

1334 B

Jerzy Wadowski

MORZE I POMORZE

książki
czasopisma
filmy

MORZE
i
POMORZE

J E R Z Y W A D O W S K I

MORZE
I POMORZE

KSIĄŻKI
CZASOPISMA
FILMY

WARSZAWA 1964

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Projekt okładki i karty tytułowej

Ewa Fryszak-Witowska

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH — WARSZAWA, ul. KONOPCZYŃSKIEGO 5/1

Wydanie I. Nakład 6000 + 250 egz. Ark. wyd. 40. Ark. druk. 28. Papier druk. V kl. 70 g
70×100. Oddano do składania w marcu 1963 r. Druk ukończono w styczniu 1964 r.

Zam. 1680/63

Cena zł 70,00

F-6

DRUKARNIA ZWIĄZKOWA W KRAKOWIE, UL. MIKOŁAJSKA 13

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Wykaz skrótów	10
Kronika Polski na Morzu	13
Wydawnictwa zwarte	33—303
I. Morze	35—165
1. Opracowania ogólne	35
2. Geografia mórz i krajobraz morskich wybrzeży	37
3. Żeglarze i podróżnicy. Odkrywcy i badacze. Wyprawy i podróże. (Opracowania. Pamiętniki. Wspomnienia. Reportaże).	41
4. Życie morza	63
5. Rybołówstwo i myślistwo morskie. Przetwórstwo rybne	69
6. Budownictwo okrętowe	82
7. Porty. Prace podwodne. Ratownictwo morskie	95
8. Żegluga. Flota handlowa. Handel morski. Prawo morskie	110
9. Marynarka wojenna i wojna morska	143
10. Sporty i przysposobienie morskie	159
II. Pomorze i polska polityka morska	166—236
1. Opracowania ogólne	166
A. Polska polityka morska	166
B. Region pomorski	168
C. Poszczególne miejscowości Pomorza	175
2. Geografia i przyroda Pomorza	179
3. Pomorze od czasów przedhistorycznych do końca XIV wieku	182
4. Pomorze w XV—XVIII wieku	188
5. Pomorze w XIX i XX wieku (do 1939 r.)	197
6. Druga wojna światowa na Pomorzu	202
7. Pomorze w Polsce Ludowej	205
A. Granica na Odrze i Nysie Łużyckiej	205
B. Opracowania ogólne	206
C. Polityka morska Polski Ludowej	214
D. Gospodarka Pomorza	217
E. Kultura. Sztuka. Oświata. Nauka	225
8. Przewodniki turystyczne	230
III. Morze i Pomorze w literaturze pięknej	237—303
1. Literatura polska	237
2. Literatura tłumaczona	271
Wydawnictwa ciągłe	305—352
1. Biuletyny prasowe	307
2. Dzienniki	308

3. Czasopisma administracyjne	311
4. Czasopisma sprawozdawcze i statystyczne	313
5. Czasopisma organizacji politycznych i społecznych	315
6. Czasopisma kupieckie i rzemieślnicze	318
7. Czasopisma społeczno-polityczne	318
A. Ogólne	319
B. Lokalne	319
8. Czasopisma zakładowe	322
9. Czasopisma społeczno-kulturalne i literackie	326
10. Wydawnictwa bibliograficzne i katalogowe	329
11. Czasopisma historyczne	334
12. Wydawnictwa biologiczne i medyczne	335
13. Wydawnictwa poświęcone technice, żegludze i gospodarce morskiej	336
14. Czasopisma marynarki wojennej	346
15. Czasopisma poświęcone przysposobieniu morskemu oraz popula- ryzacji zagadnień morskich	347
16. Czasopisma sportowe	343
17. Czasopisma przeznaczone dla odbiorców wiejskich oraz rolnicze .	350
18. Różne	351
19. Kalendarze	352
Filmy	353—382
1. Dokumentalne	356
2. Oświatowe	362
3. Szkolne	371
4. Instruktażowe	378
5. Fabularne	380
Aneks	383—449
1. Indeks tytułowy wydawnictw zwartych	385
2. Indeks tytułowy wydawnictw ciągłych	402
3. Indeks tytułowy filmów	
4. Indeks autorów, tłumaczy, realizatorów i współpracowników . .	
5. Zawartość czasopism: <i>Rocznik Gdański, Szczecin i Zapiski Kosza- lińskie</i>	

WSTĘP

Opracowanie niniejsze przeznaczone jest dla wszystkich zainteresowanych problematyką morza i wybrzeża — głównie jednak dla bibliotekarzy, nauczycieli oraz pracowników wszelkich typów placówek kulturalno-oświatowych. Składa się ono z: kroniki Polski na morzu; adnotowanej¹⁾ bibliografii wydawnictw zwartych; bibliografii wydawnictw ciągłych periodycznych i zbiorowych; adnotowanej¹⁾ filmografii oraz aneksu.

KRONIKA POLSKI NA MORZU

Chronologiczny przegląd wydarzeń związanych z walką Polski o utrzymanie i odzyskanie bałtyckiego wybrzeża, morskimi wyprawami Polaków oraz polską polityką i gospodarką morską — ze szczególnym uwzględnieniem działalności Polskiej Marynarki Wojennej i Handlowej w okresie 2 wojny światowej, jak również rozwoju polskiej gospodarki morskiej w Polsce Ludowej. Do opracowania wykorzystano kronikę opracowaną przez Jerzego Pertka, a zamieszczoną w wydawnictwie Zachodniej Agencji Prasowej pt. „Polskie Ziemie Zachodnie i Północne. Zagadnienia morskie” oraz materiały kronikarskie ogłaszane w czasopismach: „Morze”, „Tygodnik Morski”, „Budownictwo Morskie” itp.

WYDAWNICTWA ZWARTE

Dążeniem autora było objęcie opracowaniem wszystkich wydawnictw zwartych związanych tematycznie z morzem i Pomorzem²⁾ — wydanych drukiem w latach 1945—1961. Jednakże w pewnych wypadkach odstąpiono od wymienionych kryteriów doboru materiału. I tak w zestawie znajdują się również pozycje nie należące do grupy wydawnictw zwartych — np. jednodniówka „Rozewie”, dwa zeszyty „Literatury Ludowej” poświęcone wyłącznie twórczości regionalnej Kaszub i Pomorza Zachodniego, czy specjalne wydania „Faktów i Wydarzeń” zapoznające z historią Polskiej Partii Robotniczej na Pomorzu Zachodnim itp. Opracowanie obejmuje również pewną ilość wydawnictw zwartych powielanych, głównie typu podręcznikowego, przy czym autor — zdając sobie w pełni sprawę z subiektywności swej oceny — starał się wybrać spośród materiałów odbijanych tą właśnie techniką pozycje, z jednej strony posiadające trwałe wartości, z drugiej strony narażone na zapomnienie ze względu na pomijanie ich w katalogach i bibliografiach piśmiennictwa morskiego — bądź też stanowiące niezwykle cenne opracowanie, jak np.: „Materiały do czterdziestolecia Polski na Morzu“.

1) Większość adnotacji została całkowicie opracowana przez autora, część sporządzona została w oparciu o materiały źródłowe, część zaś zapożyczono z nich w niezmienionej treści (głównie adnotacje publikacji fachowych).

2) Obszary województw nadbałtyckich: szczecińskiego, koszalińskiego i część gdańskiego (tereny na zachód od Wisły oraz Żuławy, Mierzeja Wiślana i Elbląg).

Bibliografia uwzględnia jedynie ostatnie wydania poszczególnych pozycji (wg stanu z 31.12.1961 r.) nie wykazując wydań wcześniejszych. Pominęto również publikacje książkowe utworów poetyckich i dramatów. Autor zamierza w przyszłości opracować antologię poezji i dramatu o tematyce morskiej uzupełnioną bibliografią rejestracyjną wydawnictw książkowych oraz utworów i fragmentów ogłaszanych na łamach czasopism.

W opracowaniu zastosowano następujące wskaźniki stopnia trudności:

- I — książki dla szerokiego ogółu czytelników,
- II — książki dla czytelników posiadających podstawowe przygotowanie ogólne, bądź — w wypadku literatury fachowej — zawodowe,
- III — książki dla wytrawnych czytelników, bądź — w wypadkach literatury fachowej — książki trudne, dostępne jednak dla inteligentnego laika.
- IV — książki wymagające przygotowania teoretycznego.

WYDAWNICTWA CIĄGŁE — PERIODYCZNE I ZBIOROWE

Zamierzeniem autora opracowania było sporządzenie rejestru wszystkich czasopism województw nadbałtyckich, bądź poświęconych problematyce morza i Pomorza, wydawanych w Polsce Ludowej, poczynając od dni wyzwolenia 1945 roku. Wydawnictwa opisywano pod tytułem aktualnym, bądź ostatnim, kierując do niego odsyłacze od tytułów wcześniejszych. W wypadku tytułu często występującego, bądź nie określającego charakteru wydawnictwa, tytuł uzupełniano podając w nawiasie instytucję sprawczą. Podobnie dalsze elementy opisu zasadniczego informują o stanie współczesnym, bądź w chwili przerwania wydawnictwa. Tam gdzie było to możliwe — ustalono daty rozpoczęcia wydawnictw oraz wszelkie zmiany edytorskie. Opisy czasopism wychodzących bieżąco a mogących służyć szerszej popularyzacji zagadnień morskich, uzupełniano adnotacją mającą na celu określenie charakteru wydawnictwa. Jednodniówek bibliografia nie rejestruje.

Z pewnością nie udało się uchwycić wszystkich wydawnictw periodycznych wydawanych w latach powojennych na terytorium Wielkiego Pomorza. Wydaje się jednak niewątpliwe, że kolejność rozpoczynania edycji pierwszych z nich przedstawia się następująco:

- 3. 5. 1945 r. — „Wiadomości Wejherowskie“ (Wejherowo)
- 8. 5. 1945 r. — „Biuletyn Bałtycki“ (Gdynia)
- 16. 5. 1945 r. — „Głos Nadodrzański“ (Szczecin).

FILMY

Zestaw obejmuje filmy dokumentalne, oświatowe, szkolne i instruktażowe oraz filmy fabularne — wyprodukowane w latach powojennych (do 1961 r. włącznie) i znajdujące się w rozpowszechnianiu.

ANEKS

Obok indeksów umieszczono w aneksie pełny wykaz prac opublikowanych w „Roczniku Gdańskim”, „Szczecinie” i „Zapiskach Koszalińskich” — czasopismach, obejmujących wspólnie swymi zainteresowaniami całość polskich ziem nadbałtyckich. Ze względu na to, iż niemal każdy z kolejnych tomów tych wydawnictw stanowi kompozycyjną całość, a w wypadku „Szczecina” poświęcony jest na ogół określonej problematyce, chronologiczny lub tematyczny podział materiału byłby niecelowy. Suplement ten zamieszczono z uwagi na szczególnie wielką przydatność objętych nim czasopism w pracy kulturalno-oświatowej.

Dla całości opracowania posłużyły następujące źródła publikowane: „Przewodnik Bibliograficzny” i „Literatura piękna” (wyd. Biblioteka Narodowa), „Nowe

Książki“ (wyd. Wiedza Powszechna), „Zapowiedzi Wydawnicze“ i „Katalogi składowe książek i nut“ (wyd. Dom Książki), „Przewodnik literacki i naukowy“ (wyd. Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich), „Katalog fachowych książek morskich i literatury popularnonaukowej Wydawnictwa Morskiego“, „Biuletyn Informacyjny Wydawnictwa Morskiego“, „Wydawnictwa Gdańskiego Towarzystwa Naukowego“; „Materiały do bibliografii prac nad historią Pomorza wydanych w okresie dziesięciolecia 1944—1954“ (wyd. Instytut Historii PAN), Telega Stanisław: „Materiały do bibliografii literatury marynistycznej (polskiej i obcej) wydanej w kraju w l. 1945—1960“ (opublikowane w miesięczniku „Szczecin”), Frieske Józef i Rymsza-Zalewska Danuta: „Ziemie zachodnie i północne Polski w polskim piśmiennictwie piętnastolecia“, Rymsza-Zalewska D.: „Ziemie Zachodnie i północne w polskiej literaturze pięknej piętnastolecia“ (wyd. TRZZ), „Bibliografia pomorska“ (publikowana w czasopiśmie „Jantar”), „Spisy czasopism wychodzących w Polsce“ (wyd. Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk), „Katalogi prasy polskiej“ (wyd. „Ruch”), „Katalogi filmów oświatowych“ (Wydawnictwo Filmowe), Bardzyński Roman i Bigelmajer Bogusław: „Katalog filmów krótkometrażowych związanych tematycznie z ziemiami zachodnimi i północnymi“ (wyd. TRZZ) oraz szereg innych materiałów bibliograficznych ogłaszanych w katalogach wydawniczych, czasopismach i publikacjach książkowych.

Cenną pomoc stanowiły dla autora: katalogi Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi w Warszawie, Katalog Morski i kartoteki Ośrodka Informacji Naukowej Biblioteki PAN w Gdańsku, katalogi przedmiotowe Biblioteki Instytutu Morskiego w Gdańsku i Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika w Toruniu, katalog czasopism Biblioteki Narodowej oraz kartoteki i materiały dokumentacyjne działów informacyjno - bibliograficznych Wojewódzkich i Miejskich Bibliotek Publicznych w Gdańsku, Koszalinie i Szczecinie, Centrali Filmów Oświatowych — „Filmos”, Centrali Wynajmu Filmów i Wytwórni Filmów Dokumentalnych w Warszawie.

W trakcie gromadzenia i opracowywania materiału autor korzystał z życzliwej pomocy oraz cennych rad i informacji udzielanych mu przez pracowników instytucji leżących na szlaku jego wędrówek. Im Wszystkim, oraz recenzentom — a szczególnie p. Jerzemu Micińskiemu — składa wyrazy gorącego podziękowania.

J. W.

WYKAZ SKRÓTÓW

- Ak. Handl. — Akademia Handlowa
ang. — angielski,- ego
AZS — Akademicki Związek Sportowy
B.m.w. — Brak miejsca wydania
B.n. — Brak nakładcy
Czyt. — Czytelnik
FAW — Filmowa Agencja Wydawnicza
franc. — francuski,- ego
GAL — Gdynia—Ameryka Linie Żegl.owe
GKKF — Główny Komitet Kultury Fizycznej
G.S. „Sam. Chł.” — Gminna Spółdzielnia
„Samopomoc Chłopska“
GTN — Gdańskie Towarzystwo Naukowe
IB — Instytut Bałtycki
IM — Instytut Morski
IZ — Instytut Zachodni
jednostr. — jednostronnie
KiW — Książka i Wiedza
KUL — Katolicki Uniwersytet Lubelski
KW — Komitet Wojewódzki
liczb. — liczbowanych
LM — Liga Morska
LPZ — Liga Przyjaciół Żołnierza
LSW — Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza
łac. — łaciński,- ego
Mar. Woj. — Marynarka Wojenna
MIR — Morski Instytut Rybacki
MIT — Morski Instytut Techniczny
MON — Wydawnictwo Ministerstwa Obrony
Narodowej
MORS — Morska Obsługa Radiowa Statków
MRA — Miejska Rada Narodowa
nlem. — niemiecki,- ego
NK — Nasza Księgarnia
NOT — Naczelna Organizacja Techniczna
oprac. — opracował
Oss. — Zakład Narodowy im. Ossolińskich
PAN — Polska Akademia Nauk
PAU — Polska Akademia Umiejętności
PCWM — Państwowe Centrum Wychowania
Morskiego
PIHM — Państwowy Instytut Hydrologiczno-
Meteorologiczny
PIW — Państwowy Instytut Wydawniczy
PIWR — Państwowy Instytut Wydawnictw
Rolniczych
PMH — Polska Marynarka Handlowa
PMW — Polska Marynarka Wojenna
pol. — polski,- ego,- m
pop.-nauk. — popularnonaukowy
Prez. — Prezydium
PRS — Polski Rejestr Statków
przeł. — przełożył
PSM — Państwowa Szkoła Morska
PSKM — Państwowa Szkoła Rybołówstwa
Morskiego
PTE — Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
PTL — Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
PTPN — Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół
Nauk
PTTK — Polskie Towarzystwo Turystyczno-
Krajoznawcze
PUR — Państwowy Urząd Repatriacyjny
PW — Prasa Wojskowa
PWG — Państwowe Wydawnictwo Gospo-
darcze
PWN — Państwowe Wydawnictwo Naukowe
PWRIŁ — Państwowe Wydawnictwo Rolni-
cze i Leśne
PWT — Państwowe Wydawnictwo Tech-
niczne
PZPR — Polska Zjednoczona Partia Robot-
nicza
PZWL — Państwowy Zakład Wydawnictw
Lekarskich
PZWS — Państwowe Zakłady Wydawnictw
Szkolnych
PZZ — Polski Związek Zachodni
R. — Rocznik
ros. — rosyjski,- ego
rum. — rumuński,- ego
s. — stron
SiT — Sport i Turystyka
staronider. — staroniderlandzki,- ego
staroniem. — staroniemiecki,- ego
SUM — Szczeciński Urząd Morski
szwedz. — szwedzki,- ego
tłum. — tłumaczył
TNT — Towarzystwo Naukowe w Toruniu
TPNIS — Towarzystwo Przyjaciół Nauki
i Sztuki w Gdańsku
TRZZ — Towarzystwo Rozwoju Ziemi Za-
chodnich
WAG — Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne
WaM — Wydawnictwa Morskie
WH — Wydawnictwo Harcerskie
WK — Wydawnictwo Komunikacyjne
WKFFJN — Wojewódzki Komitet Frontu
Jedności Narodu
WKFN — Wojewódzki Komitet Frontu
Narodowego
WL — Wydawnictwo Literackie
Wlkp. Księg. Wyd. — Wielkopolska Księgar-
nia Wydawnicza
WŁ — Wydawnictwo Łódzkie
WM — Wydawnictwo Morskie
WP — Wiedza Powszechna
WPoz. — Wydawnictwo Poznańskie
W.Praw. — Wydawnictwo Prawnicze
WRN — Wojewódzka Rada Narodowa
WSE — Wyższa Szkoła Ekonomiczna
WTN — Wrocławskie Towarzystwo Naukowe
Wyd. — Wydawca, wydanie
W.Zach. — Wydawnictwo Zachodnie
Zarz.Pol.Wych. — Zarząd Polityczno-Wy-
chowawczy
ZLP — Związek Literatów Polskich
ZMP — Związek Młodzieży Polskiej
ZMS — Związek Młodzieży Socjalistycznej
ZMW — Związek Młodzieży Wiejskiej
ZNP — Związek Nauczycielstwa Polskiego
ZSch — Związek Samopomocy Chłopskiej
ZSP — Zrzeszenie Studentów Polskich

KRONIKA POLSKI
NA MORZU

KRONIKA POLSKI NA MORZU

- 965-966 — Mieszko I rozpoczyna podbój Pomorza Zachodniego. Opanowanie Szczecina. Walki z Wolinianami. Pomorze nadwiślańskie przypuszczalnie znajduje się już w ramach państwa polskiego.
- 972 — Mieszko I walczy zwycięsko z margrabią Hodonem pod Cydyną nad Odrą. Polska rozciąga swe władanie nad ujściem Odry i całym Pomorzem.
- ok. 990-992 — Akt poddania Polski papieżowi — „Dagome iudex” — stwierdza granicę państwa Mieszka na Odrze.
- 997 — Misja pruska św. Wojciecha. Pierwsza historyczna wzmianka o Gdańsku („Gyddanyzc“), leżącym na wschodnich rubieżach państwa polskiego.
- 1000 — Zjazd gnieźnieński — uznanie Bolesława Chrobrego przez Ottona III za suwerennego władcę na ziemiach polskich. Utworzenie biskupstwa kołobrzeskiego dla Pomorza. Flota słowiańska bierze udział w wielkiej bitwie morskiej pod Svolder.
- 1031 — Utrata Pomorza wraz z Szczecinem. Pomorze pozostaje jednak nadal we władaniu książąt słowiańskich.
- 1043 — Wielkie bitwy i wyprawy morskie Słowian przeciw Duńczykom.
- 1069 — Flota słowiańska bierze udział w wyprawie przeciwko Anglii.
- 1091-1092 — Władysław Herman i Sieciech podejmują dwie wyprawy na Pomorze Zachodnie.
- 1102 — Bolesław Krzywousty rozpoczyna walkę o odzyskanie Wielkiego Pomorza.
- 1105 — Wojska Krzywoustego docierają do Bałtyku w okolicach Kołobrzegu.
- 1116 — Bolesław Krzywousty odzyskuje Pomorze Gdańskie.
- 1121 — Odzyskanie Szczecina przez Polaków.
- 1122 — Książę pomorski Warcisław I uznaje zwierzchnictwo Polski.
- 1123 — Wyprawy na wyspy Uznam i Wolin.
- 1129 — Powtórne wcielenie Pomorza (po Odrę) do Polski przez Bolesława Krzywoustego (Szczecin, Wolin, Pyrzyce, Kołobrzeg).
- 1135 — Słowianie zdobywają stolicę Danii, Roskilde.
- 1136 — Wyprawa księcia szczecińskiego Racibora na Konungahellę.
- 1147 — Wyprawa krzyżowa Słowian połabskich z udziałem Mieszka Starego.
- 1150-1157 — Słowiańskie wyprawy przeciw Duńczykom.
- 1159-1185 — Duńskie wyprawy przeciw Słowianom.
- 1180-1184 — Pomorze Zachodnie podzielone na część szczecińską i dymińską składa hold lenny cesarstwu. Klęska księcia pomorskiego Bogusława I w bitwie morskiej z Duńczykami pod Darsin. Pomorze Zachodnie lennem Danii.

- 1202 — Pomorze Zachodnie uznaje, na krótki okres czasu, zwierzchność Mieszka Starego.
- 1220-1227 — Świętopełk Pomorski przyłącza Ziemię Słowińską i Słupską do Pomorza Gdańskiego; wydaje przywileje dotyczące użytkowania morza i pierwsze przywileje dla Gdańska.
- 1226-1230 — Sprowadzenie Krzyżaków przez Konrada Mazowieckiego do Polski.
- 1236 — Świętopełk nadaje Gdańskowi prawa miejskie.
- 1243 — Szczecin otrzymuje przywilej lokacyjny.
- ok. 1260 — Początek handlu morskiego kupców toruńskich z krajami zachodniej Europy.
- 1272 — Książę pomorski Mszczuj II jednoczy całe Pomorze Gdańskie.
- 1282 — Mszczuj II zapisuje Pomorze Gdańskie na rzecz Przemysława II Wielkopolskiego.
- 1283 — Szczecin otrzymuje prawo składu.
- 1306 — Władysław Łokietek hołduje Pomorze i odwiedza Gdańsk.
- 1308 — 14. 11. — Zdradzieckie opanowanie wiernego Łokietkowi Gdańska przez Krzyżaków, wezwanych na pomoc przeciw Brandenburczykom. Rzeź załogi i ludności polskiej miasta.
- 1309 — Krzyżacy utrudniają żeglugę morską kupcom polskim.
- 1342-1343 — Przywilej lokacyjny nowej osady gdańskiej nad Motławą.
- 1361 — Delegaci gdańscy uczestniczą po raz pierwszy w zjeździe miast hanzeatyckich.
- 1367 — W porcie gdańskim nad Motławą wybudowano pierwszy wielki żuraw.
- 1390 — Część książąt zachodnio-pomorskich składa hołd Władysławowi Jagielle.
- 1408 — Jagiełło rozpoczyna transport zboża polskiego drogą morską na Litwę.
- 1410 — 15. 7. — Bitwa pod Grunwaldem.
- 1411 — Pokój toruński pozostawia Gdańsk Krzyżakom
- 1422 — Układem pokojowym w Mielnie Krzyżacy gwarantują wolność żeglugi polskiej na rzekach i morzu.
- 1423-1433 — Krzyżacy systematycznie łamią warunki układu w Mielnie.
- 1440 — 21. 2. — Powstanie Związku Pruskiego jednoczącego szlachtę i mieszczan Pomorza w walce o jego powrót do Polski.
- 1454 — 6. 3. — Kazimierz Jagiellończyk przyjmuje hołd Stanów Pruskich, 6. 6. — Hołd Gdańska.
- 1454-1466 — Wojna trzynastoletnia Polski z Zakonem Krzyżackim.
- 1455 — Gdańsk wystawia pierwszych kaprów do walki z Krzyżakami.
- 1463 — Pierwsza w dziejach Polski bitwa morska na Zalewie Wiślanym zakończona zwycięstwem floty gdańsko-elbląskiej nad okrętami krzyżackimi.
- 1466 — Pokój toruński potwierdza przynależność do Polski Pomorza Gdańskiego i Prus Królewskich. Przywileje Kazimierza Jagiellończyka dla Gdańska.
- 1469-1474 — Korsarze gdańscy biorą udział w wojnie Hanzy z Anglią.
- 1517 — Pierwsi „strażnicy morza” podejmują działalność w służbie państwa polskiego.
- 1522 — Koniec działalności kaprów Zygmunta I. Rada miasta Gdańska wydaje własne przepisy prawa morskiego.
- przed 1537 — Erazm Kretkowski jako pierwszy Polak popłynął do Indii.
- 1560 — Zygmunt August ponownie tworzy „straż morską”.

- 1562-1563 — Działalność morską Stanisława Dunin-Wąsowicza, rotmistrza królewskiego w Inflantach.
- 1567 — Zygmunt August mianuje komisję morską i ustanawia Puck bazą polskich „strażników morza”.
- 1569 — Nobilitacja zasłużonych kapitanów morskich na sejmie Unii Lubelskiej.
- 1570 — Wejście w życie Statutów Karnkowskiego, utrwalających prawa Polski w Gdańsku.
- 1570-1572 — Budowa pierwszego polskiego okrętu wojennego w Pucku — galeony „Smok”.
- 1571 — Kapitan morski Michał Starosta (lub Starostka) mianowany wiceadmirałem do układów ze Szwedami.
- 1585 — Gdańsk otrzymuje przywilej dochodów z palowego (Privilegium portorii).
- 1596 — Krzysztof Pawłowski pisze pierwszą polską relację z podróży morskiej do Indii.
- 1597 — Poselstwo Pawła Działyńskiego do Anglii w sprawach wolności żeglugi.
- 1601 — Wojewoda chełmiński Jan Weyher zaczyna tworzyć nową flotę polską.
- 1606 — Zwycięska bitwa eskadry Wejhera z flotą szwedzką koło Helu.
- 1608 — Przybycie pierwszych polskich osadników do Ameryki Północnej.
- 1609 — Zwycięstwo floty polskiej nad szwedzką pod Salis.
- 1622 — Ponowne rozpoczęcie budowy floty polskiej.
- 1623 — Flota szwedzka pod Gdańskiem.
- 1626 — Zygmunt III powołuje do życia urząd królewskich komisarzy okrętowych w Gdańsku.
- 1627 — 2. 4. — Flota polska bierze udział w odzyskaniu Pucka.
- 17-22. 5. — Bitwa morską koło Łeby i rejs polskiej eskadry do Kołobrzegu.
28. 11. — Flota polska pod dowództwem admirała Dickmana zwycięża flotę szwedzką pod Oliwą i zwalnia Gdańsk od blokady szwedzkiej.
- 1628 — Klęska polskiej eskadry pod Wiśtoulęciami.
- 1629-1630 — Flota polska przenosi się z Gdańska do Wismaru.
- 1630 — Krzysztof Arciszewski przybywa po raz pierwszy do Brazylii.
- 1632 — Z upadkiem Wismaru flota polska przestaje istnieć.
- 1635 — Powołanie do życia Komisji Morskiej. Budowa warowni nadmorskich Władysławowo i Kazimierzowo na półwyspie Hel.
- 1637 — Zatarg polsko-duński o pobieranie cła morskiego.
- 1641 — Likwidacja floty Władysława IV.
- 1651 — Podróż Marcina Borzymowskiego statkiem z Gdańska do Lubeki. Wynikiem podróży było powstanie pierwszego polskiego poematu marynistycznego.
- 1656 — Okręt z głównodowodzącym szwedzkim, marszałkiem Koenigsmarckiem na pokładzie, wzięty do niewoli przez gdańszczan.
- 1659 — Próba utworzenia floty kaperskiej w Gdańsku.
- 1660 — Pokój w Oliwie „grobem przyszłości Polski na morzu”.
- 1685 — Projekt Sobieskiego utworzenia portu polskiego u ujścia rzeki Świętej na Żmudzi.
- 1694 — Powstanie Nowego Portu w Gdańsku.
- 1699 — Plan rozbudowy portu w Połędzie.
- 1700 — Polskie okręty kaperskie działają na wodach szwedzkich.
- 1716 — Gdańsk wystawia okręty kaperskie do walki ze Szwedami.

- 1730 — Bandera polska na wodach Gangesu.
- 1733 — Mateusz i Krystyn Stachowie — pierwsi Polacy na Grenlandii.
- 1740-1741 — Trzej Polacy biorą udział w ekspedycji Beringa.
- 1752 — Jerzy Wacław Gołkowski — pierwszy Polak na Labradorze.
- 1757 — Podróż morską z Amsterdamu do Gdańska opisana w poemacie Tobiasza Grotkowskiego.
- 1765 — Fryderyk II zakłada pod Kwidzynielem komorę celną.
- 1770 — Fryderyk II wszczyna spór z Gdańskiem.
- 1773 — Zajęcie Nowego Portu przez Fryderyka II.
- 1775 — Zarządzenie celne traktatu handlowego z Prusami podcina łączność Gdańska z Rzeczypospolitą.
- 1782 — Założenie polskiej Kompanii dla Handlu Wschodniego.
- 1784 — Blokada portu gdańskiego przez Fryderyka II. Upadek gospodarczy Gdańska. Kompania dla Handlu Wschodniego nabywa pięć statków.
- 1793 — Aneksja Gdańska przez Prusy. Zniesienie samorządu miejskiego.
- 1802 — Zawiązanie się polskiego towarzystwa handlowego do uprawiania żeglugi na Morzu Czarnym i Śródziemnym.
- 1807 — Zdobycie Gdańska i innych miast pomorskich przez wojska polskie walczące u boku armii napoleońskiej.
- 1813-1814 — Oblężenie i upadek Gdańska.
- 1819-1822 — Upadek gospodarczy Gdańska — rozruchy głodowe.
- 1827 — Warszawski przemysłowiec Konstanty Wolicki sprowadza z Anglii do Gdańska dwa pierwsze statki parowe.
- 1830 — Ekspedycja handlowa Banku Polskiego do Indii. Wyprawa Jerzmanowskiego na statku „Symmentry“ z bronią dla Powstania Listopadowego. Izidor Borowski projektuje działania kaperskie przeciw Rosji na Morzu Czarnym.
- 1831-1841 — Badania i odkrycia kpt. Dionizego Zaremby u wybrzeży Alaski.
- 1834-1838 — Podróże transoceaniczne Pawła Edmunda Strzeleckiego.
- 1835 — Pułkownik Edward Fergus i Lhotsky — pierwsi Polacy w Oceanii.
- 1841 — Adam Mierosławski obejmuje w posiadanie wyspy St. Paul i Amsterdam na Oceanie Indyjskim.
- 1863 — Wyprawa Łapińskiego z pomocą dla powstańców polskich na Żmudzi.
- 1863-1864 — Próby utworzenia floty powstańczej.
- 1869 — Jan Kubary opuszcza Europę i udaje się na wyspy Pacyfiku, na których spędził później 27 lat życia.
- 1877 — Stefan Drzewiecki konstruuje w Odessie swą pierwszą łódź podwodną.
- 1878 — Pierwszy rejs Józefa Conrada-Korzeniowskiego.
- 1882-1883 — Wyprawa Rogozińskiego na „Łucji-Małgorzacie“ do Kamerunu. Stanisław Bobelak bierze udział w austriackiej wyprawie do Bieguna Północnego.
- 1898 — Statek „Belgica“ (do którego załogi należą polscy uczeni Henryk Arctowski i Antoni Dobrowolski) po raz pierwszy zimuje wśród lodów Antarktydy.
- 1899-1900 — Polskie towarzystwo „Żegluga T. Bocheński i S-ka“ eksploatuje statek parowy „Lilia“.
- 1914-1915 — Józef Trzemeski bierze udział w rosyjskiej wyprawie polarnej.
- 1918 — 1. 10. — W Warszawie powstało stowarzyszenie „Bandera Polska“, pierwsza organizacja, której celem było popularyzowanie spraw morskich wśród społeczeństwa polskiego.
28. 11. — Dekretem Naczelnika Państwa została utworzona Polska Marynarka Wojenna.

- 1919 — 14. 5. Ogłoszono dekret o utworzeniu Departamentu dla Spraw Morskich — pierwszego organu rządowego, którego celem było bezpośrednie kierowanie całokształtem zagadnień związanych z gospodarką morską Polski.
31. 5. — Stowarzyszenie „Bandera Polska“ przekształciło się w Ligę Żeglugi Polskiej.
28. 6. — Na mocy Traktatu Wersalskiego Polska uzyskała 71 km dostęp do morza.
9. 12. — Aliancka Rada Ambasadorów przyznała Polsce 6 poniemieckich torpedowców, którym nadano nazwy: „Mazur“, „Kaszub“, „Ślązak“, „Krakowiak“, „Kujawiak“ i „Góral“ (ten ostatni został w 1920 r. przemianowany na „Podhalanin“).
- 1920 — 7. 2. — Podniesienie polskiej bandery na pierwszym polskim statku handlowym s/s Kraków, należącym do zawiązanego 1919 r. polskonorweskiego towarzystwa żeglugowego „Sarmacja“.
10. 2. — Symboliczne zaślubiny Polski z Bałtykiem dokonane w pobliżu Pucka.
2. 4. — Powołano do życia Urząd Marynarki Handlowej z tymczasową siedzibą w Wejherowie.
1. 5. — Okręt hydrograficzny „Pomorzanin“, jako pierwsza jednostka po odzyskaniu niepodległości, podniósł w Gdańsku polską banderę wojenną.
28. 5. — Uchwalenie ustawy o polskich statkach morskich.
21. 7. — Przejęcie przez władze polskie zakupionego w Holandii pierwszego statku szkolnego Polskiej Marynarki Handlowej, trzymasztowego barku „Lwów“. 4. 9. — s/s Lwów rozpoczął służbę w P.M.H.
8. 12. — Podniesiono po raz pierwszy polską banderę nad gmachem nowopowstałej Szkoły Morskiej w Tczewie. Święto Państwowej Szkoły Morskiej.
- 1921 — 18. 6. — Utworzenie Morskiego Urzędu Rybackiego z siedzibą w Pucku.
1. 12. — Ministerstwo Przemysłu i Handlu przejęło wszystkie sprawy związane z marynarką handlową.
- 1922 — 7. 2. — s/s Kraków zatonął w Skagerraku, zgnieciony przez lody.
3. 6. — Rozporządzeniem Rady Ministrów utworzony został Urząd Marynarki Handlowej w Gdańsku.
5. 8. — Pierwsze regaty morskie w Gdyni.
23. 9. — Wydanie ustawy o budowie portu w Gdyni.
- 1923 — 29. 4. — Odbyło się w Gdyni uroczyste poświęcenie pierwszego portu rybackiego oraz tymczasowego portu wojennego — były one łącznie późniejszego wielkiego portu Gdynia.
13. 8. — Statek szkolny „Lwów“, jako pierwszy statek pod polską banderą, przepłynął równik na długości geograficznej 21°05' W. Amerykański parowiec „Kentucky“ — pierwszy statek pod obcą banderą w dziejach powstającego portu — zawinął do Gdyni po emigrantów.
24. 9. — W Oslo podniesiono polską banderę na m/s Józef English, zakupionym przez towarzystwo armatorskie „Orzeł Biały“; statek ten był pierwszym motorowcem w historii P.M.H.
- 1924 — 27. 4. — Liga Żeglugi Polskiej przekształciła się w Ligę Morską i Rzeczną.

3. 6. — Podniesienie bandery na ORP Warta.
24. 7. — Założony został „Korab“ — Związek Studentów Techniki Okrętowej Politechniki Gdańskiej — pierwsze polskie koło naukowe w dziedzinie okrętownictwa.
8. 8. — Przeniesienie Dowództwa Floty z Pucka do Gdyni.
1. 10. — Ukazał się pierwszy numer miesięcznika „Morze“ w objętości 8 stron i w nakładzie 3.000 egz.
- 1925 — 6. 8. — Podniesienie bandery polskiej na ORP Wilia.
31. 8. — Zebranie założycielskie Instytutu Bałtyckiego w Toruniu.
29. 10. — W Toruniu odbyła się pierwsza promocja (na podporuczników) absolwentów Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej.
31. 10. — Wolne Miasto Gdańsk przekazało Polsce w użytkowanie teren Westerplatte.
25. 11. — Uchwalenie ustawy o popieraniu przez państwo polskiej żeglugi morskiej.
- 1926 — 10. 2. — Gdynia otrzymuje prawa miasta.
12. 5. — Do portu gdyńskiego zawinął po raz pierwszy polski statek handlowy — s/s Wisła, należący do towarzystwa armatorskiego „Sarmacja“.
10. 10. — W czasie silnego sztormu na Morzu Północnym został wyrzucony na mieliznę koło West Terchelling i opuszczony przez załogę parowiec „Wisła“. Zginęło 2 marynarzy. Awaria ta stała się przyczyną likwidacji „Sarmacji“, pierwszego polskiego przedsiębiorstwa armatorskiego założonego w 1919 r.
10. 11. — Powstanie przedsiębiorstwa państwowego „Żegluga Polska“, zapoczątkowujące nieprzerwany od tego czasu rozwój polskiej floty handlowej.
12. 12. — Poświęcenie portu tczewskiego.
31. 12. — Obroty towarowe portu gdańskiego przekroczyły po raz pierwszy 5 milionów ton rocznie.
- 1927 — 4. 1. — Do portu w Gdyni przybył s/s Wilno (kpt. Mamert Stankiewicz), pierwszy z zakupionych we Francji 5 bliźniaczych trampów, właściwego załążka naszej floty handlowej (s/s Wilno nosił później nazwę „Wieluń“).
6. 1. — Podniesienie polskiej bandery na pierwszych statkach towarzystwa „Żegluga Polska“: s/s Wilno, s/s Poznań, s/s Kraków, s/s Toruń, s/s Katowice.
1. 6. — Rozporządzenie Prezydenta RP o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu Gdyni.
19. 6. — W Tczewie odbyło się uroczyste podniesienie bandery na nowozbudowanym (w Gdańsku), pierwszym polskim nowoczesnym statku pasażerskim żeglugi przybrzeżnej „Gdańsk“ (547 BRT).
1. 12. — W pobliżu Rozewia zatonał polski holownik „Górnik“.
- 1928 — 18-19. 2. — Pierwszy zjazd polskich towarzystw i przedsiębiorstw żeglugowych w Warszawie.
19. 11. — W Zatoce Botnickiej skutkiem wejścia na skały zatonał s/s Robur II. Załogę uratowano. Statek był własnością założonego w 1927 r. Polsko-Skandynawskiego Towarzystwa Transportowego „Polskarob“.
1. 12. — Rozpoczęcie działalności Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa Okrętowego „Polbryt“, które przejęło od „Ellermans Wilson Line“

- 4 statki: „Warszawa“, „Łódź“, „Premier“, „Rewa“ i zainauguowało pod polską banderą obsługę linii emigrancko-towarowych Gdańsk Gdynia—Londyn oraz Gdańsk Gdynia—Hull.
- 1929** — **3. 1.** — Utworzenie Morskiego Instytutu Rybackiego.
- 9. 12.** — Polska załoga przejęła w St. Nazaire, zakupiony dla Szkoły Morskiej z dobrowolnych składek społeczeństwa pomorskiego, żaglowiec szkolny „Pomorze“, przemianowany później na „Dar Pomorza“.
- 1930** — **16. 2.** — Powstało Polskie Transatlantyczne Towarzystwo Okrętowe „Linie Gdynia—Ameryka“, późniejszy GAL, którego kontynuatorem są obecnie Polskie Linie Oceaniczne w Gdyni.
- 15. 7.** — Z francuskiej stoczni przybył do Gdyni pierwszy polski niszczyciel (konrtorpedowiec) ORP Wicher.
- 30. 7.** — W Gdyni podniesiono uroczyście banderę na nowym polskim statku szkolnym, trzymasztowej fregacie „Dar Pomorza“.
- 7-8. 8.** — Podniesiono polskie bandery na pierwszych w historii P.M.H. transatlantykach pasażerskich „Pułaski“ i „Polonia“, zakupionych od Danii przez nowopowstałe „Linie Gdynia—Ameryka“.
- 20. 8.** — Podniesienie polskiej bandery na trzecim transatlantyku pasażerskim „Kościuszko“, nabytym od Danii przez tego samego armatora.
- 14. 11.** — Pierwsza wizyta oficjalnych przedstawicieli czechosłowackich kół gospodarczych w Gdyni. Pierwsze rozmowy o ewentualnym tranżycie przez polski port czeskich towarów.
- 1931** — **12. 1.** — Urząd Morski przejmuje sprawy dalszej budowy portu gdyńskiego.
- 24. 2.** — s/s Niemen jako pierwszy nasz statek handlowy, a drugi polski — po żaglowcu szkolnym „Lwów“ — przekroczył równik w drodze do Ameryki Południowej.
- 31. 7.** — Utworzenie pierwszego oddziału Polskiej Marynarki Wojennej powołanego do lądowej obrony Wybrzeża — Baonu Morskiego w Wejherowie.
- 19. 8.** — Do portu gdyńskiego przybył ORP Ryś (zbudowany we Francji), pierwszy okręt podwodny Polskiej Marynarki Wojennej.
- 1932** — **1. 1.** — Uruchomienie pierwszej polskiej linii regularnej do portów Europy Zachodniej (Rotterdam). Zainauguował ją s/s Chorzów należący do „Żegluga Polskiej“.
- 20. 2.** — Podniesienie bandery wojennej na okręcie podwodnym ORP Żbik.
- 8. 7.** — Harcerz morski z Gdyni Władysław Wagner wyruszył z portu gdyńskiego na jachcie „Zjawa“ w rejs dookoła świata.
- 31. 7.** — Po raz pierwszy obchodzono w całym kraju Święto Morza, co dało początek tradycji obecnych Dni Morza, organizowanych co roku w czerwcu.
- 1. 10.** — Skutkiem zderzenia z wielkim fińskim żaglowcem „Lawhill“ zatonał w Kattegacie polski statek „Niemen“. Załoga uratowała się w szalupie.
- 31. 12.** — Roczne obroty towarowe portu gdyńskiego przekroczyły po raz pierwszy 5 milionów ton.
- 1933** — **6. 3.** — W związku z objęciem władzy w Niemczech przez hitlerowców Polska wzmacnia garnizon Westerplatte.
- 5. 6.** — Mały polski jacht „Dal“ pod dowództwem Andrzeja Bohomolca wyrusza z Gdyni w rejs do Chicago.

1. 9. — Statek pasażerski „Polonia“ zainaugurował linię pasażersko-towarową z Constancy (Rumunia) do Haify (Palestyna). Linia ta była eksploatowana pod polską banderą do listopada 1938 r.
8. 12. — Oddano do użytku nowozbudowany Dworzec Morski, kończąc tym samym zasadniczy okres budowy portu gdyńskiego.
- 1934 — 3. 9. — Przybyła do Gdyni z pierwszą oficjalną wizytą w Polsce radziecka eskadra złożona z pancernika „Marat“ i 2 niszczycieli „Kalinin“ i „Wołodarskij“, rewizytując okręty polskie, które w lipcu 1934 odwiedziły Leningrad.
11. 9. — W warsztatach Marynarki Wojennej w Gdyni zwodowano poławiacz min ORP Jaskółka, pierwszy okręt wojenny zaprojektowany i zbudowany w kraju.
16. 9. — Z Gdyni wyruszył w rejs dookoła świata statek szkolny PMH „Dar Pomorza“ (kpt. K. Maciejewicz). Statek zakończył rejs 3. 9. 1935 r.
19. 10. — Ustanowienie wolnego obszaru celnego w Gdyni.
19. 12. — Z pochylni stoczni włoskiej w Monfalcone koło Triestu spłynął na wodę pierwszy polski nowoczesny transatlantyk pasażerski m/s Piłsudski.
28. 12. — Z Gdyni wypłynął statek „Poznań“ udając się w pierwszy w historii polskiej bandery rejs do portów Afryki Zachodniej.
- 1935 — 2. 3. — Ustawa o przystąpieniu Polski do Konwencji Haskiej w zakresie prawa wojennego w działaniach morskich.
29. 6. — Wyruszył w swój pierwszy rejs szkoleniowy harcerski żaglowiec szkolny, trzymasztowy szkuner „Zawisza Czarny“.
3. 7. — Wodowanie w stoczni w Monfalcone polskiego transatlantyku m/s Batory, aktualnego statku flagowego PMH.
15. 9. — M/s Piłsudski (kpt. M. Stankiewicz) wyszedł z Gdyni w swój pierwszy rejs do Nowego Jorku.
- 1936 — 3. 2. — Utworzenie Rady Portowej przy Urzędzie Morskim w Gdyni.
28. 2. — Statek pasażerski s/s Pułaski wyruszył w pierwszy rejs do Rio de Janeiro inaugurując regularną linię pasażersko-towarową Gdynia—Ameryka Południowa.
18. 5. — Z Gdyni wyruszył w pierwszy rejs do Nowego Jorku nowozbudowany transatlantyk polski m/s Batory (kpt. E. Borkowski).
- 1937 — 22. 2. — Ustawa o Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni.
11. 5. — Podniesienie bandery na nowym niszczycielu polskim ORP Grom.
1. 12. — Przybył do Gdyni zbudowany w Wielkiej Brytanii niszczyciel ORP Błyskawica (bliźniak ORP Grom).
- 1938 — 10. 2. — Przybył do Gdyni zbudowany na stoczni w Holandii z dobrowolnych składek społeczeństwa polskiego okręt podwodny ORP Orzeł.
6. 3. — Przybył do Gdyni zbudowany we Francji stawiacz min ORP Gryf, największy w okresie międzywojennym okręt Polskiej Marynarki Wojennej.
27. 4. — Podpisanie polsko-brytyjskiego układu morskiego w Londynie
4. 5. — Uroczyste oddanie do użytku, wybudowanego u nasady Półwyspu Helskiego, portu rybackiego Władysławowo.
3. 7. — „Robur VIII” (późniejszy „Zagłoba”), największy węglowiec polskiej floty w okresie międzywojennym rozpoczął służbę pod polską banderą.

25. 8. — W Newcastle (Wielka Brytania) spłynął na wodę trzeci polski transatlantyk m/s Sobieski, przeznaczony przez GAL na linię południowo-amerykańską.
- 1939 — 25. 2. — Wodowanie na stoczni duńskiej w Naskov czwartego polskiego transatlantycznego statku pasażerskiego m/s Chrobry.
- 18-29. 8. — Planowa ewakuacja polskiej floty handlowej z Bałtyku w związku ze spodziewaną napaścią Niemiec hitlerowskich.
30. 8. — Trzy polskie niszczyciele: ORP Grom, ORP Błyskawica, ORP Burza opuszczają Gdynię udając się do Wielkiej Brytanii.
1. 9. — O godzinie 04.45 niemiecki pancernik szkolny „Schleswig-Holstein” (d-ca Kpt. z. S. Kleinkamp) otworzył ogień artyleryjski na Westerplatte rozpoczynając działania drugiej wojny światowej.
- Naloty lotnicze na Puck i Oksywie. Trafione bombami toną: torpedowiec „Mazur” i okręt pomocniczy „Nurek”. ORP Wicher, ORP Gryf, trałowce i kanonierki toczą w drodze z Gdyni na Hel bój z 30 samolotami.
2. 9. — Samoloty niemieckie topią na wodach Zatoki Gdańskiej przejęty przez Marynarkę Wojenną przybrzeżny statek pasażerski „Gdynia” i uszkodzają bliźniaczy statek „Gdańsk” (zatopiony w dwa dni później przez własną załogę). Na „Gdyni” został ranny, a następnie zmarł w szpitalu kpt. ż.w. Stanisław Kosko, ówczesny dyrektor Państwowej Szkoły Morskiej.
3. 9. — Rano ORP Gryf i ORP Wicher wspierane przez baterię helską walczą z niemieckimi niszczycielami uszkodzając jeden z nich (prawdopodobnie zatonął później w drodze do Pilawy). Po południu i wieczorem toną zbombardowane przez lotnictwo: ORP Wicher, ORP Gryf i ORP Mewa.
4. 9. — Zatonał brytyjski statek pasażerski „Athenia”, pierwsza ofiara niemieckiego okrętu podwodnego („U-30”) w 2 wojnie światowej. Ok. 1.400 ofiar.
6. 9. — ORP Orzeł atakuje torpedami konwój niemiecki. ORP Generał Haller zbombardowany w porcie helskim.
7. 9. — Kapitulacja załogi Westerplatte.
- ORP Błyskawica przeprowadza na Morzu Północnym pierwszy w 2 wojnie światowej atak na niemiecki okręt podwodny.
9. 9. — Początek oblężenia Helu. Okręty podwodne kontynuują nadal minowanie wód przybrzeżnych.
12. 9. — Trałowce „Jaskółka”, „Czajka” i „Rybitwa” ostrzeliwują oddziały niemieckie na cyplu rewskim.
15. 9. — Ponowne ostrzeliwanie przez trałowce pozycji niemieckich pod Rewą. W czasie nalotu na Jastarnię toną ORP Jaskółka i ORP Czapla.
16. 9. — Okręt podwodny ORP Sęp poważnie uszkodzony w dotychczasowych walkach wchodzi do portu szwedzkiego, gdzie zostaje internowany.
17. 9. — Okręt podwodny ORP Ryś internowany w Szwecji.
18. 9. — W nocy z 17 na 18 września, z portu łotewskiego Tallin ucieka brawurowo, internowany tam ORP Orzeł (kpt. J. Grudziński).
19. 9. — Upadek Oksywia. Dowódca Lądowej Obrony Wybrzeża płk Dąbek popełnia samobójstwo.
20. 9. — Okręt podwodny ORP Wilk po przedarciu się przez cieśniny duńskie spotyka się z brytyjskim niszczycielem, który odprowadza go do portu brytyjskiego.

27. 9. — Okręt podwodny ORP Żbik po bezowocnych próbach usunięcia uszkodzeń zawija do Sztokholmu, gdzie zostaje internowany.
1. 10. — Samozatopienie pozostałych trałowców i kanonierki ORP Komendant Piłsudski w porcie helskim.
2. 10 — Po bohaterskiej obronie przeciw przeważającym siłom hitlerowskim — atakującym z ładu, morza i powietrza — skapitulowały oddziały polskie broniące półwyspu Hel.
12. 10. — Rząd polski oddaje statki pasażerskie do dyspozycji międzyaliantckiego komitetu żeglugowego, jako transportowce wojskowe.
14. 10. — ORP Orzeł po sforsowaniu cieśnin duńskich przybywa na wody brytyjskie.
18. 11. — Podpisanie polsko-brytyjskiego układu o współpracy Polskiej Marynarki Wojennej z Royal Navy w okresie wojny.
26. 11. — U brzegów Wielkiej Brytanii zatonął na minach transatlantyk m/s Piłsudski. Poniósł śmierć kapitan statku Mamert Stankiewicz, odznaczony pośmiertnie, jako pierwszy przedstawiciel P.M.H., Orderem Virtuti Militari.
- 1940 — 8. 4. — ORP Orzeł zatopił w rejonie Skagerraku niemiecki transportowiec wojskowy „Rio de Janeiro”, demaskując hitlerowską inwazję na Norwegię.
3. 5. — W La Valetta na Malcie przekazany został PMW niszczyciel brytyjski HMS Garland. Nazwa okrętu nie została zmieniona.
4. 5. — ORP Grom zatopiony pod Narwikiem przez samoloty niemieckie.
15. 5. — Pomiędzy Bodø i Harstad (Norwegia) zatonął na skutek zbombardowania polski transatlantyk m/s Chrobry.
8. 6. — Dzień ten uznano za datę zaginięcia polskiego okrętu podwodnego ORP Orzeł (d-ca kpt. Grudziński), który od 25. 5. przebywał na patrolu na Morzu Północnym i zaginął bez wieści w nieustalonych okolicznościach wraz z całą 61-osobową załogą.
10. 6. — Rozpoczęcie działań wojennych na Morzu Śródziemnym w wyniku przystąpienia do wojny faszystowskich Włoch.
5. 7. — Z Dakaru uciekły zatrzymane przez Francuzów (podporządkowanych posłusznemu hitlerowcom rządowi w Vichy) polskie statki: „Rozewie“ (kpt. Lewandowski) i „Stalowa Wola“ (kpt. Strzembosz).
9. 7. — s/s Pułaski (kpt. Hurko), s/s Śląsk (kpt. Jędrzejewski) i s/s Cieszyn (kpt. Mikosza) uciekają z portów francuskiej Afryki Zachodniej.
15. 7. — W drodze z Londynu do Hartlepool (W. Brytania) został zatopiony przez samoloty niemieckie statek „Zbaraż“ (eks „Robur VI“).
27. 7. — Brawurowa ucieczka z Dakaru polskiego statku „Kromań“ (kpt. Dybek).
4. 8. — S/s Lida (po wojnie „Gliwice“) dowodzony przez kpt. Świechowskiego ucieka z Casablanki.
9. 10. — Trzy polskie kontrtorpedowce i dwa ścigacze biorą udział wraz z okrętami brytyjskimi w bombardowaniu bazy Kriegsmarine w Cherbourgu.
26. 10. — ORP Burza ratuje 254 rozbitków z wielkiego brytyjskiego statku pasażerskiego „Empress of Britain“, zbombardowanego przez samoloty, a następnie storpedowanego przez okręt podwodny.

5. 11. — W beznadziejnej walce z niemieckim pancernikiem „Admiral Scheer“, broniąc powierzonego mu konwoju, zatonał na Atlantyku brytyjski krążownik pomocniczy H.M.S. Jerwis Bay (d-ca kmdr E. Fegen, V. C.). Związanie walką niemieckiego korsarza umożliwiło ucieczkę 32 statkom konwoju, w tym dwóm polskim — m/s Morska Wola i s/s Puck.

— Podniesiono banderę na przekazanym Polsce brytyjskim niszczycielu H.M.S. Neriss'a, który został przemianowany na ORP Piorun.

1941 — 19. 1. — Polska Marynarka Wojenna przejęła okręt podwodny ORP Sokół.

20. 3. — Zaatakowany przez samoloty niemieckie koło Falmouth (W. Brytania) zatonał po zaciętej obronie — w czasie której stracił 1 samolot — polski statek „Cieszyn“.

24. 5. — W pobliżu Islandii, w czasie walki z niemieckim pancernikiem „Bismarck“, trafiony został w komorę amunicyjną i zatonał w przeciągu 2 minut największy wówczas okręt wojenny świata, brytyjski pancernik H.M.S. Hood. Zginęło 2.397 marynarzy, wśród nich 4 polskich podchorążych.

26. 5. — Polski niszczyciel ORP Piorun odnajduje „Bismarcka“ i toczy z nim walkę artyleryjską. Następnego dnia „Bismarck“ został zatopiony przez okręty brytyjskie.

22. 6. — Niemcy hitlerowskie zaatakowały Związek Radziecki.

20. 8. — U wschodnich wybrzeży Wielkiej Brytanii został storpedowany i zatonał s/s Częstochowa (eks „Robur IV“).

20. 9. — W Stanach Zjednoczonych podniesiono polską banderę handlową na s/s Paderewski.

27-29. 9. — ORP Piorun uczestniczy w wielkiej bitwie konwojowej na Morzu Śródziemnym.

28. 10. — ORP Sokół torpeduje włoski krążownik pomocniczy na Morzu Tyrreńskim.

4. 11. — Podniesienie polskiej bandery na eks-amerykańskim okręcie podwodnym ORP Jastrząb.

19. 11. — ORP Sokół topi w zatoce Navarino włoski niszczyciel i dwa transportowce.

25-27. 12. — ORP Krakowiak i ORP Kujawiak biorą udział w desancie brytyjskim na Lofotach.

26. 12. — W pobliżu Tobruku zatonał statek pasażersko-towarowy „Warszawa“, storpedowany przez niemiecki okręt podwodny.

1942 — 15. 1. — W ciężkim sztormie koło Islandii zatonał s/s Wigry (kpt. W. Grabowski). Zginęła niemal cała załoga (licząca 27 ludzi). Z 23 ludzi, którzy ratowali się w szalupie, dotarło do brzegów Islandii jedynie trzech, z których jeden zmarł natychmiast po wylądowaniu. Była to, obok zaginięcia wraz z całą załogą statku „Zagłoba“, najboleśniej i najbardziej strata PMH w 2 wojnie światowej.

4. 2. — ORP Krakowiak, wraz z jednostkami brytyjskimi, niszczy dwa niemieckie transportowce w kanale La Manche.

17. 4. — Przejęcie od marynarki brytyjskiej niszczyciela eskortowego ORP Ślżak (eks H.M.S. Bedale).

2. 5. — Na Morzu Norweskim alianckie eskortowce zatopiły omyłkowo polski okręt podwodny ORP Jastrząb (d-ca kpt. B. Romanowski). Zginęło 5 członków załogi, wielu odniosło rany.

- 24-29. 5. — ORP Garland, należący do osłony konwoju płynącego do Murmańska, toczy ciężkie walki z okrętami podwodnymi i samolotami hitlerowców. Trafiony kilkakrotnie bombami, mimo poważnych uszkodzeń i dużych strat w ludziach, okręt nie przerywając walki dotarł do portu przeznaczenia.
16. 6. — W pobliżu Malty zatonał na minie niszczyciel eskortowy ORP Kujawiak. Zginęło 25 marynarzy.
6. 8. — W drodze z Para do Nowego Jorku, w pobliżu wyspy Trinidad, zatopiony został — przez niemiecki okręt podwodny — m/s Rozewie. Załoga uratowała się w szalupie. Kapitan statku J. Lewandowski został wzięty do niewoli na pokład U-boota.
18. 8. — ORP Ślązak biorąc udział w desancie pod Dieppe strąca 4 samoloty wroga.
10. 9. — S/s Wisła w konwoju atlantyckim ratuje rozbitków z brytyjskiego tankowca „Bulysses“.
10. 10. — Polski statek „Narwik“ ratuje brawurowo na południowym Atlantyku 1022 rozbitków ze storpedowanego brytyjskiego transportowca „Orcades“.
8. 11. — Lądowanie aliantów we Francuskiej Afryce Północnej z udziałem jednostek polskich, m. in. m/s Batory, m/s Sobieski i ORP Błyskawica.
18. 11. — Podniesienie polskiej bandery na niszczycielu ORP Orkan (eks. H.M.S. Myrmidon).
31. 12. — S/s Paderewski tonie storpedowany na Morzu Karaibskim. Załoga zdołała się uratować.
- 1943 — 15. 1. — Polska Marynarka Wojenna przejęła od floty brytyjskiej pierwszy swój krążownik ORP Dragon.
13. 2. — Zaginął na Atlantyku wraz z całą załogą (23 ludzi) polski statek „Zagłoba“ (eks. „Robur VIII“ — kpt. Z. Deyczakowski). Prawdopodobnie został storpedowany przez U-boota lub przewrócił się w silnym sztormie, który rozproszył konwój.
- 22-23. 2. — ORP Burza, broniąc w ciężkiej walce konwoju, zatopił na Atlantyku U-606, wziął jeńców oraz uratował amerykański patrolowiec „Cambell“, uszkodzony w czasie taranowania okrętu podwodnego.
- 6-14. 7. — Lądowanie aliantów na Sycylii z udziałem polskich statków handlowych oraz okrętów wojennych ORP Piorun, ORP Krakowiak i ORP Ślązak.
21. 9. — Okręt podwodny ORP Dzik (d-ca kpt. B. Romanowski) zniszczył w pobliżu Bastii, podczas ewakuacji Niemców z Korsyki, 11 jednostek nieprzyjacielskich.
23. 9. — S/s Wisła ratuje koło Islandii załogę storpedowanej brytyjskiej fregaty H.M.S. Itchen.
8. 10. — Na Atlantyku został zatopiony torpedami akustycznymi ORP Orkan. Uratowano jedynie 23 członków załogi.
15. 11. — ORP Piorun bierze udział w bombardowaniu Gaeta (Włochy).
- 26-29. 11. — Eskorta konwoju dowodzona przez ORP Ślązak zestrzeliła 8 samolotów niemieckich.
2. 12. — W czasie nalotu lotnictwa niemieckiego na włoski port Bari zostało zniszczonych 17 statków alianckich, w tym 2 polskie: s/s Lwów i s/s Puck.
- 1944 — 22. 1. — Rozpoczęcie operacji desantowej na przyczółku Anzio-Net-

- tuno, w pobliżu Rzymu, z udziałem polskich statków: „Batory“, „Sobieski“ i „Narwik“.
- 6.6. — Lądowanie wojsk alianckich w Normandii z udziałem jednostek polskiej floty wojennej i handlowej.
- 8.6. — U wybrzeży Normandii zatopiono jako element fałochronu sztucznego portu inwazyjnego polski statek „Modlin“ (były transportowiec Marynarki Wojennej „Wilia“).
- 8-9.6. — ORP Błyskawica i ORP Piorun biorą udział w zwycięskiej bitwie z niszczycielami niemieckimi pod Ouessant (Ushant), koło północno-zachodnich wybrzeży Bretanii.
- 18.6. — Polski samolot w służbie obrony wybrzeża zatopił na kanale La Manche niemiecki okręt podwodny U-441.
- 6.7. — ORP Słazak wziął do niewoli operatora niemieckiej Ein-Mann-Torpedo (1 osobowej łodzi podwodnej), będącej nową bronią zastosowaną przez hitlerowców podczas inwazji aliantów w Normandii.
- 8.7. — Polski krążownik ORP Dragon padł ofiarą Ein-Mann-Torpedo u wybrzeży Normandii. Zginęło 37 marynarzy.
- 12.8. — ORP Piorun niszczy niemieckie trałowce koło La Rochelle.
- 15.8. — ORP Garland wraz z jednostkami polskiej floty handlowej bierze udział w inwazji aliantów w południowej Francji.
- 19.9. — ORP Garland topi niemiecki okręt podwodny U-407 na Morzu Egejskim.
- 23-25.10. — Rozegrała się tzw. II Bitwa na Morzu Filipińskim, największa bitwa morska 2 wojny światowej, zakończona zdecydowaną klęską floty japońskiej, która utraciła m. in. 3 pancerniki, 4 lotniskowce, 7 ciężkich i 4 lekkie krążowniki oraz 10 niszczycieli.
- 28.10. — Sformowany został w Lublinie Morski Batalion Zapasowy, załóżek Marynarki Wojennej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
- 4.12. — Polskie statki handlowe na Zachodzie oddano czasowo do dyspozycji United Maritime Authority.
- 1945 — 10.2. — Armia Radziecka kontynuując ofensywę przeciw wojskom hitlerowskim wyzwoliła Elbląg.
- 8.3. — Oddziały Pierwszej Armii Wojska Polskiego dotarły — walcząc z siłami hitlerowskimi — do wybrzeża Bałtyku w pobliżu Kołobrzegu.
- 18.3. — Pierwsza Armia Wojska Polskiego zdobyła szturmem Kołobrzeg.
- 22.3. — Armia Radziecka wyzwoliła Sopot.
- 27.3. — ORP Krakowiak bierze udział w zwycięskiej bitwie z niemieckimi ścigaczami w kanale La Manche.
- 28.3. — Wojska polskie i radzieckie oswobodziły Gdynię.
- 30.3. — Wojska polskie i radzieckie wyzwoliły Gdańsk.
- 3.4. — Utworzenie województwa gdańskiego.
- 5.4. — Wojska radzieckie zdobyły Kępę Oksywską.
- 26.4. — Armia Radziecka wyzwoliła Szczecin.
- 1.5. — Powołanie do życia Politechniki Gdańskiej z Wydziałem Budownictwa Okrętowego.
- 9.5. — Kapitulacja Niemiec hitlerowskich.
- 11.5. — Wojska radzieckie oswobodziły Półwysep Helski.
- 14.5. — Utworzenie Zjednoczenia Stoczni Polskich i przejście Stoczni nr 13, późniejszej Stoczni Gdyńskiej.
- 1.6. — Powołanie Biura Odbudowy Portów.

15. 6. — Zjednoczenie Stoczni Polskich przejęło w Gdansku od władz radzieckich tzw. wówczas Stocznia nr 3 (Waggonfabrik) noszącą obecnie nazwę — Stocznia Północna.
28. 6. — Rozpoczęło działalność nowoutworzone Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego.
5. 7. — Władze radzieckie przekazały przedstawicielom Rządu Polskiego wyzwolony Szczecin.
14. 7. — Do portu gdańskiego wszedł pierwszy po wojnie statek handlowy.
18. 7. — Do portu gdyńskiego zawinął pierwszy po wojnie statek handlowy (s/s Suomen Neito — bandera fińska).
1. 8. — M/s Stalowa Wola, jako ostatni statek aliancki, przewozi amunicję ze Stanów Zjednoczonych do Wielkiej Brytanii.
2. 8. — Podpisanie Układów Poczdamskich, przyznających Polsce wybrzeże morskie długości 497 km.
3. 9. — Wszedł do portu gdyńskiego pierwszy statek z ładunkiem UNRRA — amerykański frachtowiec „Nismaha“.
12. 9. — Uruchomienie Stoczni nr 1 (dawna Danziger Werft, obecnie część Stoczni Gdańskiej).
21. 9. — Do Gdyni powrócił jako pierwszy polski statek po wojnie s/s Kraków (kpt. B. Mikszta).
1. 10. — Zjednoczenie Stoczni Polskich powołało do życia Centralne Biuro Konstrukcji Okrętowych (CBKO).
24. 10. — Do Gdyni powróciły ze Szwecji, gdzie były internowane podczas wojny, okręty podwodne ORP Sep, ORP Ryś i ORP Żbik oraz żaglowiec szkolny s/s Dar Pomorza.
- 1946 — 18. 1. — Rozkazem Naczelnego Dowódcy Wojska Polskiego została powołana do życia Oficerska Szkoła Marynarki Wojennej.
10. 2. — Powstanie Pomorskiego Stowarzyszenia Technicznego w Gdańsku (przemianowanego później na Morskie Stowarzyszenie Techniczne).
28. 2. — W Gdyni powstało Państwowe Centrum Wychowania Morskiego, które w ciągu swej pięcioletniej działalności położyło ogromne zasługi dla rozwoju polskiego szkolnictwa morskiego oraz popularyzacji spraw morskich wśród młodzieży.
5. 3. — Zatonął w kanale La Manche, po zderzeniu z angielskim frachtowcem „Lombardy“, s/s Kielce, jeden z pięciu bliźniaczych parowców wydzierżawionych w ostatnim okresie wojny od Stanów Zjednoczonych i eksploatowanych pod polską banderą. Załogę uratowano.
12. 3. — Powróciły z Niemiec rewindykowane po wojnie 4 trałowce Polskiej Marynarki Wojennej: ORP Czajka, ORP Mewa, ORP Rybitwa i ORP Żuraw (zatonione w 1939 roku, wydobyte i zagrabione później przez Kriegsmarine).
5. 4. — Związek Radziecki przekazał Polskiej Marynarce Wojennej 23 okręty: 9 trałowców, 12 ścigaczy okrętów podwodnych oraz 2 kutry torpedowe. Jednostki te stworzyły załogę odradzającej się polskiej floty wojennej.
13. 4. — Po raz pierwszy w historii — w ramach uroczystości „Trzymamy Straż nad Odrą“ — zawinęły do wyzwolonego Szczecina polskie okręty wojenne.

- 12-13. 7. — Odbył się w Gdańsku Zjazd Związku Gospodarczego Miast Morskich, którego celem było wytyczenie kierunków powojennego rozwoju miast polskiego wybrzeża.
20. 7. — Statek szkolny PMH „Dar Pomorza” (kpt. S. Gorazdowski) wyruszył w pierwszy po wojnie rejs szkoleniowy.
- 1947 — 5-6. 1. — Pierwszy ogólnokrajowy zjazd w Gdańsku, poświęcony sprawom odbudowy i zagospodarowania Wybrzeża i portów.
1. 2. — Uruchomienie Stoczni „Gryf” w Szczecinie.
15. 2. — Założenie Polskiego Rejestru Statków — pierwszej polskiej instytucji klasyfikacji morskiej.
27. 3. — W miejsce dotychczasowego Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego utworzono samodzielne Ministerstwo Żeglugi.
12. 4. — Rozpoczęcie akcji przejmowania od Związku Radzieckiego 19 statków, przyznanych Polsce w ramach podziału niemieckiej floty handlowej.
30. 4. — Pierwszy raz po wojnie zawinął do Gdyni m/s Batory, który po remoncie na stoczni w Antwerpii, wznowił rejsy na trasie Gdynia Nowy Jork.
1. 6. — Rozpoczęła pracę Stocznia (Odra) w Szczecinie, nosząca dziś nazwę Stoczni im. Adolfa Warskiego.
5. 7. — Powrócił do kraju polski niszczyciel ORP Błyskawica (d-ca kmdr ppor. B. Romanowski).
20. 10. — Stocznia nr 1 (dawny Danziger Werft) oraz Stocznia nr 2 (dawny Schichauwerft) połączone zostały w jeden kompleks przemysłowy pod nazwą Stocznia Gdańska.
- 1948 — 1. 1. — Nowopowstałe: Gdański Urząd Morski i Szczeciński Urząd Morski przejmują funkcję Głównego Urzędu Morskiego i Biura Odbudowy Portów.
20. 3. — Uruchomienie przeładunków handlowych w porcie kołobrzesckim.
3. 4. — W Stoczni Gdańskiej odbyło się uroczyste położenie stępki pod pierwszy pełnomorski statek budowany przez nasz przemysł okrętowy po wojnie. Był nim rudowęglowiec, który później otrzymał nazwę „Soldek”.
28. 4. — Przeniesienie do Szczecina Wydziału Nawigacyjnego Państwowej Szkoły Morskiej. W Gdyni pozostał Wydział Mechaniczny.
1. 7. — Powrócił do kraju okręt szkolny Polskiej Marynarki Wojennej, ORP Iskra. W czasie wojny pełnił on w Gibraltarze służbę okrętu-bazy dla brytyjskich ścigaczy.
1. 10. — W okolicy Gjedser (Zatoka Kilońska) zatonął na minie magnetycznej s/s Lech. Załoga uratowała się w szalupie. Statek został podniesiony z dna (21. 9. 1949) przez polską ekipę ratowniczą i po remoncie oddany na powrót do służby.
6. 11. — W Stoczni Gdańskiej zwodowano pierwszy zbudowany w Polsce statek pełnomorski — rudowęglowiec „Soldek”.
- 1949 — 5. 1. — W Hucie „Zgoda” zakończono budowę pierwszej polskiej okrętowej maszyny parowej, przeznaczonej dla s/s Soldek. Konstruktorem jej był prof. A. Polak z Politechniki Gdańskiej.
1. 3. — W ciężkim sztormie na Morzu Północnym zepchnięty został na mieliznę koło wyspy Terschelling i zatonął po przełamaniu się na pół s/s Katowice. Załogę uratowano.
1. 6. — Powstanie pierwszych państwowych przedsiębiorstw rybackich — „Arka” i „Dalmor”.

11. 6. — Polska ekipa ratownicza podniosła z dna w pobliżu wyspy Fehmarn wrak polskiego statku „Warszawa II”. Był on budowany dla Polski na stoczni holenderskiej i po zajęciu przez hitlerowców Holandii w 1940 r. zarekwirowany dla Kriegsmarine. W 1945 r. zatopiony został przez alianckie samoloty.
22. 6. — Uruchomienie polskiej linii regularnej żeglugi z Gdyni do portów Indii i Pakistanu.
26. 7. — Na redzie gdyńskiej, po zderzeniu z tureckim parowcem „Odemis”, zatonął przebudowany z holownika statek pasażerski żeglugi przybrzeżnej „Anna”. Kilkanaście ofiar. W listopadzie 1949 wrak został wydobyty i po remoncie włączony do służby pod nazwą „Zofia”.
15. 9. — Odbyła się pierwsza promocja absolwentów Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej. Wśród promowanych znajdowali się m. in.: obecny Dowódca Marynarki Wojennej wiceadmirał Zdzisław Studziński, kontradmirał Ludwik Janczyszyn oraz obecny komendant WSMW komandor K. Podrudzki.
26. 10. — Rozpoczął służbę s/s Soldek, pierwszy statek pełnomorski zbudowany przez polski przemysł okrętowy.
12. 11. — Przedterminowe wykonanie przez Polską Marynarkę Handlową zadań przewozowych 3-letniego Planu Odbudowy Polski.
- 1950 — 3. 3. — Powołanie do życia Morskiego Instytutu Technicznego w Gdańsku, przekształconego później w Instytut Morski, zasłużoną placówkę naukowo-badawczą resortu żeglugi.
11. 3. — W Stoczni Gdańskiej zwodowano statek „Warszawa” (obecnie „Nowa Huta”), pierwszy duży drobnicowiec (4000 DWT) wyprodukowany przez polski przemysł okrętowy.
30. 4.–1. 5. — Wodowanie zbudowanych na stocznjach polskich statków: „Odra”, „Pilica” i „Łódź”.
1. 7. — Wyruszył z Gdyni w pierwszy rejs na nowej linii regularnej do portów Chin Ludowych m/s Warta (późniejszy „Prezydent Gottwald”). W dniu 2. 10. statek zawiął do portu Tien-Tsin.
- 1951 — 21. 1. — W wyniku reorganizacji polskich przedsiębiorstw żeglugowych powstały: Polskie Linie Oceaniczne (PLO) w Gdyni, Polska Żegluga Morska (PŻM) w Szczecinie oraz Polskie Ratownictwo Okrętowe (PRO) w Gdyni.
22. 7. — Uruchomienie wielkiej bazy dla rybołówstwa dalekomorskiego w Świnoujściu.
18. 8. — M/s Batory wyruszył z Gdyni w inauguracyjny rejs na linii do portów Indii i Pakistanu. Linia ta była czynna do końca 1956 r.
31. 8. — Założenie stępki pod pierwszy statek budowany w Szczecinie po wojnie.
1. 12. — Uchwała Prezydium Rządu ustanawiająca „Kartę Stocznio-wca”.
- 1952 — 15. 4. — Sejm Ustawodawczy PRL uchwalił ustawę żeglarską.
22. 6. — Ustanowiony Dniem Stocznio-wca i Rybaka.
29. 6. — Ustanowiony Dniem Marynarki Wojennej.
11. 8. — M/s Morska Wola wyruszył na Morze Północne, jako pierwszy w dziejach polskiego rybołówstwa statek-baza dla łowczych jednostek dalekomorskich.
18. 12. — Wodowanie pierwszego statku pełnomorskiego zbudowanego po wojnie w Szczecinie.

- 1953 — 7. 3. — M/s Czech — w czasie silnego sztormu na Morzu Śródziemnym (w pobliżu Aleksandrii), ratuje załogę tonącej egipskiej kanonierki „Sollum“.
10. 5. — Połączenie Ligi Morskiej, Ligi Lotniczej oraz Ligi Przyjaciół Żołnierza w jedną wielką organizację pod nazwą Liga Przyjaciół Żołnierza (LPŻ).
18. 7. — Przedsiębiorstwo Demontażu Wraków zakończyło — trwającą 2 lata — rozbiórkę niemieckiego pancernika „Gneisenau“, zatopionego pod koniec wojny w wejściu do portu gdynińskiego i podniesionego następnie przez ekipy Polskiego Ratownictwa Okrętowego.
4. 10. — Okręty wojenne Czang Kai-szeka zatrzymały na pełnym morzu i uprowadziły przemocą na Taiwan polski zbiornikowiec „Praca“.
- 1954 — 13. 5. — Jednostki marynarki wojennej Czang Kai-szeka zatrzymały i uprowadziły drugi z kolei polski statek handlowy „Prezydent Gottwald“.
6. 6. — Polskie Ratownictwo Okrętowe odniosło ogromny sukces, podnosząc z dna Zatoki Gdańskiej (na wysokości Jastarni) wrak wielkiego niemieckiego transportowca „Seeburg“. Po odbudowie w stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni statek ten wszedł 29. 6. 1957 do służby w PMH pod nazwą „Dzierżyński“ (12 812 DWT).
- 25-28. 10. — Odbyła się X Sesja Pomorska Polskiej Akademii Nauk dla uczczenia 500-ej rocznicy powrotu Gdańska do Macierzy.
- 1955 — 11. 5. — Uchwałą Rady Ministrów PRL Oficerska Szkoła Marynarki Wojennej została przekształcona w Wyższą Szkołę Marynarki Wojennej.
8. 9. — Do portu wojennego Portsmouth zawinęły z pierwszą powojenną oficjalną wizytą polskiej floty w Wielkiej Brytanii, niszczyciele ORP Błyskawica i ORP Burza.
5. 11. — W Stoczni Gdańskiej zwodowany został pierwszy „dziesięciotysięcznik“, drobnicowiec motorowy „Marceli Nowotko“. Rozpoczęcie nowego etapu rozwoju polskiego przemysłu okrętowego.
- 1956 — 19. 3. — W pobliżu północno-zachodnich wybrzeży Hiszpanii zatonał podczas sztormu polski statek „Stalowa Wola“. Załogę uratował m/s Hugo Kołłątaj.
4. 10. — W czasie sztormu na Morzu Północnym przewrócił się do góry stępką i zatonał polski lugrotrawler „Cyranka“. Zginęło 12 rybaków.
7. 10. — Nadanie Wyższej Szkole Marynarki Wojennej imienia „Bohaterów Westerplatte“.
23. 11. — M/s Marceli Nowotko wyruszył w swój pierwszy rejs na Daleki Wschód.
- 1957 — 28. 2. — Ekipa Polskiego Ratownictwa Okrętowego wydobyła pierwszy wrak zatopiony w porcie w Bombaju (Indie).
9. 5. — Powołanie Zarządu Funduszu Rozbudowy Floty, stworzonego dla ponad planowego zakupu i budowy statków (óla PMH) na stoczniach zagranicznych.
26. 8. — M/s Batory wyruszył w pierwszą podróż na nowoutworzonej linii Gdynia—Montreal.
14. 9. — Do Jokohamy zawinął m/s Marceli Nowotko (kpt. M. Niczko) — pierwszy polski statek w Japonii (nie licząc „Daru Po-

- morza“, który w czasie rejsu dookoła świata odwiedzał porty japońskie w 1935 r.).
3. 12. — W Warszawie powstał Klub Marynistów, zrzeszający literatów, publicystów, plastyków i innych twórców interesujących się tematyką morską.
15. 12. — Związek Radziecki przekazał Polskiej Marynarce Wojennej nowoczesny niszczyciel ORP Grom oraz 4 duże ścigacze okrętów podwodnych.
- 1958 — 25. 4. — M/s Okrzeja wychodzi z Gdyni w inauguracyjny rejs do południowych portów USA.
29. 6. — Podniesienie bandery na otrzymanym od Związku Radzieckiego niszczycielu, który otrzymał nazwę ORP Wicher.
11. 10. — Powstał Klub Publicystów Morskich Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.
19. 12. — Zjazd konstytucyjny powołanego ponownie do życia Instytutu Bałtyckiego w Gdańsku.
- 1959 — 7. 1. — Ponowne otwarcie północno-amerykańskiej linii żegludowej obsługiwanej przez statki PLO.
4. 2. — Szkolny trawler rybacki „Jan Turlejski“, po raz pierwszy w dziejach polskiego rybołówstwa, rozpoczął połowy na łowiskach afrykańskich.
- 3-4. 4. — W Gdyni i w Gdańsku odbyły się Walne Zjazdy Związku Zawodowego Marynarzy i Rybaków Morskich oraz Związku Zawodowego Pracowników Żeglugi. Uchwalono połączenie obu związków w organizację pod nazwą: Związek Zawodowy Marynarzy i Portowców.
1. 6. — Trawler „Wisłok“ z przedsiębiorstwa połowów dalekomorskich „Dalmor“, jako pierwsza polska jednostka rybacka, dotarł na łowiska Labradoru.
29. 9. — W polskich stocznicach odbyło się jednoczesne wodowanie kilku statków, zawierających symboliczną milionową tonę wyprodukowaną przez polski przemysł okrętowy po wojnie.
- 1960 — 1. 4. — W Szczecinie rozpoczęło działalność przedsiębiorstwo pod nazwą Dalekomorskie Bazy Rybackie.
28. 4. — Wszedł do eksploatacji pierwszy zbudowany w Polsce chłodniowiec — m/s Wolin.
29. 5. — Odbyło się uroczyste, ponowne otwarcie portu w Kołobrzegu dla żeglugi towarowej (zob. też 20. 3. 1948 r.).
5. 6. — Do Gdyni wszedł m/s Brasil (15 tys. BRT), pierwszy po wojnie amerykański okręt pasażerski w naszych portach.
22. 6. — Okręt-muzeum „Burza“, stojący przy nadbrzeżu Pomorskim w Gdyni, otwarty został dla publiczności
29. 6. — W Gdyni podniesiono banderę na pierwszym polskim trawlerze-przetwórni „Dalmor“.
18. 8. — Do portu szczecińskiego wszedł trzytysięczny po wojnie statek. Był nim „Orion“ bandery NRF.
1. 9. — W Świnoujściu rozpoczęła pracę Zasadnicza Szkoła Rybołówstwa Morskiego.
23. 12. — Przemysł budowy okrętów wykonał plan 5-letni, oddając do eksploatacji 290 statków transportowych i rybackich o nośności ok. 850 tys. ton.

- 1961 — 9. 1. — W Stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni ukończono budowę kadłuba jachtu typu „Topaz” wykonanego — w Polsce po raz pierwszy — z tworzyw sztucznych.
17. 2. — Uchwalenie przez Sejm pięcioletniego planu rozwoju gospodarki narodowej (1961—1965). Plan przewiduje m. in., iż w 1965 r.: stocznie zbudują 62 statki o łącznej nośności 448 tys. ton (tj. o 76,2% więcej niż w ciągu 1960 r.), stan floty osiągnie 1.261 tys. DWT (wzrost o 73,5% w stosunku do stanu z dnia 31. 12. 1960 r.), porty osiągną 21 mln. ton przeładunków (tj. o 2,4% więcej niż w 1960 r.), połowy morskie przyniosą 270 tys. ton ryb (o 61% więcej niż w 1960 r.).
9. 3. — Do Gdyni zawinął „Hikone Maru”, pierwszy — od czasu zakończenia drugiej wojny światowej — statek japoński w portach polskich.
20. 3. — W stoczni „Uljanik”, w Puli (Jugosławia) podniesiono polską banderę na największym zbiornikowcu PMH „Beskidy” (20,2 tys. DWT).
23. 3. — W Stoczni Gdańskiej zwodowano zbiornikowiec „Bałakława” (dla ZSRR), w którym jest zawarta milionowa tona d. w. wodowana przez tę stocznnię oraz uruchomiono pierwszy silnik okrętowy dużej mocy (5.450 KM), zbudowany na podstawie licencji firmy „Burmeister og Wein”.
1. 4. — Statek badawczy Morskiego Instytutu Rybackiego „Birkut” wyszedł z Gdyni w pierwszy polski rejs badawczy na łowiska zachodniej Afryki.
10. 5. — W Konakri podpisano akt utworzenia Gwinejsko-Polskiego Towarzystwa Połowów Morskich „Soguiopol”.
25. 5. — „Frozamet” w Gdańsku rozpoczął prace nad projektem stoczni, która zostanie zbudowana przez Polskę w Ghanie.
26. 5. — W Szczecinie zakończył obrady IV Zjazd Pisarzy Ziemi Zachodnich i Północnych Polski, poświęcony ludziom i problemom morza w literaturze polskiej.
16. 6. — W Warszawie odbyło się, pod przewodnictwem min. żeglugi prof. dra S. Darskiego, pierwsze posiedzenie Komitetu Badań Morza Polskiej Akademii Nauk, którego zadaniem jest koordynowanie i inicjowanie wszechstronnych badań morza.
24. 6. — Inauguracja Dni Morza — po raz pierwszy w Kołobrzegu.
18. 7. — Flagowy jacht Z.H.P. — „Zawisza Czarny” (przebudowany z lugrotrawlera wg projektu mgra inż. W. Godlewskiego) wyszedł z Gdyni w swój pierwszy rejs.
20. 7. — W Zakładach H. Cegielski w Poznaniu dokonano odbioru technicznego pierwszego silnika okrętowego polskiej konstrukcji (5 000 KM), przeznaczonego dla budowanego w Szczecinie motorowca P.L.O. — „Jan Ziżka”.
19. 8. — W dziesiątą rocznicę położenia w Stoczni im. A. Warskiego w Szczecinie pierwszej stępki, zwodowany został motorowiec „Orneta”. W statku tym zawarta jest 300-tysięczna tona d. w. zbudowana przez stocznnię szczecińską.
10. 9. — Do Gdyni powrócił holownik P.R.O. „Koral” z kilkumiesięcznego rejsu, w czasie którego holował kolejno: zbudowane we Wrocławiu barki do Egiptu, panamski zbiornikowiec z U.S.A. do Antwerpii, dwa polskie statki rybackie z Anglii do Gdyni.

- 1. 10.** — W Państwowej Szkole Morskiej w Gdyni rozpoczęło pracę Studium Zaoczne dla marynarzy.
- 2. 10.** — Rozpoczęcie nauki w pierwszej w Polsce szkole robotników morskich: Zasadniczej Szkole Mechanizatorów Przeładunku przy Zarządzie Portu Gdańsk.
- 18. 10.** — Załoga lugrotrawlera „Derkacz” uratowała, w czasie szalejącego na Morzu Północnym sztormu, 14 rozbitków z zatopionego brytyjskiego trawlera „Arctic Viking“.
- 29. 10.** — Po kilkuletniej przerwie uruchomiono ponownie port handlowy w Darłowie.
- 17. 11.** — Minister żeglugi prof. dr Stanisław Darski obchodził 40 rocznicę rozpoczęcia pracy w gospodarce morskiej.
- 1. 12.** — Sejm P.R.L. uchwalił Kodeks Morski, normujący całość spraw administracyjno-prawnych w żegludze oraz ustawę o Izbach Morskich.
- 4. 12.** — W czasie sztormu na Morzu Północnym zaginął wraz z 9-osobową załogą kuter „GDY 229“.
- 13. 12.** — Na stojącym w basenie Stoczni Gdańskiej, 24 z kolei diesiociotysięczniku m/s Konopnicka wybuchł tragiczny w skutkach pożar. Zginęło 21 ludzi.
- 31. 12.** — Stan polskiej floty handlowej (bez statków rybackich i żeglugi przybrzeżnej) z końcem 1961 r. obejmował 155 statków -- 650 248 BRT i 933 233 DWT łącznie.

WYDAWNICTWA
ZWARTE

I. MORZE

1. OPRACOWANIA OGÓLNE

1. BROCKI ZYGMUNT. **Kot i kotwica**. Ilustr. E. L. Karłowski. Gdynia 1961 WM, s. 144, rys. 96.

Zbiór historyjek na temat pochodzenia i znaczenia niektórych terminów morskich, zwłaszcza osobliwie brzmiących, jak np.: kotwica, kompas, węzeł, szczur ładowy, łajba itp. Poszczególne opowiadki ubarwiono anegdotami i wesołymi rysunkami. (I)

2. BROCKI ZYGMUNT, HOŁOWIŃSKI JAN. **Uwagi o słownictwie handlu morskiego**. Gdańsk 1956 Oss., s. 74. Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku. Prace i Materiały z Zakresu Polskiego Słownictwa Morskiego, nr 6.

Analiza pracy W. Skibickiego pt. „Angielsko-polska terminologia handlu morskiego” (zob. poz. 9), zawierająca szereg stwierdzeń i sugestii związanych z proponowanym opracowaniem polskiego leksykonu morskiego obrotu towarowego. (III)

3. DEMBOWSKI KAZIMIERZ. **Słownik żeglarski**. Warszawa 1952 GKKF, s. 59.

Słownik podstawowych terminów morskich, użyteczny dla uczestników wstępnych kursów żeglarskich, jak również dla czytelników literatury marynistsycznej, nie mających bezpośrednich kontaktów z żeglarstwem bądź pracą na morzu. (I)

4. GRABOWSKI ZYGMUNT, WÓJCICKI JÓZEF. **Tysiąc słów o morzu i okręcie**. Warszawa 1955 MON, s. 234, tabl. 6, ilustr.

Rodzaj małej encyklopedii morskiej, zawierającej podstawowe wiadomości z dziedziny zagadnień morskich oraz wyjaśnienia najczęściej stosowanych — w żegludze, budownictwie okrętowym i gospodarce morskiej — terminów. Tablice: porównawcze siły wiatru i stanu morza, stopni Marynarki Wojennej, flag kodu sygnałowego, odległości morskich itp. (I)

5. KLEMCZYŃSKI ZDZISŁAW. **ABC okrętu**. Warszawa 1954 LPŻ, s. 91, ilustr.

Popularyzatorskie opracowanie wyjaśniające podstawowe pojęcia i zjawiska morskie, m. in.: pływalność i budowę statku, rodzaje statków i okrętów, wyporność, pojemność, ładowność itd.

MANDAT TADEUSZ. **Morski słownik operacyjno-taktyczny**; zob.: poz. 783.

6. MICIŃSKI JERZY. **Archiwum Neptuna**. Warszawa 1957 MON, s. 271, ilustr.

Encyklopedia sensacji i ciekawostek morskich zawierająca bogate i interesujące materiały z dziedziny życia oraz badań mórz i oceanów, dziejów żeglugi, wojen morskich, jak również wszelkich niezwykłych wydarzeń, jakie miały miejsce na morzach świata. Wiele przyczynków do dziejów Polski na morzu. Mnóstwo doskonałych i ciekawych fotografii. Materiały zawarte w książce publikowane były w noszącym jej tytuł stałym dziale miesięcznika *Morze*. (I)

Miniatury Morskie. Dziwy Morza.

1. Ośmiornice mają błękitną krew; zob.: poz. 173.
2. Słowa mkną po dnie oceanów; zob.: poz. 516.
3. Skarbiec Posejdon; zob.: poz. 134.

7. **O „Słowniku Morskim“ Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.** Autorzy: Zygmunt Brocki, Kazimierz Mężyński, Czesław Ptak, Marian Rakowski. Gdańsk 1955 Oss., s. 66. Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku. Prace i Materiały z Zakresu Polskiego Słownictwa Morskiego, nr 4.

Krytyczne omówienie wydanego w r. 1951 przez Państwowe Wydawnictwo Techniczne z. 1: „Okręty i teoria okrętu“ — „Słownika morskiego“ Polskiego Komitetu Normalizacyjnego (zob.: poz. 10). Analizę przeprowadzono z punktu widzenia edytorskiego, redakcyjno-leksykonograficznego, leksykalnego i merytorycznego. Materiał porównano z materiałem wydanego w r. 1929 z. 1 „Słownika morskiego“ Komisji Terminologicznej Morskiej przy Lidze Morskiej i Rzecznej, na którym oparto „Słownik“ PKN-u. (III)

8. **POLKOWSKI BERNARD, WOJEWÓDKA CZESŁAW, NOWAKOWSKI LEONARD. Morski rocznik statystyczny.** Gdynia 1960 WM, s. 239.

Wydawnictwo zawierające materiały statystyczne dotyczące wszystkich gałęzi polskiej i światowej gospodarki morskiej. Autorzy przedstawiają rozwój polskiej gospodarki morskiej w l. 1920—1959, przy czym najpełniej został ujęty okres powojennego piętnastolecia (1945—1959). Niezależnie od materiałów polskich, wydawnictwo obejmuje bogaty materiał statystyczny obrazujący rozwój światowej floty handlowej i światowego budownictwa okrętowego od końca XIX w. oraz rozwój światowego handlu drogą morską od 1929 r. Treść publikacji ujęto w dwunastu działach: 1. Ważniejsze dane o rozwoju polskiej gospodarki morskiej; 2. Handel zagraniczny drogą morską; 3. Porty handlowe; 4. Kanały morskie; 5. Flota handlowa; 6. Maklerstwo okrętowe; 7. Frachty morskie; 8. Usługi morskie w bilansie płatniczym; 9. Przemysł okrętowy; 10. Morski przemysł rybny; 11. Żegluga przybrzeżna, ratownictwo okrętowe i roboty pogłębiarskie; 12. Szkolnictwo morskie. (II)

ROPPEL LEON. Przegląd historyczny prac nad polskim słownictwem morskim w latach 1899—1939; zob.: poz. 1114.

9. **SKIBICKI W. Angielsko-polska terminologia handlu morskiego.** Warszawa 1951 PWG, s. 268. Biblioteka Słownictwa Gospodarczego, 1. (Na okł. tyt.: Słownik angielsko-polski handlu morskiego).

Słownik zawiera 700 najczęściej używanych pojęć, wraz z definicjami w językach angielskim i polskim, z dziedziny transportu morskiego, ubezpieczeń, transakcji i sposobów finansowania w handlu morskim. Załączono teksty międzynarodowych konwencji, objaśnienia najczęściej stosowanych skrótów angielskich oraz tabele miar i wag. (III)

10. **Słownik morski.** Zesz. 1: Okręty i teoria okrętu. Warszawa 1951 PWT, s. 52. Polski Komitet Normalizacyjny.

Słownik — ułożony przez Komisję Słownictwa Morskiego PKN — oparty na „Słowniku Morskim“ opracowanym przez Komisję Terminologiczną Morską przy Lidze Morskiej i Rzecznej oraz przez Kom. Termin. Mors. Polskiej Akademii Umiejętności, Warszawa 1929—1936. Zeszyt pierwszy, i jak dotąd jedyny, zawiera 312 pojęć z dziedziny okrętownictwa w językach: polskim, angielskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim. (III)

2. GEOGRAFIA MÓRZ I KRAJOBRAZ MORSKICH WYBRZEŻY

(Zob. też: Geografia i przyroda Pomorza; Przewodniki turystyczne)

11. ALEKSANDROW B. **Kraina tysięcy wysp — Oceania**. Tłum. z ros. Witold Baranowski. Warszawa 1952 Czyt., s. 38, mapa 1. Wiedza Powszechna. Seria Geograficzna. Tyt. oryg.: Okeanija.

Popularny, encyklopedyczny zarys wiedzy o wyspach Oceanu Spokojnego. — Historia odkryć i badań, Przyroda. Geografia polityczna. Ustrój. Ludność. Gospodarka. Charakterystyka ruchu narodowo-wyzwoleńczego. Mapy. (I)

12. ANDREJEWA KATARZYNA. **Tajemnice zaginionych łądów**. Tłum. z ros. Jerzy Milenband. Warszawa 1956 WP, s. 189, ilustr., mapy. Tyt. oryg.: Vekovyje zagadki.

Popularnonaukowe opracowanie poświęcone, będącym od lat przedmiotem dociekań i zainteresowań, tajemnicom „zaginionych łądów”. Pierwsza z nich to kwestia czy istniała legendarna Atlantyda; druga — to tajemnica pochodzenia Wyspy Wielkanocnej (na Oceanie Spokojnym); trzecia — to sprawa wysp arktycznych wielokrotnie widzianych, lecz nigdy nie odnalezionych. (I)

13. AWARIN W. **Walka o Ocean Spokojny**. Tłum. z ros. Warszawa 1954 KiW, s. 541, mapa 1. Tyt. oryg.: Borba za Tichyj Okean.

Praca zapoznaje z charakterem i przebiegiem ekspansji politycznej i gospodarczej Wielkiej Brytanii oraz Stanów Zjednoczonych na Oceanie Spokojnym. Autor ukazuje wzajemne związki i przeciwieństwa dwóch głównych państw kapitalistycznych w dążeniu do ujarznienia narodów strefy Pacyfiku oraz walkę tych narodów o zachowanie wolności. Wiele miejsca poświęcił autor omówieniu sytuacji, która wytworzyła się w strefie Oceanu Spokojnego, po zakończeniu drugiej wojny światowej. (I—II)

BERNATT STANISŁAW. **Słowa mkną po dnie oceanów**; zob.: poz. 516.

BOGUCKI MIECZYŚLAW. **Morskie stacje biologiczne**; zob.: poz. 175.

14. BZOWSKI KONSTANTY, PASZKOWICZ JAN. **Morze Bałtyckie**. Warszawa 1950 Czyt., s. 61. Wiedza Powszechna. Z cyklu: Ziemia, Oceany i Morza. Zesz. 1.

Popularna monografia poświęcona przyrodzie Bałtyku (morfologia dna i wybrzeży, właściwości wód Morza Bałtyckiego, roślinność i świat zwierzęcy) oraz jego znaczeniu gospodarczemu (komunikacja, porty, marynarka handlowa, przemysł, stocznie, rybołówstwo). Liczne przykłady i dane liczbowe. (I)

15. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Arktyka — kraj przyszłości**. Warszawa 1954 WP, s. 89, ilustr. Mała Biblioteczka Towarzystwa Wiedzy Powszechnej.

Popularyzatorskie opracowanie poświęcone właściwościom, przeszłości i przyszłości Arktyki. Przeplatając odczyt fragmentami dziejów wypraw odkrywczych, autorzy obalają mit o „niemożliwości” zagospodarowania Arktyki. Kryje ona olbrzymie skarby nauczalne oraz posiada warunki dla rozwoju osadnictwa i upraw rolnych. Specjalną uwagę poświęcili autorzy współczesnemu rozwojowi Arktyki radzieckiej. (I)

16. CHEGARAY JACQUES. **Hawaje**. Tłum. z franc. Julia Matuszewska. Warszawa 1960 Iskry, s. 245, tabl. 16, mapa. Tyt. oryg.: Hawaï, îles de rêve.

Autor opowiada o współczesnych Hawajach — ukazując piękno archipelagu, usposobienie i zwyczaje jego mieszkańców; piętnuje europejską „cywilizację” niosącą zagładę egzotycznej kulturze wyspiarzy. (I)

17. **CZEKALSKI ANTONI. Jak badamy morze.** Warszawa 1950 KiW, s. 112, ilustr. Biblioteka Morska, 1.

Popularne opracowanie z dziedziny oceanografii zawierające ogólne wiadomości o morzu, jego składzie, temperaturze, ukształtowaniu dna, prądach morskich itd. oraz opisujące dzieje i metody badań głębin morskich — od najprostszych (przy pomocy sond) do trudnych badań bezpośrednich: nurkowanie w skafandrze, batysfera (Beebe), batyskaf (Piccard). (I)

DEMEL KAZIMIERZ. **Morze Północne**; zob.: poz. 225.

DEMEL KAZIMIERZ, RUTKOWICZ STANISŁAW. **Morze Barentsa**; zob.: poz. 229.

18. **DIEMENTJEW I. Kanał Sueski.** Tłum. z ros. K. Więckowska. Warszawa 1953 WP, s. 47, ilustr., mapy. Tyt. oryg.: Sueskij Kanał.

Broшуra zapoznająca z historią budowy Kanału Sueskiego (1859—1869), jego znaczeniem dla żeglugi światowej, organizacją przeprowadzania przezeń statków oraz omawiająca wydarzenia polityczne związane z walką imperialistów o panowanie nad Kanałem. (I)

19. **FLIS JAN. Krajobraz wybrzeży morskich.** Warszawa 1949 WP, s. 80, ilustr.

Popularyzatorskie opracowanie zapoznające czytelnika z twórczą i niszczącą działalnością morza, wyjaśniające tajemnicę kształtowania się krajobrazu morskich wybrzeży (powstawanie wysp, półwyspów, zalewów itd.). Specjalną uwagę zwrócił autor na klimat, roślinność oraz ukształtowanie polskiego wybrzeża Bałtyku. (I)

GŁADYSZ BRONISŁAW. **Meteorologia dla żeglugi morskiej**; zob.: poz. 542.

20. **GŁOWIŃSKA AMELIA. Bogactwa mineralne morza.** Warszawa 1950 KiW, s. 88. Biblioteka Popularno-Naukowa, nr 21.

Autorka zapoznaje czytelników z występującymi w wodzie morskiej minerałami (chlor, magnez, jod, brom, sól, fosfor, złoto, srebro i in.), wyjaśnia ich pochodzenie oraz omawia technikę eksploatacji mineralnych bogactw morza. (I—II)

21. **GRAJTER JERZY. Morza i oceany.** Szkic oceanograficzno-biologiczny. Warszawa 1952 LM, s. 129, ilustr. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Popularna praca z zakresu geografii mórz i oceanów wraz z przeglądem podwodnego świata roślinnego i zwierząt morskich oraz omówieniem surowców morskich. Podstawowe wiadomości o Morzu Bałtyckim. (I)

22. **HRYNIEWIECKI ADOLF. Zarys oceanografii.** Warszawa 1950 PW, s. 171, mapy 4, ilustr.

Wydawnictwo, wydane w 1931 r. przez Instytut Wydawniczy Państwowej Szkoły Morskiej, podręcznika wyjaśniającego podstawowe pojęcia oceanografii. W części pierwszej autor omawia statykę wód morskich, a więc: rozkład mórz na kuli ziemskiej, poziom wód, podział kontynentów, sondowanie, osady denne, wodę morską (skład, smak, barwa, przezroczystość, temperatura itd.) oraz problemy zamarzania wód morskich i gór lodowych. W części drugiej, poświęconej dynamice wód morskich omówiono: fale, pływ i prądy. (II)

23. **JARMOLIŃSKA HELENA, ŻMUDZIŃSKI LUDWIK. Brzegiem morza.** Warszawa 1958 PZWS, s. 179, tabl. 1, ilustr.

Popularna monografia przyrodnicza polskiego morza i wybrzeża, zapoznająca z przeszłością Bałtyku, życiem w jego wodach na przestrzeni tysięcy lat, kształtowaniem się wybrzeża morskiego oraz z dziejami walki człowieka o poznanie tajemnic morskich głębin. Jeden z rozdziałów zawiera dzieje polskiego rybołówstwa morskiego. Załączony przegląd najczęściej u nas spotykanych roślin i zwierząt morskich. (I)

24. KARELIN DMITRIJ. **Arktyka radziecka**. Tłum. z ros. Joanna Poraska. Warszawa 1950 PW, s. 96, ilustr.

Autor w przystępnej formie opisuje historię wypraw i odkryć arktycznych, zapoznaje czytelników z klimatem, krajobrazem, fauną i florą podbiegunową, omawia problemy oceanografii i żeglugi arktycznej, wskazuje na postępujące zagospodarowanie radzieckiej Arktyki. (I)

KAZUBEK CZESŁAW, ZUBRZYCKI WITOLD. **Meteorologia dla marynarzy**; zob.: poz. 577.

KLIMAJ ANDRZEJ, RUTKOWICZ STANISŁAW. **Atlas rybacki Morza Północnego**; zob.: poz. 246.

KOWALSKA KRYSZYNA. **Morze Sargasowe**; zob.: poz. 188.

25. **Kraje i morza pozaeuropejskie**. Geografia fizyczna. Tłum. z niem. L. Krygowska. Warszawa 1959 PWN, s. 595, ilustr., tabl., map 5.

Fragment niemieckiego podręcznika geografii fizycznej świata, przeznaczony dla studentów wyższych uczelni. Omawia on ukształtowanie powłoki ziemskiej oraz warunki klimatyczne i hydrograficzne krajów i mórz pozaeuropejskich. (II)

26. ŁOMNIEWSKI KAZIMIERZ. **Zalew Wiślany**. Warszawa 1958 PWN, s. 106, tabl. 1, rys. PAN. Prace Instytutu Geografii, 15.

Monografia Zalewu Wiślanego (39% jego obszaru leży w granicach Polski) — opracowana na podstawie wyników dawniejszych badań oraz własnych obserwacji dokonywanych na stacjach nadbrzeżnych i w czasie rejsów badawczych — opisuje ukształtowanie Zalewu, właściwości fizyczno-chemiczne jego wód oraz warunki biologiczne. (III—IV).

27. MACHOWSKI JACEK. **Antarktyka**. Warszawa 1953 PW, s. 164, ilustr.

Historia badań Antarktyki (ze szczególnym uwzględnieniem ekspedycji rosyjskich i radzieckich) uzupełniona opisem geograficznym i przyrodniczym tej części świata oraz omówieniem jej znaczenia gospodarczego i sytuacji prawno-politycznej. Udział Polaków w naukowych badaniach Antarktydy (H. A. Arctowski i A. B. Dobrowolski). Historia podboju politycznego oraz prawne podstawy roszczeń radzieckich. — Dodatki: Chronologia wypraw; Tablice zwierząt polarnych; Memorandum Rządu ZSRR. (I—II)

28. MACHOWSKI JACEK. **Antarktyka, szósta część świata**. Warszawa 1953 WP, s. 53, ilustr. Mała Biblioteczka Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. Seria 4: Geografia.

Charakterystyka geograficzna i przyrodnicza oraz omówienie sytuacji politycznej szóstego kontynentu. Zarys dziejów badań Antarktyki. (I)

29. MACHOWSKI JACEK. **Arktyka**. Warszawa 1955 WP, s. 266, ilustr., mapy.

Obszerne opracowanie zagadnień obszarów arktycznych, omawiające historię podboju Arktyki, przyrodę oraz problemy demograficzne północnego kręgu polarnego. W odrębnej części pracy autor charakteryzuje Arktykę radziecką i kanadyjską oraz Alaskę i Grenlandię. Książka wyposażona jest w liczne ilustracje, mapki oraz krótki słownik biograficzny wybitnych polarników. (I)

MAŃKOWSKI WŁADYSŁAW. **Praca badawcza na morzu**; zob.: poz. 193.

30. MASICKA HALINA, MASICKI JAN. **Brzegiem Bałtyku**. Gdynia 1961 WM, s. 100, ilustr.

Interesująca forma popularyzowania wiedzy o morzu. Zestaw 110 artystycznych fotografii krajobrazu nadmorskiego połączony tekstem dwójakiego rodzaju: cytatałmi poetyckiej prozy Zeromskiego i tekstami autorów, wyjaśniającymi zwięźle i przystępnie jak kształtowały się formy brzegowe oraz omawiającymi ich aktualne przemiany w wyniku niszczącej lub twórczej działalności morza. (I)

Międzynarodowy atlas chmur i wygląków nieba; zob.: poz. 624.

MONIAK JAN. Archangielsk; zob.: poz. 448.

31. **PASSENDORFER EDWARD. Jak powstał Bałtyk.** Wyd. 2. Toruń 1949. T. Szczęsny, s. 38, rys. 14.

Krótką monografią Bałtyku zawierającą dokładny obraz ukształtowania jego dna i wybrzeży, omówienie budowy geologicznej brzegów oraz zwięzły zarys dziejów geologicznych morza. (II)

32. **PEJTA PIOTR. Wydmy i lasy nadmorskie oraz utrwalenie brzegów.** Kraków 1947. Instytut Badawczy Leśnictwa, s. 71, VI, ilustr. Seria B: Wydawnictwa Pomocnicze i Techniczno-Gospodarcze, nr 11.

Praca dzieli się na 3 części: pierwsza charakteryzuje polskie wybrzeże Bałtyku omawiając typy i roślinność wydym nadmorskich, wybrzeży klifowych oraz brzegów zatok; druga zapoznaje z organizacją administracji leśnej wybrzeża; ostatnia omawia sposoby chronienia brzegów morskich przed niszczącym działaniem morza. (I—II)

33. **PEŹZALSKA ANNA. Tam gdzie szumi Bałtyk.** Warszawa 1957 WP, s. 285, tabl. 1, ilustr., mapy. Biblioteczka dla Każdego.

Historia fantastycznej wyprawy w przeszłość na niezwykłym wehikule o nazwie „Jantar“, podjętej przez prof. Skalskiego dla zapoznania grupy dzieci z obrazem życia na ziemi przed milionami lat i jego późniejszych przemian. Terenem podróży jest Bałtyk. Autorka wprowadza młodego czytelnika w ogólne zagadnienia geologiczno-paleontologiczne, jak proces osadzania się skał, powstawania skałmieniałości, metody obliczania wieku warstw ziemi itp. (I)

34. **RATAJSKI LECH, SZEWCZYK JANINA, ZWOLIŃSKI PRZEMYSŁAW. Polskie nazewnictwo geograficzne świata.** Warszawa 1959 PWN, s. 857. Polska Akademia Nauk. Instytut Geografii.

Wykaz ujednoczonych nazw geograficznych świata (ok. 20 000), m. in. mórz, rzek, zatok, cieśnin, wysp, półwyspów, portów itd. (I)

RÓŻAŃSKA ZOFIA. Przewodnik do ćwiczeń z oceanografii...; zob.: poz. 206.

35. **SZULEJKIN W. W. Zagadnienia z fizyki morza.** Tłum. z ros. Henryk Rubin. Warszawa 1954 WK, s. 362, tabl. 2, ilustr., rys. — Tyt. oryg.: Očerki po fizike morja.

Książka nie omawia całokształtu zagadnień fizyki morza, lecz w oparciu o najnowsze badania naukowe przedstawia niektóre, wybrane przez autora zagadnienia, a więc: wskazuje źródła energii, dzięki którym powstają wszelkie ruchy w oceanie i w atmosferze — wiatry, fale morskie, prądy i pływy oraz wyjaśnia istotę tych ruchów. Naświetla również niektóre zjawiska z dziedziny optyki i akustyki, jak np.: barwę morza na powierzchni i w głębinach oraz rozchodzenie się fal dźwiękowych, ultradźwiękowych i infradźwiękowych. Ponadto zawiera niektóre wiadomości z biologii morza, m. in. tłumaczy sposób poruszania się ryb i innych mieszkańców głębin morskich. Książka przeznaczona dla szerokich rzesz czytelników w całym kraju. (II)

SZYMBORSKI STANISŁAW. Port morski; zob.: poz. 485.

36. **TEREBUCHA EUFEMIUSZ. Geografia gospodarcza morska.** Skrypt z wykładów... wygłoszonych w r. ak. 1946/47. Cz. 1 i 2 (d. c. n.). Szczecin 1947 Komitet Wyd. Studentów Ak. Handl. w Szczecinie, s. 192.

Po omówieniu istoty celów i zadań geografii gospodarczej morskiej (obejmującej wszystkie zagadnienia geograficzne związane z morzem, o ile posiadają one wpływ na działalność gospodarczą człowieka) autor zapoznaje czytelnika z ogólną wiedzą z tej dziedziny, po czym — w części drugiej — przechodzi do szczegóło-

wego opisu kompleksu wód oceanu Atlantyckiego (położenie, wyspy, cieśniny, kanały, szlaki żeglugowe, flota handlowa, porty, połowy itd.). Dalszych części pracy — zapowiedzianych w tytule — nie opublikowano. (II—III)

37. TUBIELEWICZ WITOLD. **Morze i woda morska**. Poznań 1955 PWN, s. 170, mapy i rys. Szkoła Inżynierska w Szczecinie.

Praca z zakresu oceanologii technicznej i hydrografii. Omówienie pozycji wód oceanów i mórz w zespole wód naturalnych globu ziemskiego oraz obszerne opracowanie historii powstania mórz i ich przemian na tle przemian ogólnych występujących na Ziemi. Opis stanu mórz dzisiejszych i ich życia organicznego oraz charakterystyka brzegów morskich i osadów dennych. (II—III)

38. WERESZCZYŃSKI JAN. **Morskie pomiary hydrograficzne**. Warszawa 1950 PZWS, s. IV, 175, powiel. Politechnika Warszawska. Wydział Geodezyjny.

Podręcznik przeznaczony dla geodetów, zapoznający z podstawami morskich pomiarów hydrograficznych. Autor kreśli ich rozwój historyczny, zapoznaje z przyrządami pomiarowymi i sposobami określania pozycji geograficznej na morzu, przeprowadzaniem pomiarów głębokości, triangulacją morską, radionamierzaniem, sporządzaniem map itd. (III)

39. WOJTERSKI TEOFIL. **Zielonym szlakiem polskiego wybrzeża**. Warszawa 1957 NK, s. 130, tabl. 44, rys. w tekście.

Popularyzatorska praca przyrodnicza wydana w formie albumowej, zapoznająca z roślinnością polskiego wybrzeża, poczynając od podwodnych łąk Zatoki Puckiej, przez krainę mchów i wzgórz na Bielawskich Błotach, roślinność nadmorskich wydm i „łebskiej pustyni“, po roślinny raj na wyspie Wolin. Fotografie i rysunki zamieszczone wśród tekstu decydują o przydatności wydawnictwa również dla celów ochrony przyrody. (I)

Zagospodarowanie wydm nadmorskich; zob.: poz. 1006.

ZAGRODZKI KAROL. **Oceanografia dla marynarzy; zob.: poz. 725.**

ZUBRZYCKI WITOLD. **Zarys meteorologii morskiej; zob.: poz. 735.**

3. ŻEGLARZE I PODRÓŻNICY. ODKRYWCY I BADACZE. WYPRAWY I PODRÓŻE

Opracowania. Pamiętniki. Wspomnienia. Reportaże

40. AKKURATOW W. **Ujarmiona Arktyka**. Tłum. z ros. Zofia Łapicka. Warszawa 1951 MON, s. 153, ilustr. — Tyt. oryg.: Pokorionnaja Arktika.

Wspomnienia słynnego radzieckiego lotnika polarnego, który opowiada czytelnikom o wyprawie na Biegun Północny w 1937 r. oraz o swych lotach polarnych w czasie i po 2 wojnie światowej. (I)

41. ALBANOW WALERIAN I. **Zagubieni wśród lodów**. Tłum. z ros. Zofia Łapicka. Warszawa 1956 Iskry, s. 233, portr. 1, mapa 1. — Tyt. oryg.: Podvig šturmana V. I. Albanova.

Autentyczny dziennik uczestnika rosyjskiej wyprawy polarnej, która w 1912 r. wyruszyła z Petersburga na pokładzie „Świętej Anny“. Po unieruchomieniu statku przez lody Morza Karskiego, szturman Albanow wraz z częścią załogi podjął próbę dotarcia poprzez lody do lądu stałego celem sprowadzenia pomocy. W dzienniku zapisywał, dzień po dniu, dzieje tragicznej wędrówki. (I)

42. AMUNDSEN ROALD. **Zdobycie Bieguna Południowego.** Tłum. z wyd. niemieckiego Bronisław Wojciechowski. Warszawa 1957 Iskry, s. 435, tabl. 16, mapa 1. — Tyt. tłum. niem.: Die Eroberung des Südpols.

Autor opowiada o przygotowaniach i przebiegu organizowanej przez siebie słynnej wyprawy na Antarktydę. A więc: o żegludze na statku „Fram” do Bariery Lodowej Rossa, budowie bazy ekspedycji, wyprawie i zdobyciu Bieguna Południowego w dn. 15 grudnia 1911 r. W wiernej kronice wydarzeń, Amundsen, sugestywnie przedstawia przeżycia i trudy wszystkich uczestników wyprawy, w pełnej grozy i surowego piękna krainie polarnej. (I)

43. AUBRY GEORGES JEAN. **Życie Conrada.** Tłum. z franc. Maria Kor-niłowiczówna. Warszawa 1958 PIW, s. 413, portr. 1, bibliogr. — Tyt. oryg.: Vie de Conrad — Na k. tyt. imię aut. nrylnie: Gérard.

Autor, tłumacz dzieł Conrada na jęz. francuski i doskonały znawca jego pisarstwa, oparł swą monografię na wielu źródłach dokumentarnych — w dużej mierze na korespondencji pisarza. Opisując szczegółowo przebieg życia Conrada, jego dzieciństwo i lata szkolne w Polsce, młodość we Francji i Anglii oraz dzieje burzliwej kariery morskiej, Aubry powołuje się często na fragmenty dzieł pisarza. Interesująco zostały przedstawione początki i rozwój twórczości pisarskiej Conrada, w której odzwierciedlają się najbardziej istotne doświadczenia jego życia. (III)

44. BADIGIN KONSTANTY S. **Dzielna załoga.** Tłum. z ros. A. Kurowski. Warszawa 1955 NK, s. 195, ilustr.

Przeznaczone dla młodych czytelników specjalne opracowanie pamiętników kapitana radzieckiego lodołamacza „Siedow” — Konstantego Badigina, z żeglugi po Oceanie Lodowatym, w l. 1937—1940. Całość pamiętników wydana została pt.: „Trzy zimy wśród lodów Arktyki” — zob.: poz. 45.

45. BADIGIN KONSTANTY S. **Trzy zimy wśród lodów Arktyki.** Tłum. z ros. Irena Wolffowa. Warszawa 1955 Iskry, s. 650, tabl. 1, ilustr., mapa. — Tyt. oryg.: Tri zimovki vo l'dach Arktiki.

Wspomnienia kapitana radzieckiego lodołamacza „Siedow”, zapoznające z pracą i życiem załogi w l. 1937—1940 w czasie żeglugi po północnej części Oceanu Lodowatego. Opisy pracy badaczy polarnych biorących udział w trudnym i obfitującym w wiele niebezpieczeństw rejsie. We wstępie rys historyczny radzieckich wypraw arktycznych. (I)

46. BAKER JOHN, NORMAN LEONARD. **Odkrycia i wyprawy geograficzne.** Tłum. z ang. Jan Flis. Warszawa 1959 PWN, s. 613, map 15 i w tekście, bibliogr. — Tyt. oryg.: A history of geographical discovery and exploration.

Obszerne opracowanie typu podręcznikowego, obejmujące całość dziejów odkryć geograficznych, poczynając od wypraw żeglarzy i podróżników w czasach starożytnych. Autor kończy swój zarys historyczny na latach 1936—1937. Większą część dzieła poświęcił odkryciom XIX w. (II)

47. BALCERZAK JÓZEF. **Oczami marynarza.** Gdańsk 1951 WaM, s. 223, ilustr.

Reportaże, notatki i listy z dziewięciu rejsów do portów całego świata, odbytych przez autora w l. 1946—1950 na statkach Polskiej Marynarki Handlowej. Liczne fotografie. (I)

48. BIEBL KONSTANTIN. **Droga na Jawę.** Tłum. z czeskiego Witold Rutkiewicz i Władysław Terlecki. Warszawa 1959 KiW, s. 121. — Tyt. oryg.: Cesta na Jávu.

Wrażenia z podróży na Jawę i pobytu na wyspie w 1926 r. Większość reportaży stanowią obrazy i migawki z życia na statku i wędrowek po odwiedzanych portach. Interesujące opisy zwyczajów mieszkańców Dalekiego Wschodu. (II)

49. BIRKENMAJER KRZYSZTOF. **Pod znakiem białego niedźwiedzia.** Przedm. S. Siedlecki. Warszawa 1961 NK, s. 145, tabl. 32 w tym portr., mapy 1 i w tekście.

Żywa i barwna opowieść młodego geologa o polskiej wyprawie naukowej na Szpicbergen, zorganizowanej w ramach prac III Międzynarodowego Roku Geofizycznego w l. 1957—1958. (I)

50. BOHOMOLEC ANDRZEJ. **Wyprawa jachtu „Dal“**. Warszawa 1957 WP, s. 218, mapa 1, ilustr. Polacy na Szerokim Świecie.

Relacja z odbytego w 1933 r., przez autora wraz z dwuosobową załogą, rejsu na jachcie „Dal“, z Gdyni do Nowego Jorku, a następnie wodami śródlądowymi, poprzez jeziora: Ontario, Erie, Huron i Michigan do Chicago. (I)

51. BOMBARD ALAIN. **Dobrowolny rozbitek**. Tłum. z franc. Tadeusz Meisner. Warszawa 1958 Iskry, s. 282, 2 nlb., tabl. 16, w tym portr., mapa 1 i w tekście, rys. Naokoło Świata. — Tyt. oryg.: Naufrage volontaire.

Relacja francuskiego lekarza, który chcąc udowodnić, iż rozbitek pozbawiony zapasów wody i żywności może przetrwać dłużej niż 10 dni na morzu, wyruszył w 1952 r. w podróż doświadczalną na pneumatycznej tratwie ratowniczej, najpierw — wraz z towarzyszem — na Morze Śródziemne, później samotnie na Ocean Atlantycki. Bombard przepłynął Atlantyk w 65 dni, żywiąc się wyłącznie planktonem i surowymi rybami oraz gasząc pragnienie mieszanką wody morskiej i soku wyciśniętego z ryb. Dowiódł w ten sposób, że rozbitek nie może zginąć, jeśli przezwycięży strach i apatię. Ciekawe opisy stanów psychicznych i reakcji organizmu w najcięższych warunkach morskich. (I—II)

52. BUDREWICZ OLGIERD. **Sygnaly z trzech kontynentów**. Warszawa 1957 Iskry, s. 165, tabl. 16. Naokoło Świata.

Wrażenia znanego reportera z rejsu na m/s Szczecin do portów Europy, Azji, i Afryki. W zasadzie tematem reportaży są odwiedzane miasta portowe, jednak autor kreśli również migawkowe obrazy pracy i życia załogi statku. (I)

53. BURCHARD PRZEMYSŁAW. **Podwodne przygody**. Warszawa 1960 WP, s. 200, tabl. 20, ilustr., tab. pl.

Zbiór reportaży poświęconych przygodom polskich pionierów nurkowania w płetwach. W treść opowiadań umiejętnie wplecione podstawowe wiadomości o historii zdobywania głębin wodnych, wyposażeniu płetwonurków i perspektywach rozwoju nurkowania swobodnego — zarówno w aspekcie sportowym jak i zawodowym. (I)

54. CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Biała foka**. Wyd. 7. Warszawa 1956 Czyt., s. 222, tabl. 24, portr., mapa.

Historia wyprawy autora na Morze Białe, Morze Beringa i Ocean Lodowaty, odbytej w 1937 r. na norweskim statku myśliwskim. Opisy licznych polowań na morsy, foki i niedźwiedzie oraz codziennego — ciężkiego i pełnego niebezpieczeństw — życia załogi małego stateczku. (I—II)

55. CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Czeluskin**. Wyd. 5 popr. i uzup. Warszawa 1953 Czyt., s. 101, ilustr.

Emocjonująca opowieść o losach słynnej radzieckiej wyprawy podbiegunowej kierowanej przez prof. Szmidta, która po zgnieceniu przez lody statku „Czeluskin” schroniła się na ogromnej krze i oczekując ratunku kontynuowała badania naukowe. Pasjonująca historia ewakuacji wyprawy drogą powietrzną stanowi do dziś nieprześcigniony przykład wspaniałego zdyscyplinowania członków ekspedycji oraz poświęcenia i odwagi ratujących ich lotników. (I)

56. CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Wyspy mgieł i wichrów**. Wyspa Niedźwiedzia 1932/33. Szpicbergen 1957/58. Wyd. 7 rozszerz. Warszawa 1959 Czyt., s. 371, tabl. 40, portr., mapy, pl.

Wspomnienia autora z dwóch ekspedycji polarnych, zapoznające z życiem i przygodami ludzi zimujących w Kręgu Polarnym. Żywy i obrazowy opis prac

badawczych obu wypraw oraz walki ich uczestników z morzem, lodami i surowym klimatem podbiegunowym. (I—II)

CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Arktyka — kraj przyszłości**; zob.: poz. 15.

57. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Kierunek Antarktyda**. Cz. 1: Przez morza i oceany. Cz. 2: Antarktyda, jaką przeżyliśmy. Cz. 3: Bartł Stanisław: Ku nieznanym wybrzeżom. Warszawa 1961 Iskry, s. 326, tabl. 48, mapa 1.

Autorzy relacjonują swoje wrażenia z rejsu do Antarktydy, odbytego na pokładzie radzieckiego statku „Michaił Kalinin”. Opisując swój pobyt na — dotychczas nie zbadanym całkowicie — szóstym kontynencie, opowiadają o jednym z najważniejszych wydarzeń w historii polskiego polarnictwa — przekazaniu radzieckiej stacji na Antarktydzie polskiej wyprawie naukowej. W Cz. 3 czeski badacz polarny — Bartł, szkicuje historię wypraw antarktycznych. (I—II)

58. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Na podbój Arktyki**. Wyd. 4 uzup. do r. 1958. Warszawa 1959 PWN, s. 589, tabl. 48, mapy. Biblioteka Problemów.

Historia arktycznych wypraw odkrywczych, ekspedycji naukowych i ratowniczych prowadzonych w ciągu wieków przez badaczy polarnych różnych krajów. Omówienie osiągnięć naukowych Międzynarodowego Roku Geofizycznego, uzyskanych także dzięki pracy polskich naukowców — załogi polskiej stacji polarnej na wyspach Szpicbergen. Specjalny rozdział zapoznaje z topografią, klimatem, prądami morskimi, fauną i florą Arktyki. (I—II)

59. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Tajemnice Szóstego Kontynentu**. Warszawa 1960 NK, s. 208, ilustr.

Zwięźle i przystępnie podane informacje o dziejach badań i odkryć dokonanych przez szereg pokoleń badaczy wielu narodowości; wiadomości o krajobrazie Antarktyki oraz faunie i florze tego najmniej znanego lądu. Omówienie dorobku badawczego ostatniego Międzynarodowego Roku Geofizycznego (I)

60. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Zdobycy Bieguna Północnego**. Wyd. 6. Warszawa 1956 Iskry, s. 246, mapy.

Historia radzieckiej wyprawy polarnej Papanina (1937—1938). Dotarł on — wraz z 3 towarzyszami — samolotem do okolic bieguna północnego, osiadł na ruchomej krze lodowej i prowadził badania naukowe (m. in. prądów morskich). W ciągu 9 miesięcy uczeni przebyli na dryfującej krze 2 500 km, zbliżając się do wybrzeży Grenlandii. (I—II)

CHEGARAY JACQUES. **Hawaje**, zob.: poz. 16.

61. CHUDZIKOWSKA JADWIGA, JASTER JAN. **Ludzie wielkiej przygody**. Wyd. 2. Warszawa 1957 WP, s. 486, mapy, plany, ilustr., portrety.

Kilkanaście szkiców o życiu i wyprawach najwybitniejszych polskich podróżników, badaczy i odkrywców, m. in. o żegludze Krzysztofa Pawłowskiego na pokładzie portugalskiej galeony w 1596 r. z Lizbony do Goa (Indie), o badaczu Australii i Oceanii słynnym Janie Strzeleckim, o organizatorze wyprawy do Kamerunu Rogozińskim, o podróżniku antarktycznym Antonim Dobrowolskim. (I)

62. CHUDZIKOWSKA JADWIGA, JASTER JAN. **Odkrywcy Kamerunu**. Wyd. 3. Warszawa 1957 WP, s. 316, ilustr.

Historia polskiej wyprawy naukowej Stefana Rogozińskiego do Kamerunu, zorganizowanej w l. 1882—1885 przy poparciu Bolesława Prusa, Henryka Sienkiewicza i Wacława Nałkowskiego. Autorzy opisują zarówno prace i przygody polskich badaczy na lądzie afrykańskim, jak i żeglugę członków ekspedycji na pokładzie statku „Łucja Małgorzata”. (I)

63. CONRAD JESSIE. **Józef Conrad**. Tłum. z ang. Wanda Nałęcz-Korzeniowska. Kraków 1959 WL, s. 475, tabl. 4, portr. 13. Pamiętniki i Wspomnienia. Seria 2: Pamiętniki obce. — Tyt. oryg.: Joseph Conrad and his circle.

Wspomnienia żony wielkiego pisarza obejmujące okres trzydziestu lat ich małżeństwa. Główny nacisk położony został na cechy osobowości Conrada przy ogólnikowym wprowadzeniu w problemy pracy twórczej. Wiele interesujących obrazów z życia pisarza oraz anegdot o nim. (II—III)

64. COTTER JOSEPH, JAFFE HAYM. **Ziemia przed nami!** Odkrywczy lądów. Tłum. z ang. Julia Rylska. Kraków 1947 Księgarnia Powszechna, s. 318, ilustr. Biblioteka Naukowa dla Młodzieży. — Tyt. oryg.: Map makers.

Książka zawiera szereg przystępnych opisów fragmentów historii poznawania kuli ziemskiej, w wyniku wielkich wypraw i badań naukowych. Cz. 1. „Kontury świata wyłaniają się“ opowiada o wyprawach morskich w starożytności i w późniejszych okresach historycznych (m. in. wyprawy Kolumba, Vasco da Gamy, Magellana, Hudsona i Cooka). Cz. 2. zawiera opisy odkryć XIX i XX w. (m. in. Amundsen). Cz. 3. poświęcona „odkrywcom nieznanymi światów“ omawia wyprawy naukowe geograficzno-przyrodnicze — m. in. badania głębin morskich oraz studia meteorologiczne i kartograficzne (Beebe, Humboldt, Mercator i in.). Książka, przeznaczona dla młodzieży, może zainteresować również i dorosłych czytelników. (I)

65. COUSTEAU JACQUES YVES, DUMAS FRÉDÉRIC. **Milczący świat**. Tłum. z ang. Witold Zubrzycki. Warszawa 1957 MON, s. 267, tabl. 23. — Tyt. oryg. ang.: The silent world.

Opowieść pionierów swobodnego nurkowania o wyprawach i badaniach podmorskich. Dramatyczne przeżycia w głębinach morskich, spotkania z rekinami, wędrówki po zatopionych wrakach, rewelacyjne wiadomości o życiu podwodnego świata. Czytelnik poznaje również historię rozwoju nurkowania swobodnego oraz organizację i tematykę współczesnych badań podmorskich. (I)

CZERNYSZEW I. **Na ścigaczu**; zob.: poz. 752.

66. CZERWIŃSKI JULIAN. **Kutrem dookoła świata**. Gdynia 1961 WM, s. 64, portr., mapa. Miniatury Morskie. Żeglarze Siedmiu Mórz, nr 3.

Historia rejsu dookoła świata dokonanego przez francuskiego żeglarza Jacques-Yves Le Toumelina w l. 1949—1952. Opracowania dokonano w oparciu o wspomnienia Le Toumelina „Kurun autour du monde“ i pracę Merriena „Les navigateurs solitaires“.

67. CZERWIŃSKI JULIAN. **Samotnie przez „Roaring Forties“**. Gdynia 1960 MON, s. 64, ilustr., portr., mapa 1, plan 1. Miniatury Morskie. Żeglarze Siedmiu Mórz, nr 1.

Opowieść o wielkim rejsie argentyńskiego żeglarza Vito Dumasa, który w l. 1942—1943 opłynął na jachcie „Lehg II“ kulę ziemską, wzdłuż czterdziestego równoleżnika szerokości południowej. Obszary wodne pokrywające ziemię wzdłuż tego równoleżnika należą do najbardziej burzliwych i zyskały sobie nazwę „Roaring Forties“ tzn. „Ryczące Czerdziesiątki“. (I)

68. CZERWIŃSKI JULIAN. **Wyprawa „Tahiti-Nui“**, Gdynia 1960 WM, s. 62, ilustr., portr., mapa 1, plan 1. Miniatury Morskie. Żeglarze Siedmiu Mórz, nr 2.

Historia wyprawy Eryka de Bisschop i towarzyszy, którzy chcąc udowodnić błędność teorii Heyerdahla (zob. Heyerdahl Thor: „Wyprawa Kon-Tiki“, poz. 96 i „Aku-Aku“, poz. 95) podjęli podróż na skonstruowanej przez siebie tratwie z Tahiti do Chile. (I)

69. CZUKOWSKA LIDIA. **Wielki podróżnik M. Miklucho-Makłaj**. Tłum. z ros. Janina Naczyńska. Warszawa 1951 KiW, s. 46. Tyt. oryg.: N. N. Miklucho-Makłaj.

Biografia wielkiego geografą i podróżnika rosyjskiego (1847—1888), badacza Nowej Gwinei, Australii i Oceanii. Badania Mikułcho-Makłaja wyjaśniły wiele zagadek wysp Oceanu Spokojnego. Jego prace kartograficzne miały niemałe znaczenie dla rozwoju żegluga na wodach Pacyfiku. (I)

70. CZUKOWSKI MIKOŁAJ. **O wielkim żeglarzu**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Józef Bielski. Warszawa 1951 MON, s. 110, ilustr. — Tyt. oryg.: *Voditeli fregatov*.

Opowieść o wielkim żeglarzu rosyjskim — Iwanie Kruzenszternie (1770—1846), pod którego dowództwem dokonano pierwszego pod rosyjską banderą rejsu dookoła świata, w l. 1803—1806: z Kronsztatu, przez Ocean Atlantycki, cieśninę Magellana, Ocean Spokojny, na Kamczatkę i z powrotem wokół Azji i Afryki. (I)

71. DANA RICHARD HENRY. **Pamiętnik żeglarza**. 1834—1836. Tłum. z ang. Tadeusz Meissner i Maria Boduszyńska. Gdynia 1960 WM s. 522 + Słownik terminów morskich, mapa, rys. — Tyt. oryg.: *Two years before the mast*.

Książka zaliczana do klasycznych dzieł marynistyki światowej, będąca unikalnym dokumentem ukazującym pełny obraz życia i pracy na morzu w pierwszej połowie XIX w. W 1834 r., młody amerykański student zaciągnął się w charakterze prostego marynarza na żaglowiec, który okrążając cały kontynent południowo-amerykański płynął z Bostonu do Kalifornii, wówczas należącej jeszcze do Meksyku. Podróż trwała dwa lata. Dziennik podróży prowadzony w czasie rejsu (wyd. 1840) zawiera dokładny opis życia na statku, stosunków panujących w Kalifornii a także charakterystykę ludzi, z którymi autor się spotykał oraz jego osobiste przeżycia i refleksje. (II)

72. DARWIN CHARLES ROBERT. **Podróż na okręcie „Beagle“**. Tłum. z ang. K. W. Szarski. Warszawa 1951 KiW, s. 510, ilustr., tabl. 3. Tyt. oryg.: *The voyage of the Beagle*.

Dziennik słynnej podróży dookoła świata, odbytej przez Darwina w l. 1831—1836 na okręcie „Beagle“. Dokonane wówczas obserwacje stworzyły podstawy do sformułowania później przez wielkiego uczonego — teorii ewolucji. Książka zawiera mnóstwo informacji z dziedziny: biologii, geologii, chemii, antropologii. Ciekawe opisy fauny i flory wysp oceanicznych. W dzienniku swoim Darwin charakteryzuje i potępia działalność białych kolonizatorów wobec ludów o odmiennych kolorach skóry. (II)

73. DĄBROWSKA MARIA. **Szkice o Conradzie**. Warszawa 1959 PIW, s. 193. Zbiór esejów, recenzji i artykułów polemicznych na temat postaci i twórczości Conrada, publikowanych na przestrzeni kilkudziesięciu lat (1924—1959) na łamach polskich pism literackich. (II)

74. DOBROWOLSKI ANTONI BOLESŁAW. **Amundsen, Nansen i Wikingowie polarni**. Warszawa 1948 „Wiedza“, s. 68, ilustr. Biblioteka Pop.-Nauk. Seria Przyrodnicza, nr 8.

Szkice popularyzujące wiedzę o historii wypraw polarnych, opowiadające o wieloletnich walkach toczonych przez najświetniejszych badaczy okolic podbiegunowych z żywiołem morskim i wrogą człowiekowi przyrodą krain wiecznych lodów. (I)

75. DOBROWOLSKI ANTONI BOLESŁAW. **Męczennicy polarni**. Wyd. 4. Warszawa 1949 PZWS, s. 43, mapy 2. Biblioteka Geograficzna.

W kilkunastu zwartych obrazach autor odtwarza dzieje wielowiekowych walk o zdobycie biegunów. Na tle „łańcucha katastrof, męczarni i śmierci” uwydatnia się niezłomne męstwo, hart i wytrwałość bohaterów polarnych oraz porywające przykłady solidarności i poświęcenia. M. in. omówiono wyprawy odkrywcy i ratownicze Willoughby'ego, Barentsa, Franklina, Creely'ego, André'ego, Tolla i Seeburga, Rasmusena, Nobilego, Wegenera, Scotta, Mawsona, Shackletona i in. (I)

76. DOBROWOLSKI ANTONI BOLESŁAW. **Wspomnienia z wyprawy polarnej.** Warszawa 1950 PW, s. 104, ilustr.

Opis belgijskiej wyprawy do bieguna południowego, kierowanej przez kpt. A. de Gerlache. Wśród jej uczestników znajdowali się m. in.: autor, polski geolog i oceanograf Arctowski oraz późniejszy słynny badacz polarny Roald Amundsen. Na książkę złożyły się fragmenty: „Dziennika podróży”, artykułów, dzieła „Wyprawy polarne” oraz dotąd nie publikowane wspomnienia autora. (II)

77. (FLAVIUS ARRIANUS). **Arriana Flaviusa z Nikomedii żegluga dookoła Pontu Euksyńskiego (Morza Czarnego).** Tłum. z jęz. grec. i wydał Witold Klinger. Poznań 1948 Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, s. 25, nlb. 2. Prace Komisji Filologicznej. T. 12, zeszyt 3. — Tyt. oryg.: *Periplus Pontu Euxinu*.

Sporządzone dla cesarza Hadriana sprawozdanie Arriana Flaviusa (95—175) — filozofa, polityka i żołnierza, który przez szereg lat był namiestnikiem i dowódcą rzymskich sił zbrojnych morskich i lądowych w Kappadocji (obecnie część terytorium Turcji) — opisujące wybrzeże i żeglugę po Morzu Czarnym. Część relacji oparta jest na własnych obserwacjach autora, a część — na zapiskach ówczesnych podróżników i historyków oraz na dziennikach okrętowych rzymskich okrętów. Opisy przybrzeżnych szlaków żeglugowych oraz portów i ich administracji. (III)

78. FLESZAR MIECZYŚLAW. **Najślawniejsi odkrywcy świata.** Warszawa 1959 KiW, s. 232, ilustr.

Książka zawiera kilkadziesiąt ciekawie nakreślonych sylwetek najwybitniejszych podróżników świata poczynając od podróżników mitycznych (Argonautów) poprzez okres wielkich odkryć, aż do podróżników współczesnych. — Sporo miejsca poświęcono również podróżnikom i odkrywcom polskim: Benedyktowi Polakowi, Dobrowolskiemu, Domeyce, Grąbczewskiemu, Rogozińskiemu i towarzyszącym im Strzeleckiemu. (I—II)

79. FÖRSTER HANS ALBERT. **Wysoki biegun.** Historia odkrycia Terra Australis. Tłum. z niem. Bohdan Mańkowski. Warszawa 1959 NK, s. 439, tabl. 28, mapa 1. — Tyt. oryg.: *Der hohe Pol*.

Popularnonaukowe opracowanie historii podboju Antarktydy. Zawiera zarys walki człowieka o poznanie szóstego kontynentu, uzupełniony informacjami znanego polskiego badacza i popularyzatora tych zagadnień, Czesława Centkiewicza. (I)

80. FREUCHEN PETER. **Przygoda w Arktyce.** Tłum. z ang. A. Pański i Z. Dąbrowska (Wyd. 3). Warszawa 1960 Iskry, s. 537, tabl. 16 w tym portr., mapy 3. *Naokoło Świata*. — Tyt. oryg.: *Arctic adventure*. — (Wyd. 1 — 1948 r. pt.: *Przygody na Arktyku*).

Wspomnienia słynnego podróżnika duńskiego, który przez wiele lat przebywał w północnej Grenlandii. Był on kierownikiem ekspedycji podejmowanych dla zbadania nieznanych terenów. Poznał też doskonale obyczaje plemion grenlandzkich. Wiele miejsca w książce poświęcił historii swego małżeństwa z córką tubylca i przyjaźni łączącej go z Eskimosami. Freuchen pisze bezpośrednio, obrazowo, ze swoistym pogodnym humorem. (I—II)

81. FUCHS VIVIAN, HILLARY EDMUND. **Na przełaj przez Antarktydę.** Tłum. z ang. L. Teliga. Warszawa 1959 KiW, s. 446, tabl. 48.

Połączona relacja kierowników brytyjskiej ekspedycji antarktycznej z przebiegu wyprawy, w trakcie której przebyto kontynent Antarktydy — od Morza Weddella, przez Biegun Południowy, do Morza Rossa — dokonując po drodze wielu cennych badań naukowych. (I—II)

82. FUČIK JULIUS. **Zdobycie Bieguna Północnego.** Reportaż na wzór Verne'a ale o rzeczywistości, wydrukowany pod pseudonimem J. F. Pawłow. Tłum. z czes. Cz. Biliński. Warszawa 1954 Iskry, s. 59, tabl. 16.

Opowieść o słynnej radzieckiej wyprawie do Bieguna Północnego, kierowanej przez Papanina. Uczni radzieccy osiedli na dryfującej krze i przebyli na niej 2 500 km, badając m. in. przepięg prądów morskich Oceanu Lodowatego. (I)

83. GAUGUIN PAUL. **Noa Noa**. Tłum. z franc. Waclaw Rogowicz. Kraków 1959 WL, s. 148, tabl. 17. — Tyt. oryg.: Noa Noa.

Pamiętnik wielkiego malarza i rzeźbiarza (1848—1903) z jego pierwszego dwuletniego pobytu na Wyspach Towarzystwa. Najwięcej miejsca poświęca autor wyspie Tahiti i jej mieszkańcom. Wspaniałe, malarskie opisy Oceanu Spokojnego i krajobrazu wysp archipelagu.

84. GERBAULT ALAIN. **W pogoni za słońcem**. Tłum. z franc. Stefania Podhorska-Okołów i Ludwik Szwykowski. Warszawa 1957 KiW, s. 317, mapa 1. Tyt. oryg.: A la poursuite du soleil. Wyd. 1 polskie, w trzech oddzielnych częściach: 1. Sam przez Atlantyk (1925), 2. W pogoni za słońcem (1930), 3. Na powrotnej drodze (1931).

Pamiętnik wielkiego francuskiego żeglarza z samotnej wyprawy dookoła świata na jachcie żaglowym „Firecrest“ w latach 1923—1929. Obok opisów morza i żeglugi, wiele interesujących obserwacji dotyczących życia i obyczajów egzotycznych — przeważnie wyspiarskich — ludów i krajów odwiedzanych w czasie rejsu. Szczególnie wiele miejsca poświęcił autor wspomnieniu Oceanii i ich mieszkańcom. (I)

85. GODLEWSKI ALEKSANDER LECH. **Tahiti najpiękniejsza**. Warszawa 1957 WP, s. 249, tabl. 36. W Szeroki Świat.

Opis życia mieszkańców wysp Polinezji — owoc prowadzonych przez autora badań na wyspach Oceanu Spokojnego. Barwny obraz obyczajów, wierzeń, zabaw i tańców; oparta na tekstach pieśni, legend i opowieści historia archipelagu i społeczeństwa wyspiarskiego. M. in. dzieje zbuntowanej załogi okrętu „Bounty” i jej potomków żyjących dziś na wyspie Pitcairn. (I—II)

86. GOŁUBIEW D. **Rosjanie w Antarktyce**. Tłum. H. i A. Miłoszowie. Warszawa 1951 KiW, s. 116. Tyt. oryg.: Russkie w Antarktyke.

Opowieść o rosyjskiej wyprawie w 1819 r. — na okrętach „Mirnyj“ i „Wostok“, której rezultatem było największe odkrycie geograficzne XIX w. — dotarcie do Antarktydy. (I—II)

87. GONCZAROW IWAN A. **Fregata „Pallada“**. Tłum. z ros. Roman Auderski. Warszawa 1960 Iskry, s. 475. — Tyt. oryg.: Fregat Pallada.

W r. 1852 rosyjski powieściopisarz Gonczarow wyruszył w dwuletnią podróż po morzach świata jako sekretarz admirała na fregacie „Pallada“. Wrażenia swe zamknął w formie listów do przyjaciół — stąd ton bezpośredniości i swoboda gawędziarskiej narracji. Trasa podróży wiodła z Kronsztatu przez Bałtyk na Ocean Atlantycki, Indyjski i Spokojny, z zawijaniem do portów Madery, Afryki, Jawy, Japonii, Korei, aby zakończyć się u brzegów Syberii. (II)

GRABOWSKI TADEUSZ. **W niewoli u Czang Kai-szeka**; zob.: poz. 551.

88. GRAJTER JERZY. **Na Morze Barentsa**. Warszawa 1953 WK, s. 70, ilustr. Bogato ilustrowany reportaż z pierwszej wyprawy polskich trawlerów rybackich na łowiska arktyczne — w listopadzie 1951 r., której doświadczenia pozwoliły na zorganizowanie systematycznych połowów na Morzu Barentsa. Barwny i żywy opis życia załóg rybackich statków dalekomorskich sprawia, iż reportaż jest równie interesujący dla młodzieży jak i dla dorosłych. (I)

89. HAACK WŁODZIMIERZ. **Chleb i korale**. Warszawa 1958 „Wspólna Sprawa“, s. 305, mapa, portr.

Opowieść autora o jego podróży po wodach Oceanu Spokojnego, historia wypraw i odkryć sławnego angielskiego żeglarza kapitana Cooka (poł. XVIII w.)

oraz dzieje zbuntowanej załogi „Bounty“ (pocz. XIX w.). Zamierzeniem autora było pokazanie na tle życia i obyczajów ludu Oceanii tragicznych następstw zetknięcia się dwóch kultur: wyspiarskiej i europejskiej. Najwięcej uwagi poświęcił autor Wyspom Hawajskim oraz Towarzyskim (Tahiti). (I)

90. HALBORN S. **5000 metrów pod wodą**. Warszawa 1959 MON, s. 174, ilustr. Sensacje XX Wieku.

Po zarysowaniu rozwoju badań oceanograficznych na przestrzeni wieków, autor opisuje organizację, przebieg i rezultaty wypraw słynnych badaczy głębin morskich, jak Beebe, Piccard, Dumas, Cousteau, Houot, Willm i in. (I)

91. HART HENRY. **Droga morska do Indii. Opowieść o podróżach morskich i znakomitych czynach żeglarzy portugalskich oraz o życiu i czasach Dom Vasco da Gama admirała, wicekróla Indii i hrabiego Vidigueiry**. Tłum. z ang. Michał Derenicz. Przedm. Bolesław Olszewicz. Warszawa 1958 KiW s. 444, tabl. 10, portr. 5, mapy 2 i 1 w tekście, bibliogr. s. 405—427. — Tyt. oryg.: Sea road to the Indies; an account of voyages and exploits of the Portuguese navigators, together with the life and times of Dom Vasco da Gama, Capitao-Mór, Wiceroy of India and Count of Vidigueira.

Monografia historyczna poświęcona dziejom odkrycia przez Portugalczyków, pod wodzą Vasco da Gama, wschodniej drogi morskiej do Indii. Odkrycie z 1498 r. stanowiło zakończenie długoletnich wysiłków uwiecznionych powodzeniem już na poszczególnych etapach (dotarcie do zachodnich, południowych i wschodnich wybrzeży Afryki). Tematem książki jest stopniowe posuwanie się Portugalczyków wzdłuż zachodnich wybrzeży Afryki i poza południowy jej kraniec, przebieg wyprawy Vasco da Gama w l. 1497—1498 oraz późniejsze podróże i podboje portugalskie w Indiach, do pierwszej ćwierci XVI w. (II)

92. HASS HANS. **Trzej łowcy na dnie morza**. Tłum. z niem. Witold Zubrzycki. Warszawa 1957 MON, s. 327, tabl. 32. — Tyt. oryg.: Drei Jäger auf dem Meerresgrund.

Znany w Polsce twórca filmu „Przygoda na Morzu Czerwonym“, popularny badacz głębin morskich, dr Hans Hass opowiada o początkach swej kariery płetwonurka. Czytelnicy poznają przygody towarzyszące wyprawom podwodnym w głębie Morza Śródziemnego, Adriatyku i Morza Karaibskiego, zdobędą wiele wiadomości o nieznanym świecie głębin i jego mieszkańcach. (I)

93. HERRMANN PAUL. **Pokażcie mi testament Adama**. Na szlakach nowożytnych odkryć geograficznych. Tłum. z niem. Kazimierz Rapaczyński. Warszawa 1961 PIW, s. 689, tabl. 17, mapy, ilustr. — Tyt. oryg.: Zeigt mir Adams Testament.

Książka stanowi kontynuację tomu „Siódma minęła, ósma przemija“ (zob. poz. 94). Autor, opierając się na bogatym materiale historycznym, opisuje dzieje nowożytnych wypraw i odkryć geograficznych — od czasów Kolumba do końca XIX stulecia. Czytelnik poznaje sylwetki i losy wielkich żeglarzy i odkrywców, jak Kolumb, Vasco da Gama, Magellan, Cook, Livingstone, Stanley i in. Liczne mapki i ilustracje uzupełniają interesującą treść książki. (II)

94. HERRMANN PAUL. **Siódma minęła, ósma przemija**. Przygody najwcześniejszych odkryć. Tłum. z niem. Kazimierz Rapaczyński. Warszawa 1959 PIW, s. 578, tabl. 23 w tym portr., mapa 1 i w tekście, ilustr., bibliogr. — Tyt. oryg.: Sieben vorbei und acht verweht.

Książka poświęcona dziejom podróży i wypraw odkrywczych — od epoki kamiennej do okresu poprzedzającego wielki rejs Krzysztofa Kolumba. Przytaczając fragmenty starych opisów świata, dokumentów historycznych, legend i sag — autor zaznajamia czytelnika z pradawnymi morskimi szlakami handlowymi, ekspedycjami Egipcjan, Fenicjan, Greków i Rzymian, wyprawami Wikingów (którzy na 500 lat przed Kolumbem dotarli do kontynentu Ameryki), oceaniczną żeglugę

Portugalczyków itd. Kontynuację wydawnictwa stanowi książka pt. „Pokażcie mi testament Adama“ (zob.: poz. 93). (II)

95. HEYERDAHL THOR. **Aku-Aku**. Tajemnica Wyspy Wielkanocnej. Wyd. 2. Tłum. z norw. Józef Giebułtowicz. Warszawa 1961 Iskry, s. 437, tabl. 32, mapy 2, ilustr. Naokoło Świata. — Tyt. oryg.: Aku-Aku. Paskeoyas hemmelighet.

Autor — organizator i kierownik słynnej wyprawy na tratwie Kon-Tiki (zob.: poz. 96) — opisuje zorganizowaną przez siebie w r. 1955 wyprawę badawczą na wyspę Wielkanocną i wyspy Polinezji. Stałą bazą i środkiem transportowym wyprawy był niewielki norweski statek, na którym jej uczestnicy przepłynęli Ocean Atlantyczny i Spokojny. Niezwykle interesujące wiadomości o przeszłości i współczesnym życiu mieszkańców mało znanych wysp Pacyfiku, oraz fascynujący opis poszukiwań archeologicznych prowadzonych przez członków wyprawy. Rewelacyjne wyniki prac ekspedycji pozwalają na ostateczne ustalenie pochodzenia mieszkańców Oceanii. (I)

96. HEYERDAHL THOR. **Wyprawa Kon-Tiki**. Tłum. z norw. Jerzy Pański. Warszawa 1960 Iskry, s. 277, tabl. 48, mapa 1. — Tyt. oryg.: Kon-Tiki ekspedisjonen.

Pasjonujący reportaż z niezwyklej podróży oceanicznej odbytej w r. 1947 przez autora i jego 5 towarzyszy. Przebyli oni w ciągu 97 dni odległość między Peru a wyspami Oceanii na tratwie zbudowanej według wzorów starodawnych Inków. Celem wyprawy było udowodnienie teorii Heyerdahla o zaludnieniu Oceanii przez ludy przybyłe tu przed 1500 laty na tratwach z Peru. Autor opisuje przebieg niebezpiecznej podróży oraz pobyt jej uczestników na wyspach Oceanii. Podaje mnóstwo ciekawych wiadomości o osiągnięciach wyprawy w zakresie badań etnograficznych i meteorologicznych oraz obserwacji fauny i flory Południowego Pacyfiku. Liczne fotografie. (I)

97. **Historia odkryć geograficznych**. Wielcy odkrywcy i badacze ziemi. Tłum. z niem. B Wojciechowski. Przedmowa, uzupełnienie i komentarz J. Staszewski. Warszawa 1958 PWN, s. 618, ilustr., mapy. Biblioteka Problemów. — Tyt. oryg.: Die Entdeckung und Erforschung der Erde mit einem ABC der grossen Entdecker und Forscher.

Wydawnictwo poświęcone dziejom odkryć i poznania kuli ziemskiej. W części pierwszej zawarto ścisły obraz historii geograficznego i naukowego poznania ziemi w całości oraz dzieje poznania poszczególnych kontynentów i szlaków oceanicznych. Część drugą stanowi niezwykle cenne opracowanie, a mianowicie słownik biograficzny odkrywców i podróżników. Każde z haseł — ułożonych w kolejności abecedowej nazwisk — zawiera życiorys, trasy i daty podróży, omówienie osiągnięć itp. W słowniku znajdują się systematycznie opracowane informacje o wszystkich ważniejszych podróżach odkrywczych, podejmowanych na przestrzeni wieków. (II)

98. HOFFMAN - WISZNIEWICZOWA MARJA. **Człowiek zdobywa Arktykę**. Warszawa 1950 PZWS, s. 151, ilustr., mapy.

Po zarysowaniu historii wypraw arktycznych, autorka zapoznaje czytelnika z dziejami słynnej ekspedycji radzieckiej, kierowanej przez Papanina, która w l. 1937—1938 dryfowała na krze lodowej — od bieguna północnego po południowe krańce Grenlandii, gromadząc rewelacyjny materiał naukowy (I)

99. HOLMSEN SVERRE. **Polinezyjski pasat**. Tłum. ze szwedz. Witold Nowicki. Warszawa 1957 Iskry, s. 210, tabl. 8. Naokoło Świata. — Tyt. oryg.: Polynesisk passad.

Wspomnienia z pobytu w latach 20-tych na wyspach Polinezji — Tahiti i Bora-Bora — słynących ze wspaniałego klimatu, pięknego krajobrazu i urody mieszkańców. Holmsen opisuje życie i obyczaje Polinezyjczyków, wędrowki po górach, przygody na morzu w czasie połowu pereł i połowań na rekiny itd. Autor z wielką bezpośredniością opowiada o przeżyciach włóczęgi i uroku egzotycznych wysp. (I)

100. **JABŁKOWSKA RÓŻA Joseph Conrad.** 1857—1924. Wrocław 1961 Oss., s. 392.

Opracowana pod auspicjami Komitetu Neofilologicznego PAN monografia życia i twórczości autora „Lorda Jima”. Szczególną uwagę skupia autorka na okresie polskiego dzieciństwa i młodości Conrada oraz na jego poglądach i kontaktach literackich w Anglii. (II—III)

101. **JAKOWLEW ALEKSANDER. Roald Amundsen.** Tłum. z ros. Stanisław Furmanik. Wyd. 3. Warszawa 1957 NK, s. 192, tabl. 12, portr. — Tyt. oryg.: Ruald Amundsen.

Opowieść o życiu wielkiego norweskiego badacza polarnego. Autor opowiada o dzieciństwie i młodości Amundsena, który pierwszy swój rejs polarny odbył na statku „Belgika”, biorąc udział w belgijskiej ekspedycji do Bieguna Południowego (1897—1898). W latach następnych poszukiwał bieguna magnetycznego na północnych wybrzeżach Ameryki oraz odkrył północną drogę z Oceanu Atlantyckiego na Pacyfik. Wiele miejsca poświęca autor najsłynniejszej wyprawie Amundsena zakończonej zdobyciem Bieguna Południowego (1911) oraz próbie zdobycia Bieguna Północnego drogą powietrzną (1925) Amundsen zginął w 1928 r. spiesząc na ratunek włoskiej wyprawy gen. Nobilego. (I)

JOSELIANI JAROSŁAW. Podwodna wojna; zob.: poz. 769.

JOSELIANI JAROSŁAW. Z pamiętnika marynarza okrętu podwodnego; zob. poz. 770.

JUNGA JEWGIENIJ. Śladami marynarzy; zob. poz. 771.

KARELIN DMITRIJ. Arktyka radziecka; zob. poz. 24.

102. **KEARTON CHERRY. Wyspa pięciu milionów pingwinów.** Tłum. z ang. Aleksander Dobrot. Warszawa 1949 PIW, s. 190, tabl. 15. — Tyt. oryg.: The Island of penguins.

Opowieść amerykańskiego przyrodnika o wielomiesięcznym pobycie na wyspie, leżącej u południowo-zachodniego wybrzeża Afryki, zamieszkałej przez... pingwiny. Autor, korzystając z pomocy swej żony, zajmował się badaniem życia i obyczajów tych oryginalnych ptaków. Obserwacje swoje relacjonuje ciekawie i z humorem, zajmując się zarówno całą społecznością wyspiarską jak i pojedynczymi jej przedstawicielami. Dużo wiadomości poznawczych, podanych w przystępnej formie. (I—II)

KON WIENCZYŚLAW. Atlantyckie patrole; zob. poz. 774.

103. **KORABIEWICZ WACŁAW. Kajakiem do minaretów.** Warszawa 1958 WP, s. 194, ilustr., mapy 2. Biblioteka Przygód i Podróży. W Kręgu Róży Wiatrów.

Opowieść o 2 wspaniałych wyprawach zorganizowanych przez autora. Szlak pierwszej (1930 r.) wiodł z czesko-polskiego pogranicza do Stambułu (rzekami: Orawą, Wagiem, Dunajem i wzdłuż brzegów Morza Czarnego). Trudy niecodziennego rejsu wykruszyły większość uczestników wyprawy, doprowadzonej do końca jedynie przez autora i jego przyjaciela na kajaku „Sancho Pansa”. W rok później tym samym kajakiem, lecz już w towarzystwie młodej kobiety, autor przebył szlak Stambuł—Ateny żeglując wzdłuż brzegów Morza Marmara i Morza Egejskiego. (I)

104. **KORABIEWICZ WACŁAW. Żaglem do jogów.** Warszawa 1960 LSW, s. 385, tabl.

Opowieść znanego podróżnika i pisarza polskiego o odbytej w 1934/35 r., przez autora i jego żonę, imponującej (i najdłuższej chyba w historii żeglarstwa) wyprawie kajakiem żaglowym z Polski do Indii. Trasa rejsu wiodła ze Śniatynia, z biegiem Prutu do delty Dunaju, z Konstanzy wzdłuż brzegów Morza Czarnego przez Bosfor, Morze Marmara i Dardanele, Morzem Śródziemnym wzdłuż po-

łudniowych brzegów Turcji do Adany, rzekami Eufratem i Tygrysem przez Syrię i Irak do Basry, Zatoką Perską, wzdłuż indyjskiego wybrzeża Morza Arabskiego do Karaczi i rzekami Indus i Sutleđ w głąb Indii. Wyprawa zakończona została w Delhi. Książka porusza urokiem włóczęgi i prawdziwej przygody, ukazując zwycięstwo wytrwałości i odwagi nad niebezpieczeństwami i przeciwnościami losu. (I)

105. KORZELIŃSKI SEWERYN. **Opis podróży do Australii i pobytu tamże od r. 1852 do 1856.** T. 1—2. Warszawa 1954 PIW, s. 288, nlb. 3; s. 253, nlb. 3.

Pamiętnik uczestnika powstania węgierskiego 1848 r., który wraz z gen. Dembińskim udał się poprzez Turcję na Wyspy Brytyjskie. W 1852 r., wraz z kilkoma emigrantami, wyruszył w podróż do Australii. W swoim pamiętniku opisuje interesująco przebieg rejsu, opowiada o swoim pobycie w Australii i podejmowanych wyprawach na wyspy Oceanu Spokojnego, oraz o powrocie, w 1858 r. na pokładzie klipra „Marco Polo”, do Anglii. W załączonym do pamiętnika dodatku pt.: „Drobne utwory”, znajdują się wspomnienia Korzelińskiego z rejsów po Morzach Czarnym i Śródziemnym oraz Kanale La Manche. (II—III)

KRYŁOW ALEKSIEJ NIKOŁAJEWICZ. **Wspomnienia i szkice;** zob. poz. 341.

106. KRYNICKI MARIAN. **Na wyspach Atlantyku.** Wyd. 2 uzup. Warszawa 1957 WP, s. 156, tabl. 36.

Żywy i barwny opis wrażeń autora z podróży oceanicznej. Ciekawe informacje o Maderze, Azorach, Bermudach, Jamajce i Kubie z zakresu geografii, historii oraz współczesnego oblicza gospodarczego, społecznego i ekonomicznego. (I)

107. KRYNICKI MARIAN. **Szlakiem słonecznych mórz.** Warszawa 1957 WP, s. 258, ilustr. W Szeroki Świat.

Wrażenia z rejsu do Indii, odbytego jesienią 1956 r. na pokładzie m/s Batory. Autor podaje wiele informacji o odwiedzanych przez niego krajach oraz opisuje życie flagowego statku naszej floty handlowej (I)

108. KUBLICKI G. **Kolumbowie Antarktydy.** — AKKURATOW W. **Tragedia de Longa.** Tłum. z ros. J. Rychliński. Warszawa 1949 KiW, s. 35. Biblioteka Morska, nr 3.

Dwa opowiadania o wyprawach polarnych. Pierwsze z nich opisuje słynną wyprawę rosyjską, którą kierowali Bellingshausen i Łazariew. W l. 1819—1821 zbadała ona południowy Ocean Lodowaty, odkryła szereg nieznanych dotąd wysp i dotarła do wybrzeży Antarktydy. Drugie opowiadanie poświęcono dziejom tragicznie zakończonej wyprawy amerykańskiej, pod wodzą porucznika de Longa. Miała ona dotrzeć na pokładzie statku „Jeannette” w głąb kręgu polarnego. Utracony wśród lodów statek, członkowie wyprawy wyruszyli pieszo przez pola lodowe w kierunku ładu. Większość z nich zginęła z zimna i głodu. (I)

109. KUBLICKI G. **Odkrywcy Antarktydy.** Wyd. 2. Tłum. z ros. Paulina Brodzka. Warszawa 1953 MON, s. 153, ilustr. — Tyt oryg.: Odkryvateli Antarktydy.

Opracowanie poświęcone dziejom rosyjskiej wyprawy 2 okrętów „Wostok” i „Mirnyj”, wysłanej w pocz. XIX w. pod wodzą Bellingshausena i Łazariewa na poszukiwanie stałego ładu w nieznanych wówczas okolicach bieguna południowego. (I)

110. KUBLICKI G. **Przez łądy i oceany.** T. 1—2. Tłum. z ros. A. Kurowski. Wyd. 2. Warszawa 1953 NK, s. 214; s. 198, ilustr., mapy. Biblioteka Prasy. — Tyt. oryg.: Po materikam i okeanam.

Książka — przeznaczona dla młodzieży — zapoznaje z sylwetkami podróżników, badaczy i żeglarzy zapisanych w historii geograficznych odkryć świata. Młody czytelnik przemierza wraz z autorem wszystkie kontynenty, żegluje po morzach i oceanach, ogląda świat podmerski itp. (I)

111. LA PÉROUSE JEAN FRANÇOIS DE GALOUP, de. **Wielka legenda morską La Perouse'a 1785—1788.** Tłum. z franc. Ludwik Szwykowski. Warszawa 1961 WP, s. 177, tabl. 3, portr. 1, mapa 1, bibliogr. Biblioteka Przygód i Podróży. Seria: Z dziejów odkryć geograficznych. — Tyt. oryg.: Voyage autour du monde.

Dziennik podróży słynnego francuskiego żeglarza i odkrywcy, admirała La Pérouse (1741—1788). Dokonał on cennych badań północnych wybrzeży Ameryki i Azji. W 1788 r. wyszedł z portu Petropawłowsk na Kamczatce, prowadząc swe dwie fregaty — „Boussole“ i „Astrolabe“, w kierunku wybrzeży Australii, po czym słuch o wyprawie zaginął. Dziennik został wysłany przez kuriera, drogą lądową, z Kamczatki do Francji, przed wyruszeniem w ostatni — do dziś osnutą mgłą tajemnicą — rejs. (II)

LARSEN E. **Władcy morza;** zob.: poz. 344.

112. LATIL PIERRE, de. **Od „Nautilusa“ do batyskafu.** Tłum. z franc. Olga Nowakowska. Warszawa 1961 Iskry, s. 189, tabl. 8. — Tyt. oryg.: Du Nautilus au bathyscaphe.

Książka poświęcona dziejom poznawania i zdobywania przez człowieka podwodnego świata oraz problemom życia na wielkich głębokościach. Autor zapoznaje czytelnika z zagadnieniami budowy i działaniem badawczych statków podwodnych. Liczne ilustracje ukazują okazy głębinowej fauny oraz przyrządy badawcze. (I—II)

113. LEPECKI MIECZYSLAW. **Maurycy August hr. Beniowski.** Zdobywca Madagaskaru. Warszawa 1959 LSW, s. 212, tabl. 8.

Historia życia i działalności Beniowskiego napisana na podstawie jego pamiętników oraz licznych opracowań i dokumentów. Szczególnie interesujący jest opis ucieczki Beniowskiego z Kamczatki oraz żeglugi przez Oceany Spokojny i Indyjski. (I)

LEWANDOWSKI ADAM. **Dziewięć miesięcy na Tajwanie;** zob.: poz. 603.

114. LITKE FIODOR P. **Podróż naokoło świata.** Tłum. z ros. Ignacy Koral i Z. Stefański. Warszawa 1951 Czyt., s. 504. Tyt. oryg.: Putešestvie vokrug sveta soveršennoe... na voennom sljupe „Senjavin“ v 1826, 1827, 1828 i 1829 godach.

Admirał Fiodor Litke (1797—1882) jeden z najwybitniejszych budowniczych rosyjskiej potęgi morskiej, prezydent Petersburskiej Akademii Nauk w l. 1864—1882, odbył dwukrotnie podróż dookoła świata, dokonując przy tym cennych badań i odkryć geograficznych. Książka zawiera wspomnienia admirała z jego drugiej podróży wokół kuli ziemskiej, odbytej w l. 1826—1829 na pokładzie okrętu „Sieniawin“. W czasie rejsu Litke zbadał Kamczatkę, półwysep Czukucki, wyspy Karolińskie i Bonin oraz in. Zebrane materiały posłużyły mu m. in. do opracowania znakomitego atlasu morskiego. (II)

115. LONDON JACK. **Żegluga na jachcie „Snark“.** Tłum. z ang. J. B. Rychliński. Warszawa 1949 E. Kuthan, s. 262. — Tyt. oryg.: The Cruise of the Snark.

Relacja z rejsu odbytego w l. 1907—1909, wraz z kilkusobową załogą, niewielkim jachtem żaglowym „Snark“. Rejs zamierzony jako podróż dookoła świata zakończył się na Wyspach Salomona, gdzie London uległ nieznanej tropikalnej chorobie. W czasie żeglugi i wędrówek po wyspach Oceanu Spokojnego, pisarz przeżył wiele przygód i wysłuchał wielu opowiadań. Szereg fragmentów wspomnień odnaleźć można w później powstałych znakomitych opowiadaniach i powieściach o morzach południowych. (I)

116. ŁUCHMANOW D. A. **Pod żaglami.** Tłum. z ros. Zygmunt Stefański. Warszawa 1950 Czyt., s. 262. — Tyt. oryg.: Pod parusami. Vospominanja kapitana.

Dzieje pięćdziesięcioletniej służby na morzu, opowiedziane przez starego marynarza, który rozpoczął swą karierę jako chłopiec okrętowy na małym szkunerze, żeglującym w osiemdziesiątych latach ubiegłego stulecia po Morzu Azowskim — a zakończył ją na stanowisku kapitana wielkiego czteromasztowego barku, odbywającego rejsy oceaniczne. Książka zawiera wiele ciekawych epizodów z życia

marynarzy na statkach żaglowych. W aneksie zasady: budowy statku, ożaglowania, żeglugi i nawigacji oraz słowniczek morski. (I)

LURIE A. **Admirał S. Makarow**; zob.: poz. 782.

MACHOWSKI JACEK. **Antarktyka**; zob. poz. 28.

MACHOWSKI JACEK. **Arktyka**; zob.: poz. 29.

117. MACHOWSKI JACEK. **Zdobycy Białego Łądu**. Historia wypraw i odkryć antarktycznych. Warszawa 1959 PZWS, s. 494, mapy, ilustr., portr.

Wyczerpujące opracowanie historii odkryć i wypraw antarktycznych, od XVI w. po czasy współczesne, z uwzględnieniem prac uczonych polskich: H. Arctowskiego i A. B. Dobrowolskiego (zob. też poz. 76), uzupełnione charakterystyką geograficzną, biologiczną, gospodarczą i prawno-polityczną Antarktydy. (II)

118. MAGIDOWICZ I. **Zarys odkryć geograficznych**. Tłum. z ros. Irena Gieysztor. Warszawa 1952 KiW, s. 464, mapy 3. — Tyt. oryg.: Očerki po istorii geografičeskich otkrytij.

Zarys historii odkryć geograficznych od czasów starożytnych do okresu wielkich odkryć hiszpańsko-portugalskich włącznie. W załączniku fragmenty dokumentów dotyczących podróży Kolumba, Vasco da Gamy, Vespucciego, Magellana itd. (II)

119. MAKAREWICZ TADEUSZ, TRECHCIŃSKI ROMAN. **Halo, Spitsbergen!** Warszawa 1960 Iskry, s. 298, tabl. 30 w tym portr., mapa 1 i w tekście. Naokoło Świata.

Opowieść 2 uczestników polskiej wyprawy na Szpicbergen (1957—1958) o podróży morskiej i trudnym lądowaniu na wyspie, budowie i pracy stacji badawczej, wyprawach po ruchomych krach lodowych, polowaniach na niedźwiedzie i foki itd. (I)

120. MARRET MARIO. **Siedmiu ludzi wśród pingwinów**. Tłum. z franc. Marian Zakrzewski. Warszawa 1959 Iskry, s. 276, tabl. 16 w tym portr. Naokoło Świata. — Tyt. oryg.: Sept hommes chez les pingouins.

Zorganizowana w 1952 r. francuska ekspedycja naukowa na Ziemię Adeli miała na celu, poza zebraniem wiadomości o tym mało zbadanym terytorium Antarktydy — przeprowadzenie systematycznych badań oraz obserwacji życia i obyczajów pingwinów cesarskich. Wyprawa kierowana przez Marreta założyła swą bazę na Wyspie Petreli. Autor zapoznaje czytelników z egzotyczną fauną obszarów polarnych (pingwiny, petrele, foki, lamparty morskie) oraz daje sugestywny obraz zmagania małej ekipy uczonych z surowością klimatu Antarktydy. (I)

MARTY ANDRÉ. **Dni chwały**; zob.: poz. 784.

121. MIAZGOWSKI BRONISŁAW. **Ze wspomnień żeglarza**. Warszawa 1959 WP, s. 213, ilustr. Biblioteka Przygód i Podróży. W Kręgu Róży Wiatrów.

Wspomnienia popularnego marynisty opisującego swą karierę żeglarską, począwszy od śródlądowego spływu do Bałtyku (1700 km) własnoręcznie zbudowaną łodzią, poprzez wyprawy morskie na „Zawiszy Czarnym” pod wodzą gen. Mariusza Zaruskiego, po powojenne rejsy na pokładzie jachtu noszącego imię Generała. (I)

122. MICKIEWICZ MARIAN. **Pod żaglami „Zjawa”**. Gdynia 1961 WM, s. 64, ilustr., portr., mapy, plany. Miniatury Morskie. Żeglarze Siedmiu Mórz, nr 4.

Opowieść o podróży dookoła świata gdyńskiego harcerza Władysława Wagnera. Wagner wyruszył z Gdyni 8 lipca 1932 r. na pokładzie jachtu „Zjawa”. Wybuch wojny 1939 r. zaskoczył go na „Zjawie III” w Wielkiej Brytanii, po trwającej 7 lat żegludze wokół kuli ziemskiej. Autor oparł swą opowieść na wspomnieniach Wagnera z pierwszych etapów podróży („Podług słońca i gwiazd”, Warszawa 1934,

„Pokusa horyzontu” Katowice 1937) i na nieopublikowanym dotąd rękopisie relacji o przebiegu ostatniego etapu rejsu. (I)

123. MIKŁUCHO - MAKŁAJ MIKOŁAJ. **Podróże**. Tłum. z ros. Andrzej Miłosz. Warszawa 1952 KiW, s. 334, ilustr. — Tyt. oryg.: Dnevnikii putešestvij 1870—1887.

Dzienniki słynnego rosyjskiego podróżnika (1846—1888) — antropologa, geografą i przyrodnika, prowadzącego swe badania na wyspach Oceanu Spokojnego (głównie na Nowej Gwinei) oraz na Półwyspie Malajskim. W dziennikach zawarte są wnikliwe obserwacje życia mieszkańców Oceanii oraz znakomite opisy jej bujnej przyrody, a przede wszystkim wyniki prowadzonych przez Mikłucho-Makłaja badań naukowych. (II—III)

Miniatury Morskie. Pod znakiem korsarskiej bandery.

1. Saga o Vinlandzie, zob.: poz. 1665.
2. Republika piratów, zob.: poz. 1664.
3. Bukanierzy, zob.: poz. 1660.
4. Korsarze Morza Śródziemnego, zob.: poz. 1662.
5. Sokół morski, zob.: poz. 1666.
6. Dziwna przygoda Cezara, zob.: poz. 1661.
7. Korsarz Jej Królewskiej Mości, zob. poz. 1616.
8. Skońnoocy piraci, zob.: poz. 1617.

Miniatury Morskie. Żeglarze Siedmiu Mórz.

1. Samotnie przez Roaring Forties, zob.: poz. 67.
2. Wyprawa Tahiti-Nui, zob.: poz. 68.
3. Kutrem dookoła świata, zob.: poz. 66.
4. Pod żaglami „Zjaw”, zob.: poz. 122.

124. MITCHELL HEDGES F. A. **Połowanie na potwory morskie**. Tłum. z ang. Jerzy Rychliński. Warszawa 1949 Wyd. Polskie R. Wegner, s. 236, tabl. 5 — Tyt. oryg.: Battling with sea monsters.

Opowieść o przygodach autora i jego towarzyszeki podczas połowów wielkich ryb morskich, dokonywanych przy pomocy wędek na Morzu Karaibskim i u panamskich wybrzeży Oceanu Spokojnego, w l. 1921—1922. Sukcesy Mitchella Hedgesa zyskały rozgłos światowy. Pobił on wszystkie ówczesne rekordy łowcarskie łowiąc rekiny, płaszczki i piły ogromnej wielkości (do 9,5 m długości i 2600 kg wagi), oraz dostarczył badaczom fauny morskiej wiele cennych informacji i materiałów. W swej książce opisał dramatyczne i niebezpieczne walki z potworami morskimi oraz przekazał własne obserwacje i wyniki badań złowionych ryb. (I)

125. MURATOW M. W. **Kapitan Gołownin**. Tłum. z ros. Alfred Liebfeld. Warszawa 1950 KiW, s. 326. — Tyt. oryg.: Kapitan Golovnin.

Biografia wielkiego rosyjskiego żeglarza, admirała Wasilija Gołownina. W l. 1807—1814 odbył on na okręcie „Diana” podróż dookoła świata, w czasie której dostał się do niewoli japońskiej i przebywał w niej przez okres przeszło dwuletni. W l. 1817—1819 Gołownin odbył swą drugą podróż wokół kuli ziemskiej (na okręcie „Kamezatka”), dokonując wielu cennych odkryć i badań geograficznych. Biografia oparta jest na pamiętnikach admirała. (I)

NAGÓRSKI JAN. **Nad płonącym Bałtykiem**; zob.: poz. 789.

126. NAGÓRSKI JAN. **Pierwszy nad Arktyką**. Warszawa 1958 MON, s. 116. tabl. 17 w tym portr., mapy.

Książkę wypełniają wspomnienia jednego z powietrznych pionierów Jana Nagórskiego — Polaka w służbie rosyjskiego lotnictwa. Autor kreśli dzieje własnej młodości, opisuje swe pierwsze loty, przy czym szczegółowo relacjonuje historię polarnej wyprawy lotniczej, poszukującej w 1914 r. zaginionej ekspedycji Siedowa. Nagórski przewiózł swój hydroplan statkiem do Nowej Ziemi, tam go zmon-

tował i dokonał, pierwszych w dziejach, lotów nad Arktyką. Autor omawia również późniejszy rozwój lotnictwa polarnego oraz podaje szereg interesujących wiadomości o Arktyce. (I)

127. NANSEN FRIDTJOF. **Do bieguna**. Tłum. z przekładu franc. Joanna Leszczyńska. Warszawa 1961 Iskry, s. 236, tabl. 16, portr. 1, tabl., mapy. — Tyt. tłum. franc.: *Vers le pôle*.

Pamiętnik jednego z najwybitniejszych badaczy i odkrywców polarnych, norweskiego geografa i zoologa Fridtjofa Nansena (1861—1930). Wslawiony przebyciem Grenlandii w 1888 r., zorganizował on w 1893 r. wyprawę na statku „Fram” do Bieguna Północnego. Znajdując się na 84° szerokości północnej, w marcu 1895 r., opuścił wraz z towarzyszem statek i wyruszył poprzez pola lodowe, na saniach zaprzężonych w psy, w kierunku bieguna. 8. IV. tegoż roku dotarł do szerokości geograficznej przed nim nie osiągniętej — 86°14'36" (ok. 450 km od bieguna), skąd zmuszony okolicznościami, zawrócił. Podróż Nansena pozwoliła na dokonanie wielu cennych obserwacji oraz zapoczątkowała rozwój badań polarnych. (II)

128. NIKITIN AFANASIJ. **Wędrówka za trzy morza**. Tłum. z ros. Helena Wilman-Grabowska. Wrocław 1952 Oss., s. CXXVII, 55, mapy. — Tyt. oryg.: *Chożdenije za tri morja*.

Zapiski podróże kupca rosyjskiego, który w 1466 r. wyruszył do Indii. Jako pierwszy Europejczyk dotarł do tego kraju po 2-letniej podróży (przez Morze Czarne i Śródziemne, Persję i Ocean Indyjski) i tam zmarł w 1472 r. Opowieść Nikitina — wydana po raz pierwszy w 1853 r. — posłużyła K. Kuninowi do napisania powieści p. t. „Przez trzy morza” — zob.: poz. 1821. (II—III)

129. NOWALIŃSKI ANDRZEJ, KAZIMIERCZUK ZDZISŁAW. **Reportaż przywieziony w zębach**. Dwaj korespondenci „Expressu Wieczornego” o podróży na Szpicbergen. Warszawa 1958 NK, s. 120, tabl. 32, mapa.

Pełna werwy i humoru relacja z rejsu okrętu hydrograficznego Marynarki Wojennej „Bałtyk” na Szpicbergen, z zaopatrzeniem dla uczestników wyprawy Międzynarodowego Roku Geofizycznego. Wiele miejsca poświęcono życiu załogi okrętu, podkreślając jej ofiarność i męstwo. (I)

130. **Opowieści spod żagli**. Warszawa 1959 MON, s. 165, ilustr. Podróże i Przygody.

Zawiera: Jerzy Szarecki: Lwów. — Zbigniew Gadowski, Franciszek Możdżer: Iskra. — Fryderyk Kulleschwitz: Dar Pomorza.

Wspomnienia z rejsów dalekomorskich odbytych w l. 1928—1935 na pokładach szkolnych żaglowców. Bezpośrednio, żywo i z humorem opowiadane przeżycia na morzu i lądzie, ujmują świeżością wrażeń i obserwacji oraz głębokim umiłowaniem morza. (I)

131. ORŁOWSKI LEON. **Maurycy August Beniowski**. Warszawa 1961 WP s. 285, tabl. 5, portr. 1, mapy.

Praca — oparta na „Pamiętnikach” Beniowskiego, dokumentach archiwalnych i innych źródłach — obala mit o jego pochodzeniu i udziale w konfederacji barskiej. Ciekawe odtworzenie madagaskarskiej epopei Beniowskiego (która w istocie sprowadzała się do spółki akcyjnej dla handlu żywym towarem), jak również nieznanego „amerykańskiego rozdziału” jego życia. (II)

132. OSIPOW K. **Szturman Czeluskin**. Tłum. z ros. Witold Cienkowski. Warszawa 1951 KiW, s. 70, mapy 1. Biblioteka Popularno-Naukowa. — Tyt. oryg.: *Šturman Čeluskin*.

Krótką historią rosyjskich wypraw odkrywczych, których celem było zbadanie Dalekiej Północy. Autor zapoznaje czytelnika z wytrwałością, odwagą i męstwem ówczesnych badaczy polarnych, którzy dokonali wielu doniosłych odkryć geogra-

ficznych. Na czoło ówczesnych rosyjskich polarników wysunął się znakomity żeglarz, Czeluskin, który pierwszy wytyczył szlak żeglugowy wokół najdalej wysuniętych krańców Azji Północnej. (I)

133. PEIPER TADEUSZ. **Krzysztof Kolumb odkrywca**. Wyd. 2. Warszawa 1949 Czyn., s. 264.

Opowieść o życiu wielkiego odkrywcy i o dziejach jego wypraw morskich. Autor stara się odtworzyć całą osobowość Kolumba, opierając się na nielicznych zachowanych materiałach źródłowych i dokumentach. (II—III)

134. PEREPECZKO ANDRZEJ. **Skarbiec Posejdana**. Gdynia WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie: Dziwy Morza, nr 3.

Historia odkryć archeologicznych, dokonanych przez pletwonurków na dnie Morza Śródziemnego. Autor opowiada o odnalezieniu przez kpt. Cousteau wraku rzymskiego frachtowca oraz o sukcesie amerykańskiej ekspedycji na Morzu Egejskim, która wykryła wrak sprzed 33 wieków. (I)

135. PERTEK JERZY. **Polacy na szlakach morskich świata**. Gdańsk 1957 Oss., s. X, 662, ilustr. 235, bibliogr. Gdańskie Towarzystwo Naukowe.

Fundamentalne dzieło oparte na niezmiernie bogatym materiale źródłowym. Tematem jego są polskie tradycje morskie, a więc: dzieje podróżnictwa morskiego Polaków oraz historia polskiej floty wojennej i handlowej od czasów najdawniejszych do 1914 r. Kreśląc sylwetki polskich ludzi morza, autor uwzględnił przede wszystkim tych żeglarzy i podróżników, którzy pozostawili relacje ze swych wypraw, nie pomijając jednakże tych, którzy znani są jedynie z dokumetów lub relacji ludzi im współczesnych. Książka stanowi swego rodzaju przegląd dziejów żeglugi i odkryć wojen morskich i budownictwa okrętowego — nie tylko Polski, ale również wszystkich krajów morskich świata. (II—III)

136. PINIEGIN MIKOŁAJ. **Georgij Sjedow**. Tłum. z ros. Irena Wolffowa. Warszawa 1951 KiW, s. 379. — Tyt. oryg.: Georgij Sjedow.

Opowieść o wielkim rosyjskim podróżniku i badaczu polarnym, napisana przez jednego spośród jego towarzyszy. Autor żywo i plastycznie przedstawił życie Sjedowa, zakończone tragicznie w czasie wyprawy na Biegun Północny. (I)

137. PRUSZKOWSKA MARIA. **O dwóch Wikingach i jednej wikingowej** Gdynia 1961 WM, s. 106.

Wspomnienia autorki z rejsu, odbytego jachtem z Gdyni do Holandii, wraz z mężem i przyjacielem. Historia tej podróży, w której obeszło się bez przygód groźnych i niebezpiecznych, ale której towarzyszyło mnóstwo wesołych perypetii, opowiedziana została przez autorkę bezpretensjonalnie i zabawnie. Dobra rozrywka, a zarazem zachęta do uprawiania żeglarstwa morskiego. (I)

138. RAITT HELEN. **Wyprawa „Koziorożec“**. Tłum. z ang. Irena Nowicka. Warszawa 1961 Wyd. Geologiczne, s. 335, tabl. 8, mapa 1, ilustr. — Tyt. oryg.: Exploring the deep Pacifik.

Autorka, żona amerykańskiego oceanografa, z zawodu dziennikarka, wzięła wraz z mężem udział w wyprawie badawczej, której celem było zbadanie głębokości i budowy geologicznej tzw. Rowu Tonga na Oceanie Spokojnym. Książka zawiera opowieść o przebiegu wyprawy oraz liczne opisy wysp Oceanii, odwiedzanych przez jej uczestników. (I)

139. RASMUSSEN ALBERT HENRY. **Gorączka morska**. Tłum. z ang. Zbigniew Musiał. Poznań 1960 WPoz., s. 220. — Tyt. oryg.: Sea fever.

Opowieść doświadczonego żeglarza — Norwega, o jego młodzieńczych rejsach dalekomorskich. Marzenia o przygodzie, poddanie się urokowi morza i umiłowanie okrętów towarzyszące mu od lat chłopięcych przekształciły się w nieuleczalną „gorączkę morską“. Nie ugasiła jej ani przerastająca wątłe siły chłopca

praca na statku, ani początkowa wrogość towarzyszy — starych wilków morskich. Dalekie rejsy między portami Bałtyku, Oceanów Atlantyckiego i Spokojnego, odbywane na żaglowcach, pozwoliły autorowi poznać czar wielkiej, egzotycznej przygody. Książka zainteresuje zarówno młodzież jak i dorosłych. Słowniczek trudniejszych terminów. (I)

140. ROBINSON WILLIAM ALBERT. **Przez głębie i mielizny.** Tłum. z ang. Dionizy Kostecki. Warszawa 1959 WP, s. 440, mapy 3. W Kręgu Róży Wiatrów.

Niezwykle żywa, prosta, pełna wnikliwych obserwacji relacja z rejsu dookoła świata, odbytego przez autora w l. 1928—1931 na niewielkim jachcie „Svaap“ („Marzenie“). Rozpoczynając rejs autor miał lat 25. Nie posiadał doświadczenia w żegludze oceanicznej. Wiedzę żeglarską zdobył w... czytelni Biblioteki Publicznej Nowego Jorku. Opisując swe przygody na morzu i lądzie, dzieli się z czytelnikiem zarówno doświadczeniami żeglugi jak i ciekawymi spostrzeżeniami dotyczącymi życia i zwyczajów mieszkańców zwiedzanych krajów. W zakończeniu książki zamieszczono uwagi autora na temat statku, nawigacji i organizacji rejsu. (I)

ROMANOWSKI BOLESŁAW. **Torpeda w cclu;** zob.: poz. 827.

141. RÓŻYCKI STEFAN ZBIGNIEW. **Wśród lodów i skał.** Ze wspomnień uczestnika polskiej wyprawy polarnej na Ziemię Torella (Spitsbergen 1934 r.). Warszawa 1959 SiT, s. 425, tabl. 32 w tym portr., mapa 1, tab.

Dziennik znanego geologa opowiada o pierwszej wyprawie (1934 r.) do nieznannej wówczas Ziemi Torella położonej w południowej części Szpicbergenu. Opis żeglugi małym statkiem norweskim i prac badawczych, prowadzonych w czasie wędrówek w głąb fiordów i wybrzeży, gór i lodowców. (I)

142. RUSINEK MICHAŁ. **Wódz i wygnaniec.** O Krzysztofie Arciszewskim i jego czasach. Warszawa 1957 LSW, s. 297, mapy, ilustr., portr.

Popularnie ujęta monografia poświęcona postaci Arciszewskiego (1592—1656), arianina, admirała w służbie Holandii, generała artylerii polskiej za Władysława IV i Jana Kazimierza, żołnierza, żeglarza i poety. Autor maluje obraz epoki, w której żył bohater, przedstawia sytuację wewnętrzną Polski w poł. XVIII w., oraz opisuje Brazylię i dzieje jej podboju. (I—II)

143. RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Słowo o admirale Arciszewskim.** Warszawa 1947 LM, s. 77, portr.

Obszerny esej poświęcony postaci Krzysztofa Arciszewskiego, admirała i generała w służbie holenderskiej i polskiej. Autor, opierając się na dokumentach i źródłach historycznych, snuje interesujące rozważania, których celem jest określenie prawdziwej osobowości Arciszewskiego i ustalenie najważniejszych wydarzeń w jego życiu. (II)

144. SCOTT ROBERT FALCON. **Ostatnia wyprawa Scotta.** Tłum. z ang. Ignacy Bukowski. Warszawa 1960 SiT, s. 685, tabl. 41, mapa. — Tyt. oryg.: *Scott's last expedition 1912.*

Pisany z dnia na dzień pamiętnik relacjonuje przebieg wyprawy: podróż statkiem „Terra Nova” w r. 1910, w pobliże Bieguna Południowego, pobyt w obozie założonym po wylądowaniu, wyniki licznych badań przeprowadzonych na mało znanym lądzie, wreszcie sam marsz do Bieguna i ostatnie notatki umiarkującego z wyczerpania (w lipcu 1912 r.) angielskiego podróżnika. W książce zamieszczono również fragmenty listów Scotta oraz — w epilogu — sprawozdanie z wyprawy ratunkowej. Przegląd badań naukowych na Antarktydzie, słownik trudniejszych terminów, spis członków ekspedycji. (II—III)

145. SLOCUM JOSHUA. **Samotny żeglarz.** Wyd. 2. Tłum. z ang. Ludwik Szwykowski. Warszawa 1958 WP, s. 258, mapa 1. W Kręgu Róży Wiatrów. — Wyd. (1) 1930 r. pt.: *Sam jeden żaglowcem naokoło świata.*

Pamiętnik pierwszej samotnej podróży dookoła świata, odbytej na małym statku żaglowym przez kpt. Slocum'a, w latach 1895—1898. Autor opowiada o uroku i potędze morza, egzotycznych ładach i ludziach, walkach z huraganami, spotkaniach z piratami itp. Obserwacje Wielkiego Żeglarza, dotyczące żeglugi na małym statku morskim, posiadają nieprzemijającą wartość. Książkę uzupełnia opis konstrukcji i procesu budowy „Spraya”. (I)

146. **ŚLABCZYŃSKI WACŁAW. O Janie Kubarym, badaczu Oceanii.** Warszawa 1956 NK, s. 111, tabl. 8, ilustr.

Popularnonaukowa monografia poświęcona zasłużonemu badaczowi wysp Pacyfiku, Janowi Kubaremu (1846—1896), którego prace geograficzne, etnograficzne i antropologiczne dokonane w czasie trzydziestoletniego pobytu na wyspach Oceanii, są podstawowym oparciem dla badaczy współczesnych. (I)

147. **ŚLABCZYŃSKI WACŁAW. Paweł Edmund Strzelecki. Podróże. Odkrycia.** Prace. Warszawa 1957 PWN, s. 327, ilustr., mapy.

Monografia poświęcona osobie wielkiego polskiego podróżnika, badacza w l. 1834—1837 Ameryki Północnej i Południowej, w l. 1838—1839 Wysp Hawajskich i Oceanii, a w l. 1839—1844 Australii. Wspaniałe rezultaty jego badań geologicznych (m. in. odkrycie australijskich pokładów złota) i kartograficznych sprawiły, iż uznany został za jednego z najwybitniejszych odkrywców XIX w. (II)

148. **ŚLABCZYŃSKI WACŁAW. Paweł Edmund Strzelecki, polski badacz Australii.** Warszawa 1954 NK, s. 101, ilustr., mapy.

Przeznaczona dla starszych dzieci biografia wielkiego polskiego podróżnika — zob.: Ślabczyński Wacław: Paweł Edmund Strzelecki, poz. 147. (I)

149. **STONE IRVING. Jack London. Żeglarz na koniu.** Wyd. 2. Tłum. z ang. Kazimierz Piotrowski. Warszawa 1961 PIW, s. 430, nlb. 1. — Tyt. oryg.: *Sailor on horseback.* Jack London.

Opowieść biograficzna o Jacku Londonie, jednym z najpopularniejszych niegdyś pisarzy świata i najwybitniejszych marynistów. Książka zawiera bogaty materiał faktograficzny, ukazuje skomplikowane, romantyczne życie Londona (nie tylko od strony jego przeżyć osobistych i pracy twórczej, lecz również od strony jego działalności politycznej) na tle historii Stanów Zjednoczonych na przełomie XIX i XX w. (II)

SUMIŃSKI MICHAŁ. Rejsy bałtyckie; zob.: poz. 1683.

SYLWESTER ANTONI. O okrętach i dalekich podróżach; zob.: poz. 689.

150. **SZCZEPAŃSKI JAN JÓZEF. Zatoka Białych Niedźwiedzi.** Kraków 1960 WL, s. 217, tabl. 33 w tym portr., mapa 1.

Wspomnienia z polskiej wyprawy naukowo-badawczej na Szpicbergen w 1959 r. Relacje z podróży morskiej, wypraw badawczych w czasie długiego dnia podbiegunowego, opisy krajobrazu morza i lądu dalekiej północy. (I)

151. **SZTEPIENKO A. P. Wspomnienia nawigatora.** Tłum. z ros. Stanisław Hiszpański. Warszawa 1952 KiW, s. 193, mapy. — Tyt. oryg.: *Zapiski Śturmana.*

Wspomnienia radzieckiego pilota, opowiadającego o swych lotach nad Arktyką, udziale w ekspedycjach ratunkowych i badawczych, współpracy z radziecką żeglugą na wodach Oceanu Lodowatego itd. (I)

SZTORM GIEORGIJ. Admiral Uszakow; zob.: poz. 836.

TARLE EUGENIUSZ. Nachimow; zob.: poz. 837.

152. **TAZIEFF HENRY. Woda i ogień.** Tłum. z franc. Tadeusz Żeromski. Warszawa 1959 NK, s. 292, tabl. 52, rys., mapy. — Tyt. oryg.: *L'eau et le feu.*

Część pierwsza książki opowiada o żegludze i pracach badawczych na Morzu Czerwonym, prowadzonych przez francuską ekspedycję oceanograficzną, znajdującą się na statku „Calipso”, dowodzoną przez słynnego pletwonurka i oceanologa — Cousteau. Wiele pasjonujących odkryć i przygód w morskich głębinach. W części drugiej autor opowiada o prowadzonych przez niego badaniach wulkanów w Afryce Środkowej. (I)

153. **Tragedia wśród lodów.** Pamiętnik wyprawy S. A. André'ego do bieguna. Tłum. z wyd. niem. Juliusz Mikołajski i Bolesław Olszewicz. Warszawa 1957 KiW, s. 368, tabl. 26, portr. 7, rys., mapy. — Tyt. tłum. niem.: Dem Pol entgegen.

Zawiera: Linder G.: Trzej towarzysze. — Ahlmann H. W.: Lot „Orla“ od 11 do 15 lipca 1897 r. — Wallén A.: Warunki atmosferyczne lotu balonowego. — Amundsen K. A. B., Malmér J.: Objasnienie techniczno-lotnicze lotu „Orla“. — Ahlmann H. W.: Przez pustynię lodową do Ziemi Franciszka Józefa; Ku Siedmiu Wyspom; Uwięzieni w lodach. — Sværdrup H. U.: Kra lodowa. — Ahlmann H. W.: Obóz na wyspie Vitö. — Stubbendorff K.: „Isbjörn“ u wybrzeży wyspy Vitö. — Horn G.: Wyprawa na statku „Bratvaag“ odkrywa obóz. — Ahlmann H. W.: Powrót. — Aurell B. V.: Droga wyprawy. — Hertzberg J.: Zdjęcia fotograficzne wyprawy. — Dodatek: Odnalezione na wyspie Vitö dzienniki André'ego i Strindberga oraz 12 zdjęć fotograficznych wykonanych przez Strindberga. (II)

154. **TUREK LUDWIG. Żagle na masztach.** Tłum. z niem. W. Jeżewska i M. Karpowicz. Warszawa 1955 NK, s. 231, ilustr.

Wspomnienia z dwóch rejsów odbytych przez autora — niemieckiego antyfaszystę — w l. 1932—1937. Trasa pierwszego, na jachcie „Wonna Czara“ prowadziła do Moskwy do rzeki Wołgi, następnie Donem do Morza Czarnego i dalej przez Morze Śródziemne do wybrzeży Hiszpanii. Drugi rejs, jachtem „Włóczęga“ rozpoczął autor z Turcji i żeglował wzdłuż wybrzeży Morza Śródziemnego, przewożąc turystów. Obok plastycznych obrazów żeglugi morskiej wiele ciekawych opisów odwiedzanych portów śródziemnomorskich. (I)

155. **URBAŃCZYK ANDRZEJ. Tratwą przez Bałtyk.** Warszawa 1958 Iskry, s. 180, tabl. 16. Naokoło Świata.

Relacja z odbytej w lecie 1957 r. przez autora, wraz z kolegami, wyprawy — na własnoręcznie zbudowanej tratwie — z Polski do Szwecji. (I)

156. **UZIN S. V. Zagadkowe lądy.** Tłum. z ros. A. Zaleski. Warszawa 1952 WP, s. 80, ilustr., mapy. — Tyt. oryg.: Zagadočnye zemli.

Popularyzatorskie opracowanie poświęcone historii wypraw odkrywczych, organizowanych dla poznania lądów w kręgu polarnym. (I)

157. **VICTOR PAUL ÉMILE. Banquise.** W krainie bez cienia. Tłum. z franc. J. Matuszewska. Warszawa 1958 Iskry, s. 443, tabl. 16.

Pamiętnik autora, który w 1937 r. postanowił — dla przeprowadzenia badań etnograficznych — pozostać przez rok w odciętej od świata osadzie Kangersetoatsiak na wschodnim wybrzeżu Grenlandii. Obok opisów obyczajów i życia Eskimosów poznajemy emocjonujące przygody podczas podróży po fiordach i lodowcach, polowań na niedźwiedzie, foki, narwale itp. (I)

158. **VILLIERS ALAN JOHN. Rejs na „Conradzie“.** Tłum. z ang. Tadeusz Borysiwicz. Gdynia 1960 WM, s. 288, tabl. 8, rys., mapa. — Tyt. oryg.: Cruise of the Conrad.

Opis podróży dookoła świata na żaglowcu „Joseph Conrad“, odbytej pod dowództwem Villiersa w l. 1934—1936. W trakcie trwającego 555 dni rejsu, statek przebył ok. 60 000 mil morskich, czterokrotnie przecinając równik. Autor (urodzony w 1903 r. w Melbourne), który rozpoczął służbę na morzu mając lat piętnaście należy obecnie do najwybitniejszych marynistów świata (jest autorem

ponad 20 książek poświęconych żegludze). Do książki załączono opis konstrukcji i wyposażenia „Conrada“, wyciąg z dziennika okrętowego oraz listę załogi. (I)

159. VOSS JOHN C. **Łodzią żaglową przez oceany.** Wyd. 2. Tłum. z ang. Tadeusz Fonferko. Warszawa 1958 WP, s. 354, mapa 1. W Kregu Róży Wiatrów. — Tyt. oryg.: *The venturesome voyages of Captain Voss.*

Wspomnienia słynnego żeglarza, kapitana Vossa, z rejsów na trzech małych statkach żaglowych: w 1897 na słupie „Ksora” z San Francisco na Wyspę Kososową — w poszukiwaniu skarbu; w l. 1901—1905 na przebudowanym indiańskim kanoe „Tilikum” — dookoła świata; w 1912 r. na jolu „Królowa Mórz” — po wodach Oceanu Spokojnego. Książka uzupełniona wskazówkami autora określającymi warunki, jakie muszą być spełnione przy podejmowaniu podróży oceanicznych na małych żaglowcach, słowniczkiem żeglarskim oraz informacjami o późniejszych wyprawach „śladami Slocuma i Vossa”. (I)

160. WALCZAK JADWIGA, WALCZAK WOJCIECH. **Dookoła świata po raz pierwszy.** Warszawa 1956 WP, s. 218, ilustr., mapy.

Opowieść o słynnej wyprawie Ferdynanda Magellana (1480—1521), który w 1519 r. wyruszył — dowodząc pięcioma statkami — na poszukiwanie drogi morskiej do Wyp Kozennych (Molukki). Trasa wielkiego rejsu prowadziła przez Wyspy Zielonego Przylądka, wzdłuż wschodnich wybrzeży Ameryki Południowej, nowoodkrytą cieśniną w Pacyfik, przez Filipiny, gdzie w walce z krajowcami zginął dowódca wyprawy — Indonezję, Ocean Indyjski, dookoła Przylądka Dobrej Nadziei, na Atlantyk. W książce zawarte są dzieje trzyletniej żeglugi, ukończonej zaledwie przez jeden tylko statek, doprowadzony do Hiszpanii przez kapitana Juana Sebastiana del Cano. (I)

161. WALCZAK JADWIGA, WALCZAK WOJCIECH. **Po skarby Indii.** Warszawa 1958 WP, s. 252, ilustr., mapy 3.

Opowieść o pierwszej wyprawie do Indii (1497—1499) Vasco da Gamy, ukazanej na tle portugalskiej ekspansji kolonialnej zapoczątkowanej przez Henryka Żeglarza. Treść książki wypełnia opis pełnej przygód żeglugi przez Atlantyk ku południowi, wzdłuż zachodnich wybrzeży Afryki i dalej, przez Ocean Indyjski — z zawinięciem do Mozambiku i Mombasa — do Kalikut. (I)

162. WALCZAK WOJCIECH. **Jak białe plamy znikają z map.** Warszawa 1958 WP, s. 412, ilustr. Biblioteka Przygód i Podróży.

Popularnie ujęta historia odkryć geograficznych, dokonywanych na przestrzeni wieków w wyniku specjalnych wypraw odkrywczych, morskich lub lądowych podróży handlowych, wypraw łupieżczych itd. Opisy wszystkich ważniejszych odkryć dokonanych przez żeglarzy; informacje o polskich badaczach i podróżnikach (m. in. Rogoziński, Strzelecki). (I)

WALICKI FRANCISZEK JAN. „Iskrą” do Leningradu; zob.: poz. 838.

163. WASILKOWSKI ANDRZEJ. **Trampem przez świat.** Warszawa 1960 MON, s. 79, tabl. 8.

Interesujący reportaż z rejsu na Daleki Wschód, szlakiem odkrywców drogi morskiej do Indii dookoła Afryki, odbytego na pokładzie polskiego trampa (tj. statku towarowego w żegludze nieregularnej), m/s Tobruk. Obok wrażeń z wielomiesięcznej żeglugi morskiej autor opisuje swe spotkania z mieszkańcami portów Afryki i Azji. (I)

164. WASSERMANN JAKOB. **Krzysztof Kolumb.** Tłum. z niem. Aleksander Wat. Poznań 1949 Wlkp. Księg. Wydawn., s. 222. — Tyt. oryg.: *Christoph Columbus. Der Don Quichote d. Ozeans.*

Biografia Krzysztofa Kolumba pióra znakomitego pisarza niemieckiego, który za naczelne zadanie swej pracy uznał odtworzenie osobowości wielkiego od-

krywcy — porównanego przez autora z bohaterem słynnej powieści Cervantesa — Don Kichotem. Wassermann odtwarza interesująco obraz epoki, w której żył Kolumb, opisuje wieloletnie starania Kolumba o zorganizowanie wyprawy, przebieg podróży i późniejsze losy Admirała Oceanu. Autor poddał krytycznej analizie źródła i dotychczasowe opracowania historyczne, wysuwając wiele własnych hipotez i stwierdzeń. (II—III)

WIELICZKO M. **Bohater ścigaczy torpedowych**; zob.: poz. 839.

WIERNIK BOLESŁAW. **Na pirackiej wyspie**; zob.: poz. 717.

WIŚNIEWSKI SYGURD. **Dzieci królowej Oceanii**; zob.: poz. 1710.

WIŚNIEWSKI SYGURD. **W Kraju Czarnych Stóp**; zob.: poz. 1711.

165. WODOPIANOW M. **Biegun Północny**. Tłum. z ros. Adam Kurowski. Warszawa 1953 NK, s. 226, ilustr. — Tyt. oryg.: Polus.

Autor — Bohater Związku Radzieckiego, jeden z uczestników słynnej akcji przedsięwziętej dla uratowania wyprawy „Czeluskiń”, opowiada o przewiezieniu — drogą powietrzną — na biegun północny ekspedycji prof. Papanina. Wodopianow opisuje organizację i trudności techniczne lotu, wskazując na ofiarność ludzi, którzy zapewnili mu powodzenie. (I)

166. WOJTUSIAK ROMAN. **W morskiej toni**. Z wędrówek przyrodnika w hełmie nurkowym po dnie morza. Warszawa 1950 PZWS, s. 169, ryc. 89.

Żywy i barwny opis podmorskich wędrówek przyrodniczych autora odbywanych na Bałtyku i Adriatyku, w latach 1936—1939 i 1947, celem zbadań fauny i flory obu mórz. (I—II)

167. WOLNIEWICZ JANUSZ. **Ku wybrzeżom zielonej kawy**. Warszawa 1960 MON, s. 156, tabl. 16, mapa. Szeroki Świat. Przygody. Podróże.

Reportaż znanego publicyście morskiego z rejsu do Ameryki Południowej, odbytego w 1959 r. na pokładzie m/s Hugo Kołłątaj. Żywy i barwny opis codziennej pracy załogi, jej walk ze sztormami i awariami oraz pełne pogodnego humoru obrazki „prywatnego” życia polskich marynarzy na morzu i na lądzie. Plastyczne relacje z wędrówek po odwiedzianych w czasie rejsu miastach portowych Brazylii i Argentyny. Świetne fotografie. (I)

168. ZARUSKI MARIUSZ. **Z harcerzami na „Zawiszy Czarnym”**. Wstęp B. Miazgowski. Warszawa 1958 SiT, s. 132, tabl. 10, portr. 5.

Wspomnienia z dwóch rejsów (1935 r.) do portów Wielkiej Brytanii, Belgii i Finlandii na pokładzie — dowodzonego przez autora — żaglowca szkolnego Z. H. P. „Zawisza Czarny”. Opisy powszedniej pracy załogi, sztormowych walk z morzem, błędzenia we mgłę, trudów i radości morskiej żeglugi. Opowieść o koleżeństwie i przyjaźni nie naruszających niczym żelaznej dyscypliny służby na morzu. (I)

169. ZIENKOWICZ BORYS. **Dookoła świata za wielorybami**. Tłum. z ros. Włodzimierz Jabłoński. Gdynia 1961 WM, s. 212, tabl. 11, ilustr. — Tyt. oryg.: Vokrug sveta za kitami.

Opis pierwszej radzieckiej wyprawy wielorybniczej — szlak jej wiódł dookoła kuli ziemskiej — oraz wypraw łowieckich na Morze Beringa. Książkę wypełnia szereg plastycznych relacji z rejsów i polowań — zawierających wiele wiadomości o życiu i zwyczajach wielorybów oraz metodach pracy wielorybników. (I)

ZINGER MAKŚ. **Bohater Związku Radzieckiego Iwan Aleksandrowicz Kołyszkin**; zob.: poz. 844.

170. ZUBRZYCKI WITOLD. **Trzy miesiące pod wodą.** Warszawa 1956 SiT, s. 91, ilustr., tabl. 4.

Na tle wrażeń autora — pioniera pływania podwodnego i fotografiki podwodnej w Polsce — z podwodnych wędrówek w bałtyckich wodach przybrzeżnych, rzekach i jeziorach, omówiona została technika pływania i fotografowania podwodnego oraz konstrukcja i wykorzystanie sprzętu nurkowego. Książka niezależnie od swych wartości literackich jest praktycznym podręcznikiem dla pletwonurków. (I)

171. ZWEIG STEFAN. **Magellan.** Tłum. z niem. Zofia Petersowa. Warszawa 1957 KiW, s. 277, tabl. 6, portr. 7, mapy 3, pl. 1. — Tyt. oryg.: Magellan.

Powieść poświęcona dramatycznym dziejom wyprawy Magellana dookoła świata (1519—1522), przedsięwziętej dla odkrycia drogi morskiej do Indii. Wyprawę podjęła eskadra złożona z 5 okrętów mających na pokładach 265 ludzi załogi. Ukończyło ją 18 ludzi na jednym okręcie, który wytrzymał próbę trzyletniej żeglugi. Dowódca wyprawy zginął w 1521 r. na Filipinach. Autor oparł się na materiałach źródłowych, m. in. na pamiętniku kronikarza wyprawy Pigafetta. (II)

4. ŻYCIE MORZA

(Zob. też: Rybołówstwo i myślistwo morskie)

172. **Badania nad fauną i florą denną Zatoki Gdańskiej dokonane przy użyciu hełmu nurkowego.** Cz. 2 i 3. Red. Jan Stach. Kraków 1947—1950 PAU, s. 24, tab.; s. 20, tab. Materiały do Fizjografii Kraju.

Kontynuacja zapoczątkowanego w 1939 r. wydawnictwa, zawierającego wyniki badań jakościowych i ilościowych fauny i flory dennej Zatoki Gdańskiej. Cz. 1 (wyd. 1939) zawierała materiały badań przeprowadzonych w 1938 r., zaś cz. 2 (wyd. 1947) — obejmuje wyniki prac prowadzonych w 1939 r. W cz. 3 (wyd. 1950) zamieszczono materiały z 1947 r. (III—IV)

173. BERNATT STANISŁAW. **Ośmiornice mają błękitną krew.** Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Dziwy Morza, nr 1.

Autor w przystępnej formie zapoznaje czytelników z należącymi do najciekawszych mieszkańców morskich głębin — głowonogami. (I)

174. BOGOROW W. G. **Świat podwodny.** Tłum. z ros. J. S. Warszawa 1950 LSW, s. 50, ilustr. Biblioteka Popularno-Naukowa. — Tyt. oryg.: Podwodnyj mir. (Wyd. 1 — 1947 r. pt.: Podwodny świat).

Przystępne wprowadzenie w pełen życia świat głębin morskich. Charakterystyka poszczególnych grup mieszkańców mórz oraz omówienie najistotniejszych cech i warunków życia podmorskiego. Opisowy zarys morskich początków życia na naszej planecie. (I)

175. BOGUCKI MIECZYŚLAW. **Morskie stacje biologiczne.** Warszawa 1950 KiW, s. 69, ilustr.

Opis organizacji i pracy placówek naukowych zajmujących się badaniami biologicznymi nad fauną i florą morza. Zwięzłe informacje o działalności „stacji morskich“ w Polsce i ich współpracy z podobnymi placówkami innych krajów. (I—II)

BZOWSKI KONSTANTY, PASZKOWSKI JAN. **Morze Bałtyckie;** zob.: poz. 14.

CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Tajemnice szóstego kontynentu**; zob.: poz. 59.

176. CHRZAN FELIKS. **Wędrówki ryb**. Warszawa 1957 WP, s. 58, ilustr., mapką w tekście.

Broszura popularyzująca wiedzę o wędrówkach ryb morskich pelagicznych (tzn. żyjących w przypowierzchniowych warstwach wody) i dennych oraz ryb wędrownych (tzn. zmieniających środowisko słodkowodne na morskie lub odwrotnie), ze szczególnym uwzględnieniem ryb występujących na Bałtyku, bądź będących przedmiotem połowów polskiego rybołówstwa dalekomorskiego. (I)

177. CHRZAN FELIKS. **Zagadnienia łososiowe**. Gdynia 1947 MIR, s. 85, ilustr., tab., rys., mapy.

Autor opisuje warunki życia troci dunajcowej w czasie budowy zapory i po jej ukończeniu, wskazując na konieczne środki, które należy przedsięwziąć, aby budowy zapór wodnych nie wpływały ujemnie na stan polskiej gospodarki łososiowej. (II—III)

COUSTEAU JACQUES YVES, DUMAS FRÉDÉRIC. **Mileżący świat**; zob.: poz. 65.

DARWIN CHARLES. **Podróż na okręcie „Beagle“**; zob.: poz. 72.

178. DEMEL KAZIMIERZ. **Biologia morza**. Rys ogólny z uwzględnieniem życia Bałtyku. Wyd. 2. Warszawa 1949 PZWS, s. 140. Biblioteka Przyrodnicza.

Popularnie ujęta praca omawiająca zagadnienia: morza jako środowiska życia, zróżnicowania życia morskiego i środowiskowego, rozsiedlenia geograficznego organizmów morskich oraz życia Bałtyku — uzupełniona starannie dobranym materiałem ilustracyjnym. (II)

179. DEMEL KAZIMIERZ. **Biologia ryb Bałtyku**. Gdynia 1947 MIR, s. 155, rys. 82.

Popularyzatorskie opracowanie dające ogólny obraz życia ryb bałtyckich, opisujące sposób życia, kształt ciała, przystosowanie obronne ryb, ich wędrówki i rozwój młodego pokolenia. Nieco wiadomości z metodyki i zagadnień praktycznych badań. Załączony przegląd gatunków spotykanych u polskich brzegów Bałtyku. (I—II)

180. DEMEL KAZIMIERZ. **Życie morza**. Wyd. 2 popr. i rozszerz. Warszawa 1952 WK, s. XX, 590, tabl. 1, mapy, ilustr.

Zarys oceanografii biologicznej zapoznający z wynikami badań nad życiem fauny i flory morskiej, omawiający cechy fizyczne, chemiczne i biologiczne mórz i oceanów ze szczególnym uwzględnieniem Bałtyku. Liczne ilustracje podnoszą wartości popularyzatorskie książki. (II)

181. DEMEL KAZIMIERZ, FRUCZEK ZYGMUNT. **Bogactwa morza eksploatowane przez człowieka**. Warszawa 1953 WP, s. 80, ilustr., mapy. Mała Biblioteczka Tow. Wiedzy Powsz. Seria 1: Przyrodnicza.

Broszurka popularyzująca wiedzę o gospodarczym znaczeniu fauny i flory morskiej. Charakterystyka najważniejszych roślin, ryb i ssaków morskich oraz omówienie organizacji eksploatacji bogactw morza. (I)

182. DEMEL KAZIMIERZ, KULIKOWSKI JÓZEF. **Oceanografia rybacka**. Przyrodnicze podstawy rybołówstwa morskiego. Warszawa 1955 PWN, s. 283, ilustr.

Opracowanie ujmujące w przystępnej formie zjawiska zachodzące w środowisku morskim ze szczególnym uwzględnieniem czynników wpływających na życie ryb oraz zawierające praktyczne wskazówki sposobów eksploatacji środo-

wiska morskiego. Charakterystyka głównych łowisk, omówienie problemów gospodarki morskiej oraz gatunków ryb — pod kątem zainteresowań rybołówstwa polskiego. (II)

183. **Dorsz bałtycki.** Jego biologia, połowy i technologia. Red. W. Mańkowski. Gdańsk 1959 GTN, s. 129, ilustr.

Zbiór monograficznych opracowań o dorszu bałtyckim przedstawionych w 1957 r. na specjalnej sesji Morskiego Instytutu Rybackiego. Liczni specjaliści opisują m. in. biologię stada dorsza, czynniki ekologiczne wpływające na życie tej ryby, sposób odżywiania się i wędrówki, łowiska, ich wydajność, technologię przetworów i wykorzystanie produktów oraz znaczenie dorsza dla gospodarki narodowej. (II)

184. **ELWERTOWSKI JAN. Szprot.** Biologia, połowy, przetwórstwo. Gdynia 1957 WM, s. 108, ilustr.

Autor opisuje życie szprot, sposoby jego połowu i organizację przetwórstwa. Najwięcej miejsca poświęcono szprotowi poławianemu na Bałtyku i jego znaczeniu ekonomicznemu. (II)

185. **FUDAKOWSKI JÓZEF. Ssaki morskie.** Warszawa 1948 Czyt., s. 42. Wiedza Powszechna. Wydawnictwo Popularno-Naukowe, 241. Z cyklu: Zwierzęta w Środowisku Wodnym, zes. 7.

Autor ogólnie charakteryzuje ssaki morskie wskazując na ich cechy wspólne, a następnie omawia poszczególne ich gatunki, zaznajamiając czytelnika nie tylko z budową i życiem ssaków, lecz również z ich znaczeniem gospodarczym. Wiele informacji o historii i sposobach połowów na ssaki morskie. (I)

186. **GAJEWSKI ZENON. Węgorz.** Warszawa 1960 PWRiL, s. 185, ilustr.

Praca oparta na licznych materiałach źródłowych zawiera ciekawe informacje o życiu węgorzy — ich okrytych do dziś tajemnicą wędrówkach, budowie i czynnościach organizmu. Prócz tego broszura zawiera omówienie ogólnych zasad połowów węgorzy, magazynowania i przewozu oraz przetwórstwa. Treść uzupełniają liczne rysunki, fotografie i tabele. (II)

GRAJTER JERZY. Morza i oceany; zob.: poz. 21.

HALBORN S. 5 000 metrów pod wodą; zob.: poz. 90.

HASS HANS. Trzej łowcy na dnie morza; zob.: poz. 92.

JARMOLIŃSKA HELENA, ŻMUDZIŃSKI LUDWIK. Brzegiem morza; zob.: poz. 23.

187. **KORNAŚ JAN, MEDWECKA-KORNASIOWA ANNA. Podwodne zespoły roślinne Zatoki Gdańskiej.** Kraków 1948 Polska Akademia Umiejętności, s. 28, tabl. 1, tab. Rozprawy Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. T. 73. Dział B. 1948. Seria III. T. 3, nr 3.

Autorzy omawiają wyniki wcześniejszych prac badawczych nad zbiorowiskami roślinnymi i zwierzęcymi Zatoki Gdańskiej oraz relacjonują przebieg i rezultaty prowadzonych przez nich w 1947 r. badań nad podwodnymi zespołami roślinnymi Bałtyku, w okolicach Gdyni. (III)

188. **KOWALSKA KRZYSTYNA. Morze Sargasowe.** Warszawa 1957 PWN, s. 152, ilustr. Biblioteczka Przyrodnicza. Seria Zoologiczna.

Praca popularyzatorska poświęcona jednemu z niewyjaśnionych ostatecznie do dnia dzisiejszego zjawisk przyrody — Morzu Sargasowemu. Autorka kreśli

dzieje odkrycia i badań tego niezwykłego skupiska roślinnego i zwierzęcego leżącego na pełnym oceanie, a posiadającego odmienne środowiskowe cechy fizykochemiczne niż inne obszary Atlantyku; opisuje jego florę i faunę oraz opowiada o zagadkowej wędrownie węgorzy, które dążą z Europy i Ameryki na Morze Sargasowe, dla odbycia tarła. (I—II)

189. KOWALSKA KRYSZYNA. **Ryby słodkowodne i morskie.** Klucz do oznaczenia. Warszawa 1951 PZWS, s. 95, rys. w tekście. Biblioteka Przyrodnicza.

Opracowanie zawiera szczegółowe charakterystyki m. in. ryb morskich spotykanych na Morzu Bałtyckim. Opisy i rysunki pozwalają na rozpoznawanie poszczególnych gatunków ryb, nawet zupełnym laikom. (I)

LATIL PIERRE, de. **Od „Nautilusa“ do batyskafu;** zob.: poz. 112.

190. ŁUKASZEWICZ KAROL. **Król oceanu.** Kraków 1948 Księg. L. J. Jaroszewski, s. 35, ilustr. Przyroda Mówi... Biblioteka Opowieści Przyrodniczych.

Opowiadanie przyrodnicze, w którym autor opisuje życie wieloryba od jego narodzin do wieku dojrzałego, a także zapoznaje czytelnika z budową, rozwojem, zwyczajami, życiem społecznym oraz rodzinnym wielorybów. Wiele miejsca poświęcono gospodarczemu znaczeniu oraz sposobom połowań na wieloryby. (I)

191. MAŃKOWSKI WŁADYSŁAW. **Ichtiologia dla rybaków morskich.** Gdańsk 1951 WaM, s. 151, ilustr.

Praca omawia podstawy oceanografii biologicznej — anatomię, systematykę, rozmnażanie, odżywianie oraz wędrowki ryb. Główne gatunki ryb poławianych przez rybaków polskich omówiono szczegółowo z uwzględnieniem rozmieszczenia łowisk, sezonów połowów, wędrowek itd. (II)

192. MAŃKOWSKI WŁADYSŁAW. **Podstawowe wiadomości z oceanografii i ichtiologii.** Warszawa 1954 WK, s. 124, ilustr. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 1.

W części 1 autor podaje zarys oceanografii rozpatrywanej na tle warunków panujących w północnym Atlantyku i w morzach z nim związanych. W cz. 2 — najogólniejsze wiadomości z ichtiologii, omawiane pod kątem poznania życia ryb użytkowych, stanowiących bazę naszego rybołówstwa morskiego. (I)

193. MAŃKOWSKI WŁADYSŁAW. **Praca badawcza na morzu.** Warszawa 1950 KiW, s. 116, ilustr.

Popularne omówienie morskich prac badawczych, szczególnie zaś prowadzonych przez Morski Instytut Rybacki (MIR) w Gdyni. Autor wyczerpująco opisuje zarówno zbieranie materiału badawczego na morzu jak i późniejsze prace laboratoryjne. Wiele miejsca poświęca zagadnieniom „gospodarowania morzem“ (transplantacja i hodowla ryb, użyźnianie morza itp.). Liczne mapki, fotografie i rysunki. (II)

194. MEISNER WALERJAN. **Ichtiologia stosowana.** Wyd. 2. Tłum. i uzup. Borys Dixon. Gdynia 1948 MIR, s. IX, 286, bibliogr. — Tyt. oryg.: Promyslovaja ichtiologija.

Autor wprowadza czytelnika w świat ryb, wskazuje ich systematyczną różnorodność, omawia ich wędrowki, rozwój i wzrost — ujmując całość zagadnienia pod kątem potrzeb współczesnego rybołówstwa przemysłowego. Cenne uzupełnienia książki stanowią dodane przez tłumacza: rozdział poświęcony technice analizy składu połowów oraz wykaz światowej literatury przedmiotu i spis prac autorów polskich — obejmujące lata 1900—1947. (II)

195. MIKULSKI JÓZEF ST. **Skarby oceanów.** Warszawa 1948 Czyt., s. 39, ilustr. Wiedza Powszechna. Wydawnictwo Popularno-Naukowe, 101. Z cyklu: *Użyteczność Zwierząt Hodowlanych i Dzikich*, zes. 8.

Autor daje na wstępie ogólne wiadomości z zakresu biologii morza, po czym zajmuje się poszczególnymi reprezentantami jego świata zwierzęcego, jak: śledź, szport, sardynka, dorsz, łosoś, wieloryb, foka itd. — omawiając ich budowę, życie, metody połowu i znaczenie gospodarcze. (I)

MITCHELL HEDGES F. A. **Polowanie na potwory morskie**; zob.: poz. 124.

196. MULICKI ZYGMUNT. **Bursztyn, skarb Bałtyku**. Warszawa 1951 KiW, s. 94, ilustr.

Popularne omówienie powstawania, właściwości, rozprzestrzeniania się i znaczenia bursztynu. Opis metod jego wydobywania i przerobu. (I—II)

197. NIKOLSKI G. W. **Ichtiologia szczegółowa**. Tłum. z ros. Franciszek Staff. Warszawa 1956 PWRiL, s. 642, ilustr., mapy. — Tyt. oryg.: Častnaja ichtiologija.

Tłumaczenie dzieła napisanego przez radzieckiego uczonego, a poświęconego systematyce ryb oraz związanych z nimi problemom ogólnobiologicznym i gospodarczym, uzupełnione omówieniem rozwoju rybołówstwa i ichtiologii w Polsce oraz charakterystyką gatunków ryb wód Polski i Bałtyku. (III)

198. OKOŃSKI S., POPIEL J. **Łowiska dalekomorskie**. Warszawa 1954 WK, s. 130. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 2.

Praca omawia łowiska i gatunki ryb przemysłowych poławianych w północnym Atlantyku i wodach przyległych, charakteryzuje warunki hydrograficzno-klimatyczne tych wód, oraz ich wpływ na przebieg połowów. (I—II)

199. PEĆZALSKA ANNA. **Łosoś**. Gdańsk 1951 WaM, s. 56, ilustr.

Broszura omawia życie i zwyczaje lososia, narzędzia używane do jego połowu oraz wartości odżywcze ryby. (I—II)

200. PEĆZALSKA ANNA. **Ryby słodkowodne Bałtyku**. Warszawa 1953 WK, s. 94, rys. 30.

Obraz życia i zwyczajów użytkowych ryb słodkowodnych występujących w niektórych regionach Bałtyku. Omówienie metod zarybiania, ochrony oraz przetworstwa bałtyckich ryb słodkowodnych. (II)

201. PEĆZALSKA ANNA. **Ryby użytkowe Bałtyku**. Warszawa 1954 PZWS, s. 86, ilustr. Biblioteka Przyrodnicza.

Praca popularyzująca zagadnienia rybołówstwa morskiego. Ogólna charakterystyka Bałtyku oraz przystępne opisy budowy, rozwoju i zwyczajów ryb stanowiących przedmiot połowu na Bałtyku. Informacje o sposobach poławiania oraz o organizacji polskiego przetwórstwa rybnego. (I)

202. PEĆZALSKA ANNA. **Węgorz**. Gdańsk 1951, WaM, s. 42, ilustr.

Popularna broszura wyjaśniająca zagadkowe, pełne ciekawych i niezwykle oryginalnych zwyczajów życie węgorza oraz skomplikowane procesy jego rozmnażania i rozwoju. Omówienie sposobów zarybiania wód węgorzem oraz metod i narzędzi jego połowów. (I—II)

203. POPIEL JAN. **Śledź**. Warszawa 1950 KiW, s. 98, ilustr.

Ogólny zarys historii badań nad śledziem oraz wyczerpujące informacje o jego życiu, odmianach, zwyczajach, znaczeniu gospodarczym i sposobach połowu. Liczne ilustracje i mapki. (I—II)

RAITT HELEN. **Wyprawa „Koziorożec“**; zob.: poz. 138.

204. ROPELEWSKI ANDRZEJ. **Ssaki Bałtyku**. Kraków 1952. Zakład Ochrony Przyrody, s. 75, rys. 26.

Monografia popularnonaukowa omawiająca biologiczne właściwości delfinów i fok bałtyckich oraz ich znaczenie gospodarcze, z uwzględnieniem zagadnień międzynarodowej ochrony ssaków morskich. Szkic rozszedlenia fok na Bałtyku oraz informacje o występowaniu wielorybów na wodach Zatoki Pomorskiej i Gdańskiej, zaczerpnięte z dawnych kronik i dzienników okrętowych. (I—II)

205. ROPELEWSKI ANDRZEJ. **Ssaki morskie**. Warszawa 1959 PWN, s. 169, ilustr., mapy, tab., bibliogr. Biblioteczka Przyrodnicza. Seria Zoologiczna.

Opracowanie zapoznaje z systematycznym podziałem ssaków morskich, omawia ich poszczególne gatunki (jak np.: uchatki, syreny, walenie, płetwale i in.). Prócz tego autor informuje o gospodarczym znaczeniu ssaków morskich. Praca została oparta na własnych badaniach i obserwacjach autora oraz na bogatej literaturze światowej przedmiotu. (II)

206. RÓŻAŃSKA ZOFIA. **Przewodnik do ćwiczeń z oceanografii i biologii morza**. Olsztyn 1960 Wyższa Szkoła Rolnicza w Olsztynie, s. 85, tab., bibliogr.

Opracowanie zapoznaje czytelnika z podstawowymi wiadomościami z zakresu oceanografii i ogólnymi warunkami życia morskiego oraz charakteryzuje poszczególne gatunki roślin i zwierząt morskich — głównie bałtyckich. (II)

207. RUDNICKI ANDRZEJ. **Ryby i ich życie**. Warszawa 1951 Czyt., s. 72, ilustr. Wiedza Powszechna. Biblioteczka dla Każdego.

Popularne omówienie środowiska, gatunków i życia najczęściej spotykanych ryb morskich i rzecznych. Autor ogranicza się do spraw najważniejszych, obficie ilustrując swe wywody rysunkami. (I)

208. SIEDLECKI MICHAŁ. **Ryby morskie częściej poławiane na Bałtyku i północnym Atlantyku**. Wyd. 2. Przejrzał i uzup. K. Demel. Gdynia 1947 MIR, s. 149, tabl. 1.

Opracowanie zawiera opisy poszczególnych gatunków ryb morskich poławianych na Bałtyku i północnym Atlantyku, uwzględniając ich cechy morfologiczne, rozszedlenie, biologię, sposoby połowu i wartość gospodarczą. Każdy opis zaopatrzony jest w rysunek ryby. W dodatkach zamieszczono polsko-lacińsko-francusko-niemiecki słownik nazw ryb morskich pospolicie poławianych oraz opisy mięczaków i skorupiaków poławianych w określonych wyżej wodach. (I)

209. SUWOROW E. K. **Podstawy ichtiologii**. Warszawa 1954 PWN, s. 968, ilustr. — Tyt. oryg.: Osnovy ichtiologii.

Monumentalne dzieło radzieckiego uczonego, obejmujące całokształt zagadnień ichtiologii. Na wstępie autor zapoznaje czytelnika z historią jej rozwoju, po czym szczegółowo omawia morfologię i biologię ryb, ich rozszedlenie i pochodzenie, a następnie przechodzi do ichtiologii szczegółowej opisując poszczególne gromady, rzędy, rodziny i gatunki. Przy omawianiu każdego zagadnienia autor nawiązuje do dziedziny rybołówstwa i hodowli ryb, wyjaśniając jednocześnie metodykę prognoz rybactkich, dając techniczne wskazówki w zakresie możliwości rozwoju gospodarki rybnej, informując o statystykach połowów, sposobach wykorzystywania produktów rybnych itp. (II—III)

210. SZMIDT PIOTR J. **Wędrówki ryb**. Tłum. z ros. B. Dixon. Warszawa 1950 KiW, s. 374.

Obszerna monografia omawiająca wędrówki ryb pelagicznych, dennych, wędrownych i słodkowodnych. W specjalnym rozdziale autor analizuje wpływ rozmaitych czynników na powstawanie zjawiska wędrówek (np. wpływ prądów, pływów, światła, ciepłoty itd.) (II)

211. TARASOW N. J. **Morze żyje**. Wyd. 3. Tłum. z ros. Stanisław Mioduszewski. Warszawa 1956 MON, s. 304, ilustr. — Tyt. oryg.: More žiwet.

Popularyzatorskie opracowanie w formie obszernej pogadanki, zapoznające czytelników z niektórymi ciekawymi problemami biologii morza. Autor ujmując swój odczyt w rozdziałach: biologia morza a żegluga; żywe zapory (wodorosty); budowę koralowe; na pograniczu morza i lądu; ptaki morskie; życie w głębinach oceanu; zwierzęta morskie i dźwięki; wiertacze morscy; niebezpieczne zwierzęta; plony morza; gromadzenie zbiorów roślin i zwierząt morskich. Liczne ilustracje oraz załączony słowniczek ułatwiają lekturę książki. (I)

TAZIEFF HENRY. **Woda i ogień**; zob.: poz. 152.

212. TERESIŃSKI JÓZEF. **Wieloryby i wielorybnictwo**. Gdynia 1947 MIR, s. 128, tabl. 10, tab. 1.

Po ogólnym omówieniu budowy i życia wielorybów autor opisuje szczegółowo ich ważniejsze gatunki oraz zaznajamia czytelnika ze znaczeniem gospodarczym i wartością użytkową tego rzędu ssaków. Następnie kreśli dzieje wielorybnictwa, charakteryzuje współczesną technikę połowów, ich obszary, ochronę wielorybów itd. (II)

WOJTUSIAK ROMAN. **W morskiej toni**; zob.: poz. 166.

213. ZIENKIEWICZ L. A. **Morza ZSRR, ich fauna i flora**. Tłum. z ros. Krystyna Kowalska. Warszawa 1959 PWN, s. 526, ilustr., tab., mapy. — Tyt. oryg.: Morza SSSR, ich fauna i flora.

Na wstępie autor omawia historię, metodykę i treść badań morskich, po czym rozważa zagadnienia biosfery, zjawisk biologicznych i biogeografii morza, a także gospodarcze znaczenie fauny i flory morskiej. Główna część pracy poświęcona jest charakterystyce fizyko-geograficznej i hydrologicznej oraz faunie i florze mórz ZSRR. (II—III)

5. RYBOŁÓWSTWO I MYŚLISTWO MORSKIE. PRZETWÓRSTWO RYBNE

(Zob. też: Życie morza)

214. ACHŁYNOW I. J., BOGDANOW Z. P. **Technika i organizacja połowów pławnicowych**. Tłum. z ros. Stefan Wojan. Warszawa 1953 WK, s. 46, rys. — Tyt. oryg.: Technika i organizacja drifternego lova.

Książka — przeznaczona dla wszystkich zainteresowanych rybołóstwem morskim — zawiera, ujęte w formie encyklopedycznej, wiadomości o budowie pławnic i zestawów pławnicowych używanych w rybołóstwie morskim ZSRR, ponadto omawia technikę połowów zestawami różnych typów, oraz organizację rybołóstwa pławnicowego. (II)

ALEKSANROWICZ STEFAN. **Mączka rybia jako pasza**; zob.: poz. 1237.

215. BAGDACH JANUSZ, JARUZELSKI ANDRZEJ. **Przewozimy ryby świeże**. Warszawa 1955 Wyd. Przem. Lekkiego i Spożywczego, s. 38, ilustr.

Broszura omawiająca zagadnienie odbioru i transportu ryb morskich, dostarczanych krajowej sieci handlowej. Autorzy opisują urządzenia chłodniowe służące do przewozu ryb świeżych, wskazują sposób obsługiwaniania i dozorowania pracy ruchomych chłodni, a także wskazują jak należy przygotowywać ryby do transportu. (I—II)

216. BIBORSKI JÓZEF. **Jak złowić śledzia**. Warszawa 1948 Czyt., s. 31. „Omnibus“. Biblioteczka Niepróżnującego Próżnowania.

Broszurka popularyzująca wiedzę o budowie i życiu śledzia oraz o organizacji połowów morskich (statki rybackie, przyrządy połowowe itp.) śledzia na Bałtyku i Morzu Północnym.

217. BRUSKI ZBIGNIEW. **Co rybak o planowaniu wiedzieć powinien.** Warszawa 1954 WK, s. 61, tabl. 1, rys.

Autor zapoznaje z zagadnieniem gospodarki planowej (m. in. z opracowywaniem planów połowowych i kosztów), jak również ze sposobami bieżącej kontroli wykonania planów. Omawia przy tym warunki ich wykonania oraz metody planowania na kutrach, łącząc te zagadnienia z rozrachunkiem gospodarczym. (I)

218. BRUSKI ZBIGNIEW. **Rozrachunek gospodarczy na kutrach rybackich.** Warszawa 1954 WK, s. 75, nlb. 11.

Broszura omawia drogi i sposoby walki o obniżenie kosztów własnych oraz podaje zasady wewnętrznego rozrachunku gospodarczego na kutrach. Szczególnie dużo miejsca poświęcono zagadnieniu bezawaryjnego pływania i oszczędzania sieci. (I)

219. BRUSKI ZBIGNIEW, KLIMAJ ANDRZEJ, NETZEL JAN. **Włoki kutrowe i ich eksploatacja.** Gdańsk 1956 WK, s. 293.

Praca dzieli się na sześć części. Część I podaje ogólne wiadomości o włoku oraz materiałach używanych do jego budowy. Część II omawia zasady sporządzania schematów włoka oraz technologię budowy poszczególnych jego odmian. Uzbrojenie włoków kutrowych i praca włoka pod wodą omówione zostały w części III. Część IV omawia technikę połowu włokiem i tukań oraz manewrowanie statkiem rybackim. W części V omówiono wpływ środowiska na połowy, wpływ narzędzi połowu na zachowanie się ryb, oraz fosforescencję morza. W części VI omówiono sposoby suszenia i przechowywania włoków, oraz ich naprawy. (II)

220. BYSZEWSKI STANISŁAW. **Chłodnictwo w obrocie i przetwórstwie rybnym.** Warszawa 1951 PWG, s. 76.

Broszura przeznaczona dla pracowników technicznych handlu i przemysłu rybnego; zawiera opis metod przygotowywania towaru i techniki chłodniczej oraz praktyczne wskazówki dotyczące transportu i magazynowania ryb. Rysunki i wykresy. (I—II)

CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Biała foka;** zob.: poz. 54.

221. CIĘGLEWICZ WALERIAN. **Konserwacja i przetwórstwo ryb.** Zasady i praktyka. Gdynia 1948 MIR, s. 123, tabl. 14.

Podręcznik obejmujący całokształt zagadnień konserwacji i przetwórstwa ryb morskich. Po omówieniu składu chemicznego, wartości odżywczej i przemian mięsa ryb, autor zapoznaje czytelników z organizacją i metodami: chłodzenia, suszenia, solenia, wędzenia i marynowania ryb, z uwzględnieniem wstępnych procesów przygotowawczych, przeprowadzanych na statkach rybackich. Następnie obszernie omawia technikę produkcji poszczególnych rodzajów konserw rybnych oraz produkty uboczne przemysłu rybnego. (I—II)

222. CIĘGLEWICZ WALERIAN. **Technologia przetwórstwa rybnego.** Cz. 1. Warszawa 1951 PZWS, s. 151. powiel.

Podręcznik omawia chłodzenie, zamrażanie, suszenie i solenie ryb, uwzględniając szeroko wymogi rybołówstwa morskiego i wskazuje sposoby konserwacji ryb na morzu. Cz. 2 podręcznika nie ukazała się. (II)

223. CIĘGLEWICZ WALERIAN. **Zarys technologii ryb.** Warszawa 1954 WK, s. 407, ilustr., bibliogr.

Książka przeznaczona dla technologów rybnych i studentów przygotowujących się do pracy w przemyśle rybnym. Autor omawia surowiec rybny i jego właściwości, metody zabezpieczania ryb przed psuciem oraz ich przetwórstwo, jak również podaje przykłady norm klasyfikacyjnych i przepisów standaryzacyjnych dla ryb będących głównym surowcem naszych przetwórnictw. (II)

224. COUFAL WACŁAW, KORCHOT WŁODZIMIERZ. **Koszty własne w rybołówstwie morskim.** Warszawa 1956 WK, s. 186.

Autorzy omawiają strukturę, metody kalkulacji i analizy oraz planowanie kosztów własnych w państwowych przedsiębiorstwach rybołówstwa morskiego. Najobszerniej zostały omówione koszty własne połowów oraz metody walki o ich obniżkę. Prócz tego książka zaznaja z zagadnieniami wewnętrznego, ograniczonego rozrachunku gospodarczego, jak również ze sposobami opracowywania krótko- i długoterminowych rybackich prognoz połowowych. (II)

225. DEMEL KAZIMIERZ. **Morze Północne.** Geografia. Biologia. Rybołówstwo. Przejściowy rejon cieśnin. Gdynia 1949 MIR, s. 118, rys. 64.

Rozdział pierwszy pracy zapoznaje z charakterystyką geograficzną (oceanograficzną) Morza Północnego; w rozdziale drugim omówiono cechy biologiczne Morza Północnego; rozdział trzeci informuje o warunkach i sposobach połowów oraz daje przegląd najważniejszych gatunków ryb poławianych na Morzu Północnym. W rozdziale czwartym zawarto ogólny rys (geograficzno-biologiczno-rybacki) rejonu przejściowego, łączącego Bałtyk z Morzem Północnym. (I—II)

226. DEMEL KAZIMIERZ. **Nauka na usługach rybołówstwa morskiego.** Warszawa 1950 KiW, s. 60, ilustr.

Przystępne omówienie zasad rybołówstwa morskiego oraz głównych metod jego badania: biologicznej i statystycznej. (I—II)

227. DEMEL KAZIMIERZ. **Połowy dorsza w Zatoce Gdańskiej w latach 1947—1948 w świetle czynników hydrograficzno-klimatycznych.** Kraków 1950 PAU, s. 7, nlb. 2, tabl. 1. Prace Rolniczo-Leśne, nr 58.

Cenny przyczynek do poznania skomplikowanej problematyki naukowych badań rybołówstwa morskiego. (III—IV)

228. DEMEL KAZIMIERZ, MILANOWSKI LUDWIK. **Rybołówstwo morskie Ziemi Odzyskanych.** Warszawa 1949 KiW, s. 19.

Ogólna charakterystyka stanu i perspektyw rozwojowych rybołówstwa morskiego na Pomorzu Zachodnim w l. 1945—1948. (I)

229. DEMEL KAZIMIERZ, RUTKOWICZ STANISŁAW. **Morze Barentsa.** Oceanografia, biologia, rybołówstwo. Gdynia 1958 WM, s. 310.

Praca monograficzna wprowadzająca czytelnika w te zagadnienia oceanografii i biologii, których znajomość jest niezbędna dla zrozumienia problematyki rybołówstwa na Morzu Barentsa, obecnie stale odwiedzanego przez polskie statki rybackie. Autorzy omawiają również zasoby Morza Barentsa, gatunki ryb użytkowych, sezonowość połowów i współczesną technikę rybacką stosowaną na tym morzu, oraz dają szczegółową analizę łowisk. Książka zapoczątkowująca wspinała serię wydawniczą, w której ukażą się w najbliższych latach podobne prace omawiające: Morze Północne, Morze Bałtyckie, Rybołówstwo u zachodnich wybrzeży Afryki oraz Północny Ocean Atlantycki. (II)

230. DORMIENKO W. W. **Rybackie mechanizmy łowcze i urządzenia transportowe.** Tłum. z ros. Zdzisław Sypniewski. Warszawa 1956 WK, s. 399, rys. — Tyt. oryg.: Beregovye i sudovye rybopromyslovy ustanovki i mechanizmy.

Praca omawia konstrukcję, zastosowanie, obsługę i eksploatację rybackich mechanizmów łowczych i urządzeń transportowych, stosowanych do mechanizacji połowów, wybierania ryb z narzędzi połowu i wyładunku ze statków rybackich. (III)

231. DYMECKI JAN, PIEKARSKI TADEUSZ. **Silniki kutrowe „June Munktell“ i ich eksploatacja.** Warszawa 1955 WK, s. 253, tabl. 2, ilustr.

Praca zaznajamia z budową, sposobem działania i obsługą silników „June Munktell“. Jako podstawowy silnik tej marki, omówniono silnik typu 502, uzupełniając zawarty materiał danymi o różnicach i odmianach konstrukcyjnych innych typów tego silnika. Obszernie potraktowano zagadnienia konserwacji, cozzoru, remontów i przeglądów silników oraz niektóre zagadnienia eksploatacyjne, zwłaszcza dotyczące racjonalnej gospodarki paliwem i smarami. Do książki dołączono ilustrowany katalog części „June Munktell“, ułatwiający wymianę i uzupełnianie części zapasowych. (II)

232. ELWERTOWSKI JAN. **Służba informacyjna w rybołówstwie morskim.** Warszawa 1956 WK, s. 143.

Książka — przeznaczona dla rybaków morskich, pracowników przedsiębiorstw rybackich oraz uczniów szkół rybołówstwa morskiego — omawia powstanie służby informacyjnej w rybołówstwie morskim, oraz współczesne metody jej pracy. (I—II)

233. FEDOROWICZ JANUSZ. **Ubezpieczenia w rybołówstwie morskim.** Warszawa 1953 PWN, s. 188, powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Publikacja stanowi uzupełniony i przerobiony — z uwagi na specyficzne potrzeby rybołówstwa morskiego — wykład ogłoszony pt. „Technika ubezpieczeń morskich“. (zob.: poz. 536). (II—III)

Flota handlowa. Żegluga. Rybołówstwo. Zbiór przepisów prawnych; zob.: poz. 539.

234. GLEBOW G. N. **Przemysłowa eksploatacja floty rybackiej.** Tłum. z ros. Włodzimierz Jabłoński i Jerzy Tawłowicz. Warszawa 1956 WK, s. 219, ilustr. — Tyt. oryg.: Promyslovaja eksplutacija rybolovnogo flota.

Autor omawia zasady organizacji, kierowania i planowania pracy statków oraz operatywnego kierownictwa i służby dyspozytorskiej floty rybackiej. Ponadto zapoznaje z klasyfikacją floty, charakterystyką eksploatacyjną podstawowych typów statków łowczych, organizacją zwiadu przemysłowego, sprawozdawczością, rozrachunkiem gospodarczym, oraz z zagadnieniami dotyczącymi projektowania i standaryzacji statków rybackich. (III—IV)

235. GLEMBIN JÓZEF. **Pracuję na kutrze „Arki“.** Gdańsk 1951 WaM, s. 44, ilustr. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Opowieść o własnym życiu i pracy rybaka gdańskiego, szypra jednego z kutrów Przedsiębiorstwa Połowów Kutrowych „Arka“. (I)

236. GORAZDOWSKI STEFAN. **Przepisy drogi na morzu i sygnalizacja morska.** Wyd. 2. Gdynia 1957 WM, s. 107, tabl., tab., rys. Poradnik Rybaka Morskiego, z. 7.

Książka — przeznaczona zasadniczo dla rybaków — dzieli się na dwie części. Pierwsza zawiera pełny tekst Międzynarodowych Przepisów o Zapobieganiu Zderzeniom na Morzu 1948, obowiązujących od 1. I. 1954 r., uzupełniony objaśnieniami, tablicą i rysunkami. Część druga omawia zasady porozumiewania się na morzu, a więc sygnalizacji flagami, świetlną, dźwiękową i semaforem, pod kątem potrzeb rybołówstwa morskiego. (I)

237. **GORZADEK WIKTOR. Nie ma tajemnic w rybołówstwie morskim**, Gdańsk 1951 WaM, s. 46, ilustr. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Autor — pierwszy w Polsce kapitan żeglugi wielkiej rybackiej — relacjonuje własne doświadczenia w zakresie planowania i przeprowadzania połowów oraz szkolenia rybaków dalekomorskich. (I)

GRAJTER JERZY. **Na Morze Barentsa**; zob.: poz. 88.

238. **GRAJTER JERZY. Rybackim szlakiem**. Warszawa 1956 WP, s. 219, ilustr., mapa 1.

Ogólne wiadomości o faunie i florze mórz i oceanów oraz organizacji i technice połowów morskich. Książka napisana przystępnie i ciekawie, charakteryzuje również stan i kierunki rozwojowe polskiego rybołówstwa morskiego. (I)

239. **Higiena na statkach rybackich**. Autorzy: Bogusławski Walerian, Dolatowski Augustyn, Ejsmont Władysław, Teyseyre Zdzisław. Gdynia 1959 WM, s. 389.

Praca omawia szczegółowo zagadnienia higieny na statkach rybackich, a zwłaszcza: wpływ typu statków rybackich na warunki higieny pracy na statku, warunki klimatyczne strefy połowów, mikroklimat statku rybackiego, pomieszczenie dla załogi, zaopatrzenie w wodę, higienę osobistą, fizjologię i higienę pracy rybaka, higienę żywienia, fizjologię i higienę pracy nurka, najczęstsze choroby związane z wykonywanym zawodem, higienę wstępnej obróbki i transportu ryby, usuwanie nieczystości, epidemiologię morską, dezynfekcję, deratyzację, oraz organizację służby zdrowia na statku rybackim. (II)

HURAS KAZIMIERZ. **Budowa drewnianych kutrów rybackich**; zob.: poz. 324.

240. **Instrukcja technologiczna solenia śledzi**. Warszawa 1955 WK, s. 31. Centralny Zarząd Rybołówstwa Morskiego.

241. **JAKLEWICZ KAZIMIERZ. Obsługa radiotelefonu i echosondy**. Warszawa 1954 WK, s. 81, tabl. 2, ilustr. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 8.

Książka przeznaczona dla rybaków morskich. Autor na wstępie zwięźle omawia podstawowe pojęcia z dziedziny radiokomunikacji, a następnie podaje sposoby obsługi radionamierników, opis i wskazówki dotyczące obsługi echosond, oraz uwagi o wykorzystywaniu echogramów w rybołówstwie. (II)

242. **JAKLEWICZ KAZIMIERZ, ŚWIĘCICKI ANTONI. Ochrona pracy na statkach rybackich**. Warszawa 1954 WK, s. 50, ilustr. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 13.

Opracowanie zaznajamia ze środkami ostrożności, które należy stosować podczas pracy na statku, oraz zawiera wskazówki dotyczące udzielania nagłej pomocy lekarskiej w razie nieszczęśliwych wypadków. (II)

JURKIEWICZ KAZIMIERZ, ŻYLICZ ANDRZEJ. Podstawowe wiadomości z wiedzy okrętowej; zob.: poz. 574.

243. **KAMIENNY MARIAN. Przemysł rybny w Planie Sześcioletnim**. Warszawa 1951 PWT, s. 71.

Broszura zapoznaje ze znaczeniem przemysłu rybnego i jego zadaniami w Planie 6-letnim. Omówienie planowego wzrostu produkcji, polepszenia jakości, wzrostu wydajności pracy, obniżenia kosztów. Fotografie i wykresy. (I—II)

244. **KLIMAJ ANDRZEJ. Łowiska południowego Bałtyku**. Warszawa 1955 WK, s. 120, nlb. 6, ilustr., map 41. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 3.

Autor charakteryzuje przybrzeżne i pełnomorskie łowiska południowego Bałtyku, omawia ich położenie, topografię dna, przeszkody denne oraz sezony i technikę połowów. (I—II)

245. KLIMAJ ANDRZEJ. **Praktyka pokładowa dla rybaków morskich.** Warszawa 1955 WK, s. 243, rys. 230.

Autor omawia szczegółowo osprzęt pokładowy łodzi i kutrów rybackich, podaje podstawowe wiadomości z zakresu teorii okrętu i teorii żeglowania, zasad manewrowania i sztormowania oraz postępowania w czasie awarii. Szczególną uwagę poświęcono w książce zagadnieniom bezpieczeństwa załóg na jednostkach rybackich. (I—II)

246. KLIMAJ ANDRZEJ, RUTKOWICZ STANISŁAW. **Atlas rybacki Morza Północnego.** Rys. S. Celmer, R. Chmielecki, Z. Roguski. Warszawa 1957 Wydawnictwa Kartograficzne, s. nlb. 123, map 36, tab. Morski Instytut Rybacki.

Materiał zawarty w wydawnictwie poświęcony jest połowom dwóch gatunków ryb — śledzia i makreli — będących głównymi obiektami zainteresowania polskiego rybołówstwa morskiego na Morzu Północnym i wodach przyległych. Część ogólną wypełnia 12 map wraz z obszernymi objaśnieniami dotyczącymi najważniejszych, z punktu widzenia praktyki rybołówstwa, aspektów oceanograficznych i biologicznych — mapy: łowisk, głębokości, charakteru dna, prądów stałych, pływów, temperatur, zasolenia, rozmieszczenia śledzia oraz makreli i in. W części eksploatacyjnej znajdują się miesięczne mapy eksploatacyjne dla połowów trawlerowych oraz lugrowych. Wszystkie zaopatrzone w obszerne omówienia warunków pogodowych, hydrologicznych, biologicznych itp. (II)

247. KONARZEWSKI JÓZEF, WIENIAWSKI JULIAN. **Ryby żywe i ryby świeże.** Przygotowanie do przetwórstwa. Warszawa 1953 PWT, s. 74, ilustr.

Ogólne wiadomości z dziedziny towaroznawstwa ryb oraz omówienie sposobów ich przewożenia, magazynowania i przygotowywania do przetwórstwa. (I)

248. KORCHOT WŁODZIMIERZ, RUSSEK ZDZISŁAW. **Socjalistyczne współzawodnictwo pracy w rybołówstwie morskim.** Warszawa 1954 WK, s. 167, ilustr.

Autorzy omawiają osiągnięcia i braki oraz rodzaje i formy socjalistycznego współzawodnictwa pracy w rybołówstwie morskim. (I)

249. KORDYL EDMUND. **Konserwacja ryb na statku.** Warszawa 1954 WK, s. 55, ilustr. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 5.

Praca zawiera charakterystykę zmian jakościowych surowca rybnego oraz podaje sposoby przedłużania okresu świeżości ryb, a także zapoznaje z zasadami przygotowania do konserwacji ważniejszych gatunków ryb na poszczególnych typach statków rybackich. Zawiera również wskazówki dotyczące prawidłowego przygotowania statków wychodzących na połow. (I)

250. KOSMACZEWSKI JAN. **Rybołówstwo morskie na wodach północnej Europy.** Oprac. z współudziałem Stanisława Ślubowskiego i Andrzeja Klimaja. Gdynia 1947 „Żeglarz“, s. 279, tabl. 2.

Pierwsze powojenne opracowanie poświęcone zagadnieniom oceanografii, biologii i organizacji rybołówstwa morskiego na wodach północnej Europy. Opracowanie to stanowiło pionierską pracę o wielkim znaczeniu dla rozwijającego się, po zakończeniu wojny, polskiego rybołówstwa morskiego. (II)

251. KREFT AUGUSTYN. **Jestem człowiekiem morza.** Warszawa 1950 KiW, s. 41. Biblioteka Przodowników Pracy, nr 22.

Opowieść o własnej pracy i osiągnięciach polskiego rybaka, racjonalizatora połowów morskich. (I)

252. KUKUCZ JERZY. **Towaroznawstwo ryb i przetworów rybnych.** Warszawa 1950 PWG, s. 415, ilustr. 126, tabl. 47.

Opracowanie obejmuje całokształt zagadnień z dziedziny towaroznawstwa ryb i przetworów rybnych. Po przeanalizowaniu wartości odżywczej ryb, autor charakteryzuje ryby morskie i słodkowodne, omawia ich zmiany jakościowe i metody klasyfikacji (handlowej) oraz zasady obchodzenia się z rybą świeżą. Następnie zapoznaje czytelnika z technologią mrożenia, wędzenia, solenia, suszenia i konserwowania ryb oraz z organizacją transportu. W zakończeniu autor omawia produkty uboczne, jak: mączka rybia, tran, olej itd. (I—II)

253. KULIKOWSKI JÓZEF. **Dzieje rybołówstwa morskiego w zarysie.** Gdynia 1960 WM, s. 258, ilustr.

Książka daje wszechstronny obraz rozwoju rybołówstwa morskiego i jego przekształcania się w nowoczesny przemysł rybny. Omawia ona powstawanie i doskonalenie rybołówstwa, ewolucję środków technicznych i metod połowów oraz przetwórstwa i handlu rybnego — ze szczególnym uwzględnieniem przemian zachodzących w obecnym stuleciu oraz perspektyw dalszego rozwoju. Książkę należy zaliczyć do podstawowych opracowań z dziedziny rybołówstwa morskiego. Jest ona również kapitalnym przyczynkiem do dziejów kultury człowieka. (II)

254. KULIKOWSKI JÓZEF. **Ekonomika morskiego przemysłu rybnego.** Cz. 1: Przyrodnicze podstawy rybołówstwa morskiego. Oprac. wspólnie z Kazimierzem Demelem. Wyd. 2 uzup. Cz. 2: Rozwój historyczny morskiego przemysłu rybnego. Cz. 3: Elementy przemysłu rybnego i jego stan w krajach kapitalistycznych. Poznań 1952—1954 PWN, s. 201; s. 166; s. 166; powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Część pierwsza, obok wstępnego, ogólnego wprowadzenia w problematykę rybołówstwa i morskiego przemysłu rybnego, zawiera omówienia: środowiska morskiego i jego warunków biologicznych, biologii ryb użytkowych, metodyki badań rybackich, najważniejszych gatunków ryb użytkowych, głównych łowisk świata (ze szczególnym uwzględnieniem uczęszczanych przez polskie statki rybackie), zasobów morza (również nieorganicznych) oraz zagadnień gospodarowania człowiekiem na morzu. W części drugiej autor kreśli dzieje rozwoju morskiego przemysłu rybnego w krajach kapitalistycznych, poświęcając najwięcej uwagi krajom europejskim, szczególnie tym, z którymi polskie rybołówstwo jest związane wspólnością łowisk. W części trzeciej tematami omówień autora są: elementy współczesnego przemysłu rybnego, połowy i ich obsługa, obsługa surowca rybnego i przetwórstwo, handel i transport ryb, stosunki produkcyjne w morskim przemyśle rybnym i stan tego przemysłu w wybranych krajach kapitalistycznych (głównie europejskich). (II)

255. KULIKOWSKI JÓZEF. **Na morzach bliskich i dalekich.** Gawędy rybackie. Warszawa 1950 KiW, s. 60, ilustr. Biblioteka Morska, nr 2.

Praca popularyzująca zagadnienia rybołówstwa morskiego, opowiadająca o jego wielowiekowym rozwoju, o zwyczajach i tajemniczych właściwościach ryb morskich oraz zapoznająca z pracą rybaków morskich w Polsce Ludowej. (I)

256. KULIKOWSKI JÓZEF. **Rybołówstwo morskie.** — Połowy. Przetwórstwo. Handel. Spożycie. Gdynia 1947 MIR, s. 69, nlb. 8.

Opracowanie omawiające ogólne zagadnienia rybołówstwa morskiego: organizację i metody połowów, przebieg procesów przetwórstwa rybnego, problemy dystrybucji oraz wartość odżywcza ryb morskich. (I)

257. KUSZNARIEW W. A. **Konserwacja statków rybackich i samoremonty.** Tłum. z ros. Artur Lebowicz. Warszawa 1935 WK, s. 194, ilustr. — Tyt. oryg.: Uchod za korpusami, pomeśczeniami i sudowymi ustrojstwami metalličeskich sudov.

Praca omawia zasady konserwacji drewnianych i metalowych statków rybackich, oraz zasady bezpieczeństwa pracy na tych statkach. Ponadto podaje sposoby przeprowadzania remontów przy pomocy środków okrętowych. (I—II)

258. **Ludzie znad Zalewu.** Szczecin 1956 WKFN, s. 47, portret.

Broszura opowiada o rozwoju rybackiej spółdzielni „Certa“, eksploatującej wody Zalewu Szczecińskiego. Sylwetki rybaków, opisy połowów, dane liczbowe o wynikach pracy Spółdzielni itd. (I)

259. **ŁASZCZYŃSKI STANISŁAW. Dlaczego rozwijamy rybołówstwo morskie.** Gdynia 1960 WM, s. 119, ilustr.

Praca uzasadnia celowość rozwijania rybołówstwa morskiego ze względu na potrzebę wyrównania niedoboru białka zwierzęcego w wyżywieniu ludności naszego kraju. Autor przeprowadza porównawczą analizę ryb i artykułów zwierzęcych z punktu widzenia warunków produkcji, obrotu i spożycia. W zakończeniu przegląd rozwoju rybołówstwa morskiego w latach 1920—1959 oraz plany rozwoju naszego rybołówstwa do r. 1975. (II)

260. **ŁEPKOWSKI TADEUSZ, ŁOPUSKI JAN. Wiadomości prawne i eksploatacyjne.** Warszawa 1954 WK, s. 102. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 12.

Wydawnictwo zawiera podstawowe wiadomości prawne odnoszące się do rybołówstwa morskiego bądź związane z eksploatacją dalekomorskiego statku rybackiego. Autorzy uwzględnili tak przepisy polskie, jak i międzynarodowe. (I—II)

261. **ŁOPUSKI BOHDAN, ŻEBROWSKI ZBIGNIEW. Narzędzia i technika połowów na Zalewie Wiślanym.** Gdańsk 1953 WK, s. 144.

W publikacji omówiono typy, budowę i metody eksploatacji taboru pływającego i narzędzi, wykorzystywanych przez rybaków podczas połowów na Zalewie Wiślanym i na wodach przybrzeżnych Bałtyku, wzdłuż Mierzei Wiślanej. (I—II)

262. **MAJEWSKI JERZY. Kontrola techniczna w przemyśle rybnym.** Warszawa 1954 Wyd. Przem. Lekkiego i Spożywczego, s. 254, rys.

Książka zawiera informacje o organizacji, środkach i metodach kontroli technicznej w przetwórstwie rybnym oraz zapoznaje ze sposobami przeprowadzania i dokumentowania kontroli technologicznej, fizycznej, chemicznej i mikrobiologicznej w zakładach przemysłu rybnego. (II—III)

263. **MAJEWSKI JERZY. Krótki zarys mikrobiologii przemysłu rybnego.** Warszawa 1953 PWT, s. 144, rys., tabl. 1.

Autor zapoznaje czytelnika z podstawami klasyfikacji, morfologii i fizjologii drobnoustrojów spotykanych w surowcu rybnym, omawia ich działanie na tkankę mięsną ryb oraz technikę badań i kontroli mikrobiologicznej w przemyśle rybnym. (III)

264. **MALIŃSKI STANISŁAW. Poradnik pracownika rybnego przetwórstwa wstępnego.** Warszawa 1955 WK, s. 155, ilustr. + Załącznik, tabl. 26.

Cz. 1 podaje podstawowe wiadomości teoretyczne dotyczące surowca rybnego — interesujące wszystkich pracowników przetwórstwa wstępnego. Cz. 2 jest poradnikiem patroszarki i fileciarki. Cz. 3 — poradnikiem solarza. (I—II)

265. **MAŃKOWSKI WŁADYSŁAW. Rybak na morzu.** Warszawa 1948 Wiedza, s. 86, ilustr. Biblioteczka Popularno-Naukowa „Wiedzy“. Seria Przyrodnicza, nr 15.

Autor zapoznaje czytelnika z zasadniczymi podstawami biologicznymi rybołówstwa morskiego — przybrzeżnego i bałtyckiego — oraz omawia sprzęt i technikę połowów, dokonywanych z łodzi i kutrów rybackich. (I)

266. **MATYSIK STANISŁAW, ZAORSKI REMIGIUSZ. Prawo morskie rybackie.** Poznań 1954 PWN, s. 188, powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Po omówieniu przedmiotu wykładu i źródeł prawa morskiego rybackiego, następuje charakterystyka stanu prawnego wód morskich, administracji morskiej

i form organizacyjnych rybołówstwa morskiego w Polsce. Następnie autorzy omawiają problematykę prawną morskiego statku rybackiego, odpowiedzialność i działanie armatora oraz umowę o przewóz towarów statkiem morskim. W zakończeniu zapoznają czytelnika z przepisami dotyczącymi wypadków morskich i wykonywania rybołówstwa morskiego. (II)

Miniatury Morskie. SOS.

14. **Tragedia „Cyranki“**; zob.: poz. 1550.

267. MOROZOW M. W. **Organizacja i planowanie przemysłu rybnego**. Tłum. z ros. Jerzy Pietkiewicz. Gdynia 1957 WM, s. 297, tabl. 1. — Tyt. oryg.: Organizacja i planowanie przedsiębiorstw rybnej przemysłowości.

Autor omawia zasady zarządzania socjalistycznymi przedsiębiorstwami przemysłu rybnego, organizację pracy i płac, zasady technicznego normowania pracy, oraz plan techniczno-finansowy przedsiębiorstwa. (III)

268. **Narada rybacka**. Szczecin, 27—28 września 1946 r. Stenogram z przebiegu obrad. Rezolucje. Referaty. Gdynia 1947 MIR, s. 158.

Zawiera m. in.: Walerian Cieglewicz: Stan naszego rybołówstwa w przeszłości, obecne potrzeby i perspektywy w przyszłości. — Józef Teresiński: Rybołówstwo morskie w innych krajach. — Konrad Kierkowski: Rola administracji państwowej w życiu rybołówstwa bałtyckiego. — Juliusz Hebel: Organizacja rybołówstwa bliźszego. — Ludwik Milanowski: Wykorzystanie portów bałtyckich dla rybołówstwa morskiego. — Jan Gumowski: Całokształt zagadnień osadnictwa rybołówstwa morskiego. — Stanisław Sokołowski: Kredytowanie rybołówstwa morskiego. — Ludwik Gałęcki: Przetwórstwo rybne. — Jan Siedlecki, Michał Burhardt: Problem zbytu ryby i ceny. — Mieczysław Bogucki: Problem załóg dla rybackich statków dalekomorskich. — Zbigniew Żebrowski: Organizacja rybołówstwa dalekomorskiego; Statki dalekomorskie. — Franciszek Piechocki: Sieciarstwo i przemysł pomocniczy. (I—II)

269. NETZER JAN, FALKIEWICZ HENRYK, PISKORSKI CZESŁAW. **Zostań rybakim morskim**. Szczecin 1955 Prez. WRN, s. 54, mapa 1, ilustr.

Broszura przeznaczona dla młodzieży, zachęcająca do obierania zawodu rybaka morskiego, zapoznająca z organizacją szkolnictwa zawodowego w tej dziedzinie, opisująca pracę na statkach rybackich oraz omawiająca perspektywy rozwojowe polskiego rybołówstwa morskiego. (I)

270. **O zdobyciu zawodu rybaka dalekomorskiego i kulrowego**. Informator Działu Szkolenia Zawodowego Centr. Zarz. Rybołówstwa Morskiego w Szczecinie dla wszystkich zainteresowanych zapisami na kursy zawodowe kwalifikujące do pracy w rybołówstwie morskim. Szczecin 1952 Centr. Zarz. Rybołów. Mors., s. 4.

Wydawnictwo zawiera informacje o organizacji i programie szkolenia zawodowego rybaków morskich oraz o warunkach pracy w rybołówstwie morskim po ukończeniu kursów. (I)

271. **Organizacja i technika rybołówstwa morskiego**. Cz. 1: Port rybacki. Oprac. Władysław Zubek. Cz. 2: Statek rybacki. Oprac. Józef Teresiński. Cz. 3: Narzędzia i technika połowów. Oprac. Feliks Chrzan. Poznań—Warszawa PWN 1953—1955, s. 193, ilustr., mapy, plany; s. 195, rys.; s. 335, ilustr.; powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Cz. 1 zawiera: wstęp; rys historyczny rozwoju portów rybackich; omówienie organizacji niektórych zagranicznych (niemieckich, francuskich, brytyjskich, holenderskich, szwedzkich i radzieckich) i wszystkich polskich portów rybackich oraz przewidywanego rozwoju tych ostatnich w sześcioletnim planie gospodarczym. Cz. 2 zawiera: historię rozwoju taboru rybackiego na morzach północnoeuropejskich, podstawowe wiadomości z teorii okrętu, omówienia — typów morskich statków rybackich, materiałów stosowanych w budownictwie okrętowym, budowy statków ry-

backich, napędu, urządzeń pomocniczych, ładowni i pomieszczeń mieszkalnych, metod chłodzenia i zamrażania ryb oraz urządzeń przetwórczych na statkach rybackich, wreszcie klasyfikacji, remontów i konserwacji statków rybackich. Cz. 3 zawiera: ogólne wiadomości o rybołówstwie i narzędziach połowu, omówienie surowców i materiałów sieciowych oraz robót sieciarskich, charakterystyki i opisy budowy, działania i obsługi poszczególnych narzędzi połowów morskich, opis metody połowu ryb przy pomocy światła i elektryczności, omówienie konserwacji narzędzi rybackich oraz organizacji zwiadu rybackiego i połowów morskich. (II)

272. **PIERELMAN A. I., SZASTINA L. A. Konserwacja rybackich materiałów sieciowych.** Tłum. z ros. Czesław Ptak. Warszawa 1955 WK, s. 167, rys. — Tyt. oryg.: Konservirovanie rybolovnyh setematerialov.

Autorzy omawiają podstawowe procesy oraz środki konserwacji materiałów sieciowych, podają wiadomości o materiałach używanych do wiązania sieci i wskazują przyczyny ich niszczenia. (II—III)

273. **PIERZYŃSKI ANDRZEJ. Pogodoznawstwo dla rybaków morskich.** Wyd. 2. Gdańsk 1956 WK, s. 77, tabl. 1, tab. 4, map 6.

Autor omawia podstawowe zagadnienia meteorologii, których znajomość jest niezbędna w pracy rybaka morskiego. Uczy samodzielnego analizowania komunikatów meteorologicznych, prognoz pogodowych i mapek synoptycznych. Wydanie pierwsze ukazało się jako zeszyt 9 Poradnika Rybaka Morskiego. (I—II)

274. **PISKORSKI CZESŁAW. Skarby dziwnowskich wód.** Warszawa 1951 LM, s. 85.

Autor zapoznaje czytelników z pracą dziwnowskiego ośrodka rybackiego. Opisy połowów i przetwórstwa rybnego. (I—II)

275. **Podstawowe wiadomości z nautyki.** (Autorzy:) Borchardt K., Gładysz B., Szczepny K., Żytowiecki J. Gdańsk 1955 WK, s. 381, tab., ilustr., mapy. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 6.

Jako część Poradnika Rybaka Morskiego — książka przeznaczona jest zasadniczo dla rybaków morskich, ale dzięki praktycznemu ujęciu zagadnień nautycznych może zainteresować wszystkich amatorów żeglugi. Praca dzieli się na cztery części odpowiadające czterem głównym działom nautyki: nawigacji terestrycznej, locji, dewiacji i astronawigacji (astronomii żeglarskiej). Podane wiadomości ujęte zostały w zwięzłej formie pozwalającej na bezpośrednie praktyczne ich wykorzystanie. (II)

276. **Poradnik przetwórstwa rybnego.** Praca zbiorowa. Warszawa 1953 PWN, s. 397, ilustr.

Zawiera: Kamienny M.: Wiadomości ogólne o przetwórstwie rybnym. — Kamienny M., Morgulec J.: Surowiec rybny; Pomocnicze surowce i materiały; Opakowania. — Byszewski S., Zarnecki S.: Chłodzenie i mrożenie ryb. — Kozakiewicz W., Żukowski K.: Solenie ryb. — Cięglewicz W.: Wędzenie ryb. — Kamienny M., Morgulec J.: Przetwory utrwalane przez wyjąłwienie (konserwy); Przetwory utrwalane marynowaniem i innymi sposobami; Położenie, pomieszczenia i praca przetwórczy rybnej. — Bogusławski A., Łoziński S.: Mączki rybne. — Byczkowski S.: Tłuszcze i oleje rybne. — Michniewicz A.: Kleje rybne, żelatyna, guanina i inne związki białkowe. — Trzęsiński P.: Skóry rybne. — Majewski J.: Badanie surowców, przetworów i opakowań blaszanych w przetwórstwie rybnym. (II)

277. **PRÜFFER STANISŁAW, SIENKIEWICZ WITOLD, ŻEBROWSKI ZBIGNIEW. Podstawowe wiadomości z praktyki sieciarskiej.** Gdańsk 1954 WK, s. 71, ilustr. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 4.

Autorzy zapoznają z ujednoczoną terminologią rybacką w zakresie omawianego tematu oraz ze schematami włoków trawlerowych i kutrowych, a także omawiają technikę posługiwania się sieciami i sposoby ich konserwacji. (I—II)

Przemysł konserwowy wybrzeża; zob.: poz. 1279.

Przepisy budowy i klasyfikacji morskich kutrów rybackich; zob.: poz. 367.

Przepisy klasyfikacji i budowy... morskich statków rybackich; zob.: poz. 377.

278. RADGOWSKI ZIEMOWIT. **Projekt wytycznych do przepisów bezpieczeństwa pracy na dalekomorskich statkach rybackich.** Warszawa 1955 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 130, tabl. 1, ilustr., powiel. Materiały do Studiów i Badań.

Praca obejmuje wytyczne dotyczące organizacji warunków bytowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy na dalekomorskich jednostkach rybackich poniżej 500 BRT. (I—II)

Radiotelefon FM — 302; zob.: poz. 667.

279. **Regulamin pracy na statkach rybackich PPIUR „DALMOR“** oraz zbiór instrukcji obsługi i konserwacji maszyn, urządzeń i wyposażenia statków rybackich. Gdynia 1952, s. 99.

280. **Regulamin radiokomunikacyjny.** Wyciąg z Regulaminu radiokomunikacyjnego Atlantic City 1947 B. m. w. 1954 Centralny Zarząd Rybołówstwa Morskiego, s. 38, tab. 1.

281. RUSSEK ZDZISŁAW. **Organizacja połowów w rybołówstwie morskim.** Warszawa 1955 WK, s. 169, tabl. 1, mapy 3.

Autor omawia zadania i organizację przemysłowego zwiadu rybackiego, połowów zespołowych i ekspedycyjnych, a także zadania i organizację kierownictwa połowowego przedsiębiorstw rybackich. (II—III)

282. **Rybołówstwo morskie.** Warszawa 1950 LM, s. 13, nlb. 3.

Konspekt pogadanki opracowanej w związku z obchodami Dni Morza w 1950 r. (II)

283. SAWCZENKO W. T. **Jak przedłużyć okres eksploatacji narzędzi połowu.** Warszawa 1955 WK, s. 47. Biblioteka Przemysłowych Metod Pracy w Gospodarce Morskiej. — Tyt. oryg.: Kak predochronit orudija lova ot preždevremennogo iznosa.

Autor wyjaśnia przyczyny przedwczesnego zużywania się materiałów sieciowych i narzędzi połowu, podaje sposoby ich konserwacji oraz metody kontroli jakości środków używanych do konserwacji sieci. (I—II)

284. SKOSZKIEWICZOWA JANINA, SKOSZKIEWICZ JANUSZ. **Najnowsze metody połowów ryb w ZSRR.** Gdańsk 1951 WaM, s. 95.

Książka przedstawia metody połowów ryb, stosowane w Związku Radzieckim, opracowane dzięki ściślejszej współpracy praktyków i naukowców. (I)

Sprawozdanie, II, z działalności Banku Rybaków Morskich...; zob.: poz. 1286.

285. STRZYŻEWSKI WITOLD, WIKTOR JÓZEF, ŻUKOWSKI CZESŁAW. **Narzędzia i technika połowów na Zalewie Szczecińskim.** Gdańsk 1955 WK, s. 106, ilustr.

Autorzy omawiają rybostan Zalewu Szczecińskiego, informują o okresach, miejscach, metodach i technice połowów oraz wskazują sposoby konserwacji sieci (I—II)

286. SZWEC JÓZEF. **Higiena pracy w przemyśle rybnym.** Warszawa 1956 PZWL, s. 58, ilustr. Biblioteczka Higieny Pracy.

Autor przedstawia wyniki kilkuletniej współpracy lekarzy z zakładami przetwórstwa rybnego, omawia typowe choroby zawodowe, wskazuje ich przyczyny i sposoby zapobiegania im, wreszcie podaje przepisy b.h.p. w przemyśle rybnym. (I)

287. TALARCZYK KAZIMIERZ. **Rybołówstwo na Zalewie Szczecińskim.** Gdańsk 1951 WaM, s. 96, ilustr.

Omówienie podstaw gospodarki rybnej na Zalewie Szczecińskim z uwzględnieniem specyfiki geograficznej, biologicznej i hydrograficznej. Przepisy prawne i instrukcje. Rysunki łodzi, kutrów, sieci. (I—II)

TERESIŃSKI JÓZEF. **Statek rybacki**; zob.: poz. 392.

288. TYSZKIEWICZ KRYSZYNA, UŻYCKA HALINA, URBAŃSKI MARIAN. **Monografia 10-letniej działalności PPDiUR „Odra” w Świnoujściu.** Szczecin 1961 „Wiadomości Zachodnie”, s. 48, ilustr., tab., mapa. Przedsiębiorstwo Połowów Dalekomorskich i Usług Rybackich „Odra” i KW PZPR, Szczecin. — Tyt. okł.: 10 lat „Odry”.

Historia zasłużonej placówki polskiego rybołówstwa morskiego, ukazująca wieoletnie wysiłki osiadłych po wojnie na Pomorzu Zachodnim ludzi, włożone w budowę i rozwój gospodarki morskiej Polski Ludowej. (I)

289. ULIŃSKI STEFAN, WOJCIECHOWSKI MIECZYŚLAW. **Podstawowe wiadomości o urządzeniach napędowych i mechanizmach pomocniczych na statkach rybackich.** Gdańsk 1955 WK, s. 180, ilustr. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 1.

Praca zawiera podstawowe wiadomości o urządzeniach pomocniczych oraz silnikach spalinowych i parowych używanych na jednostkach rybackich. (II)

290. WIŚNIEWSKI ROLAND. **Mycie opakowań drewnianych w przemyśle rybnym.** Warszawa 1956 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 27, tabl. Materiały do Studiów i Badań, z. 12.

Autor charakteryzuje rodzaje opakowań drewnianych, stosowanych w naszym przemyśle rybnym, omawia sposoby usprawnienia gospodarki tymi opakowaniami, zagadnienia mechanizacji ich mycia oraz wskazuje środki prowadzące do wyeliminowania niebezpieczeństwa psucia się ryb, wskutek zanieczyszczenia opakowań. (I—II)

291. WIŚNIEWSKI ROLAND, KULESZA CZESŁAW. **Mechanizacja transportu wewnątrzzakładowego w przetwórstwie rybnym.** Warszawa 1956 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 57, tabl. 1, rys., powiel. Materiały do Studiów i Badań, z. 10.

Autorzy omawiają: znaczenie, zadania i klasyfikację transportu wewnątrzzakładowego w przetwórstwie rybnym oraz jego działanie w aktualnych warunkach techniczno-organizacyjnych, możliwości usprawnienia i mechanizacji transportu wewnętrznego, m. in. za pomocą środków małej mechanizacji z zastosowaniem urządzeń hydraulicznych. (II)

292. WIŚNIEWSKI ROLAND, KULESZA CZESŁAW. **Transport hydrauliczny odpadków rybnych.** Warszawa 1956 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 32, tabl. Materiały do Studiów i Badań, z. 9.

Po omówieniu procesu produkcji mączki rybnej oraz organizacji transportu odpadków rybnych, autorzy analizują postępujący w trakcie wykonywania tych

czynności rozkład surowca i wskazują sposoby zapobiegania ewentualnemu zatruciu robotników. (II—III)

293. **WOJAN STEFAN. Narzędzia połowu łososia i troci.** Warszawa 1953 WK, s. 47, rys.

Autor omawia zasady budowy różnych narzędzi połowu łososi i troci, oraz metody ich eksploatacji. (I)

294. **WOJNIKANIS - MIRSKI W. N. Narzędzia połowu rybołówstwa przemysłowego.** T. 1: Materiałoznawstwo i technologia. Tłum. z ros. Witold Sienkiewicz. T. 2: Opis budowy i technika połowu. Tłum. Jerzy Pietkiewicz. Warszawa 1954—1955 WK, s. 167, rys.; s. 386, ilustr. — Tyt. oryg.: Technika promyślnego rybolovstva.

Książka przeznaczona dla rybaków i pracowników sieciarni oraz dla uczniów szkół rybackich. W t. 1 autor opisuje materiały służące do budowy narzędzi połowu, szczegółowo omawia prace linowe i sieciowe oraz podaje wzory obliczania materiałów rybackich i używanych do budowy sprzętu połowowego. W t. 2 omówiono zasady budowy narzędzi połowu morskiego i śródlądowego rybołówstwa przemysłowego oraz technikę połowu. Szczegółowo omówione zostały zwłaszcza morskie narzędzia połowu, zarówno przybrzeżne jak i pełnomorskie. (II)

295. **WOLNIARSKI ZENON. Magazynowanie ryb i przetworów rybnych.** Warszawa 1955 Wyd. Przem. Lekkiego i Spożywczego, s. 81, rys.

Wydawnictwo zapoznaje z metodami konserwowania ryb oraz omawia rodzaje urządzeń chłodniczych i sposoby ich obsługiwania. (II)

296. **WÓLKOW A. N. Kapronowe sieci rybackie.** Tłum. z ros. Witold Strzyżewski, Janusz Zaucha. Warszawa 1956 WK, s. 62, rys. — Tyt. oryg.: Rybolovnye seti iz kaprona.

Autor wyjaśnia pochodzenie i właściwości włókna kapronowego oraz wykonanych z niego narzędzi połowu. Zapoznaje także szczegółowo z eksploatacją sieci kapronowych. (II)

297. **Współczesne statki rybackie.** (Autorzy): Grzywaczewski Z., Huelle Z., Szmid S., Świącicki J. Gdynia 1959 WM, s. 344, ilustr. 210.

Książka jest pierwszą w j. polskim encyklopedyczną pracą o statkach rybackich. Zawiera ona charakterystykę współczesnych statków rybackich ze szczególnym uwzględnieniem polskiej floty rybackiej. Daje ponadto ciekawy przegląd osiągnięć i tendencji rozwojowych w dziedzinie wyposażenia statków rybackich (siłownie, stery, wyposażenie nawigacyjne, radiowe i poszukiwawcze, urządzenia połowowe, przetwórcze, chłodnicze, transportowe i ratunkowe). (II)

298. **Zbiorowy układ pracy dla pracowników zatrudnionych w: przedsiębiorstwach połowów i usług rybackich, zakładach rybnych, Zjednoczeniu „Centrala Rybna“ w Warszawie, Zjednoczeniu Zakładów Rybnych w Gdyni, Przedsiębiorstwie Budowy Urządzeń Chłodniczych i Mechanizacji Przemysłu Rybnego w Gdyni, Zakładach Remontowo-Montażowych w Szczecinie, Chłodni „Łasztownia“ w Szczecinie, Morskiej Centrali Zaopatrzenia w Gdyni.** Zawarty dn. 27. VII. 1958. Szczecin 1958 Min. Żegl. i Gosp. Wodnej, s. 126, tab.

299. **Zbiorowy układ pracy dla rybaków dalekomorskich.** Gdynia 1959 Min. Żegl. i Gosp. Wodnej, s. 29.

ZIENKOWICZ BORYS. Dookoła świata za wielorybami; zob.: poz. 169.

300. ZIĘCIK MARIAN. **Zabezpieczenie surowca rybnego**. Cz. 1—2. Warszawa 1955 PWN, s. 274, ilustr.; 276, tabl. 1, ilustr.; powiel. Wyższa Szkoła Rolnicza w Olsztynie.

Po omówieniu zmian pośmiertnych zachodzących w rybach, autor wskazuje sposoby zabezpieczania surowca rybnego na morzu oraz wyładunku ryb ze statku. Następnie zapoznaje czytelnika z czynnościami zabezpieczania surowca w halach wyładunkowych i manipulacyjnych. W części drugiej omawia organizację, wyposażenie i pracę zakładów chłodniczych, wymogi i rodzaje transportu, zagadnienia detalicznego rozdziału ryb i spożycia. (II—III)

301. ŻEBROWSKI ZBIGNIEW. **Rybołówstwo morskie**. Narzędzia połowu. Gdynia 1949 MIR, s. 135, rys. 71 w tekście.

Autor opisuje narzędzia połowów, zapoznaje z zagadnieniami sieciarstwa rybackiego i konserwacji sieci, budową i działaniem pławnic i włoka oraz z manewrowaniem trawlerem podczas połowu. (I)

302. ŻEBROWSKI ZBIGNIEW. **Włoki trawlerowe**. Gdańsk 1954 WK, s. 141, rys.

Autor omawia zasady budowy dennych włoków dorszowych i śledziowych, sposoby ich zbrojenia oraz technikę połowu. (I—II)

6. BUDOWNICTWO OKRĘTOWE

303. ANDERS WALTER. **Spawalnictwo w budownictwie okrętowym**. Tłum. z niem. Gdańsk 1955 PRS, s. 113, ilustr., powiel. — Tyt. oryg.: Schweissung im Schiffbau.

Tłumaczenie piątego rozdziału zbiorowego opracowania „Schiffbau technische Handbuch“ (1952). Bogato ilustrowany podręcznik zaznajamia z zastosowaniem, techniką, organizacją i narzędziami spawania w budownictwie okrętowym. Część pracy poświęcono zagadnieniom kontroli wykonania i prób jakości spawania oraz szkolenia spawaczy. (II)

304. BERGER MAREK, KRÓLIKOWSKI WACŁAW, MIZGIER GRZEGORZ. **Poliestry wzmocnione w budownictwie okrętowym**. Gdynia 1961 WM, s. 314, ilustr., tab.

Pierwsze w Polsce i jedno z nielicznych w świecie wydawnictwo omawiające całokształt zagadnień związanych z zastosowaniem najpopularniejszych współcześnie tworzyw zbrojonych — laminatów poliestrowo-szklanych, do budowy kadłubów i innych elementów jednostek pływających. (III—IV)

BERNATT STANISŁAW. **Słowa mkną po dnie oceanów**; zob. poz. 516.

305. BIELCZUK G. A. **Spoiny i złącza spawane kadłuba okrętowego**. Tłum. z ros. M. Myśliwiec. Warszawa 1956 PWT, s. 146, rys. — Tyt. oryg.: Svarnye švy i soedinenija korpusa sudna.

Autor zapoznaje czytelnika z teoretycznymi i eksperymentalnymi badaniami, prowadzonymi przez stoczniovców radzieckich, nad kształtem spoin oraz architekturą i wytrzymałością złączy spawanych. Przedstawiając proces technologiczny spawania elementów konstrukcyjnych kadłuba okrętowego uwzględnia także zagadnienia związane z projektowaniem i prowadzeniem robót montażowych. (III)

306. BOJANOWSKA IZABELA. **Polski przemysł okrętowy**. Gdynia 1960 WM, s. 125, tabl. 1, ilustr.

Przystępny, udokumentowany licznymi fotografiami i materiałem statystycznym, zarys dziejów polskiego przemysłu okrętowego, zapoznający z historią Stoczni Gdyńskiej, oraz gdańskiego i szczecińskiego budownictwa okrętowego do roku 1939, jak również z rozwojem i osiągnięciami polskiego przemysłu okrętowego w Polsce Ludowej. (II)

Budownictwo okrętowe; zob.: poz. 751.

307. BUDREWICZ OLGIERD, HOLZMAN MAREK. **Lepiej budujemy okręty.** Stoczniovcy gdańscy stosują nowe metody pracy. Oprac.... Warszawa 1954 CRZZ, s. 55, ilustr.

Fotoreportaż uzupełniony zwięzłym, rzeczowym tekstem, przedstawiający rozwój Stoczni Gdańskiej w Polsce Ludowej, osiągnięty dzięki ofiarnej pracy stoczniovców polskich. (I)

308. BUKSDORF S. **Karta Stoczniovcwa.** Warszawa 1953 WK, s. 43, ilustr.

Omówienie uchwały Prezydium Rządu z dnia 1 grudnia 1951 r., znanej pod nazwą „Karty Stoczniovcwa“ oraz: zarys dziejów polskiego budownictwa okrętowego, omówienie organizacji prac stoczniovcwych i perspektyw rozwojowych polskiego przemysłu okrętowego, informacje o racjonalizatorach i przodownikach pracy w stoczniach, charakterystyka nowoczesnej stoczni. (I)

309. BUT S. M., ŁACHOZWIAŃSKI I. G. **Automatyczne spawianie punktowe w budowie i remoncie statków.** Tłum. z ros. Michał Wincza. Warszawa 1954 WK, s. 36, ilustr. Biblioteka Przodujących Metod Pracy w Gospodarce Morskiej. — Tyt. oryg.: Avtomatičeskaja svarka elektrozaklepkami v sudostroenii i sudoremonte.

Autorzy omawiają doświadczenia Moskiewskich Zakładów Budowy i Remontów Statków z lat 1949—1951, w związku z wprowadzeniem automatycznego spawania punktowego pod warstwą topnika do budowy motorowców pasażerskich. Broszura zawiera informacje o elektrodach i topnikach, parametrach prądu, aparaturze stosowanej przy spawaniu punktowym, oraz o pistolecie do automatycznego spawania punktowego. (II)

310. BUTNICKI STANISŁAW. **Zagadnienie jakości stali na spawane kadłuby okrętowe.** Warszawa 1956 PWT, s. 175, tabl. 7, rys., bibliogr.

Autor omawia zagadnienie metaloznawstwa i metalografii stali, ze szczególnym uwzględnieniem struktury blach stalowych, spawalności stali oraz naprężenia spawalniczego w kadłubach okrętowych. (IV)

311. CZELNOKOW A. M. **Organizacja i planowanie pracy stoczni.** Tłum. z ros. Maria Boduszynska. Warszawa 1955 WK, 412, ilustr. — Tyt. oryg.: Organizacija i planirovanije sudostroitel'nogo predprijatija.

Praca zawiera systematyczny wykład głównych zasad organizacji i planowania pracy stoczni okrętowej — w oparciu o technologiczne przygotowanie produkcji. Autor omawia szczegółowo zagadnienia normowania technicznego i opracowywania wzorcowych planów technologicznych budowy okrętów, jak również wykorzystywania tych materiałów przy planowaniu pracy zakładu, wydziałów i oddziałów. Ponadto przedstawia zagadnienie planowania kosztów własnych — tak dla całokształtu produkcji okrętów, jak i dla jednorodnej produkcji wydziałów obróbki. (II—III)

312. DOERFFER JERZY, PALASIK LUCJAN. **Trasowanie okrętowe.** Gdynia 1959 WM, s. 180, ilustr., bibliogr.

Pierwsza polska praca wyczerpująco omawiająca trasowanie okrętowe (szablonowanie, znakowanie). Materiał zawarty w książce został podany w formie możliwie najprostszej (instrukcja w połączeniu z bogatym materiałem ilustracyjnym), przy uwzględnieniu najbardziej nowoczesnych metod technologicznych budowy kadłuba. (IV)

313. DOROSZENKO P. A. **Montaż opłomkowych kotłów parowych.** Tłum. z ros. Jan Piątkowski. Warszawa 1954 WK, s. 86, tabl. 1, rys. — Tyt. oryg.: *Montaż sudovych vodotrubnych kotlov.*

Książka stanowić ma w zasadzie pomoc w podnoszeniu kwalifikacji robotników wykonujących prace montażowe w stoczniach. Autor wyjaśnia szczegółowo technologiczne procesy montażu kotłów i mechanizmów kotłowych oraz omawia zasadnicze zagadnienia z zakresu budowy i pracy kotła opłomkowego. Szczególną uwagę poświęcono przeprowadzeniu prób kotła, oraz technice bezpieczeństwa. (I—II)

314. DRIC M. E., OSIPOWICZ F. A. **Łożyska ślizgowe mechanizmów okrętowych.** Tłum. z ros. Kazimierz Iwanowski. Warszawa 1953 WK, s. 141, ilustr. — Tyt. oryg.: *Podšipniki skolženija sudovych mehanizmov.*

Autorzy przedstawiają w krótkim zarysie teoretyczne podstawy pracy łożysk mechanizmów okrętowych, omawiają sposoby obliczania i klasyfikacji łożysk, charakteryzują materiały łożyskowe. Ponadto podają wskazówki dotyczące doboru materiałów na łożyska oraz techniki ich obróbki. (III)

315. DUBAKIN A. I., KLENOW N. W. **Okrętowe prace kontrolne.** Tłum. z ros. Michał Wincza. Warszawa 1955 WK, 143, rys. — Tyt. oryg.: *Sudovye proveročne raboty.*

Książka przeznaczona w zasadzie dla szkolenia kontrolerów okrętowych — pożyteczna również na kursach dla podnoszenia kwalifikacji robotników innych pokrewnych specjalności — omawia metody prac kontrolnych przy budowie statku. Autorzy opisują metody kontroli poszczególnych węzłów, sekcji i całego kadłuba — od chwili założenia stępki do całkowitego zakończenia prac kadłubowych, łącznie z kontrolą w czasie wodowania i przebywania statku na wodzie przed przekazaniem go armatorowi. (II)

316. FILIPOWICZ MIECZYŚLAW. **Trasowanie okrętów.** Gdańsk 1951 WaM, s. VIII, 16, rys.

Rozszerzone i uzupełnione tłumaczenie podręcznika A. S. Pugaczewa — „Sudovoj razmetczik“ (1945), przeznaczone dla mistrzów i techników budownictwa okrętowego, omawiające ogólnie zagadnienia trasowania oraz pracę trasera. (II—III)

317. GARMASZEW D. Ł., KUDRIAWCEW F. A., MARKOW A. P. **Nowoczesne metody montażu linii wałów na statkach.** Tłum. z ros. Tadeusz Romańczuk. Warszawa 1957 PWT, s. 224, tabl. 1, rys., powiel. — Tyt. oryg.: *Sovremennnye metody montaža sudovych valoprovodov.*

Autorzy omawiają teoretyczne podstawy nowoczesnej technologii montażu linii wałów (śrubowych, oporowych, pośrednich itd.) na statkach i ich praktyczną realizację. Technologia ta umożliwia montaż maszyn głównych i urządzeń pomocniczych niezależnie od ukończenia montażu linii wałów oraz prac w rułowej i dziobowej części statku. Montaż maszyn głównych może być wykonywany na pochylni, równoległe z pracami kadłubowymi. (IV)

318. GARNUSZEWSKI ANTONI. **Budowa okrętu.** Gdynia 1948 Państwowa Szkoła Morska, s. 112, tabl. 4, rys., pl.

Podręcznik będący przeróbką wykładu budowy i teorii okrętu, wydanego w l. 1920—1923 dla potrzeb b. Państwowej Szkoły Morskiej w Tczewie. Zawiera ogólne wiadomości o budownictwie okrętowym, oraz szczegółowe omówienie konstrukcji i elementów kadłuba, przedziałów (maszynownia, ładownie, zbiorniki itd.) i instalacji okrętowych oraz steru, śrub, wałów śrubowych itp. W rozdziale końcowym omówiono przepisy międzynarodowe dotyczące statków handlowych. Załączono typowe sylwetki oraz przekroje statków. Kontynuację podręcznika stanowi „Teoria okrętu“ (zob.: poz. 319). (I—II)

319. GARNUSZEWSKI ANTONI. **Teoria okrętu.** Gdynia 1949 Państwowa Szkoła Morska, s. 160, tabl. 5, rys., tab.

Podręcznik teorii okrętu zawierający te wiadomości z dziedziny teorii okrętu, których znajomość jest niezbędna dla pokładowych i maszynowych oficerów statków handlowych. Autor wyjaśnia kierunki rozwojowe kształtów współczesnych statków oraz omawia zagadnienia pływerności, niezatapialności, wyporności, wyporu, stateczności, szybkości i kołysania. (I—II)

320. GAZIŃSKI JULIAN, THIERRY MIKOŁAJ. **Drewniane wyposażenie okrętu.** Konstrukcja i technologia. Warszawa 1955 WK, s. 163, tabl. 5, ilustr., tabl. 5 luźnych.

Autorzy omawiają prace stolarskie związane z wykonywaniem i montażem drewnianego wyposażenia statków stalowych. Zgodnie ze swym praktycznym charakterem książka zawiera podstawowe wiadomości z zakresu materiałoznawstwa, narzędzi, technologii ręcznej i mechanizacji obróbki drewna oraz rysunku technicznego. Osobny rozdział omawia dość obszernie zagadnienia bezpieczeństwa i ochrony pracy. Załączony przedruk rozdziału I (część X) „Taryfikatora klasyfikacyjnego” Ministerstwa Przemysłu Maszynowego, dotyczącego obróbki drewna. (I—II)

321. GIERSEWSKI STANISŁAW. **Elbląski przemysł okrętowy w latach 1570—1815.** Rozprawa doktorska. Gdańsk 1961 GTN, s. 240, tabl. 6, pl. 11, tab.

Autor omawia, w oparciu o źródła archiwalne, rozwój stoczni elbląskiej od XIII do XVI w. a — w odniesieniu do okresu 1570—1815 — lokalizację, organizację, technikę budowy, rozmiary produkcji, typy budowanych statków, stosunki produkcyjne oraz walki klasowe w XVIII w. Ciekawe ilustracje przedstawiające statki elbląskie i tereny stoczniowe. (II—III)

GODLEWSKI WIESŁAW. **Przepisy nadzoru technicznego jachtów morskich;** zob.: poz. 859.

322. GÓRSKI JÓZEF. **Odbiory i próby okrętowe.** Warszawa 1954 WK, s. 262, rys.

Książka zapoznaje z całokształtem zagadnień związanych z odbiorami i próbami elementów kadłuba oraz mechanizmów okrętowych w czasie montażu i po zakończeniu budowy. Pomijając w zasadzie opisy procesów technologicznych, autor przedstawia obowiązki stoczni (lub jej kooperantów) oraz kompetencje instytucji klasyfikacyjnej i armatora w zakresie odbioru i prób. Praca omawia warunki odbiorów, treść prób i pomiarów, oraz sposoby ich przeprowadzania. (III)

323. HELBRECHT JÓZEF, DOERFFER JERZY, MICHALIK WIESŁAW. **Stocznie.** Wskazówki bezpieczeństwa i higieny pracy. Wyd. 2. Warszawa 1951 Min. Pracy i Opieki Społ., s. 35. Seria Ochrony Pracy, nr 89.

Wskazówki określają dojście i dowóz pracowników na statek w stoczni, konstrukcje rusztowań, zabezpieczenie pracy na pochylniach, w dokach i w zbiornikach ropowych oraz właściwe instalowanie kabli i przyrządów elektrycznych. (I)

324. HURAS KAZIMIERZ. **Budowa drewnianych kutrów rybackich i łodzi ratunkowych.** Warszawa 1956 PWT, s. 196, tabl., tab.

Praca poświęcona zagadnieniom budowy małych, drewnianych statków morskich — kutrów rybackich i łodzi okrętowych. Autor omawia całokształt tych zagadnień, łącznie z trasowaniem, wyborem materiału i urządzeń produkcyjnych oraz technologicznymi procesami obróbki i montażu. Opracowanie autora uwzględnia właściwe przepisy Polskiego Rejestru Statków. (II)

325. **Instrukcja dla obliczania niezatapialności morskich statków.** Warszawa 1952 WK, s. 16, tabl. 10. Polski Rejestr Statków w Gdańsku.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

326. **Instrukcja nadzoru ograniczonego Nr K/7/56.** Gdansk 1956 PRS, s. 7, powiel.

Dotyczy organizacji metod kontroli technicznej budowy statków.

327. **Instrukcja nadzoru technicznego nad budową statków.** Warszawa 1953 WK, s. 231, tabl. 2. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

328. **Instrukcja Nr K/6/55.** Ocena technicznego stanu statków morskich i śródlądowych. Gdańsk 1955 PRS, s. 27, powiel.

329. **Instrukcja pełnienia stałego nadzoru klasyfikacyjnego Nr K 8/55.** Gdańsk 1955 PRS, s. 7, powiel.

330. **JABŁOŃSKI OLGIERD. Stocznia Szczecińska im. Adolfa Warskiego.** Warszawa 1961 WAG, s. nlb. 46, tabl. 4, pl. 1, tab.

Toż w jęz. ang. pt. „Szczecin Shipyard” i w jęz. ros. pt. „Щецинская Судовы” im. A. Varskiego“.

Wydawnictwo albumowe zapoznające z pracą, produkcją i rozwojem Stoczni Szczecińskiej. Omówienia i charakterystyki techniczne budowanych jednostek morskich, ilustrowane doskonałymi fotografiami. Kolorowe reprodukcje obrazów przedstawiających stocznię i zbudowane w niej statki. (I)

331. **JUSTIN F. L. Pierwsze okręty atomowe.** Warszawa 1959 MON, s. 168, ilustr., mapa. Sensacje XX Wieku.

Autor, w lekko zbeletryzowanej formie, zapoznaje czytelnika z narodzinami i rozwojem koncepcji budowy jednostek morskich o napędzie atomowym, opisując kolejne etapy budowy i prób prowadzonych w Związku Radzieckim i Stanach Zjednoczonych A. P. oraz pierwsze rejsy tych jednostek. Prócz tego omawia współczesne ich zastosowanie w żegludze handlowej i wojnie morskiej. (I)

332. **KALUŻNY JÓZEF, PIENKAWA ZDZISŁAW, ŚWIGOST KAROL. Prace ciesielskie w stoczniach okrętowych.** Gdynia 1959 WM, s. 252, tab. 1 i w tekście, ilustr., bibliogr.

Książka omawia prace ciesielskie związane z budową kadłubów okrętowych i ich wyposażeniem. Pierwsze cztery rozdziały zapoznają czytelnika z materiałami i narzędziami, którymi na codzień posługują się cieśle okrętowi. Następny rozdział zawiera podstawowe wiadomości o rysunku technicznym, a dalsze omawiają szczegółowo ciesielskie prace pochylniowe wraz z wyważaniem kadłuba, konstrukcją rusztowań oraz metodami wodowań. (II)

333. **KAZIMIERCZAK JÓZEF. Pływalność i stateczność okrętu.** Warszawa 1954 WK, s. 431, tabl. 1, tab. 2.

Po ogólnym omówieniu zagadnień teorii okrętu, autor omawia wyczerpująco i systematycznie zagadnienia pływalności i stateczności okrętu. Książka ma charakter przede wszystkim dydaktyczny, stanowi jednak pomoc również przy konkretnych, zawiłych obliczeniach i praktycznym wywartościowaniu ich wyników. (III)

334. **KOBYLIŃSKI LECH. Opór okrętu.** Cz. 1: Teoria oporu i badania modelowe. Wyd. 2 popr. Cz. 2: Przybliżone metody obliczania oporu i wpływ kształtu kadłuba na opór. Warszawa 1960—1961 PWN, s. 238, rys., tab.; s. 239, rys., tab.; powiel.

W części 1, po omówieniu wstępnych pojęć z dziedziny oporu okrętu, autor analizuje zjawiska oporów lepkości i falowego oraz omawia metody doświad-

czalnych badań modelowych. Następnie zajmuje się wpływem warunków zewnętrznych na opór okrętu oraz zagadnieniem oporu jednostek szybkich. W części 2, autor wskazuje metody obliczania oporu okrętów i sposoby oceny jakości kadłuba oraz szczegółowo omawia wpływ kształtów kadłubów rozmaitych typów jednostek pływających na wielkość oporu. (IV)

335. **Konwencja o jednolitym sposobie pomierzenia pojemności statków z roku 1947.** Międzynarodowe przepisy o pomierzaniu pojemności statków. Wyd. 2. Gdańsk 1960 PRS, s. 102, tabl. 2 + aneks, s. 56.

Zob. też: Międzynarodowe przepisy... uzupełnienie nr 1, poz. 348.

336. **KORCZAKOWSKA JADWIGA. Narodziny statku.** Warszawa 1951 KiW, s. 64, nlb. 7, ilustr.

Książka wydana w formie albumowej popularyzuje wśród młodzieży budownictwo okrętowe. Autorka oprowadza 2 młodych bohaterów swego opowiadania po Stoczni Gdańskiej, zapoznaje z kolejnymi etapami budowy statku oraz z historią polskiego budownictwa okrętowego, ratownictwem morskim itd. (I)

337. **KOROTKOW W., CZERNYSZ A. Okręty atomowe.** Tłum. z ros. Henryk Freilich Warszawa 1961 MON, s. 130, ilustr., tab., bibliogr. Popularna Biblioteka Wiedzy Technicznej. Seria Sowy. — Tyt. oryg.: Korabli buduščego.

Popularnonaukowe opracowanie poświęcone możliwościom wykorzystania energii jądrowej do napędu okrętów. Autorzy omawiają budowę i działanie reaktorów atomowych i jądrowych zespołów napędowych jednostek pływających oraz konstrukcję istniejących już statków i okrętów o napędzie jądrowym (radziecki lodolamacz „Lenin“ i amerykańskie okręty podwodne „Nautilus“ i „Sea Wolf“). Ostatni rozdział książki omawia perspektywy rozwoju zastosowania energii atomowej jako środka napędowego jednostek morskich. (I—II)

338. **KOWALEWSKI STEFAN, KANNENBERG ZYGMUNT. Rurociągi okrętowe.** Przygotowanie i montaż. Warszawa 1953 WK, s. 247, tabl. 1, rys.

Na wstępie podano elementarne wiadomości o budowie okrętu i jego wyposażeniu, materiałach używanych do budowy rurociągów oraz rysunku technicznym. W dalszym ciągu autorzy omawiają poszczególne układy rurociągów okrętowych i rodzaje armatury używane przy ich budowie, zaznajamiają z technologicznym przygotowaniem i montażem rurociągów oraz z próbami odbiorczymi. W zakończeniu omówiono naprawy rurociągów okrętowych. (I—II)

339. **KOZŁOWSKI BOLESŁAW. Dzieje okrętu.** Warszawa 1956 WP, s. 423, ilustr., mapy w tekście.

Popularny wykład historii budownictwa okrętowego na tle historii żeglugi i wojennej taktyki morskiej. Ciekawie i wyczerpująco omówiony rozwój statku, poczynając od starożytności — statki świata egejskiego, Egiptu, Mezopotamii, Syrii — poprzez średniowiecze i czasy nowożytne do zaczynających nową erę statków o napędzie atomowym. Specjalny rozdział poświęcony dziejom polskiej bandery. Wiele ciekawych ilustracji, rysunki wyjaśniające teorię żeglowania itp. (I—II)

340. **Krajowa, I, Narada Młodych Stoczniovcw, Szczecin 11—12 grudzień 1958 r.** Szczecin 1959 KW ZMS, s. 38, ilustr.

Omówienie przebiegu i wyników obrad oraz fragmenty najważniejszych referatów i przemówień wygłoszonych na Naradzie Młodych Stoczniovcw. (I)

341. **KRYŁOW ALEKSIEJ NIKOŁAJEWICZ. Wspomnienia i szkice.** Tłum. z ros. Zdzisław Boczkowski, Bruno Dzimirz. Warszawa 1954 MON, s. 526, tabl. 2. Liga Przyjaciół Żołnierza. — Tyt. oryg.: Wspominanija očerki.

Wydawnictwo poświęcone pamięci wybitnego radzieckiego uczonego (zm. 1945 r.), szczególnie zasłużonego dla rozwoju współczesnej teorii budowy okrętów,

który w ciągu 60 lat pracy ogłosił ponad 300 publikacji dotyczących zagadnień budownictwa okrętowego. Książka składa się z trzech części. Pierwsza zawiera opis życia i działalności uczonego, pióra S. J. Sztrajcha; druga — obejmuje „Wspomnienia” Kryłowa zawierające wiele cennych wiadomości o dziejach rosyjskiego i radzieckiego budownictwa okrętowego; ostatnią część stanowi wybór prac uczonego, m. in. „Zarys rozwoju teorii okrętu”, „Rosyjskie budownictwo okrętowe” oraz „Awarie i zagłady okrętów“.

(II—III)

KRYNICKI MARIAN. **Morskie statki handlowe**; zob.: poz. 589.

KRYNICKI MARIAN. **Na morzach świata**; zob.: poz. 590.

KRYNICKI MARIAN. **Współczesne statki merskie**; zob.: poz. 592.

342. KRYSZEWSKI JÓZEF. **Wybrane zagadnienia z technologii budowy okrętowych silników spalinowych dużej mocy w Zakładach H. Cegielski, Poznań**. Poznań 1960 Zakł. Przem. Metalowego H. Cegielski, s. 8, ilustr.

Referat wygłoszony na III Sesji Naukowej Okrętowców w Gdańsku, 8-9 października 1960 r. Autor omawia ogólnie plany rozwoju produkcji silników okrętowych w Zakładach H. Cegielski oraz zapoznaje ze stosowaną technologią spawania, obróbki mechanicznej i montażu.

(II—III)

343. KURKIEWICZ GRZEGORZ. **Stocznia Gdańska**. Wczoraj, dziś i jutro. Gdańsk 1958, s. 36, tabl. 14, portr. 1, tab.

Wydawnictwo poświęcone studziesięcioleciu Stoczni Gdańskiej (1848—1958) — szkicujące zarówno jej przeszłość oraz współczesność, jak i przyszły rozwój — bogato ilustrowane, zawierające szereg ciekawych danych statystycznych.

(I)

344. LARSEN E. **Władcy morza**. Tłum. S. Domański. Warszawa 1948 Książka. s. 40, ilustr. Biblioteka Popularno-Naukowa, 17.

Czwarta część opracowania pt. „Pochód wynalazców”, zapoznającego z rozwojem wiedzy technicznej, poświęcona pierwszym konstruktorom statków parowych i okrętów podwodnych. Zawiera sylwetki: Ressela, Smitha, Bauera i Hollanda, zaznajamia z kolejami ich życia, historią twórczych pomysłów oraz zmaganiem i tragiczną nieraz walką o możliwości realizacji wielkich idei.

(I)

345. LEDÓCHOWSKA MATYLDA. **Das Schiff**. Lesestücke über den Schiffbau. Gdańsk 1957 Politechnika Gdańska, s. 72, ilustr., powiel.

Opracowany wg książki F. Boera „Das Schiffbuch” podręcznik do nauki języka niemieckiego dla okrętowców.

(II)

Lista przedstawicieli i inspektorów... P. R. S.; zob.: poz. 605.

346. **Lloyd's Register of Shipping**. 1946—1947. Przepisy klasyfikacji i budownictwa statków stalowych. Tłum. z ang. Jerzy Doerffer. Gdańsk 1948 R. Kuśnierek i M. Obałek, s. 150, tabl. 54, powiel.

347. ŁAŃCUCKI JERZY, PIEKARSKI TADEUSZ. **Projekty racjonalizatorskie stoczniovców**. Warszawa 1956 PWT, s. 78, rys.

Autorzy omawiają najcenniejsze projekty racjonalizatorskie złożone przez pracowników stoczni polskich oraz wskazują konkretne korzyści produkcyjne i materiałowe, uzyskane dzięki realizacji proponowanych przez stoczniovców usprawnień.

(II)

Materiały do czterdziestolecia na morzu. 1920—1960, zob.: poz. 616.

MICIŃSKI JERZY, KOLICKI STEFAN. **Pod polską banderą**, zob.: poz. 621.

348. **Międzynarodowe przepisy o pomierzaniu statków.** Uzupełnienie nr 1. Gdańsk 1961 PRS, s. 19, rys., tab.

Uzupełniające przepisy do Konwencji o jednolitym sposobie pomierzania pojemności statków z roku 1947. Międzynarodowe przepisy..., zob.: poz. 335.

349. **NALESZKIEWICZ JAROSŁAW. Obliczanie drgań kadłubów okrętowych.** Gdańsk 1951 WaM, s. VIII, 150, tab. 3, ilustr.

Książka zawiera szczegółową analizę drgań kadłuba okrętowego, szereg wzorów — poczynając od najprostszych do najbardziej skomplikowanych — i tablic oraz bogatą literaturę przedmiotu. (III)

350. **NALESZKIEWICZ JAROSŁAW. Zagadnienia stateczności sprężystej.** Warszawa 1953 WK, s. 410, rys., tab.

Teoretyczno-techniczna monografia zagadnień stateczności sprężystej, dostosowana w zasadzie do potrzeb okrętownictwa. Daje ona nie tylko ogólny pogląd na obszerną dziedzinę tych zagadnień, z uwzględnieniem najnowszych wyników naukowych, lecz również omawia obszernie i wnikliwie poszczególne problemy teoretyczne oraz metody ich rozwiązywania. (IV)

351. **NIKITIN P. A. Montaż kadłuba statku spawanego.** Tłum. z ros. Jerzy Wiśniewski. Warszawa 1955 WK, s. 215, rys. — Tyt. oryg.: Sboraka svarnogo korpusa sudna.

Praca omawia sposoby montażu kadłuba metodą sekcijną. Część książki poświęcona jest opisowi poszczególnych czynności montażowych i kontrolnych, wykonywanych przy montażu tak całości kadłuba, jak i jego oddzielnych elementów. Autor omawia również specjalne urządzenia stosowane przy montażu oraz sposoby montażu zespołów konstrukcyjnych sekcji i całości kadłuba na pochylni. Materiał zawarty w książce dotyczy przykładów konstrukcji typowych. (II)

352. **NIKITIN P. A. Prace kontrolne przy budowie kadłuba okrętu.** Tłum. z ros. Maria Boduszynska. Warszawa 1954 WK, s. 197, rys. — Tyt. oryg.: Provie-rochnye raboty pri postrojke korpusa sudna.

Autor omawia sposoby sprawdzania spawanego kadłuba okrętu, montowanego z sekcji przestrzennych i płaskich. Po omówieniu zagadnień trasowania i przenoszenia wymiarów z płyty traserskiej, autor przedstawia metody kontroli poszczególnych elementów i sekcji kadłuba, przygotowanie pochylni do budowy okrętu, sprawdzanie kadłuba na pochylni oraz prace kontrolne po zwodowaniu okrętu. (II)

353. **Normy badania materiałów i wyrobów służących do budowy okrętów i maszyn.** Warszawa 1952 WK, s. 160, tabl., tab. Polski Rejestr. Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

354. **O obowiązkach i prawach stoczniovców w świetle uchwały Prezydium Rządu z dnia 1 grudnia 1951 r.** Warszawa 1951 Min. Przem. Ciężkiego, s. 16, Zarz. Gł. Zw. Zaw. Metalowców.

Przystępne omówienie treści „Karty Stoczniovców”. (I)

355. **OSMOŁOWSKI A. K. Holowniki morskie i portowe.** Tłum. z ros. Jan Gummingski. Warszawa 1953 WK, s. 302, rys., tabl. 11. — Tyt. oryg.: Morskie i portovye buksiri.

Książka przeznaczona tak dla projektantów i konstruktorów, jak i dla techników i inżynierów stoczniovców oraz dla zainteresowanych w eksploatacji holowników morskich i portowych. Obok podstawowych zagadnień z zakresu projektowania, konstrukcji oraz praktyki holowania, wiele uwagi poświęca autor charakterystycznym typom holowników radzieckich oraz wymaganiom Morskiego Rejestru ZSRR w stosunku do holowników i urządzeń holowniczych. (II—III)

356. PACZEŚNIAK JERZY. **Przykład obliczenia wymiarów wiązań dla statku handlowego klasy G. L. 100 A₁, typu pełnopokładowca z wolną burtą według przepisów budowy Lloydu Germańskiego z 1941 r.** Z objaśnieniami. Gdańsk 1948 „Korab“ Koło Studentów Techniki Okrętowej Politechniki Gdańskiej. Państwowe Liceum Budownictwa Okrętowego w Gdańsku, s. 51.

Praktyczna pomoc dla studiujących zagadnienia budownictwa okrętowego. Wyczerpujące omówienie wyjaśnia poszczególne etapy obliczania wiązań okrętowych i wskazuje sposób ich obliczania przy projektowaniu wszystkich typów okrętów. (III)

357. PAWLENKO G. **Podstawy konstrukcyjnej geometrii okrętu.** Gdańsk 1951 WaM, s. 38, rys., tabl. 1. — Tyt. oryg.: Osnovy konstruktivnoj geometrii korablja.

Praca omawia najkorzystniejsze pod względem obróbki wykonanie zewnętrznego poszycia okrętu. (III—IV)

358. PIETKIEWICZ JERZY. **Okręty przyszłości.** Gdynia 1961 WM, s. 143, ilustr. 124. Biblioteka „Morza“.

Książka poświęcona jednej z największych sensacji XX wieku — okrętom atomowym, a także ogólnym tendencjom rozwojowym we współczesnej żegludze: dążeniu do osiągnięcia maksymalnej szybkości, zagadnieniom automatyzacji, elektroniki itp. Autor przystępnie omawia i pokazuje na przykładzie licznych ilustracji nowe kadłuby, siłownie, pędniki, przyrządy nawigacyjne, bronie morskie. Książka zawiera wiadomości o podstawach fizycznych nowej techniki, opisy jednostek prototypowych, aktualne prace projektowe, a na koniec wizje przyszłości budownictwa okrętowego. (II)

359. PIETROW A. W. **Technologia budowy statków drewnianych.** Tłum. z ros. Alojzy Ramczykowski. Warszawa 1955 WK, s. 223, ilustr. — Tyt. oryg.: Technologia postrojki melkich derevjannyh sudov.

Książka zawiera podstawowe wiadomości o materiałach stosowanych w budownictwie małych statków drewnianych oraz szczegółowo omawia zagadnienia związane z technologią budowy łodzi, motorówek i innych tego rodzaju jednostek. Autor wiele uwagi poświęca potokowym metodom budowy opisując najbardziej typowe procesy technologiczne i uwzględniając podstawowe rodzaje wyposażenia i urządzeń. (II)

PŁOŃSKI W. **Okręty;** zob.: poz. 820.

360. **Polski przemysł okrętowy.** Praca zbiorowa. Warszawa 1959 Zjednoczenie Przemysłu Okrętowego, s. 45, nlb. 3, ilustr., tab.

Zawiera: Nowakowski Z.: Rozwój polskiego przemysłu okrętowego. — Kurkiewicz G.: Stocznia Gdańska. — Wąsowski J., Krupa S.: Przegląd produkcji Stocznia Gdańskiej w latach 1959—1965. — Skrzymowski E.: Stocznia Szczecińska dzisiaj i w perspektywie. — Thierry M.: Motorowiec 2300 TDW dla Indonezji. — Zięba Z., Jeryś Cz.: Stocznia Gdynia im. Komuny Paryskiej. — Pazderski H.: Stocznia Północna. — Łukomski Z.: „H. Cegielski“ — nowy producent silników okrętowych. — Porański T.: Maszyny okrętowe produkcji ZUT „Zgoda“. — Stempkowski A.: Zaplecze przemysłowe polskich stoczni morskich. — Zawadzki L.: Centralne Biuro Konstrukcji Okrętowych. — Smykał E.: Polski przemysł okrętowy na XXIV Salonie Nautycznym w Paryżu.

361. **Poradnik okrętowca.** T. 1: Materiałoznawstwo. T. 2: Teoria okrętu. Warszawa—Gdynia 1956—1960 PWT-WM, s. XII, 682, rys., tab., tabl.; s. XV, 980, rys., tab., tabl.

Rozpoczęte w 1956 r. wielotomowe dzieło, które obejmuje całokształt wiedzy teoretycznej i wiadomości praktycznych związanych z budową okrętu. T. 1 zawiera: Aleksander Pirowski, Marian Sienkowski: Stale okrętowe. — Stanisław Butnicki, Włodzimierz Tylczak: Staliwo. — Marian Sienkowski, Aleksander Pirowski: Żeliwo. — Marian Sienkowski, Stanisław Butnicki: Metale nieżelazne i ich stopy. —

Włodzimierz Tylczak: Liny okrętowe. — Edmund Surmasiewicz: Łańcuchy kotwiczne. — Zdzisław Puhaczewski: Haki, łączniki, krętliki i inne części osprzętu ładowniczego. — Alojzy Ramczykowski, Karol Świgost: Drewno. — Aleksander Dobraczyński: Tworzywa sztuczne. — Kazimierz Kołakowski: Materiały pomocnicze. — Stanisław Butnicki: Metody badań i prób materiałów okrętowych. — Antoni Bohdanowicz: Metalizacja natryskowa. — Marian Jakubiec, Stefan Kłosowski: Materiały spawalnicze. — Stanisław Butnicki: Tablice materiałów hutniczych. — Leszek Stam: Tablice ogólne.

T. 2 zawiera: Walerian Dobromirski: Pływalność i obliczenia hydrostatyczne. — Jerzy Wiśniewski: Stateczność. — Roman Roguski, Mikołaj Thierry: Niezatapialność. — Mieczysław Krężelewski, Miłosz Frąckowiak: Kołysanie. — Lech Kobyliński: Opory. — Lech Kobyliński, Wiesław Welnicki: Pędniki. — Mieczysław Krężelewski: Sterowność. — Tadeusz Zbydek: Wodowanie. — Andrzej Jarosz: Badania modelowe. (III—IV)

362. POTYRAŁA ALEKSANDER. **Budowa kadłuba okrętowego.** Cz. 1—3. Poznań 1954—1955 PWN, s. 118 + Ilustracje s. 64; s. 202, rys.; s. 264, tabl. 3, rys. + Plany, tabl. 6. Politechnika Gdańska.

W części pierwszej autor omawia zasady obróbki stali okrętowej, praktykę wykonywania połączeń nitowanych oraz spawanie w budowie kadłubów okrętowych. Część druga została poświęcona w całości zagadnieniom wiązań kadłuba okrętowego (denne, burtowe i pokładowe wiązania wewnętrzne). W części trzeciej omówiono podłużne wiązania wewnętrzne, grodzie, przegrody i ściany zbiorników oraz poszycie kadłuba i pokładów. (III)

363. POTYRAŁA ALEKSANDER. **Przykłady konstrukcyjne z budowy kadłubów okrętowych.** Zbiór 1—2. Poznań—Łódź 1951—1954 PWN, s. 7, tabl. 92; s. 19, tabl. 74. Politechnika Gdańska.

Wydawnictwo przeznaczone dla studentów Wydziału Budownictwa Okrętowego jako pomoc przy ćwiczeniach z architektury okrętu. Służyć może wszystkim uczestnikom kursów technicznych z tej dziedziny. (II)

364. POTYRAŁA ALEKSANDER. **Wstęp do architektury okrętu.** Wyd. 2. Warszawa 1952 WK, s. 131, ilustr. (Wyd. 1 — Gdańsk 1948 pt. Architektura okrętu. Cz. 1: Wstęp do...).

Praca zawiera podstawowe wiadomości o konstrukcji okrętowej, obszerne omówienie materiałów stosowanych w budownictwie kadłubów okrętowych oraz wyposażenia okrętu, uwagi o korozji i obrastaniu kadłubów, charakterystykę obciążeń wiązań okrętowych, omówienie zasad kreśleń okrętowych oraz zagadnień normalizacji w budownictwie okrętowym. (III—IV)

365. POTYRAŁA ALEKSANDER. **Wytrzymałość wiązań okrętowych.** Cz. 1. Poznań 1956 PWN, s. 269, tab., rys., tabl., powiel. Politechnika Gdańska.

Wydawnictwo obejmuje zagadnienia wytrzymałości podłużnej kadłuba okrętowego oraz zapoznaje z tzw. „metodą klasyczną“ jej obliczania. (III)

366. **Przepisy badania materiałów i wyrobów do budowy kadłubów i maszyn okrętowych.** Warszawa 1954 WK, s. 227, tabl., tab. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

367. **Przepisy budowy i klasyfikacji morskich kutrów rybackich.** Wyposażenie maszynowe i elektryczne 1958. Gdańsk 1958 PRS, s. 92, tab.

Zob. też: Przepisy klasyfikacji i budowy morskich kutrów rybackich. Wyposażenie kadłubowe..., poz. 377.

368. **Przepisy budowy i klasyfikacji statków stalowych 1956.** Wydanie metryczne. (Det Norske Veritas). Gdańsk 1958 PRS, s. VI, 411.

369. **Przepisy budowy i klasyfikacji statków stalowych 1958.** Wydanie metryczne. (Lloyd's Register of Shipping). Gdańsk 1959 PRS, s. 529, rys., tab. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

370. **Przepisy budowy i wyposażenia pomieszczeń załogowych i służbowych na statkach morskich.** Projekt 1. Warszawa 1956 Min. Żegluga, s. 322, powiel.

371. **Przepisy budowy instalacji i urządzeń elektrycznych okrętowych.** Gdańsk 1950 PRS, s. 16, powiel.

372. **Przepisy budowy, prób i eksploatacji urządzeń przeladunkowych na statkach morskich oraz instrukcja dokonywania przeglądów i prób.** Warszawa 1954 WK, s. 71, tab., rys. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

373. **Przepisy budowy, przeglądów i prób urządzeń dźwigowych statków portowych i śródlądowych.** Gdańsk 1960 PRS, s. 32.

374. **Przepisy budowy statków stalowych dla żegluga śródlądowej, portowej i na wodach osłoniętych.** Konstrukcje nitowane, nitowano-spawane i spawane. T. 1: Konstrukcja kadłuba. Stateczność. Wolna burta. Niezapalność. Gdańsk 1957 PRS, s. 154.

375. **Przepisy egzaminowania spawaczy zatrudnionych w przemyśle okrętowym.** Gdańsk 1956 PRS, s. 59, powiel.

376. **Przepisy klasyfikacji i budowy drewnianych, krytych, morskich statków rybackich.** Gdańsk 1948 PRS, s. 43, powiel.

377. **Przepisy kalsyfikacji i budowy morskich kutrów rybackich.** Wyposażenie kadłubowe i części zapasowe. Gdańsk 1956 PRS, s. 21, powiel.

Zob. też: Przepisy budowy i klasyfikacji morskich kutrów rybackich. Wyposażenie maszynowe..., poz. 367.

378. **Przepisy klasyfikacji i budowy morskich statków stalowych.** Warszawa 1954 WK, s. 412, rys. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

379. **Przepisy klasyfikacji i budowy morskich statków stalowych 1956.** Wydanie metryczne. Gdańsk 1958 PRS, s. 549.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

380. **Przepisy klasyfikacji i budowy statków morskich 1960.** Część B: Budowa kadłuba. Gdańsk 1960 PRS, s. 156, rys., tab.

Przepisy opracowane przez Polski Rejestr Statków dzielą się na części: A) Zasady klasyfikacji, B) Budowa kadłuba, C) Pompy i rurociągi, D) Urządzenia przeciwpożarowe, E) Kotły i zbiorniki ciśnieniowe, F) Urządzenia maszynowe, G) Urządzenia elektryczne, H) Urządzenia i pomieszczenia chłodnicze, I) Materiały, K) Konstrukcje spawane. Części: C, F, G, H wydano w 1961 r. zob.: poz. 381. Części A, D, E, I, K nie zostały wydane do końca 1961 r.

381. **Przepisy klasyfikacji i budowy morskich statków stalowych 1961.** Część C: Pompy i rurociągi. Część F: Urządzenia magazynowe. Część G: Urządzenia elektryczne. Część H: Urządzenia i pomieszczenia chłodnicze. Gdańsk 1961 PRS, s. 279, rys., tab.

Zob.: Przepisy klasyfikacji i budowy statków morskich. 1960. Część B: Budowa kadłuba, poz. 380.

382. **Przepisy stosowania spawania w budowie i remontach statków.** Gdańsk 1957 PRS, s. VI, 295, rys. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

383. RADGOWSKI ZIEMOWIT, SZKONTER BOGDAN. **Rusztowania do budowy i remontu statków.** Warszawa 1956 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 60, tabl. 3, rys., powiel. Materiały do Studiów i Badań, z. 8.

Praca zapoznaje z metodami stawiania i eksploatacji rusztowań stałych oraz przenośnych, stosowanych przy budowie i remoncie statków. Autorzy wskazują przykłady stosowania odpowiednich typów rusztowań w określonych warunkach pracy. (I)

384. **Rysunki załączone do Międzynarodowych przepisów o pomierzaniu statków.** Gdańsk 1961 PRS s. 61. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

384A. **Shipyard of Gdynia.** Gdynia 1958 WM s. 20, ilustr. Stocznia im. Komuny Paryskiej w Gdyni.

Album reklamowy w języku angielskim zapoznający zwięźle z historią, organizacją i perspektywami rozwojowymi Stoczni im. Komuny Paryskiej, z ogólnym profilem produkcyjnym oraz szczegółową charakterystyką techniczną produkowanych rodzajów i typów jednostek morskich. (II)

385. SITARZ CZESŁAW. **Techniczne rysunki okrętowe.** Na podstawie prac Aleksandra Potyrały. Warszawa 1957 Zakład Szkolenia Rzemiosła, s. 81, rys., powiel.

Podręcznik przeznaczony dla kandydatów na kreślarzy biur projektowych i zakładów produkcyjnych przemysłu okrętowego. Stanowić może cenną pomoc również dla studentów, uczniów szkół morskich itp. (I—II)

SMOLAREK PRZEMYSŁAW. **Z dziejów polskiej floty;** zob.: poz. 678.

386. SOBCZAK JÓZEF. **Od żaglowca do transatlantyku.** Warszawa 1948 Czyt., s. 66, ilustr. Wiedza Powszechna. Wydawnictwo Popularno-Naukowe. *Historia Wy-
nalazków*, z. 1.

Przystępne omówienie dziejów okrętu, pozwalające czytelnikowi na zorientowanie się również w historii żeglugi. W części pierwszej, autor omawia zwięźle statki budowane w starożytności, charakteryzuje rozwój budownictwa okrętowego i żeglugi w wiekach średnich, po czym zajmuje się okresem bujnego rozwoju żaglowców, zakończonego masowym zastosowaniem nowej siły napędowej statków — pary wodnej i wyparciem drewna przez nowy główny budulec okrętowy — żelazo. W części drugiej, opisuje rozwój statków parowych — poczynając od pierwszych prób w końcu XVIII w. Specjalną uwagę zwrócił autor na rozwój budownictwa okrętowego w pierwszej połowie bieżącego stulecia, stojącej pod znakiem spalinyowych silników okrętowych i rozwijających ogromne prędkości — transatlantycznych kolosów pasażerskich. (I)

387. SÓLDEK STANISŁAW. **Spełniły się moje marzenia.** Warszawa 1949 KiW, s. 35. Biblioteka Przdowników Pracy, nr 21.

Opowieść o własnej pracy i osiągnięciach traserza Stoczni Gdańskiej, obecnie jednego z kierowników przemysłu stoczniowego w Polsce, którego nazwisko nosi pierwszy wybudowany w Polsce rudowęglowiec. (I)

388. STALIŃSKI JANUSZ. **Teoria okrętu**. Gdynia 1961 WM, s. 826, tabl. 9, ilustr.

Pierwsza polska praca obejmująca całokształt teorii okrętu: hydrostatykę, zagadnienia ciężaru i środka ciężkości, geometrię kadłuba, stateczność, niezatapialność, wodowanie, kołysanie oraz pędniki. Książka omawia naukowe zasady użytkowania okrętu w sposób jak najbardziej ekonomiczny i zapewniający maksimum bezpieczeństwa. (III)

389. STALIŃSKI JANUSZ. **Zarys teorii okrętu**. Warszawa 1952 LM, s. 179, tabl. 2, rys. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Przystępne opracowanie przeznaczone dla czytelników o niewielkim zasobie wiedzy z zakresu matematyki i fizyki, wyjaśniające najważniejsze zagadnienia teorii okrętu. Po omówieniu pojęć podstawowych oraz sposobów określania wielkości okrętów wojennych i statków handlowych, autor analizuje problemy pływalności, stateczności, niezatapialności, oporów, napędu i zwrotności statku. W zakończeniu zapoznaje czytelników z geometrią kadłuba statku, ograniczając przy tym stosowanie matematyki do niezbędnych rozmiarów. (II)

390. **Stocznia Szczecińska 1948—1958**. Wstęp Z. Nowakowski. Szczecin 1958 TRZZ, k. nłb. 60, ilustr., portr., tab., mapa.

Powojenna historia stoczni szczecińskiej, ujęta w formie albumowej, przedstawiająca ogromny wysiłek włożony w dzieło odbudowy — a właściwie budowy od podstaw — jednego z największych zakładów przemysłowych wybrzeża. Pewnego rodzaju kontynuację wydawnictwa stanowi jednodniówka „Stocznia Szczecińska“, wydana w czerwcu 1960 r. (I)

391. **Technologia budowy maszyn okrętowych**. Red. W. F. Popow. Tłum. z ros. Jerzy Sawiczewski. Warszawa 1957 PWT, s. 626, rys. — Tyt. oryg.: Technologija sudovogo mašinostroenija.

Wyczerpujące opracowanie zapoznające — w części 1: z ogólną technologią obróbki i montażu maszyn, w części 2: ze specjalnymi zagadnieniami budowy maszyn okrętowych. W trakcie lektury, czytelnik ma możliwość zapoznania się ze wszystkim co wiąże się z omawianym tematem, poczynając od wstępnej definicji procesu technologicznego, a kończąc na obróbce śruby okrętowej i próbach stoczniowych. (III)

392. TERESIŃSKI JÓZEF. **Statek rybacki**. Warszawa 1953 WK, s. 192, rys. 87.

Opis i zasady budowy statków rybackich, ich konserwacji i remontów oraz urządzeń związanych z eksploatacją jednostek na Bałtyku, Morzu Północnym i morzach arktycznych. W części historycznej przedstawiono wielowiekowy rozwój taboru rybackiego. (II)

393. URBANOWICZ WITOLD. **Architektura okrętów**. Gdynia 1959 WM, s. 237, tabl. 15, tab.

Treść książki skupia się wokół dwóch zasadniczych zagadnień architektury okrętu — jego kształtów oraz rozplanowania i wystroju wnętrz okrętowych. Autor daje przegląd form rozwojowych architektury okrętu — od starożytnych okrętów egipskich i greckich aż do współczesnych transatlantyków. Po wstępnej części historycznej autor omawia obszernie i wyczerpująco zagadnienia współczesnego budownictwa okrętowego, m. in. elementy estetyki, kompozycję wnętrz, pomieszczenia dla załogi i pasażerów, jak również zagadnienia techniczne związane z tworzeniem nowoczesnych wnętrz okrętowych z tworzyw sztucznych. Książka ilustrowana licznymi planami, barwnymi planszami i fotografiami przedstawiającymi najciekawsze rozwiązania sylwety i wnętrz, stanowiące szczytowe osiągnięcia w tej dziedzinie budownictwa. Jest to jedna z pierwszych prac na ten temat w literaturze światowej. Dzięki ilustracjom oraz przystępnej formie, książka jest dostępna dla szerokich kręgów miłośników piękna, morza i okrętów. (III)

394. **URBANOWICZ WITOLD. Jak powstaje statek.** Warszawa 1952 MON, s. 133, ilustr. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Popularyzatorskie opracowanie zapoznające z pierwszym okresem budowy polskiego przemysłu okrętowego (l. 1945—1951) i jego znaczeniem dla gospodarki narodowej, z organizacją i pracą stoczni okrętowych oraz zasadami budowy statków morskich. (I—II)

395. **WIĘCKOWSKI JÓZEF. Równania drgań giętnych kadłuba statku.** Warszawa 1957 PWN, s. 174, ilustr., bibliogr. Biblioteka Mechaniki Stosowanej.

Po wstępnym, szczegółowym omówieniu rozwoju badań problemu określonego w tytule, autor daje matematyczną analizę zjawiska drgań oraz wyprowadza równania drgań na przykładach kilku statków. (IV)

396. **WOŁOGDIN W. P. Odształcenia konstrukcji okrętowych przy spawaniu.** Tłum. z ros. Jerzy Wiśniewski. Warszawa 1952 WK, s. 212, rys. — Tyt. oryg.: Korablenie sudowych konstrukcii ot svarki.

Książka przeznaczona dla mistrzów i brygadzystów oraz robotników z podstawowym wykształceniem technicznym. Autor omawia odształcenia konstrukcji okrętowych wywołane przez zjawiska skurczu i naprężeń wewnętrznych powstających przy spawaniu. Wskazuje również sposoby usuwania odształceń, zapoznając równocześnie z podstawowymi zagadnieniami mechaniki i technologii metali. Rysunki, wzory, zestawienia tabelaryczne. (II)

WÓJCICKI JÓZEF. Od fregaty do krążownika; zob.: poz. 840.

397. **Zagadnienia silnikowego napędu statków polskiej produkcji.** Praca zbiorowa. Red. Zbigniew Łukomski. Poznań 1961 Zakłady Przem. Metalowego H. Cegielski, s. 175, tabl. 4, ilustr., tab., bibliogr.

Specjalny zeszyt Biuletynu Technicznego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich i Klubu Techniki i Racjonalizacji przy Zakładach H. Cegielski w Poznaniu. (III—IV)

398. **ZAGAJKIEWICZ D. N. Teoria okrętu.** Tłum. z ros. zbiorowe. Warszawa 1954 WK, s. 340, rys., pl. — Tyt. oryg.: Teorja korabla.

Autor zapoznaje z podstawowymi zagadnieniami teorii okrętu, jak: pływalność, stateczność początkowa, stateczność przy dużych kątach przechyłu, niezatapialność, kołysanie, opory i sterowność, oraz podaje zasadnicze wiadomości o pędnikach okrętowych. (II)

399. **Zasady klasyfikacji i zakres działalności Polskiego Rejestru Statków.** Gdańsk 1956 PRS, s. 93, tab. 1.

Wydawnictwo zaznajamia armatorów, stocznie i zainteresowane instytucje z działalnością i wymaganiami Polskiego Rejestru Statków przy wykonywaniu technicznego nadzoru klasyfikacyjnego budowanych i istniejących jednostek pływających. Nadzór ten ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa: statków, życia ludzkiego oraz przewożonych ładunków. (II)

7. PORTY. PRACE PODWODNE. RATOWNICTWO MORSKIE

(Zob. też: Poszczególne miejscowości Pomorza; Przewodniki turystyczne)

399A. **Actual depths in polish ports.** Gdynia 1961 WM, s. 18. Zarząd Portu Gdynia.

Wydawnictwo w języku angielskim, zapoznające z aktualnymi głębokościami w polskich portach morskich. (II)

Akta do dziejów Polski na morzu; zob.: poz. 1046.

400. ANDRUSZKIEWICZ WITOLD. **Polskie porty handlowe**. Gdynia 1960 WM, s. 179, ilustr., rys.

Popularno-informacyjna monografia poświęcona historii portów na polskim wybrzeżu, ich odbudowie i rozbudowie, przemianom w strukturze obrotów portowych i mechanizacji prac przeładunkowych oraz strukturze organizacyjnej zarządów portów. Ponadto szczegółowe omówienie osiągnięć polskich portów handlowych w okresie minionego 15-lecia oraz perspektyw ich dalszego rozwoju. Liczne rysunki w tekście, plany portów, tablice statystyczne, bibliografia. (II)

401. ANDRUSZKIEWICZ WITOLD, KUBAS BOLESŁAW. **Brygadzysta portowy**. Warszawa 1956 WK, s. 151, tab. 1, tabl.

Książka zawiera szczegółowe i wyczerpujące wiadomości o roli i obowiązkach brygadzysty portowego. Stanowi ona praktyczny podręcznik i poradnik w codziennej pracy brygadzysty oraz podległych mu zespołów. Przydatna jest również dla pracowników innych przedsiębiorstw, współpracujących z brygadą przy przetrzucie ładunków przez port. (I—II)

402. ANDRUSZKIEWICZ WITOLD, ŚLIWIŃSKI ENGELBERT. **Służba dyspozytorska w polskich portach morskich**. Gdynia 1957 WM, s. 64.

Praca poświęcona zagadnieniom organizacji i techniki pracy aparatu dyspozytorskiego. Uwypukla ona specyfikę pracy tego aparatu w polskich portach, oraz wynikający stąd zakres czynności i odpowiedzialność dyspozytorów. (II—III)

403. ANTONOWICZ LUDWIK. **Jestem racjonalizatorem portu szczecińskiego**. Gdańsk 1951 WaM, s. 32. Biblioteka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizacji.

Opowieść kierownika dźwigu w porcie szczecińskim o własnej pracy i metodach jej usprawnienia. (I)

AZEMBSKI MIROŚLAW. **Atak na „Jastarnię“**; zob.: poz. 1457.

404. **B. O. P. odbudowuje nasze porty nad Bałtykiem**. (Gdynia 1945), s. 8.

Broszurka zapoznaje czytelnika z pierwszym etapem prac nad usuwaniem zniszczeń wojennych w portach polskich oraz z organizacją, powołanego do wypełnienia tego zadania, Biura dla Odbudowy Portów — B.O.P. (I)

405. BĄBLEWSKI ZBIGNIEW. **Współpraca portów morskich z transportem lądowym**. Gdańsk 1954 WK, s. 60.

Autor charakteryzuje wszystkie dziedziny gospodarki portowej, omawia rolę i znaczenie portów polskich dla gospodarki narodowej oraz organizację ich łączności z zapleczem lądowym i charakter współpracy z innymi rodzajami transportu. (II—III)

406. BISKUPSKI STANISŁAW. **Nurek**. Warszawa 1952 LM, s. 61, ilustr. Biblioteczka Szkoleniowa.

Po zwięzłym naszkicowaniu historycznego rozwoju nurkowania, autor opisuje prace polskich nurków przy wydobywaniu wraku pancernika „Gneisenau“, zatopionego przez hitlerowców w wejściu do portu gdyńskiego, omawia sprzęt, technikę nurkowania oraz kwalifikacje nurków i organizację ich szkolenia. Przykłady bohaterstwa pracy nurków polskich i radzieckich. (I)

407. BŁOCHOWIAK STANISŁAW. **Z kabiny dźwigowego**. Rynna trymerska. Gdańsk 1951 WaM, s. 22. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizacji.

Opowieść kierownika taśmowca do załadunku węgla na statki w porcie gdyńskim o swej pracy i własnych pomysłach racjonalizatorskich (rynna trymerska, automatyczne zabezpieczenie wagonów). (I)

408. **BOLEWSKI ANDRZEJ. Związki wytwórczości mineralnej z polskimi portami morskimi.** Gdańsk 1947 IB, s. VII, 116.

Autor omawia związki polskich portów morskich z całokształtem zaopatrzenia Polski w surowce mineralne oraz z jej gospodarką produktami mineralnymi, produkcją przemysłu górniczego, hutniczego i chemicznego (nieorganicznego). Opracowanie zostało dokonane na podstawie danych statystycznych z lat 1937—1939. (III)

BOROWICZ SŁAWOMIR. Powiązania produkcji dóbr rzeczowych z produkcją usług transportowych na przykładzie żeglugi i portów; zob.: poz. 519.

409. **BOŻICZ P. K., DOMANIEWSKI N. A. Regulacja wybrzeży morskich i ujęć rzecznych.** Tłum. z ros. Paweł Słomianko. Warszawa 1955 WK, s. 354, tabl. 1, ilustr., mapy. — Tyt. oryg.: Regulirovanie morskich pobereżij i ust'ev rek.

Praca zawiera charakterystykę warunków naturalnych wybrzeży morskich i ujęć rzecznych oraz omówienie stosowanych tam budowli i prac regulacyjnych, a więc: wykonawstwa budowli osłaniających, umacniających i zabezpieczających brzegi przed usuwiskami, wykonawstwa robót pogłębiarskich związanych z oznakowaniem torów wodnych itd. Książka omawia również badania i studia specjalne dotyczące tych zagadnień. (II)

410. **BRUCHIS G. E. Praca transportowo-spedycyjna portu morskiego w zakresie ładunków handlu zagranicznego.** Tłum. z ros. Mirosław Charamsa. Warszawa 1955 WK, s. 104. — Tyt. oryg.: Transportno-ekspedicionnaja rabota morskogo porta.

Praca zawiera podstawowe wiadomości z zakresu prac transportowo-spedycyjnych, zapoznaje z zasadami tych prac w ZSRR, z istniejącymi ustawami o organizacji i warunkach wykonywania operacji transportowo-spedycyjnych oraz z zasadami rozrachunku. (III)

BUBLEWSKI WITOLD. Pierwszy Zjazd Związku Gospodarczego Miast Morskich; zob.: poz. 1209.

411. **BURAU HERMAN. Składowanie towarów w portach morskich.** Warszawa 1952 WK, s. 50.

Po scharakteryzowaniu rodzajów składów portowych, autor omawia kolejno: złożenie towaru na składzie, jego wydanie, oraz składowe czynności manipulacyjne. W ostatnich rozdziałach podaje najważniejsze wiadomości o umowie składu i odpowiedzialności składownika, oraz o taryfie składowej wraz z podaniem kryteriów stosowanych przy jej ustalaniu. (I)

412. **Cała naprzód!** Szczecin 1959 TRZZ, k. nłb. 8, ilustr.

Popularne wydawnictwo zapoznające z portem szczecińskim ze szczególnym uwzględnieniem jego rozwoju w l. 1956—1959. (I)

413. **CZAJKA ALEKSANDER. Mechanizacja przeładunku drewna w porcie.** Warszawa 1956 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 112, tabl. 3, ilustr., powiel. Materiały do Studiów i Badań, z. 11.

Po zarysowaniu stanu przeładunku drewna w portach polskich, autor omawia urządzenia przeładunkowe, składowiska drewna oraz strukturę i specyfikę procesu przeładunku drewna w porcie. Następnie opisuje klasyczne schematy mechanizacji i wskazuje na możliwości usprawnienia procesu przeładunkowego w porcie drzewnym. W dalszym ciągu autor charakteryzuje organizację przeładunku w zmechanizowanych portach tego typu oraz omawia perspektywy mechanizacji polskich portów drzewnych. (II—III)

414. CZAJKA ALEKSANDER, LACHMAJER ROMAN. **Urządzenia i metody przeładunku ciężkiej drobnicy w portach.** Warszawa 1957 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 28, ilustr., bibliogr., powiel. Materiały do Studiów i Badań.

Opracowanie przeznaczone głównie dla pracowników technicznych kierujących przeładunkiem towarów w portach. W celu ustalenia metod pracy oraz właściwego sprzętu i urządzeń przeładunkowych (stosowanych tak na lądzie, jak i na statku), autorzy analizują warunki, w jakich odbywa się przeładunek ciężkiej drobnicy. Następnie wskazują rozwiązania pozwalające na polepszenie warunków i bezpieczeństwa pracy, zwłaszcza w ładowniach statku. (II)

415. ĆWIEK ZDZISŁAW. **Cięcie i spawanie metali pod wodą.** Warszawa 1953 PWT, s. 74, rys. Biblioteka Ochrony Pracy.

Autor zapoznaje czytelnika z metodami cięcia i spawania podwodnego oraz narzędziami pracy; omawia sposoby zabezpieczenia nurków przed wypadkami i wskazuje właściwą organizację pracy w szczególnie trudnych warunkach (I—II)

416. ĆWIEK ZDZISŁAW. **Poradnik nurka.** Gdynia 1957 WM, s. 244.

Książka zawiera omówienia: środowiska wodnego i jego wpływu na pracę nurka, chorób i wypadków przy nurkowaniu, wyposażenia bazy i ekip nurkowych, prac nurkowych w normalnych i trudnych warunkach. (II—III)

417. ĆWIEK ZDZISŁAW. **Prace podwodne.** T. 1: Technika nurkowania. T. 2: Cięcie, spawanie, minerstwo. Gdańsk 1951—1952 WaM-WK, s. 288; s. 244.

T. 1 zawiera wiadomości z zakresu techniki nurkowania z uwzględnieniem różnego rodzaju prac podwodnych oraz dokładny opis sprzętu nurkowego, sposobów jego konserwacji i naprawy. T. 2 zapoznaje z metodami cięcia i spawania podwodnego oraz prac minerskich, a także zawiera omówienie zagadnień bezpieczeństwa prac podwodnych oraz opis narzędzi podwodnych. (III)

418. DOBRZYŃSKI ROMUALD. **Socjalistyczna opieka nad urządzeniami przeładunkowymi i jej stosowanie w portach polskich.** Warszawa 1952 WK, s. 71.

Praca omawia zagadnienie właściwej opieki nad urządzeniami, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki środków trwałych przedsiębiorstwa portowego, ruchu współzawodnictwa pracy i zasad rozrachunku gospodarczego. (II)

419. DUKIELSKI A. I. **Mechanizacja prac przeładunkowych w portach morskich.** Tłum. z ros. Stanisław Szwankowski, Czesław Wojewódka. Warszawa 1954 WK, s. 359, rys. — Tyt. oryg.: Mechanizacja peregrużończych rabot v morskich portach.

We wstępnych rozdziałach autor zaznajamia czytelnika z ogólnymi warunkami prac przeładunkowych w portach morskich, oraz z podstawami projektowania portowych urządzeń przeładunkowych. Następnie podaje szczegółowy opis sposobów mechanizacji przeładunków drobnicy, drewna, ładunków masowych, zboża, oraz ładunków płynnych. Ostatni rozdział poświęcony jest urządzeniom pomocniczym służącym do ważenia i mierzenia objętości ładunków. (I—II)

Economic Conference of Seamen and Dockers from Baltic and North Sea Countries; zob.: poz. 532.

420. EGGERS WERNER. **Ekspedycja statku.** Tłum. z niem. Izabela Kaspro-wiczowa. Przedmowa i uwagi wstępne Bolesław Kaspro-wicz. Wyd. 3. Poznań 1948 Koło Naukowe Stow. Studentów i Studentek Akademii Handlowej w Poznaniu, s. XI, 93, 22, IV, powiel. — Tyt. oryg.: Die Schiffexpedition.

Podręcznik zapoznający z całokształtem zagadnień maklerstwa okrętowego — jego aspektami prawnymi, organizacją, funkcjami i praktyką. (II—III)

FLAVIUS ARRIANUS. **Żegluga dookoła Pontu Euksyńskiego;** zob.: poz. 77.

421. GŁADYSZ BRONISŁAW. **Poradnik ratownika**. Gdynia 1958 WM, s. 424, ilustr.

Książka napisana w oparciu o program egzaminu na ratownika zatwierdzony przez dyrektora Gdańskiego Urzędu Morskiego (24. IX. 1955 r.), podaje wszystkie podstawowe wiadomości z zakresu ratownictwa życia ludzkiego na morzu. (I—II)

422. GOLEMO ANTONI. **Zwyczaje portu antwerpijskiego**. Warszawa 1960 Polska Izba Handlu Zagr., s. 97, tab., powiel. Z Problematyki Transportu Morskiego. Seria: Ekonomika Obrotu.

Monografia omawiająca organizację pracy, zwyczaje i praktykę portu antwerpijskiego. Prócz omówienia zwyczajów i zasad dotyczących statków, opracowanie zawiera szczegółowe omówienie klauzul wyładowniczych i załadowniczych, zagadnień sztauerskich oraz ogólną charakterystykę specyficznych zwyczajów i praktyk, stosowanych w porcie Antwerpia. (II—III)

GRODEK ANDRZEJ, SURMA IZABELA. **Z historii rachunkowości w Polsce i Gdańsku w wieku XVI**; zob.: poz. 1070.

423. GRZENIA LEON, PITCZ HENRYK. **Współzawodnictwo w portach**. Warszawa 1952 WK, s. 68, ilustr. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizacji.

Broszura zapoznaje z organizacją współzawodnictwa pracy w portach, wskazuje najbardziej pożyteczne kierunki jego rozwoju oraz omawia wpływ współzawodnictwa na ogólną poprawę wydajności pracy portów. (I)

424. GUSTOWSKI LESZEK. **Fakty i liczby**. Poznań 1947 WZach., s. 160, tab., mapy. Zachodnia Agencja Prasowa.

Interesująca i oparta na bogatych materiałach źródłowych monografia historyczno-ekonomiczna Szczecina w XX w., ukazująca jego naturalną przynależność do systemu gospodarczego Polski. Autor charakteryzuje porty Szczecina i Swinoujścia, analizuje obroty portowe, omawia znaczenie Szczecina jako centrum gospodarczego Nadodrza oraz upośledzenie portu szczecińskiego w ramach prusko-niemieckiego organizmu państwowego, a także prowadzi interesujące rozważania nad tym, jakie byłyby losy Szczecina, gdyby już w 1919 r. przywrócony został Macierzy. (II)

425. HALINOWSKI JAN. **Higiena pracy robotników portowych**. Warszawa 1956 PZWL, s. 60, ilustr. Biblioteczka Higieny Pracy.

Autor omawia warunki pracy robotników przeładunkowych w portach, wskazuje prace zagrażające zdrowiu robotników oraz środki zapobiegawcze. Następnie zajmuje się problemami odzieży i wyposażenia ochronnego oraz urządzeń sanitarno-higienicznych wg wymogów przepisów b. h. p. (I)

426. HELBRECHT JÓZEF, KANDIAK JAN. **Bezpieczeństwo i higiena pracy w porcie**. Gdynia 1957 WM, s. 483, tabl. 3, ilustr.

Książka przeznaczona dla wszystkich pracowników operatywnej pracy portowej. W części wstępnej pracy autorzy analizują wypadki w pracy portowej oraz omawiają zasadnicze środki walki z nimi. Objasniają ponadto zakres działania b. h. p. oraz nadzoru społecznego i technicznego b. h. p. w porcie. W części szczegółowej omówione zostały kolejno wszystkie rodzaje pracy portowej wraz ze stosowanymi narzędziami i sprzętem, z wskazaniem wszystkich istotnych szczegółów mających znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa pracy. Omówiono więc te szczegóły techniczne konstrukcji portowych, budowli i wszystkich urządzeń, które eksploatatorom i obsługującemu je personelowi powinny być znane jako zagrażające — w ogóle lub w określonych okolicznościach — zdrowiu i życiu ludzkiemu. Następnie omówiono te właściwości przeładowywanych ładunków, które wymagają specjalnej ostrożności, specjalnego sprzętu i odzieży ochronnej. W zakończeniu omówiono wszystkie szczegóły zasad b. h. p. przy organizowaniu i wykonawstwie usług portu. Do książki dołączone zostały również aktualnie obowiązujące w porcie przepisy prawne b. h. p. (II)

427. HEYBOWICZ WACŁAW, JANKOWSKI LEON. **Oplaty za usługi i ich kalkulacja w polskich portach morskich.** Gdańsk 1955 WK, s. 273.

Praca zawiera usystematyzowany materiał z zakresu polskich opłat portowych. Autorzy ukazują rozwój polityki opłat, oraz analizują i komentują poszczególne jej etapy na tle taryf i opłat obowiązujących w portach obcych. Praca zawiera również materiały ilustrujące praktykę kalkulacji opłat za usługi w porcie. (III)

428. HÜCKEL STANISŁAW. **Budowle morskie.** T. 1: Część ogólna, falochrony, nabrzeża i pomosty. T. 2: Hydrotechniczne urządzenia stoczniowe, budowle specjalne, wykonawstwo robót morskich. T. 3: Wybrane zagadnienia projektowania i wykonawstwa. Przykłady obliczeń. Tablice. Warszawa 1952—1955 WK, s. 349; s. 392; s. 322.

Pierwsze polskie obszerne opracowanie teorii i praktyki projektowania i wykonawstwa budowli morskich, przeznaczone w zasadzie wyłącznie dla fachowców. T. 1 zawiera materiały dotyczące budowy falochronów, nabrzeży i pomostów różnych typów oraz ich wyposażenia. T. 2 omawia: hydrotechniczne urządzenia stoczniowe, budowle i przystanie specjalne, samodzielne urządzenia odbojowe i cumownicze, pochłaniacze fal, elementy budowlane morskich znaków żeglugowych (stawy i pławy), oraz umacnianie wybrzeży morskich. Z zakresu wykonawstwa robót morskich podano podstawowe wiadomości o robotach pogłębiarskich, transporcie wodnym przy robotach morskich i robotach podwodnych. T. 3 „Budowli morskich” stanowi rodzaj uzupełnienia do materiałów zawartych w tomach poprzednich. (IV)

429. HÜCKEL STANISŁAW, STANISZKIS WITOLD. **Wytyczne odbudowy polskich portów morskich.** Gdańsk 1946, s. 8.

Przyczynek do historii odbudowy polskiej gospodarki morskiej ze zniszczeń wojennych. Zawarte w wydawnictwie informacje pozwalają na zorientowanie się w rozmiarach szkód wojennych w portach polskich. (II)

430. **Instrukcja sygnalizowania ostrzeżeń sztormowych.** Wyd. 3. Warszawa 1957 WK, s. 15. Państwowy Instytut Hydrologiczno-Meteorologiczny. Seria A. Instrukcje i podręczniki, nr 40.

431. KASPROWICZ BOLESŁAW. **Ceny za usługi portu morskiego.** (Cz. 2). Poznań 1959 PWN, s. 118. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Cz. 1 pracy — ogłoszona w wydawnictwie „Gospodarka Morska. Zeszyty Naukowe W. S. E. w Sopocie” (zob.: Czasopisma — poz. 276), R. 1958, nr 3 — omawia opłaty portowe w rozwoju historycznym. Cz. 2 wydana jako druk samoistny zawiera analizę przesłanek teoretycznych i polityczno-gospodarczych polityki opłat portowych oraz omówienie opłat portowych w portach Polski Ludowej. (III)

432. KASPROWICZ BOLESŁAW. **Ekonomika i planowanie portów morskich.** Cz. 1 i 2. Poznań 1952—1956 PWN, s. 228; s. 233; powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Tom 1 podręcznika omawia na wstępie przedmiot, metodę oraz literaturę ekonomiki portów morskich, a następnie funkcje i zadania portu. W kolejności następują: zarys rozwoju historycznego miast portowych i portów morskich w poszczególnych formacjach społecznych, omówienie roli portów w stosunku do zaplecza, analiza gospodarki portowej państwa i charakterystyka komunikacji portu z zapleczem. W tomie 2 autor omówił szczegółowo koszty i ceny usług portowych oraz amortyzację środków trwałych w porcie. (II—III)

433. KASPROWICZ BOLESŁAW. **Organizacja i technika przedsiębiorstw portowych.** Cz. 1—2. Poznań 1953—1954 PWN, s. 233; s. 259; powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

We wstępie wykładu, autor omawia przedmiot, metodę i literaturę organizacji i techniki przedsiębiorstw portowych, a następnie charakteryzuje podstawowe składniki portu morskiego, jego urządzenia oraz ładunki portowe. W kolejności omawia strukturę organizacyjną portów morskich, aparat usługowy w porcie, przeładunek i obsługę statku morskiego, rolę organizacyjną dyspozytora portowego, zwyczaje portowe oraz organizację zaopatrywania statku. (II—III)

434. KASPROWICZ BOLESŁAW. **Problem robotnika portowego**. Wyd. 2. Gdynia 1947—1948 Sekcja Naukowo-Wydawnicza Bratniej Pomocy Stow. Studentów i Studentek Wyższej Szkoły Handlu Morskiego, s. 85, powiel.

W części pierwszej pracy autor omawia istotę zagadnienia robotników portowych i jego rozwój w portach obcych — odrębność robotnika portowego wobec robotnika rolnego i przemysłowego; stosunek robotnika do portu; wpływ wydajności pracy na konkurencyjność portu; zbieżność interesów pracodawcy i robotników portowych w zakresie konieczności stworzenia organizacji pracy; rozwój organizacji pracy fizycznej w portach na przykładzie Hamburga; angielskie opinie w sprawach organizacji pracy fizycznej w porcie przed i po ostatniej wojnie. W części drugiej autor zajmuje się problematyką robotnika portowego w portach polskich oraz obowiązującym w tej dziedzinie ustawodawstwem. (II—III)

435. KASPROWICZ M., ŻEBROWICZ E. **O umowie zbiorowej w porcie**. Gdańsk 1951 WaM, s. 51. Biblioteka Morskiej Wiedzy Zawodowej. Seria 1: Porty.

Po omówieniu ogólnego znaczenia umowy zbiorowej, autorzy wyjaśniają postanowienia układu zbiorowego pracowników portowych z 1950 r. (I)

436. KAZUBEK CZESŁAW. **Porty morskie i ich urządzenia**. Warszawa 1951 LM, s. 132, ilustr. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Popularne omówienie znaczenia, budowy i rodzajów portów oraz ich podstawowych urządzeń i wyposażenia (składy, urządzenia przeładunkowe, tabor pływający, administracja), organizacji pracy portowej i obsługi statków z uwzględnieniem specyfiki portów polskich. (I)

437. KONDRACKI JAN. **Wyposażenie elektryczne portowych urządzeń przeładunkowych**. Warszawa 1955 WK, s. 214, ilustr.

Książka — przeznaczona przede wszystkim dla personelu obsługującego dźwigi portowe, oraz średniego i niższego nadzoru technicznego — zapoznaje z całością wyposażenia elektrycznego portowych urządzeń przeładunkowych oraz daje praktyczne wskazówki dotyczące ich eksploatacji. Główny nacisk położono na urządzenia prądu zmiennego; urządzenia prądu stałego omówione zostały pobieżnie. Część 1 zawiera opis budowy aparatury elektrycznej spotykanej na dźwigach; omówienie zasad jej działania, zaś część 2 wytyczne eksploatacji. (I—II)

438. **Konferencja naukowo-techniczna na temat: Wytyczne do planu perspektywnego rozbudowy i modernizacji portów morskich do roku 1975**. Gdańsk 17—18. II. 1959 r. Warszawa 1959 NOT, k. 57 jednostr., kilka liczb., tab., powiel.

Zawiera: Jasiński W.: Wytyczne do planu perspektywnego rozbudowy portów morskich do roku 1957. Część eksploatacyjna. — Grüm S.: Rola służb inwestycyjno-technicznych w portach morskich w planach perspektywnych, lata 1959—1975. — Skwierawski F.: Perspektywy rozwoju portów do r. 1975. — Szwankowski S.: Eksploatacja portów morskich w piętnastoletnim planie modernizacji i rozbudowy. (III)

439. KOSSOWSKI BOHDAN, PUHACZEWSKI ZDZISŁAW. **Dźwigi pływające**. Budowa i eksploatacja. Gdańsk 1955 WK, s. 248, tabl. 5.

Pierwsza tego rodzaju publikacja w polskiej literaturze technicznej. Część 1 zawiera charakterystykę budowy pływaka, maszyny dźwigowej i urządzeń pomocniczych oraz podaje zasady ich eksploatacji, część 2 zapoznaje z budową i obsługą powszechnie stosowanych maszyn dźwigowych na dźwigach pływających. (II)

KOZŁOWSKI BOLESŁAW. **Dzieje okrętu**; zob: poz. 339.

440. KRZYSZTOFIAK MIROŚLAW. **Wydajność pracy robotników przeładunkowych w polskich portach morskich w latach 1950—1959.** Na przykładzie Zarządu Portu Gdynia. Sopot 1961 Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie, s. 113, tab., powiel.

Autor omawia rozmiary produkcji, czas pracy, poziom i dynamikę jej wydajności od 1950 r. — to jest od momentu utworzenia przedsiębiorstw Zarządów Portów, skupiających w swej działalności produkcyjnej wszystkie podstawowe funkcje portu morskiego — do końca 1959 r. (III)

441. KRZYŻANOWSKI MACIEJ TADEUSZ, SÓJKA ZBIGNIEW, WOJEWÓDKA CZESŁAW. **Metoda szybkościowej obsługi statków w portach morskich.** Gdańsk 1951 WaM, s. XV, 163, ilustr.

Praca przeznaczona dla pracowników portów i żeglugi morskiej zaznajamia z metodą szybkościowej obsługi statków, oraz z niektórymi ważniejszymi osiągnięciami — w tym zakresie — portów radzieckich i polskich. (I—II)

442. KUBAS BOLESŁAW. **Bezpieczeństwo i higiena pracy przy przeładunkach portowych.** Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 1954 WK, s. 147, tabl. 1, ilustr.

Praca przeznaczona dla robotników portowych, zawiera podstawowe przepisy i wskazówki bezpiecznego wykonywania pracy przy przeładunkach portowych; zwraca uwagę na najczęściej spotykane przyczyny wypadków. (I)

443. KUBASZEWSKI JÓZEF. **Zaczęło się na nabrzeżu Arsenal.** Gdańsk 1951 WaM, s. 26. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Wspomnienia ślusarza, pierwszego racjonalizatora urządzeń portowych w Szczecinie.

444. KUŻMA LEOPOLD. **W walce o przedłużenie żywotności mechanizmów.** Warszawa 1953 WK, s. 30. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizacji.

Przyczynek do historii zespołu portów Gdynia—Gdańsk.

445. LIBERACKI JÓZEF. **Na dźwigu węglowym.** Gdańsk 1951 WaM, s. 32. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizacji.

Opowieść racjonalizatora portu gdańskiego o własnej pracy i jej wynikach, przy załadunku węgla na statki. (I)

446. ŁĄCZYŃSKI HENRYK. **Usprawniajmy pracę w porcie.** Gdańsk 1951 WaM, s. 60, ilustr. Biblioteka Morskiej Wiedzy Zawodowej. Seria 1: Porty.

Autor omawia kierunki w jakich powinien rozwijać się ruch racjonalizatorski w portach polskich, podaje przykłady szczególnie cennych osiągnięć w tej dziedzinie oraz informuje o organizacji pomocy naukowo-technicznej dla racjonalizatorów. (I)

Materiały do czterdziestolecia Polski na morzu. 1920—1960; zob.: poz. 616.

Materiały i przyczynki do dziejów gospodarki Polski na morzu 1920—1960 — zob.: Materiały do czterdziestolecia Polski na morzu; poz. 616.

447. MĘCLEWSKI KAZIMIERZ ALOJZY. **Ratownictwo morskie.** Warszawa 1951 LM, s. 60, ilustr.

Autor ujmuje w przystępnej formie całokształt zagadnień ratownictwa okrętowego. Omówienia organizacji przedsiębiorstw ratowniczych, techniki pracy nurka, zagadnień podnoszenia wraków z dużych głębokości itd., uzupełniono bogato ilustrowanymi opisami polskich akcji ratowniczych. (II)

448. MONIAK JAN. **Archangielsk**. Poznań 1958 PWN, s. 22, rys., tab., mapy, pl., bibliogr. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Monografia opisowa portu leżącego na krańcu najdłuższego polarnego szlaku morskiego (ciągnącego się od morza Barentsa po cieśninę Beringa), a stanowiącego niezwykle ważną stację zaopatrzenia dla polarnej floty rybackiej i towarowej, oraz będącego jednym z największych portów drzewnych świata. (II)

449. MONGRID ZBIGNIEW. **Przeładunek drobnicy w beczkach i bębnoch**. Warszawa 1954 WK, s. 71, ilustr.

Książka przeznaczona dla robotników portowych. Autor omawia wszelkie manipulacje związane z przeładunkiem drobnicy w beczkach i bębnoch w portach polskich; podaje krótką charakterystykę tych rodzajów opakowań, oraz opisuje metody pracy i urządzenia związane z ich zastosowaniem. (I)

450. MORAWSKI MARIAN. **Dźwig mostowy i zasobnik**. Warszawa 1952 WK, s. 49, tabl. 1, rys. Morska Biblioteczka Szkoleniowa.

Autor opisuje konstrukcję i działanie dźwigu mostowego oraz zasobnika, wskazuje właściwe sposoby ich obsługi, a także omawia najczęściej spotykane w portach wypadki i uszkodzenia, powstałe skutkiem błędnego manipulowania dźwigami. (I)

451. MURAWSKI TEOFIL, PLUTYŃSKI KAZIMIERZ. **Układarka i jej zastosowanie w przeładunkach portowych**. Gdynia 1957 WM, s. 153, ilustr.

Zadaniem pracy jest zaznajomienie robotników i mechaników portowych oraz pracowników eksploatacyjnych portów morskich z budową i eksploatacją układarek. Część 1 zawiera opisy budowy i obsługi układarek elektrycznych i spalinowych. W części 2 omówiono zasady eksploatacji układarek w portach morskich, przy czym specjalną uwagę zwrócono na przeładunek drobnicy. (I—II)

452. NOWAK FRANCISZEK. **Szczecin, nasz wielki port**. Warszawa 1952 WK, s. 56, ilustr.

Podsumowanie osiągnięć odbudowy portu w latach powojennych. Sylwetki najbardziej ofiarnych robotników portowych, nurków, marynarzy. (I)

453. OBIDZIŃSKI ROMAN. **Pod urokiem maszyny**. Szlifowanie cylindrów i frezowanie kół zębatych. Gdańsk 1951 WaM, s. 24. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizacji.

Opowieść pracownika portu gdańskiego o własnej pracy i pomysłach racjonalizatorskich. (I)

454. PETRUSEWICZ KAZIMIERZ. **O portach polskich**. Warszawa 1949 LM, s. 31, plany.

Autor przedstawia stan portów polskich w chwili przejścia ich przez polską administrację w 1945 r., zaznajamia z przebiegiem i wynikami ich odbudowy oraz organizacją aparatu eksploatacyjno-handlowego portów. W zakończeniu omawia zarysowującą się w końcu 1948 r. specjalizację poszczególnych portów oraz zagadnienia tranzytu. (I—II)

455. PIETRASZEK EUGENIUSZ. **Sztauer portu szczecińskiego opowiada...** Gdańsk 1951 WaM, s. 35. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Przyczynek do powojennych dziejów portu szczecińskiego. (I)

456. PLUTYŃSKI KAZIMIERZ, SZCZYTT WIKTOR. **Przeładunek drobnicy workowanej**. Warszawa 1955 WK, s. 53, ilustr.

Praca przeznaczona dla robotników portowych. Po krótkiej charakterystyce ładunków drobnicy workowanej autorka podają racjonalne metody jej przeładunku. (I)

457. **PLUTYŃSKI KAZIMIERZ, SZPANKOWSKI WINCENTY. Wózek akumulatorowy i jego eksploatacja.** Warszawa 1954 WK, s. 154, ilustr.

Pierwszą część książki poświęcono konstrukcji wózków akumulatorowych i sposobom dokonywania doraźnych napraw. Druga część, przeznaczona głównie dla robotników i pracowników eksploatacyjnych portów morskich, zawiera wskazówki eksploatacyjne dotyczące typowych metod przeładunku przy pomocy wózków. (I—II)

POINC WITOLD. Ratownictwo statków w niebezpieczeństwie; zob.: poz. 649.

458. **POREBSKI EUGENIUSZ. Mechaniczne urządzenia magazynowe.** Gdańsk 1951 WaM, s. 51, ilustr. Biblioteczka Morskiej Wiedzy Zawodowej. Seria 1: Porty.

Broszura przeznaczona dla pracowników magazynów portowych, robotników i mechaników portowych, oraz dla innych pracowników portu. Zaznajamia z wszelkimi urządzeniami stosowanymi w składach portów radzieckich, oraz z ich obsługą. (I)

459. **POREBSKI EUGENIUSZ. Technika na dnie morza.** Warszawa 1954 WP, s. 162, ilustr.

Przystępnie opracowana monografia poświęcona zagadnieniu wydobywania z dna morskiego zatopionych okrętów. Opis — opartych na najnowszych zdobyczach techniki — metod poszukiwania wraków, pracy nurków, sposobów wydobywania zatopionych jednostek, rozbiórki wraków przeznaczonych na złom. Wiele wiadomości o organizacji i pracy Polskiego Ratownictwa Okrętowego (PRO), specjalny rozdział poświęcony jednemu z największych sukcesów tej zasłużonej placówki morskiej — podniesieniu i rozbiórce wraku pancernika „Gneisenau“ zatopionego przez hitlerowców w wejściu do portu gdynińskiego. (I—II)

460. **PRICHODKO B. G. Składowanie ładunków w portach morskich.** Tłum. z ros. Henryk Rubin. Warszawa 1955 WK, s. 426, k. 4 z wzorami. — Tyt. oryg.: Skladske delo v morskem portu.

Autor omawia podstawowe metody składowania ładunków w portach morskich oraz zagadnienia czynności składowych i ich planowania, ewidencji oraz sprawozdawczości, jak również zagadnienia obiegu dokumentów przewozowych i składowych. Dużo miejsca poświęcono specyfice składowania ładunków najczęściej spotykanych w obrocie portów radzieckich. (III)

461. **Przepisy bezpieczeństwa i ruchu portowych urządzeń przeładunkowych.** (B. m. w.) 1948, s. 15, tabl. 1.

462. **RAMINGER JERZY. Rzeczoznawstwo i kontrola ładunków w transporcie morskim.** Warszawa 1955 WK, s. 182, ilustr.

Książka przeznaczona dla pracowników przedsiębiorstw zajmujących się ekspediowaniem przesyłek towarowych drogą morską. Autor omawia organizację rzeczoznawstwa portowego oraz technikę pracy rzeczoznawców i pracowników przedsiębiorstw kontrolnych. (I—II)

463. **Regulamin obsługi kolejowej portu Gdańsk zatwierdzony przez Dyрекcję Okręgową Kolei Państwowych w Gdańsku oraz Gdański Urząd Morski.** Gdynia 1948 Polski Zw. Ekspedytorów Morskich w Gdyni, s. 8.

464. **Regulamin obsługi kolejowej portu Gdynia zatwierdzony przez Dyрекcję Okręgową Kolei Państwowych w Gdańsku oraz Gdański Urząd Morski.** Gdynia 1948 Polski Zw. Ekspedytorów Morskich w Gdyni, s. 8.

465. ROŻAŃSKI STANISŁAW. **Przyszłość portów delty Wisły**. Gdynia 1945 Zarz. Pol.-Wych. Mar. Woj., s. 25, tabl. 3.

Wydawnictwo omawia rysujące się w 1945 r. perspektywy rozwoju portów delty Wisły. Mimo, iż przewidywania autora sprawdziły się jedynie częściowo, zawarty w broszurce materiał ma pewną wartość dla zainteresowanych koncepcjami rozwoju Pomorza, wysuwanymi w pierwszych dniach po odzyskaniu wolności. (I)

466. RUBCZAK TADEUSZ. **Urządzenia kolejowe w portach**. Warszawa 1952 WK, s. 185, ilustr.

Praca omawia kolejowe urządzenia komunikacji towarowej i osobowej w portach. Po scharakteryzowaniu głównych czynników wywierających wpływ na planowanie tych urządzeń, autor wskazuje racjonalne układy torów i metody obliczania ich rozmiarów, w zależności od poszczególnych rodzajów towarów oraz sposobów ich przeładunku. Ponadto analizuje układy i rozmiary grup torów obsługujących poszczególne rejony nabrzeża, oraz układy, usytuowanie i rozmiary portowych stacji rozrządowych. (II—III)

467. RUBCZAK TADEUSZ. **Urządzenia transportu lądowego w portach**. Warszawa 1953 WK, s. 303, tab. 1, rys.

Praca omawia ogólne zasady techniczne i eksploatacyjne oraz właściwości ruchowe środków i urządzeń transportu lądowego występujących na terenie portu. Zagadnienie urządzeń transportu lądowego stanowi w ujęciu autora część ogólnego zagadnienia budowy portów. Ponadto książka zawiera niektóre wiadomości z zakresu budowy urządzeń kolejowych i drogowych. (III—IV)

468. RUDOWSKI ZYGMUNT. **Przeładunek węgla i koks w polskich portach morskich**. Warszawa 1953 WK, s. 124, rys.

Autor podaje ogólne wiadomości o węgla i koksie, opisuje węglowe urządzenia przeładunkowe w portach, przygotowanie i realizację zlecenia załadunków statków, warunki polskiego czarteru węglowego. Oddzielnie omówiono załadunek na pokład, składowanie, przeładunek węgla napędowego oraz trymowanie i klasyfikację trymowniczą przy przeładunku węgla i koks w transporcie morskim. (II)

RUTKIEWICZ IGNACY. **Sprawy wielkiej rzeki**; zob.: poz. 938.

469. RZEPECKI WŁADYSŁAW. **Radzieckie metody szkolenia zawodowego robotników portowych**. Warszawa 1954 WK, s. 31. Biblioteka Przewodzących Metod Pracy w Gospodarce Morskiej.

Broszura — przeznaczona dla robotników portowych — zapoznaje z formami szkolenia zawodowego radzieckich portowców wszystkich specjalności. (I)

470. SAKOWSKI MICHAŁ. **Jestem trymerem**. Gdańsk 1951 WaM, s. 24. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizacji.

Broszurę wypełnia relacja trymera, tzn. robotnika portowego rozkładającego w ładowniach statku ładunki masowe (węgiel, ruda, zboże itp.) w taki sposób, że są one rozmieszczone równomiernie — bez szkody dla stateczności jednostki. Opowiada on o swej pracy w porcie szczecińskim, wskazując na znaczenie właściwej jej organizacji, pozwalającej na wydajne skrócenie czasu załadunku statku. (I)

SMOLAREK PRZEMYSŁAW. **Z dziejów polskiej floty**; zob.: poz. 678.

471. **Socjalistyczne współzawodnictwo pracy w Zarządzie Portu Gdańsk**. Wytczne i metody. 1955 rok. Gdańsk 1955 Zarząd Portu, s. 39.

Broszura przeznaczona dla organizatorów współzawodnictwa pracy, pozwala na zorientowanie się w najważniejszych problemach organizacji pracy portu Gdańsk w 1955 r. (I)

472. SOŁTYS ANTONI, ŁOPUSKI JAN. **Zasady prawne ratownictwa morskigo.** Krótkie omówienie przepisów prawnych i zagadnień związanych z ratownictwem dla celów praktycznych. Gdańsk 1951 WaM, s. 112.

Praca jest praktycznym podręcznikiem dla pracowników morza oraz dla osób współpracujących z żegluga w zakresie ubezpieczeń morskich i handlu zagranicznego. Autor omawia ogólne zasady ratownictwa morskigo, kwestie związane ze sposobem zawierania umów o ratownictwo i ustalaniem wysokości wynagrodzenia oraz podaje międzynarodowe normy stosowane w ratownictwie morskim. (III)

473. SÓJKA ZYGMUNT. **Przodujące metody pracy dźwigowych radzieckich.** Warszawa 1954 WK, s. 59. Biblioteka Przodujących Metod Pracy w Gospodarce Morskiej.

Autor omawia metody pracy dźwigowych radzieckich, zmierzające do wykrycia rezerw produkcyjnych dźwigów i maksymalnego wykorzystania ich zdolności przeładunkowej. (I)

474. **Specjalizacja polskich portów morskich.** Protokół obrad oraz referaty zgłoszone na 1 Konferencję Naukowej Komisji Morskiej Instytutu Bałtyckiego w Bydgoszczy 14—15. VI. 1946. Gdańsk 1946 1B, s. XIX, 255. Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: Sprawy Morskie.

Zawiera m. in.: Józef Borowik: Przedmowa. — Protokół obrad 1 Konferencji... — Zbigniew Miłobędzki: Zarys podstaw ekonomicznych do zagadnienia specjalizacji portów. — Mieczysław Mysłowski: Eksploatacja polskich portów morskich. — K. Michalik: System transportowo-komunikacyjny zaplecza jako czynnik specjalizacji polskich portów morskich. — Tadeusz Ocioszyński: Zagadnienia żeglugowo-morskie na tle problemów specjalizacji polskich portów morskich. — Jan Wojnar: Podział funkcji między portami polskimi. — Józef Kulikowski: Gdańsk, Gdynia, Szczecin w latach 1919—1939. — Edward Wieczorek: Węgiel polski na tle sytuacji światowej. — W. Ławrynowicz: Hutnictwo a porty polskie. — Piotr Blitek: Przeładunek produktów płynnych w portach polskich. (III)

475. **Statut „Portowca“ Spółdzielni Prac Portowych z odpowiedzialnością udziałami w Gdyni.** Gdynia 1948, s. 36.

476. **Statut zrzeszenia przemysłowego pod nazwą „Izba Arbitrażowa Bawelny“ w Gdyni.** Gdynia 1956 Izba Arb. Bawelny, s. 22, nlb. 2.

477. STELMASIEWICZ EWA. **Nasza praca w porcie.** Kobiety pracownikami portu. Gdańsk 1951 WaM, s. 27, ilustr. Biblioteczka Morskigo Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Opowieść kierowniczkii kobiecej brygady sztauerskiej portu szczecińskiego o organizacji i pracy kierowanego przez nią zespołu robotnic portowych. (I)

478. STENKA JÓZEF. **Brygada sztauerska nr 3.** Gdańsk 1951 WaM, s. 29. Biblioteczka Morskigo Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Autor — kierownik brygady sztauerskiej, tzn. zespołu robotników portowych wyspecjalizowanych we właściwym rozkładaniu drobnicy (tj. towarów w opakowaniu) w ładowniach statku, opisuje pracę swej brygady w porcie gdyńskim, wskazując na znaczenie odpowiedniej jej organizacji dla zmniejszenia czasu postoju statku w porcie. (I)

479. STOPCZYK WOJCIECH. **Znaczenie portów bałtyckich dla Polski.** Kraków 1945 PZZ, s. 39. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemiach Zachodnich, nr 17.

Autor omawia związki gospodarcze wybrzeża z systemem ekonomicznym kraju, wskazując na zależność pomyślnego rozwoju polskiej gospodarki od odbudowy i zagospodarowania polskich portów bałtyckich. (I)

480. SZAWERNOWSKI PIOTR. **Bezpieczeństwo i higiena pracy przy robotach pogłębiarskich.** Warszawa 1953 PWT, s. 124, rys., ilustr. Biblioteka Ochrony Pracy.

Autor wskazuje sposób pełnienia służby na jednostkach pogłębiarskich — w czasie wykonywania prac pokładowych, holowań i przejść morskich, rozbrajania, uzbrajania itd. — zapewniający bezpieczeństwo i higienę pracy. (I—II)

481. SZAWERNOWSKI PIOTR, TYSZKA ZYGMUNT. **Roboty pogłębiarskie śródlądowe i morskie.** T. 1—2. Warszawa 1955—1957 Budownictwo i Architektura, s. 378, tabl. 6, tab. 2, ilustr.; s. 417, tab. 2.

Na karcie tytułowej T. 2 autor: Szawernowski Piotr.

W tomie 1, po zapoznaniu czytelników z działalnością erozyjną wód, statecznością mas ziemnych oraz właściwościami fizycznymi i mechanicznymi gruntów, autorzy opisują budowę i cechy robocze pogłębiarek oraz taboru i urządzeń pomocniczych, dając zarazem wskaźniki dotyczące ich wykorzystania w zależności od warunków wykonywania pracy. Współczynniki urabialności gruntów. Tablice pomocnicze. Rysunki schematyczne. W tomie 2 omówiono: planowanie, przygotowanie i organizację robót pogłębiarskich, podstawowe założenia ich wykonawstwa, pracę i konserwację taboru pogłębiarskiego oraz zagadnienia norm i sprawozdawczości. (II—III)

Szczecin w liczbach; zob.: poz. 1203.

482. SZOPOWSKI ZBIGNIEW. **Porty morskie.** Projektowanie i eksploatacja. Poznań 1959 PWN, s. 495, rys., tab., pl., bibliogr., powiel.

Podręcznik obejmujący całość zagadnień związanych z projektowaniem i eksploatacją portów morskich. Autor rozpoczyna swój wykład od omówienia zadań, podziału i rozwoju portu morskiego (przy czym wyodrębnia historię i charakterystykę polskich portów) oraz jego powiązań z transportem. Następnie zajmuje się umiejscowieniem i projektowaniem portów morskich oraz ich technicznym wyposażeniem i eksploatacją (z uwzględnieniem problemów rybołówstwa morskiego). (II)

483. SZWANKOWSKI STANISŁAW. **Budowa i wyposażenie magazynów portowych.** Warszawa 1954 WK, s. 130, ilustr.

Książka przeznaczona dla inżynierów, techników i projektantów specjalizujących się w dziedzinie budownictwa portowego. Zakładając, że czytelnik zna ogólne zasady budownictwa portowego, autor omawia szczegółowo zagadnienia budowy i wyposażenia magazynów portowych, kładąc specjalny nacisk na te ich cechy, które dyktują projektantom swoje wymagania konstrukcyjne zarówno w ogólnej koncepcji, jak i w szczegółach wykonania. (IV)

484. SZYMAŃSKI WALERIAN. **Przeładunek drewna w portach.** Warszawa 1953 WK, s. 79, ilustr.

Książka — przeznaczona dla robotników portowych oraz wszystkich obsługujących ładunki drewna eksportowego — zawiera podstawowe wiadomości z zakresu manipulacji ładunkiem drzewnym w porcie. (I)

485. SZYMBORSKI STANISŁAW. **Port morski.** Warszawa 1955 WK, s. 296, ilustr.

Encyklopedyczny podręcznik wiedzy o porcie, zawierający szczegółową charakterystykę jego elementów wodnych, lądowych i wyposażenia, ukazaną na tle pracy portu jako ogniwa łączącego transport lądowy i wodny śródlądowy z transportem morskim. Wyczerpujące omówienie otoczenia portu, a szczególnie — mającej wpływ na jego usytuowanie — części morskiej, jak również budowli ochronnych, statku i jego manewrów w porcie itp. Ogólne wiadomości z zakresu

oceanologii, hydrografii, hydrometeorologii, typografii ze szczególnym uwzględnieniem historii Bałtyku i jego brzegu południowego. Książka dla szerokiego kręgu czytelników zainteresowanych problematyką morską. (II)

486. **Układ zbiorowy robotników portowych** (zawarty pomiędzy Polskim Zw. Ekspedytorów Morskich, Zjednoczeniem Przedsiębiorstw Portowych „Społem”, Zw. Gospod. Spółdz. R. P. — Dział Przeladunków Morskich, Centralą Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego — Dział Przeladunków Morskich... a Zarz. Gł. Zw. Zaw. Transportowców R. P. Oddz. Prac. Portowych... w dn. 9 paźdz. 1946). (B. m. w.) 1946, s. 24.

487. **Układ zbiorowy pracy robotników portowych.** Gdynia 1947 Związek Zawodowy Transportowców. Oddział w Gdyni, s. 39.

488. **Układ zbiorowy pracy robotników portowych.** (B. m. w.) 1949, s. 32.

489. WACHOWIAK BOGDAN. **Port średniowiecznego Szczecina.** Gdańsk 1955 TPNiS, s. 83, tabl. 7.

Pierwsza polska monografia portu szczecińskiego stanowiąca ważny przyczynek do historii życia gospodarczego miasta. Autor opisuje położenie i rozplanowanie przestrzenne portu, jego urządzenia techniczne i organizację handlu oraz przepisy portowe i administrację w okresie od XII do pocz. XVII w. (II—III)

490. WIECZOREK EDWARD. **Węgiel polski na tle sytuacji światowej.** Gdańsk 1946 IB, s. V, 44. Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: Sprawy Morskie.

Autor omawia produkcję, zbytni krajowy i eksport węgla polskiego w l. 1918—1939 oraz sytuację i możliwości w tej dziedzinie gospodarki Polski Ludowej. W odrębnym rozdziale zajmuje się udziałem węgla w obrocie polskich portów morskich oraz przedstawia — zarysowujące się w 1946 r. — perspektywy rozwoju transportu węgla drogą morską. (II)

491. WIETRIENKO A. D. **Projektowanie norm progresywnych dla prac przeładunkowych w portach morskich.** Tłum. z ros. Henryk Rubin. Warszawa 1955 WK, s. 108, tab. 4, rys. — Tyt. oryg.: Projektirovanije progressivnych norm na pogruzočno-razgruzochnyje raboty v morskich portach.

Praca zawiera materiały dotyczące projektowania progresywnych norm załadunku statków oraz norm wyrobu i czasu dla prac przeładunkowych. (II)

492. WIĘCKO EDWARD. **Gdańsk, ośrodek morskich obrotów drewnem.** Gdańsk 1948 IB, s. 105, plan 1. Prace Badawczo-Naukowe. Seria: Monografie.

Po scharakteryzowaniu obszaru ciężenia portu gdańskiego, autor omawia jego zaplecze surowcowe (w zakresie gospodarki leśnej i przemysłu drzewnego) do 1939 r. i po zakończeniu 2 wojny światowej. Następnie zajmuje się obrotami drewnem portu gdańskiego, a więc: rozwojem gdańskiego handlu drewnem od XV w. do 1914 r., głównymi rynkami zbytu polskiego drewna oraz organizacją gdańskiego handlu drewnem w latach międzywojennych oraz gdańskimi obrotami drewnem w l. 1920—1946. W zakończeniu związku charakterystyka roli drewna w gospodarce światowej. (II—III)

493. WOJEWÓDKA CZESŁAW. **Mechanizacja pracy w ładowni statku.** Warszawa 1956 WK, s. 50, ilustr. Biblioteczka Przodujących Metod Pracy w Gospodarce Morskiej.

Opracowanie — przeznaczone dla robotników portowych i średniego kierownictwa, a także dla załóg statków — zawiera materiały z fachowej prasy i literatury radzieckiej, dotyczące stosowanej w portach radzieckich mechanizacji prac w ładowniach statków. (I—II)

494. **WOJEWÓDKA CZESŁAW. Wykres godzinowy obsługi statku w portach radzieckich.** Warszawa 1954 WK, s. 63, tabl. 3, tab. 5. Biblioteka Przodujących Metod Pracy w Gospodarce Morskiej.

Po krótkiej charakterystyce metod szybkościowej obsługi statków w portach radzieckich, autor zapoznaje ze stosowaniem wykresów godzinowych, pozwalających na znaczne usprawnienie organizacyjne szybkościowej obsługi statków oraz kreśli wytyczne dotyczące stosowania doświadczeń radzieckich w portach polskich. (I)

495. **WOŁOWSKI MIROŚLAW. Mechanizacja trymerki.** Warszawa 1952 WK, s. 55, rys. Morska Biblioteczka Szkoleniowa.

Praca zapoznaje ze sposobami mechanizacji prac trymerskich oraz zawiera opis poszczególnych urządzeń do mechanicznego trymowania i ich klasyfikację. Omówiono również zagadnienie planowania oraz ruch racjonalizatorski w zakresie mechanizacji trymerki. (I)

496. **ZAGÓRNY KAZIMIERZ. Jak oddano pancernik „Gneisenau“ pokojowemu budownictwu.** Warszawa 1952 WK, s. 104, ilustr.

Opowieść o wspaniałym wyczynie ekip Polskiego Ratownictwa Okrętowego, które podniosły i odprowadziły do stoczni celem pocięcia na złom, wrak niemieckiego pancernika „Gneisenau“ — zatopionego przez uciekających hitlerowców w wejściu do portu gdyńskiego. (I)

497. **ZAGÓRNY KAZIMIERZ. Racjonalizatorzy ze statku ratowniczego „Smok“.** Gdańsk 1951 WaM, s. 27, ilustr. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

Sylwetki marynarzy i nurków ze słynnego statku Polskiego Ratownictwa Okrętowego s/s Smok oraz omówienie wprowadzonych przez nich usprawnień w pracy nad wydobywaniem zatopionych statków. (I)

498. **ZAORSKI REMIGIUSZ. Wolne obszary portowe.** Gdańsk 1950 IB, s. 141. Prace Naukowo-Badawcze.

Autor zapoznaje czytelnika z rozwojem historycznym wolnych obszarów portowych oraz ich podstawami ekonomicznymi i cechami ustrojowymi, po czym omawia przepisy prawa wewnętrznego i międzynarodowego o wolnych obszarach celnych i wolnych strefach. W zakończeniu wskazuje tendencje rozwojowe obszarów portowych tego rodzaju. (III)

499. **Zarządzenie Dyrektora Szczecińskiego Urzędu Morskiego z dnia 22 listopada 1955 r. o przepisach porządkowo-portowych dla portu handlowego w Szczecinie wraz z obszarem portowym w Świnoujściu i trasy wodnej Świnoujście—Szczecin.** Szczecin 1955 SUM, s. 53, tabl. 6.

500. **Zasady klasyfikacji trymewniczej statków ładujących węgiel i koks w portach polskich.** Warszawa 1951 PWG, s. 18. Polska Izba Handlu Zagranicznego.

501. **Zbiorowy układ pracy dla pracowników fizycznych zatrudnionych w urządach morskich.** Gdynia 1959 Min. Żegl. i Gosp. Wodnej, s. 62, tab.

502. **Zbicrowy układ pracy na holownikach, obowiązujący od 1 stycznia 1949 r.** (B. m. w.) 1949, s. 46.

503. **Zbiorowy układ pracy pracowników zatrudnionych w zarządach portów.** Warszawa 1959 Min. Żegl. i Gosp. Wodnej, s. 133, tab.

504. **Zwyczaje polskich portów odnoszące się do przeładunku drewna.** Warszawa 1960 Polska Izba Handlu Zagr., s. 31. Seria: *Ekonomika Obrotu*.

Wydawnictwo zawiera oryginalne polskie oraz angielskie i niemieckie tłumaczenia zwyczajów polskich portów morskich, odnoszących się do przeładunku drewna i mających zastosowanie wówczas, gdy zagadnienia objęte tymi zwyczajami nie zostały uregulowane w umowie przewozu, lub kiedy odnośne klauzule czarterowe powołują się na zwyczaje portowe. (II)

505. **ŻEBROWICZ EDMUND. Normowanie robót portowych.** Gdańsk 1951 WaM, s. 76, ilustr. Biblioteka Morskiej Wiedzy Zawodowej.

Celem pracy jest zaznajomienie czytelnika ze znaczeniem normowania pracy i systemami normowania robót portowych, stosowanymi w portach polskich. (I—II)

506. **ŻEBROWICZ EDMUND, GROSSER EUGENIUSZ. Normy pracy dla przeładunku drobnicy w portach morskich.** Warszawa 1954 WK, s. 64, tab.

Książka zawiera szczegółowe wskazówki i przykłady postępowania się katalogiem norm i stawek jednostkowych dla przeładunku drobnicy w portach (I)

507. **ŻEBROWICZ EDMUND, GRZENIA LEON. Współzawodnictwo pracy w portach morskich.** Warszawa 1954 WK, s. 53, ilustr.

Celem broszury jest zarówno pomoc w usprawnianiu pracy robotników portowych, jak i informacja o realizacji wytycznych Centralnej Rady Związków Zawodowych, w zakresie związania ruchu współzawodnictwa pracy z zadaniami planowymi portów polskich.

8. ŻEGLUGA

Flota handlowa. Handel morski. Prawo morskie

508. **ABDAŃSKI STANISŁAW. Lekarz okrętowy.** Podręcznik dla pracowników służby zdrowia. Szczecin 1955 Wojew. Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, s. 285, k. 2 z wzorami, ilustr., powiel.

Rodzaj przewodnika i poradnika, obejmującego w syntetycznej formie najważniejsze zagadnienia morskiej służby zdrowia. Rozdziały: Obowiązki lekarza okrętowego. Ochrona zdrowia marynarza. Urządzenia sanitarne na statku. Udzielanie pomocy. Radiowa pomoc lekarska. Badania lekarskie załogi. Szczepienia ochronne w podróżach międzynarodowych. Choroby weneryczne. Choroba morska. Urodziny i zgony na statkach morskich. Ratownictwo morskie. Klimat tropikalny. Trujące jady węży, skorpionów i ryb. Przewóz zwierząt i ptaków. Woda słodka. Dezynfekcja i in. Do pracy załączono wzory wszystkich dokumentów i kwestionariuszy spotykanych w morskiej praktyce lekarskiej. (II—III)

509. **ABDAŃSKI STANISŁAW, RADZIKOWSKI ANTONI. Zagadnienie wody pitnej na statkach pełnomorskich w żegludze międzynarodowej.** Szczecin 1960 Polska Żegluga Morska, s. 100, tabl. 6.

Autorzy omawiają problemy przechowywania i wydzielania wody pitnej na statkach, praktykę zaopatrywania się w wodę oraz planowania jej zapasów. (II)

Akta do dziejów Polski na morzu; zob.: poz. 1046.

510. **AŁFIERIEW A. J. Kontrola techniczna maszyn okrętowych.** Tłum. z ros. Jan Kamiński. Warszawa 1955 WK, s. 107, rys. — Tyt. oryg.: *Metody technicznego kontrola za sudowymi mechanizmami*.

Po omówieniu metod sporządzania książek maszynowych i wykonywania pomiarów głównych części maszyn, autor zajmuje się szczegółowo zagadnieniami kontroli stanu technicznego głównych części okrętowych silników spalinowych i maszyn parowych. (II—III)

511. ANDRIEJEW I. A. **Planowanie załadunku statku morskiego**. Tłum. z ros. Bohdan Jędrzejewski. Warszawa 1956 WK, s. 146, tabl. 1, k. 2 ze wzorami, ilustr. — Tyt. oryg.: Gruzovoj plan morskogo sudna.

Książka przeznaczona dla oficerów pokładowych i pracowników odpowiednich działów przedsiębiorstw żeglugowych. Zawiera na wstępie podstawowe wiadomości z zakresu teorii okrętu, niezbędne dla zrozumienia zasad właściwego planowania załadunku. Dalsze rozdziały poświęcone są wskaźnikom eksploatacyjnym (stanowiącym podstawę planowania) oraz konkretnym zagadnieniom sporządzania planu ładunkowego dla różnych rodzajów ładunków. (II)

Astronomia nautyczna; zob.: poz. 743.

512. AZEMBSKI MIROSŁAW, WOLANOWSKI LUCJAN. **Czy Stanisław Talarek musiał umrzeć?** Warszawa 1955 MON, s. 54, tabl. 12, portr. 8.

Oparty na dokumentach reportaż o losach polskiego marynarza, który uległ namowom agentów wywiadu amerykańskiego i zdezerterował ze statku w czasie postoju w Sztokholmie. Po wykorzystaniu ucieczki Talarka do celów propagandy „zimnej wojny“, przestano się nim interesować. Pozbawiony środków utrzymania i możliwości otrzymania pracy, Talarek — świadomy popełnionej zdrady i obawiający się powrotu do Polski — załamał się psychicznie i popełnił, w dn. 15. 2. 1955 r., samobójstwo. Aktu tego dokonał demonstracyjnie pod drzwiami sztokholmskiej filii „Wolnej Europy”. (I)

513. BABIŃSKI LEON. **O wolności mórz i oceanów**. Poznań 1948 Akademia Handlowa, s. 20.

Rozprawa z dziedziny prawa międzynarodowego, poświęcona prawnym aspektom wolności mórz i oceanów, a więc zagadnieniom swobody żeglugi, rybołówstwa itd. (II—III)

514. BAJRASZEWSKI A. M. **Radiotechnika okrętowa**. Tłum. z ros. Krzysztof Grabowski. Warszawa 1956 WK, s. 466, tabl. 5, mapy 2, ilustr. — Tyt. oryg.: Sudovaja radiotechnika.

Po podaniu szeregu wiadomości z radiotechniki ogólnej, autor omawia zagadnienia obwodów rezonansowych, promieniowania, rozchodzenia się i odbioru elektromagnetycznych fal radiowych, zapoznaje z lampami elektronowymi oraz różnymi typami urządzeń radio-nadawczych i odbiorczych. W drugiej części pracy szczegółowe omówienie radionamierników okrętowych, zagadnień radionawigacji, radiolokacji oraz stosowanych w radionawigacji systemów hiperbolicznych. (IV)

515. BAKAJEW W. G. **Zasady eksploatacji floty morskiej**. Tłum. z ros. Jerzy Trepka. Warszawa 1954 WK, s. 492, tabl. 6, tab. 2, mapy 2, ilustr. — Tyt. oryg.: Osnovy eksploatacii morskogo flota.

Książka zawiera całokształt podstawowych wiadomości z dziedziny transportu morskiego, omawia tak organizację procesu przewozów, jak i techniczną charakterystykę statku handlowego, a także wskaźniki i mierniki pracy floty. Ponadto autor daje charakterystykę portów jako ważnego elementu w procesie przewozów, a więc analizuje zadania portów, wskaźniki i mierniki ich pracy, wykorzystanie urządzeń portowych, obsługę statków itp. Szczególną uwagę poświęcono planowaniu pracy środków transportu morskiego, organizacji przewozów, oraz taryfom i dokumentom przewozowym. (II)

516. BERNATT STANISŁAW. **Słowa mkną po dnie oceanów**. Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr., portr., mapy. Miniatury Morskie. Dziwy Morza, nr 2.

Autor kreśli dzieje organizowania łączności międzykontynentalnej, wskazuje na ścisłe związki postępów w tej dziedzinie z rozwojem oceanologii, opisuje przemiany i typy statków przeznaczonych do układania kabli podmorskich oraz zapoznaje ze współczesnymi osiągnięciami w tym zakresie. (I)

517. BIERZANEK REMIGIUSZ. **Morze otwarte ze stanowiska prawa międzynarodowego.** Warszawa 1960 PWN, s. 353.

Autor omawia położenie prawne mórz w rozwoju historycznym, definicję i zakres przestrzenny oraz treść prawną wolności morza otwartego, ograniczenia zasady wolności oraz konstrukcję międzynarodowo-prawną morza otwartego. (II)

518. BORAKOWSKI HENRYK. **Zbiornikowce i ich eksploatacja.** Gdynia 1957 WM, s. 331, tabl. 5, k. 3 z wzorami, ilustr. mapa.

Pierwsza w języku polskim praca o zbiornikowcach. Zawiera szczegółowy opis konstrukcji nowoczesnego zbiornikowca, a zwłaszcza jego rurociągów i przedziału pomp oraz zaznajamia czytelnika z zagadnieniami eksploatacji tego typu statków. W tej części pracy autor podaje metody pomiaru ilości i jakości ładunków przewożonych na zbiornikowcach, zajmuje się zagadnieniami załadunku, wyładunku i balastowania oraz zaznajamia z techniką przewozów różnych rodzajów produktów naftowych i innych ładunków płynnych. Wiele uwagi poświęcono zagadnieniom czyszczenia i odgazowywania zbiorników, obronie przeciw pożarowej i przepisom b. h. p. obowiązującym na zbiornikowcach. Praktyczną wartość pracy podnoszą zamieszczone w niej dokładne informacje o cechach najważniejszych produktów naftowych, różnego rodzaju tablice zamienne, zbiór najważniejszych przepisów dotyczących pracy na zbiornikowcach oraz omówienie i wzory podstawowych dokumentów i atestów obowiązujących przy eksploatacji zbiornikowców. (II—III)

BORCHARDT KAROL OLGIERD. **Znaczy Kapitan;** zob.: poz. 1491.

519. BOROWICZ SŁAWOMIR. **Powiązania produkcji dóbr rzeczowych z produkcją usług transportowych na przykładzie żeglugi morskiej i portów.** Poznań 1958 PWN, s. 21, rys., bibliogr. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Po ogólnych uwagach o współzależnościach między produkcją dóbr rzeczowych a usługami transportowymi, autor charakteryzuje typowe stosunki zachodzące między żeglugą morską a portami, w procesie przemieszczania ładunku oraz analizuje wpływ czasu pobytu statku w porcie na społeczny koszt transportu towarów. (III—IV)

520. BRODZIŃSKI ANTONI, CHRZAN JERZY, WIKTOR EWA. **Drobnica chłodzona w handlu i transporcie morskim.** Warszawa 1956 WK, s. 144, tabl. 1, ilustr. Biblioteka Transportowca.

Książka poświęcona zagadnieniu zakupu i dostawy drogą morską chłodzonych i mrożonych artykułów mięsnych oraz mleczarsko-jajczarskich. Przytoczone zostały i skomentowane klauzule umów kupna-sprzedaży i umów o przewóz morski, wynikające ze specyfiki danej grupy towarowej, jak również niektóre zagadnienia z zakresu technologii towarów, istotne dla właściwej obsługi transportowej. Ponadto omówiony został przebieg transportu — od miejsca nadania omawianych towarów do portu przeznaczenia. (III)

521. BUDKA ROMAN. **Liny włókienne i ich zastosowanie na statkach handlowych.** Warszawa 1953 WK, s. 103, rys. 99.

Omówienie okrętowych prac linowych, rodzajów lin oraz sposobów ich wyrobu, a także wskazówki dotyczące wykorzystywania odpadków lin włókiennych. (I—II)

522. CIEŚLAK TADEUSZ. **Koszty własne w eksploatacji statku.** Warszawa 1954 WK, s. 248, tab.

Autor omawia poszczególne rodzaje kosztów i wykazuje wzajemny wpływ oraz powiązania między ich powstawaniem a czynnościami eksploatacyjnymi. Książka zapoznaje również z zasadami kalkulacji armatora, a także wskazuje drogi walki o obniżenie kosztów własnych w żegludze morskiej. (III)

523. CIEŚLAK TADEUSZ, CHORZELSKI MACIEJ, RADECKA MARIA. **Zbiór międzynarodowych konwencji morskich.** Wg stanu na 30. VI. 1960 r. Zestawili i opatrzyli przypisami... — Gdynia 1960 WM, s. XV, 531, mapa 1, rys., tab.

Teksty obowiązujących w Polsce międzynarodowych umów morskich — oparte na tekstach przekładów opublikowanych w Dzienniku Ustaw — z objaśnieniami wstępnymi i przypisami. (III)

524. DARSKI STANISŁAW. **Ekonomiczne przesłanki szybkości statku w polskiej żegludze handlowej.** Warszawa 1952 WK, s. 86.

Książka zawiera omówienie rozwoju szybkości statków w skali międzynarodowej na przestrzeni ostatnich 50 lat oraz analizę stosowania właściwej szybkości statku dla warunków i potrzeb polskiej marynarki handlowej. (III)

525. DARSKI STANISŁAW. **Opłaty za przewóz morski.** Warszawa 1955 WK, s. 145.

Po krótkim omówieniu opłat za przewóz morski w okresie przedkapitałistycznym, autor podaje przesłanki powstania nowoczesnych stawek frachtowych, charakteryzuje elementy wpływające na kształtowanie się tych stawek i przyczyny ich wahań na światowym rynku frachtowym. Zagadnienia te naświetlone są dla obu rynków: kapitalistycznego i socjalistycznego, ze specjalnym uwzględnieniem warunków pracy naszej floty handlowej. Osobne rozdziały poświęcone są systemom taryf morskich oraz zasadom obliczania frachtów. (III)

526. DARSKI STANISŁAW. **Organizacja i technika transportu morskiego.** Wyd. 2. Poznań 1954 PWN, s. 437, powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Skrypt przeznaczony dla słuchaczy Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie, obejmujący całość zagadnień organizacji i techniki transportu morskiego. Autor rozpoczął swe opracowanie od omówienia historii statku i charakterystyki przemysłu stocznioowego. Następnie zapoznaje czytelnika z procesem budowy i typami statków, maszynami okrętowymi, pojęciami określającymi cechy statku (ładowność, wyporność, pojemność itd.), motywami i organizacją zakupu statku oraz jego amortyzacją i utrzymaniem. Z kolei omawia: podział żeglugi morskiej (trampowa, liniowa, pasażerska, specjalna) oraz jej poszczególne gałęzie w Polsce i ZSRR; strukturę przedsiębiorstw żeglugowych; dokumenty i umowy przewozowe; pracę maklera i armatora; wykorzystanie statku ze względu na jego wielkość, szybkość i napęd oraz opłaty za przewóz. W zakończeniu autor omawia umowy o ratownictwo morskie, zapoznaje z rodzajami statków ratowniczych i ich wyposażeniem, charakteryzuje przyczyny awarii morskich. (II)

527. DARSKI STANISŁAW, DOBROMIRSKI WALERIAN. **Elementy techniki statku morskiego.** Warszawa 1957 PWN, s. 440, tabl. 2, rys., powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Wykład zapoznający z zasadniczymi wiadomościami o powstawaniu i użytkowaniu statków morskich. Po omówieniu charakterystyki techniczno-ekonomicznej, wymiarów oraz podziału pomieszczeń i urządzeń statku, autorzy zajmują się kolejno: podstawami teorii okrętu (pływalność, stateczność, niezatapialność, opór, napęd); konstrukcją kadłuba okrętowego; wyposażeniem kadłubowym i maszynowym oraz typami i rodzajami statków morskich. W zakończeniu wyjaśniają ogólne pojęcia związane z przemysłem okrętowym oraz zasady rozplanowania i organizacji pracy stoczni. (II)

528. DEHMEL HENRYK. **Instrukcja ubezpieczeniowo-awaryjna statku i ładunku.** Wyd. 2. Gdynia 1961 Polskie Linie Oceaniczne, s. 219, tab., bibliogr.

Instrukcja określa zasadnicze obowiązki i zasady postępowania kapitana, bądź kierowników działów, w wypadku awarii statku lub znajdującego się na nim ładunku. Dla większej jasności instrukcji omówiono we wstępie zasadnicze pojęcia z teorii ubezpieczeń morskich, niektóre warunki ubezpieczeniowe oraz ważniejsze przepisy z zakresu prawnej odpowiedzialności przewoźnika. (II)

529. DĘBICKI TADEUSZ. **Tabele zamienne i kalkulacyjne dla handlu morskiego i żeglugi.** Gdańsk 1952 WaM, s. 176.

Publikacja zawiera tabele zamiany jednostek miar długości, powierzchni, objętości, pojemności, ciśnienia, temperatury i innych — stosowanych przez poszczególne kraje. Ponadto podaje ona odległości pomiędzy portami świata, długości kanałów, szybkości statków i inne informacje przydatne dla wszystkich interesujących się żeglugą morską. (II)

DIEMENTJEW I. **Kanał Sueski;** zob.: poz. 18.

530. DOLIŃSKI P. A. **Ustawianie układu korbowego okrętowych silników spalinowych.** Tłum. z ros. Wiera Różanowska. Warszawa 1956 WK, s. 160, rys. — Tyt. oryg.: Centrovka dviženija sudovych dizelej.

Praca omawia zagadnienia ustawiania poszczególnych elementów układu korbowego, nowych oraz remontowanych okrętowych silników spalinowych, sprawdzania ich wzajemnego położenia oraz dopasowywania powierzchni współpracujących. Zebrane materiały są wynikiem doświadczeń pracy radzieckich marynarzy i pracowników stoczni remontowych. (II—III)

DRAPPELLA WŁADYSŁAW ANTONI. **Ster.** Ze studiów nad kształtowaniem się pojęć morskich; zob.: poz. 1062.

DRAPPELLA WŁADYSŁAW ANTONI. **Żegluga — Nawigacja — Nautyka.** Ze studiów nad kształtowaniem się pojęć morskich; zob.: poz. 1063.

531. DUBIŃSKI STEFAN. **Silniki morskie i ich obsługa.** Gdańsk 1951 WaM, s. IV, 152.

Po zarysowaniu historii silników spalinowych, autor omawia ogólne zasady ich budowy i funkcjonowania, po czym przechodzi do szczegółowego omawiania części, działania, regulacji, konserwacji i obsługi okrętowych silników spalinowych. W zakończeniu charakteryzuje typy silników stosowane na statkach Polskiej Marynarki Handlowej. (II)

532. **Economic Conference of Seamen and Dockers from Baltic and North Sea Countries,** Gdańsk, Poland, 2—3 September, 1960. Reports, speeches, resolutions. Gdynia 1961 WM, s. 27, ilustr., portr. Seamen's and Dockers Union of Poland.

Wydawnictwo w języku angielskim. Zawiera przemówienia, referaty i rezolucje Konferencji Ekonomicznej Marynarzy i Dokerów Krajów Bałtyckich i Północnomorskich, zorganizowanej w Gdańsku w dn. 2—3 września 1960 r. (I)

533. EHRlich LUDWIK. **Suwerenność a morze w prawie międzynarodowym.** Warszawa 1961 WPraw., s. 235, bibliogr.

Systematyczny przegląd zagadnień prawa morskiego, ze szczególnym uwzględnieniem problemu suwerenności, przedstawiony na tle historii rozwoju tej dziedziny nauk prawnych. Autor wskazuje na żywotność prawa morskiego, będącego dziedziną w której stały rozwój techniki i zmiany stosunków międzynarodowych powodują ciągłe rewidowanie norm już ustalonych oraz tworzenie nowych przepisów dostosowanych do potrzeb bieżących. (III)

534. FAFURIN N. A. **Strumień śruby okrętowej a sterowność statku.** Tłum. z ros. W. Różanowska. Warszawa 1954 WK, s. 45, rys. Biblioteka Przemysłowców Metod Pracy w Gospodarce Morskiej. — Tyt. oryg.: Struja grebnogo vinta i upravljaemost sudna.

Broszura — przeznaczona dla sterników i nawigatorów oraz słuchaczy szkół morskich i kursów dokształcających — omawia siły mające wpływ na działania pióra steru i na kadłub statku, w różnych warunkach żeglugi. (II)

535. FALENCIAK JERZY. **Prawo morskie.** Wrocław 1953 PWN, s. 155, powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Autor rozpoczyna swój wykład od omówienia pojęcia, systematyki, dziejów i źródła prawa morskiego, po czym zajmuje się zagadnieniami wolności i podziału wód morskich, cechami prawnymi statku morskiego, stanowiskiem prawnym armatora, prawami i obowiązkami załogi, umowami o przewóz statkiem morskim oraz problemami awarii i wynikających z nich zobowiązań. W zakończeniu zostały omówione umowy o ubezpieczenie morskie. (II—III)

536. FEDOROWICZ JANUSZ. **Technika ubezpieczeń morskich.** Poznań 1953 PWN, s. 139, tabl. 1, powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Autor zapoznaje czytelnika z historią i organizacją ubezpieczeń morskich, szczegółowo omawia problematykę umów oraz technikę ubezpieczeń tego rodzaju, a w zakończeniu charakteryzuje ich finansowo-gospodarcze znaczenie. (II—III)

537. FIEDOROW I. I. **Echosondy nawigacyjne.** Tłum. z ros. Adolf Zelenay. Warszawa 1955 WK, s. 152, tabl. 8, ilustr. — Tyt. oryg.: Navigacionnye echoloty.

Rozdział pierwszy omawia zasady działania echosondy i jej części składowe, drugi zapoznaje z konstrukcją niektórych typów echosond i podaje wskazówki dotyczące ich obsługi, trzeci i ostatni zawiera ogólne wskazówki odnoszące się do montażu i eksploatacji echosond bez względu na ich rodzaj. (III)

538. FINKIELSZTEJN A. J., SZUSTEROWICZ A. N. **Radionawigacja.** Warszawa 1956 WK, s. 85, rys. — Tyt. oryg.: Radionavigacija.

Praca przeznaczona w zasadzie dla szerokiego kręgu radioamatorów, zainteresować może również zawodowych marynarzy. Wyjaśniono w niej przystępnie zasady działania różnych urządzeń i systemów radionawigacyjnych. (II)

539. **Flota handlowa. Żegluga. Rybołówstwo Morskie.** Zbiór przepisów prawnych. Doboru, uporządkowania i opracowania przepisów dokonali Władysław Sowiński i Adam Muszyński w części: „Flota handlowa i żegluga“, Jan Adolf Hippner w części: „Rybołówstwo morskie“. Przekładu Układów Haskich dokonali: J. A. Hippner i J. Milanowski. Gdańsk 1947 IB, s. XVI, 183, tab. 1.

Wybór przepisów prawnych, dokonany pod kątem praktycznych potrzeb załóg statków handlowych i rybackich, pracowników linii żeglugowych, zarządców portów itp. Materiał zawarty w wydawnictwie jest już częściowo nieaktualny. (III)

540. GAJEWSKI JAN. **Skróty i oznaczenia świateł na szwedzkich mapach morskich.** Zestawił.. Gdynia 1948 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. 7.

GELBERG LUDWIK. **Piractwo na morzach chińskich;** zob.: poz. 756.

541. GIERTOWSKI JÓZEF. **Podstawy nawigacji terrestrycznej.** Wyd. 2. Warszawa 1955 WK, s. 608, mapy, tab., tabl. 7.

Książka napisana przez kpt. ż. w. Józefa Giertowskiego, wspaniałego człowieka i wychowawcę, wieloletniego znakomitego wykładowcę Państwowej Szkoły Morskiej. — Omawiając całokształt zagadnień, tak praktycznych jak teoretycznych, związanych z prowadzeniem nawigacji terrestrycznej autor podał wszystkie

metody prowadzenia nawigacji, wraz z najnowocześniejszymi, opartymi na najnowszych osiągnięciach w dziedzinie radionawigacji. Przystępność i rzeczowość opracowania tematu, obfitość rysunków i przykładów rozwiązywania problemów nawigacyjnych pozwala na samodzielne przyswojenie sobie wiedzy zawartej w książce, z tego względu niezwykle cennej nie tylko dla załóg pływających PMH ale i dla amatorów sportu żeglarskiego. (III)

542. GŁADYSZ BRONISŁAW. **Meteorologia dla żeglugi morskiej.** Gdynia 1957 WM, s. 496, ilustr.

Książka obejmuje całokształt wiadomości z dziedziny meteorologii morskiej. Między innymi wyjaśnia ona wpływ zjawisk atmosferycznych na powierzchnię morza oraz zasady przewidywania pogody na podstawie: depesz synoptycznych, analizy sytuacji atmosferycznej oraz obserwacji własnych. Szeroko omówiono zagrożenie orkanów i żeglugi w ich strefach, a podane wiadomości powiązane z codzienną praktyką marynarza — wraz ze wskazówkami właściwego prowadzenia statku w różnych warunkach atmosferycznych. (III)

543. GŁĘBOWICZ JERZY. **Poradnik morskiej służby radiowej.** Gdynia 1957 WM, s. 424, ilustr.

Autor omawia całokształt przebiegu i obowiązków służby radiowej na statkach, zapoznaje z przepisami Polskiego Rejestru Statków dotyczącymi instalacji i urządzeń radiokomunikacyjnych oraz z obowiązkami administracyjnymi radio-officera: redagowaniem i rozliczaniem telegramów, prowadzeniem dokumentów okrętowych itp. Omówiono również przebieg służb specjalnych (radiową służbę meteorologiczną, medyczną, służbę czasu, radiowe sposoby określenia pozycji statku, obsługę i eksploatację echosond i akumulatorów okrętowych) oraz międzynarodowe wydawnictwa pomocnicze przeznaczone dla morskiej służby radiowej. (III)

544. GORAZDOWSKI STEFAN. **Międzynarodowe i miejscowe przepisy drogi na morzu.** Przetłum. i zebrał... Dla użytku szkolnictwa morskiego. Gdynia 1949 PW, s. 125.

Podręcznik zawierający ogólne omówienie oraz tekst międzynarodowych i miejscowych przepisów o zapobieganiu zderzeniom na morzu, obowiązujących do dnia 31 grudnia 1953 r. (I)

545. GORAZDOWSKI STEFAN. **Międzynarodowe przepisy o zapobieganiu zderzeniom na morzu.** Obowiązujące od dnia 1 stycznia 1954 r. Oprac. ... Wyd. 2. Warszawa 1954 WK, s. 80, tabl.

Broszura zawiera tekst polski międzynarodowych przepisów o zapobieganiu zderzeniom statków na morzu, uzupełniony omówieniem porównawczym, które zwraca uwagę na różnice, jakie zachodzą między przepisami nowymi a starymi — obowiązującymi do końca 1953 r. (II)

546. GORAZDOWSKI STEFAN. **Morskie pomoce nawigacyjne.** T. 1 i 2. Warszawa 1953 WK, s. 138, rys., mapy, tabl.; s. 168, rys., mapy, tabl.

Podręcznik zawierający w tomie pierwszym szczegółowe omówienie map dla żeglugi morskiej, uczący ich odczytywania i utrzymywania w stanie aktualności oraz prawidłowego posługiwania się nimi. Tom drugi zapoznaje z angielskimi wydawnictwami nawigacyjnymi, jak: locje, spisy świateł i sygnałów radiowych, tablice pływów, atlasy itp. oraz wskazuje sposoby właściwego ich użytkowania. (III)

547. GORAZDOWSKI STEFAN. **Sygnalizacja morska.** Gdynia 1951 WaM, s. 90, tabl. 2.

Książka omawia międzynarodowe sygnały morskie, sygnalizację flagową, świetlną, semaforową i dźwiękową, podaje wymiary flag sygnałowych, sygnały holownicze, pilotowe, sygnały kwarantanny i flagowe miejscowe, obowiązujące w portach polskich. (II)

548. **Gospodarka paliwowo-smarownicza na statkach morskich.** Autorzy: Jerzy Gontarski, Zbigniew Kowalczyk, Czesław Noszczyński. Jan Zalewski. Gdynia 1957 WM, s. 195, tab. 8 luźnych.

Opracowanie obejmuje najważniejsze zagadnienia z zakresu gospodarki paliwowo-smarowniczej, a więc: obsługę kotłów okrętowych (opalanych tak węglem, jak i paliwem płynnym), zasady racjonalnego smarowania poszczególnych mechanizmów, praktykę przyjmowania na statek paliw i smarów oraz normowania ich zużycia. Autorzy omawiają również metody przygotowywania wody kotłowej, ze szczególnym uwzględnieniem stosowanej w Polskiej Marynarce Handlowej metody „Chomorg“. (II)

549. **GÓRNY JÓZEF. Morskie przyrządy nawigacyjne.** Warszawa 1951 LM, s. 108. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Autor omawia budowę najważniejszych przyrządów nawigacyjnych (kompasu, logu, sondy, sekstansu itp.), wskazując sposoby posługiwania się nimi. W osobnych rozdziałach zapoznaje czytelnika z przyrządami meteorologicznymi i urządzeniami radionawigacyjnymi, jak również z oznakowaniem nawigacyjnym wód i wybrzeży. (I—II)

550. **GÓRSKI JÓZEF. Konosament.** Warszawa 1955 WK, s. 160, k. 2 z wzorami.

W oparciu o Konwencję Brukselską z r. 1924, autor omawia podstawy prawne konosamentu (tzn. — dowodu przyjęcia towarów do transportu morskiego), oraz wynikające z niego obowiązki i uprawnienia stron zainteresowanych w transporcie morskim. Końcowe rozdziały zapoznają czytelnika z techniką manipulacji konosamentem. W pracy szeroko uwzględniono przepisy i zwyczaje obowiązujące w portach polskich. (III)

551. **GRABOWSKI TADEUSZ. W niewoli u Czang Kai-szeka.** Dziennik marynarza. Warszawa 1954 KiW, s. 46, ilustr.

Dziennik członka załogi zrabowanego przez czangkaiszekowców statku P.M.H. — m/s „Praca“, z okresu niewoli na Tajwanie, opisujący historię porwania statku oraz długie miesiące spędzone w ciężkich warunkach więziennych. Obraz prowadzonej przez załogę walki o odzyskanie wolności (m. in. pięciokrotnie wznawiana głódówka) oraz działalności zakonspirowanej organizacji partyjnej. (I)

GRODEK ANDRZEJ, SURMA IZABELA. Z historii rachunkowości w Polsce i Gdańsku w wieku XVI; zob.: poz. 1070.

552. **GROSS HILARY, HOŁOWIŃSKI JAN. Czartery w polskim handlu morskim.** Warszawa 1952 WK, s. 283, załączników 8.

Praca — przeznaczona dla pracowników żeglugi, maklerstwa, spedycji i handlu zagranicznego — zawiera szczegółowe omówienie czarterów stosowanych w polskim handlu morskim i w sposób przystępny zaznajamia czytelnika z warunkami morskiego przewozu towarów. (II)

553. **GROTIUS HUGO. Wolność mórz czyli Dysertacja o prawie, jakie przysługuje Holendrom do handlu z Indiami.** Z dodatkiem, który zawiera wyjątki z dzieła Grotiusa „O prawie wojny i pokoju“ oraz rozprawy Jana Seldena „O morzu zamkniętym“. Z języka łacińskiego przełożył, wstępem i przypisami opatrzył Remigiusz Bierzanek. Warszawa 1955 PWN, s. XLVI, 131, tabl. 1. — Nazwisko autora: Huig de Groot. — Tyt. oryg.: Mare liberum sive De iure quod Batavis competit ad Indicana commercia dissertatio.

Wydawnictwo zawiera powstałą w 1609 r. rozprawę pióra Grotiusa — uznanego za twórcę prawa międzynarodowego — poświęconą zagadnieniu sytuacji prawnej obszarów morskich, dotyczące tego zagadnienia fragmenty dzieła „O prawie wojny i pokoju“ (1625), jak również wyjątki z polemicznej dysertacji antagonisty Grotiusa — Jana Seldena, pt. „Morze zamknięte, czyli o zwierzchnictwie morskim“ (1635). Główną tezą Grotiusa była zasada głosząca, że morze nie podlega niczy-

jemu zwierzchnictwu i przeciwstawiają się ograniczeniom żeglugi, handlu oraz rybołówstwa. (III)

554. GRZYWACZEWSKI ZBIGNIEW. **Walka z pożarami na statkach.** Gdańsk 1951 WaM, s. XV, 363, ilustr.

Opracowanie — przeznaczone dla oficerów i marynarzy floty handlowej — poświęcone organizacji ochrony przeciwpożarowej na statku. Autor omawia sposoby zapobiegania pożarom, sprzęt i instalacje przeciwpożarowe oraz taktykę walki z pożarami. (I)

555. HALINOWSKI JAN. **Higiena pracy marynarzy w klimacie tropikalnym.** Gdańsk 1955 WK, s. 95.

Autor omawia wpływ klimatu tropikalnego na organizm marynarza pochodzącego ze strefy klimatu umiarkowanego i wskazuje metody najłatwiejszego przystosowania się do nowych warunków klimatycznych, oraz sposoby ochrony przed najczęściej spotykanymi chorobami tropikalnymi. (II)

556. HELBRECHT JÓZEF. **Liny i łańcuchy.** Warszawa 1952 PWT, s. 54, ilustr. Biblioteka Ochrony Pracy.

Wskazówki dotyczące eksploatacji, przechowywania i konserwacji lin włókienniczych i stalowych, łańcuchów oraz haków. Wydawnictwo przeznaczone dla referentów b. h. p., magazynierów i dźwigowych. Użyteczne również dla pracowników portowych i marynarzy. (I)

557. HELBRECHT JÓZEF. **Przeładunek statków handlowych.** Warszawa 1954 PWT, s. 96, ilustr. Biblioteka Ochrony Pracy.

Wydawnictwo poświęcone zagadnieniom bezpieczeństwa pracy przy obsłudze urządzeń przeładunkowych w portach, uwzględniające bogatą — polską i obcą — literaturę przedmiotu. Omawiając przepisy polskiego ustawodawstwa z zakresu ochrony pracy robotników portowych, autor — na podstawie analizy wypadków i własnej praktyki — wskazuje praktyczne sposoby zapewnienia możliwie największego bezpieczeństwa pracy. (II)

558. HOŁOWIŃSKI JAN. **Ekonomika transportu morskiego w zarysie.** Gdynia 1961 WM, s. 136, rys., tab.

Autor omawia ogólnie ekonomikę transportu morskiego, określa jej miejsce w systemie nauk ekonomicznych, zapoznaje z najważniejszymi zagadnieniami prawnymi i eksploatacyjnymi tej dziedziny oraz wprowadza czytelnika w praktykę frachtowania statków morskich. (III)

559. HOŁOWIŃSKI JAN. **Przeładunek według czarteru i konosamentu.** Warszawa 1955 WK, s. 348.

Tematem książki jest zagadnienie przeładunku rozpatrywane z punktu widzenia zobowiązań stron, wynikających z umów o przewóz ładunków morzem. Autor ujmuje to zagadnienie w aspekcie czasu, kosztu i odpowiedzialności, przy czym szczególną uwagę poświęca zgodności klauzul, formularzy i konosamentów oraz ich potocznej interpretacji w myśl przepisów Konwencji Brukselskiej z r. 1954 i praw na niej opartych. (III)

560. HUGET MARIAN. **Ubezpieczenia przewozów morskich.** Gdynia 1960 WM, s. 484, bibliogr.

Po naszkicowaniu rozwoju historycznego ubezpieczeń, autor omawia: rodzaje ubezpieczeń, metody działania, aparat pomocniczy, instytucje współpracujące z instytucjami ubezpieczeniowymi, zagadnienie ubezpieczeń w handlu zagranicznym i umowach przewozowych, umowę ubezpieczenia morskiego, sytuację prawną i obowiązki stron zawierających umowę, przedmiot ubezpieczenia, dowód umowy — polisę, redakcję, zasady interpretacji i rodzaje polis, ogólne zasady ubezpieczeń, obliża odszkodowawcze, warunki specjalne umowy ubezpieczeniowej, franszyzy i rodzaje szkód. (III)

561. **Instrukcja czyszczenia kotłów parowych statków morskich i statków uprawiających żeglugę na wodach osłoniętych.** Warszawa 1952 WK, s. 46. Polski Rejestr Statków w Gdańsku.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

562. **Instrukcja dla młodszych mechaników i mechaników wachtowych.** Gdynia 1950 GAL, s. 16, nlb. 1.

Instrukcja wskazująca obowiązki i organizację pracy oficerów wachtowych służby maszynowej na statkach Polskiej Marynarki Handlowej.

563. **Instrukcja dla ochmistrzów i stewardów gospodarczych na statkach towarowych i towarowo-pasażerskich eksploatowanych przez GAL.** Gdynia 1949 GAL, s. 63, tabl. 3.

Instrukcja wskazująca obowiązki i organizację pracy ochmistrzów i stewardów gospodarczych, dająca praktyczne wskazówki dotyczące spełniania poszczególnych czynności, a szczególnie zaopatrywania statków Polskiej Marynarki Handlowej.

564. **Instrukcja malowania statków stalowych farbami produkcji Gdańskiej Fabryki Farb i Lakierów.** Gdańsk 1958 Gdańska Fabryka Farb i Lak., s. 42, tab.

565. **Instrukcja służbowa dla starszych mechaników na statkach P. M. H.** Gdynia 1950 GAL, s. 25, nlb. 1.

Instrukcja wskazująca obowiązki i organizację pracy kierowników służby maszynowej.

Instrukcja sygnalizowania ostrzeżeń sztormowych; zob.: poz. 430.

566. **Instrukcja w sprawie gospodarki paliwami i smarami na statkach PMH.** Gdynia 1952 Centralny Zarząd Polskiej Marynarki Handlowej, s. 37.

567. JAGODZIŃSKI ZENON. **Systemy radionawigacyjne.** Warszawa 1961 MON, s. 502, rys. i ilustr. 470, bibliogr.

Omówienie podstaw radionawigacji, zagadnień radiogoniometrii, rodzajów radiolatarni oraz zasad działania i konstrukcji systemów radionawigacyjnych. Autor oparł się na najnowszej literaturze zagranicznej i polskiej oraz na materiale wykładanym przez siebie na Politechnice Gdańskiej. (IV)

Jak zostać marynarzem; zob.: poz. 1213.

568. JANIK BERNARD. **Najstarszy tekst prawa morskiego w Gdańsku.** Oprac. i na pol. przeł. (ze staroniderl. i staroniem.)... Wstęp: S. Matysik. Gdańsk 1961 GTN, s. 267, tabl. 12.

Analiza najstarszego tekstu prawa morskiego w Gdańsku, tzw. Waterrecht van Damme (Prawo wodne z Damme) dokonana na podstawie rękopisów gdańskich z roku 1407, 1429, 1522 i 1611. Praca zawiera omówienia pisowni rękopisów i pochodzenia prawa, przedruk czterech zasadniczych tekstów oraz tłumaczenie na język polski najstarszego i najnowszego tekstu. (III)

569. JASIŃSKI ZYGMUNT. **Okrętowe silniki spalinowe.** Warszawa 1952 LM, s. 163, rys. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Przystępne opracowanie mające charakter podręcznika dla podstawowego szkolenia w zakresie okrętowych silników spalinowych. Autor zapoznaje czytelnika z ogólnymi wiadomościami o silnikach spalinowych, wyjaśnia ich budowę i zasady pracy; charakteryzuje rodzaje i właściwości paliw płynnych, opisuje typowe silniki okrętowe, przy czym w specjalnym rozdziale omawia okrętowe turbiny gazowe. (II)

570. JAWORSKI STANISŁAW. **O ładunkach w transporcie morskim.** Gdańsk 1951 WaM, s. 119, ilustr.

Praca przeznaczona dla marynarzy i portowców, zawiera najważniejsze wiadomości o ładunkach przewożonych morzem, omawia współczynniki sztauwowania oraz sposoby załadunku. Porusza również zagadnienia opieki nad ładunkiem. (II)

571. JAWORSKI STANISŁAW, LEKKI WŁADYSŁAW, POINC WITOLD. **Stery okrętowe i ich obsługa.** Warszawa 1955 WK, s. 131, ilustr.

Książka omawia zasady działania steru oraz budowę urządzeń sterowych różnych typów. Zawiera również podstawowe wiadomości o sterowaniu, a także praktyczne wskazówki dotyczące sterowania w różnych warunkach żeglugi — w morzu, na wodach ograniczonych, podczas manewrowania i w innych sytuacjach. (I—II)

572. JURKIEWICZ KAZIMIERZ. **Konserwacja statku.** Warszawa 1952 WK, s. 97, rys. 30.

Zwięzły opis prac konserwacyjnych na statku zapoznający z metodami zabezpieczania kadłuba, pomieszczeń i osprzętu, rodzajami i sposobami przygotowywania farb okrętowych, techniką konserwacji części podwodnych, pokładów, płótna i lin. Książka przeznaczona w zasadzie dla zawodowych pracowników morza przedstawia wielką wartość również dla żeglarzy. (I—II)

573. JURKIEWICZ KAZIMIERZ. **Wyszkolenie szalupowe.** Gdańsk 1951 WaM, s. 71, rys. 40.

Podręcznik zawierający całokształt wiadomości o budowie i posługiwaniu się szalupami okrętowymi. Obszerne omówienia wiosłowania i żeglowania na szalupach, nadają książce szczególną wartość również dla amatorów żeglugi sportowej. (I)

574. JURKIEWICZ KAZIMIERZ, ŻYLICZ ANDRZEJ. **Podstawowe wiadomości z wiedzy okrętowej.** Gdańsk 1954 WK, s. 105. Poradnik Rybaka Morskiego, nr 10.

Książka zawiera podstawowe wiadomości z zakresu teorii i budowy okrętu oraz zwięzłe wskazówki praktyczne dotyczące prac pokładowych i konserwacyjnych, manewrowania statkiem, holowania, żeglugi w trudnych warunkach, awarii, oraz wyposażenia ratunkowego i przeciwpożarowego statku. (I—II)

575. KAŁACZEW J. M. **Przewóz ładunków morzem.** Tłum. z ros. Bolesław Kucharski. Warszawa 1955 WK, s. 114, mapa 1, ilustr. — Tyt. oryg.: Perekovka gruzov morem.

W pierwszej części książki omówiono współpracę statku z portem, przygotowanie statku do przyjęcia ładunku, oraz ogólne zasady ładowania i przewozu, jak również zagadnienia wentylacji i opieki nad ładunkiem w czasie podróży. W drugiej części szczegółowe omówienie zasady ładowania i przewozu poszczególnych rodzajów ładunków z podaniem ich współczynników sztauwowania. (II)

576. KANDIAK JAN. **Transport wodą, przeładunek i magazynowanie materiałów niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia.** Warszawa 1956 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 127, powiel. Materiały do Studiów i Badań, z. 1.

Opracowanie zawiera ogólne wytyczne dotyczące bezpieczeństwa transportu wodą, przeładunku i magazynowania materiałów niebezpiecznych, oparte na przepisach państw mających największe doświadczenie w żegludze, jak: Związek Radziecki, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone A. P. Dla większej jasności wykładu, autor podaje charakterystyczne własności i szczegółowe wskazówki postępowania wobec poszczególnych materiałów niebezpiecznych. (II—III)

577. KAZUBEK CZESŁAW, ZUBRZYCKI WITOLD. **Meteorologia dla marynarzy.** Wiadomości praktyczne. Ustka 1947, s. 111, ilustr., rys., tab.

Opracowanie zawiera podstawowe wiadomości z dziedziny meteorologii fizycznej i synoptycznej, ujęte pod kątem praktycznych potrzeb żegluga morskiej i przewidywania pogody we własnym zakresie. (II)

578. KĄTOWSKI EDWARD. **Kalkulacje eksploatacyjne w transporcie morskim.** Zbiór przykładów i ćwiczeń. Sopot 1959 WSE, s. 164, rys., tab., bibliogr., powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Pomocniczy podręcznik dla ćwiczeń z organizacji i techniki transportu morskiego, prowadzonych na Wydziale Morskim W.S.E. w Sopocie — skoordynowany z wykładem poświęconym tym zagadnieniom (zob.: Darski S.: Organizacja i technika transportu morskiego, poz. 526). Autor ilustruje przy pomocy przykładów wiele pojęć i zagadnień objętych tym wykładem oraz zapoznaje z metodami kalkulacji frachtowych, ładunkowych itp. Podręcznik zawiera również wyjaśnienia skrótów angielskich używanych w żegludze i handlu morskim oraz omówienie miar i wag. (II)

579. KISIELEWSKI MICHAŁ. **Atlas okrętowych kotłów i maszyn parowych.** T. 1: Kotły. Wyd. 2 popr. i rozszerzone. T. 2: Maszyny parowe tłokowe. Warszawa 1954 WK, s. 175, tabl. 5; s. 145.

T. 1 zapoznaje z budową, działaniem, eksploatacją i naprawami wspólnych kotłów parowych. Obszerne teksty uzupełnia 300 rysunków. Materiał opracowano mając na uwadze praktyczne potrzeby eksploatacyjne i dotyczy on głównie kotłów spotykanych na statkach Polskiej Marynarki Handlowej. T. 2 zaznajamia z różnymi typami okrętowych maszyn parowych — ich konstrukcją i działaniem, oraz zawiera wskazówki praktyczne dotyczące eksploatacji i napraw. Szczególnie obszerne omówiono skraplacze i pompy okrętowe oraz sposoby smarowania łożysk i cylindrów. Autor omawia również ogólne zasady gospodarki maszynowej na statku. (II)

580. KOBYLIŃSKI LECH. **Śruby okrętowe.** Warszawa 1955 WK, s. 390, tabl. 10, ilustr., bibliogr.

Pierwsza w języku polskim praca omawiająca wyczerpująco zagadnienie śrub okrętowych. Po wstępnym omówieniu geometrii, konstrukcji oraz technologii wykonania śrub, szczegółowo wyjaśniono podstawy wirowej teorii śrub w najnowszym ujęciu. Szeroko ujęto również zasady wzajemnego oddziaływania kadłuba okrętu i śruby oraz zjawisko kawitacji. W uzupełnieniu teoretycznej części pracy autor omawia badania modelowe śrub i sposoby przedstawiania wyników tych badań, zaś w części praktycznej — metodę projektowania śrub w oparciu o wykresy systematycznych badań modelowych, oraz w oparciu o teorię wirową. Podano także sposoby polepszenia sprawności napędowej. (III—IV)

Kompas żyroskopowy „GU marka 1 model 2“; zob.: poz. 773.

581. KON WIENCZYŚLAW. **O morskiej radiolokacji.** Warszawa 1953 LM s. 67. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Omówienie technicznych zasad i rozwoju radiolokacji oraz jej zastosowania w obronie przeciwlotniczej wybrzeża, w lotnictwie, nawigacji i meteorologii, a także sposobu obsługi radarów przyrządów radarowych. (I—II)

582. KON WIENCZYŚLAW. **Radar w żegludze morskiej.** Warszawa 1955 WK, s. 184, mapa 1, ilustr.

Książka zapoznaje z praktycznym zastosowaniem radaru nawigacyjnego. Zagadnienia konstrukcyjne poruszone są w niej tylko o tyle, o ile jest to potrzebne dla zrozumienia działania radaru, jego zalet, wad i stopnia w jakim może on być wykorzystany w żegludze. Główny nacisk położono na stronę praktyczną zastosowania radaru, a więc na interpretację ekranu i właściwe posługiwanie się radarem w różnych okolicznościach. (II)

583. KON WIENCZYŚLAW. **Sondy okrętowe.** Warszawa 1955 WK, s. 187, ilustr.

Książka zawiera całokształt wiadomości o sondach okrętowych, a więc omawia tak sondy kontaktujące się z dnem, jak i echosondy. Wyjaśnia zasady działania i budowę poszczególnych sond okrętowych, sposoby posługiwania się nimi, konserwację, przyczyny usterek w działaniu, oraz interpretację echogramu. Specjalną uwagę poświęcono tym typom echosond, które są używane na naszych statkach handlowych i rybackich. (II)

584. **Konsulat morski.** Wg wydania barcelońskiego z r. 1494. Na jęz. polski (z katalońskiego) przeł., wstęp i przypisy Kazimierz Libera. Warszawa 1957 PWN, s. 598, tabl. 1. — Tyt. oryg.: *Lo Libre de Consolat de Mare*.

Zbiór morskiego prawa zwyczajowego, który prawdopodobnie powstał stopniowo w XIII lub XIV w., w Barcelonie (Hiszpania). Pierwsza część „Konsulatu“ zajmuje się sprawami wyboru konsulów morskich, sędziego apelacyjnego i zakresem właściwości sądu konsularnego, część druga stanowi zbiór zwyczajów dotyczących morskiego obrotu handlowego oraz regulujących problemy prawne wypraw zbrojnych na morzu. Część trzecia zawiera morskie i portowe przywileje królewskie i miejskie. Obszerny skorowidz rzeczowy. (III)

585. **KOROLEWICZ W. S. Praktyczne określanie i kompensacja dewiacji kompasów magnetycznych na statkach morskich.** Tłum. z ros. Ireneusz Grajewski i Jerzy Sochacki. Warszawa 1956 WK, s. 222, tab., rys. — Tyt. oryg.: *Praktyčeskoe opredelenie i uničtoženie deviacii magnitnych kompasov na morskich sudnach*.

Opracowanie przeznaczone dla oficerów pokładowych marynarki handlowej i wojennej, dewiatorów oraz uczniów szkół morskich. Autor omawia całość zagadnień związanych z określaniem i kompensacją dewiacji, podaje szereg praktycznych metod i sposobów dokonywania tych czynności, przy czym w poszczególnych wypadkach wskazówki praktyczne poprzedzone są krótkimi wyjaśnieniami teoretycznymi. Szczególną uwagę zwrócono na uproszczone metody obliczeń umożliwiające określenie i sporządzenie nowej tablicy dewiacji bez straty czasu podróży. (II—III)

586. **KOSZEWSKI ZDZISŁAW, GORAZDOWSKI STEFAN. Międzynarodowe prawo drogi morskiej.** Gdynia 1958 WM, s. 517, tabl.

Książka omawia całokształt zagadnień związanych z międzynarodowym prawem drogi morskiej. Składa się ona z pięciu części. Część 1 podaje wiadomości ogólne: zasadnicze wiadomości i określenia, rys historyczny i źródła prawa drogi morskiej, zakres przepisów oraz zasady praktyki morskiej; cz. 2 omawia: światła, znaki i sygnały statków; cz. 3: przepisy wymijania; cz. 4: zachowywanie się podczas ograniczonej widzialności; cz. 5: zachowanie się po zderzeniu. Poszczególne tezy autorów zilustrowane są licznymi przykładami z orzecznictwa polskiego i obcego. Uzupełnienie książki stanowią załączniki zawierające teksty najważniejszych przepisów związanych z prawem drogi, a także tablice światel, znaków dziennych i sygnałów. (III)

587. **KOWALSKI ZBIGNIEW. Zarys wiedzy okrętowej.** Warszawa 1951 LM, s. 231, rys. 167 (w tekście). Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Encyklopedyczny podręcznik omawiający: klasyfikację okrętów i statków, budowę okrętu, sprzęt pokładowy, łodzie, kotwice, ster, śruby itd. Informacje o manewrowaniu, holowaniu, ratownictwie, dokowaniu, ładowaniu itd. (I—II)

KOWZAN HALINA. **S. O. S. „Sollum” tonie;** zob.: poz. 1564.

KOZŁOWSKI BOLESŁAW. **Dzieje okrętu;** zob.: poz. 339.

588. **KRASNOW A. I. Żyroskop.** Tłum. z ros. Witold Czetwertyński. Warszawa 1960 PWT, s. 67, ilustr. Technika dla Wszystkich. — Tyt. oryg.: *Volčok i primenienie ego svojstv*.

Przystępne wyjaśnienie zasady działania i budowy żyroskopu, tzn. kompasu nie podlegającego działaniu sił pola magnetycznego ziemi, lecz opartego na za-

sadzie wirującego bąka, który pod wpływem momentu obrotowego ziemi dąży do ustawienia swej osi wzdłuż południka ziemskiego. (I—II)

589. KRYNICKI MARIAN. **Morskie statki handlowe**. Gdańsk 1948 IB, s. XII, 198, ilustr., tabl. 3.

Historia statków morskich oraz omówienie całokształtu spraw związanych z żeglugą morską w jej rozwoju historycznym. Autor omawia rozwój żeglugi od czasów przedhistorycznych do czasów współczesnych, typy statków oraz ich budowę, rozwój przyrządów nawigacyjnych, warunki pracy i życia na morzu. Obszerne omówienie dziejów Polskiej Marynarki Handlowej. (I)

590. KRYNICKI MARIAN. **Na morzach świata**. Warszawa 1954 MON, s. 167, ilustr. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Popularyzatorska praca poświęcona historii żeglugi — omawiająca dzieje statku handlowego na tle rozwoju techniki od starożytności po czasy współczesne; zapoznająca z podstawowymi wiadomościami z zakresu budownictwa okrętowego i żeglugi; charakteryzująca poszczególne rodzaje statków ze względu na ich przeznaczenie; wprowadzająca w zagadnienia eksploatacji statku oraz opisująca dzieje polskiej floty handlowej. (I)

591. KRYNICKI MARIAN. **Wiadomości z nautyki i historii żeglugi**. Warszawa 1954 WK, s. 194.

Autor wyjaśnia podstawowe pojęcia nautyki — omawiając: kompas, sposoby mierzenia głębokości morza oraz szybkości okrętu i przebytej drogi, mapy nawigacyjne, astronawigację, pływy, meteorologię nautyczną, znaki i sygnały oraz morskie pomoce nawigacyjne. W drugiej części książki czytelnik znajdzie najważniejsze wiadomości z historii żeglugi. Książka interesująca dla wszystkich miłośników morza. (I—II)

592. KRYNICKI MARIAN. **Współczesne statki morskie**. Warszawa 1956 WK, s. 342, ilustr., tabl.

Autor omawia całość zagadnień związanych ze statkiem morskim — od zaprojektowania, poprzez budowę, do eksploatacji. Zasadniczym tematem książki są morskie statki towarowe, jednak krótko scharakteryzowane są również statki rybackie, wielorybnicze i pomocnicze. Pracę uzupełniono dodatkiem zawierającym sylwetki statków Polskiej Marynarki Handlowej, wraz z ich podstawowymi danymi technicznymi. (I—II)

593. KRZYMOWSKI ZBIGNIEW, ROSENBAUM DAWID. **Logi okrętowe**. Warszawa 1955 WK, s. 164, tabl. 2, ilustr.

Książka poświęcona zagadnieniu mierzenia szybkości i przebytej drogi w żegludze morskiej. Wyjaśnia zasady działania i budowy logów różnych typów, ze szczególnym uwzględnieniem najczęściej stosowanych na statkach polskich. Podaje również praktyczne, objaśnione przykładami, wskazówki dotyczące postępowania się logami. Osobny rozdział poświęcono określaniu szybkości względem dna na linii pomiarowej. (II)

594. KRZYŻANOWSKI MACIEJ. **Reguły sprzedaży C. I. F. w handlu zamorskim**. Gdynia 1961 WM, s. 240, tab., bibliogr.

Autor omawia wyczerpująco zasady transakcji typu C. I. F. (cost, insurance, freight — koszt, ubezpieczenie, fracht — tzn. takich, w których wszelkie koszty transportu obciążają sprzedawcę) z punktu widzenia prawnego i techniczno-handlowego. Materiał oparto na międzynarodowych zasadach sprzedaży C. I. F., orzecznictwie sądowym oraz bogatej literaturze międzynarodowej. (III)

595. KUCHARSKI BOLESŁAW. **Liny druciane i ich zastosowanie na statkach handlowych**. Warszawa 1954 WK, s. 71, ilustr.

Autor charakteryzuje poszczególne rodzaje lin i omawia ich zastosowanie. Podaje podstawowe zasady obchodzenia się z linami, jak również wykonywania robót linowych. (I)

596. KUNERT JÓZEF. **Dokumenty i kalkulacje w handlu morskim.** Wiadomości z zakresu żeglugi handlowej. Dokumenty i terminy handlowe. Sposoby kalkulacji i tabele zamienne. Praktyczny podręcznik dla eksporterów, importerów, armatorów, maklerów okrętowych, ekspedytorów portowych, dostawców okrętowych, rzeczoznawców portowych, sztauerów, oficerów marynarki handlowej, intendentów okrętowych itd. (B. m. w.) 1946 Czyt., s. 120. (III)

597. KUNERT JÓZEF. **Transakcje w handlu morskim.** Wyd. 2 uzup. i zaktual. Warszawa 1958 PWG, s. 579.

Po zdefiniowaniu i ogólnym omówieniu handlu morskiego, żeglugi handlowej, handlu zagranicznego, eksportu i importu — autor szczegółowo opisuje technikę zawierania i warunki transakcji towarowych w handlu morskim, różnorakie sposoby zapłaty, charakter i organizację ekspedycji, zagadnienia składowania na terenie portów, umowy o transport morski, działalność maklerów okrętowych, umowy o przeładunek, kontrolę, powiernictwo itd. oraz ubezpieczenie towarów w transporcie morskim. Osobne rozdziały informują o zwyczajach w polskim handlu morskim oraz zapoznają z najważniejszymi dokumentami stosowanymi przy dokonywaniu transakcji morskich. (III)

598. KUNICKI WSZECHWŁAD. **Ładunki niebezpieczne w transporcie morskim.** Przepisy, instrukcje, klasyfikacja, manipulacja oraz spis i charakterystyka towarów niebezpiecznych. Oprac. ... Warszawa 1953 WK, s. 222, nlb. 23, tabl. 3, tab. 1.

Zbiór obowiązujących przepisów prawnych i instrukcji odnoszących się do przeładunku i składowania ładunków niebezpiecznych w portach morskich, oraz wyciąg z przepisów Międzynarodowej Konwencji o Bezpieczeństwie Życia na Morzu, dotyczący ładunków niebezpiecznych. (II)

599. LASKOWSKI STANISŁAW, RŻEWSKI WŁADYSŁAW, KRETOWICZ KAZIMIERZ. **Bezpieczeństwo i higiena pracy w żegludze.** Warszawa 1952 WK, s. 114.

Omówienie zasad oraz norm bezpieczeństwa i higieny pracy na statku, (w morzu i w porcie). Przy omawianiu poszczególnych zagadnień podano odpowiednie fragmenty przepisów polskich oraz ustaleń Międzynarodowej Konwencji Sanitarnej. (I)

600. LEDÓCHOWSKI ANTONI. **Astronomia żeglarska.** Wyd. 2. Warszawa 1953 WK, s. 179, ilustr.

Podręcznik astronawigacji, obejmujący całość wiedzy z zakresu kosmografii i nauki o czasie, zapoznający ze sposobami określania pozycji geograficznej według położenia ciał niebieskich. Sposób opracowania podręcznika pozwala na samodzielne przyswojenie sobie zawartych w nim wiadomości. (II—III)

601. LEDÓCHOWSKI ANTONI. **Dewiacja kompasu.** Warszawa 1952 WK, s. 83, tabl. 8, rys.

Praca zapoznaje z teorią i praktyką określania dewiacji oraz sporządzania tabeli dewiacyjnej, jak również z zagadnieniami konserwacji kompasu. Przeznaczona dla uczniów szkół morskich oraz oficerów pokładowych marynarki handlowej i rybołówstwa, zainteresować powinna również żeglarzy. (II)

602. LEKKI WŁADYSŁAW. **Manewrowanie statkiem.** Warszawa 1954 WK, s. 180, ilustr.

Autor omawia przeprowadzanie manewrów — podchodzenie do nabrzeża i odchodzenie od niego, manewrowanie w kanałach, wymijanie się statków, przeciąganie wzdłuż nabrzeża itp. — w zależności od kierunku wiatru i prądu, oraz

ukształtowania dna i brzegów. Podaje również podstawowe wiadomości o wpływie wiatru i prądu na przebieg manewru, działaniu steru i śruby, współpracy z holownikami i posługiwaniu się linami. (II)

LEPSZY KAZIMIERZ. **Dzieje floty polskiej**; zob.: poz. 904.

LEPSZY KAZIMIERZ. **Zarys dziejów marynarki polskiej**; zob.: poz. 905.

603. LEWANDOWSKI ADAM. **Dziewięć miesięcy na Tajwanie**. Oprac. B. Janiszewski. Warszawa 1954 Iskry, s. 86, mapa.

Relacja członka załogi polskiego statku handlowego (napadniętego na pełnym morzu i uprowadzonego przez okręty Czang Kai-szeka) o długich miesiącach spędzonych w niewoli współczesnych piratów. (I)

604. LEWENSON S. D., MARTYNOWSKI W. S. **Chłodnicze urządzenia okrętowe**. Tłum. z ros. Józef i Janina Pawlikiewiczowie. Warszawa 1953 WK, s. 364, tabl. 11, rys. — Tyt. oryg.: Sudovye choolodilnye ustanovki.

Książka przeznaczona dla oficerów mechaników marynarki handlowej i rybołówstwa oraz dla średniego i wyższego personelu technicznego stoczni produkcyjnych i remontowych, jak i dla uczniów średnich szkół budowy okrętów. Autor omawia podstawy teoretyczne, oraz podaje szczegółowe opisy konstrukcji i działania urządzeń chłodniczych na statkach, a także wskazówki dotyczące ich eksploatacji. (III—IV)

605. **Lista przedstawicieli i inspektorów reprezentujących P.(olski) R.(ejestr) S.(atków) w portach krajowych i zagranicznych**. Gdańsk 1957 PRS, s. 45.

606. **Locja Bałtyku. Część południowa**. Wybrzeże polskie. Wyd. 2. Gdynia 1958 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. 244, ilustr., tab., mapy, pl.

Wydawnictwo zawierające szczegółowy opis wybrzeża polskiego z punktu widzenia potrzeb żeglugi. Locja rejestruje m. in. wszystkie punkty mogące służyć do określania pozycji statku, oznakowanie nawigacyjne wód i wybrzeża (charakterystykę latarni morskich, nabieżników, boi świetlnych oraz dźwiękowych, tyk i in.). opisuje porty, kotwiczowiska, prądy, przeszkody itp. (II)

607. **Locja Bałtyku. Część zachodnia**. Wybrzeże niemieckie, duńskie i szwedzkie. Gdynia 1955 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. XLI, 575, tabl. 1, mapy.

Zob.: Locja Bałtyku. Część południowa, poz. 606.

608. **Locja cieśnin Bałtyku. Cz. 1: Mały Bełt. Tory wodne na S od Fyn. Duży Bełt. Tory wodne Smaaland. Sund**. Gdynia 1961 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. 428, ilustr., tab., mapy, pl.

Dokładny opis nawigacyjny tzw. „cieśnin duńskich“ — Małego Bełtu, między Jutlandią a wyspą Fionią; Dużego (bądź Wielkiego) Bełtu, między Fionią a Zelandią; Sundu, między Zelandią a wybrzeżem Szwecji. Szczegółowa charakterystyka linii brzegów, oznakowania, dróg wodnych, przeszkód, dna morskiego itp. (II)

609. ŁACHANIN W. W. **Obliczenia ciepłne płomienicowo-płomieniówkowych kotłów okrętowych**. Tłum. z ros. Paweł Wieczorek. Warszawa 1952 WK, s. 133. — Tyt. oryg.: Tleplovoj raščot sudovych ognetrubnych kotłow.

Podręcznik — informator zapoznający z metodami przeprowadzania uproszczonych prac obliczeniowych przepływu ciepła w typowych zespołach kotłowych, stosowanych na statkach morskich i śródlądowych. (III)

610. ŁACZYŃSKI HENRYK. **Ćwiczenia z elektrotechniki okrętowej. Cz. 1**. Warszawa 1955 WK, s. XI, 139, ilustr.

Podręcznik oparty o obowiązujący program ćwiczeń laboratoryjnych z elektrotechniki w Szkole Morskiej. Książka zawiera ponadto wykaz ćwiczeń wykonywanych na statkach w czasie praktyk wakacyjnych. (II)

611. ŁOPUSKI JAN. **Czarter na czas**. Studium z prawa morskiego. Warszawa 1952 WK, s. 199.

Autor omawia tło społeczno-gospodarcze, na którym wyrósł czarter na czas i precyzuje różnicę między tą instytucją prawa morskiego a innymi rodzajami umów, mających również na celu eksploatację cudzych statków. Praca uwzględnia także międzynarodowe przepisy dotyczące czarteru na czas oraz naświetla jego swoistą rolę w naszym ustroju społeczno-gospodarczym. (IV)

612. ŁOPUSKI JAN. **Poradnik prawny dla kapitanów i oficerów morskich statków handlowych**. Gdańsk 1956 WK, s. 383.

Książka przeznaczona w pierwszym rzędzie dla pływającego i lądowego personelu marynarki handlowej, zajmie jednak w równej mierze wszystkich, którzy interesują się zagadnieniami prawa morskiego. Autor omawia nie tylko zagadnienia związane z przewozem ładunków, lecz również zagadnienia pracy na statku, porządku prawnego na wodach morskich, organizacji żeglugi itp. Książka daje odpowiedź na każde ważniejsze zagadnienie o charakterze prawnym, z jakim można się zetknąć w pracy na statku. (II—III)

613. MAJCZYNO JANUSZ. **Polska flota handlowa**. Zarys zagadnień polityki żeglugowej i rozwoju floty handlowej w Polsce Ludowej. Gdynia 1960 WM, s. 135, ilustr.

Zarys rozwoju floty handlowej w latach 1927—1939 i w Polsce Ludowej, omówienie organizacji żeglugi morskiej, znaczenia floty dla państwa i jej pozycji w gospodarce morskiej oraz problemów polityki żeglugowej. Praca zawiera dużo wartościowego materiału, nigdzie dotąd nie publikowanego, jest łatwa w procesie przyswajania treści, prosta w wywodach i przejrzysta. W pełni powinna osiągnąć cel wyznaczony jej przez autora: zorientowanie społeczeństwa w korzyściach gospodarczych, płynących z rozwijania żeglugi morskiej. (I—II)

614. MAJCZYNO JANUSZ. **Żegluga morska**. Cz. 1 i 2. Oprac. na podstawie wykładów prof. T. Ocioszyńskiego w roku akademickim 1947/1948... 1948/1949... Gdynia 1947—1949 Sekcja Naukowo-Wydawnicza Bratniej Pomocy Stow. Studentów i Studentek Wyższej Szkoły Handlu Morskiego w Gdyni, s. 109, tab., pl.; s. 127, rys., tab., tab., pl., powiel.

W części pierwszej wykładu, autor, po wstępnym zarysowaniu rozwoju żeglugi i charakterystyce jej problematyki, omawia zagadnienia prawne (straty i uszkodzenia ładunku, ubezpieczenia, klasyfikacja, pomiary i umowy o budowę statków), techniczne (budowa, wielkość, przeznaczenie, napęd, i wiek statków) i podziału żeglugi (tramping i żegluga liniowa). W części drugiej omówiono zagadnienia polityki żeglugowej, a więc: warunki istnienia i rozwoju żeglugi, typy flot, zagadnienia subwencjonowania żeglugi morskiej oraz jej rozwoju w Polsce. (II)

615. MAKOWSKI JULIAN. **Polskie wody terytorialne**. Kraków 1945 PZZ, s. 29. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemniach Zachodnich, nr 18.

Autor omawia ogólnie geograficzne i prawne aspekty wód terytorialnych oraz charakteryzuje polskie wody terytorialne, wyjaśniając ich znaczenie dla gospodarki i bezpieczeństwa państwa polskiego. (I)

616. **Materiały do czterdziestolecia Polski na morzu. 1920—1960**. Z. 1—5. Gdańsk 1959—1960 Komitet Redakcyjny Wydawnictwa „Czterdziestolecie Polski na Morzu“, s. 83; s. 112; s. 67; s. 129; s. 56; powiel. (zeszyt 5 został wydany pt.: „Materiały i przyczynki do dziejów gospodarki Polski na morzu”, wyd.: Komitet Redakcyjny Wydawnictwa „Czterdziestolecie powrotu Polski nad Bałtyk”).

Z. 1: Garnuszewski Antoni: Stowarzyszenie Pracowników na Polu Rozwoju Żeglugi „Bandera Polska“. — Hołowiński Jan: Polsko-skandynawskie Towarzystwo Transportowe „Polskarob“ w latach 1927—1939.

Z. 2: Żeglicka Helena: Akta Ministerstwa Przemysłu i Handlu z lat 1918—1939 w Archiwum Akt Nowych. — Żeglicka Helena: Charakterystyka akt Działu Spraw Morskich Polskiego Ministerstwa Przemysłu, Handlu i Żeglugi w Londynie z lat 1939—1945 w Archiwum Akt Nowych. — Biernat Czesław: „Gdynia—Ameryka Linie Żeglugowe“ S. A. 1930—1945.

Z. 3: Bukar-Wałdowa Maria: Szkoła Morska w Tczewie i statek szkolny „Lwów“. — Jeryś Czesław: Zapiski o przedwojennych stocznjach polskich. — Morze Jan: Notatka o terenach stoczniowych.

Z. 4: Janiszewski Stanisław: Organizacja eksportu węgla przez porty polskie w latach 1945—1949. — Wesołowski Jerzy: Ładunki UNRRA w portach Gdańsk i Gdynia. — Pełczyński Zbigniew: Przedsiębiorstwo Przeladunkowe „Portorob“ i Spółdzielnia Pracowników Portowych „Portowiec“.

Z. 5: Szawernowski Piotr: Pogłębiarstwo morskie i prace podwodne w latach 1925—1950. — Staniszkis Witold: Biuro Odbudowy Portów i jego środowiska (III)

617. MATYSIK STANISŁAW. **Podręcznik prawa morskiego**. Gdańsk 1959 PWN, s. 334.

Praca zapoznająca z genezą i rozwojem historycznym instytucji prawa morskiego: pojęciem, przedmiotem, podziałem, źródłami i zarysem dziejów prawa morskiego, od starożytności po czasy współczesne. Omówienia: międzynarodowych konwencji i prawa prywatnego morskiego, organizacji morskiej żeglugi handlowej w Polsce oraz wszelkich aspektów prawnych żeglugi, przewozów, awarii itd. Przystępność opracowania sprawia, iż treść jego jest zrozumiała i przejrzysta również dla czytelników nie wprowadzonych w zagadnienia prawa. (II—III)

618. MATYSIK STANISŁAW. **Prawo morskie Gdańska**. Studium historyczno-prawne. Warszawa 1958 WPrav., s. 356, tab. 16.

Monografia naukowa dotycząca gdańskiego prawa morskiego, zapoznająca z historycznym jego rozwojem (od XV do XVIII) ukazany na tle rozwoju gospodarczego portu i miasta, wykazująca ściśle związki łączące w przeszłości Gdańsk z państwem polskim. (II)

619. MATYSIK STANISŁAW. **Prawo nadbrzeżne (Ius naufragii)**. Studium z historii prawa morskiego. Toruń 1950 TNT, s. 266. Roczniki TNT, R. 54: 1949, z. 1.

Pierwszy w języku polskim zarys prawa nadbrzeżnego, tj. prawa władcy wybrzeża do osób i rzeczy wyrzuconych na brzeg morski po rozbiciu się statku oraz do wyrzucanych przez fale na ląd — ryb, muszli, kamieni (bursztynu) itp. Autor obszernie scharakteryzował — na szerokim tle porównawczym — powstanie, rozwój, i zanik tego prawa (X—XVIII w.), poświęcając ostatni rozdział odbiciu prawa nadbrzeżnego w zwyczajach, legendach i literaturze. (II—III)

620. MIAZGOWSKI BRONISŁAW. **Dar Pomorza**. Zdjęcia: Florjan Staszewski. Warszawa 1959 SiT, s. 109, ilustr., portr.

Dzieje „Białej Fregaty“, statku szkolnego Polskiej Marynarki Handlowej. M. in. opis słynnego rejsu dookoła świata w 1934/35 r., obrazy życia, pracy i nauki żałogi. Doskonałe zdjęcia znanego fotografika-marynisty. (I)

621. MICIŃSKI JERZY, KOLICKI STEFAN. **Pod polską banderą**. Gdynia 1962 WM, s. 256, rys., tabl. Biblioteka „Morza“.

Opracowanie dające pełny obraz historii polskiej floty, ukazany w oryginalnej i ciekawej formie. Książkę wypełniają sylwetki i charakterystyki oraz „zyciorysy“ dawnych statków polskich (od 1920 r.) i pływających współcześnie pod polską

banderą handlową (a więc statki handlowe morskie i przybrzeżne, pomocnicze i rybackie). Ponad 1.200 omówień i ponad 400 sylwetek uzupełniają informacje o armatorach (w okresie 1920—1961), jak również wielobarwne tablice bander oraz odznaki flag armatorskich. (I)

622. Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie życia na morzu z roku 1948. Gdańsk 1957 PRS, s. 333, tab. 4.

Równoległe teksty — polski i angielski — konwencji z dn. 10 czerwca 1948 r., ratyfikowanej przez rząd polski dn. 11 czerwca 1954 r. Konwencja określa zasady budowy statków, wyposażenia ich w obowiązkowe środki ratunkowe, informowanie i postępowanie w wypadku zaistnienia niebezpieczeństwa żeglugi itp. (III)

623. Międzynarodowa konwencja o liniach ładunkowych. Gdańsk 1956 PRS, s. 384, mapa 1. — Tyt. oryg.: International load line convention.

Równoległy, angielski i polski tekst konwencji o liniach ładunkowych, podpisanej w Londynie, dn. 5 lipca 1930 r., wraz z protokołem końcowym, załącznikami i oświadczeniem rządu polskiego (z dn. 17 października 1933 r.) o ratyfikacji konwencji. (II—III)

Międzynarodowe przepisy o zapobieganiu zderzeniom na morzu; zob.: poz. 788.

624. Międzynarodowy atlas chmur i wyglądom nieba. Wyd. 2 polskie (skrócone). Wyciąg z wyd. pełnego dla użytku obserwatorów. Warszawa 1950 PIHM, s. 28, tab. 41.

Wydawnictwo zawiera fotografie różnych rodzajów chmur i wyglądom nieba, uzupełnione tekstem wyjaśniającym procesy ich powstawania, budowę, oraz związane z ich występowaniem stany pogodowe. (II—III)

625. MILEWSKI SZYMON. Remonty siłowni okrętowych. Gdynia 1959 WM, s. 398, tabl. 1, ilustr., tab., bibliogr.

Po wyjaśnieniu sposobów sprawdzania i określania stanu technicznego siłowni, autor omawia demontaż, naprawę poszczególnych części, montaż maszyn i ich kontrolę. W każdym rozdziale położono nacisk na przygotowanie i organizację pracy, oraz szczegółowo omówiono przebieg i kolejność poszczególnych jej etapów. (II—III)

626. MILEWSKI SZYMON, SZCZUTKOWSKI FLORJAN. Zasady organizacji remontów statków morskich. Warszawa 1953 WK, s. 123.

Praca omawia poszczególne rodzaje remontów oraz dokładnie określa podział pracy przygotowawczej, między kierownictwem statku i służbami technicznymi przedsiębiorstwa żeglugowego a zakładem przeprowadzającym remont. Ponadto omawia technikę sporządzania planów remontowych i sprawozdawczości z ich wykonania, jak również zasady bilansowania remontów. (I—II)

627. MIŁOBĘDZKI JÓZEF. Stateczność morskich statków handlowych. Poradnik oficera ładunkowego. Warszawa 1956 WK, s. 258, tab. 3.

Książka zawiera wiadomości z dziedziny stateczności statku w takim zakresie, w jakim potrzebne są one oficerowi pokładowemu marynarki handlowej. Oprócz niezbędnej wiedzy teoretycznej podano szczegółowe, praktyczne wskazówki dotyczące ładunku i balastu oraz postępowania w wypadku awarii, gdy chodzi obawa utraty pływalności i stateczności. (II—III)

Miniatury morskie. SOS.

1. Góra lodowa na kursie („Titanic”); zob.: poz. 1466.
2. Skarb z morskiego dna („Egipt”); zob.: poz. 1469.
3. Na pastwie losu („Wilhelm Gustloff”); zob.: poz. 1467.
4. Tragiczny rejs („Andrea Doria”); zob.: poz. 1474.

5. **W szponach tajfunu („Princess Victoria“ i „Toya Maru“);** zob.: poz. 1476.
6. **Zdradziecka torpeda („Lusitania“ i „La Provence“);** zob.: poz. 1478.
8. **Zaginione żaglowce („Kjöbenhavn“ i „Admiral Karpfanger“);** zob.: poz. 1477.
10. **Nasza największa strata („Pilsudski“);** zob.: poz. 1468.
11. **Toną olbrzymy („Hood“ i „Bismarck“).** Zeszyt zawiera dodatek obejmujący spis głośniejszych katastrof oraz zatopień statków i okrętów w latach 1800—1959 (bez strat poniesionych w trakcie działań wojennych) oraz pełny wykaz strat polskich za okres 1920—1956, obejmujący zarówno straty Polskiej Marynarki Handlowej, jak i Wojennej; zob.: poz. 1473.
12. **Zwyciężony przez sztorm („Pamir“);** zob.: poz. 1479.
13. **Tylko kapitan („München“, „Empress of Ireland“ i „Monte Cervantes“);** zob.: poz. 1475.

628. MONTALBETTI EDWARD. **Ubezpieczenia morskie.** Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 1952 PWN, s. VI, 249, powiel. Wyższa Szkoła Handlu Morskiego w Sopocie.

Autor rozpoczyna swój wykład od zapoznania czytelnika z ogólnymi wiadomościami o ubezpieczeniach gospodarczych, ich podziałem, klasyfikacją i organizacją w Polsce Ludowej, po czym kreśli rozwój ubezpieczeń morskich na tle poszczególnych formacji ustrojowych, omawia organizację światowego rynku ubezpieczeniowego oraz technikę i umowy ubezpieczenia morskiego. W zakończeniu zajmuje się zagadnieniami awarii wspólnej i reasekuracji w ubezpieczeniu morskim. (II—III)

629. MORAWSKI MARIAN. **Tratwy pneumatyczne w ratownictwie morskim.** Gdynia 1961 WM, s. 59, ilustr., tabl.

Omówienie konstrukcji, wyposażenia i obsługi tratw pneumatycznych. Autor podaje również informacje o organizacji życia na tratwie, udzielaniu pierwszej pomocy lekarskiej, metodach prowadzenia nawigacji oraz sposobach sygnalizacji. (I)

630. MORGULEC WŁADYSŁAW. **Uproszczone obliczanie stateczności okrętu.** Warszawa 1952 WK, s. 60, tabl. 2, rys.

Praca przedstawia tok uproszczonych obliczeń stateczności wykonanych dla statku szkolnego P. M. H. „Dar Pomorza“. Wskazaną metodę obliczania można stosować przy określaniu stateczności każdej jednostki pływającej. (II)

631. MORZE JAN. **Normalizacja przedmiotowa w służbie techniki eksploatacji okrętów.** Gdynia 1956 Centr. Zarząd Przewozów Morskich, s. 16.

Autor omawia korzyści płynące ze stosowania norm przedmiotowych w technicznej eksploatacji statków, zapoznaje z podziałem norm i ze sposobami korzystania z ich pomocy. (II)

632. NAGAWIECKI JAN. **Naprawy silników wysokoprężnych.** Gdynia 1958 WM, s. 406.

Po omówieniu na wstępie planowania napraw, materiałów stosowanych do budowy silników oraz dokumentacji technicznej, autor podaje szczegółowe informacje dotyczące przeprowadzania napraw. W końcowej części książki podane są ogólne wiadomości z zakresu demontażu silników. Omawiana praca wyróżnia się spośród innych opracowań poświęconych silnikom wysokoprężnym, specjalnym uwzględnieniem silników okrętowych dla średnich i małych jednostek. Pożyteczna publikacja również dla interesujących się silnikami dla jachtów morskich. (II—III)

633. NAGAWIECKI JAN. **Obsługa silników spalinowych.** Gdańsk 1951 WaM, s. 160, ilustr.

Po sformułowaniu wskazówek ogólnych, autor omawia dokładnie usterki w pracy silników, sposoby ich usuwania, smarowanie, badanie silników indykatorem oraz filtrowanie paliwa. Zajmuje się również zagadnieniem bezpieczeństwa pracy. Dołączona tabela stosowania olejów, smarów i paliwa do silników oraz urządzeń mechanicznych na kutrach rybackich. (II)

634. NICZKO MICHAŁ. **Kompasy magnetyczne.** Warszawa 1959 WK, s. 58, ilustr.

Autor wyjaśnia ogólne zasady działania oraz budowę kompasów magnetycznych (suchych i w płynie), daje wskazówki dotyczące właściwego ustawienia kompasów na statkach oraz ich konserwacji, a także omawia budowę namierników i sposoby posługiwania się nimi. Osobny rozdział poświęcono omówieniu kompasu magnetycznego z systemem powtarzaczy. (I—II)

635. **Nowa ustawa żeglarska.** Wielka karta praw i obowiązków Polskiej Marynarki Handlowej. Gdańsk 1952 KW PZPR, s. 79.

Materiały dla prelegentów, wykładowców i agitatorów politycznych na statkach P. M. H. (I)

636. NOWACZEK WŁADYSŁAW. **Analiza działalności gospodarczej przedsiębiorstw transportu morskiego.** Warszawa 1956 PWN, s. 214, k. 7 z wzorami, powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Autor wyjaśnia istotę, zadania i metodę analizy działalności gospodarczej przedsiębiorstw, a następnie omawia szczegółowo analizy wykonania planu kosztów, wyników finansowych i bilansu przedsiębiorstw transportu morskiego. (II—III)

637. NOWACZEK WŁADYSŁAW. **Rachunkowość w transporcie morskim.** Cz. 1—2; cz. 3 oprac. wspólnie z Józefem Chwinem. Poznań—Gdańsk 1952—1954 PWN, s. 336, tabl. 10; s. 230, k. 2 z wzorami; s. 145, tabl. 7; powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Autor rozpoczyna swój wykład od omówienia form organizacyjnych przedsiębiorstw żeglugi morskiej, po czym omawia szczegółowo zasady ich systemu finansowego, wskazując na metody prowadzenia rachunkowości w przedsiębiorstwach żeglugowych. Następnie obszernie analizuje zagadnienia kosztów i kalkulacji w żegludze i portach morskich. (III)

638. **Obniżyć koszty eksploatacji statków.** Gdańsk 1951 LM, s. 52. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Praca zbiorowa zawierająca szereg wskazówek mających służyć pomocą w dążeniach do usprawnienia i zmniejszenia kosztów eksploatacji statków. Szczególny nacisk położono na zagadnienia regularności żeglugi liniowej, racjonalizacji obsługi trampingu oraz zapobiegania reklamacjom ładunkowym. (I—II)

639. **Obowiązujące przepisy dla statków morskich i śródlądowych.** Gdańsk 1956 PRS s. 18, mapa 1, powiel.

Zestawienie tytułowe przepisów obowiązujących w 1956 r.

640. OCIOŚZYŃSKI TADEUSZ. **Ekonomika transportu morskiego.** Cz. 1—2. Warszawa—Poznań 1951—1954 PWN, s. 225; s. 212; powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

W części pierwszej autor zawarł omówienie przedmiotu, metody i pojęć wstępnych ekonomiki transportu morskiego oraz historię jego rozwoju od czasów przedhistorycznych, po rok 1950. W części drugiej omawia: ogólne warunki pracy i rozwoju transportu morskiego w gospodarce socjalistycznej, socjalistyczne przedsiębiorstwa transportu morskiego, planowanie transportu i rozwoju narodowej floty w socjalizmie oraz planowanie eksploatacyjne w socjalistycznym przedsiębiorstwie żeglugi morskiej. (II—III)

641. OCIOŚZYŃSKI TADEUSZ. **Przemiany w światowej żegludze morskiej.** Gdańsk 1947 IB, s. IV, 75. Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: Sprawy Morskie.

Autor charakteryzuje kolejno sytuację światowej żeglugi morskiej przed, w czasie i po drugiej wojnie światowej, omawia rysujące się w 1946 r. perspektywy przyszłych przemian w transporcie morskim oraz zapoznaje czytelnika ze stanem i strukturą polskiej floty handlowej, a także z zasadami polskiej polityki żeglugowej — przed i po wojnie. (II)

642. OCIOŚZYŃSKI TADEUSZ. (**Zagadnienia polityki żeglugowej**). Gdynia 1950, s. 47, powiel.

Skrót wykładów wygłoszonych w styczniu i lutym 1950 r. w Gdyni, na kursie dla pracowników polskich przedsiębiorstw żeglugi morskiej, omawiający aktualne wówczas problemy polskiej gospodarki morskiej na tle światowej sytuacji transportu morskiego. (II)

643. **Orzecznictwo Izb Morskich.** Zebrał Z. Koszewski. Gdańsk 1951 WaM, s. 299.

Praca, będąca pierwszą tego rodzaju publikacją w Polsce, zawiera zbiór orzeczeń (wraz z ich uzasadnieniami) Izby Morskiej w Gdyni i Izby Morskiej Odwoławczej w Gdyni. Orzeczenia dotyczą wypadków morskich w latach powojennych, jak: zderzenia statków, uderzenia o nabrzeże, wejścia na mieliznę, uszkodzenia urządzeń podwodnych, członków za burtą, zatonięcia i pożary.

Uzasadnienia postanowień Izb Morskich, pełne — mimo fachowej rzeczowości — dramatycznego napięcia, zwracają uwagę na cechy psychiki i charakteru wymagane od marynarzy, a zwłaszcza oficerów w służbie morskiej. Pasjonująca lektura dla wszystkich interesujących się żeglugą morską. (II)

644. ORZEGOWSKI CZESŁAW. **Okrętowe silniki spalinowe i ich eksploatacja.** Warszawa 1954 WK, s. 268, ilustr.

Omówienie zagadnień teoretycznych i konstrukcji silników oraz montażu, obsługi i konserwacji. Ostatni rozdział podaje cechy charakterystyczne czterech najczęściej spotykanych w żegludze morskiej typów silników spalinowych. Książkę uzupełniono dodatkiem zawierającym wyciąg z przepisów klasyfikacyjnych, dotyczących silników napędowych na statkach. (II—III)

OSMOŁOWSKI A. K. **Holowniki morskie i portowe; zob.: poz. 355.**

645. PERTEK JERZY. **Druga mała flota.** Poznań 1959 WPoz., s. 357, ilustr., mapy, tab., pl.

Dzieje polskiej floty handlowej w 2 wojnie światowej, opowiedziane w oparciu o polskie i obce materiały źródłowe oraz wspomnienia uczestników wojny morskiej 1939—1945. Żywy i barwny opis: udziału statków polskich w konwojach oceanicznych, samotnych rejsów po morzach całego świata, walk z nieprzyjacielem nawodnym, podwodnym i powietrznym, udziału w operacjach inwazyjnych itd. Do książki załączono dodatek zawierający sylwetki oraz dane techniczne statków P. M. H. z lat 1939—1945. (II)

646. PIERZCHAŁSKI TADEUSZ. **Technologia ładunków okrętowych.** Warszawa 1954 PWN, s. 212, IV, tab. 13, rys., powiel. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Wykład zapoznający czytelnika: z właściwościami fizycznymi i chemicznymi kilkudziesięciu najczęściej spotykanych w naszych portach ładunków; z właściwym przygotowaniem towarów do transportu morskiego — opakowaniem, oznakowaniem i podziałem; z organizacją magazynowania, za- i wyładunku, sposobami rozmieszczenia ładunków na statku oraz zasadami próbobrania. (II—III)

PIETKIEWICZ JERZY. **Okręty przyszłości; zob. poz. 358.**

647. **Pneumatyczna tratwa gumowa.** Typ morski R. F. D. Działania, przeglądy, naprawy. Tłum. z ang. Gdańsk 1956 PRS, s. VI, 84, ilustr., powiel. — Tyt. oryg.: Operation, Inspection and Repairs of the R. F. D. Inflatable Rubber Dinghy. Marine Typ.

Instrukcja omawia budowę, działanie i naprawy wymienionej w tytule tratwy oraz nadmuchiwanej kamizelki ratunkowej. Liczne rysunki i fotografie ilustrują zawarte w instrukcji informacje. (I)

648. **POGORZELSKI TADEUSZ. Pożarnictwo dla marynarzy.** Gdańsk 1951 WaM, s. 106, ilustr. Biblioteczka Szkoleniowa.

Autor podaje najprostsze zasady zapobiegania pożarom i zwalczania ich na statkach, wskazuje najczęściej występujące przyczyny pożarów oraz charakteryzuje materiały łatwopalne. (I)

649. **POINC WITOLD. Ratowanie statków w niebezpieczeństwie.** Warszawa 1953 WK, s. 55, rys. 31.

Opracowanie zawiera podstawowe wiadomości z dziedziny ratownictwa okrętowego i wskazuje sposoby postępowania w wypadku awarii, jak np. powstania dziur lub przecieków w kadłubie, czy wejścia statku na mieliznę. (II)

650. **Przepisy bezpieczeństwa pożarowego statków morskich.** Wyd. 2. Gdańsk 1957 PRS, s. 130.

651. **Przepisy dla urządzeń wyposażenia i zabezpieczenia przeciwpożarowego statków morskich.** Warszawa 1952 WK, s. 131, tabl. 6, powiel. Polski Rejestr Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

652. **Przepisy konstrukcji i badań latarń okrętowych 1957.** Gdańsk 1957 PRS, s. 42, tabl., rys.

653. **Przepisy o obsłudze kotłów opalanych węglem.** Gdynia 1952 Centralny Zarząd P. M. H., s. 24.

654. **Przepisy o środkach ratunkowych statków morskich.** Część C: Warunki techniczne budowy łodzi ratunkowych z laminatów poliestrowo-szkłanych. Gdańsk 1961 PRS. s. 31.

655. **Przepisy o urządzeniach elektrycznych na statkach morskich.** Warszawa 1956 WK, s. 160. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

656. **Przepisy o urządzeniach radiowych na statkach morskich.** Warszawa 1954 WK, s. 165, tabl., rys. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

657. **Przepisy o wolnej burcie na statkach morskich.** Warszawa 1952 WK, s. 92, tabl. 1, powiel. Polski Rejestr Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

658. **Przepisy o wolnej burcie statków morskich nie objętych Międzynarodową Konwencją o liniach ładunkowych z 1930 r.** Gdansk 1960 PRS, s. 23.

659. **Przepisy obsługi okrętowych maszyn parowych i tłokowych mechanizmów pomocniczych.** Warszawa 1951 MON, s. 110. Dowództwo Marynarki Wojennej.

660. **Przepisy stateczności statków morskich 1957.** Dla rejonu żeglugi portowej (pr), zalewowej (z), przybrzeżnej (P) i morskiej (B1, M i W). Instrukcje do wykonania obliczeń oraz wzory informacji o stateczności dla kapitana. Gdańsk 1957 PRS, s. 115, rys.

661. **Przepisy wyposażenia statków morskich w urządzenia i przyrządy nawigacyjne.** Warszawa 1955 WK, s. 30, tab. Polski Rejestr Statków.
Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

662. **Przepisy wyposażenia statków morskich w urządzenia i środki sygnałowe oraz instrukcja dokonywania przeglądów i odbioru urządzeń i środków sygnałowych statków morskich.** Warszawa 1954 WK, s. 64, tabl. 8. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

663. **Przepisy wyposażenia w sprzęt awaryjny statków morskich.** Warszawa 1954 WK, s. 44, tab. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

664. **PUCHALSKI TADEUSZ. Sezonowość przewozów w transporcie morskim w latach 1949—1955.** Poznań 1958 PWN, s. 55. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie.

Praca — oparta na materiałach ogłoszonych w „Miesięcznym Biuletynie Statystycznym“ („Monthly Bulletin of Statistics“) wydawanym przez Biuro Statystyczne O. N. Z. — omawia sezonowość przewozów morskich z uwzględnieniem warunków klimatycznych i rodzaju przewożonych ładunków. (III)

665. **RADGOWSKI ZIEMOWIT, KANDIAK JAN, KUCHTA LESZEK. Konserwacja i remont kotłów okrętowych.** Warszawa 1957 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 55, rys., powiel. Materiały do Studiów i Badań, z. 6.

Autorzy opisują bezpieczne sposoby przeprowadzania prac remontowych i konserwacyjnych, jak również narzędzia, rodzaje odpowiednich osłon i ubrań ochronnych, niezbędnych przy wykonywaniu tych czynności. (I—II)

666. **RADGOWSKI ZIEMOWIT, KUCHTA LESZEK. Metody i urządzenia służące do oczyszczania powierzchni statków z rdzy i farb.** Warszawa 1954 Centr. Instytut Ochrony Pracy, s. 28, tabl. 2, ilustr., powiel. Materiały do Studiów i Badań, z. 2.

Dając przegląd stosowanych urządzeń i metod oczyszczania powierzchni statków z farb i rdzy, z uwzględnieniem warunków pracy — z punktu widzenia jej bezpieczeństwa, autorzy opisali narzędzia własnej konstrukcji: skrobak pneumatyczny i szczotki pneumatyczne. (I—II)

667. **Radiotelefon FM-302.** Instrukcja techniczna. Gdynia 1959 MORS, s. 30, tabl. 1, rys., tab., tabl. 10. Morska Obsługa Radiowa Statków.

Objaśnienia konstrukcji i obsługi stosowanego na statkach polskich radiotelefonu, szczegółowo wprowadzające w jego działanie, wskazujące najczęściej spotykane uszkodzenia oraz sposoby ich naprawy itp. (II—III)

668. **RAKOWSKI MARIAN. Okrętowe mechanizmy pomocnicze.** Gdańsk 1955 WK, s. 696, rys., pl.

W pierwszej części autor omawia maszyny i urządzenia siłowni (pompy, sprężarki, wentylatory, wymienniki ciepła, urządzenia chłodnicze oraz pomocnicze), w drugiej — maszyny i urządzenia pokładowe (urządzenia sterownicze i maszyny dźwigowe). (II—III)

669. RAUE JAN. **Towarowe ubezpieczenia morskie**. Warszawa 1952 Bank Handlowy, s. 151, k. nlb. 6 z wzorami.

W części pierwszej autor zapoznaje czytelnika z podstawowymi wiadomościami z dziedziny ubezpieczeń morskich oraz praktyką postępowania ubezpieczeniowego i stosowaniem poszczególnych klauzul. W części drugiej znajdują się równoległe polskie i angielskie teksty polisy ubezpieczenia morskiego („S. G. Form“) oraz klauzul do niej — opatrzone komentarzem autorskim. (II—III)

670. **Regulamin Międzynarodowego Sądu Arbitrażowego dla Spraw Żeglugi Morskiej i Śródlądowej w Gdyni**. Gdynia 1960, s. 31.

671. ROGÓYSKI KONRAD, ZAGRODZKI WACŁAW. **Awaria wspólna**. Warszawa 1952 WK, s. 178.

Książka przeznaczona dla wszystkich zainteresowanych transportem morskim. Omawia w sposób przystępny charakterystykę reguły Yorku i Antwerpii oraz osnowę i rozliczenie awarii wspólnej. Zawiera szereg przykładów z praktyki oraz motywy prawne. (II—III)

672. ROZBICKI STANISŁAW. **Zaopatrywanie statków morskich**. Gdańsk 1951 WaM, s. 88. Biblioteczka Szkoleniowa (Ligi Morskiej).

Autor podaje podstawy prawne działalności shiphandlerskiej oraz omawia szczegółowo zapotrzebowanie statków, wskazując czynniki wpływające na jego rodzaj i wielkość. Obszerne omówienie zagadnień organizacji, polityki i planowania zaopatrzenia statków. (II—III)

673. **Rozporządzenie Ministra Żeglugi i Gospodarki Wodnej z dnia 4. VI. 1958 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych oficerów i marynarzy na polskich morskich statkach handlowych**. Gdynia 1958 Polskie Linie Oceaniczne, s. 42.

674. RYMARKIEWICZ WŁODZIMIERZ. **Technika i dokumentacja transakcji C. I. F.** Warszawa 1952 WK, s. 146.

Opracowanie o charakterze podręcznika, przeznaczone dla ludzi rozpoczynających pracę w handlu morskim. Autor omawia w przystępnej formie zasady zawierania transakcji C. I. F. (cost, insurance, freight: koszt, ubezpieczenie, fracht — tzn. takich, w których wszelkie koszty transportu obciążają sprzedawcę) oraz stosowaną w tego typu transakcjach dokumentację. (I—II)

675. SARNA ZYGMUNT. **Morskie uprawnienia konsułów**. Oprac. ... Kraków 1945 Akademia Handlowa w Krakowie, s. VIII, 100.

Autor omawia wszelkie czynności konsularne, mające związek z morskim obrotem towarowym i żegluga, a więc: zapewnienie opieki i ochrony prawnej statkom i okrętom własnej bandery znajdującym się na obcych wodach oraz kontrola ich działalności, mająca na celu zabezpieczenie interesów własnego państwa i jego obywateli. (II—III)

676. SAWIELIEW A. G. **Poradnik maszynisty okrętowego**. Tłum. z ros. Konstanty Cudny, Marian Harańko. Warszawa 1956 WK, s. 644, tabl. 5, ilustr. — Tyt. oryg.: Učebnoe posobie dlja sudovogo mašinista.

Tematem książki jest eksploatacja techniczna parowej siłowni okrętowej. Po podaniu podstawowych wiadomości z zakresu teorii i budowy okrętu, materiałoznawstwa oraz elektrotechniki, autor omawia zagadnienia okrętowych kotłów parowych, okrętowych maszyn parowych, okrętowych turbin parowych i okrętowych mechanizmów pomocniczych. Każdy rozdział zawiera omówienie zasady działania, konstrukcji oraz obsługi odpowiednich maszyn i urządzeń. Dla zrozumienia treści książki wystarczy zaledwie minimalne przygotowanie w zakresie chemii oraz fizyki i matematyki. (I—II)

677. SŁUCKIN STANISŁAW. **Reguły Yorku—Antwerpii**. Gdańsk 1951 WaM, s. 126.

Praca omawia przedmiot Reguł (awaria wspólna) oraz ich rozwój historyczny, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień z 1924 i 1950 r., jak również wyjaśnia znaczenie Reguł w umowie o przewóz i w asekuracji morskiej. (III)

678. SMOLAREK PRZEMYSŁAW. **Z dziejów polskiej floty**. Warszawa 1957 WP, s. 60, ilustr., mapy.

Popularne opracowanie historii budownictwa okrętowego i portowego w dawnej Polsce, omawiające również wczesnośredniowieczną żeglugę Słowian Pomorskich oraz reorganizację marynarki wojennej za czasów Władysława IV. (I)

SOBCZAK JÓZEF. **Od żaglowca do transatlantyku**; zob.: poz. 386.

679. SOKÓŁ-SZAHIN STANISŁAW, OLSZEWSKI JERZY. **Frachtowe konferencje żeglugowe**. Warszawa 1960 Polska Izba Handlu Zagr. s. 124, tab., powiel. Seria: *Ekonomika Obrotu*.

Po omówieniu historycznych i ekonomicznych przesłanek powstania konferencji żeglugowych oraz form organizacyjnych żeglugowych związków kartelowych, autorzy szczegółowo przedstawiają ekonomiczne środki oddziaływania na załadowców. Następnie zajmują się stosunkiem konferencji frachtowych do portów polskich i polskiej floty liniowej do konferencji. W końcowych częściach pracy omawiają stosunek instytucji państwowych i kapitalistycznych związków załadowców do polityki frachtowej konferencji oraz jej znaczeniem dla polskiego handlu zagranicznego. W załączniku zamieszczono zestawienie ważniejszych eksportowych konferencji frachtowych i wzory formularzy. (II)

680. SOŁTYS ANTONI. **Zderzenia statków morskich**. Gdynia 1956 WM, s. 232.

Praca poświęcona jest przede wszystkim następstwom zderzeń statków morskich. Przepisy prawa drogi poruszane są tylko pobocznie — o tyle, o ile jest to potrzebne do zrozumienia zasad ustalenia odpowiedzialności za zderzenie. Autor omawia zasadnicze zagadnienia odpowiedzialności armatora i kapitana statku za szkody spowodowane przez zderzenie, uzupełniając swe wywody rozdziałem o postępowaniu po zderzeniu. Zagadnienia omówione w książce ujęte są ściśle praktycznie. (III)

SOŁTYS ANTONI, ŁOPUSKI JAN. **Zasady prawne ratownictwa morskiego**; zob.: poz. 472.

681. SOWIŃSKI WŁADYSŁAW. **Zarys morskiego prawa handlowego**. Gdańsk 1946 IB, s. IX, 210, bibliogr. Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: *Sprawy Morskie*.

Publikacja obejmuje wykłady autora z dziedziny morskiego prawa handlowego, wygłoszone przed 2 wojną światową w Uniwersytecie Warszawskim i po wojnie w Wyższej Szkole Handlu Morskiego. Autor omawia system prawa handlowego morskiego: jego podmiot, przedmiot, umowy o przewóz, awarie i ubezpieczenia oraz konwencje brukselskie z 1924 i 1926 roku. W formie aneksu załączony dekret z 8. I. 1946 r. o utworzeniu i zakresie działania Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego. (III)

682. **Spis latarni i sygnałów nawigacyjnych wybrzeża polskiego**. 1960. Wyd. 6. Gdynia 1960 Biuro Hydrograficzne Marynarki Wojennej, s. 222, ilustr., tabl.

Wydawnictwo interesujące również dla wszystkich miłośników morza, podające charakterystyczne, rozpoznawcze cechy latarni i sygnałów. (II)

683. **Sprawa m/s „Batory”**. Warszawa 1951 WaM, s. 94, ilustr.

Dzieje „Batorego“ w służbie polskiej bandery oraz — poparte dokumentami — omówienie sprawy zlikwidowania tradycyjnej polskiej regularnej linii żeglugi pasażerskiej: Gdynia—Nowy Jork. Liczne fotografie pokładów i wnętrza statku. (I)

684. SPYRA CELESTYN, GRAJEWSKI IRENEUSZ. **Kompasy żyroskopowe.** Gdynia 1960. WM, s. 342.

Po omówieniu historii i teorii kompasu żyroskopowego, z uwzględnieniem jego pracy na okręcie oraz wpływu kołysania okrętu, autor zapoznaje szczegółowo z różnymi rodzajami kompasów żyroskopowych i omawia ogólne zasady działania żyropilotów. Załączono tablice dewiacji szybkościowej oraz schematy elektryczne ważniejszych kompasów żyroskopowych. (III)

685. STALIŃSKI JANUSZ. **Siłownie okrętowe.** Warszawa 1955 WK, s. 187, ilustr.

Książka zapoznaje z układami i działaniem poszczególnych systemów w siłowniach okrętowych, wzajemnym współdziałaniem maszyn i urządzeń wchodzących w ich skład, jak też ich powiązaniem z pracą silników napędowych. Autor omawia także zalety i wady stosowanych układów oraz podaje wytyczne doboru maszyn i urządzeń z uwzględnieniem wymogów eksploatacji, montażu i kosztów budowy. (III)

686. STANIAK M., SONNENFELD B., BRAUMIŃSKI E. **Statki PMH o pojemności powyżej 500 BRT.** Cz. 1: Pomieszczenia mieszkalne i użytkowe. Wskazówki bezpieczeństwa i higieny pracy. Warszawa 1951 Min. Pracy i Opieki Społecznej, s. 54. Seria Ochrony Pracy, nr 64.

Wydawnictwo określa położenie, wielkość i wyposażenie pomieszczeń użytkowych i mieszkalnych załóg statków P. M. H. (I)

687. STASZEWSKI RAFAŁ. **Materiałoznawstwo dla mechaników okrętowych.** Warszawa 1955 WK, s. 221, tabl., ilustr.

Po podaniu ważniejszych wiadomości z dziedziny chemii autor omawia materiały związane z pracą mechanika okrętowego, a więc: wodę — ze szczególnym uwzględnieniem wody do zasilania kotłów — paliwa stałe, płynne i gazowe, oleje i smary, materiały uszczelniające, materiały ogniotrwałe i ciepłochronne, materiały szlifierskie, drewno, tworzywa sztuczne, kleje i kity, farby, lakiery i emalie oraz inne materiały pomocnicze. (II)

688. STRZELECKI WŁADYSŁAW. **Matematyka dla marynarzy.** T. 1: Gdańsk 1951 WaM, s. 196. T. 2: Warszawa 1954 WK., s. VIII, 224, rys.

T. 1. pracy zawiera podstawowe wiadomości z arytmetyki i trygonometrii. Treść uzupełniona jest szeregiem zadań, wzorów i rysunków. T. 2. zapoznaje z trygonometrią płaską i sferyczną w zakresie koniecznym dla prowadzenia nawigacji. Wykład popularny poparty dużą ilością przykładów i ćwiczeń. Książka przeznaczona w zasadzie dla uczniów zawodowych szkół i kursów morskich, jest niezmiernie przydatna dla morskich żeglarzy sportowych. (II—III)

689. SYLWESTER ANTONI. **O okrętach i dalekich podróżach.** Poznań 1947 WZach., s. 87, ilustr. Zachodnia Agencja Prasowa.

Popularnie ujęte omówienie rozwoju nawigacji, typów okrętów i statków oraz ich wyposażenia. Część publikacji poświęcono rejsom statku szkolnego „Dar Pomorza“ w okresie międzywojennym oraz wielkim żeglarzom, jak Alain Gerbault. Książka przeznaczona dla młodzieży. (I)

690. **Symbole klasyfikacyjne.** Gdańsk 1955 PRS, s. 23.

Jednolity system oznakowania Polskiego Rejestru Statków dla wszystkich statków morskich i śródlądowych, przewidujący dodatkowe znaki niektórych właściwości technicznych, przeznaczenia i rejonu żeglugi. (I)

691. SYPUŁA WŁADYSŁAW. **Obliczanie wolnej burty wg Międzynarodowej Konwencji o liniach ładunkowych.** Gdynia 1960 Koło Zakładowe Stow. Inz. Mech. Pol. Stocznia im. Komuny Paryskiej w Gdyni, s. 23, rys., tabl.

Autor wskazuje na konkretnych przykładach sposoby obliczania „wolnej burty“, tzn. odległości między linią największego dopuszczalnego (w określonych okolicz-

nościach: w wodzie słonej latem lub zimą, zimą na północnym Atlantyku, w wodzie słodkiej lub słonej okolic zwrotnikowych, w wodzie słodkiej) zanurzenia a najwyższym wodoszczelnym pokładem statku. (III—IV)

692. SZAWŁOWSKI KAZIMIERZ. **Silniki spalinowe Diesla okrętowe i olejowe.** Tekst. Atlas. Kraków 1960 PWN, s. 275, tab., bibliogr. + Atlas s. 163.

W części opisowej omówienie konstrukcji, działania i obsługi przede wszystkim silników okrętowych. W Atlasie zamieszczono ok. 500 fotografii, rysunków i schematów wyjaśniających poglądowo opisy silników. (III—IV)

693. SZAWŁOWSKI KAZIMIERZ. **Silniki spalinowe na stałych fundamentach i okrętowe.** Konstrukcja — ruch. Kraków 1947 Spółdz. Wydawn. Prac. Techn. Szkół Akadem., s. 223, rys., tab.

W części dotyczącej spalinowych silników okrętowych autor wyjaśnia konstrukcję i działanie, produkowanych przez Sulzera, silników typu SD-60, SD-72, SPD-60, SPD-72. (III)

694. SZCZEPAŃSKI STANISŁAW, KNUTH WACŁAW. **Próbobranie towarów w handlu morskim.** Gdynia 1958 WM, s. 302, tab. 2 i w tekście, ilustr.

Po wstępnym ogólnym omówieniu czynności i sprzętu próbobiorczego oraz rodzajów próbek, autor rozpatruje kolejno sposoby próbobrania poszczególnych towarów lub grup towarowych, najczęściej występujących (w dużych ilościach) w naszym handlu zamorskim. Sposób ujęcia tematu decyduje o wielkiej wartości praktycznej opracowania. (II)

695. SZCZUTKOWSKI FLORIAN. **Rozrachunek gospodarczy statku.** Warszawa 1953 WK, s. 72.

Praca popularyzuje zasady rozrachunku gospodarczego statku oraz omawia podstawowe elementy jego realizacji. Ponadto zaznajamia z radzieckimi metodami prowadzenia rozrachunku oraz projektami autora wskazującymi formy rozrachunkowe najodpowiedniejsze dla potrzeb Polskiej Marynarki Handlowej. (II)

696. SZULDENFREI MICHAŁ. **Prawo morskie.** Warszawa 1953 WPrav., s. 263.

Przystępny wykład prawa morskiego obejmujący zagadnienia prawa międzynarodowego i administracyjnego, a także cywilnego z uwzględnieniem stosunków pracy na statkach, przewozu oraz ubezpieczenia morskiego. Wyczerpujące omówienie trybu postępowania w sprawach cywilnych, wynikających z żeglugi morskiej. (II—III)

697. ŚWIĘCICKI ANTONI. **Poradnik medyczny dla marynarzy i rybaków.** Gdańsk 1951 WaM., s. 107.

Książka zawiera krótki zarys higieny okrętowej, wskazówki dotyczące udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach oraz sposób postępowania po stwierdzeniu choroby. Dołączono spis leków wchodzących w skład apteczki okrętowej wraz ze wskazówkami ich stosowania. (II)

698. **Tablice Astronomiczne.** Azymut i wysokość w 3 minuty. Gdynia 1955 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. XXVI, 47.

Tablice astronomiczne, pozwalające na obliczanie pozycji geograficznej uproszczoną metodą, łatwą do opanowania dla nawigatorów nie posiadających głębszego przygotowania teoretycznego w zakresie matematyki i nawigacji. (II)

699. **Tablice Nawigacyjne TN-47.** Gdynia 1947 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. XXIX, 189.

Zob.: Tablice Nawigacyjne TN-58, poz. 701.

700. **Tablice Nawigacyjne TN-53.** Gdynia 1953 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. LXXIV, 281 + aneks, s. 23

Zob.: Tablice Nawigacyjne TN-58, poz. 701.

701. **Tablice Nawigacyjne TN-58.** Gdynia 1958 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. LXV, 312, k. nlb. 5, tab. 4 i w tekście.

Tablice nawigacyjne służą do rozwiązywania różnorodnych zadań z astronomii nautycznej, nawigacji, manewrowania i dewiacji, z którymi oficer nawigacyjny spotyka się w czasie pełnienia służby. Wydawnictwo zawiera tablice ogólnomatematyczne (logarytmiczne), astronomiczne (wysokości ciał niebieskich, refrakcji, kątów godzinnych itd.), dewiacyjne i pomocnicze (zmiany miar). (II—III)

702. **TARSKI IGNACY. Podstawowe wskaźniki planu żeglugi morskiej.** Warszawa 1952 WK, s. 127.

Autor omawia te wskaźniki planu żeglugi, które ze względu na specyfikę transportu, zwłaszcza morskiego, różnią się w sposób zasadniczy od wskaźników innych gałęzi produkcji materialnej. — Plan przewozów i pracy statków. Plan zdolności przewozowej i mierniki planu przewozów. Bilans czasu pracy żeglugi. Obliczenie zdolności przewozowej. Wydajność pracy i koszt własny w żegludze. Liczne wzory i przykłady liczbowe. Zestawienia wskaźników. (III)

703. **TICHONOW W. W. Okrętowe napędy elektryczne.** Tłum. z ros. Adolf Zelenay. Warszawa 1956 WK, s. 359, rys., — Tyt. oryg.: Korabelnye elektroprivody.

Praca zawiera podstawowe wiadomości dotyczące urządzeń i teorii okrętowego napędu elektrycznego. Omówiono w niej pracę napędu elektrycznego sterów, wind kotwicznych, dźwigów pokładowych, mechanizmów o specjalnym przeznaczeniu itp., jak również układy sterowania napędem elektrycznym, oraz jego projektowanie. (III)

704. **TIERECHOW I. N. Demagnetyzacja okrętów i jej wpływ na kompasy magnetyczne.** Tłum. z ros. Józef Woźnicki. Warszawa 1955 WK, s. 153, ilustr., — Tyt. oryg.: Degaussing i deviacija kompasov.

Autor systematyzuje zasady demagnetyzacji okrętów oraz omawia zagadnienia elektromagnetyzacji kompasu. Podaje nowe zasady teorii dewiacji, oraz praktyczne wskazówki dotyczące ustalania stopnia zaufania do wskazań kompasu magnetycznego na zdemagnetyzowanym okręcie. (II—III)

705. **TREPKA JERZY. Język angielski dla marynarzy.** Gdańsk 1961 WaM, s. 120.

Materiał zawarty w podręczniku ujęty został w formie opisu podróży statku morskiego, w trakcie której dokonywane są wszelkie czynności eksploatacyjne i nawigacyjne spotykane w żegludze morskiej. Pozwala to nie tylko na ogólne opanowanie języka, lecz również na przyswojenie słownictwa fachowego, niezbędnego tak dla zawodowych pracowników morza, jak i dla żeglarzy. (II)

706. **TREPKA JERZY. Język rosyjski dla marynarzy.** Gdańsk 1951 WaM, s. 119.

Podręcznik opracowany jak poz. 705.

707. **Tymczasowa instrukcja dotycząca oznakowania nawigacyjnego wybrzeża Polski.** Gdynia 1949 Biuro Hydrograficzne Mar. Woj., s. 11, tabl. 2.

708. **Tymczasowe normy dopuszczalnego zużycia części mechanizmów okrętowych.** Warszawa 1956 WK, s. 133. Biblioteka Polskiego Rejestru Statków. Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

709. **Tymczasowe normy stateczności dla handlowych statków morskich i przybrzeżnych.** Warszawa 1952 WK, s. 40, tabl. 27. Polski Rejestr Statków w Gdańsku.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR. Nie obejmują statków żaglowych.

710. **Tymczasowe przepisy wolnej burty dla statków małych o pojemności poniżej 80 BRT.** Warszawa 1952 WK, s. 22. Polski Rejestr Statków w Gdańsku.

Tłumaczenie przepisów Morskiego Rejestru ZSRR.

711. **Umowa o podjęciu długofalowych zobowiązań współzawodnictwa pracy w Polskich Liniach Oceanicznych w Gdyni.** Gdynia 1954 PLO, s. 16.

712. **Umowa zbiorowa w Polskiej Marynarce Handlowej, obowiązująca z dniem 2 marca 1947 roku.** Gdynia 1947, s. 48.

713. **Umowa zbiorowa w Polskiej Marynarce Handlowej obowiązująca z dniem 1 listopada 1948 r.** Cz. 1: Tekst. Cz. 2: Tabele płacy i załączniki. Gdynia 1948 Gdynia-Ameryka Linie Żeglugowe, s. 101.

714. **Urządzenia napędowe małych statków motorowych.** Oprac.: Dymecki Jan, Piekarski Tadeusz, Szweiger Stefan, Sokołowski Kazimierz. Warszawa 1953 WK, s. 175, rys. 100.

Książka przeznaczona w zasadzie dla motorzystów kutrow rybackich oraz mechaników silnikowych, służyć może wszystkim amatorom budowy większych łodzi motorowych. Opis konstrukcji urządzeń napędowych, ich obsługi, konserwacji i remontu. (II)

715. **Ustawa o pracy na polskich statkach morskich w żegludze międzynarodowej.** Warszawa 1952 WK, s. 31. Ministerstwo Żeglugi.

716. **WAŚOWICZ JAN. Elektrotechnika okrętowa.** Zarys. Warszawa 1952 LM, s. 214, rys. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Autor postawił sobie za zadanie zaznajomienie czytelnika z najważniejszymi elektrycznymi urządzeniami okrętowymi i ich zastosowaniem. W tym celu omawia na początku ogólne podstawy elektrotechniki oraz zasady działania i budowy maszyn elektrycznych (prądnic i silników prądu stałego oraz urządzeń okrętowych) a następnie zajmuje się problemami elektrotechniki okrętowej. W tej części książki, po omówieniu ogólnym, opisuje wytwarzanie i rozdział energii elektrycznej. okrętową sieć elektryczną, główne odbiorniki energii elektrycznej oraz wskazuje sposoby obsługi okrętowych urządzeń elektrycznych. (II)

717. **WIERNIK BRONISŁAW. Na pirackiej wyspie.** Wspomnienia marynarzy ze statku „Praca”. Zebrał i spisał... Warszawa 1954 Czyt., s. 163, ilustr.

Relacje członków załogi m/s „Praca” — zatrzymanego na pełnym morzu w drodze do Chin Ludowych i bezprawnie uprowadzonego przez okręty wojenne Czang Kai-szeka — z okresu więzienia jej na Tajwanie. Opisy brutalnego postępowania funkcjonariuszy czangkajszekowskiego wywiadu, chcących zmusić polskich marynarzy do zdrady i dezercji, oraz walki polskiej załogi (protesty, głodówki itp.) o odzyskanie wolności i powrót do kraju. (I)

718. **WOLIŃSKI LESZEK. Instrumenty dawnej i współczesnej nawigacji.** Warszawa 1961 MON, s. 162, ilustr. Biblioteka Popularna Wiedzy Technicznej.

Przystępne opracowanie zapoznające z rozwojem historycznym instrumentów nawigacyjnych od starożytności po dni dzisiejsze — a więc od prymitywnego kompasu i astrolabium, po współczesne przyrządy nawigacyjne i radiolokacyjne sposoby określania pozycji statku. Liczne i ciekawe ilustracje. (II)

719. WOŹNICKI JÓZEF. **Loksodroma i ortodroma przy budowie siatki map nawigacyjnych.** Warszawa 1954 WK, s. VII, 148, mapy 2, rys. + Tablice.

Podręcznik pogłębiający wiadomości o mapach nawigacyjnych. Zawarty w nim materiał wprowadza w technikę projektowania siatek kartograficznych dla dowolnego obszaru powierzchni ziemskiej w dowolnej skali odwzorowania. Autor podaje sposoby obliczania elementów siatki map nawigacyjnych w odwzorowaniu Merkatora i w rzucie gnomonicznym, oraz wykazuje powiązanie tych map z potrzebami żeglugi po loksodromie i ortodromie. (III—IV)

720. **Współczynniki przestrzenności towarów w transporcie morskim.** Storage factors. Gdynia 1949 Polski Związek Maklerów Okrętowych, s. 80.

Tabele sztauerskie opracowane na podstawie publikacji pt. „Modern Ship Stowage“ (Waszyngton, 1942), obejmujące 553 grup towarowych określonych w polskiej nomenklaturze, z właściwymi współczynnikami podanymi w stopach i metrach sześciennych. (I)

721. WYSZKOWSKI SŁAWOMIR. **Elektrotechnika okrętowa.** Warszawa 1953 WK, s. 372, tabl. 1, ilustr.

Książka omawia okrętowe urządzenia elektryczne z wyjątkiem urządzeń radiowych. Kolejno omówione zostały elektrownie, tablice rozdzielcze, sieci okrętowe, oświetlenie, napędy, grzejnictwo, urządzenia słaboprądowe, żyrokompasy, demagnetyzacja oraz elektryczny napęd główny. W końcowych rozdziałach autor zapoznaje z projektowaniem i montażem urządzeń elektrycznych oraz ich eksploatacją i konserwacją. (II—III).

722. WYSZKOWSKI SŁAWOMIR **Elektryczne mechanizmy okrętowe.** Gdynia 1961 WM, s. 547, tabl. 2, ilustr., tab., bibliogr.

Praca zapoznająca z wszystkimi typowymi mechanizmami o napędzie elektrycznym stosowanymi na statkach P.M.H., informująca o sposobach ich obsługi i konserwacji, oraz ułatwiająca zrozumienie działania dowolnych układów napędu elektrycznego mechanizmów okrętowych. (III)

723. WYSZNIĘPOLSKI S. A. **Światowe szlaki morskie i żegluga.** Tłum. z ros. Henryk Rubin, Warszawa 1956 WK, s. 408, mapy 2 i w tekście, ilustr. — Tyt. oryg.: Mirovyje morskije puti i sudohodstvo.

Szeroko ujęte opracowanie zapoznające z całokształtem problematyki żeglugowej państw kapitalistycznych. Autor analizuje nie tylko zagadnienia związane bezpośrednio z organizacją, składem i rozmieszczeniem tonażu światowego, lecz również problemy szlaków żeglugowych, portów, kanałów itp. Szczegółowe omówienia zmian (i ich przyczyn), jakie zaszły w składzie flot poszczególnych państw kapitalistycznych oraz tendencji rozwojowych żeglugi. Książka dostępna i interesująca dla wszystkich związanych pracą zawodową, bądź tylko zainteresowaniami, z zagadnieniami ekonomicznymi transportu morskiego. (II—III)

724. ZABORSKI LUDWIK. **Urządzenia oznakowania nawigacyjnego.** Na podstawie książki W. Aleksiejewa „Nawigacjonnoje obesieczienje morieplawanja” oprac. ... Warszawa 1952 LM, s. 85, rys. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Zadaniem wydawnictwa jest zaznajomienie czytelników — a szczególnie młodzieży pragnącej poświęcić się zawodom morskim — z technicznymi środkami zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi. Autor zarysowuje historię polskiej i rosyjskiej służby latarniowej, daje ogólny przegląd nowoczesnego zabezpieczenia nawigacyjnego mórz; charakteryzuje rodzaje latarni morskich i znaków nawigacyjnych; omawia ich techniczne wyposażenie, źródła i siłę światła oraz widzialność; przedstawia systemy oznakowania nawigacyjnego, poświęcając odrębne rozdziały: radiolatarniom morskim, akustycznym środkom sygnalizacji mgłowej oraz statkom-latarniowcom. (I—II)

725. ZAGRODZKI KAROL. **Oceanografia dla marynarzy.** Warszawa 1956 WK, s. 415, tabl. 4, map 13 oraz w tekście, tab., ilustr.

Pierwsza część książki poświęcona jest zjawiskom statycznym, a więc omawia rozmieszczenie wód na globie ziemskim, ukształtowanie dna oceanów i mórz oraz właściwości chemiczne i fizyczne wody morskiej. Druga wyjaśnia istotę i przebieg zjawisk dynamicznych w wodach morskich, a więc pływów, falowania i prądów. Zagadnienia będące tematem opracowania omówione zostały pod kątem potrzeb prowadzenia nawigacji i ich znaczenia w żegludze morskiej. Ciekawa lektura dla wszystkich interesujących się zagadnieniami morza. (II—III)

726. ZAGRODZKI KAROL. **Prawo drogi morskiej**. Warszawa 1952 LM, s. 103 + tabl. 6 luźnych. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Wydawnictwo zapoznaje czytelników z prawem drogi morskiej — pierwszeństwem drogi, zasadami wymijania oraz światłami, znakami dziennymi i sygnałami statków. (I)

727. ZAGRODZKI WACŁAW. **Ubezpieczenia i awarie statków**. Warszawa 1953 WK, s. 197.

Autor wyjaśnia ogólne zasady ubezpieczeń morskich, oraz stosowane u nas warunki ubezpieczenia statków, jachtów i innych jednostek pływających. Omawia również szeroko poszczególne rodzaje szkód oraz związane z nimi reklamacje. (I—II)

728. **Zakładowa umowa o długofalowym współzawodnictwie pracy Polskiej Żeglugi Morskiej w Szczecinie**. Szczecin 1954 PŻM, s. 18.

729. ZALEWSKI BOLESŁAW. **Okrętowe maszyny parowe**. Zarys. Warszawa 1952 LM, s. 218, tabl. 5, rys. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Na wstępie autor daje zwięzły zarys historii okrętowych maszyn parowych, po czym zapoznaje czytelnika z podstawowymi wiadomościami z zakresu fizyki, koniecznymi dla zrozumienia zasad działania omawianych maszyn. W dalszej części pracy opisuje konstrukcję, działanie i obsługę okrętowych kotłów parowych oraz tłokowych maszyn i turbin parowych. (II)

730. ZAORSKI REMIGIUSZ. **Władztwo na morzu przybrzeżnym**. Gdańsk 1948 IB, s. 84. Prace Badawczo-Naukowe. Seria: Rozprawy.

Praca poświęcona zagadnieniom stanu prawnego istniejącego na morzu przybrzeżnym, wyjaśniająca rozwój pojęcia morza przybrzeżnego, jego definicję i szerokość oraz kompetencję terytorialną, ograniczenia i istotę władzy państwa nadbrzeżnego. (IV)

731. **Zasady organizacji łączności radiowej na morzu**. Cz. 1—2. Warszawa 1956 LPŻ, s. 28, rys., mapy: s. 19, rys.

Konspekt programu szkolenia w zakresie organizacji i łączności radiowej na morzu, dla użytku wykładowców na kursach Ligi Przyjaciół Żołnierza. (II)

732. ZAWISZA W. W. **Przodujące metody pracy sterników**. Tłum. z ros. Henryk Rubin. Warszawa 1954 WK, s. 30, rys. Biblioteka Przodujących Metod Pracy w Gospodarce Morskiej.

Autor przeprowadza analizę metod pracy najlepszych sterników motorowca „Ukraina“ i omawia najczęściej występujące przyczyny schodzenia statku z kursu, jak również podaje szereg zaleceń pomocnych w ulepszeniu pracy sterników. (I—II)

733. **Zbiorowy układ pracy dla pracowników zatrudnionych na statkach pływających w żegludze portowej, przybrzeżnej i na wodach osłoniętych**. Koszalin 1959 Ministerstwo Żeglugi i Gospodarki Wodnej, s. 70.

734. ZIELIŃSKI ANTONI. **Wiedza okrętowa**. T. 1: Liny, bloki, talie, Osprzęt ładowniczy. Kotwice. T. 2: Łodzie okrętowe. Gdynia—Gdańsk 1950—1951 IB — WaM, s. XXIV, 233, rys.; s. 200, rys.

W części pierwszej szczegółowe omówienie rodzajów i przeznaczenia lin okrętowych, konstrukcji oraz zastosowania bloków i talii, zasad działania urządzeń i mechanizmów ładowniczych, typów i przeznaczenia kotwic. Specjalną uwagę zwrócił autor na zagadnienia konserwacji omawianego sprzętu. W części drugiej autor zajmuje się budową, właściwościami i wyposażeniem łodzi okrętowych wszelkich typów (wiosłowych, żaglowych i śrubowych) oraz sposobami żeglowania i manewrowania łodziami. (I—II)

735. ZUBRZYCKI WITOLD. **Zarys meteorologii morskiej**. Warszawa 1952 LM, s. 223, ilustr., mapy. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Praca zawiera podstawowe wiadomości z meteorologii fizycznej i synoptycznej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z żeglugą morską i przewidywaniem pogody we własnym zakresie. W części 1 autor omawia zasadnicze elementy meteorologiczne: atmosferę, czynniki pogody, wiatr, formy kondensacji pary wodnej (chmury, opady, mgła itd.), widzialność oraz znaczenie zjawiska mrozu w praktyce morskiej. W części 2, poświęconej meteorologii synoptycznej, autor zapoznaje czytelnika z organizacją służby meteorologicznej, istotą i właściwościami wyżów i niżów barometrycznych oraz techniką przewidywania pogody. W załączonym dodatku objaśniono polskie sygnały sztormowe. W celu ułatwienia czytelnikowi przyswojenia sobie zawartych w książce wiadomości, autor położył szczególny nacisk na jasność i przystępność opisu, przy jednoczesnym, bogatym zilustrowaniu wykładu rysunkami i fotografiami. (I—II)

736. ŻÓRAWSKI BOGUSŁAW. **Składniki transportu morskiego**. Wyd. 2 uzup. Gdańsk 1946 FB, s. 55, załączników 13. Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: Sprawy Morskie.

Autor omawia organizację i podział pracy w transporcie morskim, zagadnienia frachtu morskiego oraz dokumentów transportowych. Problemy te są rozpatrywane zarówno pod kątem potrzeb żeglugi liniowej, jak i trampingu. Załączono wzory dokumentów. (II)

737. ŻUŁAWSKA JANINA. **Kupiec i żeglarz w starożytnej Grecji i Rzymie**. Warszawa 1956 PWN, s. 49, ilustr. Świat Starożytny. Biblioteczka Popularna — Meandra, 9.

Popularne opracowanie z dziejów kultury antycznej, przedstawiające role kupców i żeglarzy w gospodarce oraz kulturze Grecji i Rzymu, od czasów Homera do schyłku cesarstwa rzymskiego. Interesujące informacje o zrzeczeniach żeglarzy i kupców. Liczne ilustracje oraz tabele miar, wag i monet. (I—II)

738. ŻYDOWO JAN, PAPKE PAWEŁ. **Główne okrętowe maszyny parowe**. Warszawa 1955 WK, s. 185, tabl. 1, ilustr.

Po wstępnym wyjaśnieniu podstawowych zasad pracy maszyn parowych ze szczególnym uwzględnieniem maszyn okrętowych, autorzy omawiają konstrukcję i obsługę głównych okrętowych maszyn parowych, zwłaszcza typów najczęściej spotykanych na statkach Polskiej Marynarki Handlowej. Książka przedstawia ponadto rozplanowanie i wyposażenie siłowni okrętowej w główną maszynę parową. (II—III)

739. ŻYTOWIECKI JERZY. **Zarys nawigacji**. Warszawa 1952 LM, s. 182, tabl. 3, mapa 1. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Podręcznik zapoznający z podstawowymi pojęciami i czynnościami nawigacji morskiej. Uzupełnieniem podręcznika jest praca J. Górrego: *Morskie przyrządy nawigacyjne* — zob.: poz. 549.

740. ŻYTOWIECKI JERZY, PIERZYŃSKI ANDRZEJ. **Nawigacja**. Podręcznik. Wyd. 2. Warszawa 1951 MON, s. 560, rys.

Praktyczny podręcznik nawigacji przeznaczony dla uczniów szkół morskich bądź słuchaczy kursów dokształcających. Omawia w zasadzie wszystkie problemy nawigacyjne z jakimi może się zetknąć oficer pokładowy. Główny nacisk położyli autorzy na praktyczne zastosowanie podanych wiadomości. (II)

9. MARYNARKA WOJENNA I WOJNA MORSKA

(Zob. też: Druga wojna światowa na Pomorzu)

741. ANCZARSKI P. **ZSRR wielkie mocarstwo morskie**. Warszawa 1950 PW, s. 49. — Tyt. oryg.: SSSR velikaja morskaja derżava.

Broszura zapoznaje z historią rosyjskiej i radzieckiej floty, omawiając najobszerniej dzieje radzieckiej marynarki wojennej w okresie 2 wojny światowej. (I)

742. **Artyleria morską**. Podręcznik. Warszawa 1951 MON, s. 241, ilustr. Dowództwo Marynarki Wojennej.

Podręcznik zalecony do użytku w szkołach i jednostkach marynarki wojennej. W części pierwszej zamieszczono wiadomości ogólne o artylerii oraz opis sprzętu (budowa i wytrzymałość luf, zamków i podstaw armatnich). W części drugiej omówiono zasady strzelania (batalistyka, zagadnienia celowania, określenia położenia celu, wstrzeliwania się, strzelania do celów naziemnych i powietrznych itp.). Ciekawe informacje o organizacji obrony okrętu i artylerii okrętowej. (II—III)

743. **Astronomia nautyczna**. Podręcznik. Warszawa 1950 MON, s. 211. Dowództwo Marynarki Wojennej.

Podręcznik astronomii żeglarskiej zapoznający z podstawami teoretycznymi i praktyką obliczania pozycji geograficznej na morzu, poprzez ustalanie położenia okrętu w stosunku do położenia ciał niebieskich. (III)

744. BAGIŃSKI ZDZISŁAW. **Radar w wojnie morskiej**. Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr., mapy. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 15.

Zarys historii rozwoju radaru i jego zastosowania w walkach morskich na wszystkich morzach świata. (I)

745. BISKUP MARIAN. **Gdańska flota kaperska w okresie wojny trzynastoletniej 1454—1466**. Gdańsk 1953 TPNiS, s. 84, mapa 1. Biblioteka Gdańska, Seria Monografii, nr 3.

Praca, oparta na literaturze hanzeatyckiej oraz archiwaliach gdańskich i towarzyskich, przedstawia kaperstwo i jego organizację na Bałtyku w XIV i XV w., a na tym tle zasięg akcji gdańskich kaprów w latach 1454—1466 w czasie wojny trzynastoletniej. (II—III)

BISKUPSKI AUGUST. **Płetwonurkowie**; zob.: poz. 848.

746. BISKUPSKI STANISŁAW. **Artylerzysta morską**. Wg książki P. Musiakowa "Komiendor" oprac. ... Warszawa 1951 LM, s. 53, tabl. 1. Biblioteczka Szkoleniowa.

Opracowanie zawiera najważniejsze wiadomości o artylerii okrętowej, oraz o wyszkoleniu i pracy marynarza artylerzysty. Autor opisuje budowę dział okrę-

towych, zarysowuje historię polskiej artylerii morskiej oraz opowiada o sukcesach bojowych radzieckich marynarzy podczas ubiegłej wojny. (I)

747. BISKUPSKI STANISŁAW. **Marynarze**. Warszawa 1952 MON, s. 98, ilustr. Biblioteka Żołnierza.

Wydawnictwo zawiera podstawowe wiadomości z dziedziny wiedzy wojenno-morskiej, zapoznaje z rodzajami okrętów wojennych oraz broni morskiej i specjalnościami morskimi. Kilka fragmentów dziejów polskiej floty wojennej w ubiegłych stuleciach oraz zarys historii Ludowej Marynarki Wojennej. (I)

748. BISKUPSKI STANISŁAW. **Marynarze i okręty**. Warszawa 1955 MON, s. 164, tabl. 4, ilustr.

Książka zawiera ogólne wiadomości o dziejach Polski na morzu, charakterystykę flot wojennych radzieckiej (wraz z zarysem historii marynarki rosyjskiej), niemieckiej, amerykańskiej i angielskiej w okresie minionej wojny, jak również informacje o rodzajach, budowie, wyposażeniu i służbie okrętów wojennych. (I)

BODNIAK STANISŁAW. **Polska a Bałtyk za ostatniego Jagiellona**; zob.: poz. 1054.

749. BORTNOWSKI WŁADYSŁAW. **Polskie działanie na morzu podczas wojny trzynastoletniej 1454—1466**. Warszawa 1952 MON, s. 46, mapki 2.

Zarys dziejów polskiej floty wojennej w okresie walk Polski z Zakonem Krzyżackim, poświęcony działaniom bojowym okrętów kaperskich oraz zwycięskim bitwom stoczonym przez flotę gdańską i elbląską w Zatoce Świeżej k. Elbląga (1463). (I)

750. **Broń podwodna**. Cz. 1: Miny. Cz. 2: Torpedy. Bomby głębinowe. Skrypt. Warszawa 1957 LPŻ, s. 30, ilustr.; s. 31, ilustr.

Materiały szkoleniowe kursów przysposobienia morskiego, zapoznające z historią, działaniem i użyciem broni podwodnych, stosowanych w marynarce wojennej. (I)

751. **Budownictwo okrętowe**. Podręcznik. Cz. 1: Teoria okrętu. Warszawa 1950 MON, s. 360, tab. 4. Dowództwo Marynarki Wojennej.

Część 1 podręcznika obejmuje zagadnienia ogólne teorii okrętu (wyporność, ciężar, nośność, ładowność itp.) oraz omawia problemy pływalności, stateczności, niezatapialności, oporów, kołysania i zwrotności okrętu. Zagadnienia te zostały omówione pod kątem potrzeb oficerów marynarki wojennej. O części 2 podręcznika brak wiadomości. (III)

CZAPLIŃSKI WŁADYSŁAW. **Polska a Bałtyk w latach 1632—1643**; zob.: poz. 1060.

752. CZERNYSZEW I. **Na ścigaczu**. Tłum. z ros. K. Kraszewski. Warszawa 1951 MON, s. 212, ilustr.

Wspomnienia młodego oficera marynarki wojennej, uczestnika obrony Leningu, z okresu służby na kutrze torpedowym podczas ubiegłej wojny. Autor opisuje zaciekle walki toczone przez załogi kutrów na wodach zatok Fińskiej i Ryskiej. (I)

CZUKOWSKI MIKOŁAJ. **O wielkim żeglarzu**; zob.: poz. 70.

753. DOLATKOWSKI AUGUSTYN. **Higiena okrętowa**. Przedm. Jerzy Morzycki. Gdynia 1947 Wydawnictwo Marynarki Wojennej, s. 266, ilustr., rys., tab.

Przerobione i uzupełnione wznowienie podręcznika wydanego po raz pierwszy w 1937 r. Po zarysowaniu historii higieny okrętowej, autor omawia wpływ klimatu morskiego na organizm marynarza. Następnie charakteryzuje okręt pod

względem higienicznym (wentylacja, ogrzewanie, oświetlenie itd.), po czym zajmuje się zagadnieniami właściwego umundurowania, odżywiania, wyposażenia okrętu w urządzenia sanitarne, usuwania odpadków i nieczystości. W dalszym ciągu autor wskazuje przyczyny chorób na okręcie i środki zapobiegawcze. W rozdziałach końcowych omawia higienę: w strefach o skrajnej ciepłocie, na mniejszych okrętach (torpedowcach i okrętach podwodnych) oraz pracy nurków. (II)

754. DOLATKOWSKI AUGUSTYN. **Zbiór prac ogłoszonych w latach 1929—1957.** Gdynia 1957 Dowództwo Marynarki Wojennej, s. 318, tab. 1, ilustr.

Zbiór prac wydany z okazji 35-lecia służby wojskowej autora — pełniącego przez wiele lat odpowiedzialne funkcje w Służbie Zdrowia Marynarki Wojennej. Wszystkie prace związane są ściśle z zagadnieniami medycyny morskiej i specyfiką służby w marynarce wojennej. (III)

755. **Dzieje oręża polskiego na morzu.** Materiały do szkolenia politycznego marynarzy i podoficerów służby zasadniczej. Cz. 1—2. Gdynia 1961 Zarząd Polityczny Marynarki Wojennej, s. 138, ilustr.; s. 94, ilustr.

Część pierwsza (oprac. Eugeniusz Kaczorowski) zapoznaje czytelników z: walkami Słowian na Bałtyku w X—XII w.; powstaniem polskiej floty wojennej i jej roli w rozbiu Zakonu Krzyżackiego w XV w.; historią walk polsko-szwedzkich w XVII w.; przyczynami likwidacji floty i utraty wybrzeża oraz z najwybitniejszymi polskimi żeglarzami i odkrywcami na przestrzeni wieków. Część druga zawiera: Kołodyński Zdzisław: Marynarka wojenna w Polsce przedwrześniowej — Witkowski Rafał: Obrona wybrzeża polskiego w 1939 roku. — Ordon Stanisław: Kriegsmarine i Luftwaffe w kampanii wrześniowej 1939 roku w świetle prawa międzynarodowego. — Pogoda Włodzimierz: Powstanie i organizacja Marynarki Wojennej PRL. Zarys historyczny. Część trzecia, która ukaże się w 1962 r., obejmie historię działań morskich Polskiej Marynarki Wojennej w l. 1939—1945. (I)

FIEDLER ARKADY. **Dziękuję ci, kapitanie;** zob.: poz. 1528.

756. GELBERG LUDWIK. **Piractwo na morzach chińskich.** Próba analizy prawnej. Warszawa 1956 PWN, s. 180.

Praca z dziedziny prawa międzynarodowego, omawiająca sytuację powstałą w strefie mórz chińskich w wyniku pirackiej działalności, bazujących na Tajwanie, okrętów Czang Kai-szeka, prowadzonej pod ochroną amerykańskich sił zbrojnych, patrolujących w spółdziałających stałemu naruszaniu wolności żeglugi na wodach Dalekiego Wschodu. Autor poświęcił wiele uwagi stronie prawnej zrabowania dwóch statków Polskiej Marynarki Handlowej — m/s „Praca” i m/s „Prezydent Gottwald”. (II—III)

757. GILEWICZ RYSZARD, PIOTEREK EDMUND. **Morskie siły zbrojne państw socjalistycznych i kapitalistycznych.** Materiały do szkolenia politycznego marynarzy i podoficerów służby zasadniczej. Oprac. ... Gdynia 1961 Zarząd Polityczny Marynarki Wojennej, s. 213, tab.

Po omówieniu roli i znaczenia marynarki wojennej w warunkach współczesnej wojny, autorzy zapoznają czytelnika z aktualnymi kierunkami rozwoju sił morskich i problemami współczesnej taktyki wojny morskiej. Następnie omawiają morskie siły zbrojne państw socjalistycznych oraz dają geograficzno-wojskową charakterystykę niektórych morskich krajów kapitalistycznych (Szwecja, Dania, Norwegia, Francja, Niemiecka Republika Federalna, Stany Zjednoczone A. P.). (I)

GOŁUBIEW D. **Rcsjanie w Antarktyce;** zob.: poz. 86.

GONCZAROW IWAN A. **Fregata „Pallada”;** zob.: poz. 87.

758. GRABOWSKI ZYGMUNT. **Hydroakustyk.** Na podstawie książki P. Musiakowa „Gidroakustyk” oprac. ... Warszawa 1951 LM, s. 27. Biblioteczka Szkołeniowa.

Przystępne omówienie organizacji i znaczenia podsłuchu podwodnego w marynarce wojennej oraz zadań specjalnie szkolonych marynarzy-hydroakustyków. Migawkowe obrazy służby hydroakustyków radzieckich w okresie ubiegłej wojny. (I)

759. GRABOWSKI ZYGMUNT. **Radiotelegrafista**. Na podstawie książki W. Lupacza „Korabielnij radist“ oprac. ... Warszawa 1951 LM, s. 38. Biblioteczka Szkoleniowa.

Przystępne omówienie organizacji i sprzętu łączności radiowej na okręcie oraz wyszkolenia i obowiązków radiotelegrafisty okrętowego. Przykłady doświadczeń marynarki radzieckiej podczas ubiegłej wojny. (I)

760. GRABOWSKI ZYGMUNT. **Sternik**. Na podstawie książki P. Musiakowa „Rulewoj” oprac. ... Warszawa 1951 LM, s. 22. Biblioteczka Szkoleniowa.

Po krótkim omówieniu roli i znaczenia sternika okrętu wojennego, autor na kilku przykładach wziętych z historii walk marynarzy radzieckich w okresie ubiegłej wojny — wykazuje, często decydujący, wpływ sternika na przebieg walk morskich. (I)

761. GRABOWSKI ZYGMUNT. **Sygnalista**. Na podstawie książki P. Musiakowa „Sygnalszczyk“ oprac. ... Warszawa 1951 LM, s. 37, tabl. Biblioteczka Szkoleniowa.

Zwięzłe omówienie zadań, znaczenia i organizacji służby sygnalizacyjno-obsługowej w marynarce wojennej oraz systemów sygnalizacji morskiej. (I)

762. GRABOWSKI ZYGMUNT. **Torpedysta**. Oprac. ... Warszawa 1951 LM, s. 43, rys.

Krótkie omówienie zadań i obowiązków torpedysty marynarki wojennej, uzupełnione najważniejszymi wiadomościami o budowie i działaniu torped oraz ich wyrzutni okrętowych. Garść informacji o radzieckich okrętach podwodnych i słynnych torpedystach. Opracowanie zostało dokonane na podstawie książki A. Bakowikowa: *Torpedist*. (I)

763. GRABOWSKI ZYGMUNT. **Trałowce**. Warszawa 1953 MON, s. 42, ilustr. Biblioteczka Morska.

Opracowanie zapoznaje czytelnika z okrętami wojennymi, których zadaniem jest niszczenie pól minowych. Autor omawia typy trałowców, sprzęt i metody trałowania oraz budowę min morskich. Ostatnie rozdziały poświęca opisom służby bojowej radzieckich trałowców podczas ubiegłej wojny oraz ofiarnej pracy załóg polskich jednostek tego typu, po zakończeniu działań wojennych. (I)

764. GRAJEWSKI IRENEUSZ, SOCHACKI JERZY. **Podręcznik sternika**. Warszawa 1956 MON, s. 135, ilustr.

Podręcznik przeznaczony dla uczestników kursów przygotowawczych na specjalność sternika w marynarce wojennej. Zawiera ogólny zarys wiedzy nawigacyjnej. Autorzy zwięzle informują o kształcie, wielkości i magnetyzmie ziemi, opisują najważniejsze przyrządy nawigacyjne, dają praktyczny wykład obliczania pozycji okrętu i pracy na mapie, zapoznają ogólnie z locją oraz prawem drogi na morzu, a w zakończeniu omawiają konstrukcję i działanie steru. (I—II)

765. **Hydroakustyka**. Podręcznik. Warszawa 1952 MON, s. 181, rys. Dowództwo Marynarki Wojennej.

Podręcznik przeznaczony dla szkół Polskiej Marynarki Wojennej. Wyjaśnia szczegółowo zjawiska drgań mechanicznych, ruchu falowego i odbioru dźwięków przez organa słuchowe człowieka, a następnie zapoznaje z całokształtem zagadnień rozprzestrzeniania się fal dźwiękowych w morzu, budową i działaniem nadajników i odbiorników podwodnych fal dźwiękowych, organizacją stacji hydroakustycznych i pracą sond akustycznych. (II—III)

766. **Instrukcja o badaniu lekarskim i ocenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby na okręcie.** Warszawa 1960 MON, s. 34, tab.

767. **Instrukcja podsłuchu podwodnego dla niszczycieli.** Gdynia 1947 Wydawnictwo Marynarki Wojennej, s. 35.

768. ISAKOW I. S. **Marynarka wojenna ZSRR w okresie wielkiej wojny narodowej.** Tłum. z ros. Bruno Dzimicz. Warszawa 1950 PW, s. 123. — Tyt. oryg.: Armjane-morjaki v velikoj otečestvennoj vojne.

Popularyzatorskie opracowanie historyczne zapoznające z bogatymi kartami dziejów walk radzieckiej marynarki wojennej na morzu i na lądzie. Czytelnik poznaje historię krwawych zmagañ z wrogiem na wodach Dalekiej Północy, działalność floty radzieckiej na Bałtyku, bohaterskie walki „czarnomorców” i wreszcie działalność floty Dalekiego Wschodu w walce z Japończykami. (I)

Jak zostać marynarzem; zob.: poz. 1213.

769. JOSSELIANI JAROSŁAW. **Podwodna wojna.** Tłum. z ros. J. Kowal. Warszawa 1960 MON, s. 356, Dzieje 2 Wojny Światowej we Wspomnieniach.

Josseliani, Bohater Związku Radzieckiego, opisuje w książce przeżycia własne i załogi okrętu podwodnego, którym dowodził w czasie 2 wojny światowej, odnosząc wiele sukcesów bojowych na Morzu Czarnym i Północnym. Interesującym, szerzej potraktowanym epizodem zbeletryzowanego pamiętnika jest opis pobytu autora w Anglii, gdzie ekipa marynarki radzieckiej przejmowała okręty wojenne po kapitulacji faszystowskich Włoch. Pamiętnik jest nieco odmienną, rozszerzoną wersją części odnoszącej się do okresu wojny, zawartej w książce pt.: Z pamiętnika marynarza okrętu podwodnego (zob.: poz. 770). (I)

770. JOSSELIANI JAROSŁAW. **Z pamiętnika marynarza okrętu podwodnego.** Tłum. z ros. Jerzy Rychliński. Warszawa 1954 MON, s. 274. — Tyt. oryg.: Zapiski podwodnika.

Opowieść słynnego dowódcy radzieckiego okrętu podwodnego o młodości w rodzinnej wiosce kaukaskiej, nauce w szkole średniej i w oficerskiej szkole marynarki wojennej oraz o walkach toczonych z wrogiem na Morzu Czarnym i Oceanie Lodowatym w okresie 2 wojny światowej (zob. też: poz. 769). (I)

771. JUNGA JEWGIENIJ. **Śladami marynarzy.** Z dziennika korespondenta specjalnego. Tłum. z ros. Jerzy Rychliński. Warszawa 1953 MON, s. 225. — Tyt. oryg.: Po sledam moriakov.

Zbiór reportaży wojennych poświęconych bohaterskiej walce radzieckich marynarzy podczas 2 wojny światowej. Epizody walk na Północy — pod Myschako, Staniczkami i Noworosyjskiem (tzw. „Mała Ziemia”), pod Eltingerem i Jenikale koło Kerczu (tzw. „Ziemia Ognista”), wokół Sewastopola, w delcie Dunaju. Autor ukazał w nich sylwetki ludzi morza — pełnych ofiarności i odwagi — wykuwających w codziennym bojowym trudzie zwycięstwo nad faszyzmem. Bohaterami reportaży są załogi radzieckich okrętów, żołnierze morskiej piechoty oraz członkowie oddziałów desantowych. (I)

JUSTIN F. L. Pierwsze okręty atomowe; zob.: poz. 331.

772. KIRRYŁOW A. **Ścigacz torpedowy.** Tłum. z ros. Bruno Dzimicz i Stanisław Woliński. Warszawa 1951 MON, s. 101, ilustr. — Tyt. oryg.: Torpednyj kater.

Omówienie dziejów, znaczenia i zastosowania małych okrętów—kutrów torpedowych. Autor kreśli ich historię, poczynając od pierwszych prób admirała Markarowa w 1876 r., kończąc na sukcesach bojowych radzieckich kutrów torpedowych w czasie ubiegłej wojny. Opis budowy, uzbrojenia i działania w walce morskiej. (I)

773. **Kompas żyroskopowy.** „GU marka 1 model 2“ (Gu M-1 Md-2). Opis i obsługa. Podręcznik. Warszawa 1951 MON, s. 110, tabl. 1. Dowództwo Marynarki Wojennej.

Dokładny opis konstrukcji, działania i obsługi kompasu żyroskopowego używanego na okrętach Polskiej Marynarki Wojennej. Kompas żyroskopowy oparty jest na działaniu wirującego żyroskopu, który ustawia się pod wpływem ruchu obrotowego ziemi równoległe do południka. (II)

774. **KON WIENCZYŚLAW. Atlantyckie patrole.** Warszawa 1958 MON, s. 305. Dzieje 2 Wojny Światowej we Wspomnieniach.

Wspomnienia oficera Polskiej Marynarki Wojennej z okresu służby na niszczycielu „Błyskawica“ (l. 1939—1941), a więc walk pod Narwikiem, Dunkierką, na Atlantyku i Morzu Północnym. Prawdziwie ukazane codzienne życie załogi i atmosfera panująca na okręcie. Z dużą dozą humoru autor opisuje nawiązywanie przez marynarzy kontaktów służbowych i towarzyskich z mieszkańcami Wysp Brytyjskich. (I)

775. **Konspekt szkolenia z zakresu organizacji życia i służby na okrętach.** Cz. 1—2. Warszawa 1956 LPŻ, s. 20; s. 18.

Publikacja przeznaczona dla wykładowców i instruktorów, na organizowanych przez Ligę Przyjaciół Żołnierza kursach przysposobienia młodzieży do służby w Polskiej Marynarce Wojennej. (II)

776. **KORNIJENKO D., MILGRAM N. Marynarka Wojenna ZSRR.** Tłum. z ros. Mieczysław Sawicki. Warszawa 1951 MON, s. 198. — Tyt. oryg.: Voenno-morskoj flot sovetskoj socialističeskoj derżawy.

Autorzy omawiają historię radzieckiej marynarki wojennej, charakteryzują ogólnie jej organizację, system szkolenia, zapoznają z typami okrętów radzieckiej floty (informacje w dużej mierze już nieaktualne) oraz opowiadają o tradycjach bojowych radzieckich marynarzy. (I)

KOROTKOW W., CZERNYSZ A. Okręty atomowe; zob.: poz. 337.

KOZŁOWSKI BOLESŁAW. Dzieje okrętu; zob.: poz. 339.

777. **KRWAWICZ MARIAN. Marynarka wojenna i obrona polskiego wybrzeża w dawnych wiekach.** Wstęp, dobór i układ rzeczowy, ilustr., objaśnienia do nich, oprac. merytoryczne map i szkiców, spis źródeł i wykaz ilustr. ... Oprac. graf. M. Wiśniewski. Warszawa 1961 MON, s. 314, tabl. 2, map 19.

Album zawierający ok. 400 chronologicznie ułożonych reprodukcji materiałów ikonograficznych (polskich, szwedzkich, holenderskich, niemieckich i francuskich) dotyczących polskiej marynarki wojennej i spraw obrony wybrzeża, poczynając od wieku X aż po wiek XVIII. Pierwsze tego typu wydawnictwo w Polsce. (I)

778. **KRWAWICZ MARIAN. Obrona polskiego Pomorza i bitwa pod Oliwą w 1627 r.** Warszawa 1953 MON, s. 56, ilustr., mapy.

Popularny opis walk polsko-szwedzkich na lądzie i na morzu w 1627 r. Część broszury stanowi zarys dziejów floty polskiej do 1627 r. (I)

779. **KRWAWICZ MARIAN. Walki w obronie polskiego wybrzeża w roku 1627 i bitwa pod Oliwą.** Warszawa 1955 MON, s. 156, tabl. 11.

Treścią książki są wydarzenia wojenne związane z bitwą morską pod Oliwą 28 listopada 1627 r., odzyskaniem Pucka i zwycięstwem pod Czarnem. Poza tekstem autorskim zamieszczono współczesne bitwie pod Oliwą jej opisy, dokonane przez Komisję Okrętów Królewskich oraz Abrahama Boota. (II)

KRYŁOW ALEKSIEJ NIKOŁAJEWICZ. Wspomnienia i szkice; zob.: poz. 341.

KUBLICKI G. **Kolumbowie Antarktydy**; zob.: poz. 108.

KUBLICKI G. **Odkrywcy Antarktydy**; zob.: poz. 109.

LARSEN E. **Władcy morza**; zob.: poz. 344.

780. LEBIEDSKOJ G. **Torpeda i mina**. Tłum. z ros. Warszawa 1950 PW, s. 110, ilustr.

Autor zapoznaje czytelnika z historią powstania i rozwoju min i torped, oraz z ich budową i zastosowaniem w wojnie morskiej. Podaje również opisy mających miejsce w przeszłości, działań bojowych na morzu z użyciem omawianych broni. Lekturę książki ułatwiają liczne i przejrzyste rysunki poglądowe. (I—II)

LEPSZY KAZIMIERZ. **Dzieje floty polskiej**; zob.: poz. 904.

LEPSZY KAZIMIERZ. **Zarys dziejów marynarki polskiej**; zob.: poz. 905.

LITKE FIODOR P. **Podróż naokoło świata**; zob.: poz. 114.

781. **Ludowa Marynarka Wojenna**. Specjalności wojenno-morskie. Zagadnienie obronności kraju. Warszawa 1950 LM, s. 15, nlb. 1.

Konspekt pogadanki opracowanej w związku z obchodami Dni Morza w 1950 roku. (I)

782. ŁURIE A. **Admirał S. Makarow**. Tłum. z ros. Jadwiga Bułakowska. Warszawa 1952 MON, s. 277, tabl. 1. — Tyt. oryg.: S. O. Makarow.

Biografia wielkiego rosyjskiego dowódcy morskiego (1848—1904). Autor rozpoczyna opowieść o życiu Makarowa od pierwszego oceanicznego rejsu młodego kadeta, ucznia Nikołajewskiej Szkoły Morskiej, na pokładzie okrętu „Bogatyń” do Stanów Zjednoczonych A. P.; po naszkicowaniu początków kariery przyszłego admirała, omawia jego pierwsze badania i projekty z dziedziny wojenno-morskiej, opowiada o zwycięskich walkach Makarowa — twórcy nowej taktyki walk morskich — z okrętami tureckimi na Morzu Czarnym w l. 1877—1878; zapoznaje z mającymi ogromne znaczenie badaniami oceanograficznymi, prowadzonymi przez Makarowa m. in. w czasie rejsu dookoła świata na okręcie „Witiaz” oraz z historią słynnej wyprawy do bieguna północnego na „Jermaku”. W ostatniej części książki, autor kreśli obraz działalności Makarowa na stanowisku dowódcy Floty Pacyfiku w pierwszym okresie wojny rosyjsko-japońskiej, 1904—1905. (I)

783. MANDAT TADEUSZ. **Morski słownik operacyjno-taktyczny**. Gdynia 1961, s. 44. (Dodatek do czasopisma Przegląd Morski, 1961, nr 7/8).

Wydawnictwo zawiera materiały z dziedziny morskiego słownictwa operacyjno-taktycznego, drukowane od maja 1960 r. do maja 1961 r. w czasopiśmie „Przegląd Morski” (zob.: Czasopisma, poz. 315). Składają się na nie 272 hasła, których tematami są: terminy, nazwy, pojęcia lub zagadnienia wojenno-morskie. (II)

784. MARTY ANDRÉ. **Dni chwały**. Powstanie we flocie francuskiej na Morzu Czarnym. Rok 1918—1919. Tłum. z franc. Halina Lewicka. Warszawa 1950 KiW, s. 110. — Tyt. oryg.: Les heures glorieuses de la Mer Noire.

Wspomnienia jednego z czołowych działaczy Francuskiej Partii Komunistycznej, niegdyś marynarza interwencyjnej floty francuskiej na Morzu Czarnym, opisujące bunt francuskich marynarzy przeciw użyciu ich do zdławienia Wielkiej Rewolucji Socjalistycznej. Powstanie we flocie francuskiej na Morzu Czarnym stanowi największy od czasów Komuny Paryskiej — rewolucyjny zryw ludu francuskiego. (I)

785. **Marynarka radziecka na straży granic ZSRR**. Praca zbiorowa. Warszawa 1950 PW, s. 206.

Zawiera: Padałka G.: Flota Bałtycka w wielkiej wojnie narodowej. — Mazur N.: Flota Czarnomorska w wielkiej... — Flota Północna w wielkiej... — Mitin A.: Flota Oceanu Spokojnego w wielkiej... (I)

786. **Marynarka Wojenna.** (Autorzy: E. Kosiarz, L. Krasnowiecki, T. Mandat, E. Szpitan). Warszawa 1961 MON, s. 362, ilustr. 104, pl. Biblioteka Wiedzy Woj-skowej.

Wydawnictwo zapoznające z historią Polskiej Marynarki Wojennej i z tak-tyką działań wojennych na morzu, omawiające problematykę wszechoceanu oraz rolę i zadania współczesnych morskich sił zbrojnych. Szczegółowa charakterystyka wszystkich typów okrętów, ich uzbrojenia oraz przeznaczenia bojowego, jak rów-nież organizacji służby okrętowej. Słowniczek terminologii wojenno-morskiej. (II)

787. **Marynarka wojenna zbrojne ramię Polski na morzu.** Materiały do szko-lenia politycznego marynarzy i podoficerów służby zasadniczej. Gdynia 1961 Za-rząd Polityczny Marynarki Wojennej, s. 108, pl., tab., bibliogr.

Zawiera: Olchowy Tadeusz: Służba w marynarce wojennej — zaszczytnym obowiązkiem patriotycznym obywateli P. R. L. — Czerwiński Julian: Morskie zwyczajowe tradycje okrętu; zachowanie i kultywowanie ich obowiązkiem każ-dego marynarza. — Olchowy Tadeusz: Metody i środki psychologicznego oddziały-wania na marynarzy przez ośrodki wrogie Polsce Ludowej. — Waroński Zbigniew: Podstawy prawne zawijania okrętów wojennych do obcych portów w czasie po-koju. Zasady zachowania się marynarzy na obcym lądzie. (I)

788. **Międzynarodowe przepisy o zapobieganiu zderzeniom na morzu.** Wyd. 2. Gdynia 1954 Biuro Hydrograficzne Marynarki Wojennej, s. 26, tabl. 3.

Wydany na użytek Marynarki Wojennej tekst międzynarodowych przepisów o zapobieganiu zderzeniom na morzu, obowiązujących od 1 stycznia 1954 r. (I)

Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu.

1. **Bój o wyspy mgieł;** zob.: poz. 1623.
2. **Odwet za Pearl Harbour;** zob.: poz. 1625.
3. **Rekiny Pacyfiku;** zob.: poz. 1627.
4. **Okręty „płyną“ po lądzie;** zob.: poz. 1626.
5. **Krym płonie;** zob.: poz. 1624.
6. **Samobójcze pojedynki;** zob.: poz. 1628.
7. **Ostatnia broń Dönitza;** zob.: poz. 1599.
8. **Milczący wróg;** zob.: poz. 1598.
9. **Podwodne kwadrygi;** zob. poz. 1600.
10. **„Tripitz“ — początek końca;** zob.: poz. 1602.
11. **Do trzech razy sztuka;** zob.: poz. 1597.
12. **Tajemnice Gibraltaru;** zob.: poz. 1601.
13. **Korsarskie rajdy;** zob.: poz. 1615.
14. **Bitwa o zatokę Leyte;** zob.: poz. 1502.
15. **Radar w wojnie morskiej;** zob.: poz. 744.
16. **Odsiecz dla Malty;** zob.: poz. 1686.
17. **Fiasco strategii admirała Raedera;** zob.: poz. 1614.
18. **W obronie konwoju;** zob.: poz. 1618.
19. **Czarne dni U-Bootwaffe;** zob.: poz. 1613.
20. **Bitwa o fiordy;** zob.: poz. 1612.

Miniatury Morskie. Pod Znakiem Korsarskiej Bandery.

1. **Saga o Vinlandzie;** zob.: poz. 1665.
2. **Republika piratów;** zob.: poz. 1664.
3. **Bukaniery;** zob.: poz. 1660.

4. **Korsarze Morza Śródziemnego**; zob.: poz. 1662.
5. **Sokół morski**; zob.: poz. 1666.
6. **Dziwna przygoda Cezara**; zob.: poz. 1661.
7. **Korsarz Jej Królewskiej Mości**; zob.: poz. 1616.
8. **Skośnoocy piraci**; zob.: poz. 1617.

Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945.

1. **Krażowniki „Dragon” i „Conrad”**; zob.: poz. 796.
2. **Niszczyciele „Grom” i „Błyskawica”**; zob.: poz. 801.
3. **Niszczyciel „Piorun”**; zob.: poz. 800.
4. **Niszczyciele „Wicher” i „Burza”**; zob.: poz. 802.
5. **Niszczyciel „Garland”**; zob.: poz. 798.
6. **Eskortowce „Krakowiak”, „Kujawiak” i „Ślązak”**; zob.: poz. 795.
7. **Niszczyciel „Orkan”**; zob.: poz. 799.
8. **Okręty podwodne „Orzeł” i „Sęp”**; zob.: poz. 807.
9. **Okręty podwodne „Ryś”, „Zbik” i „Wilk”**; zob.: poz. 808.
10. **Okręty podwodne „Sokół” i „Dzik”**; zob.: poz. 809.
11. **Okręt podwodny „Jastrząb”**; zob.: poz. 804.
12. **Okręty francuskie pod polską banderą**; zob.: poz. 805.
- 13/14. **Torpedowce i ścigacze**; zob.: poz. 815.
15. **Okręty minowe i kanonierki**; zob.: poz. 806.
- 16/17. **Okręty szkolne**; zob.: poz. 811.
- 18/19. **Okręty pomocnicze**; zob.: poz. 810.
20. **Od „Korsarza” do nowego „Wichra”**; zob.: poz. 803.

Miniatury Morskie. SOS.

6. **Zdradziecka torpeda**; zob.: poz. 1478.
9. **Stalowe trumny**; zob.: poz. 1470.
10. **Nasza największa strata**; zob.: poz. 1468.
11. **Toną olbrzymy**; zob.: poz. 1473.

MURATOW M. W. **Kapitan Gołownin**; zob.: poz. 125.

789. **NAGÓRSKI JAN. Nad płonącym Bałtykiem.** Warszawa 1960 MON, s. 199, tabl. 2, portr. 2, mapy.

Kontynuacja wspomnień zawartych w tomie pt. „Pierwszy nad Arktyką” — zob.: poz. 126. Autor opowiada o swych walkach powietrznych z Niemcami, toczone nad Bałtykiem w okresie I wojny światowej, w szeregach lotnictwa rosyjskiego. W jednej z walk został zestrzelony nad morzem i niemal cudem wyratowany przez rosyjski okręt podwodny. Po zakończeniu wojny i odzyskaniu przez Polskę niepodległości, żegnany serdecznie przez przyjaciół Rosjan, opuścił Rosję Radziecką i powrócił do ojczyzny. Wspomnienia napisane są żywo i bezpośrednio. (I)

790. **Nawigacja taktyczna.** Podręcznik. Warszawa 1950 MON, s. 379. Dowództwo Marynarki Wojennej.

Podręcznik zapoznaje z: ogólnymi zasadami manewrowania bojowego okrętów, prowadzeniem czynności nawigacyjnych podczas kursu bojowego, określeniem kursu i szybkości przeciwnika, manewrowaniem dwóch okrętów względem siebie na kursach prostych, manewrowaniem okrętów osłony i dozoru podczas marszu, poszukiwaniem nieprzyjaciela na morzu, zakotwiczeniem okrętu oraz podstawowymi elementami ruchu okrętu i ich określeniem. (II—III)

NOWALIŃSKI ANDRZEJ, KAZIMIERCZUK ZDZISŁAW. Reportaż przywieziony w zębach; zob.: poz. 129.

791. **Obrona ojczyzny świętym obowiązkiem każdego obywatela Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Program nr 1: marynarka wojenna. Tematy nr 1/8. Warszawa 1955 Dowództwo Marynarki Wojennej — Zarząd Polityczny, s. 122. Materiały do Zajęć Politycznych, nr 6. (I)

792. **Osiągnięcia ludowej gospodarki morskiej.** Program nr 3. Temat 7. Warszawa 1955 Dowództwo Marynarki Wojennej — Zarząd Polityczny, s. 26. Materiały do Zajęć Politycznych, nr 11.

Ogólne omówienie rozwoju floty handlowej, przemysłu stoczniowego, portów i rybołówstwa morskiego w pierwszym dziesięcioleciu Polski Ludowej. (I)

793. PASTUSZUK JÓZEF. **Motorzysta.** Warszawa 1952 LM, s. 42, ilustr. Biblioteczka Szkoleniowa.

Zwięzłe omówienie specjalności motorzysty okrętowego w marynarce wojennej, poprzedzone ogólnymi informacjami o historii maszyn okrętowych oraz rodzajach, działaniu i obsłudze okrętowych silników spalinowych. Przykłady pełnej poświęcenia służby marynarzy-motorzystów w polskiej i radzieckiej marynarce wojennej oraz omówienie możliwości wykorzystania zdobytych umiejętności w pracy cywilnej. (I)

PERTEK JERZY. **Druga mała flota;** zob.: poz. 645.

794. PERTEK JERZY. **Dzieje ORP „Orzeł“.** Gdynia 1961 WM, s. 150, tabl. 48, w tym portr., map 6, bibliogr.

Monografia polskiego okrętu podwodnego „Orzeł” zawierająca wiele nowych, niepublikowanych dotąd materiałów i ilustracji. Historia budowy okrętu w stoczni holenderskiej we Vlissingen, brawurowego wymknięcia się z Talina i opis niebezpiecznego przejścia przez patrolowaną przez flotę hitlerowską płytką cieśninę Sund (okręt był pozbawiony map nawigacyjnych), a także rozważania na temat tajemniczego zaginięcia okrętu. Załączono przekroje wzdłużne i poprzeczne okrętu. (I)

795. PERTEK JERZY. **Eskortowce „Krakowiak“, „Kujawiak“ i „Ślązak“.** Gdynia 1959 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 6.

Broшуra z cyklu „Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945”, którego poszczególne części (zeszyty 1—20) zawierają prócz zarysu dziejów opisywanych okrętów — ich dane techniczne, charakterystykę uzbrojenia oraz sylwetki. Każdy zeszyt zawiera wiele ilustracji i portretów. (I)

796. PERTEK JERZY. **Krążowniki „Dragon“ i „Conrad“.** Gdynia 1958 WM, s. 24, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 1. Zob.: poz. 795.

797. PERTEK JERZY. **Niewidzialne okręty.** Warszawa 1953 LPŻ, s. 56, ilustr.

Opracowanie poświęcone historii i technice maskowania okrętów (malowanie ochronne, deformacja, dekoracje i makiety, statki pułapki itp.) mającego na celu, obok zmniejszenia ich widoczności, mylenie przeciwnika co do szybkości, kursu i identyczności własnych jednostek. Ciekawe ilustracje. (I—II)

798. PERTEK JERZY. **Niszczyciel „Garland“.** Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 5. Zob.: poz. 795.

799. PERTEK JERZY. **Niszczyciel „Orkan“.** Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 7. Zob.: poz. 795.

800. PERTEK JERZY. **Niszczyciel „Piorun”**. Gdynia 1958 WM, s. 24, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 3.

Zob.: poz. 795.

801. PERTEK JERZY. **Niszczyciele „Grom” i „Błyskawica”**. Gdynia 1959 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 2.

Zob.: poz. 795.

802. PERTEK JERZY. **Niszczyciele „Wicher” i „Burza”**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 4.

Zob.: poz. 795.

803. PERTEK JERZY. **Od „Korsarza” do nowego „Wichra”**. Gdynia 1959 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 20.

Zarys rozwoju Marynarki Wojennej Polski Ludowej w l. 1945—1958. (I)

804. PERTEK JERZY. **Okręt podwodny „Jastrząb”**. Gdynia 1958 WM, s. 24, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 11.

Zob.: poz. 795.

805. PERTEK JERZY. **Okręty francuskie pod polską banderą**. Gdynia 1959 WM, s. 24, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 12.

Niszczyciel „Ouragan”, ścigacze okrętów podwodnych „Ch-11” i „Ch-15”, patrolowce „Medoc” i „Pomerol”. — Zob.: poz. 795.

806. PERTEK JERZY. **Okręty minowe i kanonierki**. Gdynia 1959 WM, s. 40, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 15.

Stawiacz min „Gryf”, trawlerzy: „Jaskółka”, „Mewa”, „Rybitwa”, „Czajka”, „Żuraw” i „Czapla” oraz kanonierki: „Generał Haller” i „Komendant Piłsudski”. — Zob.: poz. 795.

807. PERTEK JERZY. **Okręty podwodne „Orzeł” i „Sęp”**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 8.

Zob.: poz. 795.

808. PERTEK JERZY. **Okręty podwodne „Ryś”, „Żbik” i „Wilk”**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 9.

Zob.: poz. 795.

809. PERTEK JERZY. **Okręty podwodne „Sokół” i „Dzik”**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 10.

Zob.: poz. 795.

810. PERTEK JERZY. **Okręty pomocnicze**. Gdynia 1959 WM, s. 52, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 18/19.

Transportowce „Warta” i „Wilga”, baza okrętów podwodnych „Sławomir Czerwiński”, okręty strażnicze i hydrograficzne, holowniki itd. — Zob.: poz. 795.

811. PERTEK JERZY. **Okręty szkolne**. Gdynia 1959 WM, s. 48, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 16/17.

Okręty szkolne marynarki wojennej — „Bałtyk” i „Iskra” oraz handlowej — „Lwów” i „Dar Pomorza”. — Zob.: poz. 795.

812. PERTEK JERZY. **Pod polską banderą wojenną**. Poznań 1946 WZach., s. 45. Zachodnia Agencja Prasowa.

Krótki szkic dziejów wojennych Polski na morzu od czasów Zygmunta Augusta po 1939 r. oraz omówienie działalności Polskiej Marynarki Wojennej w latach 1939—1945. (I)

813. PERTEK JERZY. **Pod polską banderą wojenną na Zachodzie**. 1939—1945. Warszawa 1957 MON, s. 64, ilustr.

Zwięzły zarys działalności polskiej floty wojennej, operującej z baz brytyjskich w czasie drugiej wojny światowej: chronologia wydarzeń, struktura floty i jej stan osobowy, zestawienie strat i sukcesów oraz krótkie dzieje poszczególnych okrętów wojennych uzupełnione licznymi zdjęciami dokumentalnymi. (I)

PERTEK JERZY. **Polacy na szlakach morskich świata**; zob.: poz. 135.

814. PERTEK JERZY. **Polska Marynarka Wojenna**. Oprac. graf. Cz. Borowczyk i A. Krakowski. Poznań 1947 WZach., s. nlb. 42, ilustr. Zachodnia Agencja Prasowa.

Wydawnictwo albumowe dla młodych czytelników, zawierające krótki zarys dziejów polskiej floty wojennej — od 1561 r. — oraz rysunki przedstawiające polskie okręty z okresu 2 wojny światowej wraz z informacjami o ich działalności bojowej. (I)

815. PERTEK JERZY. **Torpedowce i ścigacze**. Gdynia 1959 WM, s. 48, ilustr. Miniatury Morskie. Polskie Okręty Wojenne w Latach 1920—1945, nr 13/14.

Torpedowce: „Krakowiak”, „Podhalanin”, „Słazak”, „Kujawiak” i „Mazur”, ścigacze: artyleryjskie „S-1”—„S-3”, torpedowy „S-4” i okrętów podwodnych „S-5”—„S-10”. — Zob.: poz. 795.

816. PERTEK JERZY. **Wielkie dni małej floty**. Wyd. 3 nowooprac. Poznań 1958 WPoz., s. 510, ilustr., tab., mapy, pl.

Autor przedstawia dzieje Polskiej Marynarki Wojennej w czasie 2 wojny światowej, od obrony Westerplatte, Okywiu i Helu, poprzez udział polskich okrętów wojennych w Bitwie o Atlantyk, inwazji w Afryce, Włoszech i Francji po kapitulację hitlerowskich Niemiec. Książkę opartą na bogatej dokumentacji źródłowej ożywiają fragmenty relacji naocznych świadków i uczestników walk. Załączono dodatek zawierający sylwetki i dane taktyczno-techniczne okrętów Polskiej Marynarki Wojennej w l. 1939—1945. (I—II)

817. PERTEK JERZY. **Władcy głębin**. Warszawa 1951 LM, s. 82, tabl. 1, ilustr.

Popularnie ujęty opis rozwoju, budowy i działania okrętów podwodnych. Opis walki rosyjskich i radzieckich okrętów podwodnych podczas 1 i 2 wojny światowej. Omówienie sposobów ratowania załóg okrętów uszkodzonych. (I)

818. PERTEK JERZY, SUPIŃSKI WITOLD. **Wojna morska 1939—1945**. Wyd. 2. Poznań 1961 WPoz., s. 438, ilustr. 109, tab. 15.

Autorzy omawiają stan flot wojennych głównych uczestników zmagających wojennych, kreślą przebieg wydarzeń na wszystkich szlakach morskich, dając przegląd nowych typów okrętów i rodzajów broni, wprowadzonych w czasie wojny. Zamieszczone ilustracje reprezentują najwyższe osiągnięcia wojennej dokumentacji fotograficznej. (II)

819. PIERADZKA KRYSZYNA. **Walki Słowian na Bałtyku w X—XII wieku**. Warszawa 1953 MON, s. 146, map. 6. Prace Komisji Wojskowo-Historycznej MON.

Praca poświęcona początkom polskich wojskowych tradycji morskich, sięgającym czasów, gdy zamieszkujący południowe brzegi Bałtyku Słowianie, walczyli ze zorganizowaną potęgą morską Danii (IX—2 poł. XII w.). Po omówieniu stosunków gospodarczych, społecznych i politycznych wśród Słowian nadbałtyckich

w omawianym okresie i nakreśleniu organizacji ich sił zbrojnych, a także budowy, wielkości i wyposażenia statków używanych do celów wojentnych, autorka szczegółowo przedstawia toczony walki morskie i lądowo-morskie oraz analizuje je z punktu widzenia rozwoju sztuki wojennej. Do pracy dołączono teksty źródłowe pochodzące z XII w. (II)

PIETKIEWICZ JERZY. Okręty przeszłości; zob.: poz. 358.

820. **PLONSKI W. Okręty.** Tłum. z ros. Stanisław Jabłoński. Warszawa 1952 KiW, s. 278, ilustr. — Tyt. oryg.: Korabl'.

Zarys rozwoju budownictwa okrętowego, od czasów starożytnych (Fenicjanie, Grecy, Rzymianie) do czasów współczesnych. Omówienie zasadniczych typów okrętów wojennych, ich przeznaczenia, uzbrojenia i różnic konstrukcyjnych. Książka przeznaczona w zasadzie dla młodzieży interesującej się problematyką wojenno-morską. (I—II)

821. **Podręcznik marynarza motorzysty.** Cz. 1: J. Kunde: Teoria, budowa i żywotność okrętu. Cz. 2: E. Gauszko: Elektrotechnika. Cz. 3: J. Straszak: Okrętowe mechanizmy pomocnicze. Warszawa 1957—1958 LPŻ, s. 112, rys.; s. 83, ilustr.; s. 103, ilustr.

W części pierwszej — po wiadomościach ogólnych z zakresu fizyki, mechaniki i matematyki — omówiono zagadnienia pływalności, nośności, stateczności, wytrzymałości i konstrukcji okrętów wojennych. Następnie autor zapoznaje czytelnika z uzbrojeniem i odpornością okrętu na trafienia, klasyfikacją okrętów wojennych oraz wewnętrzną organizacją gotowości bojowej. W części drugiej, po obszernym wprowadzeniu w zagadnienia elektrotechniki omówiono budowę, eksploatację i konserwację elektrycznych urządzeń okrętowych. W części trzeciej szczegółowo opisano okrętowe mechanizmy pomocnicze: pompy, sprężarki, urządzenia chłodnicze i sterowe oraz windy pokładowe. (I—II)

822. **Praca partyjno-polityczna w marynarce wojennej.** Zbiór artykułów z czasopism radzieckich. Warszawa 1954 MON, s. 141. Z Doświadczeń Pracy Partyjno-Politycznej w Armii Radzieckiej i Marynarce Wojennej.

Zawiera m. in.: Rybakow G.: Wydział polityczny i organizacje partyjne okrętów. — Czeliszczew J.: Polityczne zabezpieczenie wyszkolenia ogniowego na okręcie. — Pyszkina A.: Praca partyjna podczas rejsu. — Badiejew N.: Wychowanie załogi okrętu na tradycjach bojowych.

823. **Przepisy organizacji remontu okrętów i pomocniczych jednostek Marynarki Wojennej.** Warszawa 1950 MON, s. 94, tabl. 4. Dowództwo Marynarki Wojennej.

824. **PTAK CZESŁAW. Od Artemizjum do Okinawy.** Warszawa 1958 MON, s. 444, ilustr., mapy w tekście.

Przystępna praca z zakresu historii wojen morskich, ukazująca — często za pośrednictwem autentycznych relacji uczestników bitew — rozwój strategii i taktyki morskiej, uzbrojenia okrętu, organizacji flot oraz sylwetki najwybitniejszych dowódców morskich. Materiał ujęto w porządku chronologicznym ważniejszych batalii morskich lub lądowo-morskich, poczynając od pierwszej znanej w dziejach wielkiej bitwy morskiej — stoczonej w pobliżu Artemizjum (Cieśnina Salamińska) przez floty grecką i perską w 480 r. p. n. e. — po 82-dniową bitwę o wyspę Okinawa, stoczoną przez siły amerykańskie i japońskie w okresie od 1. 4. — 7. 6. 1945 r. (II)

825. **Regulamin służby na okrętach Rzeczypospolitej Polskiej (RSO).** Cz. 1: Służba bojowa okrętu. Cz. 2: Służba codzienna okrętu. Warszawa 1951 MON, s. 150, tabl. 4, tab. 1; s. 187, tabl. 4. Dowództwo Marynarki Wojennej.

826. **Rela rezerwisty Marynarki Wojennej w gospodarce morskiej, możliwości zatrudnienia na Wybrzeżu i drogi ich załatwiania.** Materiały do Szkolenia Politycznego Marynarzy i Podoficerów Służby Zasadniczej. Gdynia 1961 Zarząd Polityczny Marynarki Wojennej, s. 18.

Wydawnictwo zapoznaje — ukazując konkretne przykłady — z możliwościami wykorzystania w życiu cywilnym umiejętności zdobytych w czasie pełnienia służby w marynarce wojennej. Omówienie kwalifikacji wymaganych od kandydatów na określone stanowiska w przemyśle stoczniowym, flocie handlowej i rybackiej, administracji portowej itd. (I)

827. **ROMANOWSKI BOLESŁAW. Torpeda w celu!** Wyd. 2. Warszawa, 1960 MON, s. 412, ilustr. Dzieje 2 Wojny Światowej we Wspomnieniach.

Wspomnienia z okresu 2 wojny światowej słynnego „podwodnika“ polskiego, dowódcy okrętów podwodnych O. R. P. Jastrząb i O. R. P. Dzik, są cennym dokumentem i przyczynkiem do dziejów Polskiej Marynarki Wojennej, zapoznającym czytelnika z odmiennymi niż zazwyczaj warunkami życia i walki na morzu. W pierwszych rozdziałach książki, autor wskazuje na nierealność planów obronnych i trudną do wytłumaczenia bezmyślność przedwrześniowych dowódców polskiej floty. (I)

828. **ROSENBAUM DAWID. Podręcznik sygnalisty.** Warszawa 1956 MON, s. 79, tabl. 16, ilustr. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Podręcznik przeznaczony dla uczestników kursów przygotowawczych dla kandydatów na sygnalistów marynarki wojennej. Autor omawia rodzaje, sprzęt i metody sygnalizacji, zapoznaje czytelników z księgą międzynarodowych sygnałów morskich, najważniejszymi przepisami prawa drogi na morzu oraz banderami i proporcami marynarki wojennej i handlowej. (I)

RUSINEK MICHAŁ. **Wódz i wygnaniec;** zob.: poz. 142.

RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Słowo o admirale Arciszewskim;** zob.: poz. 143.

829. **SIERECKI SŁAWOMIR. Salwa lewej burty.** Gdańsk 1951 WaM, s. 51, ilustr.

Zbiór szkiców historyczno-społecznych, w których autor krytycznie analizuje wymowę awanturniczych opowieści o piratach, handlarzach niewolników itp., które szczególnie w literaturze narodów anglosaskich reprezentują na ogół gatunek „romantycznej przygody“. W zbiorze znajduje się również omówienie słynnych buntów marynarzy rosyjskich na Morzu Czarnym i niemieckich w Kilonii (1918). (I)

830. **SIMAKOW W. J. Gimnastyka marynarza.** Tłum. z ros. Józef Wójcicki. Warszawa 1951 LM, s. 55, ilustr. — Tyt. oryg.: Gimnastika morjaka.

Zbiór najważniejszych i najpotrzebniejszych ćwiczeń sprawnościowych marynarza (wspinanie, ćwiczenia na wtyku, siłowe itp.) uzupełniony wskazówkami organizacyjno-metodycznymi (organizacja zajęć, schemat lekcji itp.). Rysunki poglądowe. (I)

831. **SKOWROŃSKI JERZY. Miner.** Warszawa 1952 LM, s. 43, rys. Biblioteczka Szkoleniowa.

Charakterystyka różnych rodzajów min morskich oraz omówienie znaczenia i metod pracy минера morskiego. Opisy doświadczeń minerskich zebranych podczas obu ubiegłych wojen światowych. (I)

832. **SKOWROŃSKI JERZY. Niszczyciele.** Warszawa 1952 LM, s. 48, rys. Biblioteczka Szkoleniowa.

Przystępne omówienie najbardziej wszechstronnego z okrętów wojennych, do którego zadań należy zwalczanie okrętów nawodnych i podwodnych, ochrona

wielkich jednostek, rozpoznawanie, eskortowanie konwojów, transport oddziałów desantowych, stawianie zagród minowych, niszczenie celów nabrzeżnych itd. Autor charakteryzuje poszczególne typy niszczycieli zapoznając czytelnika z ich wielkością, szybkością, uzbrojeniem, wyposażeniem i działaniem. (I)

SMOLAREK PRZEMYSŁAW. **Z dziejów polskiej floty**; zob.: poz. 678.

STEYER WŁODZIMIERZ. **Samotny półwysep**; zob.: poz. 1677.

833. **Strzec i pomnażać sławne tradycje bojowe marynarki wojennej**. Program nr 3. Temat nr 3. Warszawa 1955 MON, s. 30. Materiały do Zajęć Politycznych, nr 6.

834. **Sumiennie pełnić służbę wojskową**. Program nr 3: marynarka wojenna. Tematy nr 1/4. Warszawa 1955 Dowództwo Marynarki Wojennej — Zarząd Polityczny, s. 119. Materiały do Zajęć Politycznych, nr 12.

835. SZCZEKOTOW I. **Czego wymaga od marynarza służba na okręcie**. Tłum. z ros. St. Woliński. Warszawa 1955 MON, s. 105. — Tyt. oryg.: *Čto trebujet ot matrosa korabelnaja služba*.

Autor zapoznaje czytelnika z współczesnymi okrętami wojennymi — i klasami, konstrukcją, wyposażeniem i uzbrojeniem, a następnie kreśli dzieje walk Radzieckiej Marynarki Wojennej podczas 2 wojny światowej. W części ostatniej charakteryzuje walory moralne i bojowe marynarzy radzieckich oraz omawia metody i formy wychowawcze, których stosowanie prowadzi do uzyskiwania przez marynarzy pożądanых cech charakteru i wysokiego poziomu wykształcenia. (I)

836. SZTORM GIEORGIJ. **Admirał Uszakow**. Tłum. z ros. Stanisław Biskupski, Warszawa 1952 MON, s. 294. — Tyt. oryg.: F. F. Ušakov.

Biografia wielkiego rosyjskiego dowódcy morskiego, admirała Fiodora Uszakowa (1744—1817), jednego z najbardziej zasłużonych organizatorów floty wojennej, twórcy nowej taktyki wojny morskiej, wsławionego zwycięskimi bitwami (w l. 1788—1791) z flotą turecką na Morzu Czarnym. Uszakow dowodził w l. 1798—1800 ekspedycją śródziemnomorską floty rosyjskiej. W tym okresie odniósł wspaniałe zwycięstwo zdobywając wyspę Korfu oraz brał udział w walkach (z armią i flotą Republiki Francuskiej) toczonych na wodach i ziemi włoskiej. (I)

837. TARLE EUGENIUSZ. **Nachimow**. Tłum. z ros. Wacław Zawadzki. Wyd. 2. Warszawa 1953 MON, s. 98. — Tyt. oryg.: *Nachimov*.

Autor kreśli zwięzłą biografię rosyjskiego bohatera narodowego, Pawła Nachimowa (1802—1855) po czym omawia wydarzenia poprzedzające wojnę krymską (1854—1855), m. in. wspaniałe zwycięstwo eskadry admirała nad flotą turecką, w bitwie pod Synopą (1853). Właściwym tematem książki jest ostatni okres życia Nachimowa — dni bohaterskiej obrony Sewastopola, oblężonego przez wojska francuskie i angielskie. (II)

838. WALICKI FRANCISZEK JAN. **„Iskrą” do Leningradu**. Warszawa 1950 PW, s. 53, ilustr.

Relacja z rejsu żaglowego okrętu szkolnego Polskiej Marynarki Wojennej, z wizytą przyjaźni i braterstwa, do Leningradu. Żywy opis dnia codziennego — stanowiących załogę okrętu — kursantów Oficerskiej Szkoły Mar. Woj. w Gdyni (obecnie, Wyższa Szkoła Mar. Woj.), ich pracy, nauki i rozrywek, oraz opowieść o serdecznej gościnie w głównej bazie Bałtyckiej Floty Radzieckiej Marynarki Wojennej. (I)

839. WIELICZKO M. **Bohater ścigaczy torpedowych**. Tłum. z ros. S. Woliński. Warszawa 1951 MON, s. 37, tabl.

Opowieść o bojowych sukcesach, dwukrotnego Bohatera Związku Radzieckiego, kpt. Aleksandra Szabalina — jednego z najwybitniejszych dowódców kutrów torpedowych, wślawionego mistrzowskimi atakami torpedowymi i operacjami desantowymi na morzach polarnych, w l. 1941—1945. (I)

840. WÓJCICKI JÓZEF. **Od fregaty do krążownika.** Warszawa 1954 MON, s. 74, ilustr. Liga Przyjaciół Żołnierza. Biblioteczka Morska.

Autor zapoznaje czytelników z rozwojem okrętów wojennych na przestrzeni wieków, z „przodkami” krążownika — grecką trierą, żaglowymi fregatami i korwetami, po czym wszechstronnie charakteryzuje współczesny krążownik — okręt wyposażony w ciężką artylerię, zdolny do wykonywania zadań bojowych z dala od własnych baz. Następnie autor opowiada o walkach morskich polskich, rosyjskich i radzieckich krążowników, a w zakończeniu omawia wizyty radzieckich okrętów tego typu — „Swierdłowa” w Wielkiej Brytanii i „Czkałowa” w Polsce, w 1953 r. (I)

841. WÓJCICKI JÓZEF. **Z polskich tradycji morskich.** Pogadanki. Warszawa 1954 MON, s. 62. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Treść: Słowianie nad Bałtykiem i przyłączenie Pomorza Zachodniego do Polski. — Polski Gdańsk (X—XVIII w.) — Bitwa na Zalewie Świeżym (z flotą krzyżacką w 1463 r.) — Początki regularnej floty polskiej (XVI w., flota kaperska i działalność Komisji Morskiej). — Bitwa pod Oliwą (z flotą szwedzką w 1627 r.) — Upadek floty polskiej. — Okres międzywojenny i 2 wojna światowa. — Wyzwolenie wybrzeża i powstanie Ludowej Marynarki Wojennej. (I)

842. **Wybuch atomowy na morzu.** Zbiór artykułów. Tłum. z ros. Aleksy Sołokołowski. Warszawa 1957 MON, s. 97, ilustr. — Tyt. oryg.: Atomnyj wzyrv na more.

Zawiera: Siergiejew S.: Wybuch powietrzny, nawodny i podwodny. — Rjabczuk W.: Fala uderzeniowa. — Archipow M., Girenko W.: Promieniowanie świetlne. — Frołow I.: Promieniowanie przenikliwe; Skażenie promieniotwórcze. — Abrasimow P., Władimirow W.: Obrona przeciwatomowa okrętu. — Galin W.: Obrona przeciwatomowa obiektów przybrzeżnych. — Frołow I.: Rozpoznanie promieniowania. — Aleksiejew M.: Zabiegi sanitarne na okręcie. (II)

843. ZABORSKI LUDWIK. **Sygnalizacja.** Warszawa 1951 LM, s. 72, ilustr., tabl. 8. Biblioteczka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Podręcznik sygnalizacji morskiej przeznaczony dla uczestników kursów szkoleniowych Ligi Morskiej, zapoznający z techniką i systemami sygnalizacyjnymi — morsem (radiowym i świetlnym), semaforem, międzynarodowym kodem flagowym, sygnałami specjalnymi oraz z banderami i flagami Polski i innych państw. (I)

844. ZINGER MAKS. **Bohater Związku Radzieckiego Iwan Aleksandrowicz Kołyszkin.** Tłum. z ros. T. Jakubowicz. Warszawa 1950 PW, s. 52.

Biografia słynnego radzieckiego marynarza, jednego z najwybitniejszych dowódców okrętów podwodnych w okresie ubiegłej wojny, który po kolejnym przejściu wszystkich szczebli drabiny wojskowej, został najmłodszym wiekiem admirałem Radzieckiej Marynarki Wojennej. (I)

845. ŻYTOWIECKI JERZY. **Dewiacja.** Gdynia 1948 Wydawnictwo Marynarki Wojennej, s. 190, V, tabl. 2, tab. 1.

Wyczerpujące opracowanie omawiające właściwości zjawiska dewiacji (odchylenia różny kompasowej, powstałego skutkiem działania pola magnetycznego wytworzonego przez żelazne części okrętu) i jego praktyczne znaczenia w żegludze morskiej. Opracowanie przeznaczone dla oficerów pokładowych marynarki wojennej. (II—III)

846. **Żywotność okrętów wojennych.** Skrypt. Cz. 1—2. Warszawa 1956 LPŻ, s. 19; s. 23, rys.

Skrypt poświęcony zdolności okrętu wojennego do przetrzymywania ataków przeciwnika i zachowania maksymalnej zdolności bojowej, mimo strat w ludziach i sprzęcie. Omówienie środków zabezpieczających życie załogi oraz sposobów przeciwdziałania, bądź likwidowania, skutków odniesionych w boju uszkodzeń okrętu. (I)

10. SPORTY I PRZYSPOBIENIE MORSKIE

847. **BIDERMAN ROMAN, WYSOCKI STEFAN. Żeglarstwo regatowe.** Wyd 2. Warszawa 1956 SiT, s. 294, rys., ilustr., tabl. 2.

Podręcznik regatowy dla żeglarzy omawiający historię żeglarstwa wyczynowego, przygotowanie jachtu do regat, kierowanie nim i operowanie żaglami oraz zapoznający z przepisami regatowymi. Osobny rozdział wyczerpująco omawia taktykę regatową. (II)

848. **BISKUPSKI AUGUST. Płetwonurkowie.** Warszawa 1957 LPŻ, s. 82, ilustr.

Autor zarysowuje na wstępie historię ludzkich dążeń do poznania tajemnic życia w morskich głębinach, po czym omawia ogólne warunki umożliwiające przebywanie pod powierzchnią wody, budowę, zastosowanie i obsługę nowoczesnych aparatów oddechowych, wyposażenie płetwonurka oraz daje praktyczne wskazówki dotyczące sposobu nurkowania. W zakończeniu opowiada o operacjach wojskowych w czasie 2 wojny światowej, przeprowadzanych przy użyciu płetwonurków i o przydatności płetwonurków w służbie nauki i gospodarki. (I)

849. **BORUCIŃSKI HENRYK. Przed rejsem.** Poradnik dla początkujących wodniaków. Warszawa 1961 WH, s. 187, mapy 2 i w tekście, tab.

Opracowany w formie gawędy podręcznik żeglarski obejmujący najbardziej podstawowy zasób wiedzy z dziedziny żeglarstwa, budowy łodzi, rodzaju osprzętu itd. Omówienia głównych turystycznych szlaków wodnych, m. in. dróg do Bałtyku i Zalewów. (I)

BURCHARD PRZEMYSŁAW. Podwodne przygody; zob.: poz. 53.

850. **CZARNECKI JAN. Modelarstwo skutnicze.** Cz. 1: Żeglowne modele jachtów dla początkujących. Poznań 1946 LM, s. 73 + Dodatek, cz. 1: luźnych planów modeli 5.

Po wstępnym omówieniu rodzajów żeglownych modeli jachtów i zasad ich pływalności, autor zapoznaje czytelnika z konstrukcją, narzędziami i materiałem modelarskim, a następnie z praktyką wykonywania modeli dłubanych i zbijanych. W zakończeniu wskazówki dotyczące sposobów konserwacji modeli. O dalszych częściach pracy brak informacji. (I)

851. **DEREŻYCKI MARIAN. Fizyka dla modelarzy.** Warszawa 1956 MON, s. 131, rys. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Podręcznik przeznaczony dla młodocianych modelarzy, obejmujący tę część materiałów programu nauczania fizyki w szkole średniej, która wiąże się z zagadnieniami budownictwa okrętowego i lotniczego. Szeroko omówione problemy wytrzymałości materiałów. (II)

852. **DEREŻYCKI MARIAN. Modelarstwo jachtowe.** Warszawa 1949 PW, s. 151, tabl. 5.

Podręcznik zawierający ogólne zasady konstrukcji łodzi żaglowych oraz szczegółowe omówienie budowy modeli pływających (z przykładami obliczeń konstrukcyjnych), a także zasady organizacji regat. Całość uzupełniona tablicami: typów ożaglowania, taktielunku ruchomego i robót linowych. (II)

853. DEREŻYCKI MARIAN. **Teoria i zasady projektowania modeli żaglowych.** Warszawa 1955 MON, s. 220, ilustr., plany. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Książka zapoznaje z teorią modelu jachtu pływającego oraz podaje praktyczne wskazówki dotyczące projektowania i budowy modeli, poparte przykładami obliczania wyporności, stateczności i wytrzymałości, hydrodynamiki kadłuba oraz kroju żagli. (II)

854. DEREŻYCKI MARIAN, MARCZAK JAN. **Organizacja regat modeli pływających.** Warszawa 1956 MON, s. 110, ilustr. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Autorzy omawiają przygotowania i organizację regat (modeli żaglowych i o napędzie mechanicznym) oraz komentują załączone Przepisy Klasowe i Regatowe Modeli Pływających. (I)

855. DOBROWOLSKI WŁADYSŁAW, SKOCZEŃ STANISŁAW. **Na morze.** Oprac. graf. Marian Leciej. — Gdynia 1960 WM, s. 93, nlb. 3, ilustr.

Album fotografii powiązanych tekstem, przedstawiający na przykładzie jednego rejsu codzienne życie na jachcie. Intencją jego autorów było ukazanie prawdziwego obrazu żeglugi jachtowej, wypełnionej pracą i walką z żywiołem morskim. (I)

856. GLAUBERMAN R., SZCZEREK E. **Modele okrętowe dla początkujących.** Warszawa 1949 PW, s. 56, ilustr. plany. Biblioteka Ligi Morskiej.

Podstawowe wiadomości i wskazówki dla początkujących modelarzy, zapoznające z projektowaniem i wykonywaniem modeli jachtów żaglowych, statków handlowych i okrętów wojennych. Omówiono również budowę kompasu i latarni morskiej. (I)

857. GŁOWACKI WŁODZIMIERZ. **Sternik morski i śródlądowy.** Cz. 1—2. Warszawa 1952 GKKF, s. 260; s. 264; ilustr.

Podręcznik dla kandydatów na stopień sternika morskiego i śródlądowego. Cz. 1 zawiera wiadomości ogólne, podstawy teorii żeglarstwa, zasady żeglugi regatowej, omówienie budowy jachtu oraz prac technicznych. Cz. 2 poświęcona prowadzeniu żeglugi, zawiera wiadomości z zakresu nawigacji, locji, meteorologii, techniki manewrów itd. (II)

858. GŁOWACKI WŁODZIMIERZ. **Żeglarstwo morskie.** Wyd. 2. Warszawa 1959 SiT, s. 290, rys., tabl.

Przystępnie ujęty wykład wiedzy żeglarskiej obejmujący materiał, do którego znajomości obowiązany jest jachtowy sternik morski, zapoznający z budową, osprzętem i wyposażeniem jachtu, teorią żeglowania i manewrów, pracą i czynnościami załogi w czasie żeglugi morskiej, prawem drogi, światłami i sygnałami statków, nawigacją i locją, meteorologią, konserwacją i naprawą uszkodzeń. Nieco informacji o przepisach regatowych i sposobie ratowania tonących. (II)

859. (GODLEWSKI WIESŁAW). **Przepisy nadzoru technicznego jachtów morskich.** 1956. Gdańsk 1956 WKKF, s. 46, mapa 1, rys., tab., powiel.

Wydawnictwo zawiera przepisy, których znajomość jest niezbędna dla każdego żeglarza morskiego. „Przepisy nadzoru...” ustalają m. in.: kategorie i typy jachtów, rejony i ograniczenia żeglugi, właściwą obsadę dla odpowiednich kategorii jachtów i rejonów; zaznającą z formalną i praktyczną stroną dokonywania przeglądów; wskazują niezbędne wyposażenie jachtu: kotwiczne, nawigacyjne, sygnałowe, przeciwpożarowe, ratunkowe oraz bosmańskie i awaryjne. (II)

860. GOSTKIEWICZ JAN, GŁAZEK JAN, WIERZBICKI JÓZEF. **Popularna żaglówka turystyczna klasy BM (Bergumermeerkasse)**. Warszawa 1956 SiT, s. 29, tabl. 6, ilustr.

Instrukcja amatorskiej budowy płaskodennej łodzi żaglowej, opracowana wg H. Bulthuisa. Rysunki konstrukcyjne. (I)

861. GRIGORIEW N., KOROWIELSKI D., FRENKIEL G. **Sport żeglarski**. Tłum. z ros. Zdzisław Boczkowski. Warszawa 1953 MON, s. 190, ilustr. Biblioteczka Morska. — Tyt. oryg.: Parusnyj sport.

Autorzy zapoznają czytelnika z teorią żeglowania, budową, typami i wyposażeniem jachtów oraz z podstawowymi wiadomościami z dziedziny teorii okrętu. W drugiej części opracowania omawiają konserwację kadłuba i takielunku. Liczne rysunki i przykłady ułatwiają przyswojenie sobie zawartej w książce wiedzy żeglarskiej. (I—II)

862. GRODZICKA KRYSZYNA, GŁOWACKI WŁODZIMIERZ. **Młodszy sternik**. Warszawa 1951 MON, s. 179, ilustr., rys. Popularna Biblioteczka Sportowa, nr 27. Sekcja Żeglarska GKFF.

Podręcznik zawierający wiadomości wymagane od kandydatów na stopień młodszego sternika. Wydawnictwo przydatne dla żeglarzy śródlądowych. (I)

863. GRODZICKA KRYSZYNA, GŁOWACKI WŁODZIMIERZ. **Żeglarz**. Warszawa 1951 MON, s. 150, mapa 1. Popularna Biblioteczka Sportowa, nr 39.

Podręcznik zawierający wiadomości wymagane od kandydatów na stopień żeglarza. Wydawnictwo przydatne dla początkujących żeglarzy. (I)

864. JANKOWSKA FLORENTYNA. **Zasady żeglarstwa**. Warszawa 1947 Czyt., s. 32. Wiedza Powszechna. Wydawnictwo Popularno-Naukowe. Z cyklu: Właściwości Materii, z. 6.

Autorka wyjaśnia fizyczne podstawy żeglarstwa. Po omówieniu zasadniczych pojęć z zakresu mechaniki, wprowadza w najważniejsze zagadnienia aerodynamiki żagla, oraz omawia ogólnie działanie prądu i fali. Wskazuje na zastosowanie wiedzy fizycznej w praktyce żeglarskiej. (I)

865. JĘDRZEJKIEWICZ ZYGMUNT, WIERZBICKI JÓZEF. **Poradnik turysty-żeglarza**. Warszawa 1956 SiT, s. 203, tab. 16, ilustr., mapa.

Autorzy zapoznają czytelników z właściwą organizacją turystyki żeglarskiej — wyborem tras, wyposażeniem żeglarskim i turystycznym, aprowizacją, zasadami obozowania, udzielaniem pierwszej pomocy itd. (I)

866. KALINOWSKI ADAM. **Nauka pływania dzieci i młodzieży**. Wyd. 2 Warszawa 1959 SiT, s. 115, ilustr.

Popularny podręcznik nauki pływania dla dzieci od 6 do 14 lat. Na wstępie omówienie wskazań zdrowotnych, bezpieczeństwa kąpieli oraz przyborów pomocnych w nauce. Zasadnicza część ujęta w formie dwóch kursów: pływania elementarnego i stylowego. W zakończeniu metodyka nauczania skoków do wody oraz zasady ratownictwa. (I)

867. KOWALKOWSKI JERZY. **Szkolenie pływackie w LPŻ**. Warszawa 1955 MON, s. 111, ilustr. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Autor omawia organizację i metodykę pływania na kursach LPŻ. Książka przeznaczona zarówno dla trenerów i instruktorów, jak i dla szerokich rzesz amatorów pływania. (I—II)

868. KOWALSKI BOLESŁAW, SZPAKOWSKI TADEUSZ. **Żeglarskie vademecum**. Warszawa 1957 MON, s. 358, ilustr., tabl., mapy.

Wydawnictwo będące rodzajem małej encyklopedii wiedzy żeglarskiej, zapozna je z budową jednostek żaglowych, teorią i praktyką żeglowania, osprzętem, wyposażeniem i konserwacją. (I—II)

869. ŁUCZININOW S. **Młody konstruktor okrętów**. Tłum. z ros. Zdzisław Boczkowski. Warszawa 1953 MON, s. 100, ilustr. + Rysunki techniczne 3 ark. — Tyt. oryg.: Junyj korablestroitel.

Książka dla młodych modelarzy zawierająca informacje o organizacji i pracy radzieckich kół modelarskich oraz praktyczne wskazówki budowy modeli (pancernika, okrętu podwodnego, żaglowców itd.). W końcowej części autor wskazuje czytelnikom sposób samodzielnego zbudowania łodzi żaglowej. (I)

870. MARCHAJ CZESŁAW. **Teoria żeglowania**. Warszawa 1957 MON, s. 375, ilustr., rys., tabl. 1. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Praca obejmująca całość teorii żeglowania. Na wstępie autor podaje podstawowe wiadomości z dziedziny fizyki i mechaniki stanowiące podstawę mechaniki żeglowania oraz omawia ogólnie budowę jachtu, jego ewolucję, a także warunki kwalifikacji klasowej jachtów. Dalsze części wypełniają wiadomości o: aerodynamice, pracy i właściwościach oraz przygotowywaniu żagli, oporach hydrodynamicznych kadłuba i stateczności jachtu. W części ostatniej omówiono zagadnienie właściwego wykorzystania siły wiatru oraz wpływ falowania wody na żeglowanie. (III)

871. MARCZAK JAN. **Modelarstwo skutnicze**. Warszawa 1955 MON, s. 58, rys., plany. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Podręcznik zapoznający początkujących modelarzy z ogólnymi zasadami projektowania i wykonawstwa. Książka zaopatrzona w plany najprostszych wzorcowych modeli. (I)

872. **Modelarstwo wodne**. Praca zbiorowa. Warszawa 1952 LM, s. 216, ilustr., rys. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Wyczerpujący podręcznik modelarstwa wodnego, przeznaczony dla początkujących modelarzy i oparty na programach szkolenia modelarskiego Ligi Morskiej. Po wiadomościach ogólnych (pracownie, narzędzia, materiały itd.) autorzy omawiają budowę modeli (kadłuby, modele redukcyjne, malowanie i wykańczanie) oraz zagadnienia modeli pływających (pływalność, ożaglowanie, silniki itd.). (I—II)

873. **O statkach i żegludze dla modelarzy**. Podręcznik modelarza skutnika 3 kl. Warszawa 1956 MON, s. 251, ilustr.

Zawiera m. in.: Miciński J.: Od pnia drzewnego do okrętu atomowego. Rodzaje statków. Rodzaje okrętów wojennych. Jak powstaje statek. Porty i ich urządzenia. Polska gospodarka morską. — Woźniak S.: Wiedza okrętowa dla modelarzy. — Marczak J.: Rodzaje modeli i sposoby ich wykonywania. Narzędzia i materiały modelarskie. — Dereżycki M.: Teoria modelu żaglowego. (I)

874. PETEREK STANISŁAW. **Pływak**. Podręcznik do nauki pływania do użytku przybocznych i zastępowych. Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 1958 Centralna Składnica Harcerska, s. 59, ilustr.

Wydawnictwo przeznaczone w zasadzie dla harcerzy, służyć może wszystkim niefachowym nauczycielom pływania. (I)

875. PIETROW A. W. **Jacht „Turysta“**. Tłum. z ros. Józef Wójcicki. Warszawa 1952 LM, s. 85, tabl. 1, rys. Biblioteka Młodego Konstruktora. — Tyt. oryg.: Jachta „Turist“.

Szczegółowy opis budowy jachtu typu „Turysta“ zawierający praktyczne wskazówki konstrukcyjne, bogato ilustrowane rysunkami technicznymi. Załączony rysunek jachtu w skali 1:10. Zawarte w wydawnictwie wiadomości pozwolą czytelnikowi na samodzielną budowę jachtu. (I)

876. **PLUCIŃSKI MIECZYŚLAW. Pływające modele żaglowe.** Warszawa 1956 MON, s. 104, tabl. 11. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Książka zawiera opis budowy i rysunki wykonawcze modeli klas krajowych i międzynarodowych. Autor omawia sposoby wykonywania kadłubów z różnych materiałów oraz kilka rodzajów sterowania automatycznego. Rysunki perspektywiczne trudnych do wykonania części i połączeń pozwolą na budowę modeli nawet mniej wprawnym modelarzom (I—II)

877. **ROMANOW I. D. Najprostsze silniki modeli pływających.** Tłum. z ros. Józef Wójcicki. Warszawa 1954 MON, s. 41, rys. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Autor zapoznaje szczegółowo z projektowaniem, konstrukcją i budową najprostszych silników modeli pływających oraz wskazuje najlepsze sposoby ich wykorzystania. Wskazówki autora umożliwią budowę omawianych silników nawet przez początkujących modelarzy. (I)

878. **SAMEK ANDRZEJ. Projektowanie papierowych modeli okrętowych.** Warszawa 1955 MON, s. 108, ilustr., pl.

Podręcznik dla miłośników modelarstwa, omawiający zarówno projektowanie, jak i wykonywanie, modeli nie wymagających specjalnych narzędzi i warsztatów. (I)

879. **SIERADZKI JULIUSZ. Amatorskie budownictwo sprzętu żeglarskiego.** Warszawa 1953 MON, s. 131, tabl. 1, ilustr. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Po ogólnym omówieniu warunków i możliwości przeprowadzania amatorskiej budowy jednostek wodnych, autor wskazuje czym należy się kierować przy wyborze typu do budowy, zapoznaje z zasadami rysunku konstrukcyjnego i budowlanego oraz organizacją prac, omawia materiały i narzędzia budowlane i wskazuje sposoby amatorskiego szycia żagli. (I)

880. **SIERADZKI JULIUSZ. Łódź żaglowa „Pionier“.** Warszawa 1950 PW, s. 54, tabl. 8 luźnych. Główny Komitet Kultury Fizycznej. Biblioteka Sprzętu, Urządzeń i Budownictwa Sportowego.

Dane techniczne, specyfikacja materiałów, spis narzędzi, dokładny opis budowy, wyposażenia itp., pozwalające na przystąpienie do samodzielnej budowy łodzi żaglowej — łatwej w obsłudze, taniej i prostej w konstrukcji. Załączono dokładne rysunki techniczne „Pioniera”. (I)

881. **SIERADZKI JULIUSZ, JACEWICZ WŁODZIMIERZ. Konserwacja i utrzymanie sprzętu sportowo-wodnego.** Warszawa 1952 MON, s. 151, rys. Biblioteka Szkoleniowa Ligi Morskiej.

Po wstępnych wiadomościach z dziedziny konserwacji i utrzymania sprzętu, autorzy omawiają prace przeprowadzane przez okres całego roku. Następnie zajmują się remontami i trymowaniem jednostek, po czym zapoznają czytelników z urządzeniami i sposobami przechowywania oraz transportu jednostek wodnych. (I—II)

882. **STAŃCZYK WITOLD. Urządzenia napędowe modeli pływających.** Warszawa 1956 MON, s. 71, rys. 75. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Książka, przeznaczona dla najszerszych rzesz miłośników modelarstwa, zapoznaje z różnymi rodzajami napędów mechanicznych — od najprostszych silników gumowych, przez elektryczne, parowe do spalinowych tłokowych i odrzutowych — stosowanych do poruszania modeli pływających. (I—II)

883. **Sternik śródlądowy.** Kraków 1948 Wydawnictwo Klubu Żeglarskiego Szkwał, s. 223, tabl. 1. Biblioteczka K. Ż. Szkwał, nr 1. Liga Morska.

Podręcznik zawierający pełny zasób wiadomości niezbędnych dla uzyskania stopnia sternika śródlądowego. Opracowanie zapoznaje z rodzajami ożaglowania, typami żaglowych łodzi śródlądowych, ich budową i takielunkiem; szczegółowo omawia teorię żeglowania ze szczególnym uwzględnieniem warunków żeglugi śródlądowej; wskazuje sposoby konserwowania sprzętu żeglarskiego oraz zaznania z prawem drogi i oznakowaniem szlaków żeglownych. (I)

884. SUMIŃSKI MICHAŁ. **Wiedza żeglarska.** Warszawa 1951 Czyt., s. 283, rys. 93, tabl. 3.

Podręcznik praktycznej wiedzy żeglarskiej obejmujący wiadomości z dziedziny konstrukcji i budowy jachtu, nawigacji (terrestrycznej i astronomicznej), locji i sygnalizacji, Ogólne zaznajomienie z zasadami żeglugi morskiej. Przepisy drogi na morzu i regulamin regatowy. (II)

885. **Szkolenie i sporty wodne w Lidze Morskiej.** Warszawa 1951 LM, s. 23.

Broszura charakteryzuje działalność Ligi Morskiej w zakresie rozwijania sportów wodnych: pływania, wioślarstwa, żeglarstwa śródlądowego i morskiego — zaznajamia z organizacją turystyki wodnej, sposobami popularyzacji zagadnień morskich itp. (I)

886. **Szkolenie wodne w DOSAAF.** Warszawa 1953 MON, s. 51. Biblioteczka Morska.

Broszura omawia organizację szkolenia wodnego w radzieckim odpowiedniku Ligi Przyjaciół Żołnierza — Dobrowolnym Obščestve Sodejstvija Armii, Aviacii i Floty. Głównym celem szkolenia jest przysposobienie radzieckiej młodzieży do służby w marynarce wojennej bądź handlowej. (I)

887. SZPAKOWSKI TADEUSZ. **Metodyka szkolenia żeglarskiego.** Warszawa 1953 MON, s.:37. Liga Przyjaciół Żołnierza. Biblioteczka Morska.

Zwięzłe omówienie metodyki szkolenia żeglarskiego, stosowanej na kursach żeglarskich organizowanych przez Ligę Przyjaciół Żołnierza. (II)

888. WIELIŃSKI ZYGMUNT. **ABC pływania.** Wyd. 2 poszerz. Warszawa 1958 Polski Związek Pływacki, s. 64, ilustr.

Podstawowe wiadomości z zakresu techniki pływania. Pożyteczne wydawnictwo dla początkujących pływaków. (I)

889. WIERZCHOWSKI JÓZEF. **Wiosłowanie i żeglowanie.** Warszawa 1952 LM, s. 175, rys. 72 (w tekście). Biblioteczka Szkoleniowa Ligi Morskiej

Podręcznik dla początkujących żeglarzy zawierający podstawowe wiadomości o łodziach i statkach żaglowych, ich budowie, osprzęcie, konserwacji, obsłudze i manewrowaniu. (I—II)

890. WOLFF SCHOLASTYKA ANNA, WOLFF ANDRZEJ. **Szkolenie żeglarskie na stopień żeglarza i sternika jachtowego.** Wskazówki dla instruktorów. Warszawa 1959 SiT, s. 60, tab. PTTK — Komisja Turystyki Żeglarskiej.

Praca przeznaczona dla instruktorów prowadzących szkolenie żeglarskie na wodach śródlądowych. Autorzy wskazują właściwą organizację szkolenia, jego program oraz sposób prowadzenia ćwiczeń. (I)

891. **Wstępne szkolenie wodne.** Kraków 1954 LPŻ, s. 114, 87; powiel.

Skrypt przeznaczony dla wykładowców na kursach Wstępnego Szkolenia Wodnego. Zawiera tekst wykładów, podzielony na poszczególne tematy i godziny wykładowe, zgodnie z wymaganiami programu. Obejmuje zagadnienia polskiej gospodarki wodnej — morskiej i śródlądowej; omawia historię, tradycje i zadania

Polskiej Marynarki Wojennej, oraz gospodarkę wodną, obronę morską i sporty wodne w ZSRR, informuje o organizacji szkolenia wodnego prowadzonego przez Ligę Przyjaciół Żołnierza (zob. też: poz. 892). (I)

892. **Wstępne szkolenie wodne.** Warszawa 1955 MON, s. 177. Liga Przyjaciół Żołnierza.

Wydawnictwo (w przeciwieństwie do poz. 891) przeznaczone dla uczestników Wstępnego Szkolenia Wodnego. Zawiera omówienia tych samych zagadnień co poz. 891, lecz w formie odpowiedniej dla szerokich rzesz czytelników, przy czym wzbogacono je o dział pt. „Wiedza morska” (budownictwo okrętowe, nawigacja, roboty linowe i sygnalizacja). (I)

893. **WYSOCKI STEFAN. Żeglarstwo śródlądowe.** Wyd. 2. Warszawa 1959 SiT, s. 222, ilustr., rys., tabl.

Podręcznik, ujęty w formie gawędy, omawia budowę i typy łodzi, osprzęt, teorię i praktykę żeglowania, meteorologię (w zakresie potrzeb żeglugi śródlądowej), przepisy administracyjne, prawo drogi oraz konserwację jachtu. Załączono barwne tabele oznakowania wód śródlądowych. (I—II)

894. **ZAKRZEWSKI STANISŁAW ZENON. Druh-Wiatr.** Żeglarstwo śródlądowe. Warszawa 1946 N. Matuszewski, s. 167, rys., tabl.

Podręcznik żeglarstwa śródlądowego zawierający podstawowe wiadomości z tej dziedziny. Autor omawia całokształt zagadnień żeglarskich, a więc: budowę i typy łodzi żaglowych, ożaglowanie, żeglugę, najczęstsze przyczyny awarii, przeszkody żeglugi, obyczaje żeglarskie itp. (I—II)

895. **ZUBRZYCKI WITOLD. Fotografia podwodna.** Warszawa 1959 FAW, s. 123, tab., bibliogr. Biblioteczka Fotoamatora.

Opracowanie zawiera podstawowe wiadomości z dziedziny teorii i techniki fotografii podwodnej oraz nurkowania. Autor zapoznaje czytelników ze sposobami fotografowania w zanurzeniu oraz z powierzchni wody. Książka przeznaczona dla zaawansowanych fotoamatorów i płetwonurków. (II)

ZUBRZYCKI WITOLD. **Trzy miesiące pod wodą;** zob.: poz. 170.

896. **ZUBRZYCKI WITOLD. W płetwach.** Warszawa 1959 SiT, s. 128, ilustr.

Podręcznik dla początkujących płetwonurków wskazujący drogę do opanowania umiejętności pływania i nurkowania w płetwach oraz posługiwania się skafandrem, uzupełniony „Małą encyklopedią wiedzy nurkowej”. (I)

II. POMORZE I POLSKA POLITYKA MORSKA

1. OPRACOWANIA OGÓLNE

A. Polska polityka morska

(Zob. też: Polityka morska Polski Ludowej)

ANDRUSZKIEWICZ WITOLD. **Polskie porty handlowe**; zob.: poz. 400.

897. BAGIŃSKI HENRYK. **Polska i Bałtyk**. Zagadnienie dostępu Polski do morza. Wyd. 3 oprac. na nowo. Warszawa 1959 KiW, s. 320, tabl. 16, mapa 1, ilustr., tab., plany.

Przystępna monografia Polski morskiej. Składają się na nią: charakterystyka geograficzna Polski i Bałtyku oraz ich wzajemnych związków, historia walk plemion zachodniosłowiańskich, a następnie państwa polskiego, z niemieckim feudalizmem i imperializmem o południowe wybrzeże Bałtyku, szczegółowe omówienie zagadnień polskiej gospodarki morskiej oraz jej znaczenia dla ekonomicznego rozwoju kraju. (II)

BOJANOWSKA IZABELA. **Polski przemysł okrętowy**; zob.: poz. 306.

898. GÓRSKI KAROL. **Polska w zlewisku Bałtyku**. Gdańsk 1947 IB, s. VII, 238.

Historia Polski morskiej ukazana w związku i na tle dziejów krajów położonych nad Bałtykiem. Autor położył główny nacisk na problematykę gospodarczą, wyjaśniając mechanizm procesów dziejowych państw nadbałtyckich od czasów przedhistorycznych do lat międzywojennych. (III)

899. KONOPCZYŃSKI WŁADYSŁAW. **Kwestia bałtycka do XX wieku**. Gdańsk 1947 IB, s. XI, 216, mapy.

Autor przedstawia historię dążeń państw i narodów bałtyckich do uzyskania panowania na morzu, począwszy od X w. po rok 1918. Szczególną uwagę zwrócił autor na stronę polityczną dziejów, zwłaszcza historię traktatów i wojen. Ustalając stosunek poszczególnych państw do problemu bałtyckiego autor szeroko omawia polskie dążenia do „dominium maris Baltici”. (II—III)

900. KONOPCZYŃSKI WŁADYSŁAW. **Walka z niemczyzną o Bałtyk**. Kraków 1946 PZZ, s. 26. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemiach Zachodnich, nr 24.

Wykład poświęcony historii niemieckiego „Drang nach Osten” na przestrzeni wieków i dążeniom państwa polskiego do jego zahamowania. Autor podkreśla rolę społeczeństwa pomorskiego w walce o zachowanie związków kulturalnych i gospodarczych z Polską. (I)

901. KRYNICKI MARIAN. **Nasze morze**. Wyd. 2 popr. Warszawa 1955 WP, s. 228, ilustr.

Popularne opracowanie przeznaczone dla młodzieży, podane w formie rozmów 15-letniego chłopca z jego starszym towarzyszem w trakcie zwiedzania portu, stoczni itd., zawierające całokształt wiedzy o morzu jako szlaku komunikacyjnym i źródle bogactwa narodów, o jego faunie i florze, o historii polskich walk o dostęp do morza, o naszej flocie handlowej i wojennej oraz o powojennym rozwoju polskiej gospodarki morskiej. (I)

902. KWIATKOWSKI EUGENIUSZ. **Polska i jej morze**. Kraków 1947 Spółdz. Wydawnicza Technicznych Szkół Akademickich, s. 24. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Wykłady o Ziemiach Zachodnich.

Ogólne omówienie polskiego handlu morskiego na tle światowej gospodarki morskiej na przestrzeni wieków oraz informacje o odbudowie polskich portów w l. 1945—1946 i perspektywach ich dalszego rozwoju. (I—II)

903. KWIATKOWSKI EUGENIUSZ. **Wczoraj, dziś i jutro Polski na morzu**. Warszawa 1946 Wiedza, s. 31.

Referat wygłoszony dn. 12. 7. 1946 r. na I Zjeździe Związku Gospodarczego Miast Morskich w Gdańsku (zob.: Bublewski W.: Pierwszy Zjazd..., poz. 1209), w którym autor zarysował dzieje polskiej polityki i gospodarki morskiej w przeszłości oraz omówił sytuację w tej dziedzinie, powstałą po zakończeniu 2 wojny światowej. Autor podkreślił znaczenie szerokiego dostępu do morza dla rozwoju gospodarczego Polski i jej przemiany z państwa rolniczego w przemysłowo-morskie oraz udział czynników materialnych i psychicznych w realizacji planów odbudowy oraz rozwoju polskiego wybrzeża i floty handlowej. (II)

904. LEPSZY KAZIMIERZ. **Dzieje floty polskiej**. Gdańsk 1947 IB, s. XIV, 351, mapa 1. Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: Sprawy Morskie.

Praca znanego historyka wnosząca wiele nowych naswietleń i uzupełnień do historii floty polskiej, szczególnie w odniesieniu do: 13-letniej wojny z zakonem krzyżackim, pierwszych kroków Polski na morzu, przyczyn niepowodzenia polskiej polityki morskiej oraz składu społecznego floty wojennej. (I—II)

905. LEPSZY KAZIMIERZ. **Zarys dziejów marynarki polskiej**. Oprac. ... Kraków 1947 M. Kot, s. 83, ilustr. Biblioteka Historyczna, nr 2.

Autor kreśli dzieje polskiej floty i myśli morskiej w XVI i XVII w., po czym opisuje proces tworzenia i rozwoju marynarki wojennej i handlowej w okresie niepodległości (1918—1939) oraz ich udział w działaniach 2 wojny światowej. (I)

ŁASZCZYŃSKI STANISŁAW. **Dlaczego rozwijamy rybołówstwo morskie**; zob.: poz. 259.

MAJCZYNO JANUSZ. **Polska flota handlowa**; zob.: poz. 613.

906. OCIOSZYŃSKI TADEUSZ. **Poland on the Baltic**. Warsaw 1960 Polonia Publishing House, s. 168, mapa 1 i w tekście, ilustr., tab.

Obficie ilustrowane wydawnictwo w języku angielskim, zapoznające z historycznymi związkami Polski z Bałtykiem, jej gospodarką morską w latach międzywojennych i po 2 wojnie światowej. W odrębnych rozdziałach autor charakteryzuje rozwój floty handlowej, portów, rybołówstwa i przemysłu stoczniowego w Polsce Ludowej oraz omawia ogólne zagadnienia odbudowy i rozwoju polskiego wybrzeża. (II)

PERTEK JERZY. **Polacy na szlakach morskich świata**; zob.: poz. 135.

POLKOWSKI BERNARD, WOJEWÓDKA CZESŁAW, NOWAKOWSKI LEONARD. **Morski rocznik statystyczny**; zob.: poz. 8.

907. POLLAK ROMAN. **Uroda morza w polskim słowie**. Poznań 1947 WZach., s. 32, ilustr. Zachodnia Agencja Prasowa.

Pełen uroku esej ukazujący polską literaturę marynistyczną na tle związków polskiej kultury z żywiołem morskim na przestrzeni wieków. (II)

908. **Polska historiografia bałtycka.** Najpilniejsze potrzeby badawcze, organizacyjne i wydawnicze. Referaty i dyskusje z Konferencji Naukowej Instytutu Bałtyckiego w Szczecinie dnia 8—9. IV. 1948 roku. Gdańsk 1949 IB, s. 79. Pamiętnik Instytutu Bałtyckiego, 43.

Zawiera m. in. referaty: Górski Karol: Główne zagadnienia historiografii bałtyckiej. — Małowist Marian: Problemy gospodarcze w dziejach zlewiska Bałtyku. — Lepszy Kazimierz: Problemy morskie w historiografii polskiej. — Bodniak Stanisław: Problemy morskie w historiografii polskiej. — Labuda Gerard: Problemy dziejowe Wielkiego Pomorza. — Stebelski Adam: Rola i udział Instytutu Bałtyckiego w pracach nad dziejami Bałtyku i Pomorza. (III)

909. **Polska nad Bałtykiem.** Bydgoszcz 1947 Socjalistyczna Agencja Prasowa, Oddział Pomorski, s. 112.

Wydawnictwo zawiera materiały informujące o polskiej polityce morskiej w przeszłości i perspektywach rozwojowych (rysujących się w 1947 r.) gospodarki morskiej Polski Ludowej. W treści m. in.: Srocki Bolesław: Polska a Bałtyk w przeszłości i obecnie. — Kwiatkowski Eugeniusz: Perspektywy rozwoju gospodarczego wybrzeża. — Krzywiec Benedykt: Rola Szczecina w gospodarce polskiej. — Kulikowski Józef: Zadania rybołówstwa morskiego i rola portów w Gdyni i Szczecinie. — Milanowski L.: Odbudowa i rozwój rybołówstwa morskiego po ostatniej wojnie. — Bublewski Witold: Związek Gospodarczy Miast Morskich. (I)

910. **W służbie morza.** Praca zbiorowa. Kraków 1947 Zarząd Okręgu Ligi Morskiej, s. 160, mapa.

Z treści: Kwiatkowski Eugeniusz: Wybrzeże polskie powraca do życia. — Piwarski Kazimierz: Szczecin i Gdańsk. — Sokół Franciszek: Pływać na morzu, to walczyć i pracować (z historii Gdyni). — Leśnodorski Bogusław: Polskie władztwo morza w teorii i w praktyce. — Helsztyński Stanisław: Bałtyk w oczach pisarzy. — Szaflarski Józef: Znaczenie gospodarcze mórz. — Biborski Józef: Porty i handel morski. — Konopka Alfred: Wisła—Odra. — Świąćicki Antoni: Sporty wodne. (I)

911. **WIŚNIEWSKI-PRUS TADEUSZ. Morze źródłem potęgi Polski.** (B. m. w.) 1945 LM, s. 11.

Autor charakteryzuje ogólnie korzyści z posiadania przez państwo szerokiego dostępu do morza oraz omawia zarysowujące się w 1945 r. perspektywy rozwoju polskiej gospodarki morskiej. (I)

B. Region pomorski

(Zob. też: Przewodniki Turystyczne)

912. **BĄDKOWSKI LECH. Słowińcy.** Warszawa 1956 SiT, s. 123, ilustr.

Przystępnie opowiedziana historia Kaszubów Słowińskich, wielkiego niegdyś plemienia słowiańskiego, którego potomkowie dotrwali do dzisiaj na obszarach między jeziorami Gardno i Łebsko oraz na południe od nich. Autor kreśli dzieje Słowińców, omawia położenie geograficzne i strukturę fizyczną ziemi słowińskiej, opisuje współczesne życie jej mieszkańców. Specjalną uwagę zwrócił autor na odbicie dziejów Słowińców w nauce i literaturze pięknej. Charakterystyka szlaków turystycznych i zabytków regionu. (I)

913. BOLDUAN TADEUSZ. **W krainie Słowińców.** Warszawa 1953 LSW, s. 100, ilustr.

Obszerny reportaż z wędrowki po słowińskim regionie kaszubskim, opowiadający o dziejach jego mieszkańców, ich walce z germanizacją, o uporczywym podtrzymywaniu wiary w przyszły powrót Polski na jej stare ziemie. Autor daje też obraz życia Słowińców w Polsce Ludowej, relacjonuje przeprowadzane z nimi rozmowy i opisuje piękną przyrodę pomorską. (I)

914. DOBROWOLSKA AGNIESZKA. **Strój pyrzycki.** Wrocław 1955 PTL, s. 39, tabl. 3, map 2, ilustr. Atlas Polskich Strojów Ludowych. Cz. 1: Pomorze, z. 1.

Monografia odtwarzająca zapomniany strój pyrzycki, powstały w XVIII w. na Pojezierzu Szczecińskim, posiadający wyraźne związki ze strojami słowińskimi. Autorka szczegółowo opisuje jego elementy oraz ukazuje jego rekonstrukcje na barwnych tablicach i licznych ilustracjach. Wydawnictwo b. pożyteczne dla zespołów artystycznych. (II)

915. DUBOWSKI ADAM. **Pięćdziesiąt godzin w krainie lasów, jezior i historii.** Opowiadanie dla starszych dzieci z wycieczki po Pomorzu Zachodnim. Poznań 1949 Księgarnia Ziemi Zachodnich s. 139, mapa 1.

Książka z pogranicza beletrystyki i literatury popularnonaukowej, opisująca wycieczkę 2 młodych chłopców z Poznania do Szczecina. Dużo informacji historycznych i przyrodniczych. (I)

916. **Dzieje Pomorza Zachodniego w wypisach.** Red. H. Lesiński, Poznań 1961 WPoz., s. 268, ilustr., portr., tab., pl., mapy 3, bibliogr.

Książka w przystępny i atrakcyjny sposób przedstawia dzieje Pomorza Zachodniego w ciągu tysiąclecia (do r. 1945). Autorzy oddali głos kronikom i dokumentom, a sami ograniczyli się do wyjaśnienia i skomentowania przytoczonych tekstów. Książka podkreśla dorobek żyjącej tu od wieków ludności słowińskiej; łączność polityczną, gospodarczą i kulturową Pomorza Zachodniego z resztą ziem polskich; ruchy społeczne oraz niedorozwój gospodarczy tej ziemi w obcym organizmie państwowym. (I—II)

917. FIJAŁKOWSKI GRACJAN. **Morze szumi jak dawniej.** Poznań 1961 WPoz., s. 94, ilustr.

Książka — przeznaczona dla młodzieży szkolnej jako lektura uzupełniająca wiadomości z historii Polski — zawiera cykl opowiadań historycznych o dziejach Ziemi Koszalińskiej, geografii, przyrodzie i gospodarce regionu — urozmaiconych ludowymi podaniami, wierszami, pieśniami oraz bogatym materiałem ilustracyjnym. W części ostatniej pt. „Ziemia która wróciła” autor zapoznaje czytelników z rozwojem Ziemi Koszalińskiej w latach powojennych. M. in. specjalne omówienia rybołówstwa morskiego i portów. (I)

918. GRABSKI WŁADYSŁAW JAN. **300 miast wróciło do Polski.** Informator historyczny 960—1960. Wyd. 3 poszerz. Warszawa 1960 Pax, s. 658, mapa 1, ilustr., portr. — (Wyd. 1 — 1947 WZach. — pt. 200 miast wraca do Polski).

Wydawnictwo encyklopedyczne zawierające krótkie monografie miast Polski zachodniej i północnej, ułożone w kolejności alfabetycznej ich nazw-haseł. W każdym hasle autor daje zwięzły zarys historii politycznej, gospodarczej i społecznej danej miejscowości, charakteryzuje współczesne jej oblicze oraz omawia znajdujące się w niej zabytki. (I—II)

919. GUSTOWSKI LESZEK. **Polska a Pomorze Odrzańskie.** Zarys historyczny. Warszawa 1946 PZWS, s. 148, ilustr., mapy w tekście.

Szkie przedstawiający dzieje Pomorza Zachodniego i jego związki z Polską. Cz. 1 omawia ważniejsze wydarzenia historyczne świadczące o powiązaniach tej części Pomorza z Polską — od chwili jej narodzin jako państwa, do rozbiorów;

cz. 2 przedstawia historię rządów pruskich w tym regionie do wybuchu I wojny światowej; cz. 3 opisuje losy Pomorza Odrzańskiego w okresie międzywojennym. (I)

920. **KONDRACKI JERZY. Pomorze. Szkic geograficzny.** Warszawa 1946 PZWS s. 48.

Brozura zaznajamia z całością obszaru Pomorza Zachodniego i Wschodniego, omawia czynniki naturalne, które kształtowały jego krajobraz, charakter gospodarczy, przemiany narodowościowe i rozwój granic. (I)

921. **Konferencja Pomorska. 1954.** Warszawa 1956 PWN, s. 220. Polska Akademia Nauk. Komitet Językoznawczy. Prace językoznawcze.

Materiały Sesji Pomorskiej P. A. N. z dziedziny językoznawstwa. Publikacja zawiera m. in.: Nitsch Kazimierz: Historia badań nad dialektami północy Polski. — Lehr-Spławiński Tadeusz: O dawnych narzeczach Słowian Pomorza Zachodniego i ziem przyległych. — Stieber Zdzisław: Stosunek kaszubszczyzny do dialektów Polski lądowej. — Smoczyński Paweł: Stosunek dzisiejszy dialektu Stawoszyna do języka Cenowy. — Zabrocki Ludwik: Związki językowe niemiecko-pomorskie (dotychczasowe badania). — Mańczak Witold: Uwagi o nazwach miejscowości Pomorza Gdańskiego. (III)

922. **Konferencja Pomorska. 1954.** Warszawa 1956 PWN, s. 477, ilustr., tabl. Polska Akademia Nauk. Instytut Historii.

Materiały Sesji Pomorskiej P. A. N., zorganizowanej w Gdańsku, w dn. 25—28. 10. 1954 r., w rocznicę pięćsetlecia połączenia ziem Pomorza Wschodniego z całością ziem polskich. Przemówienia powitalne, referaty, dyskusja, podsumowanie obrad. Wydawnictwo zawiera m. in. referaty: Lepszy Kazimierz: Walka o zjednoczenie Pomorza z całością ziem polskich (od 1454 r. do poł. XVII w.) — Hozowski Stanisław: Walka o zjednoczenie Pomorza z całością ziem polskich w l. 1648—1759. — Cieślak Tadeusz: Ziemi pomorskie w okresie imperializmu (do 1914 r.). — Piwarski Kazimierz: Mocarstwa imperialistyczne i burżuazja polska a prawa Polski do morza i Pomorza. — Cwiek Zdzisław, Gluziński Jerzy: Dziesięciolecie Polski Ludowej na Pomorzu w gospodarce morskiej. — Kubik Kazimierz: Polskie szkolnictwo prywatne w Gdańsku w XVI—XVIII wieku. — Trzebiatowski Klemens: Szkolnictwo i oświata polska na ziemiach Pomorza Zachodniego w okresie międzywojennym (1918—1939). (II)

923. **KRUSZYŃSKI TADEUSZ. Co nam mówią zabytki o polskości ziem nad Odrą i przy ujściu Wisły.** Kraków 1945 PZZ, s. 31, ilustr. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemiach Zachodnich, nr 8

Wykład poświęcony wykopaliskom i zabytkom architektonicznym, m. in. Pomorza Zachodniego i Gdańskiego, świadczących o wielowiekowych związkach ziem pomorskich z Polską. (I)

924. **Kultura Ziemi Złotowskiej.** Praca zbiorowa. Poznań 1959 WPoz., s. 66, mapa 1. Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Słupsku. Biblioteka Słupska, 4.

Zawiera: Kwiecień Kazimierz: Krótki zarys historii Ziemi Złotowskiej. Wybór źródeł i literatury dotyczących zagadnień Ziemi Złotowskiej. — Zagórski Zygmunt: O gwarach ludowych w złotowskim. — Pawlak Danuta: Uwagi o pieśni ludowej Ziemi Złotowskiej. — Jasiak Piotr: Przy kominku. Ludowe podania z pogranicza złotowskiego. (II)

925. **KUTRZEBIANKA ANNA. Etnografia polskich grup ludnościowych na Zachodzie: Prusy i Kaszuby.** Kraków 1945 PZZ, s. 19. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemiach Zachodnich, nr 9.

Zarys genezy, rozwoju oraz stanu kultury materialnej i społecznej pomorskich grup ludnościowych. (I)

926. LABUDA ALEKSANDER. **Słowniczek kaszubski**. Warszawa 1960. PZWS, s. 114.

„Słowniczek Kaszubski” przeznaczony jest głównie dla nauczycieli i uczniów regionów kaszubskich. Zawiera ok. 2500 słów gwarowych oraz ich odpowiedniki w języku ogólnonarodowym. Dla ułatwienia korzystania z publikacji został opracowany spis wyrazów języka ogólnopolskiego tłumaczących słowa kaszubskie. Jest to pierwszy, popularny i podręczny słownik gwary kaszubskiej. (I)

927. LABUDA GERARD. **Wielkie Pomorze w dziejach Polski**. Poznań 1947 WZach., s. 80, mapa 1. Zachodnia Agencja Prasowa.

Książka zawiera 4 szkice, poświęcone ziemiom położonym między ujściami Odry i Niemna a nazwanymi przez autora Wielkim Pomorzem. Kolejne rozdziały omawiają rolę Ziemi Lubuskiej w historii naszych ziem zachodnich, stosunek Polski do Pomorza Zachodniego i Wschodniego oraz rolę Prus Wschodnich w dziejach Polski. W uwagach końcowych autor rekapitułuje przyczyny odepchnięcia Polski od wybrzeży Bałtyku traktując to jako ostrzeżenie na przyszłość. (II)

928. LACHNITT WALERIAN. **Pod znakiem Gryfa**. Szczecin 1947 Polskie Pismo i Książka, s. 110.

Zbiór felietonów poświęconych przeszłości i polskości Pomorza Zachodniego, opartych tak na faktach historycznych, jak również na podaniach i legendach pomorskich. (I)

929. (**Literatura ludowa Kaszub**). *Literatura Ludowa*. R. 3: 1959, nr 1—2, Warszawa, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze. (Podwójny zeszyt czasopisma etnograficznego, poświęcony folklorowi kaszubskiemu).

Zawiera: Bukowski Andrzej: Folklorysty kaszubscy XVIII, XIX i XX w. — Wycech Czesław: Regionaliści chojniccy. — Kamińska-Rzetelska Ewa: Kaszubi w oczach XIX-wiecznych przybyszów. — Zieniukowa Jadwiga: Sprawy języka i literatury kaszubskiej w niektórych czasopismach regionalnych. — Krzyżanowski Julian: Kaszubskie przysłowie o niebie i piekle. — Roppel Leon: Trzej regionaliści kaszubsko-kociewscy. — Świrko Stanisław: Ks. Bernard Sychta, pelpiński pisarz i uczyony. — Woźniak Maria: Wesele w Jamnie. — Sychta Bernard: Miasta, miasteczka i wsie w kaszubskiej literaturze ludowej, wierzeniach i obrzędach. — Teksty ludowe. — Korespondencja i sprawozdania. — Brzozowska Teresa: Materiały do bibliografii polskich publikacji z zakresu folkloru kaszubskiego za lata 1945—1958. — Część ogólna. (II)

930. (**Literatura ludowa Pomorza Zachodniego**). *Literatura Ludowa*, R. 4: 1960, nr 4—5, Warszawa, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze.

Podwójny zeszyt czasopisma „Literatura Ludowa” omawiający folklor Pomorza Zachodniego. Treść zeszytu poświęcona jest dwojakiej problematyce: folkloru naniesionego, przeszczepionego (po 1945 r.) oraz obumarłego folkloru pomorskiego, scharakteryzowanego w oparciu o prace etnograficzne polskie i niemieckie.

Zawiera: Labuda Gerard: Wkład Pomorza Zachodniego do dziejów Polski. — Świrko Stanisław: Z problematyki folkloru Pomorza Zachodniego. — Śliżiński Jerzy: Z zagadnień słowińskich. — Kapelańska Helena: Kaszubskie podanie o Czeszku. — Stafiński Aleksander: Osada słowińska Wojda i jej mieszkańcy. — Teksty ludowe. — Recenzje. — Bibliografia. — Część ogólna. (II)

931. LORENTZ FRIEDRICH. **Gramatyka Pomorska**. Wyd. fotooffs. T. 1. Cz. 1: Fonetyka. T. 2. Cz. 1: Fonetyka, c. d. Cz. 2: Słowotwórstwo. Z niem. rkpsu przełożył i posłowiem opatrzył Mikołaj Rudnicki. Wrocław 1958—1959 Oss., s. 1-444, tab., mapa; s. X, 445-867. PAN. Komitet Językoznawczy.

Fotooffsetowe wznowienie, wydanej w latach międzywojennych przez Instytut Zachodnio-Słowiński przy Uniwersytecie Poznańskim, pracy niemieckiego językoznawcy, dra F. Lorentza. Tom pierwszy obejmuje część fonetyki: wokalizm, zaś drugi — jej kontynuację (konsonantyzm i akcentację) oraz słowotwórstwo. Gramatykę poprzedza obszerny wstęp, z którego wynika, iż określeniem „język pomor-

ski" autor oznacza kaszubskie i słowińskie narzecza języka polskiego. Znajdujący się we wstępie zarys dziejów językowych Pomorza Gdańskiego i Środkowego, świadczy niezbitie — wbrew intencjom autora — o polskości objętych rozważaniami obszarów. (III)

932. MITKOWSKI JÓZEF. **Pomorze Zachodnie w stosunku do Polski**. Poznań 1946 IZ, s. 223, mapy.

Przystępnie ujęte opracowanie historyczne, ukazujące silne i różnorodne związki łączące Pomorze Zachodnie z Polską na przestrzeni stuleci, opisujące mapór niemiecki i proces germanizacji dzielnic — prowadzony aż do 1945 r. W tekście licznie i obszernie cytowane fragmenty źródeł historycznych, kronik, dokumentów, listów itp. Załączono genealogie książąt Pomorza i Rugii. (II)

933. **Pomorze**. Poznań 1959 WZach., s. 54, mapy w tekście, tabl. 3. Zachodnia Agencja Prasowa. Studia i Rozprawy, nr 5.

Zawiera: Gałęcki Piotr: Pomorze Zachodnie i Polska (związki historyczne). — Rozenkranz Edwin: Granice Kaszubszczyzny. — Meźnicki Witold: Polskie metryki Gdańska.

Zawarte w wydawnictwie prace, poświęcone historycznym związkom Pomorza z Polską, obejmują łącznie swą treścią całe terytorium Wielkiego Pomorza. Autorzy — rzeczowo i przystępnie, w oparciu o ustalone fakty historyczne — kreślą dzieje polskich ziem nadmorskich i niezbitie dowodzą historycznej przynależności wybrzeży Bałtyku — między Odrą a Wisłą — do Polski. (I)

934. **Pomorze Zachodnie**. Wydawnictwo zbiorowe. Cz. 1 i 2. Red. J. Dereśiewicz. Poznań 1949 IZ, s. 587, ilustr.; s. 319, ilustr. Ziemie Staropolski, T. 2.

Monografia Pomorza Zachodniego, obejmująca tereny od zachodniej granicy Polski do powiatu lęborskiego włącznie. Cz. 1 omawia: krajobraz, przyrodę, dzieje (do 1945 r.), język, sztukę, zabytki etnograficzne oraz podaje charakterystykę poszczególnych regionów. Cz. 2 zawiera omówienie życia gospodarczego i społecznego Pomorza Zachodniego. /Świetne opracowanie graficzne. (I—II)

935. **Pomorze Zachodnie — nasza ziemia ojczysta**. Praca zbiorowa. Red. K. Ślaski. Poznań 1960 WPoz., s. 480, ilustr.

Zbiór 17 prac o Pomorzu Zachodnim opisujących głównie historię regionu oraz jego związki z państwem polskim. Publikacja zawiera również opracowania poświęcone geografii, geologii, przyrodzie oraz współczesnym problemom gospodarczym Pomorza Zachodniego. (I—II)

936. POPOWSKA-TABORSKA HANNA. **Centralne zagadnienie wokalizmu kaszubskiego**. Kaszubska zmienna $\epsilon \geq i$ oraz $i, y, u, \geq \delta$. Wrocław 1961 Oss., s. 127, nlb. 24, ilustr. Komitet Językoznawczy PAN. Prace Językoznawcze, 28.

Praca poświęcona analizie zagadnień wokalizmu kaszubskiego — rozwoju dawnych ϵ, i, y oraz u, a także określeniu aktualnego stanowiska gwary kaszubskiej wśród sąsiadujących z nią języków lechickich. (IV)

937. **Przeszłość Pomorza Zachodniego przemawia...** Praca zbiorowa. Red. Walerian Lachnitt. Szczecin 1952 Wojewódzkie Archiwum Państwowe, s. 78, ilustr.

Zarys dziejów polskości Pomorza Zachodniego oparty na materiałach archiwalnych. M. in. omówienie walk narodowo-wyzwoleńczych ludu polskiego na Pomorzu. Reprodukcje dokumentów z XVI—XIX w. (I—II)

938. RUTKIEWICZ IGNACY. **Sprawy wielkiej rzeki**. Wrocław 1961 Oss., s. 164, ilustr. Wiedza o Ziemi Naszej.

Autor opisuje dzieje i znaczenie Odry w różnych organizmach państwowych. Włączenie Odry w skład państwa polskiego przyczyniło się do podniesienia jej znaczenia ekonomicznego (połączenie z GOP-em). Szczecin — pozostający w cieniu wielkich portów niemieckich — w Polsce Ludowej stał się jednym z największych portów na Bałtyku. (I)

939. SROKOWSKI STANISŁAW. **Pomorze Zachodnie**. Studium geograficzne, gospodarcze i społeczne. Gdańsk 1947 IB, s. X, 258, mapy 2.

Omówienie struktury fizycznej regionu, jego budowy geologicznej, zasobów mineralnych, gleb, hydrografii, klimatu, zalesienia; charakterystyka pobraża, Bałtyku i Zalewu Szczecińskiego. Zagadnienia demograficzne i gospodarcze ukazane na tle niemieckiego „Drang nach Osten” oraz znaczenia Pomorza Zachodniego dla gospodarki i obronności Polski. (II)

940. STANKIEWICZ JERZY, SZERMER BOHDAN. **Pobrzeże gdańskie**. Kraj-obraz i architektura. Fot. E. Kupiecki. Warszawa 1961 Arkady, s. 276, tabl. 192, mapa.

Część ilustracyjna albumu poprzedzona jest tekstem zapoznającym z dziejami miast: Gdańska, Gdyni, Sopotu oraz miejscowości położonych między Zalewem Wiślanym a Zatoką Pucką. Materiał ilustracyjny pokazuje obiekty zabytkowe, osiągnięcia w dziedzinie nowoczesnego budownictwa oraz piękno krajobrazu pobraża gdańskiego. (I)

941. STELMACHOWSKA BOŻENA. **Budownictwo Słowińców**. Poznań 1960 WPoz., s. 78, ilustr. Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Słupsku. Biblioteka Słupska. T. 5.

Monografia etnograficzna, poświęcona budownictwu ludowemu Słowińców. Część wielkiego dzieła „Kultura materialna Słowińców”, będącego dorobkiem wielu lat pracy niezycjącej już uczonej. Poszczególne rozdziały tej pracy opublikowane w t. 5 „Biblioteki Słupskiej”, uzupełnia artykuł K. Krajewskiego o wspólnym budownictwie Słowińców. (II)

942. STELMACHOWSKA BOŻENA. **Strój kaszubski**. Wrocław 1959 PTL, s. 68, tabl. 2, mapa, ilustr. Atlas Polskich Strojów Ludowych. Cz. 1: Pomorze, z. 2.

Monografia stroju kaszubskiego, omawiająca jego rozwój na tle gospodarczych i społecznych przemian Ziemi Kaszubskiej oraz form zdobnictwa zabytkowego regionu. Drobiazgowo odtworzenie szczegółów stroju zilustrowano rysunkami i fotografiami oraz ukazano w całości na wielobarwnych tablicach. Wydawnictwo b. użyteczne dla zespołów artystycznych. (II)

943. STELMACHOWSKA BOŻENA. **Zdobnictwo ludowe Ziemi Pyrzyckiej**. Poznań 1946 IZ, s. 47, ilustr.

Studium etnograficzne omawiające na tle historii Ziemi Pyrzyckiej jej sztukę ludową (rzeźbę, malarstwo, budownictwo, ceramikę, meblarstwo i hafciarstwo), będącą dowodem sławności regionu oraz jego pradawnej szczerpewej i kulturalnej wspólnoty z ziemiami polskimi. (II)

944. **Studia pomorskie**. T. 1 i 2. Red. M. Walicki. Wrocław 1957 Oss., s. 423, ilustr. tabl., pl.; s. 560, ilustr., tabl., pl. Państwowy Instytut Sztuki.

Bogaty materiał z dziedziny historii sztuki pomorskiej, obejmujący swą tematyką różne epoki historyczne, od średniowiecza po wiek XIX; zapoznający z urbanistyką, architekturą, rzeźbą, malarstwem, sztuką ludową i rzemiosłem artystycznym Wielkiego Pomorza oraz ukazujący jego związki z przodującymi ośrodkami sztuki europejskiej i nierozzerwalną więź kulturalną z resztą ziem polskich. (II—III)

945. SZCZANIECKI MICHAŁ, ŚLASKI KAZIMIERZ. **Dzieje Pomorza Słupskiego i innych terenów województwa koszalińskiego w wypisach**. Poznań 1961 WPoz., s. 246, ilustr.

Wybór fragmentów polskich i obcych źródeł historycznych oraz nowszych opracowań, obejmujący dzieje Pomorza od czasów najdawniejszych do wyzwolenia w 1945 r. Materiał zgrupowany wg zagadnień, opatrzony komentarzem autorów, pozwalającym na lepsze zrozumienie problemów oraz tekstów. Książka jest dokumentem polskości Pomorza Słupskiego i Ziemi Koszalińskiej oraz stanowi niezbędną pomoc w nauczaniu dziejów naszych ziem północnych. (I—II)

946. **Szkice słupskie.** Praca zbiorowa. Poznań 1960 WPOz., s. 71, ilustr., mapa. Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Słupsku. Biblioteka Słupska, t. 6.

Zawiera: Kaczmarczyk H.: Szkice słupskie; XVI—XVII w. — Próba przedstawienia wydarzeń reformacyjnych w niektórych miastach Pomorza Zachodniego. — Łypaczewska M.: Grodziska słowińskie w powiecie słupskim. — Kaczmarczyk H.: Włódko Dynaborski — wierzyciel Kazimierza Jagiellończyka. — Muszyński A.: Z pobytu generała Nobilego w Słupsku w r. 1928. — Z dziejów miasta Słupska i powiatu słupskiego; oprac. J. Feith i in. — Śliźniński J.: Słów kilka o gawędach słowińskich. — Kaczmarczyk H.: Pomorskie podania dworskie. — Kaczmarczyk H.: Jażdżewski Z.: Podania i gawędy ze Słupska i okolic. (II)

947. **Szkice z dziejów Pomorza.** Red. G. Labuda, St.Hoszowski, T. Cieślak. T. 1: Pomorze średniowieczne. T. 2: Pomorze nowożytne. T. 3: Pomorze na progu dziejów najnowszych. Warszawa 1958—1961 KiW, s. 527, map 6, ilustr., portr., pl.; s. 442, mapy 3, pl., ilustr.; s. 594, mapy 2, ilustr.

Każdy z tomów zawiera kilkanaście prac zapoznających z wybranymi zagadnieniami historii politycznej, społecznej i gospodarczej Wielkiego Pomorza. T. 1. zawiera m. in.: Leciejewicz Lech: U źródeł bogactwa i potęgi Pomorza Zachodniego w średniowieczu. — Filipowiak Władysław: Wolin, największe miasto Słowińszczyzny zachodniej. — Jażdżewski Konrad: Gdańsk X—XIII w. na tle Pomorza wczesnośredniowiecznego. — Antoniewicz Jerzy: Prusowie we wczesnym średniowieczu i zarys ich kultury materialnej. — Labuda Gerard: Walka o zjednoczenie Pomorza z Polską w X—XIV w. — Biskup Marian: Walka o zjednoczenie Pomorza wschodniego z Polską w połowie XV w. — Bogucka Maria: Walki społeczne w Gdańsku w XVI w.

T. 2 zawiera m. in.: Ślaski Kazimierz: Polskość Pomorza Zachodniego w świetle źródeł XVI—XVIII w. — Wachowiak Bogdan: Ruchy społeczne w Szczecinie na przełomie XVI—XVII w. — Jędrzejowska Anna, Pelczarowa Maria: Polskie piśmiennictwo w gdańskich oficynach drukarskich (XVI—XVIII w.). — Biernat Czesław: Życie portowe Gdańska w XVII—XVIII w. — Odyniec Władysław: Stosunki społeczno-gospodarcze w starostwach koszubskich województwa pomorskiego w XVII i XVIII w. — Gierszewski Stanisław: Życie portowe Elbląga w XVII i XVIII w. — Wojtowicz Jerzy: Mieszczanstwo pomorskie w epoce Oświecenia. — Hoszowski Stanisław: Walka Gdańska i Torunia z pruską zaborczością w 2 połowie XVIII w.

T. 3 zawiera m. in.: Wojtowicz Jerzy, Wolański Stanisław: Uwłaszczenie chłopów na Pomorzu Gdańskim. — Wielopolski Alfred: Z dziejów gospodarczych Pomorza Zachodniego w XIX w. — Wiśniewski Jerzy: Wiosna Ludów na Pomorzu Zachodnim. — Cieślak Tadeusz: Sylwetki działaczy kaszubskich. — Gierszewski Stanisław: Udział Pomorza Gdańskiego w powstaniu styczniowym. — Osmólska-Piskorska Bożena: Nauka polska na Pomorzu Gdańskim w XIX w. — Cieślak Tadeusz: Prasa polska na Pomorzu w drugiej połowie XIX i w początkach XX w. — Drewniak Bogusław: Polscy robotnicy sezonowi na Pomorzu Zachodnim w latach 1890—1918. — Wajda Kazimierz: Lata 1905—1907 na Pomorzu Gdańskim. — Steyer Donald: Gdynia w latach 1920—1939. — Dopierała Bogdan: Tak zwane „niebezpieczeństwo polskie” na Pomorzu Zachodnim w dwudziestoleciu międzywojennym. — Jadziak Emil: Wyzwolenie Pomorza (operacja pomorska Armii Radzieckiej w lutym—marcu 1945 r.). (II)

948. **ŚLASKI KAZIMIERZ. Przemiany etniczne na Pomorzu Zachodnim w rozwoju dziejowym.** Przedm. Z. Wojciechowski. Poznań 1954 IZ, s. X, 282, mapa.

Praca ujmująca całokształt przemian etnicznych na Pomorzu Zachodnim poczynając od I poł. XII w., kończąc na ruchach migracyjnych po zakończeniu drugiej wojny światowej. Na tle życia społecznego, gospodarczego i politycznego ukazany został pełny obraz polityki germanizacyjnej i walki narodowej Pomorza w ciągu minionych stuleci. (II)

949. **(Tysiąc) 1000 lat Pomorza Gdańskiego.** Gdańsk 1960 WKFJN, s. 74, tabl. 2, portr. 2.

Wydawnictwo zawierające referaty — poświęcone historii Pomorza Gdańskiego i rozwojowi gospodarczemu województwa w l. 1945—1959, jak również kie-

runkom dalszego działania, oraz przemówienia uczestników obrad — wygłoszone na wspólnej sesji Wojewódzkiego Frontu Jedności Narodu i Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku w dn. 23. 3. 1960 r. odbytej dla ustalenia programu obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego w województwie gdańskim. (I)

950. **Tysiąclecie na Ziemi Koszalińskiej.** Koszalin 1960 WKFJN, s. 63, ilustr.

Broszurka omawiająca przeszłość Ziemi Koszalińskiej, podstawowe założenia programu obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego w woj. koszalińskim oraz perspektywy rozwoju regionu w l. 1961—1965. (I)

951. WIDAJEWICZ JÓZEF. **Związki Pomorza Zachodniego z Polską.** Kraków 1945 PZZ, s. 21. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemiach Zachodnich, nr 3.

Autor daje ogólny zarys dziejów Pomorza Zachodniego wskazując na wielowiekowe związki dzielnic z resztą państwa polskiego, podkreślając niepowodzenie akcji germanizacyjnej, rozpoczętej już w XII w. Szczególną uwagę zwrócił autor na zagadnienie polskiej ludności rodzimej, która do czasów współczesnych dochowała wierności ojczystej kulturze. (I)

952. WOJCIECHOWSKI ZYGMUNT. **Polska — Niemcy.** Dziesięć wieków zmagania. Poznań 1945 IZ, s. 267, mapy.

Przystępnie napisana praca kreśląca dzieje „Drang nach Osten”, a w ramach tego tematu historię odcięcia Polski od Bałtyku i jej dążeń do odzyskania swego wybrzeża. (I—II)

C. Poszczególne miejscowości Pomorza

(Zob. też: Przewodniki Turystyczne)

953. **Gdańsk, gateway of Poland.** Translated from the Polish by B. W. A. Massey. Warszawa 1949 Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, s. 176, ilustr., mapy, pl.

Bogato ilustrowane opracowanie w języku angielskim, poświęcone dziejom Gdańska — miasta i portu, ze szczególnym jednak uwzględnieniem historii sztuki gdańskiej: architektury, malarstwa, literatury, rzemiosła artystycznego itp. (II)

954. JANTAR JAN. **Szczecin.** Oprac... Szczecin 1960 Prezydium MRN, s. 137, ilustr.

Wydawnictwo albumowe zapoznające w krótkim opracowaniu tekstowym z dziejami Szczecina — od czasów przedhistorycznych, do dnia dzisiejszego — oraz w obszernej części ilustracyjnej wypełnionej reprodukcjami świetnych fotografii — z dorobkiem powojennej, piętnastoletniej pracy nad odbudową i rozwojem miasta i portu. (I)

955. KAHAN HENRYK. **Sopot, perła polskiego Bałtyku.** 1923—1948. Sopot 1948 Nakł. autora, s. 32, nlb. 32, plan 1, ilustr.

Bogato ilustrowana historia rozwoju Sopotu w l. 1923—1948, interesująca dla wszystkich miłośników tej pięknej miejscowości, ciekawych jej oblicza w okresie międzywojennym i stanu w jakim zastało ją wyzwolenie. (I)

956. KOWALENKO WŁADYSŁAW. **Gdańsk.** (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 24. Monografie Miast Morskich.

Broszura zawiera zwięzły zarys historii Gdańska podkreślający jego trwałe związki gospodarcze i kulturalne z Polską, ukazuje obraz miasta i portu po zakończeniu 2 wojny światowej oraz omawia rysujące się wówczas perspektywy rozwojowe Gdańska w Polsce Ludowej. (I)

957. KRZYŻAGÓRSKA IRENA. **Elbląg.** (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 10. Monografie Miast Morskich.

Ogólne omówienie dziejów miasta oraz jego stanu w dniach powrotu do Macierzy, jak również ówczesnych perspektyw rozwoju gospodarczego Elbląga. (I)

958. LUDWIG STANISŁAW. **Derłow na Pomorzu Zachodnim**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 14, nlb. 1. Monografie Miast Morskich.

Autor daje zwarty obraz dziejów Darłowa (przed ostatecznym ustaleniem nazw geograficznych na ziemiach odzyskanych Darłowo nosiło nazwą: Derłów), charakteryzuje stan w jakim przejęły go władze polskie, opowiada o pierwszych powojennych miesiącach miasta i portu oraz omawia zarysowujące się wówczas perspektywy rozwojowe Darłowa. (I)

959. MAŁEK PRZEMYSŁAW. **Leba na Pomorzu Zachodnim**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 5, nlb. 1. Monografie Miast Morskich.

Autor podaje najważniejsze fakty z dziejów Leby oraz przedstawia jej stan w pierwszym roku po zakończeniu 2 wojny światowej. (I)

960. MAŁEK PRZEMYSŁAW. **Ujście <Postomin> na Pomorzu Zachodnim**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 11. Monografie Miast Morskich.

Związły zarys historii i znaczenia gospodarczego Ustki (w 1945 r. nosiła ona początkowo nazwę Postomin, a później — przez krótki okres czasu — Ujście). (I)

961. MILEWSKI EDGAR. **Gdański antykwariat**. Gdynia 1960 WM, s. 141, ilustr.

Książka zawiera teksty radiowych pogadanek poświęconych przeszłości Gdańska, a nadawanych uprzednio w lokalnym programie rozgłośni gdańskiej. Napisane ciekawie i przystępnie, zapoznają czytelnika z zabytkami, ciekawostkami historycznymi i ludźmi, którzy przyczynili się do rozwoju i znaczenia tego miasta. (I)

962. MILEWSKI JÓZEF. **Dzieje Starogardu Gdańskiego**. Miasto i powiat. Gdynia 1959 WM, s. 256, ilustr., portr., pl., bibliogr.

Monografia historyczna zapoznająca z dziejami stolicy regionu „kociewskiego” i okolic, od czasów przedhistorycznych po rok 1958. Wiele cennych informacji o polskości tej ziemi i walce jej mieszkańców z germanizacją, oraz o powojennym rozwoju gospodarczym i kulturalnym — miasta i powiatu. (I—II)

963. MORCINEK ROCH. **Gdynia**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 13. Monografia Miast Morskich.

Zarys historii Gdyni oraz omówienie jej stanu (w l. 1945—1946) i znaczenia dla polskiej gospodarki morskiej. (I)

964. MUSZYŃSKI ADAM. **Szczecin**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 24. Monografie Miast Morskich.

Autor kreśli zwięźle historię Szczecina, wskazując na jego polskie tradycje oraz charakteryzuje naturalny związek portu szczecińskiego z systemem gospodarczym Polski Ludowej. (I)

965. MUSZYŃSKI ADAM. **Świnoujście**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 7. Monografie Miast Morskich.

Zarys dziejów Świnoujścia oraz omówienie jego znaczenia dla portu szczecińskiego. (I)

966. MUSZYŃSKI ADAM. **Wołyń nad Zatoką Szczecińską**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 7. Monografie Miast Morskich.

Krótki rys historyczny wprowadzający w przeszłość starego słowiańskiego grodu oraz omówienie sytuacji Wolina w 1945/1946 r. (I)

967. NIERODA JÓZEF. **Miasta Pomorza Wschodniego**. Gdańsk 1947 IB, s. 40. Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: Pomorze.

Zarys dziejów i charakterystyka gospodarcza oraz społeczna miast Pomorza Wschodniego, wśród nich: Elbląga, Fromborka i in. (II)

968. PASZKOWSKA - JEŻOWA KAZIMIERA. **Kamień na Pomorzu Zachodnim**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 9. Monografie Miast Morskich.

Zwięzły szkic monograficzny poświęcony staremu grodowi słowiańskiemu, leżącemu u ujścia Dziwny. Specjalną uwagę zwróciła autorka na naturalne, odwieczne związki gospodarcze miasta z Polską. (I)

969. PASZKOWSKA - JEŻOWA KAZIMIERA. **Puck**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 9. Monografie Miast Morskich.

Autorka kreśli zwięzły zarys dziejów Pucka, niegdyś bazy polskiej floty wojennej i charakteryzuje stan oraz perspektywy gospodarcze miasta w pierwszym roku po wyzwoleniu. (I)

970. PELCZAR MARIAN. **Gdańsk**. Warszawa 1958 SiT, s. 195, ilustr., portr., mapy, pl.

Książka omawia dzieje Gdańska od czasów prastłowiańskich aż do okresu „Wolnego Miasta“ włącznie. Ostatni rozdział poświęcony jest odbudowie i odbudowie powojennego Gdańska. Bardzo bogaty materiał ilustracyjny. (I)

971. PELCZAR MARIAN. **Polski Gdańsk**. Gdańsk 1947 TPNiS, s. 187, tabl. 25. Biblioteka Gdańska. Seria Monografii 1.

Popularnonaukowa monografia Gdańska. Zawiera obszerny zarys dziejów tego miasta, ze szczególnym uwzględnieniem więzów łączących je z Macierzą. Monografia zawiera również przegląd zabytków polskiej kultury na tym terenie; napisana jest żywym i barwnym językiem. (I—II)

972. (**Pięćsetlecie**) **500-lecie powrotu Gdańska do Polski**. Pogadanka dla ogniw Ligi Przyjaciół Żołnierza. Warszawa 1954 LPZ, s. 12.

Ogólny zarys dziejów Gdańska podkreślający jego odwieczne związki z Polską oraz omówienie powojennej odbudowy miasta i portu. (I)

973. PIWARSKI KAZIMIERZ. **Dzieje Gdańska w zarysie**. Gdańsk 1946 IB, s. VIII. 308. Prace Naukowo-Informacyjne. Pomorze.

Praca omawiająca dzieje Gdańska do 1939 r. Autor przeciwstawia się — szerszym w okresie międzywojennym — poglądom na stosunek dziejowy Gdańska do Polski. Na podstawie badań materiałów źródłowych autor wykazuje zależność ekonomiczną Gdańska od Polski i jego związki kulturalne z Macierzą, nie ulegające zniszczeniu mimo postępującej w ciągu wieków germanizacji. (II—III)

974. **Słowińska wieś Kluki**. Poznań 1958 WPol., s. 89, ilustr., mapa. Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Słupsku. Biblioteka Słupska, t. 2.

Zespołowo opracowana monografia wsi w powiecie słupskim, należącej do rezerwatu kulturowego, w którym zachowały się dotąd pozostałości rodzimej kultury słowińskiej, zarówno w obyczaju i przedmiotach kultury materialnej, jak i w mowie mieszkańców. Na wstępie rozważania o problematyce słowińskiej ze stanowiska historii, etnografii oraz wymogów życia współczesnego. (II)

975. STANKIEWICZ JERZY, SZERMER BOHDAN. **Gdańsk**. Rozwój urbanistyczny i architektoniczny oraz powstanie zespołu Gdańsk—Sopot—Gdynia. Warszawa 1959 Arkady, s. 376, rys. i fot. 411. Instytut Urbanistyki i Architektury.

Praca poświęcona rozwojowi urbanistycznemu i architektonicznemu Gdańska oraz powstaniu, teraźniejszości i perspektywom przyszłego rozwoju „Trójmiasta“ (Zespół Gdańsk, Sopot, Gdynia). Materiał ilustracyjny zapoznaje z tysiącletnią architekturą Gdańska, począwszy od budowli wczesnego średniowiecza do osiągnięć dni dzisiejszych. (II)

976. STRĄBSKI STANISŁAW. **Sopot**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 6. Monografia Miast Morskich.

Krótki rys historyczny i ogólne informacje o Sopocie w dniach jego powrotu do Macierzy. (I)

977. SZREMOWICZ WŁADYSŁAW. **Gdańsk**. Warszawa 1953 SiT, s. 163, ilustr.

Ogólna charakterystyka dziejów miasta i okolic oraz omówienie zagadnień kultury i sztuki w ujęciu historycznym. Bogaty materiał ilustracyjny. (I)

978. ŚWIECHOWSKI ZYGMUNT, MERTKA JÓZEF. **Z dziejów Słupska i Ustki**. Słupsk 1958 WPOz., s. 62, ilustr., pl. Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Słupsku. Biblioteka Słupska, t. 1.

Publikacja — będąca wynikiem starannych badań regionalnych — popularyzująca wiedzę o dziejach polskiego wybrzeża, zawiera dwie popularnonaukowe prace: Z. Świechowskiego „Rozwój przestrzenny Słupska“ oraz J. Mertki „Zarys dziejów Ustki“ — portu Słupska. Obie prace napisane przystępnie i przekonująco, wzbogacone zostały ciekawymi ilustracjami. (I—II)

979. WIELOPOLSKI ALFRED. **Elbląg — dzieje i przyszłość**. Gdańsk 1946 IB, s. 32. Referaty i Materiały.

Historia miasta, założonego w pierwszej połowie XIII w., ukazująca jego dawne związki z państwem polskim (m. in. wspólna walka z zakonem krzyżackim) i portu, który — obok Gdańska — spełniał niegdyś ważną rolę w organizacji polskiego handlu. W zakończeniu autor omawia przewidywany, w 1946 r., rozwój Elbląga w Polsce Ludowej. (I)

980. WIELOPOLSKI ALFRED. **Tolknicko nad Zalewem Wiślanym**. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 10. Monografie Miast Morskich.

Zarys historii portu nad Zalewem Wiślanym i omówienie jego stanu w 1946 r. (I)

981. **Z dziejów Elbląga**. Praca zbiorowa pod red. Kazimierza Czarnockiego. Elbląg 1956 Obywatelski Komitet Wykonawczy Roku Jubileuszowego m. Elbląga, s. 140, ilustr., portr., plan.

Zawiera: Klesińska W.: Zarys politycznych i gospodarczych dziejów Elbląga. — Małecki J.: Z rewolucyjnych tradycji Elbląga. — Czarnocki K.: Z dziejów kultury Elbląga. — Małecki J.: Z dziejów szkolnictwa i nauki w Elblągu. (I)

982. **Z dziejów Koszalina**. Praca zbiorowa. Poznań 1960 WPOz., s. 114, ilustr., mapa 1. Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddziały w Słupsku, Złotowie i Koszalinie. Biblioteka Słupska, 7.

Zawiera: Janocha Henryk: Krótki zarys pradziejów powiatu koszalińskiego. — Kowalenko Władysław: Koszalin średniowieczny. — Ślaski Kazimierz: Bogusław II. — Gręźlikowski Zygmunt: Początki panowania Bogusława X na Pomorzu Zachodnim i spór z Koszalinem. — Gręźlikowski Z.: Kłęski elementarne w dziejach Koszalina od XVI do XVIII wieku. — Szej Jerzy: Zabytkowa zabudowa miasta Koszalina. — Gumowski Marian: Koszalin, jego herb i pieczęć. — Buczak Eugeniusz: Koszalin polski. (I—II)

983. ZIENTARA BENEDYKT. *Szkice szczecińskie*. Warszawa 1958 WP, s. 286, ilustr., portr., mapy, pl.

Bogato ilustrowana, napisana żywym i potoczystym językiem książka, zapoznająca w popularnej formie z najważniejszymi i najciekawszymi fragmentami dziejów Szczecina oraz jego mieszkańców, od X do XVIII w. (I—II)

984. ZOŁOTENKO MARIA. *Frombork nad Zalewem Wiślanym*. (B. m. w.) 1946 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 11. Monografie Miast Morskich.

Dzieje miasta i niewielkiego portu, posiadającego jednak bogate tradycje historyczne. Opis stanu Fromborka w dniach powrotu do Macierzy. (I)

2. GEOGRAFIA I PRZYRODA POMORZA

985. *Atlas ziem odzyskanych*. Opracowany pod kier. Józefa Zaremby. Wyd. 2. Warszawa 1947 Główny Urząd Planowania Przestrzennego, s. nłb. 22, map 43.

Wydawnictwo ukazujące obok charakterystyki geograficznej ziem zachodnich i północnych Polski (hydrografia, morfologia, klimat, gleby, zalesienie, bogactwa mineralne) — rezultaty pracy nad usunięciem zniszczeń wojennych na ziemiach odzyskanych (a więc i na obszarach polskiego wybrzeża). Mapy zapoznają z wielkością zniszczeń wojennych miast i wsi, procesami demograficznymi, odbudową: dróg komunikacyjnych, sieci elektrycznych, poszczególnych gałęzi przemysłu, rolnictwa itd. Atlas zawiera m. in. mapy: „Porty morskie: stan zniszczenia i odbudowy”; „Porty morskie: ruch w portach, rybołówstwo”; „Szczecin: zniszczenie i odbudowa”; „Szczecin: stan zagospodarowania”. (II)

FLIS JAN. *Krajobraz wybrzeży morskich*; zob.: poz. 19.

986. GORCZYŃSKI WŁADYSŁAW. *O insolacji Gdańska, Sopotu i Gdyni w porównaniu z Warszawą*. Toruń 1951 TNT, s. 28. *Studia Societatis Scientiarum Toruniensis. Sectio A (Mathematica — Physica)*, vol. 2, nr 4.

Po zarysowaniu rozwoju polskich badań aktywnometrycznych i omówieniu przyrządów do pomiarów natężenia promieniowania słonecznego, autor informuje o metodach i wynikach prowadzonych przez siebie badań w tej dziedzinie — w l. 1920-1939 — na wybrzeżu Bałtyku, w okolicach Gdyni, Sopotu i Gdańska. Przeprowadzone przez autora porównanie wykazuje m. in., iż usłonecznienie wybrzeża jest w stosunku rocznym o 6% większe, niż Warszawy. (IV)

987. HRABEC STEFAN. *Nazwy dzielnic i okolic Gdańska*. Poznań 1949 IZ, s. 52.

Sprawozdanie z przeprowadzonych — w kwietniu 1948 r. — przez autora badań mających na celu przygotowanie materiału i sformułowanie wniosków do ustalenia polskich nazw: dzielnic, połaci miasta, stacji kolejowych i okolic Gdańska. Autor wykazuje rdzennie polskie pochodzenie nazewnictwa miasta i okolic. (IV)

988. *Jezioro Charzykowo*. Cz. 1. Oprac. zbiorowe pod red. Mariana Stangenberga. Warszawa 1950 PWRiL, s. 244, tabl. 8, mapy 3, tab. 3. Instytut Badawczy Leśnictwa. *Prace Badawcze*.

Zawiera: Stangenberg M.: Przedmowa. — Mortometria i skład chemiczny wody. — Udział w odłowach i wzrost niektórych gospodarczo ważniejszych ryb. — Cabejszek L.: Plankton roślinny jez. Charzykowo. — Tołpa S.: Rośliny naczyniowe. — Romaniszyn W.: Sezonowe zmiany w jakościowym i ilościowym rozmieszczeniu chironomidów. — Patalas K.: Pokarm sielawy. — Jelinowski B.: Pokarm troci z jez. Charzykowo. (III)

989. KOLAŃCZYK KAZIMIERZ, RUSIŃSKI WŁADYSŁAW. **Skorowidz nazw miejscowości Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej**. Poznań 1947 IZ, s. 172.

Skorowidz obejmuje wszystkie miasta, miasteczka, wsie, stacje kolejowe oraz ważniejsze przedmieścia i przysiółki Pomorza Zachodniego. Prócz nazw podano liczby mieszkańców wg ostatniego niemieckiego spisu ludności z dn. 17. 5. 1939 r. Skorowidz dzieli się na 2 części: polsko-niemiecką i niemiecko-polską. (I)

990. KOWNAS STEFAN, PISKORSKI CZESŁAW. **Szczecin — miasto parków i zieleni**. Poznań 1958 PWN, s. 177, ilustr., portr., mapy, pl.

Interesujące wydawnictwo zawierające opis pięknych parków szczecińskich, zapoznające z drzewostanem i roślinnością Pomorza Zachodniego oraz jego rezerwatami przyrodniczymi. Wiele ciekawych fotografii i rysunków. (I—II)

991. KOZIEROWSKI STANISŁAW. **Atlas nazw geograficznych słowiańszczyzny zachodniej**. Zesz. 1. Pomorze Zachodnie. 4 mapy: Słupsk, Kołobrzeg, Szczecin, Piła — w skali 1:300.000. Wyd. 2. Poznań 1945 IZ, s. 141.

MASICKA HALINA, MASICKI JAN. **Brzegiem Bałtyku**; zob.: poz. 30.

992. **Materiały do znajomości drewniaków (Lithobiomorpha) wyspy Wolina i niektórych innych okolic Pomorza**. Poznań 1954 PWN, s. 19, nlb. 4, PTPN, Prace Komisji Biologicznej, t. 15, z. 4.

Opis i wyniki prowadzonych na Pomorzu Zachodnim badań często w Polsce spotykanych stawonogów — żywiących się larwami owadów i drobnymi zwierzętami — żyjących pod kamieniami, korą drzew, w ściółce leśnej. (IV)

993. MIECZYŃSKI TADEUSZ. **Gleby b. terytorium Gdańska**. Gdańsk 1946 IB, s. 24, nlb. 2, mapa 1. Prace Kartograficzne.

Autor omawia wszystkie rodzaje gleb występujące na terenie Żuław i na zachód od Wisły — w granicach b. Wolnego Miasta Gdańska, określając możliwości ich rolniczego wykorzystania. (III)

994. MIECZYŃSKI TADEUSZ. **Gleby i wytwórczość Pomorza Zachodniego**. Z barwną mapą w skali 1:500.000. Gdańsk 1947 IB, s. 40, mapy i tab. w tekście.

Praca omawiająca budowę, ukształtowanie powierzchni, stosunki wodne i klimat Pomorza Zachodniego, występujące na nim rodzaje gleb oraz jego wytwórczość: produkcję polową, leśnictwo, sadownictwo, produkcję zwierzęcą. (II—III)

995. NOWAKOWSKI JAKUB TOMASZ. **Owady minujące wyspy Wolina i Półwyspu Dziwnowskiego**. Poznań 1954 PWN, s. 118. PTPN, Prace Komisji Biologicznej, t. 15, z. 1.

Po ogólnym omówieniu owadów minujących (tzn. takich, które w stanie larwalnym żerują wewnątrz zielonych części roślinnych, a jako postacie dojrzałe są wolnożyjące), autor kreśli dzieje dotychczasowych badań nad nimi w Polsce. Następnie omawia prowadzone przez siebie badania na wyspie Wolin oraz zapoznaje czytelników z ich wynikami. (III—IV)

996. PASSENDORFER EDWARD. **Z przeszłości geologicznej Pomorza**. Toruń 1948 Księgarnia Naukowa T. Szczesny, s. 35, ilustr., mapy. Biblioteka Powszechna Wykładów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 5.

Ujęta w formie przystępnej opowieści historia geologiczna Pomorza, zapoznająca zarówno z dziejami kształtowania się ziem nadmorskich i wybrzeży polskiego Bałtyku, jak i z metodą badań geologicznych. (I—II)

PEJTA PIOTR. **Wydmny i lasy nadmorskie...**; zob.: poz. 32.

997. PIETKIEWICZ STANISŁAW. **Zarys geografii gospodarczej Pomorza Zachodniego w granicach przyznanych Polsce**. Kraków 1946 PZZ, s. 40, mapka 1. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemiach Zachodnich, nr 26.

Omówienie możliwości gospodarczych Pomorza Zachodniego, w zakresie rolnictwa, przemysłu, gospodarki morskiej itp. z uwzględnieniem stanu, w jakim zostało ono przejęte przez władze polskie. (I)

998. PIOTROWSKA HANNA. **Zespoły leśne wyspy Wolina**. Poznań 1955 PWN, s. 168, ilustr. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

Autorka omawia charakterystykę terenu, tendencje rozwojowe badanych zespołów leśnych, zagadnienia gospodarki leśnej na wyspie oraz palący problem ochrony przyrody pomorskiej. (III—IV)

999. PRAWDZIC KRZYSZTOF. **Ważniejsze jeziora Pomorza Szczecińskiego**. Monografie opisowe. Szczecin 1961 Prezydium WRN, s. 125, tab., mapy., bibliogr.

Charakterystyka geograficzna, fizyczna, biologiczna itp. największych jezior regionu szczecińskiego. (II)

1000. RESPOND STANISŁAW. **Słownik nazw geograficznych Polski zachodniej i północnej**. Według uchwał Komisji Ustalania Nazw Miejscowych pod przewodnictwem Stanisława Srokowskiego. Cz. 1: Polsko-niemiecka. Cz. 2: Niemiecko-polska. Wrocław 1951 Polskie Towarzystwo Geograficzne, s. LII, 749, mapy 3.

Materiał zgromadzony w Słowniku jest owocem pięcioletniej pracy Komisji Ustalania Nazw Miejscowych (l. 1946—1950) nad repolonizacją nazw geograficznych na ziemiach polskich, które w 1945 r. powróciły do Macierzy. Słownik obejmuje m. in. nazwy wszystkich miejscowości, gór, rzek i jezior, a także obiektów fizjograficznych (lasy, wydmy, bagna, torfowiska itp.) Wielkiego Pomorza, z wyjątkiem tej części Pomorza Gdańskiego, którą do 1939 r. obejmowały granice państwa polskiego. (I)

1001. STRZETELSKI JANUSZ. **Próba wyznaczenia struktur i wstępna ocena perspektyw ropośnych Pomorza Koszalińsko-Gdańskiego na podstawie wyników regionalnych badań geofizycznych i hydrochemicznych**. Katowice 1960 Wydawn. Górn.-Hutnicze, s. 23, mapy 2 i w tekście, rys., Prace Instytutu Naftowego, nr 68.

Niezwykle interesujące wydawnictwo zawierające analizę wyników badań geologicznych, wskazujących na istnienie i możliwości eksploatacyjne pokładów ropy na Pomorzu Środkowym i Wschodnim. (III)

1002. SULMA TADEUSZ. **Główne problemy botaniczne Pomorza**. Gdańsk 1959 GTN, s. 55, tabl. 13, mapy 3 i w tekście, rys., bibliogr. Acta Biologica et Medica, t. 3, fasc. 2.

Po krótkiej charakterystyce fizjograficznej Wielkiego Pomorza, autor omawia problemy: florystyczne, geograficzno-roślinne (zasięgi drzew i krzewów, elementy geograficzne i przeżytki dawniej bardzo rozpowszechnionych flor Pomorza), roślinności Bałtyku, wydym nadmorskich, torfowisk, lasów oraz problem ochrony przyrody na ziemiach pomorskich. (III)

1003. SZAFIŁARSKI JÓZEF. **Zarys geografii fizycznej Pomorza Zachodniego**. Kraków 1945 PZZ, s. 31, map 2. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Informacyjno-Naukowy o Ziemiach Zachodnich, nr 7.

Ogólne omówienie klimatu, kształtów i właściwości ziemi oraz sieci wodnej Pomorza Zachodniego. (I)

1004. **Szczegółowy podział dorzecza Odry i rzek Przymorza**. Warszawa 1949 Państw. Instytut Hydrolog.-Meteorologiczny, s. 123.

Zawiera tłumaczenie części dzieła pt.: „Wasserkarte der Norddeutschen Stromgebiete“, Berlin 1893, oraz: Dębski K., Matusiewicz J.: Przedmowa. — Krygowska L.: Wykaz materiału źródłowego. — Kołodziejczykowa H.: Metody podziału powierzchni i opracowanie zestawień. (III)

1005. **TYSKI STANISŁAW. Pomorze Zachodnie.** Warszawa 1958 Instytut Geologiczny, s. 8, nlb. 4, tabl. 1, mapa 1. Przekroje Geologiczne przez Polskę.

Wydawnictwo zapoznaje z budową i składem górnej warstwy skorupy ziemskiej w granicach Pomorza Zachodniego. (II)

WOJTERSKI TEOFIL. Zielonym szlakiem polskiego wybrzeża; zob.: poz. 39.

1006. **Zagospodarowanie wydm nadmorskich.** Materiały z narady technicznej i pokazów terenowych w Gdańsku w dn. 2—4 września 1954 r. Warszawa 1955, s. 66, tabl. 20. rys.

Bogato ilustrowane wydawnictwo wyjaśniające na przykładzie rysunków i tablic teoretyczne i praktyczne zagadnienia zagospodarowania wydm. Szczególnie cenna publikacja dla Kół Miłośników Przyrody w szkołach Wybrzeża. (I)

3. POMORZE OD CZASÓW PRZEDHISTORYCZNYCH DO KOŃCA XIV WIEKU

1007. **BARNYCZ - GUIPIENIEC ROMANA. Naczynia drewniane z Gdańska w X—XIII wieku.** Wrocław 1959 Oss., s. 110, ilustr., tab. Łódzkie Towarzystwo Naukowe. Prace Wydziału 2, nr 29.

Omówienie naczyń drewnianych odnalezionych podczas badań archeologicznych na Starym Mieście w Gdańsku w l. 1948—1954. Ciekawe informacje o produkcji i zastosowaniu drewnianych sprzętów gospodarstwa domowego w średniowieczu. (III—IV)

BARTKOWIAK MARIAN. Towarzystwo Jaszczurcze w latach 1387—1437; zob.: poz. 1048.

1008. **BOBIŃSKI STANISŁAW. Gdańsk wczesnodziejowy.** Analiza planu miasta. Gdańsk 1952 TPNiS, s. 193, ilustr. 92 (w tekście), tabl. 20. Biblioteka Gdańska. Seria monografii, nr 2.

Monografia historyczno-urbanistyczna dokonana na podstawie szczegółowej analizy planów starego Gdańska i wyników badań wykopaliskowych oraz topograficznych. Liczne plany ulic i dzielnic Gdańska oraz innych średniowiecznych miast polskich. (II—III)

1009. **BUJAK FRANCISZEK. Wenedowie na wschodnich wybrzeżach Bałtyku.** Gdańsk 1948 IB., s. VII, 78. Prace Badaczo-Naukowe. Seria: Rozprawy.

Z treści: Wiadomości Tacyta i Ptolomeusza o wybrzeżach Bałtyku. — Ptolomeuszowe nazwy rzek wpadających do Bałtyku na wschód od Wisły. — Nazwy ludów nadbałtyckich. — Ostatnie wiadomości o Wenedach wschodnio-bałtyckich... — Siedziby ludów bałtyckich w pierwszych wiekach ery chrześcijańskiej. — Kiedy Prusowie i Litwini osiedlają się w swoich historycznych siedzibach nadbałtyckich. (II—III)

1010. **BUKOWSKI ZBIGNIEW. Puste kabłączki skroniowe typu pomorskiego.** Szczecin 1960 Muzeum Pomorza Zachodniego, s. 106, tab. 1 i w tekście, mapy, bibliogr.

Monografia archeologiczna poświęcona jednej z najbardziej typowych ozdób wczesnośredniowiecznych słowiańszczyzny zachodniej. Autor zajmuje się głównie technologią produkcji kabłączków oraz ich chronologią i rozprzestrzenieniem się, wnioskując stąd o stosunkach handlowych na Pomorzu Zachodnim w XI—XIII w. (IV)

1011. CIESIELSKA KAROLA. **W zasięgu krzyżackiego miecza**. Warszawa 1961 WP, s. 250, ilustr., mapa 1 i w tekście. Biblioteka Wiedzy Historycznej.

Opowieść o panowaniu Krzyżaków na ziemiach polskich (od początku XIII wieku do 1525 r.), o losach ludności pod rządami Zakonu oraz o walkach zbrojnych z najeźdźcą. Część książki omawia losy Pomorza w krzyżackiej niewoli. (I)

1012. FILIPOWIAK WŁADYSŁAW. **Cedynia w czasach Mieszka I**. Szczecin 1959 Muzeum Pomorza Zachodniego, s. 58, ilustr., tabl. 6, mapa 1 i w tekście.

Po zwięzłej charakterystyce dziejów Pomorza w okresie panowania Mieszka I, autor zajmuje się historią niezwykle wówczas ważnego punktu strategicznego — Cedyni, broniącej najdogodniejszej dla wrogów przeprawy na wschodni brzeg Odry. Dzieje osadnictwa Ziemi Cedyńskiej, samego grodu i toczonych wokół niego walk. (II)

1013. FILIPOWIAK WŁADYSŁAW. **Kamień wczesnodziejowy**. Szczecin 1959 PWN, s. 82, pl. 1, ilustr., mapa. Szczecińskie Towarzystwo Naukowe. Wydział Nauk Społecznych.

Monografia oparta na wynikach prac wykopaliskowych prowadzonych przez archeologów w Zalewie Kamieńskim, grodzisku oraz w najbliższym otoczeniu Kamienia, dająca obraz wczesnodziejowego miasta, kultury jego mieszkańców, poziomu rzemiosła i rolnictwa. Wiele interesujących informacji przynoszą omówienia warunków geograficzno-przyrodniczych osadnictwa na Pomorzu Zachodnim oraz sieci dróg lądowych i wodnych przy ujściu Odry. Obszerny opis dziejów miasta w okresie kształtowania się feudalnego państwa pomorskiego (XII—XIII w.). (II)

1014. **Gdańsk wczesnośredniowieczny**. T. 1—4. Gdańsk 1959—1961 GTN, s. 144, ilustr., plan 1, tabl. 42; s. 174, ilustr., tabl. 33; s. 158, ilustr., plany 3, tabl. 11, tab. 2; s. 205, pl. 1, tabl. 3, tab. Prace Komisji Archeologicznej Gdańskiego Towarzystwa Naukowego.

T. 1 zawiera: J. Kamińska: Wstęp. — Wykaz publikacji na temat wczesnośredniowiecznego Gdańska opartych o źródła archeologiczne uzyskane w latach 1948—1958, oprac.: R. Gupieniec. — B. Lepówna: Wczesnośredniowieczne znaki garncarskie. — Z. Hołowińska: Wczesnośredniowieczne rzemiosło złotnicze. — Ł. Kunicka-Okuliczowa: Wczesnośredniowieczne zabawki i gry z Gdańska.

T. 2 zawiera: J. Piaskowski: Technika gdańskiego hutnictwa i kowalstwa żelaznego X—XIV w. na podstawie badań metaloznawczych. (Autor na podstawie badań metaloznawczych dąży do poznania techniki wytapiania żelaza, sposobów hartowania oraz wyrabiania przedmiotów żelaznych, ze szczególnym uwzględnieniem narzędzi tnących. Jest to pierwsza tego rodzaju praca w Polsce).

T. 3 zawiera: H. Wiklak: Obuwie gdańskie X—XIII wieku. — A. Chmielowska: Wyroby szklarskie z X—XIII w. na stanowisku 1 w Gdańsku.

T. 4 zawiera: Lechnicki F., Klichowska M., Gupieniec K.: Szczątki roślinne ze stanowiska 1 w Gdańsku. Wykop główny. — Szczapowa J. L.: Wyniki analizy spektralnej wyrobów szklanych z wczesnośredniowiecznego Gdańska. — Chmielowska A.: Kilka uwag na marginesie wyników analizy spektralnej gdańskich zabytków szklanych dokonanej przez J. L. Szczapową. — Hilczerówna Z.: Rogownictwo gdańskie w X—XIV wieku. — Kuszewska E.: Gorzędziej wczesnośredniowieczny w świetle wstępnych prac archeologicznych. — Klichowska M.: Wyniki badań botanicznych nad materiałem ze st. 1 w Gorzędzieju, pow. Tczew z 1959 r. (IV)

1015. GIEYSZTOR ALEKSANDER. **Śląsk i Pomorze w dziejopisarstwie polskim wieków średnich**. Oprac. ... Warszawa 1947 Książka, s. XVIII, 50.

Na wstępie autor charakteryzuje rodzaje źródeł historycznych, a następnie daje przegląd najważniejszych źródeł opisowych polskiego średniowiecza, kreśląc sylwetki pisarzy piastowskich i jagiellońskich, po czym zapoznaje z tłumaczonymi fragmentami ich prac, mówiącymi o Śląsku i Pomorzu. (II)

1016. GÓRSKI KAROL. **Państwo krzyżackie w Prusach**. Gdańsk 1946 IB, s. 295, mapy w tekście.

Przystępnie i rzeczowo napisana historia państwa krzyżackiego ze szczególnym uwzględnieniem jego ekspansji terytorialnej. Specjalne rozdziały poświęcił autor omówieniu zdobycia przez Zakon Pomorza, losom tego regionu i jego mieszkańców pod panowaniem krzyżackim, wreszcie upadkowi Zakonu i wyzwoleniu polskich ziem nadbałtyckich. (II)

1017. JAMKA RUDOLF. **Pomorze w czasach przedhistorycznych**. Kraków 1945 PZZ, s. 15, map 5. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemiach Zachodnich, nr 20.

Autor ogólnie omawia stosunki gospodarcze, społeczne i etniczne na terenie Wielkiego Pomorza w czasach prehistorycznych, kładąc główny nacisk na ukazanie słowiańskiej przeszłości ziem pomorskich. (I)

1018. JAŻDŻEWSKI KONRAD. **Gdańsk wczesnośredniowieczny w świetle wykopalisk**. Wyd. 2 z uwzględnieniem najnowszych wyników badań. Gdynia 1961 WM, s. 59, ilustr., pl. Polskie Towarzystwo Archeologiczne.

Interesująca praca popularnonaukowa oparta na materiale uzyskanym w trakcie badań wykopaliskowych prowadzonych na terenie Gdańska w l. 1948—1960, zapoznająca z najdawniejszą przeszłością Gdańska (sprzed 6—10 wieków), kulturą jego ówczesnych mieszkańców i życiem gospodarczym miasta. (I—II)

1019. KAMIŃSKA JANINA, NAHLIK ADAM. **Włókiennictwo gdańskie w X—XIII wieku**. Wrocław 1958 Oss., s. 261, tabl. 4, tab. 2, ilustr., pl. Acta Archaeologica Universitatis Lodziensis. — Łódzkie Towarzystwo Naukowe. Prace Wydziału 2, nr 24.

Autorzy omawiają zagadnienia technologiczne oraz charakteryzują rozwój i problematykę włókiennictwa gdańskiego w X—XIII w., w oparciu o uzyskane wykopaliska: narzędzia przedziałnicze i tkackie, tkaniny wełniane i lniane, sznury i nici. (IV)

1020. KIELCZEWSKA - ZALESKA MARIA. **O powstaniu i przeobrażeniu kształtów wsi Pomorza Gdańskiego**. — BISKUP MARIAN. **Osady na prawie polskim na Pomorzu Gdańskim w pierwszej połowie XV w.** Warszawa 1956 PWN, s. 224, mapy, plany. PAN. Instytut Geografii. Prace Geograficzne, nr 5.

Pierwsza z prac omawia powstanie i rozwój wsi pomorskich ze szczególnym uwzględnieniem wpływów środowiska geograficznego. Druga, wykazując zasięg i liczbę osad na prawie polskim, określa zasięg i trwałość żywiołu polskiego w osadnictwie pomorskim oraz omawia problemy osadnicze na Pomorzu Gdańskim w XV w. (III—IV)

1021. KIERSNOWSKA TERESA, KIERSNOWSKI RYSZARD. **Wczesnośredniowieczne skarby srebrne z Pomorza**. Materiały. Wrocław 1959 Oss., s. 134, tabl. 31, mapa 1, tab., bibliogr. Polskie Badania Archeologiczne, t. 4.

Inwentarz wykazujący wszystkie znaleziska zabytków średniowiecznych z metali szlachetnych, srebra i złota, pochodzące z terenu Wielkiego Pomorza oraz wszelkich monet pochodzących z tego okresu i obszaru. Okres inwentaryzacyjny obejmuje wieki VII—XII. (III)

1022. KIERSNOWSKI RYSZARD. **Legenda Winety**. Studium historyczne. Kraków 1950 Studium Słowiańskie Uniwersytetu Jagiellońskiego, s. 170, tabl. 2, mapa.

Opracowanie poświęcone genezie powstania legendy o Winecie — głoszącej, iż miasto to leżące niegdyś u ujścia Odry i utrzymujące stosunki handlowe z całym Starym Światem, ukarane zostało za nadmierną pychę jego mieszkańców — pochłonięciem przez morze. (III)

1023. KOSTRZEWSKI JÓZEF. **Kultura łużycka na Pomorzu**. Poznań 1958 PWN, s. 435, tabl. 5, mapy 4, ilustr., pl. — Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Historii i Nauk Społecznych. Prace Komisji Archeologicznej, t. 3.

Autor opisuje kulturę łużycką na terenie tzw. „Wielkiego Pomorza“ (cały obszar nadmorski w obrębie granic P.R.L.) od II okresu epoki brązu (kultura przed-łużycka) do wczesnego okresu żelaznego (okres halsztacki) oraz ukazuje na tle ówczesnych stosunków gospodarczych, społecznych i etnicznych jej rolę i upadek. Załączona inwentaryzacja materiałów wykopaliskowych. (III—IV)

KRWAWICZ MARIAN. **Marynarka wojenna i obrona polskiego wybrzeża w dawnych wiekach**; zob.: poz. 777.

1024. KUBASIEWICZ MARIAN. **Szczątki zwierząt wczesnośredniowiecznych z Wolina**. Szczecin 1959 PWN, s. 151.

Specjalistyczna monografia zawierająca wiele interesujących wiadomości o zwierzątostanie i hodowli wczesnośredniowiecznego Pomorza. (III—IV)

1025. LABUDA GERARD. **Fragmety dziejów słowiańszczyzny zachodniej**. Cz. 1. Poznań 1960 WPol., s. 312, tabl. 6.

Monografia historyczna poświęcona dziejom słowiańszczyzny zachodniej (plemion zamieszkujących niegdyś tereny między Odry i Łabą), szczególnie w okresie występowania na tych terenach tendencji do formowania organizmów państwowych. Autor poddaje analizie osiągnięcia i postulaty nauki polskiej w zakresie dziejów słowiańszczyzny zachodniej, przedstawia okres wspólnoty słowiańskiej w świetle źródeł i tradycji historycznej, także porusza m. in. zagadnienia z historii Polski, Niemiec, Czech i Związku Weleckiego w wieku X. (III)

1026. LECIEJEWICZ LECH, ŁOSIŃSKI WŁADYSŁAW, TABACZYŃSKA ELEONORA. **Koło brzeg we wczesnym średniowieczu**. Wrocław 1961 Oss., s. 117, mapy. Polskie Tow. Archeologiczne. Popularnonaukowa Biblioteka Archeologiczna, nr 7.

Popularna monografia archeologiczna poświęcona środowisku osadniczemu Kołobrzegu we wczesnym średniowieczu, zapoznająca czytelnika z metodami i wynikami poszukiwań archeologicznych w tym mieście, z życiem wczesnośredniowiecznego grodu i portu oraz z ich ówczesnym znaczeniem politycznym, gospodarczym i kulturalnym. Liczne ilustracje. (I—II)

1027. LEHR - SPŁAWIŃSKI TADEUSZ. **Zagadnienie kaszubskie a plemiona słowiańskie na wschodnim pograniczu Niemiec w wiekach średnich**. Kraków 1945 PZZ, s. 15, mapa 1. Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza. Kurs Naukowo-Informacyjny o Ziemiach Zachodnich, nr 13.

Wykład popularyzujący wiedzę o genezie Kaszubów, wywodzących się z wielkiego słowiańskiego plemienia Pomorzan oraz omawiający odwieczną ich przynależność do Polski i jej kultury, datującą się jeszcze z okresu średniowiecza. (I)

LEPSZY KAZIMIERZ. **Dzieje floty Polskiej**; zob.: poz. 904.

1028. ŁĘGA WŁADYSŁAW. **Obraz gospodarczy Pomorza Gdańskiego w XII i XIII wieku**. Poznań 1949 IZ, s. 260, mapy.

Historia gospodarcza wczesnośredniowiecznego Pomorza Gdańskiego ukazująca w oparciu o dokumenty, dokonującą się wówczas ewolucję ekonomiczną w róż-

nych galeziach gospodarki krajowej: rybołówstwie, leśnictwie, łowiectwie, bartnictwie, hodowli, rolnictwie, przemyśle, rzemiośle, komunikacji i handlu. Prace zamyka zarys historii osadnictwa na Pomorzu Gdańskim w omawianym okresie. (III)

1029. ŁĘGA WŁADYSŁAW. **Spółceństwo i państwo gdańsko-pomorskie w XII i XIII wieku.** Poznań 1956 IZ, s. 307, ilustr., mapy. Prace Instytutu Zachodniego, nr 19.

Obraz struktury społecznej i państwowej w okresie panowania niezależnych księząt pomorskich, ukazany poprzez analizę uwarstwienia społeczeństwa księstwa gdańsko-pomorskiego i jego ustroju państwowego. Autor wykazuje ścisłe związki Pomorza z Polską, widoczne w tym okresie w organizacji państwa — urzędów, skarbu, wojska i sądownictwa. (III—IV)

1030. ŁOSIŃSKI WŁADYSŁAW, TABACZYŃSKA ELEONORA. **Z badań nad rzemiosłem we wczesnośredniowiecznym Kołobrzegu.** Poznań 1959 PWN, s. 119, tabl. 1, ilustr., tab. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Historii i Nauk Społecznych. Prace Komisji Archeologicznej, t. 4, z. 1/2.

Praca zapoznaje z rezultatami archeologicznych badań Kołobrzegu, będącego już we wczesnym średniowieczu nie tylko ważnym ośrodkiem handlowym i producentem soli, lecz również dużym skupiskiem produkcji rzemieślniczej. Autorzy rozpatrują, w oparciu o konkretny materiał archeologiczny, problemy związane z rozwojem rzemiosła kołobrzegskiego i jego znaczeniem w procesie kształtowania się pomorskiego ośrodka miejskiego — Kołobrzegu. (III)

1031. ŁOWMIAŃSKI HENRYK. **Polityka ludnościowa Zakonu Niemieckiego w Prusach i na Pomorzu.** Gdańsk 1947 IB, s. 72, mapa 1.

Autor przedstawia działalność Zakonu zmierzającą do ugruntowania jego kolonialnego państwa poprzez: podporządkowanie idei misyjnej celom politycznym, prowadzenie intensywnej akcji osadniczej elementu niemieckiego i zapewnienie mu ścisłego kontaktu z krajem jego pochodzenia, oraz omawia metody stosowane przez Krzyżaków przy realizowaniu ich polityki narodowościowej. (II)

1032. ŁUKA ALICJA. **Kultura pomorska na Pomorzu Wschodnim.** Gdynia 1959 WM, s. 37, tabl. 16, mapa. Muzeum Pomorskie w Gdańsku.

Popularne opracowanie zapoznające z fragmentem najdawniejszej kultury Pomorza, a mianowicie z losami ludności tzw. kultury pomorskiej (VII—II w. p. n. e.) stanowiącymi ważny etap w dziejach Pomorza Wschodniego. Załączono interesujące fotografie wykopalisk: grobów, rysunków, wyrobów garncarskich i biżuterii. (II)

1033. MAŁECZYŃSKI KAROL. **Polska i Pomorze Zachodnie w walce z Niemcami w wieku XIV i XV.** Bydgoszcz 1946 IB, s. 117, mapa.

Praca przedstawia ostatnią fazę obrony Pomorza Zachodniego przed zaborczością niemiecką i nieudane próby utrwalenia jego związków z Polską. Zapoznając z obfitym materiałem źródłowym dotyczącym działalności politycznej Polski i Niemiec, związanej z dążeniami do uzyskania panowania nad Bałtykiem i ujściem Odry, autor opisuje mało dotąd znaną działalność polityczną księząt pomorskich. (III)

MATUSZEWSKI JÓZEF. **Studia nad prawem rugijskim; zob.: poz. 1082.**

1034. MYŚLIŃSKI KAZIMIERZ. **Bogusław I, księź Pomorza Zachodniego.** Gdańsk 1948 IB, s. 58.

Monografia historyczna poświęcona dziejom panowania Bogusława I (2 poł. XII w.) ukazany na tle splotu wzajemnych stosunków politycznych państw nadbałtyckich, a szczególnie rywalizacji Polski, Danii i Księstwa Saskiego w dążeniu do opanowania kraju przy ujściu Odry. (I—II)

1035. **PIERADZKA KRYSZYNA. Każko Szczeciński (1345—1377) na tle polityki pomorskiej Kazimierza Wielkiego.** Warszawa 1947 PZWS, s. 32, mapa 1.

Popularne opracowanie fragmentu dziejów politycznych Pomorza Zachodniego w okresie usilnych starań Kazimierza Wielkiego o trwałe związanie tej dzielnicy z Polską, widocznych m. in. w akcie adopcji Każka Szczecińskiego i wyznaczeniu go następcą Ludwika Węgierskiego na tronie polskim. (I)

PIERADZKA KRYSZYNA. Walki Słowian na Bałtyku w X—XII wieku; zob.: poz. 819.

1036. **SAMSONOWICZ HENRYK. Hanza — władczyńi mórż.** Warszawa 1958 KiW, s. 268, ilustr., mapa. Biblioteka Światowida.

Praca popularnonaukowa poświęcona dziejom związku politycznego, ekonomicznego i wojskowego miast, głównie nadbałtyckich i Morza Północnego, który w XIV w. osiągnął pełnię potęgi gospodarczej, a którego tradycje przetrwały do lat poprzedzających 2 wojnę światową. Autor cytuje wiele relacji, kronik i dokumentów, z których część mówi o przeszłości polskich miast portowych. (I)

1037. **SUŁOWSKI ZYGMUNT. Najstarsza granica zachodnia Polski.** Poznań 1952 IZ, s. 145, mapy 2.

Monografia z dziedziny geografii historycznej poświęcona zachodniej granicy Polski w czasach najdawniejszych, rozpatrywanej na tle krajobrazu naturalnego i kulturalnego oraz ówczesnych stosunków politycznych, w oparciu o materiały źródłowe. Załączone dodatki: „Geografia Polski w świetle relacji Ibrahima ibn Jakuba” oraz „Słowiańszczyzna zachodnia ok. r. 1000”. (III)

1038. **Szczecin i Wolin we wczesnym średniowieczu.** Wrocław 1954 Oss., s. 74, ilustr., tabl.

Zawiera: Kiersnowski Ryszard: Wolin i Szczecin jako główne ośrodki Pomorza Zachodniego we wczesnym średniowieczu. — Więckowski Tadeusz: Szczecin w świetle wykopalisk. — Filipowiak Władysław: Wolin w świetle wykopalisk.

Opracowania historyczne zapoznające z historią gospodarczą, polityczną i kulturalną Pomorza Zachodniego między IX a XII w. W relacjach z prowadzonych w Polsce Ludowej badań archeologicznych wiele interesujących informacji o trybie życia i upodobaniach Pomorzan we wczesnym średniowieczu. (I—II)

1039. **ŚLASKI KAZIMIERZ. Dzieje Ziemi Kołobrzesckiej do czasów jej germanizacji.** Toruń 1948 TNT, s. 116, nlb. 1, mapa 1. Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu, R. 51: 1946, z. 1.

Po omówieniu podstaw geograficznych regionu, autor zapoznaje czytelników z ustrojem Ziemi Kołobrzesckiej przed kolonizacją, omawia pierwsze stulecia chrześcijaństwa, stosunki polityczne i kościelne pod rządami biskupów oraz rozbudowę organizacji kościoła. W rozdziałach końcowych analizuje proces germanizacji Ziemi Kołobrzesckiej (pod wpływem prawa niemieckiego) oraz zagadnienie wynarodowienia Słowian. Mimo, iż słowiański okres ustrojowy kończy się dla Kołobrzegu w połowie XIII w., autor wykracza poza te ramy, ukazując obraz regionu w pocz. XIV w. (III)

1040. **ŚLASKI KAZIMIERZ. Podziały terytorialne Pomorza w XII—XIII wieku.** Poznań 1960 PWN, s. 327, tabl. 3. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Historii i Nauk Społecznych — Prace Komisji Historycznej, t. XVIII, z. 4.

Autor przeprowadza rekonstrukcję granic jednostek terytorialnych na Pomorzu, biorąc pod uwagę wszystkie terytoria, które wchodziły w skład księstw pomorskich w XII—XIII w., i przedstawiając granice poszczególnych ziem w ich historycznym rozwoju. Kwestia ta wiąże się z niedostatecznie jeszcze zbadanym i mającym doniosłe znaczenie dla naszej geografii historycznej zagadnieniem podziałów terytorialnych w Polsce średniowiecznej. (III)

1041. ŚWIECHOWSKI ZYGMUNT. **Architektura granitowa Pomorza Zachodniego w XIII wieku.** Poznań 1950 PTPN, s. 112, ilustr., tabl 19, mapy 3. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Prace Komisji Historii Sztuki, t. 2, z. 2.

Źródłowa monografia artystyczna, analizująca powstanie i rozwój charakterystycznej dla krajobrazu Pomorza Zachodniego architektury granitowej. Praca wzbogacona licznymi ilustracjami i mapami oraz katalogiem zabytków. (III)

1042. TUROŃ BOLESŁAW. **Śląsk, Ziemia Lubuska, Pomorze Zachodnie, Pomorze Gdańskie oraz stosunki polsko-krzyżackie do schyłku XV wieku.** Oprac. ... Warszawa 1959 PZWS, s. 36. Teksty Źródłowe do Nauki Historii w Szkole, nr 12.

W częściach dotyczących Pomorza i stosunków polsko-krzyżackich fragmenty dawnych kronik (m. in. Galla i Długosza), listów, tekstów, umów itd., dowodzące polskości ziem nadbałtyckich między Wisłą a Odrą. (I)

1043. TYC TEODOR. **Walka o kresy zachodnie w epoce Piastów.** Wstęp i oprac. G. Labuda. Warszawa 1948 PZWS, s. 95.

Książka zawiera 3 szkice historyczne. Pierwszy z nich daje zarys rozwoju początków antagonizmu polsko-niemieckiego, drugi — „Bolesław III Krzywousty odnowiciel i wykonawca polskiej polityki północnej (1102—1138)” — charakteryzuje pomorską politykę tego króla, trzeci — „Walka o kresy zachodnie” — przedstawia walkę o Ziemię Lubuska i Pomorze w ciągu XIII w. (II)

VETULANI ADAM. **Walka Polski w wiekach średnich o dostęp do Bałtyku;** zob.: poz. 1092.

WACHOWIAK BOHDAN. **Port średniowiecznego Szczecina;** zob.: poz. 489.

1044. WACHOWSKI KAZIMIERZ. **Słowiańszczyzna zachodnia.** Wyd. 2. Wstęp G. Labuda. Poznań 1950 IZ, s. XXXI, 289, mapa 1. Prace Instytutu Zachodniego, nr 16.

Książka zawiera 3 szkice źródłowe poświęcone stosunkom Słowian do племион germańskich i państw Europy Zachodniej oraz ustrojom państwowym Słowian połabskich i pomorskich w VIII—XII w. Niegdyś (1 wyd. 1903) szeroko komentowana praca Wachowskiego uzupełniona została wstępnym studium pióra Gerarda Labudy, indeksami i mapą. (III)

1045. ZIENTARA BENEDYKT. **Kryzys agrarny Marchii Wkrzańskiej w XIV wieku.** Z badań nad strukturą rolnictwa krajów nadbałtyckich. Warszawa 1961 PWN, s. 238, ilustr., mapy.

Analiza kryzysu agrarnego Marchii Wkrzańskiej (leżała ona na wybrzeżach Bałtyku na zachód od Odry) w XIV w., ukazanego na szerokim tle rozwoju i znaczenia hanzeatyckiego — a szczególnie pomorskiego — handlu zbożem. Autor ukazał jego wpływ na kształtowanie się struktury agrarnej Marchii Wkrzańskiej i Barnimia. (III—IV)

Związek Pruski i poddanie się Prus Polsce; zob.: poz. 1096.

4. POMORZE W XV—XVIII WIEKU

1046. **Akta do dziejów Polski na morzu.** T. 7: 1632—1648. Cz. 1 i 2A. Wydał W. Czaplński. Gdańsk 1951 TPNiS. — 1959 GTN, s. XVII, 255; s. VI, 404.

Fundamentalne wydawnictwo źródłowe, którego edycja zapoczątkowana została tomem siódmym całości, obejmującym lata panowania Władysława IV. Część 1 zawiera teksty wszystkich zachowanych ważniejszych dokumentów odno-

szących się do spraw polskiej floty w tym okresie (listy, memoriały, dekrety, powiadomienia, relacje itd.) odnalezionych w archiwach Polski, Szwecji i Danii. Część 2A zawiera materiały do dziejów pierwszego etapu (1637—1640) sporu Gdańska z królem polskim o cia morskie. (III—IV)

1047. BABIŃSKI LEON. **Pomorski memoriał prawniczy przed królem polskim w r. 1469—1470.** Poznań 1961 PWN, s. 50, tabl. 2. Szczecińskie Towarzystwo Naukowe. Wydział Nauk Społecznych.

Omówienie i treść dokumentu historycznego określającego stosunki polityczne między Pomorzem Zachodnim a Polską w okresie wojny o sukcesję szczecińską (1464—1472), dowodzącego, iż margrabiowie brandenburscy nie posiadali naturalnych praw do Pomorza. (III—IV)

1048. BARTKOWIAK MARIAN. **Towarzystwo Jaszczurcze w latach 1387—1437.** Toruń 1948 TNT, s. 58. Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu, R. 51: 1946, z. 2.

Po ogólnych uwagach o stowarzyszeniach rycerskich autor omawia dokumenty, cele i organizację Towarzystwa Jaszczurczego — dążącego do uwolnienia Pomorza z krzyżackiej niewoli — kreśli sylwetki założycieli i kierowników Towarzystwa oraz charakteryzuje stosunki polityczne, gospodarcze i społeczne na ziemi chełmińskiej w XIII/XIV w. (III)

1049. BIENIECKI TYTUS. **Artystyczne kraty gdańskie.** Warszawa 1956 „Sztuka”, s. 32, tabl. 28.

Interesujący przyczynek do historii sztuki oraz do dziejów rzemiosła w Gdańsku, zarysowujący rozwój artystycznych krat gdańskich od XIV do XVIII w. Świetne reprodukcje. (II—III)

1050. BIENIECKI TYTUS. **Kordybandy gdańskie XVII i XVIII w.** Gdańsk 1960 Muzeum Pomorskie, s. 15, tabl. 15.

Przyczynek do dziejów artystycznego rzemiosła gdańskiego zapoznający z zachowanymi kordybandami (skóry dekoracyjne specjalnie wyprawiane, barwione i ozdobnie tłoczone) produkcji gdańskiej. (II)

1051. BIERNAT CZESŁAW. **Recesy gdańskich ordyneków 1545—1814.** Gdańsk 1958 GTN, s. 119, tabl. 8, pl. 1, tab. — Biblioteka Gdańska. Seria Monografii, nr 5.

Praca o charakterze archiwoznawczym omawiająca ustrój Gdańska poczynając od XIV w., opisująca rozwój samorządu miejskiego, którego wynikiem było powstanie tzw. „Szerokiej Rady” jako organu władzy kolegialnej, w skład której wchodziły 3 ordynki: Pierwszy (Rada — uprzednio jedyny czynnik rządzący), Drugi (Ława — sprawująca dotąd jedynie władzę sadowniczą) i Trzeci (centumwirowie czyli 100 reprezentantów ludności miejskiej). Autor charakteryzuje protokoły posiedzeń ordyneków oraz informuje o ich treści. (III)

BISKUP MARIAN. **Gdańska flota kaperska w okresie wojny trzynastoletniej:** zob.: poz. 745.

1052. BISKUP MARIAN. **Stosunek Gdańska do Kazimierza Jagiellończyka w okresie Wojny Trzynastoletniej, 1454—1466.** Toruń 1952 TNT, s. 238, nlb. 9, Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu, R. 56: 1951, z. 1.

Praca oparta na źródłach archiwalnych, omawiająca m. in. udział króla w polityce zagranicznej Gdańska oraz prowadzeniu działań wojennych na Wiśle i Bałtyku. Wiele miejsca poświęcono czołowej roli Kazimierza Jagiellończyka w organizowaniu gdańskiej floty kaperskiej. (II—III)

1053. BISKUP MARIAN. **Zjednoczenie Pomorza Wschodniego z Polską w połowie XV wieku.** Warszawa 1959 PWN, s. 378.

Autor ukazuje problem zjednoczenia na szerokim tle politycznym, społecznym i gospodarczym. Na wstępie omawia państwo krzyżackie w Prusach i jego kryzys wewnętrzny w poł. XV w., a następnie społeczno-gospodarcze powiązania polskopomorskie i na tym tle stosunki polityczne polsko-krzyżackie w l. 1436—1449 oraz stanowisko społeczeństwa polskiego wobec konfliktów Związku Pruskiego z Zakonem w l. 1450—1453, a następnie przebieg układów krakowskich, zakończonych w 1454 r. aktem zjednoczeniowym. Osobny rozdział poświęca odbicie zjednoczenia Pomorza Wschodniego z Polską w polityce europejskiej połowy XV w. (II—III)

1054. BODNIAK STANISŁAW. **Polska a Bałtyk za ostatniego Jagiellona**. Kórnik 1946 Fundacja Zakładów Kórnickich, s. 245.

Autor omawia genezę, treść i wykonanie programu morskiego króla Zygmunta Augusta. Wiele interesujących wiadomości o powstaniu i charakterze polskiego kaperstwa, organizacji straży morskiej, działalności urzędu dla spraw morskich, siłach i działaniach polskiej floty na Bałtyku w l. 1560—1571, obronie bandery, praw Polski do wybrzeża bałtyckiego i wolności żeglugi. W zakończeniu autor charakteryzuje państwo morskie (Dominium Maris) Zygmunta Augusta. (II)

1055. BOGUCKA MARIA. **Gdańsk — port Szlacheckiej Rzeczypospolitej**. Wyd. 2. Warszawa 1959 PZWS, s. 46. nlb. 2, ilustr. — Biblioteczka Historyczna PZWS.

Opowieść o siedemnastowiecznym Gdańsku podana w formie beletryzowanego reportażu. Opis Starego Gdańska, życia i obyczajów jego mieszkańców oraz omówienie problemów społeczno-ekonomicznych miasta w XVII w. (I)

1056. BOGUCKA MARIA. **Gdańskie rzemiosło tekstylne od XVI do połowy XVII wieku**. Wrocław 1956 Oss., s. 319. Towarzystwo Miłośników Historii. Prace Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Badania z Dziejów Rzemiosła i Handlu w Epoce Feudalizmu, 4.

Rozważania autorki nad rzemiosłem tekstylnym w dawnym Gdańsku dają obraz życia gospodarczego tego miasta na przełomie XVI i XVII w. i przyczyn załamania się w poł. XVII w. jego wczesnokapitalistycznego rozwoju. (III—IV)

1057. BOGUCKA MARIA. **Szkice gdańskie XV—XVII w.** Wyd. 2. Warszawa 1957 WP, s. 233, ilustr.

Historia miasta i portu gdańskiego u schyłku średniowiecza i w początkach czasów nowożytnych. Autorka opisuje dążenie Gdańska do ponownegołączenia się z Polską, co przyniosło miastu okres największej świetności; opowiada o rzemiosle i cechach, o walkach toczonych przez lud z bogatym patrycjatem, o flocie polskiej i wreszcie o wierności dochowanej przez Gdańsk Polsce w okresach szwedzkich najazdów. (I)

BORTNOWSKI WŁADYSŁAW. **Polskie działania na morzu podczas wojny trzynastoletniej, 1454—1466**; zob.: poz. 749.

CIESIELSKA KAROLA. **W zasięgu krzyżackiego miecza**; zob.: poz. 1011.

1058. CIEŚLAK EDMUND. **Miasto wierne Rzeczypospolitej**. Szkice gdańskie XVII—XVIII w. Warszawa 1959 WP, s. 238, ilustr., pl. 1, portr.

Autor omawia najbardziej burzliwy okres w dziejach Gdańska. Opisuje nie tylko życie kupców, rzemieślników czy biedoty gdańskiej, ale również groźne konflikty między miastem a Szwedami w latach „potopu”, zbrojne wystąpienia w obronie Stanisława Leszczyńskiego i przeciw Prusakom w dobie rozbiorów, a także zacięte walki wewnętrzne: ustrojowe, religijne i społeczne — w dawnym Gdańsku. (II)

1059. CIEŚLAK EDMUND. **Walki ustrojowe w Gdańsku i Toruniu oraz w niektórych miastach hanzeatyckich w XV w.** Gdańsk 1960 GTN, s. 374.

Praca dotyczy mało zbadanej problematyki walk społecznych w miastach hanzeatyckich. Autor charakteryzuje główne grupy mieszczaństwa Gdańska i Torunia,

Szczecina, Lubeki, Rostoku i Wyszomierza — oraz rozpatruje zachowawczą rolę Hanzę w zakresie walk ustrojowych. Praca oparta na bogatym materiale archiwalnym oraz licznych źródłach drukowanych i opracowaniach. (III)

1060. CZAPLIŃSKI WŁADYSŁAW. **Polska a Bałtyk w latach 1632—1648.** Dzieje floty i polityki morskiej. Wrocław 1952 WTN, s. 151.

Monografia źródłowa poświęcona stosunkowi państwa polskiego do morza w okresie panowania Władysława IV oraz ówczesnym próbom organizacji i budowy floty polskiej. (II)

1061. CZAPLIŃSKI WŁADYSŁAW. **Polska a Prusy i Brandenburgia za Władysława IV.** Wrocław 1947 WTN, s. 282.

Studium historyczne poświęcone polityce zagranicznej Władysława IV (1632—1648), dążącego do umocnienia państwa polskiego na Północy. Autor wyjaśnia przyczyny i przebieg rywalizacji niemiecko-szwedzkiej w dążeniu do całkowitego opanowania polskiego Pomorza oraz omawia działalność polityczną króla, zmierzającą do zachowania władztwa polskiego nad wybrzeżem Bałtyku. (III)

1062. DRAPELLA WŁADYSŁAW ANTONI. **Ster.** Ze studiów nad kształtowaniem się pojęć morskich. Wiek XV—XX. Gdańsk 1955 Oss., s. 95, ilustr. Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku. Prace i Materiały z Zakresu Polskiego Słownictwa Morskiego, nr 3.

Praca z dziedziny nautologii, poświęcona badaniom rozwoju żeglugi oraz procesów kształtujących pojęcia morskie w Polsce, ukazująca w oparciu o bogaty materiał tekstowy kształtowanie się pojęcia steru w świadomości pisarzy, poetów i uczonych polskich, od Mączyńskiego, Kochanowskiego i Klonowicza począwszy, a na literaturze oraz słownikach i encyklopediach XX w. skończywszy. (II—III)

1063. DRAPELLA WŁADYSŁAW ANTONI. **Żegluga — Nawigacja — Nautyka.** Ze studiów nad kształtowaniem się pojęć morskich. Cz. 1. Wiek XVI—XVIII. Gdańsk 1955 Oss., s. 270. Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku. Prace i Materiały z Zakresu Polskiego Słownictwa Morskiego, nr 5.

Charakterystyka procesu kształtowania się pojęć morskich, zależnego od zmian politycznych i gospodarczych oraz od stopnia spopularyzowania w społeczeństwie spraw morskich, oparta na bogatym, usystematyzowanym materiale kontekstowym, zaczerpniętym z literatury pięknej, kronik, dzieł naukowych itd. (III—IV)

1064. **Gdańskie Gimnazjum Akademickie.** Księga pamiątkowa dla uczczenia czterechsetnej rocznicy założenia Gimnazjum Gdańskiego 1558—1958. Gdynia 1959 WM, s. 344, nlb. 4, tabl. 33, portr. 5, rys., bibliogr. Rez., Sum. — Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Gdańsku.

Zawiera: Kubik K.: Rola Gimnazjum Akademickiego w rozwoju nauk ścisłych w Gdańsku; Profesor Paweł Pater — pionier kształcenia technicznego w Gdańsku; Współpraca Gimnazjum Akademickiego z Towarzystwem Przyrodniczym w Gdańsku. — Nadolski B.: Profesor filozofii Gimnazjum Gdańskiego Henryk Nicolai w świetle swej autobiografii; Memoriał rektora Gimnazjum Gdańskiego Jakuba Fabriciusa z r. 1628. — Kubik K.: Kalendarologia profesora Pawła Patera. — Mężyński K.: Studia Gotfryda Ernesta Grodka w Gdańskim Gimnazjum Akademickim. — Rabowicz E.: Na straży polskości. Z pierwszych lat pobytu Mrongowiusza w Gdańsku. (II)

1065. GIBSONE ALEKSANDER. **Wilkierz wiejski... dla dóbr wejherowskich i rzucewskich z r. 1783.** Wstęp T. Cieślak. Oprac. B. Janik i A. Szafranowa. Gdańsk 1960 GTN, s. 80, mapa 1.

Omówienie, tłumaczenie oraz oryginalny tekst w jęz. niemieckim — wydanego w 1783 r. przez właściciela dóbr wejherowskich i rzucewskich Aleksandra Gibsone'a — wilkierza (zarządzenia) ustalającego system zarządu dobrami oraz obowiązki chłopów wobec pana. Porównanie z tekstem wilkierza wydanego przed roz-

biorami (w 1767 r.) — jeszcze przez polskich właścicieli dóbr, Przebendowskich — pozwala na ustalenie zmian gospodarczych i społecznych wsi pomorskiej, wywołanych przez rządy pruskie. (III)

GIERSZEWSKI STANISŁAW. Elbląski przemysł okrętowy w latach 1570—1815; zob.: poz. 321.

GIEYSZTOR ALEKSANDER. Śląsk i Pomorze w dziejopisarstwie polskim wieków średnich; zob.: poz. 1015.

1066. **GOSIENIECKA ANNA. Daniel Chodowiecki.** Katalog wystawy. Gdańsk 1952 Muzeum Pomorskie w Gdańsku, s. 96, tabl. 28.

Sylwetka i przegląd twórczości znakomitego malarza i sztycharza gdańskiego, Chodowieckiego (1726—1801), którego prace poświęcone w dużej części rodzinnemu miastu pozwalają na poznanie życia Gdańska w XVIII w. Dzięki licznym scenom polskim, są dowodem jeszcze wówczas żywych tradycji polskich w Gdańsku. (II—III)

1067. **GOSIENIECKA ANNA. Falck Polonus i współcześni rytownicy gdańscy.** Katalog wystawy. Gdańsk 1949 Państwowe Muzeum w Gdańsku, s. 47, tabl. 6.

Przyczynek do dziejów sztuki gdańskiej, zapoznający z życiem i sylwetką artystyczną Falcka Polonusa (ok. 1609—1677) oraz z przekrojem twórczości innych siedemnastowiecznych twórców gdańskich. (II—III)

1068. **GOSIENIECKA ANNA. Malarstwo gdańskie XVI i XVII wieku.** Katalog wystawy. Gdańsk 1957 Muzeum Pomorskie, s. 107, tabl. 64, portr.

Katalog zawiera: obszerny szkic historii malarstwa gdańskiego XVI i XVII wieku, przystępnie nakreślone sylwetki twórcze poszczególnych artystów (m. in. Jeremiasza Falcka i Daniela Chodowieckiego) oraz wiele reprodukcji dzieł mistrzów gdańskich, nieodparcie stwierdzających polskość miasta. (II)

GÓRSKI KAROL. Państwo krzyżackie w Prusach; zob.: poz. 1016.

1069. **GÓRSKI KAROL, BISKUP MARIAN. Akta Stanów Prus Królewskich.** T. 1: 1479—1488. T. 2: 1489—1492. T. 3 cz. 1: 1492—1497. Toruń 1955—1961 TNT, s. LXII, 606; s. XXXII, 502; s. LIII, 304. Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Fontes 41, 43, 50.

Monumentalne wydawnictwo źródłowe zawierające materiały archiwalne (z lat 1479—1506) do dziejów tych ziem nadmorskich Polski, które w l. 1454—1772 stanowiły tzw. „Prusy Królewskie“. Wiele niezwykle interesujących dokumentów dotyczących Gdańska i miast portowych Zalewu Wiślanego. Na całość wydawnictwa złożą się 4 tomy. (III)

1070. **GRODEK ANDRZEJ, SURMA IZABELA. Z historii rachunkowości w Polsce i Gdańsku w wieku XVI.** Wybór tekstów. Wybór, tłum. i wstęp ... Warszawa 1959 PWN, s. 202, tabl. 22, tab., bibliogr.

Po ogólnym omówieniu powstania i rozwoju nauki rachunkowości, scharakteryzowano gdańską i polską technikę handlu w świetle szesnastowiecznych podręczników arytmetyki i rachunkowości. Następnie autorzy zapoznają czytelnika z fragmentami tekstów omówionych podręczników. Podręczniki wydane w Gdańsku, bądź przeznaczone dla gdańskich kupców, zawierają wiele interesujących informacji o technice handlu morskiego w XVI w. oraz o organizacji pracy portu. (III)

1071. **HOSZOWSKI STANISŁAW. Lustracje województwa pomorskiego 1565.** Wydał ... Gdańsk 1961 GTN, s. LIX, 286, mapy 2, ilustr., tab., bibliogr. Instytut Historii PAN. — Gdańskie Towarzystwo Naukowe. Lustracje Dóbr Królewskich XVI—XVIII wieku. Prusy Królewskie.

Źródłowe materiały archiwalne do historii ziem pomorskich w XVI w. Zawarte w tomie lustracje, zwane też rewizjami, ustalały wysokość dochodów przynoszonych przez poszczególne dobra. Poza wykazami wszelkich źródeł dochodów zawierają opisy zabudowań folwarcznych, dworków itp. (III)

1072. IWANOYKO EUGENIUSZ, Jeremiasz Falck Polonus. Ze studiów nad grafiką polską XVII w. Poznań 1952 PWN, s. IV, 56, tabl. 13 (z 46 ilustr.). Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Prace Komisji Historii Sztuki, t. 2, z. 3.

Zarys twórczości artystycznej znakomitego rytownika gdańskiego, jednego z najwybitniejszych portrecistów polskich XVII w. Reprodukcyjne dzieł Falcka. (II)

1073. JAKRZEWSKA ZOFIA, FABIANI-MADEYSKA IRENA, PELCZAR MARIAN. *Portrety i sceny polskie w sztychach Falcka i Hondiusza*. Oprac. ... Gdańsk 1955 TPNIS, s. 124, ilustr. Biblioteka Gdańska.

Charakterystyka twórczości Jeremiasza Falcka zwanego Polonusem (ok. 1610—1677) i Wilhelma Hondiusza vel Hendta (ok. 1597—1660), będącej zarówno świadectwem wysokiej kultury artystycznej Gdańska jak i jego polskości przed trzydziestu laty, zilustrowana 53 reprodukcjami sztychów obu gdańskich mistrzów. (II—III)

JANIK BERNARD. *Najstarszy tekst prawa morskiego w Gdańsku*; zob.: poz. 568.

1074. JĘDRZEJOWSKA HELENA, PELCZAROWA MARIA. *Katalog inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku*. Oprac. ... Gdańsk 1954 GTN, s. 314, tabl. 35.

Cenne opracowanie poprzedzone wstępem wyjaśniającym pochodzenie znajdujących się w zbiorach inkunabułów i będące jednocześnie interesującym rysem dziejów bibliotek Gdańska i okolic. (III)

KIEŁCZEWSKA-ZALESKA MARIA. *O powstaniu i przeobrażaniu kształtów wsi Pomorza Gdańskiego*. BISKUP MARIAN: *Osady na prawie polskim na Pomorzu Gdańskim w pierwszej połowie XV w.*; zob.: poz. 1020.

1075. KOSTUŚ WOJCIECH. *Władztwo Polski nad Lęborkiem i Bytowem*. Wrocław 1954 Oss., s. 139, tabl. 1. PAN. *Studia nad Historią Państwa i Prawa*, S. 2, t. 2.

Studium historycznoprawne poświęcone Ziemiom Lęborskiej i Bytowskiej, których położenie na pograniczu Pomorza Gdańskiego i Zachodniego, uczyniło z nich jeden z ważkich czynników wpływających na kształtowanie się związków Polski z Pomorzem Zachodnim. Praca obejmuje okres od k. XIV w. do pierwszego rozbioru Polski (1773). Szczególnie szeroko omówiono okres od wojny trzynastoletniej do traktatu bydgoskiego (1657). (III)

KRAWAWICZ MARIAN. *Marynarka wojenna i obrona polskiego wybrzeża w dawnych wiekach*; zob.: poz. 777.

KRAWAWICZ MARIAN. *Obrona polskiego Pomorza i bitwa pod Oliwą w 1627 r.*; zob.: poz. 778.

KRAWAWICZ MARIAN. *Walki w obronie polskiego wybrzeża w roku 1627 i bitwa pod Oliwą*; zob.: poz. 779.

1076. KUBIK KAZIMIERZ. *Wybór źródeł do dziejów polskiej szkoły prywatnej w Gdańsku w XVII wieku*. Oprac. i wstęp ... Gdańsk 1961 TRZZ, s. 203, powiel. Towarzystwo Rozwoju Ziem Zachodnich. Zarząd Wojewódzki w Gdańsku.

Po scharakteryzowaniu polskiej szkoły prywatnej w Gdańsku, sięgającej swymi początkami pierwszej połowy XVI w., autor podaje oryginalne i tłumaczone teksty próśb o zezwolenie na otwarcie szkoły, kierowanych do Rady Miejskiej i pochodzących z XVII w. Obok nich zostały zamieszczone sprawozdania, przepisy i informacje, odnoszące się do szkół gdańskich owego czasu. (III)

1077. KUCNER ALFRED. **Ekspansja Brandenburgii nad Bałtykiem w wieku XV—XVIII**. Poznań 1947 IZ, s. 101.

Przystępnie nakreślone dzieje rozwoju państwa Brandenburczyków w wyniku konsekwentnie poprzez stulecia realizowanego „Drang nach Osten“. Autor omawia ogólnie historię Brandenburgii w XIII i XIV w., po czym zajmuje się szczególnie podbojem Pomorza Zachodniego oraz zagadnieniem kluczowych pozycji do dalszej ekspansji — Ziem Łęborskiej i Bytowskiej w XV—XVI w. Zamyka pracę omówieniem dalszego podboju Pomorza i zdobycia Prus Książęcych w XVII w., co stworzyło podstawy do przyszłego rozbioru Polski. (I—II)

1078. LABUDA GERARD. **Inwentarze starostw bytowskiego i łęborskiego w XVII i XVIII w.** Wydał ... Poznań 1959 PWN, s. 199, tabl. Towarzystwo Naukowe w Toruniu, fontes 46. Inwentarze i Lustracje Starostw w Prusach Królewskich, t. 2.

Zob.: poz. 1079.

1079. LABUDA GERARD. **Inwentarze starostw puckiego i kościerskiego z XVII wieku**. Oprac. ... Poznań 1954 PWN, s. 232, mapy. Towarzystwo Naukowe w Toruniu, fontes 39. Inwentarze i Lustracje Starostw w Prusach Królewskich, t. 1.

Pierwszy tom monumentalnego wydawnictwa dokumentalnego, zawierający teksty lustracji dóbr królewskich oraz inwentarze dóbr prywatnych i kościelnych a także — załączone w postaci aneksu — akty lokacyjne, przywileje, akty kupna i sprzedaży własności ziemskich itd. Zawarte w wydawnictwie dokumenty pozwalają na odtworzenie procesu przemian społeczno-gospodarczych wsi pomorskiej w schyłkowej dobie feudalizmu. (IV)

1080. LECHICKA JADWIGA. **Z zagadnień Oświecenia na Pomorzu**. Toruń 1957 TNT, s. 204. Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu. R. 60: 1955, z. 1.

Autorka charakteryzuje stosunki społeczno-gospodarcze na Pomorzu w okresie Oświecenia, a następnie — rozwój oświaty i kultury regionu. Zwraca szczególną uwagę na znaczenie oświaty dla utrzymania świadomości narodowej Pomorzan oraz na wpływ zachodniej Europy na kształtowanie się kapitalizmu na Pomorzu. (III)

1081. (LICHTFUSS GEORG). **Relacja posła księcia Bogusława XIV z podróży do Wielkopolski w roku 1633**. Oprac. i wyd. H. Lesiński. Szczecin 1959 PWN, s. 94, tab. 5, portr. 1, pl. 1, mapa. Szczecińskie Towarzystwo Naukowe. Wydział Nauk Społecznych, t. 1, z. 1.

Publikacja źródłowa zawierająca polski przekład i oryginalny tekst w jęz. niemieckim relacji Lichtfussa, posła księcia pomorskiego, dotyczący „zapobieżenia i powstrzymania nieprzyjacielskiego przedarcia się na przeprawach Warty i Noteci“, uzupełniony sylwetką autora oraz omówieniem sytuacji politycznej Pomorza Zachodniego w l. 1626—1634, broniącego swych związków z Polską przed Cesarstwem Niemieckim i Szwecją. (III)

ŁOWMIAŃSKI HENRYK. **Polityka ludnościowa Zakonu Niemieckiego w Prusach i na Pomorzu**; zob.: poz. 1031.

MAŁECZYŃSKI KAROL. **Polska i Pomorze Zachodnie w walce z Niemcami w wieku XIV i XV**; zob.: poz. 1033.

1082. MATUSZEWSKI JÓZEF. **Studia nad prawem rugijskim**. Cz. 1. Poznań 1947 Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, s. 160. Studia nad Historią Prawa Polskiego, t. 18, z. 1.

Monografia przedstawiająca system prawa prywatnego wyspy Rugii, powstały na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych, obowiązujący w przeszłości również na ziemiach polskiego Pomorza. Część pierwsza monografii dotyczy zobo-

wiązań w prawie rugijskim. O wydaniu następnych części pracy — brak informacji. (IV)

MATYSIK STANISŁAW. **Prawo morskie Gdańska**; zob.: poz. 618.

1083 NADOLSKI BRONISŁAW. **Życie i działalność naukowa uczonego gdańskiego Bartłomieja Keckermanna**. Studium z dziejów Odrodzenia na Pomorzu. Łódź 1961 PWN, s. 160, nlb. 3, tabl., ilustr. Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Prace Wydziału Filolog.-Filozoficznego, t. 10, z. 1.

Studium poświęcone życiu i działalności naukowej najwybitniejszego na terenie Gdańska uczonego doby Odrodzenia, Bartłomieja Keckermanna, profesora filozofii Gimnazjum Akademickiego w l. 1602—1609. (III)

1084. ODYNIC WACŁAW. **Starostwo puckie w latach 1546—1678**. Gdańsk 1961 GTN, s. 224, map 5, tab., bibliogr.

Autor przedstawia stosunki społeczne i gospodarcze w starostwie puckim, Praca oparta jest na materiałach Archiwum Skarbu Koronnego i Archiwum Gdańskiego. (III)

1085. OGIER KAROL. **Dziennik podróży do Polski. 1635—1636**. Tłum. z łac. E. Jędrkiewicz. Cz. 1. Wstęp i objaśnienia Wł. Czapliński. Cz. 2. Wstęp: M. Pelczar, objaśnienia: I. Fabiani-Madeyska. Gdańsk 1950—1953 TPNiS, s. LXIV, 390, tabl. 23, mapa 1; s. XXIII, 392, tabl. 42, mapa 1. Biblioteka Gdańska. Seria Źródeł Historycznych, nr 3.

K. Ogier, sekretarz mediatora francuskiego na rokowania polsko-szwedzkie, Klaudiusza de Mésmes d'Avaux, spisywał swój dziennik zarówno podczas trwania rokowań jak i podczas pobytu następnej legacji francuskiej w Gdańsku oraz jej podróży powrotnej do Paryża. Wydawnictwo oparto w cz. 1 na pierwodruku z r. 1656, w cz. 2 na fotokopiach nigdy nie publikowanych rękopisów Ogiera ze zbiorów British Museum. Ilustrowano wyłącznie współczesnymi rycinami. (III)

1086. **Organy Oliwskie**. Tekst W. Odyniec, fot. R. Wyrobek. Gdańsk 1959 GTN, s. 22. Biblioteka Gdańska, Seria Graficzna, nr 5.

Album zawiera 36 fotografii organów oliwskich i poprzedzony jest krótkim zarysem dziejów opactwa cystersów w Oliwie oraz omówieniem historii powstania około 1750 r. słynnych organów katedry oliwskiej. (I)

1087. SAMSONOWICZ HENRYK. **Badania nad kapitałem mieszczańskim Gdańska w 2 połowie XV wieku**. Warszawa 1960 Uniwersytet Warszawski, s. 122. Prace Instytutu Historycznego UW. Badania z Dziejów Rzemiosła i Handlu w Epoce Feudalizmu.

Autor analizuje źródła kształtowania się kapitału mieszczańskiego w Gdańsku w 2 połowie XV w., a więc w okresie, kiedy w handlu Gdańska zachodziły zasadnicze zmiany w związku z przejściem od wymiany średniowiecznej, opartej na pośrednictwie, do nowej funkcji miasta jako głównego portu obsługującego rolnicze zaplecze. Analiza obejmuje rozwój i zyski z handlu, renty gruntowej, lichwy i kredytu, wiejskich posiadłości ziemskich i in. Aneks: Mieszczanie gdańscy z 2 poł. XV w. (III)

SAMSONOWICZ HENRYK. **Hanza — władczyńi mórz**; zob.: poz. 1036.

1088. SCHOPENHAUER JOANNA. **Gdańskie wspomnienia młodości**. Przeł. z niem. T. Kruszyński. Wrocław 1959 Oss., s. 282.

Pamiętnik bogatej mieszczyki gdańskiej, matki słynnego filozofa Artura. Rodzina Schopenhauerów reprezentowała tę część patrycjatu gdańskiego, która opowiadała się za ścisłym związkiem miasta z Polską. Wspomnienia obejmują lata 1766—1786, tj. okres rozbiorów, wybiegając fragmentami aż po pierwsze ćwierćwiecze 19 stulecia, kiedy to Gdańsk został oderwany od Macierzy i wbrew woli swych mieszkańców wcielony w skład państwa pruskiego. (II—III)

1089. SOKÓŁ STANISŁAW. **Historia gdańskiego cechu chirurgów 1454—1820.** Wrocław 1957 Oss., s. 270, ilustr. PAN. Komitet Historii Nauki. Monografie z Dziejów Nauki i Techniki, 4.

Ciekawy przyczynek do dziejów Gdańska, mimo dość specjalistycznego charakteru, interesujący dla wszystkich amatorów opracowań poświęconych historii zarówno tego miasta jak i Pomorza. (III)

1090. SOKÓŁ STANISŁAW. **Medycyna w Gdańsku w dobie Odrodzenia.** Wrocław 1960 Oss., s. 253, tabl. 18, portr. 4, PAN. Komitet Historii Nauki. Monografie z Dziejów Nauki i Techniki, 14.

Po ogólnym omówieniu warunków i kierunków rozwoju medycyny w Gdańsku w dobie Odrodzenia, autor zajmuje się działalnością katedr medycyny i anatomii w Gimnazjum Akademickim oraz zapoznaje czytelników ze stanem ówczesnej chirurgii, organizacją aptekarstwa, szpitali i opieki społecznej. Ciekawe informacje o próbie stworzenia w 1636 r. samorządu lekarskiego w Gdańsku. (III)

1091. STANKIEWICZ JERZY. **Strakowscy, fortyfikaty, architektura i budownictwo gdańskie.** Gdańsk 1955 TPNiS, s. 94, ilustr., mapa, pl.

Opracowana na podstawie materiałów archiwalnych i ikonograficznych, monografia poświęcona działalności Strakowskich — Jana, Izajasza Jerzego i Efrima, siedemnastowiecznych budowniczych gdańskich — ukazanej na tle przemian w sztuce fortyfikatorskiej w XVI—XVII w. Cenny przyczynek do dziejów jednego z najciekawszych okresów historii Gdańska. (II—III)

TUROŃ BOLESŁAW. **Śląsk, Ziemia Lubuska, Pomorze Zachodnie, Pomorze Wschodnie oraz stosunki polsko-krzyżackie do schyłku XV wieku** zob.: poz. 1042.

1092. VETULANI ADAM. **Walka Polski w wiekach średni o dostęp do Bałtyku.** Warszawa 1954 PWN, s. 154, ilustr. Monografie popularne naukowe.

Praca poświęcona dziejom Pomorza Gdańskiego (losy Pomorza Zachodniego omówione zostały b. ogólnie na początku pracy), szczególnie zaś okresowi ekspansji Zakonu Krzyżackiego dążącego do odcięcia Polski od Bałtyku. Szczegółowe omówienie politycznych, militarnych i gospodarczych aspektów walk polsko-krzyżackich w XIV i XV w., zakończonych wojną trzynastoletnią i traktatem toruńskim (1466 r.). (I—II)

1093. VETULANI ADAM. **Władztwo Polski w Prusiech Zakonnych i Książęcych (1454—1657).** Wybór źródeł Oprac. i wstęp ... Wrocław 1953 Oss., s. 283.

Autor opracowania w obszernym wstępie kreśli dzieje stosunków polsko-krzyżackich, a następnie polsko-pruskich, po czym zapoznaje czytelnika z obszernym wyborem dokumentów świadczących m. in. o trwałych związkach Pomorza Gdańskiego z Polską i wprowadzających w przebieg wielowiekowych walk o utrzymanie tych związków. (II)

WACHOWIAK BOGDAN. **Port średniowiecznego Szczecina;** zob.: poz. 489.

1094. WITCZAK TADEUSZ. **Teatr i dramat staropolski w Gdańsku.** Przegląd historyczno-materiałowy. Gdańsk 1959 GTN, s. 168, ilustr.

Omówienie wszystkich do dziś stwierdzonych przejawów życia teatralnego na terenie Gdańska od poł. XV po koniec XVIII w., które powstały jako dzieła Polaków, bądź też się z Polską wiązały. Chronologiczne ujęcie problematyki ukazuje trzy rozmaite formy życia teatralnego Gdańska: działalność teatru szkolnego, występy zawodowych zespołów teatru wędrownego (od końca XVI w.) oraz rozmaite imprezy okolicznościowe o cechach widowiska. Teatralizacja tych ostatnich doszła do szczytu przy okazji odwiedzin Gdańska przez kolejnych królów polskich (począwszy od Kazimierza Jagiellończyka, 1457 r.). Duża część pracy poświęcona jest omówieniu literackich wartości gdańskich tekstów dramatycznych. — Książkę zdobi 40 zajmujących ilustracji, co uzupełnia znakomicie pozostałe walory cennej i potrzebnej publikacji, poszukującej tradycji naszego teatru, a więc również kultury, w polskim Gdańsku. (III)

1095. ZINS HENRYK. **Ród Ferberów i jego rola w dziejach Gdańska w XV i XVI wieku.** Lublin 1951 Towarzystwo Naukowe KUL, s. 129, tabl. 1.

Ukazana na tle dziejów miasta historia rodu patrycjuszów gdańskich, spośród którego rekrutowało się wielu burmistrzów i miejskich dygnitarzy. Ferberowie reprezentowali zazwyczaj kierunki polityki miasta, dążące do utrzymania ścisłych związków z Polską. (III)

1096. **Związek Pruski i poddanie się Prus Polsce.** Zbiór tekstów źródłowych oprac. pod red. K. Górskiego. Poznań 1949 IZ, s. 288. Biblioteka Tekstów Historycznych, nr 1.

Zbiór dokumentów poprzedzony obszernym wstępem omawiającym szczegółowo tło historyczne i genezę opublikowanych — w językach oryginałów i tłumaczonych — tekstów, m. in.: dokumentów erekcyjnych Towarzystwa Jaszczurczego i Związku Pruskiego, wypowiedzenia posłuszeństwa Zakonowi, aktu poddania się Prus Polsce, hołdu stanów pruskich, aktu hołdowniczego Gdańska, traktatu toruńskiego z 1466 r. itd. (II)

5. POMORZE W XIX i XX WIEKU (DO 1939 r)

AZEMBSKI MIROSŁAW. **Krzyże i korona;** zob.: poz. 1458.

1097. BUKOWSKI ANDRZEJ. **Florian Cenowa, twórca regionalizmu kaszubskiego.** Szkic literacki. Gdańsk 1947 IB, s. 19.

Sylwetka Floriana Ceynowy (1817—1881) — lekarza, działacza społecznego, pisarza i naukowca, bojownika o polskość Kaszub, wskrzesiciela kaszubskiej tradycji historycznej — językowej i kulturalnej, odnowiciela piastowskiej myśli pomorskiej obejmującej wybrzeże Bałtyku między ujściami Wisły i Odry. (II—III)

1098. BUKOWSKI ANDRZEJ. **Pomorze Gdańskie 1807—1850.** Wybór źródeł. Oprac. ... Wrocław 1958 Oss., s. CVII, 476, tabl. 1, mapa.

Publikacja zawiera studium dotyczące zagadnień nazwy, granicy, obszaru Pomorza Gdańskiego i jego historii gospodarczej, społecznej i politycznej w pierwszej połowie XIX w. oraz bogaty wybór źródeł do historii Pomorza w tym okresie. (II—III)

1099. BUKOWSKI ANDRZEJ. **Regionalizm kaszubski.** Ruch naukowy, literacki i kulturalny. Zarys monografii historycznej. Poznań 1950 IZ, s. 399, tabl. 4. Prace Instytutu Zachodniego, nr 15.

Obszerna monografia badań nad regionalizmem kaszubskim, szeroko uwzględniająca zagadnienia gwary i literatury kaszubskiej. Wiele informacji o życiu i twórczości Ceynowy, Derdowskiego, Majkowskiego oraz innych twórców i działaczy kaszubskich. (II—III)

1100. CIEŚLAK TADEUSZ. **Przeciw pruskiej przemocy.** Walka o ziemię na Pomorzu na przełomie XIX i XX w. Warszawa 1959 LSW, s. 194, mapa 1, tab.

W rozdziałach wstępnych autor zawarł zwięzły zarys dziejów ziem pomorskich w ramach państwa pruskiego, następnie omówił panujące tam stosunki społeczne i polityczne, przedstawił stosunek do sprawy polskiej najwybitniejszych polityków cesarskich Niemiec oraz naświetlił działalność Związku Wszechniemieckiego oraz „Hakaty”. (II)

1101. CIEŚLAK TADEUSZ. **Walka chłopów pomorskich o wyzwolenie społeczne i narodowe w latach 1845—1848.** Warszawa 1955 LSW, s. 86.

Popularnie ujęte omówienie przeszłości ziem pomorskich i na jej tle ukazany fragment historii chłopów pomorskich, a mianowicie ich udział w organizacjach i ruchach konspiracyjnych Wiosny Ludów. Autor charakteryzuje najważniejsze wydarzenia tego okresu — wyprawa na Starogard, proces przeciw spiskowcom w 1847 r. itd. — oraz kreśli sylwetki przywódców chłopskich, m. in. Ceynowy i Łobodzkiego. (I)

1102. DOPIERAŁA BOGDAN. **Ekonomiczne i demograficzne problemy Pomorza Zachodniego w świetle niemieckich materiałów źródłowych z lat 1926—1932.** Poznań 1959 IZ, s. 274. Materiały do Dziejów Nowożytnych Ziemi Zachodnich.

Opracowanie niemieckich dokumentów archiwalnych dotyczących: niedomagań wschodnio-niemieckiego rolnictwa, zagadnienia polskiej siły roboczej, polskiego problemu etnicznego w powiatach pogranicznych, portu szczecińskiego oraz przemysłu Pomorza Zachodniego. (III)

DRAPELLA WŁADYSŁAW ANTONI. **Ster. Ze studiów nad kształtowaniem się pojęć morskich.** Wiek XV—XX; zob.: poz. 1062.

1103. DREWNIAK BOGUSŁAW. **Robotnicy sezonowi na Pomorzu Zachodnim (1890—1918).** Poznań 1959 IZ, s. 400, ilustr., tab. Prace Instytutu Zachodniego, nr 29.

Pierwsza w naszej historiografii próba syntetycznego ujęcia całokształtu problematyki wychodźstwa sezonowego na Pomorzu Zachodnim. Autor omawia zagadnienia powstania rynku pracy na Pomorzu Zachodnim w wyniku przeprowadzenia uwłaszczenia, problem sprowadzania robotników sezonowych z zagranicy, ich sytuację prawną, warunki bytowe, kulturalne i społeczne oraz zagadnienia walki klasowej i samoobrony robotników sezonowych wobec wyzysku ze strony obszarników i kapitalistów. Aneksy. Bibliografia. (II—III)

1104. DREWNIAK BOGUSŁAW, PONIATOWSKA ANNA. **Polonia szczecińska. 1890—1939.** Poznań 1961 Wpoz., s. 141, ilustr., portr., tab.

Autorzy przedstawiają czytelnikowi upartą i dramatyczną walkę o zachowanie narodowości, języka i kultury polskiej prowadzoną przez szczecińską Polonię w dobie ucisku germanizacyjnego. W pracy omówiono nieznane ogółowi losy polskich robotników rolnych, działalność prześladowanych organizacji polskich i wysiłki ludzi pracujących nad utrzymaniem polskości wśród mniejszości polonijnej w Niemczech. Cennym uzupełnieniem książki są liczne zdjęcia oraz teksty statutów organizacji polonijnych Szczecina. (II)

1105. FABIANI-MADEYSKA IRENA. **Odwiedziny Gdańska w XIX wieku.** Z relacji polskich zebr. ... Gdańsk 1957 GTN, s. 370, tabl. 50. Biblioteka Gdańska. Seria Źródeł Historycznych, nr 2.

Zbiór polskich relacji pamiętnikarskich o Gdańsku, m. in.: Kraszewskiego, Deotymy i Niemcewicza, zawierający wiele nieznanych dotąd, bądź niepublikowanych, materiałów informujących o ciekawych szczegółach historycznych wzbogacających wiedzę o życiu Gdańska w przeszłości oraz o jego związkach z innymi ziemiami polskimi w okresie zaboru pruskiego. Ilustracje dobrane wyłącznie ze współczesnych pamiętnikarzem rycin i rysunków. (II)

1106. GAMM RUDOLF. **Swastyka nad Gdańskiem.** Przekł. i adaptacja Mieczysław Tomala. Warszawa 1960 Iskry, s. 166. — Tyt. oryg.: Hakenkreuz über Danzig, wie es wirklich war.

Autor pochodzi ze starego i znanego mieszczańskiego rodu gdańskiego. Po klęsce III Rzeszy nie opuścił rodzinnego miasta — zamieszkał w Sopocie. W okresie międzywojennym, a więc w Wolnym Mieście, był działaczem gdańskiej Deutschnationale Volkspartei (narodowo-niemieckiej partii ludowej). Gamm należał do tego skrzydła partii, które — nie poparłszy stanowiska nazistów — walczyło o utrzymanie statutu wolnego miasta, przeciw inkorporacji do Rzeszy. Stronictwo Gamma opowiadało się za poprawnymi stosunkami z Polską.

Książka jest pamiętnikiem posiadającym cechy szkicu historyczno-politycznego, w których Gamm kreśli dzieje Gdańska — w latach międzywojennych i w czasie 2 wojny światowej — na tle własnej działalności politycznej. Szczególnie interesujące są partie książki przedstawiające mechanizm faszyzacji miasta już po zdobyciu przez nazistów większości w Izbie Ludowej. (II)

1107. GAWRON CZESŁAW, KOWALEWSKI TADEUSZ. **Walcząca Gdynia**. Ze wspomnień byłych członków Komunistycznej Partii Polski. Oprac. ... Gdynia 1958 WM, s. 105, ilustr., portr.

Wydany z okazji 40-ej rocznicy powstania KPP. zbiór wspomnień rewolucyjnych działaczy gdyńskich z okresu międzywojennego. Wiele nieznanych dotąd wiadomości o tradycjach Czerwonej Gdyni, działalności Partii i KZMP, organizowaniu i kierowaniu Związkiem Zawodowym Transportowców, strajkach robotników portowych i marynarzy, pomocy walczącej Hiszpanii, działalności w kampaniach wyborczych itd. Wspomnienia uzupełniają 3 opracowania: powstania i działalności KPP w Gdyni, historii obchodów 1-Majowych i procesu grupy komunistów w 1937 r. (I)

Gdańskie Gimnazjum Akademickie; zob.: poz. 1064.

GIERSZEWSKI STANISŁAW. **Elbląski przemysł okrętowy w latach 1570—1815**; zob.: poz. 321.

1108. GRABOWSKI AUGUST MAKSYMILIAN. **Podróż do Prus (1844)**. Zyciorysem autora i objaśnieniami poprzedziła Krystyna Pieradzka. Warszawa 1946 PZWS, s. 43. Biblioteka Popularno-Naukowa. Seria: Ziemie Odzyskane.

Relacja z podróży po Pomorzu Wschodnim, odbytej przez autora w 1844 r. — wydana po raz pierwszy w Paryżu, w 1859 r. Zawiera wiele interesujących obrazów życia miast (m. in.: Elbląg, Gdańsk, Wejherowo) i wsi pomorskich, wykazujących polskość ziemi gdańskiej, Mazur i Warmii. (II—III)

1109. GUMOWSKI MARIAN, PELCZAR MARIAN. **Pieniądz gdański**. Gdańsk 1960 GTN, s. 118, ilustr. Biblioteka Gdańska. Seria Monografii, nr 7.

Publikacja źródłowa zawierająca zarys historii pieniądza gdańskiego z lat 1814—1939.

GUSTOWSKI LESZEK. **Fakty i liczby**; zob.: poz. 424.

1110. JAROSZYK HENRYK. **Piećdziesięciolecie spółdzielni chłopów Ziemi Złotowskiej**. 1906—1956. W rocznicę założenia „Rolnika” Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Złotowie. Oprac. ... Złotów 1956 GS „Sam. Chł.”, s. 69, ilustr., portr.

Oparta na dokumentach i relacjach członków, opowieść o dziejach (zał. w 1906 r. przez grupę patriotów polskich) spółdzielni rolniczej, która odegrała poważną rolę w historii walk o zachowanie języka, kultury i dorobku materialnego ludności polskiej Ziemi Złotowskiej, opierając się zwycięsko prześladowaniom ze strony władz pruskich a później hitlerowskich, by po odzyskaniu wolności stać się jedną z najlepiej pracujących placówek tego typu w Polsce Ludowej. (I)

1111. KAMIŃSKA KRYSZYNA. **„Gryf” wraz z dodatkiem „Gryf Kaszubski” (1908—1934)**. Bibliografia zawartości. Oprac. ... Gdańsk 1961 GTN, s. 88, tabl. 8, ilustr.

Poprzedzona rysem historycznym bibliografia zawartości jednego z najbardziej interesujących czasopism pomorskich pierwszej połowy XX w., publikującego na swych łamach obok materiałów literackich i etnograficznych, także artykuły polityczne i gospodarcze, jak również utwory poetyckie i rozprawy historyczne. Założycielem pisma był zasłużony bojownik o polskość Pomorza — Aleksander Majkowski. (III)

Materiały do „Czterdziestolecia Polski na Morzu”; zob.: poz. 616.

1112. **PELCZAR MARIAN. Widoki Gdańska z połowy XIX wieku.** (Staloryty z oryginalnych klisz zachowanych w zbiorach Biblioteki Miejskiej w Gdańsku, wykonanych przez H. Winklesa i A. H. Payne'a wg rys. B. Petersa ok. r. 1841). Objąsnienia historyczne podał ... Gdańsk 1947 Biblioteka Miejska, s. nlb. 5, tabl. 3. Biblioteka Gdańska. Seria Graficzna, nr 1.

W części opisowej nakreślono sylwetki Winklesa, Payne'a i Petersa oraz zamieszczono informacje o architekturze Gdańska w XIX w. (I—II)

1113. **RASZEWSKI ZBIGNIEW. Z tradycji teatralnych Pomorza, Wielkopolski i Śląska.** Wrocław 1955 Oss., s. 276, tabl., mapa. Studia z Dziejów Teatru w Polsce, t. 3.

Praca poświęcona polskim tradycjom teatralnym ziem polskich, które po 1815 r. weszły w skład b. państwa pruskiego. Cz. 2 książki omawia polskie tradycje teatralne Gdańska w l. 1793—1900. Wiele informacji o życiu i polskości Gdańska pod obcym zaborem, o walce polskich gdańszczan i planowym ich wynaradawianiem oraz o udziale polskiego teatru zawodowego i amatorskiego w podtrzymywaniu ducha narodowego. (II)

1114. **ROPPEL LEON. Przegląd historyczny prac nad polskim słownictwem morskim w latach 1899—1939.** Gdańsk 1955 Oss., s. 66. Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Sztuki w Gdańsku. Prace i Materiały z Zakresu Polskiego Słownictwa Morskiego, nr 1.

Omówienie określonych w tytule prac poczynając od dziełka H. Gołębiewskiego „Wyrazy rybackie i żeglarskie u Kaszubów“ (1899) a kończąc na popularnym „Słowniczku morskim“ (1935). Autor dowodzi tezy, iż ówczesne wydawnictwa z zakresu słownictwa morskiego obejmowały jedynie żeglarstwo i okrętownictwo, pomijając dziedzinę najistotniejszą dla każdego państwa posiadającego dostęp do morza — słownictwo gospodarki morskiej. (II)

SEDJICKI FRANCISZEK. Jestem Kaszubą; zob.: poz. 1658.

1115. **STAŃSKI MIECZYŚLAW. Rozwój ruchu ludowego na Pomorzu Gdańskim 1920—1926.** Poznań 1960 WPoz.: s. 172.

Praca źródłowa kreśląca dzieje ruchu ludowego na Pomorzu Gdańskim w latach 1920—1926 i ukazująca jego postępowe tradycje. Autor omawia początki politycznego ruchu chłopskiego w l. 1894—1919 i ponowne próby politycznego zorganizowania chłopów w l. 1920—1921, a następnie szeroko przedstawia działalność PSL „Piast“ w l. 1922—1923 oraz nowych ugrupowań chłopskich na Pomorzu, a także pierwsze rozłamy w PSL „Piast“ w l. 1924—1926. Książkę zamyka ogólna charakterystyka ruchu chłopskiego na Pomorzu Gdańskim w latach 1920—1926. (II)

1116. **STASZEWSKI JANUSZ. Wojsko polskie na Pomorzu w roku 1807.** Wstęp i życiorys autora S. Herbst. Bibliografia W. Bieńkowski. Gdańsk 1958 GTN, s. 341, tabl. 10, map 7, pl. 3. Biblioteka Gdańska. Seria Monografii, nr 6.

Wydanie pośmiertne z życiorysem autora i bibliografią jego prac. Monografia obejmuje dzieje powstania armii polskiej u boku Napoleona na schyłku 1806 r. i historię jej walk pod Tczewem, Gdańskiem, Słupskiem, Kołobrzegiem, Grudziądem, nad Omulwią i Narwią, a następnie w Prusach Wschodnich, aż do momentu zawarcia rozejmu w Tyłży. (II—III)

1117. **STEYER DONALD. Problemy robotnicze Gdyni 1926—1939.** Gdańsk 1959 GTN, s. 178.

Praca omawia warunki życia proletariatu oraz dzieje ruchu robotniczego Gdyni i okolic na tle ogólnie zarysowanego rozwoju portu i miasta w latach 1926—1939. Książka powstała w oparciu o materiały archiwalne, ówczesną prasę oraz wspomnienia i relacje gdyńskich działaczy robotniczych. (II—III)

1118. SZAFLARSKI JÓZEF. **Ruchy ludnościowe na pograniczu polsko-niemieckim w ciągu ostatniego wieku.** Gdańsk 1947 IB, s. 62, mapa, tab.

Autor omawia ogólne cechy kolonizacji niemieckiej na wschodzie (Drang nach Osten), powodzenie akcji kolonizacyjnej, jej osłabienie i zanik oraz zagadnienie odpływu ludności z „Niemieckiego Wschodu”. Duża część zawartego w książce materiału dotyczy ruchów ludnościowych na Pomorzu. (III)

1119. TRZEBIATOWSKI KLEMENS. **Oświata i szkolnictwo polskie na Pomorzu Zachodnim w pierwszej połowie XX wieku. 1900—1939.** Poznań 1961 WPoz., s. 243, ilustr., tab., mapy, bibliogr.

Monografia historyczna poświęcona dziejom organizacji oświaty wśród Polaków Pomorza Zachodniego, głównie w l. 1922—1939 (okres republiki weimarskiej i dyktatury hitlerowskiej). Praca oparta na źródłach archiwalnych i publikowanych oraz na ustnych relacjach działaczy oświatowych. (II—III)

1120. **W trzydziestopięcioletnie założenia Gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej w Gdańsku.** Gdańsk 1957, s. 23, ilustr., portr.

Zarys dziejów zasłużonej placówki polskości w Gdańsku, w okresie międzywojennym. Cenny przyczynek do historii patriotycznej i pełnej poświęcenia Polonii Gdańskiej oraz odrodzenia oświaty polskiej w tym mieście po wyzwoleniu. (I)

1121. WIELOPOLSKI ALFRED. **Gospodarka Pomorza Zachodniego w latach 1800—1918.** Szczecin 1959 PWN, s. 209, tabl. 6, mapa 2, tab. Szczecińskie Towarzystwo Naukowe. Wydział Nauk Społecznych, t. 2.

Po omówieniu geograficznej charakterystyki regionu autor przeprowadza, opartą na źródłach archiwalnych i statystycznych, analizę rozwoju gospodarczego Pomorza Zachodniego, rozróżniając 3 okresy: 1800—1850, 1850—1882, 1883—1918, przy czym lata I wojny światowej oraz jej skutki dla gospodarki Pomorza Zachodniego zostały oddzielnie obszernie omówione. (III)

1122. **Z dziejów Ziemi Złotowskiej 1918—1939.** Księga pamiątkowa Zjazdu b. Bojowników o Polskość i Wolność Ziem Piastowskich, 21—22 lipca 1957. Poznań 1959 WPoz., s. 93, ilustr., portr., nuty. Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddział w Słupsku. Biblioteka Słupska, t. 3.

Materiały odbytego w Złotowie Zjazdu dawnych działaczy V Dzielnicy Związku Polaków w Niemczech (Ziemie: Złotowska, Bytowska i Lubuska). Referaty i wypowiedzi uczestników Zjazdu opowiadają o polskiej pracy oświatowej, działalności spółdzielczej, organizowaniu służby zdrowia — w okresie niewoli i po wyzwoleniu w 1945 r. (I—II)

1123. ZIELIŃSKI HENRYK. **Polacy i polskość Ziemi Złotowskiej w latach 1918—1939.** Poznań 1949 IZ, s. 174, tabl. 2.

Praca poświęcona dziejom Ziemi Złotowskiej i walce zamieszkujących ją Polaków o prawa i obyczaje narodowe, zapoznająca z: położeniem i przeszłością powiatu złotowskiego, strukturą ludności, organizacją administracji i samorządu w l. 1918—1939, problemami gospodarczymi, oświatą i szkolnictwem polskim, stosunkami religijno-kościelnymi oraz działalnością polskich związków i stowarzyszeń. (II)

6. DRUGA WOJNA ŚWIATOWA NA POMORZU

(Zob. też: Marynarka wojenna i wojna morska)

AZEMBSKI MIROSŁAW. **Krzyże i korona**; zob.: poz. 1458.BOLDUAN RAJMUND, PODGÓRECZNY MARIAN. **Bez mundurów**; zob.: poz. 1488.BOLDUAN RAJMUND, PODGÓRECZNY MARIAN. „**Deutschland**“ w **plomieniach**; zob.: poz. 1489.

1124. **(Czternasty pułk piechoty) 14 p. p. dotarł do Łaby**. Wspomnienia uczestników walk. Warszawa 1958 MON, s. 393, tabl. 24, portr. 9, mapa 1, portr. i mapy w tekście. Biuro Historyczne Wojska Polskiego. Polacy na Frontach 2 Wojny Światowej.

Relacje ze szlaku bojowego pułku w 1945 r.: bitwa o Warszawę, przełamywanie Wału Pomorskiego, zdobywanie Kołobrzegu, walki na lewym brzegu Odry w czasie ofensywy berlińskiej. Skład pułku, listy poległych i odznaczonych, wykaz miejscowości. (I)

1125. DĄBROWSKI FRANCISZEK. **Wspomnienia z obrony Westerplatte**, Wspomnienia i dokumenty. Wstęp hist. Marian Pelczar. Gdańsk 1957 GTN, s. 161, tabl. 31, pl. 1, ilustr. Biblioteka Gdańska, Seria Źródeł Historycznych, nr 3.

Wspomnienia komandora Franciszka Dąbrowskiego, zastępcy dowódcy obrony Westerplatte, obejmujące okres od listopada 1937 r., gdy został on skierowany na tę placówkę, do momentu kapitulacji tj. 7 września 1939 r. Obszerny wstęp zapoznaje z przebiegiem wieloletnich sporów odnośnie pobytu, charakteru prawnego i uprawnień polskiej załogi Westerplatte oraz z dziejami tego terenu i przyległej fortecy Wiśloustkie. Lista załogi. Zdjęcia dokumentalne. Plan Westerplatte. (I)

1126. DĄBROWSKI FRANCISZEK, GRODECKI STANIŚŁAW. **Westerplatte**. Gdynia 1945 Zarz. Pol.-Wych. Mar. Woj., s. 24.

Zwięzła opowieść o bohaterskiej walce toczzonej w dn. 1—7 września 1939 r., przez nieliczną załogę polskiej placówki w porcie gdańskim, z wielokrotnie silniejszym nieprzyjacielem. Pierwszy z autorów był w owych dniach zastępcą dowódcy Westerplatte — majora Sucharskiego. (I)

1127. DERESIEWICZ JANUSZ. **Okupacja niemiecka na ziemiach polskich włączonych do Rzeszy (1939—1945)**. Studium historyczno-gospodarcze. Poznań 1950 IZ, s. 600. Badania nad Okupacją Niemiecką w Polsce, t. 4.

Praca oparta na źródłach archiwalnych, opracowaniach naukowych, materiałach pamiątkarskich. Autor analizuje akcję wywłaszczeniową, rolnictwo, przemysł, handel i finanse, m. in. na obszarze Pomorza Gdańskiego. (III)

1128. DZIPANÓW RUDOLF. **Walki 4 Pomorskiej dywizji piechoty**. Warszawa 1961 MON, s. 194, tabl. 16, mapy 3, ilustr. Wojskowy Instytut Historyczny.

Monografia poświęcona historii 4 dywizji piechoty Wojska Polskiego, sformowanej na Ukrainie wiosną roku 1944. Weszła ona w skład I Armii W.P. i działania bojowe rozpoczęła na rubieży Wisły, we wrześniu roku 1944. Szlak bojowy dywizji prowadził przez Pomorze (walki o przełamanie Wału Pomorskiego i bój o Kołobrzeg), a następnie dywizja wzięła udział w forsowaniu Odry i ostatnich walkach na terenie Niemiec, zakończonych osiągnięciem Łaby. Zestawienie składu oficerskiego dywizji oraz liczne mapy i fotografie. (I)

1129. FLISOWSKI ZBIGNIEW. **Westerplatte**. Wspomnienia, relacje, dokumenty. Oprac. i wstęp. ... Wyd. 2 Warszawa 1960 MON, s. 300, tabl. 17. Wojskowy Instytut Historyczny.

Opracowanie zawierające 25 relacji polskich i 12 pochodzących ze źródeł niemieckich, składających się na obraz heroicznych walk wrześniowych placówki polskiej w porcie gdańskim. We wstępie autor poddaje krytycznej analizie wykorzystane źródła polskie i niemieckie, ustala stosunek sił walczących, taktykę, straty w ludziach, topografię terenu walk, wreszcie moralną wymowę walki załogi Westerplatte. (II)

1130. FRUCZEK ZYGMUNT. **Obrońca Płyty Oksywiej**. Gdynia 1945 Zarz. Pol.-Wych. Mar. Woj., s. 24.

Relacja opisująca bohaterskie walki obrońców Gdyni, którzy we wrześniu 1939 r., pod dowództwem pułk. Dąbka przez szereg dni opierali się przeważającym siłom niemieckim, atakującym z lądu, morza i powietrza. (I)

GAMM RUDOLF. **Swastyka nad Gdańskiem**; zob.: poz. 1106.

1131. JANOWICZ ZBIGNIEW. **Ustrój administracyjny ziem polskich wcielonych do Rzeszy Niemieckiej, 1939—1945**. Tzw. Okręgi Kraju Warty i Gdańska — Prus Zachodnich. Poznań 1951 IZ, s. 203.

Wnikliwa analiza prawno-administracyjna organizacji przemocy hitlerowskiej m. in. na Pomorzu Gdańskim. Szczegółowe omówienie działalności placówek powołanych dla zniszczenia polskości ziem wcielonych. (III)

1132. JASIŃSKI ANTONI. **Przełamanie Wału Pomorskiego**. Marsz — manewr I Armii W.P. od Warszawy do Bydgoszczy i udział w przełamaniu Wału Pomorskiego. 19. I. — 7. III. 1945. Warszawa 1958 MON, s. 511, tabl. 1, map. 22, ilustr., portr., tab. Biuro Historyczne Wojska Polskiego.

Oparta na materiałach źródłowych monografia działań I Armii W.P. od 19. I. 45 (walki o Warszawę) do 7. III. 45 (wyjście do rejonu Kołobrzegu), ukazująca całokształt organizacji działań i dowodzenia w skomplikowanej sytuacji operacyjnej i terenowej na szczeblu armii, dywizji, pułku a niekiedy i batalionu. Zagadnienie użycia rodzajów wojsk naświetlone zostało w ogólnym opisie przebiegu działań. (II)

1133. KACZMAREK KAZIMIERZ. **Historia 8 Bydgoskiego pułku piechoty**. Warszawa 1957 MON, s. 203, mapa 1, ilustr., portr. Zarząd Wojskowo-Historyczny Sztabu Generalnego.

Historia walk, odznaczonego Krzyżem Virtuti Militari 8 p. p., toczonych na szlaku bojowym wiodącym przez przyczółek warecko-magnuszewski, Warszawę, Bydgoszcz, Wał Pomorski, Kołobrzeg, ziemie nadodrzańskie, Kanał Hohenzollernów do Łaby. Wiele zdjęć dokumentalnych, listy poległych i odznaczonych żołnierzy pułku. (I—II)

1134. KNAUFF STANISŁAW. **Wojna zaczęła się w Gdańsku...** Warszawa 1946 PZWS, s. 46.

Wspomnienia urzędnika Generalnego Komisariatu R. P. w Gdańsku obejmujące okres tuż przed wybuchem wojny i pierwszych jej dni, poprzedzone charakterystyką stosunków gdańskich i omówieniem ich międzynarodowego aspektu. Autor opisuje terrorystyczną działalność bojówek hitlerowskich, której straszliwym symbolem była dla Polaków gdańskich — „Victoria Schule“. (I)

1135. KOMORNICKI STANISŁAW. **Wyzwolenie Kołobrzegu**. Wstęp i opracowanie Tadeusza Rawskiego. Warszawa 1951 MON, s. 100, ilustr., mapa 1.

Popularne opracowanie historii dziesięciodniowych walk o Kołobrzeg w marcu 1945 r., poprzedzone zarysem historyczno-wojskowych dziejów tego miasta. Problemy strategiczne omówione żywo i zrozumiale. (I—II)

MEISNER ZOFIA. **Obrońcy Westerplatte**; zob.: poz. 1581.

PUACZ EDWARD. **Kosynierzy gdyńscy**; zob.: poz. 1632.

1136. RATUK WŁADYSŁAW. **Na Wale Pomorskim**. Warszawa 1953 MON s. 51, ilustr. Komisja Wojskowo-Historyczna MON. Seria popularna.

Opis walk toczonych przez I Armię W.P. w styczniu i lutym 1945 r. w czasie forsowania umocnionej linii obronnej wojsk hitlerowskich na Pomorzu Zachodnim, przeplatany relacjami o poszczególnych wydarzeniach bojowych i bohaterskich czynach polskich żołnierzy. Książkę zamyka opis walk na tzw. „pozycji ryglowej”, Nadarzyce—Świerzyzna, Żabin—Borujsko — skąd 1 marca 1945 r. oddziały I Armii rozpoczęły bojowy marsz w kierunku Bałtyku. (I)

1137. RYDŁOWSKI JERZY, SAFIAN ZBIGNIEW. **Wisła—Odra**. Warszawa 1960 MON, s. 176, ilustr., portr., mapy.

Popularnie ujęta historia wielkiej ofensywy armii radzieckiej, która w styczniu 1945 r. przyniosła wyzwolenie większości ziem polskich. Autorzy przedstawiają działania wojenne (m. in. przełamanie Wału Pomorskiego i zdobycie Kołobrzegu) zarówno od strony sztabowego planowania i kierowania operacjami, jak i ich bezpośredniej realizacji w starciu z wrogiem. Specjalnie podkreślono rolę Wojska Polskiego w opisywanych działaniach. (I)

1138. RZEPNIEWSKI ANDRZEJ. **Obrona wybrzeża w 1939 roku**. Warszawa 1958 PWN, s. 47. PAN Instytut Historii. Komisja Koordynacji Badań nad Dziejami 2 Wojny Światowej.

Naukowe opracowanie walk wrześniowych poczynając od ataku na Westerplatte, kończąc na kapitulacji Helu. Zwięzły i rzeczowy opis faktograficzny oparty wyłącznie na dokumentach. (II)

1139. SASINOWSKI WŁADYSŁAW. **Piaśnica 1939—1944**. Słowo wstępne E. Kasyk. Wejherowo 1956 Kom. Bud. Pomnika Ofiarom Piaśnicy, s. 67, tabl.

Historia masowych zbrodni popełnionych przez hitlerowców na Wybrzeżu w okresie ubiegłej wojny. Na piaszczystych terenach w pobliżu bałtyckiego ujścia rzeki Piaśnicy (w okresie międzywojennym przebiegała tam granica polsko-niemiecka) urządzono miejsce masowych mordów, których ofiarą padły setki Polaków, mieszkańców Wybrzeża. Wydmy Piaśnicy stały się grobem wielu działaczy kaszubskich. (I)

1140. SIKORA JÓZEF. **Biskup Carl Maria Splett**. Warszawa 1951 KiW, s. 61, fotokopii 30.

Sylwetka byłego biskupa gdańskiego Spletta — skazanego prawomocnie przez sąd polski na karę więzienia, za współdziałanie z hitlerowcami w prześladowaniach ludności polskiej Gdańska i okolic. Broszura zawiera fotokopie dokumentów świadczących o działalności Spletta na szkodę narodu polskiego. (I)

1141. SZULCZYŃSKI STANISŁAW. **Historia 7 Kołobrzieskiego pułku piechoty**. Warszawa 1955 MON, s. 155, mapa 1 oraz w tekście, ilustr., portr. Komisja Wojskowo-Historyczna MON.

Monografia poświęcona dziejom 7 pułku piechoty Wojska Polskiego, którego szlak bojowy w czasie 2 wojny światowej wiódł z Riazania (ZSRR) przez Warszawę, Bydgoszcz, Wał Pomorski, Czaplinek, Kluczewo, Kołobrzeg i Odrę. Po bohaterskich walkach zakończonych zlikwidowaniem hitlerowskiego garnizonu w Kołobrzegu, pułkowi nadano honorową nazwę: 7 Kołobrzieski pułk piechoty. (I)

1142. WACHTEL JAKUB. **Azymut Warszawa**. Historia 2 Berlińskiego pułku piechoty. Warszawa 1961 MON, s. 302, ilustr., pl.

Autor opisuje dzieje pułku i jego szlak bojowy od Lenino, przez Warszawę, Wął Pomorski, Zalew Szczeciński aż do Berlina. Załączone wykazy poległych i odznaczonych. (I)

WAŃKOWICZ MELCHIOR. *Westerplatte*; zob.: poz. 1703.

1143. WĄSOWICZ-DUNIN KRZYSZTOF. *Stutthof*. Ze wspomnień więźnia obozu koncentracyjnego. Warszawa 1946 PIW, s. VII, 103, mapy 2.

Zarys historii obozu koncentracyjnego w Stutthofie (w pobliżu Gdańska), w l. 1939-1944 — oparty na wspomnieniach autora, relacjach współwięźniów oraz hitlerowskich aktach urzędowych. (I)

1144. *Wybrane operacje i walki Ludowego Wojska Polskiego*. Zbiór artykułów. Red. Zdzisław Stąpor. Warszawa 1957 MON s. 358, map 11.

Zawiera m. in.: Komornicki S.: Związki I Armii Wojska Polskiego w walkach o Kołobrzeg. — Stepiński T.: Udział I brygady pancerniej im. Bohaterów Westerplatte w walce o wyzwolenie Gdyni i Gdańska. (III)

ZURKOWSKI MICHAŁ. *Na Bałtyk*; zob.: poz. 1722.

7. POMORZE W POLSCE LUDOWEJ

A. Granica na Odrze i Nysie Łużyckiej

1145. DERLATKA TADEUSZ, LESNIEWSKI ANDRZEJ, NUROWSKI ROMAN *Ofensywa rewizjonizmu niemieckiego*. Poznań 1960 WZach., s. 102. Zachodnia Agencja Prasowa.

Publikacja informująca o działalności organizacji rewizjonistycznych w Niemieckiej Republice Federalnej, dążących — przy oficjalnym poparciu rządu Niemiec Zachodnich — do wznowienia „Drang nach Osten“, którego łupem miałyby się stać ponownie polskie ziemie zachodnie i północne. Mimo publicystycznego charakteru wydawnictwo posiada trwałe wartości dzięki zawartemu w nim bogatemu materiałowi faktograficznemu i dokumentalnemu. (I—II)

1146. KŁAFKOWSKI ALFONS. *Umowa Poczdamka z dnia 2. VII. 1945 r.* Podstawy prawne likwidacji skutków wojny polsko-niemieckiej z lat 1939—1945. Warszawa 1960 Pax, s. 630, tabl. 4.

Monografia z dziedziny prawa międzynarodowego poświęcona umowie poczdamskiej i jej wykonywaniu w zakresie stosunków polsko-niemieckich od 1945 do 1959 r. Autor oparł swą pracę na dokumentach prawniczych (głównie dokumentacja O. N. Z.) i politycznych oraz na materiałach pamiętnikarskich, prasowych i radiowych. (III)

1147. KOKOT JÓZEF. *Logika Poczdamu*. Wyd. 2 zmien. Katowice 1961 „Śląsk“, s. 328, tabl. 2 i w tekście, rys., mapy, bibliogr. Śląski Instytut Naukowy w Katowicach.

Autor omawia granicę polsko-niemiecką w świetle prawa międzynarodowego i okoliczności jej wytyczenia, analizuje postanowienia dotyczące przyszłej granicy polsko-niemieckiej podjęte przez rządy alianckie jeszcze w czasie 2 wojny światowej oraz treść Układów Poczdamskich. Następnie zajmuje się konsekwencjami wytyczenia nowej granicy, a więc: zagadnieniem wysiedlenia ludności niemieckiej (na tle zagadnień ludnościowych Polski i Niemiec) i aspektami prawnymi tego procesu oraz zmianami w strukturze gospodarczej: Niemiec, Polski jako całości i odrębnie jej ziem zachodnich i północnych. (II—III)

1148. LEŚNIEWSKI ANDRZEJ, MĘCLEWSKI EDMUND. **Bonn rzecznikiem niepokoju.** Roszczenia terytorialne rządu NRF. Poznań 1961 WZach., s. 99, mapy i tab. w tekście. Zachodnia Agencja Prasowa. Studia i Rozprawy, z. 10.

Praca wykazująca bezzasadność historycznych i prawno-międzynarodowych argumentów formułowanych przez rząd Niemieckiej Republiki Federalnej dla poparcia jego roszczeń terytorialnych wobec państwa polskiego oraz przedstawiająca argumentację i stanowisko polskie w tej sprawie. W części poświęconej argumentacji historyczno-etnicznej ukazano — obok historycznej prawdy o polskości ziemi nad Odrą i Bałtykiem — dzieje „Drang nach Osten“ oraz klęskę polityki germanizacyjnej zaborcy. (II)

Polska zachodnia i północna, zob.: poz. 1187.*

1149. WIEWIÓRA BOLESŁAW. **Granica polsko-niemiecka w polityce Zachodu.** Poznań 1958 WPol., s. 120.

Praca poświęcona analizie stanowiska mocarstw zachodnich wobec granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej. Omówienie roli rządów Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji w powstaniu polskiej granicy zachodniej, późniejszego ich wycofania się z pozycji Układu Poczdamskiego oraz wykorzystywania elementów rewizjonistycznych w Niemieckiej Republice Federalnej dla prowadzenia szerokiego ataku na obóz socjalistyczny. Autor analizuje również skutki powstania Niemieckiej Republiki Demokratycznej, zagadnienie traktatu pokojowego oraz stanowisko Polski w sprawie jej granic zachodnich. (II)

1150. WIEWIÓRA BOLESŁAW. **Granica polsko-niemiecka w świetle prawa międzynarodowego.** Poznań 1957 IZ, s. 230, mapy 2.

Monograficzne opracowanie — ukazanej na tle zagadnień politycznych — prawnomiędzynarodowej problematyki granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej, uzasadniające prawne podstawy obecnej granicy polsko-niemieckiej, oparte na treści: Układów Jałtańskich i Poczdamskich; aktów wydanych przez Sojuszniczą Radę Kontroli dla Niemiec; umów granicznych między Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną oraz oświadczeń polityków i mężów stanu. Praca wykazuje bezpodstawność prawnej argumentacji rewizjonistów zachodnioniemieckich i odsłania istotne cele ich działalności, tj. przygotowania odradzającego się imperializmu niemieckiego do wznowienia ekspansji na wschód. (II—III)

1151. WIEWIÓRA BOLESŁAW. **Uznanie nabytków terytorialnych w prawie międzynarodowym.** Poznań 1961 IZ, s. 244.

Studium poświęcone problematyce prawnej związanej z uznawaniem, bądź nieuznawaniem zmian granic lądowych państwa. Specjalny rozdział poświęcony wybranym zagadnieniom współczesnym uznania granic w Europie, m. in. granicy polsko-niemieckiej. (III)

B. Opracowania ogólne

1152. **Białogard w marszu.** Styczeń 1947. Białogard (1947). Komitet Redakcyjny, s. 8.

Przyczynek do dziejów repolonizacji Pomorza w pierwszych latach powojennych. (I)

1153. **Biuletyn informacyjny o realizacji postulatów zgłoszonych przez ludność na spotkaniach z kandydatami na radnych w okresie wyborów do MRN w r. 1958.** Wyd. 2. Gdynia 1960 Prezydium MRN, s. 40.

Broszura zapoznająca z rozwojem Gdyni w l. 1958—1960. Omówienie budownictwa osiedli mieszkaniowych, rozwoju sieci handlu detalicznego, gospodarki miejskimi terenami zielonymi, usprawnień w administrowaniu domami mieszkalnymi, polepszenia warunków komunikacji miejskiej itp. (I)

BŁAHIJ KAZIMIERZ. Spotkania bałtyckie, zob.: poz. 1486.

1154. **BORZYCKI ZDZISŁAW. Polska Partia Robotnicza na Pomorzu Zachodnim.** Zwięzły zarys działalności w latach 1945—1947. Szczecin 1961 Kom. Woj. PZPR, s. 23.

Specjalne wydanie „Faktów i wydarzeń“ (zob.: Czasopisma poz. 73) zapoznające z historią powstania i działalnością Polskiej Partii Robotniczej na Pomorzu Zachodnim. Szczegółowe omówienie działalności tzw. „grup operacyjnych“. (I)

1155. **BROCKI ZYGMUNT, SZUBZDA WŁADYSŁAW. Polskie Wybrzeże.** Na dziesięciolecie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i pięćsetlecie powrotu Pomorza Gdańskiego. Warszawa 1954 SiT, s. 202, ilustr.

Wydawnictwo albumowe (60 stron bogato ilustrowanego tekstu oraz 142 strony tablic ilustracyjnych) poświęcone polskiemu wybrzeżu Bałtyku, zapoznające z jego obrazem fizjograficznym, historią polityczną i kulturalną oraz obliczmem gospodarczym w Polsce Ludowej. W wyjątkowo ilustracyjnej części wydawnictwa, zatytułowanej: „Wędrujemy wzdłuż wybrzeża” ukazane zostały — odbudowa i rozwój polskiej gospodarki morskiej, piękno krajobrazu morskiego oraz codzienna praca mieszkańców nadmorskiej ziemi. (I)

1156. **CZARNECKA HALINA. Wczoraj, dziś, jutro Ziemi Koszalińskiej.** Koszalin 1952 WKFN, s. 78, ilustr.

Wydawnictwo popularyzujące osiągnięcia gospodarki Polski Ludowej na terenie województwa koszalińskiego, ukazujące polską przeszłość Pomorza Środkowego oraz perspektywy jego dalszego rozwoju. (I)

1157. **DRÓZDŹ(-SATANOWSKA) ZOFIA, MILCZAREK WŁ. Zakochani w Pomorzu.** (B.m.w.) 1945 Czyt., s. 39, ilustr.

Bogato ilustrowany reportaż z podróży po Pomorzu Zachodnim, odbytej przez autorów w czerwcu 1945 r., a więc tuż po zakończeniu wojny. Wiele ciekawych informacji o stanie gospodarki Pomorza, akcjach osiedleńczych oraz codziennym życiu miast i wsi regionu w tym niezwykle ważnym okresie powojennej historii zachodnich ziem nadmorskich Polski. (I)

1158. **EDEL-KRYŃSKI HENRYK. Województwo gdańskie.** Studium społeczno-gospodarcze. Gdynia 1961 WM, s. 455, ilustr.

Monografia województwa gdańskiego zawierająca obszerny wybór i analizę danych dotyczących rozwoju ekonomicznego, kulturalnego i demograficznego samego województwa oraz — w części drugiej — każdego powiatu oddzielnie, w latach powojennych do roku 1959. Rozważania nad rozwojem poszczególnych dziedzin przemysłu i gospodarki poprzedza charakterystyka warunków naturalnych tego województwa — położenia geograficznego, klimatu, gleb, surowców mineralnych, krajobrazu i przyrody, a zamyka omówienie miejsca województwa gdańskiego w gospodarce narodowej Polski oraz perspektyw jego rozwoju. Praca opiera się na materiale statystycznym i ankietowym. Całość bogato ilustrowana wykresami oraz mapkami. (II—III)

FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Przymorze;** zob.: poz. 1523.

GIL FRANCISZEK. **Ziemia i morze;** zob.: poz. 1535.

HELSZTYŃSKI STANISŁAW. **W piastowskich grodach Pomorza Zachodniego,** zob.: poz. 1545.

1159. **Informator statystyczny m. Szczecina.** Szczecin 1957 Miejska Komisja Planowania Gospodarczego, s. 71, pl. 1.

Bogaty materiał statystyczny obrazujący odbudowę i rozwój miasta w Polsce Ludowej oraz zapoznający ze stale potężniejącą rolą Szczecina w rozwijaniu gospodarki narodowej. (I)

1160. **JAKUBOWICZ TADEUSZ. Polska odrodzona na Pomorzu Zachodnim.** Szczecin 1947 Polskie Pismo i Książka, s. 56, nlb. 5, ilustr.

Wydawnictwo zawiera wiele cennych informacji o odbudowie i życiu Szczecina oraz województwa szczecińskiego (w ówczesnych granicach administracyjnych) w l. 1945—1947. Autor — bogato ilustrując swe wywody cyframi — opisuje dzieje uruchomienia portu, przemysłu, szkół itd. Zapoznaje z przebiegiem akcji osiedleńczej, rozwojem spółdzielczości, rzemiosła itd. (I)

JANTOS HENRYK, KUŁTUNIAK JERZY, ROMANOWSKI ZDZISŁAW. Granicznym szlakiem; zob.: poz. 1546.

JANTOS HENRYK, KUŁTUNIAK JERZY, ROMANOWSKI ZDZISŁAW. Spotkanie z rzeką; zob.: poz. 1547.

1161. Kołobrzeg wczoraj, dziś i jutro. Informator. Praca zbiorowa. Red. E. Sroka. Poznań 1961 Wpoz., s. 131, mapy, ilustr.

Interesujące informacje o przeszłości, odbudowie i planach przyszłego rozwoju portu i miasta, którego rola i znaczenie w gospodarce morskiej naszego kraju zwiększa się nieustannie. (I)

1162. KOŁOMEJCZYK NORBERT. Polska Partia Robotnicza na Pomorzu Zachodnim. 1945—1948. Szczecin 1961 Kom. Woj. PZPR, s. 74.

Specjalne wydanie „Faktów i Wydarzeń“ (zob.: Czasopisma poz. 73) zapoznające z rozwojem organizacyjnym Polskiej Partii Robotniczej na Pomorzu Zachodnim, walką Partii o zasiedlenie ziem zachodnio-pomorskich i całkowite połączenie ich z resztą ziem polskich, wielkimi kampaniami politycznymi i gospodarczymi okresu 1945—1948 r. oraz z procesem zjednoczenia polskiego ruchu robotniczego. Załączony kalendarzyk wydarzeń. (I—II)

1163. KOŹLIŃSKI JERZY. Podziemie na Pomorzu w latach 1945—1947. Gdynia 1959 WM, s. 134, tabl. 4, ilustr.

W oparciu o materiały dokumentalne znajdujące się w archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, autor opisuje działalność ugrupowań podziemnych na Pomorzu w latach 1945—1947, ukazując oblicze polityczne i strukturę organizacyjną Semper Fidelis Victoria, Kadry Dywersyjnych 121 i 111 oraz poczynania najbardziej operatywnej grupy na tym terenie — oddziału Łupaszki. Źródłowe i obiektywne badania materiałów, a także autentyczne relacje uczestników tragicznych wydarzeń, przyniosły w wyniku sensacyjną niemal fabułę niewielkiej książeczki. Książka mimo dokumentalnego charakteru treści ma formę żywą, lekko zbeletryzowaną. (I—II)

1164. KWAŚNIEWSKI TADEUSZ, NOWAK WACŁAW. Ludzie KPP. W 40-tą rocznicę powstania KPP. Koszalin 1958 PZPR, s. 73, ilustr. portr.

Wydawnictwo zawierające sylwetki 13 b. członków KPP, pracujących obecnie na Ziemi Koszalińskiej, ukazujące fragmentaryczne dzieje walk rewolucyjnych toczonych w Polsce w XX w. oraz opowiadające o powojennej pracy weteranów polskiego ruchu rewolucyjnego nad zagospodarowaniem i rozwojem Pomorza Zachodniego. Załączona lista członków KPP zamieszkałych na terenie województwa koszalińskiego, zawierająca krótkie informacje biograficzne. (I)

1165. MACICHOWSKI J. Ziemia Szczecińska w dziesięciolecie wyzwolenia. Szczecin 1955, s. 69, tabl. 15.

Opracowanie, oparte na materiałach statystycznych, dające obraz dokonanej odbudowy i zagospodarowania regionu szczecińskiego wg stanu na rok 1954. (I)

1166. Materiały I-ej Konferencji Wojewódzkiej PZPR w Gdańsku w dniach 25 i 26 czerwca 1949 r. Dokument wewnątrzpartyjny. Gdańsk 1949 KW PZPR, s. 120. (II)

1167. Materiały I Zjazdu Absolwentów b. WULM (Wieczorowego Uniwersytetu Marksizmu-Leninizmu) i SNES. Szczecin 1959 Szkoła Nauk Ekonomiczno-Społecznych przy KW PZPR, s. 165, rys., tab.

Zawiera m. in.: Wolszczan J.: Stan i perspektywy rozwoju województwa szczecińskiego. — Leonow W.: Rentowność P. P. „Żegluga Szczecińska”. (II)

1168. **Materiały z Wojewódzkiej Narady aktywu PZPR i ZSL w sprawie realizacji uchwały II Plenum KC PZPR i XI Plenum NK ZSL w woj. szczecińskim.** Szczecin 1959 KW PZPR, s. 70.

M. in.: Kisielewski J.: Referat o zadaniach rolnictwa w latach 1959—1965. (I)

1169. **MATUSZKIEWICZ JERZY. Kaszubska wioska Starzyno.** Gdańsk 1954 WKFN, s. 16, ilustr.

Broszura wydana w związku z wyborami do rad narodowych w 1954 r., opisuje warunki bytu mieszkańców wsi kaszubskiej w Polsce Ludowej. (I)

1170. **Moje pierwsze dni w Szczecinie.** Szczecin 1955 WKFN, s. 61.

Zbiorek zawierający 18 spośród kilku tysięcy wspomnień nadesłanych na konkurs zorganizowany przez „Kurier Szczeciński” i „Głos Szczeciński”. Zamieszczone w tomiku wspomnienia odtwarzają fragmenty dziejów miasta między 1945 a 1954 r. — ukazane poprzez pierwsze dni życia w mieście jego nowych mieszkańców. (I)

1171. **Nasz Szczecin.** Szczecin 1959 TRZZ, nlb. 8, ilustr.

Popularno-informacyjne wydawnictwo zapoznające ze współczesnym obliczem miasta. (I)

1172. **Nasze Ziemie Odzyskane.** Wybrzeże. Warszawa 1947 Komisja Wczasów Młodzieżowych, s. 17, nlb. 3. Biblioteczka Obozowa, 3.

Ogólna charakterystyka polskiego wybrzeża, zawierająca krótkie omówienia poszczególnych portów i dziedzin gospodarki morskiej. (I)

1173. **Nasze Ziemie Odzyskane.** Pomorze Zachodnie i Ziemia Lubuska. Pomorze Wschodnie. Warszawa 1947 Komisja Wczasów Młodzieżowych, s. 20. Biblioteczka Obozowa, 2.

Ogólna charakterystyka Ziem: Szczecińskiej, Koszalińskiej, Gdańskiej oraz Warmii i Mazur. (I)

1174. **NOSZCZYK TADEUSZ, TEGLER EUGENIUSZ. Police wczoraj, dziś i jutro.** Szczecin 1960 KW PZPR, s. 20.

Omówienie rozwoju gospodarczego i kulturalnego miejscowości leżącej nad Odrą, między jeziorem Dąbie a Zalewem Szczecińskim oraz perspektyw jej dalszego rozkwitu w Polsce Ludowej. (I)

1175. **Ocena dorobku Miejskiej Rady Narodowej w Gdyni. 1958—1960.** Gdynia 1961 Prezydium MRN, s. 26, tab.

Wydawnictwo informujące o rozwoju gospodarki komunalnej, sieci handlowej, szkolnictwa, placówek kulturalnych itp. Gdyni w l. 1958—1960. (I)

1176. **Ocena stanu liczebnego i rozwoju szczecińskiej organizacji partyjnej w latach 1959—1960 oraz dalsze zadania w tej dziedzinie.** Streszczenie referatu wygłoszonego na plenarnym posiedzeniu KM PZPR w Szczecinie dnia 12 maja 1960 r. Szczecin 1960 KM PZPR, s. 15. (I)

1177. **Odbudowa Ziem Odzyskanych. 1945—1955.** Praca zbiorowa pod red. Kazimierza Piwarskiego, Stanisławy Zajchowskiej. Poznań 1957 IZ, s. 491, tabl. 120 w tym portr., rys., mapy, pl. Ziemie Staropolski, t. 6.

Zawiera m. in.: Z. Myślenicki: Województwo szczecińskie. — J. Jabłoński, J. Dąbrowski, T. Kraszewski, W. Rączkowski: Województwo koszalińskie. — H. Edel-Kryński: Pomorze Gdańskie. (II)

1178. **Owoce walki i pracy.** Polskie ziemie zachodnie i północne 1945—1960. Poznań 1960 WZach., s. 104, ilustr., mapy i tab. w tekście, tabl. 1. Zachodnia Agencja Prasowa.

Zawiera: Gomułka W.: Przemówienie... na piętnastolecie powrotu ziem zachodnich i północnych do Polski. — Dorobek piętnastu lat: Męclewski E.: Uwagi na marginesie piętnastolecia. — Derlatka T., Szafranski J.: Gospodarka ziem zachodnich i północnych. — Kruczyńska J., Nurowski R.: Wyższe uczelnie i kultura. — Derlatka T.: Siedem województw zachodnich i północnych (krótkie monografie). — O granicy na Odrze i Nysie (wypowiedzi polityków, uczonych i prasy).

Dokonane przez Władysława Gomułkę omówienie praw Polski do ziem nad Odrą, Nysą i Bałtykiem oraz rezultatów piętnastoletniej pracy nad ich odbudową i rozwojem, uzupełnione zostało opracowaniami dającymi — oparty na bogatym materiale statystycznym — obraz walki narodu polskiego o zagospodarowanie ziem zachodnich i północnych, której wynik potwierdził historyczne prawa Polski do jej dzisiejszych granic. (I—II)

1179. **Państwowy Urząd Repatriacyjny na Pomorzu Zachodnim od 1. 4. 1945 r. do 31. 12. 1947 r.** Szczecin 1947 Wojewódzki Oddział PUR, s. 94, ilustr., tab.

Treść: Sowiński L.: Słowo wstępne. — Paw J.: Powstanie i rozwój PUR na Pomorzu Zachodnim. — Sowiński L.: Punkty etapowe PUR jako pierwsza pomoc repatriantom i przesiedleńcom. — Milbert J.: Osadnictwo na Pomorzu Zachodnim. — Czech-Wichura J.: Repatriacja z Zachodu. — Sowiński L., Czech-Wichura J.: Transport PUR na usługach repatriacji. — Sowiński L.: Repatriacja ludności niemieckiej z terenu województwa szczecińskiego. (II)

1180. **PIĄTKOWSKI JÓZEF. Ziemia Koszalińska.** Zdjęcia.. Scenariusz oraz teksty: Jan Poprawski, Koszalin 1961 KW PZPR, s. 103.

Albumowe wydawnictwo zapoznające z krajobrazem, zabytkami, współczesną architekturą, nowym budownictwem przemysłowym, obiektami użyteczności publicznej itp. Całość ukazuje w pełni rozwój gospodarczy i kulturalny Ziemi Koszalińskiej w Polsce Ludowej. Interesujące zdjęcia portów i wybrzeża morskiego. (I)

1181. **Piękna jest Ziemia Szczecińska.** Szczecin 1959 TRZZ, k. nlb. 8, ilustr.

Popularne wydawnictwo zapoznające z krajobrazem i architekturą regionu szczecińskiego. (I)

1182. **Piękni pracą.** Zarys pracy kół Związku Młodzieży Wiejskiej w województwie koszalińskim. Koszalin 1961 Zarz. Wojew. ZMW, s. 31, tab.

Opowieść o celach i kierunkach działania zorganizowanej młodzieży wiejskiej województwa koszalińskiego, o jej udziale w rozwijaniu gospodarki rolnej regionu i podnoszeniu poziomu kulturalnego jego mieszkańców. (I)

1183. **Piękno i bogactwo Pomorza Zachodniego.** Wydanie specjalnie ilustrowane. Szczecin 1947 Klub Artystyczno-Literacki, k. nlb. 14.

Wydawnictwo albumowe zapoznające z krajobrazem i architekturą Pomorza Zachodniego oraz z możliwościami jego gospodarczego rozwoju w ramach państwa polskiego. (I)

1184. **PIOTROWSKI JAN. Lębork w rocznicę wyzwolenia 10. III. 1945.** Lębork 1946, s. 10, nlb. 4.

Wydawnictwo informujące o osiągnięciach w zagospodarowaniu Lęborka i okolic w pierwszym roku po wyzwoleniu z wielowiekowej niewoli. (I)

1185. PISKORSKI CZESŁAW. **Na Szczecińskiej Ziemi**. Wyd. 2. Warszawa 1958 WP, s. 238, mapa 1, ilustr.

Szkic historyczny poświęcony Ziemi Szczecińskiej, opisy miast, miasteczek i uzdrowisk, przyrody oraz najważniejszych szlaków turystycznych. Przedstawiono również stan i rozwój gospodarki, kultury oraz oświaty regionu. (I)

1186. PISKORSKI CZESŁAW. **Pomorze Koszalińskie**. Warszawa 1961 WP, s. 199, mapa 1 i w tekście, ilustr. Poznaj Swój Kraj.

Pierwsza obszerna monografia województwa koszalińskiego. Autor omawia geografie regionu, jego historię polityczną i gospodarczą oraz zagadnienia współczesne Ziemi Koszalińskiej, a także jej perspektywy rozwojowe. Opisy szlaków turystycznych, portów i uzdrowisk. (I)

1187. **Polska Zachodnia i Północna**. Praca zbiorowa. T. 1. Red. Joanna Kruczyńska. Poznań 1961 WZach., s. 542, map 27, tab. Zachodnia Agencja Prasowa.

Pierwszy tom opracowania obejmującego całokształt wiedzy o przeszłości, współczesności i perspektywach rozwojowych polskich ziem zachodnich i północnych. T. 1 omawia problematykę historyczną (dzieje granicy polsko-niemieckiej na tle walki narodu polskiego z niemieckim „Drang nach Osten“ — m. in. obszerna analiza dziejów odcięcia Polski od Bałtyku), prawno-międzynarodową (geneza granicy na Odrze i Nysie), demograficzną i społeczno-kulturalną Polski zachodniej i północnej. T. 2 — którego edycja planowana jest w 1963 r. — poświęcony będzie zagadnieniom gospodarczym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień polskiej gospodarki morskiej. Przystępne ujęcie i jasny, logiczny wywód zawartych w wydawnictwie prac sprawia, iż jest ono dostępne dla szerokiego rzesz czytelników. Istnieje możliwość iż opracowanie rozrośnie się do trzech tomów. (I—II)

1188. **Polski Szczecin**. Szczecin 1946 Polskie Pismo i Książka, s. 21, IV.

Zawiera: Piskorski Czesław: Rys historyczny Pomorza Zachodniego. — Zaremba Piotr: Chronologiczny przebieg wydarzeń w r. 1945—1946. (I)

1189. **Polskie ziemie zachodnie i północne**. Zagadnienia morskie. Poznań 1959 WZach., s. 60, mapa 1 w tekście, ilustr., tab. Zachodnia Agencja Prasowa. Studia i Rozprawy, z. 3.

Zawiera: Strąg Witold, Wyczesany Zbigniew: Polska na morzu. — Derlatka Tadeusz: Osiągnięcia i perspektywy rozwoju przemysłu okrętowego. — Ropelewski Andrzej: Polskie rybołówstwo morskie. — (Pertek Jerzy): Kronika Polski na morzu.

Niewielkie objętościowo lecz bogate treścią wydawnictwo obejmujące całokształt zagadnień współczesnej polskiej gospodarki morskiej. W nawiązaniu do okresu międzywojennego ukazuje ogromny i uwieczony pełnym sukcesem wysiłek Polski Ludowej włożony w dzieło rozbudowy portów, floty handlowej, przemysłu okrętowego i rybołówstwa polskiego. (I)

1190. **Pomorze Gdańskie**. Gdańsk 1960 TRZZ, s. 282, ilustr., portr., tab., mapy.

Wydawnictwo zapoznające z dziejami Pomorza Gdańskiego w Polsce Ludowej — poczynając od historycznej wiosny 1945, poprzez lata odbudowy przemysłu, gospodarki morskiej, rolnej i komunalnej oraz oświaty, nauki i sztuki, po współczesny dynamiczny rozwój regionu. Wydawnictwo zawiera m. in.: Dziadon S.: Kartki z obłożonego miasta. — Szmoń S.: Kierunek — Gdańsk! — Bolduan T.: Męczeństwo i walka Pomorzan. — Sikora M.: Z partią na czele. — Kowalski J.: Przeobrażenia podziału administracyjnego województwa gdańskiego. — Mężnicky W.: Najpierw był „Biuletyn Bałtycki“. — Duleba M.: Tak się zaczęło z kulturą. — Kubik K.: Nauczyciele w pierwszym szeregu. — Wojewódka Cz.: Najstarszy i najmłodszy. O portach Gdańsk i Gdynia. — Staniewicz Cz.: Łowimy coraz więcej. — Wychowski J.: Stocznia Gdańska. — Rusin A.: Polskie Linie Oceaniczne. (I)

1191. **Pomorze Gdańskie**. Wydanie specjalne Okręgu Gdańskiego TRZZ. Gdańsk 1959 TRZZ, s. 16, ilustr., portr., mapy.

Broszura poświęcona współczesnemu obliczu województwa gdańskiego. (I)

1192. **Pytania, odpowiedzi. Liczby, fakty.** Szczecin 1961 WKFJN, s. 111, ilustr., portr., mapy.

Wydawnictwo zawiera m. in. sylwetki biograficzne kandydatów na posłów Ziemi Szczecińskiej oraz omówienie planów rozwoju gospodarki regionu w latach 1961—1965. (I)

1193. **Rozkwita Ziemia Szczecińska.** Szczecin 1953 WKFN, s. 30, ilustr.

Broszura zapoznaje z dorobkiem gospodarczym i kulturalnym Ziemi Szczecińskiej w l. 1945—1953. (I)

RYMKIEWICZ WŁADYSŁAW. **Ziemia wyzwolona;** zob.: poz. 1649.

1194. SAMOJLUK MIECZYŚLAW, DOBSKI WITOLD. **Jesteśmy tu na zawsze.** Koszalin 1955 WKFJN, s. 55, ilustr.

Broszura informuje o sukcesach powojennej gospodarki Pomorza, a szczególnie województwa koszalińskiego, przejawiających się w rozwoju przemysłu, rolnictwa, rybołówstwa, oświaty itp. (I)

1194A. **Schematyzm diecezji gdańskiej.** Na rok 1958. Red. Franciszek Napieracz. Gdańsk 1958 Kuria Biskupia w Oliwie, s. 165.

1195. **Siedemnasta wiosna Ziemi Koszalińskiej.** Zbiór reportaży. Autorzy: Zygmunt Gręźlikowski i in. Koszalin 1961 WKFJN, s. 113, ilustr., portr.

Zbiór reportaży ukazujących dorobek gospodarzy Polski Ludowej na Ziemi Koszalińskiej, opisujących współczesne życie jej mieszkańców i wskazujących na kierunek dalszych przemian województwa. (I)

1196. SITNICKI IGNACY, KARALLUS WITALIS, RACZKOWSKI WINCENTY. **Informator ziemi koszalińskiej.** Oprac. ... Koszalin 1959 Prezydium WRN, s. 94, ilustr., tab.

Przegląd osiągnięć wszystkich dziedzin gospodarki Ziemi Koszalińskiej w okresie 15 lat Polski Ludowej. Zarys historii i geografii województwa oraz omówienie: rolnictwa, leśnictwa, przemysłu, portów, turystyki itd. Specjalne rozdziały poświęcone odbudowie Kołobrzegu i perspektywom rozwojowym regionu. Załączony obszerny informator adresowy. (I)

1197. **Sprawozdanie z działalności rad narodowych w województwie szczecińskim oraz wstępne dane z realizacji wniosków VIII Wojewódzkiej Konferencji Sprawozdawczo-Wyborczej PZPR w Szczecinie.** Luty 1960 r. Szczecin 1960 KW PZPR, s. 50, tab.

Sprawozdanie obejmuje l. 1958—1960. Ukazuje działalność rad narodowych województwa szczecińskiego w zakresie podnoszenia poziomu gospodarczego i kulturalnego regionu. (I)

1198. **Sprawozdanie z działalności rad narodowych województwa koszalińskiego za okres 1958—1960.** Koszalin 1961 Prezydium WRN, s. 104, tab.

Wydawnictwo informuje rzeczowo o działalności administracyjnej rad narodowych województwa szczecińskiego i jej wynikach w dziedzinie rozwoju przemysłu, rolnictwa, oświaty, kultury itp. (I)

1199. **Sprawy i ludzie powiatu gryfickiego.** Gryfice 1954 PKFN, s. 30.

Wydawnictwo zawiera ogólne informacje o strukturze ekonomicznej powiatu, działalności kulturalnej i społecznej jego mieszkańców oraz sylwetki ludzi zasłużonych dla rozwoju Ziemi Gryfickiej. (I)

1200. **Sprawy i ludzie Ziemi Myśliborskiej.** Myślibórz 1954 PKFN, s. 32.

Wydawnictwo poświęcone mieszkańcom południowego krańca województwa szczecińskiego — problemom ich dnia codziennego oraz wspomnieniom z lat niemieckiej niewoli i pierwszych dni życia w Polsce Ludowej. (I)

1201. (SROCKI BOLESŁAW): **Rezultaty i perspektywy akcji osadniczo-przesiedleńczej r. 1945 na terenie województw pomorskich.** Opracowanie dyskusyjne Wydziału Pomorzoznawczego Instytutu Bałtyckiego. Gdańsk 1946 IB, s. 18. Referaty i Materiały.

Informacje o napływie osadników, stanie gospodarstw, warunkach pracy itd. na terenie obecnych województw: szczecińskiego, koszalińskiego i gdańskiego w pierwszych miesiącach po przejściu ich przez władze polskie. (III)

1202. **Szczecin 1946.** Przemówienia wygłoszone podczas uroczystości w Szczecinie w dn. 13 i 14 kwietnia 1946 r. (B. m. w.) 1946 Książka, s. 30, ilustr.

Zawiera: Bolesław Bierut: Sprawiedliwości stało się zadość. — Michał Żymierski: Dwa zwycięstwa Wojska Polskiego. (I)

1203. **Szczecin w liczbach.** Szczecin 1959 Prezydium MRN, s. 62, tab.

Ciekawe opracowanie statystyczne obrazujące rozwój całokształtu życia miasta i portu. Cenny przyczynek do dziejów zagospodarowania i rozwoju ekonomicznego, kulturalnego i społecznego polskich ziem północnych. (II)

1204. **Wczoraj, dziś i jutro Ziemi Szczecińskiej.** Szczecin 1952, s. 117. ilustr.

Publikacja nadal aktualna w części poświęconej odbudowie ze zniszczeń wojennych Szczecina i regionu. Bogaty materiał statystyczny i ilustracyjny ukazujące ogromny wysiłek państwa polskiego włożony w powojenne zagospodarowanie Ziemi Szczecińskiej. (I)

WNUK WŁODZIMIERZ. **Wiosna nad Motławą;** zob.: poz. 1712.

1205. **Wybrzeże wczoraj, dziś i jutro.** Gdańsk 1952, s. 68, ilustr.

Popularnie ujęte omówienie sukcesów gospodarczych Polski Ludowej w dziedzinie zagospodarowania i odbudowy polskiego wybrzeża Bałtyku w pierwszych latach po zakończeniu 2 wojny światowej. Obfity materiał statystyczny i kronika życia wybrzeża w tym okresie, przypominająca wiele ważnych w jego historii wydarzeń. (I)

1206. ZAREMBA PIOTR. **Polska flaga w Szczecinie.** Szczecin 1946, s. 62.

Wspomnienia pierwszego prezydenta wyzwolonego Szczecina, z okresu przemawiania miasta przez władze polskie i z pierwszych dni organizowania jego życia. Niezwykle cenny przyczynek do historii Szczecina w Polsce Ludowej, w pełni obrazujący przerażający stan miasta i portu — zniszczonych w wyniku „dywanowego” bombardowania i zaciętych walk lądowych — oraz męstwo i odwagę ludzi, którzy pierwsi stanęli do ich odbudowy, wierząc w możliwość zwycięstwa nad ruinami. (I)

1207. **Ziemi Gdańskiej i Warszawie.** Gdynia 1958 WM, s. 39, ilustr. Rada Okręgowa TRZZ.

Broszura informuje o wynikach działalności Społecznego Funduszu Odbudowy Kraju i Stolicy na terenie województwa gdańskiego. (I)

1208. **Założenia rozwoju województwa koszalińskiego — programem walki o poprawę bytu ludzi pracy.** Materiały z Plenum PZPR w Koszalinie odbytego w dniach 28—29. XI. 1958 r. Koszalin 1958 KW PZPR, s. 78.

ZYDLER MIECZYŚLAW. **Morze woła;** zob.: poz. 1718.

C. Polityka morską Polski Ludowej

ANDRUSZKIEWICZ WITOLD. **Polskie porty handlowe**; zob.: poz. 400.

BOJANOWSKA IZABELA. **Polski przemysł okrętowy**; zob.: poz. 306.

1209. BUBLEWSKI WITOLD. **Pierwszy Zjazd Związku Gospodarczego Miast Morskich**. Oprac. ... Gdańsk 1947 Związek Gospodarczy Miast Morskich, s. 162, tabl.

Referaty, przemówienia, sprawozdania oraz fragmenty dyskusji wygłoszone na odbytym w dn. 12 i 13 lipca 1946 r., w Gdańsku, Zjeździe, w którym uczestniczyli obok przedstawicieli samorządów miast polskiego wybrzeża, ówcześni kierownicy administracji państwowej, naukowcy, publicyści i działacze społeczni ziem zachodnich i północnych Polski. Celem Zjazdu było wytyczenie kierunków powojennego rozwoju gospodarczego polskich miast morskich. (I—II)

1210. **Cztery lata Polski na morzu**. Konspekt referatu. Warszawa 1949 LM, s. 30.

Materiały przeznaczone dla popularyzatorów zagadnień morskich, dające dość szczegółowy zarys osiągnięć polskiej gospodarki morskiej, w l. 1945—1949. (II)

1211. **Gdańsk po wyzwoleniu**. Rok pracy i osiągnięć. Oprac. Komitet Red. pod kier. St. Strąbskiego. (Gdańsk) 1946 Urząd Inf. i Prop. Woj. Gdańskiego, s. 54.

Cenny przyczynek do historii pierwszego okresu odbudowy wybrzeża w Polsce Ludowej. Informacje o warunkach rozpoczęcia prac nad odbudową i pierwszych sukcesach w przywracaniu do życia miasta i portu — Gdańska. (I)

1212. **Gospodarka morską Polski Ludowej w planie 6-letnim**. Warszawa 1950 LM, s. 21, nlb. 2.

Wydawnictwo zapoznające z założeniami rozwoju polskiej gospodarki morskiej w l. 1950—1956. Jednocześnie informacje o rezultatach „Planu Odbudowy” (1947—1949) w części dotyczącej wybrzeża, floty i przemysłu stoczniowego. (I)

1213. **Jak zostać marynarzem**. Warszawa 1952 LM, s. 76, ilustr.

Charakterystyka pracy w różnych zawodach morskich (marynarka wojenna i handlowa, rybołówstwo morskie, budownictwo okrętowe, porty itd.) ze wskazaniem placówek przygotowujących kadry pracowników gospodarki morskiej. Omówienie organizacji szkolenia morskiego w Lidze Morskiej. (I)

1214. JEWPEŁOW EUGENIUSZ. **Liga Morska**. Cele, zadania, organizacja. Warszawa 1952 LM, s. 68, ilustr.

Wydawnictwo zapoznające z programem działania Ligi Morskiej, która do chwili przejęcia jej zadań przez Ligę Przyjaciół Żołnierza (1953 r.), prowadziła akcję popularyzacji zagadnień morskich i przysposobienia morskiego społeczeństwa polskiego. Autor omawia strukturę organizacji i różnorodne formy jej pracy — działalność odczytową, informację prasową, szkolenie żeglarskie, szkutnicze, rybackie itp. (I)

1215. **Karta uczestnictwa Walnego Zjazdu Delegatów Ligi Morskiej i Zjazdu Zjednoczeniowego Ligi Morskiej i Polskiego Związku Zachodniego**. 2—3. IV. 1950 r. Szczecin. Warszawa 1950 LM, s. 15, nlb. 1.

Zawiera m. in. Regulamin Zjazdu.

1216. KWIATKOWSKI EUGENIUSZ. **Budujemy nową Polskę nad Bałtykiem**. Warszawa 1945 PIW, s. 53, mapa 1.

Autor omawia na wstępie znaczenie gospodarki morskiej dla rozwoju ekonomicznego państwa polskiego, po czym zapoznaje czytelników ze stanem gospo-

darki Wybrzeża w chwili ponownego przejęcia go przez niepodległą Polskę, oraz charakteryzuje założenia i metody nakreślonego wówczas planu odbudowy i rozwoju polskiej gospodarki morskiej. Szczegółowo omawia także własny projekt planu rozwoju polskiej gospodarki morskiej. (II)

1217. KWIATKOWSKI EUGENIUSZ. **O przyszłość Polski nad morzem.** Przemówienie w czasie obrad Komisji Morskiej KRN w Gdańsku, dn. 21 października 1945 r. (B.m.w. 1945) Zarz. Pol.-Wych. Mar. Woj., s. 24.

Omówienie zniszczeń wojennych, jakim uległy porty polskie w l. 1939—1945 oraz wiele interesujących danych o pierwszych miesiącach ich działalności w Polsce Ludowej. Autor omawia również podjęte wówczas plany odbudowy i rozwoju polskiej gospodarki morskiej. (I—II)

1218. KWIATKOWSKI EUGENIUSZ. **Odbudowa wybrzeża.** Sprawozdanie Delegata Rządu dla spraw odbudowy wybrzeża wygłoszone na posiedzeniu Prezydium Krajowej Rady Narodowej z dn. 26 marca 1946 r. Warszawa 1946 Min. Informacji i Propagandy, s. 12. Serwis Informacyjny, nr 2.

Referat informujący o przebiegu prac nad odbudową i zagospodarowaniem polskiego wybrzeża w okresie od maja 1945 do marca 1946. Szereg danych statystycznych obrazujących ówczesną sytuację polskich portów i floty handlowej. (II)

1219. **Liga Morska uczy miłości morza.** Kraków 1945 LM, s. 95, powiel. Zarząd Okręgu Ligi Morskiej w Krakowie.

Skrypt szkoleniowy przeznaczony dla działaczy i prelegentów Ligi Morskiej. (I)

ŁASZCZYŃSKI STANISŁAW. **Dlaczego rozwijamy rybołówstwo morskie;** zob.: poz. 259.

1220. ŁYSZKIEWICZ JAN. **O lepsze formy organizacji pracy w Lidze Morskiej.** Warszawa 1952 LM, s. 27.

Broшуra przeznaczona dla aktywistów Ligi Morskiej, omawia jej program i zadania oraz wskazuje właściwe metody organizacji pracy okręgów i kół terenowych, jak również kierunki działania. (I)

MAJCZYNO JANUSZ. **Polska flota handlowa;** zob.: poz. 613.

1221. (MIAZGOWSKI BRONISŁAW): **Dni Morza 1957 r.** Warszawa 1957 LPŻ, s. 16.

Referat okolicznościowy omawiający ogólnie morskie tradycje Polski, stan jej gospodarki morskiej w 1957 r., oraz rysujące się wówczas perspektywy dalszego rozwoju wybrzeża i floty handlowej. (I)

1222. MIAZGOWSKI BRONISŁAW. **O wielkość Polski na morzu.** Warszawa 1959 Ogólnopolski Komitet Obchodu Dni Morza, s. 24, ilustr.

Wydawnictwo okolicznościowe omawiające ogólnie tradycje, dorobek oraz perspektywy polskiej gospodarki morskiej. (I)

1223. (MICIŃSKI JERZY): **Dni Morza 1955.** Gdańsk 1955 Wojewódzki Komitet Obchodu Dni Morza, s. nlb. 32, ilustr. Dziesięć Lat Polski Ludowej Na Morzu. Wydawnictwo zapoznaje czytelników z osiągnięciami polskiej gospodarki morskiej w l. 1945—1955, w dziedzinie odbudowy i rozwoju portów, przemysłu okrętowego, floty handlowej i rybołówstwa. (I)

1224. **Morze w służbę narodu.** Oprac. graf. Włodzimierz Zakrzewski. (B. m. w.) 1948 LM, k. nlb. 16.

Wydawnictwo zapoznające ogólnie z zagadnieniami gospodarki morskiej oraz omawiające jej stan i perspektywy rozwojowe w Polsce Ludowej. (I)

1225. **Na Dni Morza.** Warszawa 1953 LPŻ s. 25.

Zawiera: konspekt referatu o polskiej gospodarce morskiej; konspekt pogadanki o Ludowej Marynarce Wojennej; konspekt pogadanki o szkoleniu wodnym w LPŻ. (II)

1226. **Niektóre problemy rozwoju gospodarki morskiej.** Gdańsk 1959 Wojewódzki Ośrodek Propagandy Partyjnej, s. 33, tab.

Opracowanie dokonane przez Komisję Morską przy KW PZPR w Gdansk, w oparciu o materiały źródłowe uzyskane z przedsiębiorstw gospodarki morskiej i opublikowane dane statystyczne. (II—III)

1227. **Odzyskane morze.** Zbiór reportaży. Szczecin 1955 WKFN, s. 72, ilustr., portr.

Wydawnictwo zawiera dwanaście reportaży różnych autorów. Ukazują one fragmenty historii Polski nad Bałtykiem w powojennym dziesięcioleciu (1945—1955), zapoznając równocześnie z problemami polskiej gospodarki morskiej. (I)

1228. **Osiągnięcia i perspektywy Polski Ludowej w gospodarce morskiej.** Warszawa 1950 LM, s. 14, nlb. 2.

Konspekt pogadanki opracowanej w związku z obchodami Dni Morza, w 1950 r. (I)

POLKOWSKI BERNARD, WOJEWÓDKA CZESŁAW, NOWAKOWSKI LEONARD. **Morski rocznik statystyczny**; zob.: poz. 8.

1229. **Program informator obchodu Dni Morza 23. VI. — 1. VII. 1956.** Warszawa 1956 LPŻ, s. 95, ilustr., nuty. Ogólnopolski Komitet Obchodu Dni Morza.

Zawiera m. in.: Turski J.: Przedmowa. — Nowakowski Z.: Przemysł okrętowy. — Grzelecki S.: Morze i ludzie na ekranie. — Gilewicz S.: Wierna straż morskich rubieży. (I)

1230. **Rozwój gospodarki morskiej.** Warszawa 1952 LM, s. 49, ilustr.

Broszura zapoznaje ogólnie z wszystkimi gałęziami gospodarki morskiej, wskazuje na ich wzajemne związki oraz omawia osiągnięcia gospodarki morskiej w l. 1945—1951. (I)

1231. **Sesja, IV, Rady Naukowej dla Zagadnień Ziemi Odzyskanych 18—21. XII. 1946.** Zeszyt 1: Morze i Odra. Kraków 1947 Biuro Studiów Osadniczo-Przesiedleńczych, s. 89, nlb. 7.

Wydawnictwo zawiera wygłoszone na Sesji referaty poświęcone problemom gospodarki morskiej i odrzańskiego szlaku komunikacyjnego — Śląsk-Bałtyk. Treść: Eugeniusz Kwiatkowski: Morze jako instrument polityki gospodarczej nowej Polski. — August Zierhoffer: Rola Odry w terytorialno-państwowym organizmie Polski. — Maria Kiełczewska: O miastach nadodrzańskich. — Andrzej Grodek: Znaczenie komunikacyjne Odry. — Hubert Sukiennicki: Wyniki konferencji gliwickiej w sprawie Odry. (II)

1232. **SALCEWICZ JÓZEF. O podstawowych zadaniach działaczy Ligi Morskiej.** Warszawa 1949 LM, s. 15.

Autor omawia zadania aktywu Ligi Morskiej w zakresie popularyzacji wiedzy o morzu i przysposobienia morskiego młodzieży. (I)

1233. **Statut Ligi Morskiej i Funduszu Obrony Morskiej.** Warszawa 1947 LM, s. 23.

1234. STRĄK WITOLD. **Gospodarka morską w Planie 6-letnim**. Warszawa 1952 WK, s. 79, ilustr.

Autor charakteryzuje gospodarkę morską na tle całości gospodarki narodowej, po czym omawia przewidywany rozwój portów, floty handlowej, przemysłu stocznikowego i rybołówstwa morskogo w l. 1950—1955. Daje szereg informacji o stanie i dorobku polskiej gospodarki morskogiej w l. 1945—1949. (I)

1235. WĄGROWSKI MIECZYŚLAW. **Rosną siły Polski nad morzem**. Gdańsk 1951 WaM, s. 36, ilustr.

Broszura zapoznaje z dorobkiem polskiej gospodarki morskogiej w l. 1945—1951, wskazuje na powstanie wielkiej armii pracowników morza oraz omawia rysujące się w 1951 r. perspektywy dalszego rozwoju gospodarczego wybrzeża. (I)

1236. WĄGROWSKI MIECZYŚLAW. **Wytyczne i zadania Ligi Morskogiej**. Referat wygłoszony na Zjeździe Zjednoczeniowym Ligi Morskogiej i Polskiego Związku Zachodniego w dn. 2. IV. 1950 r. w Szczecinie. Warszawa 1950 LM, s. 39.

Autor omówił w swym referacie program działania Ligi Morskogiej w dziedzinie popularyzacji zagadnień morskogich wśród szerokiego rzesz społeczeństwa polskiego oraz w zakresie przysposobienia młodzieży do pracy na morzu i dla morza. (I)

D. Gospodarka Pomorza

(Zob. też: Rybołówstwo i myślistwo morskogie. Przetwórstwo rybne. Budownictwo okrętowe. Porty. Prace podwodne. Ratownictwo morskogie. Żegluga)

1237. ALEXANDROWICZ STEFAN. **Mączka rybna, jako pasza**. Wyd. 2. Gdynia 1948 Morskie Zakłady Rybne, s. 24.

Broszura zawiera opis produkcji mączki rybnej oraz jej zastosowania w hodowli. Autor wskazuje szczególne wartości mączki jako paszy i jej znaczenia dla rozwoju gospodarki hodowlanej na Wybrzeżu. (I)

1238. BANAŚ SYLWESTER. **Nad Zalewem Szczecińskim**. Kielce 1960 TRZZ, s. 120, ilustr., portr., tab.

Książka poświęcona propagandzie osadnictwa rolniczego w woj. szczecińskim, zawierająca reportaże z wędrowek autora po regionie (opowiadające o spotkaniach i rozmowach z osadnikami), zapoznająca z warunkami nabywania gospodarstw i ich przeciętnym stanem oraz omawiająca charakterystykę rolniczą poszczególnych powiatów. (I)

1239. BATALIN MICHAŁ, MŁODOŻENIEC HENRYK, ŻBIKOWSKI ROMUALD. **Wskazówki agrotechniczne dla woj. koszalińskiego**. Koszalin 1960 Prez. WRN, s. 98, ilustr., portr., tab.

Opracowanie przeznaczone dla rolników Ziemi Koszalińskiej wskazujące najważniejsze dla Pomorza Środkowego sposoby uprawy roli (przygotowanie nasion, nawożenie, siewy, zbiory). Autorzy położyli główny nacisk na praktyczne znaczenie opracowania, mającego stanowić konkretną pomoc dla rolników regionu. (I)

1240. **Biuletyn I-szej Wojewódzkiej Wystawy i Zjazdu Racjonalizatorów i Przdowników Pracy Branży: Drzewnej i Wytwórczości Różnej, Metalowej, Budowlanej Województwa Gdańskiego**. Gdynia 27 sierpnia do 5 września 1953 r. (Gdańsk 1953) Związek Spółdzielni Przemysłowych i Rzemieślniczych, s. 93.

Zawiera m. in.: Łęgowski J.: Sprawozdanie z ruchu racjonalizatorskiego woj. gdańskiego. (I)

1241. **Budżet zwyczajny miasta Gdańska na okres 1. 1. 1948—31. 12. 1948 r.** (uchwalony na posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej m. Gdańska w dn. 29 listo-

pada 1947 r. — uchwała nr 295). Gdańsk 1948 Zarząd Miejski w Gdańsku, s. XXX, 253.

1242. **Droga rozwoju wsi stargardzkiej.** Stargard 1955 Powiatowy Komitet Wystawy Rolniczej, s. 28, ilustr.

Wydawnictwo zapoznające z osiągnięciami powojennej gospodarki rolnej w powiecie stargardzkim w województwie szczecińskim, w l. 1945—1955. (I)

1243. **Droga nowego życia.** Z wycieczką po spółdzielniach produkcyjnych województwa gdańskiego. Gdańsk 1952 ZSCH, s. 53, ilustr.

Broszura zawiera ogólne informacje o najlepiej prosperujących, w l. 1950—1952, rolniczych spółdzielniach produkcyjnych województwa gdańskiego (I)

1244. **(Dziesięć) 10 lat wsi szczecińskiej.** Szczecin 1954 WKFN, s. 24, ilustr.

Omówienie rozwoju gospodarstw wiejskich województwa szczecińskiego w l. 1945—1954. (I)

1245. EDEL-KRYŃSKI HENRYK. **Zmiany struktury społeczno-gospodarczej województwa gdańskiego.** Warszawa 1954 PWG, s. 138, ilustr., mapy.

Praca omawiająca rozwój i przebudowę gospodarczą województwa gdańskiego w l. 1945—1954. W oparciu o bogaty materiał statystyczny autor przedstawia stosunki gospodarcze na terenie województwa w międzywojennym dwudziestoleciu oraz rabunkową gospodarkę hitlerowców w okresie okupacji. Następnie przechodzi do omówienia powojennej odbudowy oraz wielkich przemian ekonomiczno-społecznych, osiągniętych w ciągu pierwszych czterech lat Planu 6-letniego w dziedzinie gospodarczej i kulturalnej. Dalej autor omawia perspektywy rozwojowe województwa po wykonaniu Planu 6-letniego. Wiele wykresów, zestawień statystycznych, map i ciekawych ilustracji. (II)

1246. GAJ WŁADYSŁAW, WRÓŃSKI LESZEK. **Produkcja nasienna w gospodarstwach woj. szczecińskiego.** Szczecin 1957 Wojewódzki Zarząd Rolnictwa, s. 35.

Broszura przeznaczona dla rolników Ziemi Szczecińskiej, omawiająca wyniki produkcji nasiennej w woj. szczecińskim oraz wskazująca drogi jej rozwoju. (I)

1247. **Gospodarstwo wiejskie na ziemiach zachodnich i północnych.** Materiały opracowane w latach 1946—1950. T. 1: Województwo olsztyńskie i gdańskie. Warszawa 1950 PIWR, wiele liczbowań.

Zawiera m. in.: Mandecki S.: Powojenny rozwój rolnictwa na ziemiach zachodnich i północnych. — Mieczynski T.: Gleby Prus Polskich wraz z okr. Gdańskim. — Turczynowicz S.: Stosunki melioracyjne... — Kopeć M.: Wieś... — Schmidt S.: Użytkowanie gruntów, struktura agrarna, stosunek prawny do ziemi. — Charakterystyka produkcji roślinnej. — Charakterystyka produkcji zwierzęcej. — Rostafiński J.: Zagadnienie hodowli zwierząt domowych... — Chroboczek E.: Warzywnictwo... — Ślaski J.: Sadownictwo i szkółkarstwo... — Więcko E.: Rozwój gdańskiego handlu drewnem. — Demel K., Milanowski L.: Rybołówstwo morskie Ziemi Odzyskanych. (II)

1248. **Informator gospodarczy województwa gdańskiego.** Oprac. Maria Białoźór, Wanda Bochwic, Sławomira Buczkowska i in. pod kier. Henryka Federa i Kazimierza Podoskiego. Red. Zygmunt Brocki. Gdynia 1958 WM, s. CXII, 830, ilustr., tab., mapy.

Pierwsze po wojnie wszechstronnie i wyczerpująco opracowane wydawnictwo, dające usystematyzowane informacje o instytucjach gospodarczych i społecznych, działających w województwie gdańskim. Spis wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i rzemieślniczych — państwowych, spółdzielczych i prywatnych. (I)

1249. **Informator usług na codzień województwa gdańskiego.** Warszawa 1956 Biuro Wydawnicze Centralnego Związku Spółdz. Pracy, s. 168, ilustr. — Na okł. tyt.: Gdański informator...

W części regionalnej informacje o instytucjach, sieci handlowej, usługowej itp. woj. gdańskiego. (I)

1250. **Informator usług na codzień województwa koszalińskiego.** Warszawa 1956 Biuro Wydawnicze Centralnego Związku Spółdz. Pracy, s. 99, ilustr. — Na okł. tyt.: Koszaliński informator...

Zob. Informator... województwa gdańskiego, poz. 1249.

1251. **Informator usług na codzień województwa szczecińskiego.** Warszawa 1955 Biuro Wydawnicze Centralnego Związku Spółdz. Pracy, s. 199, nlb. 10, ilustr. Zob.: Informator... województwa gdańskiego, poz. 1249.

1252. **Informator Wystawy Dorobku Gospodarczego Wybrzeża.** Gdańsk 25 lipca — 30 sierpnia 1946. Gdańsk 1946, s. 93 + Dział ogłoszeń k. nlb. 23.

Cenne źródło do badań odbudowy gospodarczej wybrzeża w pierwszym roku po zakończeniu 2 wojny światowej. Zawarte w wydawnictwie informacje dotyczą przemysłu, handlu, rzemiosła, gospodarki komunalnej itp. (I)

1253. **Jak uprawiać rzepak ozimy w województwie koszalińskim.** Koszalin 1955 Wojewódzki Zarząd Rolnictwa, s. 20.

Praktyczne wskazówki dla rolników, uwzględniające różnorodność gleb w województwie koszalińskim. (I)

1254. KAC I., TRACZEWSKI J. **Przyjeżdżajcie na Ziemię Szczecińską.** Szczecin 1953 Prez. WRN, s. 30, ilustr. — Na k. tyt. nazw. współaut. mylnie: Tarczewski J.

Broszura zapoznaje z możliwościami osiedlenia się we wsiach województwa szczecińskiego, charakteryzuje ogólnie gospodarkę rolną regionu oraz podaje aktualne w 1953 r. warunki przejmowania gospodarstw. (I)

1255. KAC I., TRACZEWSKI J. **Wieś szczecińska na nowych torach.** Szczecin 1954 WKFN, s. 50, ilustr.

Autorzy charakteryzują rozwój spółdzielczości produkcyjnej w województwie szczecińskim na przykładzie konkretnych spółdzielni. (I)

1256. **Katalog oficjalny Pierwszych Międzynarodowych Targów Gdańskich 2. VIII.—10. VIII. 1947.** Gdańsk 1947 MTG, s. 198, 10, nlb. 2 tekstu, przekładanego ogłoszeniami o kilku liczbowaniach.

Wydawnictwo cenne dla badaczy rozwoju gospodarczego wybrzeża w Polsce Ludowej. (II)

1257. KLETOWSKI H., KOZŁOWSKI H. **Uprawa lnu na Kaszubach.** Warszawa 1961 PWRiL, s. 34.

Autorzy omawiają ogólne właściwości lnu oraz wykazują najlepsze sposoby jego uprawy, uwzględniające specyficzne wymagania gleb regionu kaszubskiego. Główny nacisk położono na praktyczne aspekty uprawy. (I)

1258. **Konferencja na temat: Problemy komunikacji drogowej w zespole miast wybrzeża.** Referaty. Gdańsk 1960 Stow. Inż. i Techn. Komunikacji, s. 67, tab., powiel.

Zawiera m. in.: Siczek J.: Projekt układu komunikacyjnego zespołu miast wybrzeża. — Raś T.: Program prac związanych z realizacją układu komunikacyjnego zespołu miast wybrzeża na lata 1960—1970.

1259. **Konferencja naukowo-techniczna pt. Nadbałtyckie dni drogowe, Gdańsk 10—12 czerwca 1960 r.** Warszawa 1960 NOT, s. 305, ilustr., tab., mapy, bibliogr., powiel.

Zawiera m. in.: Steckiewicz S.: Wzmianki historyczne o drogach nadmorskich. — Feder A., Amon J., Cierniak A.: Problemy komunikacyjne i gospodarka drogowa województw nadbałtyckich. — Siczek J.: Problemy komunikacji drogowej Zespołu Miejskiego Gdańsk—Gdynia—Sopot—Pruszcz—Rumia. (III)

1260. KOWALSKI EDMUND, KARNAŚ WINCENTY, GAJ WŁADYSŁAW. **Kółka rolnicze na wsi szczecińskiej.** Szczecin 1959 KW PZPR, s. 67, ilustr., portr.

Podsumowanie dwuletniego dorobku Kółek Rolniczych oraz Zrzeszeń i Związków Branżowych województwa szczecińskiego, ukazane na przykładzie wyników różnych form ich pracy w dziedzinach produkcji roślinnej i zwierzęcej, spółek wodnych, zespołów łąkarskich, maszynowych itd. (I)

1261. KRYŃSKI MICHAŁ. **Plan gospodarczy woj. gdańskiego na rok 1951.** Gdańsk 1951 Prezydium WRN, s. 16.

1262. LASKOWSKI STANISŁAW. **Agrotechnika siewów jesiennych na Żuławach Wiślanych.** Gdańsk 1956 Wojew. Zarząd Rolniczy, s. 45, tabl. 1, mapa 1, ilustr.

Praktyczne wskazówki dla rolników na Żuławach Wiślanych, dotyczące wyboru roślin, przygotowania nasion i przeprowadzania siewu jesiennego, uwzględniające specjalne wymogi gleby rejonu. (I)

1263. LASKOWSKI STANISŁAW. **Gospodarka paszowa na Pomorzu Gdańskim.** Warszawa 1957 PWRiL, s. 247, tab. 2, mapa 1.

Książka zawiera opis warunków fizjograficznych i charakterystykę gospodarczą łąk i pastwisk Pomorza Gdańskiego, a na ich tle — omówienie rejonizacji i rozmieszczenia produkcji rolniczej. Liczne przykłady planowania i prowadzenia gospodarki paszowej w różniących się warunkami klimatycznymi i gospodarczymi rejonach Pomorza Gdańskiego. (II)

1263 A. LASKOWSKI STANISŁAW: **Żuławy w świetle rolniczych badań naukowych.** Warszawa 1952 Centralny Instytut Rolniczy, s. 252, rys., mapy. Roczniki Nauk Rolniczych, t. 66. Seria D: Monografie. (II—III)

1264. LESIAK JERZY. **Dobrowolnie, samorządnie i po gospodarstwu.** Koszalin 1958 Wojew. Zw. Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, s. 54, ilustr., portr.

Obraz spółdzielni produkcyjnych na terenie województwa koszalińskiego w 1958 r. (I)

1265. ŁAKOMSKI ZBIGNIEW. **Jak gdańscy portowcy umacniają sojusz robotniczo-rolniczy.** Gdańsk 1955, s. 14.

Wydawnictwo zapoznające z pracą ekip łączności miasta ze wsią, zorganizowanych przez Zarząd Portu Gdańsk. (I)

MULICKI ZYGMUNT. **Bursztyn, skarb Bałtyku;** zob.: poz. 196.

1266. **Na koszalińskich drogach.** Red. A. Czechowicz, Z. Więckowski. Koszalin 1957 Prez. WRN, s. 44, ilustr., portr.

Opis pracy społecznej mieszkańców wsi województwa koszalińskiego, budujących — mimo braku dotacji i taboru technicznego — dziesiątki kilometrów nowych i remontujących setki kilometrów starych dróg na terenie województwa. (I)

1267. **NOWAK MIECZYŚLAW. Ogólne założenia polityki rolnej województwa szczecińskiego.** Materiał dyskusyjny. Wyd. 2 uzup. Szczecin 1958 Wojewódzki Zarząd Rolnictwa, s. 98, mapa 1 i w tekście, tab.

Publikacja zawiera rys historyczny rozwoju rolnictwa Pomorza Zachodniego XIX i XX w., omówienie organizacji rolnictwa pomorskiego w Polsce Ludowej i pożądanych kierunków jego rozwoju wraz z opisem czynników i metod realizacji zamierzonych celów oraz charakterystykę organizacji i metod kierowania produkcją rolniczą na Pomorzu Zachodnim. (II—III)

1268. **NOWAK MIECZYŚLAW, KOWALSKI EDMUND, GÓRSKI J. Osadnictwo na ziemi szczecińskiej.** Wyd. 2. Szczecin 1961 Wydział Rolnictwa WRN, s. 47, ilustr., tab., mapa.

Brozura propagująca osadnictwo rolnicze na terenie woj. szczecińskiego, omawiająca: historię regionu, podstawy przyrodnicze i ekonomiczne produkcji rolnej, jej poziom, sytuację gospodarczą w poszczególnych powiatach oraz warunki kupna i sprzedaży ziemi. (I)

1269. **O dalszy rozwój gospodarki drogowej i samochodowej woj. koszalińskiego.** Materiały z sesji Wojewódzkiej Rady Narodowej obradującej w dniu 10 marca 1960 roku. Koszalin 1960 Prez. WRN, s. 43.

Wydawnictwo zapoznaje ze stanem sieci drogowej i transportu samochodowego w województwie koszalińskim oraz z planami ich rozwoju. (II)

1270. **O wspólną sprawę.** Szczecin 1955 Wojewódzka Komisja Łączności, s. 40, ilustr.

Wydawnictwo zapoznające z pracą ekip łączności miasta ze wsią, działających w województwie szczecińskim.

1271. **Osiągnięcia rolnictwa województwa gdańskiego.** Gdańsk 1954 WKFN, s. 31.

Brozura informuje o wielkości produkcji rolnej i hodowlanej na terenie województwa gdańskiego, rozwoju spółdzielczości produkcyjnej, wynikach stosowania nowoczesnych metod agro- i zootechnicznych itp. (I)

1272. **Osiedliliśmy się na Ziemi Szczecińskiej.** Szczecin 1955 WKFN, s. 47, ilustr., portr.

Reportaż o życiu osadników na terenie województwa szczecińskiego, zapoznające z warunkami osadnictwa, różnorodnymi formami pomocy państwowej dla osadników oraz ogólnymi korzyściami uzyskanymi dzięki osiedleniu się w Ziemi Szczecińskiej. (I)

1273. **Państwowe Gospodarstwa Rolne w województwie koszalińskim.** Materiały Plenum Komitetu Wojewódzkiego PZPR o rozwoju Państwowych Gospodarstw Rolnych w województwie koszalińskim. Koszalin 1961 KW PZPR, s. 115.

Wydawnictwo informuje o wielkości i rodzaju produkcji rolnej i hodowlanej Państwowych Gospodarstw Rolnych, głównie w l. 1957—1961, oraz omawia perspektywę dalszego ich rozwoju. (I)

1274. **Państwowy plan inwestycyjny na rok 1948.** Województwo gdańskie. Warszawa 1948 Centralny Urząd Planowania, s. 71.

Cenne materiały źródłowe do dziejów powojennej odbudowy województwa gdańskiego. Szczególnie interesujące są fragmenty planu dotyczące portów i przemysłu stoczniowego. (II)

1275. **Państwowy plan inwestycyjny na rok 1948.** Województwo szczecińskie. Warszawa 1948 Centralny Urząd Planowania, s. 63.

Plan obejmuje terytoria stanowiące obecnie województwa szczecińskie i koszalińskie. Szczególnie interesujące są jego fragmenty dotyczące małych portów Pomorza Zachodniego. (I)

1276. **PORĘBSKI EUGENIUSZ. Rzemiosło województwa gdańskiego w ramach planu trzyletniego.** Rola i zadania Naukowego Instytutu Rzemieślniczego w ramach planu trzyletniego. Gdańsk 1947 Nauk. Inst. Rzemieślniczy, s. 16.

Przyczynę do dziejów powojennej odbudowy gospodarki polskiego wybrzeża, zapoznający ze stanem rzemiosła na terenie województwa gdańskiego w końcu 1946 r., oraz z planami jego rozwoju w l. 1947—1949. Część wydawnictwa poświęcono, utworzonemu po wojnie w Gdańsku, Naukowemu Instytutowi Rzemieślniczemu — jedynej tego typu placówce w Polsce. (I)

1277. **Program zabezpieczenia realizacji uchwał VI Plenum KCPZPR w województwie szczecińskim na lata 1961—1965.** Uchwała Plenum KW PZPR, s. 15, nrb. 1.

Wydawnictwo informujące o zadaniach planu gospodarczego na l. 1961—1965 dotyczących województwa szczecińskiego. (I)

1278. **Projekt budżetu zbiorczego miasta Gdańska na rok 1957 i wykonanie budżetu za rok 1956.** Gdańsk 1957 Prezydium MRN, s. 56.

Materiały pozwalające na ocenę gospodarki komunalnej Gdańska w 1956 r. oraz ukazujące jej rozwój w roku następnym. (III)

1279. **Przemysł konserwowy Wybrzeża.** Praca zbiorowa napisana przez zespół pracowników Państwowego Zjednoczenia Przemysłu Konserwowego — Rejon Północny, w pierwszą rocznicę odbudowy polskiego przemysłu na Wybrzeżu. 26. 4. 1945—26. 4. 1946. Gdynia 1946 Państwowe Zjedn. Przem. Konserwowego, s. 134.

Zawiera m. in.: Aleksander Sokolnicki: Polskie wybrzeże, teren pracy Zjednoczenia. — Leon Romanowski, Marian Kopacki, Jadwiga Mrożewska: Wybrzeże jako baza surowcowa: Dla przemysłu przetwórczo-rybnego. Dla przemysłu mięsnego. Dla przemysłu owocowo-warzywnego. — Przemysław Rojewski: Organizacja Zjednoczenia. — Czesław Turzański: Technika konserwowania. — Julia Zielińska: Historia powstania Zjednoczenia. — Józef Bolcewicz: Zniszczenia wojenne. — Irena Kopacka: Sprawy personalne. — Leon Romanowski: Import ryb do Polski. (I—II)

1280. **Przemysł miejscowy Ziemi Odzyskanych województw: olsztyńskiego, gdańskiego z terenami b. Wolnego m. Gdańska, szczecińskiego, poznańskiego, Ziemi Lubuskiej.** [B. m. w.] 1947, s. 54.

Ogólne informacje o powojennym rozwoju przemysłu miejscowego, m. in. na Pomorzu, ilustrowane szeregiem danych liczbowych. (I)

1281. **Rezerwy wydajności pracy w przemyśle maszynowym Szczecina.** Kronika 1959—1960. Szczecin 1961 PTE, s. 118, rys., tab.

Wydawnictwo zawiera: materiały II sesji naukowej Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego na temat rezerw wydajności pracy w przemyśle maszynowym Szczecina; opracowanie Józefa Rutkowskiego i Jerzego Wolszczana pt. „Rozwój akademickiego środowiska ekonomicznego w Szczecinie“; kronikę szczecińskiego Oddziału P. T. E. za lata 1959—1960. (II—III)

1282. **Rola inwestycji w rozwoju województwa gdańskiego.** Gdańsk 1960 KW PZPR, s. 73, tab. 7 i w tekście.

Wydawnictwo wykazuje ogromny wzrost inwestycji w ciągu pięciolecia 1956—1960, informuje o ich wielkości w dziedzinie budownictwa i unowocześniania przemysłu, polepszania wyposażenia technicznego portów, usprawniania działal-

ności przedsiębiorstw komunalnych, podnoszenia poziomu rolnictwa i hodowli, rozwijaniu sieci placówek oświatowych oraz kulturalnych itp. (I)

1283. SOLARZ JERZY. **Urządzamy swoje gospodarstwo**. Przewodnik organizacji gospodarstw chłopskich na Pomorzu Zachodnim. Szczecin 1961 Tyg. „Wiadomości Zachodnie“, s. 55, tab.

Wydawnictwo przeznaczone dla osadników, zapoznające zarówno z ogólnym obrazem rolnictwa Pomorza Zachodniego oraz z najbardziej opłacalnymi uprawami, jak i z czysto techniczną, organizacyjną stroną gospodarstwa rolnego. (I)

1284. **Spółdzielcy na rozdrożu...** Szczecin 1956 Wojew. Zarząd Rolniczy, s. 24, ilustr., portr.

Broszura ukazuje sytuację spółdzielni produkcyjnej Żukowo w pow. starogardzkim, w 1959 r. Interesująco przedstawiono problem przewycięzania kryzysu spółdzielczości produkcyjnej, występującego w tym okresie. (I)

1285. **Sprawozdanie Gdańskiej Spółdzielni Spożywców za okres działalności od 1 lipca 1945 r. do dnia 31 grudnia 1946 r.** (Gdańsk 1946 GSS), s. 16. (I)

1286. **Sprawozdanie, II, z działalności Banku Rybaków Morskich, spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością w Gdyni. Rok 1947, Gdynia 1948, k. nlb. 4.** Interesujący przyczynek do dziejów powojennego rozwoju rybołówstwa morskiego. (II)

1287. **Sprawozdanie z 1 Konferencji kierowników drukarni państwowych i pod zarządem państwowym województwa poznańskiego i Pomorza Zachodniego w dn. 27 i 28 lipca 1945 r. w Poznaniu.** Poznań 1945, s. 14, nlb. 1.

Interesujący przyczynek do dziejów zagospodarowania Pomorza Zachodniego w pierwszych miesiącach po zakończeniu 2 wojny światowej. Zawarte w wydawnictwie informacje pozwalają na ustalenie liczby drukarni przejętych przez władze polskie oraz na określenie wielkości i rodzaju ich produkcji wydawniczej w omawianym okresie. (II)

1288. SZERNIESZEWICZ EUGENIUSZ, STACHURSKI WŁADYSŁAW. **Jak uzyskać wysoki plon lnu I i II klasy w województwie koszalińskim.** Koszalin 1954 Koszal. Przeds. Skupu Surowców Włókienn. i Skórzanych, s. 18.

Broszura zawiera praktyczne wskazówki dla rolników, uwzględniając specjalne wymogi gleb i warunków klimatycznych województwa koszalińskiego. (I)

1289. TRENT ALOJZY. **Powojenna gospodarka rolna w regionie gdańskim.** Warszawa 1951 PWG, s. 300, tabl. 11, map 3 (w tekście 23).

Wszechstronne omówienie rozwoju gospodarki rolnej regionu gdańskiego w latach 1945—1949, oparte na obfitym materiale statystycznym, zilustrowane 100 tablicami i licznymi mapami. (II—III)

1290. **Uchwała nr 8 Woj. Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 12 stycznia 1954 roku w sprawie rozwoju rolnictwa w latach 1954—55 województwa koszalińskiego oraz niezbędnych środków dla podniesienia produkcji rolniczej.** (Koszalin 1954 Prez. WRN), s. 78.

1291. WALEWSKI K., ROZWADOWSKA K., SIEMION EMILIA. **Stan gospodarki indywidualnej woj. gdańskiego w świetle spisów rolnych GUS 1957—1959.** Gdańsk 1960 Wojew. Rolniczy Ośrodek Naukowo-Doświadczalny, s. 64, tabl. 12, tab. Biblioteka Upowszechniania Osiągnięć Nauki Rolniczej.

Omówienie oraz bogaty materiał statystyczny ukazują stan indywidualnej gospodarki rolnej na Pomorzu Gdańskim w l. 1957—1959. Szczegółowe informacje

o wielkości użytków rolnych, plonach, hodowli, maszynach i narzędziach rolniczych, budynkach gospodarczych i mieszkalnych itp. (II)

1292. WĄLICKI ANTONI, POPIELSKI ADAM, MICHNOWICZ MIECZYŚLAW. **Ziemia Człuchowska i jej ludzie**. Człuchów 1955 Powiatowy Zarząd Rolnictwa, s. 34.

Broszura zapoznaje z możliwościami nabywania gospodarstw rolnych, wartością gleb, najbardziej opłacalnymi uprawami itp. oraz wskazuje na konkretnych przykładach osiągnięcia gospodarstw objętych przez osadników w powiecie człuchowskim. (I)

1293. WĘCKOWICZ EUGENIUSZ. **Praktyczne porady dla hodowców zarodowej trzody chlewnej województwa szczecińskiego**. Szczecin 1961 KW PZPR, s. 39, rys., tab.

Wydawnictwo niezbędne w każdej bibliotece gromadzkiej województwa szczecińskiego, zawiera najważniejsze wiadomości z zakresu hodowli zarodowej trzody chlewnej z uwzględnieniem wymogów gospodarki hodowlanej regionu. (I)

1294. WOLSZCZAN JERZY. **Szczecińskie spółdzielnie produkcyjne w latach 1956—1957**. Szczecin 1958 KW PZPR, s. 16, tab.

Autor wskazuje na osiągnięcia spółdzielni produkcyjnych województwa szczecińskiego w dziedzinie upraw i hodowli w l. 1956—1957. Lata te, niezwykle ważne dla przyszłości spółdzielczości produkcyjnej na wsi, wykazały — szczególnie dobitnie na terenie województwa szczecińskiego — iż właściwie kierowane spółdzielnie osiągają znakomite wyniki w produkcji rolnej. (I)

1295. **Wyniki doświadczeń i działalności zakładów doświadczalnych i inspektoratów doświadczalnictwa masowego za lata 1950—1953**. Red. Z. Łubkowski i A. Marszewski. T. 9: Inspektoraty: Koszalin, Gdańsk, Olsztyn. Warszawa 1958 PWRiL, XIV. 553, tab. Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa. (III)

1296. **Zadania województwa gdańskiego w realizacji uchwał VI Plenum KC PZPR**. Gdańsk 1960 KW PZPR, s. 76.

Wydawnictwo omawia program rozwoju rolnictwa w województwie gdańskim, przewidujący przede wszystkim zwiększenie obszarów uprawy roślin paszowych oraz rozwinięcie hodowli bydła i trzody chlewnej. (I)

1297. **Zagadnienia hodowli i doświadczalnictwa zootechnicznego w województwie gdańskim**. Gdańsk 1961 Woj. Rolniczy Ośrodek Naukowo-Doświadczalny, s. 100, tabl. 1 i w tekście. Biblioteka Upowszechniania Osiągnięć Nauki Rolniczej.

Praca zbiorowa omawiająca kierunki rozwojowe hodowli zwierząt, zagadnienia zdrowotności pogłowia zwierzęcego oraz wyniki prac doświadczalnych i hodowlanych — na terenie województwa gdańskiego. Przy omawianiu poszczególnych zagadnień autorzy dają czytelnikom praktyczne wskazówki właściwego prowadzenia hodowli — trzody chlewnej, owiec, drobiu, ryb słodkowodnych i koni — z uwzględnieniem właściwości gleb, klimatu itd. regionu gdańskiego. (I)

1298. **Zalecenia agrotechniczne i zootechniczne na okres wiosenno-letni 1958 r. dla województwa szczecińskiego**. Praca zbiorowa pod red. Mieczysława Nowaka. Oprac. Stanisław Grubowski, Zdzisław Pasierbski, Janusz Załuski i in. Szczecin 1958 KW PZPR Wydział Rolny, s. 87, rys., tab. Wojewódzki Zarząd Rolnictwa w Szczecinie. (I)

1299. **Założenia programowe Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie w sprawie rozwoju gospodarczego województwa szczecińskiego**. Szczecin 1957 Prez. WRN, s. 14. (I)

1300. **Zjazd Gospodarczy Województwa Gdańskiego.** Sopot 11—13 lutego 1959. Gdańsk 1959 PTE Oddział Morski, s. 272, tab. 1 i w tekście.

Zawiera: Podoski K., Gajzler H.: Węzłowe kierunki zagospodarowania i rozwoju województwa gdańskiego. — Kowalkowski J., Biernacki T., Romanica T.: Terenowe zaplecze gospodarki morskiej woj. gdańskiego. — Baranowicz W.: Perspektywy rozwoju spółdzielczości pracy woj. gdańskiego. — Lubowiecki T.: Spółdzielczość rybacka w woj. gdańskim. — Mickiewicz S.: Morskie rybołówstwo indywidualne i stan jego na terenie woj. gdańskiego. — Borowski Cz.: Węzłowe zagadnienia komunikacji kolejowej woj. gdańskiego. — Bar R.: Turystyka i jej znaczenie gospodarcze dla woj. gdańskiego. — Wójcik J.: Rola Narodowego Banku Polskiego w rozwoju gospodarczym woj. gdańskiego. (II)

E. Kultura. Sztuka. Oświata. Nauka

BOGUCKI MIECZYSLAW. **Morskie stacje biologiczne;** zob.: poz. 175.

1301. **BOROWIK JÓZEF. Muzeum Morskie w Szczecinie.** Gdańsk 1949 IB, s. 24.

Historia powstania, koncepcja programowa oraz struktura organizacyjna — ukazane na tle omówień 4 typów europejskich muzeów morskich. Wiele interesujących informacji — przyczynków do historii Szczecina i polskiej myśli morskiej. (II)

1302. **Budowa szkół pomników 1000-lecia Państwa Polskiego na Ziemi Szczecińskiej w latach 1959—1960.** Szczecin 1960 KW PZPR, s. 35, ilustr., tab.

Wydawnictwo zapoznające z rezultatami akcji prowadzonej przez czynniki społeczne, samorządowe i państwowe, mającej na celu stworzenie jak najlepszych warunków dla rozwoju szkolnictwa w województwie szczecińskim. (I)

1303. **Czytelnie i biblioteki w województwie koszalińskim.** Wspomnienia z pola walki o utrzymanie kultury polskiej w latach 1848—1939, o jej upowszechnienie w latach 1948—1958. Red. M. Hudymowa. Koszalin 1959 Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, s. 109, ilustr., portr., tab.

Treść: Zawadzki Eugeniusz: Słowo wstępne. — Majorek Aleksander: Karta do dziejów czytelnictwa i książki polskiej na Pomorzu Zachodnim w wieku XIX i XX. — Szwarzenberg-Czerny Kazimierz: Książka i czasopismo w powiecie złotowskim w latach 1928—1932. — Jasiek Antoni: O roli książki polskiej i czasopism na ziemiach Krajny i Kaszub. — Hudymowa Maria: Współpraca bibliotek powszechnych ze środowiskiem. — Maciejewska Maria: O działalności placówek czytelnictwa dziecięcego. — Skiemisz Janina: Działalność pedagogiczna bibliotekarzy z dziećmi w pow. szczecińskim. — Brodzka Danuta, Król Barbara: Informacja o aktualnym stanie bibliotek województwa koszalińskiego. (II)

1304. **Dorobek naukowy pracowników wyższych uczelni szczecińskich.** Szczecin 1952 Sekcja Środowiskowa Pracowników Nauki, s. 65. (I)

1305. **DROZDOWSKA-KUBAŃ ZDZISŁAWA. Morze w twórczości malarzy polskich XIX i XX w.** Gdańsk 1959 Muzeum Pomorskie, s. 24, tabl. 16.

Katalog wystawy gromadzącej prace marynistyczne polskich malarzy, podający krótkie informacje o przebiegu ich działalności artystycznej oraz zawierający 32 reprodukcje wystawionych prac. (II)

1306. **Dziesięciolecie Państwowej Szkoły Muzycznej w Szczecinie.** Szczecin 1958 Państw. Szk. Muz., s. 23, nlb. 9, ilustr. + Dodatek: portrety.

Dzieje dwunastoletniej działalności (1946—1958) zasłużonej placówki szkolnictwa artystycznego w Szczecinie. Lista pedagogów i absolwentów oraz ich portrety. (I)

1307. **Dziesięciolecie Państwowej Średniej Szkoły Muzycznej w Szczecinie 1946—1956.** Szczecin 1956, s. 12 + Dodatek: portrety.

Zarys historii dziesięciu lat pracy szczecińskiej zawodowej szkoły artystycznej wychowującej uzdolnioną muzycznie młodzież województwa szczecińskiego. Skład osobowy personelu pedagogicznego i spis absolwentów oraz ich portrety. (I)

1308. **Dziesięciolecie Państwowych Teatrów Dramatycznych w Szczecinie.** Szczecin 1959 Państw. Teatry Dram., s. nlb. 38, ilustr.

Wydawnictwo albumowe przedstawiające dzieje Państwowych Teatrów Dramatycznych w Szczecinie w l. 1949—1958. Skład osobowy zespołu artystycznego i personelu administracyjnego w r. 1949 oraz w sezonie 1958/59. Skład zespołu w okresie 1950—1957 można częściowo odtworzyć na podstawie informacji o bardziej cenionych jego członkach, opuszczających bądź zasilających zespół w poszczególnych latach. Wykazy premier. Zdjęcia i obsady najlepiej wystawionych sztuk. Krótkie wspomnienia i fragmenty recenzji. (II)

1309. **Festiwal plastyki, III, katalog.** Sopot 18. VI.—10. IX. 1950. Sopot 1950, s. 48, tabl. 20.

Zawiera m. in.: Kałedkiewicz Z.: Ogólnopolska Wystawa Marynistyczna. (I)

1310. **Gdańsk zabytkowy w roku 1950.** Rysunki Zdzisława Króla. Teksty Ireny Fabiani-Madejskiej. Wstęp Mariana Pelczara. Gdańsk 1951 TPNiS, s. nlb. 62, tabl. 1, rys. 52. Biblioteka Gdańska. Seria Graficzna, nr 3.

Wydawnictwo albumowe zawierające 52 rysunki piórkowe zabytków gdańskich, zaopatrzone w informacje dotyczące historii powstania, stylu architektonicznego, szkód wojennych, stanu odbudowy (w 1950 r.) itd. (I)

1311. **Gdańskie Techniczne Zakłady Naukowe.** Gdańsk. Informacje dla kandydatów na r. szk. 1947/48. (Gdańsk 1947), s. 4. (I)

1312. **Informacje i warunki przyjęcia na rok szkolny 1947/48.** Gdańsk 1947 Państwowe Liceum Budownictwa Okrętowego w Gdańsku, s. 8.

Ogólne informacje o organizacji szkoły, omówienie programu nauczania oraz kwalifikacji wymaganych od kandydatów na przyszłych techników budowy okrętów. (I)

1313. **Informator dla wstępujących do szkół zawodowych w roku szkolnym 1951/52.** Gdańsk 1951 Dyrekcja Okręgowa Szkolenia Zawodowego, s. 24. (I)

1314. **Informator o warunkach przyjęcia do szkół Ministerstwa Żeglugi.** Warszawa 1952 WK, s. 8. Departament Szkolnictwa Min. Żeglugi.

Wydawnictwo zapoznaje z warunkami przyjęcia do szkół: morskich (w Gdyni i Szczecinie), rybołówstwa morskiego i żeglugi śródlądowej w 1952 r. (I)

1315. **Informator Państwowego Centrum Wychowania Morskiego.** Gdynia 1948 PCWM, s. 8.

Wydawnictwo zawiera m. in. informacje o różnych typach kursów prowadzonych przez Państwowe Centrum Wychowania Morskiego oraz o organizacji szkolnictwa morskiego w 1948 r. (I)

1316. **Informator Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni.** Gdynia 1961 PSM., s. 32, ilustr.

Wydawnictwo zawiera zarys dziejów Szkoły, omówienie warunków przyjęcia (m. in. przykłady zadań egzaminacyjnych) oraz organizacji i programu szkolenia, informacje o warunkach bytowych uczniów, spis personelu Szkoły, charakterystyki statków szkolnych itd. (I)

1317. **Informator szkół zawodowych woj. szczecińskiego na rok szkolny 1957/58.** Szczecin 1957 Dyrekcja Okręgowa Szkolenia Zawodowego, s. 19, ilustr.

Wydawnictwo zapoznaje z rodzajami szkół zawodowych województwa szczecińskiego w r. szk. 1957/58 i ich programami nauczania oraz informuje o warunkach przyjęcia. (I)

1318. **Instytut Bałtycki. Sprawozdanie z działalności w r. 1947.** Bibliografia wydawnictw za lata 1945—47. Gdańsk—Bydgoszcz—Szczecin 1948 IB, s. 18.

Specjalny dodatek do R. 3: 1948, z. 1 czasopisma Jantar. (III)

1319. **Instytut Bałtycki. Szkic informacyjny.** (Wyd. 2). Gdańsk 1947 IB, s. 24.

1320. **Instytut Bałtycki redivivus.** Sprawozdanie z działalności za lata 1945 i 1946 oraz protokół Walnego Zgromadzenia w dn. 13 i 14. XII. 1946. Gdańsk 1947 IB, s. VIII, 132. Pamiętnik Instytutu Bałtyckiego, 43.

Cenny przyczynek do powojennych dziejów nauki polskiej oraz do historii rozwoju naukowego Wybrzeża w Polsce Ludowej. (II)

Jak zostać marynarzem; zob.: poz. 1213.

1321. **JASIEINICA PAWEŁ. Zakotwiczeni.** Warszawa 1955 PWN, s. 335, tabl. 6.

Reportaż literacki zapoznający z wielkim dorobkiem dziesięcioletniej pracy Polski na morzu, ukazany przez pryzmat życia i działalności Politechniki Gdańskiej, uczelni posiadającej ogromne osiągnięcia w kierowaniu postępem technicznym naszego budownictwa morskiego. Autor opowiada o pierwszych dniach i o stopniowym rozwoju uczelni, o pracy jej poszczególnych wydziałów, zakładów i naukowców. (II)

1322. **Jednodniówka Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Gdańskiej 1923—1948.** Gdańsk 1949 Kom. Wydawn. Bratniej Pom. Politechniki Gdańskiej, s. 71, tabl. 33. — Na okł. tyt.: 25 lat Bratniej Pomocy.

Publikacja poświęcona historii Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Gdańskiej — opowiada o dziejach Koła Studentów Polskich w Gdańsku, działającego w okresie międzywojennym mimo szykan, represji i prześladowań ze strony władz Wolnego Miasta oraz o odrodzeniu się Politechniki, już w polskim napowrót mieście. (I)

1323. **Jednodniówka uczniów Państwowej Szkoły Morskiej w Szczecinie.** (Szczecin) 1950 Wyd. Zarz. Szkol. ZMP przy PSM, s. 39. (I)

1324. **Katalog. Drugi festiwal plastyki.** Sopot 4. VI. — 30. VIII. 1949. Sopot 1949, s. 135, tablice.

W katalogu znajduje się m. in. szereg twórczych sylwetek współczesnych marynistów polskich. (I)

1325. **KOCHANOWSKA-WIŚNIEWSKA EUGENIA. Morscy pracownicy nauki.** Warszawa 1952 WK, s. 149, ilustr.

Cykl obejmujący 27 reportaży z pracowni instytutów naukowych Wybrzeża oraz zakładów Politechniki Gdańskiej, charakteryzujący ich pracę i dorobek naukowy. (I)

1326. **Kronika Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego za lata 1952—1958.** Red. J. Rutkowski. Poznań 1959 WPoz., s. 171, tab. Polskie Tow. Ekonom. w Szczecinie.

Z treści: Kronika ważniejszych wydarzeń w działalności Oddziału. — Działalność odczytowa. — Akcja szkoleniowa i wydawnicza — Zjazd absolwentów

byłej Akademii Handlowej w Szczecinie. — Tezy Zjazdu... i fragmenty wybranych odczytów. — Wykaz członków. — Spis publikacji członków. — Statut. (III)

1327. **Kultura wsi zagadnieniem pierwszoplanowym.** Koszalin 1958 WKZSL, s. 46, tab.

Zawiera m. in.: Ciosek J.: Stan oświaty i kultury w województwie koszalińskim. (I)

1328. **KWAŚNIEWSKI TADEUSZ. Wszyscy budujemy szkoły Tysiąclecia.** Koszalin 1961 Wojew. Komitet Frontu Jedności Narodu, s. 20, ilustr.

Przyczynek do historii szkolnictwa okręgu koszalińskiego w Polsce Ludowej. (I)

1329. **LACHNITT WALERIAN. Dziesięć lat teatru w Szczecinie.** Szczecin 1955, s. nlb. 48, ilustr., portr.

Historia działalności teatrów szczecińskich w l. 1946—1955 ukazana głównie poprzez fotograficzne obrazy fragmentów wystawionych sztuk, uzupełnione zwięzłymi informacjami o kierunkach działania i rozwoju placówek teatralnych Szczecina. (I)

MANKOWSKI WŁADYSŁAW. **Praca badawcza na morzu;** zob.: poz. 193.

1330. **Morski naszyjnik.** Jednodniówka wydana z okazji Dni Koszalina. Koszalin 1960 Prez. MRN, s. 53.

Wydawnictwo okolicznościowe zawierające utwory koszalińskich literatów oraz artykuły omawiające życie kulturalne miasta. (I)

1331. **Niektóre dane o rozwoju kultury na Ziemi Szczecińskiej.** Szczecin 1960, k. nlb. 15, tabl. 28, portr. 2.

Wydawnictwo zawiera informacje o rozwoju sieci placówek artystycznych i oświatowych, czytelnictwie, amatorskim ruchu artystycznym itp. na terenie województwa szczecińskiego. (I)

1332. **Nowym żakom Szczecina.** Biuletyn informacyjny na rok ak. 1958/59. Red Krzysztof Gaerting. Szczecin 1958 ZSP i AZS, s. 64, portr.

Wydawnictwo zawiera informacje o szkolnictwie wyższym Szczecina oraz o warunkach życia młodzieży akademickiej miasta. (I)

1333. **Ocena sytuacji i główne zadania na odcinku upowszechniania kultury w środowisku robotniczym i chłopskim w województwie gdańskim.** Gdańsk 1960 KW PZPR, s. 41, map 8, tab.

Udokumentowane opracowanie pozwalające na szczegółowe zorientowanie się w wymienionym w tytule zagadnieniu. (II)

1334. **Państwowa Szkoła Rybołówstwa Morskiego w Gdyni.** Informator. Gdynia 1961 PSRM, s. 32, ilustr., mapka.

Wydawnictwo zapoznaje z organizacją i programem nauczania, warunkami życia uczniów, uprawnieniami absolwentów, wymaganiami stawianymi kandydatom itd. Zamieszczono również zarys historii Szkoły i charakterystyki statków szkolnych oraz spis personelu. (I)

1335. **Państwowe Liceum Budownictwa Okrętowego w Gdańsku.** Informacje i warunki przyjęcia na rok szkolny 1947/48. Gdańsk 1947 Państw. Lic. Bud. Okr., s. 8.

Wydawnictwo zawiera m. in. spis wykładowców Liceum w r. szk. 1947/48. (I)

1336. **(Pierwsze) I Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących im. M. Konopnickiej.** 11. II. 1946 — 11. II. 1961. Red. J. Bohatkiewicz i A. Jaworski, Szczecin 1961, s. 60, ilustr., portr., tab.

Zarys historii — zasłużonej wielce sprawie krzewienia oświaty — szkoły szczecińskiej. Cenny przyczynek do powojennych dziejów miasta. (I)

1337. **POHORYLLES SAMUEL. Szczecin miastem wyższych uczelni.** Szczecin 1952 Woj. Komitet Frontu Narodowego, s. 38.

Opracowanie poświęcone historii i organizacji szczecińskich wyższych uczelni, powstałych w Polsce Ludowej, ukazujące ogromny wysiłek społeczeństwa oraz władz samorządowych i państwowych włożony w dzieło rozwoju naukowego Szczecina. (I)

1338. **Politechnika Gdańska 1945—1955.** Księga Pamiątkowa. Przedm. S. Hüchel. Red. M. Des Loges. Warszawa 1958 PWN, s. 410, ilustr., portr., tab.

Wydawnictwo zapoznające z historią powstania i rozwoju Politechniki Gdańskiej — a także będącej jej częścią Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej — oraz zawierające monograficzne opracowania poszczególnych Wydziałów, składające się na pełny obraz osiągnięć dydaktycznych i badawczych świetnego zakładu naukowego, na przestrzeni pierwszego dziesięciolecia Polski Ludowej. (I—II)

1339. **PTAK CZESŁAW. Język przekładów rosyjskich powieści marynistycznych.** Gdańsk 1955 Oss., s. 24. Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku. Prace i Materiały z Zakresu Polskiego Słownictwa Morskiego, nr 2.

Rozprawa wykazująca — na przykładzie tłumaczeń czterech powieści marynistycznych — skutki niezajomości przez tłumaczy terminologii morskiej, wyrażające się w licznych zniekształceniach i zaciemnieniach tekstu. (II)

1340. **Radiofonizacja okręgu gdańskiego.** Gdańsk 1948 Przedsiębiorstwo Państwowe Polskie Radio, s. 4. (II)

1341. **Rolnicze Zakłady Doświadczalne Wyższej Szkoły Rolniczej w Szczecinie w latach 1955—1961.** Szczecin 1961 Wyższa Szkoła Rolnicza w Szczecinie, s. 181, ilustr., tab.

Sprawozdanie z działalności Rolniczych Zakładów Doświadczalnych W.S.R. w Szczecinie informujące szczegółowo o wynikach prac badawczych, organizacji zakładów i składzie osobowym oraz o działalności dydaktycznej, prowadzonej w zespołach słuchaczy uczelni. (III)

1342. **Sprawozdanie o stanie i rozwoju szkolnictwa w woj. szczecińskim.** Materiały na sesję Wojewódzkiej Rady Narodowej. Szczecin 1960, s. 66, tab.

Źródłowy materiał zapoznający z rozwojem sieci szkolnictwa, ilością uczniów, nauczycieli, budynków i klas szkolnych itp. w województwie szczecińskim, wg stanu na 1960 r. (I)

1343. **Statut Instytutu Bałtyckiego.** Gdańsk 1947 IB, s. 7, nlb. 1.

1344. **Statut Towarzystwa Przyjaciół Szkół Wyższych w Szczecinie.** Szczecin 1946, s. 11.

1345. **Szkoła polska na Ziemi Złotowskiej.** Lata 1929—1959. Red. W. Brzeziński, H. Kaczmarczyk, J. Kocik, J. Różeński. Koszalin 1959, s. 79.

Cenne świadectwo polskości Pomorza Zachodniego i wartościowy przyczynek do historii rozwoju kulturalnego regionu w Polsce Ludowej. Wiele informacji o bojownikach o polskość działających na Pomorzu Zachodnim. (I)

1346. **Szkoły zawodowe w województwach szczecińskim i koszalińskim.** Informator na rok szk. 1951/52. Szczecin 1951 Dyrekcja Okręgowa Szkolenia Zawodowego, s. 24.

Informator zawiera spis szkół zawodowych, podaje ogólne informacje o programie nauczania i warunkach przyjęcia. (I)

1347. **ŚWIĘCICKI BOLESŁAW WIT. Gdańsk i morze w grafice.** Gdańsk 1956 Kom. Miejski PZPR, s. 32, ilustr.

Popularyzatorska broszurka poświęcona dziejom gdańskiej grafiki w przeszłości oraz omawiająca stan współczesnej grafiki marynistycznej (do 1955 r.). (I)

1348. **Ustrój Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni i warunki przyjęcia na rok 1946/47.** [B. m. w.] 1948, s. 8.

1349. **Ustrój Państwowych Szkół Morskich w Gdyni i Szczecinie oraz warunki przyjęcia na rok 1947/48.** Gdynia 1947, s. 12.

W trzydziestopięcioletnie założenia Gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej w Gdańsku; zob.: poz. 1120.

1350. **Wystawa Bałtyk w grafice.** Katalog. Warszawa 1959 Zw. Pol. Art. Plastyków, k. nb. 52, ilustr.

Katalog I Wystawy grafiki artystycznej państw bałtyckich „Bałtyk w grafice”. — XII Festiwal Sztuk Plastycznych. Sopot, czerwiec—lipiec 1959 r. (I)

1351. **Wystawa Kaszubskiej Sztuki Ludowej w Kartuzach.** Gdańsk 1949 Muzeum Kaszubskie w Kartuzach, s. 39, ilustr.

Katalog zawiera interesujące informacje o rozwoju kaszubskiej sztuki ludowej oraz sylwetki twórcze współczesnych ludowych artystów Ziemi Kaszubskiej (I)

1352. **ZAREMBA PIOTR. Szczecin miasto wyższych uczelni.** Warszawa 1954 PWN, s. 93, ilustr., tabl. 14.

Autor opisuje proces powstawania w l. 1946—1948 wyższych uczelni szczecińskich: Wyższej Szkoły Inżynierskiej, Wyższej Szkoły Ekonomicznej oraz Akademii Medycznej, omawia ich późniejsze osiągnięcia podkreślając fakt, że we władaniu niemieckim miasto nie posiadało wcale szkół akademickich. Bogaty materiał ilustracyjny. (I)

8. PRZEWODNIKI TURYSTYCZNE

1353. **ANDRUSZKIEWICZ WITOLD, KLEBAN CZESŁAW, OBERTYŃSKI EDWARD. Port Gdynia.** Gdynia 1961 Przedsięb. Wydawn. i Handlu Druków Akcydens., s. 181, ilustr., pl. 1, tab. Zarząd Portu Gdynia.

1354. **BEUERMANOWA ZOFIA. Połczyn.** Warszawa 1950 „Kraj“, s. 8. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 45.

1355. **BEUERMANOWA ZOFIA. Ustronie Morskie.** Warszawa 1950 „Kraj“, s. 8. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 44.

1356. **(BONKOWICZ - SITTAUER M. i J.). Elbląg i okolice.** Warszawa 1949 Biuro Turystyki Min. Komunikacji, s. 39.

1357. BRINKEN JERZY, GALON RAJMUND, KIEŁCZEWSKA-ZALESKA MARIA. **Przewodnik wycieczki Zjazdu PTG w Toruniu i Szczecinie w dniach 25—29 maja 1947.** Toruń 1947 Polskie Towarzystwo Geograficzne, s. 52, mapka 1.

1358. BROCKI ZYGMUNT. **Port Gdański.** Krótki przewodnik topograficzno-historyczny dla oglądających port z pokładu statku od Zielonej Bramy do wejścia portowego. Gdynia 1959 WM, s. 40, ilustr., plany, mapy.

1359. BROCKI ZYGMUNT. **Zatoka Gdańska.** Warszawa 1953 SiT, s. 62, ilustr.

1360. BUKOWSKI ANDRZEJ, MAMUSZKA FRANCISZEK, SZYMBORSKI STANISŁAW. **Pojezierze Kaszubskie.** Warszawa 1952 „Kraj“ s. 31, ilustr.

1361. CHRZANOWSKI FRANCISZEK. **Przewodnik po wodach Pomorza Gdańskiego.** Warszawa 1959 SiT, s. 227, ilustr., mapy, tab.

Przewodnik dla uprawiających sport wędkarski.

1362. CZERNER MARIAN. **Koszaliński szlak nadmorski.** Warszawa 1959 SiT, s. 138, mapa. PTTK w Koszalinie.

1363. DOBRZYŃSKI JULIUSZ. **Państwowe uzdrowiska Pomorza Zachodniego** Warszawa 1948 „Polskie Uzdrowiska“, s. 19. — Na okł. tytuł: Pomorze Zachodnie. Uzdrowiska i kąpieliska bałtyckie.

1364. DUDZIŃSKI WITOLD. **Polczyn-Zdrój na Pomorzu Zachodnim.** Warszawa 1950 Lekarski Instytut Wydawniczy, s. 22.

1365. FRANKOWSKI JAN. **Kołobrzeg i okolice.** Przewodnik turystyczny. Warszawa 1952 „Kraj“, s. 32, ilustr.

1366. FRONIK Z., GOSZ K. **Przewodnik po Gdańsku.** Zabytki, plany i spis ulic wszystkich dzielnic. Gdańsk 1946 R. Fronik, s. 24, mapa 1.

1367. **Gdańsk. Wrzeszcz. Oliwa.** Skorowidz informacyjny władz, urzędów, szkół, związków, firm, ulic itp. Gdańsk 1946 Zespół Wyd. Członków S. D. „Mare“ s. 136, pl. 3.

1368. **Gdynia.** Przewodnik po mieście. Poznań 1949 Wyd. Zach. i Morskie, s. 82, nlb. 25, plan 1. Zachodnia Agencja Prasowa.

1369. GINTER JÓZEF. **Kamień Pomorski i okolice.** Warszawa 1953 SiT, s. 34, ilustr.

1370. (GORKOW). **Porty Gdynia, Gdańsk, Szczecin.** Gdańsk 1945 Główny Urząd Morski, s. 16, ilustr., pl. 1.

1371. GRANKE MAKSYMILIAN, KUŹNIAK M. **Informator miasta Gdańska.** Z planami poszczególnych dzielnic. Gdynia 1946, s. 80, pl. 6.

Zob. też.: Uzupełniający wykaz ulic do..., poz. 1372.

1372. GRANKE MAKSYMILIAN, KUŹNIAK M. **Uzupełniający wykaz ulic do Informatora m. Gdańska wydawnictwa M. Granke i M. Kuźniak.** Gdańsk 1947, s. 8.

Zob.: Informator miasta Gdańska, poz. 1371.

1373. GROŃSKI STANISŁAW. **Knieja Bukowa**. Warszawa 1953 „Kraj“, s. 24, ilustr.

1374. **Informator gdański**. Warszawa 1959 Arkady, k. nlb. 12, ilustr. + k. nlb. 12, ilustr., pl. + pl. 1. Prezydium MRN w Gdańsku.

Wydawnictwo Komitetu Obchodu Dni Gdańska zawierające m. in. plan pt. Gdańsk zabytkowy.

1375. **Informator szczeciński z orientacyjnym planem m. Szczecina**. (B. m. w. 1947), s. 24, mapa 1.

1376. JAŚKIEWICZ ROMAN. **Informator Gdańska, Wrzeszcza, Oliwy, Oruni, Nowego Portu**. Gdańsk 1945-1946 Zw. Zaw. Pracowników Telef., Telegr. i Radia, s. 72.

1377. JAŻDŻEJEWSKI ZYGMUNT. **Słupsk i okolice**. Koszalin 1960 PTTK, s. 16, ilustr.

1378. **Kamień Pomorski — zdrojowisko solankowe jodowo-bromowe na Pomorzu Zachodnim**. Warszawa 1959 Centr. Zarząd Uzdrowisk, k. nlb. 12, ilustr., tab.

1379. KIJOWSKI JÓZEF. **Spis nazw, ulic, placów, wysp, rzek i kanałów miasta portowego Szczecina**. Szczecin 1945 Księg. J. Kijowskiego, s. 40, nlb. 8, pl. 1.

1380. KILARSKI JAN. **Gdańsk**. Przewodnik. Warszawa 1948 Wydział Turystyki Min. Komunikacji, s. 31.

1381. KILARSKI JAN. **Gdańsk miasto nasze**. Przewodnik po Gdańsku starym i nowym. Kraków 1947 „Wiedza, Zawód, Kultura“, s. 319, ilustr., mapy, plany.

1382. (KILARSKI JAN, KUŹNIAK M.). **Poznaj Gdańsk**. Przewodnik — informator. Gdańsk 1949 Zarząd Miejski, s. 152, ilustr., mapa 1, plany 3.

1383. KILARSKI MACIEJ, MAMUSZKA FRANCISZEK, STANKIEWICZ JERZY. **Oliwa**. Wykaz zabytków według stanu z grudnia 1956 r. Gdańsk 1957 WM, s. 35, tabl. 8, pl. 3.

1384. KOWALSKI WACŁAW. **Mierzeja i Zalew Wiślany**. Warszawa 1951 „Kraj“, s. 31. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 4.

1385. KOWALSKI WACŁAW. **Półwysep Helski**. Warszawa 1950 „Kraj“, s. 8. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 41.

1386. KUKLA WŁADYSŁAW. **Pojezierze Kaszubskie**. Przewodnik narciarski. Warszawa 1953 „Kraj“, s. 32, mapy.

Szczegółowa charakterystyka ośmiu ciekawych tras narciarsko-turystycznych. (I)

1387. KWIEK TADEUSZ. **Pomorze Zachodnie**. Warszawa 1956 SiT, s. 182, ilustr., tabl., mapy.

1388. MAMUSZKA FRANCISZEK. **Frombork — gród Kopernika**. Warszawa 1954 SiT, s. 51, ilustr., mapa.

1389. MAMUSZKA FRANCISZEK. **Pobrzeże gdańskie**. Wyd. 2. Warszawa 1953 SiT, s. 137, ilustr.

1390. MAMUSZKA FRANCISZEK. **Województwo gdańskie**. Przewodnik. Warszawa 1959 SiT, s. 365, ilustr., mapy, pl. 3.

1391. MAMUSZKA FRANCISZEK. **Wybrzeże gdańskie**. Popularny przewodnik po kąpieliskach i miastach Przemyorza Gdańskiego. Warszawa 1948 PTK, s. 62, ilustr. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 7.

1392. MAMUSZKA FRANCISZEK. **Wycieczki i wczasy jednodniowe z Gdańska**. Warszawa 1951 „Kraj“, s. 16.

1393. MAMUSZKA FRANCISZEK, MROCZKIEWICZ LEON. **Oliwa**. Warszawa 1953 SiT, s. 31, ilustr.

1394. MAMUSZKA FRANCISZEK, STANKIEWICZ JERZY. **Oliwa**. Dzieje i zabytki. Gdańsk 1959, s. 112, ilustr., tabl. 16, pl. 4. Zabytki Miasta Gdańska.

1395. MĘCLEWSKI EDMUND. **Bursztynowe wybrzeże**. Tekst: ... Warszawa 1949 Biuro Turystyki Min. Komunikacji, k. nlb. 14, ilustr. Przewodnik po wybrzeżu od Jastrzębiej Góry do Łysicy.

1396. MILEWSKI JÓZEF. **Starogard Gdański i okolice**. Warszawa 1955 SiT, s. 66, ilustr.

1397. MIRYNOWSKI K. **Katedra w Oliwie**. Wyd. 3. Gdańsk 1949 Kuria Biskupia w Oliwie, s. 32.

1398. NAWROCKI M., MATYKOWSKI F. **Informator — przewodnik dla portu Gdynia**. Red., teksty, oprac. ... Gdynia 1959 Zarząd Portu, k. nlb. 8, mapy, pl., bibliogr.

1399. PELCZAR JULIAN. **Bytów i okolice**. Warszawa 1960 SiT, k. nlb. 8, ilustr., portr., mapa.

1400. PELCZAR MARIAN, MAMUSZKA FRANCISZEK, SZYMBORSKI STANISŁAW. **Elbląg i okolice**. Przewodnik turystyczny. Warszawa 1952 „Kraj“, s. 31, mapy, ilustr.

1401. PELLA RYSZARD. **Złotów i okolice**. Przewodnik. Poznań 1961 W Poz., s. 67, ilustr., mapy, pl.

1402. PISKORSKI CZESŁAW. **Koszalin — Mielno**. Warszawa 1951 „Kraj“, s. 32. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 3.

1403. PISKORSKI CZESŁAW. **Lębork — Łeba**. Przewodnik turystyczny. Warszawa 1952 „Kraj“, s. 31, ilustr.

1404. PISKORSKI CZESŁAW. **Międzyzdroje**. Przewodnik po kąpielisku i okolicy z planem wyspy Wolin. Poznań 1949 Wyd. Zach. i Morskie, s. 32, mapa 1. Zachodnia Agencja Prasowa.

1405. PISKORSKI CZESŁAW. **Międzyzdroje, Kamień, Wolin i okolice.** Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 1961 SiT, s. 89, ilustr., mapa 1.
1406. PISKORSKI CZESŁAW. **Morskie miasto Szczecin.** Warszawa 1951 „Kraj“, s. 16. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 46.
1407. PISKORSKI CZESŁAW. **Na wyspę Wolin.** Szlak krajoznawczy Szczecin — Międzyzdroje — Dziwnów. Warszawa 1957 PTTK, s. 12, mapa.
1408. PISKORSKI CZESŁAW. **Niechorze i okolice.** Warszawa 1953 „Kraj“, s. 31, ilustr.
1409. PISKORSKI CZESŁAW. **Pomorze Zachodnie.** Ilustrowany przewodnik wczasowy, turystyczny i uzdrowiskowy. Warszawa 1951 „Kraj“, s. 140, mapa 1. Biblioteka Turystyczna, t. 10.
1410. PISKORSKI CZESŁAW. **Stargard Szczeciński i okolice.** Warszawa 1953 SiT, s. 42, ilustr.
1411. PISKORSKI CZESŁAW. **Szczecin.** Warszawa 1950 NK, s. 63. Biblioteka PTK. Cykl: Piękno Polski.
1412. PISKORSKI CZESŁAW. **Szczecin i Dolne Przyodrze.** Warszawa 1948 Czyt., s. 126, pl., mapy 4. Biblioteczka Krajoznawcza, t. 1.
1413. PISKORSKI CZESŁAW. **Szczecin i okolice.** Wyd. 2 popr. i uzup. Warszawa 1960 SiT, s. 165, plany, mapy.
1414. PISKORSKI CZESŁAW. **Szczecin z najbliższą okolicą.** Warszawa 1949 Wyd. Turystyki Min. Komunikacji, s. 47.
1415. PISKORSKI CZESŁAW. **Szlak kolarski zachodnim brzegiem Bałtyku.** Warszawa 1955 SiT, s. 80, ilustr., mapy 2. Wczasy Turystyczne, nr 8.
1416. PISKORSKI CZESŁAW. **U ujścia Odry.** Warszawa 1953 LPŻ, s. 104, ilustr.
1417. PISKORSKI CZESŁAW. **Ustka.** Warszawa 1951 „Kraj“, s. 8. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 49.
1418. PISKORSKI CZESŁAW. **Wycieczki i wczasy jednodniowe ze Szczecina.** Warszawa 1951 „Kraj“, s. 16.
1419. PISKORSKI CZESŁAW. **Wycieczki ze Szczecinka, Drawska i Polczyna-Zdroju.** Warszawa 1953 SiT, s. 42, ilustr.
1420. PISKORSKI CZESŁAW. **Wyspa Wolin i rejon kamiński.** Warszawa 1953 SiT, s. 62, ilustr.
1421. PISKORSKI CZESŁAW. **Zabytki piastowskiego Szczecina.** Wyd. 2. Szczecin 1947 Polskie Pismo i Książka, k. nlb. 20.
1422. PISKORSKI CZESŁAW. **Zachodnie wybrzeże polskiego Bałtyku.** Warszawa 1950 NK, s. 63, ilustr. Biblioteka PTK., Cykl: Piękno Polski.

1423. PISKORSKI CZESŁAW. **Ze Szczecina przez Świnoujście do Międzyzdrojów**. Przewodnik turystyczny z planem portu, szkicem okolic Szczecina, drogi wodnej do Świnoujścia, mapą wyspy Wolin, planem Międzyzdrojów i szkicem kąpieliska w okolicy Pobierowa. Wyd. 2. Szczecin 1958 PTTK Oddz. Szczecin, s. 87, mapy 2, pl. 1.

1424. PISKORSKI CZESŁAW. **Ziemia Myśliborska**. Szkolne i harcerskie wycieczki po Myśliborzu i okolicy. Warszawa 1960 SiT, s. 42, ilustr., mapa.

1425. PISKORSKI CZESŁAW. **Ziemia Słupska. Słupsk — Ustka**. Warszawa 1952 „Kraj“, s. 31, ilustr., mapa. Popularna Biblioteka Krajoznawcza.

1426. PISKORSKI CZESŁAW, RAJKOWSKI BOLESŁAW. **Jeden dzień w Szczecinie**. Informator. Szczecin 1959 TRZZ, s. 95, k. nlb. 56, ilustr., tabl. 40, pl. 1.

1427. POLKOWSKI BOLESŁAW, UKLEJEWSKI JANUSZ. **Gdynia**. Mały przewodnik ilustrowany dla zwiedzających miasto i port z panoramą miasta i portu oraz planami śródmieścia, portu i podziału miasta na dzielnice. Gdynia 1959 WM, s. 32, tabl. 1, pl. 4, ilustr.

1428. **Połczyn-Zdrój, perła Pomorza Zachodniego**. Połczyn-Zdrój 1946, s. 12. Ilustrowane naklejonymi zdjęciami fotograficznymi.

1429. **Port gdański**. Wstęp S. Patschul. Gdańsk 1959 Wyd. Zarządu Portu, s. 51, tabl. 16, mapa 1, tab.

1430. **Poznajemy Gdańsk**. Przewodnik. Red. Maria Kozłowska i Zygmunt Brocki. Gdynia 1960 WM, s. 227, ilustr., mapy 4 i w tekście, pl.

1431. **Przewodnik po Gdańsku**. Alfabetyczny spis wszystkich ulic według dzielnic wchodzących do terenu m. Gdańska. Gdańsk 1946 Zarząd Miejski, s. 24, mapa 1.

1432. **Przewodnik po wybrzeżu**. (Gdańsk) 1947 R. Fronik, s. 164, nlb. 7.

1433. REJEWSKI LEON. **Łeba**. Warszawa 1950 „Kraj“, s. 8. Popularna Biblioteka Krajoznawcza, t. 43.

1434. RZESZOWSKI STANISŁAW. **Z dziejów Nowogardu**. Szczecin 1959 PTTK, s. 60, ilustr., mapy. Koło Miłośników Ziemi Nowogardzkiej.

1435. SKRZYPEK KAZIMIERZ. **Latarnia na Rozewiu**. Poznań 1949 WZach., s. 15, ilustr. Zachodnia Agencja Prasowa.

1436. SŁOMCZYŃSKI ADAM. **Kaszubskim szlakiem**. Warszawa 1955 SiT, s. 87, ilustr., portr., mapy, nuty. Wczasy Turystyczne, 10.

1437. STANISŁAWSKI WŁADYSŁAW. **Chojna, Cedynia i okolice**. Szkolne i harcerskie wycieczki. Warszawa 1961 SiT, s. 72, ilustr., mapa, pl.

1438. STASKO JÓZEF. **Kąpieliska bałtyckie**. Warszawa 1951 „Kraj“, s. 143, ilustr.

1439. STRĄBSKI STANISŁAW. **Przewodnik po Sopocie**. Oprac. ... Sopot 1946 Zarząd Miejski, s. 72, plan 1.
1440. **Szczecin**. Informator i plan miasta. Oprac. Wiesław Romanowski. Warszawa 1956 Znak, s. 49, nlb. 7, ilustr., plan 1.
1441. **Szczecin**. Miasto, port i okolica. Oprac. Jerzy Brinken, Eugeniusz Horak, Juliusz Mikołajski (i in.). Szczecin 1947 Polskie Tow. Geograficzne, s. 39, ilustr., mapy 2.
1442. SZREMOWICZ WŁADYSŁAW. **Zespół portowy „GD“ (Gdańsk—Gdynia)**. Przewodnik. Warszawa 1949 PTK, s. 37.
1443. SZYMBORSKI STANISŁAW. **Wybrzeże polskie**. Warszawa 1949 Wydż. Turystyki Min. Komunikacji, s. 47, nlb. 1.
1444. ŚWIOKŁO WITOLD, MOSKALEWICZ EDWARD. **Szczecin dawniej i dzisiaj oraz Informator**. Z 20 ilustr. i szkicem orientacyjnym. Szczecin 1945 Stronictwo Pracy, s. 88, tabl. 12.
1445. **Turystyczny informator województwa gdańskiego**. Red. Zygmunt Brocki. Sopot 1956 PTTK, s. IX, 137, ilustr., mapa 1, plany.
1446. WOJCZEWSKA HELENA. **Stargard nad Iną**. Miasto zabytków. Szczecin 1958 Okręg. Komisja Ochrony nad Zabytkami PTTK, k. 4, mapa, pl.
1447. WRZEŚNIEWSKI ZYGMUNT. **Kajakiem po Pojezierzu Kaszubskim**. Warszawa 1953 „Kraj“, s. 30, ilustr.
1448. WRZEŚNIEWSKI ZYGMUNT. **Kajakiem po wodach Pomorza Zachodniego**. Szlaki na obszarze między dolną Wisłą, dolną Odrą i Notecią. Warszawa 1955 SiT, s. 224, ilustr., mapa 1.
1449. **Wybrzeże**. (B. m. w.) 1947, s. 44. Biblioteka Żołnierza KBW, nr 33. Z cyklu: Zwiedzamy nasz kraj.
1450. **Wybrzeże od Braniewa do Helu**. Przewodnik — informator. Gdynia 1947 Wydawnictwo Marynarki Wojennej, s. 164, mapy 2, pl. 5.
1451. **Wybrzeże polskie**. Gdańsk, Sopot, Gdynia, Jastarnia, Hel. Okno na świat. Historia, urzędy, ulice, zabytki, reklamy. Mapy. Przewodnik. (Gdańsk) 1947 R. Fronik, s. 164, nlb. 12, pl. 11.
1452. **Zabytki szczecińskie**. Szczecin 1959 TRZZ, k. nlb. 8, ilustr.
1453. **Zabytki województwa koszalińskiego**. Koszalin 1960 Prez. WRN, k. nlb. 10, ilustr.
1454. ŻYWIECKA JADWIGA. **Pobierowo, ośrodek czasów rodzinnych**. Warszawa 1951 „Kraj“, s. 32. Popularna Biblioteczka Krajoznawcza, t. 7.

III. MORZE I POMORZE W LITERATURZE PIĘKNEJ

1. LITERATURA POLSKA

(Zob. też: Żeglarze i podróżnicy. Odkrywczy i badacze. Wyprawy i podróże)

1455. ANCZYC WŁADYSŁAW LUDWIK. **Przygody prawdziwe żeglarzy i podróżników wśród dzikich ludów kuli ziemskiej.** Wyd. nowe przerobił Witold Zechenter. Kraków 1948 „Dzieło“, s. 222, tabl. 4.

Zbiór opowiadań dla młodzieży, opisujących autentyczne przygody dawnych żeglarzy i podróżników — m. in. Aleksandra Selkirka (którego dziennik posłużył Danielowi Defoe do napisania słynnego „Robinsona Cruzoa”), Jana Stadena (żeglarz holenderski z XVI w.), Emanuela Crespela (kanadyjskiego podróżnika z XVIII w.), Johna Jacksona (wsławionego żegluga wśród wysp Oceanu Spokojnego w XIX w.) i in. (I)

1456. ARCT BOHDAN. **Kamikadze, boski wiatr.** Warszawa 1961 LSW, s. 326.

Bohaterem powieści jest osiemnastoletni japoński pilot, przydzielony wbrew własnej woli do grupy „kamikadze“ cz. pilotów-samobójców, których zadanie polegało na zatapianiu jednostek morskich przeciwnika, poprzez uderzenie w pokład samolotem z ładunkiem bomb. (I)

1457. AZEMBSKI MIROSŁAW. **Atak na „Jastarnię“.** Warszawa 1954 Iskry, s. 122, tabl. 32.

Beletryzowany reportaż opisujący dramatyczny przebieg — trwających 3 lata — prac nad wydobyciem wraku zatopionego w Zatoce Gdańskiej w 1944 r., na głębokości 35 metrow, niemieckiego statku „Seeburg“. Opisy heroicznych zmagania pracowników Polskiego Ratownictwa Okrętowego dają pełny obraz stosunkowo mało znanej dziedziny pracy na morzu. (I)

1458. AZEMBSKI MIROSŁAW. **Krzyże i korona.** Reportaż z nad ujścia Wisły. Warszawa 1956 Iskry, s. 140, tabl. 24, ilustr.

Sensacyjnie ujęty reportaż składający się z 6 szkiców opisujących dzieje Gdańska od utworzenia Wolnego Miasta do dni dzisiejszych. Działalność Forstera, akcje wywiadu polskiego, walki załóg Westerplatte i Poczty Gdańskiej, eksterminacja Polaków, ostatnie dni władzy hitlerowskiej — opisane sugestywnie i interesująco. Liczne reprodukcje zdjęć i dokumentów. (I—II)

1459. BALICKI STANISŁAW. **Dziewiąta fala.** Wyd. 2. Gdynia 1958 WM, s. 135.

Powieść w typie powieści skandynawskiej o życiu, pracy i namiętnościach ludzi morza, osnuta na tle konfliktu miłości i nienawiści wśród marynarzy oraz rybaków z Rozewia i Chłapowa. Rzecz dzieje się w okresie międzywojennym (I wyd. 1930 r.). (II)

1460. BARTOSIK JÓZEF. **Wierny okręt.** Warszawa 1948 Kolumna, s. 207, tabl. 8.

Wspomnienia autora — oficera Polskiej Marynarki Wojennej w okresie 2 wojny światowej — ze służby na O.R.P. Garland. Ciekawie i plastycznie opisane walki na Morzu Śródziemnym, udział okrętu i załogi w Bitwie o Atlantyk,

służba konwojowa na krwawym, murmańskim szlaku oraz przygody polskich marynarzy na stałym lądzie. Kilka fragmentów poświęconych krótkotrwałej służbie autora na O. R. P. Błyskawica. (I)

1461. BĄDKOWSKI LECH. **Bitwa trwa**. Gdynia 1960 WM, s. 116.

Opowiadania znanego pisarza gdańskiego, laureata nagrody Klubu Marynistów na r. 1960, oparte na osobistych wspomnieniach autora, uczestnika walk na wielu frontach drugiej wojny światowej. Część pierwszej książki zawiera opowiadania o kampanii z września 1939 roku, następne zaś dotyczą polskich żołnierzy i marynarzy na obczyźnie. Wiele miejsca poświęcił autor scenom batalistycznym, nakreślonym dynamicznie i przekonywująco. Atrakcyjna lektura zarówno dla dorosłych jak i dla młodzieży. (I—II)

1462. BĄDKOWSKI LECH. **Kuter na strądzie**. Gdańsk 1952 WaM, s. 304.

Powieść opisująca trudne dni organizowania spółdzielczości rybackiej na Wybrzeżu. Akcja powieści — a także jej wątek miłosny — zawiązana jest wokół walki o odzyskanie dla spółdzielni kutra wyrzuconego na brzeg w czasie sztormu i będącego załącznikiem spółdzielczej flotyli rybackiej. (I)

1463. BĄDKOWSKI LECH. **Pan grodziska i inne opowiadania**. Warszawa 1955 Iskry, s. 194.

Pięć opowiadań ukazujących konflikty osobiste i moralne powstałe w wirze wojny i w nurcie powojennych przemian społecznych. Tragiczna próba przyjaźni członków załogi storpedowanego statku, dramat gdańskich autochtonów, psychika gospodarza pomorskiego, miłość, życie rybaków z Tolkmicka — są tematami zawartych w tomie utworów. (I—II)

1464. BĄDKOWSKI LECH. **Pieśń o miłosnym wieńcu**. Gdynia 1961 WM, s. 230.

Stylizowana na wzór sag rycerskich opowieść miłosna oparta na zapiskach kronik średniowiecznych. Główny wątek miłosny przeplatają opowieści rycerskie i legendy ziemi pomorskiej. (II)

1465. BĄDKOWSKI LECH. **Półw nadziei**. Gdynia 1959 WM, s. 281.

Powieść obyczajowo-filozoficzna o bardzo oryginalnej kompozycji, poruszająca wiele ogólnoludzkich problemów moralnych. Składają się na nią 3 równoległe wątki: filozoficzno-fantastyczny — dialog prowadzony przez bohatera ze swym sobowtórem, realistyczny — dzieje nieślubnej córki magnata pomorskiego, poetycko-baśniowy nazwany „legendami” — opowiadania o miłości i śmierci. Powieść zdobyła nagrodę literacką Klubu Marynistów na r. 1960. (III)

1466. BERNATT STANISŁAW. **Góra lodowa na kursie**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 1.

Opowieść o tragicznie zakończonym dziewiczym rejsie brytyjskiego parowca transatlantyckiego „Titanic”, który w 1912 r. zatonął na Atlantyku po zderzeniu z górą lodową. Zginęło wówczas 1503 pasażerów i członków załogi. (I)

1467. BERNATT STANISŁAW. **Na pastwie losu**. Gdynia 1958 WM, s. 24, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 3.

Autor opisuje historię zatonięcia niemieckiego statku pasażerskiego „Wilhelm Gustloff”, który został storpedowany przez radziecki okręt podwodny (30. I. 1945 r., w pobliżu Ustki), mając na pokładzie ponad 6000 uciekinierów niemieckich z Gdańska, Elbląga, Klajpedy itd. (I)

1468. BERNATT STANISŁAW. **Nasza największa strata**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 10.

Tematem opowiadania jest ostatni rejs polskiego transatlantyku m/s Piłsudski, który w 1940 r. zatonął na minach u wybrzeży Wielkiej Brytanii. (I)

1469. BERNATT STANISŁAW. **Skarb z morskiego dna**. Gdynia 1958 WM, s. 24, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 2.

Tematem opowieści są dzieje zatonięcia u wybrzeży Bretanii statku „Egypt“, przewożącego ogromnej wartości ładunek złota; historia wielokrotnie podejmowanych prób wydobycia zatopionego skarbu, zakończonych pełnym sukcesem osiągniętym przez ekipę włoskiego towarzystwa „Sorima”. (I)

1470. BERNATT STANISŁAW. **Stalowe trumny**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 9.

Historia zatonięcia w 1939 r. okrętów podwodnych: amerykańskiego „Squalus” (zginęło 26 członków załogi) i brytyjskiego „Thetis” (99 ofiar). (I)

1471. BERNATT STANISŁAW. **(Sto dwadzieścia pięć) 125 dykteryjek morskich**. Zebrał... Ilustr. Eustachy Karłowski. Gdynia 1960 WM, s. 181.

Zbiór zabawnych opowiadań i anegdot pochodzących ze źródeł pisanych i marynarskich tradycji przekazywanych ustnie, posiadających dużą dozę autentyzmu. Książeczka została ozdobiona żartami rysunkowymi E. Karłowskiego. (I)

1472. BERNATT STANISŁAW. **Tajemnice Scapa Flow**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr., mapa. Miniatury Morskie. SOS, nr 7.

Autor opisuje działalność sabotażową wywiadu niemieckiego w Wielkiej Brytanii w czasie I wojny światowej (ofiarami jej były prawdopodobnie m. in. krążownik „Hampshire” i pancernik „Vanguard” — zatopiony w głównej bazie floty wojennej Scapa Flow) oraz zapoznaje czytelników z domniemanymi okolicznościami storpedowania w 1939 r. — w tej samej bazie — przez niemiecki okręt podwodny „U-47” (d-ca kpt. Prien) brytyjskich pancerników „Royal Oak” i „Repulse”. (I)

1473. BERNATT STANISŁAW. **Toną olbrzymy**. Gdynia 1959 WM, s. 48, ilustr., mapa. Miniatury Morskie. SOS, nr 11.

Historia zatopienia przez niemiecki pancernik „Bismarck” brytyjskiego okrętu liniowego „Hood” i późniejszych poszukiwań „Bismarcka” — wyróżnił się w nich polski niszczyciel „Piorun” — zakończonych zlikwidowaniem groźnego kolosa. (I)

1474. BERNATT STANISŁAW. **Tragiczny rejs**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 4.

Tematem opowiadania jest historia ostatniego rejsu włoskiego transatlantyku „Andrea Doria”, który w 1956 r. zatonął na Atlantyku, w wyniku zderzenia ze szwedzkim statkiem „Stockholm”. (I)

1475. BERNATT STANISŁAW. **Tylko kapitan...** Gdynia 1959 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 13.

Zeszyt zawiera 3 opowiadania: „Tylko kapitan...” — o katastrofie niemieckiego transatlantyku „Monte Cervantes” u brzegów Ziemi Ognistej w 1930 r.; „München płonie” — o pożarze statku pasażerskiego w porcie nowojorskim w 1930 r.; „Katastrofa we mgle” — o zatonięciu brytyjskiego transatlantyku po zderzeniu na rzece Św. Wawrzyńca. (I)

1476. BERNATT STANISŁAW. **W szponach tajfunu**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr., mapy. Miniatury Morskie. SOS, nr 5.

Opowieść o zagładzie statków-promów: brytyjskiego „Princess Victoria” (1953 r.) i japońskiego „Toya Maru” (1954 r.). Na statku japońskim zginęło 1172 osób. (I)

1477. BERNATT STANISŁAW. **Zaginione żaglowce**. Gdynia 1958 WM, s. 24, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 8.

Opowieść o tajemniczym zaginięciu statków szkolnych: duńskiego „Kjöbenhavn”, który zaginął bez śladu w 1928 r. w czasie rejsu z Ameryki Południowej

do Australii, i niemieckiego „Admiral Karpfanger“, który zaginął w 1938 r. w okolicach przylądka Horn. (I)

1478. BERNATT STANISŁAW. **Zdradziecka torpeda**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 6.

Historia ostatniego rejsu brytyjskiego transatlantyku „Lusitania“, który w maju 1915 r. został zatopiony w pobliżu Irlandii przez niemiecki okręt podwodny „U-20“, oraz storpedowania na Morzu Śródziemnym w 1916 r. francuskiego statku pasażerskiego „La Provence“. (I)

1479. BERNATT STANISŁAW. **Zwyciężony przez sztorm**. Gdynia 1958 WM, s. 32, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 12.

Opowiadanie o ostatniej podróży niemieckiego żaglowca szkolnego „Pamir“, który w 1957 r. zatonął na Atlantyku w walce z huraganem. Uratowano zaledwie kilku członków załogi. (I)

1480. BICKER S. B. **„Altmark”, statek-widmo**. Warszawa 1958 MON, s. 71. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Historia statku zaopatrzeniowego niemieckiego pancernika „Admiral Graf Spee“, któremu po klęsce korsarza w Montevideo (zob. Dąbrowski W.: Wielki bluff admiralicji, poz. 1511) udało się umknąć pościgowi i dotrzeć do wód terytorialnych neutralnej jeszcze Norwegii. W wyniku śmiałej akcji brytyjskiego niszczyciela, który wtargnął w głąb fiordu Joessing, znajdujący się na pokładzie „Altmarka“ jeńcy zostali uwolnieni. (I)

1481. BIELSKI MARIAN. **Na linii życia i śmierci**. Gdynia 1961 WM, s. 259.

Powieść wojenno-morska z okresu 2 wojny światowej, przedstawiająca przeżycia polskich marynarzy pływających w konwojach na Północnym Atlantyku. Autor — oficer marynarki handlowej — pełnił przez pewien czas służbę na polskim statku „Zagłoba“, którego do dziś nie wyjaśnione zaginięcie wraz z całą załogą stało się kanwą dla opowieści o — zawartych w książce — tragicznych losach m/s „Wisłoba“ i jego załogi. (I)

1482. BISKUPSKI STANISŁAW. **Ludzie-torpedy**. Warszawa 1959 MON, s. 85. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Beletryzowany opis działalności zespołów „żywych torped“ — włoskich: storpedowanie w 1941 r. w Aleksandrii pancerników „Valiant“ i „Queen Elisabeth“ oraz akcje w porcie gibraltarskim — i japońskich, operujących w 1944 r. na Oceanie Spokojnym. (I)

1483. BISKUPSKI STANISŁAW. **O. R. P. Orzeł zaginął**. Wyd. 3. Warszawa 1959 NK, s. 217, tabl. 1, mapa.

Dzieje wojenne polskiego okrętu podwodnego, wstawionego ucieczką (18. 9. 1939 r.) z Tallina i wymknięciem się z zamkniętego i opanowanego przez flotę hitlerowską Bałtyku oraz dalszą walką — prowadzoną już w oparciu o Wyspy Brytyjskie, aż do zaginięcia okrętu (8. 6. 1940 r.) w bliżej nieznanych okolicznościach. Historia „Orła“ odtworzona została na podstawie zachowanych dokumentów i ustnych relacji polskich marynarzy. Załączona lista poległej na morzu załogi. (I)

1484. BISKUPSKI STANISŁAW. **Pawilon -S-**. Opowieść. Warszawa 1955 MON, s. 182.

Sensacyjna opowieść o likwidacji siatki szpiegowsko-dywersyjnej stworzonej przez niedobitków hitlerowskich, usiłujących przeszkodzić rozpoczęciu prac nad odbudową portów Gdyni i Gdańska. (I)

1485. BŁAHIJ KAZIMIERZ. **Opowieść z Kattegatu**. Warszawa 1956 Iskry, s. 166.

W czasie rejsu z Gdyni na Morze Północne, trawler rybacki „Sójka“ — skutkiem niedopatrzenia nawigatora — osiadł na skałach w cieśninie Kattegat. Dzięki odwadze i wytrwałości załogi holownika „Herkules“, który przybył z pomocą, statek został uratowany. W dramatyczną akcję powieści wplótł autor historię ucieczki jednego z marynarzy. (I)

1486. BŁAHIJ KAZIMIERZ. **Spotkania bałtyckie**. Warszawa 1955 Czyt., s. 315.

Tom reportaży literackich opowiadających o trudnych latach odbudowy Szczecina i zagospodarowywania regionu, poczynając od dnia wyzwolenia, po rok 1953. Świetnie nakreślone sylwetki ludzi, którzy swą pełną poświęcenia pracą stworzyli podstawy dzisiejszego rozkwitu portu i miasta. Wypełnione autentyzmem relacje przeplata autor interesującymi informacjami z zakresu historii oraz problematyki ekonomicznej i społecznej, pomocnymi w uzyskaniu obrazu dawnego Szczecina i zrozumieniu jego nowego oblicza. (I—II)

1487. BŁAHIJ KAZIMIERZ. **Szmaragdowa zagadka**. Katowice 1959 Śląsk, s. 300.

Na odludnej uliczce przedmieścia Szczecina popełnione zostało morderstwo. Współpraca służby śledczej Milicji Obywatelskiej ze Scotland Yardem pozwala na całkowite wyjaśnienie tajemniczej zbrodni. (I)

1488. BOLDUAN RAJMUND, PODGÓRECZNY MARIAN. **Bez mundurów**. Gdynia 1961 WM, s. 166, ilustr.

Oparta na dokumentach i relacjach uczestników beletryzowana opowieść o walce z hitlerowskim okupantem, prowadzonej na Wybrzeżu w l. 1939—1945 przez członków Tajnego Hufca Harcerskiego. Szereg ciekawych opisów konspiracyjnej działalności harcerzy, m. in. sporządzenia i dostarczenia wojskom radzieckim planów fortyfikacyjnych Gdyni, co umożliwiło zdobycie miasta bez szkody dla obiektów niewojсковych. Pasjonująca lektura zarówno dla młodzieży jak i dla dorosłych. (I)

1489. BOLDUAN RAJMUND, PODGÓRECZNY MARIAN. **„Deutschland“ w płomieniach**. Gdynia 1960 WM, s. 277, tabl. 24.

Beletryzowana historia działającej na Wybrzeżu w l. 1939—1945 kaszubskiej organizacji podziemnej, która po podporządkowaniu się dowództwu Armii Krajowej przyjęła w 1943 r. nazwę „Grupa Zachód“. Autorzy w formie literackich reportaży opisują walki partyzanckie oraz akcje dywersyjne i sabotażowe „Grupy Zachód“, których rezultatem były m. in.: zatopienie statku „Deutschland“ i okrętu podwodnego oraz katastrofy wielu samolotów wojskowych. (I)

1490. BONIECKA MARIA. **Nad wielkim zalewem**. Warszawa 1950 KiW, s. 185.

Tematem powieści są dzieje spółdzielni rybackiej nad Zalewem Szczecińskim w pierwszych latach po zakończeniu wojny. (I—II)

1491. BORCHARDT KAROL OLGIERD. **Znaczy Kapitan**. Wyd. 2. Gdynia 1961 WM, s. 349, tabl. 47 w tym portr., mapy.

Zbiór — opartych na wspomnieniach autora — opowiadań marynistycznych związanych osobą ich bohatera — znakomitego marynarza i wspaniałego człowieka, kapitana żeglugi wielkiej Mamerta Stankiewicza, pod którego dowództwem autor rozpoczął swą karierę morską jako uczeń na pokładzie szkolnego żaglowca s/s Lwów i pod którego komendą pływał później na polskich statkach pasażerskich aż do śmierci „Znaczy Kapitana“, po zatonięciu m/s Piłsudski. Książka — w której autor ukazał swój wybitny talent pisarski — pełna błyskotliwego dowcipu i prawdziwego humanizmu stała się rewelacją wydawniczą 1960 r. i została wyróżniona nagrodą literacką im. M. Żaruskiego na r. 1961. (I)

1492. BORYSEWICZ JÓZEF. **Przygoda w Gibraltarze**. Gdynia 1959 WM, s. 158, ilustr. Opowieści Marynarzy.

Debiut literacki młodego marynarza, palacza okrętowego, obejmujący 7 opowiadań — tematyka ich zaczerpnięta została z przeżyć autora w portach i na morzu — nacechowanych autentycznym, swoistym humorem i jędrnym językiem. (I)

1493. BRAUN ANDRZEJ. **Lewanty**. Wyd. 4. Warszawa 1957 Czyt. s. 505.

Powieść poświęcona życiu Stoczni Gdańskiej w pierwszych latach po wyzwoleniu, w okresie rozpoczęcia seryjnej budowy statków, uwiecznionej pełnym sukcesem mimo prób sabotażu. (I)

1494. BREZA TADEUSZ. **Jokkmokk**. Warszawa 1953 Czyt., s. 122.

Akcja opowiadania toczy się w 1950 r. na terenie małego, polskiego portu bałtyckiego. Tematem utworu są losy wraku statku Jokkmokk, który wydobyty i remontowany przez młodzież zostaje ponownie zatopiony dla ratowania odbudowywanego falochronu. (I)

1495. BUNSCH KAROL. **Dzikowy skarb**. Powieść z czasów Mieszka I. T. 1—2. Wyd. 9. Kraków 1960 WL, s. 352; s. 342.

Wojenne przygody b. zbójnika, siłacza Dzika, woja drużyny Mieszkowej ukazane na tle procesu kształtowania się państwa polskiego (l. 963—972), charakteryzującego się m. in. walką z naporem niemieckim na ziemię pomorskie. Dalszy ciąg powieści nosi tytuł „Ojciec i syn“ (zob.: poz. 1497). (I)

1496. BUNSCH KAROL. **Na odrzańskim szlaku**. Warszawa 1951 MON, s. 135, ilustr. Biblioteka Żołnierza.

Fragmety powieści „Dzikowy skarb“ (zob.: poz. 1495) przedstawiające walkę z napastniczą armią niemiecką w czasie najazdu na ziemię polskie, zakończonego zwycięstwem wojsk Mieszka I pod Cedzyną. (I)

1497. BUNSCH KAROL. **Ojciec i syn**. Powieść z czasów Mieszka I. T. 1—2. Wyd. 6. Kraków 1960 WL, s. 305; s. 306.

Dalszy ciąg powieści pt. „Dzikowy skarb“ (zob.: poz. 1495). Powieść obejmuje okres młodości Bolesława Chrobrego, do śmierci Mieszka I (992 r.), ukazany na tle bogatego w wydarzenia życia politycznego i wojennego ówczesnego państwa polskiego, opierającego się nadal ekspansji niemieckiej i dążącego do utrzymania władzy nad dolnym biegiem Odry. D. c. powieści pt. „Rok tysięczny“ (zob.: poz. 1498). (I)

1498. BUNSCH KAROL. **Rok tysięczny**. T. 1—2. Kraków 1961 WL, s. 326; s. 361. Powieści piastowskie.

Powieść historyczna z okresu panowania Bolesława Chrobrego (d. c. powieści pt. „Ojciec i syn“ — zob.: poz. 1497), dążącego m. in. do trwałego związania Pomorza z państwem polskim. Ciekawie ukazana sylwetka wielkiego króla oraz interesujący obraz życia ówczesnej Polski. (I)

1499. BUNSCH KAROL. **Zdobycie Kołobrzegu. Psie Pole**. Wyd. 7. Kraków 1961 WL, s. 380.

Pierwsza z powieści ukazuje dążenia Bolesława Krzywoustego (XII w.) do zjednoczenia Pomorza z Polską i wewnętrznego wzmocnienia kraju. Tematem jej są wojenne przygody młodego rycerza-poety Bogusława i starego wojaka Przybora. (I)

1500. BYSTRZYCKI PRZEMYSŁAW. **Śmierć nad Agfar-wadi**. Opowiadania. Poznań 1960 WPoz., s. 202.

Trzy opowiadania ukazujące tragedię ginących samotnie żołnierzy 2 wojny światowej. Akcja dwu utworów toczy się we Włoszech i w Północnej Afryce, trzeciego — („Nie będzie świętokradztwa“), na Morzu Śródziemnym. (I)

1501. CASSA EMILIA. **Piana na fali**. Warszawa 1960 MON, s. 222. Labirynt. Akcja powieści kryminalnej rozgrywa się współcześnie w Uboczy koło Gdańska. Młoda, otoczona wielbicielami, świetnie pływająca Joanna tonie w spokojnym morzu. Jej kuzynka, studentka medycyny, na własną rękę b. nieudolnie prowadzi śledztwo. Przypadkowo sama staje się bohaterką przygód, czasem b. niebezpiecznych. (I)

1502. CELAREK ANDRZEJ. **Bitwa o zatokę Leyte**. Gdynia 1960 WM, s. 64. ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 14.

Opis największej bitwy morskiej lat 1939—1945, zwanej II bitwą na Morzu Filipińskim, w której amerykańskie samoloty i okręty zatopiły 3 japońskie pancerniki, 4 lotniskowce, 11 krążowników i 10 niszczycieli. (I)

1503. CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Anaruk, chłopiec z Grenlandii**. Wyd. 10. Warszawa 1956 NK, s. 94, ilustr. Biblioteka Płomyczka.

Opowieść o przygodach małego Eskimosa polującego wraz z ojcem na wodach i lodach mroźnej Grenlandii. (I)

1504. CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Wśród lodów Północy**. Opowiadanie. Warszawa 1948 Czyt., s. 62. Biblioteka Romansów i Powieści, nr 2.

Skrócona i zbeletryzowana opowieść wydana uprzednio pt. „Biała foka“ — zob.: poz. 54. (I)

1505. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Bohaterski szturman**. Opowiadanie oprac. na podstawie pamiętnika Waleriana Albanowa. Warszawa 1956 NK, s. 58, ilustr.

Historia tragicznej wędrowki — przez lody Morza Karskiego — rosyjskiego szturmana Albanowa, który w kwietniu 1914 r. wraz z częścią załogi opuścił unieruchomiony statek ekspedycji polarnej, usiłując dotrzeć do lądu. (I)

1506. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Na białym szlaku**. Warszawa 1956 NK, s. 265, ilustr.

Opowiadania o arktycznych wyprawach badawczych i ratunkowych Polaków, Duńczyków, Norwegów i Rosjan, mówiące o pełnym niebezpieczeństwie i trudów życia na Dalekiej Północy. (I)

1507. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **Opowieści spod bieguna**. Wyd. 2. Warszawa 1961 NK, s. 172.

Książka zawiera pięć opowiadań, z których każde oparte jest na prawdziwym wydarzeniu. Trzy utwory były już drukowane w innych zbiorach. Akcja opowiadań rozgrywa się na dalekiej, mroźnej północy. Bohaterami ich są mieszkający na tych terenach mali chłopcy oraz pracownicy wypraw naukowo-badawczych. Autorzy ukazują czytelnikom niezmiernie trudne warunki pracy oraz odwagę i ofiarność badaczy polarnych, a także obraz życia Eskimosów. (I)

1508. CENTKIEWICZOWA ALINA, CENTKIEWICZ CZESŁAW JACEK. **W lodach Eisfiordu**. Wyd. 7. Warszawa 1961 Czyt., s. 300, ilustr., mapa.

Powieść dla młodzieży osnuta na tle dziejów wyprawy radzieckich statków ratowniczych EPRON-u (Ekspedycja Podwodnych Robót Specjalnego Przeznaczenia), skierowanej w 1932/33 r. na ratunek lodołamacza „Małygin“, który osiadł na skałach u wybrzeży Szpicbergenu. (I)

1509. CZESKA-MĄCZYŃSKA MARIA. **W obronie Gdańska**. Powieść z czasów wojen polsko-szwedzkich. Kraków (1945) S. Kamiński, s. 156.

Powieść dla młodzieży osnuta na tle walk w obronie Gdańska w okresie „potopu“. Bohaterami jej są kaszubscy rybacy i patriotyczne mieszczaństwo gdańskie. (I)

1510. CZYŻOWSKI KAZIMIERZ ANDRZEJ. **Jim żeglarz.** Wyd. 2 Warszawa 1958 Iskry, s. 208, tabl. 8.

Powieść dla młodzieży, której akcja dzieje się na wodach Oceanu Spokojnego, a bohaterem jest 17-letni Polak zwany „Małym Jimem“. Dzięki wrodzonym zdolnościom, odwadze i prawości uzyskuje on stanowisko oficerskie, a nawet — przez pewien okres — dowodzi statkiem. (I)

1511. DĄBROWSKI W. **Wielki bluff admiralicji.** Warszawa 1959 MON, s. 64, mapy 2. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Opis czteromiesięcznej działalności korsarskiej niemieckiego pancernika „Admiral Graf Spee“, który od września do grudnia 1939 r. grasował na Atlantyku i Oceanie Indyjskim, zatapiając 16 statków. Dośćnięty przez zespół brytyjskich krążowników i uszkodzony w walce z nimi, schronił się w Montevideo i uległ samozatopieniu. (I)

1512. DEOTYMA (pseud., Łuszczewska Jadwiga — nazw.). **Panienka z okienka.** Starodawny romansik. Wyd. 4. Warszawa 1959 NK, s. 284, ilustr.

Romantyczna opowieść o miłości porucznika marynarki króla Władysława IV i ślicznej a tajemniczej „bursztynowej panienki“, wychowawcy bogatego gdańszczanina zabiegającego o jej rękę. Awanturniczy wątek powieści ukazany jest na tle życia ówczesnego (XVII w.) Gdańska, jego zwyczajów i piękna architektury oraz wspaniałej sztuki rzemieślniczej. (I)

1513. DOBRACZYŃSKI JAN. **Niezwycięzona Armada.** Warszawa 1960 Pax, s. 400.

Na tle fragmentu dziejów elżbietańskiej Anglii nakreślił autor historię młodego jezuity przybyłego nielegalnie na Wyspy Brytyjskie dla prowadzenia misji katolickiej. Zostaje on wciągnięty w wir wydarzeń, wywołanych nasileniem zmagania angielsko-hiszpańskich o panowanie na Oceanie Atlantyckim, zakończonych straszliwą klęską floty hiszpańskiej u wybrzeży Anglii. Akcja powieści rozgrywa się w dużej mierze na morzu. (II—III)

1514. **Dom nad Odrą.** Almanach literacki. Zespół red. R. Liskowacki (i in.). Przedm. I. G. Kamiński. Szczecin 1955 Zarz. Wojew. ZMP, s. 143.

Kilkadziesiąt utworów — wierszem i prozą — młodych literatów Szczecina, poświęconych dziejom Ziemi Szczecińskiej, od dni wyzwolenia Pomorza Zachodniego po rok 1954. (I)

1515. DZIARNOWSKA JANINA. **Miasto nowych ludzi.** Powieść. Warszawa 1953 Czyt., s. 406.

Tematem powieści jest odbudowa i organizacja życia jednego z miast w okolicy Szczecina, w pierwszym okresie po zakończeniu wojny. (I—II)

1516. DZIMICZ BRUNO (pseud., Steyer Włodzimierz — nazw.). **Przygody maty Moreli.** Poznań 1947 WZach., s. 81, ilustr. Zachodnia Agencja Prasowa.

Tom opowiadań o przygodach dzielnego podoficera Polskiej Marynarki Wojennej w okresie ubiegłej wojny. Bohater opowieści uczestniczy w walkach morskich na wielu morzach świata, przeżywa wiele przedziwnych przygód i awantur na lądzie, a po zakończeniu wojny powraca do kraju. (I)

1517. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Baszta Trzech Koron.** Warszawa 1960 Czyt., s. 399.

Dalszy ciąg powieści „Kaper z Morskiego Psa“ (zob.: poz. 1520). Akcja toczy się w Szwecji, w okresie wojny domowej między Erykiem XIV a bratem jego Janem, ożenionym z Katarzyną Jagiellonką i czynnie popieranym przez Polaków. Bohater powieści, młody kaper polski, bierze udział w wyprawie do Szwecji i uczestniczy w walkach aż do ich zwycięskiego zakończenia w zamku królewskim w Sztokholmie. W Szwecji też przeżywa swą pierwszą miłość. Dalsze jego dzieje przedstawione są w powieści pt. „Smok króla Augusta“ (zob.: poz. 1525). (I)

1518. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Długie morze**. Warszawa 1956 Czyt., s. 643.

Powieść historyczna z lat 965—968 ukazująca dążenia Mieszka I do zbudowania państwa polskiego opartego o morze. Fabuła powieści osnuta jest wokół małżeństwa Mieszka z księżniczką czeską Dobrawą. Sprzymierzając się z Bolesławem Czeskim, Mieszko zdołał pokonać Wieleatów (Lutyków) i zdobyć władzę nad ujściem Odry. (I—II)

1519. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Gdańska szkatułka**. Warszawa 1960 NK, s. 304.

Tom obszernych baśni poetyckich i ballad poświęconych gdańskiemu wybrzeżu i miastu, związanych ze średniowieczną scenerią i wypełnionych lokalnym kolorytem. We wszystkich utworach powtarza się motyw walki z Zakonem Krzyżackim. Autor wplótł do swych opowieści autentyczne fragmenty literatury średniowiecznej, bądź udane jej przekształcenia. (I)

1520. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Kaper z Morskiego Psa**. Warszawa 1959 Czyt., s. 363, ilustr.

Powieść historyczno-awanturyczna opowiadająca o dziejach Gdańska i polskiej floty wojennej w czasie wojny ze Szwecją za panowania Zygmunta Augusta (XVI w.), osnuta wokół miłosnych przygód młodej mieszczyki elbląskiej i jej narzeczonego — kapra z okrętu „Morski Pies”, straconego później bezprawnie przez rajców gdańskich oraz perypetii jego młodszego brata usiłującego niedopuścić do wykonania zbrodniczego wyroku. Dalszy ciąg w powieściach „Baszta Trzech Koron” (zob.: poz. 1517) i „Smok króla Augusta” (zob.: poz. 1525). (I)

1521. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Okręt w herbie**. Legendy gdańskie. Wyd. 4. Warszawa 1959 NK, s. 190, ilustr.

Legendy — wierszem i prozą — z dziejów starego Gdańska, opowiadające m. in. o: historii pierwszego herbu miasta, losach miasta w niewoli krzyżackiej, zegarze z kościoła Mariackiego, diable z Bramy Wyżynnej, lwach z gdańskiego Ratusza i legendarnym bohaterze kaszubskim Drehu. W wielu legendach podkreślono łączność Gdańska z Polską. (I)

1522. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Pierścień z łabędziem**. Wyd. 2 rozszerz. Warszawa 1956 Czyt., s. 109, ilustr., mapa.

Powieść dla młodzieży poświęcona życiu i przygodom legendarnego żeglarskiego polskiego Jana z Kolna, który jakoby dotarł do kontynentu amerykańskiego wcześniej niż Kolumb. Wiele wiadomości historycznych i obyczajowych zaczerpniętych ze starych pieśni, sag, oraz legend związanych z morzem i Gdańskiem. (I)

1523. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Przymorze**. Warszawa 1953 Czyt., s. 226, tabl.

Zbiór reportaży powstałych w l. 1948—1953, w czasie wędrówek autora wzdłuż wybrzeża Bałtyku, od Fromborka po Świnoujście. Autor ukazuje wyraziście kontrasty przeszłości i współczesności polskiego wybrzeża, opowiada o okresie wielkiej, wspaniałej przemiany — budowie morskiej potęgi gospodarczej Polski Ludowej. (I)

1524. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Rękopis z Gospody pod Łososiem**. Gdynia 1957 WM, s. 352.

Historyczna powieść obyczajowa, stylizowana na autentyczny rękopis z XVII w. — którego autorem jest dzielny żołnierz i żeglarz floty Zygmunta III — oparta na materiałach archiwalnych dotyczących przeszłości Gdańska i okolicy. Charakterystyczną cechą powieści — nadającą jej specyficzne, lokalne zabarwienie — jest wplecenie w akcję mnóstwa autentycznych powiastek, historyjek i przesądów z owych czasów. Wątek fabularny stanowią dzieje miłości narratora do pięknej Małgorzaty, córki bogatego mieszczanina gdańskiego. (I)

1525. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Smok króla Augusta**. Warszawa 1961 Czyt., s. 308, ilustr.

Ostatnią część trylogii historycznej (poprzednie części: „Kaper z Morskiego Psa“, zob.: poz. 1520; „Baszta Trzech Koron“, zob.: poz. 1517) z okresu panowania Zygmunta Augusta — wypełniają dzieje frajbitarów i młodego Jancza, który po wielu przygodach rzuca kaperskie rzemiosło, by osiąść w warsztacie swego ojca. Opowieść o zakończeniu zatargu z Gdańskiem, o budowie królewskiej galeony, o napadzie Duńczyków na Puck. (I)

1526. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Zakręt Pięciu Gwizdków.** Gdańsk 1951, WaM, s. 252.

Powieść z życia robotników stoczni gdańskiej, osnuta na tle pierwszej w kraju budowy rudowęgłowca (s/s Soldek — 1948 r.). Bohater powieści — młody repatriant — początkowo ulega wpływom sabotażysty, później staje się ofiarnym budowniczym statku. (I)

1527. FENIKOWSKI FRANCISZEK. **Zapadły zamek.** Warszawa 1958 LSW, s. 771, ilustr.

Powieść o kaszubskim lekarzu, działaczu narodowościowym i politycznym Florianie Ceynowie, który całe swe życie poświęcił walce o wolność Ziemi Kaszubskiej, nazwanej w ludowej legendzie „zapadłym zamkiem“ zaklętym przez diabła pomorskiego Smółka. Powieść opowiada o dzieciństwie i młodości Ceynowy, o jego działalności patriotycznej, za którą wtrącono go do więzienia w Moabicie i skazano na śmierć. Uratowany dzięki rewolucji 1848 r. pośpieszył do oddziałów powstańczych w Wielkopolsce. Jednym z głównych wątków powieści są dzieje nieszczęśliwej miłości bohatera. (I—II)

1528. FIEDLER ARKADY. **Dziękuję ci, kapitanie.** Wyd. 5. Warszawa 1959 MON, s. 192, tabl. 9, portr. 2.

Siedem znakomych opowiadań i beletryzowanych reportaży opisujących pracę i walkę Polskiej Marynarki Handlowej w okresie 2 wojny światowej. Na tle — wzbudzających niegdyś podziw całego świata — ucieczek polskich statków z pieczołowicie pilnowanego przez flotę hitlerowską Bałtyku, a później z opanowanych przez Niemców portów francuskiej Afryki oraz udziału w jednej z najbardziej decydujących bitew ostatniej wojny: „Bitwie o Atlantyk“, autor ukazał decydującą — nawet w wojnie technicznej — rolę czynników: osobistej odwagi, wielkoduszności, pogardy śmierci i szacunku dla wartości moralnych. (I—II)

1529. FIEDLER ARKADY. **Wyspa Robinsona.** Wyd. 6. Warszawa 1961 Iskry, s. 270, ilustr.

Powieść dla młodzieży o przygodach Polaka i 2 młodych Indian na statku pirackim i na bezludnej wyspie Morza Karaibskiego, gdzie wspólnie gospodarują z wozem Robinsona Kruzoa oraz walczą z hiszpańskimi kolonizatorami. (I)

1530. FLESZAROWA - MUSKAT STANISŁAWA. **Lato nagich dziewcząt.** Gdynia 1960 WM, s. 298.

Akcja powieści rozgrywa się w sezonie letnim w Sopocie — na plażach, w lokalach nocnych, w pracowni rzeźbiarskiej, w mieszkaniach prywatnych i w teatrze. Powieść jest próbą literackiego przedstawienia środowiska artystycznego Wybrzeża, oraz tzw. „letników“. (II)

1531. FLESZAROWA-MUSKAT STANISŁAWA. **Milionerzy.** Powieść radiowa. Gdynia 1961 WM, s. 277.

Współczesna powieść obyczajowa, której akcja rozgrywa się w ostatnich latach na Wybrzeżu, w środowiskach związanych ze Stoczną Gdańską. Jednym z głównych problemów powieści jest rozkład małżeństwa i związany z tym problem dziecka. Radiowa wersja powieści nadawana była w odcinkach przez Rozgłośnie Gdańską. (I)

1532. FLESZAROWA-MUSKAT STANISŁAWA. **Przerwa na życie.** Gdynia 1960 WM, s. 390.

Bohaterka powieści porzuca dom i perspektywę dostatniego życia, aby złączyć się z człowiekiem — którego poznała i pokochała w okresie okupacji, przebywając na robotach przymusowych w Niemczech (ten okres jej życia zawarty jest w powieści pt. „Pozwólcie nam krzyżeć!” Gdynia 1957 WM, s. 520) — będącym działaczem partyjnym, pracującym po wyzwoleniu w Gdańsku. Autorka ukazuje problematykę społeczną pierwszego powojennego dziesięciolecia oraz odradzającego się Wybrzeża. (II)

1533. FLESZAROWA (-MUSKAT) STANISŁAWA. **W służbie morza**. Częstochowa 1946 „Ezop“, s. 14.

Dwa krótkie opowiadania, z których tytułowe ukazuje dzielnego, 14-letniego rybaka podejmującego trud żywiciela rodziny. Broszurka zawiera również wiersze oraz informacje o Gdańsku. (I)

1534. FLISOWSKI ZBIGNIEW. „**Bismarck**“, **pirat Atlantyku**. Warszawa 1958 MON, s. 91, map 2. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Historia krótkiej działalności bojowej niemieckiego pancernika „Bismarck”. Okręt ten wszedł do służby w początku 1941 r., a w maju tegoż roku został zatopiony na Atlantyku przez okręty brytyjskie. Opis ostatniego rejsu „Bismarcka”, w czasie którego zatopił on brytyjski pancernik „Hood”; pościgu, w którym wyróżnił się polski niszczyciel „Garland” oraz ostatniej beznadziejnej już walki kolosa, będącego chlubą i nadzieją hitlerowskiej floty. (I)

1535. GIL FRANCISZEK. **Ziemia i morze**. Kraków 1954 WL, s. 495.

Tematem części zawartych w tomie reportaży są dzieje powojennego osadnictwa nadmorskiego i gigantycznej pracy nad odbudową przemysłu i portów. Autor sugestywnie ukazuje trud i urok pracy na morzu oraz entuzjazm i pasję ludzi morza, będącego obszarem dynamicznej działalności gospodarczej. (I)

1536. GIŻYCKI KAMIL. **Na samotnym atolu**. Warszawa 1958 NK, s. 349, mapa, ilustr.

Powieść dla młodzieży o Polaku w służbie marynarki angielskiej, który po zatonięciu okrętu znalazł się na bezludnej wyspie Oceanu Spokojnego i przez kilka lat wiodł życie wzorem Robinsona Kruzo. Książka zapoznaje z przyrodą i egzotycznym pięknem Polinezji oraz kulturą i obyczajami jej mieszkańców. Zrećnię naszkicowany wątek miłosny. (I)

1537. GOŁUBIEW ANTONI. **Bolesław Chrobry**. Wyd. 4 popr. przez autora. T. 1: Puszcza. T. 2: Szło nowe. T. 3: Złe dni. (Cz. 1—2). T. 4: Rozdroża. (Cz. 1—2). Warszawa 1957 Pax, s. 423; s. 616; s. 461; s. 499; s. 519; s. 666.

Powieść o początkach państwa polskiego za czasów Mieszka I i Bolesława Chrobrego, złożona z szeregów równoległych wątków obejmujących całokształt życia ówczesnej Polski. Obraz kształtowania się struktury ustrojowej, społecznej i gospodarczej oraz wyznaczania granic i pozycji państwa w Europie. Fragmenty poświęcone walkom Chrobrego o Pomorze i uzyskanie trwałego dostępu do Bałtyku. (II—III)

1538. GOŁUBIEW ANTONI. **Zdobycie Jomsborga**. Warszawa 1951 MON, s. 128, ilustr. Biblioteka Żołnierza.

Fragment powieści „Puszcza” z cyklu „Bolesław Chrobry” (zob.: poz. 1537) opisujący wyprawę Chrobrego na Pomorze Zachodnie i zdobycie zbudowanego w ujściu Odry, warownego grodu Wikingów — Jomsborga. (I)

1539. GOSZCZURNY STANISŁAW. **Mewy**. Gdynia 1961 WM, s. 231.

Współczesna powieść obyczajowa, której podstawowym problemem jest prostytucja — przyczyny jej istnienia i możliwości rehabilitacji. Akcja tocząca się na terenie Trójmiasta, w nocnych lokalach, wśród handlarzy walutą (tzw. „cinkciarzy”) i „mewek” portowych opiera się na wydarzeniach, które miały miejsce w rzeczywistości. (II—III)

1540. GÓRSKI ARTUR. **Sagi islandzkie**. Oprac. ... Warszawa 1960 LSW, s. 288, nlb. 4, tabl. 8.

Wybór rodowych sag islandzkich, obejmujących lata 872—1030, a spisanych w XIII w. Opowiadają one o życiu i obyczajach Normanów osiedlonych na Islandii. Styl sag — prosty i zwięzły bez domieszki fantastyki. Szereg opisów statków normandzkich, żeglugi i walk morskich. Obszerne posłowie wprowadza czytelnika w historyczno-literacką problematykę sag. (II—III)

1541. GRABSKI WŁADYSŁAW JAN. **Saga o jarlu Broniszu**. Cz. 1: Zrękowiny w Uppsali. Cz. 2: Śladem Wikinków. Cz. 3: Rok tysięczny. Wyd. 4. Warszawa 1961 Pax, s. 272; s. 264; s. 280.

Opowieść o Polsce Bolesława Chrobrego. Wątek historyczny spleciony z fabularnym opisywającym dzieje miłości polskiego rycerza i córki norweskiego jarla. Tworząc świat fikcji literackiej autor oparł się na autentycznych sagach normańskich, kronikach i legendach, opowiadając o ówczesnym znaczeniu Polski wśród państw bałtyckich, o wyprawie morskiej rycerzy polskich i wikingów jomsborckich na Wyspy Brytyjskie, o sławnej bitwie morskiej pod Svolden. (II)

1542. GRUSZECKA ANIELA. **Od Karpat do Bałtyku**. Opowieść. Warszawa 1946 Czyt., s. 284.

Powieść o losach 12-letniego chłopca w okresie ostatniej wojny, wywiezionego z podkarpackiej ziemi na przymusowe roboty w głąb terytorium III Rzeszy. Pracując w gospodarstwie chłopskim na Pomorzu Zachodnim chłopiec ukrywa ranego zbiega. W czasie wspólnej ucieczki i wędrowki po Ziemi Pomorskiej — uciekinierzy korzystają z pomocy miejscowej ludności, pieczołowicie pielęgnującej tradycje swych związków z Polską i jej kulturą. (I)

1543. HAJOTA (pseud., Pajzderska Helena — nazw.). **Z dalekich łądów**. Wstęp Jan Błóński. Warszawa 1954 Iskry, s. 202.

Książka zawiera 3 opowiadania, napisane w końcu XIX w., oparte na własnych obserwacjach autorki w czasie podróży do Afryki. Dwa z tych opowiadań zawierają motywy morskie. (I—II)

1544. HARTMAN SEWERYN. **Belgika**. Wyd. 5. Warszawa 1957 NK, s. 188. Szlakiem Badaczy i Podróżników.

Interesująca powieść dla młodzieży o historii belgijskiej wyprawy polarnej, zorganizowanej przez Adriana de Gerlacha w 1897 r., która na niewielkim statku „Belgika“ wyruszyła na Antarktydę. Uwieczona przez lody, jedynie dzięki męstwu i wytrwałości jej uczestników, wśród których znajdowali się Polacy: Arctowski i Dobrowolski, wyprawa zdołała wyrwać się — po wielu miesiącach — z lodowych kleszczy Bieguna Południowego. (I)

1545. HELSZTYŃSKI STANISŁAW. **W piastowskich grodach Pomorza Zachodniego**. Szczecin 1946, s. 70.

Uroczę reportaże z wędrowek po miastach Pomorza Zachodniego w pierwszych miesiącach powrotu ich do Macierzy. Wiele materiału historycznego, podanego w gawędziarskiej formie, b. ciekawe obrazy ludzi, zdarzeń i krajobrazu zachodniej części wybrzeża polskiego w 1945 r. (I)

1546. JANTOS HENRYK, KUŁTUNIAK JERZY, ROMANOWSKI ZDZISŁAW. **Granicznym szlakiem**. Reportaże. Poznań 1959 WPoz., s. 266, ilustr., tabl. 12.

Zbiór znakomitych reportaży literackich, pióra trzech znanych publicystów poznańskich, zawierający wrażenia z dziennikarskiej podróży od Opolszczyzny, wzdłuż Nysy i Odry, brzegiem Bałtyku do Pojezierza Mazurskiego Świętynie narysowane sylwetki spotykanych ludzi i wnikliwe obserwacje stwarzają obraz przeszłości i teraźniejszości zwiedzanych regionów, oraz przeobrażeń ekonomicznych i kulturalnych, psychicznych i obyczajowych. Reportaże sygnalizują zło, ukazują piękną teraźniejszość oraz wielką przyszłość zachodniej i północnej Polski, akcentując rozwój jej gospodarki morskiej. (I)

1547. JANTOS HENRYK, KUŁTUNIAK JERZY, ROMANOWSKI ZDZISŁAW. **Spotkanie z rzeką**. Poznań 1961 WPOz., s. 224, ilustr.

Żywa i barwna relacja z podróży z biegiem Odry, od Raciborza po Zalew Szczeciński. Reportaż zawiera ciekawe szczegóły historyczne, geograficzne i gospodarcze, dotyczące wielu miejscowości Pomorza Zachodniego i wskazuje na wszechstronne związki łączące wybrzeże z resztą kraju. (I)

1548. JAROSŁAWSKI MIECZYŚLAW. **Bunt na Dalmorze**. Warszawa 1957 Czyt., s. 302.

Zbiór opowiadań zawierający utwory o tematyce kaszubskiej — pisane przez autora (lekarza z zawodu) w l. 1928—1950 — oraz związanej z pracą zawodową pisarza. Opowiadanie tytułowe uzyskało w 1956 r. nagrodę Związku Literatów Polskich i WRN w Gdańsku. Załączony słowniczek pozwala na zrozumienie pisanych w gwarze opowieści kaszubskich. (II)

1549. JUSTIN F.L. **Operacja Midway**. Warszawa 1961 MON, s. 93. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Opowieść o nieudanej, olbrzymiej operacji desantowej Japończyków na wyspy Midway w 1942 r., zakończonej klęską ich floty wojennej, która straciła większość swych lotników. Równocześnie przeprowadzili oni desant na Aleuty, licząc na zmylenie przeciwnika. Jednak dzięki odszyfrowaniu depeš japońskich przez Amerykanów manewr ten nie przyniósł spodziewanych skutków. (I)

1550. KABAT HENRYK. **Tragedia „Cyranki”**. Gdynia 1959 WM, s. 36, ilustr. Miniatury Morskie. SOS, nr 14.

Opowieść o tragicznych losach polskiego lugrotrawlera „Cyranka“, który w 1956 r., w czasie sztormu na Morzu Północnym, przewrócił się stępką do góry i zatonął wraz z częścią załogi. (I)

1551. KACZMAREK KAZIMIERZ. **Bohaterowie Wału Pomorskiego**. Warszawa 1953 MON, s. 57.

Opowieść o walkach żołnierzy różnych broni — wchodzących w skład I Armii Wojska Polskiego — toczonych przy przełamywaniu Wału Pomorskiego. (I)

1552. KALD S.T. **Kamikaze — lotnicy śmierci**. Wyd. 2. Warszawa 1958 MON, s. 80. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Opowieść o japońskich pilotach samobójczych, którzy rzucali swe samoloty z całym ładunkiem bomb bezpośrednio na pokłady nieprzyjacielskich okrętów. W 1945 r. tego rodzaju ataki zastosowano w skali masowej. (I)

1553. KAMIŃSKI IRENEUSZ GWIDON. **Pomerania**. Cz. 1: Czerwony sokół. Cz. 2: Mściciel przybywa z Rugii. Warszawa 1957—1959 Iskry, s. 228; s. 294.

Dwie części zamierzonej trylogii powieściowej, której akcja toczy się w końcu XV i w XVI w. Cz. 1 opowiada o walce księcia pomorskiego Bogusława X, broniącego swych ziem przed wchłonięciem ich przez Marchię Brandenburską, dążącego wszelkimi siłami do utrwalenia ścisłych związków z Polską i poświęcającego dla tego celu swoje szczęście osobiste. Cz. 2 przedstawia dzieje nieprawego syna Bogusława X — Krzysztofa, który chcąc pomścić doznałe upokorzenia i głęboko odczuwając społeczną krzywdę ludu, stanął — obok ucznia Lutra, Bugenhagema — na czele buntu chłopskiego. Świetnie oddany koloryt epoki, interesująca fabuła i piękny język stanowią o dużej wartości obu książek. (I—II)

1554. KAMIŃSKI IRENEUSZ GWIDON. **Szczecin literacki**. Almanach. Wybór tekstów i red. ... Szczecin 1958 ZLP Oddział w Szczecinie, s. 781, portr.

Almanach zawiera utwory prozą i wierszem literatów szczecińskich, z których wielu podejmuje tematykę regionu — Szczecina i Pomorza Zachodniego, zarówno w aspekcie współczesnym, jak i historycznym, oraz wykorzystuje motywy kaszubskiej twórczości ludowej. Zwięzłe biografie i portrety autorów. Notatnik kulturalny Szczecina za l. 1945—1958. (II)

1555. KARCZEWSKA WANDA. **Ludzie spod żagli**. Wyd. 2. Poznań 1948 WZach., s. 196. Zachodnia Agencja Prasowa.

Powieść ukazująca w nieco „koszmarnym“ świetle życie załogi niewielkiego statku żaglowego pływającego na trasie Europa—Australia. II oficer „Ingrid“ — Polak, pod wpływem wrażeń wyniesionych z budującej się Gdyni, do której bark zawinął — decyduje się na zakończenie wieloletniej włóczęgi i powraca do kraju. Powieść uzyskała nagrodę literacką L. M. i K. w 1937 r. (II)

1556. KARPOWICZ TYMOTEUSZ. **Legandy pomorskie**. Szczecin 1948 Polskie Pismo i Książka, s. 192, tabl. 13.

Zbiór legend zaczerpniętych z tradycji ludowych Kaszubów i Słowińców. Wiele z nich posiada interesujące motywy marynistyczne. Całość pozwala na obrazowe odtworzenie życia mieszkańców polskich ziem nadmorskich w przeszłości. (I)

1557. KASSEL EUGENIA, BERNATT STANISŁAW. **Morze w humorze**. Warszawa 1957 MON, s. 206, ilustr.

Antologia zawierająca utwory wierszem i prozą: satyry, humoreski, anegdoty, parodie, dowcipy i fraszki autorów polskich oraz obcych, związane swą treścią z morzem i urozmaicone żartami rysunkowymi. (II)

1558. KAWCZYŃSKI ANTONI. **Dannemora**. Wyd. 2. Poznań 1947 WZach., s. 190. Zachodnia Agencja Prasowa.

Powieść o przeżyciach miłosnych, starzejącego się kapitana szwedzkiego statku, pokazanych na tle międzywojennej Gdyni — rozrastającego się szybko portu, oraz miasta nabierającego typowo portowego charakteru. (II)

1559. KŁOŚ KAZIMIERZ. **Kasper z „Panny Wodnej“**. Warszawa 1961 NK, s. 279, ilustr.

Dzieje młodego chłopca — syna patrycjusza elbląskiego — przypadkowo wplątane w sprawę przekazania tajnych listów królowi i przeżywającego w związku z tym wiele niebezpiecznych przygód w czasie wojny polsko-szwedzkiej, w 1627 r. Bohater powieści jako chłopiec okrętowy bierze udział w walkach na morzu, w czasie których wyróżnia się odwagą i męstwem. Powieść zawiera wiele materiału dokumentalnego. Zilustrowano ją pięknymi starymi sztychami. (I)

KON WIENCZYŚLAW. **Atlantyckie patrole**; zob.: poz. 774.

1560. KONOPNICKA MARIA. **W Gdańsku**. Wyd. 2. Warszawa 1948 Gebentner i Wolff, s. 21. Biblioteczka Uniwersytetów Ludowych, 230.

Tematem noweli jest małżeństwo polskiego szlachcica z mieszczką gdańską — ukazane na tle życia dawnego Gdańska — i postępująca sytematycznie germanizacja ich potomków. (I)

1561. KOSTECKI TADEUSZ. **Cień na pokładzie**. Warszawa 1955 Iskry, s. 442.

Sensacyjna powieść opisująca historię „cienia na pokładzie“ statku Polskiej Marynarki Handlowej. Tajemnicę zagadkowych i częstych awarii grożących zawsze zatonięciem statku, rozwiązuje jeden z najzdolniejszych oficerów śledczych służby bezpieczeństwa, odbywający rejs w charakterze członka załogi. (I)

1562. KOSTECKI TADEUSZ, **Przez morza nieznanne**. Warszawa 1957 NK, s. 270, ilustr. Szlakiem Badaczy i Podróżników.

Opowieść o młodym chłopcu hiszpańskim, który po długiej tułaczce, dostawszy się na okręt Kolumba „Santa Maria“, wyrusza na poszukiwania drogi morskiej do Indii, zakończone odkryciem kontynentu amerykańskiego. (I)

1563. KOWALSKI JÓZEF. **„Błyskawica“**. Opowieść marynarska. Według relacji bosmanmata Zdzisława Dutkiewicza. Poznań 1949 WZach., s. 112. Zachodnia Agencja Prasowa.

Opowieść o wojennych losach O.R.P. Błyskawica, oparta na relacji jednego z członków załogi okrętu, obejmująca cały okres walk, toczonych na obcych morzach w czasie służby konwojowej, samotnych patroli i działań inwazyjnych. Interesująco ukazane życie polskich marynarzy na morzu oraz na lądzie. (I)

1564. KOWZAN HALINA. **S. O. S. „Sollum” tonie.** Warszawa 1954 Iskry, s. 137, ilustr., portr.

Beletryzowany reportaż o akcji ratowniczej polskiego statku m/s Czech, który w marcu 1953 r., sztormując na Morzu Śródziemnym w pobliżu Aleksandrii, odebrał sygnał SOS nadany przez znajdujący się w niewielkiej odległości okręt Egipskiej Marynarki Wojennej i mimo szalejącego sztormu pośpieszył mu na ratunek. Dzięki odwadze i poświęceniu polskich marynarzy, część załogi „Sollum” została uratowana. Reportaż, napisany barwnie i przekonująco, powstał w oparciu o ustne relacje załogi „Czecha”. (I)

1565. KRZYŻANOWSKA IRENA. **Bajki i podania Słowińców i Kaszubów.** Warszawa 1948 PZWS, s. 59, mapy.

Po krótkim wstępie omawiającym dzieje i kulturę Słowińców i Kaszubów autorka podaje opracowane przez siebie w języku literackim podania, baśnie i gadki zaczerpnięte z ludowej tradycji regionu. (I)

1566. LEONHARD W. **Miniaturowa armada.** Warszawa 1958 MON, s. 90. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Opowieść o działaniach specjalnych oddziałów dywersyjnych wojsk brytyjskich (Special Boat Service), które w okresie drugiej wojny światowej przeprowadziły wiele brawurowych akcji bojowych. Posługując się kajakami przystosowanymi do żeglugi morskiej, bądź małymi łodziami greckimi — kawkami, nieliczne grupki żołnierzy S.B.S. — działając na Morzu Śródziemnym i Egejskim — lądowały na wybrzeżach Włoch i Grecji i niszczyły nadmorskie linie kolejowe, lotniska, magazyny itd. Najwspanialszymi wyczynami żołnierzy „Specjalnej Służby Łódkowej” było opanowanie archipelagów Dodekanezu i Cyklad. (I)

1567. LEŚMIAN BOLESŁAW. **Przygody Sindbada Żeglarza.** Wyd. 3. Warszawa 1957 Czyt., s. 213, ilustr., tabl. 8.

Siedem — opartych na „Baśniach z tysiąca i jednej nocy” — opowieści o morskich wyprawach młodego Sindbada. Każda z podróży obfitowała w niezliczone niebezpieczeństwa i przygody, kończące się jednak zawsze szczęśliwie. Barwne tablice, obrazujące opisywane wydarzenia, podnoszą wartość interesującej dla starszych dzieci książki. (I)

1568. LIPIŃSKI JERZY. **Spotkamy was o świcie.** Gdynia 1947 Spółdz. Wyd. „Żeglarz”, s. 218.

Powieść o bojach morskich marynarzy polskich w okresie 2 wojny światowej, osnuta na tle przeżyć własnych (autor był oficerem Mar. Woj.) i towarzyszy broni. Opisane w książce dzieje O.R.P. Mazur (nazwa fikcyjna) przypominają chwilami losy słynnego O.R.P. Orkan — szczególnie końcowy fragment powieści opisujący zatonięcie okrętu. (I)

1569. LISKOWACKI RYSZARD. **Granice pamięci.** Powieść. Poznań 1961 WPoz., s. 134.

Akcja powieści rozgrywa się współcześnie na terenie Szczecina. Bohaterem jej jest młody nauczyciel nie umiejący wyzwolić się z kompleksów okupacyjnych — nie potrafiący odnaleźć celu i drogi życia. (III)

1570. LITAN JERZY, KOŚC FRANCISZEK. **Zatrzymać m/s „Miki”.** Warszawa 1961 MON, s. 160. Labirynt.

Polski marynarz pod wpływem kobiety poznanej w jednym z zachodnich portów zaczyna oddawać usługi obcemu wywiadowi, umożliwiając m. in. przerzucenie do Polski niebezpiecznego szpiega. W wyniku akcji funkcjonariuszy kontrwywiadu działalność jego zostaje po pewnym czasie przerwana. (I)

1571. LUBICZ STEFAN. **Łowcy fok.** Warszawa 1957 NK, s. 422, ilustr.

Przygody młodego chłopca, uciekiniera z domu rodzinnego, który wraz z grupką rówieśników — włóczęgów portowych — zaciągnął się na statek myśliwski i wyruszył na morza Dalekiej Północy. Twarda szkoła morza wpłynęła dodatnio na charaktery młodych ludzi i sprowadziła ich na normalne drogi życia. (I)

1572. LUTOWSKI JERZY. **Drzwi pancerne „B“.** Opowieść filmowa. Warszawa 1952 Czyt., s. 158, tabl.

Opowieść filmowa łącząca elementy beletrystyki i dramatu, osnuta na tle losów pancernika hitlerowskiego „Gneisenau“ — jego udziału w walkach morskich 2 wojny światowej, zatopienia w 1945 r. w wejściu do portu gdyńskiego oraz podniesienia i pocięcia na złom przez ekipy Polskiego Ratownictwa Okrętowego. Fragmenty opowieści nadają się do inscenizacji. (II)

1573. ŁEPKOWSKI ANDRZEJ. **Ludzie znad zatoki.** Warszawa 1952 Pax, s. 199.

Akcja powieści toczy się w l. 1938—1945 w Gdańsku i na Pomorzu Kaszubskim. Tematem jej są: przeciwdziałanie dywersyjnej i szpiegowskiej działalności hitlerowców w okresie poprzedzającym wybuch wojny, obrona Westerplatte i Poczty Polskiej w Gdańsku, martyrologia Kaszubów i Polonii gdańskiej w czasie okupacji oraz pamiętne dni wyzwolenia Wybrzeża. (I—II)

1574. ŁĘGA WŁADYSŁAW. **Legendy Pomorza.** Gdynia 1958 WM, s. 199, tabl. 13.

Literackie opracowanie legend i baśni ludowych z terenu Wielkiego Pomorza — dokonane przez znanego etnografa polskiego — których akcja związana jest z wydarzeniami historycznymi i konkretnymi miejscowościami. Wstęp autora omawia krótko zamieszczone utwory na tle dziejów nadbałtyckiej krainy. (I)

1575. MAKARCZYK JANUSZ. **Kobieta zawsze płaci.** Gawędy z mórz i wysp koralowych. Warszawa 1950 Czyt., s. 502.

Luźno skonstruowana opowieść, oparta po części na własnych wspomnieniach a niewątpliwie w dużej mierze również na wytworach fantazji autora, z czasów, kiedy został on przez przypadek i bez żadnych kwalifikacji, oficerem, a później kapitanem żaglowca pływającego po wodach mórz południowych. Dobra literatura rozrywkowa. (I—II)

1576. MAKARCZYK JANUSZ. **Przez morza i dżungle.** Powieść dla dorastającej młodzieży. Katowice 1957 Śląsk, s. 202.

Historia 2 młodych Polaków, którzy postanowiwszy (w latach trzydziestych) udać się do Brazylii, zaciągnęli się na statek idący do Nowego Jorku, przeżywając w czasie rejsu wiele przygód. Po krótkim pobycie na lądzie, na pokładzie innego statku dotarli do celu podróży i wyruszyli w brazylijską dżunglę. (I)

1577. MAKOWSKI ANDRZEJ. **USS „Indianapolis“ nie wraca do bazy.** Warszawa 1960 MON, s. 109. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Historia ostatniego rejsu bojowego amerykańskiego krawownika „Indianapolis“, który w 1945 r. przewiózł ze Stanów Zjednoczonych do bazy lotniczej na Oceanie Spokojnym bomby atomowe, rzucone nieco później na Japonię, a w powrotnej drodze — bez ładunku — został zatopiony przez japoński okręt podwodny. (I)

1578. MAKUSZYŃSKI KORNEL. **Wielka brama.** Wyd. 4. Gdynia 1957 WM, s. 219, ilustr.

Powieść dla młodzieży o losach młodego chłopca-sieroty poszukującego na Wybrzeżu przygód i środków utrzymania. Chłopcem zaopiekował się przypadkowo poznany emerytowany kapitan marynarki handlowej, który pokierował dalszymi losami sieroty, umożliwiając mu — poprzez naukę — wstąpienie do Szkoły Morskiej, otwierając przed nim „wielką bramę“ na pełen przygód gościniec szerokiego świata, jakim jest morze. (I)

1579. MANUGIEWICZ RYSZARD. **Wielki sztorm**. Powieść dla starszej młodzieży. Wyd. 2. Warszawa 1948 Czyt., s. 235.

Przygody wojenne młodego Kaszuba pływającego na polskim statku, początkowo w charakterze chłopca okrętowego, a później marynarza pokładowego, biorącego udział w Bitwie o Atlantyk, walkach na Morzu Śródziemnym itd. (I)

1580. MARIA KRISTA NIEPOKALANKA S. **Z dziejów Pomorza Zachodniego**. Katowice 1947 Księgarnia Katolicka, s. 24.

Dwa szkice historyczne dla młodzieży o przeszłości Szczecinka. (I)

1581. MEISNER ZOFIA. **Obroncy Westerplatte**. Warszawa 1957 MON, s. 156.

Opowieść o obronie Westerplatte, oparta na dokumentach i relacjach jej uczestników. Żywy i ciekawy opis siedmiodniowej walki polskiej załogi z armią, flotą i lotnictwem hitlerowskim, we wrześniu 1939 roku. (II)

1582. MEISSNER JANUSZ. **M/s Victoria płonie**. Warszawa 1949, s. 213.

Zbiór opowiadań lotniczych, z których tytułowe opisuje akcję pomocy — drogą powietrzną — dla płonącego na morzu wielkiego statku pasażerskiego. Akcję przeprowadza operator filmowy Bob oraz jeden z bohaterów powieści „Szkoła Orłąt” i „Skrzydła nad Arktykiem” (zob.: poz. 1586) — Adam Plichta. (I)

1583. MEISSNER JANUSZ. **Opowieść o korsarzu Janie Martenie**. Cz. 1: Czarna bandera. Cz. 2: Czerwone krzyże. Cz. 3: Zielona brama. Warszawa Iskry. Cz. 1: wyd. 2, 1960, s. 306, ilustr. Cz. 2: wyd. 2, 1959, s. 252, ilustr. Cz. 3: 1959, s. 306, ilustr.

Akcja trylogii rozgrywa się w XVI w. Cz. 1 opowiada o niezwykłych przygodach Polaka z Gdańska, korsarza w służbie angielskiej, kapitana okrętu „Zephyr” — Jana Kuny zwanego Martenem, walczącego zwycięsko z Hiszpanami na wodach Oceanu Atlantyckiego. Po nieudanej — w wyniku zdrady — próbie stworzenia niezależnego państwa Indian, Marten — aby dokonać zemsty — podnosi czarną banderę pirata. Cz. 2 opowiada o dalszych bojach Martena oraz o dziejach jego miłości do pięknej Hiszpanki. W cz. 3 Marten walczy pod banderą francuską z Hiszpanami a następnie powraca do kraju, gdzie ofiarowuje swe usługi Zygmuntovi III Wazie. Tłem historycznym trylogii jest rywalizacja na morzach i oceanach trzech potęg: Anglii, Francji i Hiszpanii. (I)

1584. MEISSNER JANUSZ. **Przygoda śródziemnomorska**. Warszawa 1960 Iskry, s. 217.

Interesująca powieść przygodowa dla młodzieży, której tematem jest ucieczka żołnierzy Armii Polskiej — z pokonanej przez Hitlera Francji — do Anglii. Bohaterem książki jest oficer polskiej marynarki, organizujący „przerzuty” polskich żołnierzy drogą morską, do Gibraltaru. Na dynamiczne, sensacyjne tło powieści rzucona jest miłość dwojga młodych ludzi oraz wiele żartów, anegdot i dowcipu. (I)

1585. MEISSNER JANUSZ. **S/T Samson wychodzi w morze**. Warszawa 1951 KiW, s. 206.

Sensacyjna powieść o walce z sabotażem i szpiegostwem, ukazanej na tle życia i pracy rybaków dalekomorskich i stoczniovców gdyńskich. (I)

1586. MEISSNER JANUSZ. **Skrzydła nad Arktykiem**. Wyd. 2. Warszawa 1952 MON, s. 187.

Tematem powieści jest akcja ratowania załogi statku handlowego (w skład której wchodzi — jako pilot samolotu rozpoznawczego jeden z bohaterów powieści „Szkoła Orłąt” — Adam Plichta) zmiażdżonego przez lody Arktyku, przeprowadzana drogą lotniczą, głównie przez „Trzynastkę Orłąt”. (I)

1587. MEISSNER JANUSZ. **Sześciu z Daru Pomorza**. Wyd. 3. Warszawa 1957 Iskry, s. 317, ilustr., tabl.

Powieść dla młodzieży opisująca przeżycia sześciu młodych chłopców w czasie pierwszego w życiu rejsu pełnomorskiego na pokładzie statku szkolnego P.M.H. — „Dar Pomorza”. (I)

1588. MEISSNER JANUSZ. **Tajfun z południo-wschodu**. Warszawa 1955 Iskry, s. 243, ilustr.

Pięć opowiadań o tematyce morskiej: dramatyczny rejs statku polskiego płynącego do Chin Ludowych, psychologiczne opowiadanie o przezwycięzeniu strachu w czasie walki na morzu, oparty na autentycznym wydarzeniu opis zatonięcia statku w porcie szczecińskim, opowieść o trudnej morskiej akcji ratowniczej oraz o podróży do ojczyzny umierającego Hindusa, pasażera polskiego statku. (I)

1589. MEISSNER JANUSZ. **Wraki**. T. 1—2. Wyd. 4. Warszawa 1956 Iskry, s. 186; s. 254.

Tematem powieści są losy gdyńskiego nurka, który w przeddzień wyzwolenia Wybrzeża, z polecenia podziemnej organizacji robotniczej, zatopił hitlerowski statek. Po zakończeniu wojny przebywa kilka lat w więzieniu skazany za spekulację, po czym wraca do zawodu nurka, pracując nad wydobyciem zatopionego przez siebie statku. W temat powieści autor wplótł interesujący wątek miłosny. (I)

1590. MIODUSZEWSKI STANISŁAW. **Pochyły rejs**. Opowiadania. Warszawa 1955 MON, s. 89, ilustr.

Książka zawiera dwa opowiadania żeglarskie: tytułowe, opisujące rejs jachtem „Chrobry” z Gdyni do Szczecina, w którym autor obok pełnej uroku relacji z żeglugi morskiej zawarł wspomnienia z okresu przedwojennego, charakteryzujące machinacje kapitału obcego i krajowego, hamujące rozwój polskiej gospodarki morskiej — oraz opowieść pt. „Szybciej od wiatru”, o bojerowym ośrodku w Giżyku. (I)

1591. **My znał Odry**. Wiersze, opowiadania, reportaże. Red. J. Baran i in. Szczecin 1954 Wojewódzki Komitet Frontu Narodowego, s. 147, mapa, ilustr.

Zbiór reportaży, wspomnień, wywiadów, wierszy i opowiadań o dorobku Pomorza Szczecińskiego w okresie pierwszych dziesięciu lat istnienia Polski Ludowej. (I)

1592. NECEL AUGUSTYN. **Krwawy sztorm**. Gdynia 1960 WM., s. 399.

Powieść przedstawiająca Ziemię Kaszubską w czasie najazdów szwedzkich. Losy romantycznej miłości Barbary i Piotra, splecione z faktami historycznymi, a także duża ilość ciekawych legend i opowiadań tworzą interesujący obraz fragmentu dziejów — zawsze związanych z Polską — Kaszubów. (I)

1593. NECEL AUGUSTYN. **Kutry o czerwonych żaglach**. Wstęp, słowniczek i oprac.: F. Fenikowski. Warszawa 1955 Czyt., s. 293, ilustr., portr.

Opowieść-kronika, napisana przez autora na podstawie zasłyszanych opowiadań i wspomnień własnej młodości, o życiu kaszubskich rybaków w l. 1842—1914. Główną jej postacią jest Franciszek Gajka, zastrzyżony działacz kaszubski, bojownik o polskość, założyciel pierwszej spółdzielni rybackiej (w Chłapowie), która wciągnęła na maszty swych kutrów czerwone żagle. Dalszy ciąg w powieści „Maszopi”, zob.: poz. 1594. (I—II)

1594. NECEL AUGUSTYN. **Maszopi**. Warszawa 1958 Czyt., s. 410, ilustr.

Dalszy ciąg „Kutrów o czerwonych żaglach” (zob.: poz. 1593) obejmujący l. 1914—1945. Autor opisuje ludzi i sprawy Ziemi Kaszubskiej w okresie gwałtownych oraz burzliwych wydarzeń i przemian. Część książki wypełniona jest pamiętnikiem, w którym autor opowiada czytelnikom o swym ciekawym życiu. (I—II)

1595. NECEL AUGUSTYN. **Okrężnicy spod Nordowej Gwiazdy**. Wstęp, słowniczek i oprac.: F. Fenikowski, Gdynia 1959 WM, s. 495.

Powieść poświęcona jednemu ze sławnych kaszubskich okrężników (marynarzy) Juliuszowi Dettlafowi z Wielkiej Wsi (1880—1939). Na tle życia Dettlafa autor

ukazuje pełne egzotyki dzieje i przygody okrętników z Kępy Rozewskiej, Międzymorza i znad brzegów Zatoki Puckiej — na morzach Południa, w Australii, na bezludnych wyspach Oceanu Spokojnego oraz w portach Azji i Ameryki. Niektórzy z nich po dziś dzień żyją na Kaszubskiej Ziemi. (I)

1596. **NECEL AUGUSTYN. Saga o szwedzkiej checzy.** Wstęp i oprac.: F. Fenikowski. Warszawa 1957 LSW, s. 326, ilustr., mapa.

Bohater sagi — Kaszub, Ignacy Gruba (postać autentyczna) — po zabiciu w 1772 r. pruskiego huzara, ukrył się na Helu, gdzie potajemnie poślubił swoją ukochaną. Odnaleziony i porwany, wcielony został do armii pruskiej, z której zbiegł do Holandii. Po niezliczonych przygodach (Hiszpania, Afryka, San Domingo), wraz z armią napoleońską powrócił na polskie wybrzeże i resztę życia spędził w rodzinnym Chłapowie. (I)

1597. **NOWAK JAN. Do trzech razy sztuka.** Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 11.

Opowiadanie o atakach włoskich „żywych torped“ na brytyjskie bazy marynarki wojennej na Morzu Śródziemnym. (I)

1598. **NOWAK JAN. Milczący wróg.** Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 8.

Opowieść o organizacji, szkoleniu i akcjach bojowych niemieckich pływaczów w ostatnim okresie 2 wojny światowej. (I)

1599. **NOWAK JAN. Ostatnia broń Dönitza.** Gdynia 1960 WM, s. 72, ilustr., mapy. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 7.

Opowieść o powstaniu, rozwoju i działaniach niemieckich „podwójnych torped“ i miniaturowych okrętów podwodnych. (I)

1600. **NOWAK JAN. Podwodne kwadrygi.** Gdynia 1960 WM, s. 88, ilustr., mapy. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 9.

Autor opisuje działania brytyjskich „żywych torped“ oraz grup pływaczów w okresie ubiegłej wojny. (I)

1601. **NOWAK JAN. Tajemnice Gibraltaru.** Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 12.

Autor opisuje działalność specjalnej ekipy włoskiej marynarki wojennej, która — korzystając z nieoficjalnego poparcia władz hiszpańskich — założyła swą bazę naprzeciw Gibraltaru, w małym porcie Algeciras. Posługując się „żywymi torpedami“ Włosi dokonali szeregu udanych ataków na sojusznicze jednostki stojące na redzie, bądź w porcie gibraltarskim. (I)

1602. **NOWAK JAN. „Tirpitz“ — początek końca.** Gdynia 1960 WM, s. 76, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 10.

Tematem opowiadania są dzieje, trwających ponad 2 lata, usiłowań zlikwidowania niemieckiego pancernika „Tirpitz“, bazującego w fiordach północnej Norwegii i zagrażającego północnemu szlakowi konwojów płynących do ZSRR. W 1943 r. miniaturowe okręty podwodne poważnie uszkodziły „Tirpitz“, a w 1944 r. został on zatopiony przez samoloty. (I)

1603. **ODOJEWSKI WŁODZIMIERZ. Spisek Czarnych Orłów.** Warszawa 1957 Iskry, s. 322, ilustr.

Powieść historyczna dla młodzieży z okresu walk polsko-szwedzkich w 1 poł. XVII w. Bohaterowie powieści walczą zwycięsko z okrętami szwedzkimi, a natrafiwszy na ślad knoń brandenbursko-szwedzkich tropią spisek Czarnych Orłów w podziemiach Kołobrzegu oraz w czasie rejsów wzdłuż wybrzeża Bałtyku. Powieść przypomina chlubne karty z dziejów naszej floty wojennej oraz zapoznaje z jej ówczesną organizacją. (I)

1604. ODOJEWSKI WŁODZIMIERZ. **Żeglarze Króla Jęgomości**. Warszawa 1957 NK, s. 126, ilustr.

Opowieść dla starszych dzieci, będąca przystępnie opracowanym fragmentem powieści „Spisek Czarnych Orłów“ (zob.: poz. 1603). Opisuje wydarzenia, które zaszły w czasie dziesięciodniowego rejsu okrętu polskiego z Gdańska do Kołobrzegu i z powrotem: walki na morzu, zdobycie szwedzkiego okrętu, zwyciężenie szalejącego sztormu itd. (I)

1605. OSSENDOWSKI FERDYNAND. **Biały kapitan**. Poznań 1958 Wpoz., s. 287. Przyszłość. Awantura. Sensacja.

Akcja powieści toczy się w pocz. XX w. na wodach Dalekiej Północy. Bohater powieści, Polak, niegdyś „niebieski ptak“, po opuszczeniu więzienia zaciąga się na nieduży statek. Postępowaniem swoim zdobywa przyjaźń całej załogi. Wzbogaciwszy się dzięki przypadkowi, wspomaga dawnych towarzyszy niedoli oraz dokonuje zemsty na tych, którzy darzyli go pogardą. (I)

1606. OSTROWSKA RÓŻA. **Premiera**. Warszawa 1960 Iskry, s. 253, ilustr.

Książka zawiera trzy opowiadania. Akcja dwóch z nich dzieje się współcześnie na Wybrzeżu. Opowiadanie tytułowe opisuje tragedię aktora przeżywającego koniec swej kariery artystycznej. Opowiadanie drugie poświęcone jest życiu mieszkanców niewielkiego miasta leżącego w województwie gdańskim. (II—III)

1607. PAGACZEWSKI STANISŁAW. **Raj na kółkach**. Gdynia 1961 WM, s. 168, ilustr.

Opowieść-reportaż dla młodzieży z wyprawy wakacyjnej autora z rodziną — rowerami — ze Szczecina do Gdyni. Książka ciekawie ilustrowana, w lekkiej i dowcipnej formie wprowadza w zagadnienia morza i wybrzeża. (I)

1608. PANASEWICZ JAN. **Wyprawa do nikąd**. Łódź 1960 WŁ, s. 128.

Akcja powieści osnuta została wokół bałtyckiej wyprawy żeglarskiej młodego studenta, na jachcie własnej konstrukcji. Wątek ten jest pretekstem do ukazania wielu problemów Polski międzywojennej, m. in. kontrastów klasowych w społeczeństwie, braku perspektyw życiowych inteligencji oraz organizowania przez hitlerowców antypolskich prowokacji na terenie Gdańska. (I)

1609. PAPUGA JAN. **Szczury morskie**. (Sea rats). Warszawa 1946 Książka, s. 183.

Tematem opowiadań jest życie polskich załóg w służbie sojuszniczej floty handlowej w okresie minionej wojny. Autor — marynarz P.M.H. — oparł fabułę swych utworów na własnych przeżyciach w służbie konwojowej na Atlantyku i Morzu Śródziemnym. (I—II)

1610. PARANDOWSKI JAN. **Przygody Odyseusza**. Opowiadania dla młodzieży według Odysei Homera. Wyd. 3. Warszawa 1949 Trzaska, Evert i Michalski, s. 86.

Cykl opowiadań opartych na fragmentach „Odysei“ (zob.: poz. 1789) opisujących przygody Odyseusza w trakcie powrotnej żeglugi spod Troi do Itaki. (I)

1611. PARCZEWSKA MELANIA. **Nad morzem**. Oprac. W. Kochański. Warszawa 1948 PZWS, s. 47, ilustr., portr.

Akcja opowiadania toczy się w końcu XIX w. w małej wiosce słowińskiej — Rewie, położonej między jez. Gardno a Bałtykiem. Autorka — na tle życia mieszkanców wioski — ukazuje działalność władz pruskich dążących do zgermanizowania Słowińców. Nowela Parczewskiej powstała ok. 1892 r. pod wpływem prac etnograficznych jej brata Alfonsa, badacza kultury słowińskiej. Załączono szkic biograficzny autorki — popularnej na przełomie XIX i XX w. działaczki społecznej i literatki — której niewątpliwą zasługą było przypomnienie społeczeństwu polskiemu XIX w. o polskości Pomorza Zachodniego. (I—II)

1612. PEREPECZKO ANDRZEJ. **Bitwa o fiordy**. Gdynia 1961 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 20.

Opowieść o walkach brytyjskiej floty wojennej z okrętami niemieckimi w okresie kampanii norweskiej w 1940 r. (I)

1613. PEREPECZKO ANDRZEJ. **Czarne dni U-Bootwaffe**. Gdynia 1961 WM, s. 64, ilustr., mapy. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 19.

Ogólne informacje o działalności niemieckich okrętów podwodnych na Atlantyku oraz opisy najgroźniejszych akcji tych okrętów w czasie trwania Bitwy o Atlantyk. (I)

1614. PEREPECZKO ANDRZEJ. **Fiasko strategii admirała Raedera**. Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 17.

Na przykładzie bohaterskich walk brytyjskich okrętów wojennych (m. in. krążownika pomocniczego „Jervis Bay” z ciężkim krążownikiem „Admiral Scheer” oraz brytyjskich niszczycieli z krążownikami „Admiral Hipper” i „Lützow”) autor ukazuje niepowodzenie niemieckiej koncepcji prowadzenia wojny morskiej. (I)

1615. PEREPECZKO ANDRZEJ. **Korsarskie rajdy**. Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr., mapy. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 13.

Opis działalności niemieckich krążowników pancernych „Michel” i „Widder”, prowadzących działalność korsarską na Atlantyku i Oceanie Indyjskim. Pierwszy z nich działając przez 1 rok — dotarł do portów japońskich, zatapiając po drodze 14 statków (95 tys. BRT). (I)

1616. PEREPECZKO ANDRZEJ. **Korsarz Jej Królewskiej Mości**. Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Pod Korsarską Bandera, nr 7.

Opowieść o przygodach i walkach słynnego korsarza angielskiego, sir Francis Drake'a (1540—1596) wsławionego podróżą dookoła świata, wieloma zwycięskimi bitwami morskimi oraz sukcesami w walce z hiszpańską Wielką Armadą. (I)

1617. PEREPECZKO ANDRZEJ. **Skońoocy piraci**. Gdynia 1961 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Pod Korsarską Bandera, nr 8.

Zarys dziejów działalności piratów chińskich i japońskich, poczynając od wczesnego średniowiecza po wiek XVII. (I)

1618. PEREPECZKO ANDRZEJ. **W obronie konwoju**. Gdynia 1961 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 18.

Beletryzowane opisy najsłynniejszych walk morskich stoczonych przez sojusznice okręty ochrony konwojów z niemieckimi i włoskimi okrętami podwodnymi i jednostkami nawodnymi (dzieje konwoju PQ 18 płynącego do Archangielska, Druga Bitwa pod Syrtą i in.). (I)

1619. PIEPKA JAN. **Hanesk**. Warszawa 1957 Iskry, s. 371.

Powieść ukazująca losy Kaszubów w latach międzywojennych i w okresie okupacji. W jej toku splatają się elementy ludowe (legendy i baśnie o „Purtku” i „Smantku”) z wydarzeniami historycznymi (wyzwolenie Kaszub, działalność szpiegowska Niemców, kampania 1939 r., okupacja hitlerowska). Autor podkreśla patriotyzm Kaszubów i ich zdecydowaną wolę walki z germanizacją. (I)

1620. PIEPKA JAN. **Purtkowe stegny**. Warszawa 1956 Iskry, s. 209, ilustr.

Zabobonni, zamknięci w sobie, a równocześnie niezwykle wytrwali Kaszubi są bohaterami dziewięciu objętych zbiorkiem opowiadań. Cierpiąc od najdawniejszych czasów nędzę, wyzyskiwani i wynaradawiani, przywykli upatrywać powody swych nieszczęść w praktykach Purtka — złego ducha. Książka wprowadza w ciekawy świat legend i wierzeń kaszubskich. (I)

1621. PIĘTÓW TONA (pseud., Roppel Jan — nazw.), STASZKÓW JAN (pseud., Piepka Jan — nazw.). **Nasze stroně.** Wybór wierszy i opowiadań kaszubskich. Wstęp L. Bądkowski. Uwagi o dialekcie kaszubskim L. Roppel. Warszawa 1955 LSW, s. 204, ilustr.

Zbiór zawiera pieśni i dumki rybackie, legendy i ballady żeglarskie, żarty i gadki ludowe oraz utwory mówiące o wydarzeniach dnia dzisiejszego. Utwory są napisane po kaszubsku. Wstęp zawiera krótkie omówienia literatury kaszubsko-słowiańskiej od XVI w. do dnia dzisiejszego oraz przegląd twórczości obu autorów. Słowniczek mniej znanych wyrazów. (II)

1622. PIWOWARCZYK ANDRZEJ. **Maszkary.** Warszawa 1957 MON, s. 253. Kapitan Gleb Opowiada.

Sensacyjna powieść, której tematem są prowadzone przez kpt. Gleba poszukiwania zaginionego inżyniera, pracującego przy odbudowie portu w Szczecinie. Śledztwo przypadkowo wykrywa szajkę bandycą kierowaną przez b. oficera SS. Powieść ukazuje rzadko opisywany „podziemny“ nurt życia Szczecina w pierwszych latach po zakończeniu wojny. (Wznowienie powieści w tomie „Kapitan Gleb opowiada“, Warszawa 1960 MON). (I)

1623. PIWOWOŃSKI JAN. **Bój o wyspy mgieł.** Gdynia 1959 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 1.

Tematem opowiadania są amerykańsko-japońskie walki o wyspy Aleuty (Ocean Spokojny) w l. 1942—1944. (I)

1624. PIWOWOŃSKI JAN. **Krym płonie.** Gdynia 1959 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 5.

Opisy walk morskich, operacji desantowych itd. radzieckiej marynarki wojennej na Morzach Czarnym i Azowskim. (I)

1625. PIWOWOŃSKI JAN. **Odwet za Pearl Harbour.** Gdynia 1959 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 2.

Tematem opowiadania są dzieje bitwy k. wyspy Midway, stoczonej w czerwcu 1942 r. W bitwie tej Japończycy stracili większość swych lotniskowców (głównie w wyniku ataków samolotów amerykańskiej marynarki), a ich flota inwazyjna zmuszona została do odwrotu. (I)

1626. PIWOWOŃSKI JAN. **Okręty „płyną“ po lądzie.** Gdynia 1959 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 4.

Autor opisuje organizację i przebieg przerzutu niemieckich okrętów wojennych, drogą lądową z Morza Północnego na Morze Czarne i Morze Śródziemne. (I)

1627. PIWOWOŃSKI JAN. **Rekiny Pacyfiku.** Gdynia 1959 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 3.

Tematem powieści są działania amerykańskich okrętów podwodnych na Oceanie Spokojnym. M. in. opisy akcji desantowych oddziałów komandosów, przewożonych na wyspy Oceanii na pokładach okrętów podwodnych. (I)

1628. PIWOWOŃSKI JAN. **Samobójcze pojedynki.** Gdynia 1959 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 6.

Autor opisuje bohaterские walki podejmowane przez alianckie statki handlowe z niemieckim krążownikiem pomocniczym „Kormoran“, działającym na Oceanach Atlantyckim i Indyjskim oraz pełen poświęcenia bój brytyjskiego okrętu w czasie słynnego raidu na St. Nazaire (1942 r.). (I)

1629. PRZEWŁOCKA IRENA. **Szlak wielkiej przygody.** Opowiadania dla młodzieży. Gdynia 1961 WM, s. 167, ilustr.

Opowiadania ukazują życie na morzu nie tylko od strony atrakcyjności, lecz poruszają także problem związanych z nim niebezpieczeństw i odpowiedzialności człowieka za życie ludzkie i całość statku. Napisane są językiem prostym i zawierają szereg zabawnych epizodów. (I)

1630. PRZEWŁOCKA IRENA. **Światło na maszcie**. Gdańsk 1951 WaM, s. 377.

Powieść typu „produkcyjnego“, której tematem są przemiany w świadomości społecznej członków załogi polskiego statku. Akcja powieści toczy się na morzu i w porcie macierzystym — Gdyni. (I)

1631. PRZEWŁOCKA IRENA. **Z którego paragrafu?** Gdynia 1957 WM, s. 305.

Fabula powieści osnuta jest na tle rejsu polskiego statku na Antarktydę z ładunkiem żywności i sprzętu dla radzieckiej floty wielorybniczej. Poza ukazaniem życia i pracy załogi, autorka zajmuje się problemem odpowiedzialności człowieka za dawne powiązania z podziemiem, przynależność do klas posiadających itp. Problem ten został przedstawiony na przykładzie tragicznie zakończonej przyjaźni dwu bohaterów powieści. (I)

1632. PUACZ EDWARD. **Kosynierzy gdyńscy**. Opowieść z życia marynarzy. Warszawa 1947 Wiedza, s. 99.

Opowieść o walkach toczonych we wrześniu 1939 r. w obronie Wybrzeża przez ochotnicze bataliony rekrutujące się spośród robofników i marynarzy gdyńskich, zorganizowane przez działaczy lewicowych. Oddziały te uzbrojone w... osadzone na sztorc kosi, bohatersko walczyły na przedpolach Gdyni i na Oksywiu. (I)

1633. RABSKA ZUZANNA. **Baśnie kaszubskie**. Wyd. 4 uzup. Bydgoszcz 1946 „Nauka“, s. 107.

Zbiór podań i baśni zaczerpniętych z opowiadań ludu kaszubskiego. Tłum ich najczęściej jest morze wypełnione fantastycznymi postaciami. Szereg opowieści związanych jest z historią miast polskiego wybrzeża Bałtyku. (I)

1634. RAJCZYKOWSKA-WIŚNIEWSKA ZOFIA. **Pani na Bałtyku**. Powieść dla młodzieży. Sopot 1950 Fregata, s. 269, tab. 8.

Powieść fantastyczna o losach młodego rybaka, który po 150-letnim pobycie w podmorskim pałacu Królowej Bałtyku powraca do Polski dzisiejszej. Baśniowe przygody bohatera są pretekstem do opowieści o dziejach polskiego Bałtyku. (II)

1635. ROJEWSKI JAN. **Załoga**. Warszawa 1952 NK, s. 206, tabl. 8.

Powieść dla młodzieży (wg której zrealizowany został film pod tym samym tytułem), w której autor usiłował oddać obraz życia i pracy uczniów Szkoły Morskiej — załogi statku szkolnego P.M.H. „Dar Pomorza”. (I)

ROMANOWSKI BOLESŁAW. **Torpeda w celu**; zob.: poz. 827.

1636. **Rozewie**. Publikacja literacko-artystyczna o morzu. Red. B. Miazgowski. Gdynia 1960 WM, s. 164, tabl. 8.

Wartościowy zbiór współczesnej poezji oraz prozy polskiej i tłumaczonej związanej tematycznie z morzem. W dziale plastyki kilkanaście reprodukcji dzieł marynistów polskich i francuskich. Recenzje i noty. (I)

1637. RUCIŃSKI MARIAN. **Opowieści morskiej fali**. Warszawa 1956 MON, s. 209, ilustr.

Zbiór krótkich opowiadań osnutych na tle dziejów Pomorza i jego stosunku do Państwa Polskiego, od okresu piastowskich walk u ujścia Odry i Wisły, po wyprawę morską Łapińskiego z Londynu do Połogi, z transportem broni dla powstańców 1863 r. Zajmująca lektura dla dorosłych i młodzieży. (I)

1638. RUSINEK MICHAŁ. **Człowiek z bramy**. (Wyd. 4). Warszawa 1959 LSW, s. 179.

Bohater powieści, syn dozorczyny domu w Krakowie, wyjeżdża do rozbudowującej się gwałtownie Gdyni (lata trzydzieste), gdzie dzięki własnemu sprytowi i sprzyjającej koniunkturze szybko się wzbogaca. Zerwanie ze środowiskiem ludzi pracy staje się później przyczyną osobistej tragedii bohatera. Fabuła powieści ukazana jest na tle rozkwitu wielkiego kapitału w „polskim Eldorado” — Gdyni. Wcześniejsze — krakowskie dzieje — bohatera poznać można z powieści pt. „Burza nad brukiem”, Warszawa 1959 LSW, s. 162. (II)

1639. RUSINEK MICHAŁ. **Trylogia historyczna o Krzysztofie Arciszewskim**. Cz. 1: Wiosna admirała. Cz. 2: Muszkieter z Itamariki. Cz. 3: Królestwo pychy. Warszawa 1960 PIW, s. 392; s. 349; s. 566.

Cz. 1 opowiada o młodości przyszłego admirała i wybitnego dowódcy, urodzonego w zubożałej arińskiej rodzinie szlacheckiej. Autor opisuje służbę bohatera na dworze Janusza Radziwiłła (w okresie panowania Zygmunta III) i kreśli tło dokonanego przez młodego szlachcica zabójstwa, w następstwie którego Arciszewski — skazany na banicję — opuścił ojczyznę. W cz. 2 poznajemy życie Arciszewskiego w l. 1630—40, gdy jako admirał floty i dowódca wojsk holenderskich w Brazylii walczył z Hiszpanami i Portugalczykami. Próby polepszenia doli Indian i Murzynów, gnębionych przez nowych władców, wywołały liczne intrygi i szkany, skutkiem których porzucił służbę i powrócił do kraju. W cz. 3 zawarty został ostatni okres życia bohatera, którego Władysław IV mianował dowódcą artylerii i z którym opracowywał plany rozbudowy floty. Po śmierci króla, Arciszewski brał udział w wojnach kozackich, lecz lekceważenie przez magnaterię jego osoby i wiedzy wojskowej spowodowało, iż zniechęcony i rozżalony wycofał się ze służby. Z żywego wątku historycznego powieści, rzuconego na szerokie tło polityczne i obyczajowe, wyłania się obraz zmarnowanych przez polskie możnowładztwo szans zbudowania gospodarczej i militarnej potęgi morskiej Polski. (I—II)

1640. RYCHLEWSKI JANUSZ. **Admirał i junga**. Warszawa 1954 MON, s. 198, ilustr.

Powieść dla młodzieży o przygodach młodego flisaka, który zaciągnawszy się do floty wojennej Zygmunta III (pocz. XVII w.) jako chłopiec okrętowy, biorąc udział w zwycięskich walkach na morzu ze Szwedami, wyrósł na dzielnego marynarza. Akcja powieści toczy się w siedemnastowiecznym Gdańsku i na pokładach okrętów królewskich. (I)

1641. RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Czarna Feluka**. Powieść korsarska. Łódź 1948 Wyd. „Żagiel”, s. 279, ilustr. Biblioteka 7-miu Mórz.

Pełna niezwykłych, romantycznych przygód fabuła powieści osnuta została wokół walk angielsko-włosko-francuskich i wyprawy egipskiej Bonapartego (l. 1776—1779). Plastyczne opisy żeglugi i bitew morskich. (I)

1642. RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Fama kapitana Mory**. Warszawa 1960 MON, s. 298.

Dalsze dzieje bohaterów powieści pt. *Galeon kapitana Mory* (zob.: poz. 1643) ukazane na tle sprawy zaprzepaszczenia floty polskiej skutkiem: intryg szwedzkich, chciwości patrycjatu gdańskiego oraz zdrady królewskiej. Autor wprowadził nowy wątek — egzotyczny, wzbogacając fabułę opowieścią o przygodach Maura-lekarza i jego córki, pół cyganki, Zoe. Podobnie jak w tomie 1, opisy walk morskich. (I)

1643. RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Galeon kapitana Mory**. Wyd. 2. Warszawa 1960 MON, s. 381.

Akcja powieści rozgrywa się w l. 1625—1627, w okresie wojen polsko-szwedzkich. Wątki fabularne powieści stanowią: historia waśni dwóch osad rybackich, dzieje miłości dwojga młodych Kaszubów oraz losy szkockiego kapitana Murraya w służbie morskiej Zygmunta III Wazy. Świetne sceny batalistyczne (bitwa pod Oliwą), ciekawe opisy dawnych zwyczajów żeglarskich i rybackich oraz życia mieszkańców polskiego wybrzeża w dawnych wiekach. Dalszy ciąg w powieści pt. *Fama kapitana Mory* (zob.: poz. 1642). (I)

1644. RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Kulawy bosman**. Wyd. 2. Warszawa 1957 Czyt., s. 265.

Powieść przygodowa dla młodzieży o licznych krzyżujących się wątkach i przedziwnych splotach wydarzeń. Akcja jej toczy się w XVII w., wśród piratów, korsarzy, mieszczan gdańskich i marynarzy polskich Zygmunta III. Wszystkie wydarzenia związane są z tajemniczą postacią kulawego bosmana zwanego Smetkiem — druha Krzysztofa Arciszewskiego, poszukującego po morzach i oceanach skarbów, które by pozwoliły na zbudowanie polskiej floty. (I)

1645. RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Mafia Wielkiego Fina**. Warszawa 1953 Pax, s. 228.

Historia Sygurda Jonfskiego i jego towarzyszy podczas wędrówek w okresie I wojny światowej — przesycona fantastyką psychologiczną, iluzjonizmem, symboliką, pełna niezwykłych przygód nie mieszczących się w granicach rzeczywistości. (III)

1646. RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Przygody Krzysztofa Arciszewskiego**. Wyd. 2. Gdynia 1957 WM, s. 156, ilustr.

Tematem powieści są losy sławnego polskiego żeglarza i dowódcy wojskowego, wygnańca z własnego kraju. Akcja jej toczy się początkowo w Brazylii, później w Polsce, a kończy ją opis bitwy pod Zbcrowem, w której artyleria dowodzona przez Arciszewskiego odegrała wielką rolę. Opowieść pełna fantazji, romantyzmu i nastrojowej scenerii będącej tłem niezwykłych przygód bohatera. (I)

1647. RYCHLIŃSKI JERZY BOHDAN. **Szlak rybiej kości**. Gawędy syberyjskie. Warszawa 1954 Czyt., s. 194.

Zbiór opowiadań poświęconych dziejom poznania i opanowania północnej Syberii przez Rosjan. Akcja niektórych opowieści dzieje się na wodach, bądź wybrzeżach Mórz Beringa i Arktycznego. (I)

1648. RYDZEWSKA NINA. **Rybacy bez sieci**. T. 1: Akwamaryna. T. 2: Mol na Krzyskim Wzgórzu. Gdynia 1958 WM, s. 309; s. 305.

Saga kaszubskiego rodu Molendów, której akcja obejmuje okres od lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia, aż po drugą wojnę światową i pierwsze lata Polski Ludowej. Życie prostych i pięknych ludzi związanych od wielu pokoleń z pracą na morzu, ukazane jest na szerokim tle przeobrażeń politycznych i społecznych. (II)

1649. RYMKIEWICZ WŁADYSŁAW. **Ziemia wyzwolona**. Warszawa 1951 KiW, s. 124.

Beletryzowany reportaż opisujący heroiczne wysiłki zespołu pracującego nad odwodnieniem kilkudziesięciu tysięcy hektarów żyznej, żuławskiej ziemi, zatopionej w 1945 r. przez hitlerowców. (I)

1650. SALIŃSKI STANISŁAW MARIA. **Anna z Kamienia**. Warszawa 1961 Czyt., s. 230.

Akcja powieści, związana miejscem i czasem z książką tegoż autora pt. „Hieroglify“ (zob.: poz. 1651), rozgrywa się w czasie wojny rosyjsko-japońskiej, a następnie w roku 1919 — w okresie walk proletariatu Władywostoku i czerwonej partyzantki z obcymi interwentami na wodach i wybrzeżu Oceanu Spokojnego. Interesujący wątek miłosny. (I—II)

1651. SALIŃSKI STANISŁAW MARIA. **Hieroglify**. Warszawa 1957 Czyt., s. 372.

Akcja powieści obejmuje okres od wiosny do jesieni 1919 r. i rozgrywa się we Władywostoku oraz na wodach przybrzeżnych. Na tle walk sił rewolucyjnych z oddziałami wojskowymi obcej i rodzimej reakcji osnute są smutne dzieje Chińczyka z Władywostoku oraz historia tragicznej miłości działacza rewolucyjnego. (I—II)

1652. SALIŃSKI STANISŁAW MARIA. **Jedenasty list Kamilli Colon**. Gdynia 1959 WM, s. 199.

Rzecz dzieje się w Anglii i we Francji w pierwszych latach po ostatniej wojnie. Na tle przekonująco odmalowanego środowiska angielskiego opowie-dział autor epilog romansu, przeżytego przed laty przez kapitana angielskiego statku, wskazując na działanie niszczącej siły czasu i rozbieżności między ludzkimi marzeniami a rzeczywistością. (II)

1653. SALIŃSKI STANISŁAW MARIA. **La Paloma**. Gdynia 1959 WM, s. 178.

Akcja książki rozgrywa się na morzach Dalekiego Wschodu w dziwnej, pełnej napięcia i niesamowitości, egzotycznej scenerii. Autor opowiada o losach kilku marynarzy — jeden z nich jest Polakiem — izolowanych od świata na upiornym wraku „Ulla Mare“, złaczonych wspólnym losem na śmierć i życie, ale mimo to rozpaczliwie samotnych, działających pod wpływem nienawiści i pragnienia zemsty, w obliczu urzekającej grozy szalejącego morza. (II)

1654. SALIŃSKI STANISŁAW MARIA. **O Bartłomieju Klimie i hawajskich gitarach**. (Opowieści morskie). Gdynia 1957 WM, s. 215.

Trzecie (drugie powojenne) wydanie powstałych przed przeszło trzydziestu laty „Opowieści morskich“ — pełnego poetyckiej egzotyki zbioru, uzupełnionego w niniejszej edycji opowiadaniem pt. „Beniamin“ i ogłoszonego pod zmienionym tytułem. Akcja opowiadań toczy się na wodach i w portach Atlantyku, Oceanów Lodowatego i Spokojnego a także w fantastycznym — znajdującym się na księżycowym Mare Tranquillitatis porcie Pelau — porcie umarłych żeglarzy. Autentyzm opowieści ma swe źródło w bogactwie przeżyć autora, który niegdyś żeglował „po Pacyfiku, od Morza Beringa do mórz Melanezji“, zaś opowiadanie tytułowe należy niewątpliwie do największych osiągnięć marynistyki światowej. (I—II)

SALIŃSKI STANISŁAW MARIA. **Opowieści morskie** — zob.: Saliński S. M. O Bartłomieju Klimie i hawajskich gitarach, poz. 1654.

1655. SEMPOŁOWSKA STEFANIA. **Na ratunek**. Wyd. 10. Warszawa 1961 Iskry, s. 287, mapa.

Opowieść o słynnej wyprawie ratowniczej dwóch radzieckich lodolamaczy („Krasin“ i „Małygin“) oraz grupy lotników radzieckich, spieszących z pomocą włoskiej ekspedycji polarnej gen. Nobilego, która zaginęła wśród lodów po katastrofie sterowca „Italia“. (I—II)

1656. SERING S. C. **Zmierch gigantów**. Warszawa 1958 MON, s. 115. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Opowieść o zatopieniu przez samoloty brytyjskie w 1944 r. niemieckiego pancernika „Tirpitz“ (w fiordzie Tromsø) oraz o zniszczeniu przez amerykańskie okręty podwodne i samoloty, w 1945 r., na Oceanie Spokojnym, największego pancernika świata „Yamato“ (63 tys. BRT). (I)

1657. SĘDZICKI FRANCISZEK. **Baśnie kaszubskie**. Warszawa 1957 LSW, s. 209, ilustr.

Zbiór baśni opartych na motywach ludowych, sławiących mądrość i spryt Kaszubów, zawierających liczne przyspiewki i pełne humoru porzekadła kaszubskie. Autor w 1951 r. otrzymał literacką nagrodę m. Gdańska. (I)

1658. SĘDZICKI FRANCISZEK. **Jestem Kaszubą**. Wybór utworów. Wstęp i oprac. L. Roppel. Warszawa 1956 LSW, s. 367, portr., nuty.

We wstępie obszerna biografia autora, bojownika o polskość Kaszub, poety, dziennikarza, działacza kulturalnego i sekretarza gminy polskiej w Gdańsku w okresie międzywojennym. Dalsza treść wypełniona opowiadaniem, podaniami, pieśniami, balladami i satyrami pisanymi przeważnie w narzeczu kaszubskim. (I—II)

1659. SIERECKI SŁAWOMIR. **Admirał Arciszewski**. Warszawa 1953 MON, s. 62, ilustr.

Beletryzowana historia życia Krzysztofa Arciszewskiego, znakomitego polskiego dowódcy, żeglarsza i inżyniera wojskowego. (I)

1660. SIERECKI SŁAWOMIR. **Bukanierzy**. Gdynia 1959 WM, s. 42, ilustr. Miniatury Morskie. Pod Korsarską Bandera, nr 3.

Opowieść o słynnych korsarzach XVII w. — Morganie i Mansvelcie, którzy zorganizowali potężną flotę korsarską (bazą jej były Antyle) dokonywali śmiałych wypraw łupieżniczych na hiszpańskie kolonie w Ameryce. (I)

1661. SIERECKI SŁAWOMIR. **Dziwna przygoda Cezara**. Gdynia 1959 WM, s. 52, ilustr. Miniatury Morskie. Pod Korsarską Bandera, nr 6.

Tematem opowiadania są walki Rzymian z piratami Morza Śródziemnego. Autor opowiada m. in. o porwaniu przez piratów Juliusza Cezara i jego późniejszej zemście. (I)

1662. SIERECKI SŁAWOMIR. **Korsarze Morza Śródziemnego**. Gdynia 1959 WM, s. 52, ilustr. Miniatury Morskie. Pod Korsarską Bandera, nr 4.

Opowieść o działalności korsarzy tureckich w XV—XVII w. na Morzu Śródziemnym, w walkach z którymi uczestniczyli również Polacy (Nowodworski i in.). (I)

1663. SIERECKI SŁAWOMIR. **Operacja „Wąż Morski”**. Warszawa 1954 MON, s. 78. Biblioteka Żołnierza. Seria 1: Popularne Utwory Literackie, t. 95.

Z japońskiego portu wychodzi w tajemniczy rejs amerykański okręt podwodny. Cel operacji oznaczonej kryptonimem „Wąż Morski” wyjaśnia się dopiero u wybrzeży Chin Ludowych. (I)

1664. SIERECKI SŁAWOMIR. **Republika piratów**. Gdynia 1959 WM, s. 46, ilustr. Miniatury Morskie. Pod Korsarską Bandera, nr 2.

Opowieść o słynnym piracie XVIII w., kpt. Missonie, który działał na Oceanach Atlantyckim i Indyjskim. W drugim dziesięcioleciu XVIII w. próbował on stworzyć — na wzór organizacji „Braci Wybrzeża“ — republikę piratów na Komorach. (I)

1665. SIERECKI SŁAWOMIR. **Saga o Vinlandzie**. Gdynia 1959 WM, s. 44, ilustr. Miniatury Morskie. Pod Korsarską Bandera, nr 1.

Oparta na średniowiecznych sagach opowieść o walkach i wyprawach odkrywczych Wikingów. Głównym tematem opowiadania jest wyprawa Wikingów z Grenlandii przez ocean na zachód, w czasie której dotarli oni do kontynentu amerykańskiego na kilka stuleci przed Kolumbem. (I)

1666. SIERECKI SŁAWOMIR. **Sokół morski**. Gdynia 1959 WM, s. 48, ilustr. Miniatury Morskie. Pod Korsarską Bandera, nr 5.

Opowieść o gdańszczaninie Pawle Beneke, który w XV w. uprawiał kaperstwo na Bałtyku i Morzu Północnym. (I)

1667. SIERECKI SŁAWOMIR. **Strażnicy morza**. Gdańsk 1951 WaM, s. 47, ilustr. Biblioteczka Miesięcznika „Morze”.

Siedem krótkich opowiadań ukazujących fragmenty dziejów Polski na morzu: bitwę morską na Zalewie Wiślanym w 1463 r., walki polsko-szwedzkie w XVI i XVII w., przygody żeglarskie Krzysztofa Arciszewskiego i Adama Mierosławskiego oraz próbę niesienia drogą morską pomocy powstańcom 1863 r. (I)

1668. SIERECKI SŁAWOMIR. **Szkuner „Onake”**. Gdynia 1951 WaM, s. 40, ilustr. Biblioteczka Miesięcznika „Morze”.

Opowieść o rejsie małego żaglowego statku, spieszącego w 1950 r. z pomocą dla walczących o wyzwolenie narodowe i społeczne rewolucjonistów filipińskich. (I)

1669. SIERECKI SŁAWOMIR. **Zaginiona eskadra**. Warszawa 1952 MON, s. 52.

Tematem opowiadania jest zwycięska bitwa floty polskiej, stoczona w 1627 r. w pobliżu Oliwy, w ramach walk morskich polsko-szwedzkich w okresie wojny trzydziestoletniej. (I)

1670. SIERECKI SŁAWOMIR. **Zbuntowane okręty**. Opowieść. Warszawa 1954 MON, s. 90, ilustr.

Historia buntu marynarzy floty brytyjskiej w 1797 r., którego przyczyną było nieludzkie traktowanie załóg i straszliwe warunki życia na okrętach. Bunt został stłumiony, jednak części jego uczestników udało się uciec przed pościgiem i schronić na wyspie San Domingo. (I)

1671. SIEROSZEWSKI WACŁAW. **Ocean**. Powieść historyczna. Warszawa 1957 LSW, s. 407, mapa.

Przygody Augusta hr. Beniowskiego i towarzyszy po ucieczce zdobytym statkiem z zesłania carskiego na Kamczatce. Ciężkie warunki żeglugi oraz ustawiczne kłótnie i buntury przypadkowej załogi omal nie doprowadzają do zatonięcia statku. Autor zamyka swą powieść zakończeniem pierwszego etapu żeglarskiej wyprawy Beniowskiego — dotarciem do jednego z portów chińskich. Opis życia na zesłaniu i przygotowań do ucieczki, prowadzonych przez Beniowskiego, zawarł autor w powieści pt. „Beniowski“. Powieść historyczna. Warszawa 1957 LSW, s. 371, mapa. (I—II)

1672. SKIERSKI ZENON. **Gdy słońce gaśnie**. Wyd. 2. Warszawa 1960 Czyt., s. 191.

Powieść osnuta na tle autentycznych wydarzeń. Podczas wiosennej ofensywy radzieckiej w 1945 r., w bunkrze, w pobliżu Gdańska, zostało zasypanych pięciu żołnierzy Wehrmachtu. Jeden z nich doczekał się w 1950 r. uwolnienia. Pięcioletnie rozmyślenia zrodziły w nim nienawiść do wojny i hitleryzmu. Pozwoliły mu jednak zachować wiarę w wartość życia, w szlachetność ludzi i potęgę miłości. (III)

1673. SMOLARSKI MIECZYŚLAW. **Tajemnice wysp południowych**. Warszawa 1959 NK, s. 246, ilustr., mapa.

Opowieść oparta na pamiętnikach słynnego angielskiego żeglarza i odkrywcy kapitana Cooka (XVIII w.) o jego ostatnim rejsie po Oceanie Spokojnym. Narratorem jest młody gdańszczanin, który brał udział w wyprawie. Opis odkrycia Wysp Hawajskich, relacja o życiu ludów Oceanii, jej przyrodzie i historii — włączone w nurt wielkiej przygody. (I)

1674. SOBIK LEON. **Na wąskich pokładach**. Warszawa 1951 NK, s. 56.

Opowiadanie o 2 chłopcach polskich, którzy po 1939 r. znaleźli się w Związku Radzieckim i otrzymali pracę na statkach rybackich żeglujących po Morzu Azowskim. (I)

1675. SOKÓŁ TADEUSZ. **Płonące wybrzeże**. Warszawa 1961 MON, s. 77. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Broszura z serii oznaczonej wizerunkiem tygrysa. Beletryzowana relacja o sytuacji wybrzeża polskiego w dniach poprzedzających wybuch 2 wojny światowej oraz opowieść o przebiegu działań wojennych na tym odcinku frontu. Walki o Kolibki i Orłowo; obrona Wejherowa, Westerplatte i Kępy Oksywskiej; wreszcie wspaniały opór ostatniego polskiego bastionu — Półwyspu Helskiego. (I)

1676. STEWARD J. **Kupione zwycięstwo**. Warszawa 1960 MON, s. 98. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Oparta na ujawnionych po wojnie dokumentach i relacjach świadków opowieść o działalności wywiadu brytyjskiego i amerykańskiego we Włoszech. Autor wyjaśnia przyczyny klęski potężnej włoskiej floty wojennej i opisuje kolejne etapy jej zniszczenia, będącego następstwem zdrady przekupionych admirałów włoskich.

1677. STEYER WŁODZIMIERZ. **Samotny półwysep**. Przedm. J. Pertek. Poznań 1957 WPOz., s. 160.

Ujęte w formie gawędziarskiej wspomnienia admirała Steyera, dowódcy Rejonu Umocnionego Hel, opisujące obronę półwyspu we wrześniu 1939 r. — lecz nie od strony batalistycznej, lecz raczej anegdotycznej — ukazujące postawę żołnierzy i oficerów oraz atmosferę panującą w ciągu 32 dni zaciętych walk. (I)

1678. STĘPOWSKI JANUSZ. **Morze**. Wybór poezji i prozy. Oprac. ... Wyd. 2. Warszawa 1954 MON, s. 336, ilustr.

Antologia marynistyki polskiej odzwierciedlająca pracę i walkę Polski na morzu, od początków państwa do czasów współczesnych. Z kilkoma wyjątkami zawiera utwory poetów i prozaików tworzących w Polsce Ludowej. (I)

1679. STRUMPH - WOJTKIEWICZ STANISŁAW. **Na Atlantyku**. Warszawa 1946 Gebethner i Wolff, s. 91, tabl. 4, ilustr. Polska i Świat Współczesny. Biblioteka Młodzieży, 58.

Opowiadanie o walce polskiego niszczyciela O. R. P. Piorun z pancernikiem niemieckim „Bismarck”, stoczony w maju 1941 r. na wodach Atlantyku oraz reportaż z odbytego przez autora bojowego rejsu na okręcie podwodnym O. R. P. Sokół. (I)

1680. STRUMPH-WOJTKIEWICZ STANISŁAW. **Patrol na Biskaju**. Warszawa 1960 Iskry, s. 255.

Zbiór opowiadań, których akcja dzieje się w okresie 2 wojny światowej. W tomie znajdują się trzy opowiadania o tematyce morskiej: „Cornellis van Braams” — skomplikowana historia wojennych losów oficera holenderskiej marynarki wojennej; „Omyłka” — opowieść o omyłkowym zatopieniu polskiego okrętu podwodnego „Jastrząb”; oraz „Patrol na Biskaju” — poświęcone tajemniczemu patrolowi bojowemu brytyjskiego okrętu podwodnego. (I—II)

1681. SUCHODOLSKA KATARZYNA. **Jezioro czterech labędzi**. Gdynia 1960 WM, s. 96, ilustr.

Tomik zawiera 3 opowiadania autorki o wakacyjnej wędrowce po Pomorzu, z wędką i aparatem fotograficznym. Książeczka pełna pogodnego humoru i przepełniona humanistycznym stosunkiem do przyrody i jej piękna. Lektura zarówno dla młodzieży jak i dorosłych. (I)

1682. SUJKOWSKI BOGUSŁAW. **Bandereę podnieść**. Gdynia 1959 WM, s. 286.

Powieść przedstawia dzieje załogi polskiego okrętu podwodnego, walczącego w czasie 2 wojny światowej na szlakach morskich, od Morza Północnego do Śródziemnego. Fabuła powieści oparta została na rzeczywistych wydarzeniach i przeżyciach, zaczerpniętych przez autora zarówno z dokumentów, jak i z relacji członków załóg polskich okrętów podwodnych. m. in. komandora Bolesława Romanowskiego. (I)

1683. SUMIŃSKI MICHAŁ. **Rejsy bałtyckie**. Warszawa 1950 PW, s. 88, ilustr.

Zbiór reportaży z rejsów odbytych przez autora na pokładach: „Daru Pomorza”, „Generała Zaruskiego” i „Przygody”. Przekonywająco ukazany dodatni wpływ morskiej żeglugi na kształtowanie się woli i charakteru młodych załóg. (I)

1684. SUMIŃSKI MICHAŁ, DOMANIEWSKI TADEUSZ. **Druga wachta**. Warszawa 1951 KiW, s. 89, tabl. 1.

Beletryzowany reportaż dla młodzieży z wakacyjnego rejsu jachtu „General Zaruski”. (I)

1685. SUMIŃSKI MICHAŁ, WOYSZNIS GRAŻYNA. **Żeglarskie zwycięstwo**. Warszawa 1951 NK, s. 75.

Przygody młodego chłopca, który mimo utraty kajaka podczas samotnego spływu Odrą z Wrocławia do Szczecina, dotarł do celu podróży, a następnie jako członek załogi jachtu „Junak“ wziął udział w regatach pełnomorskich. (I)

1686. SUPIŃSKI WITOLD. **Odsiecz dla Malty**. Gdynia 1960 WM, s. 64, ilustr. Miniatury Morskie. Epizody z Drugiej Wojny Światowej na Morzu, nr 16.

Opowieść o walkach sojusznicznych konwojów — przewożących zaopatrzenie dla Malty — z niemieckimi i włoskimi samolotami i okrętami wojennymi, działającymi w rejonie Morza Śródziemnego. (I)

1687. SYGIETYŃSKI ANTONI. **Na skałach Calvados**. Powieść z życia normandzkich rybaków. Kraków 1956 WL, s. 213.

Akcja powieści toczy się w małej osadzie rybackiej nad zatoką Grandcamp (Normandia). Monotonia życia osady zostaje zniszczona przez młodego chłopca, który opanowany chęcią posiadania własnej łodzi rybackiej, dla zdobycia pieniędzy nie cofa się nawet przed zbrodnią. (III)

1688. SYNORADZKI MICHAŁ. **Wizymirz-Żeglarz**. Powieść z czasów Polski przedhistorycznej. Warszawa 1959 LSW, s. 271. Powieści o Dziejach Ojczystych.

Akcja powieści rozgrywa się na ziemi Polan w okresie panowania syna legendarnego Lecha — Wizymirza. Rządy jego, szczęśliwe dla kraju i poddanych, zakłócone zostają zdradą jednego z wielmożów, sprzymierzającego się z Wikingami w celu zawładnięcia polską krainą. Wizymirz odnosi zwycięstwo nad wrogami, walcząc na lądzie i na wodach Bałtyku. (I)

1689. SZCZEPAŃSKA IRENA. **Córka kapitana okrętu**. Powieść dla dziewcząt. Warszawa 1958 Iskry, s. 316.

Bohaterka powieści — 17-letnia Benita — córka Polki i włoskiego marynarza, udając mężczyznę dostaje się jako chłopiec okrętowy na statek dowodzony przez swego ojca, który od dnia urodzenia dziewczynki — rozżalony tym, że nie urodził mu się syn — wyrzekł się jej i nie utrzymywał z nią żadnego kontaktu. W czasie rejsu Neapol—Cejlon, Benita przeżywa wiele przygód oraz zdobywa ojcowskie serce. (I)

1690. SZCZEPAŃSKA IRENA. **Powrót „Złotego Lwa“**. Warszawa 1953 MON, s. 88. Biblioteka Żołnierza. Z Minionych Dni.

Opowieść historyczna z okresu panowania Zygmunta Augusta (2 poł. XVI w.), której tematem są walki kaprów polskich z Duńczykami oraz życie Pucka — w owych czasach portu wojennego Polski. (I)

1691. SZCZEPAŃSKI JAN JÓZEF, MAŃKOWSKI BOHDAN. **Tombakowy pierścionek i inne opowiadania**. Warszawa 1957 Czyt., s. 224.

Tom opowiadań związanych tematycznie z morzem i jego ludźmi, zawierający m. in. utwory poświęcone obronie polskiego wybrzeża w 1939 r. oraz pracy szczecińskiego portu w Polsce Ludowej. Nicią łączącą poszczególne opowiadania jest „fatum“, ponura i ślepa siła miazdząca bezlitośnie życie bohaterów. (II)

1692. SZCZYGIELSKI TADEUSZ. **Żeglarskie dzieje**. Gdynia 1959 WM, s. 496. Opowieści Marynarzy.

Interesująca powieść — zawierająca wiele fragmentów autobiograficznych — jednego z najstarszych kapitanów Polskiej Marynarki Handlowej, opisująca karierę morską młodego chłopca z Warszawy, rozpoczętą w charakterze jungi na niewielkim żaglowcu. Prawdziwe umiłowanie morza i zawodu marynarza oraz wytrwała praca bohatera powieści sprawiają, że osiąga on — po wielu latach nauki i doskonalenia swych umiejętności — stanowisko kapitana statku. Autentyzm opisywanych przygód oraz obrazów środowisk portowych i społeczności ma-

rynarskiej w okresie przed I wojną światową sprawia, iż książkę traktować można jako dokument z końca epoki statków żaglowych. (I)

1693. SZELBURG-ZAREMBINA EWA. **Opowieść o starej karaweli**. Warszawa 1961 „Ruch”, s. 31, ilustr.

Barwnie ilustrowana opowieść o wielkiej podróży odkrywczej Krzysztofa Kolumba na pokładzie karaweli „Santa Maria”. (I)

1694. SZPAKOWSKI TADEUSZ. **Człowiek za burłą i inne opowiadania**. Warszawa 1955 MON, s. 161.

Książka zawiera 3 opowiadania, których bohaterami są młodzi uczestnicy kursów żeglarskich, przechodzący szkolenie praktyczne na Bałtyku. Wielu z nich po raz pierwszy w życiu zetknęło się bezpośrednio z morzem i przeżywało emocje jachtowej żeglugi. (I)

1695. SZREMOWICZ WŁADYSŁAW. **Szturmujecie ratusz**. Kartki z dziejów walk klasowych w Gdańsku. Warszawa 1954 NK, s. 177, ilustr.

Opowiadania dla młodzieży ukazujące poprzez fragmenty walk proletariatu gdańskiego całość dziejów walk klasowych w Gdańsku, poczynając od wczesnego średniowiecza aż po dni wyzwolenia miasta przez Armię Radziecką. (I)

1696. ŚLASKI KAZIMIERZ. **Głowa św. Barbary**. Toruń 1946 Pomorski Instytut Wydawniczy, s. 32. Mała Biblioteczka Pomorskiego Instytutu Wydawniczego, 1. Legenda z czasów Bolesława Chrobrego o nawracaniu Pomorzan. (I)

1697. ŚWIRSZCZYŃSKA ANNA. **Arkona, gród Świętowida**. Wyd. 4. Warszawa 1949 NK, s. 191, ilustr.

Powieść z życia Ranów, mieszkańców Arkony, świętego grodu Słowian na Rugii, w okresie nasilenia niemieckiej ekspansji na ziemie słowiańskie. Wątek wojenny powieści przedstawia przyjsie Ranów z odsieczą obłożonemu przez Sasów Szczecinowi i przeplatany jest wątkami miłosnymi. Wiele miejsca zajmują opisy obrzędów i obyczajów czcicieli Świętowida. (I)

1698. TELIGA LEONID, WÓJCICKI JÓZEF. **Pod skrzydłami żagli**. Warszawa 1954 MON, s. 155.

Książka zawiera 2 obszernie opowiadania poświęcone żeglarskiemu wychowaniu młodzieży. Bohaterami pierwszego (Teliga L.: „Załoga Irki”) są kursantki ośrodka szkoleniowego w Giżycku. Drugie opowiadanie (Wójcicki J.: „Żeglarskie dni”) opisuje pełne uroku życie młodych żeglarzy w ośrodku morskim LPŻ w Jastarni. (I)

1699. TOM ROMANA. **Żeby nie ta trąbka**. Gdynia 1957 WM, s. 94, ilustr.

Zbiór felietonów satyrycznych o tematyce współczesnej, wykpiwających rozmaite niedociągnięcia we wszystkich dziedzinach życia oraz różne śmieszności w stosunkach między ludźmi. Dotyczą one głównie terenu Trójmiasta. (I)

1700. TYRMAND LEOPOLD. **Gorzki smak czekolady Lukullus**. Warszawa 1957 Czyt., s. 397.

Zbiór opowiadań, z których trzy: „Kajaluk”, „Tübingen ma białe kominy” i „Niedziela w Stavanger” oparte są na przeżyciach autora — członka załogi niemieckiego statku handlowego — w czasie drugiej wojny światowej. „Niedziela w Stavanger” została opublikowana po raz pierwszy w tomie pt. „Hotel Angsgar” — zob.: poz. 1701. (II)

1701. TYRMAND LEOPOLD. **Hotel Angsgar**. Opowiadania. Poznań 1947 Z. Gustowski, s. 181.

Cztery opowiadania oparte na przeżyciach autora w ostatnim okresie ubiegłej wojny, kiedy pływał jako marynarz na niemieckim statku handlowym w żegludze

bałtyckiej, a następnie zbiegł ze statku i uczestniczył w działaniach norweskich ruchu oporu. (I)

1702. WALCZAKOWA JADWIGA. **Baśnie lapońskie**. Na podstawie oryginalnych podań lapońskich oprac. ... Kraków (1946) „Biblos”, s. 157, tabl. 4.

Zbiór baśni powstałych na wybrzeżach Oceanu Lodowatego wśród koczowniczych plemion lapońskich, zamieszkujących północne kresy Norwegii, Szwecji i Finlandii oraz zachodnią część Półwyspu Kola (ZSRR). Fabuła utworów — wypełniona fantastycznymi postaciami karłów i olbrzymów, dobrych i złych duchów itp. — osnuta jest wokół przygód lapońskich rybaków i myśliwych. (I—II)

1703. WAŃKOWICZ MELCHIOR. **Westerplatte**. Wyd. 4. Warszawa 1960 Pax, s. 115.

Książka zawiera trzy szkice, z których dwa opowiadają o pierwszych dniach 2 wojny światowej rozpoczętej w Gdańsku. W jednym z nich autor ukazuje losy polskich działaczy społecznych oraz pracowników Komisariatu Generalnego i Poczty Polskiej, w drugim — opartym o relację nieżyjącego już dowódcy placówki, majora Sucharskiego — bohaterską obronę Westerplatte. (I)

1704. WASILEWSKA WANDA. **Kryształowa kula Krzysztofa Kolumba**. Warszawa 1951 MON, s. 90.

Stylizowana i nieco fantastyczna opowieść dla młodzieży o życiu wielkiego odkrywcy. (I)

1705. WASILEWSKA WANDA. **Legenda o Janie z Kolna**. Warszawa 1947 PW, s. 122.

Opowieść o legendarnym żeglarzu, który żeglując po morzach północy pod duńską banderą, dotarł jakoby do kontynentu amerykańskiego wcześniej, niż wyprawa Kolumba. (I)

1706. WASILEWSKA WANDA. **Skrzydła u ramion**. Opowiadanie. Warszawa 1946 Czyt., s. 34.

Stylizowana opowieść o pierwszej, młodzieńczej wyprawie przeciw Brandenburczykom w obronie Pomorza, późniejszego króla Polski Przemysława II (1257—1296), odnowiciela idei oparcia państwa polskiego o wybrzeże Bałtyku. (I)

1707. WILLIAM P. **Kłęska na Filipinach**. Warszawa 1958 MON, s. 93, mapy 2. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Opowieść o desancie japońskim w grudniu 1941 r. na Filipiny i wielomiesięcznych walkach obronnych amerykańskiej floty wojennej, lotnictwa i oddziałów lądowych garnizonu filipińskiego, trwających do maja 1942 r.

1708. WILLIAM P. **Zagłada Pearl Harbour**. Warszawa 1958 MON, s. 86, mapa. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Opowieść o niespodziewanym ataku 350 samolotów japońskich na główną bazę amerykańskiej floty Pearl Harbour na Hawajach, w wyniku którego siły morskie Stanów Zjednoczonych na Pacyfiku uległy niemal całkowitemu zniszczeniu. Atak na Pearl Harbour rozpoczął wojnę między U.S.A. a Japonią. (I)

1709. WIRPSZA WITOLD. **Na granicy**. Kraków 1954 WL, s. 227.

Powieść ukazuje obraz Szczecina w pierwszych latach po zakończeniu wojny. Bohaterka powieści utraciła w 1939 r. całą swą rodzinę, a lata okupacji spędziła na robotach przymusowych w III Rzeszy. Po wyzwoleniu osiada w Szczecinie i należy do pierwszej grupy Polaków rozpoczynających dzieło odbudowy miasta. Zaopekowała się jednocześnie kalekim chłopcem niemieckim, sierotą wojennym Zagadnieniem szczególnie interesującym autora jest skomplikowany proces kształtowania się dobrosąsiedzkich stosunków między narodami po obu stronach Odry. (I—II)

1710. WIŚNIEWSKI SYGURD. **Dzieci królowej Oceanii**. Powieść. Uzupełniona opisem wędrówek autora po Nowej Zelandii. Przedm. i oprac. B. Olszewicz. Warszawa 1956 Czyt., s. 451, ilustr. Pisma wybrane, t. 3.

Oparta na pamiętnikarskich zapiskach, powieść napisana przez wielkiego podróżnika polskiego z 2 poł. XIX w. Bohater jej, a zarazem narrator, wędrując po Nowej Zelandii — wzdłuż jej brzegów, często drogą morską — obserwuje życie i obyczaje mieszkańców wyspy, jak również ich walkę z angielskimi kolonizatorami. Piękne opisy żeglugi morskiej. (II)

1711. WIŚNIEWSKI SYGURD. **W Kraju Czarnych Stóp oraz inne nowele, obrazy i szkice podróżnicze**. Warszawa 1954 Czyt., s. 449, ilustr. Pisma wybrane, t. 2.

Tom obejmuje opowiadania i szkice autora z podróży po Australii i wyspach Oceanu Spokojnego (cykl: „Koronacja króla wysp Fidżi”) opisujące życie ludności tubylczej — wyzyskiwanej, oszukiwanej i demoralizowanej przez białych kolonizatorów. Cykl „W Kraju Czarnych Stóp” tworzą notatki i wrażenia z podróży po Ameryce Północnej, w których autor potępia postępowanie białych osadników wobec ludności indiańskiej. (II)

1712. WNUK WŁODZIMIERZ. **Wiosna nad Motławą**. Warszawa 1952 Pax, s. 196, tabl., pl. 1.

Książka poświęcona pierwszemu etapowi odbudowy Gdańska (do 1951 r.) ukazująca ogrom pracy włożonej w podniesienie z ruin miasta i portu oraz w rekonstrukcję starej jego części. Autor podaje wiele informacji z dawnej i nowej historii Gdańska, wskazując na ślady, dokumenty i dowody polskości tego miasta. (I—II)

1713. WOYTT J.M. **Dywizjon żab**. Warszawa 1959 MON, s. 76, plan 1. Druga Wojna Światowa. Bohaterowie — Operacje — Kulisy.

Opowieść o działalności pletwonurków marynarki włoskiej — na Morzu Śródziemnym (Grupa „Gamma”) i brytyjskiej — w czasie inwazji na Francję i walk z Japończykami na Dalekim Wschodzie. (I)

1714. WRESZCZ-KRAKOWIECKA LUDMIŁA. **Legenda o Górze Zamkowej nad Jeziorem Żarnowieckim**. Toruń 1946 Pomorski Instytut Wydawniczy, s. 32. Mała Biblioteczka Pomorskiego Instytutu Wydawniczego.

Legenda z czasów wczesnohistorycznych, obrazująca życie dawnych mieszkańców polskiego pobraża Bałtyku. (I)

ZAGÓRNY KAZIMIERZ. **Jak oddano pancernik Gneisenau pokojowemu budownictwu**; zob.: poz. 496.

1715. ZAKRZEWSKI STANISŁAW. **Cyklon**. Warszawa 1946 B. Matuszewski s. 205.

Sensacyjna powieść opisująca działalność amerykańskich gangsterów, a więc: walki konkurencyjnych band, porwania, napady itd. Głównym tłem akcji jest Ocean Spokojny, na którym gangsterzy zamierzają zająć się piractwem. (I)

1716. ZARUSKI MARIUSZ. **Wśród wichrów i fal**. Wstęp B. Miazgowski. Warszawa 1958 SiT, s. 108, tabl. 12.

Cykl opowiadań o wyprawach polskich jachtów morskich dowodzonych przez gen. Zaruskiego, który będąc równie wspaniałym żeglarzem jak i wychowawcą, ukazuje w swych utworach obok przygód i egzotyki morza, również wpływ wychowania morskiego na kształtowanie się charakterów młodzieży i nabywanie przez nią umiejętności życia i pracy w zespole. (I)

1717. ZYDLER MIECZYŚLAW. **Chleb to razowy**. Gdynia 1960 WM, s. 89.

Zbiór opowiadań znanego pisarza — marynisty, opisujących mieszkańców morskiego wybrzeża i piękno jego krajobrazu. Wspólnym tematem wszystkich utworów

jest problematyka walki człowieka z żywiołem morskim, a bohaterami ich są kaszubscy rybacy. Znakomita kaszubska stylizacja językowa stanowi jedną z zalet opowiadań, z których część wyróżniona została I nagrodą na Ogólnopolskim Konkursie Literackim Klubu Marynistów w 1959 r. (I)

1718. ZYDLER MIECZYŚLAW. **Morze woła**. Warszawa 1948 Panteon, s. 151.

Zbiór szkiców i obrazków o charakterze beletrystycznym, w pół reportażowym; zgrupowany w trzech cyklach, z których pierwszy — „Przedszkole” — poświęcony jest turystyce wodnej, drugi — „Na kaszubskim brzegu” — daje fragmentaryczny obraz życia polskiego wybrzeża w l. 1945—1947, ostatni zaś — „Morze woła...” — ukazuje prawdziwą, magnetyczną siłę uroku morza oraz zapoznaje z podstawowymi wiadomościami o pracy na morzu i budowie okrętów. (I)

1719. ŻEROMSKI STEFAN. **Wiatr od morza — Wisła — Międzymorze**. Warszawa 1957 Czyt., s. 313, tabl. 5.

„Wiatr od morza” obejmuje szereg opowiadań składających się na fragmentarycznie ukazaną historię Pomorza od najdawniejszych podań i wypadków dziejowych, po czasy współczesne pisarzowi. Przeszłość nadmorskiej ziemi wskrzesił Żeromski we wspaniałych wizjach połączonych symboliczną postacią Smętka — złego ducha Pomorza, wywodzącego się z kaszubskiej tradycji ludowej. Pełne poetyckiego czaru opowiadanie „Wisła” powstało wówczas, gdy z zamętu pierwszej wojny światowej wyłonił się „nowy ład” — państwo polskie. Ukazana przez pisarza Wisła jest symbolem narodowej i gospodarczej jedności wszystkich krań Polski. „Międzymorze” jest poematem prozą o Półwyspie Helskim, w którym osobiste impresje przeplatają się z wydarzeniami zaczerpniętymi ze starych kronik i opowieści kaszubskich. (III)

1720. ŻUKROWSKI WOJCIECH, PRZYMANOWSKI JANUSZ. **Desant na Kamienną Wyspie**. Warszawa 1955 MON, s. 243, tabl. 16.

Oparta na relacjach uczestników, opowieść o zwycięskiej akcji desantowej Chińskiej Armii Ludowej na wyspy I-Dzian-Siah oraz Ta-Czen. Autorzy opisują działania przygotowawcze na morzu i w powietrzu, kreślą sylwetki marynarzy i żołnierzy oddziałów desantowych, relacjonują przebieg natarcia z morza na uznane — przez czangkajsekowców i ich amerykańskich przyjaciół — za nie do zdobycia ufortyfikowane, skaliste wyspy na Morzu Chińskim. (I)

1721. ŻUŁAWSKI JULIUSZ. **Wyprawa o zmierrchu**. Warszawa 1957 PIW, s. 189.

Akcja powieści toczy się głównie w Gdyni, w latach międzywojennych. Bohater — makler i współwłaściciel stoczni jachtowej, zamiłowany żeglarz — dąży do osiągnięcia pełnej niezależności i swobody, wyrzekając się miłości, domu i rodziny. Jego ostatnia wyprawa na morze, wyprawa o zmierrchu życia, jest symbolem osiągniętej pełnej wolności osobistej. (III)

1722. ŻURKOWSKI MICHAŁ. **Na Bałtyk**. Wyd. 2. Warszawa 1955 MON, s. 188, ilustr., mapy.

Popularnie ujęta opowieść o jednym z najpiękniejszych etapów szlaku bojowego Wojska Polskiego — walkach o wyzwolenie Pomorza w 1945 r. Autor opisuje m. in. forsowanie Wału Pomorskiego, walki o Gdańsk i zdobywanie Kołobrzegu, podkreślając gotowość żołnierzy i oficerów armii polskiej do ponoszenia największych ofiar dla najszybszego osiągnięcia celu — dotarcia do polskich wybrzeży Bałtyku. (I)

1723. ŻUROWICZ JULIAN. **Na Kołobrzeg!** Warszawa 1953 MON, s. 51, ilustr.

Dwa opowiadania o walkach polskich żołnierzy — zwiadowców i artylerzystów — toczonych przy zdobywaniu, zaciekle przez hitlerowców bronionego, Kołobrzegu. (I)

2. LITERATURA TŁUMACZONA

(Zob. też: Żeglarze i podróżnicy. Odkrywczy i badacze. Wyprawy i podróże)

1724. ADAMOW G. **Wygnanie władcy**. Tłum. z ros. S. Furmanik. Warszawa 1950 KiW, s. 455, ilustr.

Powieść sensacyjno-naukowa, opowiadająca o przyszłym rozwoju techniki w Związku Radzieckim. Fabuła powieści osnuta jest wokół sprawy ujarznienia północnego odgałęzienia Gólsztromu i umożliwienia tym samym żeglugi na tzw. „szlaku północnym“ (wzdłuż radzieckich wybrzeży Oceanu Lodowatego) przez okres całego roku. Mimo wielu przeszkód i sabotażu przedsięwzięcie zostaje uwieńczone powodzeniem. Radzieckie statki odbywają bezpieczne rejsy od Morza Białego po cieśninę Beringa. (I)

1725. ALDRIDGE JAMES. **Orzeł morski**. Tłum. Maria Fiderer. Warszawa 1946 Książka, s. 273. — Tyt. oryg.: *The Sea Eagle*.

Powieść opisująca losy grupy żołnierzy australijskich i angielskich na Krecie, po zdobyciu wyspy przez wojska niemieckie w czasie 2 wojny światowej. Bohaterowie powieści przedzierają się przez góry w nieustannych walkach z wrogiem. Celem ich jest zdobycie łodzi i ucieczka z wyspy poprzez Morze Śródziemne do Egiptu. Dobrze nakreślone typy greckich chłopów, rybaków i poławiaczy gąbek walczących z najeźdźcą i rodzimymi faszystami. (I)

— 1726. ALDRIDGE JAMES. **Uwolnienie więźniów z Gavdos**. Fragmenty powieści „Orzeł morski“ w przekładzie M. Fiderer, oprac. J. Skarżyńska. Warszawa 1949 PW, s. 94, ilustr. Biblioteka Żołnierza.

Fragment powieści pt. „Orzeł morski“ (zob.: poz. 1725) opisujący uwolnienie dwóch żołnierzy brytyjskich i członka greckiego ruchu oporu, więzionych przez Niemców w obozie na wyspie Gavdos, zwanej też „Diabelską wyspą“. Akcja powieści rozgrywa się w 1941 r., po opanowaniu Krety przez wojska hitlerowskie. (I)

1727. AMADO JORGE. **Zamarłe morze**. Wyd. 2. Tłum. z portugalskiego Małgorzata Hołyńska i Eugeniusz Gruda. Warszawa 1953 Czyt., s. 302. — Tyt. oryg.: *Mar morto*.

Pełna poetyckiego uroku opowieść o życiu rybaków brazylijskich z nad zatoki Bahia. Czytelnik poznaje piękne legendy o bogini wód — Jemanzji, naprzemian okrutnej i łaskawej dla żeglarzy; zaznajamia się z atmosferą życia i obyczajami mieszkańców brazylijskich wybrzeży; obserwuje niszczące i życiodajne działanie dwóch potęg: morza i miłości. Niezwykle sugestywne opisy żeglugi i walki z morskim żywiołem. (II—III)

1728. BAKOWIKOW A. **Spotkanie na morzu**. Tłum. z ros. Z. Grabowski. Warszawa 1952 MON, s. 128. Biblioteka Żołnierza. — Tyt. oryg.: *Vernyj kurs*. Morskie rassказы. — (na k. tyt. mylnie: Bakownikow).

Zbiór opowiadań poświęconych bohaterskiej walce radzieckich marynarzy podczas 2 wojny światowej oraz ich ofiarnej pracy w czasie pokoju. (I)

1729. BALLANTYNE ROBERT MICHAEL. **Bohaterowie morza**. Powieść dla młodzieży. Przygotował do druku Zygmunt Michałowski. Warszawa 1949 J. Kubicki, s. 183. — Tyt. oryg.: *The Lifeboat*.

Powieść poświęcona działalności brytyjskich ratowników morskich XIX w., którzy śpieszyli z pomocą załogom tonących u wybrzeży Wielkiej Brytanii statków żaglowych. Młodzi bohaterowie powieści poświęcają wszystkie swe siły dla sprawnego zorganizowania Morskiego Pogotowia Ratunkowego. Powieść rozgrywająca się prawie w całości na morzu, wypełniają opisy ofiarnych działań ratowniczych. Uboczny wątek fabularny poświęcony jest walce z przemytem. (I)

1730. BARBOUR RALPH HENRY. **W szponach korsarzy.** Powieść. Oprac. na podstawie oryginału Kamil Rowiński. Kraków 1947 Wydawnictwo Książek Popularnych, s. 159, ilustr.

Powieść przygodowa dla młodzieży. Bohater powieści, kilkunastoletni Amerykanin, zaproszony został przez swych domniemych kuzynów do ich rezydencji, znajdującej się na jednej z licznych wysepek w pobliżu Florydy. Po wielu perypetiach stwierdził, iż trudnią się oni piractwem, obrabowując przepływające w pobliżu małe statki. Przeżywszy szereg przygód zdołał ująć z pirackiej wyspy i przyczynić się do likwidacji niebezpiecznej szajki. (I)

1731. BÉHOUNEK FRANTIŠEK. **Komando pułkownika Brenta.** Tłum. z czes. J. Bułakowska. Katowice 1957, Śląsk, s. 207, ilustr.

Mały, niepozorny statek rybacki, odbijający pewnej nocy — pod koniec czwartego roku 2 wojny światowej — od australijskiego brzegu, miał do spełnienia ważne zadanie bojowe. Na jego pokładzie znajdowali się żołnierze brytyjskiej służby wywiadowczej, dowodzeni przez asa wywiadu wojskowego płk. Brenta. Przygody grupy przedzierającej się na tyły wroga przez opanowaną przez Japończyków część Oceanu Spokojnego, stanowią główną fabułę powieści. (I)

1732. BENGTSSON FRANS GUNNAR. **Rudy Orm.** Wyd. 2. Tłum. z szwedz. Zygmunt Łanowski. Warszawa 1961 NK, s. 527. — Tyt. oryg.: Röde Orm.

Oparta na skandynawskich sagach powieść historyczno-awanturyczna o dziejach życia i rozlicznych przygodach rycerza-wikinga Orma. Akcja powieści dzieje się w X stuleciu, głównie w Danii, za panowania Haralda Sinozębego i jego syna Svena Widłobrodęgo. Ciekawe opisy życia i obyczajów ludów skandynawskich w owym okresie, rycerskich zwyczajów Normanów oraz ich wypraw i podbojów. (I)

1733. BIDWELL GEORGE. **Lord Nelson.** Tłum. z ang. Anna Bidwell. Gdynia 1959 WM, s. 339, tabl. 1, portr. 1, mapa, pl.

Powieść biograficzna o życiu wielkiego angielskiego dowódcy morskiego, admirała Horatio Nelsona (1758—1805). Autor rozpoczyna swą powieść opisem bitwy pod Trafalgarem (1805), która ugruntowała panowanie Anglii na morzach, następnie cofa się w przeszłość, kreśląc dzieje burzliwego życia i kariery Admirała, by w kończącym powieść rozdziale powrócić do opisu Jego ostatniej bitwy. Książka — oparta na listach i dziennikach Nelsona oraz dokumentach epoki — dobrze oddaje atmosferę okresu rewolucji francuskiej i walk napoleońskich. Zależono szkice sytuacyjne prowadzonych przez Nelsona bitew morskich. (I)

1734. BIDWELL GEORGE. **Pod piracką flagą.** Podróże Wiliama Dampiera, pirata i przyrodnika. Tłum. z ang. Anna Bidwell. Gdynia 1960 WM, s. 287, mapy 3. portr.

Bohaterem powieści podróżniczej jest angielski żeglarz Wiliam Dampier (1652—1715), słynny korsarz, który trzykrotnie opłynął świat i jako jeden z pierwszych spenetrował lądy na morzach południowych. W latach, kiedy Hiszpanie władali Nowym Światem i byli największą potęgą morską, Dampier stoczył z nimi szereg walk na wodach, wyspach i wybrzeżach Oceanów Atlantyckiego i Spokojnego. (I)

1735. BIDWELL GEORGE. **Z kapitanem Cookiem przez Pacyfik.** Tłum. z ang. Anna Bidwell. Gdynia 1961 WM, s. 237, mapy, rys.

Oparta na faktach historycznych powieść biograficzna poświęcona życiu jednego z najwybitniejszych żeglarzy i odkrywców świata. Obok emocjonujących przygód bohatera autor ukazał — w oparciu o dzienniki podróży Cooka — krajobraz, faunę i florę oraz stosunki społeczne odkrywanych i zwiedzanych przez niego (1728—1779) lądów. (I)

1736. BIELAJEW ALEKSANDER **Wyspa zaginionych okrętów.** Tłum. z ros. Adam Galis. Warszawa 1960 Iskry, s. 248, nlb. 4. — Tyt. oryg.: Ostrov pogibšich korablej.

Tajemnicze i mało zbadane Morze Sargasowe jest miejscem, na którym rozgrywa się akcja powieści tytułowej. Fabułę jej stanowią dramatyczne przygody rozbitków, którzy dostali się na wyspę utworzoną z niezliczonej ilości zaginionych na przestrzeni wielu stuleci okrętów i zamieszkałą przez zorganizowane społeczeństwo ludzkie. W książce zawarto również opowiadanie naukowo-fantastyczne pt.: „Koniec świata“.

(II—III)

1737. BILL - BIEŁOCERKIEWSKI WŁODZIMIERZ. **Opowiadania**. Tłum. z ros. Izabela Zabłudowska. Wyd. 3. Warszawa 1953 Czyt., s. 156. — Tyt. oryg.: Po etu storonu. Rasskazy.

Zbiór opowiadań radzieckiego pisarza, który w l. 1900—1917 przebywał poza granicami swego kraju, pracując m. in. jako marynarz na statkach obcej bandery. Część zawartych w zbiorze opowiadań powstała pod wpływem wrażeń autora, wyniesionych z żeglugi po wielu morzach świata. Plastycznie i przekonująco oddane środowisko marynarzy w pocz. XX w. oraz pełne napięcia — nieraz dramatycznego — obrazy ich przygód na lądzie i na morzu.

(I)

1738. **Bohaterskie czyny radzieckich marynarzy**. Tłum. z ros. St. Klimczak. Warszawa 1954 MON, s. 145, ilustr., portr. — Tyt. oryg.: Geroičeskie podvigi so-vetskich morjakov v gody Velikej Otečestvennoj Vojny.

Zbiór opowiadań o żołnierzach sił morskich Związku Radzieckiego, którzy walcząc podczas 2 wojny światowej na morzu, lądzie i w powietrzu, dokonali wspaniałych bojowych wyczynów i zostali nagrodzeni tytułami — Bohater Związku Radzieckiego.

(I)

1739. BOJER JOHAN. **Ostatni Wikingowie**. Tłum. z norw. Leopold Staff. Warszawa 1948 Wyd. Ludowe, s. 288. — Tyt. oryg.: Den siste viking.

Powieść o życiu rybaków norweskich, ukazująca ogromny trud ich pracy na morzu oraz troski życia lądowego. Autor przekonująco kreśli tragiczny konflikt kobiety z dolin i lasów, nienawidzącej morza — pozwalającego rzadko zwyciężać i raczącego często klęską — kochającej spokojną pracę na roli, a zmuszonej do uczestniczenia w twardym i nieustabilizowanym życiu gromady rybackiej. Znako-mite, pełne autentyzmu opisy zimowych wypraw na Lofoty.

(II)

1740. BOLSZINCOW M. **Nad błękitnym morzem**. Tłum. z ros. Maria Kow-nacka. Warszawa 1953 NK, s. 43, ilustr. — Tyt. oryg.: U samogo siniego morja.

Powieść dla młodszych dzieci. Tematem jej jest historia szybkościowego re-montu okrętu „Śmiały“. Kierownikiem prac remontowych jest ojciec małej Ali, który podejmuje zobowiązanie ukończenia prac remontowych wcześniej niż planowano. Sprawą tą żyje całe przedszkole, do którego uczęszcza Ala.

(I)

1741. BREDEL WILLI. **Korsarskie bractwo**. Powieść historyczna. Tłum. z niem. Maria Wisłowska. Warszawa 1953 Czyt., s. 220, ilustr. — Tyt. oryg.: Die Vitalien-brüder.

Powieść historyczna z XIV w. poświęcona postaci Klauza Störtebekera, przy-wódcy pirackiego „Bractwa Witalijskiego“, który podjął walkę z niemieckimi feu-dałami w obronie praw ludu. Po kilku latach walk, mężny i szlachetny Störtebeker został podstępnie ujęty i stracony w 1402 r. Autor wskazuje na społeczne aspekty działalności „Bractwa Witalijskiego“ i zapoznaje czytelnika z obrazem średnio-wiecznych portów oraz zwyczajami ówczesnych żeglarzy.

(I)

1742. BREDEL WILLI. **Twój nieznan brat**. Tłum. z niem. J. Brodzki. Wyd. 2. Warszawa 1954 MON, s. 450, ilustr. Złota Biblioteka.

Powieść poświęcona walce robotników stoczni hamburskich z terrorem hitle-rowskim w l. 1934—1935, ukazanej na szerokim tle społecznym ówczesnych Niemiec.

(I)

1743. CAMERON VERNEY LOVETT. **Czarny Książę**. Tłum. z ang. Tadeusz Borysiewicz. Gdynia 1961 WM, s. 215. — Tyt. oryg.: *The cruise of the Black Prince Privateer*.

Powieść przygodowo-morska z drugiej połowy XVIII w. Tło historyczne powieści stanowią wydarzenia wojny siedmioletniej (1756—1763) oraz walki jakobitów w Szkocji. Akcja jej toczy się na Wyspach Brytyjskich, Antylach i w Afryce. Wiele opisów walk morskich (z handlarzami niewolników, piratami itd.) toczonych na wodach Oceanu Atlantyckiego. Ciekawy wątek miłosny. Wiele egzotyki.

(I—II)

1744. CONRAD JOSEPH. **Korsarz**. Tłum. z ang. J. B. Rychliński. Wyd. 2. Warszawa 1960 PIW, s. 297. Z pism ... — Tyt. oryg.: *The rover*.

Akcja powieści toczy się na wybrzeżu i wodach Morza Śródziemnego, w okresie blokady morskiej Francji, dokonywanej przez flotę brytyjską pod wodzą Nelsona. Główną postacią utworu jest korsarz Peyrol, który — dla uratowania młodego oficera marynarki i jego odwzajemnionej miłości do pięknej Francuzki — decyduje się na wykonanie zadania wymagającego ofiary życia. Dynamiczny, pełen dramatycznego napięcia opis przeżyć bohaterów i ich walki z losem.

(II)

1745. CONRAD JOSEPH. **Lord Jim**. Tłum. z ang. A. Zagórska. Wyd. 4. Warszawa 1961 PIW, s. 462. — Tyt. oryg.: *Lord Jim*.

Bohater powieści — działając na pół świadomie w obliczu gwałtownie zbliżającej się katastrofy, opuścił tonący statek, na którym był pierwszym oficerem, pozostawiając na pokładzie bezradnych pasażerów — pielgrzymów. Sprzeniewierzenie się prawom morza i zasadom moralnym, wywołuje u Jima silny wstrząs psychiczny. Od tej chwili wszystkie swe poczynania podporządkowuje jednemu celowi: odkupieniu winy.

(III)

1746. CONRAD JOSEPH. **Los**. Tłum. z ang. Teresa Tatarkiewiczowa. Wyd. 2. Warszawa 1961 PIW, s. 501. — Tyt. oryg.: *Chance*.

Akcja powieści rozgrywa się w początkach XX w. Flora de Barral, której życie płynęło według reguł londyńskiego środowiska mieszczańskiego, poślubia kapitana Anthony i rozpoczyna żywot człowieka morza, towarzysząc swemu mężowi w rejsach, na dowodzonym przez niego statku. Powieść, o oryginalnej kompozycji, zawiera wiele wspaniałych opisów żeglugi i wiernie oddaje atmosferę życia na statku.

(II—III)

1747. CONRAD JOSEPH. **Młodość i inne opowiadania**. Tłum. z ang. A. Zagórska. Warszawa 1957 PIW, s. 381. Z pism... — Tyt. oryg.: *Youth: a narrative, and two other stories*.

Narrator noweli tytułowej, doświadczony marynarz Marlow — postać pojawiająca się często w utworach Conrada — snuje opowieść z czasów swej młodości, o niezwykłym rejsie przez morza Wschodu, zakończonym zatonięciem statku. W następnej noweli — „Jądro ciemności”, opowiada o losach poszukiwacza kości słoniowej. Ostatnia nowela — „U kresu sił” opisuje dzieje starego kapitana, Whalleya, którego koleje życia zmusiły do popełnienia przestępstwa i doprowadziły do samobójstwa.

(II—III)

1748. CONRAD JOSEPH. **Murzyn z załogi „Narcyza“**. Tłum. z ang. Bronisław Zieliński. Warszawa 1961 PIW, s. 205. — Tyt. oryg.: *The Nigger of „The Narcissus“*.

Jedno z najbardziej autentycznych opowiadań Conrada poświęconych morzu i marynarzom. Fabuła utworu, oparta prawie w całości na wspomnieniach pisarza z rejsu na żaglowcu „Narcyza” (z Bombaju do Londynu, w 1883 r.), snuje się wokół postaci jednego z członków załogi, murzyna nazwiskiem James Wait. W czasie rejsu, terroryzując psychicznie swych towarzyszy własną chorobą, staje się on przyczyną konfliktu, prowadzącego do otwartego buntu — podjętego w obronę Waita — przeciw dowódczemu statku. Opowiadanie oddaje w pełni atmosferę życia załóg statków żaglowych: niebezpieczeństwo, trud i odpowiedzialność, a jednocześnie urzekające piękno walki z żywiołem morskim oraz zwarty, wspólny wysiłek żeglarzy.

(II—III)

1749. CONRAD JOSEPH. **Nostromo**. Opowieść z wybrzeża. Tłum. z ang. J. Kornilowiczowa. Wyd. 2. Warszawa 1961 PIW, s. 620. — Tyt. oryg.: Nostromo. A tale of the seaboard.

Akcja powieści toczy się w fikcyjnej południowo-amerykańskiej republice Costaguana, przeżywającej trzy kolejne przewroty polityczne. Głównym tematem wiążącym poszczególne wątki w jedną fabułę jest niszcząca siła pieniądza — bieg życia republiki zależy od miejscowej kopalni srebra — której ofiarą padają miłość, uczciwość, szczerłość i odwaga. Główny bohater powieści Nostromo, płaci za chwilę słabości własnym życiem. (III)

1750. CONRAD JOSEPH. **Ocalenie**. Opowieść z płytkiego morza. Tłum. z ang. A. Zagórska. Warszawa 1957 PIW, s. 494. Z pism... — Tyt. oryg.: The rescue.

Pierwsza część powieściowego cyklu, której kontynuację stanowią powieści: „Wykolejeniec“ (zob.: poz. 1758) i „Szaleństwo Almayera“ (zob.: poz. 1754). Bohaterem utworu jest kapitan Lingard, dowódca brygu „Blyskawica“, zwany również „Królem Morza“. Wyróżnia się on niebywałą odwagą, opanowaniem i siłą. Akcja powieści — obfitująca w wiele dramatycznych momentów — rozgrywa się na morzu i na wyspach Indonezji. (II—III)

1751. CONRAD JOSEPH. **Oczekiwanie**. Tłum. z ang. J.B. Rychliński. Warszawa 1960 PIW, s. 292. Z pism... — Tyt. oryg.: Suspence.

Genua w początkach 1815 r. oczekuje powrotu zesłanego na Elbę Napoleona, licząc, iż umożliwi to przyłączenie miasta do Piemontu. Wolnościowe organizacje karbonariuszy wysyłają do Bonapartego delegację, celem nawiązania kontaktu z uwięzionym cesarzem. Na tle szeroko ukazanych wydarzeń historycznych, rozwija się wątek miłosny. Powieść — stanowiąca ostatni utwór pisarza — nie została ukończona. (III)

1752. CONRAD JOSEPH. **Opowieści wybrane**. Tłum. z ang. Aniela Zagórska i Anna Niklewicz. Warszawa 1952 PAX, s. 252. — Tyt. oryg.: Heart of darkness. An outpost of progress. Amy Foster. The partner.

Cztery opowiadania, z których dwa — „Jądro ciemności“ i „Placówka postępu“, oparte są na wrażliwości autora z pobytu w Kongo belgijskim w 1890 r. W opowieści pt. „Amy Foster“, Conrad opisuje tragiczne losy polskiego górala, który po rozbiciu statku wiozącego emigrantów do Ameryki, dopłynął do angielskich wybrzeży i już do końca życia przebywał wśród obcych mu ludzi. Opowieść ostatnia — „Wspólnik“ osnuta jest wokół sprawy umyślnego zatopienia statku, dla uzyskania wysokiego odszkodowania. (III)

1753. CONRAD JOSEPH. **Smuga cienia**. Wyznanie. Tłum. z ang. J. Kornilowiczowa. Warszawa 1958 PIW, s. 159. Z pism... — Tyt. oryg.: The shadow line.

Powieść ujęta w formę opowiadania młodego oficera, który niespodziewanie otrzymał dowództwo statku. W czasie swego pierwszego rejsu na niebezpiecznych wodach Oceanu Indyjskiego, boryka się z niesprzyjającym mu losem. Jednakże mimo choroby całej niemal załogi i złowroziej atmosfery na statku, doprowadza swój statek do celu podróży, wygrywając walkę z szalejącym Oceanem. (II—III)

1754. CONRAD JOSEPH. **Szaleństwo Almayera**. Tłum. z ang. A. Zagórska. Posłowie Z. Najder. Wyrazy i realia malajskie R. Stiller. Wyd. 3. Warszawa 1961 PIW, s. 233. — Tyt. oryg.: Almayer's folly.

Wcześniejsze losy niektórych postaci występujących na kartach książki opisano w „Ocaleniu“ (zob.: poz. 1750) i „Wykolejencu“ (zob.: poz. 1758). Bohater tytułowej powieści — Holender zamieszkujący na Borneo, dostosowuje swe postępowanie do marzeń o stałym wzbogacaniu się i zapewnieniu przyszłego szczęścia swej córki. Ponoś on straszliwą i ostateczną klęskę. Nina Almayer, pół krwi Malajka, porzuca środowisko europejskie, przekładając dziki lecz szczerzy świat jej malajskich rodaków, nad napiętynowany brudną żądzą zysku świat ludzi białej rasy. (III)

1755. CONRAD JOSEPH. **Sześć opowieści**. Tłum. z ang. W. Horzyca i in. Warszawa 1958 PIW, s. 314. Z pism... — Tyt. oryg.: A set of six.

W zbiorze znajdują się opowiadania: „Bestia” — o przedziwnym statku, którego rejs obfitował w tragiczne wypadki; „Gaspar Ruiz” — opowieść o tragicznej postaci amerykańskiego bojownika o wolność w okresie walk z Hiszpanami (pocz. XIX w.); „Szpieg” — historia zdemaskowania działającego w szeregach rewolucjonistów prowokatora; „Anarchista” — opowiadanie o robotniku, na którego życiu fatalnie zaciążył fakt zetknięcia się z fanatykami anarchii; „Pojedynek” — groteskowa historia z okresu wojen napoleońskich oraz „Il conte”, w której autor opisuje wstrząs psychiczny, jakiemu uległ bohater w wyniku bandyckiej napaści. (III)

1756. CONRAD JOSEPH. **Tajfun i inne opowiadania.** Tłum. z ang. J. B. Rychliński i A. Zagórska. Warszawa 1957 PIW, s. 305. Z pism... — Tyt. oryg.: Typhoon and others stories.

W opowiadaniu „Tajfun” Conrad daje znakomite studium psychologiczne człowieka „umysłowo ograniczonego”, który jednak w walce z szalejącym sztormem — działając w obronie statku, załogi i pasażerów — dokonuje czynów bohaterskich. Pozostałe utwory to: „Amy Foster” (zob.: poz. 1752); „Falk” — opowieść o człowieku dręczonym przez świadomość wielkiej winy, który rozpoczyna nowe życie aby okupić błędy przeszłości; „Jutro” — nowela przedstawiająca obłęd czekania na powrót zaginionego przed laty syna. (III)

1757. CONRAD JOSEPH. **Wybór nowel.** Oprac. i wstęp S. Zabłocki. Tłum. Teresa Tatarkiewiczowa, Aniela Zagórska i Teresa Sapieżyna. Wrocław 1957 Oss., s. 316, portr.

Wybór opowiadań przeznaczonych dla młodzieży szkolnej, poprzedzono obszernym wstępem zapoznającym czytelników z życiem i twórczością Conrada. W tomie zamieszczono 6 opowiadań: „Gospoda pod Dwoma Wiedźmami” — awanturnicza opowieść z czasów wojen napoleońskich; „Freja z Siedmiu Wysp”, „Z powodu dolarów” i „Młodość” — oparte na przeżyciach pisarza z okresu służby na morzu; „Księżę Roman” — opowieść o uczestniku powstania listopadowego, księciu Sangusze oraz „Amy Foster” — opisująca losy polskiego górala — rozbitka, na ziemi angielskiej. (II)

1758. CONRAD JOSEPH. **Wykolejeniec.** Tłum. z ang. A. Zagórska. Pośłowiem opatrzył Z. Najder. Słownictwo i realia malajskie oprac. R. Stiller. Warszawa 1956 PIW, s. 390. — Tyt. oryg.: An out cast of the islands.

Druga część trzytomowego cyklu powieściowego (cz. 1: „Ocalenie” — zob.: poz. 1750). Akcja powieści rozgrywa się w Sembirze na wyspie Borneo. Młody kupiec Willems popełnia nadużycia finansowe i zostaje usunięty poza obręb białej społeczności. Zakochana w nim piękna Malajka Aisah, próbuje go ratować — wierząc w jego wielkość, jako człowieka białej rasy. Z biegiem czasu przekonuje się jednak, że jej ukochany jest człowiekiem podłym i tchórzliwym, nienawidzącym Malajów oraz niosącym im zło i nieszczęście. Ostatnią część cyklu stanowi „Szaleństwo Almayera” — zob.: poz. 1754. (II—III)

1759. CONRAD JOSEPH. **Złota strzała.** Tłum. z ang. A. Zagórska i J. Kornilowiczowa. Przedm. Jan Parandowski. Warszawa 1958 PIW, s. 422. Z pism... — Tyt. oryg.: The arrow of gold.

Powieść autobiograficzna, osnuta na tle przeżyć młodości. Akcja jej rozgrywa się w latach siedemdziesiątych XIX w., w Marsylii i Hiszpanii. Tłó historyczne stanowi walka Don Karlosa de Bourbon o tron hiszpański. Młodzieńczy bohater powieści uczestniczy w niej powodowany gwałtowną i wielką miłością do pięknej „karlistki”. Książka poprzedzona wstępem, charakteryzującym twórczość i osobę pisarza oraz okoliczności powstania utworu. (II)

1760. CONRAD JOSEPH. **Zwierciadło morza.** Tłum. Aniela Zagórska. Warszawa 1949 PIW, s. 222. — Tyt. oryg.: The mirror of the sea.

Opowieść poświęcona morzu, statkom i ludziom o morskich tradycjach, w której autor opowiada o swych przeżyciach i wrażeniach — od pierwszych dni związku z morzem do okresu, w którym uzyskał po raz pierwszy dowództwo statku. (III)

1761. CONRAD JOSEPH. **Zwycięstwo**. Tłum. z ang. A. Zagórska. Warszawa 1957 PIW, s. 437. Z pism... — Tyt. oryg.: Victory.

Powieść o miłości, odwadze i poświęceniu, obfitująca w elementy przygody i sensacji. Bohater utworu, Aksel Heys, osiedla się samotnie na jednej z wysp Indonezji. Jednak próba ucieczki od cywilizowanej społeczności ludzkiej i jej problemów kończy się niepowodzeniem. W życie Heysa wkracza miłość, walka i zbrodnia. Powieść oparta została na autentycznych wydarzeniach. (II)

1762. CONRAD JOSEPH, HUEFFER FORD MADOX. **Przygoda**. Tłum. z ang. A. Glinzanka. Warszawa 1960 PIW, s. 608. Z pism... — Tyt. oryg.: Romance.

Młody, dzielny bohater powieści przeżywa wiele przygód na lądzie i na morzu, walcząc z hiszpańskimi piratami z Kuby i Jamajki. Zakochawszy się w uroczej Hiszpance, wyrwa ją z rąk nikczemnego opiekuna i po wielu perypetiach powraca do Anglii. Żywa fabuła, egzotyka, pełne dramatycznego napięcia opisy walk morskich. (I—II)

1763. CONRAD JOSEPH, HUEFFER FORD MADOX. **Spadkobiercy**. Tłum. z ang. H. Krzeczkowski. Warszawa 1959 PIW, s. 244. Z pism...

Na tle zmierzchu epoki wiktoriańskiej toczy się walka pomiędzy starym a młodym pokoleniem brytyjczyków, prowadzona w sposób bezlitosny i bezwzględny. Główny bohater wbrew swym przekonaniom a powodowany jedynie uczuciem miłości do pięknej dziewczyny staje po stronie nowego pokolenia imperialistów. Powieść nosi charakter nie dokończonego szkicu. (III)

1764. COOPER JAMES FENIMORE. **Czerwony korsarz**. Warszawa 1947 B. Matuszewski, s. 255. — Tyt. oryg.: Red Rover.

Powieść przygodowa, której akcja toczy się w końcu XVIII w. w Ameryce i na wodach Oceanu Atlantyckiego. Głównym bohaterem powieści jest „Czerwony korsarz” (błąd w tłumaczeniu, winno być: pirat), ścigający ze szczególną zaciętością statki pływające pod banderą brytyjską. W fabułę powieści wpleciono kilka wątków m. in. miłosny. Bohaterowie powieści przeżywają wiele przygód na lądzie i uczestniczą w niejednej walce na morzu. (I)

1765. COOPER JAMES FENIMORE. **Pilot**. Tłum. z ang. Jerzy Bohdan Rychliński. Warszawa 1958 Iskry, s. 389. — Tyt. oryg.: The pilot, a tale of the sea.

Akcja powieści dzieje się podczas wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych A. P., w latach 1776—1783. Amerykański bohater narodowy John Paul Jones, występujący na kartach powieści anonimowo pod mianem Pilota ląduje na wybrzeżu stanu Karolina, aby uprowadzić lojalistów angielskich przeznaczonych na zakładników. Zajmująca fabuła, gęsto przeplatana pełnymi emocjami opisanymi walkami na morzu, obok wypadków historycznych przedstawia perypetie miłosne dwóch młodych oficerów. (I)

1766. CRANE STEPHEN. **Szalupa i inne opowiadania**. Tłum. z ang. Wacław Niepokólczycki. Warszawa 1959 Czyt., s. 122. — Tyt. oryg.: The open boat.

Książka zawiera 5 opowiadań z których tytułowe — oparte na autentycznym wydarzeniu — opisuje przeżycia 4 rozbitków znajdujących się na szalupie w pobliżu lądu, lecz z niego nie dostrzeżonych. (III)

1767. CZERNIAK J. C. **Kunikow, Bohater Związku Radzieckiego**. Tłum. z ros. P. Nomańczuk. Warszawa 1952 MON, s. 78, ilustr. Biblioteka Żołnierza

Opowieść o życiu i czynach C. Kunikowa, dowódcy batalionu piechoty morskiej w czasie 2 wojny światowej. Opis operacji desantowej przeprowadzonej w lutym 1943 r. pod dowództwem Kunikowa, w wyniku której opanowano ważny przyczółek na czarnomorskim wybrzeżu, co umożliwiło wojskom radzieckim podjęcie walk o wyzwolenie Noworosyjska. (I)

1768. DAUDET ALFONS. **Port Tarascon**. Ostatnie przygody sławnego Tartarena. Tłum. Zdzisław Ryko. Warszawa 1956 NK, s. 171, ilustr. — Tyt. oryg.: Port-Tarascon.

Ostatnia część cyklu powieściowego o przygodach francuskiego mieszczucha z małego prowansalskiego miasteczka, niebawomego łgarza i samochwała, pragnącego olśniewać swe środowisko własną wielkością. (Poprzednie części: „Tartaren z Tarasconu“, Warszawa 1954 NK, s. XV, 119, ilustr. oraz „Tartaren w Alpach“, Warszawa 1954 NK, s. 211, ilustr.) w „Porcie Tarascon“ widzimy go żeglującego na czele wielkiej wyprawy łatwowiejnych ziomków na jedną z wysp Oceanu Spokojnego, a następnie w roli gubernatora założonej na niej kolonii. Końcowe rezultaty wyprawy są opłakane, a kolonizatorzy — przeżywając ponownie wiele przygód na morzu — powracają do ojczyzny. Powieść jest satyrą na działalność kolonizatorów w XIX w. (I)

1769. DEFOE DANIEL. **Robinson Kruzo**. Wg ... napisał Stanisław Stampf'l. Wyd. 2. Warszawa 1960 NK, s. 467, ilustr. — Tyt. oryg.: The life and surprising adventures of Robinson Crusoe of York, mariner.

Opracowanie dla młodzieży słynnej powieści o Robinsonie (napisanej w r. 1719). Robinson, mimo sprzeciwu ojca marzącego o karierze kupieckiej syna, wyrusza statkiem w szeroki świat. Statek ulega rozbiciu. Robinson ląduje na bezludnej wyspie i w ciągłej walce z dziką przyrodą buduje własny, mały świat. Młodocianego czytelnika porwie w książce przede wszystkim przygoda, przyciągnie szlachetna postać bohatera — odważnego, umiającego sobie radzić w najcięższych warunkach, sprawiedliwego — Robinsona Kruzo. (I)

1769A. DUMAS ALEXANDRE. **Hrabia Monte Christo**. T. 1—4. Wyd. 2. Tłum. z franc. J. Rogoziński. Warszawa 1959 Iskry, s. 331; s. 347; s. 335; s. 325.

Powieść przygodowa z XIX w. Bohaterem jej jest młody marynarz, starszy oficer na jednym z francuskich żaglowców. Aresztowany w porcie macierzystym — Marsylii, w wyniku fałszywego oskarżenia o udział w spisku bonapartystów (złożonego przez zawistnego rywala), zostaje osadzony w zamku d'If, na wyspie w Zatoce Marsylskiej. Po 14 latach, w rezultacie udanej ucieczki, odzyskuje wolność i wchodzi w posiadanie olbrzymiej wartości skarbu, co pozwala mu na dokonanie straszliwej zemsty na wrogach. (I)

1770. DZIKOWSKI SIERGIEJ. **Komendant Ptasiej Wyspy**. Tłum. z ros. M. Kwiatkowski. Wyd. 2. Warszawa 1954 MON, s. 70, ilustr.

Książka zawiera trzy opowiadania: tytułowe; „Pudło” (publikowane uprzednio w zbiorze pt. „Przygody kutra „Śmiałego” zob.: poz. 1771 — pod tytułem „Chybiony pościg”) oraz opowiadanie „Na morskiej latarni”, poświęcone również strażnikom morskiego pogranicza. (I)

1771. DZIKOWSKI SIERGIEJ. **Przygody kutra „Śmiałego”**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Nadzieja Druka. Warszawa 1953 Iskry, s. 159. — Tyt. oryg.: Priključenja katera „Smeluj”.

Cykl opowiadań o przygodach dzielnej załogi radzieckiego okrętu patrolowego, czuwającego w latach trzydziestych nad bezpieczeństwem wybrzeży Kamczatki i wód terytorialnych. Interesujące opisy pościgów i walk z japońskimi przemytnikami i kłusownikami. (I)

1772. DONIKOW N. I. **Nurkowie**. Opowiadania. Tłum. z ros. Leonid Teliga. Warszawa 1956 MON, s. 138, ilustr. — Tyt. oryg.: Vodolazy.

Tematem opowiadań jest ciężka i niebezpieczna praca nurków przy wydobywaniu wraków, budowach podwodnych, usuwaniu awarii. Szczególnie emocjonujące fragmenty książki dotyczą wojennej służby nurków przy rozbrajaniu min, wydobywaniu amunicji i dokonywaniu napraw okrętów. (I)

1773. DUMITRIU PETRU. **Ptāk burzy**. Tłum. z rum. J. Wrzoskova. Warszawa 1956 Czyt., s. 459.

Powieść o życiu rumuńskich rybaków; przedstawia wydarzenia, jakie rozgrywały się w Daniłowce, wsi rybackiej nad Morzem Czarnym, na przestrzeni kilku-nastu lat, począwszy od 1938 r. Opisując życie młodego rybaka — jego przygody na morzu, miłość, więzienie i udział w ruchu rewolucyjnym, autor ukazał położenie rybaków w Królestwie Rumuńskim i jego odmianę w latach powojennych. (I)

1774. DŽIGURDA OLGA. **Parowiec „Kachetia”**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Nadzieja Drucka. Warszawa 1951 MON, s. 173. — Tyt.: oryg.: Teplochod „Kachetija”.

Powieść opowiada o przeżyciach wojennych lekarki radzieckiej, pełniącej służbę na wielkim transportowcu floty czarnomorskiej, który w l. 1941—1942 odbywał niebezpieczne rejsy pomiędzy Noworosyjskiem a półwyspem Kercz, przewożąc wojsko i żywność do obleżonych przez hitlerowców portów radzieckich oraz ewakuując rannych żołnierzy do szpitali na tyłach frontu. Autorka opowiada o załodze okrętu — marynarzach, sanitariuszach i lekarzach — wypełniającej zawsze swe obowiązki i składającej dowody męstwa, odwagi oraz umiłowania wolności. (I)

1775. FORESTER CECIL SCOTT. **Bitwa o Malte**. Tłum. z ang. Jan Kowalski. Warszawa 1946 Trzaska, Evert i Michalski, s. 246. — Tyt. oryg.: The ship.

Jedna z najwspanialszych powieści wojenno-morskich poświęcona marynarzom floty brytyjskiej walczącym na morzach w czasie 2 wojny światowej. Treść książki oddaje w pełni jej tytuł oryginalny: „Okręt”. Na kanwie fragmentów dziennika okrętowego jednego z brytyjskich krążowników ukazuje autor wspaniałą organizację okrętu — załogę, której każdy członek, spełniając na pozór nawet nie ważne czynności umożliwia sprawne funkcjonowanie całości — okrętu, decydując tym samym o zwycięstwie lub klęsce. Wydarzenia opisane przez autora miały miejsce w rzeczywistości. W dn. 22—24 marca 1942 r. eskadra brytyjska stoczyła na Morzu Śródziemnym, koło zatoki Syrta, bitwę z flotą włoską zmuszając wielokrotnie silniejszego przeciwnika do ucieczki. Mistrzowsko nakreślone sylwetki marynarzy oraz znakomicie oddane nastrój bitewny i działania bojowe czynią z książki pasjonującą lekturę. (I—II)

1776. FORESTER CECIL SCOTT. **Z podniesioną banderą**. Tłum. z ang. R. Sternica. Warszawa 1948 Trzaska, Evert i Michalski, s. 256. — Tyt. oryg.: Flying colours.

Bohater powieści, komandor Horatio Hornblower, poprowadził swój okręt do śmiałego ataku na francuską eskadrę zakotwiczoną w porcie Rosas i stoczył z nią zacięłą walkę. W wyniku wielkich strat w ludziach i poważnego uszkodzenia okrętu — Hornblower skapitulował i oddał się do niewoli żołnierzom Bonapartego. Po brawurowej ucieczce, wraz z 2 członkami swej załogi, przedostał się do Nantes — skąd uprowadził, zdobyty przed rokiem przez Francuzów, okręt i zwycięsko walcząc z pościgiem, dotarł na wody brytyjskie. Hornblower jest jednym z najpopularniejszych w Wielkiej Brytanii bohaterów powieściowych i odgrywa czołową rolę w większości utworów C. S. Foreстера. (I)

1777. FÜST MILAN. **Historia mojej żony**. Tłum. z węg. M. Styczyńska. Warszawa 1960 PIW, s. 486. Klub Interesującej Książki.

Powieść znanego węgierskiego pisarza, ujęta w formę lirycznego pamiętnika kapitana holenderskiego statku, ożenionego z pełną finezji Francuzką. Pozornie szczęśliwe małżeństwo zostało gwałtownie zerwane z winy męża, człowieka popędliwego, podejrzewającego żonę o niewierność, mimo braku dowodów. (III)

GAMM RUDOLF. **Swastyka nad Gdańskiem**; zob.: poz. 1106.

1778. GAWRIŁOW PIOTR. **Niedźwiedź-marynarz**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Zofia Łapicka. Warszawa 1951 KiW, s. 40, ilustr.

Pełna humoru opowieść dla dzieci o przygodach małego niedźwiadka, którego młodzi komsomolcy ofiarowali jako maskotkę załodze radzieckiego okrętu wojennego. Przedziwne przygody niedźwiadka rzucone są na barwne tło życia marynarzy radzieckich podczas ubiegłej wojny. (I)

1779. GIEORGIJEWSKA S. **Morze babuni**. Tłum. z ros. Janina Lewandowska. Wyd. 2. Warszawa 1952 NK, s. 166, ilustr. Biblioteka Płomyczka. — Tyt. oryg.: Babuškino more.

Żywa i barwna opowieść o przygodach siedmioletniej dziewczynki, przebywającej na wakacjach u babci-rybaczki, poznającej codzienne trudy i troski ludzi morza oraz uczestniczącej — w miarę swych możliwości — w ich pracy. (I)

1780. GORBATOW BORYS. **Arktyka na codzień**. Tłum. K. A. Jaworski. Wyd. 3. Warszawa 1955 Iskry, s. 315, ilustr. — Tyt. oryg.: Obyknovennaja Arktika.

Opowiadania poświęcone radzieckim pionierom arktycznym: uczonym, marynarzom, inżynierom, osadnikom — zdobywającym dla ludzkości wybrzeża i wyspy Oceanu Lodowatego. W ciężkim, pionierskim trudzie budują oni miasta, porty, stacje naukowe — umożliwiając podbój Oceanu. (I)

1781. GRIN ALEKSANDER. **Piekło odzyskane**. Tłum. z ros. Irena Piotrowska i in. Wstęp S. Pollak. Warszawa 1959 PIW, s. XVIII, 453, portr.

Nowele rosyjskiego pisarza (1880—1931) przenoszą czytelnika w egzotyczny świat urojonych krań i mórz, po których żeglują — w poszukiwaniu przygód i w dążeniu do zrealizowania swych marzeń — bohaterowie opowiadań. (III)

1782. GRIN ALEKSANDER. **Szkarłatne żagle**. Tłum. z ros. Irena Piotrowska. **Złoty łańcuch**. Warszawa 1958 Iskry, s. 267, tabl. 8. — Tyt. oryg.: Alye parasa.

Pierwsza z zawartych w książce powieści — o fantastycznej fabule — opowiada o Assol, ubogiej dziewczynie z nadmorskiej osady, która doczekała się przybycia wymarzonego od dzieciństwa okrętu o szkarłatnych żaglach. (I)

1783. HAMSUN KNUT. **A życie toczy się dalej**. Tłum. z norw. Czesław Kędzierski. Poznań 1958 WPoz., s. 487. — Tyt. oryg.: Men livet lever.

Wątek zasadniczym ostatniej części trylogii — poprzednie części: „Włóczęgi“ (zob.: poz. 1785), „August Powsinoga“ (zob.: poz. 1784) — jest nadal życie marynarza Augusta. Rezygnując z dalszych wędrówek po świecie osiada on i pracuje — jak zawsze pełen oryginalnych i pełnych fantazji koncepcji — w rybackiej osadzie na północy Norwegii. Ginie tragicznie, po części skutkiem realizacji swego ostatniego wielkiego projektu. Autentyzm, walory psychologiczne powieści oraz plastyczność opisów pozwalają na uzyskanie pełnego obrazu życia rybaków norweskich na przełomie XIX i XX w. (II)

1784. HAMSUN KNUT. **August Powsinoga**. Tłum. z norw. Czesław Kędzierski. Poznań 1958 WPoz., s. 415. — Tyt. oryg.: August.

Drugą część trylogii rozpoczętej powieścią „Włóczęgi“ (zob.: poz. 1785) otwiera ponowny powrót Augusta z wędrówek po świecie. Chcąc doprowadzić do rozwoju osady, namawia jej mieszkańców do realizacji szeregu swych koncepcji, prowadzących w efekcie do klęski głodu i demoralizacji rybackich rodzin. Niepowodzenia i groźba więzienia — w wyniku zranienia człowieka — zmuszają Augusta do opuszczenia rodzinnych stron i podjęcia od nowa włóczęgi. Dalsze dzieje bohatera w powieści „A życie toczy się dalej“ (zob.: poz. 1783). (II)

1785. HAMSUN KNUT. **Włóczęgi**. Tłum. z norw. Czesław Kędzierski. Poznań 1957 WPoz., s. 534. — Tyt. oryg.: Landstrykere.

Monotonne życie norweskiej wsi Polden zmienia swój rytm z dniem powrotu — po wieloletniej nieobecności — marynarza Augusta. Pod jego wpływem mieszkańcy wsi rozwijają swą przedsiębiorczość i inicjatywę. Wieś staje się ośrodkiem ściągającym statki rybackie, miejscowi rybacy zdobywają sprzęt pozwalający im na zwiększenie połowów. Mistrzowsko oddany obraz północnych wybrzeży Norwegii i życia jej mieszkańców, uroku włóczęgi i morskiej żeglugi. Powieść stanowi pierwszą część trylogii. Następne części: „August Powsinoga“ (zob.: poz. 1784), „A życie toczy się dalej“ (zob.: poz. 1783). (II)

1786. HEGEDŪS GÉZA. **Żeglarz z Miletu**. Tłum. z węg. Camilla Mondral. Warszawa 1961 NK, s. 289, ilustr. Klub Siedmiu Przygód. — Tyt. oryg.: A Milétoszi Hajós.

Akcja powieści toczy się w okresie wojen grecko-perskich (VI w. p.n.e.). Przedstawia ona niezwykle przygodę dwóch greckich chłopców, porwanych z pokładu greckiego statku przez Persów. Po wielu perypetiach chłopcy powrócili do swej ojczyzny. Opisy statków i żegluga w starożytności. (I)

1787. HEMINGWAY ERNEST. **Mieć i nie mieć**. Tłum. z ang. K. Tarnowska. Warszawa 1958 Czyt., s. 233. — Tyt. oryg.: To have and have not. Tłumaczenia powieści były wydawane w Polsce również pod tytułami: „Biedni i bogaci“ oraz „Statek śmierci“.

Akcja powieści rozgrywa się w latach trzydziestych na Kubie i wodach Zatoki Meksykańskiej. Bohater powieści, właściciel małego statku uporczywie walczy o zdobycie środków utrzymania dla swej rodziny, nie cofając się przed czynami pozostającymi w sprzeczności z prawem, wyznając zasadę: „nie wiem, kto układał prawa, ale wiem, że nie ma takiego prawa, które kazałoby człowiekowi głodować“. Książkę charakteryzuje m.in. wyrazistość opisów żegluga oraz zwięzły, lakoniczny opis — typowy dla twórczości wielkiego pisarza. (II)

1788. HEMINGWAY ERNEST. **Stary człowiek i morze**. Tłum. z ang. Bronisław Zieliński. Warszawa 1959 PIW, s. 106. — Tyt. oryg.: The old man and the sea.

Jedna z najwybitniejszych pozycji literatury światowej. Opowieść o starym rybaku z Kuby, któremu po wielu dniach niepowodzeń łowieckich udaje się złowić i pokonać w dramatycznej walce na Oceanie ogromną rybę — merlina. W powrotnej drodze do wybrzeży rekinu pozbawiają go zdobyczy. „Stary człowiek i morze“ jest nie tylko opowieścią o nieszczęśliwym połowie, ale i utworem moralno-filozoficznym wskazującym na decydującą o wielkości człowieka umiejętność tworzenia wartości czyniących go odpornym na wszelkie ciosy. Wartościami tymi są: przyjaźń, ambicja i męstwo. (II)

1789. HOMERUS. **Odyseja**. Tłum. z grec. Lucjan Siemiński. Wstęp i objaśn. Tadeusz Sinko. Wyd. 6 przejrz. i popr. Wrocław 1959 Oss., s. CXI, 356. Biblioteka Narodowa. Seria 2, nr 21. — Tyt. oryg.: Odysseia.

Opowieść (powstała prawdopodobnie w VIII w. przed naszą erą) o przygodach Odyseusza króla Itaki w czasie powrotu spod Troi (o obaleniu Troi z udziałem Odyseusza opowiada Homerus w eposie pt. „Iliada“). Wrocław 1959 Oss., s. 183). Prześladowany przez boga Posejdon (brat Zeusa, władca mórz, rzek, wysp i półwyspów) — pędzony po morzach i wyspach, przeżył Odyseusz wiele niebezpiecznych przygód. Cenne informacje o żegludze Greków w starożytności. (II—III)

1790. HOWARTH DAVID. **Umieramy samotni**. Tłum. H. Błaszkwicz. Warszawa 1960 PAX, s. 264, tabl. 16 w tym portr., mapy.

Powieść relacjonuje historię dywersyjnej grupy norweskiej, przeszkolonej w W. Brytanii i wysłanej w 1943 r. na kutrze rybackim z Wysp Szetlandzkich do Norwegii. Wskutek zdrady, kuter został wykryty i zniszczony przez Niemców, a jego załoga wymordowana. Tylko jeden z członków grupy ocalał i tropiony przez hitlerowców przedarł się do granic Szwecji. (I)

1791. HUGHES LANGSTON. **Wielkie morze**. Tłum. z ang. J. Kydryński. Warszawa 1949 Czyt., s. 281. Biblioteka w Prenumeracie. — Tyt. oryg.: The Big Sea.

Autobiografia amerykańskiego poety i pisarza — Murzyna, którego życie obfitowało w wiele ciekawych i różnorodnych doświadczeń. Autor był m.in. nauczycielem, marynarzem i kelnerem. Interesująca charakterystyka społeczności murzyńskiej w Stanach Zjednoczonych. Zajmujący opis przeżyć autora z okresu, w którym jako marynarz pokładowy pływał na amerykańskim statku handlowym. (I—II)

1792. HUGO VICTOR. **Pracownicy morza**. Tłum. z franc. Maria Kornilowicz. Posłowie i przypisy Z. Bienkowskiego. Warszawa 1955 PIW, s. 579. — Tyt. oryg.: Les travailleurs de la mer.

Powieść pisana w 1866 r. Akcja jej dzieje się w dwudziestych latach XIX w. Niewielki żaglowiec „Duranda“, wyposażony w silnik poruszający dwa boczne koła łożatkowe, w czasie silnego sztormu osiadł na skałach w pobliżu wybrzeża Normandii. Dzielnym marynarz Gilliatt, postanowiwszy ocalić silnik, podejmuje samotną wyprawę żaglową kryjącą na skalistą wyspę. Zdany jedynie na swą zręczność i przemyślność toczy dwumiesięczną walkę z głodem i pragnieniem, wichrem i wściekłymi atakami morza, wychodzi zwycięsko z boju z ogromną ośmiornicą. Zagładę przynosi mu — już na lądzie — miłość. Powieść jest pochwałą postępu technicznego i trudu marynarzy walczących z potężnymi siłami przyrody. (I—II)

1793. HUGO VICTOR. **Wyprawa Gilliatta**. Pracownicy morza. Tłum. z franc. Zygmunt Glinka. Wyd. 2. Warszawa 1953 NK, s. 199. Biblioteka Prasy. — Tyt. oryg.: Gilliatt le Malin.

Fragment powieści pt. „Pracownicy morza“ (zob.: poz. 1792) opisujący wyprawę dzielnego marynarza normandzkiego podjętą celem uratowania silnika z wyrzuczonego przez sztorm na skalistą wyspę statku. (I)

1794. JACHONTOWA MARIANNA. **Okręty wychodzą na morze**. Tłum. z ros. J. B. Rychliński. Wyd. 2. Warszawa 1955 MON, s. 465. ilustr. — Tyt. oryg.: Korabli vychodjat v more.

Powieść historyczna o słynnym admirale rosyjskim Uszakowie (1764—1817) przedstawiająca dzieje jego życia od czasu objęcia pierwszego dowództwa, do dni zwycięskich bitew z flotą turecką. Szeroko ukazane tło społeczne i polityczne epoki oraz konsekwentne, długotrwałe wysiłki Uszakowa dążącego do stworzenia rosyjskiej potęgi morskiej. Autorka zapoznaje czytelnika z istotą nowej taktyki morskiej stosowanej przez admirała oraz z męstwem rosyjskich marynarzy. (I)

1795. JAN WASYL. **Statek fenicki**. Powieść historyczna. Tłum. z ros. Marta Malicka. Wyd. 2 uzup. i popr. Warszawa 1950 PW, s. 169, ilustr.

Autor oparł swą powieść na autentycznych zapiskach żeglarza fenickiego, odnalezionych w ruinach starożytnego Sydonu (na wybrzeżu Azji Mniejszej), opowiadających o podróży na małym statku do krainy Kanar i na wyspę Szczęśliwą. (II)

1796. JEFRIEMOW IWAN. **Wyprawa Ba-Wer-Dżeda**. Tłum. z ros. Jadwiga Milnikiel. Warszawa 1955 Iskry, s. 147, mapa.

Akcja powieści rozgrywa się w 25 wieku przed naszą erą. Władca Egiptu marząc o potędze państwa i wzbogaceniu swego skarbu, wysyła wyprawę pod wodzą Ba-Wer-Dżeda do odległych krain afrykańskich. Z siedmiu statków egipskich, które wyruszyły poprzez Morze Czerwone na Ocean Indyjski, do celu podróży — krainy Puntu (dzisiejszy Zanzibar) dotarły tylko trzy, a do Egiptu powrócił jedynie statek dowódcy. (II)

1797. JEFRIEMOW IWAN, SOBOLEW LEONID. **Opowiadania morskie**. Tłum. z ros. Maria Kowalewska i Stefan Klonowski. Warszawa 1951 KiW, s. 116.

Trzy interesujące opowiadania o tematyce morskiej. Pierwsze z nich opisuje akcję ratowania amerykańskiego batyskafu, podjętą przez radzieckich marynarzy — pozostałe opisują walki morskie radzieckich okrętów w czasie ubiegłej wojny. (I)

1798. JUNGA JEWGIENIJ. **Aurora, nieśmiertelny okręt rewolucji**. Tłum. z ros. Janina Hermańska. Warszawa 1950 KiW, s. 89, ilustr. — Tyt. oryg.: Bessmertnyj korabl'.

Opowieść historyczna, w której narratorem jest b. członek załogi krawozownika „Aurora“ — Bielyszew. Opowiada on o dniach poprzedzających Rewolucję Październikową oraz o roli jaką odegrała w niej załoga „Aurory“, popierająca w całości

program polityczny głoszony przez W. I. Lenina. 25. X. 1917 r. oddano z pokładu krążownika salwę artyleryjską, która stała się sygnałem ataku na Pałac Zimowy w Leningradzie (siedziba rządu Kiereńskiego) i przyczyniła się do szybkiej kapi-tulacji broniących go oddziałów. (I)

1799. JUNGA JEWGIENIJ. **Krążownik „Aurora“**. Tłum. z ros. Józef Brodzki. Warszawa 1950 PW, s. 152.

Zbeletryzowana kronika słynnego okrętu, który ogniem swych dział rozpoczął Rewolucję Październikową. Kronika obejmuje okres 48 lat — od chwili wodowania okrętu w 1900 r. do zakończenia ostatniego rejsu, który zawiódł krążownik na miejsce wiecznego postoju (okręt zamieniony w muzeum, stoi w specjalnym basenie portu w Leningradzie). (I)

1800. JUNGA JEWGIENIJ. **Ludzie morza**. Tłum. z ros. Tadeusz J. Evert. Warszawa 1951 MON, s. 353. — Tyt. oryg.: Moriaki.

Trzy obszernie opowiadania: „Książeczka żeglarska“ — opisuje rejsy radzieckich statków wzdłuż północno-wschodnich brzegów Azji, podejmowane celem zbadania wybrzeży Oceanu Lodowatego. „Rosyjscy Kolumbowie“ — utwór poświęcony dziejom ekspedycji morskiej, wysłanej przez Piotra Wielkiego dla wytyczenia szlaku żeglownego między północno-wschodnią Azją a Ameryką. Bohaterem opowiadania jest kapitan Czirikow, dowódca jednego z okrętów ekspedycji kierowanej przez Beringa. „Pod tchnieniem bory“ — opowiada o przygodach piętnastoletniego marynarza radzieckiego, który w dniach bohaterskiej obrony Sewastopola podczas 2 wojny światowej, pełnił służbę na jednej z małych jednostek floty czarnomorskiej, dowodzącej zaopatrzenie dla oblężonego miasta. (I)

1801. JUNGA JEWGIENIJ. **Nieśmiertelny okręt**. Tłum. z ros. Józef Brodzki. Warszawa 1950 PW, s. 97. — Tyt. oryg.: Bessmertnyj korabl'.

Nieco zmienione wydanie książki pt. „Aurora — nieśmiertelny okręt Rewolucji“ — zob.: poz. 1798. (I)

1802. KAPICA PIOTR. **Ścigacze wychodzą na morze**. Opowiadania. Tłum. z ros. Z. Grabowski. Warszawa 1951 MON, s. 218. — Tyt. oryg.: Ochotniki wychodjat v more.

Cykl opowiadań poświęconych sukcesom bojowym radzieckich ścigaczy okrętów podwodnych. Bohaterem występującym w większości utworów jest młody marynarz floty czarnomorskiej, rozmiłowany w niewielkich, zwrotnych, szybkich i kąśliwych okrętach. (I)

1803. KASSIL LEW. **Daleko na morzu**. Tłum. z ros. S. Tazbir. Warszawa 1954 NK, s. 106, ilustr. — Tyt. oryg.: Daleko v more.

Gawędziarska opowieść dla starszych dzieci, zapoznająca z przebiegiem dalekiego rejsu radzieckiego okrętu wojennego. Autor ukazuje czytelnikowi organizację pracy i odpoczynku załogi, omawia zadania poszczególnych jej członków, itp. (I)

1804. KATAJEW WALENTIN. **Chutor w stepie**. Tłum. z ros. M. Kierczyńska. Warszawa 1957 Iskry, s. 384, ilustr. — Tyt. oryg.: Chutor w stepe.

Bohater powieści, Pietia (wcześniejsze jego losy opisano w powieści „Samotny biały żagiel“ — zob.: poz. 1805) dorasta w atmosferze przygotowań do rewolucji 1917 r. W tym okresie spełniają się wreszcie jego marzenia o dalekiej żegludze. Na pokładzie rosyjskiego statku pływa po morzach Czarnym i Śródziemnym, i odwiedza porty tureckie, greckie i włoskie. Po powrocie do Odessy uczestniczy w działalności rewolucyjnej. Przeżywa również swoją pierwszą młodzieńczą miłość. Późniejsze koleje życia bohatera opisano w powieści p. t. „Za władzę Rad“ — zob.: poz. 1806. (I)

1805. KATAJEW WALENTIN. **Samotny biały żagiel**. Tłum. z ros. M. Kierczyńska. Wyd. 4. Warszawa 1956 Iskry, s. 353, tabl. 8. — Tyt. oryg.: Beleet parus odinokij.

Akcja powieści toczy się w Odessie w burzliwych dniach rewolucji 1905 r. Losy bohaterów utworu, dwóch dziesięcioletnich chłopców: Pietii, który przybył nad Czarne Morze na okres letnich wakacji i Gawriki, wnuka ubożego rybaka — sploty się z losami marynarza-rewolucjonisty, ściganego przez carską policję. Wiece, pochody, strajki i zbrojne starcia dostarczają chłopcom wielu emocjonujących przeżyć. Opisy żeglugi i połowów morskich oraz charakterystyka środowiska rosyjskich rybaków czarnomorskich w początkach XX w. Książka należy do cyklu powieściowego, w skład którego wchodzi ponadto: „Chutor w stepie” — zob.: poz. 1804 i „Za władzę Rad” — zob.: poz. 1806. (I)

1806. KATAJEW WALENTIN. **Za władzę Rad.** Tłum. z ros. G. Pauszer - Kłownowska. Warszawa 1955 Czyt., s. 541, ilustr. — Tyt. oryg.: *Za vlast Sovetov.*

Ostatnia część trzytomowego cyklu powieściowego (poprzednie części: „Samotny biały żagiel” — zob.: poz. 1805 oraz „Chutor w stepie” — zob.: poz. 1804). Jedenaścioletni uczeń moskiewskiej szkoły, przyjechał wraz z ojcem, w czerwcu 1941 r., na wakacje do Odessy. Tam zaskoczyła ich wojna. Po zajęciu miasta przez wojska hitlerowskie, chłopiec dostaje się do oddziału partyzanckiego i bierze aktywny udział w walkach z okupantami, przeżywając wiele niebezpiecznych przygód. (I)

1807. KAWIERIN WIENIAMIN A. **Dwaj kapitanowie.** Wyd. 5. T. 1—2. Tłum. z ros. Melania Kierczyńska. Warszawa 1960 MON, s. 540; s. 423. — Tyt. oryg.: *Dva kapitana.*

Życie Sani Grigoriewa, dzięki niecodziennemu zbiegowi okoliczności, już w dzieciństwie splotło się z wyprawą polarną kapitana Tatarinowa, zaginioną w 1915 r. Osierocony podczas rewolucji Sania znalazł w dalekiej Moskwie przyjaciół i opiekę, a gdy tylko stało się to możliwe wstąpił do szkoły lotniczej. W dążeniach do wyświetlenia zagadki zaginięcia ekspedycji utwierdzała go przyjaźń a potem miłość do Kati, córki Tatarinowa. W okresie 2 wojny światowej, lądując przymusowo na bezludnym wybrzeżu Oceanu Lodowatego, odkrył zwłoki Tatarinowa i wyjaśnił ostatecznie przyczyny niepowodzenia wyprawy. (I)

1808. KAZAKIEWICZ E. **Serce przyjaciela.** Tłum. z ros. J. Jędrzejewicz. Warszawa 1956 MON, s. 277.

Oficer radzieckiej marynarki wojennej, Paweł Akimow, biorący udział wraz z oddziałami piechoty morskiej w walkach lądowych, powraca do służby we flocie wojennej na Oceanie Lodowatym. Dalsze jego losy związane są ściśle z młodą dziewczyną Aniczką, poznaną w czasie walk pod Orszą. Autor ukazuje obok życia żołnierzy na froncie w czasie 2 wojny światowej, życie ludzi na tzw. zapleczu frontowym. (I)

1809. KEDROS ANDREAS. **Statek w mieście.** Tłum. z franc. Z. Jaremko-Zytyńska. Warszawa 1949 Czyt., s. 203.

Akcja powieści dzieje się w Pireusie — porcie stolicy Grecji, Aten — w l. 1939—1940, a więc jeszcze przed napaścią wojsk włoskich i niemieckich. Grupa robotników i inżynierów greckich podejmuje wspólnym wysiłkiem budowę statku, mając do dyspozycji jedynie prymitywne narzędzia i nie dysponując terenem stoczniowym. Mimo trudności statek zostaje zbudowany, lecz jego twórcy, w większości aktywni działacze ruchu robotniczego, zostają wtrąceni przez monarchistyczną policję do więzienia. (I)

1810. KINGSLEY CHARLES. **Na podbój świata.** Tłum. Zofia Popławska. Warszawa 1947 Wiedza, s. 279. — Tyt. oryg.: *Westward ho!*

Powieść przygodowa dla młodzieży z okresu angielsko-hiszpańskich walk o panowanie na morzach świata. Akcja powieści toczy się w XVI w. na Wyspach Brytyjskich i na Antylach. Wiele obrazów bitewnych, opisy żeglugi i walk morskich oraz niebezpiecznych przygód bohaterów. Powieść kończy opis klęski hiszpańskiej „Wielkiej Armady“, w bitwie u wybrzeży brytyjskich. (I)

1811. KINGSTON WILLIAM HENRY GILES. **Dwukrotnie zaginiony.** Tłum. z ang. L. Teliga. Łódź 1960 WL, s. 251, ilustr., mapa. — Tyt. oryg.: *Twice lost.*

Tręścią książki są niezwykle przygody angielskiego chłopca, który na pokładzie okrętu wojennego przepłynął Atlantyk i Pacyfik, walczył z piratami, przebył niejedyn sztorrm oraz rozbicie statku, a na koniec podróżował pieszo przez Australię. Młody czytelnik zapozna się ze słownictwem morskim, sposobami żeglugi w XIX w., dowie się ciekawych rzeczy o niektórych wyspach Oceanu Spokojnego, pozna zwyczaje i codzienne życie marynarzy w minionym stuleciu. (I)

1812. KINGSTON WILLIAM HENRY GILES. **Przygody dzielnego marynarza.** Powieść dla młodzieży. Tłum. Zofia Mirska. Warszawa 1947 B. Matuszewski, s. 198. — Tyt. oryg.: Peter the whaler.

Powieść przygodowa dla młodzieży. Bohaterem jej jest młody chłopiec, który rozpoczął swą karierę morską szeregiem niezwykłych przygód. Kolejne statki na których pływa — toną. Dostawszy się na okręt piratów, zostaje zmuszony do uczestniczenia w zbójceckich napadach, lecz przy pierwszej okazji powoduje klęskę swych „opiekunów”, ratując przy tym ukochaną dziewczynę. Należy później do załogi okrętu wojennego, a po jego zatonięciu zostaje uratowany przez statek myśliwski polujący na wieloryby i foki. I ten statek ulega rozbiciu a młody marynarz spędza w następstwie tego rok wśród Eskimosów. Wszystko jednak kończy się szczęśliwie. (I)

1813. KIPLING RUDYARD. **Biała foka.** Tłum. z ang. J. Birkenmajer. Warszawa 1955 NK, s. 47, ilustr.

Opowieść o młodości, przygodach, walkach i wędrówkach białej foki, która po wieloletnich — pełnych emocjonujących przeżyć — poszukiwaniach, odkryła wybrzeże niedostępne dla człowieka i poprowadziła na nie rodzimą gromadę z Morza Beringa. (I)

1814. KIPLING RUDYARD. **Kapitanowie zuchy.** Tłum. z ang. Wacława Komarnicka, Ewa Kołaczkowska. Warszawa 1960 NK, s. 226. Klub Siedmiu Przygód. — Tyt. oryg.: Captains courageous.

Powieść znanego angielskiego pisarza (1865—1936) wprowadza młodych czytelników w codzienny tryb życia rybaków w pełni sezonu połowów na północnych wodach Atlantyku. Z dzielnością ludzi morza zahartowanych w walce z żywiołem, z ich rzetelnością w pracy, oraz naiwnym, lecz serdecznym stosunkiem do człowieka zapoznaje się rozpróżniaczony syn amerykańskiego multimilionera. Przymusowe obcowanie z rybakami staje się dla niego twardą, lecz pożyteczną szkołą charakteru, co w rezultacie wpływa na dalsze jego losy, a także na losy jego przyjaciela, syna prostego rybaka. (I)

1815. KIRILENKO IWAN. **Rozbitkowie.** Tłum. z ros. Zofia Głowiakowa. Warszawa 1956 Iskry, s. 109. — Tyt. oryg.: Pleščut chodolnye volny.

Powieść oparta na autentycznym wydarzeniu, mającym miejsce w czasie 2 wojny światowej. W lutym 1943 r. „nieznany” okręt podwodny storpedował na Morzu Japońskim radziecki statek „Kołła”. Autor opowiada o losach załogi, której załedwie czterech członków dotarło do lądu, po wielodniowej żegludze szalupą mimo sztormów, pragnienia, zimna, ran i śmierci współtowarzyszy. (I)

1816. KIRK HANS. **Niewolnik.** Tłum. z duńskiego Romana Heltberg. Warszawa 1951 Czyt., s. 140.

Powieść historyczna z XVII w., której akcja toczy się na pokładzie okrętu „San Salvator” w drodze z Vera Cruz do Hiszpanii. Przez karty książki przewijają się marynarze, dostojnicy kościoła, dumni hiszpańscy arystokraci, niewolnicy i pospolici awanturnicy. Jądrem intrygi jest miłość bogatej i szlachetnie urodzonej Hiszpanki do pięknego niewolnika — rozwiązaniem zatonięcia okrętu. (I)

1817. KJELLGREN J. **Ludzie przy moście.** Tłum. ze szwedz. A. Załuska. Warszawa 1949 Czyt., s. 257.

Akcja powieści o silnych akcentach społecznych dzieje się w stolicy Szwecji — Sztokholmie. Przeplatając narrację dziennikiem pracy notującym postępy budowy mostu na terenie portu szkockholmskiego, autor opisuje życie stoczniovców szwedz-

kich w latach trzydziestych bieżącego stulecia. Bohaterem powieści jest działacz komunistyczny usiłujący pobudzić towarzyszy pracy do walki o należne im prawa. (II)

1818. KOBAYASHI TAKIDŽI. **Poławiacze krabów**. Oryg. w jęz. japońskim. Tłum. z przekładu czeskiego A. J. Kamiński Warszawa 1950 Czyt., s. 148, ilustr.

Powieść japońskiego pisarza (1903—1933) osadzonego w więzieniu tōkijskim za działalność postępową i tam zamordowanego. Autor realistycznie odmalowuje życie japońskich rybaków poławiających kraby na przybrzeżnych wodach Kamczatki. Wiele interesujących wiadomości o obyczajach i psychice japońskich ludzi morza. (I)

1819. KRATT IWAN. **Ocean Wielki**. Cz. 1: Wyspa Baranowa. Tłum. z ros. J. Koral. Cz. 2: Kolonia Ross. Tłum. z ros. J. Wiewiórkowski Warszawa 1954 Czyt., s. 246; s. 380.

Powieść o rosyjskich żeglarzach i podróżnikach z początków XIX w., zakładających pierwsze osiedla rosyjskie na wybrzeżach Oceanu Spokojnego. Opisy żeglugi morskiej i pionierskiej pracy na lądzie wprowadzają czytelnika w atmosferę życia dzielnych marynarzy i osadników. (I)

1820. KRYMOW JURIJ. **Statek „Derbent”**. Tłum. z ros. Melania Kierczyńska. Warszawa 1953 NK, s. 317, tabl. 8. — Tyt. oryg.: Tanker „Derbent”.

Powieść poświęcona życiu radzieckich marynarzy z floty tankowców Morza Kaspijskiego. Bohater powieści — mechanik okrętowy, komunista — walczy bezkompromisowo z zaskorupiałym rutynizmem zwierzchników i ospałością towarzyszy pracy. Z biegiem czasu skupia wokół siebie zwarty kolektyw marynarzy, dzięki czemu jeden z najgorszych dotąd statków, wysuwa się na czoło Floty. Jednak dopiero bohaterska pomoc udzielona towarzyszym z płonącego tankowca ujawnia w pełni nowe wartości załogi. Do książki dołączono listy z frontu pisane przez autora w ostatnim okresie przed śmiercią, poniesioną w walce z najeżdżcą hitlerowskim. (I)

1821. KUNIN KONSTANTY. **Przez trzy morza**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Stanisław Furmanik. Warszawa 1952 NK, s. 196. — Tyt. oryg.: Za tri morja. Putešestvije tverskogo kupca Afanasija Nikitina.

Powieść o przygodach Afanasija Nikitina, pierwszego podróżnika europejskiego, który dotarł do Indii (1468). Książka — oparta na zapiskach Nikitina (zob.: poz. 128) — obfituje w ciekawe informacje historyczne, geograficzne i obyczajowe. (I)

1822. LALLEMAND FERDINAND. **Dziennik pokładowy Pyteasza**. Tłum. z franc. Ludmiła Duninowska. Warszawa 1960 Iskry, s. 165, tabl. 9, mapa 1. — Tyt. oryg.: Journal de bord de Pythéas.

Pyteasz — żeglarz i podróżnik z greckiej kolonii Massalii (dziś Marsylia), w 345 r. p.n.e. opłynął całą Europę zachodnią i północną, żeglował po Bałtyku, poznał Wyspy Brytyjskie i Skandynawię. Wyprawa Pyteasza zakwestionowała tradycyjne pojęcia o kształcie ziemi (kula a nie płaski dysk) i ogromnie rozszerzyła wiadomości Greków o innych ludach i kulturach. Książka jest fikcyjnym dziennikiem pokładowym Pyteasza opartym jednak na jego autentycznym dziele p.t. „Periplus” oraz na badaniach historycznych. (III)

1823. LANOUX ARMAND. **Major Watrin**. Tłum. z franc. T. Evert. Warszawa 1958 Czyt., s. 352.

Akcja powieści rozgrywa się początkowo na froncie w dniach wielkiej klęski francuskiej 1940 r., później — główna część powieści — w obozie jenieckim na Pomorzu. Nienormalne warunki egzystencji powodują poważne zmiany w psychice więzionych oficerów. Ma to decydujący wpływ na losy grupy organizującej ucieczkę z oflagu, w czasie której ginie tytułowy bohater powieści. (III)

1824. LEGÈRE WERNER. **Zaginiony wśród korsarzy**. Tłum. z niem. Maria Kłos-Gwizdalska. Poznań 1961 WPOz., s. 335, ilustr. — Tyt. oryg.: Unter Korsaren verschollen.

Sensacyjna powieść przygodowa, której bohater — syn geneueńskiego bankiera — zostaje porwany przez algerskich piratów. Akcja powieści toczy się w początkach XIX w., w końcowym okresie panowania Turków w Algierze. Tak bohater, jak i poszukujący go przyjaciele, przeżywają wiele niebezpiecznych przygód i uczestniczą w walkach na lądzie i na morzu. (I)

1825. LEWIS NORMAN. **Zły omen**. Tłum. z ang. W. Górkowa. Warszawa 1957 Czyt., s. 235.

Akcja powieści dzieje się współcześnie w hiszpańskiej wiosce rybackiej. Przepadkowy pobyt partyjnego konspiratora Moliny w domu — niesłusznie podejrzanego o sympatie profrankistowskie — Costy, przyczynia się do dalszych tragicznych powikłań w życiu młodego rybaka. Ciekawy obraz hiszpańskiej społeczności rybackiej, jej zwyczajów i pracy. (II)

1826. LIKSTANOW JOSIF. **Przygody jungi**. Wyd. 3. Tłum. z ros. Maria Wisłowska. Warszawa 1956 NK, s. 333, ilustr. — Tyt. oryg.: Priključenja jungi.

Powieść o losach sieroty, syna miniera morskiego, wychowywanego przez marynarzy. Chłopiec wchodząc w skład załogi okrętu wojennego bierze udział w manewrach morskich, w czasie których przeżywa wiele przykrych, bądź miłych przygód. (I)

1827. LINDSAY JACK. **Przyływ**. Tłum. z ang. B. Zieliński. Warszawa 1955 Czyt., s. 306, ilustr.

Tematem powieści są dzieje wielkiego strajku dokerów i robotników portowych w Londynie w 1945 r. Odmówili oni wyładowywania statków kanadyjskich, które w wyniku strajków portowców Kanady zostały załadowane przez oddziały wojskowe. Głównymi bohaterami powieści są młody robotnik Jeff i jego żona Phyl, biorąca czynny udział w akcji Komitetu Pomocy Dokerom Kanady. O wcześniejszych losach niektórych postaci opowiada powieść pt. „Zdradzoną wiosną” — Warszawa 1954 Czyt., s. 542. (II)

1828. LINKOW LEW. **Kapitan „Starego Żółwia”**. Wyd. 5. Tłum. z ros. Józef Brodzki. Warszawa 1959 MON, s. 256. — Tyt. oryg.: Kapitan „Staroj Čerepachii”.

„Stary Żółw” — to ironiczna nazwa nadana przez przemysłowców i dywersantów kutrowi granicznemu, który w pierwszych miesiącach władzy radzieckiej strzegł granicy morskiej w Odessie. Powieść oparta częściowo na materiale historycznym, odtwarza atmosferę bohaterskiej, pełnej niebezpieczeństw walki, toczonej przez służbę pograniczną z wrogami rewolucji. (I)

1829. LINKOW LEW. **Na strażnicy**. Tłum. z ros. M. Dąb. Warszawa 1956 MON, s. 212.

Cykl opowiadań o pełnym przygód i niebezpieczeństw życiu radzieckich żołnierzy ochrony pogranicza. Kilka utworów — „Zwykła operacja”, „Kobieta na wybrzeżu”, „Listy” — poświęcono załogom strażniczych okrętów na wodach Dalekiego Wschodu. Opowiadanie „Światłana” opisuje historię bohaterskiej radiotelegrafistki radzieckiego statku „Tomsk”. (I)

1830. LOFTING HUGH. **Podróże doktora Dolittle**. Tłum. z ang. J. Mortkowiczowa. Wyd. 2. Warszawa 1956 NK, s. 248, ilustr.

Jedna z części wielotomowego cyklu powieściowego dla starszych dzieci, opisującego przygody angielskiego lekarza — przyjaciela zwierząt, który odkrył tajemnice ich mowy. W tej powieści, dr Dolittle zapragnął poznać mowę mięczaków, i w tym celu wyruszył w wielką podróż oceaniczną, zabierając ze sobą swego pomocnika Tomka, psa Jipa, małpkę Czi-Czi i papugę Polineję. Po wielu przygodach na oceanie dotarli oni do wyspy Pajęczych Małp, skąd powrócili do Europy, wędrując po dnie oceanu, skryci w skorupie Wielkiego Szklistego Ślimaka. (I)

1831. LÖHLEIN HERBERT ANDREAS. **Piraci, perły i nurkowie**. Opowiadania o prawdziwych przygodach na dnie mórz, rzek i jezior. Tłum. z niem. Antoni Sylwester. Katowice 1961 „Śląsk“, s. 171. — Tyt. oryg.: Piraten, Perlen, Panzer-taucher.

Pasjonująca opowieść o niezwykłych przygodach nurków — poszukiwaczy zatopionych skarbów. Autor zapoznaje czytelnika z organizacją poszukiwań i techniką wydobywania cennych ładunków z osiadłych na dnie morskim wraków. Najśłynniejsze akcje tego rodzaju podejmuje od lat włoskie przedsiębiorstwo „Sorima“ dysponujące specjalnymi statkami i nowoczesnym sprzętem, zatrudniające najznakomitszych nurków świata, korzystające z usług przyrodników, techników itd. Bohaterami autentycznych opowieści są głównie nurkowie — jak słynny Giani, czy jego następca Raffaelli. (I)

1832. LONDON JACK. **Dom pychy**. Tłum. z ang. S. Kuszelewska-Rajska. Warszawa 1949 E. Kuthan, s. 176.

Zbiór opowiadań, których akcja rozgrywa się na Wyspach Hawajskich. a tematem są przede wszystkim konflikty między napływającą ludnością białej rasy a Polinezyjczykami oraz sprawa niszczącego oddziaływania europejskiej cywilizacji na społeczność wyspiarską. (II)

1833. LONDON JACK. **Martin Eden**. Tłum. z ang. Zygmunt Glinka. Warszawa 1958 Iskry, s. 451. — Tyt. oryg.: Martin Eden.

Powieść, w pewnej mierze autobiograficzna, której bohaterem jest młody, amerykański marynarz. Pod wpływem miłości do kobiety z mieszczańskiego środowiska, porzuca morze i dąży do osiągnięcia pozycji społecznej, dającej mu możliwość poślubienia dziewczyny. W niezmiernie szybkim tempie wzbogaca swą wiedzę. Nie idzie jednak drogą „uznaną” przez burżuazję, lecz żyjąc w niedostatku rozwija swój talent pisarski. W miarę intelektualnego dojrzewania, Martin dostrzega coraz wyraźniej płytkość i moralną obłudę środowiska, które mu dotąd imponowało. Jednakże zdaje sobie sprawę z tego w pełni, dopiero po straceniu kontaktu ze środowiskiem rodzinnym. Zdobywa sławę i bogactwo, lecz traci wiare w sens życia. (II—III)

1834. LONDON JACK. **Nowele**. T. 1—3. Tłum. z ang. T. J. Dehnel i in. — **Zew krwi**. Tłum. z ang. E. Romanowicz. Warszawa 1957 Iskry, s. 469; s. 414; s. 294. Dzieła Wybrane. T. 1—3.

Tom pierwszy wypełniają opowiadania z Dalekiej Północy. W tomie drugim i trzecim zamieszczono szereg utworów opisujących wyspy Pacyfiku, egzotyczny urok atoli, straszliwą potęgę Oceanu i wspaniałość morskiej żeglugi. Opowiadania te były uprzednio wydawane w zbiorach: „Opowieści mórz południowych” — zob.: poz. 1835, „Dom pychy” — zob.: poz. 1832, „Opowieści z północy i południa” — zob.: poz. 1836. (I)

1835. LONDON JACK. **Opowieści mórz południowych**. Warszawa 1947 E. Kuthan, s. 212. — Tyt. oryg.: South sea tales.

Zbiór opowiadań, których akcja rozgrywa się na wodach Oceanu Spokojnego i wyspach — głównie Polinezji. Większość utworów wypełniają wspaniałe opisy obfitującej w liczne niebezpieczeństwa żeglugi po Morzach Południowych. (I)

1836. LONDON JACK. **Opowieści z Północy i z Południa**. Wyd. 3. Tłum. z ang. Z. Glinka i G. Karski. Warszawa 1955 NK, s. 237.

Zbiór nowel, których akcja dzieje się, bądź na Alasce, bądź na wodach i wyspach Oceanu Spokojnego. Pisarz sławi odwagę, wierność, przyjaźń i poświęcenie. Bohaterami części utworów są nieznanący trwogi dowódcy i oficerowie małych statków żaglowych, uprawiających w pocz. XX w. żeglugę kabotażową wśród wysp Oceanii. (I)

1837. LONDON JACK. **Przygoda**. Tłum. z ang. Stanisława Kuszelewska-Rajska. Warszawa 1948 E. Kuthan, s. 263. — Tyt. oryg.: The adventure.

Akcja powieści dzieje się na plantacji znajdującej się na jednej z Wysp Salomona, w pocz. XX w. W samotne życie właściciela Berandy wkracza niespodziewanie młoda Amerykanka, której statek uległ rozbiciu w pobliżu wyspy. Powieść stanowi apoteozę kolonializmu i głosi wyższość ludzi białej rasy nad ludnością tubylczą. (II)

1838. LONDON JACK. **Przygody w Zatoce San Francisko**. Tłum. z ang. J. B. Rychliński. Warszawa 1948 E. Kuthan, s. 134.

Tom autobiograficznych opowiadań pisarza wspominającego lata wczesnej młodości. Tematem książki są przygody patrolu milicyjnego zwalczającego kłusownictwo na wodach Zatoki San Francisko. Niepobawione akcentów sensacyjnych, zawierają potężny ładunek autentycznych przeżyć Londona, który początkowo sam uprawiał kłusownictwo, a później jako funkcjonariusz milicji wodnej — prowadził z nim walkę, żeglując po burzliwych wodach Zatoki, na pokładzie małego stateczku żaglowego. (I)

1839. LONDON JACK. **Syn Słońca**. Tłum. z ang. T. J. Dehnel. Warszawa 1957 Iskry, s. 224. — Tyt. oryg.: *The Son of the Sun*.

Osiem rozdziałów książki to osiem opowiadań związanych osobą bohatera, kapitana Griefa — poszukiwacza przygód i fortuny — oraz miejscem akcji, wodami Oceanu Spokojnego. Dzięki opanowaniu, odwadze i umiejętnościom żeglarskim, Grief zawsze osiąga zamierzony cel i zwycięża w każdej walce. Wyprawa po ukryty skarb, walka z piratami w obronie mieszkańców uroczej wyspy koralowej Fuatino, zmagania ze straszliwym cyklonem oraz inne osobliwe przygody składają się na treść książki. (I)

1840. LONDON JACK. **Syn słońca**. Tłum. z ang. T. J. Dehnel — **Jerry z Wysp**. Tłum. B. Zieliński. — **Z „Podróży Snarka”**. Tłum. J. Meysztowicz. Warszawa 1957 Iskry, s. 455. Dzieła wybrane. T. 8.

Książka zawiera: cykl opowiadań „Syn Słońca” — zob.: poz. 1839; powieść „Jerry z Wysp”, której bohaterem jest piękny irlandzki terrier, przeżywający wiele przygód na wyspach Oceanu Spokojnego; oraz fragmenty wspomnień Londona ogłoszonych pt. „Żegluga na jachcie Snark” — zob.: poz. 115. (I)

1841. LONDON JACK. **Wilk morską**. Tłum. z ang. Jerzy Bohdan Rychliński. Warszawa 1956 Iskry, s. 309. — Tyt. oryg.: *The Sea Wolf*.

Akcja powieści rozgrywa się na pokładzie szkunera „Upiór” uprawiającego kłusownicze polowania na foki na wodach Oceanu Spokojnego. Kapitan statku Wolf Larsen, nieprzeciętnie inteligentny i odważny, a zarazem okrutny i despotyczny — wzbudza do siebie nienawiść całej załogi. Jego bestialstwo, cyniczny egoizm i obojętność na cierpienia marynarzy doprowadzają do dramatycznego konfliktu z załogą. Głównym wątkiem powieści jest konflikt między Larsenem a młodym Amerykaninem, który dostawszy się, wbrew swej woli, na pokład statku, zostaje przemieniony w twardej szkole morza — ze zniechęconego mieszczucha w silnego duchem i ciałem mężczyznę, zwyciężającego swego gnębiiciela w walce o życie i miłość kobiety. Powieść stanowi jedno z najwyższych osiągnięć marynistyki światowej. (I—II)

1842. LOWELL JOAN. **Kolebka na głębinie**. Tłum. z ang. Janina Sujkowska. Warszawa 1947 E. Kuthan, s. 216. — Tyt. oryg.: *The cradle of the deep*.

Bohaterka powieści wychowuje się od dzieciństwa na pokładzie statku handlowego, pod opieką ojca — kapitana, stosującego oryginalne metody wychowawcze wobec młodego, swawolnego „szyperka”. Pracując na równi z całą załogą, młoda dziewczyna w niczym nie ustępuje swym towarzyszom. Wśród wielu przygód upływa pierwszy okres młodości, nadchodzi dojrzałość, a z nią — przyjęta z buntowniczym żalem — konieczność powrotu do cywilizowanego życia. Wiele zdrowego humoru i uroku morskiej żeglugi. (I)

1843. ŁACIS WILIS. **Syn rybaka**. Tłum. z ros. W. Giełżyński. Wyd. 2. Warszawa 1952 KiW, s. 527. .

Powieść przedstawiająca życie niewielkiej osady rybackiej położonej nad Zatoką Ryską. Akcja powieści dzieje się w okresie międzywojennym. Bohaterem powieści jest młody łotewski rybak, próbujący zorganizować swych towarzyszy do walki z uciskiem kupców, bezlitośnie wyzyskujących mieszkańców osady. Mimo niepowodzeń bohater powieści konsekwentnie walczy o prawo rybaków do korzystania z owoców ich pracy. (I)

1844. ŁAGIN ŁAZAR. **Pancernik „Aniuta“**. Tłum. z ros. Janina Dziarnowska. Warszawa 1950 PW, s. 98, ilustr. — Tyt. oryg.: Bronenosec „Anjuta”.

Opowieść o wojennych przygodach i bohaterskich czynach trzech radzieckich marynarzy — stanowiących załogę miniaturowego kutra patrolowego — obrońców Sewastopola w okresie ubiegłej wojny. Piękny obraz żołnierskiej przyjaźni, odwagi i męstwa, umiłowania ojczyzny i morskiego żywiołu. (I)

1845. ŁAWRIENIEW BORYS. **Opowiadania**. T. 1—2. Tłum. z ros. Tadeusz J. Evert. Warszawa 1953 PIW, s. 184; s. 203. Biblioteka Prasy. — Tyt. oryg.: Izbrannoje.

Wybór utworów znakomitego pisarza radzieckiego, w którego twórczości wiele miejsca zajmują utwory poświęcone radzieckim marynarzom. T. 1 zawiera powieść pt. „Wicher” — opisującą życie marynarza Bałtyckiej Floty, uczestnika Wielkiej Rewolucji Październikowej i dowódcy pułku w czasie wojny domowej — oraz opowiadanie „Czterdziesty pierwszy”, również z tego samego okresu. W t. 2 zamieszczono opowiadanie „Błąd strategiczny” — osnute na tle autentycznych wydarzeń w czasie 1 wojny światowej, kiedy to admiralicja brytyjska, dla brudnych politycznych celów, pozwoliła dwom niemieckim krążownikom na ucieczkę z Włoch do Turcji — oraz kilka utworów poświęconych walkom okrętów radzieckich w czasie 2 wojny światowej. (I)

1846. MAC LEAN ALISTER. **H. M. S. „Ulisses”**. Tłum. z ang. Leonid Teliga. Warszawa 1958 Iskry, s. 397, nlb. 2, mapy 1. — Tyt. oryg.: H. M. S. „Ulysses”.

Powieść opisująca losy brytyjskiego krążownika, należącego do eskorty konwoju FR 77, transportującego w czasie 2 wojny światowej amunicję, benzynę i sprzęt wojskowy do portu radzieckiego Murmańsk. Załoga „Ulissesa” wyczerpana ciągłymi morderczymi patrolami arktycznymi znalazła się u kresu wytrzymałości fizycznej i psychicznej. Jednakże mimo tego spełnia swe obowiązki do końca. Po tygodniu nadludzkiego wysiłku oraz walk z okrętami i samolotami wroga, H. M. S. „Ulisses” ginie w bitwie wraz z załogą. Sugestywne postacie oficerów i marynarzy krążownika, ich przeżycia i walka na morzu, ujęte zostały w ramy codziennej relacji z tygodniowego rejsu. (I)

1847. MATTSON OLLE. **Bryg „Trzy Lilie”**. Tłum. ze szwedz. Zygmunt Łanowski. Warszawa 1959 NK, s. 236, ilustr.

Akcja powieści dzieje się w latach 90-tych ub. wieku w Szwecji i na morzu. Bohaterem jej jest mały chłopiec oczekujący uparcie na powrót swego ojca, który jakoby zginął w katastrofie brygu „Trzy Lilie”. Książka opowiada o licznych przygodach ojca chłopca, jego powrocie i wspólnym nowym życiu. (I)

1848. MATTSON OLLE. **Wakacje nad morzem**. Tłum. ze szwedz. Z. Łanowski. Warszawa 1960 NK, s. 238, ilustr. — Tyt. oryg.: Humlarna, det är vi.

Akcja powieści rozgrywa się współcześnie w Szwecji. W małym domku nad brzegiem morza spędzają wakacje Malena, Piotruś i Mia — trójka żywych i wesołych urwisów, pełnych humoru i fantazji. Dzieci przeżywają różne przygody, świetnie się bawią i pomagają rodzicom w codziennych zajęciach. Książka daje przykład zgodnej, kochającej się rodziny. (I)

1849. MAUGHAM WILLIAM SOMERSET. **Honolulu**. Tłum. z ang. Janina Sujkowska. Warszawa 1958 Czyt., s. 248. — Tyt. oryg.: The trembling of a leaf.

Z wrażeń i obserwacji autora w czasie podróży po wyspach Oceanii powstał zbiór opowieści objętych nazwą „Honolulu”. Ukazują one życie mieszkańców wysp oraz ich kulturę, krajobraz wyspiarski i piękno oceanu. (II)

1850. MAUGHAM WILLIAM SOMERSET. **Skrawek ziemi**. Tłum. z ang. Bronisława Kopolówna. Warszawa 1958 Czyt., s. 279. — Tyt. oryg.: The narrow corner.

Na niewielkim statku krążącym wśród wysp Archipelagu Malajskiego znaleźli się trzech ludzie: lekarz angielski o niejasnej przeszłości, szaleńczo odważny i pozbawiony skrupułów kapitan Nichols oraz zaplątany w sprawę morderstwa młody uciekinier z Australii. Wspólnie odbywana podróż i nowe znajomości powodują niespodziewane powikłania ich sytuacji. W powieści, której tło stanowią wyspy Oceanu Spokojnego, połączył autor fabułę sensacyjno-kryminalną z refleksjami na temat skomplikowanej natury ludzkiej. (II)

1851. MELVILLE HERMAN. **Moby Dick czyli Biały wieloryb**. Wyd. 3. Tłum. z ang. Bronisław Zieliński. Warszawa 1961 PIW, s. 701. Biblioteka Arcydzieł. — Tyt. oryg.: Moby Dick or The white whale. (Wyd. 1 — Wwa 1948 E. Kuthan — pt.: Bestia morska).

Tematem powieści są dzieje wyprawy wyruszającej z wyspy Nantucket (USA) na poszukiwanie tajemniczego, olbrzymiego kaszalota, który podczas poprzedniej wyprawy, strzasnął na Morzu Japońskim nogę kapitana statku, Ahaba. „Biały wieloryb” odniósł już wiele zwycięstw nad łodziami wielorybników, zaś jego inteligencja, złośliwość, mściwość i odwaga uczyniły go postrachem załogi. Wyprawa kpt. Ahaba, w uporczywym pościgu po oceanach, odnajduje Moby Dicka i stacza z nim walkę zakończoną rozbiciem statku i śmiercią niemal całej załogi. Dzieło Melvilla będąc jednym z najcenniejszych pozycji literatury światowej stanowi jednocześnie swego rodzaju encyklopedię wiedzy o morzu, polowaniach na wieloryby i ich życiu. (II)

1852. MONASTYRSKI WIKTOR. **Bohater Związku Radzieckiego Mikołaj Wilkow**. Tłum. z ros. Maria Dąba. Warszawa 1951 MON, s. 62, ilustr. Biblioteka Żołnierza.

Opowieść o dzielnym marynarzu radzieckim, bosmanie Mikołaju Wilkowie, który wyróżniał się jako znakomity wychowawca młodej załogi, a wstąpił się w walce z Japończykami. (I)

1853. MONSARRAT NICHOLAS. **Okrutne morze**. Tłum. z ang. Maria Boduszyńska. Warszawa 1957 MON, s. 430. — Tyt. oryg.: The cruel sea.

„Jest to historia — długa i prawdziwa historia — jednego oceanu, dwóch okrętów i około stu pięćdziesięciu mężczyzn”. Niezwykle interesująca powieść poświęcona zawziętej walce toczonej w czasie 2 wojny światowej przez załogi okrętów eskortujących konwoje, z podwodnym nieprzyjacielem i burzliwym, okrutnym Oceanem Atlantyckim. Znakomicie oddane obrazy żeglugi i walk morskich, wyraziste sylwetki brytyjskich marynarzy — ukazane również na tle życia lądowego; ciekawe opisy „zaplecza frontu morskiego” w Wielkiej Brytanii. Niebanalny wątek miłosny. (I)

1854. MORRISON JOHN. **Port wymarzony**. Tłum. z ang. J. Zakrzewski. Warszawa 1956 Czyt., s. 397. — Tyt. oryg.: Port of call.

Powieść o losach marynarza kanadyjskiego statku „Ostatnia Nadzieja”, Jima Boyda, który po zawinięciu do portu Melbourne opuścił statek pragnąc urzeczywistnić swe marzenia o życiu na stałym lądzie. Próbuąc różnych zajęć przekonał się, że marzeń jego nie da się zrealizować w ramach stosunków społeczno-ekonomicznych panujących w Australii i rozczarowany, zżarty tęsknotą za pracą na morzu, wrócił na pokład „Ostatniej Nadziei”. (II)

1855. MURATOW M. W. **Ku dalekim wybrzeżom**. Opowiadania o dawnych podróżach Rosjan. Warszawa 1950 KiW, s. 330. — Tyt. oryg.: K dalekim beregam.

Pięć obszernych opowiadań poświęconych rosyjskim podróżnikom i odkrywcom. W pierwszym z nich autor opowiada o wyprawie kupca twerskiego Nikitina, który dotarł do Indii o ćwierć wieku wcześniej niż Vasco da Gama (XV w.); w drugim relacjonuje dzieje podróży Symeona Dieżniewa (XVII w.); w trzecim opowiada o wyprawach odkrywczych Beringa (XVIII w.); w czwartym zapoznaje czytelnika z historią ekspedycji Kraszennikowa na Kamczatkę; ostatnie opowiadanie poświęcił autor podróży dookoła świata okrętów „Nadzieja” i „Newa” (XIX w.) dowodzonych przez Kruzenszterna i Lisjańskiego. (I)

1856. NIEKRASOW A. **Przygody kapitana Załganowa**. Adapt. z ros. Irena Tuwim. Warszawa 1960 NK, s. 234, ilustr. — Tyt. oryg.: Priklučenija kapitana Vrungelja.

Wytrawny „wilk morski” kapitan Załganow odbył jedyny w swoim rodzaju rejs dookoła świata na dwuosobowym żaglowcu „Strach” w towarzystwie I oficera Łoma i majtka Fuksa. Dzieje tej wyprawy obfitującej w liczne przygody, z których bohaterowie wychodzą zwycięsko dzięki sprytowi i odwadze, są tematem powieści awanturkowo-humorystycznej znanego współczesnego pisarza radzieckiego, autora książek dla młodzieży. Groteskowo-fantastyczne perypetie trojki żeglarzy, o których snuje wspomnienia tytułowy bohater, zawierają subtelnie przewijający się poprzez przygodową fabułę podtekst, będący niejednokrotnie celną satyrą na wady ludzkie lub stosunki społeczne w państwach kapitalistycznych. (I)

1857. NIEMCOW W. **Złote dno**. Tłum. z ros. J. Dmochowski. Warszawa 1954 Iskry, s. 312, ilustr.

Powieść fantastyczno-naukowa ukazująca wizję przyszłych poszukiwań złóż ropy naftowej pod dnem morskim. Fabuła powieści opowiada o przygodach i metodach pracy grupy naukowców z Instytutu Naftowego w Baku, poszukujących ropy pod dnem Morza Kaspijskiego. (I—II)

1858. NIKITIN MIKOŁAJ. **Północna Aurora**. Wyd. 2. Tłum. z ros. J. Rychliński. T. 1—2. Warszawa 1954 MON, s. 222; s. 224. Biblioteka Prasy. — Tyt. oryg.: Se-vernaja Aurora.

Tematem powieści są walki oddziałów Armii Czerwonej, złożonych w dużej części z marynarzy, z anglo-amerykańskimi wojskami interwencyjnymi i flotą o Archangielsk i Murmańsk, w l. 1918—1920. Akcja powieści rozgrywa się głównie w Archangielsku i na wybrzeżach Morza Białego. (I)

1859. NORRIS FRANK. **Ocean przyjdzie po ciebie**. Tłum. z ang. R. Stiller. Poznań 1960 Wpoz., s. 226. Przygoda, Awantura, Sensacja.

Powieść zainteresuje amatorów sensacji i egzotyki. Akcja jej rozgrywa się w San Francisco i na Oceanie Spokojnym u schyłku XIX w. Główny bohater zostaje podstępnie uprowadzony na pokład szkunera pirackiego i zmuszony brutalnie do pracy, jako prosty marynarz. Szybko dostosowuje się do nowej sytuacji i poznawszy smak przygód i niebezpieczeństw przekłada trudy swobodnego życia morskiego nad wygody cywilizacji. W treść wpleciony jest wątek romantyczny. Słowniczek trudniejszych wyrazów. (I)

1860. NOWIKOW-PRIBOJ ALEKSIEJ. **Cuszima**. T. 1—2. Tłum. z ros. Władysław Broniewski. Wyd. 3. Warszawa 1956 MON, s. 411; s. 551. — Tyt. oryg.: Cusima.

Znakomite dzieło literackie i jednocześnie dokument historyczny dotyczący jednej z największych bitew morskich. Autor oparł swą powieść na dokumentach, pamiętnikach i relacjach uczestników bitwy oraz na własnych wspomnieniach. W l. 1904—1905 — jako podoficer krążownika „Oriol” — uczestniczył w słynnym rejsie Floty Bałtyckiej przez trzy oceany, zakończonym tragiczną klęską eskadry w bitwie pod Cuszimą i niewolą japońską. Powieść stanowi szeroką panoramę typów i charakterów, będąc wyrazistym malowidłem życia marynarzy carskiej floty. Opisy przyrody, obrazy morza, charakterystyka postaci stawiają powieść w rzędzie arcydzieł światowej marynistyki. (II)

NOWIKOW-PRIBOJ ALEKSIEJ. **Kapitan pierwszej rangi**; zob.: Nowikow-Priboj Aleksiej: Opowiadania o morzu, poz. 1862.

1861. NOWIKOW-PRIBOJ ALEKSIEJ. **Kobieta na okręcie**. Warszawa 1949 Czyt., s. 61, ilustr. Biblioteka Romansów i Powieści, nr 23. — Tyt. oryg.: *Ženščina v more*.

Skrócona edycja wydawanej kilkakrotnie w okresie międzywojennym powieści o tematyce morskiej. Bohaterka utworu, młoda i piękna stewardesa, podbija serca niemal wszystkich członków załogi radzieckiego statku „Oktiabr”. Obecność jej na statku nie pozostaje bez wpływu na psychikę otaczających ją mężczyzn oraz staje się przyczyną niebezpiecznych konfliktów. Wraz z załogą „Oktiabra” dzielna dziewczyna żegluje po Bałtyku, Morzu Północnym i północnym Atlantyku — uczestnicząc w codziennym marynarskim trudzie. (I)

1862. NOWIKOW-PRIBOJ ALEKSIEJ. **Opowiadania o morzu. Kapitan pierwszej rangi i inne nowele**. T. 1—3. Tłum. z ros. Jerzy B. Rychliński. Wyd. (3) masowe. Warszawa 1955 MON, s. 150; s. 134; s. 220. — Tyt. oryg.: *Izbrannoe*. — Wyd. 1 (1950) pt. *Kapitan pierwszej rangi*.

Tom znakomych opowiadań odtwarzających wiernie i ciekawie, twarde oraz pełne przygód życie marynarzy rosyjskiej i radzieckiej floty. „Załoga okrętu podwodnego” przenosi nas w dni pierwszej wojny światowej; „W zatoce pocieszenia” poznajemy atmosferę i charakter walki z białogwardystami; „Opowiadanie bosmanmata” ukazuje życie marynarzy carskiej floty na przełomie XIX i XX w.; „Rejs Komunisty” niezwykle sugestywnie opisuje walkę radzieckiego statku handlowego ze straszliwym sztormem. „Kapitan pierwszej rangi” jest opowieścią o przygodach i życiu marynarza carskiej floty, który po zwycięstwie rewolucji pozostał we flocie i dosłużył się tego zaszczytnego stopnia. (I)

1863. OSIPOW J. **Wyspa Siedmiu Okrętów**. Opowieść. Wyd. 2. Tłum. z ros. J. Borowski. Warszawa 1955 WP, s. 170, tabl. 10, ilustr. — Tyt. oryg.: *Ostrov semi' korablej*.

Szesnaście ciekawych opowieści o ludziach, którzy spod dna morskiego wydobywają ropę naftową. Wyspa Siedmiu Okrętów na Morzu Kaspijskim zbudowana została w 1949 r. wysiłkiem radzieckich inżynierów i robotników, w nieustannej walce z żywiołem morskim i trudnościami technicznymi. Ciekawe ilustracje dokumentalne. (I)

1864. OSIPOW K. **U progu życia**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Z. Glomar. Warszawa 1954 MON, s. 250, ilustr.

Powieść dla młodzieży przedstawiająca przeżycia Aloszy, wojennego sieroty. Akcja jej toczy się w szkole morskiej im. Nachimowa w Rydze oraz w szkole im. Suworowa w Kijowie. Barwnie i żywo ukazana codzienna praca, rozrywki i zabawy młodych „nachimowców” i „suworowców”, wychowywanych na dobrych oficerów i obywateli. (I)

1865. PANOW MIKOŁAJ. **Bosman z „Mgły”**. Tłum. z ros. Jan Kret. Wyd. 3. Warszawa 1954 MON, s. 130. — Tyt. oryg.: *Bosman s „Tumana”*.

Wśród bezludnych fiordów Norwegii hitlerowcy prowadzą badania nad nową bronią. Zadaniem grupy marynarzy-zwiadowców jest określenie położenia tajemniczego i dobrze strzeżonego ośrodka. Pełna niebezpieczeństw działalność zwiadowców, rozpoznanie i unieszkodliwienie szpiega niemieckiego, wreszcie niespodziewane zakończenie operacji — utrzymują czytelnika w ciągłym napięciu. (I)

1866. PANOW MIKOŁAJ. **Na oceanie**. Tłum. z ros. K. Truchanowski. Warszawa 1955 MON, s. 309. — Tyt. oryg.: *Na okeane*.

Tematem powieści jest historia holowania — przez radziecki lodołamacz — pływającego doku na Daleką Północ. Dzieje obfitującego w niebezpieczeństwa rejsu nie są jedynym wątkiem powieści. Równoległe poznajemy pracę organów kontrwywiadu dążących do zlikwidowania grupy szpiegów i sabotażystów, usiłujących uniemożliwić wykonanie trudnego zadania. (I)

1867. PANOW MIKOŁAJ. **Opowieść o dwóch okrętach.** Tłum. z ros. Tadeusz Evert. Warszawa 1951 MON, s. 316, ilustr. — Tyt. oryg.: Povest' o dvuch korabljach.

Zbeletryzowane wspomnienia radzieckiego korespondenta wojennego, przydzielonego podczas 2 wojny światowej na jeden z okrętów Floty Północnej. Autor opisuje zmagania niewielkiego radzieckiego niszczyciela z niemieckim krążownikiem, podkreślając bohaterstwo i patriotyzm marynarzy radzieckich. (I)

1868. PASEK MIRKO. **Poławiacze perel.** Tłum. z czes. Danuta Ciepieńko-Zielińska. Katowice 1960 „Śląsk”, s. 186. — Tyt. oryg.: Lovci perel.

Akcja rozgrywa się na przełomie XIX i XX w. na obfitujących w perły akwenach Mórz Południowych. Bohaterami powieści są poławiacze perel i chytry, pozbawieni skrupułów handlarze. Fabuła składa się z dwu ściśle powiązanych wątków. Jeden, to historia zbioru pięknych perel, o które nie przebierając w środkach zabiegają różni kupy. Drugi wątek — to dzieje nieudanego buntu nurków. (I)

1869. PAUSTOWSKI KONSTANTY. **Czas wielkich oczekiwań.** Tłum. z ros. Jerzy Jędrzejewicz. Warszawa 1960 Czyt., s. 298. — Tyt. oryg.: Vremia bolšich ožidanij.

Czwarta część cyklu autobiograficznego pt. „Powieść o życiu“ (części poprzednie: „Dalekie lata”, „Burzliwa młodość”, „Początek nieznaney ery”), obejmująca lata 1920—1921. Okres ten spędził Paustowski w Odessie, pracując w redakcji gazety „Marynarz”. Jako korespondent wziął udział w pierwszym po Rewolucji rejsie radzieckiego statku pasażerskiego (parowiec bocznokołowy „Dymitr”) po Morzu Czarnym. Niezwykle interesujące obrazy środowiska marynarzy i życia portu odeskiego we wczesnym okresie porewolucyjnym. Prawda o tych burzliwych czasach jest w książce niczym nie złagodzona i piękna w swej surowości. Atmosfera i sylwetki poszczególnych reprezentantów środowiska literackiego ówczesnej Odessy przedstawione barwnie, z właściwym autorowi liryzmem i dowcipem. (II)

1870. PILARZ FRANCISZEK. **Fajeczka stryja Bonifacego.** Tłum. z czes. W. Do- stan. Warszawa 1956 Iskry, s. 266, ilustr.

Wylew Wełtawy i ogromna powódź, która zalała rodzinne miasteczko, stały się przyczyną niezwykłych przygód Franciszka Parzizka. Na dachu domku campingowego dopływa on do morza, dostaje się na statek i przeżywa wiele wspaniałych przygód (walki z piratami, pobyt na bezludnej wyspie, poszukiwania skarbu itd.). (I)

1871. PLIEVIER THEODOR. **Kulisi cesarza.** Tłum. z niem. T. Zabłudowski. Warszawa 1960 MON, s. 297.

W latach pierwszej wojny światowej Plievier służył w niemieckiej flocie wojennej, a w r. 1918 brał czynny udział w opisywanych w powieści wydarzeniach. Narracja powieści (I wyd. niem. 1932) utrzymana w lakonicznym reportażowym stylu, nasycona pełnymi pasji akcentami krytycyzmu wobec stosunków w cesarskiej marynarce ukazujące narastanie żywiołowych nastrojów rewolucyjnych. Pretekstem do wybuchu otwartego buntu stał się dla załóg wydany 28 października 1918 r. rozkaz dowództwa skazujący flotę na „honorową” zagładę w szaleńczej bitwie u wybrzeży Anglii. (II)

1872. PŁATOW L. **Archipelag znikających wysp.** Tłum. z ros. Jerzy Rychliński. Wyd. 3 popr. Warszawa 1953 NK, s. 230, ilustr. — Tyt. oryg.: Archipelag izčeza- juščich ostrovov.

Powieść popularnonaukowa dla młodzieży, oparta na autentycznym, bogatym materiale geograficznym i wprowadzająca w problematykę geograficznych badań naukowych i podróży arktycznych. Głównym tematem powieści jest oryginalna hipoteza naukowa nauczyciela geografii w rosyjskim gimnazjum (w okresie przedrewolucyjnym) o istnieniu w Arktyce archipelagu znikających wysp. Teza ta podjęta przez uczniów geografa, zostaje po wielu latach udowodniona przez radziecką ekspedycję badawczą. (I)

1873. PUNCZENOK ALEKSANDER. **Morska piechota**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Jan N. Miller. Warszawa 1951 MON, s. 152. Biblioteka Głosu Wybrzeża.

Jedenaste opowiadań poświęconych bohaterskim walkom w czasie ubiegłej wojny, toczonym przez spieszonych marynarzy radzieckich na froncie leningradzkim. (I)

1874. QUEDNAU WERNER. **Panama**. Opowieść o budowie Kanału Panamskiego. Tłum. z niem. Bronisław Wojciechowski. Warszawa 1959 NK, s. 252. — Tyt. oryg.: Der schwarze Graben.

Dzieje budowy Kanału Panamskiego — od rozpoczęcia jej przez Lessepsa, aż do ukończenia (1914 r.) przez Stany Zjednoczone. Akcja rozgrywa się na Przesmyku Panamskim, gdzie tysiące budowniczych Kanału toczyły bój z przyrodą i febrą. Autor daje żywy obraz międzynarodowego skupiska ludzkiego, ukazując trud i ofiarność części budowniczych, rabunkowe machinacje zwykłych awanturników oraz obłudę i zakłamanie kierowników budowy. (I)

1875. QUEFFELEC HENRI. **Błysk ognia na morzu**. Tłum. z franc. Zygmunt Glinka. Warszawa 1950 PAX, s. 438. — Tyt. oryg.: Un feu s'allume sur la mer.

Interesująca powieść o historii budowy latarni morskiej w Armen w Bretanii w l. 1869—1881, na niedostępnym półwyspie skalistym Raz. Autor stwarza realistyczny i sugestywny, a jednocześnie bardzo poetycki obraz bretońskich wybrzeży. Surowy żywioł morski ukształtował tam ludzi silnych, odważnych i wytrwałych, jak główny bohater powieści Alan le Godinec. (II)

1876. RYCHTEU JURIJ. **Gdy śniegi topnieją**. Tłum. z ros. W. Bieńkowska. Warszawa 1960 Czyt., s. 301.

Tematem książki jest życie plemienia Czukczów, zamieszkałego na północno-wschodnim wybrzeżu Azji (ZSRR). Współczesny pisarz czukocki ze znanstwem i zamiłowaniem przedstawia — pokrewne eskimoskim — obyczaje i wierzenia północnego ludu, trudniącego się polowaniem na reny, morsy i białe niedźwiedzie. (I)

1877. SABATINI RAFAEL. **Kapitan Blood**. Tłum. z ang. Jerzy Pański. Warszawa 1957 Iskry, s. 312, tabl. 8. — Tyt. oryg.: Captain Blood.

Barwna i pełna napięcia powieść awanturniczo-historyczna osnuta na tle dziejów walk o tron angielski w XVII w. Bohaterem jej jest młody lekarz Piotr Blood skazany na śmierć za niesienie pomocy wrogom króla Jakuba, a po ułaskawieniu sprzedany do pracy niewolniczej na wyspie Barbados. Po ucieczce wraz z towarzyszami na zdobywczym okręcie, Blood — najpierw jako pirat, a później w służbie korsarskiej — zdobywa groźną sławę na wodach Oceanu Atlantyckiego. Po wstąpieniu na tron Anglii Wilhelma Orańskiego zostaje gubernatorem Jamajki i łączy się ze swą ukochaną Arabellą. (I)

1878. SALMINEN S. **Katrina**. Wyd. 2. Tłum. ze szwedz. A. Załuska. Wrocław 1948 Książnica Atlas, s. 499. — Tyt. oryg.: Katrina.

Bohaterka powieści — młoda dziewczyna wychowana na wsi — urzeczona krasomówstwem przypadkowo poznanego marynarza, roztaczającego przed nią obrazy czarownego życia, na jednej z wysp południowej Szwecji, poślubia go i opuszcza rodzinny dom. Zamiast rozkosznego życia, stają się jej udziałem: bieda, poniewierka oraz samotność w obcym i niechętnym środowisku. Wychodzi zwycięsko z ciężkiej próby życia i — bez pomocy beztroskiego oraz rzadko odwiedzającego ojczyznę męża — zapewnia byt swej rodzinie. Powieść odtwarza sugestywnie środowisko szwedzkich marynarzy oraz nieodparty zew morza wyrywający młodych jeszcze chłopców z domów rodzinnych. (I—II)

1879. SCHENDEL ARTUR, VAN. **Fregata Johanna Maria**. Tłum. z holend. J. B. Rychliński. Warszawa 1959 Czyt., s. 201. — Tyt. oryg.: Het fregatschip Johanna Maria.

Trójmasztowa fregata „Johanna Maria”, wodowana w 1865 r., miała licznych

właścicieli i przewinęło się przez jej pokład wielu marynarzy, wraz ze swymi cierpieniami, radościami i marzeniami. Historia statku była wypełniona dramatycznymi przygodami. Człowiekiem, który pozostał wierny „Johannie Marii“ nawet w okresach jej największych klęsk, był żaglomistrz Brouwer — wieloletni członek załogi statku i ostatni jego właściciel. Powieść poświęcona jest uczuciom przywiązania żywionym przez starych marynarzy do swych statków. (II—III)

SCHOPENHAUER JOANNA. **Gdańskie wspomnienia młodości**; zob.: poz. 1088.

1880. SEGHERS ANNA. **Bunt rybaków z Santa Barbara**. Tłum. z niem. Zofia Petersowa. Warszawa 1950 Czyt., s. 82. — Tyt. oryg.: *Aufstand der Fischer von St. Barbara*.

Opowieść o życiu osady rybackiej Santa Barbara. Ośrodkiem akcji utworu jest bunt rybaków wyzyskiwanych przez wielkie przedsiębiorstwa kapitalistyczne. Utwór ten został ponownie opublikowany w tomie: *Bunt rybaków i inne opowiadania*, Warszawa 1953 Czyt., s. 342. (I)

1881. SMEJKAL JOSEF VÁCLAV. **Sfora Bieguna Południowego**. Powieść z Antarktydy. Napisał ... ze współudziałem V. Vojtecha. Wyd. 2. Tłum. z czes. M. Bunikiewiczowa. Wrocław 1948 Książnica Atlas, s. 360. — Tyt. oryg.: *Smecka Jizniho Polú*.

Powieść, oparta na dokumentach i relacjach jednego z uczestników, dr Vojtecha, opisuje dzieje zwycięskiej wyprawy admirała Byrda do Bieguna Południowego w 1920 r. Autor opowiada o pełnym trudów, przygód i radości życiu członków wyprawy i o ich przyjaźni z dzielnymi, mądrymi towarzyszami — psami. Jedyną postacią fikcyjną jest młody Amerykanin, leczący swe zranione serce w wędrowce przez krainę Wiecznej Białej Cisy. (I—II)

1882. SMITH ARTUR DOUGLAS HOWDEN. **Złoto z Porto Bello**. Tłum. z ang. Józef Birkenmajer. Warszawa 1957 Iskry, s. 363, tabl. 12. — Tyt. oryg.: *Porto Bello gold*.

Młody Robert Ormerod z Nowego Jorku zostaje porwany przez swego dziadka, słynnego pirata Murraya. Biorąc — wbrew swej woli — udział w pirackich wyprawach przeżywa wiele niezwykłych i niebezpiecznych przygód. Akcja powieści awanturniczej toczy się w połowie XVIII w., a tłem jej są dążenia do obalenia Jerzego Hanowerskiego i osadzenia na tronie angielskim Jakuba Stuarta. (I)

1883. SMOLLETT TOBIAS GEORGE. **Niezwykłe przygody Roderyka Rando**. T. 1—2. Tłum. z ang. Bronisław Zieliński. Postowie George Bidwell. Warszawa 1955 PIW, s. 263, tabl. 1; s. 287, tabl. 1.

Powieść awanturnicza będąca mieszaniną przygody i ostrej satyry, napisana w XVIII w. w formie pamiętnika bohatera tytułowego — ukazuje czytelnikowi obraz współczesnego autorowi społeczeństwa angielskiego. Bohater powieści, którego losy są w dużej mierze zbieżne z kolejami życia autora, zostaje felczerem na okręcie wojennym. Przeżywa wiele przygód na morzu i lądzie — walczy z Hiszpanami na Antylach, służy w armii francuskiej, jako niewypłacalny dłużnik dostaje się do więzienia, uprawia handel niewolnikami itp. W powieści tej, po raz pierwszy w literaturze, ukazano brytyjskiego marynarza i jego życie w XVIII w. w sposób realistyczny, bez romantycznych kłamstw. (III)

1884. SNOW CHARLES PERCY. **Śmierć pod żaglami**. Tłum. z ang. Jadwiga Milnikiel. Warszawa 1961 Iskry, s. 273. Klub Srebrnego Klucza. — Tyt. oryg.: *Death under sail*.

Akcja powieści dzieje się na pokładzie jachtu, którego właściciel zostaje zamordowany. Po wielu perypetiach morderca — którym mógł być tylko któryś z członków załogi — zostaje wykryty. (I)

1885. SOBOLEW LEONID. **Dusza morska**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Stefan Klonowski. Warszawa 1949 KiW, s. 93.

„Dusza morską” to żartobliwie czułe przezwisko koszulki marynarskiej w biało-niebieskie paski, która w czasie 2 wojny światowej stała się symbolem heroizmu, i z którą walczący na lądzie, spieszeni marynarze Floty Czarnomorskiej, nigdy się nie rozstawali. Tych właśnie marynarzy — mężnych, dumnych i wesółych, ukazuje autor w swoich pełnych autentyzmu i humoru opowiadaniach. (I)

1886. SOBOLEW LEONID. **Zielony promień**. Tłum. z ros. M. Mongirdowa. Warszawa 1956 Iskry, s. 268.

Powieść wojenno-morska z czasów 2 wojny światowej. Bohaterem jej jest młody dowódca kutra strażniczego, który otrzymał zadanie przerzucenia grupy zwiadowców na zajęte przez hitlerowców wybrzeża Krymu. Autor cofa się w przeszłość i pokazuje jak zrodziło się w bohaterze powieści powołanie do służby na morzu. Przebieg rejsu i pomyślnie wykonanie zadania mimo poważnych przeszkód, dowodzą, iż młody marynarz stał się już dojrzałym dowódcą morskim. (I)

1887. SOKOŁOW-MIKITOW I. **Białe brzegi**. Tłum. z ros. Romuald Kinle. Warszawa 1950 KiW, s. 128. — Tyt. oryg.: Belyje berega.

Beletryzowany pamiętnik, opisujący wyprawę łowiecką rybaków radzieckich, na wody okalające Ziemię Franciszka Józefa (archipelag na Ocenie Lodowatym). Książka obfituje w opisy polowań i połowów oraz zaznajamia z pracą rybaków podbiegunowych. (I)

1888. SOKOŁOW - MIKITOW I. **Błękitne dni**. Tłum. z ros. Maria Kinle. Warszawa 1951 LSW, s. 182. — Tyt. oryg.: Golubye dni.

Cykl opowiadań opartych na przeżyciach autora z okresu, gdy pływał (przed 1914 r.) jako marynarz na statkach różnych bander, po wielu morzach świata. Cykl został opublikowany ponownie w zbiorze pt. „Opowieści i opowiadania” — zob.: poz. 1890. (I)

1889. SOKOŁOW-MIKITOW I. **Ocalenie okrętu**. Tłum. z ros. Maria Kinle. Warszawa 1950 LSW, s. 124. — Tyt. oryg.: Spasjenje korabla.

Reportaż o niezwykle trudnej akcji ratowania osadzonego na skałach u wybrzeży Morza Białego statku „Małygin”, prowadzonej przez ekipy EPRON-u. „Małygin” został uratowany, lecz w trakcie akcji zatonał z całą niemal załogą statek ratowniczy „Ruslan”. Autor wiernie relacjonuje przebieg akcji, wprowadzając czytelnika w trudy żeglugi na morzach Północy i ukazując pełne poświęcenia wysiłki radzieckich załóg ratowniczych w pracy nad ratowaniem statku. (I)

1890. SOKOŁOW-MIKITOW I. **Opowieści i opowiadania**. Tłum. z ros. Czesław Jastrzębiec-Kozłowski. Warszawa 1954 PIW, s. 492. — Tyt. oryg.: Povesti i ras-skazy.

Zbiór obejmuje powieść „Czyczykowa Ławra” oraz cztery cykle opowiadań: „Na miłej sercu ziemi”, „Opowiadania myśliwca”, „Opowiadania morskie” i „Błękitne dni”. Dwa ostatnie obejmują utwory o tematyce morskiej. Zostały one oparte na przeżyciach autora, który przed 1 wojną światową, przez kilka lat pływał jako marynarz na statkach różnych bander, po wielu morzach świata. Autor zapoznaje czytelnika tak z trudem, jak i z urokiem pracy na morzu oraz z życiem załóg statków handlowych w początkach bieżącego stulecia. (I)

1891. SOLINAS FRANCO. **Lazurowa droga**. Tłum. z włoskiego M. Azembski. Warszawa 1959 PIW, s. 114.

Powieść poświęcona walce z morskimi kłusownikami — rybakami posługującymi się materiałem wybuchowym w czasie połowów. Fabułę stanowią dzieje życia jednego z włoskich kłusowników, poznawane w obliczu nadchodzącej śmierci bohatera powieści. (II)

1892. SOŁOWIEW GEORGIJ. **Trudny rejs**. Tłum. z ros. Janina Nosewicz. Warszawa 1951 Czyt., s. 137. — Tyt. oryg.: Trudnoje pławanie.

Tematem powieści są przeżycia elewów oficerskiej szkoły marynarki wojennej ZSRR w latach trzydziestych. Autor ukazuje życie młodych kandydatów do stopnia oficerskiego — na lądzie i na morzu — podkreślając znaczenie koleżeńskości i dyscyplinowania, dla osiągnięcia pełnej przydatności do służby morskiej. (I)

1893. STANIUKOWICZ KONSTANTY. **Nowele morskie**. Tłum. z ros. Jerzy Bohdan Rychliński. Warszawa 1956 Iskry, s. 268.

Tom wypełnia 20 opowiadań i 3 krótkie opowieści: „Niespokojny admirał”, „Zona marynarza”, „Sewastopolski chłopiec”. Część utworów była wydana dwukrotnie (w innym tłumaczeniu) pod tytułem: „Opowiadania morskie”, Warszawa 1951, 1953. Autor — były oficer marynarki — żywo i wiernie odtwarza fragmenty życia rosyjskich marynarzy w poł. XIX w. Ukazuje ich charaktery, zwyczaje, patriotyzm. Plastyczne opisy morza. Wiele pogody i humoru. (I)

1894. STEVENSON ROBERT LOUIS. **Opowieści nocne**. Tłum. z ang. Wilam Horzyca. Poznań 1949 Wielkopolska Księg. Wydawnicza, s. 166.

Trzy opowiadania przedstawiające w tonie półzartobliwym perypetie kochających się par mieszkańców wysp Polinezji (Ocean Spokojny) w walce z podstępem, demonem i czarami. (II)

1895. STEVENSON ROBERT LOUIS. **Wyspa Skarbów**. Tłum. z ang. J. Birkenmajer. Wyd. 3. Warszawa 1957 Iskry, s. 262, tabl. 6. — Tyt. oryg.: *Treasure island*.

Mapa bezludnej wyspy, na której krwawy pirat Flint ukrył ogromne skarby, dostała się w ręce młodego Jima. Wkrótce ku Wyspie Skarbów wyrusza statek zakupiony przez jego opiekunów. Młody bohater jest na nim chłopcem okrętowym. Część załogi stanowią dawni kompani Flinta, pragnący zdobyć skarb dla siebie. Jim i jego przyjaciele przeżywają na morzu i na wyspie wiele niezwykłych i groźnych przygód. (I)

1896. STIEPANOW ALEKSANDER N. **Port Artur**. T. 1—2. Wyd. 4. Tłum. z ros. Adam Galis. Warszawa 1960 MON, s. 830, mapy 2; s. 827. — Tyt. oryg.: *Port Artur*.

Powieść o obronie twierdzy Port Artur podczas wojny rosyjsko-japońskiej w 1904—1905 r. Autor opisuje kolejne etapy walk obronnych marynarki i wojsk lądowych. Pomimo bohaterских wysiłków prostych żołnierzy i części oficerów Port Artur padł, zdradzony przez głównodowodzącego generała Stessela i jego otoczenie. (I—II)

1897. STIL ANDRÉ. **Pierwsze starcie**. T. 1: Pod wieżą ciśnięń. T. 2: Statek z bronią. T. 3: Paryż z nami. Tłum. z franc. J. Lisowski. Wyd. 2. Warszawa 1953—1955 Czyt., s. 254; s. 257; s. 345. Biblioteka Prasy.

Powieść poświęcona walce dokerów francuskich przeciw tworzeniu w porcie La Palice amerykańskiej bazy wojskowej. Walka z amerykańskimi planami wojennymi nie jest jedynym tematem powieści. Autor ukazał w niej sugestywnie codzienne życie francuskich robotników portowych. (I)

1898. STIL ANDRÉ. **„Sekwana” spływa na morze**. Tłum. z franc. Irena Krzywicka. Wyd. 2. Warszawa 1952 KiW, s. 162. Biblioteka Gazety Pomorskiej, nr 17.

Zbiór opowiadań poświęconych walce robotników francuskich prowadzonej pod przewodnictwem Partii Komunistycznej. Opowiadanie tytułowe ukazuje patriotyzm, gotowych do największych poświęceń, francuskich stoczniovców. (I)

1899. STIL ANDRÉ. **We francuskim porcie**. Tłum. z franc. J. Lisowski. Warszawa 1954 Czyt., s. 86, ilustr. Książka Nowego Czytelnika.

Podane w formie opowiadań fragmenty powieści „Pierwsze starcie” (zob.: poz. 1897) przystosowane dla początkujących czytelników dorosłych. (I)

1900. SVENSSON JÓN. **Czółnem przez morze**. Wyd. 6. Kraków 1948 Apostolstwo Modlitwy. Książka Jezuici, s. 136, ilustr. Biblioteka Młodego Lasu. Seria 2. — Tyt. oryg.: Im offenem Kahn über den öresund nach Schweden.

Obszerna opowieść o przygodach dwóch duńskich chłopców, którzy na małej łodzi wiosłowej wyruszyli z Kopenhagi do Malmö (Szwecja). Podróż mimo silnego sztormu i wielu niebezpiecznych przygód zakończyła się powodzeniem. (I)

1901. SYCZEW PAWEŁ. **Nad Oceanem Spokojnym**. Tłum. z ros. A. Miłosz. Warszawa 1955 PIW, s. 455.

Bohater powieści, którego dzieciństwo i młodość upłynęły na rosyjskim wybrzeżu Oceanu Spokojnego, bierze czynny udział w walce z caratem, w latach poprzedzających Wielką Rewolucję Październikową. Akcja powieści rozgrywa się głównie na Dalekim Wschodzie, m. in. na Sachalinie i w Japonii. (I)

1902. SZMANKIEWICZ ANDRIEJ. **Złota kotwica**. Tłum. z ros. Eugenia Teplitz. Warszawa 1950 KiW, s. 15. Biblioteczka dla Dzieci.

Opowiadanie o radzieckim chłopcu, który marzy o zostaniu w przyszłości marynarzem. (I)

1903. TOMLINSON HENRY MAJOR. **Port przeznaczenia**. Tłum. z ang. Tadeusz Polanowski. Warszawa 1961 Czyt., s. 221. — Tyt. oryg.: Gallions reach.

Młody mieszkaniec Londynu, Jim Colet, wskutek przeciwnego splotu okoliczności, dostaje się na statek wychodzący w rejs na Daleki Wschód. Rozpoczyna się odtąd dla niego życie pełne wewnętrznych konfliktów, prowadzące jednak — poprzez twardą szkołę morskiej żeglugi i niecodzienne przygody na wyspach Indonezji — do wypracowania w sobie silnej woli i zdolności samodzielnego kierowania swymi losami. (II)

1904. **Torpedowa salwa**. Opowiadania. Tłum. z ros. Warszawa 1951 LM, s. 62.

Sześć opowiadań opartych na autentycznych wyczynach bojowych radzieckich podwodników w okresie ubiegłej wojny. Akcja ich dzieje się na morzach Czarnym i Bałtyckim oraz na północnym Atlantyku. (I)

1905. TRAVEN BRUNO. **Statek śmierci**. Tłum. z hiszp. Antoni Śliwiński. Warszawa 1958 Czyt., s. 433. — Tyt. oryg. niem.: Das Totenschiff.

Dzieje amerykańskiego marynarza, który spóźniwszy się na swój statek pozostał w Europie bez jakichkolwiek dokumentów. Tropiony przez policję wędruje po Zachodniej Europie, by w końcu dostać się na statek przewożący przemycaną broń. Bezprawie, złe odżywianie i potworne warunki pracy na pokładzie „Yorikke“ nie są jednak najcięższą próbą życiową bohatera powieści. W czasie postoju w Dąkarze zostaje przemocą „zwerbowany“ na „statek śmierci“, który zostaje zatopiony umyślnie, aby umożliwić armatorowi podjęcie premii asekuracyjnej. (I—II)

1906. TRENIEW WITALIJ. **Marynarze z „Księżniczki Anny“**. Tłum. z ros. J. B. Rychliński. Warszawa 1957 MON, s. 437. — Tyt. oryg.: Russkie morjaki.

Tom opowiadań ukazujących w barwnej i przystępnej formie rosyjskie tradycje morskie XVIII i XIX w. — okresu wzrostu i umacniania potęgi Rosji na morzach. Było to wynikiem ofiarności i odwagi rosyjskich żeglarzy, których typowych przedstawicieli ukazano na kartach książki. (I)

1907. TRUBŁAINI NIKOŁAJ. **Szkuner „Kolumb“**. Wyd. 3. Tłum. z ros. J. B. Rychliński. Warszawa 1955 MON, s. 367. — Tyt. oryg.: Šchuna „Kolumb“.

Powieść sensacyjna o niezwykłych przygodach — przeważnie morskich — grupy radzieckiej młodzieży, która znalazła się w kręgu zainteresowań obcego wywiadu. Dzięki odwadze i pomysłowości bohaterów szajka szpiegowska zostaje unieszkodliwiona przed wykonaniem swych zadań. (I)

1908. TUDORAN RADU. **Wszystkie żagle w górę.** Tłum. z rum. J. Wrzoscowa. Warszawa 1958 Iskry, s. 559.

Akcja powieści rozgrywa się w końcu XIX w. Młody Rumun, zebrawszy załogę spośród swych rodaków, wyruszył na niewielkim statku w podróż do Ziemi Ognistej. Autor opowiada o morskich przygodach dzielnej załogi — walkach ze sztormami i piratami. Nie brak także wątku romantycznego. Różnorodna i ciekawa galeria postaci, potraktowanych niekiedy z subtelną nutą humoru. (I)

1909. VERGA GIOVANNI. **Rodzina Malavogliów.** Tłum. z włoskiego B. Sieroszevska. Wstęp J. Strykowski. Warszawa 1955 Czyt., s. 293.

Powieść poświęcona życiu rybaków sycylijskich w drugiej połowie XIX w. Karty powieści wypełniają opisy zmagañ z żywiołem morskim, oraz obrazy miłości, nienawiści, cierpienia, nędzy i drobnych radości ubogich rybaków. (II)

1910. VERNE JULES. **Dwa lata wakacji.** Tłum. z franc. I. Rogozińska. Warszawa 1956 NK, s. 406, ilustr.

Tematem powieści są przygody grupy uczniów z Aucland (Australia), która przygotowując się do rejsu jachtem wzdłuż wybrzeża Nowej Zelandii, znalazła się niespodziewanie na pełnym morzu, pozbawiona opieki osób dorosłych. Po długiej żegludze chłopcy wylądowali na bezludnej wyspie i pozostali na niej przez 2 lata. Po licznych przygodach powrócili szczęśliwie do rodzinnego miasta. (I)

1911. VERNE JULES. **Dwadzieścia tysięcy mil podmorskiej żeglugi.** T. 1 i 2. Tłum. z franc. Bolesław Kielski. Wyd. 4. Warszawa 1954 NK, s. 280, ilustr.; s. 287, ilustr. — Tyt. oryg.: *Vingt mille lieues sous les mers.*

Fantastyczna powieść opisująca niezwykle podróże w głębinach morskich dokonywane przez tajemniczy statek, zbudowany na podstawie wynalazków technicznych, które za życia autora (1828—1905) wydawały się niemożliwymi do zrealizowania mrzonkami. Bohaterem powieści jest konstruktor „Nautilusa”, badacz podmorskiego świata kpt. Nemo oraz uratowani przezeń rozbitkowie uczestniczący we wspaniałych rejsach. Powieść luźno związana osobą bohatera z „Dziećmi kapitana Granta” (zob.: poz. 1912) i „Tajemniczą Wyspą” (zob.: poz. 1914), z których domyślać się można dalszych losów kpt. Nemo. (I)

1912. VERNE JULES. **Dzieci kapitana Granta.** Tłum. z franc. Izabela Rogozińska. Wyd. 5. Warszawa 1959 NK, s. 679, mapy 3. — Tyt. oryg.: *Les enfants du capitaine Grant.*

Powieść przedstawiająca niezwykle przygody dwojga dzieci, które dzięki pomocy i wsparciu z grupą dorosłych poszukują swego zaginionego ojca, podróżując skutkiem przedziwnych komplikacji, wokół kuli ziemskiej. Autor prowadzi je przez lądy i morza (Ameryka Południowa, Australia, Ocean Spokojny, Atlantycki i Indyjski) do szczęśliwego odnalezienia kpt. Granta — wystawiając przy tym: męstwo, poświęcenie i wytrwałość. Powieść luźno związana z „Dwudziestoma tysiącami mil podmorskiej żeglugi”. (zob.: poz. 1911) i „Tajemniczą Wyspą” (zob.: poz. 1914). (I)

1913. VERNE JULES. **Piętnastoletni kapitan.** Tłum. z franc. Maria Zajączkowska. Wyd. 3. Warszawa 1960 NK, s. 367, mapa. — Tyt. oryg.: *Le capitaine de quinze ans.*

Dzieje niezwykle przygód załogi i pasażerów statku „Wędrowiec”, na którym odbywał praktykę morską piętnastoletni Dick Sand. W czasie polowania na wieloryby zginął kapitan statku wraz z częścią załogi, w następstwie czego chłopiec objął dowództwo „Wędrowca”. Kucharz okrętowy — w istocie handlarz niewolników — wykorzystując niedoświadczenie chłopca uszkodził kompas, skutkiem czego statek zamiast do Ameryki popłynął w kierunku Angoli, będącej głównym ośrodkiem afrykańskich handlarzy niewolników. Po wielu niebezpiecznych przejściach Dick, wykazując ogromną odwagę, wytrwałość i odporność na trudy, doprowadza do szczęśliwego zakończenia przygody. (I)

1914. VERNE JULES. **Tajemnicza wyspa**. Wyd. 4. T. 1—2. Tłum. z franc. Janina Karczmakiewicz. Warszawa 1961 NK, s. 358; s. 338. — Tyt. oryg.: *L'île mystérieuse*.

Fantastyczna powieść luźno związana z powieściami: „Dwadzieścia tysięcy mil podmorskiej żeglugi“ (zob.: poz. 1911) i „Dzieci kapitana Granta“ (zob.: poz. 1912) — opisująca przygody pięciu odważnych, szlachetnych i przedsiębiorczych ludzi, którzy podróżując (1865 r.) balonem, rozbili się na bezludnej wyspie. Dzięki swej zaradności i pracowitości oraz pomocy tajemniczej istoty (kim ona była do wiadujemy się na końcu powieści), doprowadzają swą „wyspiarską gospodarke“ — w czasie 4 lat przymusowego pobytu na wyspie — do bujnego rozkwitu. (I)

1915. WALMSLEY LEO. **Trzy gorączki**. Tłum. z ang. Maria Boduszyńska. Gdynia 1960 WM, s. 206.

Powieść (1 wyd. — 1932 r., do 1947 r. — 7 wyd.) z życia rybaków zamieszkujących północno-wschodnie wybrzeże Anglii. Na tle rywalizacji starych rodzin rybackich ulegających „gorączkom“ sezonowych połowów dorsza, homarów i łososi, autor ukazuje, w jaki sposób długotrwałe obcowanie z morzem kształtuje ludzi prostych, silnych, zespolonych z naturą, zahartowanych w trudach. Powieść utrzymana jest w formie bezpośredniej relacji towarzysza rybaków w ich morskich wyprawach, świadka ich życia i pracy. (I)

1916. WEDDING ALEX (pseud.; Grete Weiskopf — nazw.). **Ocean Lodowaty wzywa**. Wyd. 4. Tłum. z niem. Maria Leśniewska. Warszawa 1956 NK, s. 229, ilustr. — Tyt. oryg.: *Das Eismeer ruft*. Wyd. 1 i 2 pt.: „Przygody wielkiej i małej wyprawy“.

Powieść — o dwóch watach — dla młodzieży, poświęcona historii radzieckiej wyprawy polarnej na statku „Czeluskin“. Jeden z watachów opisuje przeżycia członków ekspedycji, kontynuujących swe prace badawcze na krze lodowej (po utracie statku) oraz o akcji ratowniczej zorganizowanej przez radzieckie lotnictwo. Drugi watek — opowiada o grupie dzieci z Pragi Czeskiej wyruszających potajemnie z pomocą dla „Czeluskinowców“. Dzieci nie dotarły oczywiście na Daleką Północ, przeżyły jednak wiele ciekawych przygód. (I)

1917. WOJEWODIN WSIEWOŁOD, RYSS JEWGIENIJ. **Sztorm**. Tłum. z ros. Maria Wisłowska. Warszawa 1951 PW, s. 389. — Tyt. oryg.: *Burja*.

Powieść poświęcona załogom radzieckich trawlerów, pełniących służbę bojową w czasie 2 wojny światowej, na wodach Morza Barentsa. Bohater powieści, młody chłopiec rozpoczynający dopiero swą karierę morską, w obliczu niebezpieczeństwa — otoczony zwartym kolektywem załogi — kształci swą wolę i hart, uczy się ofiarności, koleżeństwa i obowiązkowości. (I)

1918. WOUK HERMAN. **Bunt na okręcie**. Tłum. z ang. Tadeusz Borysiewicz. Warszawa 1958 MON, s. 677, mapa 1. — Tyt. oryg.: *The Caine mutiny*.

Tłem powieści współczesnego pisarza amerykańskiego (tłumaczonej na 17 języków) są walki amerykańsko-japońskie na Oceanie Spokojnym w czasie 2 wojny światowej. Akcja rozgrywa się głównie na pokładzie starego, wysłużonego trawłowca „Caine“. Nieudolność dowódcy kpt. Queega, jego dzwactwa i niezycyliwy stosunek do załogi, komplikują wewnętrzną sytuację doprowadzając wreszcie — wówczas gdy okręt znajdował się w poważnym niebezpieczeństwie, walcząc z tajfunem — do „buntu“. (II)

1919. WSIEWOŁOŻSKI IGOR. **Nieuchwytny monitor**. Tłum. z ros. Z. Łapicka. Warszawa 1950 KiW, s. 104, ilustr. — Tyt. oryg.: *Neulovimyj monitor*.

Opowieść o dziejach jednego z radzieckich okrętów dunajskiej floty — monitora (opancerzony okręt wojenny rzeczny, wyposażony w działa dużego kalibru) „Żelzników“, oraz o bohaterskich czynach jego załogi w okresie 2 wojny światowej. (I)

1920. WSIEWOŁOŻSKI IGOR. **Okrety odpływają.** Tłum. z ros. Halina Rogalowa. Warszawa 1951 MON, s. 294, ilustr. — Tyt. oryg.: Uchodim zavtra v more.

Bohaterem powieści jest kilkunastoletni chłopiec — syn, wnuk i prawnuk marynarzy — który w okresie 2 wojny światowej zostaje przyjęty do słynnej szkoły im. Nachimowa, wychowującej przyszłych oficerów radzieckiej marynarki wojennej. Autor zapoznaje młodych czytelników z życiem młodych nachimowców na lądzie i na morzu oraz z walkami radzieckich okrętów na Morzu Czarnym. (I)

1921. WSIEWOŁOŻSKI IGOR. **Twoje drogi wiedą przez morze.** Tłum. z ros. Halina Rogala. Warszawa 1952 MON, s. 270.

Powieść o dwóch młodych komsomolcach, którzy — od wczesnego dziedzinstwa związani z morzem — ukończyli szkołę oficerską i zostali oficerami radzieckiej marynarki wojennej. (I)

1922. WULFF HILMAR. **Czarcia Mielizna.** Tłum. z duń. M. Kelles-Krauzowa. Warszawa 1960 NK, s. 97.

Oparta na prawdziwym zdarzeniu opowieść o dwóch dzielnych chłopcach z osiedla rybackiego na wybrzeżu duńskiej wyspy Lolland. W czasie ostrej zimy 10-letni Jörn i brat jego 12-letni Per wyruszyli na poszukiwanie zaginionego rybaka, który nie powrócił do domu z połowu. W jaki sposób uratowali nie tylko życie ludzkie, ale i cały statek od rozbicia na Czarciej Mieliznie, dowiedzą się młodzi czytelnicy podczas ciekawej lektury. Książka odznacza się dużymi walorami wychowawczymi. (I)

1923. ZADORNOW MIKOŁAJ. **Ku brzegom Oceanu Spokojnego.** Tłum. z ros. Wanda Harland. Warszawa 1951 KiW, s. 301, ilustr.

Powieść historyczno-podróżnicza z okresu panowania cara Mikołaja I. Autor opisuje dzieje wyprawy młodego oficera Niewelskiego, który wyruszył na poszukiwanie ujścia Amuru do Oceanu Spokojnego. (I)

1924. **Zew Morza.** Opowiadania. Tłum. z ros. Nadzieja Drucka i in. Warszawa 1950 PW, s. 314, ilustr.

Zbiór obejmuje piętnaście utworów pisarzy radzieckich: Staniukowicza, Nowikowa-Priboja, Rechta, Sirge, Gorbatowa, Wagnera, Miannika, Punczenoka i Ławrieniewa — poświęconych dziejom rosyjskiej i radzieckiej floty morskiej. (I)

1925. ZINGER MAKS. **Na podwodnym szlaku.** Tłum. z ros. M. Lechowicz. Warszawa 1952 MON, s. 144, ilustr. Biblioteka Żołnierza. — Tyt. oryg.: Podvodnik Hadżijew.

Opowieść o bohaterskim dowódcy radzieckiego okrętu podwodnego, Mahomecie Hadżijewie, który działając na wodach Północy zatopił wiele hitlerowskich okrętów i statków. Autor opierając się na relacjach towarzyszy Hadżijewa odtwarza rejsy bojowe, w których uczestniczył Hadżijew i opowiada o jego śmierci w walce z okrętami wroga.

1926. ZOŁOTOWSKI KONSTANTIN. **Podwodni żołnierze.** Tłum. z ros. Waław Biliński. Warszawa 1951 KiW, s. 130. — Tyt. oryg.: Podvodnye soldaty.

Siedem opowiadań o pracy i walce nurków radzieckiej marynarki wojennej w czasie 2 wojny światowej. (I)

1927. ZONIN ALEKSANDER. **Morska brać.** Tłum. z ros. Marian Bielicki. Wyd. 2. Warszawa 1951 MON, s. 202. — Tyt. oryg.: Morskoe bratstvo.

Powieść wojenno-morska z okresu 2 wojny światowej. Autor opisuje walki morskie radzieckich marynarzy na Morzu Białym, Morzu Barentsa i Oceanie Lodowatym. Równocześnie ukazuje życie osobiste bohaterów powieści. Opowiada o konfliktach miłosnych, problemach codziennego dnia w czasie wojny, trudach i urokach życia na Dalekiej Północy. (I)

1928. ŻDANOW N. **Morska sól**. Tłum. z ros. K. Witwicka. Warszawa 1955 NK, s. 113, ilustr. — Tyt. oryg.: Morskaja sol.

Opowieść dla starszych dzieci o radzieckim chłopcu z Kronsztadtu, który przebywa na obozie szkoleniowym dla kandydatów do słynnej szkoły kadetów morskich — szkoły im. Nachimowa. (I)

1929. ŻITKOW BORYS. **Historie Morskie**. Tłum. z ros. Natalia i Konstanty I. Gałczyńscy. Warszawa 1959 Czyt., s. 180. — Tyt. oryg.: Morskie istorii.

Zbiór opowiadań dla młodzieży, opisujących życie marynarzy w początkach XX w. Akcja większości utworów toczy się na pokładach małych statków kabotażowych żeglujących po Morzu Czarnym. Opowiadanie ostatnie pt. „Czarne żagle” opisuje przeżycia młodego Kozaka — tureckiego jeńca, weneckiego galernika, wyzwolonego przez arabskich piratów. (I)

1930. ŻITKOW BORYS. **Mangusta**. Wyd. 2. Tłum. z ros. Witold P. Cienkowski. Warszawa 1952 NK, s. 27, ilustr. Od Książeczki do Biblioteczki.

Opowieść marynarza o dwóch mangustach (zwierzęta podobne do tchórza) kupionych przez niego na wyspie Cejlon i zabranych w daleki rejs. Zwierzątka dostarczają załodze statku wiele radosnych chwil i przeżywają w czasie podróży niejedną przygodę. (I)

• •

•

• I

W YDAWNICTWA CIĄGŁE

BIULETYNY PRASOWE

1. BIULETYN PCWM DLA PRASY MŁODZIEŻOWEJ. — Miesięcznik. Wyd. Państwowego Centrum Wychowania Morskiego. Gdynia. R. 1:1947 nr 1 — nr 4. Wydawnictwo rozpoczęte w lutym 1947 r.
2. BIULETYN PRASOWY ZJEDNOCZENIA STOCZNI POLSKICH. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Zj. Stoczni Pol., Oddz. Informacyjno-Prasowy. Gdańsk. R. 1:1947 — R. 4:1950.
3. BIULETYN (Sejmowy — Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Biuro Sejmu. Wydział Prasowy. R. 1:1946.
Wydawnictwo Biura Sejmu zawierające informacje o pracach Komisji Sejmowych. Numeracja ciągła dla wszystkich Komisji.

4. BIULETYN ŻEGLUGOWO-MORSKI. Zachodnia Agencja Prasowa. Tygodnik. Wyd.: ZAP Poznań. Format 30×21 cm, s. 16 — R. 1:1948 nr 1 —

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 22. 6. 1948 r. pod nazwą: „Serwis Żeglugowo-Morski”; wydawane 3 razy w tygodniu przez Zachodnią Agencję Prasową, Poznań. Od nr 18 z dn. 3. 8. 1948 r. pod nazwą: „Biuletyn Żeglugowo-Morski”. Od dn. 1. 1. 1949 r. wyd.: Wydawnictwo Zachodnie i Morskie Polskiego Związku Zachodniego. Od dn. 15. 1. 1949 r. zmiana nazwy na „Biuletyn Żeglugowo-Morski i Handlu Zagranicznego”. Od dn. 1. 5. 1949 r. wyd.: Zarząd Gł. Ligi Morskiej. Morska Agencja Prasowa. Warszawa. Od nr 112 (343) z dn. 30. 8. 1950 r. tytuł: „Centralny Biuletyn Morski — Serwis Informacyjno-Prasowy”. Od sierpnia 1950 r. tygodniowy dodatek: „Centralny Biuletyn Morski — Serwis Publicystyczny” (zob.: poz. 5) wydawany później samoistnie. Wydawnictwo przerwane w 4 kwartale 1950 r. Wznowione dn. 15. 1. 1958 r. jako tygodnik. Nazwa i wyd. jak w opisie. Po wznowieniu, początkowo numerowane w ramach ogólnej numeracji biuletynów prasowych ZAP (Nr 1 Biul. Żegl.-Mor. z dn. 15. 1. 1958 r. oznaczony R. 2. (9):1958, nr 11 (48-M)). Od nr 7 z dn. 5. 3. 1958 r. numeracja własna przy zachowaniu dodatkowo numeracji ogólnej. Od 1962 r. tylko numeracja własna przy zachowaniu ogólnej numeracji roczników — R. 6:1962. W rzeczywistości, od wznowienia Wydawnictwa — R. 5:1962, a od jego rozpoczęcia R. 15: (lub — nie licząc przerwy — R. 8:) 1962.

Wydawnictwo publikuje materiały prasowe: artykuły poświęcone aktualnym problemom polskiej gospodarki morskiej oraz informacje ujęte w działach: „Żegluga i Porty”, „Rybołówstwo”, „Stocznie”, „Wiadomości morskie z zagranicy”.

BIULETYN ŻEGLUGOWO-MORSKI I HANDLU ZAGRANICZNEGO — zob.: Biuletyn Żeglugowo-Morski, poz. 4.

CENTRALNY BIULETYN MORSKI. Serwis Informacyjno-Prasowy — zob.: Biuletyn Żeglugowo-Morski, poz. 4.

5. CENTRALNY BIULETYN MORSKI. Serwis Publicystyczny. Tygodnik. Wyd.: Morska Agencja Prasowa. Warszawa. R. 1: 1950.

Początkowo stanowił część wydawnictwa „Centralny Biuletyn Morski — Serwis Informacyjno-Prasowy“ (zob.: Biuletyn Żeglugowo-Morski, poz. 4). Nr 1 „Serwisu Publicystycznego“ ukazał się w nr 96 (327) „Serwisu Informacyjno-Prasowego“ z dn. 10. 8. 1950 r.; nr 2 w nr 101 (332) z dn. 17. 8. 50 r.; nr 3 w nr 111 (342) z dn. 29. 8. 50 r. Od nr 4 wydawany samoistnie dąblując numerację „Serwisu Informacyjno-Prasowego“; nr 4 z dn. 6. 9. 50 r. oznaczony: nr 118 (349); nr 5 z dn. 13. 9. 50 r.: nr 124 (355). Własna numeracja od nr 6 z dn. 21. 9. 50 r. Numer ten oznaczono: „nr 6 (7—9)“; określił zawartych w nawiasie nie należy rozumieć jako informacji o numerach wydanych przed rozpoczęciem liczbowania; oznaczają one natomiast kolejny numer... artykułów zamieszczonych w „Serwisie Publicystycznym“, licząc jednak dopiero od nr 4 (pierwszy samoistny numer „Serwisu Publicystycznego“ — zob. wyżej).

Wydawnictwo przerwane w 4 kwartale 1950 r.

6. MIĘDZYNARODOWE TARGI GDAŃSKIE. Biuletyn Informacyjny Wydziału Prasowego. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Biuro MTG Gdańsk. R. 1. 1947 nr 1 — nr 9.

Nr 1: kwiecień 1947 r.

7. SERWIS INFORMACYJNY MINISTERSTWA ŻEGLUGI. — Kwartalnik. Wyd.: Wydział Prasy i Informacji Min. Żeglugi. Warszawa. R. 1: 1947 — R. 4: 1950.

Początkowo miesięcznik. Od lipca 1949 r. kwartalnik.

SERWIS ŻEGLUGOWO - MORSKI — zob.: Biuletyn Żeglugowo-Morski, poz. 4.

DZIENNIKI

8. BIULETYN BAŁTYCKI. Pismo codzienne Wybrzeża. — Dziennik. Wyd.: „Czytelnik”. Gdynia. R. 1: 1945 nr 1 — nr 5.

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 8. 5. 1945 r. Tego, samego dnia wydano dodatek nadzwyczajny oznaczony również nr 1, informujący o kapitulacji Niemiec. Ostatni nr 5 z dn. 12. 5. 1945 r. Wydawnictwo kontynuowane pod nazwą: „Dziennik Bałtycki“ — zob.: poz. 9.

9. DZIENNIK BAŁTYCKI. — Wychodzi codziennie prócz poniedziałków. Dodatki: kulturalno-społeczny „Rejsy“ (zob.: poz. 193), rolniczy „Bałtyckie Kłosy“ (zob.: poz. 337). Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Gdańsk. Format 51 × 34 cm, s. 34 tygodniowo, prenumerata roczna 150 zł, cena egz. 50 gr. R. 1: 1945 —

Pierwszy numer ukazał się 19. 5. 1945 r., będąc kontynuacją „Biuletynu Bałtyckiego“ — zob.: poz. 8. Poniedziałkowe wydanie gazety ukazywało się w l. 1957—1960 pod nazwą: „Sportowiec Bałtycki“ — zob.: poz. 334.

GAZETA MORSKA — zob.: poz. 312.

10. GŁOS ELBLĄGA. Organ Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Gdańsku. — Dziennik. Dodatek: Głos Wsi (zob.: poz. 340). Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Elbląg. Format 55 × 40 cm. R. 1: 1954 —

Specjalna mutacja dziennika „Głos Wybrzeża“ (zob.: poz. 18). W l. 1954—1957 wydawana pod nazwą: „Elbląski Głos Wybrzeża”. Od R. 4: 1957 nr 66 tytuł jak w opisie.

11. GŁOS KOSZALIŃSKI. Organ Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. — Dziennik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Szczecin. R. 1:1951 — R. 2:1952.
Specjalna mutacja „Głosu Szczecińskiego“ (zob.: poz. 16). Ostatni numer z dn. 31. 8. 1952 r.
12. GŁOS KOSZALIŃSKI. Organ Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. — Wychodzi codziennie oprócz niedziel. Sobotnio-niedzielne wydanie pt.: „Głos Tygodnia“ (zob.: poz. 185). Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Koszalin. Format 47×31 cm, s. 36 tygodniowo, 2 mutacje, prenumerata roczna 150 zł, cena egz. 50 gr. R. 1:1952 —
Powstał na bazie specjalnej mutacji „Głosu Szczecińskiego“ również pod nazwą „Głos Koszaliński“ (zob.: poz. 11). Pierwszy numer ukazał się 1. 9. 1952 r. W l. 1952—1956 dodatek pod nazwą: „Głos Sportowca“ (zob.: poz. 331). W l. 1953—1954 „Dodatek Agro- i Zootechniczny“ (zob.: poz. 338).
13. GŁOS MARYNARZA. Codzienne wiadomości radiowe Polskiej Marynarki Handlowej. — Dziennik. Wyd.: Polskie Linie Oceaniczne. Gdynia. R. 1:1950 nr 1 —
Dziennik wydawany początkowo przez GAL (Gdynia-Ameryka Linie Żeglugowe). R. 2:1951 — R. 3:1952 wyd.: Wydawnictwa Morskie, Gdańsk. Od R. 4:1953 przejęty przez PLO i wydawany w formie gazety radiowej.
14. GŁOS NADODRZAŃSKI. — Dziennik (ukazywał się nieregularnie). Wyd.: „Czytelnik”. Szczecin-Koszalin. R. 1:1945 nr 1 — nr 8.
Pierwszy numer z dn. 16. 5. 1945 r. Wydawnictwo przerwane z końcem sierpnia 1945 r. — nr 8 z dn. 25. 8. 1945 r. Kontynuację pisma stanowi „Kurier Szczeciński“ (zob.: poz. 23).
15. GŁOS SZCZECIŃSKI. Pismo Polskiej Partii Robotniczej. — Ukazywał się 6 razy w tygodniu. Szczecin. R. 1:1947 — R. 2:1948.
Specjalna mutacja dziennika „Głos Ludu“ — organu K.C. PPR wydawana w l. 1947—1948. Początkowo wydawana pt. „Szczeciński Głos Ludu”.
16. GŁOS SZCZECIŃSKI. Organ Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Szczecinie. — Wychodzi codziennie oprócz niedziel. Dodatek: Dodatek Literacki „Głosu Szczecińskiego“ (zob.: poz. 183). Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Szczecin. Format 50 × 36 cm, s. 36 tygodniowo, 2 mutacje, prenumerata roczna 150 zł, cena egz. 50 gr. R. 1:1949 —
Powstał na bazie specjalnej mutacji „Głosu Ludu“ pod nazwą „Głos Szczeciński“ (zob.: poz. 15). Dodatki: (1951—1957) „Życie i Kultura“ (zob.: poz. 198); (1957) „7 Głos Tygodnia“ (zob.: poz. 194); (1957) Dodatek Literacki „Głosu Szczecińskiego“. W l. 1951—1952 specjalna mutacja pod nazwą: „Głos Koszaliński“ (zob.: poz. 12).
17. GŁOS WYBRZEŻA. Pismo Polskiej Partii Robotniczej. — Dziennik. Wyd.: Komitet Centralny Polskiej Partii Robotniczej. Gdańsk — Gdynia. R. 1:1947 — R. 2:1948.
Specjalna mutacja dziennika „Głos Ludu”, zastępująca tygodnik „Głos Wybrzeża“ — zob.: poz. 93
18. GŁOS WYBRZEŻA. Organ Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. — Wychodzi codziennie oprócz niedziel. Wyd.: R. S. W. „Prasa”. Gdańsk. Format 55×40 cm, s. 28 tygodniowo, prenumerata roczna 150 zł, cena egz. 50 gr. R. 1:1948 —
Dziennik powstał na bazie specjalnej mutacji pisma „Głos Ludu“ pod

nazwą „Głos Wybrzeża“ (zob.: poz. 17). Wydaje specjalną mutację pod nazwą „Głos Elbląga“ (zob.: poz. 10). W l. 1948—1950 specjalna mutacja tygodniowa pod nazwą „Głos Stocznowca“ (zob.: poz. 273). W l. 1953—1960 dodatek: „Dziewiąta Fala“ — zob.: poz. 184.

19. KURIER ILUSTROWANY. — Dziennik. Wyd.: „Wiedza“. Szczecin. R. 1 : 1948 nr 1 — nr 273.

Specjalna mutacja „Wrocławskiego Kuriera Ilustrowanego“. Wydawnictwo zawieszono w IV kwartale 1948 r.

20. KURIER KOSZALIŃSKI. — Dziennik. Wyd.: „Czytelnik“. Oddział w Szczecinie. Koszalin. R. 1 : 1950 — R. 2 : 1951.

Specjalna mutacja „Kuriera Szczecińskiego“ (zob.: poz. 23), będąca kontynuacją „Kuriera Słupskiego“ (zob.: poz. 22). Pierwszy numer z dn. 9. 8. 1950 r. Wydawnictwo przerwano w połowie 1951 r.

21. KURIER MORSKI. Organ Polskiej Partii Socjalistycznej. — Dziennik. Wyd.: „Wiedza“. Sopot. R. 1 : 1947 nr 1 — R. 2 : 1948 nr 316.

Specjalna mutacja dziennika „Głos Pomorza“ (Toruń). Pierwszy numer wydano dn. 18. 8. 1947 r. Wydawnictwo zawieszono w końcu 1948 r.

22. KURIER SŁUPSKI. — Dziennik. Wyd.: „Czytelnik“. Oddział w Szczecinie. Słupsk. R. 1 : 1947 nr 1 — R. 3 : 1949 nr 35.

Specjalna mutacja „Kuriera Szczecińskiego“ (zob.: poz. 23). Po R. 3 : 1949 nr 35 wychodził pod nazwą „Kurier Koszaliński“ — zob.: poz. 20.

23. KURIER SZCZECIŃSKI. — Wychodzi codziennie oprócz poniedziałków. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Szczecin. Format 47×31 cm, s. 32 tygodniowo, prenumerata roczna 150 zł, cena egz. 50 gr. R. 1 : 1945 —

Kontynuacja pisma „Głos Nadodrzański“ (zob.: poz. 14). Pierwszy numer datowany błędnie: „sobota — niedziela 7—8 października“ w rzeczywistości była to sobota i niedziela 6 i 7 października 1945 r. Do końca 1945 r. ukazały się nr 1 — nr 72. W l. 1947—1949 specjalna mutacja pod nazwą: „Kurier Słupski“ (zob.: poz. 22), w l. 1950—1951 „Kurier Koszaliński“ (zob.: poz. 20). W 1946 r. dodatek pt. „Marchoń“ (zob.: poz. 189). Od 1946 r. dodatek pod nazwą początkowo: „Raz Na Tydzień“, później: „Niedzielnny Dodatek Ilustrowany“, później: „Panorama“ (zob.: poz. 190).

NA STRAŻY WYBRZEŻA — zob.: poz. 313.

NASZE MORZE — zob.: poz. 314.

SZCZECIŃSKI GŁOS LUDU — zob.: Głos Szczeciński, poz. 15.

24. WIADOMOŚCI SZCZECIŃSKIE. — Dziennik. Wychodził 3 razy w tygodniu. Wyd.: Urząd Informacji i Propagandy w Szczecinie. Szczecin. R. 1 : 1945 nr 1 — nr 37.

Pierwszy numer z dn. 10. 7. 1945 r. Ostatni z dn. 28. 9. 1945 r.

25. WIADOMOŚCI WEJHEROWSKIE. — Wydawane 5 razy w tygodniu. Red. Augustyn Jucha. Wyd.: Feliks Stróżyński. Wejherowo. R. 1 : 1945.

Dziennik ukazywał się od 3 maja do lipca 1945 r., będąc pierwszym po Wyzwoleniu wydawnictwem prasowym ziem pomorskich. Liczby wydanych numerów nie udało się ustalić. Prawdopodobnie nie przekracza ona czterdziestu. Tak Biblioteka Narodowa w Warszawie, jak i biblioteki Wybrzeża, nie posiadają w swych zbiorach egzemplarzy dziennika. Kilka numerów (m.in. numer pierwszy) udało się autorowi opracowania odnaleźć w Wejherowie. Stanowią one własność prywatną. „Wiadomości Wejherowskie“ drukowano obustronnie na 1 karcie papieru formatu 38×25 cm.

26. WIECZÓR WYBRZEŻA. — Wychodzi codziennie oprócz niedziel. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Gdańsk. Format 55×40 cm, s. 24 tygodniowo, cena egz. 50 gr. R. 1: 1957 —
- 26A ZIEMIA MALBORSKA. Pismo codzienne dla Pomorza Północnego, Warmii i Mazur. — Wyd.: „Czytelnik”. Sztum. R. 1: 1946 nr 1 — R. 2: 1947 nr 49.
Specjalna mutacja dziennika „Głos Pomorza” (Bydgoszcz). Ostatni nr 49 datowany 28. 2. 1947.
27. „ZRZĘSZ KASZĘBSKÓ”. — Pismo ludu kaszubskiego. Wydawane 3 razy w tygodniku. Dodatek: „Chęcz” (zob.: poz. 182). Wyd.: Spółdz. Wyd. „Zrzęsz Kaszëbskó”. Wejherowo. R. 8: 1945 nr 1 — R. 10: 1947 nr 73 (231).
Wydawnictwo zapoczątkowane w okresie międzywojennym (R. 1: 1933 — R. 7: 1939). Wznowione 4. 10. 1945 r. Zawieszono w połowie 1947 r.

CZASOPISMA ADMINISTRACYJNE

28. BIULETYN INFORMACYJNY PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ (w Gdyni) — Wyd.: MRN Gdynia. Format 30×21 cm, s. 10. R. 1: 1961 —
29. BIULETYN INFORMACYJNY (Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Prez. WRN Koszalin. Format 30×21 cm, s. 6. R. 1: 1955 —
30. BIULETYN PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ W SZCZECINIE — Kwartalnik. Wyd.: MRN. Wydział Organizacyjno-Prawny. Szczecin. Format 30×21 cm, s. przeciętnie 15. R. 1: 1960 —
- BIULETYN URZĘDU GENERALNEGO PEŁNOMOCNIKA RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ DLA ZIEM ODZYSKANYCH — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie, poz. 37.
31. DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO GDAŃSKIEGO. — Sopot-Gdańsk. R. 1: 1945 nr 1 — R. 2: 1946 nr 2 (3).
Wydawany początkowo w Sopocie. Pierwszy numer z dn. 15. 12. 1945 r. W 1946 r. wydano nr 1—2.
32. DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO SZCZECIŃSKIEGO. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Kuratorium Okr. Szk. Szczec. Szczecin. R. 1: 1948 — R. 2: 1949.
Pierwszy numer z dn. 1. 2. 1948 r. Wydawnictwo zawieszono w 1949 r.
33. DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA ŻEGLUGI. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Min. Żegluga. Warszawa. R. 1: 1947 nr 1 — R. 3 (4): 1950 nr 4 (9).
Wydawnictwo zapoczątkowane dn. 24 grudnia 1947 r. jako kontynuacja „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Żegluga i Handlu Zagranicznego” — zob.: poz. 34. W R. 1: 1947 wydano tylko nr 1, nie uwzględniony w dalszej numeracji. Rocznik następny oznaczono ponownie jako R. 1 (!): 1948. Ostatni

ukazał się nr 4 (od rozpoczęcia wydawnictwa w kolejności dziewiąty) z dn. 10. 8. 1950 r.

34. **DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA ŻEGLUGI i HANDLU ZAGRANICZNEGO.** — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Min. Żegluga i Handlu Zagr. Warszawa. R. 1 : 1946 nr 1 — nr 6.

Nr 1 datowany dn. 15. 4. 1946 r. Ostatni nr 6 z dn. 16. 12. 1946 r. Wydawnictwo kontynuowane pod nazwą: Dziennik Urzędowy Ministerstwa Żegluga — zob.: poz. 33.

DZIENNIK URZĘDOWY PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W GDAŃSKU — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku, poz. 35.

35. **DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W GDAŃSKU.** — Wychodzi 1—2 razy w miesiącu. Wyd.: Prezydium WRN Gdańsk. Format 30×21 cm, s. 8. R. 1 : 1945 —

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 9. 6. 1945 r. pod nazwą: Gdański Dziennik Wojewódzki. Pierwsze numery wydane zostały w Wejherowie (tymczasowa siedziba Urzędu Wojewódzkiego w 1945 r.). Od R. 6 : 1950 nr 12 zmiana nazwy na: Dziennik Urzędowy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku. Od R. 7 : 1951 nazwa jak w opisie.

36. **DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W KOSZALINIE** — Miesięcznik. Wyd.: Prezydium WRN Koszalin. Format 42×30 cm, s. 6. R. 1 : 1950 nr 1 —

Rozpoczęty dn. 20 września 1950 r. pod nazwą: Koszaliński Dziennik Wojewódzki. Od R. 1 : 1950 nr 4 nazwa obecna. Wydawany 1 lub 2 razy w miesiącu. Od R. 8 : 1957 miesięcznik.

37. **DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W SZCZECINIE.** — Miesięcznik. Wyd.: Prezydium WRN Szczecin. Format 30×21 cm, s. 4, prenumerata roczna 18 zł. R. 1 : 1945 —

Rozpoczęty pod nazwą: „Biuletyn Urzędu Generalnego Pełnomocnika Rządu Rzeczypospolitej Polskiej dla Ziem Odzyskanych“, następnie: „Szczeciński Dziennik Wojewódzki“; miejsce wydania: Koszalin (tymczasowa siedziba Urzędu Wojewódzkiego w 1945/1946 r.). Od R. 2 : 1946 nr 4 miejsce wydania: Szczecin. Od R. 7 : 1951 tytuł jak w opisie.

- 37A. **DZIENNIK ZARZĄDZEŃ DYREKCJI OKRĘGOWEJ KOLEI PAŃSTWOWYCH W GDAŃSKU.** — Wydawany nieregularnie. Wyd.: D.O.K.P. Gdańsk. R. 1 : 1945 — R. 3 : 1947.

38. **DZIENNIK ZARZĄDZEŃ DYREKCJI OKRĘGOWEJ KOLEI PAŃSTWOWYCH W SZCZECINIE.** — Wydawany nieregularnie. Wyd.: D.O.K.P. Szczecin. R. 1 : 1945 — R. 4 : 1948.

- 38A. **DZIENNIK ZARZĄDZEŃ DYREKCJI OKRĘGU POCZT I TELEGRAFÓW W SZCZECINIE.** — Wyd.: D.O.P.i.T. Szczecin. R. 1 : 1948 — R. 2 : 1949. Nr 1 datowany 10 stycznia 1948 r.

GDAŃSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku, poz. 35.

KOSZALIŃSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie, poz. 36.

39. MIESIĘCZNIK DIECEZJALNY GDAŃSKI. — Wyd.: Kuria Biskupia Gdańsk—Oliwa. Gdańsk—Oliwa. Format 21×15 cm, s. przeciętnie 100, cena egz. 25 zł. R. 1:1957 nr 1 —

Pismo publikuje ustawy, zarządzenia i komunikaty urzędowe Kurii Biskupiej Gdańskiej oraz artykuły duszpasterskie.

40. OREĐOWNIK DIECEZJI CHEŁMIŃSKIEJ. — Miesięcznik. Wyd.: Kuria Biskupia Chełmińska w Pelplinie. Pelplin. Format 21×15 cm, s. 40. R. 1:1945 nr 1 —

Charakter pisma jak poz. 39.

- SZCZECIŃSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie, poz. 37.

CZASOPISMA SPRAWOZDAWCZE I STATYSTYCZNE

41. BIULETYN INFORMACYJNY WYDZIAŁU KULTURY I SZTUKI PRZY URZĘDZIE WOJEWÓDZKIM GDAŃSKIM. Wydawany nieregularnie. Wyd.: Wojewódzki Wydz. Kult. i Szt. Gdańsk. R. 1:1946 — R. 2:1947.

W 1946 r. wydano nr nr: 1—5, w 1947 r. nr nr: 6—9, po czym wydawnictwo zawieszono.

42. MIESIĘCZNIK STATYSTYCZNY (Zarządu Miejskiego m. Gdańska). — Wyd.: Miejskie Biuro Statystyczne. Gdańsk. R. 1:1945 — R. 4:1948.

Początkowo wydawany nieregularnie. Nr 1 za m-ce: maj—sierpień 1945 r.

43. MORSKI BIULETYN STATYSTYCZNY. — Miesięcznik. Wyd.: Ministerstwo Żeglugi. Departament Polityki Morskiej. Warszawa. R. 1:1948.

Nr 1 wydawnictwa ukazał się pod nazwą: „Tablice Statystyczne“. Od nr 2 nazwa jak w opisie. W końcu 1948 r. wydawnictwo zawieszono.

44. OGÓLNE ZESTAWIENIE OBROTU TOWAROWEGO I RUCHU STATKÓW W PORCIE DARŁOWO. — Miesięcznik. Wyd.: Urząd Morski w Szczecinie. Szczecin. R. 1:1948 nr 1 — nr 3.

Wydawnictwo rozpoczęte w styczniu 1948 r. Od kwietnia 1948 r. kontynuowane pod nazwą: Ogólne Zestawienie Obrotu Towarowego i Ruchu Statków w Portach Ustka, Darłowo i Kołobrzeg — zob.: poz. 47.

45. OGÓLNE ZESTAWIENIE OBROTU TOWAROWEGO I RUCHU STATKÓW W PORCIE SZCZECIN. — Miesięcznik. Wyd.: Urząd Morski W Szczecinie. Szczecin. R. 1:1947 — R. 2:1948.

Wydawnictwo rozpoczęte w czerwcu 1947 r. Po listopadzie 1948 r. brak informacji.

46. OGÓLNE ZESTAWIENIE OBROTU TOWAROWEGO I RUCHU STATKÓW W PORCIE USTKA. — Miesięcznik. Wyd.: Urząd Morski w Szczecinie. Szczecin. R. 1:1947 — R. 2:1948.

Wydawnictwo rozpoczęte we wrześniu 1947 r. Od kwietnia 1948 r. kontynuowane pod nazwą: Ogólne Zestawienie Obrotu Towarowego i Ruchu Statków w Portach Ustka, Darłowo i Kołobrzeg — zob.: poz. 47.

OGÓLNE ZESTAWIENIE OBROTU TOWAROWEGO I RUCHU STATKÓW W PORTACH GDYNIA I GDAŃSK — zob.: Ogólne Zestawienie Obrotu Towarowego, Ruchu Statków i Pasażerów w Portach Gdynia i Gdańsk poz. 48.

47. OGÓLNE ZESTAWIENIE OBROTU TOWAROWEGO I RUCHU STATKÓW W PORTACH USTKA, DARŁOWO I KOŁOBRZEG. — Dwumiesięcznik. Wyd.: Szczeciński Urząd Morski. Szczecin. R. 1 : 1948.

Wydawnictwo rozpoczęte od kwietnia 1948 r. jako kontynuacja wydawnictw: Ogólne Zestawienie... w Porcie Ustka (zob.: poz. 46) i Ogólne Zestawienie... w Porcie Darłowo (zob.: poz. 44). Po zeszytych za listopad—grudzień 1948 r. brak informacji.

48. OGÓLNE ZESTAWIENIE OBROTU TOWAROWEGO, RUCHU STATKÓW I PASAŻERÓW W PORTACH GDYNIA I GDAŃSK. — Miesięcznik. Wyd.: Gdański Urząd Morski. Gdańsk. R. 1 : 1945 — R. 4 : 1948.

Początkowo (R. 1 : 1945 — R. 2 : 1946) rocznik pod nazwą: „Roczne Zestawienie Ruchu Statków i Obrotu Towarowego w Portach Gdynia—Gdańsk“. W R. 3 : 1947 początkowo półrocznik (styczeń—czerwiec), od lipca miesięcznik pod nazwą: Ogólne Zestawienie Obrotu Towarowego i Ruchu Statków w Portach Gdynia i Gdańsk. Od R. 4 : 1948 nazwa jak w opisie. Po listopadzie 1948 r. brak informacji.

49. OPIS DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W SZCZECINIE ZA ROK... — Rocznik. Wyd.: W.i.M.B.P. Szczecin. R. 1/3 : 1955/1957 —

· Pierwszy tom wydawnictwa obejmuje okres trzyletni.

ROCZNE ZESTAWIENIE RUCHU STATKÓW I OBROTU TOWAROWEGO W PORTACH GDYNIA—GDAŃSK — zob.: Ogólne zestawienie obrotu towarowego, ruchu statków i pasażerów w portach Gdynia i Gdańsk, poz. 48.

50. ROCZNIK AKADEMII HANDLOWEJ W SZCZECINIE. — Wyd.: Ak. Handl. Szczecin. R. 1 : 1948/1949.

51. ROCZNIK — INFORMATOR POMORZA ZACHODNIEGO. — Wyd.: Spółdz. Wyd. „Polskie Pismo i Książka”. Szczecin. T. 1 : 1945/1948.

Wydawnictwo nie było kontynuowane.

52. ROCZNIK PAŃSTWOWEGO LICEUM BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO. — Wyd.: Państw. Lic. Bud. Okr. Gdańsk. R. 1 : 1948.

Wydawnictwo nie było kontynuowane.

53. ROCZNIK POMORSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ IM. GEN. K. ŚWIERCZEWSKIEGO W SZCZECINIE. — Wyd.: Państwowe Zakłady Wydawnictw Lekarskich. Szczecin. T. 1 : 1951 —

T. 2 obejmował materiał za lata 1952—1954, po czym wydawnictwo przerwano. Wznowione T. 3 : 1957, ukazuje się obecnie regularnie. T. 4 : 1958 poświęcony dziesięcioleciu Uczelni.

54. ROCZNIK STATYSTYCZNY M. GDYNI ZA ROK... — Wyd.: Zarząd Miejski m. Gdyni. Gdynia. T. 6 : 1945/1946 —

Wydawnictwo rozpoczęte w okresie międzywojennym. T. 1 : 1933/1934 — T. 5 : 1938. Przerwane po T. 8 : 1948. Wznowione T. 9 : 1958.

55. ROCZNIK STATYSTYCZNY M. SZCZECINA. Wyd.: Prez. MRN Szczecin. Format 20×13, s. 60. R. 1:1959 —
56. ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA GDAŃSKIEGO. — Wyd.: Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku. Wydział Statystyki. Gdańsk. Format 20×14 cm, s. przeciętnie 300. R. 1 : 1958 —
57. ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA KOSZALIŃSKIEGO. — Wyd.: Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie. Wydział Statystyki. Koszalin. Format 20×14 cm, s. przeciętnie 200. R. 1:1959 —
58. ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA SZCZECIŃSKIEGO. Wyd.: Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej. Szczecin. Format 20×14 cm, s. przeciętnie 250. R. 1:1958 —
59. SPRAWOZDANIE BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ ZA ROK... — Rocznik. Wyd.: Politechnika Gdańska. Gdańsk. R. 1:1957 —
60. SPRAWOZDANIE Z AKCJI ODBUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA WYBRZEŻA MORSKIEGO. — Miesięcznik. Wyd.: Delegatura Rządu dla Spraw Wybrzeża w Gdańsku. Wydział Statystyczno-Sprawozdawczy. Gdańsk. R. 1:1946 — R. 4:1949.
- Wydawnictwo obejmuje sprawozdania miesięczne poczynając od kwietnia 1946 r. Numery ostatnie (grudniowe) każdego roku zawierają sprawozdania za cały rok ubiegły. Przerwane w połowie 1949 r.
61. ŻUŁAWY. Biuletyn Informacyjny Pełnomocnika Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych dla Zagospodarowania Żuław. — Miesięcznik. Wyd.: Biuro Pełnomocnika Min. R. i R.F. Gdańsk. R. 1 : 1948 nr 1 — nr 11.
- Rozpoczęty jako dwutygodnik. Nr 1 z dn. 15 kwietnia 1948 r.

CZASOPISMA ORGANIZACJI POLITYCZNYCH I SPOŁECZNYCH

(zob. też: Czasopisma społeczno-polityczne)

62. AKADEMIK NA WYBRZEŻU. — Dwutygodnik. Organ Komitetów Uczelnianych Bratniej Pomocy Studentów Wybrzeża. Wyd.: Zarząd Polityczno-Wychowawczy Mar. Woj. Gdynia—Gdańsk. R. 1 : 1946 nr 1 — nr 3.
- Dodatek do „Gazety Morskiej” (zob.: poz. 312). Nr 1 datowany 14 kwietnia 1946 r. Ostatni — nr 3 z dn. 2 czerwca 1946 r.
63. BIULETYN INFORMACYJNY BRATNIEJ POMOCY STUDENTÓW POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Komitet Wyd. Br. Pom. i Kół Nauk. Politechniki Gd. Gdańsk. R. 1: 1949.
64. BIULETYN INFORMACYJNY POLSKIEGO ZWIĄZKU INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW BUDOWNICTWA. Oddział w Szczecinie. — Miesięcznik. Wyd.: Pol. Zw. Inż. i Tech. Bud. Szczecin. R. 1:1957 —
- Początkowo kwartalnik. Od R. 3:1959 miesięcznik.

65. BIULETYN INFORMACYJNY POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ. Wydawany nieregularnie. Wyd.: Komitet Wojewódzki PZPR. Gdańsk. R. 1 : 1956 —
66. BIULETYN INFORMACYJNY WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU ZJEDNOCZONEGO STRONNICTWA LUDOWEGO W GDAŃSKU. — Wychodzi nieregularnie. Wyd.: WK ZSL Gdańsk. R. 1 : 1957 —
67. BIULETYN INFORMACYJNY WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU ZJEDNOCZONEGO STRONNICTWA LUDOWEGO W KOSZALINIE. — Kwartalnik. Wyd.: WK ZSL Koszalin. R. 1 : 1958 —
68. BIULETYN INFORMACYJNY (Związku Młodzieży Wiejskiej). — Kwartalnik. Wyd.: Zarząd Wojewódzki Związku Młodzieży Wiejskiej w Gdańsku. Gdańsk. Format 30 × 21 cm, s. 16. R. 1 : 1958 —
69. BIULETYN URZĘDOWY KOMENDY KOSZALIŃSKIEJ CHORĄGI HARCERSTWA. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Harcerska Służba Informacyjna. Koszalin. R. 1 : 1957 — R. 2 : 1958.
Wydawnictwo rozpoczęte w listopadzie 1957 r. Po 1958 r. brak informacji.
70. BIULETYN (Zarządu Okręgowego Związku Zawodowego Pracowników Rolnych i Leśnych w Koszalinie). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Zw. Zaw. Prac. R. i L. Koszalin. R. 1 : 1953.
Po 1953 r. brak informacji.
71. ECHA BORÓW NADBAŁTYCKICH. Organ Związku Zawodowego Pracowników Leśnych i Przemysłu Drzewnego w Gdańsku. — Miesięcznik. Wyd.: Zw. Zaw. Prac. L. i P. D. Sopot. R. 1 : 1946 — R. 2 : 1947.
Wydawnictwo rozpoczęte nr 1/2 za styczeń—luty 1946 r.; zawieszono w pierwszym kwartale 1947 r.
72. EXPRESS RADOŚCI. —Wydawany 1 lub 2 razy w miesiącu. Wyd.: Klub Korespondentów Pałacu Młodzieży im. Wielkiej Rewolucji Październikowej w Szczecinie. Szczecin. R. 1 : 1954 — R. 3 : 1956.
73. FAKTY I WYDARZENIA. Materiały Pomocnicze dla Zespołów Propagandowych. — Miesięcznik. Wyd.: Komitet Wojewódzki PZPR. Wydział Propagandy i Agitacji. Szczecin. Format 18 × 13 cm, s. 30. R. 1 : 1961 nr 1 —
Początkowo wydawano 2 mutacje pisma: „Dla powiatów“ i „Dla miasta“. Od nr 4 wydawnictwo jednolite.
74. GŁOS POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ. Pismo pracowników i studentów Politechniki Gdańskiej. — Miesięcznik. Wyd.: Politechnika Gdańska. Rada Uczelniana Zrzeszenia Studentów Polskich. Gdańsk. R. 1 : 1953/1954 — R. 4 : 1956/1957.
Wydawnictwo rozpoczęte w listopadzie 1953 r. pod nazwą: „Głos Gdańskiej Politechniki. Pismo Zarządu Uczelnianego Związku Młodzieży Polskiej i Komitetu Uczelnianego Zrzeszenia Studentów Polskich“. Od nr 3 z 1954 r. tytuł, a od 1956 r. podtytuł — jak w opisie. W 1957 r. połączone z czasopismem „Medyk Gdański“ (zob.: poz. 76) i wspólnie kontynuowane pt. „Uwaga“ (zob.: poz. 83).
75. LIGA MORSKA W SŁUŻBIE POLSKI LUDOWEJ. Biuletyn organizacyjny i instrukcyjno-programowy. — Miesięcznik. Wyd.: Wydawnictwa Komunikacyjne. Oddział Morski. Gdańsk. R. 1 : 1950 nr 1 — R. 4 : 1953 nr 25 (26).

- Wydawnictwo rozpoczęte w listopadzie 1950 r. Wyd.: Liga Morska. Sopot. Numer grudniowy nie ukazał się. Od R. 2:1951 wyd.: Wydawnictwa Morskie, Gdańsk; zapoczątkowanie numeracji ciągłej (R. 2:1951 nr 1—12; R. 3:1952 nr 13—24; R. 4:1953 nr 25). Od R. 3:1952 wydawca jak w opisie. Po numerze styczniowym 1953 r. wydawnictwo przerwane.
76. MEDYK GDAŃSKI. Pismo Akademii Medycznej w Gdańsku. — Kwartalnik. Wyd.: Akademia Medyczna. Rada Uczelniana Zrzeszenia Studentów Polskich, Gdańsk. R. 1:1955 — R. 3:1957.
W 1957 r. połączone z czasopismem „Głos Politechniki Gdańskiej“ (zob.: poz. 74) i wspólnie kontynuowane pt. „Uwaga“ (zob.: poz. 83).
77. MEDYK SZCZECIŃSKI. Pismo Studentów Pomorskiej Akademii Medycznej — Dwutygodnik. Wyd.: Pomorska Akademia Medyczna, Szczecin. R. 1:1955 — R. 2:1956.
Wydawnictwo rozpoczęte w lutym 1955 r.
78. NA WCZASY. — Kwartalnik. Wyd.: Okręgowa Rada Związków Zawodowych, Szczecin. R. 1:1954.
79. NASZE TROPY. Pismo młodzieży harcerskiej Pomorza Zachodniego. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Komenda Szczecińskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego. Szczecin. R. 1:1957 — R. 2:1958.
80. RAZEM PRZYJACIELE. Pismo młodzieży studenckiej Politechniki Szczecińskiej. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Zarząd Uczelniany Z.S.P. Szczecin. R. 1:1956.
- RÓŻA WIATRÓW — zob.: Tygodnik Morski, poz. 307.
81. SAMOPOMOCOWIEC. Biuletyn Zarządu Wojewódzkiego Związku Samopomocy Chłopskiej w Szczecinie. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Zarz. Woj. ZSch. Szczecin. R. 1:1956.
82. TYGODNIK INFORMACYJNY. Organ Wojewódzkiego Komitetu Żydów Polskich w Szczecinie. — Dwutygodnik. Wyd.: Woj. Kom. Żyd. Pol. Szczecin. R. 1:1946 nr 1 — R. 2:1947 nr 5 (17).
Pierwszy numer z dn. 10. 7. 1946 r. W marcu 1947 wydawnictwo zawieszono.
83. UWAGA. — Dwutygodnik. Wyd.: Rada Okręgowa Zrzeszenia Studentów Polskich w Gdańsku. Gdańsk. Format 50×35 cm, s. 8. R. 1:1957 nr 1 —
Pismo młodzieży akademickiej Gdańska i Sopotu, powstałe z połączenia czasopism „Medyk Gdański“ (zob.: poz. 76) i „Głos Politechniki Gdańskiej“ (zob.: poz. 74). Nr 1 datowany 11 maja 1957 r. poprzedziło wydanie specjalne z dn. 9 kwietnia 1957 r.
84. WICI ZUCHOWE. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Komenda Szczecińskiej Chorągwi Harcerstwa Polskiego. Szczecin. R. 1:1949.

CZASOPISMA KUPIECKIE I RZEMIEŚLNICZE

85. BIULETYN INFORMACYJNY IZBY PRZEMYSŁOWO - HANDLOWEJ W SZCZECINIE. — Wychodził nieregularnie. Wyd.: Izba Przemysłowo-Handlowa. Szczecin. R. 1: 1947.

Pierwszy numer ukazał się w czerwcu 1947 r. Po 1947 r. brak informacji.

86. GAZETA HANDLOWA. Tygodnik informacji gospodarczej. — Wyd.: Morski Instytut Wydawniczy. Gdynia—Gdańsk. R. 1:1946 nr 1 — nr 9.

Pierwszy numer z datą 17. 8. 1946 r. Poprzedził wydawnictwo numer z dn. 13. 8. 1946 r. pod nazwą: „Tygodnik Morskiego Instytutu Wydawniczego“. Ostatni — nr 9 z dn. 2. 12. 1946 r.

87. MORSKI PRZEGLĄD GOSPODARCZY. Organ gospodarczy polskiego wybrzeża. — Miesięcznik. Wyd.: Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni. Gdynia. R. 1:1946 nr 1 — R. 4:1949 nr 1.

W R. 1:1946 dwutygodnik, podtytuł: Biuletyn Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni. Od R. 2:1947 jak w opisie. Wydawnictwo zawieszono w początkach 1949 r.

88. PRZEGLĄD KUPIECKI. Dwutygodniowy biuletyn gospodarczy dla członków zrzeszeń kupieckich. — Wyd.: Związek Zrzeszeń Kupieckich Województwa Gdańskiego. Gdynia. R. 1:1946 nr 1 — R. 4:1949 nr 13/14 (83/84).

Numer pierwszy datowany 15. 2. 1946 r. — ostatni 1. 7. 1949 r.

89. RZEMIEŚLNIK WYBRZEŻA. — Tygodnik. Wyd.: „Czytelnik”. Szczecin. R. 1:1948 nr 1 — R. 2:1949 nr 8.

Nr 1 datowany 1 października 1948 r. Po wydaniu nr 8 (21) z 22 lutego 1949 r. czasopismo połączono z „Rzemieślnikiem Śląskim“ i „Rzemieślnikiem Pomorskim“ w wydawnictwo pt. „Przyjaciel Rzemieślnika“.

90. SZCZECIŃSKIE WIADOMOŚCI GOSPODARCZE. — Miesięcznik. Szczecin. R. 1:1948.

Miesięczny dodatek do pisma: „Tygodnik Handlowy. Organ Naczelny Rady Zrzeszeń Kupieckich R.P.“, wyd.: Gospodarczy Instytut Wydawniczy Izby Przemysłowo-Handlowych i Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupieckich R.P. Nr 1 datowany: 10. 2. 1948 r. Po R. 1:1948 brak informacji.

TYGODNIK HANDLOWY — zob.: Szczecińskie Wiadomości Gospodarcze, poz. 90.

TYGODNIK MORSKIEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO — zob.: Gazeta Handlowa, poz. 86.

CZASOPISMA SPOŁECZNO-POLITYCZNE

A. Ogólne

91. BIULETYN INFORMACYJNY WYBRZEŻA. — Miesięcznik. Wyd.: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy. Gdańsk. R. 1: 1946 nr 1 — R. 2:1947 nr 6.

Wydawnictwo rozpoczęte w marcu 1946 r. pod nazwą: Morski Biuletyn Informacyjny Województwa Gdańskiego. Od R. 1:1946 nr 3 nazwa jak w opisie.

92. ECHO MORSKIE. Pismo Zarządu Polityczno-Wychowawczego Okręgu Wojskowego Morskiego. — Wydawane 3 razy w miesiącu. Wyd.: Zarz. Pol.-Wych. O.W.M. Gdańsk. R. 1 : 1945 — R. 3 : 1947.

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 7. 11. 1945 r.

93. GŁOS WYBRZEŻA. Pismo Polskiej Partii Robotniczej. — Tygodnik. Wyd.: Komitet Wojewódzki Polskiej Partii Robotniczej. Gdańsk—Gdynia. R. 1 : 1946 — R. 2 : 1947.

Pierwszy numer z dn. 27. 1. 1946 r. W 1947 r. Wydawnictwo przerwano w związku z rozpoczęciem edycji specjalnej mutacji dziennika „Głos Ludu” pod nazwą „Głos Wybrzeża” — zob.: poz. 17.

MORSKI BIULETYN INFORMACYJNY WOJEWÓDZTWA GDAŃSKIEGO — zob.: Biuletyn Informacyjny Wybrzeża, poz. 91.

94. PIONIER SZCZECIŃSKI. Tygodnik gospodarczy i społeczno-kulturalny morskiego miasta Szczecina i Zachodniego Pomorza. Oficjalny organ Okręgowych Oddziałów Państwowego Urzędu Repatriacyjnego i Polskiego Związku Zachodniego. Informator Portowy. Wyd.: Spóldz. Wyd. „Polskie Pismo i Książka”. Szczecin. R. 1 : 1945.

Nr 1 z dn. 5 września 1945 r. Wydawnictwo przerwane prawdopodobnie w końcu 1945 r.

95. ROBOTNIK MORSKI. Tygodnik Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej w Gdańsku. — Wyd.: „Czytelnik”. Gdańsk. R. 1 : 1946 — R. 2 : 1947.

Wydawnictwo rozpoczęte 10 lutego 1946 r.

96. ŚWIETLICA ROBOTNIKA. Pismo Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej w Gdańsku. — Wydawane nieregularnie co 1 lub 2 miesiące. Wyd. WK PPS. Gdańsk. R. 1 : 1945 — R. 3 : 1947.

Wydawnictwo rozpoczęte w styczniu 1945 r.

97. WIEŚCI. Organ Komisji Porozumiewawczej Międzypartyjnej w Starogrodzie poświęcony sprawom Pomorza Zachodniego. — Tygodnik. Wyd.: Kom. Porozum. Międzypart. Starogród. R. 1 : 1945 nr 1 — R. 3 : 1947 nr 3.

B. Lokalne

98. AKTUALNOŚCI CHOSZCZEŃSKIE. Pismo Powiatowego Komitetu Frontu Narodowego. — Miesięcznik. Wyd.: P.K.F.N. Choszczno. R. 1 : 1952.

Nr 1 z września 1952 r. Brak bliższych informacji.

BIULETYN BIAŁOGARDZKI — zob.: Wiadomości Białogardzkie, poz. 110.

99. ECHO ZIEMI LĘBORSKIEJ. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Lębork. R. 1 : 1954 — R. 7 : 1960.

100. ECHO ZIEMI WEJHEROWSKIEJ. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Wejherowo. R. 1 : 1955.

ELBLĄSKI GŁOS WYBRZEŻA — zob.: Głos Elbląga, poz. 10.

101. GAZETA GRYFICKA. Organ Powiatowego Komitetu Frontu Jedności Narodu. — Wydawana nieregularnie. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Gryfice. R. 1 : 1952 — R. 8 : 1959.

Do R. 7 : 1958 wydawana przez Radiowęzeł w Gryficach. Od 1958 r. podtytuł i wydawca jak w opisie.

102. GŁOS CHOJEŃSKI. Organ Powiatowego Komitetu Frontu Narodowego. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: P.K.F.N. Dębno. R. (1) : 1952 — R. (4) : 1955.

102A. GŁOS CHOSZCZEŃSKI. Organ Powiatowego Komitetu Frontu Narodowego. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: P.K.F.N. Choszczno. R. (1) : 1954 — R. (3) : 1956.

GŁOS ELBLĄGA — zob.: poz. 10.

103. GŁOS KAMIENIA. Organ Powiatowego Komitetu Frontu Jedności Narodu. — Okreslony jako dwutygodnik, wychodził nieregularnie. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Kamień. R. 1 : 1952 — R. 7 : 1958.

Nr 1 datowany 15 września 1952 r. Wyd.: Powiatowy Komitet Frontu Narodowego.

104. GŁOS ŁOBESKI. Pismo Powiatowego Komitetu Frontu Narodowego. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: P.K.F.N. Łobez. R. (1) : 1952 — R. 3 (4) : 1955. Numeracja roczników rozpoczęta w 1953 r.

105. GŁOS MYŚLIBORSKI. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: P.K.F.N. Myślibórz. R. 1 : 1956.

106. GŁOS STAROGARDZKI. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Starogard. R. 1 : 1954 — R. 5 : 1958.

106A. GŁOS WOLIŃSKI. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: P.K.F.N. Świnoujście. R. (1) : 1954 — R. (3) : 1956.

GŁOS WSI — zob.: poz. 340.

107. GŁOS ZIEMI MALBORSKIEJ. Gazetka Powiatowego Komitetu Frontu Jedności Narodu. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Malbork. R. 1 : 1954 — R. 3 : 1956.

108. GŁOS ZIEMI PYRZYCKIEJ. Organ Powiatowego Komitetu Frontu Narodowego. — Wydawany 1—2 razy w miesiącu. Wyd.: P.K.F.N. Pyrzyce. R. 1 : 1952 — R. 4 : 1955.

GRYF SZCZECINECKI — zob.: Wiadomości Szczecineckie, poz. 122.

KURIER SŁUPSKI — zob.: poz. 22.

NOWOGARDIA — zob.: poz. 189A.

PISMO ŻŁOTOWSKIE — zob.: Wiadomości Żłotowskie, poz. 124.

109. SŁOWO NOWOGARDZKIE. Organ Powiatowego Komitetu Frontu Narodowego. — Miesięcznik. Wyd.: P.K.F.N. Nowogard. R. 1 : 1952 — R. 4 : 1955.

Do 1955 r. tygodnik wydawany 2—4 razy w miesiącu. Nr 1 datowany: 8—14 września 1952 r.

110. WIADOMOŚCI BIAŁOGARDZKIE. — Miesięcznik. Wyd.: Komitet Powiatowy PZPR. Białogard. R. 1 : 1952 — R. 4 : 1955.

Wydawnictwo rozpoczęte w sierpniu 1952 r. pod nazwą: „Biuletyn Białogardzki”. Od R. 1:1952 nr 3 nazwa jak w opisie. Początkowo określony jako dwutygodnik, wychodził nieregularnie. W R. 3:1954 błędy w numeracji. R. 4:1955 mylnie oznaczony jako R. 3 (!).

111. WIADOMOŚCI BYTOWSKIE. — Wydawane nieregularnie, 10—12 razy w roku. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Bytów. R. 1: 1952 nr 1 — R. 5: 1956 nr 2.
112. WIADOMOŚCI CZŁUCHOWSKIE. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Człuchów. R. 1:1953 nr 1 — R. 4: 1956 nr 3.
113. WIADOMOŚCI DRAWSKIE. — Dwutygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Drawsko R. 1:1952 nr 1 — R. 4: 1955 nr 12.
114. WIADOMOŚCI KOŁOBRZESKIE. Gazeta Powiatowa. — Dwutygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Kołobrzeg. R. 1:1952 nr 1 — R. 5: 1956 nr 3.
115. WIADOMOŚCI KOSZALIŃSKIE. — Tygodnik. Wyd.: Urząd Propagandy i Informacji. Koszalin. R. 1:1945 nr 1 — nr 37.
Początkowo wydawany nieregularnie jako „dziennik”. Nr 1 z dn. 2.9. 1945 r. Od nr 26 tygodnik. Ostatni nr 37 z dn. 7. 12. 1945 r.
116. WIADOMOŚCI KOSZALIŃSKIE. — Dwutygodnik Powiatu Koszalińskiego. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Koszalin. R. 1: 1954 — R. 3: 1956.
Wydawnictwo rozpoczęte dn. 1 stycznia 1954 r. W R. 1: 1954. Wyd.: P.K.F.N.
117. WIADOMOŚCI KWIDZYŃSKIE. — Miesięcznik. Wyd.: P.K.F.N. Kwidzyń. R. 1: 1956 nr 1 — nr 7/8.
118. WIADOMOŚCI MIASTECKIE. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Miastko. R. 1:1952 nr 1 — R. 5: 1956 nr 3.
119. WIADOMOŚCI MYŚLIBORSKIE. Organ Powiatowego Komitetu Frontu Narodowego. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: P.K.F.N. Myślibórz. R. 1: 1952 — R. 3: 1954.
120. WIADOMOŚCI SŁAWNEŃSKIE. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Sławno. R. 1: 1952 nr 1 — R. 5: 1956 nr 1/2.
121. WIADOMOŚCI SŁUPSKIE. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: R. S. W. „Prasa”. Słupsk. R. 1:1953 (nr 1) — R. 3: 1955 nr 9.
W pierwszym okresie istnienia wydawnictwo pozbawione było numeracji.
122. WIADOMOŚCI SZCZECINECKIE. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Szczecinek. R. 1: 1952 nr 1 — R. 4: 1955 nr 13.
Wydawane początkowo pt. „Gryf Szczecinecki”.
123. WIADOMOŚCI WAŁECKIE. — Wydawane 2 razy w miesiącu. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Wałcz. R. 1: 1952 — R. (5): 1956.
Wydawnictwo rozpoczęte dn. 1. 8. 1952, wyd.: Komitet Powiatowy PZPR. Okresowe braki numeracji kolejnych wydań. Błędna numeracja roczników (R. 1: 1952; R. 1 (!): 1953; R. 2 (!): 1954; R. 3 (!): 1955; R. 3 (!): 1956).

WIADOMOŚCI WEJHEROWSKIE — zob.: poz. 25.

124. WIADOMOŚCI ŻŁOTOWSKIE. — Wydawane 1—2 razy w miesiącu. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Żłotów. R. 1:1952 nr 1 — R. 5:1956 nr 10.
Wydawane początkowo pod nazwą: „Pismo Żłotowskie“.

125. ZIEMIA GRYFIŃSKA. — Miesięcznik. Wyd.: P.K.F.N. Gryfino. R. 1:1952 nr 1 — R. 4:1955 nr 2 (39).
Wydawnictwo rozpoczęte w sierpniu 1952 r. jako dwutygodnik, wyd.: Radiowęzeł w Gryfinie. Od R. 3:1954 wyd. jak w opisie.

ZIEMIA MALBORSKA — zob.: poz. 26A.

126. ŻYCIE BIAŁOGRODZKIE. Tygodnik Powiatowego Komitetu Polskiej Partii Socjalistycznej. — Wyd.: Pow. Kom. PPS. Białogrod. R. 1:1945.
Białogrod: pierwotna nazwa Białogardu. Wydawnictwo rozpoczęte dn. 18. 11. 1945 r. Po 1945 r. brak informacji.

127. ŻYCIE PODGRODZIA. — Miesięcznik. Wyd.: P.K.F.N. Podgrodzie. R. 1:1954—R. 3:1956.

128. ŻYCIE POWIATU SZCZECIŃSKIEGO. — Tygodnik. Wyd.: P.K.F.N. Szczecin. R. 1:1952 — R. 2:1953.
Wydawnictwo rozpoczęte dn. 21. 8. 1952 r.

129. ŻYCIE TCZEWSKIE. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Tczew. R. 1:1954 — R. 5:1958.

CZASOPISMA ZAKŁADOWE

130. BIULETYN OCHRONY PRACY STOCZNI SZCZECIŃSKIEJ. Sekcja Wynalazczości i Bezpieczeństwa i Higieny Pracy. — Kwartalnik. Wyd.: Stocznia Szczecińska. Szczecin. R. 1:1954.

BIULETYN POMYSŁÓW RACJONALIZATORSKICH — zob.: Biuletyn Techniczny Klubu Techniki i Racjonalizacji (Polskich Linii Oceanicznych), poz. 132.

131. BIULETYN (Stoczni Gdańskiej). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Stocznia Gdańska. Gdańsk. R. 1:1953 nr 1 — nr (3).

132. BIULETYN TECHNICZNY KLUBU TECHNIKI I RACJONALIZACJI (Polskich Linii Oceanicznych). — Kwartalnik. Wyd.: PLO. Gdynia. R. 1:1953 — R. 4:1956.

Wydawnictwo rozpoczęte pod nazwą: „Biuletyn Pomysłów Racjonalizatorskich“. Od R. 4:1956 nr 1 nazwa jak w opisie.

133. BIULETYN TECHNICZNY (Zakładów H. Cegielski). — Miesięcznik. Wyd.: Stowarzyszenie Inżynierów Mechaników Polskich i Klub Techniki i Racjonalizacji przy Zakładach H. Cegielski w Poznaniu. Poznań. Format 30×21 cm, s. przeciętnie 20. R. 1:1957 nr 1 —

Samoistny dodatek miesięczny do pisma zakładowego „Nasza Trybuna”. Rozpoczęty w styczniu 1957.

Każdy zeszyt czasopisma zawiera publikacje poświęcone projektowaniu i budowie napędowych silników okrętowych w Zakładach H. Cegielski w Poznaniu.

BIULETYN TEMATYCZNY — zob.: Biuletyn Tematyczny Racjonalizatora, poz. 135.

134. BIULETYN TEMATYCZNY KOLEJOWEGO KLUBU TECHNIKI I RACJONALIZACJI WĘZŁA SZCZECIŃSKIEGO. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Szczecinie. Szczecin. R. 1 : 1955.

135. BIULETYN TEMATYCZNY RACJONALIZATORA. — Kwartalnik. Wyd.: Stocznia Szczecińska. Szczecin. R. 1 : 1952 — R. 6 : 1957.

Początkowo pod nazwą: „Biuletyn Tematyczny”. Od R. 2 : 1954 nr 3 nazwa: „Centralny Biuletyn Tematyczny”. Od R. 5 : 1956 nr 1 nazwa jak w opisie.

136. BIULETYN WSPÓŁZAWODNICTWA PRACY D.O.K.P. W SZCZECINIE. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Szczecinie. Szczecin. R. 1 : 1948.

Nr 1 datowany 15 lipca 1948 r. Po 1948 r. brak informacji.

137. CAŁA NAPRZÓD. Pismo pracowników Polskich Linii Oceanicznych. — Miesięcznik. Wyd.: PLO. Gdynia. R. 1 : 1955.

Wydawnictwo rozpoczęte w marcu 1955 r.

CENTRALNY BIULETYN TEMATYCZNY — zob.: Biuletyn Tematyczny Racjonalizatora, poz. 135.

138. DRZEWIARZ STARGARDZKI. — Kwartalnik. Wyd.: Dyrekcja Rejonu Przemysłu Leśnego. Stargard. R. 1 : 1956 nr 1 — nr 3.

139. ECHO OKRĘGU Z.S.S. Miesięcznik Rady Okręgowej i Oddziału Okręgowego Związku Spółdzielni Spożywców w Koszalinie. — Wyd.: Z.S.S. Koszalin R. 1 : 1956 — R. 2 : 1957.

Nr 1 z czerwca 1956 r. Właściwe rozpoczęcie wydawnictwa poprzedziło wydanie w marcu 1956 r. jednodniówki pod tym samym tytułem.

140. ECHO SPÓŁDZIELCY. Miesięcznik spółdzielczości pracy województwa szczecińskiego. — Wyd.: Woj. Zarz. Spółdz. Pracy. Szczecin. R. 1 : 1956.

141. ECHO W.P.K.G.G. (Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Gdańsk-Gdynia). — Dwutygodnik. Wyd.: W.P.K.G.G. Gdańsk. R. 1 : 1952 — R. 5 : 1956.

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 1 lipca 1952 r.

GAZETKA ZAKŁADOWA (Szczecińskich Zakładów Celulozowo-Papierniczych) — zob.: Skolwin, poz. 163.

GŁOS POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ — zob.: poz. 74.

142. GŁOS PORTOWCA. Pismo Komitetów Zakładowych Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i Rad Zakładowych przy Zarządzie Portu Gdańsk-Gdynia. — Tygodnik. Wyd.: Zarząd Gł. Zw. Zaw. Prac. Żeglugi. R. 1 : 1952 — R. 5 : 1956.

143. GŁOS PRZEMYSŁU TERENOWEGO. Organ Wojewódzkiego Zarządu Przemysłu Terenowego w Koszalinie. — Dwutygodnik. Wyd.: Woj. Zarz. Przem. Teren. Koszalin. R. 1 : 1954.

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 1. 6. 1954 r. Po 1954 r. brak informacji.

144. GŁOS RACJONALIZATORA. Biuletyn tematyczny. — Kwartalnik. Wyd.: Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego. Szczecin. R. 1 : 1952 — R. 5 : 1956.
145. GŁOS RACJONALIZATORA. Miesięcznik Klubu Techniki i Racjonalizacji przy Związku Branżowym Spółdzielni Metalowych, Drzewnych i Wytwórczości Różnej w Szczecinie. Szczecin. R. 1 : 1953 — R. 2 : 1954. .
Nr 1 za listopad 1953 r. Po 1954 r. brak informacji.
146. GRYFIA. Pismo Szczecińskiej Stoczni Remontowej. — Miesięcznik. Wyd.: Szczecińska Stocznia Remontowa. Szczecin. Format 30×21 cm, s. 8. R. 1 : 1955 nr 1 —
Wydawnictwo zawierające wiele cennych informacji nie tylko o pracy Szczecińskiej Stoczni Remontowej, lecz również o problemach i osiągnięciach polskiego przemysłu okrętowego. Liczne ilustracje.
- MEDYK GDAŃSKI — zob.: poz. 76.
- MEDYK SZCZECIŃSKI — zob.: poz. 77.
147. MÓWI DALMOR. Informator dla załóg statków rybackich. — Dwutygodnik. Wyd.: P.P. „Dalmor“ Połowy Dalekomorskie. Gdynia. R. 1 : 1949 — R. 2 : 1950.
148. NA BUDOWACH M.P.R.B. (Miejskiego Przedsiębiorstwa Remontowo-Budowlanego). — Miesięcznik. Wyd.: M.P.R.-B. Woj. Gdańskiego. Gdańsk. R. 1 : 1954 — R. 3 : 1956.
149. NA RUSZTOWANIACH. Organ pracowników Zjednoczenia Budownictwa Miejskiego w Szczecinie. — Dwutygodnik. Wyd.: Z.B.M. Szczecin. R. 1 : 1953 — R. 6 : 1958.
Rozpoczęte pod nazwą, jak w opisie. W R. 4 : 1956 — R. 5 : 1957 nazwa: „Na Rusztowaniach Województwa Szczecińskiego i Koszalińskiego“. W R. 6 : 1958 tytuł ponownie jak w opisie.
- NA RUSZTOWANIACH WOJEWÓDZTWA SZCZECIŃSKIEGO I KOSZALIŃSKIEGO — zob.: Na Rusztowaniach, poz. 149.
150. NA WARCIE POKOJU. — Tygodnik. Wyd.: Zakłady Mechaniczne im. K. Świerczewskiego. Elbląg. R. 1 : 1950 — R. 8 : 1957.
151. NASZ OBJEKTYW. Pismo pracowników Szczecińskich Zakładów Graficznych. — Kwartalnik. Wyd.: Zakłady Graficzne. Szczecin. R. 1 : 1954 — R. 3 : 1956.
152. NASZA BANDERA. — Miesięcznik. Wyd.: Polska Żegluga Morska. Szczecin. R. 1 : 1953 — R. 4 : 1956.
153. NASZE PROBLEMY. — Miesięcznik. Wyd.: Związek Spółdzielni Spożywców. Szczecin. R. 1 : 1955.
154. NASZE SPRAWY. Biuletyn Informacyjny Ekspozytury Państwowej Centrali Drzewnej w Szczecinie. — Kwartalnik. Wyd.: Eksp. P.C.D. Szczecin. R. 1 : 1955 nr 1 — R. 3 : 1957 nr 3.
Początkowo dwutygodnik. Od R. 3 : 1957 nr 1 kwartalnik.
155. NASZE WŁÓKNO. — Miesięcznik. Wyd.: Szczecińskie Zakłady Włókien Sztucznych. Szczecin. Format 35×25 cm, s. 4. R. 1 : 1955 —

156. **NOWE TORY.** Pismo pracowników Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Szczecinie. — Dwutygodnik. Wyd.: D.O.K.P. Szczecin. R. 1:1954 — R. 4:1957.
Rozpoczęte w lutym 1954 r. jako miesięcznik. Od R. 3:1956 dwutygodnik.
157. **ODRA MA GŁOS.** — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Przedsiębiorstwo Połowów Dalekomorskich i Usług Rybackich „Odra”. Szczecin. R. 1:1956.
158. **PORT POKOJU.** Pismo pracowników portu szczecińskiego. — Dwutygodnik. Wyd.: Zarząd Portu Szczecin. Szczecin. R. 1:1951 — R. 6:1956.
Wydawnictwo rozpoczęte dn. 1 maja 1951 r.
159. **PRZEGLĄD RACJONALIZATORSKI.** Organ Klubu Techniki i Racjonalizacji przy Związku Branżowym Spółdzielni Budowlanych w Szczecinie. — Miesięcznik. Wyd.: Klub Techniki i Racjonalizacji przy Z.B.S.B. Szczecin. R. 1:1953 — R. 2:1954.
Nr 1 datowany 1 maja 1953 r.
160. **RACJONALIZATOR.** Dwumiesięcznik poświęcony popularyzacji wynalazczości pracowniczej. Organ Okręgowego Klubu Techniki i Racjonalizacji Budownictwa w Szczecinie. — Wyd.: Klub Techn. i Racjon. Bud. Szczecin. R. 1:1953 — R. 4:1956.
Wydawnictwo rozpoczęte w czerwcu 1953 r. jako miesięcznik.
161. **RYBAK KOSZALIŃSKI.** — Tygodnik. Wyd.: Kluby Korespondentów w Ustce, Darłowie i Kołobrzegu. Koszalin. R. 1:1954 — R. 2:1955.
162. **RYBOŁÓWSTWO.** Pismo pracowników rybołówstwa spółdzielczego. — Dwutygodnik. Szczecin. R. 1:1956.
163. **SKOLWIN.** — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Szczecińskie Zakłady Celulozowo-Papiernicze. Szczecin—Skolwin. R. 1:1955 — R. 5:1959.
Wydawnictwo rozpoczęte pod nazwą: „Gazetka Zakładowa. Pismo pracowników Szczecińskich Zakładów Celulozowo-Papierniczych”. Od R. 1:1955 nr 3 nazwa jak w opisie.
- SZÓSTA TRYBUNA HUTNIKA** — zob.: Trybuna Hutnika, poz. 168.
164. **TARTACZNIK SZCZECIŃSKI.** — Kwartalnik. Wyd.: Rejonowy Zarząd Przemysłu Leśnego. Szczecin. Format 30×21 cm, s. 24. R. 1:1955 nr 1 —
165. **TARTAKI PRODUKUJĄ.** Biuletyn Informacyjny Rejonu Przemysłu Leśnego w Słupsku. — Kwartalnik. Wyd.: Dyrekcja Rejonu Przemysłu Leśnego. Słupsk. R. 1:1954.
166. **TRAMWAJARZ SZCZECIŃSKI.** — Miesięcznik. Wyd.: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne. Szczecin. R. 1:1956 nr 1 — nr 7.
167. **TRYBUNA BUDOWLANYCH.** Pismo Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR i Rady Zakładowej Zjednoczenia Budownictwa Wojskowego Nr 24. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Zj.B.W. Nr 24. Gdynia. R. 1:1954 — R. 3:1956.
168. **TRYBUNA HUTNIKA.** — Kwartalnik. Wyd.: Huta „Szczecin”. Szczecin. R. 1:1954 — R. 3:1956.

- Początkowo pod nazwą: „Szósta Trybuna Hutnika“. W R. 3:1956 nazwa jak w opisie.
169. TRYBUNA STOCZNIOWCA. — Dwutygodnik. Wyd.: Rada Zakładowa Stoczni Szczecińskiej. Szczecin. R. 1:1953 nr 1 — R. 4:1956 nr 9.
Wydawnictwo rozpoczęte pod nazwą: „Z życia Stoczni Szczecińskiej“. Nr 1 z dn. 20 lipca 1953 r.
170. W GDAŃSKIEJ P.S.S. — Dwutygodnik. Wyd.: Powszechna Spółdzielnia Spożywców. Gdańsk. R. 1:1955 — R. 4:1958.
171. WIADOMOŚCI MLECZARSKIE. Czasopismo Zjednoczenia Przemysłu Mleczarskiego w Koszalinie. — Miesięcznik. Wyd.: Wydawnictwo „Głos Koszaliński“. Koszalin. Format 46×32 cm, s. 4. R. 1:1956/1957 —
Nr 1 datowany: 15. 11. — 15. 12. 1956; nr 2: 15. 12. 1956 — 15. 1. 1957.
172. WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU TERENOWEGO. Organ Wojewódzkiego Zarządu Przemysłu Terenowego przy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie. — Miesięcznik. Wyd.: Woj. Zarz. Przem. Teren. Szczecin. Format 30×21 cm, s. 4. R. 1:1955 nr 1 —
173. Z NASZYCH RUSZTOWAŃ. — Miesięcznik. Wyd.: Szczecińskie Zjednoczenie Budownictwa. Szczecin. R. 1:1954 — R. 5:1958.
- Z ŻYCIA STOCZNI SZCZECIŃSKIEJ — zob.: Trybuna Stocznio-wca, poz. 169.
174. ZIELONA DROGA. Pismo kolejarzy Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Gdańsku. — Dwutygodnik. Wyd.: D.O.K.P. Gdańsk. R. 1:1954 — R. 2:1955.
175. ŻEGLARZ ODRZAŃSKI. — Miesięcznik. Wyd.: P.P. Żegluga na Odrze. Wrocław. Format 35×25 cm, s. 4. R. 1:1954 —
176. ŻYCIE CERTY. — Dwutygodnik. Wyd.: Spółdzielnia Pracy Rybołówstwa Morskiego i Zalewowego „Certa“. Szczecin. R. 1:1954 — R. 3:1956.

CZASOPISMA SPOŁECZNO-KULTURALNE I LITERACKIE

177. ARKONA. Miesięcznik poświęcony kulturze i sztuce. — Wyd.: Zespół Arkony. Bydgoszcz. R. 1:1945/1946 nr 1 — R. 3:1948 nr 12.
Wychodził od listopada 1945 do grudnia 1948 r. włącznie. R. 1 obejmuje 14 numerów.
178. BIBLIOTEKARZ ZACHODNIOPOMORSKI. Biuletyn poświęcony sprawom bibliotek i czytelnictwa Pomorza Zachodniego. — Kwartalnik. Wyd.: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna. Szczecin. (R. 1):1959 —
Wydawnictwo określane przez wydawców jako kwartalnik. Rozpoczęte w 1959 r. numerem 1 datowanym: styczeń—marzec. W 1959 r. następnych numerów nie wydano. W 1960 r. wydano nr 2, a w 1961 r. — nr 3, oba datowane: „styczeń—grudzień”, przy zachowaniu określenia częstotliwości: „kwartalnik”.

BIULETYN INFORMACYJNY WYDZIAŁU KULTURY I SZTUKI PRZY URZĘDZIE
WOJEWÓDZKIM GDAŃSKIM — zob.: poz. 41.

179. BIULETYN (Wojewódzkiego Domu Kultury w Koszalinie). — Kwartalnik. Wyd.: W.D.K. Koszalin. Format 30×21 cm, s. przeciętnie 40. R. 1 : 1960 —

Czasopismo przeznaczone dla pracowników ośrodków i placówek kulturalnych Ziemi Koszalińskiej. Opisy działalności domów kultury, świetlic i klubów. Artykuły fachowe. Materiały dla prelegentów i zespołów artystycznych.

180. BIULETYN (Wojewódzkiego Domu Twórczości Ludowej w Gdańsku). — Dwumiesięcznik. Wyd.: W.D.T.L. Gdańsk. Format 30×21 cm, s. 50 + tabl. 5. R. 1 : 1957 —

Zawiera materiały odczytowe z zakresu historii politycznej, gospodarczej i społecznej województwa gdańskiego, teksty literackie i muzyczne dla zespołów artystycznych, kronikę działalności kulturalno-oświatowej oraz prace poświęcone sztuce ludowej regionu.

181. BIULETYN WOJEWÓDZKIEJ I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W GDAŃSKU. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: W.i.M.B.P. Gdańsk. R. 1 : 1955 —

182. CHECZ, Dodovk leteracko-nawukovi „Zrzeszë Kaszëbskji“. — Tygodnik. Wyd.: Spółdz. Zrzesz Kaszëbskô. Wejherowo. R. 1 : 1945 — R. 3 : 1947.

Dodatek tygodniowy literacko-naukowy pisma „Zrzesz Kaszëbskô“ — zob.: poz. 27. Nr 1 datowany 6. 10. 1945 r.

183. DODATEK LITERACKI „GŁOSU SZCZECIŃSKIEGO“. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Szczecin. R. 1 : 1958 —

Miesięczny dodatek „Głosu Szczecińskiego“ — zob.: poz. 16.

184. DZIEWIĄTA FALA. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Gdańsk. R. 1 : 1953 — R. 8 : 1960.

Tygodniowy dodatek społeczno-kulturalny „Głosu Wybrzeża“ (zob.: poz. 18). Pierwszy numer z dn. 12. 12. 1953 r.

185. GŁOS TYGODNIA. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Koszalin. R. 1 : 1954.

Wydawnictwo rozpoczęte w 1954 r. jako dodatek społeczno-kulturalny „Głosu Koszalińskiego“ (zob.: poz. 12). Obecnie sobotnio—niedzielne wydanie tego dziennika, z zachowaniem ciągłości numeracji roczników i codziennych wydań.

186. KASZĘBĒ. Organ Zarządu Głównego Zrzeszenia Kaszubskiego. — Dwutygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Gdańsk. R. 1 : 1957 nr 1 (3) — R. 5 : 1961 nr 24 (103).

Właściwe rozpoczęcie wydawnictwa poprzedziło wydanie specjalne nr 1/2. Początkowo miesięcznik. Od R. 2 : 1958 nr 8 — dwutygodnik

Regionalne czasopismo społeczno-kulturalne obejmujące swymi zainteresowaniami przejawy życia naukowego (głównie historia i etnografia), literackiego, kulturalnego i gospodarczego regionu kaszubsko-pomorskiego. Publikowało również utwory poetyckie i prozatorskie, pisane gwarą kaszubską. Czasopismo zawieszono z dn. 31. 12. 1961 r.

187. KONTRASTY. Dwutygodnik studentów i młodej inteligencji Wybrzeża. — Wyd.: Zarząd Wojewódzki Związku Młodzieży Polskiej i Rada Okręgowa Zrzeszenia Studentów Polskich. Gdańsk. R. 1 : 1956 nr 1 — nr 9.

Pierwszy numer datowany: 5—19. 6. 1956 r.

188. LITERY. Magazyn społeczno-kulturalny Wybrzeża. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Gdańsk. Format 32×24 cm, s. 30, prenumerata roczna 60 zł, cena egz. 5 zł. R. 1:1962 nr 1/2 —
Wydawnictwo rozpoczęte zeszytem za styczeń—luty 1962 r.
189. MARCHOŁT. — Tygodnik. Wyd.: „Czytelnik”. Szczecin. R. 1:1946.
Tygodniowy dodatek satyryczno-literacki do „Kuriera Szczecińskiego” — zob.: poz. 23.
- NIEDZIELNY DODATEK ILUSTROWANY (Kuriera Szczecińskiego) zob.: Panorama, poz. 190.
- 189A. NOWOGARDIA. Pamiętnik starych i nowych czasów Ziemi Nowogardzkiej i Goleniowa poświęcony zagadnieniom archeologii, historii, sztuki, architektury, urbanistyki, kultury ludowej, oświaty, czytelnictwa i ochrony zabytków. — (Kwartalnik). Wyd.: Zarząd Oddziału P.T.T.K. Nowogard. R. 1:1956.
190. PANORAMA. Niedzielnny Dodatek Ilustrowany. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Szczecin. R. (1):1946 — R. (6):1951.
Dodatek tygodniowy do pisma „Kurier Szczeciński” (zob.: poz. 23). Początkowo (R. (1):1946 — R. (3):1948) pod nazwą: „Raz na Tydzień”, później (R. (4):1949 nr 1 — nr 27): „Niedzielnny Dodatek Ilustrowany”. Od R. (4):1949 nr 28 nazwa jak w opisie.
191. PANORAMA PÓŁNOCY. — Tygodnik. Wyd.: Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Pojezierze”. Olsztyn. Format 42×30 cm, s. 24, prenumerata roczna 156 zł, cena egz. 3 zł. R. 1:1957 nr 1 —
Ilustrowany magazyn poświęcony problematyce północnych ziem Polski. Wiele materiałów z dziedziny gospodarki morskiej, życia Wybrzeża oraz zagadnień turystyki nadmorskiej. Artykuły omawiające stosunki gospodarcze i polityczne Polski z państwami bałtyckimi.
- PIONIER SZCZECIŃSKI — zob.: poz. 94.
192. POMORZE. Pismo społeczno-kulturalne Polski Północnej. — Dwutygodnik. Wyd.: Bydgoski Oddział Związku Literatów Polskich i Prezydium WRN. Bydgoszcz. Format 50×35 cm, s. 10, prenumerata roczna 48 zł, egz. 2 zł. R. 1:1955 nr 1 —
Czasopismo poświęcone życiu kulturalnemu, literackiemu, naukowemu i społecznemu Pomorza. Publikuje utwory poetyckie i prozatorskie twórców pomorskich, reprodukcje prac plastycznych, recenzje, krytyki, felietony. Kronika wydarzeń kulturalnych.
- RAZ NA TYDZIEŃ — zob.: Panorama, poz. 190.
193. REJSY. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Gdańsk. R. 1:1946 nr 1 —
Wydawnictwo rozpoczęte nr 1 z dn. 20 października 1946 r. Podtytuł: „Ilustrowany Dodatek Dziennika Bałtyckiego”. Wydawane samoistnie w objętości 4 stron. Ostatnim samoistnym numerem „Rejsów” był nr 23 (33 kolejny) z dn. 1 czerwca 1947 r. Po tej dacie ukazują się one jako dodatek niesamoistny.
Tygodniowy dodatek społeczno-kulturalny „Dziennika Bałtyckiego” (zob.: poz. 9), dający m. in. przegląd życia kulturalnego i twórczości artystycznej Trójmiasta. Zamieszcza również utwory prozaików i poetów Wybrzeża.
194. (Siódmy) 7 GŁOS TYGODNIA. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Szczecin. Format 50×35 cm, s. 8, prenumerata roczna 52 zł, cena egz. 1 zł. R. 1:1957 nr 1 —

Pierwszy numer wydano 15. 9. 1957 r. Początkowo ukazywał się jako tygodniowy dodatek „Głosu Szczecińskiego“ (zob.: poz. 16). Od R. 3 : 1959 jako samodzielne pismo.

Magazyn społeczno-kulturalny poświęcony problematyce Pomorza Zachodniego. Omawia zagadnienia gospodarki morskiej, stosunków polsko-niemieckich oraz państw bałtyckich. Popularyzuje współczesne zagadnienia nauki i techniki.

SZCZECIN. Miesięcznik Pomorza Zachodniego — zob.: poz. 238.

SZCZECIN. Tygodnik miasta morskiego — zob.: Tygodnik Wybrzeża, poz. 195.

195. TYGODNIK WYBRZEŻA. Szczecin—Gdańsk—Gdynia. — Tygodnik. Wyd.: Spółdz. Wyd. „Polskie Pismo i Książka“. Szczecin. R. 1 : 1946 nr 1/2 — R. 4 : 1949 nr 1/2 (125/126).

Wydawnictwo rozpoczęte jako dwutygodnik pod nazwą: „Szczecin“. Nr 1/2 z dn. 15 czerwca 1946 r. Od R. 2 : 1947 nr 1 tygodnik, podtytuł: „Tygodnik miasta morskiego“. Ostatni pod nazwą „Szczecin“ wydany został nr 33 (107) datowany: 15—22 sierpnia 1948 r. Od R. 3 : 1948 nr 34 (108) z dn. 1 września zmiana tytułu na: „Tygodnik Wybrzeża“. Wydawnictwo zakończone nr 1/2 (125/126) z dn. 20 stycznia 1949 r.

196. WIATR OD MORZA. Czasopismo poświęcone polskiej kulturze marynistycznej. — Miesięcznik. Wyd.: „Czytelnik“. Gdańsk. R. 1 : 1946 nr 1 — nr 7.

ZAPISKI KOSZALIŃSKIE. — zob.: poz. 240.

197. ZIEMIA I MORZE. Tygodnik społeczno-kulturalny. — Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Szczecin. R. 1 : 1956 nr 1 — R. 2 : 1957 nr 24/25.

Nr 1 z dn. 19. 5. 1956 r.

198. ŻYCIE I KULTURA. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Szczecin. R. 1 : 1951 — R. 7 : 1957.

Dodatek tygodniowy „Głosu Szczecińskiego“ — zob.: poz. 16.

WYDAWNICTWA BIBLIOGRAFICZNE I KATALOGOWE

199. BIBLIOGRAFIA MORSKA. Oprac. Anna Zajewska. — Wyd.: Instytut Bałtycki. Gdańsk. (R. 1 :) 1948 — (R. 2 :) 1949.

Dodatek do pisma „Gospodarka Morska“ (zob.: poz. 275) rejestrujący drukowane w Polsce książki i artykuły poświęcone problematyce morskiej. Wydano 5 zeszytów b-fii: Bibliografia Morska za 1947 r. — „Gospodarka Morska“, R. 1 : 1948, nr 1; ... za 1, 2 i 3 kwartał 1948 r. — „Gosp. Mor.“, R. 1 : 1948, nr 3; ... za 4 kwartał 1948 r. — „Gosp. Mor.“, R. 2 : 1949, nr 1; ... za 1 kwartał 1949 r. — „Gosp. Mor.“, R. 2 : 1949, nr 2; ... za 2 i 3 kwartał 1949 r. — „Gosp. Mor.“, R. 2 : 1949 nr 4.

200. BIULETYN BIBLIOTECZNY (Akademii Medycznej w Gdańsku). Spis ważniejszych nabytków zagranicznych. — Kwartalnik. Wyd.: Akademia Medyczna w Gdańsku. Format 30,5×21,5. Gdańsk. R. 1 : 1949 nr 1 —

Początkowo wydawany pod nazwą: Biuletyn Biblioteczny Biblioteki Akademii Lekarskiej w Gdańsku.

201. BIULETYN BIBLIOTECZNY (Państwowego Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej). — Półrocznik. Wyd.: P.I.M.M.iT. Gdańsk. R. 1 : 1950 — R. 2 : 1951.

- BIULETYN BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ. — zob.: Wykaz Najnowszych Nabytków (Biblioteki...), poz. 225.
- BIULETYN BIBLIOTEKI SZKOŁY INŻYNIERSKIEJ W SZCZECINIE. — zob.: Wykaz Ważniejszych Nabytków (Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej), poz. 226.
- BIULETYN GŁÓWNEJ BIBLIOTEKI TECHNICZNEJ MINISTERSTWA ŻEGLUGI. — zob.: Wykaz Nabytków Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi, poz. 224.
- BIULETYN GŁÓWNEJ BIBLIOTEKI TECHNICZNEJ MINISTERSTWA ŻEGLUGI I GOSPODARKI WODNEJ. — zob.: Wykaz Nabytków Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi, poz. 224.
202. BIULETYN INFORMACYJNO-BIBLIOGRAFICZNY (Centralnego Biura Konstrukcji Okrętowych). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: C.B.K.O. Biuro Studiów. Gdańsk. R. 1 : 1952 — R. 4 : 1955.
- Pewnego rodzaju kontynuację wydawnictwa stanowił Przegląd Dokumentacyjny Centralnego Biura Konstrukcji Okrętowych — obecnie pt. Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Okrętowego, zob.: poz. 210.
203. BIULETYN INFORMACYJNY (Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie). Wykaz czasopism zagranicznych. — Wyd.: W.S.E. Sopot. Format 30×21 cm. R. 1 : 1957 —
204. BIULETYN INFORMACYJNY (Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie). Wykaz ważniejszych nabytków. — Kwartalnik. Wyd.: W.S.E. Sopot. Format 30×21 cm. R. 1 : 1952 —
205. BIULETYN INFORMACYJNY WYDAWNICTWA MORSKIEGO. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Wydawnictwo Morskie. Gdynia. Format 16×12 cm, s. 30—40. R. 1 : 1957 nr 1 —
- Biuletyn zawiera informacje o książkach wydanych, zapowiedzi wydawnicze oraz projekty planów wydawniczych.
- BIULETYN WAŻNIEJSZYCH NABYTEKÓW SZKOŁY INŻYNIERSKIEJ W SZCZECINIE. — zob.: Wykaz Ważniejszych Nabytków (Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej), poz. 226.
206. DZIAŁOWY SPIS CZASOPISM, DZIENNIKÓW I WYDAWNICTW CIĄGLYCH (Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej). — Rocznik. Wyd.: B-ka Gł. Politechniki Gdańskiej. Gdańsk. Format 30×21 cm. R. 1 : 1957 —
- PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO I MORSKIEGO — zob.: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego, poz. 209.
- PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO I MORSKIEGO ORAZ EKONOMIKI TRANSPORTU MORSKIEGO — zob.: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego, poz. 209.
207. PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY EKONOMIKI TRANSPORTU MORSKIEGO. — Miesięcznik. Wyd.: Morski Instytut Techniczny. Gdańsk. R. 1 : 1951 nr 1/2.

Dodatek do czasopisma „Technika i Gospodarka Morska“ (zob.: poz. 304). Po wydaniu pierwszego numeru dołączony do wydawnictwa „Przegląd Bibliograficzny Budownictwa Okrętowego i Morskiego“ (zob.: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego, poz. 209) i wspólnie kontynuowany pod nazwą: „Przegląd Bibliograficzny Budownictwa Okrętowego i Morskiego oraz Ekonomiki i Transportu Morskiego“ (zob.: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego, poz. 209).

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO — zob.: Przegląd Dokumentacyjny Rybołówstwa Morskiego, poz. 212.

208. PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY WAŻNIEJSZYCH ARTYKUŁÓW Z ZAGRANICZNYCH CZASOPISM GOSPODARCZO-MORSKICH, ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W BIBLIOTECE INSTYTUTU BAŁTYCKIEGO. Oprac. Halina Wierzychucka, Anna Zajewska. — Wyd.: Instytut Bałtycki. Gdańsk. (R. 1:) 1949.

Dodatek do pisma „Gospodarka Morska“ (zob.: poz. 275). Wydano 3 zeszyty b-fii: ... za 1 półrocze 1948 r. — „Gosp. Mor.”, R. 2:1949, nr 1; ... za 2 półrocze 1948 r. — „Gosp. Mor.”, R. 2: 1949, nr 2; ... za 1 kwartał 1949 r. oraz uzupełnienia za 1948 r. — „Gosp. Mor.”, R. 2:1949, nr 4.

209 PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY BUDOWNICTWA MORSKIEGO. — Kwartalnik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1:1950 — R. 7:1956.

Wydawnictwo rozpoczęło w sierpniu 1950 r. pod nazwą: „Przegląd Bibliograficzny Budownictwa Okrętowego i Morskiego“ jako dodatek do czasopisma „Technika Morza i Wybrzeża“ (zob.: poz. 305). Od R. 2:1951 nr 7/8, dodatek do pisma „Technika i Gospodarka Morska“ (zob.: poz. 304). Od R. 2:1951 nr 9, po przyłączeniu wydawnictwa: „Przegląd Bibliograficzny Ekonomiki Transportu Morskiego“ (zob.: poz. 207) wydawane pod nazwą „Przegląd Bibliograficzny Budownictwa Okrętowego i Morskiego oraz Ekonomiki Transportu Morskiego“. W R. 4:1953 zmiana tytułu na: „Przegląd Dokumentacyjny...”. Od R. 7: 1956 nr 1 wydawnictwo podzielone na: „Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego“ (kwartalnik) oraz „Przegląd Dokumentacyjny Żeglugi i Portów” (miesięcznik) — zob.: poz. 213. Zarówno jedno jak i drugie nowe wydawnictwo zachowało ciągłość numeracji roczników pisma macierzystego, poczynając od R. 1:1950.

210 PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO. Opracowany przez Branżowy Ośrodek Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej Przemysłu Okrętowego. — Miesięcznik. Wyd.: Naczelna Organizacja Techniczna. Gdańsk. R. 1:1956 nr 1 —

Rozpoczęty w styczniu 1956 r. jako dodatek do miesięcznika „Budownictwo Okrętowe“ (zob.: poz. 272). Od R. 3:1958 wydawany samoistnie jako kwartalnik. Wydawnictwo przerwano w 1960 r. Wznowiono w 1962 r. ponownie jako miesięczny dodatek do „Budownictwa Okrętowego“. Pierwszy po wznowieniu: R. 7:1962 nr 1—4, załączony do nr 4 z 1962 r. „Budownictwa Okrętowego“.

PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO I MORSKIEGO ORAZ EKONOMIKI TRANSPORTU MORSKIEGO — zob.: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego, poz. 209.

211. PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY HYDROLOGII I METEOROLOGII. — Kwartalnik. Wyd.: Państwowy Instytut Hydrologiczno-Meteorologiczny. Warszawa. Format 28×21 cm, s. przeciętnie 40. R. 1:1957 —

Bibliografia adnotowana rejestrująca wiele pozycji również z dziedziny meteorologii morskiej.

212. PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO. — Wyd.: Państwowe Wydawnictwa Rolnicze i Leśne. Warszawa. R. 1:1951 —

- Dodatek do pisma „Gospodarka Rybna” (zob.: poz. 277). Początkowo — od lipca 1951 wydawany pod nazwą: „Przegląd Bibliograficzny Rybołówstwa Morskiego” jako dodatek do pisma „Technika i Gospodarka Morska” (zob.: poz. 304), wyd.: (1951) Wydawnictwa Morskie, Gdańsk; (1952—1956) Wydawnictwa Komunikacyjne, Gdańsk. Od R. 3: 1953 nazwa jak w opisie. Od R. 7: 1957 dodatek do pisma „Gospodarka Rybna”.
213. PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY ŻEGLUGI I PORTÓW. — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1950 — R. 7: 1956.
Jak poz. 209.
214. PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI ZAGRANICZNYCH CZASOPISM MORSKICH. — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1956 nr 1 — R. 2: 1957 nr 3 (14).
Dodatek do miesięcznika: „Biuletyn Instytutu Morskiego” — zob.: poz. 262. Wydawnictwo kontynuowane pod nazwą: „Serwis Bibliograficzny Instytutu Morskiego” — zob.: poz. 215—219.
- SERWIS BIBLIOGRAFICZNY INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 1: Oceanologia i Hydrotechnika — zob.: Serwis Bibliograficzny Instytutu Morskiego. Seria 1: Hydrotechnika, poz. 215.
215. SERWIS BIBLIOGRAFICZNY INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 1: Hydrotechnika. — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1957 nr 1 —
Kontynuacja wydawnictwa: „Przegląd Zawartości Zagranicznych Czasopism Morskich” (zob.: poz. 214). Wydawnictwo rozpoczęte pod nazwą: „Serwis Bibliograficzny Instytutu Morskiego. Seria 1: Oceanologia i Hydrotechnika”, jako dodatek do miesięcznika: „Biuletyn Instytutu Morskiego” (zob.: poz. 262). Od R. 1: 1957 nr 3/4 wydawnictwo samoistne. Od R. 3: 1959 nr 1 tytuł jak w opisie.
216. SERWIS BIBLIOGRAFICZNY INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 2: Nautyka i Techniczna Eksploatacja Statku. — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1957 nr 1 —
Kontynuacja wydawnictwa: „Przegląd Zawartości Zagranicznych Czasopism Morskich” (zob.: poz. 214). Wydawnictwo rozpoczęte jako dodatek do miesięcznika: „Biuletyn Instytutu Morskiego” (zob.: poz. 262). Od R. 1: 1957 nr 3/4 wydawnictwo samoistne.
217. SERWIS BIBLIOGRAFICZNY INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 3: Zagadnienia Ekonomiczne i Prawne Gospodarki Morskiej. — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1957 nr 1 —
Jak poz. 216.
218. SERWIS BIBLIOGRAFICZNY INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 4: Eksploatacja Portów. — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1957 nr 1 —
Jak poz. 216.
219. SERWIS BIBLIOGRAFICZNY INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 5: Zagadnienia Naukowo-Techniczne Projektowania i Eksploatacji Floty. — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1957 nr 1 — R. 3: 1960 nr 6.
Jak poz. 216. Wydawnictwo przerwane w połowie 1960 r.
220. SPIS NAJWAŻNIEJSZYCH NABYTEKÓW BIBLIOTECZNYCH DO BIBLIOTEKI WYDZIAŁU MORSKIEGO W GDAŃSKU I STACJI NAUKOWEJ Nr 5 W SOPOCIE. — Rocznik. Sopot. R. 1: 1946 — R. 2: 1947.

221. SPIS NAJWAŻNIEJSZYCH NABYTEKÓW BIBLIOTEKI INSTYTUTU BAŁTYCKIEGO. — Wyd.: Instytut Bałtycki. Gdańsk. R. 1 : 1946 nr 1 — R. 6 : 1951 nr 3.

Dodatek do czasopisma „Jantar“ (zob.: poz. 231). Po zawieszeniu macierzystego pisma, od R. 5 : 1950 wydawany samoistnie. Kontynuację wydawnictwa stanowi: „Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Morskiego Instytutu Technicznego w Gdańsku” — zob.: poz. 223.

222. SPIS NAJWAŻNIEJSZYCH NABYTEKÓW BIBLIOTEKI INSTYTUTU MORSKIEGO W GDAŃSKU. — Kwartalnik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1 : 1955 —

Dodatek do wydawnictwa pt.: „Biuletyn Instytutu Morskiego“ (zob.: poz. 262). Kontynuacja wydawnictw: „Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Instytutu Bałtyckiego“ (zob.: poz. 221) oraz „Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Morskiego Instytutu Technicznego w Gdańsku“ (zob.: poz. 223).

223. SPIS NAJWAŻNIEJSZYCH NABYTEKÓW BIBLIOTEKI MORSKIEGO INSTYTUTU TECHNICZNEGO W GDAŃSKU. — Wyd.: M.I.T. Gdańsk. R. 1 : 1952 — R. 2 : 1953.

Kontynuacja wydawnictwa: „Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Instytutu Bałtyckiego“ (zob.: poz. 221). Kontynuację „Spisu ... B-ki M.I.T.” stanowi: „Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Instytutu Morskiego w Gdańsku“ (zob.: poz. 222).

- TEMATYCZNY WYKAZ NABYTEKÓW BIBLIOTEKI MINISTERSTWA ŻEGLUGI — zob.: Wykaz Nabytków Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi, poz. 224.

224. WYKAZ NABYTEKÓW (Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi). — Kwartalnik. Wyd.: Gł. B-ka Techn. Min. Żeglugi. Warszawa. Format 30×21 cm. R. 1 : 1949 nr 1 —

Wydawnictwo rozpoczęte w czerwcu 1949 r. jako kwartalnik pod nazwą: „Tematyczny Wykaz Nabytków Biblioteki Ministerstwa Żeglugi”. Od R. 1 (8): 1956 miesięcznik pod nazwą: „Biuletyn Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi i Gospodarki Wodnej”. W 1958 r. zmiana nazwy na: „Biuletyn Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi”. Po R. (12) : 1960 nr 6 przerwa w wydawnictwie. Od R. (13) : 1961 wznowione pod nazwą jak w opisie.

225. WYKAZ NAJNOWSZYCH NABYTEKÓW (Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej). — Kwartalnik. Wyd.: B-ka Gł. Polit. Gdańskiej. Gdańsk. Format 30×21 cm, s. 25. R. 1 : 1951 —

Początkowo pod nazwą: „Biuletyn Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej”. Nr 1 datowany: styczeń—marzec 1951 r.

226. WYKAZ WAŻNIEJSZYCH NABYTEKÓW (Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej). — Kwartalnik. Wyd.: Politechnika Szczecińska. Szczecin. Format 30×21 cm. R. 1 : 1951 —

W 1951 r. ukazywał się pod nazwą: „Biuletyn Biblioteki Szkoły Inżynierskiej w Szczecinie”. Od 1952 r. „Biuletyn Ważniejszych Nabytków Szkoły Inżynierskiej w Szczecinie”. Od 1955 r. nazwa obecna.

227. WYKAZ WAŻNIEJSZYCH NABYTEKÓW (Biblioteki Miejskiej w Gdańsku). — Kwartalnik. Wyd.: B-ka Miejska. Gdańsk. R. 1 : 1951.

228. WYKAZ WAŻNIEJSZYCH NABYTEKÓW BIBLIOTEKI WYŻSZEJ SZKOŁY EKONOMICZNEJ W SZCZECINIE. — Kwartalnik. Wyd.: W.S.E. Szczecin. R. 1 : 1952.

CZASOPISMA HISTORYCZNE

229. BIULETYN NAUTOLOGICZNY. — Miesięcznik. Wyd.: Rada Główna Polskiego Towarzystwa Nautologicznego. Gdynia. Format 21×15 cm, s. 30, prenumerata roczna 72 zł, cena egz. 6 zł. R. 1:1958 nr 1 —
Pismo omawia zagadnienia historii kultury morskiej. Przeznaczone głównie dla naukowców, interesujące dla wszystkich miłośników morza.
230. GDAŃSKIE ZESZYTY HUMANISTYCZNE. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Gdańsku. Wydział Filologiczno-Historyczny. — Półrocznik. Wyd.: W.S.P. Gdańsk. Format 21×15 cm, s. przeciętnie 100. R. 1:1958 nr 1 —
231. JANTAR. Przegląd naukowy zagadnień regionu bałtyckiego. — Kwartalnik. Dodatek: Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Instytutu Bałtyckiego (zob.: poz. 221). Wyd.: Instytut Bałtycki. Gdańsk. R. 1 (4): 1946 nr 1 — R. 4 (7): 1949 nr 4.
Wydawnictwo rozpoczęte w okresie międzywojennym. (R. 1:1937 — R. 3:1939; Gdynia), wznowione w październiku 1946 r. jako: Organ Instytutu Bałtyckiego; miejsce wyd.: Bydgoszcz. Od R. 3 (6):1948 podtytuł: Przegląd naukowy zagadnień regionu bałtyckiego. Od R. 3 (6):1948 nr 3/4 miejsce wyd.: Gdańsk. Wydawnictwo zawieszono z końcem 1949 r.
232. KOMUNIKAT (DZIAŁU INFORMACJI NAUKOWEJ INSTYTUTU BAŁTYCKIEGO) Nr ... Wydział Pomorzoznawczy. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Instytut Bałtycki. Bydgoszcz. R. 1:1945 nr 1 — R. 3:1947 nr 4.
Wydawnictwo rozpoczęte we wrześniu 1945 r. Do R. 2:1946 miejsce wydania: Toruń.
233. MATERIAŁY ZACHODNIO-POMORSKIE. — Rocznik. Wyd.: Muzeum Pomorza Zachodniego. Szczecin. Format 24×17 cm, s. 300—600. T. 1:1955 —
Publikuje wyniki prac naukowo-badawczych prowadzonych przez ośrodki naukowe Pomorza Zachodniego w zakresie archeologii, historii i konserwacji. Kronika placówek muzealnych regionu. Drukowane prace opatrywane są licznymi ilustracjami i planami.
234. ROCZNIK ELBLĄSKI. — Wyd.: Polskie Towarzystwo Historyczne i Towarzystwo Rozwoju Ziemi Zachodnich. Elbląg. Format 24×17 cm, s. 250. R. 1:1961 —
235. ROCZNIK GDAŃSKI. — Wyd.: Gdańskie Towarzystwo Naukowe. Gdańsk. Format 24×17 cm, s. 300—600. T. 13:1954 —
Wydawnictwo rozpoczęte w okresie międzywojennym (T. 1:1927 — T. 12:1938). Wznawiane tomem za 1954 r.
Rocznik wypełniają prace i przyczynki historyczne poświęcone dziejom Gdańska i Pomorza Gdańskiego od wieków średnich po czasy współczesne. Wydawnictwo cechuje umiejętny dobór i wysoki poziom publikowanych prac, ujawniających często dotąd nieznanne fakty historyczne (zob.: Aneks — Zawartość czasopisma „Rocznik Gdański”).
236. ROCZNIKI TOWARZYSTWA NAUKOWEGO W TORUNIU. — Półrocznik. Wyd.: Tow. Nauk. w Toruniu. Toruń. R. 51:1946 —
Wydawnictwo zapoczątkowane w 1878 r. Po przerwie wojennej wznowione w 1948 r. rocznikiem 51 za 1946 r.

237. **STUDIA I MATERIAŁY DO DZIEJÓW WIELKOPOLSKI I POMORZA.** — Półrocznik. Wyd.: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Poznań. Format 24×17 cm, s. przeciętnie 400. R. 1:1955 nr 1 —

Wydawnictwo poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, publikujące wiele materiałów i opracowań dotyczących historii Pomorza — głównie Gdańskiego.

238. **SZCZECIN.** Miesięcznik Pomorza Zachodniego. — Wyd.: Instytut Zachodnio-Pomorski oraz Zarząd Wojewódzki Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich i Szczecińskie Towarzystwo Naukowe. Szczecin. Format 25×18 cm, s. przeciętnie 120, prenumerata roczna 120 zł, cena egz. 10 zł. R. 1:1957 nr 1 —

Pismo popularnonaukowe zapoznające z dziejami, obrazem gospodarczo-geograficznym i demograficznym oraz aktualnymi problemami ekonomicznymi i kulturalnymi Pomorza Zachodniego (zob.: Aneks — Zawartość czasopisma „Szczecin“).

239. **ZAPISKI HISTORYCZNE.** Kwartalnik poświęcony historii Wielkiego Pomorza. Organ Towarzystwa Naukowego w Toruniu. — Wyd.: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Toruń. Format 31×20 cm, s. przeciętnie 120. R. 11: 1938/1945 —

Wydawnictwo rozpoczęte w 1910 r. rocznikiem 1:1908/1910. Wznowione w 1946 r. — R. 11:1938/1945. Od R. 12:1946 wydawane regularnie. Poszczególne zeszyty zawierają prace z zakresu historii politycznej, gospodarczej i społecznej Pomorza.

240. **ZAPISKI KOSZALIŃSKIE.** — Półrocznik. Wyd.: Rada Okręgowa Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich i Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddziały Województwa Koszalińskiego. Koszalin. Format 24×17 cm, s. przeciętnie 70, cena egz. 8 zł. R. (1):1958 z. 1 —

Wydawnictwo publikuje prace poświęcone mało znanej przeszłości Ziemi Koszalińskiej, zagadnieniom gospodarczym (w tym również problemom gospodarki morskiej), kulturalnym i społecznym regionu oraz przyrodzie województwa koszalińskiego (zob.: Aneks — Zawartość czasopisma „Zapiski Koszalińskie“). Od 1962 r. wydawnictwo poświęcone głównie współczesnej problematyce regionu.

241. **ZAPISKI SZCZECIŃSKIE.** — Kwartalnik. Wyd.: Polskie Towarzystwo Historyczne, Oddział w Szczecinie. Szczecin. Format 30×21 cm, s. 36. R. 1:1956 nr 1.

Efemeryda. Wydano jedynie nr 1 zawierający materiały źródłowe, prace i studia przyczynkarskie do dziejów Pomorza Zachodniego i jego związków z Polską.

WYDAWNICTWA BIOLOGICZNE I MEDYCZNE

242. **ACTA BIOLOGICA ET MEDICA.** — Wydawane nieregularnie, 3—5 zeszytów rocznie. Wyd.: Societas Scientiarum Gedanensis — Gdańskie Towarzystwo Naukowe. Gdańsk. Format 24×17 cm, s. 10—80, cena zależnie od objętości zeszytu. R. 1:1957 nr 1 —

243. **ACTA HYDROBIOLOGICA.** Wydawnictwo poświęcone pracom z dziedziny biologii wód. — Kwartalnik. Wyd.: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Kraków. Format 25×18 cm, s. 200. R. 1:1959 nr 1 —

Wydawnictwo Zakładu Biologii Wód Polskiej Akademii Nauk.

ARCHIWUM HYDROBIOLOGII I RYBACTWA — zob.: Polskie Archiwum Hydrobiologii, poz. 246.

BIULETYN BIBLIOTECZNY (Państwowego Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej) — zob.: poz. 201.

244. BIULETYN INSTYTUTU MEDYCYNY MORSKIEJ. — Kwartalnik. Wyd.: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. Gdańsk. Format 25×18 cm, s. ok. 100. R. 1:1948 —

Początkowo wydawany pod nazwą: Biuletyn Państwowego Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdańsku. Ciągłość wydawnictwa dwukrotnie przerywano (R. 1:1948 — R. 3:1950, przerwa, R. 4:1952 — R. 5:1953, przerwa. R. 6:1955). Od R. 8:1957 tytuł obecny.

Pismo ogłasza prace naukowe z dziedziny medycyny morskiej i tropikalnej z uwzględnieniem zagadnień higieny pracy i higieny komunalnej w portach i transporcie wodnym.

BIULETYN PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU MEDYCYNY MORSKIEJ I TROPICALNEJ — zob.: Biuletyn Instytutu Medycyny Morskiej, poz. 244.

245. FOLIA MORPHOLOGICA. Organ Polskiego Towarzystwa Anatomicznego. — Kwartalnik. Wyd.: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich. Gdańsk. Format 25×18 cm, s. przeciętnie 150, prenumerata roczna 80 zł, cena egz. 20 zł. R. 1 (9):1950 nr 1 —

Wydawnictwo rozpoczęte w 1929 r. Przerwane w 1938 r. Wznowione w 1950 r.

Czasopismo Zakładu Histologii Akademii Medycznej w Gdańsku, publikujące prace z dziedziny morfologii opisowej, cytologii, histologii, embriologii i antropologii doświadczalnej.

246. POLSKIE ARCHIWUM HYDROBIOLOGII. — Rocznik. Wyd.: Polska Akademia Nauk. Instytut Biologii Doświadczalnej. Warszawa. R. 1 (14):1953 —

Wydawnictwo rozpoczęte w 1927 r. jako kwartalnik pod nazwą: „Archiwum Hydrobiologii i Rybactwa. Organ Stacji Hydrobiologicznej na Wigrach i Stacji Morskiej w Helu”. Po przerwie wojennej wznowione jako R. 13:1947, po czym wydawnictwa nie kontynuowano. W 1953 r. wznowione jako rocznik pod nazwą jak w opisie.

ROCZNIK POMORSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ IM. GEN. KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO — zob.: poz. 53.

ROCZNIK SŁUŻBY ZDROWIA MARYNARKI WOJENNEJ — zob.: poz. 316.

WYDAWNICTWA POŚWIĘCONE TECHNICE, ŻEGLUDZIE I GOSPODARCE MORSKIEJ

(zob. też: Biuletyny prasowe, Czasopisma sprawozdawcze i statystyczne, Czasopisma zakładowe, Wydawnictwa bibliograficzne i katalogowe, Czasopisma marynarki wojennej, Czasopisma poświęcone przysposobieniu morskemu).

247. ARCHIWUM HYDROTECHNIKI. Pismo Instytutu Budownictwa Wodnego Polskiej Akademii Nauk. — Kwartalnik. Wyd.: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Gdańsk. Format 25×17 cm, s. 150, prenumerata roczna 100 zł, cena egz. 25 zł. R. 1:1954 nr 1 —

Pismo publikuje prace naukowe z zakresu hydromechaniki, hydrauliki, budownictwa wodnego śródlądowego i morskiego oraz związanych z nimi dziedzin. Streszczenia prac w językach obcych.

248. BIULETYN DZIAŁU NAUKOWO-BADAWCZEGO CENTRALNEGO BIURA STUDIÓW I PROJEKTÓW BUDOWNICTWA WODNEGO „HYDROPROJEKT”. — Półrocznik. Wyd.: Hydroprojekt. Warszawa. R. 1:1953 nr 1 —

Początkowo pod nazwą: „Biuletyn Gabinetu Projektów Centralnego...”. Od R. 4:1956 nazwa jak w opisie.

249. BIULETYN EKONOMICZNY (Centralnego Zarządu Transportu i Spedycji Międzynarodowej). — Miesięcznik. Wyd.: Min. Handlu Zagranicznego. C.Z.T. i S.M. Gdynia. Format 30×21 cm. R. 1:1950 —

Początkowo pod nazwą: Biuletyn Informacyjny Centrali Transportów Morskich. Od R. 2:1950 nr 5 tytuł: Biuletyn Ekonomiczny C. Hartwig S. A. Od R. 3:1951 nr 1/3 nazwa: Biuletyn Informacyjny C. Hartwig S. A. Od R. 5:1953 nr 1 nazwa jak w opisie. W R. 4:1952 — R. 5:1953 dwutygodnik. Od R. 6:1954 nr 1 ponownie miesięcznik.

- BIULETYN EKONOMICZNY C. HARTWIG S. A. — zob.: Biuletyn Ekonomiczny (Centralnego Zarządu Transportu i Spedycji Międzynarodowej), poz. 249.

- BIULETYN GABINETU PROJEKTÓW CENTRALNEGO BIURA STUDIÓW I PROJEKTÓW BUDOWNICTWA WODNEGO „HYDROPROJEKT” — zob.: Biuletyn Działu Naukowo-Badawczego Centralnego..., poz. 248.

250. BIULETYN INFORMACYJNO-NAUKOWY (Instytutu Budownictwa Wodnego Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Inst. Bud. Wod. PAN. Gdańsk. R. 1:1955 nr 1 — R. 3:1957 nr 15.

251. BIULETYN INFORMACYJNY (Biura Projektów Budownictwa Morskiego). — Miesięcznik. Wyd.: Biuro Proj. Bud. Mor. Gdańsk. Format 30×21 cm, s. 20. R. 1:1961 nr 1 —

252. BIULETYN INFORMACYJNY (Branżowego Centralnego Ośrodka Normalizacyjnego Ministerstwa Żegluga przy Biurze Projektów Budownictwa Morskiego). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Branż. Centr. Ośr. Norm. Gdańsk. Format 30×21 cm, s. 20. R. 1:1958 nr 1 —

Wydawnictwo rozpoczęte pt. „Biuletyn Normalizacyjny”, wyd. Ośrodek Normalizacyjny Nr 1.

- BIULETYN INFORMACYJNY C. HARTWIG S. A. — zob.: Biuletyn Ekonomiczny (Centralnego Zarządu Transportu i Spedycji Międzynarodowej), poz. 249.

- BIULETYN INFORMACYJNY C.T.M. (Centrali Transportów Morskich) — zob.: Biuletyn Ekonomiczny (Centralnego Zarządu Transportu i Spedycji Międzynarodowej), poz. 249.

253. BIULETYN INFORMACYJNY (Centralnego Laboratorium Przemysłu Rybnego). — Miesięcznik. Wyd.: Centralny Zarząd Przemysłu Rybnego. Gdynia. R. 1:1953 nr 1 —

- BIULETYN INFORMACYJNY DLA INSPEKTORÓW POLSKIEGO REJESTRU STATKÓW — zob.: Biuletyn Informacyjny Polskiego Rejestru Statków, poz. 260.

254. BIULETYN INFORMACYJNY MINISTERSTWA ŻEGLUGI I HANDLU ZAGRANICZNEGO. — Miesięcznik. Wyd.: Min. Ż.i.H.Z. Warszawa. R. 1: 1943 nr 1 — R. 2: 1947 nr 3.
255. BIULETYN INFORMACYJNY MORSKI (Instytutu Bałtyckiego). — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Bałtycki. Gdańsk. R. 1: 1945/1946 nr 1 — R. 4: 1949 nr 1 (37).
Wydawnictwo rozpoczęte zeszytem za grudzień 1945 r. Początkowo wydawane w Bydgoszczy. Od R. 3: 1948 nr 7 m. wyd.: Gdańsk.
256. BIULETYN INFORMACYJNY MORSKIEGO INSTYTUTU RYBACKIEGO. — Kwartalnik. Wyd.: M.I.R. Gdynia. R. 1: 1953 —
Początkowo miesięcznik pod nazwą: „Biuletyn Informacyjny Nr ... Wyniki Badań Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni“. Od R. 5: 1955 częstotliwość i nazwa jak w opisie. W l. 1956—1958 przerwa w wydawnictwie. Wznowione od R. 4: 1959.
BIULETYN INFORMACYJNY Nr ... Wyniki Badań Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni — zob.: Biuletyn Informacyjny Morskiego Instytutu Rybackiego, poz. 256.
257. BIULETYN INFORMACYJNY OŚRODKA DOKUMENTACJI NAUKOWO-TECHNICZNEJ CENTRALNEGO BIURA KONSTRUKCJI OKRĘTOWYCH W GDAŃSKU. — Miesięcznik. Wyd.: C.B.K.O. Gdańsk. R. 1: 1957 nr 1 — nr 6.
258. BIULETYN INFORMACYJNY (Polish Steamship Agency). — Miesięcznik. Wyd.: P.S.A. Londyn. R. 1: 1947 — R. 2: 1948.
259. BIULETYN INFORMACYJNY (Polskich Linii Oceanicznych). — Dwutygodnik. Wyd.: PLO. Gdynia. Format 30×21 cm, s. 90. R. 1: 1959 nr 1 —
Wydawnictwo rozpoczęte od listopada 1959 r.
260. BIULETYN INFORMACYJNY POLSKIEGO REJESTRU STATKÓW. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: P.R.S. Gdańsk. Format 21×15 cm, s. przeciętnie 50. R. 1: 1957 nr 1 —
Wydawnictwo rozpoczęte 1. 8. 1957 r. pt. Biuletyn Informacyjny dla Inspektorów Polskiego Rejestru Statków. Od R. 3: 1959 nr 2 (6) nazwa jak w opisie (z wyjątkiem nr 3 (7) z 20. 7. 1959, który wydano ponownie pt.: Biuletyn Informacyjny dla Inspektorów ...). Czasopismo posiada 2 mutacje: „A“ — tylko do użytku wewnętrznego, „B“ — przeznaczone dla przedsiębiorstw przemysłu okrętowego i hutniczego oraz armatorów.
Biuletyn wypełniają artykuły informacyjne i problemowe z dziedziny budownictwa okrętowego oraz akty normatywne ustanawiane przez Polski Rejestr Statków.
261. BIULETYN INFORMACYJNY ZARZĄDU PORTU SZCZECIN. — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Wydział Ekonomiczny Z.P.S. Szczecin. R. 1: 1950.
262. BIULETYN INSTYTUTU MORSKIEGO. — Miesięcznik. Dodatki: „Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Instytutu Morskiego“ (zob.: poz. 222), „Materiały z Zakresu Historii Techniki, Gospodarki i Terminologii Morskiej“ (zob.: poz. 282), „Przegląd Zawartości Zagranicznych Czasopism Morskich“ (zob.: poz. 214). Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1954 nr 1 — R. 4: 1957 nr 6.
Kontynuacja wydawnictwa: „Biuletyn Morskiego Instytutu Technicznego“ (zob.: poz. 264). Rozpoczęte nr 1: czerwiec 1954 r. pod nazwą: „Biuletyn

Postępu Technicznego w Żegludze". Od R. 2:1955 nr 1 nazwa jak w opisie. Ostatni — nr 6: czerwiec 1957 r.

263. BIULETYN (Izby Arbitrażowej Bawełny). — Miesięcznik. Wyd.: Izba Arbitrażowa Bawełny. Gdynia. Format 30×21 cm, s. 8. R. 1:1948 nr 1 —

264. BIULETYN MORSKIEGO INSTYTUTU TECHNICZNEGO. — Miesięcznik. Wyd. M.I.T. Gdańsk. R. 1: 1950 — R. 4: 1953.

Dodatek (1950 — VI. 1951) do pisma „Technika Morza i Wybrzeża” (zob.: poz. 305), później (od VII. 1951) do pisma „Technika i Gospodarka Morska” (zob.: poz. 304). Kontynuację wydawnictwa stanowi: „Biuletyn Instytutu Morskiego” (zob.: poz. 262).

BIULETYN MORSKIEGO LABORATORIUM RYBACKIEGO W GDYNI — zob.: Prace Morskiego Instytutu Rybackiego, poz. 293.

265. BIULETYN PAŃSTWOWEGO BIURA PROJEKTÓW BUDOWNICTWA MORSKIEGO. — Wyd.: Pomorskie Stowarzyszenie Techniczne. Gdańsk. R. 1: 1949.

Dodatek do czasopisma „Technika Morza i Wybrzeża” — zob.: poz. 305.

BIULETYN PATENTOWY — zob.: Komunikat Działu Patentowego, poz. 279.

266. BIULETYN POLSKIEJ ŻEGLUGI MORSKIEJ. — Miesięcznik. Wyd.: P.Ż.M. Szczecin. Format 31×20 cm, s. 90. R. 1:1962 nr 1 —

267. BIULETYN PORTU RYBACKIEGO W GDYNI. — Miesięcznik. Wyd.: Zw. Zaw. Prac. Żeglugi. Gdynia. R. 1:1952 — R. 2:1953.

Wydawnictwo rozpoczęte w maju 1952 r. Po 1953 r. brak informacji.

BIULETYN POSTĘPU TECHNICZNEGO W ŻEGLUDZE — zob.: Biuletyn Instytutu Morskiego, poz. 262.

268. BIULETYN RYBOŁÓWSTWA F.A.O. (Food and Agricultural Organization — Organizacja Wyżywienia i Rolnictwa Narodów Zjednoczonych. Waszyngton). — Wyd.: Morski Instytut Rybacki. Gdynia. R. 1:1948 nr 1 — R. 2:1949 nr 3.

Dodatek do pisma: Morski Biuletyn Rybacki (zob.: poz. 283). Tłumaczony i red. przez zespół pracowników M. I. R. Wydawnictwo rozpoczęte w sierpniu 1948 r. Poprzedziły je dwa próbne wydania — nr 1: marzec i nr 2: kwiecień 1948 r.

269. BIULETYN SPECJALNY (Zarządu Portu Gdynia). — Wyd.: Zarząd Portu. Gdynia. R. 1:1956 nr 1 — nr 2.

BIULETYN STACJI MORSKIEJ W HELU — zob.: Prace Morskiego Instytutu Rybackiego, poz. 293.

270. BIULETYN TECHNICZNY (Centralnego Biura Konstrukcji Okrętowych Nr 1). — Miesięcznik. Wyd.: C.B.K.O. Nr 1. Gdańsk. R. 1: 1960 nr 1 —

Wydawnictwo rozpoczęte w styczniu 1960 r. Powstało z połączenia następujących publikacji C. B. K. O.: Napędy Okrętowe (zob.: poz. 284), Tworzywa Sztuczne (zob.: poz. 306), Komunikaty Ośrodka Normalizacyjnego Przemysłu Okrętowego (zob.: poz. 281), Komunikat Działu Patentowego (zob.: poz. 279).

Czasopismo publikuje opracowania dokumentacyjne C. B. K. O. — projekty statków, nowych konstrukcji maszyn, mechanizmów i urządzeń — informuje o bieżącej produkcji przemysłu okrętowego, ogłasza prace z zakresu materiałoznawstwa itd. Część wydawnictwa stanowią (z zachowaniem własnej numeracji): Komunikaty Ośrodka Normalizacyjnego Przemysłu Okrętowego oraz Komunikat Działu Patentowego.

271. BIULETYN WEWNĘTRZNY (Centralnego Zarządu Polskiej Marynarki Handlowej). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Centr. Zarz. P.M.H. Gdynia. R. 1 : 1951.

Po 1951 r. brak informacji.

272. BUDOWNICTWO OKRĘTOWE. Pismo Sekcji Okrętowców Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Polskich. — Miesięcznik. Dodatek: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Okrętowego (zob.: poz. 210). Wyd.: Naczelna Organizacja Techniczna. Gdańsk. Format 30×21 cm, s. 32, prenumerata roczna 144 zł, cena egz. 12 zł. R. 1 : 1956 nr 1 —

Pismo naukowo-techniczne poświęcone zagadnieniom morskiego i śródlądowego budownictwa okrętowego: projektowania i konstrukcji, produkcji stoczniowej, maszyn i wyposażenia, elektrotechniki okrętowej, eksploatacji i remontów, postępu technicznego itd. Omawia światową literaturę fachową i posiada wyłączne prawo publikowania szczegółowych danych o produkcji stoczni polskich. Zamieszcza materiały z życia organizacyjnego okrętowców.

GŁOS MARYNARZA — zob.: poz. 13.

273. GŁOS STOCZNIOWCA. — Tygodnik. Wyd.: „Głos Wybrzeża“. Gdańsk. R. 1 : 1948 nr 1 — R. 3 : 1950 nr 40 (95).

Tygodniowa mutacja „Głosu Wybrzeża“ (zob.: poz. 18). W październiku 1950 r. przejęta przez Radę Zakładową Stoczni Gdańskiej. Bez zmian tytułowych przekształcona w organ polskich stoczniovców (zob.: poz. 274).

274. GŁOS STOCZNIOWCA. Tygodnik pracowników przemysłu okrętowego. Gdańsk—Gdynia—Szczecin. — Wyd.: Rada Zakładowa Stoczni Gdańskiej. Gdańsk. Format 35×25 cm, s. 6, prenumerata roczna 24 zł, cena egz. 0,50 zł. R. 1 : 1950 nr 1 —

Czasopismo powstało na bazie specjalnej mutacji „Głosu Wybrzeża“ pod tym samym tytułem (zob.: poz. 273). Nr 1 datowany 14 października 1950 r.

Informacje o osiągnięciach, trudnościach i perspektywach rozwojowych polskiego przemysłu okrętowego. Wiadomości o budownictwie okrętowym całego świata. Materiały dotyczące spraw socjalno-bytowych stoczniovców polskich. Kronika personalna. Stałe działy: kulturalny i sportowy. Pismo daje pełny obraz życia stoczni polskich.

275. GOSPODARKA MORSKA. Czasopismo naukowe. Organ Instytutu Bałtyckiego. — Kwartalnik. Dodatki: (1948—1949) „Bibliografia Morska“ — zob.: poz. 199; (1949) „Przegląd Bibliograficzny Ważniejszych Artykułów z Zagranicznych Czasopism Gospodarczo-Morskich Znajdujących się w Bibliotece Instytutu Bałtyckiego“ — zob.: poz. 208. Wyd.: Instytut Bałtycki. Gdańsk. R. 1 : 1948 nr 1 — R. 3 : 1950 nr 2.

Wydawnictwo rozpoczęło od 2 kwartału 1948 r. Początkowo wydawane w Bydgoszczy. Od nr 2 : 1949 m. wyd.: Gdańsk. Stały dodatek statystyczny (niewydzielony) informujący o gospodarce morskiej kraju i świata. Od lipca 1951 r., po połączeniu z pismem „Technika Morza i Wybrzeża“ (zob.: poz. 305), wydawnictwo kontynuowane pod nazwą „Technika i Gospodarka Morska“ (zob.: poz. 304).

276. GOSPODARKA MORSKA. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie. — Rocznik. Wyd.: P.W.N. Poznań. R. 1 : 1956 — R. 3 : 1958.

277. GOSPODARKA RYBNA. — Dwumiesięcznik. Dodatek: Przegląd Dokumentacyjny Rybołówstwa Morskiego (zob.: poz. 212). Wyd.: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa. Format 30×21 cm, s. 32, prenumerata roczna 60 zł, cena egz. 11 zł. R. 1 : 1949 nr 1/2 —

Pierwszy zeszyt wydano za październik—listopad 1949. W l. 1949—1958 miesięcznik. Od 1959 r. dwumiesięcznik.

Pismo fachowe poświęcone problemom gospodarki rybnej. Omawia zagadnienia rybactwa śródlądowego, rybołówstwa morskiego oraz przetwórstwa i handlu rybnego. Czasopismo informuje o nowych osiągnięciach nauki i praktyki rybackiej, zarówno w kraju jak i zagranicą, prowadzi dział szkoleniowy oraz wymiany doświadczeń, recenzuje publikacje rybackie krajowe i zagraniczne. W związku z ekspansją rybołówstwa polskiego na wody Północnego i Południowego Atlantyku, zwłaszcza wybrzeży Afryki Zachodniej — omawia charakterystykę tych wód, warunki połowu, wydajność rybacką oraz gatunki ryb tam występujące, z uwzględnieniem zagadnień ekonomiki połowów.

278. INFORMATION BULLETIN MINISTRY OF SHIPPING. — Miesięcznik. Wyd.: Maritime Publishing House. — Wydawnictwa Morskie. Warszawa. R. 1: 1951.
279. KOMUNIKAT DZIAŁU PATENTOWEGO (Centralnego Biura Konstrukcji Okrętowych). — Miesięcznik. Wyd.: C.B.K.O. Gdańsk. R. 1: 1958 nr 1 —
Początkowo wydawany samodzielnie pt. „Biuletyn Patentowy“. Od stycznia 1960 r. włączony do miesięcznika pt. „Biuletyn Techniczny“ (zob.: poz. 270) z zachowaniem własnej numeracji.
280. KOMUNIKAT GOSPODARCZEGO ARCHIWUM MORSKIEGO (Instytutu Bałtyckiego). — Wydawany nieregularnie. Wyd.: Instytut Bałtycki. Gdańsk. R. 1: 1945 nr 1 — R. 4: 1948 nr 1 (52).
Wydawnictwo rozpoczęte we wrześniu 1945 r. Zeszyt ostatni wydany w marcu 1948 r.
281. KOMUNIKATY OŚRODKA NORMALIZACYJNEGO PRZEMYSŁU OKRĘTOWEGO. — Miesięcznik. Wyd.: C.B.K.O. Gdańsk. R. 1: 1956 nr 1 —
Początkowo wydawany samodzielnie pod nazwą: „Komunikat Normalizacyjny“. Od stycznia 1960 r. włączony do miesięcznika pt. „Biuletyn Techniczny“ (zob.: poz. 270), z zachowaniem własnej numeracji.
282. MATERIAŁY Z ZAKRESU HISTORII TECHNIKI, GOSPODARKI I TERMINOLOGII MORSKIEJ. — Miesięcznik. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. R. 1: 1955 nr 1 — R. 2: 1956 nr 12 (18).
Dodatek do miesięcznika: „Biuletyn Instytutu Morskiego” — zob.: poz. 262.
283. MORSKI BIULETYN RYBACKI. — Tygodnik. Dodatek: Biuletyn Rybołówstwa F.A.O. (zob.: poz. 268). Wyd.: Morski Instytut Rybacki. Gdynia. R. 1: 1947 nr 1 — R. 4: 1950 nr 149/150.
Wydawnictwo rozpoczęte dn. 2 sierpnia 1947 r. Ostatni ukazał się nr 149/150 datowany 31 lipca 1950 r.
284. NAPĘDY OKRĘTOWE. Praca Działu Studiów. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Centralne Biuro Konstrukcji Okrętowych. Gdańsk. R. 1: 1957 — R. 3: 1959.
Od 1960 r. połączone z innymi wydawnictwami C. B. K. O. w miesięcznik pt. Biuletyn Techniczny (zob.: poz. 270).
- PIONIER SZCZECIŃSKI — zob.: poz. 94.
285. POLISH MARITIME NEWS. — Dwumiesięcznik. Wyd.: Polish Chamber of Foreign Trade, Maritime Branch. Gdynia. Format 30 × 21 cm, s. 13. R. 1: 1958 nr 1 —
Czasopismo wydawane w języku angielskim, przeznaczone dla pracowników gospodarki morskiej we wszystkich krajach świata, informujące o stanie,

rozwoju i możliwościach eksportowych i usługowych polskiej gospodarki morskiej.

286. POLISH OCEAN LINES AND POLISH STEAMSHIP COMPANY. — Miesięcznik. Wyd.: Ministerstwo Żeglugi. Warszawa. R. 1:1948 — R. 10:1957.
Początkowo pod nazwą: „Sailing Program“. Od R. 1:1948 nr 3 nazwa: „Sailing List“. Od R. 2:1949 nr 10 nazwa: „Sailing Schedule“. Od R. 8:1955 nr 3 nazwa jak w opisie. Od 1958 r. wydawnictwo podzielone na: „Sailings-Polish Ocean Lines“ (zob.: poz. 301) oraz „Sailings-Polish Steamship Company“ (zob.: poz. 302).
287. POLISH PORTS. — Rocznik. Wyd.: Polski Związek Maklerów Okrętowych. The Polish Shipbroker's Association. Gdynia. R. 1:1948 — R. 2:1949.
288. POLSKI REJESTR STATKÓW. Rejestr (na rok) ... — Rocznik. Wyd.: P.R.S. Gdańsk. R. 1:1957/1958 —
Rejestr zawiera informacje o wszystkich polskich statkach uprawiających żeglugę morską, przybrzeżną, portową i na wodach osłoniętych a także o morskich statkach czechosłowackich. W załącznikach m.in. wykaz i charakterystyki statków zbudowanych przez stocznie polskie, tak dla armatorów krajowych jak i zagranicznych.
Roczne wydanie „Rejestru“ obejmuje informacje według stanu na dzień 30 listopada każdego roku. Następujące później zmiany oraz nowe jednostki wykazują „Uzupełnienia“ wydawane trzykrotnie w ciągu roku: 1. — dane za okres: grudzień—marzec; 2. — dane za okres: kwiecień—czerwiec; 3. — dane za okres: lipiec—wrzesień.
289. PRACE INSTYTUTU MORSKIEGO. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Wydawnictwo Morskie. Gdańsk. R. (1):1951 nr 1 — R. (8):1958 nr 11.
Początkowo pod nazwą: „Prace Morskiego Instytutu Technicznego“. Od nr 5 nazwa, a od nr 8 wydawca jak w opisie. Ukazały się — w 1951 r.: nr 1; w 1953: nr 2; w 1954: nr 3, 4; w 1956: nr 5, 6, 7; w 1957: nr 8, 9; w 1958: nr 10, 11. Od 1959 r. wydawnictwo podzielone na serie (zob.: poz. 290—292) o nowej, własnej numeracji.
290. PRACE INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 1: Hydrotechnika. — Wydawane 3—4 razy w roku. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. Format 30×21 cm. R. 1:1959 nr 1 —
Powstało z podziału wydawnictwa: „Prace Instytutu Morskiego“ (zob.: poz. 289), wydawanego w l. 1951—1958.
291. PRACE INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 2: Techniczna Eksploatacja Floty. — Wydawane 1—3 razy w roku. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. Format 30×21 cm. R. 1:1959 nr 1 —
Jak poz. 290.
292. PRACE INSTYTUTU MORSKIEGO. Seria 3: Zagadnienia Ekonomiczne i Prawne Gospodarki Morskiej. Wydawane 4—6 razy w roku. Wyd.: Instytut Morski. Gdańsk. Format 30×21 cm. R. 1:1959 nr 1 —
Jak poz. 290.
293. PRACE MORSKIEGO INSTYTUTU RYBACKIEGO. — Rocznik. Wyd.: Wydawnictwo Morskie. Gdynia. Format 30×21 cm, s. przeciętnie 400. Nr 4:1948 —
Kontynuacja wydawnictwa pt. „Biuletyn Stacji Morskiej w Helu“
Nr 1: 1937 — Nr 3: 1939). Wznowione po przerwie wojennej pod nazwą: „Biuletyn Morskiego Laboratorium Rybackiego w Gdyni“ (Nr 4:1948, Nr 5:1950 — wyd.: Instytut Bałtycki). Od Nr 6:1951 (wyd.: Wydawnictwa

Morskie) nazwa jak w opisie. Nr 7:1954, Nr 8:1955 wyd.: Wydawnictwa Komunikacyjne, Oddział Morski. Od Nr 9:1957 wyd. jak w opisie. Od Nr 10:1959 wydawane w 2 tomach — T. „A”: Część oceanograficzno-ichtiologiczna, T. „B”: Część techniczno-ekonomiczna.

PRACE MORSKIEGO INSTYTUTU TECHNICZNEGO — zob.: Prace Instytutu Morskiego, poz. 289.

294. PRZEGLĄD WIADOMOŚCI (Morskiego Ataszatu Handlowego w Stockholmie). — Miesięcznik. Wyd.: Morski Attaché Handlowy przy Poselstwie R. P. w Stockholmie. Stockholm. R. 1:1949 — R. 2:1950.

Brak bliższych informacji.

295. RAPORT INFORMACYJNY (Polskiej Misji Morskiej w Londynie) Nr ... — Miesięcznik. Wyd.: Polska Misja Morska w Londynie. Londyn. R. 1:1948 — R. 3:1950.

Brak bliższych informacji.

296. ROCZNIK HYDROGRAFICZNY MORZA BAŁTYCKIEGO. — Wyd.: Państwowy Instytut Hydrologiczno-Meteorologiczny. Warszawa. R. 1:1946/1948 —

ROCZNIK PAŃSTWOWEGO LICEUM BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO — zob.: poz. 52.

297. ROCZNIK PRAWA MORSKIEGO. — Wyd.: Wydawnictwo Prawnicze. Warszawa. R. 1 — 1954.

Wydawnictwo nie było kontynuowane.

RÓŻA WIATRÓW — zob.: Tygodnik Morski, poz. 307.

298. RYBAK I PRZETWÓRCA. — Miesięcznik. Wyd.: Wydawnictwa Komunikacyjne, Oddział Morski. Gdańsk. R. 1: 1951 nr 1 — R. 2: 1952 nr 9 (17).

Wydawnictwo rozpoczęte w maju 1951 r. W 1951 r. wyd.: Wydawnictwa Morskie, Gdańsk. Ostatni numer z września 1952 r. Wydawnictwo kontynuowane pod nazwą: „Rybak Morski“ — zob.: poz. 299.

299. RYBAK MORSKI. Czasopismo pracowników morskiej gospodarki rybnej. — Tygodnik. Wyd.: Wydawnictwo Morskie. Gdynia. R. 1:1952 nr 1 — R. 7:1958 nr 26.

Kontynuacja miesięcznika „Rybak i Przetwórca” (zob.: poz. 298). Nr 1 datowany: 1—5 październik 1952 r. Wyd.: Wydawnictwa Komunikacyjne, Oddział Morski, Gdańsk. Od R. 7:1958 wyd. jak w opisie. Ostatni nr 26 z dn. 28. 6. 1958 r. Od lipca 1958 r. połączone z czasopismem „Ster” (zob.: poz. 303) pod nazwą „Tygodnik Morski” (zob.: poz. 307).

SAILING LIST — zob.: Polish Ocean Lines and Polish Steamship Company, poz. 286.

SAILING SCHEDULE (I) — zob.: Polish Ocean Lines and Polish Steamship Company, poz. 286.

SAILING SCHEDULE (II) — zob.: Sailings from Polish Ports, poz. 300.

SAILING SCHEDULE OF POLISH PORTS — zob.: Sailings from Polish Ports, poz. 300.

300. SAILINGS FROM POLISH PORTS. — Miesięcznik. Wyd.: Morska Agencja w Gdyni. Morska Agencja w Szczecinie. Gdynia—Szczecin. R. 1:1949 — R. 9:1957.

Rozpoczęte pt. „Sailing Schedule of Polish Ports”, wyd.: Min. Żeglugi. Ostatni numer pod tą nazwą datowany: 1.2.—10.3. 1951. Po przejęciu przez Morskie Agencje w Gdyni i Szczecinie kontynuowane pt. „Sailing Schedule“ — nr 1: March 1951. Od nr 4: June 1951 wydawane pod nazwą jak w opisie. Wydawnictwo przerwane w 1957 r.

301. SAILINGS — POLISH OCEAN LINES. — Miesięcznik. Wyd.: Polskie Linie Oceaniczne. Gdynia. Format 24×10 cm. R. 1: 1958 —

Wydawnictwo powstało z podziału czasopisma „Polish Ocean Lines and Polish Steamship Company” — zob.: poz. 286.

302. SAILINGS — POLISH STEAMSHIP COMPANY. — Miesięcznik. Wyd.: Polska Żegluga Morska. Szczecin. Format 24×10 cm. R. 1: 1958 —

Wydawnictwo powstało z podziału czasopisma „Polish Ocean Lines and Polish Steamship Company” — zob.: poz. 286.

303. STER. Pismo pracowników żeglugi. — Tygodnik. Wyd.: Wydawnictwo Morskie. Gdynia. R. 1: 1951 nr 1 — R. 8: 1958 nr 26 (218).

Początkowo dwutygodnik, podtytuł: Pismo marynarzy, pracowników portu i rybaków; wyd.: Wydawnictwa Morskie, Gdańsk. Od R. 2: 1952 wyd.: Wydawnictwa Komunikacyjne, Gdańsk. Od R. 4: 1954 zmiana podtytułu. Od R. 8: 1958 wydawca jak w opisie. Ostatni nr 26 z dn. 29. 6. 1958 r. Od lipca 1958 r. połączone z czasopismem „Rybak Morski” (zob.: poz. 299) pod nazwą „Tygodnik Morski” (zob.: poz. 307). Wydawano mutację pisma przeznaczoną dla pracowników żeglugi śródlądowej.

304. TECHNIKA I GOSPODARKA MORSKA. Miesięcznik poświęcony zagadnieniom technicznym, ekonomicznym i prawnym żeglugi, portów i hydrotechniki morskiej. — Wyd.: Wydawnictwo Morskie. Gdynia. Format 30×21 cm, s. 32, prenumerata roczna 180 zł, cena egz. 15 zł. R. 1 (6): 1951 nr 1/2 (7/8) —

Czasopismo powstało z połączenia pism: „Technika Morza i Wybrzeża” (zob.: poz. 305) oraz „Gospodarka Morska” (zob.: poz. 275). Początkowo, od nr 1/2 (7/8) — (lipiec—sierpień) 1951 r., podtytuł: Miesięcznik naukowy. Organ Naczelnej Organizacji Technicznej, Morskiego Instytutu Technicznego i Morskiego Instytutu Rybackiego. Wyd.: Wydawnictwa Morskie, Gdańsk. Od R. 2 (7): 1952 wyd.: Wydawnictwa Komunikacyjne, Oddział Morski, Gdańsk. Od R. 5: 1955 podtytuł: Miesięcznik poświęcony zagadnieniom technicznym i ekonomicznym żeglugi, portów, rybołówstwa, budownictwa okrętowego i morskiego. Od R. 6: 1956 podtytuł: Miesięcznik poświęcony zagadnieniom technicznym i ekonomicznym żeglugi, portów, rybołówstwa, budownictwa okrętowego, budownictwa morskiego i prac podwodnych. Od R. 7: 1957 wydawca, a od R. 10: 1960 podtytuł jak w opisie. Dodatki: (1951—1953) „Biuletyn Morskiego Instytutu Technicznego” (zob.: 264); (1951—1956) „Przegląd Dokumentacyjny Rybołówstwa Morskiego” (zob.: poz. 212); (1951—1956) „Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego” (zob.: poz. 209) i „Przegląd Dokumentacyjny Żeglugi i Portów” (zob.: poz. 213).

Pismo publikuje prace fachowe poświęcone zagadnieniom wymienionym w podtytule, zapoznaje z rozwojem gospodarki morskiej w Polsce i na świecie, omawia nowoczesne metody pracy oraz zasady prowadzenia racjonalnej gospodarki morskiej, informuje o najnowszych osiągnięciach w dziedzinie nawigacji i techniki morskiej.

305. TECHNIKA MORZA I WYBRZEŻA. Organ Naczelnej Organizacji Technicznej. — Miesięcznik poświęcony zagadnieniom budownictwa morskiego, okrętowego i żeglugi. Wyd.: Wydawnictwa Morskie. Gdańsk. R. 1: 1946 nr 1 — R. 6: 1951 nr 6.

Wydawnictwo rozpoczęte w listopadzie 1946 r. Podtytuł: Organ Pomorskiego Stowarzyszenia Technicznego. Czasopismo poświęcone odbudowie Wybrzeża i portów, żegludzie i stoczniom; wyd.: Pom. Stow. Techn. Od R. 3: 1948 wyd.: Morskie Stow. Techn. Od R. 5: 1950 podtytuł i wyd. jak w opisie.

- Ostatni ukazał się nr 6 (czerwiec) 1951 r. Od lipca 1951 r. po połączeniu się z czasopiśmie „Gospodarka Morska“ (zob.: poz. 275) wydawnictwo kontynuowane pod nazwą: „Technika i Gospodarka Morska“ (zob.: poz. 304). Dodatki: (1949) „Biuletyn Państwowego Biura Projektów Budownictwa Morskiego“ (zob.: poz. 265); (1950—1951) „Biuletyn Morskiego Instytutu Technicznego“ (zob.: poz. 264) oraz „Przegląd Bibliograficzny Budownictwa Okrętowego i Morskiego“ (zob.: „Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego“, poz. 209).
306. **TWORZYWA SZTUCZNE.** Prace Działu Studiów. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Centralne Biuro Konstrukcji Okrętowych. Gdańsk. R. 1 : 1958 — R. 2 : 1959.
- Od 1960 r., połączone z innymi wydawnictwami C. B. K. O. w miesięcznik pt. „Biuletyn Techniczny“ (zob.: poz. 270).
307. **TYGODNIK MORSKI.** Wyd.: Wydawnictwo Morskie. Gdynia. Format 42×30 cm, s. 12, prenumerata roczna 104 zł, cena egz. 2 zł. R. 1 : 1958 nr 1 —
- Pismo powstało z połączenia tygodników: „Ster“ (zob.: poz. 303) i „Rybak Morski“ (zob.: poz. 299). Pierwszy numer z dn. 13. 7. 1958 r. Stały dodatek pt. „Róża Wiatrów“ — organ Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców, pozbawiony jednak zarówno własnej numeracji jak i własnego liczbowania stron.
- Bogato ilustrowane czasopismo poświęcone sprawom morskim. Zapoznaje z zagadnieniami gospodarki morskiej Polski i świata, publikuje materiały z dziedziny historii żeglugi i techniki okrętowej, biologii morza i geografii; omawia sprawy bytowe i kulturalno-oświatowe marynarzy oraz pracowników portów i stoczní; informuje o ciekawostkach morskich; prowadzi stałe działy m. in.: „Kronika osobista“ i „Statki na dalekich morzach“; zamieszcza utwory marynistów polskich i obcych.
308. **WIADOMOŚCI ŻEGLARSKIE.** Notices to Mariners. — Tygodnik. Wyd.: Biuro Hydrograficzne Marynarki Wojennej. Gdynia. R. 14 : 1946 nr 1 —
- Wydawnictwo rozpoczęte w 1927 r. jako dodatek do pisma „Wiadomości Służby Geograficznej“. Wznowione — po przerwie wojennej — w R. 14 : 1946. Nieperiodyczny dodatek: „Zmiany i uzupełnienia do Spisu Latarni i Sygnałów Nawigacyjnych Wybrzeża Polskiego“.
- Wydawnictwo ogłasza informacje nawigacyjne niezbędne dla utrzymania aktualności nawigacyjnych map morskich.
309. **ZESZYTY NAUKOWE POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ.** — Wydawane nieregularnie. Wyd.: P.W.N. Gdańsk. Nr 1 : 1955 —
- Serie: Architektura; Budownictwo Lądowe; Budownictwo Okrętowe; Budownictwo Wodne; Chemia; Elektryka; Łączność; Mechanika; Mechanizacja i Elektryfikacja Rolnictwa.
310. **ZESZYTY NAUKOWE POLITECHNIKI SZCZECIŃSKIEJ.** — Wydawane nieregularnie. Wyd.: P.W.N. Poznań. Nr 1 : 1956 —
- Serie: Chemia; Budownictwo; Ekonomika; Elektryka; Mechanika; Technika.
- ZESZYTY NAUKOWE WYŻSZEJ SZKOŁY EKONOMICZNEJ W SOPOCIE** — zob.: Gospodarka Morska, poz. 276.

CZASOPISMA MARYNARKI WOJENNEJ

311. BANDERA. Tygodnik Marynarki Wojennej. — Dodatek: „Żeglarz“ (zob.: poz. 327). Wyd.: Zarząd Polityczny Marynarki Wojennej. Gdynia. Format 50×35 cm, s. 12. R. 1:1957 nr 1 —

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 3. 2. 1957 r., jako swego rodzaju kontynuacja dziennika „Na Straży Wybrzeża“ (zob.: poz. 313).

Czasopismo przeznaczone dla marynarzy Polskiej Marynarki Wojennej. Publikuje artykuły poświęcone aktualnym zagadnieniom politycznym, problemom służby wojskowej w marynarce wojennej oraz historii i współczesnym teoriom wojny na morzu.

ECHO MORSKIE — zob.: poz. 92.

312. GAZETA MORSKA. Codzienne pismo Marynarki Wojennej. — Dziennik. Dodatek: „Akademik na Wybrzeżu“ (zob.: poz. 62). Wyd.: Zarząd Polityczno-Wychowawczy Marynarki Wojennej. Gdynia—Gdańsk. R. 1:1945 — R. 2:1946.

Pierwszy numer ukazał się dn. 2. 9. 1945 r. Ostatni wydano nr 249 w 1946 r.

MARYNARZ POLSKI — zob.: poz. 320.

MŁODZIEŻ MORSKA — zob.: poz. 322.

MORZE I MARYNARZ POLSKI — zob.: Morze, poz. 324.

313. NA STRAŻY WYBRZEŻA. Gazeta Marynarki Wojennej. — Dziennik. Wyd.: Zarząd Polityczny Marynarki Wojennej. Gdynia. R. 1:1950 — R. 8:1957.

Ostatni numer z dn. 3. 2. 1957 r. Tradycje wydawnictwa przejął tygodnik „Bandera“ — zob.: poz. 311.

314. NASZE MORZE. Codzienna gazeta marynarska. — Wydawane 6 razy w tygodniu. Wyd.: Zarząd Polityczno-Wychowawczy Marynarki Wojennej. Gdynia. R. 1:1945 nr 1 — nr 93.

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 9. 5. 1945 r. Po nr 93 brak informacji.

PRZEGLĄD MARYNARKI WOJENNEJ — zob.: Przegląd Morski, poz. 315.

315. PRZEGLĄD MORSKI. Pismo Dowództwa Marynarki Wojennej. — Miesięcznik. Wyd.: Dowództwo Marynarki Wojennej. Gdynia. Format 25×18 cm, s. 224, prenumerata roczna 96 zł, cena egz. 8 zł. R. 1(13):1946 nr 1(126) —

Wydawnictwo rozpoczęte w 1928 r. jako miesięcznik, wyd.: Szkoła Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu (R. 1:1928 nr 1 — R. 12:1939 nr 8). Wznowione w 1946 r. jako kwartalnik nr 1:styczeń—luty—marzec 1946 r. Od 1951 r. nazwa: „Przegląd Marynarki Wojennej“, numeracja roczników od R. 1:1951 do R. 6:1956. Od 1953 r. dwumiesięcznik. Od 1957 r. powrót do starej nazwy, wydawane jako miesięcznik, numeracja roczników ciągła od 1946 r. (R. 12:1957 —).

Wydawnictwo poświęcone zagadnieniom wojenno-morskim, ogłaszające źródłowe opracowania z zakresu historii wojen morskich, rozwoju marynarki wojennej, taktyki operacji morskich, techniki, wyszkolenia itd. Dzięki wysokiemu poziomowi opracowań i ich przystępności, pismo interesujące dla wszystkich miłośników morza.

316. ROCZNIK SŁUŻBY ZDROWIA MARYNARKI WOJENNEJ. — Wyd. Szefostwo Służby Zdrowia Mar. Woj. Gdynia. R. 1:1959 —

WIADOMOŚCI ŻEGLARSKIE — zob.: poz. 308.

CZASOPISMA POŚWIĘCONE PRZYSPOSOBIENIU MORSKIEMU
ORAZ POPULARYZACJI ZAGADNIEŃ MORSKICH

BIULETYN PAŃSTWOWEGO CENTRUM WYCHOWANIA MORSKIEGO DLA PRASY MŁODZIEŻOWEJ — zob.: poz. 1.

317. ILUSTROWANY PRZEGLĄD MORSKI. Biuletyn Zarządu Okręgu Ligi Morskiej w Kielcach. — Częstotliwość nieokreślona. Wyd.: Liga Morska. Kielce. R. 1: 1945 nr 1 — nr 2.

Po wydaniu dwóch numerów (nr 1: czerwiec i nr 2: wrzesień) wydawnictwo przerwano.

318. LATARNIA MORSKA. Czasopismo dla dzieci. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Związek Nauczycielstwa Polskiego. Gdańsk. R. 1: 1946 nr 1 — nr 5. Wydawnictwo zawieszono w końcu 1946 r.

LIGA MORSKA W SŁUŻBIE POLSKI LUDOWEJ — zob.: poz. 75.

319. MAŁY MODELARZ. — Miesięcznik. Wyd.: Zarząd Główny Ligi Przyjaciół Żołnierza. Warszawa. Format 30×21 cm, s. 4—8, prenumerata roczna 54 zł, cena egz. 4,50 zł. R. 1: 1958 nr 1 —

Pismo dla młodzieży, wykorzystywane w szkołach na lekcjach zajęć praktycznych. Zawiera kartonowe plany-wycinanki m. in. modeli okrętów. Zapoznaje z historycznym rozwojem budownictwa okrętowego.

320. MARYNARZ POLSKI. Dwutygodnik Marynarki Wojennej. — Wyd.: Zarząd Polityczno - Wychowawczy Marynarki Wojennej. Gdynia. R. 1: 1946 nr 1 — R. 2: 1947 nr 50.

Wydawnictwo rozpoczęte w kwietniu 1946 r. jako miesięcznik. Od R. 1: 1946 nr 7 — dwutygodnik. Z początkiem 1948 r. połączone z miesięcznikiem „Morze“ (zob.: poz. 324) pod nazwą „Morze i Marynarz Polski“. Numeracja ciągła — R. 1: 1946 nr 1 — nr 10; R. 2: 1947 nr 11 — nr 30.

321. MŁODY ŻEGLARZ. — Miesięcznik. Wyd.: Wydawnictwa Morskie. Gdańsk. R. 1: 1949 nr 1/2 — R. 3: 1951 nr 12.

Kontynuacja czasopism: „Żeglarz“ (zob.: poz. 327) i „Młodzież Morska“ (zob.: poz. 322). Nr 1/2: styczeń/luty 1949 r. Początkowo miesięcznik P. O. Służba Polsce, m. wyd.: Gdynia. Od R. 2: 1950 wyd.: Państwowe Centrum Wychowania Morskiego. Od R. 3: 1951 podtytuł: Pismo popularyzacyjno-szkoleniowe Ligi Morskiej, wyd. jak w opisie. Od stycznia 1952 r. wydawnictwo włączone do miesięcznika „Morze“ — zob.: poz. 324.

322. MŁODZIEŻ MORSKA. — Dwutygodnik. Wyd.: Zarząd Gł. Ligi Morskiej i Zarząd Polityczno-Wychowawczy Marynarki Wojennej. Warszawa. R. 1: 1945 — R. 4: 1948.

Wydawnictwo rozpoczęte w listopadzie 1945 r. jako miesięcznik młodzieżowy Ligi Morskiej. Od R. 4: 1948 częstotliwość i wydawca jak w opisie. Od dn. 1.1.1949 r. połączone z czasopismem „Żeglarz“ (zob.: poz. 327) pod nazwą: „Młody Żeglarz“ (zob. poz. 321).

323. MODELARZ. — Miesięcznik. Wyd.: Zarząd Główny Ligi Przyjaciół Żołnierza. Warszawa. Format 30×21 cm, s. 28, prenumerata roczna 30 zł, cena egz. 2,50 zł. R. 1: 1955 nr 1 —

Czasopismo dla młodzieży poświęcone m.in. modelarstwu szkatliczemu. Podaje informacje o krajowych i zagranicznych imprezach modelarskich.

udziela fachowych porad, zapoznaje z najnowszymi wydawnictwami z dziedziny modelarstwa. 6 razy w roku wkładka z planami.

324. MORZE. — Miesięcznik. Wyd.: Wydawnictwa Komunikacji i Łączności. Warszawa—Gdynia. Format 30×21 cm, s. 32, prenumerata roczna 36 zł, cena egz. 3 zł. R. 1 (16) : 1945 nr 1 —

Wydawnictwo rozpoczęte w 1924 r. jako organ Ligi Morskiej i Rzecznej. Wznowione po przerwie wojennej od października 1945 r.; wyd.: Zarząd Gł. Ligi Morskiej. Od stycznia 1948 do lutego 1951 — po połączeniu się z pismem: „Marynarz Polski“ (zob.: poz. 320) — wychodzi pod nazwą: „Morze i Marynarz Polski“ (R. 4 (19) : 1948 nr 1 — R. 7 (22) : 1951 nr 2), wyd.: Liga Morska i Marynarka Wojenna. Od R. 7 (22) : 1951 nr 3 ponownie pod nazwą: „Morze“, wyd.: Wydawnictwa Morskie, Gdańsk. W 1952 r. włączono do pisma miesięcznik „Młody Żeglarz“ (zob.: poz. 321), przekazując „Morzu“ zadanie przysposobienia morskiego młodzieży. Od R. 9 (24) : 1953 wyd.: Wydawnictwa Komunikacyjne.

Czasopismo zapoznające z życiem i pracą ludzi morza, historią żeglugi, dziejami Polski na morzu, osiągnięciami gospodarki morskiej Polski Ludowej oraz stanem gospodarki morskiej świata. Publikuje reportaże z rejsów na statkach polskiej bandery, utwory marynistów polskich i obcych, jak również materiały szkoleniowe z dziedziny żeglarstwa, modelarstwa i szkutnictwa.

MORZE I MARYNARZ POLSKI — zob.: Morze, poz. 324.

325. NA BAŁTYK. Organ Ligi Morskiej Okręgu Śląsko-Dąbrowskiego. — Miesięcznik. Wyd.: Zarząd Okr. Śląsko-Dąbr. L. M. Katowice. R. 1 : 1945 nr 1.

Wydano nr 1 za m-c październik. Dalszych informacji brak.

ŻAGLE — zob.: poz. 336.

326. ŻEGLARZ. Miesięcznik Państwowego Centrum Wychowania Morskiego. — Wyd.: P.C.W.M. Gdynia. R. 1 : 1946 — R. 3 : 1948.

Wydawnictwo rozpoczęte w maju 1946 r., m. wyd.: Sopot, podtytuł: Miesięcznik dla młodzieży poświęcony pracy na morzu. Od R. 2 : 1947 jak w opisie. Od dn. 1. 1. 1949 r. połączone z czasopismem „Młodzież Morska“ (zob.: poz. 322) pod nazwą: „Młody Żeglarz“ (zob.: poz. 321).

327. ŻEGLARZ. Morski biuletyn szkoleniowy Z.H.P. (Związku Harcerstwa Polskiego). — Miesięcznik. Wyd.: Zarząd Polityczny Marynarki Wojennej. Gdynia. Format 36×25 cm, s. 8. R. 1 : 1961 nr 1 —

Wydawnictwo rozpoczęte od maja 1961 r. jako dodatek do tygodnika Marynarki Wojennej: „Bandera“ (zob.: poz. 311). Należy przypuszczać, iż w przyszłości „Żeglarz“ stanie się wydawnictwem samodzielnym.

Czasopismo poświęcone popularyzacji problematyki morskiej i przysposobieniu morskiemu młodzieży. Pismo zamieszcza: artykuły zapoznające z najistotniejszymi osiągnięciami i problemami gospodarki morskiej oraz życiem i organizacją flot wojennej i handlowej, plany konstrukcyjne i opisy budowy jachtów żaglowych, kronikę harcerskich drużyn żeglarskich, komunikaty i materiały Morskiej Akcji Szkoleniowej oraz wiersze i piosenki o tematyce morskiej. Specjalny dział („ABC Żeglowania“) zapoznaje z podstawami wiedzy z zakresu teorii i praktyki żeglarskiej.

CZASOPISMA SPORTOWE

328. BIULETYN INFORMACYJNY WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ w SZCZECINIE. — Miesięcznik. Wyd.: W.K.K.F. Szczecin. R. 1 : 1955 — R. 4 : 1958.

Wydawany początkowo jako dwutygodnik pod nazwą: Biuletyn Sportowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Szczecinie. W 1958 r. zmiana tytułu na: Biuletyn Sportowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej i Okręgowych Związków Sportowych w Szczecinie. Od R. 3 : 1957 nr 12 nazwa jak w opisie.

329. BIULETYN SPORTOWY WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ W GDAŃSKU. — Dwutygodnik. Wyd.: W.K.K.F. Gdańsk. R. 1: 1955 — R. 3 : 1957.

Pierwszy numer datowany 20. 1. 1955. Początkowo pod nazwą: Biuletyn Urzędowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej. Wydawnictwo przerwane w 1957 r.

330. BIULETYN SPORTOWY WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ W KOSZALINIE. — Miesięcznik. Wyd.: W.K.K.F. Koszalin. R. 1 : 1954 —

Wydawnictwo nieregularne, rozpoczęte dn. 1. 7. 1954 r. Od R. 4 : 1957 miesięcznik.

- BIULETYN SPORTOWY WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ I OKRĘGOWYCH ZWIĄZKÓW SPORTOWYCH W SZCZECINIE — zob.: Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Szczecinie, poz. 328.

- BIULETYN SPORTOWY WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ W SZCZECINIE — zob.: Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Szczecinie, poz. 328.

- BIULETYN URZĘDOWY WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ (w Gdańsku) — zob.: Biuletyn Sportowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Gdańsku, poz. 329.

331. GŁOS SPORTOWCA. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Koszalin. R. 1 : 1952 — R. 5 : 1956.

Tygodniowy dodatek do dziennika „Głos Koszaliński“ — zob.: poz. 11.

332. PŁYWANIE. Organ Sekcji Pływania Głównego Komitetu Kultury Fizycznej. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Warszawa. R. 1 : 1956 nr 1 — R. 2 : 1957 nr 5 (11).

Czasopismo rozpoczęte w lipcu 1956. Zakończone numerem za maj 1957 r.

333. REGATY. Pismo Sekcji Wioślarstwa, Żeglarstwa, Kajakarstwa i Sportu Motorowodnego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej. — Miesięcznik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Warszawa. R. 1 : 1956 nr 1 — R. 2 : 1957 nr 4 (9).

Czasopismo rozpoczęte w sierpniu 1956 r. Zakończone numerem kwietniowym 1957 r.

334. SPORTOWIEC BAŁTYCKI. Pismo sportowe Wybrzeża. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“. Gdańsk. R. 1 : 1957 nr 1 — R. 4 : 1960.

Poniedziałkowe wydanie „Dziennika Bałtyckiego“ (zob.: poz. 9) poświęcone w całości problemom sportu i kultury fizycznej, głównie województwa gdańskiego.

335. SPORTOWY KURIER SZCZECIŃSKI. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa“ Szczecin. R. 1 : 1957 —

Dodatek tygodniowy dziennika „Kurier Szczeciński“ — zob.: poz. 23.

336. ŻAGLE. Biuletyn Polskiego Związku Żeglarskiego. — Miesięcznik. Wyd.: P.Z.Ż. Warszawa. Format 30×21 cm, s. 16. R.1:1959 nr 1 —

Czasopismo przeznaczone dla wszystkich interesujących się żeglarstwem. Zamieszcza materiały z zakresu historii żeglarstwa i związków żeglarskich. Omawia problemy żeglugi i budownictwa jachtowego, prowadzi kronikę życia klubów, kalendarz imprez i uroczystości oraz dział „Na Wodach Świata”. Pismo publikuje utwory literackie o tematyce żeglarskiej, recenzje fachowych wydawnictw oraz komunikaty P. Z. Ż.

CZASOPISMA PRZEZNACZONE DLA ODBIORCÓW WIEJSKICH ORAZ ROLNICZE

337. BAŁTYCKIE KŁOSY. — Tygodnik. Gdynia. R. 1: 1958 —

Tygodniowy dodatek rolniczy do mutacji terenowej „Dziennika Bałtyckiego” (zob.: poz. 9).

GAZETA SPÓŁDZIELCZA — zob.: Wiadomości Zachodnie, poz. 342.

GŁOS SPÓŁDZIELCY WIEJSKIEGO — zob.: Głos Wiejskiego Spółdzielcy, poz. 339.

338. DODATEK AGRO I ZOOTECHNICZNY. Głos Koszaliński. — Wydawany nie-regularnie. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Koszalin. R. 1: 1953 — R. 2: 1954.

Dodatek dziennika „Głos Koszaliński” — zob.: poz. 12.

339. GŁOS WIEJSKIEGO SPÓŁDZIELCY. Pismo Wojewódzkiego Związku Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Koszalinie. — Miesięcznik. Wyd.: W.Z.G.S. Koszalin. Format 30×21 cm, s. 14. R. 1 (2): 1956 —

Wydawnictwo rozpoczęte w 1955 r. pod nazwą: „Głos Spółdzielcy Wiejskiego”. Od kwietnia 1956 r. rozpoczęta nowa numeracja. Od R. 1 (2): 1956 nr 7 tytuł jak w opisie.

340. GŁOS WSI. — Tygodnik. Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Elbląg. R. 1: 1958 —

Tygodniowy dodatek rolniczy do specjalnej mutacji dziennika „Głos Wybrzeża” (zob.: poz. 18) pod nazwą „Głos Elbląga” (zob.: poz. 10).

GMINNA SPÓŁDZIELNIA SZCZECIŃSKA — zob.: Wiadomości Zachodnie, poz. 342.

341. KOSZALIŃSKA GAZETA CHŁOPSKA. — Tygodnik. Wyd.: Wydawnictwo „Prasa ZSL”. Warszawa. R. 5 (1): 1960 nr 1 —

Specjalna mutacja „Gazety Chłopskiej”. Pismo Wojewódzkich Komitetów Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w Poznaniu, Wrocławiu, Zielonej Górze i Koszalinie. Od 1960 r. tytuł własny — jak w opisie — z zachowaniem numeracji „Gazety Chłopskiej”.

SZCZECIŃSKA GMINNA SPÓŁDZIELNIA — zob.: Wiadomości Zachodnie, poz. 342.

342. WIADOMOŚCI ZACHODNIE. Tygodnik społeczno-gospodarczy. — Wyd.: R.S.W. „Prasa”. Szczecin. Format 42×30 cm, s. 8, prenumerata roczna 78 zł, cena egz. 1,50 zł. R. 1: 1957 nr 1 —

Początkowo miesięcznik pod nazwą: „Szczecińska Gminna Spółdzielnia. Organ Rady Spółdzielczej Wojewódzkiego Związku Gminnych Spółdzielni w Szczecinie”. Od R. 2: 1958 nr 4 — dwutygodnik. Po R. 3: 1959 nr 2 (33) z 30 stycznia zmiana nazwy i częstotliwości, przy zachowaniu numeracji roczników i numeracji ciągłej (od rozpoczęcia wydawnictwa), lecz przy wprowadzeniu nowej numeracji w obrębie rocznika — czasopismo przyjmuje tytuł: „Gazeta Spółdzielcza. Pismo Komisji Porozumiewawczej Spółdzielni”

i poczynając od R. 3:1959 nr 1 (34) z dn. 15 lutego ukazuje się co tydzień. Po R. 4:1960 nr 29 (106) z dn. 30 lipca zmiana charakteru wydawnictwa i jego nazwy na: „Wiadomości Zachodnie” (przy zachowaniu ciągłości numeracji).

Pismo poświęcone głównie zagadnieniom społeczno-gospodarczym wsi pomorskiej. Problematyka polityki rolnej, budownictwa wiejskiego, życia kulturalnego i organizacyjnego na Pomorzu Zachodnim.

343. ZESZYTY NAUKOWE. Wyższa Szkoła Rolnicza w Szczecinie. — Wydawane nieregularnie. Wyd.: Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Szczecin. R. 1:1958 —

344. ŻYCIE KULTURALNE WSI. Dwutygodnik Zarządu Wojewódzkiego Związku Samopomocy Chłopskiej. — Wyd.: Zarz. Woj. ZSch. Szczecin. R. 1:1953 — R. 4:1956.

Wydawnictwo rozpoczęte w październiku 1953 r. jako miesięcznik, podtytuł: Biuletyn Zarządu... Od R. 3:1955 częstotliwość i podtytuł jak w opisie.

ROŻNE

345. GOSPODARKA TURYSTYCZNA NA WYBRZEŻU. — Miesięcznik. Wyd.: Polskie Biuro Podróży „Orbis”. Okręg Morski. Sopot. R. 1:1947.

Wydawnictwo rozpoczęte w sierpniu 1947 r. Po 1947 brak informacji.

346. GRYFIA. — Kwartalnik. Wyd.: Związek Nauczycielstwa Polskiego. Szczecin. R. 1:1961 nr 1 — nr 4.

347. JAZZ. — Miesięcznik. Wyd.: Wydawnictwo Prasowe „Ruch” i Rada Okręgowa Zrzeszenia Studentów Polskich. Gdańsk. Format 42×30 cm, s. 20, prenumerata roczna 60 zł, cena egz. 5 zł. R. 1:1956 nr 1 —

Czasopismo poświęcone zagadnieniom muzyki popularnej ze szczególnym uwzględnieniem muzyki synkopowanej.

348. MŁODE ŻYCIE. Pismo młodzieży szkół średnich. — Wydawane nieregularnie. Tczew. R. 1:1946.

Nr 1 z dn. 17 lutego 1946 r. Po 1946 r. brak informacji.

349. PRZYRODA POLSKI ZACHODNIEJ. — Kwartalnik. Wyd.: Wojewódzkie Komitety Ochrony Przyrody w Poznaniu, Koszalinie, Szczecinie i Zielonej Górze. Poznań. Format 24×17 cm, s. przeciętnie 100. R. 1:1957 nr 1/2 —

Kontynuacja wydawnictwa międzywojennego pt.: „Wydawnictwo Okręgowego Komitetu Ochrony Przyrody na Wielkopolskę i Pomorze” (R. 1:1930 — R. 9:1938). Rozpoczęte numerem podwójnym za lipiec—grudzień 1957 r.

Ilustrowane czasopismo publikujące wiele prac poświęconych przyrodzie Pomorza oraz zagadnieniom jej ochrony.

350. (Trzecia) 3-cia POMORSKA. Gazeta żołnierska 3-ej Pomorskiej Dywizji Piechoty. R. 1:1945.

Wydawnictwo rozpoczęte dn. 15 lipca 1945 r. Brak bliższych informacji.

351. ZESZYT NAUKOWY (Wieczorowego Uniwersytetu Marksizmu-Leninizmu przy KW PZPR w Gdańsku). — Rocznik. Wyd.: KW PZPR. Gdańsk. R. 1:1959 —

352. ZESZYTY GEOGRAFICZNE. — Rocznik. Wyd.: Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Gdańsku. Wydział Geograficzny. Gdańsk. R. 1:1959 —

KALENDARZE

353. KALENDARZ INFORMATOR RADNEGO. 16. 4. 1961 — 16. 4. 1964. Szczecin 1961 Prezydium MRN. Format 14×10 cm, s. 368 + Aneks: Tablice Statystyczne, s. 52.
Aneks wymienny, wydawany corocznie.
354. KALENDARZ MORSKI NA ROK 1946. Gdynia 1945. Wydawnictwo Zarz. Pol.-Wych. Mar. Woj. Format 14×10 cm, s. 121, ilustr.
355. KALENDARZ MORSKI NA ROK 1956. Warszawa 1956 MON. Format 14×10 cm, s. 253, tabl. 8, ilustr.
Toż — ... na Rok 1957, s. 253, tabl. 8, ilustr.
Toż — ... na Rok 1958 (Wydany pod nazwą: Nowy Kalendarz Morski), s. 268, tabl. 8, ilustr.
- KALENDARZ MORSKIEGO PRZODOWNIKA PRACY NA ROK 1951/1952 — zob.: Kalendarz Przodownika Pracy, poz. 358.
356. KALENDARZ POLSKIEGO REJESTRU STATKÓW NA ROK 1959. Gdańsk 1958 P.R.S. Format 13×10 cm, s. 121.
Toż — ... na Rok 1960, s. 120.
Toż — ... na Rok 1961, s. 121.
357. KALENDARZ POMORSKI NA ROK 1958. Warszawa 1957 Pax. Format 24×17 cm, s. 398, ilustr., portr.
Toż — ... na Rok 1959, s. 379, ilustr., portr.
Toż — ... na Rok 1960, s. 304, ilustr., portr.
358. KALENDARZ PRZODOWNIKA PRACY. Na rok 1950. Gdańsk 1950 Główny Komitet Morskiego Współzawodnictwa Pracy. Format 15×12 cm, s. 116.
Toż — ... na Rok 1951/1952 (wydany pod nazwą: Kalendarz Morskiego Przodownika Pracy), s. 127, ilustr.
359. KALENDARZ RYBACKI NA ROK 1946. Gdynia 1945 Morski Instytut Rybacki. Format 20×15 cm, s. 132, tab., mapy w tekście.
Toż — ... Na Rok 1947 (wydany pod nazwą: Morski Przewodnik Rybacki) s. 328, ilustr., mapy.
Toż — ... Na Rok 1948, s. 120, tab.
Toż — ... Na Rok 1949, s. 265, ilustr., tabl. 2, tab. 1.
360. KALENDARZ ZIEMI KOSZALIŃSKIEJ NA ROK 1961. Olsztyn 1961 „Pojezierze”. Format 20×17 cm, s. 159, ilustr.
- MORSKI PRZEWODNIK RYBACKI (na rok 1947) — zob.: Kalendarz Rybacki, poz. 359.
- NOWY KALENDARZ MORSKI NA ROK 1958 — zob.: Kalendarz Morski, poz. 355.

FILMY

FILMY

Wymienione w treści filmy są w zasadzie filmami dźwiękowymi, czarnobiałymi. W wypadku odmiennych cech opisanych filmów podano — po liczbie określającej szerokość taśmy — uwagę: „Film barwny“ bądź „Film niemy“.

Kopie filmowe na taśmie 16 mm wynajmuje Centrala Filmów Oświatowych „Filmos“, posiadająca swoje oddziały we wszystkich województwach. Warunkiem wypożyczenia filmu jest przedłożenie odpisu karty sprawności aparatury filmowej oraz odpisu uprawnień osoby obsługującej tę aparaturę. Pozycje zamieszczone w dziale „Filmy szkolne“ wypożyczane są w zasadzie jedynie szkołom. „Filmos“ organizuje również projekcje przy pomocy własnej aparatury.

Kopie filmowe na taśmie 35 mm wypożyczają Ekspozytury Wojewódzkie Centrali Wynajmu Filmów.

ADRESY

ODDZIAŁÓW WOJEWÓDZKICH CENTRALI FILMÓW OŚWIATOWYCH „FILMOS“

Białystok, ul. Lipowa 14, tel. 25-39
Bydgoszcz, ul. Ludwikowo, tel. 24-476
Gdańsk, ul. Piwna 26, tel. 31-50-33
Katowice, ul. Kochanowskiego 10, tel. 307-85
Kielce, ul. Sienkiewicza 53, tel. 23-68
Koszalin, ul. Grunwaldzka 10, tel. 35-85
Kraków, ul. Smoleńsk 2, tel. 263-64
Lublin, ul. Narutowicza 83, tel. 67-92
Łódź, ul. Kilińskiego 124, tel. 335-94
Olsztyn, ul. Wojska Polskiego 30a, tel. 30-31
Opole, ul. Staromiejska 12, tel. 37-94
Poznań, ul. Chełmońskiego 21, tel. 641-37
Rzeszów, ul. Kościuszki 9, tel. 33-45
Szczecin, Pl. Batorego 3, tel. 80-40, 85-87
Warszawa, ul. Jagiellońska 2/4, tel. 940-31, 944-95
Wrocław, ul. Bogusławskiego 14, tel. 334-87
Zielona Góra, ul. Krośnieńską 7, tel. 17-89
Centrala — Warszawa, ul. Puławska 61, tel. 475-67, 451-39.

1. FILMY DOKUMENTALNE

1. Batorym do Polski

Realizacja: Ludwik Perski i Franciszek Fuchs

Produkcja: WFD Warszawa 1960

Czas wyświetlania: 18 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Ciekawy reportaż z podróży na pokładzie m/s Batory z Kanady do Polski. Film pokazuje życie załogi i pasażerów podczas rejsu oraz urzędzenia i pomieszczenia statku: kabiny pasażerskie, salony, basen pływacki, salę gimnastyczną itp. Piękne obrazy morskiej żeglugi w okresie zimowym.

2. Białe miasto nad zatoką

Realizacja: Marian Ussorowski

Zdjęcia: T. Nowak i materiały archiwalne

Konsultacja: Jerzy Miciński

Komentarz: Franciszek Fenikowski

Produkcja: WFO Łódź 1961

Czas wyświetlania: 17 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film monograficzny o Gdyni. Dla uzyskania obrazów: wioski rybackiej z 1920 r., powstającego później miasta i portu oraz zniszczeń i strat wojennych — wykorzystano fotografie i filmowe materiały archiwalne. Druga część filmu ukazuje Gdynię dnia dzisiejszego: nowe osiedla mieszkaniowe, piękne ulice, wielki, tętniący pracą port, rozwijającą się stocznię, odbudowane zakłady przemysłowe, Państwową Szkołę Morską i Szkołę Rybołówstwa Morskiego.

3. Byłem w Polsce

Realizacja i zdjęcia: Jerzy Bednarczyk i Andrzej Miłosz

Produkcja: Ośrodek Filmowy przy Instytucie Naukowym Kultury Fizycznej i Turystyki

Czas wyświetlania: ok. 1½ godz. (11 etiud po 8—10 minut)

Rozpowszechnianie: 16 mm

Tematem filmu są wrażenia zebrane przez senatora Stanisława Nowaka z Detroit (USA) w czasie jego kilkutygodniowej podróży po ziemiach nadodrzańskich i nadbałtyckich. Film ukazuje polskie tradycje historyczne oraz współczesny rozwój ziem, które po stuleciach niewoli powróciły do Macierzy. Film można wykorzystywać w całości, bądź też poszczególne jego fragmenty. Wytwórnia Filmów Oświatowych przygotowała do samoistnego wyświetlania, m. in. etiudy: „Kołobrzeg”, „Gdańsk”, „Słoneczne wybrzeże” oraz „Szczecin”.

4. Gdańsk po 16 latach

Realizacja: Władysław Forbert

Produkcja: WFD Warszawa 1961

Czas wyświetlania: 11 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Filmowa opowieść dokumentalna o powojennej odbudowie Gdańska. Obrazy nowych osiedli mieszkaniowych, wyróżniających się śmiałą i piękną koncepcją architektoniczną. Wędrówka po nowozbudowanych kompleksach przemysłowych, po rozbudowywanym i unowocześnianym porcie oraz wciąż rozwijającej się, wspólnie Stoczni Gdańskiej.

5. Gdańska opowieść

Scenariusz i realizacja: Tadeusz Makarczyński

Zdjęcia: H. Makarewicz, F. Średnicki, M. Wiesiołek L. Zajączkowski

Produkcja: WFD Warszawa 1953

Czas wyświetlania: 21 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film dzieli się na 5 części, z których każda poświęcona jest oddzielnemu okresowi dziejów Gdańska: „Ziemia mówi“, „W cieniu krzyżackiego miecza“, „Pod opieką Orła Polskiego“, „Gdańsk pod zaborem pruskim i hitlerowskim“, „Miasto znowu nasze“. Całość zapoznaje ogólnie z: historią miasta, jego rozwojem gospodarczym i kulturalnym na przestrzeni wieków, walką jego mieszkańców z zaborcą niemieckim oraz ponownym rozkwitem Gdańska w Polsce Ludowej.

6. Historia jednego przeładunku

Scenariusz: Z. Beer

Realizacja: Jerzy Jaraczewski

Konsultacja: Engelbert Śliwiński

Zdjęcia: J. Chluski

Produkcja: WFD Warszawa 1955

Czas wyświetlania: 13 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm

Reportaż o pracy portu handlowego w Gdyni, do którego wszedł z dużym opóźnieniem m/s Kiliński. Należy zapewnić szybkie rozładowanie statku i załadunek nowych towarów przeznaczonych dla odbiorców chińskich. Film zapoznaje z dowozem towarów, załadunkiem, systemem sygnalizacyjnym portu itd.

7. Kierunek Wenezuela

Scenariusz, realizacja i zdjęcia: Roman Wionczek

Produkcja: WFD Warszawa 1958

Czas wyświetlania: 15 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: geografia, kl. VII — zajęcia pozalekcyjne

Film opowiada o rejsie m/s Batory z Gdyni do Ameryki Południowej. Pokazuje przygotowania do podróży dokonywane w porcie macierzystym i zapoznaje z pracą Dworca Morskiego. Liczne sceny filmu poświęcono życiu pasażerów na statku i urządzeniu zapewniającym im przyjemną podróż. Kamera oprowadza widza również po pomieszczeniach niedostępnych dla pasażerów: maszynowni, magazynie, kuchni, pomieszczeniach załogi, pomoście nawigacyjnym itp. Piękne obrazy dalekich mórz i portów. Wędrówka po Wenezueli i... powrót do Gdyni.

8. Kronika Koszalina

Realizacja i zdjęcia: Roman Wionczek

Produkcja: WFD Warszawa 1960

Czas wyświetlania: 11 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film pokazuje imponujący rozwój miasta w ciągu ostatnich 10 lat — od czasu, kiedy w wyniku zmian podziału administracyjnego kraju, Koszalin został stolicą województwa. Na miejscu pozostałych z lat wojny ruiny wyrosły nowe osiedla mieszkaniowe. Wzniesiono zakłady przemysłowe produkujące artykuły elektrotech-

niczne oraz wielkie warsztaty remontu samochodów. Wokół miasta rozwijają się gospodarstwa rolne. W Koszalinie aktywnie działa Bałtycki Teatr Dramatyczny oraz Wojewódzki Dom Kultury, prowadzący m.in. ogniska: plastyczne i muzyczne. Koszalin jest miastem ludzi młodych, pełnym entuzjazmu i energii.

9. Kurs na Narwik

Realizacja i zdjęcia: Mieczysław Wiesiołek

Produkcja: WFD Warszawa 1957

Czas wyświetlania: 12 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Reportaż z rejsu polskich jachtów „Zew Morza“ i „Generał Zaruski“ do Narwiku, w celu pobrania ziemi z pobojuwiska i przewiezienia jej do Polski. Piękne obrazy żeglugi morskiej, ciekawe migawki z odwiedzanych portów, obrazy fiordów i pola bitwy z objaśnieniami o przebiegu walk.

10. Mały reportaż spod bieguna

Realizacja i zdjęcia: Jarosław Brzozowski

Produkcja: WFO Łódź 1959

Czas wyświetlania: 22 minuty

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: Geografia, kl. VII

Film dokumentalny poświęcony Polskiej Wyprawie Polarnej na Spitzbergen w 1958 r. Film pokazuje rejs okrętu hydrograficznego P.M.W. „Bałtyk“ z Gdyni na wody podbiegunowe, lądowanie wyprawy i założenie obozu nad Zatoką Białych Niedźwiedzi, pracę polskich naukowców oraz piękno krajobrazu Arktyki.

11. Mój Szczecin

Scenariusz: Witold Lesiewicz i Kazimierz Błahij

Realizacja: Witold Lesiewicz

Zdjęcia: Romuald Kropat

Produkcja: WFD Warszawa 1955

Czas wyświetlania: 19 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Reportaż ukazujący jeden dzień życia miasta. Kamera zaznajamia widzów z powszednimi kłopotami, troskami i radościami mieszkańców Szczecina. Tłem filmu są domy, ulice, parki, mieszkania, sklepy oraz tętniący pracą port.

12. Na przykład Kołobrzeg

Realizacja: J. Plucińska

Zdjęcia: A. Staśkiewicz

Produkcja: WFD Warszawa 1959

Czas wyświetlania: 10 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zniszczony niemal doszczętnie podczas działań wojennych Kołobrzeg podnosi się obecnie w szybkim tempie z ruin. Odbudowano już dom zdrojowy, pocztę, katedrę powstałą w XIV wieku, wybudowano nowe osiedla mieszkaniowe, uruchomiono port. Film pokazuje również plażę kołobrzeską — jedną z najpiękniejszych w Europie, oraz bogate źródła solankowe

13. Narodziny statku

Realizacja: Jan Łomnicki

Zdjęcia: Jerzy Gościak

Produkcja: WFD Warszawa 1961

Czas wyświetlania: 15 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Impresja filmowa na temat pracy stoczniovcw i wodowania nowej jednostki pełnomorskiej, zbudowanej w stoczni szczecińskiej. Film o wybitnych walorach artystycznych, wielokrotnie nagradzany na międzynarodowych festiwalach filmowych.

14. Pierwszy rejs

Realizacja: Stanisław Możdżeński

Zdjęcia: W. Leśniewicz

Produkcja: WFD Warszawa 1956

Czas wyświetlania: 6 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Reportaż z rejsu statku szkolnego Szkoły Rybołówstwa Morskiego w Gdyni, trawlera „Jan Turlejski“. Statek płynie na łowiska Morza Północnego. Załogę jego stanowią uczniowie S.R.M., którzy pod kierunkiem i nadzorem doświadczonych oficerów rybołówstwa morskiego uzupełniają w pierwszym swym rejsie teoretyczną wiedzę praktyką rybacką. Poznajemy dokładnie ich życie i pełną uroku, choć bardzo ciężką, pracę w czasie żeglugi i połowów. Piękne obrazy morza.

15. Piękne dzielnice

Scenariusz: Jerzy Grygolonas

Realizacja: Hubert Drapella

Zdjęcia: Zdzisław Parylak

Produkcja: Zespół Filmowy „Millenium“ TV Warszawa i Prez. MRN w Szczecinie 1959

Czas wyświetlania: 16 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film o Szczecinie, pokazujący powszedni dzień miasta, przed laty niemal całkowicie zniszczonego, a dziś tętniącego życiem. Świetne obrazy Odry i portu szczecińskiego oraz tonących w zieleni pięknych dzielnic miasta.

16. Podróż 104

Montaż: W. Kaźmierczak

Produkcja: WFD Warszawa 1956

Czas wyświetlania: 35 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm

Reportaż z rejsu polskiego motorowca „Czech“ do krajów Bliskiego i Środkowego Wschodu, Azji i Afryki. Obrazy żeglugi, życia i pracy załogi, odwiedzanych portów i miast.

17. Przewoźnicy z Accry

Realizacja: Tadeusz Jaworski

Zdjęcia: Zbigniew Raplewski

Produkcja: WFD Warszawa 1960

Czas wyświetlania: 13 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film z dokumentalnego cyklu Tadeusza Jaworskiego pt. „Afryka 1960“. Kamera pokazuje trudną, prowadzoną w prymitywnych warunkach, pracę przeładunkową w Accra, głównym porcie Ghany. Ponieważ nie posiada on odpowiednich budowli i urządzeń portowych, przychodzące statki rozładowywane są na redzie. Ładunek i pasażerów przewożą na ląd specjalne łodzie wiosłowe. Jednakże widać już nowowzniesione fragmenty przyszłego portu Accra, dostępnego dla wszystkich statków handlowych.

18. Sopot 1957

Scenariusz i realizacja: J. Hoffman, E. Skórzewski

Zdjęcia: A. Staśkiewicz

Produkcja: WFD Warszawa 1957

Czas wyświetlania: 7 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Dowcipny i ciekawy reportaż pokazujący przemianę, jaką przechodzi corocznie Sopot z chwilą nadejścia „letniego sezonu“. Z cichej miejscowości przeistacza się w tłumny i gwarny „deptak“. Piękne plaże nikną pod gęstwą ciał i... cielsk, wody przybrzeżne przypominają zatłoczone baseny ludnych miast, poruszanie się po głównej ulicy miasta wymaga znakomitej kondycji fizycznej i umiejętności... rozpychania się łokciami. Jednakże urok Sopotu jest tak wielki, że nic nie zdoła go zniszczyć. Wbrew mylącemu tytułowi film nie traci — mimo upływu lat — swej aktualności.

19. Statek wzywa pilota

Realizacja: Jerzy Kaden

Zdjęcia: Wacław Florowski

Produkcja: WFD Warszawa 1960

Czas wyświetlania: 10 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Opowieść filmowa o niezwykle trudnej i wymagającej specjalnych kwalifikacji fizycznych i psychicznych pracy pilotów portu szczecińskiego. Prowadzą oni statki długim i nawigacyjnie trudnym szlakiem, od Świnoujścia do Szczecina, poprzez Zalew Szczeciński i Odrę. Film pokazuje niebezpieczeństwo żeglugi we mgle na ruchliwym szlaku wodnym, niebezpieczeństwo, które zmusza do przerwania żeglugi zaledwie o kilka mil od portu i rezygnacji z rzadkiej dla marynarzy okazji spędzenia nocy sylwestrowej na lądzie, wśród najbliższych.

20. Sztorm

Scenariusz i realizacja: Ryszard Ber, Karol Dąbrowski

Zdjęcia: Zbigniew Karpowicz

Produkcja: WFD Warszawa 1959

Czas wyświetlania: 8 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: zajęcia pozalekcyjne

Tematem filmu jest autentyczna akcja ratownicza przeprowadzona w styczniu 1954 r. w pobliżu Mielna. Silny i niespodziewany sztorm zaskoczył na morzu jedną z łodzi rybackich. Następnego dnia łódź dostrzeżono z wybrzeża i zorganizowano akcję ratunkową. Nadludzkie wysiłki ratowników udaremniały szalejący wichur i wysokie fale. Po wielu próbach udało się dostarczyć na łódź linę ratowniczą. Uratowano życie załogi.

21. Szwajcaria Połczyńska

Scenariusz: Jerzy Grygolunas

Reżyser: Marek Nowakowski

Zdjęcia: Zdzisław Parylak

Produkcja: Telewizja Warszawa 1959

Czas wyświetlania: 11 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Połczyn-Zdrój leży w krainie pięciu jezior. Od 1688 r. słynie on z wód o właściwościach leczniczych. W mieście znajduje się wspaniałe utrzymany park pełen basenów, gazonów, starych i rzadkich okazów drzew. Z jeziora Drawskiego rozpoczyna się jedna z najpiękniejszych w Polsce tras kajakowych wiodąca wśród dziewiczych niemal lasów. Ziemia Połczyńska znana jest również historykom dziejów najnowszych. Morenowe pasma wzgórz tworzyły słynną niemiecką linię obronną zwaną Wałem Pomorskim. W zniszczonych w czasie działań wojennych miastach wyrosły nowe domy. Jedynie w Starym Drawsku widać ruiny średniowiecznego zamku.

22. Śmierć statku

Scenariusz i realizacja: Jerzy Kaden

Zdjęcia: Z. Skoczek

Produkcja: WFD Warszawa 1961

Czas wyświetlania: 25 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film opowiada o zakończeniu kariery morskiej najstarszego statku P.M.H., który po przeszło trzydziestu latach służby pod polską banderą, na wielu morzach i oceanach świata, kończy swój ostatni rejs, wpływając do basenu portu Świnoujścia. Nigdy go już nie opuści. Pozbawiony załogi pełnić będzie funkcje magazynu portowego.

23. Świnoujście

Realizacja: W. Pomianowski

Zdjęcia: Z. Karpowicz, E. Bryła

Produkcja: WFD Warszawa 1961

Czas wyświetlania: 26 minut

Rozpowszechnianie: 35 mm

Reportaż filmowy opowiadający o dynamicznym rozwoju Świnoujścia w Polsce Ludowej. Film zapoznaje również z historią tego miasta, od czasów średniowiecznych, po 1945 r. oraz z perspektywami rozwoju Świnoujścia: portu, bazy rybołówstwa dalekomorskiego, kombinatu przemysłu rybnego, uzdrowiska i miejscowości wypoczynkowej.

24. Uwaga „Dalmory“

Realizacja: Sergiusz Sprudin i Zbigniew Wolski

Produkcja: WFD Warszawa 1956

Czas wyświetlania: 11 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Reportaż filmowy realizowany głównie na pokładzie polskiego supertrawlera „Raba“, na dalekich łowiskach Morza Północnego — ponad 1000 mil morskich od Gdyni, zapoznający z życiem i pracą polskich rybaków dalekomorskich. Poznajemy sposoby przeprowadzania połowów i narzędzia pracy rybackiej, uczestniczymy w codziennym życiu załogi, słuchamy wieczornych gawęd, śledzimy odpowiedzialną i trudną pracę kapitana i oficerów oraz podziwiamy surowe piękno Morza Północnego.

25. Wodujemy nowe statki

Realizacja: Stanisław Możdżeński

Zdjęcia: W. Leśniewicz

Produkcja: WFD Warszawa 1956

Czas wyświetlania: 7 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Polski przemysł okrętowy produkuje coraz więcej typów statków handlowych i rybackich, przeznaczonych do żeglugi na wszystkich morzach i oceanach świata. Film zapoznaje z budową i wodowaniem jednostek morskich różnych rodzajów. Interesujące wprowadzenie w proces produkcji statku oraz piękne obrazy zawsze atrakcyjnego wodowania nowozbudowanych jednostek.

26. Wrak

Scenariusz i realizacja: Stanisław Możdżeński

Zdjęcia: M. Wiesiołek, W. Leśniewicz

Produkcja: WFD Warszawa 1954

Czas wyświetlania: 25 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film dokumentalny, zapoznający z historią wydobycia wraku wielkiego niemieckiego transportowca „Seeburg“ (obecnie m/s Dzierżyński), zatopionego

w czasie wojny w Zatoce Gdańskiej na wysokości Jastarni. Film ukazuje prace przygotowawcze ekip ratownictwa okrętowego, pracę nurków, emocjonujące próby podniesienia wraku zakończone — mimo początkowych niepowodzeń — pełnym sukcesem. Dużą część zdjęć dokonana została pod wodą.

27. Ziemia Koszalińska

Realizacja i zdjęcia: Roman Wionczek

Produkcja: WFD Warszawa 1961

Czas wyświetlania: 24 minuty

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Reportaż poświęcony wszechstronnemu rozwojowi Ziemi Koszalińskiej. Kameralną wędrują po miastach województwa, pokazując imponujące rezultaty szesnastoletniej pracy nad odbudową i zagospodarowaniem regionu. Oglądamy nowe osiedla mieszkaniowe, szkoły, zakłady przemysłowe itp., przywrócony do życia Kołobrzeg (niemal całkowicie zniszczony w czasie działań wojennych); podziwiamy piękno krajobrazu pomorskiego.

2. FILMY OŚWIATOWE

28. Dzieje dwóch łodzi

„Czy wiecie, że...” — Filmowy Przegląd Oświatowy, wydanie specjalne 1957 roku

Realizacja: Stanisław Urbanowicz

Zdjęcia: Jerzy Gaus

Konsultant naukowy: Konrad Jażdżewski

Materiały naukowe: Przemysław Smolarek

Produkcja: WFO Łódź 1957

Czas wyświetlania: 11 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: historia, kl. X, XI — zajęcia pozalekcyjne

Film — oparty na dokumentach historycznych — opowiada o losach dwóch łodzi słowiańskich, znalezionych nad jeziorem Łebskim w 1896 r. i w 1931 r. przez archeologów niemieckich. Znalezienie łodzi zostało celowo zatajone, gdyż świadczyły one o zamieszkiwaniu Pomorza przez Słowian w czasach przedhistorycznych, a także potwierdzały tezę o niezależności słowiańskiej kultury. Dopiero powojenne badania i poszukiwania uczonych polskich ujawniły prawdziwą wymowę znalezisk.

29. „Gdy-202” nie odpowiada

Scenariusz i realizacja: Stanisław Możdżeński

Zdjęcia: W. Leśniewicz, S. Sprudin, J. Sowiński

Produkcja: WFD Warszawa 1955

Czas wyświetlania: 21 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: zajęcia pozalekcyjne

Kutry rybackie wyruszają z Gdyni na połów. Kuter „Gdy-202” oddala się od floty i samotnie przeprowadza połowy. Kiedy ładownie zapełniły się złowionymi rybami, nadszedł sztorm. W czasie walki z szalejącym wichrem i falami doznają uszkodzeń silnik i radiotelefon. W kadłubie pojawiają się przecieki. Wydaje się, iż statek jest już stracony. Jednakże zaalarmowane jednostki ratownicze, po pełnych dramatycznego napięcia poszukiwaniach, odnajdują kuter i doprowadzają go szczęśliwie do portu.

30. Ich pierwszy rejs

Realizacja: R. Sobeczki

Zdjęcia: E. Bogacz

Produkcja: WFO Łódź

Czas wyświetlania: 18 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film ukazuje przebieg pierwszego, szkoleniowego rejsu uczniów Szkoły Rybołówstwa Morskiego. Trasa jego biegnie przez Bałtyk, Skagerrak, Kattegat, wzdłuż wybrzeży Norwegii, do Bergen i z powrotem. Uczniowie — prócz wykonywania normalnych prac załóg rybackich statków dalekomorskich — zapoznają się z praktyką prowadzenia nawigacji, postępowaniem w wypadku awarii, obsługą maszyn okrętowych itd. Rejs pozwala również na poznanie obcych portów i miast.

31. Kwitnąca Arktyka

Materiały naukowe i konsultacja: A. Środoń

Realizacja: Włodzimierz Puchalski

Zdjęcia: Włodzimierz Puchalski, Janusz Czezc

Produkcja: WFO Łódź

Czas wyświetlania: 11 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Zastosowanie w szkole: Biologia, Geografia — zajęcia pozalekcyjne

Film zapoznaje z przyrodą wybrzeży Północnej Norwegii — już za kręgiem polarnym — które opływa ciepły prąd zatokowy. Stwarza on sprzyjające warunki klimatyczne dla rozwoju bogatej roślinności. Kamera pokazuje charakterystyczne gatunki flory tego regionu, krajobraz wybrzeży arktycznych, usiane skałami zatoki itd.

32. Ludzie i morze

Scenariusz: Jerzy Grajter i Marian Ussorowski

Reżyser: Marian Ussorowski

Zdjęcia: Wiktor Prejs

Konsultacja naukowa: Andrzej Ropelewski

Produkcja: WFO Łódź 1956

Czas wyświetlania: 22 minuty

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film poświęcony działalności pracowników naukowych Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni. Znajdując się na pokładzie statku badawczego „Birkut“, badają oni przy pomocy specjalnych przyrządów właściwości wody w danym rejonie, kierunki i szybkość prądów morskich, rodzaj występującego planktonu itp. Dalszy etap badań — to prace laboratoryjne. Po wielu żmudnych analizach i doświadczeniach pracownicy MIR-u osiągają założony cel badań. Ustalają i wskazują rybakom nowe łowiska obfitujące w rybę.

33. Na Kaszubach

Scenariusz: Tadeusz Bolduan

Komentarz: Franciszek Fenikowski

Realizacja: Marian Ussorowski

Zdjęcia: T. Nowak

Produkcja: WFO Łódź 1961

Czas wyświetlania: 34 minuty

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Gawęda filmowa o Ziemi Kaszubskiej, jej historii, urodzie i mieszkańcach. Piękne widoki krajobrazu nadmorskiego, sylwetki utalentowanych twórców kaszubskich, przegląd ich prac, obrazy wsi kaszubskiej, mrówczej pracy hafciarek itp. Film kończy starodawna pieśń kaszubska.

34. Na kaszubskim szlaku

Scenariusz: H. Strzelcowa

Realizacja i zdjęcia: H. Wojnowski

Konsultacja: J. Kuran

Produkcja: Spółdzielcza Wytwórnia Filmowa. Studio Filmów Naukowych 1961
 Czas wyświetlania: 12 minut
 Rozpowszechnianie: 16 mm (Film barwny)

Opowieść o jednodniowej wyprawie 2 młodych chłopców malowniczym kaszubskim szlakiem kajakowym z Lipusza, rzeką Wdą, na jezioro Gołuń. Piękne obrazy pomorskiego krajobrazu: spokojnych jezior, bujnie zalesionych brzegów, wartkich rzek i zielonych wzgórz. W czasie wędrówki chłopcy zapoznają się z tradycyjnym budownictwem ludowym Ziemi Kaszubskiej.

35. Nad Bałtykiem zielonym...

Scenariusz i realizacja: Tadeusz Kallwejt
 Produkcja: WFO Łódź 1960
 Czas wyświetlania: 15 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Maszoperie, pierwowzór rybackich spółdzielni na Kaszubach, sięgają tradycją aż XIII w. Film zapoznaje z patriarchalnymi obyczajami tych związków, wspólną pracą, zasadami podziału połowów itp.; ukazuje minioną niedolę rodzin rybackich, których życie było niegdyś całkowicie uzależnione od kaprysów morza.

36. Nad Zatoką Gdańską

Scenariusz i reżyseria: Marian Ussorowski
 Zdjęcia: Henryk Kucharzuk
 Produkcja: WFO Łódź 1958
 Czas wyświetlania: 37 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Film zaczyna się obrazem pracy rybaków na Zalewie Wiślanym. W kolejności oglądamy tętniący rytmem gorączkowej pracy port gdański. Następnie kamera przenosi widza do Gdyni, gdzie zatrzymuje się dłużej aby pokazać Państwową Szkołę Morską i statek szkolny P.M.H. „Dar Pomorza”, po czym widz ogląda plaże i domy wypoczynkowe Sopotu oraz słynne organy w katedrze oliwskiej. Film kończy spacer uroczymi uliczkami starego Gdańska.

37. Obrazki z Islandii

Realizacja i zdjęcia: Wasyl Mirczew
 Produkcja: WFO Łódź
 Czas wyświetlania: 11 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm
 Zastosowanie w szkole: Geografia kl. VII, VIII, IX

Film ukazuje obraz Islandii, ogromnej wyspy, której mieszkańcy trudnią się głównie rybołówstwem i myślistwem. Poznajemy też Reykjavik — stolicę i główny port kraju. Na wyspie znajduje się wiele czynnych wulkanów.

38. Pasażer na gapę

Scenariusz: Stanisław Kokesz i Bolesław Bączyński
 Realizacja: Stanisław Kokesz
 Zdjęcia: Bolesław Bączyński
 Produkcja: WFO Łódź 1958
 Czas wyświetlania: 11 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film opowiada o życiu kraba, który przywędrował z Ameryki Północnej do Zatoki Gdańskiej, przyczepiony do kadłuba statku. Kamera pokazuje budowę ciała kraba, okres linienia, okres godowy, sposób odżywiania itp.

39. Piękny, mroźny dzień

Scenariusz i reżyseria: Stanisław Kokesz
 Zdjęcia: Bolesław Bączyński

Produkcja: WFO Łódź 1960
Czas wyświetlania: 9 minut
Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Reportaż o pracy stacji badawczej Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego nad Zalewem Wiślanym. Zespół pracowników bada grubość powłoki lodowej i rozszerzanie się zasięgu lodów. Badania te mają ogromne znaczenie dla żeglugi. Malowniczy krajobraz Wybrzeża w szacie zimowej przypomina piękno okolic podbiegunowych.

40. Pływanie kraulem

Produkcja: NRD
Opracowanie: WFO Łódź 1957
Czas wyświetlania: 18 minut
Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Film wyjaśnia zasady pływania kraulem, pokazując przykłady prawidłowych ruchów ramion i nóg oraz koordynacji ruchów kończyn z oddechem. Zdjęcia z zawodów pływackich pokazujące prawidłowe skoki startowe oraz nawroty.

41. Pływanie stylem klasycznym

Produkcja: NRD
Opracowanie: WFO Łódź 1957
Czas wyświetlania: 18 minut
Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)
Zob.: poz. 40

42. Pływanie stylem motylkowym

Produkcja: NRD
Opracowanie: WFO Łódź 1957
Czas wyświetlania: 13 minut
Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)
Zob.: poz. 40

43. Pod banderą nauki

Realizacja: Tadeusz Kallwejt
Zdjęcia: Paulin Ciszewski, Tadeusz Kallwejt
Produkcja: WFO Łódź 1959
Czas wyświetlania: 25 minut
Rozpowszechnianie: 35 mm (Film barwny)

Reportaż z rejsu statku badawczego Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni — „Birkut” — na wody Oceanu Atlantyckiego. Celem podróży są badania hydrobiologiczne i uzupełnienie zbiorów muzealnych Instytutu Morskiego. Interesująca relacja o pracach ekipy naukowej i życiu załogi statku. Piękne obrazy morza oraz migawki z odwiedzanych portów. Film zapoznaje również z fauną wschodniego Atlantyku, którego łowiska są obecnie eksploatowane przez rybołówstwo polskie.

44. Pod żaglami

Scenariusz: A. Hendelstein
Realizacja: N. Kurichin
Zdjęcia: G. Czumakow
Produkcja: Moskiewska Wytwórnia Filmów Popularnonaukowych 1957
Czas wyświetlania: 10 minut
Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film nakręcony w czasie rejsu radzieckiego statku szkolnego „Towarzysz”. Ukazuje pracę i naukę uczniów szkoły morskiej w Sewastopolu, walkę ze sztormem, zajęcia ćwiczebne itd. Prócz tego widz poznaje krajobraz czarnomorskich wybrzeży oraz port i zabytki Sewastopola.

45. Podwodny reportaż

Scenariusz i realizacja: Janusz Star

Zdjęcia: Paulin Ciszewski, Bolesław Bączyński, S. Bącała

Konsultacja: Kazimierz Demel

Produkcja: WFO Łódź 1958

Czas wyświetlania: 13 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Zastosowanie w szkole: Biologia, kl. IX — zajęcia pozalekcyjne

Reportaż z prac badawczych prowadzonych w Zatoce Puckiej przez pracowników Morskiego Instytutu Rybackiego. Na pokładzie statku badawczego wyruszają 2 nurkowie, botanik i dziennikarka. Z rozmowy dwojga ostatnich dowiadujemy się o znaczeniu badań fauny i flory morskiej. Film pokazuje pracę nurków na dnie zatoki oraz wyjaśnia zastosowanie przemysłowe roślin morskich.

46. Polskie linie żeglugowe

Scenariusz: Lucjan Jankowski

Realizacja: E. Byczyński

Zdjęcia: Z. Adamski

Produkcja: WFO Łódź 1949

Czas wyświetlania: 44 minuty

Rozpowszechnianie: 35 mm

Film rozpoczyna krótki rys historyczny, zapoznający z rozwojem żeglugi polskiej. Następnie poznajemy sieć polskich linii żeglugowych w 1949 r. Oglądamy statki Polskiej Marynarki Handlowej na morskich szlakach świata, w portach i stoczniach. Film interesujący jako dokument ambicji morskich Polski Ludowej i pozwalający na zorientowanie się w stanie gospodarki morskiej naszego kraju przed kilkunastu laty.

47. Połowy dalekemorskie

Montaż z materiałów archiwalnych WFD

Produkcja: WFO Łódź 1958

Czas wyświetlania: 14 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie w szkole: Geografia, kl. VI

Film zapoznaje z pracą załóg statków rybackich wypływających na dalekie połowy. Udając się na łowiska Morza Północnego statki mijają latarnie morskie u wybrzeży Norwegii. Rozpoczynają się prace przygotowawcze do wyrzucenia sieci. Kapitan analizuje otrzymane wiadomości i wybiera miejsce rozpoczęcia połowu. Film kończy obraz obliczania wyników całodziennej pracy.

48. Połów dorszy

Scenariusz: Józef Kulikowski

Reżyseria i zdjęcia: Jerzy Stefanowski

Produkcja: WFO Łódź 1949

Czas wyświetlania: 19 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Film zapoznaje z metodami połowu dorszy. Narzędzia połowu. Wyrzucanie sieci. Trałowanie. Wyciąganie sieci na pokład kutra. Sortowanie ryb i rozmieszanie ich w ładowni. Powrót do portu. Wiele pięknych obrazów morza.

49. Połów łososi

Scenariusz i realizacja: Jerzy Stefanowski

Produkcja: Instytut Filmowy Łódź 1948

Czas wyświetlania: 18 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie w szkole: Geografia, kl. IV; Biologia, kl. VI

Film opowiada o połowach łososi na Bałtyku. Przygotowania rybaków do wyruszenia na połów. Kutry rybackie na morzu. Zapuszczanie lin z haczykami i przynętą. Wyciąganie ich po kilku godzinach wraz ze złowionymi łososiami. Obrazy pracy portu rybackiego we Władysławowie. Praca stoczni i życie osiedla rybackiego.

50. Połów śledzi

Produkcja: Instytut Filmowy Łódź 1948

Czas wyświetlania: 15 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie w szkole: Geografia, kl. IV i VI

Film pokazuje przygotowania statku rybackiego do wypłynięcia na morze, przeprowadzanie połowu oraz sortowanie, solenie i pakowanie ryb.

51. Połów tuńczyka

Realizacja i zdjęcia: Tadeusz Kallwejt

Produkcja: WFO Łódź 1958

Czas wyświetlania: 9 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Reportaż z miasteczka rybackiego St. Jean de Luz nad Zatoką Biskajską. Poznajemy życie i pracę rybaków — widząc ich w miasteczku, na przystani i w czasie połowów na burzliwych wodach zatoki. Film pokazuje metody połowu tuńczyka, stosowane przez rybaków podstępny itp. Zatoka Biskajska stała się dziś łowiskiem także i polskich jednostek rybackich.

52. Pomorze Zachodnie

Reżyser: Janina Hartwigowa

Zdjęcia: Jerzy Chluski

Produkcja: WFO Łódź 1950

Czas wyświetlania: 16 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Pomorze powróciło do Polski. Na wybrzeże Pomorza Zachodniego przybywają polscy osadnicy. Zajmują opuszczone gospodarstwa, odbudowują zniszczone zakłady przemysłowe. Ożywiły się porty rybackie i nadmorskie miejscowości wypoczynkowe. W głębi łądu wśród jezior i lasów rozłożyły się wsie i miasta. Wędrówkę po Pomorzu kończy zwiedzanie Szczecina.

53. Pracujemy pod wodą

Scenariusz: Zdzisław Ćwiek

Reżyser: Stanisław Urbanowicz

Zdjęcia: Jerzy Gaus

Produkcja: WFO Łódź 1951

Czas wyświetlania: 14 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm

Film zapoznaje z organizacją i programem szkolenia nurków oraz pracami podwodnymi. Widz ogląda zarówno wykłady teoretyczne, jak i praktyczne prace szkoleniowe, zaznajamia się z wymaganymi od kandydatów do tego trudnego zawodu cechami organizmu i psychiki. Część filmu wypełniają zdjęcia dokonane pod wodą, pokazujące kwalifikowanych nurków w czasie wykonywania różnych prac, jak np.: cięcie, spawanie, drażnienie itp.

54. Przybysze z dalekiej północy

Reżyser: Radosław Sobecki

Zdjęcia: J. Arkusz i B. Szredel

Produkcja: WFO Łódź 1960

Czas wyświetlania: 9 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: Biologia, kl. X

Film o faunie Bałtyku. Pokazuje przedstawicieli świata zwierzęcego: małże, ryby, ptaki i ssaki oraz wyjaśnia ich pochodzenie. Niektóre gatunki występują w i nad Bałtykiem tylko dlatego, że u schyłku epoki lodowej przybyły z północy i nie mogąc powrócić na dawne miejsca, do mórz arktycznych, uległy procesom asymilacji. Film uzasadnia tezę o różnorodności pochodzenia fauny Morza Bałtyckiego.

55. Rak pustelnik

Scenariusz: S. Kujawa, Józef Arkusz

Realizacja: J. Arkusz

Zdjęcia: W. Powada

Produkcja: WFO Łódź 1961

Czas wyświetlania: 23 minuty

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Interesujący film o życiu jednego z ciekawszych skorupiaków morskich — raka pustelnika. Obrazy podwodnej fauny i flory, licznych niebezpieczeństw grożących życiu stworzonka, jego trudnych problemów życiowych, symbiozy raka pustelnika z ukwiałami itp. Doskonałe zdjęcia i dobre opracowanie kolorystyczne filmu.

56. Skarb Bałtyku

Scenariusz i reżyseria: Marian Ussorowski

Zdjęcia: Henryk Kucharzuk

Konsultant naukowy: Zygmunt Mulicki

Produkcja: WFO Łódź 1958

Czas wyświetlania: 12 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm

Poznajemy tajemnicę powstania bursztynu, oglądamy wyrabiane z niego ozdoby, noszone przez ludzi od starożytności, aż po czasy współczesne (dla naszkicowania historii ozdób bursztynowych reżyser posłużył się inscenizacją), zaznajamiamy się z jego budową i dowiadujemy się skąd we wnętrzu bursztynowego okrucha wzięły się szczątki wymarłych stworzeń.

57. Srebrne żniwo

Reżyseria montażu: Jerzy Stefanowski

Komentarz i utwory poetyckie: Franciszek Fenikowski

Produkcja: WFO Łódź 1958

Czas wyświetlania: 12 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: Biologia, kl. VI — zajęcia pozalekcyjne

Film zmontowany z materiałów archiwalnych wykonanych w latach 1948—49 przez Jerzego Stefanowskiego. Film opowiada o rejsie trawlera „Jupiter“ na słynne łowiska Morza Północnego — Doggerbank. Poznajemy trudną praktykę rybacką, stosowane na Morzu Północnym sposoby poławiania śledzi, metody załadunku i konserwacji złowionej ryby. Piękne obrazy morza i żeglugi.

58. Stary Gdańsk mówi

Scenariusz i komentarz: Franciszek Fenikowski

Zdjęcia: Zdzisław Ślusar, Mieczysław Dogte oraz materiały archiwalne

Konsultacja: Franciszek Mamuszka

Produkcja: WFO Łódź 1960

Czas wyświetlania: 21 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: Historia — zajęcia pozalekcyjne

Film zapoznaje z historią starego Gdańska oraz jego najciekawszymi zabytkami. Oglądamy m.in. Bramę Królewską i Bramę Zieloną, kamienice przy ulicy Długiej i Długim Targu, Dwór Artusa, stary żuraw nad Motławą, kościół Mariacki,

dawny targ węglowy, dawną zbrojownię, w której obecnie mieści się szkoła plastyczna, oraz wiele innych zabytków miasta, świadczących o trwałych związkach historycznych Gdańska z Polską.

59. Stocznia

Scenariusz: B. Schliemann i Radosław Sobecki

Realizacja: R. Sobecki

Zdjęcia: R. Sobecki i B. Szredel

Produkcja: WFO Łódź 1960

Czas wyświetlania: 14 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Dając krótki zarys dziejów ziem polskich położonych nad Bałtykiem, film zwraca szczególną uwagę na rozwój Gdyni, która z małej wioski rybackiej stała się wielkim portem morskim. Po krótkim ukazaniu przeszłości Gdańska, film opowiada o wszechstronnym rozwoju Wybrzeża i jego portów — Szczecina, Kołobrzegu, Ustki i Gdyni — w Polsce Ludowej, po czym powraca do Gdańska, gdzie wspaniale rozwinęło się polskie budownictwo okrętowe. Kamera wprowadza widza na teren stoczni i zapoznaje go z technologią i poszczególnymi etapami budowy jednostek morskich, aż po ich wodowanie.

60. Szczecin

Montaż materiałów archiwalnych

Produkcja: WFO Łódź 1959

Czas wyświetlania: 11 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: Geografia, kl. VI

Film ukazuje zabytki historyczne Szczecina świadczące o polskości miasta, opowiada o jego dziejach (komentarz filmu omawia związki Pomorza Zachodniego z Polską na przestrzeni wieków), zapoznaje z powojenną odbudową miasta i portu oraz ukazuje codzienne życie współczesnych mieszkańców starego grodu.

61. Szkoła Morska

Scenariusz i reżyseria: Marian Ussorowski

Zdjęcia: Zygmunt Adamski

Produkcja: WFO Łódź 1960

Czas wyświetlania: 19 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: kl. XI — przy omawianiu wyboru zawodu

Film zapoznaje z historią Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni, stanowiącą niezwykle ważny rozdział dziejów Polskiej Marynarki Handlowej. Oglądając archiwalne fotografie, widz poznaje m.in. pierwsze dni naszego szkolnictwa morskigo (Szkoła mieściła się początkowo w Tczewie, otwarcie jej nastąpiło 8 grudnia 1920 r.) oraz historię pierwszego rejsu szkolnego statku żaglowego „Lwów”. Następnie kamera przenosi widza do czasów współczesnych. Ukazuje wewnątrz gmachu Szkoły w Gdyni, prowadzi po salach wykładowych, gabinetach naukowych (wyposażonych w nowoczesne instrumenty nawigacyjne) oraz pomieszczeniach mieszkalnych. Widz poznaje system nauczania stosowany w Szkole oraz ogląda uczniów w czasie nauki i pracy. Film kończy obraz wyjścia w szkolny rejs fregaty „Dar Pomorza”.

62. Tam, gdzie kończy się Odra

Scenariusz i realizacja: Marian Ussorowski

Zdjęcia: Zygmunt Adamski

Konsultacja: Czesław Piskorski

Produkcja: WFO Łódź 1960

Czas wyświetlania: 19 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Film zapoznaje ze starymi zabytkami i dokumentami polskości ziem leżących wokół ujścia Odry. W Szczecinie oglądamy gotyckie kościoły św. Jana oraz św. Piotra i Pawła, farę pochodzącą z XII w. (okres panowania Bogusława I) — W Wolinie czekają na widza wykopaliska archeologiczne pozwalające na odtworzenie obrazu życia średniowiecznych Pomorzan. Oglądamy Kamień, który jeszcze przed Szczecinem był stolicą Pomorza Zachodniego, Międzyzdroje oraz Woliński Park Narodowy. Na zakończenie pojawia się na ekranie nowy, piękny, szybko się rozwijający — Szczecin, jeden z głównych ośrodków gospodarczych Polski Ludowej.

63. Ulica Długa w Gdańsku

Montaż z materiałów archiwalnych WFD i WFO 195f

Czas wyświetlania: 13 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Ukazując szereg starych sztychów, film zapoznaje ze starym Gdańskiem, niegdyś głównym ośrodkiem handlowym Rzeczypospolitej. Najstarszą jego częścią była ulica Długa. Film obrazuje zniszczenia wojenne i odbudowę zabytkowych kamienic.

64. W Zatoce Białych Niedźwiedzi

Realizacja i zdjęcia: Jarosław Brzozowski

Produkcja: WFO Łódź 1960

Czas wyświetlania: 75 minut (7 aktów)

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie w szkole: Geografia, kl. VII — zajęcia pozalekcyjne

Film zrealizowany w ramach prac polskiej ekspedycji naukowej na Szpicbergenie z okazji Międzynarodowego Roku Geofizycznego. Na tle arktycznego krajobrazu poznajemy codzienne życie polskich naukowców, prowadzących badania w niezwykle trudnych warunkach, walczących z wichrem, lodem i śniegiem, wkładających wiele wysiłku w zabezpieczenie precyzyjnej aparatury pomiarowej itp. Piękne obrazy wybrzeży wyspy. Ciekawe zdjęcia zwierząt polarnych. Historia wypraw naukowych na Szpicbergen, organizowanych przez wiele krajów świata.

65. Wyspa Jonasza

Scenariusz: Ł. Baran, A. Goriejczenko

Realizacja: W. Szreder

Zdjęcia: E. Ejlbernik

Produkcja: Moskiewska Wytwórnia Filmów Popularnonaukowych 1947

Opracowanie: WFO Łódź 1949

Czas wyświetlania: 17 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie w szkole: Geografia, kl. VIII

Opowieść o pracach ekspedycji naukowej Centralnego Instytutu Meteorologii (Moskwa) prowadzonych na wyspie Jony — niewielkim bezludnym skrawku ziemi, leżącym na Morzu Ochockim. Tylko przez krótki okres roku panuje tam znośna pogoda, pozwalająca na prowadzenie prac badawczych. Odpierając stałe ataki morza, śniegu i lodów uczeni wypełniają zamierzone zadanie.

66. Zmięrzch Gólsztromu

Realizacja: Tadeusz Kallwejt

Produkcja: WFO Łódź 1961

Czas wyświetlania: 10 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Reportaż o pracach doświadczalnych, przeprowadzanych w Instytucie Budownictwa Wodnego w Gdańsku przez dra Józefa Karwowskiego, nad zagadnieniami prądów morskich. Wyniki doświadczeń kwestionują słuszność dotychczasowych metod badania prądów morskich oraz poglądów na rolę i znaczenie tych ostatnich, a między nimi Gólsztromu.

67. Zwierciadło morza

Scenariusz i reżyseria: Marian Ussorowski

Zdjęcia: Wiktor Prejs

Produkcja: WFO Łódź 1958

Czas wyświetlania: 30 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Opowieść filmowa, której tematem są marzenia młodego chłopca o dalekich podróżach. Chłopca zabiera z sobą Neptun, by pokazać mu swoje królestwo. Z pokładu statku Neptuna oglądamy ptaki morskie, delfiny, latające ryby... Statek wędruje po morzach i oceanach, zawija do wielu portów. Chłopiec postanawia zostać — gdy dorośnie — marynarzem.

3. FILMY SZKOLNE**68. Akwaria morskie**

Produkcja: Chińska Republika Ludowa

Opracowanie: WFO Łódź 1957

Czas wyświetlania: 22 minuty

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Biologia, kl. X

Film zrealizowany w akwariium Morskiej Stacji Biologicznej Chińskiej Akademii Nauk w Tsing-tao. Pokazuje on życie charakterystycznych gatunków fauny morskiej, jak: stułbiopławy, ukwiały, krążkopławy, koralowce, małże, mątwy, jeżowce, rozgwiazdy, strzykwy, ryby, żółwie i foki.

69. Brzegiem Bałtyku

Scenariusz: Halina Radlicz-Rühlowa, Jan Riesser

Realizacja: Jan Riesser

Zdjęcia: Janusz Czeż

Produkcja: WFO Łódź 1957

Czas wyświetlania: 18 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VI

Wycieczka statkiem wzdłuż wybrzeży Bałtyku, rozpoczęta w Szczecinie. Obrazy nadmorskiego krajobrazu, ujścia Odry, plaży w Międzyzdrojach, wydm w Łebie, jeziora Łebskiego, portu w Gdyni, zabytków Gdańska, okolic Elbląga, Żuław, Fromborka itp. Film wyjaśnia również powstanie mierzei wiślanej.

70. Budowa kutra rybackiego

Reżyseria: E. Byczyński

Zdjęcia: L. Zawisławski, Z. Adamski

Produkcja: WFO Łódź

Czas wyświetlania: 24 minuty

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Zajęcia pozalekcyjne

Film pokazuje proces budowy kutra rybackiego — od projektowania, przez wszystkie fazy budowy, do momentu wprowadzenia go do eksploatacji. Zdjęcia z połowów na polnym morzu.

71. Budujemy żaglowy model pływający

Scenariusz: Marian Rozwenc, Kazimierz Kleszczewski

Realizacja: Leonard Ordo

Zdjęcia: Stefan Bagiński

Produkcja: Warszawska Spółdzielnia Filmowa 1960

Czas wyświetlania: 13 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm

Zastosowanie: Praca ręczna — zajęcia pozalekcyjne

Film zapoznaje z teorią projektowania i budowy pływających modeli żaglowych oraz teorią ożaglowania. Na przykładzie konkretnej pracy pokazuje również cały proces budowy kadłuba i sporządzania żagli. Wprowadza widza także w zagadnienie praktyki żeglarskiej modeli pływających.

72. Casablanca

Realizacja: Feliks Średnicki

Konsultacja: Józef Barbag

Zdjęcia: Bogusław Czerwiński

Produkcja: Ośrodek Usług Filmowych Warszawa 1959

Czas wyświetlania: 16 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VII

Do leżącego nad Atlantykiem największego portu Maroka — Casablanca, zainicjował polski statek m/s Generał Sikorski. Rozpoczyna się wyładunek przywiezionych towarów. Wraz z częścią załogi udajemy się na zwiedzanie miasta. Oglądamy luksusowe hotele, banki, domy towarowe. Odpoczywamy w miejskim parku podziwiając tropikalną roślinność. Zwiedzamy piękny pałac sultański oraz dzielnice arabskie — Starą i Nową Medinę. Wreszcie powracamy do portu — na statek.

73. Crawl

Produkcja: Czechosłowacka Socjalistyczna Republika Ludowa

6

Opracowanie: WFO Łódź 1956

Czas wyświetlania: 18 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Wychowanie fizyczne — zajęcia pozalekcyjne

Film pokazuje prawidłowe wykonywanie ćwiczeń umożliwiających opanowanie techniki pływania kraulem — ćwiczenia: oddychania, skrętów głowy, układania ciała w wodzie, koordynacji pracy ramion z oddychaniem i pracą nóg itd.

74. Czarnomorskie wybrzeże Kaukazu

Produkcja: Moskiewska Wytwórnia Filmów Popularnonaukowych 1955

Opracowanie: WFO Łódź 1957

Czas wyświetlania: 16 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VII

Obrazy południowo-wschodniego wybrzeża Morza Czarnego. Bogata roślinność podzwrotnikowa — palmy, zarośla bambusowe, cyprysy, gęste lasy pokrywające zbocza gór. Warunki klimatyczne sprzyjają uprawie egzotycznych roślin. Piękne miejscowości nadmorskie. W portach wre praca.

Dzieje dwóch łodzi — zob.: poz. 28.

„Gdy-202“ nie odpowiada — zob.: poz. 29

75. Grenlandia — ziemia lodu

Produkcja: Francja

Opracowanie: WFO Łódź 1958

Czas wyświetlania: 28 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VIII

Do brzegów Grenlandii zbliża się statek wiczący na swym pokładzie francuską wyprawę naukową. Wyładunek sprzętu odbywa się w niezwykle trudnych warun-

kach. Czołówka wyprawy wyrusza w głąb ładu i na większym wzniesieniu zakłada bazę ekspedycji. Uczni prowadzą badania meteorologiczne i geologiczne.

76. Handlowy statek oceaniczny na morzu

Realizacja: Feliks Średnicki
 Zdjęcia: Bogusław Czerwiński
 Konsultacja: Władysław Zaleski
 Produkcja: Ośrodek Usług Filmowych, Warszawa 1959
 Czas wyświetlania: 22 minuty
 Rozpowszechnianie: 16 mm
 Zastosowanie: Geografia — zajęcia pozalekcyjne

Tematem filmu jest rejs m/s Generał Sikorski do portów Oceanu Indyjskiego i Spokojnego. Film pokazuje pracę załogi w czasie rejsu: prowadzenie nawigacji, urządzenia nawigacyjne, pracę radioofficera, maszynownię, prace nad konserwacją statku itd. Widz ogląda również różne pomieszczenia statku: ładownie, składy żywności, kuchnię, jadalnię, pomieszczenia załogi i pasażerów itp. Film kończy się sceną zbliżania się statku do portu i związanych z tym przygotowań.

77. Handlowy statek oceaniczny w porcie

Realizacja: Feliks Średnicki
 Zdjęcia: Bogusław Czerwiński
 Konsultacja: Władysław Zaleski
 Produkcja: Ośrodek Usług Filmowych Warszawa 1960
 Czas wyświetlania: 22 minuty
 Rozpowszechnianie: 16 mm
 Zastosowanie: Geografia — zajęcia pozalekcyjne

Film pokazuje wejście statku handlowego do portu w Casablance, cumowanie, rozładunek statku oraz sposoby dokonywania wszelkich formalności związanych z jego pobytom w porcie (odprawa celna, sanitarna itp.). Część marynarzy dogląda wyładunku lub wykonuje prace konserwatorskie, reszta wychodzi na ląd, by zwiedzić miasto. Po opróżnieniu ładowni statek zabiera nowy ładunek i opuszcza port, udając się w powrotny rejs do Polski.

Kierunek Wenezuela — zob.: poz. 7

Kwitnąca Arktyka — zob.: poz. 31.

78. List z kolonii

Realizacja: Bogusław Rybczyński
 Zdjęcia: A. Staśkiewicz
 Produkcja: WFD Warszawa 1954
 Czas wyświetlania: 11 minut
 Rozpowszechnianie: 16 mm
 Zastosowanie: kl. III—VII — zajęcia pozalekcyjne

Reportaż ukazujący życie młodzieży przebywającej na koloniach letnich nad morzem, ujęty w formie listu jednego z uczestników.

79. Łowiska rybackie

Montaż z materiałów archiwalnych WFO
 Produkcja: WFO Łódź 1958
 Czas wyświetlania: 16 minut
 Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)
 Zastosowanie: Geografia, kl. VI

Film opowiada o współpracy Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni z rybakami. Pracownicy naukowci, znajdujący się na statku badawczym, mierzą temperaturę, zasolenie, przezroczystość wody, głębokość morza, badają plankton — główne pożywienie ryb. Oglądamy strój pletwonurka umożliwiający swobodne poruszanie się pod wodą oraz batyskaf do badania głębin morskich. Badania pozwalają na wyszukiwanie nowych, żyznych łowisk.

Mały reportaż spod Bieguna — zob.: poz. 10**80. Modelarstwo skutnicze**

Produkcja: WFO Łódź

Czas wyświetlania: 17 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Praca ręczna — zajęcia pozalekcyjne

Przegląd różnych typów dawnych okrętów. Wykonywanie przez dzieci najprostszyc modeli łódek z papieru i z kory. Budowa modelu tankowca oraz statku żaglowego. Zdjęcia z zawodów modeli żaglowych, wykonanych w pracowniach modelarskich. Film przewidziany do stosowania na lekcjach prac ręcznych.

81. Na Żuławach

Produkcja: WFO Łódź 1955

Czas wyświetlania: 24 minuty

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VI

Film zapoznaje z krajobrazem — leżących w depresyjnej części delty Wisły — Żuław. Pokazuje wydmy zabezpieczające obszar Żuław od strony morza oraz sztucznie wzniesione wały, oddzielające Żuławy od Zalewu Wiślanego. Omówienie gleby Żuław.

82. Nad morzem

Scenariusz: Janusz Nafeter

Reżyseria: Jan Jacoby

Zdjęcia: Andrzej Ancuta

Produkcja: Ośrodek Usług Filmowych Warszawa 1959

Czas wyświetlania: 15 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. IV

Film zapoznaje z różnorodnym ukształtowaniem wybrzeża morskiego: wysokimi brzegami okolic Oriowa, wydmiami Łeby, plażami Jastarni, jak również z pracami nad ochronieniem wydym przed niszczącym działaniem morza — sadzeniem odpowiednich traw oraz ochroną roślinności nadmorskiej. Pokazano również obraz morza w czasie sztormu oraz plaży po sztormie, z wyrzuconymi przez fale wodorostami, muszlami itp.

83. Nad Morzem Czerwonym

Realizacja: Jerzy Bednarczyk, Andrzej Miłosz, Ryszard Dziulko

Konsultacja: Gustaw Wuttke

Produkcja: Ośrodek Usług Filmowych Warszawa 1958

Czas wyświetlania: 9 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Zastosowanie: Geografia, kl. VII — zajęcia pozalekcyjne

Mały pustynny odcinek Akaba, na pograniczu czterech państw: Izraela, Jordanii, Arabii Saudyjskiej i Egiptu. W budowie rurociąg naftowy, którym popłynie do Izraela ropa naftowa z Kuweitu. Ludność — zajmująca się dotąd głównie pasterstwem i rybołówstwem — znajduje pracę w nowych zakładach przemysłowych.

84. Nizina Szczecińska

Scenariusz: Halina Radlicz-Rühlowa i Jan Riesser

Realizacja: Jan Riesser

Zdjęcia: Janusz Czecz

Materiały i konsultacja: H. Radlicz-Rühlowa

Produkcja: WFO Łódź 1959

Czas wyświetlania: 17 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VI

Film omawia charakterystykę geograficzną obszaru położonego wokół Zalewu Szczecińskiego i po obu stronach ujścia Odry. Na ekranie widzimy kolejno krajobraz okolic Szczecina i ujścia Odry, fragmenty Szczecina, prace wykopaliskowe na brzegu Odry. Następnie film pokazuje pracę stoczni, wyładowywanie i załadowywanie statków w porcie oraz pracę huty „Szczecin”. Kolejny fragment filmu ukazuje rolniczo-hodowlany charakter Niziny. Film kończą zdjęcia ze Stargardu, Kamienia Pomorskiego, Swinoujścia i Międzyzdrojów.

Obrazki z Islandii — zob.: poz. 37.

85. Odrą od Wrocławia do Szczecina

Scenariusz: Stanisław Grabowski

Realizacja: Wiesław Drymer

Zdjęcia: Marceli Matraszek

Konsultacja: W. Konarski, J. Jastrzębski

Produkcja: WFO Łódź 1958

Czas wyświetlania: 18 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film niemy).

Zastosowanie: Geografia, kl. VI

Wędrówka z biegiem Odry, zapoznająca z leżącymi na brzegach miastami oraz z żegluga odrzańska. Ukazano ogromne znaczenie rzeki jako szlaku komunikacyjnego łączącego Śląsk z Bałtykiem. Piękne krajobrazy ziem nadodrzańskich oraz ogólny widok portu szczecińskiego.

Podwodny reportaż — zob.: poz. 45

86. Pojezierze Kaszubskie

Scenariusz: Jan Kilariski

Reżyseria: E. Byczyński

Zdjęcia: E. Muchowski, Z. Adamski

Produkcja: WFO Łódź 1949

Czas wyświetlania: 21 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VI

Film pokazuje malowniczy krajobraz Pojezierza Kaszubskiego. Pozostałości po lodowcu — ogromne głazy, liczne jeziora obfitujące w ryby, złoża gliny morenowej, które pozwoliły na rozwinięcie ceramiki. Obrazy lasów Pojezierza. Domy wczasowe i prewentoria dla dzieci. Stroje i tańce ludowe.

87. Pojezierze Pomorskie

Scenariusz: Halina Radlicz-Rühlowa i Jan Riesser

Realizacja: Jan Riesser

Zdjęcia: J. Czeź

Produkcja: WFO Łódź 1959

Czas wyświetlania: 17 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VI

Fizjograficzna i społeczna charakterystyka Pojezierza Pomorskiego. Film obrazuje kolejno budowę i formy powierzchni Pojezierza Pomorskiego, jeziora i rzeki, roślinność, zajęcia ludności, życie w miastach, przemysł, zabytki, sztukę ludową regionu itd.

Połowy dalekomorskie — zob.: poz. 47.

Półw łososi — zob.: poz. 49.

Półw śledzi — zob.: poz. 50.

88. Powstawanie gór lodowych

Montaż materiałów zagranicznych

Opracowanie: Instytut Filmowy Łódź

Czas wyświetlania: 12 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. V

Film zapoznaje widza z procesem tworzenia się pływających gór lodowych. Z czoła lodowców Grenlandii obrywają się ogromne bryły lodu i toczą się po zboczach gór — w dół na wybrzeże. Następnie spływają do Oceanu i niesione prądem rozpoczynają daleką wędrówkę na południe.

89. Północna Norwegia

Realizacja: Jarosław Brzozowski

Konsultacja: Mieczysław Dorywalski

Produkcja: WFO Łódź 1959

Czas wyświetlania: 20 minut

Rozpowszechnianie: 36 i 16 mm (Film niemy)

Zastosowanie: Geografia, kl. VII

Żegluga z Gdyni do Tromsø — przez Bałtyk, duńskie cieśniny i wzdłuż wybrzeży Norwegii. Po przekroczeniu kręgu polarnego statek mija wyspy Lofoty — jeden z największych ośrodków rybołówstwa. Miasto i port Narwik. Cmentarze żołnierzy polskich poległych w 1940 r. Krajobraz tundry. Wreszcie Tromsø — dzielnica portowa i handlowa. Wyruszamy w głąb kraju. Obóz Lapończyków. Stado renów w tundrze. Miasto Hammerfest.

90. Praca nurka

Zdjęcia: Jerzy Gaus i materiały archiwalne

Produkcja: WFO Łódź

Czas wyświetlania: 14 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm

Zastosowanie: Fizyka, kl. VI i VIII

Organizacja i przebieg szkolenia młodych kandydatów na nurków. Prace podwodne: naprawa stawidla zapory wodnej, cięcie stalowej konstrukcji zatopionego mostu, prace przygotowawcze do podniesienia zatopionego statku.

Przybysze z dalekiej północy — zob.: poz. 54

91. Rowerem wzdłuż polskiego wybrzeża

Scenariusz: Tomasz Olszewicz

Realizacja: Leonard Ordo

Zdjęcia: Tadeusz Sacha

Produkcja: Warszawska Spółdzielnia Filmowa

Czas wyświetlania: 32 minuty

Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)

Opowieść filmowa o rowerowej wycieczce młodzieży szkolnej na trasie Szczecin—Gdańsk. Niezależnie od krajobrazu, zabytków, przemysłu i miast wybrzeża, film pokazuje sposoby właściwej organizacji turystyki rowerowej.

Srebrne żniwo — zob.: poz. 57

Stary Gdańsk mówi — zob.: poz. 58

Szczecin — zob.: poz. 60

Szkoła Morska — zob.: poz. 61.

92. Szpicbergen

Realizacja: Jarosław Brzozowski
 Konsultacja: Mieczysław Dorywalski
 Produkcja: WFO Łódź 1959
 Czas wyświetlania: 28 minut
 Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)
 Zastosowanie: Geografia, kl. VII

Surowy krajobraz polarny w okolicy zatoki Hornsund. W morzu liczne góry lodowe. Na lądzie rysują się w dali górskie grzbiety. Roślinność uboga, spotykamy natomiast liczne okazy arktycznej fauny: mewy, dzikie gęsi i kaczki, alki, pardwy, rybitwy, lisy, foki i niedźwiedzie. Członkowie wyprawy naukowej dokonują licznych badań. Zorza polarna.

Sztorm — zob.: poz. 20.

93. W porcie

Scenariusz: Janusz Nasfeter
 Realizacja: Jan Jacoby
 Zdjęcia: Andrzej Ancuta
 Produkcja: Ośrodek Usług Filmowych Warszawa 1959
 Czas wyświetlania: 20 minut
 Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)
 Zastosowanie: Geografia, kl. IV

Do Gdyni zbliża się transatlantyk. Holownik wprowadza go do portu, w którym stoi już wiele innych statków. Oglądamy pracę portu, wyładunek i załadunek towarów, statki wchodzące z morza i wychodzące w rejs. Następnie film pokazuje pracę rybaków helskich oraz port rybacki w Łebie. Z Łeby wracamy do Gdyni, mijając po drodze statek szkolny P.M.H. „Dar Pomorza”. Zbliża się noc. „Dar Pomorza” związa żagle i wchodzi do swego portu macierzystego.

W Zatoce Białych Niedźwiedzi — zob.: poz. 64.

94. Wielka droga

Realizacja: Feliks Średnicki
 Konsultacja: Maria Chelińska
 Zdjęcia: Bogusław Czerwiński
 Produkcja: Ośrodek Usług Filmowych Warszawa
 Czas wyświetlania: 9 minut
 Rozpowszechnianie: 16 mm
 Zastosowanie: Geografia, kl. VII

Mapa ukazuje położenie Kanału Sueskiego. W Port Saidzie statki oczekują na wejście do Kanału. Oglądamy prace nad jego poszerzeniem. Kair — meczety, bulwary, pałace. Wycieczka do piramidy Cheopsa i Sfinksa. Suez, koniec Kanału — statki wychodzą na Morze Czerwone. Port Aden. Widoki starego i nowego miasta. Oaza w pobliżu Adenu.

95. Wisłą od Warszawy do Gdańska

Realizacja: Janusz Star
 Konsultacja: Gustaw Wuttke
 Zdjęcia: Tadeusz Stefanek
 Produkcja: WFO Łódź 1955
 Czas wyświetlania: 30 minut
 Rozpowszechnianie: 16 mm (Film niemy)
 Zastosowanie: Geografia, kl. IV

Wędrówkę rozpoczynamy z przystani statków w Warszawie. Płynąc z biegiem Wisły mijamy Wyszogród, Płock, Włocławek i Toruń. Nasz statek przechodzi przez Kanał Bydgoski i cumuje w Bydgoszczy, gdzie oglądamy stare spichrze nad Brdą. Mijamy Grudziądz i żeglując szerokim korytem Wisły docieramy do Gdańska.

96. Wybrzeże Dalmatyńskie

Produkcja: Czechosłowacja
 Opracowanie: Studio Opracowań Filmowych Warszawa
 Czas wyświetlania: 19 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film niemy, barwny)
 Zastosowanie: Geografia, kl. V—VIII

Krajobraz Dalmacji. Wapienne Góry Dynarskie i Adriatyk. Na nadbrzeżnych skałach stara twierdza. Dubrownik i inne miejscowości nadmorskie. W pobliżu brzegów liczne, podłużne wysepki. Są to wystające szczyty zatopionych przez morze gór. Wielkie fale uderzają o ściany skalne, rozbijając je na oddzielne bloki kamienne. Pod wpływem powietrza i wody skały rozsypują się — zmieniają się w czerwoną glinę. Bujna roślinność śródziemnomorska. Morska fauna i flora.

97. Wycieczka po Morzu Czarnym

Produkcja: Moskiewska Wytwórnia Filmów Popularnonaukowych
 Opracowanie: WFO Łódź 1956
 Czas wyświetlania: 12 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film niemy, barwny)
 Zastosowanie: Geografia, kl. VII

Rejs turystyczny po Morzu Czarnym. Żegluga z Warny do Odessy. Południowy brzeg Krymu. Jałta i okolice. Ogród botaniczny pod Jałtą. Góra Ajudah cz. Góra Niedźwiedzia, którą wspomina Mickiewicz w Sonetach Krymskich. Zwiedzamy miasta Suchumi i Batumi oraz plantację herbaty. Obraz Soczi — największej miejscowości turystycznej na kaukaskim wybrzeżu Morza Czarnego.

Wyspa Jonasza — zob.: poz. 65.

98. Wyspy Komandory

Realizacja: Furlusow
 Produkcja: Dalekowschodnia Wytwórnia Filmów Dokumentalnych
 Opracowanie: WFO Łódź 1956
 Czas wyświetlania: 17 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm
 Zastosowanie: Geografia, kl. VII — zajęcia pozalekcyjne

Krajobraz i warunki klimatyczne najbardziej na wschód położonych wysp ZSRR. Legowiska fok i lwów morskich. Niezliczone roje ptactwa wszelkich gatunków. Polowanie na foki i ptaki. Hodowle fok i lisów polarnych. Na rozległych pastwiskach tundry — hodowla bydła.

4. FILMY INSTRUKTAŻOWE**99. Alarm opuszczenia statku**

Scenariusz: W. Zaczek
 Realizacja: Marian Ussorowski
 Konsultacja: T. Dumania
 Zdjęcia: W. Prejs
 Produkcja: WFO Łódź 1957
 Czas wyświetlania: 8 minut
 Rozpowszechnianie: 16 mm

Obraz próbnego alarmu szalupowego, pokazujący sprawne i dokładne wykonanie przez załogę czynności przewidzianych w rozkładzie alarmu. Zapoznanie z opuszczaniem szalup o różnych systemach zawieszenia.

100. Alarm pożarowy na statku

Scenariusz: St. Załęcki
Realizacja: Marian Ussorowski
Zdjęcia: W. Prejs
Produkcja: WFO Łódź 1957
Czas wyświetlania: 11 minut
Rozpowszechnianie: 16 mm

Film pokazuje wzorowe postępowanie załogi i sprawny przebieg akcji ratowniczej w czasie alarmu ćwiczebnego. Zapoznaje z używaniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz sposobami gaszenia różnych rodzajów pożarów na statku.

101. Echosondy w rybołówstwie

Scenariusz i realizacja: Radosław Sobecki
Konsultacja: Wieńczysław Kon
Produkcja: WFO Łódź 1959
Czas wyświetlania: 13 minut
Rozpowszechnianie: 16 mm

Film przedstawia działanie echosondy pionowej, która na statku rybackim służy jako instrument nawigacyjny, zapewniający bezpieczną żeglugę na wodach płytkich oraz jako przyrząd wykrywający ławice ryb. Wyjaśnienie konstrukcji i działania echosondy na przykładzie schematów. Ukazano również charakterystyczne echogramy określające ukształtowanie dna, rozmieszczenie i grubość ławic ryb, planktonu itp.

102. Mechanizacja transportu w portach

Scenariusz: Kazimierz Plutyński, Marian Ussorowski
Realizacja: M. Ussorowski
Zdjęcia: Z. Adamski
Konsultacja: K. Plutyński, J. Dzwonkowski
Produkcja: WFO Łódź 1959
Czas wyświetlania: 24 minuty
Rozpowszechnianie: 16 mm

Polskie porty morskie przeładowują rocznie ponad 15 milionów ton różnorodnych towarów. Tak olbrzymia masa przeładunków zmusza do kompleksowej mechanizacji pracy portów. Film zapoznaje z mechanizacją oraz techniką załadunku i wyładunku towarów w portach, przy zastosowaniu różnorodnych urządzeń zmechanizowanych. Poznajemy dokładnie zaplecze portu i jego rolę w sprawnym obsłudze statków.

103. Obsługa windy trałowej

Scenariusz: Radosław Sobecki
Realizacja: Zygmunt Adamski
Zdjęcia: Z. Adamski, B. Szredel
Konsultacja: Ł. Czarnecki
Produkcja: WFO Łódź 1961
Czas wyświetlania: 29 minut
Rozpowszechnianie: 16 mm

Film zapoznaje z konstrukcją, działaniem i obsługą windy trałowej, służącej do wydawania i wybierania sieci, manipulowania nimi w czasie połowu oraz do wszelkich prac pomocniczych na pokładzie trawlera (np. załadunek beczek itp.). Specjalny nacisk położono na zagadnienie bezpieczeństwa pracy przy obsłudze windy.

104. Połowy tuką pelagiczną

Scenariusz: K. Siwecki
Realizacja: Zygmunt Adamski

Zdjęcia: Z. Adamski, B. Szredel

Konsultacja: A. Lewandowski

Produkcja: WFO Łódź 1961

Czas wyświetlania: 48 minut

Rozpowszechnianie: 16 mm

Film zapoznaje z budową, działaniem i obsługą tuki pelagicznej, manewrami statku rybackiego w czasie połowu, przyrządami pozwalającymi na stałe obserwowanie działania tuki oraz analizuje wyniki połowów dokonywanych przy jej pomocy.

105. Praca włókiem śledziowym

Scenariusz i realizacja: Radosław Sobecki

Konsultacja: Wiktor Gorządek

Produkcja: WFO Łódź 1959

Czas wyświetlania: 27 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Film zapoznaje z budową włoka, sposobami posługiwania się nim w czasie połowu, pracą załogi przy jego wyrzucaniu i wyciąganiu na pokład, manewrowaniem statku podczas trałowania itp. W zakończeniu pokazano sposoby przechowywania różnych odmian śledzi.

5. FILMY FABULARNE

106. Do widzenia, do jutra

Scenariusz: Zbigniew Cybulski, Bogumił Kobiela, Wilhelm Mach

Reżyseria: Janusz Morgenstern

Zdjęcia: Jan Laskowski

Wykonawcy: T. Tuszyńska, Z. Cybulski, G. Muszyńska, J. Fedorowicz, B. Baranowska

Produkcja: WFF Łódź ZRF „Kadr“

Czas wyświetlania: ok. 1 i 1/2 godziny

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Współczesny dramat psychologiczny, którego akcja rozgrywa się w Trójmieście. Reżyser jednego ze studenckich teatrzyków na Wybrzeżu poznaje przypadkowo mieszkającą w Gdańsku córkę konsula jednego z państw zachodnich. Nawiązuje się między nimi nić sympatii, która przeradza się stopniowo w miłość. Odbývają wspólnie długie spacery brzegiem morza, chodzą na plażę, zwiedzają gdańskie stare miasto. Pewnego dnia dziewczyna oświadcza, iż wyjeżdża wraz z rodzicami z Polski. Błagania chłopca, ażeby z nim pozostała, nie dają rezultatu. Ceni ona bardziej dotychczasowe wygodne życie niż miłość. Rozstają się bez pożegnania. Marguerite wyjeżdża, Jacek wraca do pracy w swym teatrzyku.

107. Orzeł

Scenariusz: Janusz Meissner i Leonard Buczkowski

Reżyseria: Leonard Buczkowski

Zdjęcia: Seweryn Kruszyński

W roli głównej: Wieńczysław Gliński

Produkcja: WFF Łódź ZRF „Kadr” 1958

Czas wyświetlania: 113 minut (11 aktów)

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Scenariusz filmu opracowany został na podstawie prawdziwych wydarzeń z okresu minionej wojny. W momencie jej rozpoczęcia okręt podwodny „Orzeł” znajduje się na pełnym morzu. Zgodnie z rozkazem dowódcy okrętu rozpoczyna

patrol bojowy. Jednakże wkrótce pada ofiarą ciężkiej choroby i przekazuje dowództwo swemu zastępcy. Okręt zawija do Tallina, portu neutralnej Estonii, aby oddać chorego komandora pod opiekę lekarzy, a jednocześnie uzupełnić zapasy ropy, będące na wyczerpaniu. Władze estońskie ulegają naciskowi przedstawicieli III Rzeszy i wydają nakaz internowania okrętu. Marynarze estońscy przystępują do rozbrajania „Orła”. Po nadejściu nocy załoga polska obezwładnia wartowników. „Orzeł” ucieka z portu w Tallinie. Rozwścieczeni hitlerowcy rozpoczynają pościg. Mimo wielokrotnego wytropienia i bombardowania okręt wymyka się pogoni. Zatrzymuje napotkany transportowiec niemiecki, uzupełnia zapas paliwa i zatapia nieprzyjacielski statek. Ponowne wytropienie „Orła” pociąga za sobą poważne uszkodzenia okrętu. Załoga jednak nie załamuje się. „Orzeł” wytrwale dąży na Zachód i przerywając blokadę cieśnin duńskich, dociera na wody brytyjskie.

108. Ostatni dzień lata

Scenariusz i reżyseria: Tadeusz Konwicki
 Zdjęcia: Jan Laskowski
 Wykonawcy: I. Laskowska, J. Machulski
 Produkcja: WFF Łódź
 Czas wyświetlania: ok. 40 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm
 (Dozwolony od lat 18)

Znakomity film psychologiczny opowiadający o przypadkowym poznaniu i tragicznie zakończonym romansie dwojga ludzi. Akcja filmu przebiega nad brzegiem morza. Plaża, morze, chmury, zalesione wydmy i dwoje samotnych ludzi — oto jedyne realia filmu. Doskonałe zdjęcia nadmorskiego krajobrazu. Film zdobył „Grand Prix” na IX Festiwalu Filmów Dokumentacyjnych i Krótkometrażowych w Wenecji w 1958 r.

109. Skarb kapitana Martensa

Scenariusz: Jan Fethke
 Reżyseria: J. Passendorfer
 Zdjęcia: B. Lambach
 Wykonawcy: T. Schmidt, B. Połomska, K. Fabisiak, S. Jasiukiewicz, S. Baczyński, E. Szewczyk, E. Karewicz
 Produkcja: ZRF „Iluzjon” 1957
 Czas wyświetlania: 81 minut
 Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Stary, doświadczony kapitan statku rybackiego, Martens przekazał swemu wychowankowi — wraz z dowództwem statku — zeszyt, w którym notował w ciągu wielu lat swoje obserwacje i rozważania dotyczące sposobu przeprowadzania połowów. Nowy kapitan zapoznawszy się z notatnikiem stwierdził, iż zawarte w nim informacje są już dzisiaj — w wyniku rozwoju naukowych metod rybołówstwa — bezwartościowe. Jednakże, nie chcąc niszczyć legendy osnutej wokół postaci kpt. Martensa, nie zdradza tego załodze. Ta z kolei podejrzewa go, iż zataja treść zeszytu kierowany chęcią osiągnięcia korzyści osobistych. Dochodzi do ostrego konfliktu między kapitanem i załogą. W międzyczasie zeszyt ginie. Załoga nie daje wiary wyjaśnieniom kapitana i odmawia mu swego zaufania. Konflikt odbija się również na życiu osobistym młodego rybaka. Wreszcie sprawa zaginięcia zeszytu zostaje wyjaśniona i wszystko kończy się dobrze. Film mimo naiwnej i schematycznej fabuły posiada wiele wartości poznawczych dzięki doskonałej pracy operatora, pozwalającej na poznanie wszystkich tajników praktyki rybołówstwa morskiego oraz świetnym zdjęciom ukazującym pełnię uroku morza.

110. Wolne miasto

Scenariusz: Jan Józef Szczepański
 Reżyseria: Stanisław Różewicz
 Zdjęcia: Władysław Forbert

Wykonawcy: W. Ziemiński, B. Dardziński, H. Zembrzuska, S. Jasiukiewicz K. Wichniarz, J. Machulski, I. Netto, L. Detkowski.

Produkcja: ZRF „Rytm” 1958

Czas wyświetlania: 104 minuty (10 aktów)

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Akcja filmu rozpoczyna się w lecie 1939 r. Wolne Miasto Gdańsk żyje już od dawna pod znakiem swastyki. Garstka pracowników Poczty Polskiej w Gdańsku doznaje stale szykan ze strony hitlerowców, dla których placówka ta jest nienawistnym symbolem polskości. Świadomi zbliżającej się wojny Niemcy przygotowują napaść na Poczta. Dzień 1. 9. 1939 r., pierwszy dzień wojny, jest dniem tragicznego bohaterstwa pocztowców gdańskich. W obronie wolności chwytają za broń ufni, że wkrótce nadejdzie skuteczna pomoc. Nie bacząc na przeważające siły wroga podejmują nierówną walkę. Pomoc z Polski jednak nie nadchodzi. Hitlerowcy ponoszą ciężkie straty. Wprowadzają do walki artylerię i wozy pancerne. Mimo nadludzkich wysiłków, bohaterstwa i poświęcenia, garstka obrońców musi się poddać. Nie uratuje to im życia. Zginą rozstrzelani na gdańskim lotnisku, wierząc do końca w słuszność sprawy za którą walczyli.

111. Wraki

Scenariusz: Janusz Meissner, Ewa i Czesław Petelscy

Reżyseria: E. i Cz. Petelscy

Zdjęcia: K. Chodura

Wykonawcy: Z. Józefowicz, Z. Cybulski, U. Modrzyńska, J. Prolińska, J. Kłosiński, L. Madaliński, A. Kwiatkowski

Produkcja: ZRF „Studio” 1956

Czas wyświetlania: 97 minut

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm (Film barwny)

Sensacyjny film fabularny zrealizowany wg scenariusza, będącego adaptacją powieści pod tym samym tytułem — zob.: poz. 1589.

112. Załoga

Scenariusz: Jan Rojewski

Reżyseria: Jan Fethke

Zdjęcia: Adolf Forbert

Wykonawcy: Z. Skowroński, B. Piekarski, B. Ejmont, T. Łomnicki, L. Łuszczewski, W. Walter, J. Karbowski

Produkcja: WFF Łódź 1951

Czas wyświetlania: ok. 1 i 1/2 godziny

Rozpowszechnianie: 35 i 16 mm

Pierwszy powojenny film o tematyce morskiej, którego scenariusz stanowi adaptację powieści pod tym samym tytułem — zob.: poz. 1635.

A NEKS

INDEKS TYTUŁOWY WYDAWNICTW ZWARTYCH

- A życie toczy się dalej. 1733
 ABC okrętu. 5
 ABC pływania. 888
 Actual depths in polish ports, 399 A
 Admirał Arciszewski. 1659
 Admirał i junga. 1640
 Admirał S. Małarow. 782
 Admirał Uszakow. 836
 Agrotechnika siewów jesien-
 nych na Żuławach Wiśla-
 nych. 1262
 Akta do dziejów Polski na mor-
 rzu. 1046
 Akta stanów Prus Królew-
 skich. 1069
 Aku — Aku. 95
 Akwamaryna. 1648
 „Altmark“, statek — widmo.
 1480
 Amatorskie budownictwo
 sprzętu żeglarskiego. 879
 Amundsen, Nansen i Wikingo-
 wie polarni. 74
 Analiza działalności gospodar-
 czej przedsiębiorstw trans-
 portu morskigo. 636
 Anaruk, chłopiec z Grenlandii.
 1503
 Angielsko-polska terminologia
 handlu morskigo. 9
 Anna z Kamienia. 1650
 Antarktyka. 27
 Antarktyka, szósta część świa-
 ta. 28
 Archangielsk. 448
 Archipeląg znikających wysp.
 1872
 Architektura granitowa Pomo-
 rza Zachodniego w XIII
 wieku. 1041
 Architektura okrętów. 393
 Archiwum Neptuna. 6
 Arkona, gród Świętowida. 1697
 Arktyka. 29
 Arktyka — kraj przyszłości. 15
 Arktyka na codzień. 1780
 Arktyka radziecka. 24
 Arriana Flaviusa z Nikomedii
 żegluga dookoła Pontu
 Euksyńskiego. 77
 Artyleria morska. 742
 Artylerzysta morski. 746
 Artystyczne kraty gdańskie.
 1049
 Astronomia nautyczna. 743
 Astronomia żeglarska. 600
 Atak na „Jastarnię“. 1457
 Atlantyckie patrole. 774
 Atlas nazw geograficznych sło-
 wiańszczyzny zachodniej.
 991
 Atlas okrętowych kotłów i ma-
 szyn parowych. 579
 Atlas rybacki Morza Północne-
 go. 246
 Atlas ziem odzyskanych. 985
 August Powsinoga. 1784
 Aurora, nieśmiertelny okręt re-
 wolucji. 1798
 Automatyczne spawanie punk-
 towe w budowie i remon-
 cie statków. 309
 Awaria wspólna. 671
 Azymut Warszawa. 1142
 B. O. P. odbudowuje nasze
 porty nad Bałtykiem. 404
 Badania nad fauną i florą den-
 ną Zatoki Gdańskiej do-
 konane przy użyciu hel-
 mu nurkowego. 172
 Badania nad kapitałem mie-
 szczańskim Gdańska w 2
 połowie XV wieku. 1087
 Banderę podnieść. 1682
 Bajki i podania Słowińców
 i Kaszubów. 1565
 Banquise. 157
 Baszta Trzech Koron. 1517
 Baśnie kaszubskie. 1633, 1657
 Baśnie lapońskie. 1702
 Belgika. 1544
 Bez mundurów. 1488
 Bezpieczeństwo i higiena pracy
 przy przeladunkach por-
 towych. 442
 Bezpieczeństwo i higiena pracy
 przy robotach pogłębiar-
 skich. 480
 Bezpieczeństwo i higiena pracy
 w porcie. 426
 Bezpieczeństwo i higiena pracy
 w żegludze. 599
 Biała foka. 54, 1813
 Białe brzegi. 1887
 Białogard w marszu. 1152
 Biały kapitan. 1605
 Biegun Północny. 165
 Biologia morza. 178
 Biologia ryb Bałtyku. 179
 Biskup Carl Maria Splett. 1140
 „Bismarck“, pirat Atlantyku.
 1534
 Bitwa o fiordy. 1612
 Bitwa o Malte. 1775
 Bitwa o zatokę Leyte. 1502
 Bitwa trwa. 1461
 Biuletyn informacyjny o rea-
 lizacji postulatów zgło-
 szonych przez ludność na
 spotkaniach z kandyda-
 tami na radnych w okre-
 sie wyborów do MRN
 w roku 1958. 1153
 Biuletyn I-szej Wojewódzkiej
 Wystawy i Zjazdu Racjo-
 nalizatorów... 1240
 Błękitne dni. 1888
 Błysk ognia na morzu. 1875
 „Błyskawica“. 1563
 Bogactwa mineralne morza. 20
 Bogactwa morza eksploatowane
 przez człowieka. 181
 Bogusław I, książę Pomorza
 Zachodniego. 1034
 Bohater ścigaczy torpedowych
 839
 Bohater Związku Radzieckiego
 Iwan Aleksandrowicz Ko-
 łyszkin. 844
 Bohater Związku Radzieckiego
 Mikołaj Wilkow. 1852
 Bohaterowie morza. 1729
 Bohaterowie Wału Pomorskie-
 go. 1551
 Bohaterski szturman. 1505

- Bohaterskie czyny radzieckich marynarzy. 1738
- Bolesław Chrobry. 1537
- Bonn rzeźnikiem niepokoju. 1148
- Bosman z „Mgły“. 1865
- Bój o wyspy mgieł. 1623
- Broń podwodna. 750
- Bryg „Trzy Lilie“. 1847
- Brygada sztauerska nr 3. 478
- Brygadzysta portowy. 401
- Brzegiem Bałtyku. 30
- Brzegiem morza. 23
- Budowa drewnianych kutrów rybackich i łodzi ratunkowych. 324
- Budowa i wyposażenie magazynów portowych. 483
- Budowa kadłuba okrętowego. 362
- Budowa okrętu. 318
- Budowa szkół pomników 1000-lecia Państwa Polskiego na Ziemi Szczecińskiej w latach 1959—1960. 1302
- Budowie morskie. 428
- Budownictwo okrętowe. 751
- Budownictwo Słowińców. 941
- Budujemy nową Polskę nad Bałtykiem. 1216
- Budżet zwyczajny miasta Gdańska na okres
1. 1. 1948—31. 12. 1948. 1241
- Bukaniery. 1660
- Bunt na Dalmorze. 1548
- Bunt na okręcie. 1918
- Bunt rybaków z Santa Barbara. 1880
- Bursztyn, skarb Bałtyku. 196
- Bursztynowe wybrzeże. 1395
- Bytów i okolice. 1399
- C. Kunikow, Bohater Związku Radzieckiego. 1767
- Cała naprzód. 412
- Cedynia w czasach Mieszka I 1012
- Centralne zagadnienie wokalizmu kaszubskiego. 936
- Ceny za usługi portu morskiego. 431
- Chleb i korale. 89
- Chleb to razowy. 1717
- Chłodnictwo w obrocie i przetwórstwie rybnym. 220
- Chłodnicze urządzenia okrętowe. 604
- Chojna, Cedynia i okolice. 1437
- Chutor w stepie. 1804
- Cień na pokładzie. 1561
- Cięcie i spawanie metali pod wodą. 415
- Co nam mówią zabytki o polskości ziem nad Odrą i przy ujściu Wisły. 923
- Co rybak o planowaniu wie-dzieć powinien. 217
- Córka kapitana okrętu. 1689
- Cuszima. 1860
- Cyklon. 1715
- Czarcia Mielizna. 1922
- Czarna bandera. 1583
- Czarna Feluka. 1641
- Czarne dni U-Bootwaffe. 1613
- Czarny Książę. 1743
- Czarter na czas. 611
- Czartery w polskim handlu morskim. 552
- Czas wielkich oczekiwań. 1869
- Czego wymaga od marynarza służba na okręcie. 835
- Czeluskin. 55
- Czerwone krzyże. 1583
- Czerwony korsarz. 1764
- Czerwony sokół. 1553
- Człowiek z bramy. 1638
- Człowiek za burtą i inne opowiadania. 1694
- Człowiek zdobywa Arktykę. 98
- Czółnem przez morze. 1900
- 14 p. p. dotarł do Łaby. 1124
- Cztery lata Polski na morzu. 1210
- Czy Stanisław Talarzek musiał umrzeć? 512
- Czytelnie i biblioteki w województwie koszalińskim. 1303
- Cwiczenia z elektrotechniki okrętowej. 610
- Daleko na morzu. 1803
- Daniel Chodowiecki. 1066
- Dannemora. 1558
- Dar Pomorza. 620
- Demagnetyzacja okrętów i jej wpływ na kompasy magnetyczne. 704
- Derłów na Pomorzu Zachodnim. 958
- Desant na Kamiennej Wyspie. 1720
- „Deutschland“ w płomieniach. 1489
- Dewiacja. 845
- Dewiacja kompasu. 601
- Dlaczego rozwijamy rybołówstwo morskie. 259
- Długie morze. 1518
- Dni chwały. 784
- Dni Morza 1955. 1223
- Dni Morza 1957 r. 1221
- Do bieguna. 127
- Do trzech razy sztuka. 1597
- Dobrowolnie, samorządnie i po gospodarsku. 1264
- Dobrowolny rozbitek. 51
- Dokumenty i kalkulacje w handlu morskim. 596
- Dom nad Odrą. 1514
- Dom pychy. 1832
- Dookoła świata po raz pierwszy. 160
- Dookoła świata za wielorybami. 169
- Dorobek naukowy pracowników wyższych uczelni szczecińskich. 1304
- Dorsz bałtycki. 183
- Drewniane wyposażenie okrętu. 320
- Drobnica chłodzona w handlu i transporcie morskim. 520
- Druga morska do Indii. 91
- Druga na Jawę. 48
- Druga rozwoju wsi stargardzkiej. 1242
- Drugą nowego życia. 1243
- Druga mała flota. 645
- Druga wachta. 1684
- Druh — Wiatr. 894
- Drzwi pancerne „B“. 1572
- Dusza morska. 1885
- Dwa lata wakacji. 1910
- Dwadzieścia tysięcy mil podmorskiej żeglugi. 1911
- Dwaj kapitanowie. 1807
- Dwukrotnie zagniony. 1811
- Dywizjon żab. 1713
- Dzieci kapitana Granta. 1912
- Dzieci Królowej Oceanii. 1710
- Dzieje floty polskiej. 904
- Dzieje Gdańska w zarysie. 973
- Dzieje ORP „Orzeł“. 794
- Dzieje okrętu. 339
- Dzieje oręża polskiego na morzu. 755
- Dzieje Pomorza Słupskiego i innych terenów województwa koszalińskiego w wypisach. 945
- Dzieje Pomorza Zachodniego w wypisach. 916
- Dzieje rybołówstwa morskiego w zarysie. 253
- Dzieje Starogardu Gdańskiego. 962
- Dzieje Ziemi Kołobrzesckiej do czasów jej germanizacji. 1039
- Dzielną załoga. 44
- Dziennik podróży do Polski 1635—1636. 1085
- Dziennik pokładowy Pyteasza. 1822
- Dziesięciolecie Państwowej Szkoły Muzycznej w Szczecinie. 1306
- Dziesięciolecie Państwowej Szkoły Muzycznej w Szczecinie 1946—1956. 1307
- Dziesięciolecie Państwowych Teatrów Dramatycznych w Szczecinie. 1308
- Dziesięć lat teatru w Szczecinie. 1329
- 10 lat wsi szczecińskiej. 1244
- Dziewiąta fala. 1459

- Dziewięć miesięcy na Taiwanie. 603
 Dziękuję ci, kapitanie. 1528
 Dzikowy skarb. 1495
 Dziwna przygoda Cezara. 1661
 Dźwigi mostowy i zasobnik. 450
 Dźwigi pływające. 439
- Echosondy nawigacyjne. 537
 Economic Conference of Seamen and Dockers from Baltic and North Sea Countries. 532
 Ekonomiczne i demograficzne problemy Pomorza Zachodniego w świetle niemieckich materiałów źródłowych z lat 1926—1932. 1102
 Ekonomiczne przesłanki szybkości statku w polskiej żegludze handlowej. 524
 Ekonomia i planowanie portów morskich. 432
 Ekonomia morskiego przemysłu rybnego. 254
 Ekonomia transportu morskiego. 640
 Ekonomia transportu morskiego w zarysie. 558
 Ekspansja Brandenburskiej nad Bałtykiem w wieku XV—XVIII. 1077
 Ekspedycja statku. 420
 Elbląg. 957
 Elbląg — dzieje i przyszłość. 979
 Elbląg i okolice. 1356, 1400
 Elbląski przemysł okrętowy w latach 1570—1815. 321
 Elektrotechnika okrętowa. 716, 721
 Elektryczne mechanizmy okrętowe. 722
 Elementy techniki statku morskiego. 527
 Eskortowce „Krakowiak“, „Kujawiak“ i „Ślązak“. 795
 Etnografia polskich grup ludnościowych na Zachodzie: Prusy i Kaszuby. 925
- Fajeczka stryja Bonifacego. 1870
 Fakty i liczby. 424
 Fama kapitana Mory. 1642
 Festiwal plastyki, III, katalog. 1309
 Fiasco strategii admirała Raedera. 1614
 Fizyka dla modelarzy. 851
 Florian Cenowa, twórca regionalizmu kaszubskiego. 1097
 Flota handlowa. Żegluga, Rybołówstwo morskie. Zbiór przepisów prawnych. 539
 Fotografia podwodna. 895
 Frachtowe konferencje żeglugowe. 679
 Fragmenty dziejów stowian-szczyzny zachodniej. 1025
 Falck Polonus i współcześni rytownicy gdańscy. 1067
 Fregata Johanna Maria. 1879
 Fregata „Pallada“. 87
 Frombork — gród Kopernika. 1388
 Frombork nad zalewem Wiślany. 984
- Galeon kapitana Mory. 1643
 Gdańsk. 956, 970, 975, 977, 1380
 Gdańsk, gateway of Poland. 953
 Gdańsk i morze w grafice. 1347
 Gdańsk miasto nasze. 1381
 Gdańsk, ośrodek morskich obrotów drewnem. 492
 Gdańsk po wyzwoleniu. 1211
 Gdańsk — port szlacheckiej Rzeczypospolitej. 1055
 Gdańsk wczesnodziejowy. 1008
 Gdańsk wczesnośredniowieczny. 1014
 Gdańsk wczesnośredniowieczny w świetle wykopalisk. 1018
 Gdańsk, Wrzeszcz, Oliwa. 1367
 Gdańsk zabytkowy w roku 1950. 1310
 Gdańska flota kaperska w okresie wojny trzy-nastoletniej 1454—1466. 745
 Gdańska szkatułka. 1519
 Gdański antykwiariat. 961
 Gdańskie Gimnazjum Akademickie. 1064
 Gdańskie rzemiosło tekstylne od XVI do połowy XVII wieku. 1056
 Gdańskie Techniczne Zakłady Naukowe. 1311
 Gdanskie wspomnienia młodości. 1088
 Gdy słońce gaśnie. 1672
 Gdy śniegi topnieją. 1876
 Gdynia. 963, 1368, 1427
 Geografia gospodarcza morska. 36
 Georgij Sjedow. 136
 Gimnastyka marynarza. 830
 Głęby b. terytorium Gdańska. 993
 Głęby i wytwórczość Pomorza Zachodniego. 994
 Głowa św. Barbary. 1696
 Główne okrętowe maszyny parowe. 738
 Główne problemy botaniczne Pomorza. 1002
- Gość morski. 139
 Gorzki smak czekolady Lukulus. 1700
 Gospodarka morska Polski Ludowej w Planie 6-letnim. 1212
 Gospodarka morska w Planie 6-letnim. 1234
 Gospodarka paliwowo-smarownicza na statkach morskich. 548
 Gospodarka paszowa na Pomorzu Gdańskim. 1263
 Gospodarka Pomorza Zachodniego w latach 1800—1918. 1121
 Gospodarstwo wiejskie na ziemiach zachodnich i północnych. 1247
 Góra lodowa na kursie. 1466
 Gramatyka Pomorska. 931
 Granica polsko-niemiecka w polityce Zachodu. 1149
 Granica polsko-niemiecka w świetle prawa międzynarodowego. 1150
 Granice pamięci. 1569
 Granicznym szlakiem. 1546
 „Gryf“ wraz z dodatkiem „Gryf Kaszubski“ 1908—1934. 1111
- H. M. S. „Ulisses“. 1846
 Halo, Spitsbergen! 119
 Hanesk. 1619
 Hanza — władczyni mórz. 1036
 Hawaje. 16
 Hieroglify. 1651
 Higiena na statkach rybackich. 239
 Higiena okrętowa. 753
 Higiena pracy marynarza w klimacie tropikalnym. 555
 Higiena pracy robotników portowych. 425
 Higiena pracy w przemyśle rybnym. 286
 Historia gdańskiego cechu chłurów 1454—1820. 1089
 Historia mojej żony. 1777
 Historia odkryć geograficznych. 97
 Historia 8 Bydgoskiego pułku piechoty. 1133
 Historia 7 Kołobrzeckiego pułku piechoty. 1141
 Historie morskie. 1929
 Holowniki morskie i portowe. 355
 Honolulu. 1849
 Hotel Angsgar. 1701
 Hrabia Monte Christo. 1769 A
 Hydroakustyk. 758
 Hydroakustyka. 765

- Ichtiologia dla rybaków morskich. 191
- Ichtiologia stosowana. 194
- Ichtiologia szczegółowa. 197
- Informacje i warunki przyjęcia na rok szkolny 1947/48. (Lic. B. O.). 1312
- Informator dla wstępujących do szkół zawodowych w r. szk. 1951/52. 1313
- Informator Gdańska, Wrzeszcza, Oliwy, Oruni, Nowego Portu. 1376
- Informator gdański. 1374
- Informator gospodarczy województwa gdańskiego. 1248
- Informator miasta Gdańska. 1371
- Informator o warunkach przyjęcia do Szkół Ministerstwa Żeglugi. 1314
- Informator Państwowego Centrum Wychowania Morskiego. 1315
- Informator Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni. 1316
- Informator — przewodnik dla portu Gdynia. 1398
- Informator statystyczny m. Szczecina. 1159
- Informator szczeciński z orientacyjnym planem m. Szczecina. 1375
- Informator szkół zawodowych woj. szczecińskiego na rok szkolny 1957/58. 1317
- Informator usług na codzień województwa gdańskiego. 1249
- Informator usług na codzień województwa koszalińskiego. 1250
- Informator usług na codzień województwa szczecińskiego. 1251
- Informator Wystawy Dorobku Gospodarczego Wybrzeża. 1252
- Informator Ziemi Koszalińskiej. 1196
- Instrukcja czyszczenia kotłów parowych statków morskich i statków uprawiających żeglugę na wodach ostroniętych. 561
- Instrukcja dla młodszych mechaników i mechaników wachtowych. 562
- Instrukcja dla obliczania niezatapialności morskich statków. 325
- Instrukcja dla ochmistrzów i stewardów gospodarczych na statkach towarowych i towarowo-pasażerskich eksploatowanych przez GAL. 563
- Instrukcja malowania statków stalowych farbami produkcji Gdańskiej Fabryki Farb i Lakierow. 564
- Instrukcja nadzoru ograniczonego Nr K/7/56. 326
- Instrukcja nadzoru technicznego nad budową statków. 327
- Instrukcja Nr K/6/55, Ocena technicznego stanu statków morskich i śródlądowych. 328
- Instrukcja o badaniu lekarskim i ocenie zdolności fizycznej i psychicznej do służby na okręcie. 766
- Instrukcja pełnienia stałego nadzoru klasyfikacyjnego Nr K/8/55. 329
- Instrukcja podstuchu podwodnego dla niszczycieli. 767
- Instrukcja służbowa dla starszych mechaników na statkach P. M. H. 565
- Instrukcja sygnalizowania ostrzeżeń sztormowych. 430
- Instrukcja technologiczna solcni śledzi. 240
- Instrukcja ubezpieczeniowo-awaryjna statku i ładunku. 528
- Instrukcja w sprawie gospodarki paliwami i smarami na statkach P. M. H. 566
- Instrumenty dawnej i współczesnej nawigacji. 718
- Instytut Bałtycki redivivus. 1320
- Instytut Bałtycki, Sprawozdanie z działalności w r. 1947. 1318
- Instytut Bałtycki, Szkic informacyjny. 1319
- Inwentarze starostw bytowskiego i lęborskiego w XVII i XVIII w. 1078
- Inwentarze starostw puckiego i kościerskiego z XVII wieku. 1079
- „Iskra” do Leningradu. 838
- Jacht „Turysta”. 875
- Jack London, Żeglarz na naniu. 149
- Jak badamy morze. 17
- Jak białe plamy znikają z map. 162
- Jak gdańscy portowcy umacniają sojusz robotniczo-chłopski. 1265
- Jak oddano pancernik Gneisenau pokojowemu budownictwu. 496
- Jak powstaje statek. 394
- Jak powstał Bałtyk. 31
- Jak przedłużyć okres eksploatacji narzędzi połowu. 283
- Jak uprawiać rzepak ozimy w województwie koszalińskim. 1253
- Jak uzyskać wysoki plon lnu I i II klasy w województwie koszalińskim. 1288
- Jak złować śledzia. 216
- Jak zostać marynarzem. 1213
- Jeden dzień w Szczecinie. 1426
- Jedenasty list Kamilli Colon 1652
- Jednodniówka Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Gdańskiej. 1923—1948. 1322
- Jednodniówka uczniów Państwowej Szkoły Morskiej w Szczecinie. 1323
- Jeremiarz Falck Polonus. 1072
- Jerry z Wyp. 1840
- Jestem człowiekiem morza. 251
- Jestem Kaszubą. 1658
- Jestem racjonalizatorem portu szczecińskiego. 403
- Jestem trymerem. 470
- Jesteśmy tu na zawsze. 1194
- Jeziro Charzykowo. 988
- Jeziro czterech łabędzi. 1681
- Język angielski dla marynarzy. 705
- Język przekładów rosyjskich powieści marynistycznych. 1339
- Język rosyjski dla marynarzy. 706
- Jim żeglarz. 1510
- Jokkmokk. 1494
- Joseph Conrad. 100
- Józef Conrad. 63
- Kajakiem do minaretów. 103
- Kajakiem po Pojezierzu Kaszubskim. 1447
- Kajakiem po wodach Pomorza Zachodniego. 1448
- Kalkulacje eksploatacyjne w transporcie morskim. 578
- Kamień na Pomorzu Zachodnim. 968
- Kamień Pomorski... 1378
- Kamień Pomorski i okolice. 1369
- Kamień wczesnodziejowy. 1013
- Kamidze, boski wiatr. 1456
- Kamikaze — lotnicy śmierci. 1552
- Kanał Sueski. 18
- Kaper z Morskiego Psa. 1520
- Kapitan Blood. 1877
- Kapitan Gołownin. 125
- Kapitan pierwszej rangi. 1862
- Kapitan „Starego Zółwia”. 1828
- Kapitanowie zuchy. 1814

- Kapronowe sieci rybackie. 296
 Karta Stoczniewca. 308
 Karta Uczestnictwa Walnego Zjazdu Delegatów Ligi Morskiej l... 1215
 Kasper z „Panny Wodnej”. 1559
 Kaszubska wioska Starzyno. 1169
 Kaszubskim szlakiem. 1436
 Katalog. Drugi festiwal plastryki. 1324
 Katalog inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku. 1074
 Katalog oficjalny Pierwszych Międzynarodowych Targów Gdańskich. 1256
 Katedra w Oliwie. 1397
 Katrina. 1878
 Kęźko Szczeciński (1345—1377) na tle polityki pomorskiej Kazimierza Wielkiego. 1035
 Kąpieliska bałtyckie. 1438
 Kierunek Antarktyda. 57
 Klęska na Filipinach. 1707
 Knieja Bukowa. 1373
 Kobieta na okręcie. 1861
 Kobieta zawsze płaci. 1575
 Kolebka na głębinie. 1842
 Kolonia Ross. 1819
 Kolumbowie Antarktydy. 108
 Kołobrzeg i okolice. 1365
 Kołobrzeg wczoraj, dziś i jutro. 1161
 Kołobrzeg we wczesnym średniowieczu. 1026
 Komando pułkownika Brenta. 1731
 Komendant Ptasiej Wyspy. 1770
 Kompas żyroskopowy. 773
 Kompasy magnetyczne. 634
 Kompasy żyroskopowe. 684
 Konferencja na temat: Problemy komunikacji drogowej w zespole miast Wybrzeża. 1258
 Konferencja nauko - techniczna na temat: Wytyczne do planu perspektywicznego rozbudowy i modernizacji portów morskich do roku 1975. 438
 Konferencja naukowo-techniczna pt. Nadbałtyckie dni drogowe... 1259
 Konferencja Pomorska. 921, 922
 Konosament. 550
 Konserwacja i przetwórstwo ryb. 221
 Konserwacja i remont kotłów okrętowych. 665
 Konserwacja i utrzymanie sprzętu sportowo-wodnego. 881
 Konserwacja ryb na statku. 249
 Konserwacja rybackich materiałów sieciowych. 272
 Konserwacja statków rybackich i samoremonty. 257
 Konserwacja statku. 572
 Konspekt szkolenia z zakresu organizacji życia i służby na okrętach. 775
 Konsulat morski. 584
 Kontrola techniczna maszyn okrętowych. 510
 Kontrola techniczna w przemyśle rybnym. 262
 Konwencja o jednolitym sposobie pomierzenia pojemności statków z roku 1947 335
 Kordybyany gdańskie XVII i XVIII w. 1050
 Korsarskie bractwo. 1741
 Korsarskie rajdy. 1615
 Korsarz. 1744
 Korsarz Jej Królewskiej Mości. 1616
 Korsarze Morza Śródziemnego. 1662
 Kosynierzy gdyńscy. 1632
 Koszalin—Mielno. 1402
 Koszaliński szlak nadmorski. 1362
 Koszty własne w eksploatacji statku. 522
 Koszty własne w rybołówstwie morskim. 224
 Kot i kotwica. 1
 Kółka rolnicze na wsi szczecińskiej. 1260
 Kraina tysięcy wysp — Oceania. 11
 Kraje i morza pozaeuropejskie. 25
 Krajobraz wybrzeży morskich. 19
 Krajowa, I Narada Młodych Stoczniewców. 340
 Krążownik „Aurora”. 1799
 Krążowniki „Dragon” i „Conrad”. 796
 Kronika Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego za lata 1952—1958. 1326
 Król oceanu. 190
 Królestwo pychy. 1639
 Krótki zarys mikrobiologii przemysłu rybnego. 263
 Krwawy sztorm. 1592
 Krym ponie. 1624
 Kryształowa kula Krzysztofa Kolumba. 1704
 Kryzys agrarny Marchii Wkrzańskiej XIV wieku. 1045
 Krzysztof Kolumb. 164
 Krzysztof Kolumb odkrywca. 133
 Krzyże i korona. 1458
 Ku brzegom Oceanu Spokojnego. 1923
 Ku dalekim wybrzeżom. 1855
 Ku wybrzeżom zielonej kawy. 167
 Kulawy bosman. 1644
 Kulisi cesarza. 1871
 Kultura łużycka na Pomorzu. 1023
 Kultura pomorska na Pomorzu Wschodnim. 1032
 Kultura wsi zagadnieniem pierwszoplanowym. 1327
 Kultura Ziemi Złotowskiej. 924
 Kupiec i żeglarz w starożytnej Grecji i Rzymie. 737
 Kupione zwycięstwo. 1676
 Kuter na strądzie. 1462
 Kutrem dookoła świata. 66
 Kutry o czerwonych żaglach. 1593
 Kwestia bałtycka do XX wieku. 899
 La Paloma. 1653
 Latarnia na Rozewiu. 1435
 Łato nagich dziewcząt. 1530
 Łazurowa droga. 1891
 Legenda o Górze Zamkowej nad Jeziorem Żarnowieckim. 1714
 Legenda o Janie z Kolna. 1705
 Legenda Winety. 1022
 Legendy pomorskie. 1556
 Legendy Pomorza. 1574
 Lekarz okrętowy. 508
 Lepiej budujemy okręty. 307
 Lewanty. 1493
 Lębork—Łeba. 1403
 Lębork w rocznicę wyzwolenia 10. III. 1945. 1184
 Liga Morska. 1214
 Liiga Morska uczy miłości morza. 1219
 Liny druciane i ich zastosowanie na statkach handlowych. 595
 Liny i łańcuchy. 556
 Liny włókienne i ich zastosowanie na statkach handlowych. 521
 Lista przedstawicieli i inspektorów reprezentujących P.R.S. 605
 Literatura ludowa Kaszub. 929
 Literatura ludowa Pomorza Zachodniego. 930
 Lloyd's Register of Shipping. 346
 Locja Bałtyku. Część południowa. 606
 Locja Bałtyku. Część zachodnia. 607
 Locja cieśnin Bałtyku. 608

- Logi okrętowe. 593
 Logika Poczdamu. 1147
 Loksodroma i ortodroma przy budowie siatki map nawigacyjnych. 719
 Lord Jim. 1745
 Lord Nelson. 1733
 Los. 1746
 Ludowa Marynarka Wojenna. 781
 Ludzie KPP. 1164
 Ludzie morza. 1800
 Ludzie przy moście. 1817
 Ludzie spod żagli. 1555
 Ludzie — torpedy. 1482
 Ludzie wielkiej przygody. 61
 Ludzie znad Zalewu. 258
 Ludzie znad Zatoki. 1573
 Lustracje województwa pomorskiego 1565. 1071.
- Ładunki niebezpieczne w transporcie morskim. 598
 Łeba. 1433
 Łeba na Pomorzu Zachodnim. 959
 Łodzią żaglową przez oceany. 159
 Łosoś. 199
 Łowcy fok. 1571
 Łowiska dalekomorskie. 198
 Łowiska południowego Bałtyku. 244
 Łożyśka ślizgowe mechanizmów okrętowych. 314
 Łódź żaglowa „Pionier“. 880
- M/s Victoria płonie. 1582
 Mafia Wielkiego Fina. 1645
 Magazynowanie ryb i przetworów rybnych. 295
 Magellan. 171
 Major Watrin. 1823
 Malarstwo gdańskie XVI i XVII wieku. 1068
 Manewrowanie statkiem. 602
 Mangusta. 1930
 Martin Eden. 1833
 Marynarka radziecka na straży granic ZSRR. 785
 Marynarka wojenna. 786
 Marynarka wojenna i obrona polskiego wybrzeża w dawnych wiekach. 777
 Marynarka wojenna ZSRR. 776
 Marynarka wojenna ZSRR w okresie wielkiej wojny narodowej. 768
 Marynarka wojenna zbrojne ramię Polski na morzu. 787
 Marynarze. 747
 Marynarze i okręty. 748
 Marynarze z „Księżniczki Anny“. 1906
 Maszkary. 1622
 Maszopi. 1594
- Matematyka dla marynarzy. 683
 Materiaoznawstwo dla mechaników okrętowych. 687
 Materiały do czterdziestolecia Polski na morzu. 1920—1960. 616
 Materiały do znajomości drewniaków (Lithobiomorpha) wyspy Wolina i niektórych innych okolic Pomorza. 992
 Materiały I Zjazdu Absolwentów b. WULM. 1167
 Materiały I-szej Konferencji Wojewódzkiej PZPR w w Gdańsku w dniach 25—26 czerwca 1949. 1166
 Materiały z Wojewódzkiej Rady aktywu PZPR i ZSL w sprawie realizacji uchwały II Plenum KC PZPR i XI Plenum NK ZSL w woj. szczecińskim. 1168
 Maurycy August Beniowski. 131
 Maurycy August hr. Beniowski. 113
 Mązka rybia, jako pasza. 1237
 Mechaniczne urządzenia magazynowe. 458
 Mechanizacja prac przeładunkowych w portach morskich. 419
 Mechanizacja pracy w ładowni statku. 493
 Mechanizacja przeładunku drewna w porcie. 413
 Mechanizacja transportu wewnątrzakładowego w przetwórstwie rybnym. 291
 Mechanizacja trymerkl. 495
 Medycyna w Gdańsku w dobie Odrodzenia. 1090
 Meteorologia dla marynarzy. 577
 Meteorologia dla żeglugi morskiej. 542
 Metoda szybkościowej obsługi statków w portach morskich. 441
 Metody i urządzenia służące do oczyszczania powierzchni statków z rdzy i farb. 666
 Metodyka szkolenia żeglarskiego. 887
 Mewy. 1539
 Męczennicy polarni. 75
 Miasta Pomorza Wschodniego. 967
 Miasto nowych ludzi. 1515
 Miasto wierne Rzeczypospolitej. 1058
 Mieć i nie mieć. 1787
 Mierzeja i Zalew Wiślany. 1394
 Międzynarodowa konwencja o bezpieczeństwie życia na morzu z r. 1948. 622
 Międzynarodowa konwencja o liniach ładunkowych. 623
 Międzynarodowe i miejscowe przepisy drogi na morzu. 544
 Międzynarodowe prawo drogi morskiej. 586
 Międzynarodowe przepisy o pomierzaniu statków. 348
 Międzynarodowe przepisy o zapobieganiu zderzeniu na morzu. 545, 788
 Międzynarodowy atlas chmur i wyglądu nieba. 624
 Międzyzdroje. 1404
 Międzyzdroje, Kamień, Wolin i okolice. 1405
 Milczący świat. 65
 Międzyzdroje, Kamień, Wolin i okolice. 1405
 Milczący wróg. 1598
 Milionery. 1531
 Miner. 831
 Miniaturowa armada. 1566
 Młodość i inne opowiadania. 1747
 Młodszy sternik. 862
 Młody konstruktor okrętów. 869
 Moby Dick czyli Biały wieloryb. 1851
 Modelarstwo jachtowe. 852
 Modelarstwo szkatliczne. 850, 871
 Modelarstwo wodne. 872
 Modele okrętowe dla początkujących. 856
 Moje pierwsze dni w Szczecinie. 1170
 Mol na Krzyskim Wzgorzu. 1643
 Monografia 10-letniej działalności PPD i UR „Odra“ w Swinoujściu. 288
 Montaż kadłuba statku spawanego. 351
 Montaż opłomkowych kotłów parowych. 313
 Morscy pracownicy nauki. 1325
 Morska brzoła. 1927
 Morska piechota. 1873
 Morska sól. 1928
 Morski naszyjnik. 1330
 Morskie miasto statystyczny. 8
 Morski słownik operacyjno-taktyczny. 783
 Morskie miasto Szczecin. 1406
 Morskie pomiary hydrograficzne. 38
 Morskie pomoce nawigacyjne. 546
 Morskie przyrządy nawigacyjne. 549
 Morskie siły zbrojne państw socjalistycznych i kapitalistycznych. 757
 Morskie stacje biologiczne. 175
 Morskie statki handlowe. 589

- Morskie uprawnienia konsu-
łów. 675
- Morza i oceany 21
- Morza ZSRR, ich fauna i flo-
ra. 213
- Morze. 1678
- Morze babuni. 1779
- Morze Bałtyckie. 14
- Morze Barentsa. 229
- Morze i woda morska. 37
- Morze otwarte ze stanowiska
prawa międzynarodowe-
go. 517
- Morze północne. 225
- Morze Sargasowe. 188
- Morze szumi jak dawniej. 917
- Morze w humorze. 1557
- Morze w służbie narodu. 1224
- Morze w twórczości malarzy
polskich XIX i XX w.
1305
- Morze woła. 1718
- Morze źródłem potęgi Polski,
911
- Morze żyje. 211
- Motorzysta. 793
- Mściciel przybywa z Rugii.
1553
- Murzyn z załogi „Narcyza“.
1748
- Muszkietier z Itamariki. 1639
- Muzeum Morskie w Szczeci-
nie. 1301
- My znad Odry. 1591
- Mycie opakowań drewnianych
w przemyśle rybnym. 290
- Na Atlantyku. 1679
- Na Bałtyk. 1722
- Na białym szlaku. 1506
- Na Dni Morza. 1225
- Na dźwigu węglowym. 445
- Na granicy. 1709
- Na Kołobrzeg! 1723
- Na koszańskich drogach. 1266
- Na linii życia i śmierci. 1481
- Na morzach bliskich i dale-
kich. 255
- Na morzach świata. 590
- Na morze. 855
- Na Morze Barentsa. 88
- Na oceanie. 1866
- Na odrzańskim szlaku. 1496
- Na pastwie losu. 1467
- Na pirackiej wyspie. 717
- Na podbój Arktyki. 58
- Na podbój świata. 1810
- Na podwodnym szlaku. 1925
- Na przelaj przez Antarktydę.
81
- Na ratunek. 1655
- Na samotnym atolu. 1536
- Na skałach Calvados. 1687
- Na strażnicy. 1829
- Na szczecińskiej ziemi. 1185
- Na ścigaczu. 752
- Na Wale Pomorskim. 1136
- Na wąskich pokładach. 1674
- Na wyspach Atlantyku. 106
- Na wyspę Wolin. 1407
- Nachimow. 837
- Naczynia drewniane z Gdań-
ska w X—XIII wieku. 1007
- Nad błękitnym morzem. 1740
- Nad morzem. 1611
- Nad Oceanem Spokojnym. 1901
- Nad płonącym Bałtykiem. 789
- Nad wielkim zalewem. 1490
- Nad Zalewem Szczecińskim.
1238
- Najnowsze metody połowów
ryb w ZSRR. 284
- Najprostsze silniki modeli pły-
wających. 877
- Najstawniejsi odkrywcy świa-
ta. 78
- Najstarsza granica zachodnia
Polski. 1037
- Najstarszy tekst prawa mor-
skiego w Gdańsku. 568
- Naprawy silników wysopreż-
nych. 632
- Narada rybacka, Szczecin
27—28 września 1946 r. 268
- Narodziny statku. 336
- Narzędzia i technika połowów.
271
- Narzędzia i technika połowów
na Zalewie Szczecińskim.
285
- Narzędzia i technika połowów
na Zalewie Wiślanym. 261
- Narzędzia połowu łososia i
troci. 293
- Narzędzia połowu rybołówstwa
przemysłowego. 294
- Nasz Szczecin. 1171
- Nasza największa strata. 1468
- Nasza praca w porcie. 477
- Nasze morze. 901
- Nasze stroně. 1621
- Nasze Ziemie Odzyskane. Po-
morze Zachodnie i... 1173
- Nasze Ziemie Odzyskane. Wy-
brzeże. 1172
- Nauka na usługach rybołów-
stwa morskiego. 226
- Nauka pływania dzieci i mło-
dzieży. 866
- Nawigacja. 740
- Nawigacja taktyczna. 790
- Nazwy dzielnic i okolic Gdań-
ska. 987
- Nie ma tajemnic w rybołów-
stwie morskim. 237
- Niechorze i okolice. 1408
- Niedźwiedź-marynarz. 1778
- Niektóre dane o rozwoju kul-
tury na Ziemi Szczeciń-
skiej. 1331
- Niektóre problemy rozwoju
gospodarki morskiej. 1226
- Nieśmiertelny okręt. 1801
- Nieuchwytny monitor. 1919
- Niewidzialne okręty. 797
- Niewolnik. 1816
- Nieżwyciężona Armada. 1513
- Niezwykłe przygody Rodery-
ka Randoma. 1883
- Niszczyciel „Garland“. 798
- Niszczyciel „Orkan“. 799
- Niszczyciel „Piorun“. 800
- Niszczyciele. 832
- Niszczyciele „Grom“ i „Bły-
skawica“. 801
- Niszczyciele „Wicher“ i „Bu-
rza“. 802
- Noa Noa. 83
- Normalizacja przedmiotowa
w służbie techniki eks-
ploatacji okrętów. 631
- Normowanie robót portowych.
505
- Normy badania materiałów
i wyrobów służących do
budowy okrętów i ma-
szyn. 353
- Normy pracy dla przeładunku
drobnicy w portach mor-
skich. 506
- Nostormo. 1749
- Nowa ustawa żeglarska. 635
- Nowele. 1834
- Nowele morskie. 1893
- Nowoczesne metody montażu
linii wałów na statkach.
317
- Nowym żakom Szczecina. 1332
- Nurek. 406
- Nurkowie. 1772
- O Bartłomieju Klinie i hawaj-
skich gitarach. 1654
- O dalszy rozwój gospodarki
drogowej i samochodow-
ej woj. koszalińskiego.
1269
- O dwóch Wikingach i jednej
wikingowej. 137
- O insolacji Gdańska, Sopotu
i Gdyni w porównaniu
z Warszawą. 986
- O Janie Kubarym, badaczu
Oceanii. 146
- O lepsze formy organizacji
pracy w Lidze Morskiej.
1220
- O ładunkach w transporcie
morskim. 570
- O morskiej radiolokacji. 581
- O obowiązkach i prawach
stoczniovców w świetle
uchwały Prezydium
Rządu z dnia 1 grudnia
1951 r. 354
- O okrętach i dalekich podró-
żach. 689
- O podstawowych zadaniach
działaczy Ligi Morskiej.
1232
- O portach polskich. 454

- O powstaniu i przeobrażaniu kształtów wsi Pomorza Gdańskiego. 1020
- O przyszłość Polski nad morzem. 1217
- O.R.P. „Orzeł“ zaginął. 1483
- O „Słowniku morskim“ Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. 7
- O statkach i żegludze dla modelarzy. 873
- O umowie zbiorowej w porcie. 435
- O wielkim żeglarzu. 70
- O wielkości Polski na morzu. 1222
- O wolności mórz i oceanów. 513
- O wspólną sprawę. 1270
- O zdołaniu zawodu rybaka dalekomorskiego i kutrowego. 270
- Obliczanie drgań kadłubów okrętowych. 349
- Obliczanie wolnej burty wg Międzynarodowej Konwencji o liniach ładunkowych. 691
- Obliczanie ciepłe płomienicowo-płomieniówkowych kotłów okrętowych. 609
- Obniżyć koszty eksploatacji statków. 638
- Obowiązujące przepisy dla statków morskich i śródlądowych. 639
- Obraz gospodarczy Pomorza Gdańskiego w XII i XIII wieku. 1028
- Obrona ojczyzny świętym obowiązkiem każdego obywatela Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. 791
- Obrona Płyty Oksywskiej. 1130
- Obrona polskiego Pomorza i bitwa pod Oliwą w 1627 r. 778
- Obrona wybrzeża w 1939 roku. 1138
- Obrońcy Westerplatte. 1581
- Obsługa radiotelefonu i echosondy. 241
- Obsługa silników spalinowych. 633
- Ocalenie. 1750
- Ocalenie okrętu. 1889
- Ocean. 1671
- Ocean Lodowaty wzywa. 1916
- Ocean przyjdzie po ciebie. 1859
- Ocean Wielki. 1819
- Oceanografia dla marynarzy. 725
- Oceanografia rybacka. 182
- Ocena dorobku Miejskiej Rady Narodowej w Gdyni. 1958—1960. 1175
- Ocena stanu liczebnego i ro-
woju szczecińskiej organizacji partyjnej w latach 1959—1960. 1176
- Ocena sytuacji i główne zadania na odcinku upowszechniania kultury w środowisku robotniczym... 1333
- Ochrona pracy na statkach rybackich. 242
- Oczami marynarza. 47
- Oczekiwanie. 1751
- Od Artemizjum do Okinawy. 824
- Od fregaty do krążownika. 840
- Od Karpat do Bałtyku. 1542
- Od „Korsarza“ do nowego „Wichra“. 803
- Od „Nautilusa“ do batyskafu. 112
- Od żaglowca do transatlantyku. 386
- Odbiory i próby okrętowe. 322
- Odbudowa wybrzeża. 1218
- Odbudowa Ziemi Odzyskanych 1945—1955. 1177
- Odkrycia i wyprawy geograficzne. 46
- Odkrywczy Antarktydy. 109
- Odkrywczy Kamerunu. 62
- Odształcenia konstrukcji okrętowych przy spawaniu. 396
- Odsiecz dla Malty. 1686
- Odwet za Pearl Harbour. 1625
- Odwiedziny Gdańska w XIX wieku. 1105
- Odyseja. 1789
- Odzyskane morze. 1227
- Ofensywa rewizjonizmu niemieckiego. 1145
- Ogólne założenia polityki rolnej województwa szczecińskiego. 1267
- Ojciec i syn. 1497
- Okręt podwodny „Jastrząb“. 804
- Okręt w herbie. 1521
- Okrężnicy spod Nordowej Gwiazdy. 1595
- Okrętowe maszyny parowe. 729
- Okrętowe mechanizmy pomocnicze. 668
- Okrętowe napędy elektryczne. 703
- Okrętowe prace kontrolne. 315
- Okrętowe silniki spalinowe. 569
- Okrętowe silniki spalinowe i ich eksploatacja. 644
- Okręty. 820
- Okręty atomowe. 337
- Okręty francuskie pod polską banderą. 805
- Okręty i teoria okrętu. 10
- Okręty minowe i kanonierki. 806
- Okręty odpływają. 1920
- Okręty „płyną“ po lądzie. 1626
- Okręty podwodne „Orzeł“ i „Sep“. 807
- Okręty podwodne „Ryś“ i „Wilk“. 808
- Okręty podwodne „Sokół“ i „Dzik“. 809
- Okręty pomocnicze. 810
- Okręty przyszłości. 358
- Okręty szkolne. 811
- Okręty wychodzą na morze. 1794
- Okrutne morze. 1853
- Okupacja niemiecka na ziemiach polskich włączonych do Rzeszy (1939—1945). 1127
- Oliwa. 1383, 1393, 1394
- Operacja Midway. 1549
- Operacja „Wąż morski“. 1663
- Opis podróży do Australii i pobytu tamże... 105
- Opłaty za przewóz morski. 525
- Opłaty za usługi i ich kalkulacja w polskich portach morskich. 427
- Opowiadania. 1737, 1845
- Opowiadania morskie. 1797
- Opowiadania o morzu. 1862
- Opowieść o dwóch okrętach. 1867
- Opowieść o korsarzu Janie Martenie. 1583
- Opowieść o starej karaweli. 1693
- Opowieść z Kattegatu. 1485
- Opowieści i opowiadania. 1890
- Opowieści morskie. 1654
- Opowieści morskiej fali. 1637
- Opowieści mórz południowych. 1835
- Opowieści nocne. 1894
- Opowieści spod bieguny. 1507
- Opowieści spod żagli. 130
- Opowieści wybrane. 1752
- Opowieści z Północy i z Południa. 1836
- Opór okrętu. 334
- Organizacja i planowanie pracy stożni. 311
- Organizacja i planowanie przemysłu rybnego. 267
- Organizacja i technika przedsiębiorstw portowych. 433
- Organizacja i technika rybołówstwa morskiego. 271
- Organizacja i technika transportu morskiego. 526
- Organizacja połowów w rybołówstwie morskim 281
- Organizacja regat modeli płynających. 854
- Organy oliwskie. 1086
- Orzecznictwo Izb Morskich. 643

- Orzeł morski. 1725
- Osadnictwo na Ziemi Szczecińskiej. 1263
- Osady na prawie polskim na Pomorzu Gdańskim w pierwszej połowie XV w. 1020
- Osiągnięcia i perspektywy
Polski Ludowej w gospodarce morskiej. 1228
- Osiągnięcia ludowej gospodarki morskiej. 792
- Osiągnięcia rolnictwa województwa gdańskiego. 1271
- Osiadliśmy się na Ziemi Szczecińskiej. 1272
- Ostatni Wikingowie. 1739
- Ostatnia broń Dönitza. 1599
- Ostatnia wyprawa Scotta. 144
- Ośmiornice mają błękitną krew. 173
- Oświata i szkolnictwo polskie na Pomorzu Zachodnim w pierwszej połowie XX wieku. 1900—1939. 1119
- Owady minujące wyspy Wolina i Półwyspu Dziwnowskiego. 995
- Owoce walki i pracy. 1178
- Pamiętnik żeglarza. 71
- Pan grzędziska i inne opowiadania. 1463
- Panama. 1874
- Pancernik „Aniuta“. 1844
- Pani na Bałtyku. 1634
- Panienska z okienka. 1512
- Państwo Krzyżackie w Prusach. 1016
- Państwowa Szkoła Rybołówstwa Morskiego w Gdyni. 1334
- Państwowe Gospodarstwa Rolne w województwie koszalińskim. 1273
- Państwowe Liceum Budownictwa Okrętowego w Gdańsku. 1335
- Państwowe zdrowiska Pomorza Zachodniego. 1363
- Państwowy plan inwestycyjny na rok 1948. Województwo gdańskie. 1274
- Państwowy plan inwestycyjny na rok 1948. Województwo szczecińskie. 1275
- Państwowy Urząd Repatriacyjny na Pomorzu Zachodnim od 1. 4. 1945—31. 12. 1947. 1179
- Parowiec „Kachetia“. 1774
- Paryż z nami. 1897
- Patrol na Biskaju. 1680
- Paweł Edmund Strzelecki. 147
- Paweł Edmund Strzelecki, polski badacz Australii. 148
- Pawilon -S-. 1484
- Piana na fali. 1501
- Piaśnica 1939—1944. 1139
- Piekło odzyskane. 1781
- Pieniądz gdański. 1109
- Pierścień z łabędziem. 1522
- Pierwsze Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących im. M. Konopnickiej. 1336
- Pierwsze okręty atomowe. 331
- Pierwsze starcie. 1897
- Pierwszy nad Arktyką. 126
- Pierwszy Zjazd Związku Gospodarczego Miast Morskich. 1209
- Pieśń o miłosnym wieńcu. 1464
- 5000 metrów pod wodą. 90
- Pięćdziesiąt godzin w krainie lasów, jezior i historii. 915
- Pięćdziesięciolecie spółdzielni chłopów Ziemi Złotowskiej. 1906—1956. 1110
- 500-lecie powrotu Gdańska do Polski. 972
- Piękna jest Ziemia Szczecińska. 1181
- Piękni pracą. 1182
- Piękno i bogactwo Pomorza Zachodniego. 1183
- Piętnastoletni kapitan. 1913
- Pilot. 1765
- Piraci, perły i nurkowie. 1831
- Piractwo na morzach chińskich. 756
- Plan gospodarczy woj. gdańskiego na rok 1951. 1261
- Planowanie załadunku statku morskiego. 511
- Płetwonurkowie. 848
- Płonące wybrzeże. 1675
- Pływające modele żaglowe. 876
- Pływak. 874
- Pływalność i stateczność okrętu. 333
- Pneumatyczna tratwa gumowa. 647
- Po skarby Indii. 161
- Pobierowo, ośrodek czasów rodzinnych. 1454
- Pobrzeże gdańskie. 940, 1389
- Pochyły rejs. 1590
- Pod piracką flagą. 1734
- Pod polską banderą. 621
- Pod polską banderą wojenną. 812
- Pod polską banderą wojenną na Zachodzie. 1939—1945. 813
- Pod skrzydłami żagli. 1698
- Pod urokiem maszyny. 453
- Pod wieżą ciśnień. 1897
- Pod znakiem białego niedźwiedzia. 49
- Pod znakiem Gryfa. 928
- Pod żaglami. 116
- Pod żaglami „Zjaw“. 122
- Podręcznik marynarza motłorzysty. 821
- Podręcznik prawa morskiego. 617
- Podręcznik sternika. 764
- Podręcznik sygnalisty. 828
- Podróż do Prus. 1108
- Podróż na okręcie „Beagle“. 72
- Podróż naokoło świata. 114
- Podróże. 123
- Podróże doktora Dolittle. 1830
- Podstawowe wiadomości o urządzeniach napędowych i mechanizmach pomocniczych na statkach rybackich. 289
- Podstawowe wiadomości z nautyki. 275
- Podstawowe wiadomości z oceanografii i ichtiologii. 192
- Podstawowe wiadomości z praktyki sieciarskiej. 277
- Podstawowe wiadomości z wiedzy okrętowej. 574
- Podstawowe wskaźniki planu żeglugi morskiej. 702
- Podstawy ichtiologii. 209
- Podstawy konstrukcyjnej geometrii okrętu. 357
- Podstawy nawigacji terestrycznej. 541
- Podwodna wojna. 769
- Podwodne kwadrygi. 1600
- Podwodne przгыody. 53
- Podwodne zespoły roślinne Zatoki Gdańskiej. 187
- Podwodni żołnierze. 1926
- Podziały terytorialne Pomorza w XII—XIII wieku. 1040
- Podziemie na Pomorzu w latach 1945—1947. 1163
- Pogodoznawstwo dla rybaków morskich. 273
- Pojezierze Kaszubskie. 1360, 1386
- Pokażcie mi testament Adama. 93
- Polacy i polskość Ziemi Złotowskiej w latach 1918—1939. 1123
- Polacy na szlakach morskich świata. 135
- Poland on the Baltic. 906
- Police wczoraj, dziś i jutro. 1174
- Poliestry wzmocnione w budownictwie okrętowym. 304
- Polinezyjski pasat. 99

- Politechnika Gdańska 1945—1955. 1338
- Polityka ludnościowa Zakonu Niemieckiego w Prusach i na Pomorzu. 1031
- Polonia szczyńska. 1890—1939. 1104
- Polowanie na potwory morskie. 124
- Polska a Bałtyk w latach 1632—1648. 1060
- Polska a Bałtyk za ostatniego Jęgiellona. 1054
- Polska a Pomorze Odrzańskie. 919
- Polska a Prusy i Brandenburgeria za Władysława IV. 1061
- Polska flaga w Szczecinie. 1206
- Polska flota handlowa. 613
- Polska historiografia bałtycka. 908
- Polska i Bałtyk. 897
- Polska i jej morze. 902
- Polska i Pomorze Zachodnie w walce z Niemcami w wieku XIV i XV. 1033
- Polska Marynarka Wojenna. 814
- Polska nad Bałtykiem. 909
- Polska—Niemcy. 952
- Polska odrodzona na Pomorzu Zachodnim. 1160
- Polska Partia Robotnicza na Pomorzu Zachodnim. 1154, 1162
- Polska w zlewisku Bałtyku. 898
- Polska Zachodnia i Północna. 1187
- Polski Gdańsk. 971
- Polski przemysł okrętowy. 306, 360
- Polski Szczecin. 1188
- Polskie działania na morzu podczas Wojny Trzynastoletniej, 1454—1466. 749
- Polskie nazewnictwo geograficzne świata. 34
- Polskie porty handlowe. 400
- Polskie wody terytorialne. 615
- Polskie Wybrzeże. 1155
- Polskie ziemie zachodnie i północne. 1189
- Poławiacze krabów. 1818
- Poławiacze pereł. 1868
- Połczyn. 1354
- Połczyn-Zdrój na Pomorzu Zachodnim. 1364
- Połczyn-Zdrój, perła Pomorza Zachodniego. 1428
- Połowy dorsza w Zatoce Gdańskiej... 227
- Połów nadziei. 1465
- Pomerania. 1553
- Pomorski memoriał prawniczy przed królem polskim w r. 1469—1470. 1047
- Pomorze. 920, 933
- Pomorze Gdańskie. 1190, 1191
- Pomorze Gdańskie 1807—1850. 1098
- Pomorze Koszalińskie. 1186
- Pomorze na progu dziejów najnowszych. 947
- Pomorze nowożytnie. 947
- Pomorze średniowieczne. 947
- Pomorze w czasach przedhistorycznych. 1017
- Pomorze Zachodnie. 934, 939, 1005, 1387, 1409
- Pomorze Zachodnie — nasza ziemia ojczysta. 935
- Pomorze Zachodnie w stosunku do Polski. 932
- Popularna żagłówka turystyczna klasy BM. 860
- Poradnik maszynisty okrętowego. 676
- Poradnik medyczny dla marynarzy i rybaków. 697
- Poradnik morskiej służby radiowej. 543
- Poradnik nurka. 416
- Poradnik okrętowca. 361
- Poradnik pracownika rybnego przetwórstwa wstępnego. 264
- Poradnik prawny dla kapitanów i oficerów morskich statków handlowych. 612
- Poradnik przetwórstwa rybnego. 276
- Poradnik ratownika. 421
- Poradnik turysty-żeglarza. 865
- Port Artur. 1890
- Port gdański. 1358, 1429
- Port Gdynia. 1353
- Port morski. 485
- Port przeznaczenia. 1903
- Port rybacki. 271
- Port średniowiecznego Szczecina. 489
- Port Tarascon. Ostatnie przystanki sławnego Tartanera. 1768
- Port wymarzony. 1854
- Portrety i sceny polskie w sztychach Falcka i Hondiusza. 1073
- Porty Gdynia, Gdańsk, Szczecin. 1370
- Porty morskie. 482
- Porty morskie i ich urządzenie. 436
- Powiązania produkcji dóbr rzeczowych z produkcją usług transportowych na przykładzie żegluga morskiej i portów. 519
- Powojenna gospodarka rolna w regionie gdańskim. 1298
- Powrót „Złotego Lwa“. 1690
- Poznaj Gdańsk. 1382
- Poznajemy Gdańsk. 1430
- Pożarnictwo dla marynarzy. 648
- Północna Aurora. 1858
- Półwysep Helski. 1385
- Praca badawcza na morzu. 193
- Praca partyjno-polityczna w marynarce wojennej. 822
- Praca transportowo-spedycyjna portu morskiego w zakresie ładunków handlu zagranicznego. 410
- Prace ciesielskie w stoczniach okrętowych. 332
- Prace kontrolne przy budowie kadłuba okrętu. 352
- Prace podwodne. 417
- Pracownicy morza. 1792
- Pracuję na kutrze „Arki“. 233
- Praktyczne określanie i kompensacja dewiacji kompasów magnetycznych na statkach morskich. 585
- Praktyczne porady dla hodowców zarodowej trzody chlewnej województwa szczyńskiego. 1293
- Praktyka pokładowa dla rybaków morskich. 245
- Prawo drogi morskiej. 726
- Prawo morskie. 535, 696
- Prawo morskie Gdańska. 618
- Prawo morskie rybackie. 266
- Prawo nadbrzeżne. 619
- Premiera. 1606
- Problem robotnika portowego. 434
- Problemy robotnicze Gdyni 1926—1939. 1117
- Produkcja nasienna w gospodarstwach woj. szczyńskiego. 1246
- Program informator obchodu Dni Morza 23. VI—1. VII. 1956, 1229
- Program zabezpieczenia realizacji uchwał VI Plenum KC PZPR w województwie szczyńskim... 1277
- Projekt budżetu zbiorczego miasta Gdańska na rok 1957 i... 1278
- Projekt wytycznych do przepisów bezpieczeństwa pracy na dalekomorskich statkach rybackich. 278
- Projektowanie norm progresywnych dla prac przeładunkowych w portach morskich. 491
- Projektowanie papierowych modeli okrętowych. 878
- Projekty racjonalizatorskie stoczniovców. 347
- Próba wyznaczenia struktur i

- wstępna ocena perspektyw ropońskich Pomorza Koszalińsko - Gdańskiego... 1001
- Próbobranie towarów w handlu morskim. 694
- Przeciw pruskiej przemocy. 1100
- Przed rejsem. 849
- Przegląd historyczny prac nad polskim słownictwem morskim w latach 1899—1939. 1114
- Przeładunek drewna w portach. 484
- Przeładunek drobnicy w beczkach i bębnach. 449
- Przeładunek drobnicy workowanej. 456
- Przeładunek statków handlowych. 557
- Przeładunek według czarteru i konosamentu. 559
- Przeładunek węgla i koksu w polskich portach morskich. 468
- Przełamanie Wątu Pomorskiego. 1132
- Przemiany etniczne na Pomorzu Zachodnim w rozwoju dziejowym. 948
- Przemiany w światowej żegludze morskiej. 641
- Przemysł konserwowy Wybrzeża. 1279
- Przemysł miejscowy Ziemi Odzyskanych... 1280
- Przemysł rybny w Planie Szecioletnim. 243
- Przemysłowa eksploatacja floty rybackiej. 234
- Przepisy badania materiałów i wyrobów do budowy kadłubów i maszyn okrętowych. 366
- Przepisy bezpieczeństwa i ruchu portowych urządzeń przeładunkowych. 461
- Przepisy bezpieczeństwa pożarowego statków morskich. 650
- Przepisy budowy i klasyfikacji morskich kutrów rybackich. 367, 377
- Przepisy budowy i klasyfikacji statków stalowych. 368, 369, 378, 379, 381
- Przepisy budowy i wyposażenia pomieszczeń załogowych i służbowych na statkach morskich. 370
- Przepisy budowy instalacji i urządzeń elektrycznych okrętowych. 371
- Przepisy budowy, prób i eksploatacji urządzeń przeładunkowych na statkach morskich oraz instrukcja dokonywania przeglądów i prób 372
- Przepisy budowy, przeglądów i prób urządzeń dźwigowych statków portowych i śródlądowych. 373
- Przepisy budowy statków stalowych dla żeglugi śródlądowej, portowej i na wodach osłoniętych. 374
- Przepisy dla urządzeń wyposażenia i zabezpieczenia przeciwpożarowego statków morskich. 651
- Przepisy drogi na morzu i sygnalizacja morska. 236
- Przepisy egzaminowania spawaczy zatrudnionych w przemyśle okrętowym. 375
- Przepisy klasyfikacji i budowy drewnianych, krytych, morskich statków rybackich. 376
- Przepisy klasyfikacji i budowy morskich kutrów rybackich. 367, 377
- Przepisy klasyfikacji i budowy morskich statków stalowych. 368, 369, 378, 379, 381
- Przepisy klasyfikacji i budowy statków morskich 1960. 380
- Przepisy konstrukcji i badań latarń okrętowych 1957. 652
- Przepisy nadzoru technicznego jachtów morskich. 859
- Przepisy o obsłudze kotłów opalanych węglem. 653
- Przepisy o środkach ratunkowych statków morskich. 654
- Przepisy o urządzeniach elektrycznych na statkach morskich. 655
- Przepisy o urządzeniach radiowych na statkach morskich. 656
- Przepisy o wolnej burcie na statkach morskich. 657
- Przepisy o wolnej burcie statków morskich nie objętych Międzynarodową Konwencją o liniach ładunkowych. 658
- Przepisy obsługi okrętowych maszyn parowych i łożkowych mechanizmów pomocniczych. 659
- Przepisy organizacji remontu okrętów i pomocniczych jednostek Marynarki Wojennej. 823
- Przepisy stateczności statków morskich 1957... 660
- Przepisy stosowania spawania w budowie i remontach statków. 382
- Przepisy wyposażenia statków morskich w urządzenia i przyrządy nawigacyjne. 661
- Przepisy wyposażenia statków morskich w urządzenia i środki sygnałowe oraz instrukcja dokonywania przeglądów i odbioru urządzeń i środków sygnałowych statków morskich. 662
- Przepisy wyposażenia w sprzęt awaryjny statków morskich. 663
- Przerwa na życie. 1532
- Przeszłość Pomorza Zachodniego przemawia... 937
- Przewodnik do ćwiczeń z oceanografii i biologii morza. 206
- Przewodnik po Gdańsku. 1366, 1431
- Przewodnik po Sopocie. 1439
- Przewodnik po wodach Pomorza Gdańskiego. 1361
- Przewodnik po Wybrzeżu. 1432
- Przewodnik wycieczki Zjazdu PTG w Toruniu i Szczecinie w dniach 25—29 maja 1947. 1357
- Przewożymy ryby świeże. 215
- Przewóz ładunków morzem. 575
- Przez głębie i mielizny. 140
- Przez łądy i oceany. 110
- Przez morza i dżungle. 1576
- Przez morza nieznanne. 1562
- Przez trzy morza. 1821
- Przodujące metody pracy dźwigowych radzieckich. 473
- Przodujące metody pracy sterników 732
- Przygoda. 1762, 1837
- Przygoda Śródziemnomorska. 1584
- Przygoda w Arktyce. 80
- Przygoda w Gibraltarze. 1492
- Przygody dzielnego marynarza. 1812
- Przygody jungi. 1826
- Przygody kapitana Załganowa. 1856
- Przygody Krzysztofa Arciszewskiego. 1646
- Przygody kutra „Śmiatego“. 1771
- Przygody mata Moreli. 1516
- Przygody Odysusza. 1610
- Przygody prawdziwe żeglarzy i podróżników wśród dzieł ludów kuli ziemskiej. 1455

- Przygody Sindbada Żeglarza. 1567
- Przygody w Zatoce San Francisco. 1838
- Przyjeżdżajcie na Ziemię Szczecińską. 1254
- Przykład obliczenia wymiarów wiązań dla statku handlowego klasy G.L. 100 A₁ ... 356
- Przykłady konstrukcyjne z budowy kadłubów okrętowych. 363
- Przymorze. 1523
- Przypływ. 1827
- Przyszłość portów delty Wisły. 465
- Ptaka burzy. 1773
- Puck. 969
- Purtkowe stęgny. 1620
- Puste kabłączki skroniowe typu pomorskiego. 1010
- Puszcza. 1537
- Pytania, odpowiedzi. Liczby, fakty. 1192
- Rachunkowość w transporcie morskim. 637
- Racjonalizatorzy ze statku ratowniczego „Smok”. 497
- Radar w wojnie morskiej. 744
- Radar w żegludze morskiej. 582
- Radionawigacja. 538
- Radiofonizacja okręgu gdańskiego. 1340
- Radiotechnika okrętowa. 514
- Radiotelegrafista. 759
- Radiotelefon FM — 302, 667
- Radzieckie metody szkolenia zawodowego robotników portowych. 469
- Raj na kółkach. 1607
- Ratowanie statków w niebezpieczeństwie. 649
- Ratownictwo morskie. 447
- Recesy gdańskich ordynków 1545—1814. 1051
- Regionalizm kaszubski. 1099
- Regulacja wybrzeży morskich i ujść rzecznych. 409
- Regulamin Międzynarodowego Sadu Arbitrażowego... 670
- Regulamin obsługi kolejowej portu Gdańsk ... 463
- Regulamin obsługi kolejowej portu Gdynia ... 464
- Regulamin pracy na statkach rybackich PP i UR „Dalmor”. 279
- Regulamin radiokomunikacyjny. 280
- Regulamin służby na okrętach Rzeczypospolitej Polskiej (RSO). 825
- Reguły sprzedaży C.I.F w handlu zamorskim. 594
- Reguły Yorku-Antwerpii. 677
- Rejs na „Conradzie”. 158
- Rejsy bałtyckie. 1683
- Rekiny Pacyfiku. 1627
- Relacja posła księcia Bogusława XIV z podróży do Wielkopolski w roku 1633. 1081
- Remonty siłowni okrętowych. 625
- Reportaż przywieziony w zębach. 129
- Republika piratów. 1664
- Rezerwy wydajności pracy w przemyśle maszynowym Szczecina. 1281
- Rezultaty i perspektywy akcji osadniczo - przesiedleńczej r. 1945 na terenie województw pomorskich. 1201
- Rękopis z gospody Pod Łososiem. 1524
- Roald Amundsen. 101
- Robinson Kruzoe. 1769
- Robotnicy sezonowi na Pomorzu Zachodnim (1890—1918). 1103
- Roboty pogłębiarskie śródlądowe i morskie. 481
- Rodzina Malawogliów. 1909
- Rok tysięczny. 1498, 1541
- Rola inwestycji w rozwoju województwa gdańskiego. 1282
- Rola rezerwisty Marynarki Wojennej w gospodarce morskiej... 826
- Rolnicze Zakłady Doświadczalne Wyższej Szkoły Rolniczej w Szczecinie w latach 1955—1961. 1341
- Rosjanie w Antarktyce. 86
- Rosnąca siła Polski nad morzem. 1235
- Rozbitkowie. 1815
- Rozdroża. 1537
- Rozewie. 1636
- Rozkwita Ziemia Szczecińska. 1193
- Rozporządzenie Ministra Żeglugi i Gospodarki Wodnej z dn. 4 VI 1958 w sprawie kwalifikacji zawodowych... 673
- Rozrachunek gospodarczy na kutrach rybackich. 218
- Rozrachunek gospodarczy statku. 695
- Rozwój gospodarki morskiej. 1230
- Rozwój ruchu ludowego na Pomorzu Gdańskim 1920—1926. 1115
- Ród Ferberów i jego rola w dziejach Gdańska w XV i XVI wieku. 1095
- Równania drgań giętych kadłuba statku. 395
- Ruchy ludnościowe na pograniczu polsko - niemieckim w ciągu ostatniego wieku. 1118
- Rudy Orm. 1732
- Rurociągi okrętowe. 338
- Rusztowania do budowy i remontu statków. 383
- Rybackie mechanizmy łowcze i urzędzenia transportowe. 230
- Rybackim szlakiem. 238
- Rybacy bez sieci. 1648
- Rybak na morzu. 265
- Rybołówstwo morskie. 256, 282, 301
- Rybołówstwo morskie na wodach północnej Europy. 250
- Rybołówstwo morskie Ziem Odzyskanych. 228
- Rybołówstwo na Zalewie Szczecińskim. 287
- Ryby i ich życie. 207
- Ryby morskie częściej poławiane na Bałtyku i północnym Atlantyku. 208
- Ryby słodkowodne Bałtyku. 200
- Ryby słodkowodne i morskie. 189
- Ryby użytkowe Bałtyku. 201
- Ryby żywe i ryby świeże. 247
- Rysunki załączone do Międzynarodowych przepisów o pomierzaniu statków. 384
- Rzeczoznawstwo i kontrola ładunków w transporcie morskim. 462
- Rzemiosto województwa gdańskiego w ramach planu trzyletniego. 1276
- S. O. S., „Sollum” tonie. 1564
- S/T Samson wychodzi w morze. 1585
- Saga o jarlu Broniszu. 1541
- Saga o szwedzkiej heczcy. 1596
- Saga o Vinlandzie. 1665
- Sağ islandzkie. 1540
- Salwa lewej burty. 829
- Samobójcze pojedyunki. 1628
- Samotnie przez Roaring Forties. 67
- Samotny biały żagiel. 1805
- Samotny półwysep. 1677
- Samotny żeglarz. 145
- Schematyzm diecezji gdańskiej. 1194 A
- Das Schiff. 345
- „Sekwana” splywa na morze. 1898
- Serce przyjaciela. 1808
- Sesja, IV, Rady Naukowej dla Zagadnień Ziem Odzyskanych 18—21 XII. 1946. 1231

- Sezonowość przewozów w transporcie morskim w latach 1949—1955. 664
- Sfóra Bieguna Południowego. 1881
- Shipyard of Gdynia. 384 A
- Siedemnaście wiosna Ziemi Kozłowskińskiej. 1195
- Siedmiu ludzi wśród pingwinów. 120
- Silniki kutrowe „June Munk-tell“ i ich eksploatacja. 231
- Silniki morskie i ich obsługa. 531
- Silniki spalinowe Diesla okrętowe i kolejowe. 692
- Silniki spalinowe na stałych fundamentach i okrętowe. 693
- Siłownie okrętowe. 685
- Siódma minęła, ósma przemija. 94
- Skarb z morskiego dna. 1469
- Skarbiec Posejdon. 134
- Skarby dziwnowskich wód. 274
- Skarby oceanów. 195
- Składniki transportu morskiego. 736
- Składowanie ładunków w portach morskich. 460
- Składowanie towarów w portach morskich. 411
- Skorowidz nazw miejscowości Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej. 989
- Skosnoocy piraci. 1617
- Skrawek ziemi. 1850
- Skróty i oznaczenia światła na szwedzkich mapach morskich. 540
- Skrzydła nad Arktykiem. 1586
- Skrzydła u ramion. 1706
- Słowa mną po dnie oceanów. 516
- Słowiańszczyzna zachodnia. 1044
- Słowińcy. 912
- Słowińska wieś Kluki. 974
- Stownikzek kaszubski. 926
- Stownik morski. 10
- Sownik nazw geograficznych Folski zachodniej i północnej. 1000
- Sownik żeglarski. 3
- Słowo o admirale Arciszewskim. 143
- Stupsk i okolice. 1377
- Stużba dyspozytorska w polskich portach morskich. 402
- Stużba informacyjna w rybołówstwie morskim. 232
- Smok króla Augusta. 1525
- Smuga cienia. 1753
- Socjalistyczna opieka nad urzędzeniami przeladunkowymi i jej stosowanie w portach polskich. 418
- Socjalistyczne współzawodnicstwo pracy w rybołówstwie morskim. 248
- Socjalistyczne współzawodnicstwo pracy w Zarządzie Portu Gdańsk. 471
- Sokół morski. 1666
- Sondy okrętowe. 583
- Sopot. 976
- Sopot, perła polskiego Bałtyku. 955
- Spadkobiercy. 1763
- Spawalnictwo w budowie okrętowym. 303
- Specjalizacja polskich portów morskich. 474
- Spełniły się moje marzenia. 337
- Spis latań i sygnałów nawigacyjnych wybrzeża polskiego. 682
- Spis nazw, ulic, placów, wysp, rzek i kanałów miasta portowego Szczecina. 1379
- Spisek Czarnych Orłów. 1603
- Spoiny i złącza spawane kadłuba okrętowego. 305
- Spółceństwo i państwo gdańsko-pomorskie w XII i XIII wieku. 1029
- Sport żeglarski. 861
- Spotkamy was o świcie. 1568
- Spotkania bałtyckie. 1486
- Spotkanie na morzu. 1728
- Spotkanie z rzeką. 1547
- Spółdzielcy na rozdrożu... 1284
- Sprawa m/s „Batory“. 683
- Sprawozdanie o stanie i rozwoju szkolnictwa w woj. szczecińskim. 1342
- Sprawozdanie, II, z działalności Banku Rybaków Morskich... 1286
- Sprawozdanie z działalności rad narodowych województwa koszalińskiego za okres 1958—1960. 1198
- Sprawozdanie z działalności rad narodowych w województwie szczecińskim... 1197
- Sprawozdanie Gdańskiej Spółdzielni Spożywców... 1285
- Sprawozdanie z 1 Konferencji kierowników drukarni państwowych... 1287
- Sprawy i ludzie powiatu gryfickiego. 1199
- Sprawy i ludzie Ziemi Myśliborskiej. 1200
- Sprawy wielkiej rzeki. 938
- Ssaki Bałtyku. 204
- Ssaki morskie. 185, 205
- Stalowe trumny. 1470
- Stan gospodarki indywidualnej woj. gdańskiego w świetle spisów rolnych GUS 1957—1959. 1291
- Stargard nad Iną. 1446
- Stargard Szczeciński i okolice. 1410
- Starogard Gdański i okolice. 1396
- Starostwo puckie w latach 1546—1678. 1084
- Stary człowiek i morze. 1788
- Stateczność morskich statków handlowych. 627
- Statek „Derbent“. 1820
- Statek fenicki. 1795
- Statek rybacki. 271, 392
- Statek śmierci. 1905
- Statek w mieście. 1809
- Statek z bronią. 1897
- Statki PMH o pojemności powyżej 500 BRT. 686
- Statut Instytutu Bałtyckiego. 1343
- Statut Ligi Morskiej i Funduszu Obrony Morskiej. 1233
- Statut „Portowca“ Spółdzielni Prac Portowych... 475
- Statut Towarzystwa Przyjaciół Szkół Wysznych w Szczecinie. 1344
- Statut zrzeszenia przemysłowego pod nazwą „Izba Arbitrażowa Bawełny“ w Gdyni. 476
- Ster. 1062
- Sternik. 760
- Sternik morski i śródlądowy. 857
- Sternik śródlądowy. 883
- Stery okrętowe i ich obsługa. 571
- 125 dykteryjek morskich. 1471
- Stocznia gdańska. 343
- Stocznia Szczecińska 1948—1958. 390
- Stocznia Szczecińska im. Adolfa Warskiego. 330
- Stocznie. Wskazówki bezpieczeństwa i higieny pracy. 323
- Stosunek Gdańska do Kazimierza Jagiellończyka w okresie Wojny Trzynastoletniej, 1454—1466. 1052
- Strakowscy, fortyfikatorzy, architekci i budowniczy gdańscy. 1091
- Strażnicy morza. 1667
- Strój kaszubski. 942
- Strój pyrzycki. 914
- Strumień sruby okrętowej a sterowność statku. 534
- Strzeć i pomnażać sławne tradycje bojowe marynarki wojennej. 833
- Studia nad prawem rugijskim. 1082
- Studia pomorskie. 944

- Stutthof. 1143
Sumiennie pełnić służbę woj-
skową. 834
Suwerenność a morze w pra-
wie międzynarodowym.
533
Swastyka nad Gdańskiem. 1106
Sygnalista. 761
Sygnalizacja. 843
Sygnalizacja morska. 547
Sygnały z trzech kontynentów.
52
Symbole klasyfikacyjne. 690
Syn rybaka. 1843
Syn słońca. 1839
Systemy radionawigacyjne. 567
Szaleństwo Almayera. 1754
Szalupa i inne opowiadania.
1766
Szczątki zwierząt wczesnośred-
niowiecznych z Wolina.
1024
Szczecin. 954, 965, 1411
Szczecin dawniej i dzisiaj oraz
Informator. 1444
Szczecin i Dolne Przyodrze.
1412
Szczecin i okolice. 1413
Szczecin i Wolin we wczes-
nym średniowieczu. 1038
Szczecin. Informator i plan
miasta. 1440
Szczecin literacki. 1554
Szczecin — miasto parków
i zieleni. 990
Szczecin miastem wyższych
uczelnii. 1337
Szczecin. Miasto, port i okoli-
ce. 1441
Szczecin miasto wyższych
uczelnii. 1352
Szczecin, nasz wielki port. 452
Szczecin 1946. 1202
Szczecin w liczbach. 1203
Szczecin z najbliższą okolicą.
1414
Szczecińskie spółdzielnie pro-
dukcyjne w latach 1956—
1957. 1294
Szczegółowy podział dorzecza
Odry i rzek Przymorza.
1004
Szczury morskie. 1609
Sześć opowiadań. 1755
Sześciu z Daru Pomorza. 1587
Szkariatne żagle. 1782
Szkice gdańskie XV—XVII w.
1057
Szkice o Conradzie. 73
Szkice słupskie. 946
Szkice szczecińskie. 983
Szkice z dziejów Pomorza. 947
Szkolenie pływackie w LPŻ.
867
Szkolenie i sporty wodne
w Lidze Morskiej. 885
Szkolenie wodne w DOSAAF.
886
Szkolenie żeglarskie na stopień
żeglarza i sternika
jachtowego. 890
Szkoła polska na Ziemi Zło-
towskiej. 1345
Szkoły zawodowe w woje-
wództwach szczecińskim
i koszalińskim. 1346
Szkuner „Kolumb“. 1907
Szkuner „Onake“. 1668
Szlak kolarski zachodnim
brzegiem Bałtyku. 1415
Szlak rybiej kosci. 1647
Szlakiem wielkiej przygody.
1629
Szlakiem słonecznych morz.
107
Szło nowe. 1537
Smaragdowa zagadka. 1487
Sprot. Biologia, połowy,
przetwórstwo. 184
Sztauer portu szczecińskiego
opowiada... 455
Sztorm. 1917
Szturman Czeluskin. 132
Szturmujcie ratusz. 1695
Ścigacz torpedowy. 772
Ścigacze wychodzą na morze.
1802
Śladami marynarzy. 771
Śladem Wikingów. 1541
Śląsk i Pomorze w dziejopi-
sarstwie polskim wieków
średnich. 1015
Śląsk, Ziemia Lubuska, Pomor-
rze Zachodnie, Pomorze
Gdańskie oraz stosunki
polsko-krzyżackie do
schyłku XV wieku. 1042
Śledź. 203
Śmierć nad Agfar-wadi. 1500
Śmierć pod żaglami. 1884
Sruby okrętowe. 580
Świat podwodny. 174
Światło na maszcie. 1630
Światowe szlaki morskie
i żegluga. 723
Świnoujście. 965
Tabele zamienne i kalkulacyj-
ne dla handlu morskiego
i żeglugi. 529
Tablice astronomiczne. 698
Tablice nawigacyjne TN — 47.
699
Tablice nawigacyjne TN — 53.
700
Tablice nawigacyjne TN — 58.
701
Tahiti najpiękniejsza. 85
Tajemnice Gibraltaru. 1601
Tajemnice Scapa Flow. 1472
Tajemnice Szóstego Konty-
nentu. 59
Tajemnice wysp południowych.
1673
Tajemnice zaginionych lądów.
12
Tajemnicza wyspa. 1914
Tajfun i inne opowiadania.
1756
Tajfun z południo-wschodu.
1588
Tam gdzie szumi Bałtyk. 33
Teatr i dramat staropolski
w Gdańsku. 1094
Techniczne rysunki okrętowe.
385
Technika i dokumentacja
transakcji C. I. F. 674
Technika i organizacja poło-
wów pławnicowych. 214
Technika na dnie morza. 459
Technika ubezpieczeń mor-
skich. 536
Technologia budowy maszyn
okrętowych. 391
Technologia budowy statków
drewnianych. 359
Technologia ładunków okrę-
towych. 646
Technologia przetwórstwa
rybnego. 222
Teoria i zasady projektowania
modeli żaglowych. 853
Teoria okrętu. 319, 388, 398
Teoria żeglowania. 870
„Tirpitz“ — początek końca.
1602
Tolknicko nad Zalewem
Wiślanym. 980
Tombakowy pierścionek i inne
opowiadania. 1691
Toną olbrzymy. 1473
Torpeda i mina. 780
Torpeda w celu! 827
Torpedowa salwa. 1904
Torpedowce i ścigacze. 815
Torpedysta. 762
Towarowe ubezpieczenia mor-
skie. 669
Towaroznawstwo ryb i prze-
tworów rybnych. 252
Towarzystwo Jaszczurcze
w latach 1387—1437. 1048
Tragedia „Cyranki“. 1550
Tragedia de Longa. 108
Tragedia wśród lodów. 153
Tragiczny rejs. 1474
Trałowce. 763
Trampem przez świat. 163
Transakcje w handlu morskim.
597
Transport hydrauliczny
odpadków rybnych. 292
Transport wodą, przeładunek
i magazynowanie mate-
riałów niebezpiecznych
i szkodliwych dla zdro-
wia. 576
Trasowanie okrętowe. 312

- Trasowanie okrętów. 316
 Tratwą przez Bałtyk. 155
 Tratwy pneumatyczne w ratownictwie morskim. 629
 Trudny rejs. 1892
 Trylogia historyczna o Krzysztofie Arciszewskim. 1639
 Trzej łowcy na dnie morza. 92
 Trzy gorączki. 1915
 Trzy miesiące pod wodą. 170
 Trzy zimy wśród lodów Arktyki. 45
 300 miast wróciło do polski. 918
 Turystyczny informator województwa gdańskiego. 1445
 Twoje drogi wodą przez morze. 1921
 Twój nieznaną brat. 1742
 Tylko kapitan. 1475
 Tymczasowa instrukcja dotycząca oznakowania nawigacyjnego wybrzeża Polski. 707
 Tymczasowe normy dopuszczalnego zużycia części mechanizmów okrętowych. 708
 Tymczasowe normy stateczności dla handlowych statków morskich i przybrzeżnych. 709
 Tymczasowe przepisy wolnej burty dla statków małych o pojemności poniżej 80 BRT. 710
 1000 lat Pomorza Gdańskiego. 949
 Tysiąc słów o morzu i okręcie. 4
 Tysiąclecie na ziemi koszańskiej. 950
 U ujścia Odry. 1416
 U progu życia. 1864
 USS „Indianapolis“ nie wraca do bazy. 1577
 Ubezpieczenia i awarie statków. 727
 Ubezpieczenia morskie. 628
 Ubezpieczenia przewozów morskich. 560
 Ubezpieczenia w rybołówstwie morskim. 233
 Uchwała nr 8 Woj. Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 12 stycznia 1954 roku w sprawie rozwoju rolnictwa... 1290
 Ujarmiona Arktyka. 40
 Ujść (Postomin) na Pomorzu Zachodnim. 960
 Układ zbiorowy pracy robotników portowych... 487, 488
 Układ zbiorowy robotników portowych... 486
 Układarka i jej zastosowanie w przeladunkach portowych. 451
 Umieramy samotni. 1790
 Umowa o podjęciu długofalowych zobowiązań współzawodnictwa pracy w PLO w Gdyni. 711
 Umowa Poczdamka z dnia 2. VII. 1945 r. 1146
 Umowa zbiorowa w Polskiej Marynarce Handlowej, obowiązująca z dniem 2. III. 1947. 712
 Umowa zbiorowa w Polskiej Marynarce Handlowej, obowiązująca z dniem 1. XI. 1948 r. 713
 Uprawa lnu na Kaszubach. 1257
 Uproszczone obliczanie stateczności okrętu. 630
 Uroda morza w polskim słowie. 907
 Urządzamy swoje gospodarstwo. 1283
 Urządzenia i metody przeladunku ciężkiej drobnicy w portach. 414
 Urządzenia kolejowe w portach. 466
 Urządzenia napędowe małych statków motorowych. 714
 Urządzenia napędowe modeli pływających. 882
 Urządzenia oznakowania nawigacyjnego. 724
 Urządzenia transportu lądowego w portach. 467
 Usprawniamy pracę w porcie. 446
 Ustawa o pracy na polskich statkach morskich w żegludze międzynarodowej. 715
 Ustawianie układu korbowego okrętowych silników spalinowych. 530
 Ustka. 1417
 Ustronie Morskie. 1355
 Ustrój administracyjny ziem polskich wcielonych do Rzeszy Niemieckiej. 1939—1945. 1131
 Ustrój Państwowego Szkoły Morskiej w Gdyni i warunki przyjęcia na rok 1946/47. 1348
 Ustrój Państwowych Szkół Morskich w Gdyni i Szczecinie oraz warunki przyjęcia na rok 1947/48. 1349
 Uwagi o słownictwie handlu morskiego. 2
 Uwolnienie więźniów z Gavidos. 1726
 Uznanie nabytków terytorialnych w prawie międzynarodowym. 1151
 Uzupelniający wykaz ulic do Informatora m. Gdańska... 1372
 W Gdańsku. 1560
 W krainie Słowińców. 913
 W Kraju Czarnych Stóp oraz inne nowele, obrazki i szkice podróżnicze. 1711
 W lodach Eisfiordu. 1508
 W morskiej toni. 166
 W niewoli u Czang Kai-szeka. 551
 W obronie Gdańska. 1509
 W obronie konwoju. 1618
 W piastowskich grodach Pomorza Zachodniego. 1545
 W płetwach. 896
 W pogoni za słońcem. 84
 W służbie morza. 910, 1533
 W szponach korsarzy. 1730
 W szponach tajfunu. 1476
 W trzydziestopięciolecie założenia Gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej w Gdańsku. 1120
 W walce o przedłużenie żywotności mechanizmów. 444
 W zasięgu krzyżackiego miecza. 1011
 Wakacje nad morzem. 1848
 Walcząca Gdynia. 1107
 Walka chłopów pomorskich o wyzwoleń społeczne i narodowe w latach 1845—1848. 1101
 Walka o kresy zachodnie w epoce Piastów. 1043
 Walka o Ocean Spokojny. 13
 Walka Polski w wiekach średnich o dostęp do Bałtyku. 1092
 Walka z niemczyzną o Bałtyk. 900
 Walka z pożarami na statkach. 554
 Walki 4 Pomorskiej Dywizji Piechoty. 1128
 Walki Słowian na Bałtyku w X—XII wieku. 819
 Walki ustrojowe w Gdańsku i Toruniu oraz w niektórych miastach hanzeatyckich w XV w. 1059
 Walki w obronie polskiego wybrzeża w roku 1627 i bitwa pod Oliwą. 779
 Ważniejsze jeziora Pomorza Szczecińskiego. 999
 Wczesnośredniowieczne skarby srebrne z Pomorza. 1021
 Wczoraj, dziś i jutro Polski na morzu. 903

- Wczoraj, dziś i jutro Ziemi Szczecińskiej. 1204
- Wczoraj, dziś, jutro Ziemi Koszalińskiej. 1156
- We francuskim porcie. 1899
- Wenedowie na wschodnich wybrzeżach Bałtyku. 1009
- Westerplatte. 1126, 1129, 1703
- Wędrowniacy za trzy morza. 128
- Wędrowniacy ryb. 176, 210
- Węgiel polski na tle sytuacji światowej. 490
- Węgorz. 186, 202
- Wiadomości prawne i eksploatacyjne. 260
- Wiadomości z nautyki i historii żeglugi. 591
- Wiatr od morza. 1719
- Widoki Gdańska z połowy XIX wieku. 1112
- Wiedza okrętowa. 734
- Wiedza żeglarska. 884
- Wielka brama. 1578
- Wielka legenda morska La Perouse'a 1785—1788. 111
- Wielki bluff admiralacji. 1511
- Wielki podróżnik M. Mikłucho — Makłaj. 69
- Wielki sztorm. 1579
- Wielkie dni małej floty. 816
- Wielkie morze. 1791
- Wielkie Pomorze w dziejach Polski. 927
- Wieloryby i wielorybnictwo. 212
- Wierny okręt. 1460
- Wieś szczecińska na nowych torach. 1255
- Wilk morski. 1841
- Wilkierz wiejski Aleksandra Gibsone dla dóbr wejherowskich i rzucewskich. 1065
- Wiosłowanie i żeglowanie. 889
- Wiosna admirała. 1639
- Wiosna nad Motławą. 1712
- Wisa — Odra. 1137
- Wizymirz — Żeglarz. 1688
- Władcy gębin. 817
- Władcy morza. 344
- Władztwo na morzu przybrzeżnym. 730
- Władztwo Polski nad Lęborkiem i Bytowem. 1075
- Władztwo Polski w Pruszech Zakonnych i Książęcych (1454—1657). 1093
- Włoki kutrowe i ich eksploatacja. 219
- Włoki trawlerowe. 302
- Włóczęgi. 1785
- Włókiennictwo gdańskie w X—XIII wieku. 1019
- Woda i ogień. 152
- Województwo gdańskie. 1158, 1390
- Wojna morska 1939—1945. 818
- Wojna zaczęła się w Gdańsku... 1134
- Wojsko polskie na Pomorzu w roku 1807. 1116
- Wolne obszary portowe. 498
- Wolność mórz czyli Dysertacja o prawie jakie przysługuje Holendrom do handlu z Indiami. 553
- Wołyń nad Zatoką Szczecińską. 966
- Wódz i wygnaniec. 142
- Wózek akumulatorowy i jego eksploatacja. 457
- Wraki. 1589
- Wskazówki agrotechniczne dla woj. koszalińskiego. 1239
- Wspomnienia i szkice. 341
- Wspomnienia nawigatora. 151
- Wspomnienia z obrony Westerplatte. 1125
- Wspomnienia z wyprawy polarnej. 76
- Współczesne statki morskie. 592
- Współczesne statki rybackie. 297
- Współczynniki przestrzenności towarów w transporcie morskim. 720
- Współpraca portów morskich z transportem lądowym. 405
- Współzawodnictwo pracy w portach morskich. 507
- Współzawodnictwo w portach. 423
- Wśród lodów i skał. 141
- Wśród lodów Północy. 1504
- Wśród wichrów i fal. 1716
- Wstęp do architektury okrętu. 364
- Wstępne szkolenie wodne. 891, 892
- Wszyscy budujemy szkoły Tysiąclecia. 1328
- Wszystkie żagle w górę. 1903
- Wybór nowel. 1757
- Wybór źródeł do dziejów polskiej szkoły prywatnej w Gdańsku w XVII wieku. 1076
- Wybrane operacje i walki Ludowego Wojska Polskiego. 1144
- Wybrane zagadnienia z technologii budowy okrętowych silników spalinywych dużej mocy w Zakładach H. Cegielski, Poznań. 342
- Wybrzeże. 1449
- Wybrzeże gdańskie. 1391
- Wybrzeże od Braniewa do Helu. 1450
- Wybrzeże polskie. 1443, 1451
- Wybrzeże wczoraj, dziś i jutro 1205
- Wybuch bomby atomowej na morzu. 842
- Wycieczki i wczasy jednodniowe z Gdańska. 1392
- Wycieczki i wczasy jednodniowe ze Szczecina. 1418
- Wycieczki ze Szczecinka, Drawska i Połczyzna Zdroju. 1419
- Wydatność pracy robotników przeładunkowych w polskich portach morskich w latach 1950—1959. 440
- Wydmy i lasy nadmorskie oraz utrwalanie brzegów. 32
- Wygnanie władcy. 1724
- Wykolejeniec. 1758
- Wykres godzinowy obsługi statku w portach radzieckich. 494
- Wyniki doświadczeń i działalności zakładów doświadczalnych i inspektatorów... 1295
- Wypożyczenie elektryczne portowych urządzeń przeładunkowych. 437
- Wyprawa Ba-Wer-Dżeda. 1796
- Wyprawa do nikąd. 1608
- Wyprawa Gilliatta. 1793
- Wyprawa jachtu „Dal”. 50
- Wyprawa „Kon-Tiki”. 96
- Wyprawa „Koziorożec”. 138
- Wyprawa o zmierzchu. 1721
- Wyprawa „Tahiti-Nui”. 68
- Wysoki biegun. 79
- Wyspa Baranowa. 1819
- Wyspa pięciu milionów pingwinów. 102
- Wyspa Robinsona. 1529
- Wyspa Siedmiu Okrętów. 1863
- Wyspa skarbów. 1895
- Wyspa Wolin i rejon kamieński. 1420
- Wyspa zaginionych okrętów. 1736
- Wyspy mgieł i wichrów. 56
- Wystawa Bałtyk w grafice. 1350
- Wystawa Kaszubskiej Sztuki Ludowej w Kartuzach. 1351
- Wyszkolenie szalupowe. 573
- Wytrzymałość wiązań okrętowych. 365
- Wytyczne i zadania Ligii Morskiej. 1236
- Wytyczne odbudowy polskich portów morskich. 429
- Wyzwolenie Kołobrzegu. 1135
- Z badań nad rzemiosłem we wczesnośredniowiecznym Kołobrzegu. 1030

- Z dalekich łądów. 1543
 Z dziejów Elbląga. 981
 Z dziejów Koszalina. 982
 Z dziejów Nowogardu. 1434
 Z dziejów polskiej floty. 678
 Z dziejów Pomorza Zachodniego. 1580
 Z dziejów Słupska i Ustki. 978
 Z dziejów Ziemi Złotowskiej 1918—1939. 1122
 Z harcerzami na „Zawiszy Czarnym“. 168
 Z historii rachunkowości w Polsce i Gdańsku w wieku XVI. 1070
 Z kabiny dźwigowego. 407
 Z kapitanem Cookiem przez Pacyfik. 1735
 Z którego paragrafu? 1631
 Z pamiętnika marynarza okrętu podwodnego. 770
 Z podniesioną banderą. 1776
 Z polskich tradycji morskich. 841
 Z przeszłości geologicznej Pomorza. 996
 ZSRR wielkie mocarstwo morskie. 741
 Z tradycji teatralnych Pomorza, Wielkopolski i Śląska. 1113
 Z zagadnień Oświecenia na Pomorzu. 1080
 Za władzę Rad. 1806
 Zabezpieczenie surowca rybnego. 300
 Zabytki piastowskiego Szczecina. 1421
 Zabytki szczecińskie. 1452
 Zabytki województwa koszalińskiego. 1453
 Zachodnie wybrzeże polskiego Bałtyku. 1422
 Zaczęło się na nabrzeżu Arsenala. 443
 Zadania województwa gdańskiego w realizacji uchwał VI Plenum KC PZPR. 1296
 Zagadkowe łądy. 156
 Zagadnienia hodowli i doświadczeń z zootechnicznego w województwie gdańskim. 1297
 Zagadnienia łososiowe. 177
 Zagadnienia polityki żeglujowej. 642
 Zagadnienia silnikowego napędu statków polskiej produkcji. 397
 Zagadnienia stateczności sprężystej. 350
 Zagadnienia z fizyki morza. 35
 Zagadnienie jakości stali na
 spawane kadłuby okrętowe. 310
 Zagadnienie kaszubskie a plemlona słowiańskie na wschodnim pograniczu Niemiec w wiekach średnich. 1027
 Zagadnienie wody pitnej na statkach pełnomorskich w żegludze międzynarodowej. 509
 Zaginiona eskadra. 1669
 Zaginione żaglowce. 1477
 Zaginiony wśród korsarzy. 1824
 Zagłada Pearl Harbour. 1708
 Zagospodarowanie wydm nadmorskich. 1006
 Zagubieni wśród lodów. 41
 Zakładowa umowa o długofalowym współzawodnicztwie pracy Polskiej Żeglugi Morskiej w Szczecinie. 728
 Zakochani w Pomorzu. 1157
 Zakotwiczeni. 1321
 Zakręt Pięciu Gwizdków. 1526
 Zalecenia agrotechniczne i zootechniczne na okres wiosenno-letni 1958 r. dla województwa szczecińskiego. 1298
 Zalew Wisłany. 26
 Załoga. 1635
 Założenia programowe Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie w sprawie rozwoju gospodarczego... 1299
 Założenia rozwoju województwa koszalińskiego... 1208
 Zamarte morze. 1727
 Zaopatrywanie statków morskich. 672
 Zapadły zamek. 1527
 Zarys dziejów marynarki polskiej. 905
 Zarys geografii fizycznej Pomorza Zachodniego. 1003
 Zarys geografii gospodarczej Pomorza Zachodniego w granicach przyznanych Polsce. 997
 Zarys meteorologii morskiej. 735
 Zarys morskiego prawa handlowego. 681
 Zarys nawigacji. 739
 Zarys oceanografii. 22
 Zarys odkryć geograficznych. 118
 Zarys technologii ryb. 223
 Zarys teorii okrętu. 389
 Zarys wiedzy okrętowej. 587
 Zarządzenie Dyrektora Szczecińskiego Urzędu Morskiego z dn. 22 listopada 1955 r. o przepisach porządkowo-portowych... 499
 Zasady eksploatacji floty morskiej. 515
 Zasady klasyfikacji i zakres działalności Polskiego Rejestru Statków. 399
 Zasady klasyfikacji trzymowniczej statków ładujących węgiel i koks w portach polskich. 500
 Zasady organizacji łączności radiowej na morzu. 731
 Zasady organizacji remontów statków morskich. 626
 Zasady prawne ratownictwa morskiego. 472
 Zasady żeglarstwa. 864
 Zatoka Białych Niedźwiedzi. 150
 Zatoka Gdańska. 1359
 Zatrzymać m/s „Miki“. 1570
 Zbiornikowce i ich eksploatacja. 518
 Zbiorowy układ pracy dla pracowników fizycznych zatrudnionych w urzędach morskich. 501
 Zbiorowy układ pracy dla pracowników zatrudnionych na statkach pływających w żegludze portowej... 733
 Zbiorowy układ pracy dla pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach połowów i usług rybackich... 298
 Zbiorowy układ pracy dla rybaków dalekomorskich. 299
 Zbiorowy układ pracy na holownikach, obowiązujący od 1 stycznia 1949 r. 502
 Zbiorowy układ pracy pracowników zatrudnionych w zarządach portów. 503
 Zbiór międzynarodowych konwencji morskich. 523
 Zbiór prac ogłoszonych w latach 1929—1957. 754
 Zbuntowane okręty. 1670
 Zderzenia statków morskich. 680
 Zdobnictwo ludowe Ziemi Poryckiej. 943
 Zdobyćcie Bieguna Południowego. 42
 Zdobyćcie Bieguna Północnego. 82
 Zdobyćcie Jomsborga. 1538
 Zdobyćcie Kołobrzegu. 1499
 Zdobywcy Białego Łądu. 117
 Zdobywcy Bieguna Północnego. 60
 Zdradziecka torpeda. 1478

- Ze Szczecina przez Świnoujście do Międzyzdrojów. 1423
 Ze wspomnień żeglarsza. 121
 Zespoły leśne wyspy Wolina. 998
 Zespół portowy „GD” (Gdańsk-Gdynia). 1442
 Zew Morza. 1924
 Zielona brama. 1583
 Zielony promień. 1886
 Zielonym szlakiem polskiego wybrzeża. 39
 Ziemi Gdańskiej i Warszawy. 1207
 Ziemia Człuchowska i jej ludzie. 1292
 Ziemia i morze. 1535
 Ziemia Koszalińska. 1180
 Ziemia Myśliborska. 1424
 Ziemia przed nami! 64
 Ziemia Słupska. 1425
 Ziemia Szczecińska w dzieśięciolecie wyzwolenia. 1165
 Ziemia wyzwolona. 1649
 Zjazd Gospodarczy Województwa Gdańskiego. 1300
 Zjednoczenie Pomorza Wschodniego z Polską w połowie XV wieku. 1053
 Złe dni. 1537
 Złota kotwica. 1902
 Złota strzała. 1759
 Złote dno. 1857
 Złoto z Porto Bello. 1882
 Złotów i okolice. 1401
 Zły omen. 1825
 Zmiany struktury społeczno-gospodarczej województwa gdańskiego. 1245
 Zmierch gigantów. 1656
 Znaczenie portów bałtyckich dla Polski. 479
 Znaczy Kapitan. 1491
 Zostań rybakim morskim. 269
 Zrękowiny w Uppsali. 1541
 Związek Pruski i poddanie się Prus Polsce. 1096
 Związki Pomorza Zachodniego z Polską. 951
 Związki wytwórczości mineralnej z polskimi portami morskimi. 408
 Zwierciadło morza. 1760
 Zwycięstwo. 1761
 Zwyciężony przez sztorm. 1479
 Zwyczące polskich portów odnoszące się do przeladunku drewna. 504
 Zwyczące portu antwerpijskiego. 422
 Zagle na masztach. 154
 Zaglem do jogów. 104
 Żeby nie ta trąbka. 1699
 Żeglarskie dzieje. 1692
 Żeglarskie vademecum. 868
 Żeglarskie zwycięstwo. 1685
 Żeglarstwo morskie. 858
 Żeglarstwo regatowe. 847
 Żeglarstwo śródlądowe. 893
 Żeglarz. 863
 Żeglarz z Miletu. 1786
 Żeglarze Króla Jegomości. 1604
 Żegluga morska. 614
 Żegluga na jachcie „Snark”. 115
 Żegluga — Nawigacja — Nautyka. 1063
 Żuławy w świetle rolniczych badań naukowych. 1263 A
 Życie Conrada. 43
 Życie i działalność naukowa uczonego gdańskiego Bartłomieja Keckermanna. 1083
 Życie morza. 180
 Żyroskop. 588
 Żywność okrętów wojennych. 846

INDEKS TYTUŁOWY WYDAWNICTW CIĄGŁYCH — PERIODYCZNYCH I ZBIOROWYCH

- Acta Biologica et Medica. 242
 Acta Hydrobiologica. 243
 Akademia na Wybrzeżu. 62
 Aktualności Choszczeńskie. 98
 Archiwum Hydrobiologii i Rybactwa — zob.: Polskie Archiwum Hydrobiologii
 Archiwum Hydrotechniki. 247
 Arkona. 177
 Bałtyckie Kłosy. 337
 Bandera. 311
 Bibliografia Morska. 199
 Bibliotekarz Zachodnio-Pomorski. 178
 Biuletyn Bałtycki. 8
 Biuletyn Białogardzki — zob.: Wiadomości Białogardzkie
 Biuletyn Biblioteczny (Akademii Medycznej w Gdańsku). 200
 Biuletyn Biblioteczny (Państwowego Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej). 201
 Biuletyn Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej —
 zob.: Wykaz Najnowszych Nabytków (Biblioteki...)
 Biuletyn Biblioteki Szkoły Inżynierskiej w Szczecinie — zob.: Wykaz Wazniejszych Nabytków (Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej).
 Biuletyn Działu Naukowo-Badawczego Centralnego Biura Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego „Hydroprojekt”. 248
 Biuletyn Ekonomiczny C. Hartwig S. A. — zob.: Biuletyn Ekonomiczny (Centralnego Zarządu Transportu i Spedycji Międzynarodowej).
 Biuletyn Ekonomiczny (Centralnego Zarządu Transportu i Spedycji Międzynarodowej). 249
 Biuletyn Gabinetu Projektów Centralnego Biura Studiów i Projektów Budow-
 nictwa Wodnego „Hydroprojekt” — zob.: Biuletyn Działu Naukowo-Badawczego Centralnego...
 Biuletyn Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi — zob.: Wykaz Nabytków Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi.
 Biuletyn Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi i Gospodarki Wodnej — zob.: Wykaz Nabytków Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi.
 Biuletyn Informacyjno-Bibliograficzny (C.B.K.O.). 202
 Biuletyn Informacyjno-Naukowy (Instytutu Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku). 250
 Biuletyn Informacyjny (Biblioteki Głównej W.S.E.

- w Sopocie). Wykaz Czasopism Zagranicznych. 203
- Biuletyn Informacyjny (Biblioteki Głównej W.S.E. w Sopocie). Wykaz Ważniejszych Nabytków. 204
- Biuletyn Informacyjny (Biura Projektów Budownictwa Morskiego). 251
- Biuletyn Informacyjny (Branżowego Centralnego Ośrodka Normalizacyjnego Ministerstwa Żeglugi). 252
- Biuletyn Informacyjny Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Gdańskiej. 63.
- Biuletyn Informacyjny C. Hartwig S. A. — zob.: Biuletyn Ekonomiczny (Centralnego Zarządu Transportu i Spedycji Międzynarodowej).
- Biuletyn Informacyjny C.T.M. — zob.: Biuletyn Ekonomiczny (Centralnego Zarządu Transportu i Spedycji Międzynarodowej).
- Biuletyn Informacyjny (Centralnego Laboratorium Przemysłu Rybnego). 253
- Biuletyn Informacyjny dla Inspektorów Polskiego Rejestru Statków — zob.: Biuletyn Informacyjny Polskiego Rejestru Statków.
- Biuletyn Informacyjny Izby Przemysłowo-Handlowej w Szczecinie. 85
- Biuletyn Informacyjny Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego. 254
- Biuletyn Informacyjny Morski (Instytutu Bałtyckiego). 255
- Biuletyn Informacyjny Morskiego Instytutu Rybackiego. 256
- Biuletyn Informacyjny Nr ... Wyniki Badań Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni — zob.: Instytut Informacyjny Morskiego Instytutu Rybackiego.
- Biuletyn Informacyjny Ośrodek Dokumentacji Naukowo-Technicznej C.B.K.O. w Gdańsku. 257
- Biuletyn Informacyjny (Polish Steamship Agency). 258
- Biuletyn Informacyjny Polskich Linii Oceanicznych). 259
- Biuletyn Informacyjny Polskiego Rejestru Statków. 260
- Biuletyn Informacyjny Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Oddział w Szczecinie. 64
- Biuletyn Informacyjny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. 65
- Biuletyn Informacyjny Prezydium Miejskiej Rady Narodowej (w Gdyni). 28
- Biuletyn Informacyjny Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Szczecinie. 29
- Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Szczecinie. 328
- Biuletyn Informacyjny (Wojewódzkiego Komitetu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w Gdańsku). 66
- Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Komitetu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego w Koszalinie. 67
- Biuletyn Informacyjny Wybrzeża. 91
- Biuletyn Informacyjny Wydawnictwa Morskiego. 205
- Biuletyn Informacyjny Wydziału Kultury i Sztuki przy Urzędzie Wojewódzkim Gdańskim. 41
- Biuletyn Informacyjny Zarządu Portu Szczecin. 261
- Biuletyn Informacyjny (Związku Młodzieży Wiejskiej). 68
- Biuletyn Instytutu Medycyny Morskiej. 244
- Biuletyn Instytutu Morskiego 262
- Biuletyn (Izby Arbitrażowej Bawelny). 263
- Biuletyn Morskiego Instytutu Technicznego. 264
- Biuletyn Morskiego Laboratorium Rybackiego w Gdyni — zob.: Prace Morskiego Instytutu Rybackiego.
- Biuletyn Nautologiczny. 229
- Biuletyn Ochrony Pracy Stoczni Szczecińskiej. 130
- Biuletyn Państwowego Biura Projektów Budownictwa Morskiego. 265
- Biuletyn Państwowego Centrum Wychowania Morskiego. 1
- Biuletyn Państwowego Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej — zob.: Biuletyn Instytutu Medycyny Morskiej.
- Biuletyn Patentowy — zob.: Komunikat Działu Patentowego.
- Biuletyn Polskiej Żeglugi Morskiej. 266
- Biuletyn Pomysłowy Racjonalizatorskich — zob.: Biuletyn Techniczny Klubu Techniki i Racjonalizacji (Polskich Linii Oceanicznych)
- Biuletyn Portu Rybackiego w Gdyni. 267
- Biuletyn Postępu Technicznego w Żegludze — zob.: Biuletyn Instytutu Morskiego.
- Biuletyn Prasowy Zjednoczenia Stoczni Polskich. 2
- Biuletyn Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Szczecinie. 30
- Biuletyn Rybołówstwa F.A.O. 268
- Biuletyn (Sejmowy) Nr ... Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi. 3
- Biuletyn Specjalny (Zarządu Portu Gdynia). 269
- Biuletyn Sportowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Gdańsku. 329
- Biuletyn Sportowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Koszalinie. 330
- Biuletyn Sportowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej i Okręgowych Związków Sportowych w Szczecinie — zob.: Biuletyn Informacyjny Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Szczecinie.
- Biuletyn Sportowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Szczecinie — zob.: Prace Morskiego Instytutu Rybackiego.
- Biuletyn Stacji Morskiej w Helu — zob.: Prace Morskiego Instytutu Rybackiego.
- Biuletyn (Stoczni Gdańskiej). 131
- Biuletyn Techniczny (Centralnego Biura Konstrukcji Okrętowych Nr 1). 270
- Biuletyn Techniczny Klubu Techniki i Racjonalizacji (Polskich Linii Oceanicznych). 132

- Biuletyn Techniczny (Zakładów H. Cegielski). 133
- Biuletyn Tematyczny — zob.: Biuletyn Tematyczny Racjonalizatora.
- Biuletyn Tematyczny Kolejowego Klubu Techniki i Racjonalizacji Węzła Szczecińskiego. 134
- Biuletyn Tematyczny Racjonalizatora. 135
- Biuletyn Urzędowy Komendy Koszalińskiej Chorągwi. 69
- Biuletyn Urzędowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej (w Gdańsku) — zob.: Biuletyn Sportowy Wojewódzkiego Komitetu Kultury Fizycznej w Gdańsku.
- Biuletyn Urzędu Generalnego Pełnomocnika Rządu Rzeczypospolitej Polskiej dla Ziemi Odzyskanych — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie.
- Biuletyn Ważniejszych Nabytków Szkoły Inżynierskiej w Szczecinie — zob.: Wykaz Ważniejszych Nabytków (Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej).
- Biuletyn Wewnętrzny (Centralnego Zarządu Polskiej Marynarki Handlowej). 271
- Biuletyn (Wojewódzkiego Domu Kultury w Koszalinie). 179
- Biuletyn (Wojewódzkiego Domu Twórczości Ludowej w Gdańsku). 180
- Biuletyn Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku. 181
- Biuletyn Współzawodnictwa Pracy D.O.K.P. w Szczecinie. 136
- Biuletyn (Zarządu Okręgowego Związku Zawodowego Pracowników Rolnych i Leśnych). 70
- Biuletyn Zeglugowo-Morski. 4
- Biuletyn Zeglugowo-Morski i Handlu Zagranicznego — zob.: Biuletyn Zeglugowo-Morski.
- Budownictwo Okrętowe. 272
- Cała Naprzód. 137
- Centralny Biuletyn Morski. Serwis Informacyjno-Prasowy — zob.: Biuletyn Zeglugowo-Morski.
- Centralny Biuletyn Morski. Serwis Publicystyczny. 5
- Centralny Biuletyn Tematyczny — zob.: Biuletyn Tematyczny Racjonalizatora.
- Chęcź. 182
- Dodatek Agro i Zootechniczny Głosu Koszalińskiego. 338
- Dodatek Literacki Głosu Szczecińskiego. 183
- Drzewiarz Stargardzki. 138
- Działowy Spis Czasopism, Dzienników i Wydawnictw Ciągłych (Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej). 206
- Dziennik Bałtycki. 9
- Dziennik Urzędowy Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego. 31
- Dziennik Urzędowy Kuratorium Okręgu Szkolnego Szczecińskiego. 32
- Dziennik Urzędowy Ministerstwa Żeglugi. 33
- Dziennik Urzędowy Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego. 34
- Dziennik Urzędowy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku.
- Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku. 35
- Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie. 36
- Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie. 37
- Dziennik Zarządzeń Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Gdańsku. 37 A
- Dziennik Zarządzeń Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Szczecinie. 38
- Dziennik Zarządzeń Dyrekcji Okręgu Poczty i Telegrafów w Szczecinie. 38 A
- Dziękuję Fala. 184
- Echa Borów Nadbałtyckich. 71
- Echo Morskie. 92
- Echo Okręgu Z.S.S. 139
- Echo Spółdzielcy. 140
- Echo W.P.K.G.G. 141
- Echo Ziemi Łęborskiej. 99
- Echo Ziemi Wejherowskiej. 100
- Elbląski Głos Wybrzeża — zob.: Głos Elbląga.
- Express Radości. 72
- Fakty i Wydarzenia. 73
- Folia Morphologica. 245
- Gazeta Gryficka. 101
- Gazeta Handlowa. 86
- Gazeta Morska. 312
- Gazeta Spółdzielcza — zob.: Wiadomości Zachodnie.
- Gazetka Zakładowa — zob.: Skolwin.
- Gdański Dziennik Wojewódzki — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku.
- Gdańskie Zeszyty Humanistyczne. 230
- Głos Chojeński. 102
- Głos Choszczeński. 102 A
- Głos Gdańskiej Politechniki — zob.: Głos Politechniki Gdańskiej.
- Głos Elbląga. 10
- Głos Kamienia. 103
- Głos Koszaliński. 11, 12
- Głos Łobeski. 104
- Głos Marynarza. 13
- Głos Myśliborski. 105
- Głos Nadodrzański. 14
- Głos Politechniki Gdańskiej. 74
- Głos Portowca. 142
- Głos Przemysłu Terenowego. 143
- Głos Racjonalizatora. 144, 145
- Głos Sportowca. 331
- Głos Spółdzielcy Wiejskiego — zob.: Głos Wiejskiego Spółdzielcy.
- Głos Starogardzki. 106
- Głos Stoczniowa. 273, 274
- Głos Szczeciński. 15, 16
- Głos Tygodnia. 185
- Głos Wiejskiego Spółdzielcy. 339
- Głos Woliński. 106 A
- Głos Wsi. 340
- Głos Wybrzeża. 17, 18, 93
- Głos Ziemi Malborskiej. 107
- Głos Ziemi Pyrzyckiej. 108
- Gminna Spółdzielnia Szczecińska — zob.: Wiadomości Zachodnie.
- Gospodarka Morska. 275
- Gospodarka Morska. Zeszyty Naukowe W.S.E. w Sopocie. 276
- Gospodarka Rybna. 277
- Gospodarka Turystyczna na Wybrzeżu. 345
- Gryf Szczeciński — zob.: Wiadomości Szczecińskie.
- Gryfia. 146, 346
- Ilustrowany Przegląd Morski. 317

- Information Bulletin Ministry of Shipping. 278
- Jantar. 231
- Jazz. 347
- Kalendarz Informator Radnego. 353
- Kalendarz Morski na Rok 1946. 354
- Kalendarz Morski na Rok 1956 (i nast.). 355
- Kalendarz Morskiego Przewodnika Pracy — zob.: Kalendarz Przewodnika Pracy.
- Kalendarz Polskiego Rejestru Statków. 356
- Kalendarz Pomorski. 357
- Kalendarz Przewodnika Pracy. 358
- Kalendarz Rybacki. 359
- Kalendarz Ziemi Koszalińskiej. 360
- Kaszëbë 186
- Komunikat Działu Informacji Naukowej Instytutu Bałtyckiego. 232
- Komunikat Działu Patentowego. 279
- Komunikat Gospodarczego Archiwum Morskiego (Instytutu Bałtyckiego). 280
- Komunikat Normalizacyjny — zob.: Komunikaty Ośrodka Normalizacyjnego Przemysłu Okrętowego.
- Komunikaty Ośrodka Normalizacyjnego Przemysłu Okrętowego. 281
- Kontrasty. 187
- Koszalińska Gazeta Chłopska. 341
- Koszaliński Dziennik Wojewódzki — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie.
- Kurier Ilustrowany. 19
- Kurier Koszaliński. 20
- Kurier Morski. 21
- Kurier Stupski. 22
- Kurier Szczeciński. 23
- Latarnia Morska. 318
- Liga Morska w służbie Polski Ludowej. 75
- Litery. 188
- Mały Modelarz. 319
- Marcholt. 189
- Marynarz Polski. 320
- Materiały z Zakresu Historii Techniki, Gospodarki i Terminologii Morskiej. 282
- Materiały Zachodnio - Pomorskie. 233
- Medyk Gdański. 76
- Medyk Szczeciński. 77
- Miesięcznik Diecezjalny Gdański. 39
- Miesięcznik Statystyczny. 42
- Międzynarodowe Targi Gdańskie. 6
- Młode Życie. 348
- Młody Żeglarz. 321
- Miodzież Morska. 322
- Modelarz. 323
- Morski Biuletyn Informacyjny Województwa Gdańskiego — zob.: Biuletyn Informacyjny Wybrzeża.
- Morski Biuletyn Rybacki. 283
- Morski Biuletyn Statystyczny. 43
- Morski Przegląd Gospodarczy. 87
- Morski Przewodnik Rybacki — zob.: Kalendarz Rybacki.
- Morze. 324
- Morze i Marynarz Polski — zob.: Morze.
- Mówi Dalmor. 147
- Na Bałtyk. 325
- Na budowach M.P.R.B. 148
- Na Rusztowaniach. 149
- Na Rusztowaniach Województwa Szczecińskiego i Koszalińskiego — zob.: Na Rusztowaniach.
- Na Straży Wybrzeża. 313
- Na Warcie Pokoju. 150
- Na Wczasy. 78
- Napędy Okrętowe. 284
- Nasz Obiektyw. 151
- Nasza Bandera. 152
- Nasze Morze. 314
- Nasze Problemy. 153
- Nasze Sprawy. 154
- Nasze Tropy. 79
- Nasze Włókno. 155
- Niedzielný Dodatek Ilustrowany (Kuriera Szczecińskiego) — zob.: Panorama
- Notices to Mariners — zob.: Wiadomości Żeglarskie.
- Nowe Tory. 156
- Nowogardia. 189 A
- Nowy Kalendarz Morski — zob.: Kalendarz na Rok 1958.
- Odra Ma Głos. 157
- Ogólne Zestawienie Obrotu Towarowego i Ruchu Statków w Portach Gdynia i Gdańsk — zob.: Ogólne Zestawienie Obrotu Towarowego, Ruchu Statków i Pasażerów w Portach Gdynia i Gdańsk.
- Ogólne Zestawienie Obrotu Towarowego i Ruchu Statków w Portach Ustka, Darłowo i Kołobrzeg. 47
- Ogólne Zestawienie Obrotu Towarowego, Ruchu Statków i Pasażerów w Portach Gdynia i Gdańsk. 48
- Opis Działalności Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Szczecinie za rok ... 49
- Oređownik Diecezji Chełmińskiej. 40
- Panorama. 190
- Panorama Północy. 191
- Pionier Szczeciński. 94
- Pismo Złotowskie — zob.: Wiadomości Złotowskie.
- Pływanie. 332
- Polish Maritime News. 285
- Polish Ocean Lines and Polish Steamship Company. 286
- Polish Ports. 287
- Polski Rejestr Statków. 288
- Polskie Archiwum Hydrobiologii. 246
- Pomorze. 192
- Port Pokoju. 158
- Prace Instytutu Morskiego. 239
- Prace Instytutu Morskiego. Seria 1—3. 290, 291, 292
- Prace Morskiego Instytutu Rybackiego. 293
- Prace Morskiego Instytutu Technicznego — zob.: Prace Instytutu Morskiego.
- Przegląd Bibliograficzny Budownictwa Okrętowego i Morskiego — zob.: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego.
- Przegląd Bibliograficzny Budownictwa Okrętowego i Morskiego oraz Ekonomiki Transportu Morskiego — zob.: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego.
- Przegląd Bibliograficzny Ekonomiki Transportu Morskiego. 207
- Przegląd Bibliograficzny Rybołóstwa Morskiego — zob.: Przegląd Dokumentacyjny Rybołóstwa Morskiego.

- Przegląd Bibliograficzny Ważniejszych Artykułów z Zagranicznych Czasopism Gospodarczo - Morskich, Znajdujących się w Bibliotece Instytutu Bałtyckiego. 208
- Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego. 209
- Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Okrętowego. 210
- Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Okrętowego i Morskiego oraz Ekonomiki Transportu Morskiego — zob.: Przegląd Dokumentacyjny Budownictwa Morskiego.
- Przegląd Dokumentacyjny Hydrologii i Meteorologii. 211
- Przegląd Dokumentacyjny Rybołówstwa Morskiego. 212
- Przegląd Dokumentacyjny Żeglugi i Portów. 213
- Przegląd Kupiecki. 88
- Przegląd Marynarki Wojennej — zob.: Przegląd Morski.
- Przegląd Morski. 315
- Przegląd Racjonalizatorski. 159
- Przegląd Wiadomości (Morskiego Ataszatu Handlowego w Sztokholmie). 294
- Przegląd Zawartości Zagranicznych Czasopism Morskich. 214
- Przyroda Polski Zachodniej. 349
- Racjonalizator. 160
- Raport Informacyjny (Polskiej Misji Morskiej w Londynie). 295
- Raz Na Tydzień — zob.: Panorama.
- Razem Przyjaciele. 80
- Regaty. 333
- Rejsy. 193
- Robotnik Morski. 95
- Roczne Zestawienie Ruchu Statków i Obrótu Towarowego w Portach Gdynia—Gdańsk — zob.: Ogólne Zestawienie Obrótu Towarowego, Ruchu Statków i Pasażerów w Portach Gdynia—Gdańsk.
- Rocznik Akademii Handlowej w Szczecinie. 50
- Rocznik Elbląski. 234
- Rocznik Gdański. 235
- Rocznik Hydrograficzny Morza Bałtyckiego. 296
- Rocznik — Informator Pomorza Zachodniego. 51
- Rocznik Państwowego Liceum Budownictwa Okrętowego. 52
- Rocznik Pomorskiej Akademii Medycznej im. Gen. K. Świerczewskiego w Szczecinie. 53
- Rocznik Prawa Morskiego. 297
- Rocznik Służby Zdrowia Marynarki Wojennej. 316
- Rocznik Statystyczny m. Gdyni za Rok ..., 54
- Rocznik Statystyczny m. Szczecina. 55
- Rocznik Statystyczny Woj. (ewództwa) Gdańskiego. 56
- Rocznik Statystyczny Województwa Koszalińskiego. 57
- Rocznik Statystyczny Woj. (ewództwa) Szczecińskiego. 58
- Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu. 236
- Róża Wiatrów — zob.: Tygodnik Morski.
- Rybak i Przetwórca. 298
- Rybak Koszaliński. 161
- Rybak Morski. 299
- Rybołówstwo. 162
- Rzemieślnik Wybrzeża. 89
- Sailing List — zob.: Polish Ocean Lines and Polish Steamship Company.
- Sailing Schedule (I) — zob.: Polish Ocean Lines and Polish Steamship Company.
- Sailing Schedule (II) — zob.: Sailings from Polish Ports.
- Sailing Schedule of Polish Ports — zob.: Sailings from Polish Ports.
- Sailings — Polish Ocean Lines. 301
- Sailings — Polish Steamship Company. 302
- Samopomocowiec. 81
- Serwis Bibliograficzny Instytutu Morskiego. Seria 1—5. 215, 216, 217, 218, 219
- Serwis Informacyjny Ministerstwa Żeglugi. 7
- Serwis Żeglugowo - Morski — zob.: Biuletyn Żeglugowo-Morski.
- (Siódmy) 7 Głos Tygodnia. 194
- Skolwin. 163
- Słowo Nowogardzkie. 109
- Spis Najważniejszych Nabytków Bibliotecznych do Biblioteki Wydziału Morskiego w Gdańsku i Stacji Naukowej Nr 5 w Sopocie. 220
- Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Instytutu Morskiego w Gdańsku. 222
- Spis Najważniejszych Nabytków Biblioteki Morskiego Instytutu Technicznego w Gdańsku. 223
- Sportowiec Bałtycki. 334
- Sportowy Kurier Szczeciński. -335
- Sprawozdanie Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej za rok ... 59
- Sprawozdanie z Akcji Odbudowy i Zagospodarowania Wybrzeża Morskiego. 60
- Ster. 303
- Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza. 237
- Szczecin, Miesięcznik Pomorza Zachodniego. 238
- Szczecin, Tygodnik miasta morskigo — zob.: Tygodnik Wybrzeża.
- Szczecińska Gminna Spółdzielnia — zob.: Wiadomości Zachodnie.
- Szczeciński Dziennik Wojewódzki — zob.: Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej w Szczecinie.
- Szczeciński Głos Ludu — zob.: Głos Szczeciński.
- Szczecińskie Wiadomości Gospodarcze. 90
- Szósta Trybuna Hutnika — zob.: Trybuna Hutnika.
- Świetlica Robotnika. 96
- Tartacznik Szczeciński. 164
- Tartaki Produkują. 165
- Technika i Gospodarka Morska. 304
- Technika Morza i Wybrzeża. 305
- Tematyczny Wykaz Nabytków Biblioteki Ministerstwa Żeglugi — zob.: Wykaz Nabytków Głównej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żeglugi.
- Tramwajarz Szczeciński. 166
- Trybuna Budowlanych. 167
- Trybuna Hutnika. 168
- Trybuna Stoczniozca. 169
- (Trzecia) 3-cia Pomorska. 350
- Tworzywa Sztuczne. 306
- Tygodnik Handlowy — zob.: Szczecińskie Wiadomości Gospodarcze.
- Tygodnik Informacyjny. 82
- Tygodnik Morski. 307

- Tygodnik Morskiego Instytutu Wydawniczego — zob.: Gazeta Handlowa.
- Tygodnik Wybrzeża. 195
- Uwaga. 83
- W Gdańskiej P.S.S. 170
- Wiadomości Białogardzkie. 110
- Wiadomości Bytowskie. 111
- Wiadomości Człuchowskie. 112
- Wiadomości Drawskie. 113
- Wiadomości Kołobrzeskie. 114
- Wiadomości Koszalińskie. 115, 116
- Wiadomości Kwidzyńskie. 117
- Wiadomości Miasteczkie. 118
- Wiadomości Młeczarskie. 171
- Wiadomości Myśliborskie. 119
- Wiadomości Przemysłu Terenowego. 172
- Wiadomości Sławieńskie. 120
- Wiadomości Słupskie. 121
- Wiadomości Szczecińskie. 122
- Wiadomości Szczecińskie. 24
- Wiadomości Wałeckie. 123
- Wiadomości Wejherowskie. 25
- Wiadomości Zachodnie. 342
- Wiadomości Złotowskie. 124
- Wiadomości Żeglarskie. 308
- Wiatr od Morza. 196
- Wici Zuchowe. 84
- Wieczór Wybrzeża. 26
- Więści. 97
- Wykaz Nabytków (Główniej Biblioteki Technicznej Ministerstwa Żegluga). 224
- Wykaz Najnowszych Nabytków (Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej). 225
- Wykaz Ważniejszych Nabytków (Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej). 226
- Wykaz Ważniejszych Nabytków (Biblioteki Miejskiej w Gdańsku). 227
- Wykaz Ważniejszych Nabytków Biblioteki Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Szczecinie. 228
- Z Naszych Rusztowań. 173
- Z Życia Stoczni Szczecińskiej — zob.: Trybuna Stocznio-wca.
- Zapiski Historyczne. 239
- Zapiski Koszalińskie. 240
- Zapiski Szczecińskie. 241
- Zeszyty Naukowy (W. U. M.-L.). 351
- Zeszyty Geograficzne. 352
- Zeszyty Naukowe Politechniki Gdańskiej. 309
- Zeszyty Naukowe Politechniki Szczecińskiej. 310
- Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie — zob.: Gospodarka Morska.
- Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Rolniczej w Szczecinie. 343
- Zielona Droga. 174
- Ziemia Gryfińska. 125
- Ziemia i Morze. 197
- Ziemia Malborska. 26 A
- Zmiany i Uzupełnienia do Spisu Latarni i Sygnałów Nawigacyjnych Wybrzeża Polskiego — zob.: Wiadomości Żeglarskie.
- Zrzęsz Kaszëbsko. 27
- Zagle. 336
- Żeglarz. 326, 327
- Żeglarz Odrzański. 175
- Żuławy. 61
- Życie Białogrodzkie. 126
- Życie Certy. 176
- Życie i Kultura. 198
- Życie Kulturalne Wsi. 344
- Życie Podgrodzia. 127
- Życie Powiatu Szczecińskiego. 128
- Życie Tczewskie. 129

INDEKS TYTUŁOWY FILMÓW

- Akwaria morskie. 68
- Alarm opuszczenia statku. 99
- Alarm pożarowy na statku. 100
- Batorym do Polski. 1
- Białe miasto nad zatoką. 2
- Brzegiem Bałtyku. 69
- Budowa kutra rybackiego. 70
- Budujemy żaglowy model pływający. 71
- Byłem w Polsce. 3
- Casablanca. 72
- Crawl. 73
- Czarnomorskie wybrzeże Kaukazu. 74
- Do widzenia, do jutra. 106
- Dzieje dwóch łodzi. 28
- Echosondy w rybołówstwie. 101
- Gdańsk po szesnastu latach. 4
- Gdańska opowieść. 5
- „Gdy-202“ nie odpowiada. 29
- Grenlandia — ziemia lodu. 75
- Handlowy statek oceaniczny na morzu. 76
- Handlowy statek oceaniczny w porcie. 77
- Historia jednego przeladunku. 6
- Ich pierwszy rejs. 30
- Kierunek Wenezuela. 7
- Kronika Koszalina. 8
- Kurs na Narvik. 9
- Kwitnąca Arktyka. 31
- List z kolonii. 78
- Ludzie i morze. 32
- Łowiska rybackie. 79
- Mały reportaż spod Bieguna. 10
- Mechanizacja transportu w portach. 102
- Modelarstwo szkatliczne. 80
- Mój Szczecin. 11
- Na Kaszubach. 33
- Na kaszubskim szlaku. 34
- Na przykład Kołobrzeg. 12
- Na Żuławach. 81
- Nad Bałtykiem zielonym. 35
- Nad morzem. 82
- Nad Morzem Czerwonym. 83
- Nad Zatoką Gdańską. 36
- Narodziny statku. 13
- Nizina szczecińska. 84
- Obrazki z Islandii. 37
- Obsługa windy trałowej. 103
- Odrą od Wrocławia do Szczecina. 85
- Orzeł. 107
- Ostatni dzień lata. 108
- Pasażer na gapę. 38
- Pierwszy rejs. 14
- Piękne dzielnice. 15
- Piękny, mroźny dzień. 39
- Pływanie kraulem. 40
- Pływanie stylem klasycznym. 41
- Pływanie stylem motylkowym. 42
- Pod banderą nauki. 43
- Pod żaglami. 44
- Podróż. 104, 16
- Podwodny reportaż. 45
- Pojezierze Kaszubskie. 86
- Pojezierze Pomorskie. 87
- Polskie linie żeglugowe. 46
- Połowy dalekomorskie. 47
- Połowy tuka pelagiczną. 104
- Połów dorszy. 48
- Połów łososi. 49
- Połów śledzi. 50
- Połów tuńczyka. 51
- Pomorze Zachodnie. 52

- Powstawanie gór lodowych, 88
 Północna Norwegia. 89
 Praca nurka. 90
 Praca włokiem śledziowym. 105
 Pracujemy pod wodą. 53
 Przewoźnicy z Accry. 17
 Przybysze z dalekiej północy. 54
- Rak pustelnik. 55
 Rowerem wzdłuż polskiego
 wybrzeża. 91
- Skarb Bałtyku. 56
 Skarb kapitana Martensa. 109
 Sopot 1957. 18
 Srebrne żniwo. 57
 Stary Gdańsk mówi. 58
 Statek wzywa pilota. 19
- Stocznia. 59
 Szczecin. 60
 Szkoła Morska. 61
 Szpicbergen. 92
 Sztorm. 20
 Szwajcaria Połczyńska. 21
- Śmierć statku. 22
 Świnoujście. 23
- Tam, gdzie kończy się Odra. 62
- Ulica Długa w Gdańsku. 63
 Uwaga „Dalmory”. 24
- W porcie. 93
 W Zatoce Białych Niedźwie-
 dzi. 64
- Wielka droga. 94
 Wisłą od Warszawy do Gdań-
 ska. 95
 Wodujemy nowe statki. 25
 Wolne miasto. 110
 Wrak. 26
 Wraki. 111
 Wybrzeże Dalmatyńskie. 96
 Wycieczka po Morzu Czarnym.
 97
 Wyspa Jonasza. 65
 Wyspy Komandory. 98
- Załoga. 112
 Ziemia Koszalińska. 27
 Zmierch Gólsztromu. 66
 Zwierciadło morza. 67

INDEKS AUTORÓW, TŁUMACZY, REALIZATORÓW I WSPÓŁPRACOWNIKÓW

Zastosowano następujące oznaczenia pomocnicze: (red.) — redaktor; (oprac.) — opracowanie; (przedm.) — przedmowa; (posł.) — posłowie. Liczby występujące bezpośrednio po nazwisku i imieniu — a więc nie poprzedzone żadnym określeniem — wskazują tłumaczenia. Liczby występujące po określeniu „Filmy” wskazują odpowiednio pozycje filmografii, która posiada własną, odrębną numerację.

- Abdański Stanisław
 — Lekarz okrętowy. 508
 — Zagadnienie wody pitnej
 na statkach... 509
- Achłynow I. J.
 — Technika i organizacja po-
 łowów pławnicowych. 214
- Adamow G.
 — Wygnanie władcy. 1724
- Adamski Z. — Filmy: 46, 61,
 62, 70, 86, 102, 103, 104
- Akkuratow W.
 — Tragedia de Longa. 108
 — Ujarmiona Arktyka. 40
- Albanow Walerian
 — Zagubieni wśród lodów. 41
- Aldridge James
 — Orzeł morski. 1725
 — Uwolnienie więźniów
 z Gavdos. 1726
- Aleksandrow B.
 — Kraina tysiąca wysp. —
 Oceania. 11
- Alexandrowicz Stefan
 — Męczka rybia jako pasza.
 1237
- Ałfieriew A. J.
 — Kontrola techniczna ma-
 szyn okrętowych. 510
- Amado Jorge
 — Zamarle morze. 1727
- Amon J.
 — Problemy komunikacyj-
 ne... 1259
- Amundsen Roald
 — Zdobycie Bieguna Połud-
 niowego. 42
- Ancuta Andrzej — Filmy: 82, 93
 Anczarski P.
 — ZSRR wielkie mocarstwo
 morskie. 741
- Anczyc Władysław Ludwik
 — Przygody prawdziwe że-
 glarzy i podróżników
 wśród dzikich ludów kuli
 ziemskiej. 1455
- Anders Walter
 — Spawalnictwo w budow-
 nictwie okrętowym. 303
- Andrejew I. A.
 — Planowanie załadunku
 statku morskiego. 511
- Andrejewa Katarzyna
 — Tajemnice zaginionych
 łądów. 12
- Andruszkiewicz Witold
 — Brygadziści portowy. 401
 — Polskie porty handlowe.
 400
 — Port Gdynia. 1353
 — Służba dyspozytorska... 402
- Antoniewicz Jerzy
 — Prusowie we wczesnym
 średniowieczu... 947
- Antonowicz Ludwik
 — Jestem racjonalizatorem
 portu szczecińskiego. 403
- Arct Bohdan
 — Kamikadze, boski wiatr.
 1456
- Arkusz J. — Filmy: 54, 55
- Aubry Georges Jean
 — Życie Conrada. 43
- Auderski Roman — 87
- Awarin W.
 — Walka o Ocean Spokojny.
 13
- Azembki Miroslaw — 1891
 — Atak na „Jastarnię”. 1457
 — Czy Stanisław Talarek
 musiał umrzeć? 512
 — Krzyże i korona. 1458
- Babiński Leon
 — O wolności mórz i ocean-
 ów. 513
 — Pomorski memoriał praw-
 niczy przed królem pol-
 skim w r. 1469—1470. 1047
- Badiejew N.
 — Wychowanie załogi okrętu
 na tradycjach bojowych.
 822
- Badigin Konstanty S.
 — Dzielną załoga. 44
 — Trzy zimy wśród lodów
 Arktyki. 45
- Bagdach Janusz
 — Przewozimy ryby świeże.
 215
- Bagiński Henryk
 — Polska i Bałtyk. 897
- Bagiński Stefan — Filmy: 71
 Bagiński Dzdzisław
 — Radar w wojnie morskiej.
 744
- Bajraszewski A. M.
 — Radiotechnika okrętowa.
 514
- Bakajew W. G.

- Zasady eksploatacji floty morskiej. 515
- Baker John Norman Leonard — Odkrycia i wyprawy geograficzne. 46
- Bakowikow A. — Spotkanie na morzu. 1728
- Bakownikow A. — zob. Bakowikow A.
- Balcerak Józef — Oczami marynarza. 47
- Balicki Stanisław — Dziewiąta fala. 1459
- Ballantyne Robert Michael — Bohaterowie morza. 1729
- Banaś Sylwester — Nad Zalewem Szczecińskim. 1238
- Bar R. — Turystyka i jej znaczenie gospodarcze dla woj. gdańskiego. 1300
- Baran J. — (red.) 1591
- Baran Ł. — Filmy: 65
- Baranowicz W. — Perspektywy rozwoju spółdzielczości pracy woj. gdańskiego. 1300
- Baranowski Witold — 11
- Barbag Józef — Filmy: 72
- Barbour Ralph Henry — W szponach korsarzy. 1730
- Barnycz-Gupieniec Romana — Naczynia drewniane z Gdańska w X—XIII wieku. 1007
- Bartkowiak Marian — Towarzystwo Jaszczurcze w latach 1387—1437. 1048
- Bartł Stanisław — Kierunek Antarktyda. 57
- Bartosik Józef — Wierny okręt. 1460
- Batalin Michał — Wskazówki agrotechniczne dla województwa koszalińskiego. 1239
- Bąblewski Zbigniew — Współpraca portów morskich z transportem ładunkowym. 405
- Bącała S. — Filmy: 45
- Bączyński Bolesław — Filmy: 38, 39, 45
- Bądkowski Lech — Bitwa trwa. 1461
— Kuter na strądzie. 1462
— Pan grodziska i inne opowiadania. 1463
— Pieśń o miłosnym wieńcu. 1464
— Połów nadziei. 1465
— Słowińcy. 912
- Bednarczyk Jerzy — Filmy: 3, 83
- Beer Z. — Filmy: 6
- Behounek Frantisek — Komando pułkownika Brenta. 1731
- Bengtsson Frans Gunnar — Rudy Orm. 1732
- Ber Ryszard — Filmy: 20
- Berger Marek — Poliestry wzmocnione w budownictwie okrętowym. 304
- Bernatt Stanisław — Gora lodowa na kursie. 1466
— Morze w humorze. 1557
— Na pastwie losu. 1467
— Nasza największa strata. 1468
— Ośmiornice mają błękitną krew. 173
— Skarb z morskiego dna. 1469
— Słowa mkną po dnie oceanów. 516
— Stalowe trumny. 1470
— 125 dykteryjek morskich. 1471
— Tajemnice Scapa Flow. 1472
— Toną olbrzymy. 1473
— Tragiczny rejs. 1474
— Tylko kapitan... 1475
— W szponach tajfunu. 1476
— Zaginione żaglowce. 1477
— Zdradziecka torpeda. 1478
— Zwyciężony przez sztorm. 1479
- Beuermanowa Zofia — Połczyn. 1354
— Ustronie Morskie. 1355
- Białozór Wanda — Informator gospodarczy woj. gdańskiego. 1248
- Biborski Józef — Jak złowić śledzia. 216
— Porty i handel morski. 910
- Bicker S. B. — „Altmark“, statek-widmo. 1480
- Biderman Roman — Żeglarstwo regatowe. 847
- Bidwell Anna — 1733, 1734, 1735
- Bidwell George — Lord Nelson. 1733
— Pod piracką flagą. 1734
— Z kapitanem Cookiem przez Pacyfik. 1735
- Biebl Konstantin — Droga na Jawę. 48
- Bielajew Aleksander — Wyspa zaginionych okrętów. 1736
- Bielczuk G. A. — Spoiny i złącza spawane kadłuba okrętowego. 305
- Bielicki Marian — 1927
- Bielski Józef — 70
- Bielski Marian — Na linii życia i śmierci. 1481
- Bieniecki Tytus — Artystyczne kraty gdańskie. 1049
— Kordybany gdańskie XVII i XVIII w. 1050
- Bieńkowska W. — 1876
- Biernacki T. — Terenowe zaplecze gospodarki morskiej. 1300
- Biernat Czesław — Gdynia—Ameryka Linie Żeglugowe... 616
— Recesy gdańskich ordynków 1545—1814. 1051
— Życie portowe Gdańska w XVII—XVIII w. 947
- Bierut Bolesław — Sprawiedliwości stało się zadość. 1202
- Bierzanek Remigiusz — (przedm.) 553
— Morze otwarte ze stanowiska prawa międzynarodowego. 517
- Biliński Wacław — 82, 1926
- Bill-Bielocerkiewski Włodzimierz — Opowiadania. 1737
- Birkenmajer Józef — 1813, 1862, 1894
- Birkenmajer Krzysztof — Pod znakiem białego niedźwiedzia. 49
- Biskup Marian — Akta Stanów Prus Królewskich... 1069
— Gdańska flota kaperska... 745
— Osady na prawie polskim... 1020
— Stosunek Gdańska do Kazimierza Jagiellończyka... 1052
— Walka o zjednoczenie Pomorza Wschodniego z Polską... 947
— Zjednoczenie Pomorza Wschodniego z Polską... 1053
- Biskupski August — Pletwonurkowie. 848
- Biskupski Stanisław — 836
— Artylerzysta morski. 746
— Ludzie-torpedy. 1482
— Marynarze. 747
— Marynarze i okręty. 748
— Nurek. 406
— O.R.P. Orzeł zaginął. 1483
— Pawilon S. 1484
- Blitek Piotr — Przetadunek produktów płynnych. 474
- Błahij Kazimierz — Filmy: 11
— Opowieść z Kattegatu. 1485
— Spotkania bałtyckie. 1486

- Szmaragdowa zagadka. 1478
 Błaszczewicz H. — 1790
 Błochowiak Stanisław
 — Z kabiny dziwigowego. 407
 Bobiński Stanisław
 — Gdańsk wczesnodziejowy. 1008
 Bochwic Wanda
 — Informator gospodarczy woj. gdańskiego. 1231
 Boczkowski Zdzisław — 341, 861, 869
 Bodniak Kazimierz
 — Polska a Bałtyk za ostatniego Jagiellona. 1054
 — Problemy morskie w historii geografii polskiej. 908
 Boduszńska Maria — 71, 311, 352, 1853, 1915
 Bogacz E. — Filmy: 30
 Bogdanowicz Z. P.
 — Technika i organizacja pólów pławnicowych. 214
 Bogorow W. G.
 — Świat podwodny. 174
 Bogucka Maria
 — Gdańsk, port Szlacheckiej Rzeczypospolitej. 1055
 — Gdańskie rzemiosło tekstylne... 1056
 — Szkice gdańskie XV—XVII w. 1057
 — Walki społeczne w Gdańsku w XVI w. 947
 Bogucki Mieczysław
 — Morskie stacje biologiczne... 175
 — Problem załóg dla rybackich statków dalekomorskich. 268
 Bogusławski A.
 — Mączki rybne. 276
 Bogusławski Walerian
 — Higiena na statkach rybackich. 239
 Bohatkiewicz J.
 — I Liceum Ogólnokształcące... 1336
 Bohdanowicz Antoni
 — Poradnik okrętowca. 361
 Bohomolec Andrzej
 — Wyprawa jachtu „Dal”. 50
 Bojanowska Izabela
 — Polski przemysł okrętowy. 306.
 Bojer Johan
 — Ostatni Wikingowie. 1739
 Bolcewicz Józef
 — Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
 Bolduan Rajmund
 — Bez mundurów. 1488
 — „Deutschland“ w piórnianach. 1489
 Bolduan Tadeusz — Filmy: 33
 — Męczeństwo i walka Pomorzan. 1190
 — W krainie Słowińców. 913
 Bolewski Andrzej
 — Związki wytwórczości mineralnej z polskimi portami morskimi. 408
 Bolszincow M.
 — Nad błękitnym morzem. 1740
 Bombard Alain
 — Dobrowolny rozbiitek. 51
 Boniecka Maria
 — Nad wielkim zalewem. 1490
 Bonkowicz-Sittauer M. i J.
 — Elbląg i okolice. 1356
 Borakowski Henryk
 — Zbiornikowce i ich eksploatacja. 518
 Borchardt Karol Olgierd
 — Podstawowe wiadomości z nautyki. 275
 — Znaczy kapitan. 1491
 Borowicz Sławomir
 — Powiązania produkcji dóbr rzeczowych z produkcją usług transportowych na przykładzie żeglugi morskiej i portów. 519
 Borowik Józef — (przedm.) 474
 — Muzeum Morskie w Szczecinie. 1301
 Borowski Cz.
 — Węzłowe zagadnienia komunikacji kolejowej woj. gdańskiego. 1300
 Borowski J. — 1863
 Bortnowski Władysław
 — Polskie działania na morzu podczas wojny trzydziestoletniej, 1454—1466. 749
 Boruciński Henryk
 — Przed rejsem. 849
 Borysewicz Józef
 — Przygoda w Gibraltarze. 1492
 Borysiewicz Tadeusz — 158, 1743, 1918
 Borzycki Zdzisław
 — Polska Partia Robotnicza na Pomorzu Zachodnim. 1154
 Bożicz P. K.
 — Regulacja wybrzeży morskich i ujść rzecznych. 409
 Bramiński E.
 — Statki PMH o pojemności powyżej 500 BRT. 686
 Braun Andrzej
 — Lewanty. 1493
 Bredel Willi
 — Korsarskie bractwo. 1741
 — Twój nieznanny brat. 1742
 Breza Tadeusz
 — Jokkmokk. 1494
 Brinken Jerzy
 — Przewodnik wycieczki Zjazdu PTG... 1357
 — Szczecin. 1441
 Brocki Zygmunt
 — Informator gospodarczy woj. gdańskiego. 1248
 — Kot i kotwica. 1
 — O „Słowniku morskim“... 7
 — Polskie wybrzeże. 1155
 — Port Gdański. 1358
 — Poznajemy Gdańsk. 1430
 — Uwagi o słownictwie handlu morskiego. 2
 — Zatoka Gdańska. 1359
 Brodziński Antoni
 — Drobnica chłodzona w handlu i transporcie morskim. 520
 Brodzka Danuta
 — Informacja o aktualnym stanie bibliotek woj. koszalińskiego. 1303
 Brodzka Paulina — 109
 Brodzki Józef — 1742, 1799, 1801, 1828
 Broniewski Władysław — 1860
 Bruchis G. E.
 — Praca transportowo-spedycyjna portu morskiego (w zakresie ładunków handlu zagranicznego). 410
 Bruski Zbigniew
 — Co rybak o planowaniu wiedzy powinien. 217
 — Rozrachunek gospodarczy na kutrach rybackich. 218
 — Włoki kutrowe i ich eksploatacja. 219
 Bryła E. — Filmy: 23
 Brzeziński W.
 — Szkoła polska na Ziemi Złotowskiej. 1345
 Brzozowska Teresa
 — Materiały do bibliografii... folkloru kaszubskiego... 929
 Brzozowski Jarosław — Filmy: 10, 64, 89, 92
 Bublewski Witold
 — Pierwszy Zjazd Związku Gospodarczego Miast Morskich. 1209
 — Związek Gospodarczy Miast Morskich. 909
 Buczak Eugeniusz
 — Koszalin polski. 982
 Buczkowska Sławomira
 — Informator gospodarczy woj. gdańskiego. 1248
 Buczkowski Leonard — Filmy: 107
 Budka Roman
 — Liny włókienne i ich zastosowanie na statkach handlowych 521
 Budrewicz Olgierd
 — Lepiej budujemy okręty. 307

- Sygnały z trzech konty-
nentów. 52
- Bujak Franciszek**
— Wenedowie na wschodnich
wybrzeżach Bałtyku. 1009
- Bukar-Wałdowa Maria**
— Szkoła Morska w Tcze-
wie... 616
- Bukowski Andrzej**
— Florian Cenowa... 1097
— Folklorysty kaszubscy
XVIII—XX w. 929
— Pojezierze Kaszubskie. 1360
— Pomorze Gdańskie
1807—1850, 1098
— Regionalizm kaszubski,
1099
- Bukowski Ignacy** — 144
- Bukowski Zbigniew**
— Puste kabłączki skronio-
we typu pomorskiego. 1010
- Buksdorf S.**
— Karta Stoczniewca. 308
- Bułakowska Jadwiga** — 782,
1731
- Bunikiewiczowa M.** — 1881
- Bunsch Karol**
— Dzikowy skarb. 1495
— Na odrzańskim szlaku.
1496
— Ojciec i syn. 1497
— Rok tysięczny. 1498
— Zdobywcy Kołobrzegu. 1499
- Burau Herman**
— Składowanie towarów w
portach morskich. 411
- Burchard Przemysław**
— Podwodne przygody. 53
- Burhardt Michał**
— Problem zbytu ryby i ce-
ny. 268
- But S. M.**
— Automatyczne spawanie
punktowe w budowie i
remontie statków. 309
- Butnicki Stanisław**
— Poradnik okrętowca. 361
— Zagadnienie jakości stali
na spawane kadłuby okrę-
towe. 310
- Byczkowski S.**
— Tłuszcze i oleje rybne. 270
- Byczyński E.** — Filmy: 46, 70, 86
- Bystrzycki Przemysław**
— Śmierć nad Agfar-wadł.
1500
- Byszewski Stanisław**
— Chłodnictwo w obrocie
i przetwórstwie rybnym. 220
— Chłodzenie i mrożenie
ryb. 276
- Bzowski Konstanty**
— Morze Bałtyckie. 14
- Cabejszek L.**
— Jezioro Charzykowo. 988
- Cameron Verney Lovett**
— Czarny Księżę 1743
- Cassa Emilia**
— Piana na fali. 1501
- Celarek Andrzej**
— Bitwa o zatokę Leyte.
1502
- Centkiewicz Czesław Jacek**
— Anaruk, chłopiec z Gren-
landii. 1503
— Arktyka, kraj przyszło-
ści. 15
— Biała foka. 54
— Bohaterski szturm. 1505
— Czeluskin. 55
— Kierunek Antarktyda. 57
— Na białym szlaku. 1506
— Na podbój Arktyki. 58
— Opowieści spod bieguna.
1507
— Tajemnice Szóstego Kon-
tynentu. 59
— W lodach Eisfiordu. 1508
— Wśród lodów Północy. 1504
— Wyspy mgieł i wichrów. 56
— Zdobywcy Bieguna Pół-
nocnego. 60
- Centkiewiczowa Alina**
— Arktyka, kraj przyszło-
ści. 15
— Bohaterski szturm. 1505
— Kierunek Antarktyda. 57
— Na białym szlaku. 1506
— Na podbój Arktyki. 58
— Opowieści spod bieguna.
1507
— Tajemnice Szóstego Kon-
tynentu. 59
— W lodach Eisfiordu. 1503
— Zdobywcy Bieguna Pół-
nocnego. 60
- Charamsa Mirosław** — 410
- Chegaray Jacques**
— Hawaje. 16
- Chelińska Maria** — Filmy: 94
- Chluski J.** — Filmy: 6, 52
- Chmielowska A.**
— Wyroby szklarskie
z X—XIII w. ... 1014
- Chodura K.** — Filmy: 111
- Chorzelski Maciej**
— Zbiór międzynarodowych
konwencji morskich. 523
- Chroboczek E.**
— Warzywnictwo... 1247
- Chrzan Feliks**
— Narzędzia i technika po-
łowów. 271
— Wędrowniki ryb. 176
— Zagadnienia łososiowe. 177
- Chrzan Jerzy**
— Drobnica chłodzona
w handlu i transporcie
morskim. 520
- Chrzanowski Franciszek**
— Przewodnik po wodach
Pomorza Gdańskiego. 1361
- Chudzikowska Jadwiga**
— Ludzie wielkiej przygo-
dy. 61
— Odkrywczy Kamerunu. 62
- Chwiniak Józef**
— Rachunkowość w trans-
porcie morskim. 637
- Cienkowski Witold** — 132, 1930
- Ciepieńko-Zielińska Danuta** —
1868
- Cierniak A.**
— Problemy komunikacyj-
ne... 1259
- Ciesielska Karoła**
— W zasięgu krzyżackiego
miecza. 1011
- Cieślak Edmund**
— Miasto wierne Rzeczypos-
politej. 1058
— Walki ustrojowe w Gdań-
sku... 1059
- Cieślak Tadeusz (I)** —
(przedm.) 1065; (red.) 947
— Prasa polska na Pomorzu
w 2 poł. XIX i w pocz.
XX w. 947
— Przeciw pruskiej prze-
mocy. 1100
— Sylwetki działaczy ka-
szubskich. 947
— Walka chłopów pomor-
skich o wyzolenie spo-
łeczne i narodowe. 1101
— Ziemie pomorskie w okre-
sie imperializmu. 922
- Cieślak Tadeusz (II)**
— Koszty własne w eksplo-
atacji statku. 522
— Zbiór międzynarodowych
konwencji morskich. 523
- Cięgliewicz Walerian**
— Konserwacja i przetwó-
rstwo ryb. 221
— Stan naszego rybołów-
stwa... 268
— Technologia przetwórstwa
rybnego. 222
— Wędlenie ryb. 276
— Zarys technologii ryb. 223
- Ciosek J.**
— Stan oświaty i kultury
w woj. koszalińskim. 1327
- Ciszewski Paulin** — Filmy: 43, 45
- Conrad Jessie**
— Józef Conrad. 63
- Conrad Joseph**
— Korsarz. 1744
— Lord Jim. 1745
— Los. 1746
— Młodość i inne opowia-
dania. 1747
— Murzyn z załogi „Nar-
czyza”. 1748
— Nostromo. 1749
— Ocalenie. 1750
— Oczekiwanie. 1751
— Opowieści wybrane. 1752
— Przygoda. 1762

- Smuga cienia. 1753
 — Spadkobiercy. 1763
 — Szaleństwo Almayera. 1754
 — Sześć opowieści. 1755
 — Tajfun i inne opowiadania. 1756
 — Wybór nowel. 1757
 — Wykolejeniec. 1758
 — Złota strzała. 1759
 — Zwierciadło morza. 1760
 — Zwycięstwo. 1761
- Cooper James Fenimore
 — Czerwony korsarz. 1764
 — Pilot. 1765
- Cotter Joseph
 — Ziemia przed nami! 64
- Coufal Waclaw
 — Koszty własne w rybołówstwie morskim. 224
- Cousteau Jacques Yves
 — Milczący świat. 65
- Crane Stephen
 — Szalupa i inne opowiadania. 1766
- Cudny Konstanty — 676
- Cybulski Zbigniew — Filmy: 106
- Czajka Aleksander
 — Mechanizacja przeładunku drewna w porcie. 413
 — Urządzenia i metody przeładunku ciężkiej drobnicy w portach. 414
- Czapiński Władysław — (przedm.) 1085
 — Akta do dziejów Polski na morzu. 1046
 — Polska a Bałtyk w l. 1632—1648. 1060
 — Polska a Brandenburgia za Władysława IV. 1061
- Czarnecka Halina
 — Wczoraj, dziś i jutro Ziemi Koszalińskiej. 1156
- Czarnecki Jan
 — Modelarstwo szkatułnicze. 850
- Czarnecki Ł. — Filmy: 103
- Czarnocki Kazimierz — (red.) 981
 — Z dziejów kultury Elbląga. 981.
- Czech-Wichura J.
 — Transport P.U.R. na usługach repatriacji. 1179
- Czechowicz A.
 — Na koszalińskich drogach. 1266
- Czecz Janusz — Filmy: 31, 69, 84, 87
- Czekalski Antoni
 — Jak badamy morze. 17
- Czeliszczew J.
 — Polityczne zabezpieczenie wyszkolenia ogniowego na okręcie. 822
- Czelnow A. M.
 — Organizacja i planowanie pracy stoczni. 311
- Czerner Marian
 — Koszaliński szlak nadmorski. 1362
- Czerniak J.
 — C. Kunikow, Bohater Związku Radzieckiego. 1767
- Czernysz A.
 — Okręty atomowe. 337
- Czernyszew I.
 — Na ścigaczu. 752
- Czerwiński Bogusław — Filmy: 72, 76, 77, 94
- Czerwiński Julian
 — Kutrem dookoła świata, 66
 — Morskie zwyczajowe tradycje okrętu. 787
 — Samotnie przez „Roaring Forties“. 67
 — Wyprawa „Tahiti-Nui“. 68
- Czeska-Maczyńska Maria
 — W obronie Gdańska. 1509
- Czetwertyński Witold — 588
- Czukowska Lidia
 — Wielki podróżnik M. Miklucho-Makłaj. 69
- Czukowski Mikołaj
 — O wielkim żeglarzu. 70
- Czumakow G. — Filmy: 44
- Czyżowski Kazimierz Andrzej
 — Jim żeglarz. 1510
- Cwiek Zdzisław — Filmy: 53
 — Cięcie i spawanie metali pod wodą. 415
 — Dziesięciolecie Polski Ludowej na Pomorzu... 922
 — Poradnik nurka. 416
 — Prace podwodne. 417
- Dana Richard Henry
 — Pamiętnik żeglarza. 71
- Darski Stanisław
 — Ekonomiczne przesłanki szybkości statków w polskiej żegludze handlowej. 524
 — Elementy techniki statku morskiego. 527
 — Opłaty za przewóz morski. 525
 — Organizacja i technika transportu morskiego. 526
- Darwin Charles Robert
 — Podróż na okręcie „Beagle“. 72
- Daudet Alfons
 — Port Tarascon. 1768
- Dąba Maria — 1829, 1852
- Dąbrowska Maria
 — Szkice o Conradzie. 73
- Dąbrowska Z. — 80
- Dąbrowski Franciszek
 — Westerplatte. 1126
 — Wspomnienia z obrony Westerplatte. 1125
- Dąbrowski Karol — Filmy: 20
- Dąbrowski W.
 — Wielki bluff Admiralicji. 1511
- Defoe Daniel
 — Robinson Krusoe. 1769
- Dehmel Henryk
 — Instrukcja ubezpieczeniowo-awaryjna statku i ładunku. 528
- Dehnel Tadeusz J. — 1834, 1839, 1840
- Dembowski Kazimierz
 — Słownik żeglarski. 3
- Demel Kazimierz — (red.) 208.
 Filmy: 45
 — Biologia morza. 178
 — Biologia ryb Bałtyku. 179
 — Bogactwa morza eksploatowane przez człowieka. 181
 — Morze Barentsa. 229
 — Morze Północne. 225
 — Nauka na usługach rybołówstwa morskiego. 226
 — Oceanografia rybacka. 182
 — Połowy dorsza w Zatoce Gdańskiej... 227
 — Rybołówstwo morskie Ziemi Odzyskanych. 228, 1247
 — Życie morza. 180
- Deotyma (pseud., Jadwiga Łuszczewska — nazw.)
 — Panienka z okienka. 1512
- Derenicz Michał — 91
- Deresiewicz Janusz — (red.) 934
 — Okupacja niemiecka na ziemiach polskich włączonych do Rzeszy. 1127
- Dereżycki Marian
 — Fizyka dla modelarzy. 851
 — Modelarstwo jachtowe. 852
 — Organizacja regat modeli pływających. 854
 — Teoria i zasady projektowania modeli żaglowych. 853
 — Teoria modelu żaglowego. 873
- Derlatka Tadeusz
 — Gospodarka ziem zachodnich i północnych. — Siedem województw zachodnich i północnych. 1178
 — Ofensywa rewizjonizmu niemieckiego. 1145
 — Osiągnięcia i perspektywy rozwoju przemysłu okrętowego. 1189
- Des Loges Marian
 — Politechnika Gdańska 1945—1955. 1338
- Dębicki Tadeusz

- Tabele zamienne i kalkulacyjne dla handlu morskigo i żeglugi. 529
- Dębski K. — (przedm.) 1004
- Diesmientjew I.
— Kanał Sueski, 18
- Dikowski Siergiej
— Komendant Ptasiej Wyspy, 1770
— Przygody kutra „Śmiałego”. 1771
- Dixon Borys — 194, 210
- Dmochowska J. — 1857
- Dobraczyński Aleksander
— Poradnik okrętowca. 361
- Dobraczyński Jan
— Niezwyciężona Armada. 1513
- Dobromirski Walerian
— Elementy techniki statku morskigo. 527
— Poradnik okrętowca. 361
- Dobrot Aleksander — 102
- Dobrowolska Agnieszka
— Strój pyrzycki. 914
- Dobrowolski Antoni Bolesław
— Amundsen, Nansen i Wikingowie polarni. 74
— Męczennicy polarni. 75
— Wspomnienia z wyprawy polarnej. 76
- Dobrowolski Władysław
— Na morze. 855
- Dobrzyński Juliusz
— Państwowe uzdrowiska Pomorza Zachodniego. 1363
- Dobrzyński Romuald
— Socjalistyczna opieka nad urządzeniami przeładunkowymi i jej stosowanie w portach polskich. 418
- Dobski Witold
— Jesteśmy tu na zawsze. 1194
- Doerffer Jerzy
— Trasowanie okrętowe. 312
— Stocznie. Wskazówki bhp. 323
- Dogte Mieczysław — Filmy: 58
- Dolatkowski Augustyn
— Higiena na statkach rybackich. 239
— Higiena okrętowa. 753
— Zbiór prac ogłoszonych w latach 1929—1957. 754
- Doliński P. A.
— Ustawianie układu korbowego okrętowych silników spalinowych. 530
- Domaniewski N. A.
— Regulacja wybrzeży morskich i ujść rzecznych. 409
- Domaniewski Tadeusz
— Druga wachta. 1684
- Domański S. — 344
- Donikow N. I.
— Nurkowie. 1772
- Dopierała Bogdan
— Ekonomiczne i demograficzne problemy Pomorza Zachodniego... 1102
— Tak zwane „niebezpieczeństwo polskie” na Pomorzu Zachodnim... 947
- Dormienko W. W.
— Rybackie mechanizmy łożwce i urządzenia transportowe. 230
- Doroszenko P. A.
— Montaż opłomkowych kotłów parowych. 313
- Dorywański Mieczysław —
Filmy: 89, 92
- Dostan W. — 1870
- Drapella Hubert — Filmy: 15
- Drapella Władysław Antoni
— Ster. 1062
— Żegluga-Nawigacja-Nautyka. 1063
- Drewniak Bogusław
— Polonia szczecińska. 1104
— Polscy robotnicy sezonowi na Pomorzu Zachodnim... 947
— Robotnicy sezonowi na Pomorzu Zachodnim. 1103
- Dric M. E.
— Łożyska ślizgowe mechanizmów okrętowych. 314
- Drozdowska - Kubań Zdzisława
— Morze w twórczości malarzy polskich XIX i XX w. 1305
- Dróżdż-Satanowska Zofia
— Zakochani w Pomorzu. 1157
- Druka Nadzieja — 1771, 1774, 1924
- Drymer Wiesław — Filmy: 85
- Dubakin A. I.
— Okrętowe prace kontrolne. 315
- Dubiński Stefan
— Silniki morskie i ich obsługa. 531
- Dubowski Adam
— Pięćdziesiąt godzin w krainie lasów, jezior i historii. 915
- Dudziński Witold
— Połczyn-Zdrój na Pomorzu Zachodnim. 1364
- Dukielski A. I.
— Mechanizacja prac przeładunkowych w portach morskich. 419
- Duleba M.
— Tak się zaczęło z kulturą. 1190
- Dumania T. — Filmy: 99
- Dumas Alexandre
— Hrabia Monte Christo. 1769A
- Dumas Frédéric
— Milczący świat. 65
- Dumitriu Petru
— Ptak burzy. 1773
- Duninowska Ludmiła — 1822
- Dymecki Jan
— Silniki kutrowe „June Munkteill” i ich eksploatacja. 231
— Urządzenia napędowe małych statków motorowych. 714
- Dziadoń S.
— Kartki z obłożonego miasta. 1190
- Dziarnowska Janina — 1844
— Miasto nowych ludzi. 1515
- Dzimicz Bruno — zob. Steyer Włodzimierz
- Dzipanów Rudolf
— Walki 4 Pomorskiej Dywizji Piechoty. 1128
- Dziulko Ryszard — Filmy: 83
- Dzwonkowski J. — Filmy: 102
- Dżigurda Olga
— Parowiec „Kachetia”. 1774
- Edel-Kryński Henryk
— Pomorz Gdańskie. 1177
— Województwo gdańskie. 1158
— Zmiany struktury społeczno-gospodarczej woj. gdańskiego. 1245
- Eggers Werner
— Ekspedycja statku. 420
- Ehrlich Ludwik
— Suwerenność a morze w prawie międzynarodowym. 533
- Ejlbernik E. — Filmy: 65
- Ejsmont E.
— Higiena na statkach rybackich. 239
- Elwertowski Jan
— Służba informacyjna w rybołówstwie morskim. 232
— Szprot. 184
- Evert Tadeusz J. — 1800, 1823, 1845, 1867
- Fabiani-Madeyska Irena — (oprac.) 1085
— Gdańsk zabytkowy w roku 1950. 1310
— Odwiedziny Gdańska w XIX w. 1105
— Portrety i sceny polskie w sztychach Falcka i Hondiusza. 1073
- Fafurin N. A.
— Strumień śrubby okrętowej a sterowność statku. 534
- Falenciak Jerzy
— Prawo morskigo. 535
- Falkiewicz Henryk
— Zostań rybakim dalekomorskim. 269
- Feder A.
— Problemy komunikacyjne... 1259

- Feder Henryk
— Informator gospodarczy woj. gdańskiego. 1248
- Federowicz Janusz
— Technika ubezpieczeń morskich. 536
— Ubezpieczenia w rybołówstwie morskim. 233
- Feith J.
— Z dziejów miasta Słupska... 946
- Fenikowski Franciszek — Filmy: 2, 33, 57, 58
— Baszta Trzech Koron. 1517
— Dłgie morze. 1518
— Gdańska szkatułka. 1519
— Kaper z Morskiego Psa. 1520
— Okręt w herbie. 1521
— Pierścień z łabędziem. 1522
— Przymorze. 1523
— Rękopis z gospody Pod Łososiem. 1524
— Smok króla Augusta. 1525
— Zakręt Pięciu Gwizdków. 1526
— Zapadły zamek. 1527
- Fethke Jan — Filmy: 109, 112
- Fiderer Maria — 1725, 1726
- Fiedler Arkady
— Dziękuję ci, kapitanie. 1528
— Wyspa Robinsona. 1529
- Fiedorow I. I.
— Echosondy nawigacyjne. 537
- Fijałkowski Gracjan
— Morze szumi jak dawniej. 917.
- Filipowiak Władysław
— Cedynia w czasach Mięszka I. 1012
— Kamień wczesnodziejowy. 1013
— Wolin, największe miasto słowiańszczyzny zachodniej. 947
— Wolin w świetle wykopalisk. 1038
- Filipowicz Mieczysław
— Trasowanie okrętów. 316
- Finkielstejn M. I.
— Radionawigacja. 538
- Flavius Arrianus z Nikomedii
— ...żegluga dookoła Pontu Euksyńskiego. 77
- Fleszar Mieczysław
— Najstawniejsi odkrywcy świata. 78
- Fleszarowa-Muskat Stanisława
— Lato nagich dziewcząt. 1530
— Milionerzy. 1531
— Przerwa na życie. 1532
— W służbie morza. 1533
- Flis Jan — 46
— Krajobraz wybrzeży morskich. 19
- Flisowski Zbigniew
— „Bismarck“, pirat Atlantyku. 1534
— Westerplatte. 1129
- Florkowski Wacław — Filmy: 19
- Fonferko Tadeusz — 159
- Forbert Adolf — Filmy: 112
- Forbert Władysław — Filmy: 4, 110
- Forester Cecil Scott
— Bitwa o Malte. 1775
— Z podniesioną banderą. 1776
- Förster Hans Albert
— Wysoki biegun. 79
- Frankowski Jan
— Kołobrzeg i okolice. 1365
- Frąckowiak Miłosz
— Poradnik okrętowca. 361
- Freilich Henryk — 337
- Frenkiel G.
— Sport żeglarski. 861
- Freuchen Peter
— Przygoda w Arktyce. 80
- Fronik Z.
— Przewodnik po Gdańsku. 1366 .
- Fruczek Zygmunt
— Bogactwa morza eksploatowane przez człowieka. 181
— Obrona Płyty Oksywskiej. 1130
- Fuchs Franciszek — Filmy: 1
- Fuchs Vivian
— Na przelaj przez Arktykę. 81
- Fućik Juliusz
— Zdobyćcie Bieguna Połnocnego. 82
- Fudakowski Józef
— Ssaki morskie. 185
- Furlusow — Filmy: 98
- Furmanik Stanisław — 101, 1724, 1821
- Füst Milan
— Historia mojej żony. 1777
- Gadomski Zbigniew
— Iskra. 130
- Gaerting Krzysztof
— Nowym żakom Szczecina. 1332
- Gaj Władysław
— Kółka rolnicze na wsi szczecińskiej. 1260
— Produkcja nasienna w gospodarstwach woj. szczecińskiego. 1246
- Gajewski Jan
— Skróty i oznaczenia świateł na szwedzkich mapach morskich. 540
- Gajewski Zenon
— Węgorz. 186
- Gajzler H.
— Węzłowe kierunki zagospodarowania i rozwoju woj. gdańskiego. 1300
- Galis Adam — 1736, 1896
- Galon Rajmund
— Przewodnik wycieczki Zjazdu P.T.G. ... 1357
- Gałczyński Natalia i Konstanty I. — 1929
- Gałecki Ludwik
— Przetwórstwo rybne. 268
- Gałecki Piotr
— Pomorze Zachodnie i Polska. 933
- Gamm Rudolf
— Swastyka nad Gdańskiem. 1106
- Garmaszew D. Ł.
— Nowoczesne metody montażu linii wałów na statkach. 317
- Garnuszewski Antoni
— Budowa okrętu. 318
— Stowarzyszenie... „Bande-ra Polska“. 616
— Teoria okrętu. 319
- Gauguin Paul
— Noa Noa. 83
- Gaus Jerzy — Filmy: 28, 53, 90
- Gauszko E.
— Elektrotechnika. 821
- Gawriłow Piotr
— Niedźwiedź-marynarz. 1779
- Gawron Czesław
— Walcząca Gdynia. 1107
- Gaziński Julian
— Drewniane wyposażenie okrętu. 320
- Gelberg Ludwik
— Piractwo na morzach chińskich. 756
- Gerbault Alain
— W pogoni za słońcem. 84
- Gibson Aleksander
— Wilkierz wiejski... dla dóbr wejherowskich i rzucewskich z r. 1783, 1065
- Giebułtowicz Józef — 95
- Gieżyński W. — 1843
- Georgijewska S.
— Morze babuni. 1779
- Gierszewski Stanisław
— Elbląski przemysł okrętowy w l. 1570—1815, 321
— Udział Pomorza Gdańskiego w powstaniu styczniowym. 947
— Życie portowe Elbląga w XVI i XVII w. 947
- Giertowski Józef
— Podstawy nawigacji terestrycznej. 541
- Gieysztor Aleksander
— Śląsk i Pomorze w dziejopisarstwie polskim wle-ków średnich. 1015
- Gieysztor Irena — 118

- Gil Franciszek
— Ziemia i morze. 1535
- Gilewicz Ryszard
— Morskie siły zbrojne państw socjalistycznych i kapitalistycznych. 757
— Wierna straż morskich rubieży. 1229
- Ginter Józef
— Kamień Pomorski i okolice. 1369
- Giżycki Kamil
— Na samotnym atolu. 1556
- Glaubermań R.
— Modele okrętowe dla początkujących. 856
- Glebow G. N.
— Przemysłowa eksploatacja floty rybackiej. 234
- Glembin Józef
— Pracując na kutrze „Arki” 235
- Glinczanka A. — 1762
- Glinka Zygmunt — 1793, 1833, 1836, 1875
- Głomar Z. — 1864
- Gluziński Jerzy
— Dziesięciolecie Polski Ludowej na Pomorzu. 922
- Gładysz Bronisław
— Meteorologia dla żeglugi morskiej. 542
— Podstawowe wiadomości z nautyki. 275
— Poradnik ratownika. 421
- Głazek Jan
— Popularna żagłówka turystyczna klasy BM. 860
- Głębowicz Jerzy
— Poradnik morskiej służby radiowej. 543
- Głowacki Włodzimierz
— Młodszy sternik. 862
— Sternik morski i śródlądowy. 857
— Żeglarstwo morskie. 858
— Żeglarz. 863
- Głowiakowa Zofia
— Rozbitkowie. 1815
- Głowińska Amelia
— Bogactwa mineralne morza. 20
- Goriejczenko A. — Filmy: 65
- Godlewski Aleksander Lech.
— Tahiti najpiękniejsza. 85
- Godlewski Wiesław
— Przepisy nadzoru technicznego jachtów morskich. 859
- Golemo Antoni
— Zwyczaj portu antwerpijskiego. 422
- Gołubiew Antoni
— Bolesław Chrobry. 1537
— Zdobyćcie Jomsborga. 1538
- Gołubiew D.
— Rosjanie w Antarktyce. 86
- Gonczarow Iwan A.
— Fregata „Pallada”. 87
- Gontarski Jerzy
— Gospodarka paliwowo-smarownicza na statkach morskich. 548
- Gorazdowski Stefan
— Międzynarodowe i miejscowe przepisy drogi na morzu. 544
— Międzynarodowe prawo drogi morskiej. 585
— Międzynarodowe przepisy o zapobieganiu zderzeniom na morzu. 545
— Morskie pomoce nawigacyjne. 546
— Przepisy drogi na morzu i sygnalizacja morska. 236
— Sygnalizacja morska. 547
- Gorbatow Borys
— Arktyka na codzień. 1780
- Gorczyński Władysław
— O insolacji Gdańska, Sopotu i Gdyni w porównaniu z Warszawą. 986
- Gorkow
— Porty Gdynia, Gdańsk, Szczecin. 1370
- Gorządek Wiktor — Filmy: 105
— Nie ma tajemnic w rybołówstwie morskim. 237
- Gosieniecka Anna
— Daniel Chodowiecki. 1066
— Falck Polonus i współcześnie rytownicy gdańscy. 1067
— Malarstwo gdańskie XVI i XVII w. 1068
- Gostkiewicz Jan
— Popularna żagłówka turystyczna klasy BM. 860
- Gosz K.
— Przewodnik po Gdańsku. 1366
- Goszczyński Stanisław
— Mewy. 1539
- Gościk Jerzy — Filmy: 13
- Górkowa W. — 1825
- Górny Józef
— Morskie przyrządy nawigacyjne. 549
- Górski Artur
— Sagi islandzkie. 1540
- Górski J.
— Osadnictwo na Ziemi Szczecińskiej. 1268
- Górski Józef
— Konosament. 550
— Odbiory i próby okrętowe. 322
- Górski Karol
— Akta Stanów Prus Królewskich. 1069
— Główne zagadnienia historiografii bałtyckiej. 908
- Państwo krzyżackie w Prusach. 1016
— Polska w zlewisku Bałtyku. 898
— Związek Pruski i poddanie się Prus Polsce. 1096
- Grabowski August Maksymilian
— Podróż do Prus (1844). 1108
- Grabowski Krzysztof — 514
- Grabowski St. — Filmy: 85
- Grabowski Tadeusz
— W niewoli u Czang Kajsze. 551
- Grabowski Zygmunt — 1728, 1802
— Hydroakustyk. 758
— Radiotelegrafista. 759
— Sternik. 760
— Sygnalista. 761
— Torpedysta. 762
— Trałowce. 763
— Tysiąc słów o morzu i okolicy. 4
- Grabski Władysław Jan
— Saga o jarlu Broniszu. 1541
— 300 miast wróciło do Polski. 918
- Grajewski Ireneusz — 585
— Kompas żyroskopowy. 684
— Podręcznik sternika. 764
- Grajter Jerzy — Filmy: 32
— Morza i oceany. 21
— Na Morze Barentsa. 88
— Rybackim szlakiem. 238
- Granke Maksymilian
— Informator miasta Gdańska. 1371
— Uzupełniający wykaz ulic... 1372
- Gręźlikowski Zygmunt
— Początki panowania Bogusława X... — Klęski elementarne w dziejach Koszalina. 982
— Siedemnasta wiosna Ziemi Koszalińskiej. 1195
- Grigoriy N.
— Sport żeglarski. 861
- Grin Aleksander
— Piekło odzyskane. 1781
— Szkarłatne żagle. 1782
- Grodecki Stanisław
— Westerplatte. 1126
- Grodek Andrzej
— Z historii rachunkowości w Polsce i Gdańsku... 1070
— Znaczenie komunikacyjne Odry. 1231
- Grodzicka Krystyna
— Młodszy sternik. 862
— Żeglarz. 863
- Groński Stanisław
— Knieja bukowa. 1373
- Gross Hilary
— Czartery w polskim handlu morskim. 552

- Grosser Eugeniusz
— Normy pracy dla przeładunku drobnicy... 506
- Grotius Hugo
— Wolność mór... 553
- Gruda Eugeniusz — 1727
- Grüm S.
— Rola służb inwestycyjno-technicznych... 438
- Gruszecka Aniela
— Od Karpat do Bałtyku. 1542
- Grygolunas Jerzy — Filmy: 15, 21
- Grzeleci S.
— Morze i ludzie na ekranie. 1229
- Grzenia Leon
— Współzawodnictwo pracy w portach morskich. 507
— Współzawodnictwo w portach. 423
- Grzywaczewski Zbigniew
— Walka z pożarami na statkach. 554
— Współczesne statki rybackie. 297
- Gumowski Jan — 355
— Całokształt zagadnień osadnictwa rybołówstwa morskiego. 268
- Gumowski Marian
— Koszalin, jego herb i pieczęcie. 982
— Pieniądz gdański. 1109
- Gupieniec Romana
— Wykaz publikacji na temat wczesnośredniowiecznego Gdańska... Szczałki roślinne... 1014
- Gustowski Leszek
— Fakty i liczby. 424
— Polska a Pomorze Od-rzańskie. 919
- Haack Włodzimierz
— Chleb i korale. 89
- Hajota — zob. Pajzderska Helena
- Halborn S.
— 5000 metrów pod wodą. 90
- Halinowski Jan
— Higiena pracy marynarza w klimacie tropikalnym. 555
— Higiena pracy robotników portowych. 425
- Hamsun Knut
— A życie toczy się dalej. 1783
— August Powsinoga. 1784
— Włóczęgi. 1785
- Harańko Marian — 676
- Harland Wanda — 1923
- Hart Henry
— Droga morska do Indii. 91
- Hartman Seweryn
— Belgika. 1544
- Hartwigowa Janina — Filmy: 52
- Hass Hans
— Trzej łowcy na dnie morza. 92
- Hebel Juliusz
— Organizacja rybołówstwa bliższego. 268
- Hegedüs Geza
— Żeglarz z Miletu. 1786
- Helbrecht Józef
— Bezpieczeństwo i higiena pracy w porcie. 426
— Liny i łańcuchy. 556
— Przeładunek statków handlowych. 557
— Stocznie. Wskazówki b.h.p. 323
- Helsztyński Stanisław
— Bałtyk w oczach pisarzy. 910
— W piastowskich grodach Pomorza Zachodniego. 1545
- Heltberg Romana — 1816
- Hemingway Ernst
— Mieć i nie mieć. 1787
— Staryczłowieki morze. 1788
- Hendelstein A. — Filmy: 44
- Herbst Stanisław — (przedm.) 1116
- Hermańska Janina — 1798
- Herrmann Paul
— Pokażcie mi testament Adama. 93
— Siódma minęła, ósma przemija. 94
- Heybowicz Wacław
— Opłaty za usługi i ich kalkulacja w polskich portach morskich. 427
- Heyerdahl Thor
— Aku-Aku. 95
— Wyprawa Kon-Tiki. 96
- Hilcerówna Z.
— Rogownictwo gdańskie w X—XIV w. 1014
- Hillary Edmund
— Na przelaj przez Antarktydę. 81.
- Hippner Jan Adolf — (red.) 539
- Hiszpański Stanisław — 151
- Hoffman J. — Filmy: 18
- Hoffman-Wiszniewiczowa Maria
— Człowiek zdobywa Arktykę. 98
- Holmsen Sverre
— Polinezyjski pasat. 99
- Holzman Marek
— Lepiej budujemy okręty. 307
- Hołowińska Z.
— Wczesnośredniowieczne rzemiosło złotnicze. 1014
- Hołowiński Jan
— Czartery. 552
— Ekonomika transportu morskiego... 558
— Polsko-skandynawskie To-warzystwo Transportowe „Polskarob“... 616
— Przeładunek według czarteru i konosamentu. 559
— Uwagi o słownictwie handlu morskiego. 2
- Holyńska Małgorzata — 1727
- Homerus
— Odyseja. 1789
- Horak Eugeniusz
— Szczecin. 1441
- Horzyca Wilam — 1755, 1894
- Hoszowski Stanisław — (red.) 947
— Lustracja województwa pomorskiego... 1071
— Walka Gdańska i Torunia z pruską zaborczością... 947
— Walka o zjednoczenie Pomorza z całością ziem polskich. 922
- Howarth David
— Umieramy samotni. 1790
- Hrabec Stefan
— Nazwy dzielnic i okolic Gdańska. 987
- Hryniewiecki Adolf
— Zarys oceanografii. 22
- Hückel Stanisław
— Budowle morskie. 428
— Politechnika Gdańska 1945—1955. 1338
— Wytyczne odbudowy polskich portów morskich. 429
- Hudymowa Maria
— Współpraca bibliotek powszechnych ze środowiskiem. 1303
- Hueffer Ford Madox
— Przygoda. 1762
— Spadkobiercy. 1763
- Huelle Z.
— Współczesne statki rybackie. 297
- Huget Marian
— Ubezpieczenia przewozów morskich. 560
- Hughes Langston
— Wielkie morze. 1791
- Hugo Victor
— Pracownicy morza. 1792
— Wyprawa Gilliatta. 1793
- Huras Kazimierz
— Budowa drewnianych kutrów rybackich i łodzi ratunkowych. 324
- Isakow I. S.
— Marynarka wojenna ZSRR w okresie wielkiej wojny narodowej. 768
- Iwanowski Kazimierz — 314
- Iwanoyko Eugeniusz
— Jeremiasz Falck. 1072
- Jabłkowska Róża
— Joseph Conrad. 100

- Jabłoński Olgierd
— Stocznia Szczecińska im. Adolfa Warskiego. 330
- Jabłoński Stanisław — 820
- Jabłoński Włodzimierz — 169, 234
- Jacewicz Włodzimierz
— Konserwacja i utrzymanie sprzętu żeglarskiego. 881
- Jachontowa Marianna
— Okręty wychodzą na morze. 1794
- Jacoby Jan — Filmy: 82, 93
- Jadziak Emil
— Wyzwolenie Pomorza. 947
- Jaffe Haym
— Ziemia przed nami! 64
- Jagodziński Zenon
— Systemy radionawigacyjne. 567
- Jaklewicz Kazimierz
— Obsługa radiotelefonu i echosondy. 241
— Ochrona pracy na statkach rybackich. 242
- Jakowlew Aleksander
— Roald Amundsen. 101
- Jakrzewska Zofia
— Portrety i sceny polskie w szytach Falcka i Hondiusza. 1073
- Jakubiec Marian
— Poradnik okrętowca. 361
- Jakubowicz Tadeusz — 844
— Polska odrodzona na Pomorzu Zachodnim. 1160
- Jamka Rudolf
— Pomorze w czasach prehistorycznych. 1017
- Jan Wasyl
— Statek fenicki. 1795
- Janik Bernard
— Najstarszy tekst prawa morskiego w Gdańsku. 568
— Wilkierz wiejski Aleksandra Gibsone... 1065
- Janiszewski Stanisław
— Organizacja eksportu węgla... 616
- Jankowska Florentyna
— Zasady żeglarstwa. 864
- Jankowski L. — Filmy: 46
- Jankowski Leon
— Opłaty za usługi i ich kalkulacja w polskich portach morskich. 427
- Janocha Henryk
— Krótki zarys pradziejów powiatu koszalińskiego. 982
- Janowicz Zbigniew
— Ustrój administracyjny ziem polskich wcielonych do Rzeszy Niemieckiej. 1939—1945. 1131
- Jantar Jan
— Szczecin. 954
- Jantos Henryk
— Granicznym szlakiem. 1546
— Spotkanie z rzeką. 1547
- Jaraczewski Jerzy — Filmy: 6
- Jaremko-Żytyńska Z. — 1809
- Jarmolińska Helena
— Brzegiem morza. 23
- Jarostawski Mieczysław
— Bunt na Dalmorze. 1548
- Jarosz Andrzej
— Poradnik okrętowca. 361
- Jaroszyk Henryk
— Pięćdziesięciolecie spółdzielni chłopów Ziemi Złotowskiej. 1110
- Jaruzelski Andrzej
— Przewozimy ryby świeże. 215
- Jasiek Antoni
— O roli książki polskiej i czasopism na ziemiach Krajny i Kaszub. 1303
- Jasiek Piotr
— Przy kominku. 924
- Jasienica Paweł
— Zakotwiczeni. 1321
- Jasiński Antoni
— Przełamanie Wału Pomorskiego. 1132
- Jasiński W.
— Wytyczne do planu perspektywicznego rozbudowy portów morskich. 438
- Jasiński Zygmunt
— Okrętowe silniki spalino-we. 569
- Jaster Jan
— Ludzie wielkiej przygody. 61
— Odkrywcy Kamerunu. 62
- Jastrzębiec-Kozłowski Czesław — 1890
- Jastrzębski J. — Filmy: 85
- Jaśkiewicz Roman
— Informator Gdańska, Wrzeszcza, Oliwy, OrunI, Nowego Portu. 1376
- Jaworski A.
— I Liceum Ogólnokształcące... 1336
- Jaworski K. A. — 1780
- Jaworski Stanisław
— O ładunkach w transporcie morskim. 570
— Stery okrętowe i ich obsługa. 571
- Jaworski Tadeusz — Filmy: 17
- Jażdżewski Zygmunt
— Podania i gawędy ze Stupska i okolic. 946
— Stupsk i okolice. 1377
- Jażdżewski Konrad — Filmy: 28
— Gdańsk X—XIII w. ... 947
- Gdańsk wczesnośredniowieczny w świetle wykopalsk. 1018
- Jefriemow Iwan
— Opowiadania morskie. 1797
— Wyprawa Ba-Wer-Dzeda. 1796
- Jelinowski B.
— Jezioro Charzykowo. 988
- Jerys Czesław
— Stocznia Gdyńska ... 360
— Zapiski o przedwojennych stoczniach polskich. 616
- Jewprow Eugeniusz
— Liga Morska. 1214
- Jeżewska W. — 154
- Jędrkiewicz E. — 1085
- Jędrzejewicz Jerzy — 1808, 1869
- Jędrzejewski Bohdan — 511
- Jędrzejkiewicz Zygmunt
— Poradnik turysty-amatora. 865
- Jędrzejowska Anna
— Polskie piśmiennictwo w gdańskich oficynach drukarskich. 947
- Jędrzejowska Helena
— Katalog inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku. 1074
- Josseliani Jarosław
— Podwodna wojna. 769
— Z pamiętnika marynarza okrętu podwodnego. 770
- Junga Jewgienij
— Aurora, nieśmiertelny okręt rewolucji. 1798
— Krażownik „Aurora“. 1799
— Ludzie morza. 1800
— Nieśmiertelny okręt. 1801
— Śladami marynarzy. 771
- Jurkiewicz Kazimierz
— Konserwacja statku. 572
— Podstawowe wiadomości z wiedzy okrętowej. 574
— Wyszkolenszalupowe. 573
- Justin F. L.
— Operacja Midway. 1549.
— Pierwsze okręty atomowe. 331
- Kabat Henryk
— Tragedia „Cyranki“. 1550
- Kac I.
— Przyjeżdżajcie na Ziemię Szczecińską. 1254
— Wieś szczecińska na nowych torach. 1255
- Kaczmareczyk H.
— Szklce stupskie. 946
— Szkoła polska na Ziemi Złotowskiej. 1345

- Kaczmarek Kazimierz
— Bohaterowie Wału Pomorskiego. 1551
— Historia 8 bydgoskiego pułku piechoty. 1133
- Kaczorowski Eugeniusz
— Dzieje oręża polskiego na morzu. 755
- Kaden Jerzy — Filmy: 19, 22
- Kahan Henryk
— Sopot, perła polskiego Bałtyku. 955
- Kald S. T.
— Kamikaze-lotnicy śmierci. 1552
- Kalinowski Adam
— Nauka pływania dzieci i młodzieży. 866
- Kallwejt Tadeusz — Filmy: 35, 43, 51, 66
- Kałaczew J. M.
— Przewóz ładunków morskimi. 575
- Kałędkiewicz Z.
— Ogólnopolska Wystawa Marynistyczna. 1309
- Kałużny Józef
— Prace ciesielskie w stocznicach okrętowych. 332
- Kamienny Marian
— Poradnik przetwórstwa rybnego. 276
— Przemysł rybny w planie sześcioletnim. 243
- Kamiński Jan — 510
- Kamińska Janina — (przedm.) 1014
— Włókiennictwo gdańskie w X—XII w. 1019
- Kamińska Krystyna
— „Gryf” wraz z dodatkiem „Gryf Kaszubski”. 1111
- Kamińska-Rzetelska Ewa
— Kaszubi w oczach XIX-wiecznych przybyszów. 929
- Kamiński Ireneusz Gwidon — (przedm.) 1514
— Pomerania. 1553
— Szczecin literacki. 1554
- Kamiński Andrzej J. — 1818
- Kandiak Jan
— Bezpieczeństwo i higiena pracy w porcie. 426
— Konserwacja i remont kotłów okrętowych. 665
— Transport wodą, przeladunek i magazynowanie materiałów niebezpiecznych... 576
- Kannenberg Zygmunt
— Rurociągi okrętowe. 338
- Kapełus Helena
— Kaszubskie podanie o Czeszku. 930
- Kapica Piotr
— Ścigacze wychodzą na morze. 1802
- Karczeńska Wanda
— Ludzie spod żagli. 1555
- Karczmarski Janina — 1914
- Karelin Dmitrij
— Arktyka radziecka. 24
- Karnaś Wincenty
— Kółka rolnicze na wsi szcecińskiej. 1260
- Karpowicz M. — 154
- Karpowicz Tymoteusz
— Legendy pomorskie. 1556
- Karpowicz Zbigniew — Filmy: 20, 23
- Karrallus Witalis
— Informator Ziemi Koszańskiej. 1196
- Karski Gabriel — 1836
- Kasprowicz Bolesław — (przedm.) 420
— Ceny za usługi portu morskiego. 431
— Ekonomia i planowanie portów morskich. 432
— Organizacja i technika przedsiębiorstw portowych. 433
— Problem robotnika portowego. 434
- Kasprowicz M.
— O umowie zbiorowej w porcie. 435
- Kasprowiczowa Izabela — 420
- Kassel Eugenia
— Morze w humorze. 1557
- Kassil Lew
— Daleko na morzu. 1803
- Katajew Walentin
— Chutor w stepie. 1804
— Samotny biały żagiel. 1805
— Za władzę Rad. 1806
- Kawczyński Antoni
— Dannemora. 1558
- Kawlerin Wieniamin A.
— Dwaj kapitanowie. 1807
- Kazakiewicz E.
— Serce przyjaciela. 1808
- Kazimierzczak Józef
— Pływalność i stateczność okrętu. 333
- Kazimierzczak Zdzisław
— Reportaż przywieziony w zębach. 129
- Kazubek Czesław
— Meteorologia dla marynarzy. 577
— Porty morskie i ich urządzenia. 436
- Kazimierzczak W. — Filmy: 16
- Kątowski Edward
— Kalkulacje eksploatacyjne w transporcie morskim. 578
- Kearton Cherry
— Wyspa pięciu milionów pingwinów. 102
- Kedros Andreas
— Statek w mieście 1809
- Kelles-Krauzowa M. — 1922
- Kędziński Czesław — 1783, 1784, 1785
- Kielski Bolesław — 1911
- Kielczewska-Zaleska Maria
— O miastach nadodrzańskich. 1231
— O powstaniu i przeobrażeniu kształtów wsi Pomorza Gdańskiego. 1020
— Przewodnik wycieczki Zjazdu PTG... 1357
- Kierczyńska Melania — 1804, 1805, 1807, 1820
- Kierkowski Konrad
— Rola administracji państwowej w życiu rybołówstwa bałtyckiego. 268
- Kiersnowska Teresa
— Wczesnośredniowieczne skarby srebrne z Pomorza. 1021
- Kiersnowski Ryszard
— Legenda Winety. 1022
— Wczesnośredniowieczne skarby srebrne z Pomorza. 1021
— Wolin i Szczecin jako główne ośrodki Pomorza Zachodniego. 1038
- Kljowski Józef
— Spis nazw, ulic, placów, wysp, rzek i kanałów miasta portowego Szczecina. 1379
- Kilarski Jan — Filmy: 86
— Gdańsk. 1380
— Gdańsk, miasto nasze. 1381
— Poznaj Gdańsk. 1382
- Kilarski Maciej
— Oliwa. 1383
- Kingsley Charles
— Na podbój świata. 1810
- Kingston William Henry Giles
— Dwukrotnie zaginiony. 1811
— Przygody dzielnego marynarza. 1812
- Kinle Maria — 1888, 1889
- Kinle Romuald — 1887
- Kipling Rudyard
— Biała foka. 1813
— Kapitanowie zuchy. 1814
- Kirilenko Iwan
— Rozbitkowie. 1815
- Kirk Hans
— Niewpłnik. 1816
- Kirryłow A.
— Ścigacz torpedowy. 772
- Kisielewski Michał
— Atlas okrętowych kotłów i maszyn parowych. 579
- Kjellgren J.
— Ludzie przy moście 1817

- Klaffkowski Alfons
— Umowa Poczdamka z dnia 2. 7. 1945 r. 1146
- Kleban Czesław
— Port Gdynia. 1353
- Klemczyński Zdzisław
— ABC okrętu. 5
- Klenow N. W.
— Okrętowe prace kontrolne. 315
- Klesińska W.
— Zarys politycznych i gospodarczych dziejów Elbląga. 981
- Kleszczewski Kazimierz —
Filmy: 71
- Klichowska M
— Szezętki roślinne... — Wyniki badań botanicznych. 1014
- Klimaj Andrzej
— Atlas rybacki Morza Północnego. 246
— Łowiska południowego Bałtyku. 244
— Praktyka pokładowa dla rybaków morskich. 245
— Włoki kutrowe i ich eksploatacja. 219
- Klimczak St. — 1738
- Klonowski Stefan — 1797, 1885
- Kłós-Gwizdalska Maria — 1824
- Kłósowski Stefan
— Poradnik okrętowca. 361
- Kłóś Kazimierz
— Kasper z „Panny Wodnej”. 1559
- Knauff Stanisław
— Wojna zaczęła się w Gdańsku... 1134
- Knuth Wacław
— Próbobranie towarów w handlu morskim. 694
- Kobayashi Takidzi
— Poławiacze krabów. 1818
- Kobiela Bogumił — Filmy: 106
- Kobyliński Lech
— Opór okrętu. 334
— Poradnik okrętowca. 361
— Śruby okrętowe. 580
- Kochanowska-Wiśniewska Eugenia
— Morscy pracownicy naki. 1325
- Kocik J.
— Szkoła polska na Ziemi Złotowskiej. 1345
- Kokesz Stanisław — Filmy: 38, 39
- Kokot Józef
— Logika Poczdamu. 1147
- Kolańczyk Kazimierz
— Skorowidz nazw miejscowości Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej. 989
- Kolicki Stefan
— Pod polską banderą. 621
- Kołaczkowska Ewa — 1814
- Kolakowski Kazimierz
— Poradnik okrętowca. 361
- Kołodzyński Zdzisław
— Marynarka wojenna w Polsce przedwrześniowej. 756
- Kołomejczyk Norbert
— Polska Partia Robotnicza na Pomorzu Zachodnim. 1162
- Komarnicka Wacława — 1811
- Komornicki Stanisław
— Wyzwolenie Kołobrzegu. 1135
— Związki I Armii W. P. w walkach o Kołobrzeg. 1144
- Kon Wieńczysław — Filmy: 101
— Atlantyczne patrole. 774
— O morskiej radiolokacji. 581
— Radar w żegludze morskiej. 582
— Sondy okrętowe. 583
- Konarski W. — Filmy: 85
- Konarzewski Józef
— Ryby żywe i ryby świeże. 247
- Kondracki Jan
— Wyposażenie elektryczne portowych urządzeń przeładunkowych. 437
- Kondracki Jerzy
— Pomorze. 920
- Konopczyński Władysław
— Kwestia bałtycka do XX wieku. 899
— Walka z niemieczyzną o Bałtyk. 900
- Konopka Alfred
— Wisła-Odra. 910
- Konopnicka Maria
— W Gdańsku. 1560
- Konwicki Tadeusz — Filmy: 108
- Kopacka Irena
— Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
- Kopacki Marian
— Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
- Kopeć H.
— Wieś na ziemiach zachodnich i północnych. 1247
- Kopelówna Bronisława — 1849
- Korabiewicz Wacław
— Kajakiem do minaretów. 103.
— Żaglem do jogów. 104
- Koral Ignacy — 114
- Korchoł Włodzimierz
— Koszty własne w rybołówstwie morskim. 224
— Socjalistyczne współza-
- wodnictwo pracy w rybołówstwie morskim. 248
- Korzakowska Jadwiga
— Narodziny statku. 336
- Kordyl Edmund
— Konserwacja ryb na statku. 249
- Kornas Jan
— Podwodne zespoły roślinne Zatoki Gdańskiej. 187
- Kornijenko D.
— Marynarka wojenna ZSRR. 776
- Korniłowicz Maria — 43, 1792
- Korniłowiczowa Janina — 1749, 1753, 1759
- Korolewicz W. S.
— Praktyczne określanie i kompensacja dewiacji kompasów magnetycznych na statkach morskich. 535
- Korotkow W.
— Okręty atomowe. 337
- Korowielski D.
— Sport żeglarski. 861
- Korzeliński Seweryn
— Opis podróży do Australii i pobytu tamże od r. 1852 do 1856. 105
- Kosiarz Edmund
— Marynarka wojenna. 786
- Kosmaczewski Jan
— Rybołówstwo morskie na wodach północnej Europy. 250
- Kossowski Bohdan
— Dźwigi pływające. 439
- Kostecki Dionizy — 140
- Kostecki Tadeusz
— Cień na pokładzie. 1561
— Przez morza nieznanie 1562
- Kostrzewski Józef
— Kultura łużycka na Pomorzu. 1023
- Koszuł Wojciech
— Władztwo Polski nad Łęborkiem i Bytowem. 1075
- Koszewski Zdzisław
— Międzynarodowe prawo drogi morskiej. 586
— Orzecznictwo Izb Morskich. 643
- Kość Franciszek
— Zatrzymać m/s „Miki”. 1570
- Kowal J. — 769
- Kowalczyk Zbigniew
— Gospodarka paliwowo-smarownicza na statkach morskich. 548
- Kowalenko Władysław
— Gdańsk. 956
— Koszalin średniowieczny 982
- Kowalewska Maria — 1797

- Kowalewski Stefan
— Rurociągi okrętowe. 338
- Kowalewski Tadeusz
— Walcząca Gdynia. 1107
- Kowalkowski Jerzy
— Szkolenie pływackie w LPZ. 867
— Terenowe zaplecze gospodarki morskiej... 1300
- Kowalska Krystyna — 213
— Morze Sargasowe. 188
— Ryby słodkowodne i morskie. 189
- Kowalski Bolesław
— Żeglarskie vademecum. 868
- Kowalski Edmund
— Kółka rolnicze na wsi szczecińskiej. 1260
— Osadnictwo na Ziemi Szczecińskiej. 1268
- Kowalski J.
— Przeobrażenia podziatu administracyjnego woj. gdańskiego. 1190
- Kowalski Jan — 1775
- Kowalski Józef
— „Błyskawica“. 1563
- Kowalski Waclaw
— Mierzeja i Zalew Wiślany. 1384
— Pótysep Helski. 1385
- Kowalski Zbigniew
— Zarys wiedzy okrętowej. 587
- Kownacka Maria — 1740
- Kownas Stefan
— Szczecin — miasto parków i zieleni. 990
- Kowzan Halina
— SOS, „Sollum“ tonie. 1564
- Kozakiewicz W.
— Solenie ryb. 276
- Kozierowski Stanisław
— Atlas nazw geograficznych słowiańszczyzny zachodniej. 991
- Kozłowska Maria
— Poznajemy Gdańsk. 1430
- Kozłowski Bolesław
— Dzieje okrętu. 339
- Kozłowski H.
— Uprawa Inu na Kaszubach. 1257
- Koźliński Jerzy
— Podziemie na Pomorzu w latach 1945—1947. 1163
- Krasnow A. I.
— Zyroskop. 588
- Krasnowiecki L.
— Marynarka wojenna. 786
- Kraszewski Tadeusz
— Województwo koszalińskie. 1177
- Kratt Iwan
— Ocean Wielki. 1819
- Kreft Augustyn
— Jestem człowiekiem morza. 251
- Kret Jan — 1865
- Kretowicz Kazimierz
— Bezpieczeństwo i higiena pracy w żegludze. 599
- Krężelewski Mieczysław
— Poradnik okrętowca. 361
- Kropat Romuald — Filmy: 11
- Król Barbara
— Informacja o aktualnym stanie bibliotek woj. koszalińskiego. 1303
- Królikowski Wacław
— Poliestry wzmocnione w budownictwie okrętowym. 304.
- Kruczyńska Joanna — (red) 1187
— Wyższe uczelnie i kultura. 1178
- Krupa S.
— Przegląd produkcji Stoczni Gdańskiej w latach 1959—1965. 360
- Kruszyński Seweryn — Filmy: 107
- Kruszyński Tadeusz — 1088
— Co nam mówią zabytki o polskości ziem nad Odrą i przy ujściu Wisły. 923
- Krwawicz Marian
— Marynarka wojenna i obrona polskiego wybrzeża w dawnych wiekach. 777
— Obrona polskiego Pomorza i bitwa pod Oliwą w 1627 r. 778
— Walki w obronie polskiego wybrzeża w r. 1627 i bitwa pod Oliwą. 779
- Krygowski L. — 25
- Kryłów Aleksiej Nikołajewicz
— Wspomnienia i szkice. 341
- Krymow Jurij
— Statek „Derbent“. 1820
- Krynicky Marian
— Morskie statki handlowe. 589
— Na morzach świata. 590
— Na wyspach Atlantyku. 106
— Nasze morze. 901
— Szlakiem słonecznych mórz. 107
— Wiadomości z nautyki i historii żeglugi. 591
— Współczesne statki morskie. 592
- Kryński Michał
— Plan gospodarczy woj. gdańskiego. 1261
- Kryszewski Józef
— Wybrane zagadnienia z technologii budowy okrętowych silników spaliny-
wych dużej mocy ... 342
- Krzeczkowski H. — 1763
- Krzyszowski Zbigniew
— Logi okrętowe. 593
- Krzysztofiak Mirosław
— Wydajność pracy robotników przeładunkowych w polskich portach morskich w latach 1950—1959. 440
- Krzywiec Bolesław
— Rola Szczecina w gospodarce polskiej. 909
- Krzyżagórska Irena
— Elbląg. 957
- Krzyżanowska Irena
— Bajki i podania Słowiańców i Kaszubów. 1565
- Krzyżanowski Julian
— Kaszubskie przysłowie o niebie i piekle. 929
- Krzyżanowski Maciej
— Metoda szybkościowej obsługi statków w portach morskich. 441
— Reguły sprzedaży C.I.F. w handlu zamorskim. 594
- Kubas Bolesław
— Bezpieczeństwo i higiena pracy przy przeładunkach portowych. 442
— Brygadzysta portowy. 401
- Kubasiewicz Marian
— Szczęśliwi zwierząt wczesnośredniowiecznych z Wolina. 1024
- Kubaszewski Józef
— Zaczęto się na nabrzeżu Arsenal. 443
- Kubik Kazimierz
— Gdańskie Gimnazjum Akademickie. 1064
— Nauczyciele w pierwszym szeregu. 1190
— Polskie szkolnictwo prywatne w Gdańsku ... 922
— Wybór źródeł do dziejów polskiej szkoły prywatnej w Gdańsku. 1076
- Kublicki G.
— Kolumbowie Antarktydy. 108
— Odkrywcy Antarktydy. 109
— Przez lądy i oceany. 110
- Kucharski Bolesław — 575
— Liny druciane i ich zastosowanie na statkach handlowych. 595
- Kucharzuk Henryk — Filmy: 36, 56
- Kuchta Leszek
— Konserwacja i remont kotłów okrętowych. 665
— Metody i urządzenia do oczyszczania powierzchni statków z rdzy i farb. 666

- Kucner Alfred
— Ekspansja Brandenburgii nad Bałtykiem w wieku XV—XVIII. 1077
- Kudriawcew F. A.
— Nowoczesne metody montażu linii wałów na statkach. 317
- Kujawa S. — Filmy: 55
- Kukła Władysław
— Pojezierze Kaszubskie. 1386
- Kukucz Jerzy
— Towaroznawstwo ryb i przetworów rybnych. 252
- Kulesza Czesław
— Mechanizacja transportu wewnątrzzakładowego w przetwórstwie rybnych. 291
— Transport hydrauliczny odpadków rybnych. 292
- Kulikowski Józef — Filmy: 48
— Dzieje rybołówstwa morskiego... 253
— Ekonomia morskiego przemysłu rybnego. 254
— Gdańsk, Gdynia, Szczecin w latach 1919—1939. 474
— Na morzach bliskich i dalekich. 255
— Oceanografia rybacka. 182
— Rybołówstwo morskie. 256
— Zadania rybołówstwa morskiego... 909
- Kulleschwitz Fryderyk
— Dar Pomorza. 130
- Kułtiniak Jerzy
— Granicznym szlakiem. 1546
— Spotkanie z rzeką. 1547
- Kunde J.
— Teoria, budowa i żywotność okrętu. 821
- Kunert Józef
— Dokumenty i kalkulacje w handlu morskim. 596
— Transakcje w handlu morskim. 597
- Kunicka-Okuliczowa Ł.
— Wczesnośredniowieczne zabawki i gry z Gdańska. 1014
- Kunicki Wszewład
— Ładunki niebezpieczne w transporcie morskim. 598
- Kunin Konstanty
— Przez trzy morza. 1821
- Kuran J. — Filmy: 34
- Kurichin N. — Filmy: 44
- Kurkiewicz Grzegorz
— Stocznia Gdańska. 360
— Stocznia Gdańska. Wczoraj, dziś i jutro. 343
- Kurowski Adam — 44, 110, 165
- Kuszelewska-Rajska Stanisława — 1832, 1837
- Kuszevska E.
— Gorzędziej wczesnośredniowieczny... 1014
- Kutrzebianka Anna
— Etnografia polskich grup ludnościowych na Zachodzie. 925
- Kuźma Leopold
— W walce o przedłużenie żywotności mechanizmów. 444
- Kuźniak M.
— Informator miasta Gdańska. 1371
— Poznaj Gdańsk. 1382
— Uzupełniający wykaz ulic... 1372
- Kwaśniewski Tadeusz
— Ludzie KPP. 1164
— Wszyscy budujemy szkoły Tysiąclecia. 1328
- Kwiatkowski Eugeniusz
— Budujemy nową Polskę nad Bałtykiem. 1216
— Morze jako instrument polityki gospodarczej nowej Polski. 1231
— O przyszłość Polski nad morzem. 1217
— Odbudowa wybrzeża. 1218
— Perspektywy rozwoju gospodarczego wybrzeża. 909
— Polska i jej morze. 902
— Wczoraj, dziś i jutro Polski nad morzu. 903
— Wybrzeże polskie powraca do życia. 910
- Kwiatkowski M. — 1770
- Kwiecień Kazimierz
— Krótki zarys historii Ziemi Złotowskiej. 924
- Kwiek Tadeusz
— Pomorze zachodnie. 1387
- Kydryński J. — 1791
- Labuda Aleksander
— Słowniczek kaszubski. 926
- Labuda Gerard — (przedm.) 1043, 1044; (red.) 947
— Fragmenty dziejów słowiańszczyzny zachodniej. 1025
— Inwentarze starostw bytowskiego i lęborskiego... 1078
— Inwentarze starostw puckiego i kościerskiego... 1079
— Problemy dziejowe Wielkiego Pomorza. 908
— Walka o zjednoczenie Pomorza z Polską w X—XIV w. 947
— Wielkie Pomorze w dziejach Polski. 927
- Wkład Pomorza Zachodniego do dziejów Polski. 930
- Lachmajer Roman
— Urządzenia i metody przeładunku ciężkiej drobnicy w portach. 414
- Lachnitt Walerian — (red.) 937
— Dziesięć lat teatru w Szczecinie. 1329
— Pod znakiem Gryfa. 928
- Lallemand Ferdinand
— Dziennik pokładowy Pyteasza. 1822
- Lambach B. — Filmy: 109
- Lanoux Armand
— Major Watrin. 1823
- La Pérouse Jean François de Galoup, de
— Wielka legenda morska La Perouse'a 1785—1788. 111
- Larsen E.
— Władcy morza. 344
- Laskowski Jan — Filmy: 106, 108
- Laskowski Stanisław (I)
— Agrotechnika siewów jesiennych na Żuławach Wiślanych. 1262
— Gospodarka paszowa na Pomorzu Gdańskim. 1263
— Żuławy w świetle rolniczych badań naukowych. 1263 A
- Laskowski Stanisław (II)
— Bezpieczeństwo i higiena pracy w żegludze. 599
- Latil Pierre, de
— Od „Nautifusa” do batyskaflu. 112
- Lebiedzkiej G.
— Torpeda i mina. 780
- Lebowicz Artur — 257
- Lechicka Jadwiga
— Z zagadnień Oświecenia na Pomorzu... 1080
- Lechnicki F.
— Szczątki roślinne... 1014
- Lechowicz M. — 1925
- Leciejewicz Lech
— Kotobrzeg we wczesnym średniowieczu. 1026
— U źródeł bogactwa i potęgi Pomorza Zachodniego w średniowieczu. 947
- Ledóchowska Matylda
— Das Schiff. 345
- Ledóchowski Antoni
— Astronomia żeglarska. 600
— Dewiacja kompasu. 601
- Legère Werner
— Zaginiony wśród korsarzy. 1824
- Lehr-Splawiński Tadeusz
— O dawnych narzeczach Słowian Pomorza Zachod-

- niego i Ziem przyległych. 921
- Zagadnienie kaszubskie a plemiona słowiańskie na wschodnim pograniczu Niemiec w wiekach średnich. 1027
- Lekki Władysław
- Manewrowanie statkiem. 602
- Stery okrętowe i ich obsługa. 571
- Leonhard W.
- Miniaturowa armada. 1566
- Lepecki Mieczysław
- Maurycy August hr. Beniowski. 113
- Lepówna B.
- Wczesnośredniowieczne znaki garncarskie. 1014
- Lepszy Kazimierz
- Dzieje floty polskiej. 904
- Problemy morskie w historiografii polskiej. 908
- Walka o zjednoczenie Pomorza z całością ziem polskich. 922
- Zarys dziejów marynarki polskiej. 905
- Lesiak Jerzy
- Dobrowolnie, samorządnie i po gospodarzku. 1264
- Lesiewicz Witold — Filmy: 11
- Lesiński Henryk
- Dzieje Pomorza Zachodniego w wypisach. 916
- Relacja posła księcia Bogusława XIV... 1081
- Leszczyńska Joanna — 127
- Leśmian Bolesław
- Przygody Sindbada Żeglarza. 1567
- Leśniewicz W. — Filmy: 14, 25, 26, 29
- Leśniewska Maria — 1916
- Leśniewski Andrzej
- Bonn rzecznikiem niepokoju. 1148
- Ofensywa rewizjonizmu niemieckiego. 1145
- Leśnodorski Bogusław
- Polskie władztwo morza w teorii i w praktyce. 910
- Lewandowska Janina — 1779
- Lewandowski A. — Filmy: 104
- Lewandowski Adam
- Dziewięć miesięcy na Tajwanie. 603
- Lewinson S. D.
- Chłodnicze urządzenia okrętowe. 604
- Lewicka Halina
- Dni chwały. 784
- Lewis Norman
- Zły omen. 1825
- Libera Kazimierz
- Konsulat morski. 584
- Liberacki Józef
- Na dźwigu węglowym. 445
- Liebfeld Alfred — 125
- Likstanow Józef
- Przygody jungla. 1826
- Lindsay Jack
- Przyływ. 1827
- Linkow Lew
- Kapitan „Starego Zółwia”. 1828
- Na strażnicy. 1829
- Lipiński Jerzy
- Spotkamy was o świcie. 1568
- Liskowski Ryszard — (red.) 1514
- Granice pamięci. 1569
- Lisowski J. — 1897, 1899
- Litan Jerzy
- Zatrzymać m/s „Miki”. 1570
- Litke Fiodor P.
- Podróż naokoło świata. 114
- Lofting Hugh
- Podróże doktora Dolittle. 1830
- Löhlein Herbert Andreas
- Piraci, perły i nurkowie. 1831
- London Jack
- Dom pychy. 1832
- Jerry z Wysp. 1840
- Martin Eden. 1833
- Nowele. 1834
- Opowieści mórz południowych. 1835
- Opowieści z północy i z południa. 1836
- Przygoda. 1837
- Przygody w Zatoce San Francisco. 1838
- Syn Słońca. 1839, 1840
- Wilk morski. 1841
- Z „Podróży Snarka”. 1840
- Żegluga na jachcie „Snark”. 115
- Lorentz Friedrich
- Gramatyka Pomorska. 931
- Lowell Joan
- Kolebka na głębinie. 1842
- Lubicz Stefan
- Łowcy fok. 1571
- Lubowiecki T.
- Spółdzielczość rybacka w woj. gdańskim. 1300
- Ludwig Stanisław
- Derłów na Pomorzu Zachodnim. 958
- Lutowski Jerzy
- Drzwi pancerne „B”. 1572
- Łachanin W. W.
- Obliczenia ciepłe płomienicowo-płomieniówkowych kotłów okrętowych. 609
- Łachozwiański I. G.
- Automatyczne spawanie punktowe w budowie i remoncie statków. 309
- Łacis Willis
- Syn rybaka. 1843
- Łagin Łazarz
- Pancernik „Aniuta”. 1844
- Łakomski Zbigniew
- Jak gdańscy portowcy umacniają sojusz robotniczo-chłopski. 1265
- Łanowski Zygmunt — 1732, 1847, 1848
- Łańcucki Jerzy
- Projekty racjonalizatorskie stoczniowców. 347
- Łapicka Zofia — 40, 41, 1778, 1919
- Łaszczyński Stanisław
- Dłaczego rozwijamy rybołówstwo morskie. 259
- Ławrieniew Borys
- Opowiadania. 1845
- Ławrynowicz W.
- Hutnictwo a porty polskie. 474
- Łączyński Henryk
- Ćwiczenia z elektrotechniki okrętowej. 610
- Usprawniajmy pracę w porcie. 446
- Łepkowski Andrzej
- Ludzie znad zatoki. 1573
- Łepkowski Tadeusz
- Wiadomości prawne i eksploatacyjne. 260
- Łęga Władysław
- Legendy Pomorza. 1574
- Obraz gospodarzy Pomorza Gdańskiego. 1028
- Społeczeństwo i państwo gdańsko-pomorskie w XII i XIII w. 1029
- Łomnicki Jan — Filmy: 13
- Łomniewski Kazimierz
- Zalew Wiślany. 26
- Łopuski Bohdan
- Narzędzia i technika połowów na Zalewie Wiślany. 261
- Łopuski Jan
- Carter na czas. 611
- Poradnik prawny dla kapitanów... 612
- Wiadomości prawne i eksploatacyjne. 260
- Zasady prawne ratownictwa morskiego. 472
- Łosiński Władysław
- Kołobrzeg we wczesnym średniowieczu. 1026
- Z badań nad rzemiosłem we wczesnośredniowiecznym Kołobrzegu. 1030
- Łowmiański Henryk
- Polityka ludnościowa Za-

- konu Niemieckiego w Prusach i na Pomorzu 1031
- Łubkowski Zygmunt
— Wyniki doświadczeń i działalności... 1295
- Łuchmanow D. A.
— Pod żaglami. 116
- Łuczyninow S.
— Młody konstruktor okrętów. 869
- Łuka Alicja
— Kultura pomorska na Pomorzu Wschodnim. 1032
- Łukaszewicz Karol
— Król oceanu. 190
- Łukomski Z. — (red.) 397
— H. Cegielski, nowy producent silników okrętowych. 360
- Łurie A.
— Admirał S. Makarow. 782
- Łypaczewska M.
— Grodziska słowiańskie... 946
- Łyszkiwicz Jan
— O lepsze formy organizacji pracy w Lidze Morskiej. 1220
- Mach Wilhelm — Filmy: 106
- Machowski Jacek
— Antarktyka. 28
— Antarktyka, szósta część świata. 27
— Arktyka. 29
— Zdobywcy Białego Łądu. 117
- Macichowski J.
— Ziemia szczecińska w dziesięciolecie wyzwolenia. 1165
- Maciejewska Maria
— O działalności placówek czytelnictwa dziecięcego. 1303
- Mac Lean Alister
— H. M. S. „Ulisses“. 1846
- Magidowicz I.
— Zarys odkryć geograficznych. 118
- Majeczyno Janusz
— Polska flota handlowa. 613
— Żegluga morska. 614
- Majewski Jerzy
— Badanie surowców, przetworów i opakowań blaszanych w przetwórstwie rybnym. 276
— Kontrola techniczna w przemyśle rybnym. 262
— Krótki zarys mikrobiologii przemysłu rybnego. 263
- Majorek Aleksander
— Karta do dziejów czytelnictwa i książki polskiej na Pomorzu Zachodnim w w. XIX i XX. 1303
- Makarczyk Janusz
— Kobieta zawsze płaci. 1575
— Przez morza i dżungle. 1576
- Makarzyński Tadeusz — Filmy: 5
- Makarewicz H. — Filmy: 5
- Makarewicz Tadeusz
— Halo, Spitsbergen! 119
- Makowski Andrzej
— USS „Indianapolis“ nie wraca do bazy. 1577
- Makowski Julian
— Polskie wody terytorialne. 615
- Makuszyński Kornel
— Wielka brama. 1578
- Maleczyński Karol
— Polska i Pomorze Zachodnie w walce z Niemcami w wieku XIV i XV. 1033
- Malicka Marta — 1795
- Maliński Stanisław
— Poradnik pracownika rybnego przetwórstwa wstępnego. 264
- Małecki J.
— Z dziejów Elbląga. 981
- Małek Przemysław
— Łeba na Pomorzu Zachodnim. 959
— Ujść. 960
- Małowist Marian
— Problemy gospodarcze w dziejach zlewiska Bałtyku. 908
- Mamuszka Franciszek — Filmy: 58
— Elbląg i okolice. 1400
— Frombork, gród Kopernika. 1388
— Oliwa. 1383, 1393, 1394
— Pobrzeże gdańskie. 1389
— Pojezierze Kaszubskie. 1360
— Województwo gdańskie. 1390
— Wybrzeże gdańskie 1391
— Wycieczki i wczasy jednodniowe. 1392
- Mandat Tadeusz
— Marynarka wojenna. 786
— Morski słownik operacyjno-taktyczny. 783
- Mandecki S.
— Powojenny rozwój rolnictwa... 1247
- Manugiewicz Ryszard
— Wielki sztorm. 1579
- Mańczak Witold
— Uwagi o nazwach miejscowości Pomorza Gdańskiego. 921
- Mańkowski Bohdan — 79
— Tombakowy pierścionek... 1691
- Mańkowski Władysław — (red.) 183
— Ichtiologia dla rybaków morskich. 191
— Podstawowe wiadomości z oceanografii i ichtiologii. 192
— Praca badawcza na morzu. 193
— Rybak na morzu. 265
- Marchaj Czesław
— Teoria żeglowania. 870
- Marczak Jan
— Modelarstwo szkatnicze. 871
— Organizacja regat modeli pływających. 854
— Rodzaje modeli i sposoby ich wykonywania. 873
- Maria Krysta Niepokalanka S.
— Z dziejów Pomorza Zachodniego. 1580
- Markow A. P.
— Nowoczesne metody montażu linii wałów na statkach. 317
- Marret Mario
— Siedmiu ludzi wśród pingwinów. 120
- Marszewski Antoni
— Wyniki doświadczeń i działalności... 1295
- Marty André
— Dni chwały. 784
- Martynowski W. S.
— Chłodnicze urządzenia okrętowe. 604
- Masicka Halina
— Brzegiem Bałtyku. 30
- Masicki Jan
— Brzegiem Bałtyku. 30
- Massey B. W. A. — 953
- Matraszek Marceli — Filmy: 85
- Mattson Olle
— Bryg „Trzy Lilie“. 1847
— Wakacje nad morzem. 1848
- Matuszewicz J. — (przedm.) 1004
- Matuszewska J. — 157
- Matuszewski Józef
— Studia nad prawem rugijskim. 1082
- Matuszkiewicz Jerzy
— Kaszubska wioska Staryno. 1169
- Matykowski F.
— Informator-przewodnik dla portu Gdynia. 1398
- Matysik Stanisław
— Podręcznik prawa morskiego. 617
— Prawo morskie Gdańska 618
— Prawo morskie rybackie. 266
— Prawo nadbrzeżne. 619

- Maugham William Somerset
— Honolulu. 1849
— Skrawek ziemi. 1850
- Mazunin N.
— Flota Czarnomorska w wielkiej wojnie narodowej. Flota Północna w wielkiej... 785
- Medwecka-Kornasiowa Anna
— Podwodne zespoły roślinne Zatoki Gdańskiej. 187
- Meisner Walerjan
— Ichtiologia stosowana. 194
- Meisner Zofia
— Obrońcy Westerplatte. 1581
- Meissner Janusz — Filmy: 107, 111
— M/s „Victoria“ płonie. 1582
— Opowieść o korsarzu Janie Martenie. 1583
— Przygoda śródziemnomorska. 1584
— S/t „Samson“ wychodzi w morze. 1585
— Skrzydła nad Arktykiem. 1586
— Sześciu z „Daru Pomorza“. 1587
— Tajfun z południo-wschodu. 1588
— Wraki. 1589
- Meissner Tadeusz — 51, 71
- Melville Herman
— Moby Dick czyli Biały — wieloryb. 1851
- Mertka Józef
— Z dziejów Słupska i Ustki. 978
- Meysztowicz J. — 1840
- Męclewski Edmund
— Bonn rzecznikiem niepokoju. 1148
— Bursztynowe wybrzeże. 1395
— Owoce walki i pracy. 1178
- Męclewski Kazimierz Alojzy
— Ratownictwo morskie. 447
- Mężnicki Witold
— Najpierw był „Biuletyn Bałtycki“. 1190
— Polskie metryki Gdańska. 933
- Mężynski Kazimierz
— O „Słowniki morskim“... 7
— Studia Godfryda Ernesta Grodka... 1064
- Miazgowski Bronisław — (red.) 1636
— Dar Pomorza. 620
— Dni Morza 1957. 1221
— O wielkość Polski na morzu. 1222
— Ze wspomnień żeglarza. 121
- Michalik K.
— System transportowo-komunikacyjny zaplecza. 474
- Michalik Władysław
— Stocznie. Wskaźniki bhp. 323
- Michałowski Zygmunt — 1729
- Michniewicz A.
— Kleje rybne, żelatyna... 276
- Michnowicz Czczyślaw
— Ziemia Człuchowska i jej ludzie. 1292
- Miciński Jerzy — Filmy: 2
— Archiwum Neptuna. 6
— Dni Morza 1955. 1223
— O statkach i żegludze dla modelarzy. 873
— Pod polską banderą. 621
- Mickiewicz Marian
— Pod żaglami „Zjaw“. 122
- Mickiewicz S.
— Morskie rybołówstwo indywidualne... 1300
- Mieczyski Tadeusz
— Głęby b. terytorium Gdańska. 993
— Głęby i wytwórczość Pomorza Zachodniego. 994
— Głęby Prus Polskich wraz z okr. gdańskim. 1247
- Miktucho-Makłaj Mikołaj
— Podróże. 123
- Mikołajski Juliusz — 153
— Szczecin. 1441
- Mikułski Józef St.
— Skarby oceanów. 195
- Milanowski J. — 539
- Milanowski Ludwik
— Odbudowa i rozwój rybołówstwa morskiego... 909
— Rybołówstwo morskie Ziemi Odzyskanych. 228, 1247
— Wykorzystanie portów bałtyckich dla rybołówstwa morskiego. 268
- Milbert J.
— Osadnictwo na Pomorzu Zachodnim. 1179
- Milczarek Wł.
— Zakochani w Pomorzu. 1157
- Milenband Jerzy — 12
- Milewski Edgar
— Gdański antykwariat. 961
- Milewski Józef
— Dzieje Starogardu Gdańskiego. 962
— Starogard Gdański i okolic. 1396
- Milewski Szymon
— Remonty siłowni okrętowych. 625
— Zasady organizacji i remontów statków morskich. 626
- Milgram N.
— Marynarka wojenna ZSRR. 776
- Miller Jan Nepomucen — 1873
- Milnikiel Jadwiga — 1796, 1884
- Miłobędzki Józef
— Stateczność morskich statków handlowych. 627
- Miłobędzki Zbigniew
— Zarys podstaw ekonomicznych do zagadnienia specjalizacji portów. 474
- Miłosz Andrzej (I) — 86, 123, 1901
- Miłosz Andrzej (II) — Filmy: 3, 83
- Miłosz H. — 86
- Mioduszewski Stanisław — 211
— Pochyły rejs. 1590
- Mirczew Wasyl — Filmy: 37
- Mirska Zofia — 1812
- M.rynowski K.,
— Katedra w Oliwie. 1397
- Mitchell Hedges F.A.
— Polowanie na potwory morskie. 124
- Mitin A.
— Flota Oceanu Spokojnego w wielkiej wojnie narodowej. 785
- Mitkowski Józef
— Pomorze Zachodnie w stosunku do Polski. 932
- Mizgier Grzegorz
— Polistry wzmocnione w budownictwie okrętowym. 304
- Młodożeniec Henryk
— Wskazówki agrotechniczne dla woj. koszalińskiego. 1239
- Monastyrski Wiktor
— Bohater Związku Radzieckiego Mikołaj Wilków. 1852
- Mondral Camilla — 1786
- Mongrid Zbigniew
— Przeładunek drobnicy w beczkach i bębnach. 449
- Mongridowa M. — 1886
- Moniak Jan
— Archangielsk. 448
- Monsarrat Nicholas
— Okrutne morze. 1853
- Montalbetti Edward
— Ubezpieczenie morskie. 628
- Morawski Marian
— Dźwig mostowy i zasobnik. 450
— Traty pneumatyczne w ratownictwie morskim. 629
- Morcinek Roch
— Gdynia. 963

- Morgenstern Janusz — Filmy: 106
- Morgulec J.
— Poradnik przetwórstwa rybnego. 276
- Morgulec Władysław
— Uproszczone obliczanie stateczności okrętu. 630
- Morrison John
— Port wymarzony. 1854
- Mortkowiczowa Janina — 1830
- Morze Jan
— Normalizacja przedmiotowa w służbie techniki eksploatacji okrętów. 631
— Notatka o terenach stoczniowych. 616
- Morzycy Jerzy — (przedm.) 753
- Moskalewicz Edward
— Szczecin dawniej i dzisiaj. 1144
- Możdżeński Stanisław — Filmy: 14, 25, 26, 29
- Możdżer Franciszek
— Iskra. 130
- Mroczkiewicz Leon
— Oliwa. 1393
- Mrożewska Jadwiga
— Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
- Muchowski E. — Filmy: 86
- Mulicki Zygmunt — Filmy: 56
— Bursztyn, skarb Bałtyku. 196
- Muratow M.W.
— Kapitan Gołownin. 125
— Ku dalekim wybrzeżom. 1855
- Murawski Teofil
— Układarka i jej zastosowanie w przeładunkach portowych. 451
- Musiak Zbigniew — 139
- Muszyński Adam — (red.) 539
— Szczecin. 964
— Świnoujście. 965
— Wołyń nad Zatoką Szczecińską. 966
— Z pobytu gen. Noblego w Słupsku... 946
- Mysłowski Mieczysław
— Eksploatacja polskich portów morskich. 474
- Myślenicki Z.
— Województwo szczecińskie. 1177
- Myśliński Kazimierz
— Bogusław I, książę Pomorza Zachodniego. 1034
- Myśliwiec M. — 305
- Naczyńska Janina — 69
- Nadolski Bronisław
— Profesor... Henryk Nicolai. 1064
— Życie i działalność... Bar-
- tlomieja Keckermanna. 1083
- Nagawiecki Jan
— Naprawy silników wysokoprężnych. 632
— Obsługa silników spalinywych. 633
- Nagórski Jan
— Nad płonącym Bałtykiem. 789
— Pierwszy nad Arktyką. 126
- Nahlik Adam
— Włókiennictwo gdańskie w X—XIII w. 1019
- Nadjer Z. — (post.) 1758
- Naleszkiewicz Jarosław
— Obliczanie drgań kadłubów okrętowych. 349
— Zagadnienia stateczności sprężystej. 350
- Nałęcz-Korzeniowska Wanda — 63
- Nansen Fridtjof
— Do bieguna. 127
- Nasfeter Janusz — Filmy: 82, 93
- Nawrocki M.
— Informator-przewodnik dla portu Gdynia. 1398
- Necel Augustyn
— Krwawy sztorm. 1592
— Kutry o czerwonych żaglach. 1593
— Maszopi. 1594
— Okrętnicy spod Nordowej Gwiazdy. 1595
— Saga o szwedzkiej checzy. 1596
- Netzel Jan
— Włoki kutrowe i ich eksploatacja. 219
— Zostań rybakim dalekomskim. 269
- Niecko Michał
— Kompas magnetyczny. 634
- Niekrasow A.
— Przygody kapitana Załganowa. 1856
- Niemcow W.
— Złote dno. 1857
- Niepokólczycki Wacław — 1766
- Nieroda Józef
— Miasta Pomorza Wschodniego. 967
- Nikitin Afanasij
— Wędrowka za trzy morza. 128
- Nikitin Mikołaj
— Północną Aurora. 1858
- Nikitin P. A.
— Montaż kadłuba statku spawanego. 351
— Prace kontrolne przy budowie kadłuba okrętowego. 352
- Niklewicz Anna — 1752
- Nikolski G. W.
— Ichtiologia szczegółowa. 197
- Nitsch Kazimierz
— Historia badań nad dialektami północy Polski. 921
- Nomańczuk P. — 1767
- Norris Frank
— Ocean przyjdzie po ciebie. 1859
- Nosewicz Janina — 1892
- Noszczyk Tadeusz
— Policie wczoraj, dziś i jutro. 1174
- Noszczyński Czesław
— Gospodarka paliwowo-smarownicza na statkach morskich. 548
- Nowak Franciszek
— Szczecin, nasz wielki port. 452
- Nowak Jan
— Do trzech razy sztuka. 1597
— Milczący wróg. 1598
— Ostatnia broń Dönitza. 1599
— Podwodne kwadrygi. 1600
— Tajemnice Gibraltaru 1601
— „Tirpitz”, początek końca. 1602
- Nowak Mieczysław
— Ogólne założenia polityki rolnej województwa szczecińskiego. 1267
- Nowak T. — Filmy: 2, 33
- Nowak Wacław
— Ludzie KPP. 1164
- Nowakowska Olga — 112
- Nowakowski Jakub Tomasz
— Owady minujące wyspy Wołina i Półwyspu Dziwnowskiego. 995
- Nowakowski Leonard
— Morski rocznik statystyczny. 8
- Nowakowski Marek — Filmy: 21
- Nowakowski Z.
— Przemysł okrętowy. 1229
— Rozwój polskiego przemysłu okrętowego. 360
— Stocznia Szczecińska 1948—1958. 390
- Nowaliński Andrzej
— Reportaż przywieziony w zębach. 129
- Nowicka Irena — 138
- Nowicki Witold — 99
- Nowikow-Pruboń Aleksiej
— Cuszima. 1860
— Kapitan pierwszej rangi. 1862
— Kobieta na okręcie. 1861

- Opowiadania o morzu. 1862
- Nurowski Roman
— Ofensywa rewizjonizmu niemieckiego. 1145
— Wyższe uczelnie i kultura. 1178
- Obertyński Edward
— Port Gdynia. 1353
- Obidziński Roman
— Pod urokiem maszyny. 453
- Ocioszyński Tadeusz
— Ekonomia transportu morskiego. 640
— Poland on the Baltic. 906
— Przemiany w światowej żegludze morskiej. 641
— Zagadnienia polityki żeglugowej. 642
— Zagadnienia żeglugowo-morskie... 474
— Żegluga morska. 614
- Odojewski Włodzimierz
— Spisek Czarnych Orłów. 1603
— Żeglarze króla jegomości. 1604
- Odyniec Wacław
— Organy oliwskie. 1086
— Starostwo puckie w l. 1564—1678. 1084
- Ogier Karol
— Dziennik podróży do Polski. 1085
- Okoński S.
— Łowiska dalekomorskie. 198
- Olchowy Tadeusz
— Służba w marynarce wojennej... — Metody i środki psychologicznego oddziaływania na marynarzy przez ośrodki wrogie Polsce Ludowej. 787
- Olszewicz Bolesław — 153; (przedm.) 91
- Olszewicz Tomasz — Filmy: 91
- Olszewski Jerzy
— Frachtowe konferencje żeglugowe. 679
- Ordo Leonard — Filmy: 71, 91
- Ordon Stanisław
— Kriegsmarine i Luftwaffe w kampanii wrześniowej. 755
- Orłowski Leon
— Maurycy August Beniowski. 131
- Orzechowski Czesław
— Okrętowe silniki spalinowe i ich eksploatacja. 644
- Osirow I.
— Wyspa Siedmiu Okrętów. 1863
- Osirow K.
— Szturman Czeluskin. 132
- U progu życia. 1864
- Osirowicz F. A.
— Łożyska ślizgowe mechanizmów okrętowych. 314
- Osmołowski A. K.
— Holowniki morskie i portowe. 355
- Osmólska-Piskorska Bożena
— Nauka polska na Pomorzu Gdańskim w XIX w. 947
- Ossendowski Ferdynand Antoni
— Biały kapitan. 1605
- Ostrowska Róża
— Premiera. 1606
- Pacześniak Jerzy
— Przykład obliczenia wymiarów wiązań dla statku handlowego. 356
- Padałka G.
— Flota Bałtycka w wielkiej wojnie narodowej. 785
- Pagaczewski Stanisław
— Raj na kółkach. 1607
- Pajzderska Helena (Hajota)
— Z dalekich łądów. 1543
- Palasik Lucjan
— Trasowanie okrętowe. 312
- Panasiewicz Jan
— Wyprawa do nikąd. 1608
- Panow Mikołaj
— Bosman z „Mgły“. 1865
— Na oceanie. 1866
— Opowieść o dwóch okrętach. 1867
- Pański A. — 80
- Pański Jerzy — 96, 1877
- Papke Paweł
— Główne okrętowe maszyny parowe. 738
- Papuga Jan
— Szczury morskie. 1609
- Parandowski Jan — (przedm.) 1759
— Przygody Odysusza. 1610
- Parczewska Melania
— Nad morzem. 1611
- Parylak Zdzisław — Filmy: 15, 21
- Pasek Mirko
— Poławiacze pereł. 1868
- Passendorfer Edward
— Jak powstał Bałtyk. 31
— Z przeszłości geologicznej Pomorza. 996
- Passendorfer J. — Filmy: 109
- Pastuszuk Józef
— Motorzysta. 793
- Paszkowicz Jan
— Morze Bałtyckie. 14
- Paszowska-Jeżowa Kazimiera
— Kamień na Pomorzu Zachodnim. 968
— Puck. 969
- Patalas K.
— Jezioro Charzykowo. 988
- Patschul S.
— Port Gdański. 1429
- Paustowski Konstanty
— Czas wielkich oczekiwań. 1869
- Pauszer-Klonowska G. — 1806
- Paw. J.
— Powstanie i rozwój P.U.R. na Pomorzu Zachodnim. 1179
- Pawlak Danuta
— Uwagi o pieśni ludowej Ziemi Złotowskiej. 924
- Pawlenko G.
— Podstawy konstrukcyjnej geometrii okrętu. 357
- Pawlikiewicz Janina — 604
- Pawlikiewicz Józef — 604
- Pazderski H.
— Stocznia Północna. 360
- Peiper Tadeusz
— Krzysztof Kolumb odkrywca. 133
- Pejta Piotr
— Wydmy i lasy nadmorskie oraz utrwalenie brzegów. 32
- Pelczar Julian
— Bytów i okolice. 1399
- Pelczar Marian — (przedm.) 1085, 1125, 1310
— Elbląg i okolice. 1400
— Gdańsk. 970
— Pieniądz gdański. 1109
— Polski Gdańsk. 971
— Portrety i sceny polskie w sztychach Falcka i Hondiusza. 1073
— Widoki Gdańska z połowy XIX w. 1112
- Pelczarowa Maria
— Katalog inkunabułów Biblioteki Miejskiej w Gdańsku. 1074
— Polskie piśmiennictwo w gdańskich oficynach drukarskich. 947
- Pella Ryszard
— Złotów i okolice. 1401
- Pelczyński Zbigniew
— Przedsiębiorstwo... „Portorob“ i Spółdzielnia... „Portowiec“. 616
- Perepeczko Andrzej
— Bitwa o fiordy. 1612
— Czarne dni U-Bootwaffe. 1613
— Fiasko strategii admirała Raedera. 1614
— Korsarskie rajdy. 1615
— Korsarz Jej Królewskiej Mości. 1616
— Skarbiec Posejdon. 134
— Skośnoocy piraci. 1617
— W obronie konwoju. 1618
- Perski Ludwik — Filmy: 1

- Pertek Jerzy
 — Druga mała flota. 645
 — Dzieje ORP „Orzeł”. 791
 — Eskortowce „Krakowiak”, „Kujawiak” i „Ślązak”. 795
 — Krążowniki „Dragon” i „Conrad”. 796
 — Kronika Polski na morzu. 1189
 — Niewidzialne okręty. 797
 — Niszczyciel „Garland”. 799
 — Niszczyciel „Orkan”. 799
 — Niszczyciel „Piorun”. 800
 — Niszczyciele „Grom” i „Byskawica”. 801
 — Niszczyciele „Wicher” i „Burza”. 802
 — Od „Korsarza” do nowego „Wichra”. 803
 — Okręt podwodny „Jastrząb”. 804
 — Okręty francuskie pod polską banderą. 805
 — Okręty minowe i kanonierki. 806
 — Okręty podwodne „Orzeł” i „Sep”. 807
 — Okręty podwodne „Ryś”, „Zbik”, i „Wilk”. 808
 — Okręty podwodne „Sokół” i „Dzik”. 809
 — Okręty pomocnicze. 810
 — Okręty szkolne. 811
 — Pod polską banderą wojenną. 812
 — Pod polską banderą wojenną na Zachodzie. 813
 — Polacy na szlakach morskich świata. 135
 — Polska Marynarka Wojenna. 814
 — Torpedowce i ścigacze. 815
 — Wielkie dni małej floty. 816
 — Władcy głębin. 817
 — Wojna morską 1939—1945. 818
- Petelska Ewa — Filmy: 111
 Petelski Czesław — Filmy: 111
 Peterek Stanisław
 — Pływak. 874
 Petersowa Zofia — 171, 1880
 Petruszewicz Kazimierz
 — O portach polskich. 454
 Pęczalska Anna
 — Łosoś. 199
 — Ryby słodkowodne Bałtyku. 200
 — Ryby użytkowe Bałtyku. 201
 — Tam gdzie szumi Bałtyk. 33
 — Węgorz. 202
 Piaskowski J.
 — Technika gdańskiego hutnictwa i kowalstwa żelaznego X—XIV w... 1014
 Piątkowski Jan — 313
- Piechocki Franciszek
 — Sieciarstwo i przemysł pomocniczy. 268
 Piekarski Tadeusz
 — Projekty racjonalizatorskie stoczniovców. 347
 — Silniki kutrowe „June Munktell” i ich eksploatacja. 231
 — Urządzenia napędowe małych statków motorowych. 714
 Pieńkawa Zdzisław
 — Prace ciesielskie w stoczniach okrętowych. 332
 Piepka Jan
 — Hanesk. 1619
 — Nasze stronę. 1621
 — Purtkowe stęgny. 1620
 Pieradzka Krystyna — (przedm.) 1108
 — Każko Szczeciński... 1035
 — Walki Słowian na Bałtyku... 819
 Pierelman A. I.
 — Konserwacja rybackich materiałów sieciowych. 272
 Pierchalski Tadeusz
 — Technologia ładunków okrętowych. 646
 Pierzyński Andrzej
 — Nawigacja. 740
 — Pogodobnawstwo dla rybaków morskich. 273
 Pietkiewicz Jerzy — 267, 294
 — Okręty przyszłości. 358
 Pietkiewicz Stanisław
 — Zarys geografii gospodarczej Pomorza Zachodniego w granicach przyznanych Polsce. 997
 Pietraszek Eugeniusz
 — Sztauer portu szczecińskiego opowiada... 455
 Pietrow A. W.
 — Jacht „Turysta”. 875
 — Technologia budowy statków drewnianych. 359
 Piętów Tona — zob. Roppel Jan
 Pilarz Franciszek
 — Fajeczka stryja Bonifacego. 1870
 Piniegin Mikołaj
 — Georgij Sjedow. 136
 Pioterek Edmund
 — Morskie siły zbrojne państw socjalistycznych i kapitalistycznych. 757
 Piotrowska Hanna
 — Zespoły leśne wyspy Wolina. 998
 Piotrowska Irena — 1781, 1782
 Piotrowski Jan
 — Lębork w rocznicę wyzwolenia. 1184
- Piotrowski Kazimierz — 149
 Pirowski Aleksander
 — Poradnik okrętowca. 361
 Piskorski Czesław — Filmy: 62
 — Jeden dzień w Szczecinie. 1426
 — Koszalin, Mielno. 1402
 — Lębork, Łeba. 1403
 — Międzyzdroje. 1404
 — Międzyzdroje, Kamień, Wolin i okolice. 1405
 — Morskie miasto Szczecin. 1406
 — Na szczecińskiej ziemi. 1185
 — Na wyspę Wolin. 1407
 — Niechorze i okolice. 1408
 — Polski Szczecin. 1188
 — Pomorze Koszalińskie. 1186
 — Pomorze Zachodnie. 1409
 — Skarby dziwnowskich wód. 271
 — Stargard Szczeciński i okolice. 1410
 — Szczecin. 1411
 — Szczecin i Dolne Przyzdrorze. 1412
 — Szczecin i okolice. 1413
 — Szczecin, miasto parków i zieleni. 990
 — Szczecin z najbliższą okolicą. 1414
 — Szlak łolarski zachodnim brzegiem Bałtyku. 1415
 — U ujścia Odry. 1416
 — Ustka. 1417
 — Wycieczki i wczasy jednodniowe ze Szczecina. 1418
 — Wycieczki ze Szczecinka, Drawska i Połczyna Zdroju. 1419
 — Wyspa Wolin i rejon kamieński. 1420
 — Zabytki piastowskiego Szczecina. 1421
 — Zachodnie wybrzeże polskiego Bałtyku. 1422
 — Ze Szczecina, przez Świnoujście, do Międzyzdrojów. 1423
 — Ziemia Myśluborska. 1424
 — Ziemia Słupska. 1425
 — Zostań rybakim dalekomorskim. 269
- Pitcz Henryk
 — Współzawodnictwo w portach. 423
 Piwarski Kazimierz
 — Dzieje Gdańska w zarysie. 973
 — Mocarstwa imperialistyczne i burżuazja polska a prawa Polski do morza... 922

- Odbudowa ziem odzyskanych. 1177
 — Szczecin i Gdańsk. 910
 Piwowarczyk Andrzej
 — Maskary. 1622
 Piwowarski Jan
 — Bój o wyspy mgieł. 16:3
 — Krym płonie. 1624
 — Odwet za Pearl Harbour. 1625
 — Okręty „płyną“ po lądzie. 1626
 — Rekiny Pacyfiku. 1627
 — Samobójcze pojedynki. 1628
 Plievier Theodor
 — Kulisi cesarza. 1871
 Plucińska J. — Filmy: 12
 Pluciński Mieczysław
 — Pływające modele żaglowe. 876
 Plutyński Kazimierz — Filmy: 102
 — Przeladunek drobniczy workowanej. 456
 — Układarka i jej zastosowanie w przeladunkach portowych. 451
 — Wózek akumulatorowy i jego eksploatacja. 457
 Płatow L.
 — Archipelag znikających wysp. 1872
 Płóński W.
 — Okręty. 820
 Podgóreczny Marian
 — Bez mundurów. 1488
 — „Deutschland“ w płomieniach. 1489
 Podhorska-Okołów Stefania — 84
 Podoski Kazimierz
 — Informator gospodarczy woj. gdańskiego. 1248
 — Węzłowe kierunki zagospodarowania i rozwoju woj. gdańskiego. 1300
 Pogoda Włodzimierz
 — Powstanie i organizacja Marynarki Wojennej PRL. 755
 Pogorzelski Tadeusz
 — Pożarnictwo dla marynarzy. 648
 Pohorylles Samuel
 — Szczecin miastem wyższych uczelni. 1337
 Poinc Witold
 — Ratowanie statków w niebezpieczeństwie. 649
 — Stery okrętowe i ich obsługa. 571
 Polanowski Tadeusz — 1903
 Polkowski Bernard
 — Morski rocznik statystyczny. 8
 Polkowski Bolesław
 — Gdynia. 1427
 Pollak Roman
 — Uroda morza w polskim słowie. 907
 Pollak Seweryn — (przedm.) 1781
 Pomianowski W. — Filmy: 23
 Poniatowska Anna
 — Polonia szczecińska. 1104
 Popiel Jan
 — Łowiska dalekomorskie. 198
 — Sledź. 203
 Popielski Adam
 — Ziemia Cztuchowska i jej ludzie. 1292
 Popławska Zofia — 1810
 Popow W. F. — (red.) 391
 Popowska-Taborska Hanna
 — Centralne zagadnienie wokalizmu kaszubskiego. 936
 Poprawski Jan
 — Ziemia Koszalińska. 1180
 Porański T.
 — Maszyny okrętowe produkcji ZUT „Zgoda“. 360
 Poraska Joanna — 24
 Porębski Eugeniusz
 — Mechaniczne urządzenia magazynowe. 458
 — Rzemiosło woj. gdańskie-go... 1276
 — Technika na dnie morza. 459
 Potyrała Aleksander
 — Budowa kadłuba okrętowego. 362
 — Przykłady konstrukcyjne... 363
 — Wstęp do architektury okrętu. 364
 — Wytrzymałość wiązań okrętowych. 365
 Powada W. — Filmy: 55
 Prawdzic Krzysztof
 — Ważniejsze jeziora Pomorza Szczecińskiego. 999
 Prejs Wiktor — Filmy: 32, 87, 99, 100
 Prichodko B. G.
 — Składowanie ładunków w portach morskich. 450
 Prüffer Stanisław
 — Podstawowe wiadomości z praktyki steciarskiej. 277
 Pruszkowska Maria
 — O dwóch wikingach i jednej wikingowej. 137
 Przewłocka Irena
 — Szlak wielkiej przygody. 1629
 — Światło na maszcie. 1630
 — Z którego paragrafu? 1631
 Przymanowski Janusz
 — Desant na Kamiennej Wyspie. 1720
 Ptak Czesław — 272
 — Język przekładów rosyjskich powieści marynistycznych. 1339
 — O „Słowniku morskim“... 7
 — Od Artemizjum do Okinawy. 824
 Puacz Edward
 — Kosynierzy gdyńscy. 1632
 Puchalski Tadeusz
 — Sezonowość przewozów w transporcie morskim w latach 1949–1955. 664
 Puchalski Włodzimierz — Filmy: 31
 Pułaczewski Zdzisław
 — Dźwigi pływające. 439
 — Ppradnik okrętowca. 361
 Punczenok Aleksander
 — Morska piechota. 1873
 Pyszkin A.
 — Praca partyjna podczas rejsu. 822
 Quednau Werner
 — Panama. 1874
 Queffelec Henri
 — Błysk ognia na morzu. 1875
 Rabowicz E.
 — Na straży polskości 1064
 Rabska Zuzanna
 — Bańnię kaszubskie. 1633
 Raczkowski Wincenty
 — Informator Ziemi Koszalińskiej. 1196
 Radecka Maria
 — Zbiór międzynarodowych konwencji morskich. 523
 Radgowski Ziemowit
 — Konserwacja i remont kotłowni okrętowych. 665
 — Metody i urządzenia służące do oczyszczania powierzchni z rdzy i farb. 666
 — Projekt wytycznych bezpieczeństwa pracy... 278
 — Rusztowania do budowy i remontu statków. 383
 Radlicz-Rühlowa Halina — Filmy: 69. 84, 87
 Radzikowski Adam
 — Zagadnienie wody pitnej na statkach... 509
 Raitt Helen
 — Wyprawa „Koziorożec“. 138
 Rajczykowska-Wisniewska Zofia
 — Pani na Bałtyku. 1634
 Rajkowski Bolesław
 — Jeden dzień w Szczecinie. 1426

- Rakowski Marian
— Okrętowe mechanizmy pomocnicze. 668
- Rakowski Mieczysław
— O „Słowniku morskim“... 7
- Ramczyński Alojzy — 359
— Poradnik okrętowca. 361
- Raminger Jerzy
— Rzeczoznawstwo i kontrola ładunków w transporcie morskim. 462
- Rapaczyński Kazimierz — 93, 94
- Raplewski Zbigniew — Filmy: 17
- Rasmussen Albert Henry
— Gorączka morska. 139
- Raszewski Zbigniew
— Z tradycji teatralnych Pomorza, Wielkopolski i Śląska. 1113
- Raś T.
— Program prac związanych z realizacją układu komunikacyjnego... 1258
- Ratajski Lech
— Polskie nazewnictwo geograficzne świata. 34
- Ratuk Władysław
— Na Wale Pomorskim. 1136
- Raue Jan
— Towarowe ubezpieczenia morskie. 669
- Rawski Tadeusz — (przedm.) 1135
- Rajewski Leon
— Łeba. 1433
- Riesser Jan — Filmy: 69, 84, 87
- Robinson William Albert
— Przez głębie i mielizny 140
- Rogala Halina — 1920, 1921
- Rogowicz Wacław — 83
- Rogosińska Izabela — 1910, 1912
- Rogóyski Konrad
— Awaria wspólna. 671
- Roguski Roman
— Poradnik okrętowca. 361
- Rojewski Jan — Filmy: 112
— Załoga. 1635
- Rojewski Przemysław
— Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
- Romanica T.
— Tercenowe zaplecze gospodarki morskiej. 1300
- Romaniszyn W.
— Jezioro Charzykowo. 988
- Romanow J. D.
— Najprostsze silniki modeli pływających. 877
- Romanowski Bolesław
— Torpeda w celu! 827
- Romanowski Leon
— Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
- Romanowski Wiesław
— Szczecin. 1440
- Romanowski Zdzisław
— Granicznym szlakiem. 1546
— Spotkanie z rzeką. 1547
- Romańczuk Tadeusz — 317
- Ropelewski Andrzej — Filmy: 32
— Polskie rybołówstwo morskie 1189
— Ssaki Bałtyku. 204
— Ssaki morskie. 205
- Roppel Jan
— Nasze strone. 1621
- Roppel Leon
— Przegląd historyczny prac nad polskim słownictwem morskim... 1114
— Trzej regionaliści kaszubsko-kociewscy. 929
- Rosenbaum Dawid
— Logi okrętowe. 593
— Podręcznik sygnalisty. 828
- Rospond Stanisław
— Słownik nazw geograficznych Polski zachodniej i północnej. 1000
- Rostański J.
— Zagadnienia hodowli... 1247 1247
- Rowiński Kamil — 1730
- Rozbicki Stanisław
— Zaopatrywanie statków morskich. 672
- Rozenkranz Edwin
— Granice Kaszubszczyzny. 933
- Rozwadowska K.
— Stan gospodarki indywidualnej. 1291
- Rozwenc Marian — Filmy: 71
- Rożanowska Wiera — 530, 531
- Różańska Zofia
— Przewodnik do ćwiczeń z oceanografii... 206
- Różański Stanisław
— Przyszłość portów delty Wisły. 465
- Różeński J.
— Szkoła polska na Ziemi Złotowskiej. 1345
- Różewicz Stanisław — Filmy: 110
- Różycki Stefan Zbigniew
— Wśród lodów i skał. 141
- Rubczak Tadeusz
— Urządzenia kolejowe w portach. 466
— Urządzenia transportu ładowego w portach. 467
- Rubin Henryk — 35, 460, 491, 723, 732
- Ruciński Marian
— Opowieści morskiej fall. 1637
- Rudnicki Andrzej
— Ryby i ich życie. 207
- Rudowski Zygmunt
— Przetadunek węgla i koksu w polskich portach morskich. 468
- Rusin A.
— Polskie Linie Oceaniczne. 1190
- Rusinek Michał
— Człowiek z bramy. 1638
— Trylogia historyczna o Krzysztofie Arciszewskim. 1639
— Wódz i wygnaniec. 142
- Rusiński Władysław
— Skorowidz nazw miejscowości Pomorza Zachodniego... 989
- Russek Zdzisław
— Organizacja połowów w rybołówstwie morskim. 281
— Socjalistyczne współzawodnictwo pracy w rybołówstwie morskim. 243
- Rutkiewicz Ignacy
— Sprawy wielkiej rzeki. 938
- Rutkiewicz Witold — 48
- Rutkowiec Stanisław
— Atlas rybacki Morza Północnego. 246
— Morze Barentsa. 229
- Rutkowski Józef
— Kronika Szczecińskiego Oddziału P.T.E... 1326
— Rezerwy wydajności pracy... 1281
- Rybakow Cz.
— Wydział polityczny i organizacje partyjne okrętów. 822
- Rybczyński B. — Filmy: 78
- Rychlewski Janusz
— Admirał i junga. 1640
- Rychliński Jerzy Bohdan — 108, 115, 124, 770, 771, 1744, 1751, 1756, 1765, 1794, 1838, 1841, 1858, 1862, 1872, 1879, 1893, 1906, 1907
— Czarna Feluka. 1641
— Fama kapitana Mory. 1642
— Galeon kapitana Mory. 1643
— Kulawy bosman. 1644
— Mafia Wielkiego Fina. 1645
— Przygody Krzysztofa Arciszewskiego. 1646
— Słowo o admirał Arciszewskim. 143
— Szlak rybiej kości. 1647

- Rychteu Jurij
— Gdy śniegi topnieją. 1876
- Rydłowski Jerzy
— Wiśła-Odra. 1137
- Rydzewska Nina
— Rybacy bez sieci. 1648
- Rylska Julia — 64
- Ryłko Zdzisław — 1768
- Rymarkiewicz Włodzimierz
— Technika i dokumentacja transakcji C. I. F. 674
- Rymkiewicz Władysław
— Ziemia wyzwolona. 1649
- Ryss Jewgienij
— Sztorm. 1917
- Rzepecki Władysław
— Radzieckie metody szkolenia zawodowego robotników portowych. 469
- Rzepniewski Andrzej
— Obrona wybrzeża w 1939 roku. 1138
- Rzeszowski Stanisław
— Z dziejów Nowogardu. 1434
- Rzowski Władysław
— Bezpieczeństwo i higiena pracy w żegludze. 599
- Sabatini Rafael
— Kapitan Blood. 1877
- Sacha Tadeusz — Filmy: 91
- Safian Zbigniew
— Wiśła-Odra. 1137
- Sakowski Michał
— Jestem trymerem. 470
- Salcewicz Józef
— O podstawowych zadaniach działaczy Ligi Morskiej. 1232
- Saliński Stanisław Maria
— Anna z Kamienia. 1650
— Hieroglify. 1651
— Jedenasty list Kamilli Colon. 1652
— La Paloma. 1653
— O Bartłomieju Klimie i hawajskich gitarach. 1654
— Opowieści morskie. 1654
- Salminen S.
— Katrina. 1878
- Samek Andrzej
— Projektowanie papierowych modeli okrętowych. 878
- Samojluk Mieczysław
— Jesteśmy tu na zawsze. 1194
- Samsonowicz Henryk
— Badania nad kapitałem mieszczańskim Gdańska w 2 poł. XV w. 1087
— Hanza, władczyni mórz. 1036
- Sapieżyna Teresa — 1757
- Sarna Zygmunt
— Morskie uprawnienia konsulów. 675
- Sasinowski Władysław
— Piaśnica 1939—1944. 1139
- Sawczenko W. T.
— Jak przedłużyć okres eksploatacji narzędzi poławu. 283
- Sawicki Mieczysław — 776
- Sawiczewski Jerzy — 391
- Sawieliew A. G.
— Poradnik maszynisty okrętowego. 676
- Scheendel Arthur Van.
— Fregata Johanna Maria. 1879
- Schliemann B. — Filmy: 59
- Schopenhauer Joanna
— Gdańskie wspomnienia młodości. 1088
- Scott Robert Falcon
— Ostatnia wyprawa Scotta. 144
- Seghers Anna
— Bunt rybaków z Santa Barbara. 1880
- Sempołowska Stefania
— Na ratunek. 1655
- Sering S. C.
— Zmierzc gigantów. 1656
- Sędzicki Franciszek
— Baśnie kaszubskie. 1657
— Jestem Kaszubą. 1658
- Siczek J.
— Problemy komunikacji drogowej... 1259
— Projekt układu komunikacyjnego... 1258
- Siedlecki Jan
— Problem zbytu ryby i ceny. 268
- Siedlecki Michał
— Ryby morskie częściej poławiane na Bałtyku i północnym Atlantyku. 208
- Siedlecki S. — (przedm.) 49
- Siemieński Lucjan — 1789
- Siemion Emilia
— Stan gospodarki indywidualnej... 1291
- Sienkiewicz Witold — 294
- Sienkiewicz Zbigniew
— Podstawowe wiadomości z praktyki sieciarskiej. 277
- Sienkowski Marian
— Poradnik okrętowca. 361
- Sieradzki Juliusz
— Amatorskie budownictwo sprzętu żeglarskiego. 879
— Konserwacja i utrzymanie sprzętu żeglarskiego. 881
— Łódź żaglowa „Pionier”. 880
- Sierecki Sławomir
— Admirał Arciszewski. 1659
— Bukanierzy. 1660
— Dziwna przygoda Cezara. 1661
- Korsarze Morza Śródziemnego. 1662
— Operacja „Wąż morski”. 1663
— Republika piratów. 1664
— Saga o Vinlandzie. 1665
— Salwa lewej burty. 829
— Sokół morski. 1666
— Strażnicy morza. 1667
— Szkuner „Onake”. 1668
— Zaginiona eskadra. 1669
— Zbuntowane okręty. 1670
- Sieroszevska B. — 1909
- Sieroszewski Wacław
— Ocean. 1671
- Stomianko Paweł — 409
- Sinko Tadeusz — (przedm.) 1789
- Siwecki K. — Filmy: 104
- Skarżyńska J. — (oprac.) 1728
- Skibicki W.
— Angielsko-polska terminologia handlu morskiego. 9
- Skierski Zenon
— Gdy słońce gaśnie. 1672
- Skoczek Z. — Filmy: 22
- Skoczeń Stanisław
— Na morze. 855
- Skoszkiewicz Janusz
— Najnowsze metody połowów ryb w ZSRR. 284
- Skoszkiewiczowa Janina
— Najnowsze metody połowów ryb w ZSRR. 284
- Skowroński Jerzy
— Miner. 831
— Niszczyciele. 832
- Skorzewski E. — Filmy: 18
- Skrzymowski E.
— Stocznia Szczecińska dzisiaj i w perspektywie. 360
- Skrzypek Kazimierz
— Latarnia na Rozewiu. 1435
- Skwierawski F.
— Perspektywy rozwoju portów do r. 1975. 438
- Slocum Joshua
— Samotny żeglarz. 145
- Stabczyński Wacław
— O Janie Kubarym, badaczu Oceanii. 146
— Paweł Edmund Strzelecki. 147
— Paweł Edmund Strzelecki, polski badacz Australii. 148
- Stomczyński Adam
— Kaszubskim szlakiem. 1436
- Stuckin Stanisław
— Reguły Yorku-Antwerpil. 677
- Smejkal Josef Vaclav
— Sfora Bieguna Południowego. 1881
- Smith Arthur Douglas Howden
— Złoto z Porto Bello. 1882

- Smoczyński Paweł
— Stosunek dzisiejszy dialektu Sławoszyna do języka Cenowy. 921
- Smolarek Przemysław — Filmy: 28
— Z dziejów polskiej floty. 678
- Smolarski Mieczysław
— Tajemnice wysp południowych. 1673
- Smollett Tobiasz George
— Niezwykłe przygody Roderyka Randoma. 1883
- Smykał E.
— Polski przemysł okrętowy na XXIV Salonie Naukowym w Paryżu. 350
- Snow Charles Percy
— Śmierć pod żaglami. 1884
- Sobczak Józef
— Od żaglowca do transatlantyku. 386
- Sobecki Radosław — Filmy: 30, 54, 59, 101, 103, 105
- Sobik Leon
— Na wąskich pokładach. 1674
- Soboń Leonid S.
— Dusza morska. 1885
— Opowiadania morskie. 1797
— Zielony promień. 1886
- Sochacki Jerzy — 585
— Podręcznik sternika. 764
- Sokolnicki Aleksander
— Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
- Sokołow-Mikitow I.
— Białe brzegi. 1887
— Błękitne dni. 1888
— Ocalenie okrętu. 1889
— Opowieści i opowiadania. 1890
- Sokolowski Aleksy — 842
- Sokołowski Kazimierz
— Urządzenia napędowe małych statków motorowych. 714
- Sokołowski Stanisław
— Kredytowanie rybołówstwa morskiego. 268
- Sokół Franciszek
— Pływać na morzu, to walczyć i pracować. 910
- Sokół Stanisław
— Historia gdańskiego cechu chirurgów... 1089
— Medycyna w Gdańsku w dobie Odrodzenia. 1090
- Sokół Tadeusz
— Płonące wybrzeże. 1675
- Sokół-Szahn Stanisław
— Frachtowe konferencje żeglugowe. 679
- Solarz Jerzy
— Urządzamy swoje gospodarstwo. 1283
- Solinas Franco
— Lazurowa droga. 1891
- Soldek Stanisław
— Spełniły się moje marzenia. 387
- Sołowiew Georgij
— Trudny rejs. 1892
- Sołtyś Antoni
— Zasady prawne ratownictwa morskiego. 472
— Zderzenia statków morskich. 680
- Sonnenfeld B.
— Statki PMH o pojemności powyżej 500 BRT. 686
- Sowiński J. — Filmy: 29
- Sowiński L.
— Państwowy Urząd Repatriacyjny na Pomorzu Zachodnim. 1179
- Sowiński Władysław — (red.) 539
— Zarys morskiego prawa handlowego. 681
- Sójka Zbigniew
— Metoda szybkościowej obsługi statków w portach morskich. 441
- Sojka Zygmunt
— Przewodzące metody pracy dźwigowych radzieckich. 473
- Sprudin Sergiusz — Filmy: 24, 29
- Spyra Czesław
— Kompaszy żyroskopowe. 684
- Srocki Bolesław
— Polska a Bałtyk w przeszłości i obecnie. 909
— Rezultaty i perspektywy akcji osadniczo-przedsiębiorczej. 1201
- Sroka E. — (red.) 1161
- Srokowski Stanisław
— Pomorze Zachodnie. 939
- Stach Jan — (red.) 172
- Stachurski Władysław
— Jak uzyskać wysoki plon lnu... 1288
- Staff Franciszek — 197
- Staff Leopold — 1739
- Stafiński Aleksander
— Osada słowiańska Wojda i jej mieszkańcy. 930
- Staliński Janusz
— Siłownie okrętowe. 685
— Teoria okrętu. 388
— Zarys teorii okrętu. 389
- Stam Leszek
— Poradnik okrętowca. 361
- Stampfl Stanisław
— Robinson Kruzo. 1769
- Stangenberg Marian
— Jezioro Charzykowo. 988
- Staniak M.
— Statki PMH o pojemności powyżej 500 BRT. 686
- Stanisławski Władysław
— Chojna, Cedynia i okolice. 1437
- Staniszki Witold
— Biuro Odbudowy Portów i jego środowiska. 616
— Wytczne odbudowy polskich portów morskich. 429
- Staniukowicz Konstanty
— Nowele morskie. 1893
- Stankiewicz Cz.
— Łowimy coraz więcej. 1190
- Stankiewicz Jerzy
— Gdańsk. 975
— Oliwa. 1383, 1394
— Pobrzeże gdańskie. 940
— Strakowscy... 1091
- Stańczyk Witold
— Urządzenia napędowe modeli pływających. 882
- Stański Mieczysław
— Rozwój ruchu ludowego na Pomorzu Gdańskim 1920–1926. 1115
- Star Janusz — Filmy: 45, 95
- Staszewski Janusz — (przedm.) 97
— Wojsko polskie na Pomorzu w r. 1807. 1116
- Starzewski Rafał
— Materiałoznawstwo dla mechaników okrętowych. 687
- Staszów Jan — zob. Piepka Jan
- Staśkiewicz A. — Filmy: 12, 18, 78
- Staśko Józef
— Kąpieliska bałtyckie. 1438
- Stapor Zdzisław
— Wybrane operacje i walki Ludowe Wojska Polskiego. 1144
- Stebelski Adam
— Rola i udział Instytutu Bałtyckiego... 908
- Steckiewicz S.
— Wzmianki historyczne o drogach nadmorskich. 1259
- Stefanek Tadeusz — Filmy: 95
- Stefanowski Jerzy — Filmy: 48, 49, 57
- Stefański Zygmunt — 114, 116
- Stelmachowska Bożena
— Budownictwo Słowińców 941
— Strój kaszubski. 942
— Zdobnictwo ludowe Ziemi Pырzyckiej. 943
- Stelmasiwicz Ewa
— Nasza praca w porcie. 477

- Stempkowski A.
— Zaplecze przemysłowe polskich stoczni morskich. 360
- Stenka Józef
— Brygada sztauerska nr 3. 478
- Sternica R. — 1776
- Stevenson Robert Louis
— Opowieści nocne. 1894
— Wyspa skarbów. 1895
- Steward J.
— Kupione zwycięstwo. 1676
- Steyer Donald
— Gdynia w l. 1920—1939. 947
— Problemy robotnicze Gdyni, 1926—1939. 1117
- Steyer Włodzimierz (Dzimirz Bruno) — 341, 768, 772
— Przygody mata Moreli. 1516
— Samotny półwysep. 1677
- Stępniewski T.
— Udział 1 brygady pancernej... 1144
- Stępski Janusz
— Morze. 1678
- Stieber Zdzisław
— Stosunek kaszubszczyzny do dialektów Polski lądowej. 921
- Stiepanow Aleksander N.
— Port Artur. 1896
- Stil André
— Pierwsze starcie. 1897
— „Sekwana” spływa do morza. 1898
— We francuskim porcie. 1899
- Stiller Robert — 1758, 1859
- Stone Irving
— Jack London. Żeglarz na koniu. 149
- Stopczyk Wojciech
— Znaczenie portów bałtyckich dla Polski. 479
- Straszak J.
— Okrętowe mechanizmy pomocnicze. 821
- Strąbski Stanisław
— Gdańsk po wyzwoleniu. 1211
— Przewodnik po Sopocie. 1439
— Sopot. 976
- Strak Witold
— Gospodarka morska w planie 6-letnim. 1234
— Polska na morzu. 1189
- Strumph-Wojtkiewicz Stanisław
— Na Atlantyku. 1679
— Patrol na Biskajku. 1680
- Strzelcowa H. — Filmy: 34
- Strzelecki Władysław
— Matematyka dla marynarzy. 688
- Strzeltecki Janusz
— Próba wyznaczenia struktur i wstępna ocena perspektyw ropoносnych Pomorza Koszalińsko-Gdańskiego... 1001
- Strzyżewski Witold — 296
— Narzędzia i technika połowów na Zalewie Szczecińskim. 285
- Styczyńska M. — 1777
- Suchodolska Katarzyna
— Jezioro czterech łabędzi. 1681
- Sujkowska Janina — 1842, 1849
- Sujkowski Bogusław
— Banderę podnieść. 1682
- Sukiennicki Hubert
— Wyniki konferencji gliwickiej w sprawie Odry 1231
- Sulma Tadeusz
— Główne problemy botaniczne Pomorza. 1002
- Sułowski Zygmunt
— Najstarsza granica zachodnia Polski. 1037
- Sumiński Michał
— Druga wachta. 1684
— Rejsy bałtyckie. 1683
— Wiedza żeglarska. 884
— Żeglarskie zwycięstwo. 1685
- Supiński Witold
— Odsiecz dla Malty. 1686
— Wojna morska 1939—1945. 818
- Surma Izabela
— Z historii rachunkowości w Polsce i Gdańsku... 1070
- Surmasiewicz Edmund
— Porządnik okrętowca. 351
- Suworow E. K.
— Podstawy ichtiologii. 209
- Svensson Jón
— Czółnem przez morze. 1900
- Sychta Bernard
— Miasta, miasteczka i wsie w kaszubskiej literaturze ludowej... 929
- Syczew Paweł
— Nad Oceanem Spokojnym. 1901
- Sygietyński Antoni
— Na skałach Calvados. 1687
- Sylwester Antoni — 1831
— O okrętach i dalekich podróżach. 689
- Synoradzki Michał
— Wizymirz-Żeglarz. 1688
- Sypniewski Zdzisław — 230
- Sypuła Władysław
— Obliczanie wolnej burty wg Międzynarodowej Konwencji o liniach ładunkowych. 691
- Szaflarski Józef
— Ruchy ludnościowe na pograniczu polsko-niemieckim w ciągu ostatniego wieku. 1118
— Zarys geografii fizycznej Pomorza Zachodniego. 1003
— Znaczenie gospodarcze mórz. 910
- Szafranowa A.
— Wilkier wiejski Aleksandra Gibsone... 1065
- Szafranski J.
— Gospodarka ziem zachodnich i północnych. 1178
- Szarecki Jerzy
— Lwów. 130
- Szarski K.W. — 72
- Szastina L. A.
— Konserwacja rybackich materiałów sieciowych. 272
- Szawernowski Piotr
— Bezpieczeństwo i higiena pracy przy robotach pogłębiarskich. 480
— Pogłębiarstwo morskie i prace podwodne w latach 1925—1950. 616
— Roboty pogłębiarskie śródlądowe i morskie. 481
- Szawłowski Kazimierz
— Silniki spalinowe Diesla okrętowe i kolejowe. 692
— Silniki spalinowe na stalych fundamentach i okrętowe. 693
- Szczaniecki Michał
— Dzieje Pomorza Słupskiego i innych terenów województwa koszalińskiego w wypisach. 945
- Szczapowa J. L.
— Wyniki analizy spektralnej wyrobów szklanych... 1014
- Szczekotow I.
— Czego wymaga od marynarza służba na okręcie. 835
- Szczepańska Irena
— Córka kapitana okrętu. 1689
— Powrót „Złotego Lwa”. 1690
- Szczepański Jan Józef — Filmy: 110
— Tombakowy pierścionek. 1691
— Zatoka Białych Niedźwiedzi. 150
- Szczepański Stanisław
— Próbobranie towarów w handlu morskim. 694

- Szczerek E.
— Modele okrętowe dla początkujących. 856
- Szczęsny K.
— Podstawowe wiadomości z nautyki. 275
- Szczutkowski Florian
— Rozrachunek gospodarczy statku. 695
— Zasady organizacji remontów statków morskich. 626
- Szczygielski Tadeusz
— Żeglarskie dzieje. 1692
- Szczytt Wiktor
— Przeladunek drobnicy workowanej. 456
- Szelburg-Zarembina Ewa
— Opowieść o starej karaweli. 1693
- Szermmer Bohdan
— Gdańsk. 975
— Pobrzeże gdańskie. 940
- Szerszeniewicz Eugeniusz
— Jak uzyskać wysoki plon lnu... 1288
- Szewcyk Janina
— Polskie nazewnictwo geograficzne świata. 34
- Szkonter Bogdan
— Rusztowania do budowy i remontu statków. 383
- Szmankiewicz Andrzej
— Złota kotwica. 1902
- Szmid S.
— Współczesne statki rybackie. 297
- Szmidt Piotr J.
— Wędrówki ryb. 210
- Szmidt S.
— Gospodarstwo wiejskie na ziemiach zach. i półn 1247
- Szmoń S.
— Kierunek Gdańsk! 1190
- Szopowski Zbigniew
— Porty morskie. 482
- Szpakowski Tadeusz
— Człowiek za burta... 1694
— Metody szkolenia żeglarskiego. 887
— Żeglarskie vademecum. 868
- Szpankowski Wincenty
— Wózek akumulatorowy i jego eksploatacja. 457
- Szpitan E.
— Marynarka wojenna. 786
- Szredel B. — Filmy: 54, 59, 103, 104
- Szremowicz Władysław
— Gdańsk 977
— Szturmujcie ratusz, 1695
— Zespół portowy „GD”. 1442
- Sztepienko A. P.
— Wspomnienia nawigatora. 151
- Sztorm Georgij
— Admirał Uszakow. 836
- Szubda Władysław
— Polskie wybrzeże. 1155
- Szulczyński Stanisław
— Historia 7 Kołobrzeskiego pułku piechoty. 1141
- Szuldenfrei Michał
— Prawo morskie. 696
- Szulejkin W. W.
— Zagadnienia z fizyki morza. 35
- Szusterowicz A. N.
— Radionawigacja. 538
- Szwankowski Stanisław — 419
— Budowa i wyposażenie magazynów portowych. 483
— Eksploatacja portów morskich... 438
- Szwarcenberg-Czełny Kazimierz
— Książka i czasopismo w powiecie złotowskim w l. 1928—1932. 1303
- Szwec Józef
— Higiena pracy w przemyśle rybnym. 286
- Szweiger Stefan
— Urządzenia napędowe małych statków motorowych. 714
- Szwej Jerzy
— Zabytkowa zabudowa miasta Koszalina. 982
- Szwykowski Ludwik — 84, 111, 145
- Szymański Walerian
— Przeladunek drewna w portach. 484
- Szymborski Stanisław
— Elbląg i okolice. 1400
— Port morski. 485
— Wybrzeże polskie. 1443
- Ślaski J.
— Sadownictwo i szkółkarstwo... 1247
- Ślaski Kazimierz — (red.) 935
— Bogusław II. 982
— Dzieje Pomorza Słupskiego... 945
— Dzieje Ziemi Kołobrzesckiej... 1039
— Głowa św. Barbary. 1696
— Podziały terytorialne Pomorza w XII—XIII w. 1040
— Polskość Pomorza Zachodniego... 947
— Przemiany etniczne na Pomorzu Zachodnim... 948
- Śliwiński Antoni — 1905
- Śliwiński Engelbert — Filmy: f
— Służba dyspozytorska... 402
- Śliziński Jerzy
— Słów kilka o gawędach słowińskich. 946
— Z zagadnień słowińskich. 930
- Śluzar Zdzisław — Filmy: 58
Średnicki Feliks — Filmy: 5, 72, 76, 77, 94
- Srodoń A. — Filmy: 31
- Świechowski Zygmunt
— Architektura granitowa Pomorza Zachodniego w XIII w. 1041
— Z dziejów Słupska i Ustki. 978
- Święcicki Antoni
— Ochrona pracy na statkach rybackich. 242
— Poradnik medyczny dla marynarzy i rybaków. 697
— Sporty wodne. 910
- Święcicki Bolesław Wit
— Gdańsk i morze w grafice 1347
- Święcicki J.
— Współczesne statki rybackie. 297
- Świgoś Karol
— Poradnik okrętowca. 361
— Prace ciesielskie w stoczniach okrętowych. 332
- Świokło Witold
— Szczecin dawniej i dzisiaj oraz Informator. 1444
- Świrko Stanisław
— Ks. Bernard Sychta... 929
— Z problematyki folkloru Pomorza Zachodniego. 930
- Świrszczyńska Anna
— Arkona, gród Świętowiada. 1697
- Tabaczyńska Eleonora
— Kołobrzeg we wczesnym średniowieczu. 1026
— Z badań nad rzemiosłem we wczesnośredniowiecznym Kołobrzegu. 1030
- Talarczyk Kazimierz
— Rybołówstwo na Zalewie Szczecińskim. 287
- Tarasow N. I.
— Morze żyje. 211
- Tarle Eugeniusz
— Nachimow. 837
- Tarnowska K. — 1787
- Tarski Ignacy
— Podstawowe wskaźniki planu żeglugi morskiej. 702

- Tatarkiewiczowa Teresa — 1746, 1757
- Tawłowicz Jerzy — 234
- Tazbir Stanisław — 1803
- Tazieff Henry
— Woda i ogień. 152
- Tegler Eugeniusz
— Police wczoraj, dziś i jutro. 1174
- Teliga Leonid — 81, 1772, 1811, 1846
— Pod skrzydłami żagli. 1698
- Teplitz Eugenia — 1902
- Terebucha Eufemiusz
— Geografia gospodarcza morska. 36
- Teresiński Józef
— Rybołówstwo morskie w innych krajach. 268
— Statek rybacki. 271, 392
— Wieloryby i wielorybnictwo. 212
- Torlecki Władysław — 48
- Teyseyre Zdzisław
— Higiena na statkach rybackich. 239
- Thierry Mikołaj
— Drewniane wyposażenie okrętu. 320
— Motorowiec 2300 TDW dla Indonezji. 360
— Poradnik okrętowca. 361
- Tichonow W. W.
— Okrętowe napędy elektryczne. 703
- Tierechow I. N.
— Demagnetyzacja okrętów i jej wpływ na kompas magnetyczne. 704
- Tołpa S.
— Jezioro Charzykowo. 988
- Tom Romana
— Zeby nie ta trąbka. 1699
- Tomala Mieczysław — 1106
- Tomlinson Henry Major
— Port przeznaczenia. 1903
- Traczewski J.
— Przyjeżdżajcie na Ziemię Szczecińską. 1254
— Wieś szczecińska na nowych torach. 1255
- Traven Bruno
— Statek śmierci. 1905
- Trechciński Roman
— Halo, Spitsbergen! 119
- Treniew Witalij
— Marynarze z „Księżniczki Anny”. 1906
- Trent Alojzy
— Powojenna gospodarka rolna w regionie gdańskim. 1289
- Trepka Jerzy — 515
— Język angielski dla marynarzy. 705
— Język rosyjski dla marynarzy. 706
- Trublaini Nikoła
— Szkuner „Kolumb”. 1907
- Truchanowski K. — 1866
- Trzebiatowski Klemens
— Oświata i szkolnictwo polskie na Pomorzu Zachodnim w pierwszej połowie XX w. 1119
— Szkolnictwo i oświata polska na ziemiach Pomorza Zachodniego w okresie międzywojennym. 922
- Trzęsiński P.
— Skóry rybne. 276
- Tubielewicz Witold
— Morze i woda morska. 37
- Tudoran Radu
— Wszystkie żagle w górę. 1908
- Turczynowicz S.
— Stosunki melioracyjne... 1247
- Turek Ludwik
— Żagle na masztach. 154
- Turoń Bolesław
— Śląsk, Ziemia Lubuska, Pomorze Zachodnie, Pomorze Gdańskie oraz stosunki polsko-krzyżackie do schyłku XV w. 1042
- Turski J. — (przedm.) 1229
- Turzański Czesław
— Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
- Tuwim Irena — 1856
- Tyc Teodor
— Walka o kresy zachodnie w epoce Piastów. 1043
- Tylczak Włodzimierz
— Poradnik okrętowca. 361
- Tyrmand Leopold
— Gorzki smak czekolady Lukullus. 1700
— Hotel Angsgar. 1701
- Tyski Stanisław
— Pomorze Zachodnie. 1005
- Tyszka Zygmunt
— Roboty pogłębiarskie śródlądowe i morskie. 481
- Tyszkwicz Krystyna
— Monografia 10-letniej działalności PPD i UR „Odra” w Świnoujściu. 288
- Uklejewski Janusz
— Gdynia. 1427
- Uliński Stefan
— Podstawowe wiadomości o urządzeniach napędowych i mechanizmach pomocniczych na statkach rybackich. 289
- Urbanowicz Stanisław — Filmy: 28, 53
- Urbanowicz Witold
— Architektura okrętów. 393
- Jak powstaje statek. 394
- Urbańczyk Andrzej
— Tratwa przez Bałtyk. 155
- Urbański Marian
— Monografia 10-letniej działalności PPD i UR „Odra” w Świnoujściu. 288
- Ussorowski Marian — Filmy: 2, 32, 33, 36, 56, 61, 62, 67, 99, 100, 102
- Uzin S. W.
— Zagadkowe lądy. 156
- Użycka Halina
— Monografia 10-letniej działalności PPD i UR „Odra” w Świnoujściu. 288
- Verga Giovanni
— Rodzina Malavogliów. 1909
- Verne Jules
— Dwa lata wakacji. 1910
— Dwadzieścia tysięcy mil podmorskiej żeglugi. 1911
— Dzieci Kapitana Granta. 1912
— Piętnastoletni kapitan. 1913
— Tajemnicza wyspa. 1914
- Vetulani Adam
— Walka Polski w wiekach średnich o dostęp do Bałtyku. 1092
— Władztwo Polski w Prusach Zakonnych i Książęcych. 1093
- Victor Paul Emil
— Banquise. 157
- Villiers Alan John
— Rejs na „Conradzie” 158
- Voss John C.
— Łodzią żaglową przez oceany. 159
- Wachowiak Bogdan
— Port średniowiecznego Szczecina. 489
— Ruchy społeczne w Szczecinie na przełomie XVI—XVII w. 947
- Wachowski Kazimierz
— Słowiańszczyzna zachodnia. 1044
- Wachtel Jakub
— Azymut Warszawa. 1142
- Wajda Kazimierz
— Lata 1905—1907 na Pomorzu Gdańskim. 947
- Walczak Jadwiga
— Dookoła świata po raz pierwszy. 160
— Po skarby Indii. 161
- Walczak Wojciech
— Dookoła świata po raz pierwszy. 160
— Jak białe plamy znikają z map. 162

- Po skarby Indii. 161
 Walczakowa Jadwiga
 — Basnie lapońskie. 1702
 Walewski K.
 — Stan gospodarki indywidualnej... 1291
 Walicki Antoni
 — Ziemia Człuchowska i jej ludzie. 1292
 Walicki Franciszek Jan
 — „Iskrą“ do Leningradu. 838
 Walicki M. — (red.) 944
 Walmsley Leo
 — Trzy gorączki. 1915
 Wańkiewicz Melchior
 — Westerplatte. 1703
 Waroński Zbigniew
 — Podstawy prawne zawijania okrętów wojennych do obcych portów... Zasady zachowania się marynarzy na obcym lądzie. 787
 Wasilewska Wanda
 — Krysztalowa kula Krzysztofa Kolumba. 1704
 — Legenda o Janie z Kolna. 1705
 — Skrzydła u ramion. 1706
 Wasilkowski Andrzej
 — Trampem przez świat. 163
 Wassermann Jakob
 — Krzysztof Kolumb. 164
 Wat Aleksander — 164
 Wągrowski Mieczysław
 — Rosną siły Polski nad morzem. 1235
 — Wytyczne i zadania Ligi Morskiej. 1236
 Wąsowicz Jan
 — Elektrotechnika okrętowa. 716
 Wąsowicz-Dunin Krzysztof
 — Stutthof. 1143
 Wąsowski J.
 — Przegląd produkcji Stoczni Gdańskiej w latach 1959—1965. 360
 Wedding Alex
 — Ocean Lodowaty wzywa. 1916
 Welnicki Wiesław
 — Poradnik okrętowca. 361
 Wereszczyński Jan
 — Morskie pomiary hydrograficzne. 38
 Wesolowski Jerzy
 — Ładunki UNRRA w portach Gdańsk i Gdynia. 616
 Węcłowicz Eugeniusz
 — Praktyczne porady dla hodowców zarodowej trzody chlewnej województwa szczecińskiego. 1293
 Widajewicz Józef
 — Związki Pomorza Zachodniego z Polską. 951
 Wieczorek Edmund
 — Węgiel polski na tle sytuacji światowej. 474, 490
 Wieczorek Paweł — 609
 Wieliczko M.
 — Bohater ścigaczy torpedowych. 839
 Wieliński Zygmunt
 — ABC pływania. 888
 Wielopolski Alfred
 — Elbląg, dzieje i przyszłość. 979
 — Gospodarka Pomorza Zachodniego w l. 1800—1918. 1121
 — Tolkmićko nad Zalewem Wiślanym. 980
 — Z dziejów gospodarczych Pomorza Zachodniego w XIX w. 947
 Wieniawski Julian
 — Ryby żywe i ryby świeże. 247
 Wiernik Bronisław
 — Na pirackiej wyspie. 717
 Wierzbicki Józef
 — Popularna żaglówka turystyczna klasy BM. 860
 — Poradnik turysty-amatora. 865
 Wierchowski Józef
 — Wiosłowanie i żeglownie. 889
 Wiesłotek M. — Filmy: 5, 9, 26
 Wietrienko A. D.
 — Projektowanie norm progresywnych dla prac przeładunkowych w portach morskich. 491
 Wiewióra Bolesław
 — Granica polsko-niemiecka w polityce Zachodu. 1149
 — Granica polsko-niemiecka w świetle prawa międzynarodowego. 1150
 — Uznanie nabytków terytorialnych w prawie międzynarodowym. 1151
 Wiewiórkowski J. — 1819
 Więcko Edward
 — Gdańsk, ośrodek morskich obrotów drewnem. 492
 — Rozwój gdańskiego handlu drewnem. 1247
 Więckowska K. — 18
 Więckowski Józef
 — Równania drgań giętych kadłuba statku. 395
 Więckowski Tadeusz
 — Szczecin w świetle wykopalisk. 1038
 Więckowski Z.
 — Na koszalińskich drogach. 1266
 Wiklak H.
 — Obuwie gdańskie X—XIII wieku. 1014
 Wiktor Ewa
 — Drobnica chłodzona w handlu i transporcie morskim. 520
 Wiktor Józef
 — Narzędzia i technika połowów na Zalewie Szczecińskim. 285
 William P.
 — Klęska na Filipinach. 1707
 — Zagłada Pearl Harbour. 1708
 Wilman Helena — 128
 Wincza Michał — 309, 315
 Wionczek Roman — Filmy: 7, 8, 27
 Wirpsza Witold
 — Na granicy. 1709
 Wisłowska Maria — 1741, 1826, 1917
 Wiśniewski Jerzy (I) — 351, 396
 — Poradnik okrętowca. 361
 Wiśniewski Jerzy (II)
 — Wiosna Ludów na Pomorzu Zachodnim. 947
 Wiśniewski Roland
 — Mechanizacja transportu wewnątrzzakładowego w przetwórstwie rybnym. 291
 — Mycie opakowań drewnianych w przemyśle rybnym. 290
 — Transport hydrauliczny odpadków rybnym. 292
 Wiśniowski Sygurd
 — Dzieci królowej Oceanii. 1710
 — W kraju Czarnych Stóp. 1711
 Wiśniowski-Prus Tadeusz
 — Morze źródłem potęgi Polski. 911
 Witczak Tadeusz
 — Teatr i dramat staropolski w Gdańsku. 1094
 Witkowski Rafał
 — Obrona wybrzeża polskiego w 1939 roku. 755
 Witwicka K. — 1928
 Wnuk Włodzimierz
 — Wiosna nad Motławą. 1712
 Wodopianow M.
 — Biegun Północny. 165
 Wojan Stefan — 214
 — Narzędzia połowu łososia i troci. 293
 Wojciechowski Bronisław — 42, 97, 1874

- Wojciechowski Mieczysław
 — Podstawowe wiadomości o urządzeniach napędowych i mechanizmach pomocniczych na statkach rybackich. 289
- Wojciechowski Zygmunt
 — Polska-Niemcy. 952
- Wojczewska Helena
 — Stargard nad Iną. 1446
- Wojewodin Wsiewołod
 — Sztorm. 1917
- Wojewódka Czesław — 419
 — Mechanizacja pracy w ładowni statku. 493
 — Metoda szybkościowej obsługi statków w portach morskich. 441
 — Morski rocznik statystyczny. 8
 — Najstarszy i najmłodszy. 1190
 — Wykres godzinowy obsługi statków w portach radzieckich. 494
- Wojnar Jan
 — Podział funkcji między portami polskimi. 474
- Wojnikanis-Mirski. W. N.
 — Narzędzia połowu rybołówstwa przemysłowego. 294
- Wojnowski H. — Filmy: 34
- Wojterski Teofil
 — Zielonym szlakiem polskiego wybrzeża. 39
- Wojtowicz Jerzy
 — Mieszczanstwo pomorskie w epoce Oświecenia. — Uwłaszczenie chłopów na Pomorzu Gdańskim. 947
- Wojtusiak Roman
 — W morskiej toni. 166
- Wolanowski Lucjan
 — Czy Stanisław Talarek musiał umrzeć? 512
- Wolański Stanisław
 — Uwłaszczenie chłopów na Pomorzu Gdańskim. 947
- Wolff Andrzej
 — Szkolenie żeglarskie na stopień żeglarza i sternika jachtowego. 890
- Wolff Scholastyka Anna
 — Szkolenie żeglarskie na stopień żeglarza i sternika jachtowego. 890
- Wolffowa Irena — 136
- Woliński Leszek
 — Instrumenty dawnej i współczesnej nawigacji. 718
- Woliński Stanisław — 772, 835, 839
- Wolniarski Zenon
 — Magazynowanie ryb i przetworów rybnych. 295
- Wolniewicz Janusz
 — Ku wybrzeżom zielonej kawy. 167
- Wołski Zbigniew — Filmy: 24
- Wolczan Jerzy
 — Rezerwy wydajności pracy... 1281
 — Szczecińskie spółdzielnie produkcyjne. 1294
- Wołkow A. N.
 — Kapronowe sieci rybackie. 296
- Wologdin W. P.
 — Odkształcenia konstrukcji okrętowych przy spawaniu. 396
- Wołowski Mirosław
 — Mechanizacja trymerki. 495
- Wouk Herman
 — Bunt na okręcie. 1918
- Woysznis Grażyna
 — Żeglarskie zwycięstwo. 1685
- Woytt J. M.
 — Dywizjon żab. 1713
- Woźniak Maria
 — Wesele w Jamnie. 929
- Woźniak S.
 — Wiedza okrętowa dla modelarzy. 873
- Woźnicki Józef — 704
 — Loksodroma i ortodroma przy budowie siatki map nawigacyjnych. 719
- Wójcicki Józef — 830, 875, 877
 — Od fregaty do krążownika. 840
 — Pod skrzydłami żagli. 1698
 — Tysiąc słów o morzu i okręcie. 4
 — Z polskich tradycji morskich. 841
- Wójcik J.
 — Rola Narodowego Banku Polskiego w rozwoju gospodarczym woj. gdańskiego. 1300
- Wreszcz-Krakowiecka Ludmiła
 — Legenda o Górze Zamkowej nad Jeziorem Zarnowieckim. 1714
- Wroński Leszek
 — Produkcja nasienna w gospodarstwach woj. szczecińskiego. 1246
- Wrześniowski Zygmunt
 — Kajakiem po Pojezierzu Kaszubskim. 1447
 — Kajakiem po wodach Pomorza Zachodniego. 1448
- Wrzoskowa J. — 1773, 1908
- Wsiewołodzki Igor
 — Nieuchwytny monitor. 1919
 — Okręty odpływają. 1920
- Twoje drogi wiodą przez morze. 1921
- Wulff Hilmar
 — Czarcia mielizna. 1922
- Wutke G. — Filmy: 83, 95
- Wycech Czesław
 — Regionaliści chojniccy. 929
- Wychowski J.
 — Stocznia Gdańska. 1190
- Wyczesany Zbigniew
 — Polska na morzu. 1189
- Wysocki Stefan
 — Żeglarstwo regatowe. 847
 — Żeglarstwo śródlądowe. 893
- Wyszkowski Sławomir
 — Elektrotechnika okrętowa 721
 — Elektryczne mechanizmy okrętowe. 722
- Zabłudowska Izabela — 1737
- Zabłudowski Tadeusz — 1871
- Zaborski Ludwik
 — Sygnalizacja. 843
 — Urządzenia oznakowania nawigacyjnego. 724
- Zabrocki Ludwik
 — Związki językowe niemiecko-pomorskie. 921
- Zaczek W. — Filmy: 99
- Zadornow Mikołaj
 — Ku brzegom Oceanu Spokojnego. 1923
- Zagajkiewicz D. N.
 — Teoria okrętu. 398
- Zagórny Kazimierz
 — Jak oddano pancernik „Gneisenau”... 496
 — Racjonalizatorzy ze statku ratowniczego „Smok”. 497
- Zagórska Aniela — 1745, 1747, 1750, 1752, 1754, 1756, 1757, 1758, 1759, 1760, 1761
- Zagórski Zygmunt
 — O gwarach ludowych w złotowskim. 924
- Zagrodzki Karol
 — Oceanografia dla marynarzy. 725
 — Prawo drogi morskiej. 726
- Zagrodzki Wacław
 — Awaria wspólna. 671
 — Ubezpieczenia i awarie statków. 727
- Zajączkowska Maria — 1913
- Zajaczkowski L. — Filmy: 5
- Zajchowska Stanisława
 — Odbudowa Ziemi Odzyskanych. 1177
- Zakrzewski J. — 1854
- Zakrzewski Marian — 120
- Zakrzewski Stanisław
 — Cyklon. 1715
- Zakrzewski Stanisław Zenon
 — Druh-Wiatr. 894

- Zaleski A. — 156
 Zaleski Bolesław
 — Okrętowe maszyny parowe. 729
 Zaleski Jan
 — Gospodarka paliwowo-smarownicza na statkach morskich. 548
 Zalewski Władysław — Filmy: 76, 77
 Załęcki St. — Filmy: 100
 Załuska A. — 1817, 1878
 Zaorski Remigiusz
 — Prawo morskie rybackie. 266
 — Władztwo na morzu przybrzeżnym. 730
 — Wolne obszary portowe. 498
 Zaremba Józef
 — Atlas ziem odzyskanych. 985.
 Zaremba Piotr
 — Polska flaga w Szczecinie. 1206
 — Polski Szczecin. 1188
 — Szczecin miasto wyższych uczelni. 1352
 Zaruski Mariusz
 — Wśród wichrów i fal. 1716
 — Z harcerzami na „Zawiszy Czarnym“. 168
 Zaucha Janusz — 296
 Zawadzki Eugeniusz — (przedm.) 1303
 Zawadzki L.
 — Centralne Biuro Konstrukcji Okrętowych. 360
 Zawadzki Wacław — 837
 Zawisławski L. — Filmy: 70
 Zawisza W. W.
 — Przędzące metody pracy sterników. 732
 Zdybek Tadeusz
 — Poradnik okrętowca. 361
 Zelenay Adolf — 537, 703
 Zielińska Julia
 — Przemysł konserwowy wybrzeża. 1279
 Zieliński Antoni
 — Wiedza okrętowa. 734
 Zieliński Bronisław — 1748, 1788, 1827, 1840, 1851, 1883
 Zieliński Henryk
 — Polacy i polskość Ziemi Złotowskiej w latach 1918—1939. 1123
 Zieniukowa Jadwiga
 — Sprawy języka i literatury kaszubskiej... 929
 Zienkiewicz L. A.
 — Morza ZSRR, ich fauna i flora. 213
 Zienkiewicz Borys
 — Dookoła świata za wielorybami. 169
 Zientara Benedykt
 — Kryzys agrarny Marchii Wkrzańskiej w XIV wieku. 1045
 — Szkice szczecińskie. 983
 Zierhoffer August
 — Rola Odry w terytorialno-państwowym organizmie Polski. 1231
 Zięba Z.
 — Stocznia Gdyńska... 360
 Zięcik Marian
 — Zabezpieczenie surowca rybnego. 300
 Zinger Maks
 — Bohater Związku Radzieckiego Iwan Aleksandrowicz Kotyszkin. 844
 — Na podwodnym szlaku. 1925
 Zins Henryk
 — Ród Ferberów i jego rola w dziejach Gdańska w XV i XVI wieku. 1095
 Ziołotko Maria
 — Frombork nad Zalewem Wiślanym. 984
 Ziołowski Konstantin
 — Podwodni żołnierze. 1926
 Zonin Aleksander
 — Morska brać. 1927
 Zubel Władysław
 — Port rybacki. 271
 Zubrzycki Witold — 65, 92
 — Fotografia podwodna. 895
 — Meteorologia dla marynarzy. 577
 — Trzy miesiące pod wodą. 170
 — W pletwach. 896
 — Zarys meteorologii morskiej. 735
 Zweig Stefan
 — Magellan. 171
 Zwoliński Przemysław
 — Polskie nazewnictwo geograficzne świata. 34
 Zydler Mieczysław
 — Chleb to razowy. 1717
 — Morze woła. 1718
 Zarnecki S.
 — Chłodzenie i mrożenie ryb. 276
 Zbikowski Romuald
 — Wskazówki agrotechniczne dla woj. koszalińskiego. 1239
 Zdanow N.
 — Morska sól. 1928
 Zebrowicz Edmund
 — Normowanie robót portowych. 505
 — Normy pracy dla przelądku drobnicy. 506
 — O umowie zbiorowej w porcie. 435
 — Współzawodnictwo pracy w portach morskich. 507
 Zebrowski Zbigniew
 — Narzędzia i technika połowów na Zalewie Wiślanym. 261
 — Organizacja rybołówstwa dalekomorskiego. 268
 — Podstawowe wiadomości z praktyki sieciarskiej. 277
 — Rybołówstwo morskie. 301
 — Statki dalekomorskie. 268
 — Włoki trawlerowe. 302,
 Żegliska Helena
 — Akta Min. Przemysłu i Handlu... Charakterystyka akt Działu Spraw Morskich... 616
 Zeromski Stefan
 — Wiatr od morza. 1719
 Zeromski Tadeusz — 152
 Żitkow Borys
 — Historie morskie. 1929
 — Mangusta. 1930
 Żmudziński Ludwik
 — Brzegiem morza. 23
 Żórawski Bogusław
 — Składniki transportu morskiego. 736
 Żukowski Czesław
 — Narzędzia i technika połowów na Zalewie Szczecińskim. 285
 Żukowski K.
 — Solenie ryb. 276
 Żukowski Wojciech
 — Desant na Kamiennej Wyspie. 1720
 Żuławska Janina
 — Kupiec i żeglarz w starożytnej Grecji i Rzymie. 737
 Żuławski Juliusz
 — Wyprawa o zmierzchu. 1721
 Żurkowski Michał
 — Na Bałtyk. 1722
 Żurowicz Julian
 — Na Kołobrzeg! 1723
 Żydowo Jan
 — Główne okrętowe maszyny parowe. 738
 Żylicz Andrzej
 — Podstawowe wiadomości z wiedzy okrętowej. 574
 Żymierski Michał
 — Dwa zwycięstwa Wojska Polskiego. 1202
 Żytowiecki Jerzy
 — Dewiacja. 845
 — Nawigacja. 740
 — Podstawowe wiadomości z nautyki. 275
 — Zarys nawigacji. 739
 Żywiecka Jadwiga
 — Pobierowo, ośrodek wczasów rodzinnych. 1454

ZAWARTOŚĆ CZASOPISM

ROCZNIK GDAŃSKI, SZCZECIN, ZAPISKI KOSZALIŃSKIE

ROCZNIK GDAŃSKI

(zob.: Czasopisma, poz. 235)

R. 13 : 1954, s. 236, tabl. 37.

Treść: Rozprawy: Jażdżewski Konrad: Kultura rybaków gdańskich w XII i XIII w. w świetle badań wykopaliskowych 1948—1951. — Labuda Gerard: Przyczynek do walk wewnątrzklasowych szlachty kaszubskiej w XVII w. — Bodniak Stanisław: Młodzież polska w gdańskim Gimnazjum Akademickim w XVI—XVIII w. — Biernat Czesław: Gdańscy pośrednicy handlu zbożowego i kontrakty zbożowe w l. 1660—1700. — Matysik Stanisław: Nieznany gdański proces przeciwko zbiegłym ze statku marynarzom (z roku 1750). — Bieńkowski Wiesław: Pierwsze wydania dzieł Marksa i Engelsa w zbiorach Biblioteki Miejskiej w Gdańsku. — Sylwetki Dawnych Gdańszczan: Matysik Stanisław: Eliasz Konstanty Schröder, gdański prawnik (1625—1680). — Materiały: Bodniak Stanisław, Orańska Józefa, Pertek Jerzy: Nieznany obraz bitwy morskiej pod Oliwą w 1627 r. — Czaplinski Władysław: Projekt utworzenia floty kaperskiej w czasie „potopu“ szwedzkiego. — Fabiani-Madeyska Irena: Kilka dat z życia Hondiusza. — Pelczar Marian: Najstarszy rangą regulamin Biblioteki Rady Miejskiej w Gdańsku. — Sprawozdania i dyskusje: Pelczar Marian: Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku; Biblioteka Miejska w Gdańsku 1945—1953. — Sławoszewska Maria: Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Gdańsku. — Chranicki Jan: Muzeum Pomorskie w Gdańsku 1945—1953. — Bobiński Stanisław: Problemy i trudności odbudowy Gdańska. — **Recenzje.**

R. 14 : 1955, s. 524, tabl. 50.

Treść: Rozprawy: Gierszewski Stanisław: „Ogniwo” — najstarszy związek Polaków w Gdańsku. — Kamińska Janina: Gdańsk wczesnosredniowieczny w świetle siedmiu lat archeologicznych prac badawczych. — Vetulani Adam: Dwa cenne rękopisy prawnicze Biblioteki Gdańskiej. — Sławoszewska Maria: Zarys dziejów Archiwum miasta Gdańska. — Binerowski Zbigniew: Sprawa zaległego żołdu Jana Cęło. (Z dziejów trudności finansowych Prus Królewskich w drugiej połowie XV wieku). — Pelczarowa Maria: Z dziejów oficyn drukarskich w Gdańsku (w. XVI—XVIII). — Matysik Stanisław: Ze studiów nad przeszłością konosamentu. (O najstarszych konosamentach zachowanych w Archiwum Gdańskim). — Sokół Stanisław: Eustachy Holwell leczył jednorożcem. (Kartka z dziejów gdańskiej medycyny XVII w.). — Odyniec Waclaw: Gburzy i golce na Żuławach w roku 1673. — Gierszewski Stanisław: Ochrona handlu na morzu przez Ligę Zbrojnej Neutralności w latach 1780—1783 (na przykładzie Elbląga). — Cieślak Tadeusz: Postanowienie wiejskie dla schlacheckich weyherowskich i r(2)ucewskich dóbr Aleksandra Gibsona'a z roku 1783. — Stankiewicz Jerzy: „Pseudobazyliki“ gdańskie. — Sylwetki Dawnych Gdańszczan: Pauli Lesław: Jan Nixdorff, gdański prawnik (1625—1697). — Materiały: Chmielnikowska Maria, Pilichowski Czesław: Mickiewiczana w Bibliotece Gdańskiej. (Notatka bibliofilka). — Jałosiński Aleksander: Nieznane listy Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza. — Biernat Czesław: Najstarsze polskie ordynacje dla mierników zbożowych miasta Gdańska z lat 1584, 1620 i 1623. — Labuda Gerard: Nieznany pomnik polskiego prawa bartnego na Pomorzu. — Pertek Jerzy: Akta i diariusz komisarzy okrętowych Zygmunta III. (Nieznane źródła rękopiśmienne do dziejów polskiej floty w latach 1627—1628). — Groth Paweł: Egzemplarz relacji Boota z r. 1632 z odręcznymi rysunkami, odnaleziony w Archiwum Gdańskim. — Pertek Jerzy: O gdańskich okrętach kaperskich w okresie szwedzkiego „potopu“. — Binerowski Zbigniew: Notatnik krawca Wallichena z okresu walki o prawa rzemieślników gdańskich w drugiej połowie XVII wieku. — Biernat Czesław: Materiały do dziejów floty gdańskiej w latach 1694—1850. — Ciemnołowski Janusz, Massalski Ryszard, Stankiewicz Jerzy: Notatki o odkryciach architektonicznych na terenie Gdańska. — **Sprawozdania:**

Obchód 500-lecia powrotu Gdańska do Macierzy. Wkład środowiska historyków gdańskich (oprac. Pelczar Marian). — Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku 1954—1955 (oprac. Pelczar Marian). — Biblioteka Gdańska 1954—1955 (oprac. Pelczar Marian). — Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Historycznego 1948—1955 (oprac. Kupczyński Tadeusz i Sosin Stanisław). — Oddział Gdański Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza 1947—1955 (oprac. Bocheński Adam). — Recenzje i Omówienia.

R. 15/16: 1956/1957, s. 603, tabl. 55.

Treść: Rozprawy: Czaplewski Paweł: Historyczny Gdańsk z końca X wieku. — Zbierski Andrzej: Dotychczasowe wyniki badań archeologicznych w kościołach św. Mikołaja i św. Katarzyny w Gdańsku. — Binerowski Zbigniew: Sprawa krwawego tumultu w Gdańsku w XIV wieku. — Nowak Zbigniew, Świdarska Anna: Jana Rybińskiego Gęśli różnorodnych księga I. — Fabiani-Madeyska Irena: „Palatium Regium” w Gdańsku. — Dąbska Izidora: Logika w Gimnazjum Akademickim Gdańskim w pierwszej połowie XVII wieku. — Sokół Stanisław: Wędrowni operatorzy w Gdańsku w XVI i XVII w. — Walczak Ryszard: Konfederacja Gdańska, Elbląga i Torunia 1615—1623. — Gierszewski Stanisław: Wyprawa morską Łapińskiego a przemyt broni przez Gdańsk w r. 1863. — Marszałek Franciszek: Prawa Polski w Wolnym Mieście Gdańsku (ich źródła, zakres i obrona). — Kamińska Ewa, Pałkowska Jadwiga: Z historii badań nad gwarami kaszubskimi. — Topolińska Zuzanna: Aktualny zasięg zwartego obszaru dialektów kaszubskich. — Sylwetki Dawnych Gdańszczan: Pasierb Janusz Stanisław: Życie Hermana Hana, malarza i obywatela gdańskiego (1574—1628). — Materiały: Janik Bernard: Prawo żeglugi według rękopisu gdańskiego z roku 1488. — Kolankowski Zygmunt: Gdański rękopis Compendium Jana Łączyńskiego. — Pertek Jerzy: Obraz bitwy pod Oliwą Bartłomieja Milwita. — Sajkowski Alojzy: Dziennik podróży Jana Kazimierza do Gdańska w roku 1651. — Krupa Hanna: Inwentarz starostwa skarżewskiego z 1737 r. — Wojciechowski Edward: Materiały archiwalne, rękopisy i stare druki gdańskie z zakresu księgowości. — Majkowska Damroka: Teksty Cejnowy w rękopisie Mosbacha. — Słiziński Jerzy: Ze stosunków literackich czesko-kaszubskich. — Cieślak Tadeusz: Notatka o Gdańsku w autobiografii F. W. Foerstera. — Stankiewicz Jerzy: Zabytki budownictwa i architektury na Żuławach. — Sprawozdania: Gdańskie Towarzystwo Naukowe 1956—1957 (oprac. Pelczar Marian). — Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku 1956—1957 (oprac. Pelczar Marian). — Nekrologi: Franciszek Sędzicki (oprac. Pelczar Marian). — Marian Des Loges (oprac. Bocheński Adam). — Jan Kuropatwiński (oprac. Pertek Jerzy). — Kazimiera Paszkowska-Jeżowa (oprac. Sławoszewska Maria). — Recenzje i omówienia.

R. 17/18: 1958/1959, s. 383, tabl. 22, mapy 2, ilustr.

Treść: Rozprawy: Łukaszewicz Witold: Rady Robotnicze, Żołnierskie i Chłopskie w Wielkopolsce i na Pomorzu w l. 1918—1920. — Marszałek Franciszek: Koleje na obszarze Wolnego Miasta Gdańska pod względem prawnopolitycznym. — Rehorowski Marian: Meble gdańskie XVII i XVIII stulecia. — Rozenkranz Edwin: Rozwój ośrodków miejskich Lubiszewo—Tczew—Gorzędziej w XIII w. — Sychta Bernard: Kaszubskie grupy regionalne i lokalne. Ich nazwy i wzajemny stosunek do siebie. — Sylwetki Dawnych Gdańszczan: Nadolski Bronisław: Poglądy na historię uczonego gdańskiego Bartłomieja Keckermanna (1571—1609). — Jakubowski Franciszek: Franciszek i Paweł Gratowie, generalni pocztmistrze Prus Królewskich. — Materiały: Łuka Leon Jan, Gładykowska-Rzeczycka Judyta: Analiza archeologiczno-antropologiczna grobów odkrytych w Miłoszewie i Niepoczłowicach w pow. wejherowskim. — Cieślak Edmund: Projekt oświetlenia ulic Gdańska z r. 1697. — Hoszowski Stanisław: Stanowisko kupiectwa angielskiego w sprawie gdańskiej (1772—1773). — Jarosz Adam: Zamary Stefan Żeromskiego osiedlenia się nad polskim morzem (pięć jego listów do Bernarda Chrzanowskiego z l. 1912—1920). — Topolińska Zuzanna: Zwarty zasięg dialektów kaszubskich w świetle najnowszych danych dialektologicznych. — Sychta Bernard: Drobną twórczość ludową na Kociewiu (zagadki i łamigłówniki). — Recenzje.

R. 19/20 : 1959/1960, s. 496, tabl. 15, ilustr.

Treść: Rozprawy: Pertek Jerzy: Obrona Wybrzeża we wrześniu 1939 roku. Stan badań. — Cieślak Tadeusz: Prasa socjal-demokratyczna na Pomorzu Zachodnim i Gdańskim (do pierwszej wojny światowej). — Bukowski Andrzej: Działalność literacka i społeczna Hieronima Derdowskiego w Ameryce (1885—1902). — Górniewicz Hubert: Nazwiska ludności autochtonicznej Powiśla. — Mężyński Kazimierz: O mennonitach w Polsce. — Rehorowski Marian: Stalle gotyckie w kościołach Gdańska. — Mielczarski Stanisław: Gdańsk — Młode Miasto (Jungstadt). Szkic geograficzno-historyczny. — Zbierski Andrzej: Metody badań nad rozplanowaniem wczesnośredniowiecznego Gdańska. — Rozenkranz Edwin: Lokacja nowego Stawu. — Sylwetki Dawnych Gdańszczan: Nowak Zbigniew, Świdarska Anna: Jan Stephani Łaganowski — lektor języka polskiego w gdańskim Gimnazjum Akademickim. — Materiały: Wapiński Roman: Powszechny strajk kolejowy w sierpniu 1921 roku na terenie województwa pomorskiego w świetle dokumentów urzędowych. — Palarczykowa Anna: Listy K. C. Mrongowiusza do Jana Feliksa Tarnowskiego. — Cieślak Edmund: Rozporządzenie w sprawie służby najemnej, wydane w Gdańsku 17 marca 1705 roku. — Miczulski Stanisław: Materiały do projektowanego traktatu polsko-holenderskiego z 1654 roku. — Nadolski Bronisław: Studia uniwersyteckie w Lejdzie gdańszczanina Jana Nixdorffa. — Re c e n z j e.

SZCZECIN

(zob.: Czasopisma, poz. 238).

R. 1 : 1957, z. 1 : (Polskość Pomorza Zachodniego), s. 62, nlb. 3, ilustr.

Treść: Lesiński Henryk: Szczecin był już polskim „oknem na świat“ w średniowieczu. — Ślaski Kazimierz: Walka o język polski na Pomorzu Zachodnim w XVI—XIX wieku. — Wachowiak Bogdan: Życie portowe Szczecina w XVI wieku. — Robaczewski Zbigniew: W 150-tą rocznicę walk wojsk polskich na Pomorzu Zachodnim. — Drewniak Bogusław: Z dziejów polskiej emigracji na Pomorzu Zachodnim. — Dopierała Bogdan: Czy w latach 20-lecia międzywojennego istniała na Pomorzu Zachodnim kwestia polska?

R. 1 : 1957, z. 2 : (Wpływ Wielkiej Rewolucji Październikowej na ruch robotniczy na Pomorzu Zachodnim w latach 1917—1925), s. 95, ilustr.

Treść: Dopierała Bogdan: Wpływ Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej na rozwój ruchu robotniczego na Pomorzu Zachodnim w pierwszych latach po rewolucji. — Schreiner Klaus: Die Auswirkungen der Grossen Sozialistischen Oktoberrevolution und der Sowjetmacht auf die Arbeiterbewegung in Vorpommern in den ersten Jahren nach 1917. — Schreiner Klaus: Wpływ Wielkiej Rewolucji Październikowej oraz Związku Radzieckiego na ruch robotniczy na Pomorzu Zachodnim po roku 1917 (streszczenie). — Głowacki Andrzej: Miejsce Pomorza Zachodniego w rewolucji listopadowej 1918 r. w Rzeszy Niemieckiej. — Pohorylles Samuel: Ekonomiczne podłoże sytuacji 1918—1925. — Heidorn Günther: Zu den deutsch-polnischen Beziehungen in der Zeit der Grossen Sozialistischen Oktoberrevolution. — Heidorn Günther: Stosunki niemiecko-polskie w okresie Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej (streszczenie). — Copius Johan: Der Kampf der Werktätigen Vorpommerns für die Aktionseinheit gegen den drohenden Hitlerfaschismus. — Copius Johan: Walka mas pracujących Pomorza Zachodniego o jedność działania przeciwko grożącemu hitlerowskiemu faszyzmowi (streszczenie). — Drewniak Bogusław: Stosunki pomiędzy organizacjami niemieckiej klasy robotniczej a polską klasą robotniczą na Pomorzu Zachodnim w okresie do końca pierwszej wojny światowej. — Poniatowska Anna: Współpraca postępowych sił polskich i niemieckich w okresie międzywojennym. — Nowacki Otto: Ze wspomnień. — Kohns Wilhelm: Ze wspomnień. — Lesiński Henryk: Posłowie.

R. 1 : 1957, z. 3, (Z dziejów Pomorza Zachodniego), s. 107, ilustr.

Treść: Terebucha Eufemiusz: Z przeszłości geologicznej Pomorza Zachodniego. — Mikołajski Juliusz: Gdzie leży Szczecin. — Frankiewicz Bogdan: Zbiory kartograficzne Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Szczecinie.

cinie. — Filipowiak Władysław: Historia badań nad legendą „Winety“. — Karpowicz Jan: O monetach miasta Kołobrzegu. — Knie Henryk: Z problematyki badań nad Białogardem i okolicą. — Wielopolski Alfred: Wyprawa Stefana Czarnieckiego na Pomorze Zachodnie w roku 1657. — Gierszewski Stanisław: Walka o polskość Ziemi Bytowskiej w XIX—XX wieku. — Drewniak Bogusław: Chińczycy, Murzyni, Szwedzi i Włosi... byle nie Polacy. — Notatnik „Szczecina“: Grabowski Tadeusz: Rocznice historyczne. — Liczbańska Anna: Ziomkostwa zachodnio-pomorskie w Niemieckiej Republice Federalnej.

R. 2 : 1958, z. 1—2 (4—5), (Gospodarka Ziemi Szczecińskiej), s. 111, ilustr.

Treść: Wolszczan Jerzy: Sytuacja finansowa wsi szczecińskiej w r. 1957. — Dowgiałło Zygmunt: Niektóre problemy rozwoju pogłównia zwierzęcego w województwie szczecińskim. — Dopierała Bogdan: Polscy robotnicy sezonowi na Pomorzu Zachodnim w dwudziestoleciu międzywojennym. — Wachowiak Bogdan: Kontakty handlowe Szczecina ze Śląskiem w drugiej połowie XVII wieku. — Madej Tadeusz: Nowy system zarządzania w Stoczni Szczecińskiej. — Seyda Bronisław: Z przeszłości Służby Zdrowia i Szpitali Szczecina. — Notatnik „Szczecina“: Pasternak Józef: Działalność Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego w r. 1957. — Poniatowska Anna: Kronika innych Towarzystw. — Jordan Feliks: Rok 1957 w życiu kulturalnym Ziemi Szczecińskiej. — Jankowski Zenon: Prasa „Wysiedleńców“.

R. 2 : 1958, z. 3 (6), (Z dziejów Pomorza Zachodniego), s. 87, ilustr.

Treść: Myślenicki Wojciech: Aktualne problemy gospodarcze Wybrzeża. — Wielopolski Alfred: Rozwój i zabudowa dawnego Szczecina. — Fenrych Wiktor: Rycerstwo i miasta Nowej Marchii wobec rządów krzyżackich w latach 1402—1411. — Notatnik „Szczecina“: Kowalenko Władysław: Słowianie na Adriatyku w VII—XI wieku (z pobytu w Jugosławii). — Tomaszewski Andrzej: Z działalności Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich (okręg szczeciński).

R. 2 : 1958, nr 4—5 (7—8), (Kamień Pomorski), s. 143, ilustr., pl. 2.

Treść: Babiński Leon: Słowo wstępne. — Filipowiak Władysław: Początki Kamienia Pomorskiego. — Lesiński Henryk: Główne linie rozwoju Kamienia Pomorskiego. — Dziurła Henryk: Zabytki Kamienia Pomorskiego. — Frankiewicz Bogdan: Stare plany i widoki Kamienia. — Piskorski Czesław: Kamień Pomorski i jego okolice jako środowisko turystyczne. — Linke Antoni: Ochrona flory i fauny Kamienia Pomorskiego w okolicy. — Wielopolski Antoni: Współczesne zagadnienia gospodarcze powiatu Kamień. — Myślenicki Wojciech: Kierunki rozwoju gospodarczego Kamienia Pomorskiego. — Prawdzic Krzysztof: Dziwna, jako droga wodna. — Mazur Mieczysław: Własności farmakodynamiczne solanki i borowiny Kamienia Pomorskiego. — Bolechowski Feliks: Wskazania do leczenia balneologicznego w zdrojowisku Kamień Pomorski. — Jankowiak Józef: Perspektywy rozwojowe Kamienia Pomorskiego jako uzdrowiska.

R. 2 : 1958, nr 6 (9), (Pomorze Zachodnie. Krajoznawstwo), s. 127, ilustr.

Treść: Piskorski Czesław: Znaczenie turystyki w życiu gospodarczym województwa szczecińskiego. — Wojczewska Helena: Od „Głowacza“ po nadmorskie klify. (Rejony turystyczne Dolnego Przydzrza). — Stanisławski Władysław: W krainie tysiąca jezior. — Radacki Zbigniew: Budownictwo wiejskie na Pomorzu Zachodnim. — Niemierowski Władysław i Radacki Zbigniew: Architektura obronna miast Pomorza Zachodniego. — Kownas Stefan: Rolinność Ziemi Szczecińskiej. — Kierska Urszula: Rezerwaty przyrody na terenie województwa szczecińskiego. — Notatnik „Szczecina“: Tomaszewski Andrzej: Z działalności Szczecińskiego Okręgu TRZZ. — Poniatowska Anna: Kim był Maksymilian Golisz?

R. 2 : 1958 nr 7—8 (10—11), (Pradzieje Pomorza Zachodniego), s. 150, ilustr.

Treść: Rajewski Zdzisław: Plany badań na Pomorzu Zachodnim nad początkami Państwa Polskiego. — Siuchniński Kazimierz: Osadnictwo Pomorza Zachodniego w epoce kamiennej. — Wesołowski Stefan: Gospodarka plemion kultury łużyckiej u ujścia Odry. — Rulewicz Marian: Pomorze Zachodnie

w okresie wpływów rzymskich. — Wojtasik Jerzy: Bursztyn w pradziejach. — Garczyński Władysław: Wczesnośredniowieczne rzemiosła Słowian pomorskich na podstawie wykopalisk. — Cnotliwy Eugeniusz: Rzemiosło rogownicze we wczesnośredniowiecznych ośrodkach miejskich na Pomorzu Zachodnim. — Kubasiewicz Marian: O czym mówią wczesnośredniowieczne kości zwierzęce. — Notatnik „Szczecina”: Hamling A. i Zajdel L.: Konferencja poświęcona Millenium w Szczecinie. — Rajewski Z.: W sprawie rezerwatów archeologicznych na Pomorzu. — Pasternak Józef: Sprawozdanie z walnego zebrania Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego.

R. 2: 1958, nr 9 (12) (Pomorze Zachodnie w Średniowieczu), s. 147, ilustr.

Treść: Artykuły: Filipowiak Władysław: Bitwa pod Cedynią. — Brzycki Zbigniew: Bogusław X książę pomorski — legenda a rzeczywistość. — Wachowiak Bogdan: Walka z rozbojem na Pomorzu Zachodnim na przełomie XV i XVI stulecia. — Siadkowski Stanisław: Drukarnie i drukarstwo szczecińskie w XVI wieku. — Rozenkranz Edwin: Różwój średniowiecznego Lęborka. — Radtke Irena: Z przeszłości miasta Wałcza. — Boras Zygmunt: „Ateny Wałeckie” (zarys historii gimnazjum wałeckiego do końca XIX wieku). — Materiały: Chojnacki Władysław: Materiały do bibliografii Pomorza Zachodniego. — Bartnik Stanisław: „Pomerania” J. Bugenhagena — pierwsza kronika Pomorza. — Notatnik „Szczecina”: Frankiewicz Bogdan: Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Szczecinie w latach 1945—1957. — Z życia wyższych uczelni w Szczecinie. — Jordan Feliks: Życie kulturalne w pierwszym półroczu 1958 r.

R. 2: 1958, nr 10 (13), (Z dziejów ruchu robotniczego. Pomorze Zachodnie w Polsce Ludowej), s. 105, ilustr.

Treść: Artykuły: Schwann Stanisław: Pomorze Zachodnie w pracach Karola Marksa i Fryderyka Engelsa. — Drewniak Bogusław: Sytuacja prawna polskich robotników na Pomorzu Zachodnim w czasie pierwszej wojny światowej. — Steyer Donald: Z historii ruchu robotniczego na wybrzeżu. Początki działalności organizacji robotniczych w Gdyni (1926—1928). — Koselnik Bolesław: Powiązanie gospodarki portu z gospodarką miasta. — Myślenicki Wojciech: Perspektywy rozbudowy i rozwoju gospodarczego Szczecina w latach 1959—1965. — Mikołajski Juliusz: Ziemia Pyrzycka. — Terebucha Eufemiusz: województwo koszalińskie (szkic geograficzno-gospodarczy). — Materiały: Lesiński Henryk, Wachowiak Bogdan: Najważniejsze potrzeby w zakresie wydawnictw źródłowych do historii Pomorza Zachodniego. — Drewniak Bogusław: Materiały publicystyczne Juliana Marchlewskiego i Róży Luksemburg na łamach szczecińskiego pisma „Volks-Bote” w latach 1912—1914. — Notatnik „Szczecina”: Jordan Feliks: Życie kulturalne Szczecina w III kwartale 1958 r.

R. 2: 1958, nr 11—12 (14—15), (Z dziejów Pomorza Zachodniego), s. 143.

Treść: Artykuły: Dzięwulski Władysław: Walka Pomorza Zachodniego z Brandenburgią (XII—XVI w.). — Mitkowski Józef: Kazimierz Wielki wobec Pomorza Zachodniego. — Mitkowski Józef: Król Eryk władca trzech królestw. — Bobiński Stanisław: Przeprowadzenie szczecińska. — Zientara Benedykt: Z dziejów walki Szczecina o handel odrzański. — Niemierowski Władysław: Dawna ujeżdżalnia zamkowa w Szczecinie. — Wielopolski Alfred: Szczecin w dobie wojen napoleońskich. — Dopierała Bogdan: Z dziejów przemysłu stoczniowego w Szczecinie. — Materiały: Drewniak Bogusław: Ze wspomnień Edmunda Fryki o szczecińskiej „Polonii” w latach 1914—1922. — Hełliński Zbigniew: Skutki demograficzne drugiej wojny światowej w N.R.D. — Notatnik „Szczecina”: Fornalczyk Feliks: Sprawy kultury w Szczecinie w 1958 r. — Horak Eugeniusz: Działalność Studium Prawno-Ekonomicznego w Szczecinie w latach 1953—1958. — Frankiewicz Bogdan: Pięcioletnia działalność Polskiego Towarzystwa Historycznego w Szczecinie (1953—1958). — Sienicka Antonina: Z prac szczecińskiego oddziału Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika („Rok Darwinowski”). — Dopierała Bogdan: Na marginesie rewizjonistycznej książki o Pomorzu Zachodnim.

R. 3: 1959, nr 1—2 (16—17), (Zamek Szczeciński), s. 96, nrb. 20, tabl. 34, plan.

Zeszyt wypełnia bogato ilustrowana monografia poświęcona dziejom odbudowanego zamku szczecińskiego.

Treść: Dziurla Henryk: Szczecin. Zamek, jego dzieje i odbudowa.

R. 3 : 1959, nr 3 (18), (Ziemia Szczecińska. Krajoznawstwo), s. 137, nlb. 7, ilustr.

Treść: Marcinowski Leszek: Krajoznawstwo na Ziemi Szczecińskiej. — Piskorski Czesław: Sprawy zagospodarowania turystycznego Szczecina i jego zaplecza. — Wojciewska Helena: Gdzie spędzić wczasy świąteczne w okolicy Szczecina. — Stanisławski Władysław: Turystyka wodna w rejonie Wielkiego Szczecina. — Stanisławski Władysław: Spędzamy wczasy na uroczej Wyżynie Ińskie. — Kownas Stefan: Drzewa i krzewy egzotyczne w Szczecinie. — Sienicka Antonina: Ciekawsze drzewa i krzewy w Parku im. Jana Kasprowicza i w Szczecińskim Ogrodzie Botanicznym. — Sienicka Antonina: Roślinność drzewiasta parku im. Stefana Żeromskiego. — Kierska Urszula: Pomniki przyrody Szczecina i okolicy. — Marcinowski Leszek: Ważniejsza bibliografia zagadnień turystyczno-krajoznawczych Pomorza Zachodniego. — Notatnik „Szczecina”: Lesiński H.: Sprawy przyszłego Uniwersytetu w Szczecinie przedmiotem obrad Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego. — Jordan Feliks: Kronika życia kulturalnego w Szczecinie w IV kwartale 1958 r. — Wielopolski Alfred: Odnowienie Instytutu Bałtyckiego. — Rulewicz Marian: Wykopiska szczecińskie przed kamerą filmową. — Ejsmont Aleksander: Przejazdem przez województwo szczecińskie, „rewelacje“ p. Ch. Wassermanna.

R. 3 : 1959, nr 4—5 (19—20), (Gospodarka morska), s. 186, ilustr.

Treść: Artykuły: Dopierała Bogdan: Z dziejów przemysłu i portu szczecińskiego w dwudziestolecu międzywojennym. — Kostrzewa Kazimierz, Zaręba Roman: Port szczeciński dziś i jutro. — Madej Tadeusz: Osiągnięcia i perspektywy rozwoju Stoczni Szczecińskiej im. A. Warskiego. — Hebel Juliusz: Rozwój rybołówstwa dalekomorskiego. — Gronowski Franciszek: Żegluga śródlądowa w obsłudze portu szczecińskiego i rejonu Dolnej Odry. — Materiały i przyczynki: Mikołajski Juliusz: Z geografii portu morskiego Szczecina. — Heliński Zbigniew: Niektóre zagadnienia aktywizacji portów Pomorza Zachodniego w okresie lat 1946—1949. — Laska Józef: Kolej jako partner portu szczecińskiego w obsłudze handlu zagranicznego. — Milke Wojciech: Linie regularne Polskiej Żeglugi Morskiej (PŻM) w Szczecinie, stan faktyczny oraz perspektywy rozwoju. — Gronowski Franciszek: Sprawy morskie w działalności Polskiej Izby Handlu Zagranicznego. — Stefanowicz Zygmunt: Terenowe organy administracji morskiej. — Recenzje i omówienia. — Notatnik „Szczecina”: Migoń Włodzimierz: Niektóre zagadnienia gospodarcze i społeczno-kulturalne Pomorza Zachodniego. — Babiński Leon: Prawo morskie w pracach prawników szczecińskich. — Polkowski Bolesław: Morskie Kolegium Ekonomiczne w Gdyni i jego kwartalnik „Uprawa Morza“.

R. 3 : 1959, nr 6—7 (21—22), (Szczecin literacki), s. 173, ilustr.

Treść: Poezja. Proza. Krytyka (m.in. Burszewicz Józef: Szczecińska plastyka w latach 1956—1958. — Fornańczyk Feliks: Ostatnie książki Niny Rydzewskiej). Polemiki. — Notatnik „Szczecina”: Kamiński Ireneusz Gwidon: Krytyka o almanachu „Szczecin Literacki”. Laureaci Nagród Miasta Szczecina za Rok 1959. — Jordan Feliks: Życie kulturalne Szczecina w I kwartale 1959 r. — Krygier Jerzy: Sytuacja kulturalna województwa szczecińskiego. — Przegląd społeczny i gospodarczy (styczeń—czerwiec 1959 r.).

R. 3 : 1959, z 8—9 (23—24), (Etnografia Pomorza Zachodniego), s. 191, ilustr.

Zeszyt jest równocześnie szesnastym tomem „Prac i Materiałów Etnograficznych”. Zawiera większość prac wygłoszonych na XXXII Walnym Zjeździe Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Zjazd odbył się w dn. 6—9 września 1957 r. w Szczecinie.

Treść: Labuda Gerard: Rodzime podstawy i obce nawarstwienia kulturowe na Pomorzu w okresie wczesnego feudalizmu (600—1200). Ślaski Kazimierz: Przemiany narodowościowe na Pomorzu Zachodnim w XIII—XX w. — Dobrowolska Agnieszka: Z problematyki odzieży ludowej na Pomorzu Zachodnim. — Delimat Tadeusz: Z badań nad skutnictwem ludowym Pomorza. — Radacki Zbigniew: Tradycyjne budownictwo wiejskie w województwie szczecińskim. — Wróblewski Tadeusz: Pomorze Zachodnie w niemieckich atlasach entograficznych. — Lesiński Henryk, Drewniak Bogusław: Źródła do historii kultury materialnej wsi na Pomorzu Zachodnim, w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Szczecinie. — Petsch Waclaw: Podsumowanie obrad Zjazdu. — Notatnik „Szczecina”: Klukowski Stanisław: Z dzia-

łałości Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego w 1958 r. — Dopierała Bogdan: Zaoczne Studium Nauczycielskie w Szczecinie i jego pożyteczna inicjatywa. — Ejsmont Aleksander: O czym tu pisać na hamburskim bruku.

R. 3 : 1959, z 10 (25), (Ludność Pomorza Zachodniego w Polsce Ludowej), s. 104, mapy.

Treść: Heliński Zbigniew: Ludność Pomorza Zachodniego w l. 1945—1949. — Ostromecka Jadwiga: Ludność i zatrudnienie w województwie szczecińskim. — Wiśniowski Władysław: Niektóre problemy rozwoju ludności Szczecina w latach 1960—1965. — Łyczywek Roman: Przyczynki statystyczne do badań nad przestępczością w województwie szczecińskim. — *Notatnik „Szczecina”*: Myślenicki Wojciech: Nieporozumienia kulturalne. — Jordan Feliks: Kronika kulturalna Szczecina. — Myślenicki Wojciech: Przegląd społeczny i gospodarczy. — Pelczar Adam: Stan zainwestowania województwa szczecińskiego.

R. 3 : 1959, z 11—12 (26—27), (Z dziejów Szczecina), s. 150, ilustr.

Treść: *Artykuły*: Wieczorowski Tadeusz: Kilka uwag w sprawie wyników badań archeologicznych na Starym Mieście w Szczecinie. — Rozenkranz Edwin: Przywileje lokacyjne Bytowa. — Wachowiak Bogdan: Uwagi w sprawie zaludnienia Szczecina w XVII i na początku XVIII wieku. — Schwann Jadwiga: O anatomii wydanej w 1653 r. w Szczecinie przez lekarza Henryka Schaeeriusa, późniejszego rektora gimnazjum toruńskiego. — Drewniak Bogusław: Udział mieszkańców Pomorza Zachodniego w wyborach prezydenta Rzeszy Niemieckiej w 1932 r. — *Materiały*: Poniatowska Anna: Robotnicy sezonowi w powiecie łobeskim w latach 1919—1939. — Heliński Zbigniew: Ruchy ludnościowe na Pomorzu Zachodnim w latach 1950—1958. — *Recenzje*. — *Notatnik „Szczecina”*: Fornalczyk Feliks: Szczecińskie teatry dramatyczne. — Filipowiak Władysław: Muzealnictwo zachodniopomorskie w okresie obchodów Tysiąclecia. — Jordan Feliks: Życie kulturalne Szczecina w IV kwartale 1959 r. — Ostromecka Jadwiga: Przegląd społeczny i gospodarczy. — Krygier Jerzy: Niektóre dane o rozwoju kultury w województwie szczecińskim.

R. 4 : 1960, z 1—2 (28—29), (Kołobrzeg), s. 152, ilustr.

Zeszyt zawiera materiały sesji naukowej poświęconej Kołobrzegowi, zorganizowanej przez Szczecińskie Towarzystwo Naukowe w dniach 14 i 15 maja 1959 r., w Kołobrzegu.

Treść: Babiński Leon: Słowo wstępne. — Leciejewicz Lech: Początki Kołobrzegu w świetle ostatnich badań. — Lesiński Henryk: Główne linie rozwoju gospodarczo-społecznego Kołobrzegu w XIII—XVIII wieku. — Wielopolski Alfred: Z przeszłości Kołobrzesckiej Saliny. — Dowgiałło Jan: Problematyka hydrogeologiczna solanek kołobrzesckich. — Mazur Mieczysław: Własności farmakodynamiczne solanek kołobrzesckich. — Gorzkowski Edward: Kołobrzeg, uzdrowisko nadmorskie. — Garnuszewski Zbigniew: O zapomnianej metodzie leczenia wodą morską stosowanej w Kołobrzegu. — Garnuszewski Zbigniew: Uwagi w sprawie klimatu Kołobrzegu. — Lisowski Konstanty: Badania zjawisk hydrometeorologicznych na Bałtyku. — Wielopolski Antoni: Charakterystyka gospodarcza Kołobrzegu i jego zaplecza. — Piskorski Czesław: Kołobrzeg i okolice jako obszar turystyczno-wczasowy. — Filipowiak Władysław: Badania archeologiczne nad Tysiącleciem Państwa Polskiego na Pomorzu Zachodnim w 1959 r.

R. 4 : 1960, z. 3 (30), (Szczecin 1945—1960), s. 107, ilustr.

Zeszyt wypełnia monografia powojennego Szczecina.

Treść: Myślenicki Wojciech: Szczecin 1945—1960. Dzieje miasta.

R. 4 : 1960, z. 4—5 (31—32), (Szczecin morski), s. 147.

Treść: *Artykuły*: Wielopolski Alfred: Z przeszłości handlu Odrą. — Talarczak Kazimierz: Rybołówstwo morskie na Pomorzu Zachodnim w minionym piętnastoleciu. — Koselnik Bolesław: Niektóre problemy industrializacji polskich portów morskich. — Gronowski Franciszek: Koncepcja stworzenia rzeczno-portu miejskiego w Szczecinie. — Babiński Leon: *Panholib* (tzw. „tanie bandery”) i troski światowej żeglugi morskiej. — *Materiały i przyczynki*: Małek Przemysław: W sprawie rozwoju szczecińskiego

przemysłu portowego. — Madej Tadeusz: Z zagadnień opłacalności produkcji eksportowej w przemyśle stoczniowym. — Koczorowski Seweryn: 10 lat pracy Izby Morskiej w Szczecinie. — Recenzje i Omówienia.

R. 4: 1960, z. 6—7 (33—34), (Etnografia Pomorza Zachodniego), s. 140.

Zeszyt jest równocześnie dwudziestym drugim tomem „Prac i Materiałów Etnograficznych“. Zawiera referaty i materiały Międzynarodowej Konferencji Pomorzoznawczej, zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Ludoznawcze w dniach 3—6 września 1960 r. w Szczecinie.

Treść: Referaty i Materiały: Kostrzewski Józef: Zagadnienie ciągłości zaludnienia ziem polskich w pradziejach. — Czekanowski Jan: Nadbałtyccy Lechici a kontynentalne słowiańskie. — Gondzik Marian, Gondzik Wanda: Uzębienie wczesnośredniowiecznych czaszek z Wolina i Koszalina oraz współczesnych Słowińców. — Śliziński Jerzy: Słowińcy i ich podania. — Batowski Henryk: Niemiecko-polski konflikt nad Bałtykiem w okresie 1919—1939 na tle polityki europejskiej. (Rola Pomorza). — Nowakowski Stefan: Więź społeczna na Ziemiach Zachodnich. — Streszczenia: Wanke Adam: Z badań antropologicznych nad Pomorzem. — Wokrój Franciszek: Relikty ludności słowiańskiej na Pomorzu Zachodnim. — Wołgiewicz Ryszard: Uwagi do zagadnienia stosunków kulturowych u progu naszej ery na Pomorzu Zachodnim. — Tymieniecki Kazimierz: Nowe uwagi o miastach średniowiecznych na Pomorzu. — Gierszewski Stanisław: Problem zasięgu ludności słowiańskiej w XVI—XVIII wieku. — Szumanowa Janina: Udział Augusta II w kampaniach pomorskich w czasie wielkiej wojny północnej. — Poniatowska Anna: Emigracja polska na Pomorzu Zachodnim w latach 1919—1939. — Bienkowski Wiesław: Badania ludoznawcze Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza w okolicy Słupska w 1826 roku. — Dobrowolska Agnieszka: Z badań nad kulturą materialną Pomorza Zachodniego i jej problematyką. — Kwaśniewski Krzysztof: Terytorium Słowian północno-zachodnich w świetle niektórych wyników badań nad budownictwem ludowym. — Kucharska Jadwiga: Badania nad rybołówstwem zespołowym na wybrzeżu Kaszubskim. Metody i wyniki badań. — Jeżowa Maria: O dawnych słowiańskich dialektach między dolną Odrą i Łabą. — Polański Kazimierz: Stan badań nad językiem połabskim. — Kamińska-Rzetelska Ewa, Pałkowska-Zieniukowa Jadwiga: Stan badań nad gwarami kaszubskimi. — Bolduan Tadeusz: Badacze folkloru we wspomnieniach Słowińców. — Szydłowska-Ceglowa Barbara: Słownictwo połabskie w zakresie życia domowego. — Dulczewski Zygmunt: Tworzenie się nowego społeczeństwa na Pomorzu Zachodnim. — Latuch Mikołaj: Migracje zewnętrzne na Pomorzu Zachodnim w latach 1955—1959. — Pawelczyńska Anna: Poczucie stabilizacji mieszkańców Swinoujścia. — Komorowska Jadwiga: Przemiany społeczno-gospodarcze we wsi Kluki. — Woskowski Jan: Uwagi na temat pozycji społecznej nauczycieli szkół podstawowych na Pomorzu Zachodnim.

R. 4: 1960, z. 8—9 (35—36), (Pomorze Zachodnie w Polsce Ludowej), s. 135.

Treść: Artykuły: Kołomejczyk Norbert: Powstanie organizacji Polskiej Partii Robotniczej na Pomorzu Zachodnim. — Kersten Krystyna: Przejęcie Pomorza Zachodniego przez administrację polską w 1945 r. — Golczewski Kazimierz: Pierwsze dni władzy. — Sadaj Bolesław: Węzłowe problemy szkoły i nauczyciela w województwie szczecińskim (1945—1960). — Materiały: Kwilecki Andrzej: Pamiętniki osadników Pomorza Zachodniego. — Badoń Stanisław: Działalność Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 1945—1960. — Huebner Antoni: 15 lat muzyki w Szczecinie. — Notatnik „Szczecina“: Ostromecka Jadwiga: Przegląd społeczny i gospodarczy (styczeń—czerwiec 1960). — Jordan Feliks: Przegląd kulturalny (styczeń—czerwiec 1960). — Ejsmont Aleksander: Trzylecie działalności Zachodniej Agencji Prasowej.

R. 4: 1960, z. 10—11 (37—38), (Wyższe uczelnie Szczecina), s. 146, ilustr.

Treść: Babiński Leon: Rozwój szczecińskiego ośrodka naukowego. — Schwann Stanisław: Politechnika Szczecińska w latach 1945—1960. — Sowa Bronisław: Zrzeszenie Studentów Polskich przy Politechnice Szczecińskiej. — Gorzkowski Edward: Powstanie i działalność Pomorskiej Akademii Medycznej w latach 1948—1960. — Jasnowski Mieczysław: Wyższa Szkoła Rolnicza w Szczecinie w latach 1956—1960.

- R. 4: 1960, z. 12 (39), (Szczecin literacki), s. 120, ilustr.
Treść: Poezja. Proza. Dramat. Krytyka (m. in.: Kogut Bolesław: o poezji szczecińskiej). — *Notatnik „Szczecina“*: Zeitman Leon, Fornalczyk Feliks: Wspomnienia o Franciszku Gilu. — Daniszewski Władysław, Stoiński Tadeusz: Piętnastolecie rozgłośni szczecińskiej.
- R. 5: 1961, z. 1—2 (40—41), (Literatura marynistyczna), s. 195, ilustr.
 Zeszyt poświęcony IV Zjazdowi Pisarzy Ziemi Zachodnich w Szczecinie.
Treść: Kamiński Ireneusz Gwidon: IV Zjazd Pisarzy Ziemi Zachodnich. Szkice. — Prorok Leszek: Tradycje marynistyczne w literaturze polskiej. — Pertek Jerzy: Polska marynarka wojenna w literaturze. — Helsztyński Stanisław: Morze w literaturze angielskiej i amerykańskiej. — Saliński Stanisław Maria: Marynistyka mocarstwa morskiego. — Niewisiewicz Łukasz: Temat morski w plastyce. — *Polemiki*: Telega Stanisław: Zasadnicze sprawy marynistyki. — Fornalczyk Feliks: Na morskiej wodzie pisane. — Gil Franciszek: Wiatr od morza naszych czasów. — *Poezja. Proza. Tłumaczenia. Informacje*: Kamiński Ireneusz Gwidon: Bibliografia książek pisarzy Ziemi Zachodnich 1956—1961 r. — Telega Stanisław: Sylwetki współczesnych marynistów polskich. — Telega Stanisław: Materiały do bibliografii literatury marynistycznej 1945—1960 r.
- R. 5: 1961, nr 3 (42), (Malarz Szczecina), s. 103, ilustr.
 Zeszyt poświęcony wybitnemu plastykowi polskiemu — Feliksowi Ciechomskiemu, mieszkającemu i tworzącemu w Szczecinie w l. 1948—1958.
Treść: Jordan Feliks: Życie i twórczość Feliksa Ciechomskiego. — *Notatnik „Szczecina“*: Jordan F.: Życie kulturalne Szczecina (lipiec—grudzień 1960 r.). — Ostromecka J.: Przegląd społeczny i gospodarczy (lipiec—grudzień 1960 r.).
- R. 5: 1961, nr 4—5 (43—44), (Miasta Ziemi Szczecińskiej), s. 174, ilustr., tabl. 10.
Treść: Turek-Kwiatkowska Lucyna, Filipowiak Władysław, Lesiński Henryk, Myślenicki Wojciech, Radacki Zbigniew: Zarys dziejów miast i osiedli województwa szczecińskiego. — *Notatnik „Szczecina“*: Jordan F.: Życie kulturalne Szczecina (styczeń—marzec 1961 r.). — Ostromecka J.: Przegląd społeczny i gospodarczy (styczeń—marzec 1961 r.).
- R. 5: 1961, nr 6 (45), (Pomorze Zachodnie. Turystyka), s. 115, ilustr., mapy.
Treść: Piskorski Czesław: Niektóre zagadnienia zagospodarowania turystycznego Wybrzeża. — Tarchalski Mieczysław: Woliński Park Narodowy. — Bąkowska Teresa: Rezerwy krajobrazowe i piękne rejon województwa szczecińskiego. — Wojciewska Helena: Zabytkowe cisy na Pomorzu Zachodnim. — Kownas Stefan: Park dendrologiczny w Przelewicach. — Kierska Urszula: Mało znany park pod Płonią. — Borowska-Stachak Aleksandra: Rezerwy drzew egzotycznych w Glinnej pod Szczecinem. — Prawdziej Krzysztof: Nad jeziorem Drawskim. — Kąsinowska Róża: Sakralna architektura granitowa z XIII—XIV w. w powiecie chojeńskim. — *Materiały*: Stanisławski Władysław: Rejon turystyczno-krajoznawczy Puszczy Piaskowej. — Niemierowska Helena: Turystyczne znakowane szlaki województwa szczecińskiego. — Stanisławski Wł.: Przymorskie szlaki kajakowe. — *Notatnik „Szczecina“*: Niemierowska H.: Pracownia krajoznawcza PTTK w Szczecinie. — Nowotniak Władysław: Rozwój i perspektywy szkolnego ruchu krajoznawczego w województwie szczecińskim. — Jordan F.: Życie kulturalne Szczecina (kwiecień—czerwiec 1961 r.). — Ostromecka J. Przegląd społeczny i gospodarczy (kwiecień—czerwiec 1961 r.).
- R. 5: 1961, nr 7—8 (46—47), (Ziemia Stargardzka), s. 180, ilustr.
 Zeszyt zawiera materiały sesji naukowej poświęconej problematyce historycznej i współczesnej Ziemi Stargardzkiej, zorganizowanej przez Szczecińskie Towarzystwo Naukowe i Towarzystwo Rozwoju Ziemi Zachodnich, w dn. 9 i 10 czerwca 1961 r. w Stargardzie.
Treść: Babiński Leon: Przedmowa. — Mityk Jan: Ziemia Stargardzka, środowisko geograficzne. — Siuchniński Kazimierz: Pradzieje okolic Stargardu. — Filipowiak Władysław: Początki Stargardu. — Niemierowski Władysław: Za-

bytkowa zabudowa Stargardu. — Kownas Stefan: Przyroda powiatu stargardzkiego. — Mityk Jan: Okolice Stargardu jako tereny turystyczno-wczasowe. — Wielopolski Antoni: Stan i perspektywy rozwoju rolnictwa regionu stargardzko-pyrzyckiego. — Małek Przemysław: Zagadnienia przemysłu i komunikacji w ośrodku stargardzkim. — Zaremba Piotr: Problem miasta współpracującego na przykładzie Stargardu Szczecińskiego. — *Materiały*: Buczek Roman: Moneta Stargardzka. — Schwann Stanisław: Dzieje szkolnictwa wyższego w Stargardzie. — Bagiński Ryszard: Jezioro Miedwie jako zbiornik wody i zaplecze wodne rejonu stargardzko-szczecińskiego. — Garnuszewski Zbigniew i Kalinowski Tadeusz: Szpital w Stargardzie Szczecińskim. — *Notatnik „Szczecina“*: Niemierowski Władysław: Muzeum w Stargardzie. — Knie Henryk: Ad multos annos... — Janus Czesław: Pięćdziesięciolecie pracy pedagogicznej i społecznej Józefa Mozolewskiego.

R. 5 : 1961, nr 9—10 (48—49), (Szczecin morski), s. 142, ilustr.

Treść: Dobrzycki Edmund: Problemy ekonomiczne portu szczecińskiego na tle polityki gospodarczej Prus na przełomie XIX i XX wieku. — Dopierała Bogdan: Z dziejów powiązań portu szczecińskiego z Polską w latach 1919—1928. — Małecki Witold: „Polska Żegluga Morska“ w Szczecinie w latach 1951—1960. — Milke Wojciech: Zachodnio-afrykańska linia „Polskiej Żeglugi Morskiej“. — Tetzlaff Henryk: Rybołówstwo morskie jako czynnik rozwoju gospodarczego Pomorza Zachodniego. — Czaja Władysław: Dziesięć lat pracy Morskiej Agencji w Szczecinie. — Walewski Stanisław: Zasady gospodarki terenowej w portach morskich. — Gronowski Franciszek: Odra jako wylotowa arteria transportowa na zachodnio-europejskie drogi wodne. — Mikołajski Juliusz: Port kołobrzeski. — Stefanowicz Zygmunt: Pilotaż morski. *Recenzje i Omówienia*. — *Notatnik „Szczecina“*: Jordan Feliks: Kronika kulturalna (lipiec—wrzesień 1961). — Ostromecka Jadwiga: Przegląd społeczny i gospodarczy (lipiec—wrzesień 1961). — Kowalski Tadeusz: Architektura wnętrz okrętowych w salach Muzeum Pomorza Zachodniego w Szczecinie.

R. 5 : 1961, nr 11—12 (50—51), (Szczecin współczesny), s. 142, ilustr.

Treść: Dobrzycki Edmund: Rola zachodniopomorskiej organizacji PPR w dziele odbudowy i aktywizacji portu szczecińskiego. — Dopierała Bogdan: Z dziejów powiązań portu szczecińskiego z Polską w latach 1928—1934. — Dowgiałło Zygmunt, Maślankowski Izidor: Kierunki rozwoju Państwowych Gospodarstw Rolnych województwa szczecińskiego. — Łaski Zbigniew: Wyniki badań nad intensywnością pracy w wybranych przedsiębiorstwach przemysłowych Szczecina. — *Materiały*: Golczewski Kazimierz: Uwagi w sprawie podziału administracyjnego Pomorza Zachodniego w latach 1945—1946. — Zaremba Piotr: O potrzebie i metodzie bibliografii prac urbanistycznych. *Recenzje i Omówienia*. — *Notatnik „Szczecina“*. — Ostromecka Jadwiga: Przegląd społeczny i gospodarczy (październik—grudzień 1961). — Jordan Feliks: Kronika kulturalna (październik—grudzień 1961). — Wołagiewicz Danuta, Zajdel Ludmiła: IV Ogólnopolska Konferencja Archeologiczna w Szczecinie. — Rutkowski Józef: 10 lat pracy Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

ZAPISKI KOSZALIŃSKIE

(zob.: Czasopisma, poz. 240)

(R. 1) : 1958, z. 1, s. 50, ilustr.

Treść: *Artykuły*: Posmykiewicz Jan: Michał Mostnik i jego zasługi w przetrwaniu ducha słowiańskiego na Pomorzu Zachodnim. — Trzebiatowski Klemens: Sprawa polska na terenie rejencji koszalińskiej w pocz. XX w. — Król Henryk: Maria Ludwika na Pomorzu Zachodnim w r. 1646. — Korzeniewski Krzysztof, Malej Józef: Wybrane zagadnienia jezior województwa koszalińskiego. — *Materiały*: Siuchniński Kazimierz: Materiały archeologiczne z terenu Radacza i Rokitek. — Zaborowska Maria: Muzea regionalne i ich funkcje w terenie. — Grzęlikowski Zygmunt: Z pozostałości kart kroniki wsi Rokitki. — *Legends i gawędy*.

(R. 1) : 1958, z. 2, s. 56, ilustr.

Treść: Artykuły: Modrzejewski Alfons: Krajobraz i przyroda Ziemi Słupskiej. — Sierociński Roman: Bałtyk. — Materiały: Kukier Ryszard: Zachodniokaszubska rubież etnograficzna w wiekach XVIII i XIX. — Stafiński Aleksander: Szczecinek powstał ze słowiańskich osiedli. — Stafiński A.: Pierwotne nazwy słowiańskie miejscowości, jezior i rzek na terenie Ziemi Szczecińskiej. — Legendy i gawędy.

(R. 2) : 1959, z. 3, s. 65, ilustr.

Treść: Artykuły: Sikora Marian: Kilka uwag o genezie i przynależności etnicznej kultury pomorskiej. — Gumowski Marian: Wojna o czerwonego gryfa. — Malej Józef: Niektóre przyrodnicze problemy rzeki Słupi. — Materiały: Dąbrowski Marian: Przyczynek do historii architektury Pomorza Zachodniego. — Dyskusje i polemiki. Legendy i gawędy. Kronika.

(R. 2) : 1959, z. 4, s. 72, ilustr.

Treść: Gumowski Marian: Pieczęcie i herb Słupska. — Stafiński Aleksander: Początki miasta Bobolice. — Kwiecień Kazimierz: Zatarg o jeńca ze Złocieńca. — Kukier Ryszard: Z dziejów wsi Trzebielino w powiecie miasteczkim. — Korzeniewski Krzysztof: O zaopatrzeniu jednostek rybołówstwa morskiego w wodę do picia. — Sikora Marian: Prace ratowniczo-zabezpieczające na terenie woj. koszalińskiego w l. 1957—1958. — Sierociński Roman: Mikołaj-Polak z Ziemi Koszalińskiej o dworze portugalskim króla Juana II. — Legendy. Kronika.

(R. 3) : 1960, z. 5, s. 85, ilustr.

Treść: Figlarowicz Stefania: Ze świata roślinnego ziemi sławieńskiej. — Korzeniewski Krzysztof, Malej Józef, Śliwińska Maria: Sanitarно-higieniczna ocena rzeki Drawy na odcinku Złoceniec—Janikowo. — Malej Józef: Jadowitość wśród zwierząt Pomorza Zachodniego. — Rogaczewski Feliks: Wóz triumfalny króla Jana Sobieskiego. — Łosiński Władysław: Nowe znaleziska neolityczne na terenie powiatu kołobrzeskiego. — Frankowski Jan: Muzea nasze rosną. — Katalog zabytków. — Podania. Recenzje. Kronika.

(R. 3) : 1960, z. 6, s. 83, ilustr.

Treść: Stafiński Aleksander: Z przeszłości Szczecinka. — Janocha Henryk: Wzgórze Świątki koło Szczecinka. — Stafińska A.: Z dziejów Parsęcka, dawnej osady słowiańskiej. — Stafiński A.: Słowiańska osada Gwda; mieszkańcy, ich wierzenia i przesady. — Stafiński A.: Zabytki słowiańskie Szczecinka i okolicy. — Czeakałowski Leopold: Jezioro Trzeciecko. — Buchholz Franciszek: Dr Samuel Kaulfuss, polski dyrektor szczecińskiego gimnazjum. — Kronika.

(R. 4) : 1961, z. 7, s. 102, ilustr.

Treść: Wokół Franciszek: Nowe odkrycia wykopaliskowe na Górze Chełmskiej koło Koszalina. Wstępne prace w Kołobrzegu. — Czerner Marian: Dawne narzędzia połowu znalezione na wybrzeżu koszalińskim. — Lachowicz Franciszek J.: Sprawozdanie z archeologicznych prac ratowniczych na terenie województwa koszalińskiego w roku 1959 (47 ilustr.). — Buczak Eugeniusz: Życie kulturalno-oświatowe województwa koszalińskiego w latach 1945—1959. — Kronika.

(R. 4) : 1961, z. 8, s. 49, ilustr., tab.

Treść: Kołomejczyk Norbert: Polska Partia Robotnicza na Ziemi Koszalińskiej w roku 1945. — Rybicki Hieronim: Wkład Polskiej Partii Robotniczej w organizację polskiej administracji na Ziemi Koszalińskiej. — Swędrowski Witold: Osadnictwo wiejskie na terenie powiatu koszalińskiego w latach 1945—1947. — Rybicki Hieronim: Ważniejsze wydarzenia na terenie Pomorza Zachodniego w latach 1945—1947.

